F

41
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 749
4 OCTOMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

mîine, 5 octombrie, ziua recoltei

Ziua recoltei, semnul prețuirii și cinstirii pe care partidul, întregul nostru popor le acordă oamenilor muncii din agricultură, prilejuiește în fiecare an, în prima duminică a lunii octombrie, o trecere în revistă a activității desfășurate pe întinsul ogoarelor, a rezultatelor obținute în cooperativele agricole, fermele agricole de stat și întreprinderile de mecanizare. S-a încheiat un ciclu de muncă și, potrivit datinei strămoșești, ne bucurăm de roadele unui întreg an agricol, cinstind efortul și hărnicia milioanelor de lucrători ai pămîntului românesc.

Anul acesta, ținîndu-se seamă de marele volum de lucrări ce mai urmează să fie executat, precum și de faptul că recoltatul și semănatul sînt întîrziate în unele județe ale țării, Ziua recoltei se va sărbători prin muncă de către întreaga țărănime cooperatistă, de mecanizatori și ceilalți lucrători de pe ogoare. În acest scop, uniunile județene ale cooperativelor agricole și direcțiile agricole și-au luat angajamente ferme pentru urgentarea lucrărilor restante, pentru intensificarea strîngerii porumbului, florii-soarelui, legumelor, strugurilor, sfeclei de zahăr; pentru recoltarea, însilozarea furajelor, pentru respectarea graficelor de producție privind realizarea planului de arături și însămînțări.

În municipii și orașe, încheierea sărbătorească a unui an agricol va prilejui și în această toamnă organizarea unei largi sărbători populare. În acest sens, comitetele pentru cultură și artă, organizațiile de tineret și sindicale vor organiza manifestări cultural-artistice și tot cu acest prilej vor fi înmînate distincții cooperativelor fruntașe. Ziua închinată muncii agricole va constitui, totodată, un nou prilej de îmbunătățire a aprovizionării populației cu produse agroalimentare. În jurul expozițiilor înființate, în halele și piețele localităților urbane, unitățile de alimentație publică și rețeaua comerțului de stat vor deschide mustării, standuri pentru desfacerea articolelor de artizanat și a unui larg sortiment de produse industriale.

În București, Ziua recoltei se va desfășura într-un adevărat cadru festiv. Dovada o face recenta sistematizare și amenajare a Pieței Obor. Numeroasele chioșcuri, restaurante, standuri și bazaruri organizate în acest loc din Capitală vor pune la dispoziția vizitatorilor bunuri agroalimentare, produse de panificație și cofetărie, băuturi și mărfuri industriale, articole de artizant, ceramică, țesături, obiecte din lemn și piele executate în numeroase comune ale țării. În completarea ambianței sărbătorești se înscriu, firește, distracțiile populare, organizate pentru mari și mici: aviacarul, cartingul, electroscuterul, barăcile pentru tir, labirintul caruselul, spirala, zidul curajului etc.

Mîine, 5 octombrie, vom avea bucuria de a ne număra printre martorii și participanții acestei însemnate serbări populare, simbol al rodniciei și muncii avîntate, al progresului și prosperității agriculturii noastre socialiste.

adunările generale ale salariaților pregătiri pentru '70

«Dacia» este una dintre marile întreprinderi textile ale Capitalei. Aici se nasc cele mai moderne imprimeuri din bumbac (neșifonabile, satinate și care-și păstrează dimensiunile). Harnicul colectiv al acestei întreprinderi (din care circa 65 la sută sînt femei) a îndeplinit pînă acum toți indicatorii de plan, depășind în același timp cu 70 la sută o parte din angajamentele suplimentare pe care și le-a luat pe întregul an 1969. Faptul rezultă din darea de seamă a comitetului de direcție cu privire la realizarea planului pe cele opt luni ale acestui an, expusă de directorul fabricii, tov. Teodor Statovici, în adunarea generală a reprezentanților salariaților, ținută acum cîteva zile. Cum pentru îndeplinirea integrală a planului pe următoarele trei luni, cît și în vederea îndeplinirii sarcinilor de plan pe 1970 trebuie luate o serie de măsuri importante, adunarea generală a reprezentanților salariaților a dezbătut pe larg, concret și cu spirit de răspundere, toate problemele care le stau în față. Mai ales că în 1970 fabrica va avea de realizat obiective principale: modernizarea filaturii, creșterea productivității cu 11 la sută față de 1969, îmbunătățirea calității produselor, lărgirea gamei de țesături, desene noi etc.

Printre problemele ridicate în adunarea generală a fost și cea a nefolosirii totale a unor mașini din secția filatură, ceea ce, bineînțeles, duce la pierderi în producție. Faptul a fost semnalat de însuși șeful secției, inginer Nicolae Vasiliu, care a arătat că aceste mașini (e vorba de utilajele care finisează firul) nu produc din cauză că nu sînt suficient îngrijite de către mecanici. Tot despre buna întreținere a mașinilor a vorbit și tovarășa Maria Diaconu, președinta sindicatului, arătînd că vina o poartă salariații din secția mecanic-șef.

S-a luat apoi în discuție disciplina tehnologică, productivitatea muncii și disciplina în muncă. Inginerul Emil Odiați, șeful secției finisaj, a aratat că deși cifrele de plan pentru 1970 sînt fundamentate (deci se pot îndeplini), se ridică totuși cîteva probleme care pot afecta realizarea planului. De pildă, în unele cazuri nu se respectă parametrii de fabricație (temperatură, concentrație etc.); de asemenea, nu se respectă totdeauna disciplina la locul de muncă. În această privință se semnalează încă absențe nemotivate și întîrzieri. Dacă toate acestea n-ar fi avut loc, s-ar fi produs mai mult și mai bine.

Adunarea generală a salariaților a fost apoi informată de mai mulți vorbitori despre modul defectuos de aprovizionare cu materiale de către cîteva întreprinderi furnizoare, ceea ce afectează bunul mers al fabricii. De pildă, întreprinderile «Textila»-București, «Cazane»-Orșova, «Țesătoria»-Teleorman, trimit țesături crude, de care «Dacia» are nevoie, în mod neritmic și în sortimente care nu corespund planului. S-a cerut ca această situație să fie înlăturată cu sprijinul forurilor superioare.

Vorbind despre activitatea comitetului de direcție, tov. Corneliu Mogoș, șeful serviciului organizare, a scos în evidență faptul că în cadrul organizării științifice a producției s-a introdus folosirea calculatorului electronic la o serie de operațiuni care pînă acum se făceau manual. Cum fabrica are pentru 1970 sarcini și mai mari, se va extinde folosirea calculatorului și la alte operațiuni, ceea ce, bineînțeles, va reduce volumul de lucru al salariaților însărcinați cu programarea activității întreprinderii.

F. URSEANU

nouă tineri regizori în casa lui alecsandri

Se pare că, în stagiunea aceasta, venerabilul Național ieșean e hotărît să primească o puternică infuzie de tinerețe. Bine articulat în resorturile sale actoricești, cu un repertoriu ce s-a străduit să-i consolideze profilul, Naționalul suferea în ultima vreme mai ales în zona regiei de teatru: numărul redus de directori de scenă, fluctuația acestora, chemarea irezistibilă pe care Bucureștiul o exercita asupra cadrelor sale regizorale de primă mînă amenințau de fapt însăși desfășurarea armonioasă a activității și calitatea spectacolelor. Se cerea o soluție care să acopere carențele acestei sfere esențiale a creației scenice și iată că noul director al teatrului, poetul Corneliu Sturzu, a avut o inițiativă demnă de atenție. Naționalul ieșean a oferit găzduire artistică tuturor celor nouă studenți ai ultimului an de regie, deci posibilitatea de a-și da examenele de diplomă cu spectacole montate pe scena și cu colectivul actoricesc al teatrului. Chiar și numai astfel enunțată, acțiunea aceasta își arată din plin marile dificultăți de organizare: nu e de loc simplu să se poată realiza pe lîngă repertoriul fixat al stagiunii, și în timpul util al examenelor de absolvență, un număr de nouă premiere, cu piese care să corespundă atît obligațiilor pedagogice, preferințelor studenților cît și programului repertorial al teatrului. Și totuși, întregul colectiv actoricesc a răspuns acestei inițiative — confirmînd încă o dată știuta ospitalitate moldovenească — și pe cele trei scene de care Naționalul dispune în prezent (două din ele fiind scene-studio, ce permit reprezentarea unor spectacole experimentale, neîngrădite de posibilitățile reduse ale scenei de tip italian) vor începe repetițiile primelor piese montate de studenți. Pînă la ora la care noi am obținut aceste informații fusese anunțat «Pescărușul» lui Cehov (în regia Cătălinei Buzoianu), «Cei drepți» de Camus (regia Tudor Mărăscu), «Domnișoara Nastasia» de G.M. Zamfirescu (regia Grigore Popa), «Pelicanul» de Strindberg (regia George Rada), urmînd ca ceilalți studenți să mediteze încă asupra opțiunilor lor din dramaturgia românească actuală.

În orice caz, chiar dacă nu toate aceste proiecte vitejești vor putea fi duse la bun sfîrșit, — înființînd un «Studio al tînărului regizor» — Naționalului ieșean îi rămîne meritul unei idei generoase și poate chiar și șansa unor spectacole interesante.

S. FAUR

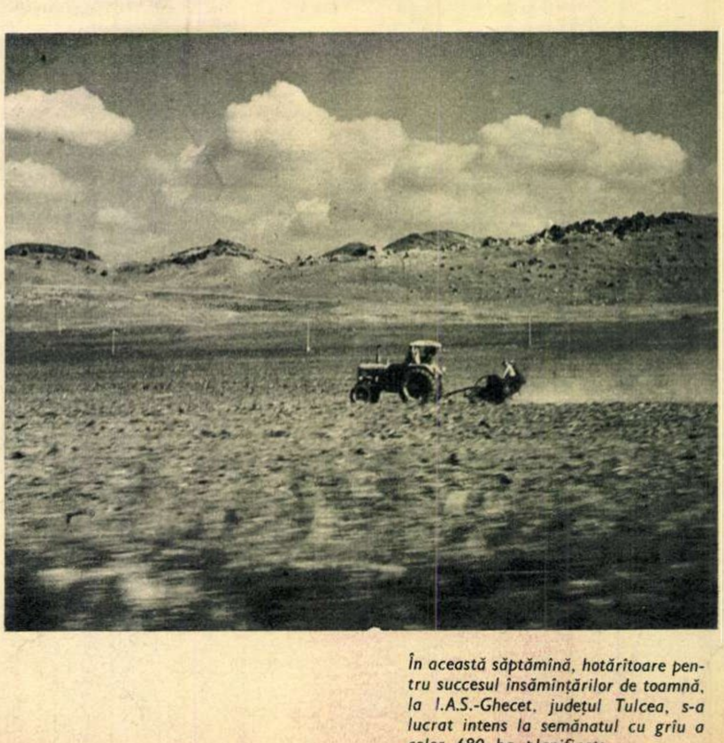

În această săptămînă, hotărîtoare pentru succesul însămînțărilor de toamnă, la I.A.S.-Ghecet, județul Tulcea, s-a lucrat intens la semănatul cu grîu a celor 680 ha planificate.

Fotografie de Gh. AMUZA

La marele miting din Piața Romană.

LA DESCHIDEREA ANULUI UNIVERSITAR

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
PRINTRE STUDENȚII BUCUREȘTENI

În ziua inaugurală a noului an universitar, studenții bucureșteni au trăit momente de intensă bucurie și emoție: tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat institute de învățămînt superior din Capitală — vizită încununată de un mare miting, care a avut loc în Piața Romană.

Pe întreg itinerarul vizitei, secretarul general al partidului a fost întîmpinat cu însuflețite dovezi de dragoste de către studenți și cadre didactice. La noul Institut politehnic, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost invitat să taie panglica inaugurală a clădirii destinate învățămîntului general, unde chiar în prima zi de cursuri au început să funcționeze noile laboratoare de lucrări practice pentru studenții anilor I și II, sălile de desen, cabinetele de lucru pentru corpul profesoral.

După vizitarea Institutului agronomic «Nicolae Bălcescu», a noului Institut politehnic, Universității din București și a Institutului de petrol, gaze și geologie, o mare de studenți l-a întîmpinat în Piața Romană, cu vii aplauze și ovații, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Înțeleptele îndemnuri pe care iubitul conducător al poporului nostru le-a adresat profesorilor și studenților, la început de an universitar, constituie un nou imbold pentru desăvîrșirea unei generații de intelectuali pe măsura istoricelor hotărîri ale celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Moment solemn. Secretarul general al partidului taie panglica inaugurală la noua Politehnică.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, salutat cu mare entuziasm la Universitatea din București.

Biblioteca județeană
MUREȘ
TIRGU-MUREȘ

327.494 P

REPORTAJ DE ŞAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Bucurie tinerească. S-au deschis cursurile universitare.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuţa poştală 41 12. Of. 33 Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

PARIS

scrisori din europa (I)

— Corespondenţă telefonică de la Eugen MANDRIC —

Turismul este o ocupaţie care nu-mi reuşeşte. Anul trecut, în mai, după o excursie pe Valea Loarei şi zece zile de Paris, m-am întors acasă cu ochii umflaţi de gazele lacrimogene lansate pe bulevardul St. Michel, în preajma Sorbonei. Anul acesta am parcurs un itinerar cu mult mai vast: Elveţia, Voralbergul austriac, Republica Federală a Germaniei, Olanda, Belgia şi de cîteva zile Franţa. Am vizitat cîteva dintre minunile civilizaţiei europene. Citez în dezordine: Venus din Milo şi Gioconda, cetatea medievală aproape unică în lume din Brugge, o fabuloasă colecţie de Rembrandt-uri la Amsterdam, castelele gotice şi Lorelei, pe Rin, dar trebuie să mărturisesc că nimic nu mi-a produs o mai totală satisfacţie intelectuală decît un miting electoral al neofasciştilor la Bremen. După ce o zi întreagă asistasem pe străzile acestui sobru oraş hanseatic la defilarea unor bărbaţi şi femei îmbrăcaţi în costume vărgate de deportaţi, purtători de pancarte pe care scria «Un singur Adolf ajunge», l-am văzut seara pe Von Thadden, şeful Partidului naţional-democrat, încercînd să vorbească dintr-o cuşcă de plexiglas, care-l proteja de ouă şi pătlăgele, e drept proaspete, despre «Recht und Ordnung», despre drept şi ordine. Dreptul şi ordinea domnului Von Thadden au suferit în confruntarea electorală din 28 septembrie un eşec categoric şi, vreau să sper, fără drept de apel.

În orice caz, episodul Bremen este reconfortant: extrema dreaptă din Republica Federală a Germaniei, silită să vorbească dintr-o cuşcă, fie ea şi din cel mai transparent material plastic, este o imagine elocventă pentru involuţia reacţiunii în întregul Occident.

Fireşte, acest episod nu are decît valoarea limitată a unei impresii tonifiante. Aş vrea să întreţin pe lectorii «Flăcării», folosind în această corespondenţă faptele şi cifrele alegerilor din Republica Federală a Germaniei, despre un fenomen cu mult mai important în realităţile occidentale imediate şi în perspectivele lui: aş vrea să vă vorbesc despre faptul că pretutindeni în Occident este evidentă prezenţa unui proces de radicalizare de stînga, deosebit de complex, ceea ce presupune sinuozităţi, dar adîncindu-se şi tentînd să se clarifice, oricîte presiuni contradictorii interne şi externe îl influenţează într-o ţară sau alta. Este vorba despre un proces care operează la bazele societăţii şi adeseori statele majore ale formaţiilor politice care se declară de stînga nu reuşesc în analizele şi declaraţiile lor de intenţii, în obiectivele strategice pe care le propun şi în tactica pe care o adoptă să ţină pasul cu el. Dar procesul de radicalizare continuă, expresie a unei aspiraţii profunde către rezolvarea a ceea ce în Franţa un André Malraux numea «criză de civilizaţie», expresie a unor mutaţii sociale dintre care unele absolut noi, rezultate din consecinţele revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane şi specifice aşa-zisei societăţi de consum.

Aş încerca să abordez în plin aspectele filozofice şi analiza sociopsihologică a acestui proces abia după ce voi încheia această călătorie de studiu şi îmi voi completa datele de care dispun cu observaţii din Franţa, Spania şi Italia.

După cum vă propuneam la începutul acestei prime corespondenţe, să parcurgem în acest număr numai datele campaniei electorale din Republica Federală a Germaniei. Rezultatele sale exprimă, de o manieră aproape exemplară, sinuozităţile şi paradoxurile, ceea ce ar putea fi numit într-un sens realist confuzia — dar pe de altă parte şi tendinţa pozitivă a raporturilor de forţe în societatea occidentală.

În compararea eşichierului politic al Germaniei Federale cu acela al altor ţări puternic dezvoltate din Occident există un element fundamental de diferenţiere: spre deosebire de Franţa şi Italia, în care acţionează două puternice partide comuniste, în Republica Federală a Germaniei, pe fondul urii viscerale faţă de comunişti a vîrfurilor celor mai reacţionare, partidul a fost, după cum se ştie, interzis în 1956. Noul partid comunist german are o existenţă legală numai din septembrie 1968.

Pe de altă parte, oricît nu ne-ar fi plăcut să ne amintim istoria germană din anii 1933-1945, tragica şi ruşinoasa perioadă fascistă, înfrîngerea, constituirea Republicii Federale a Germaniei într-o Europă dominată de spiritul războiului rece, caracterul extrem de complicat al problemelor apărute după război, pentru a cita o parte numai din cauze, au favorizat împreună cu influenţe externe decisive (în primul rînd influenţa Statelor Unite) preponderenţa orientărilor conservatoare de dreapta. U.C.D.-U.C.S., partid fondat de Konrad Adenauer, a guvernat în alianţă cu micul partid liberal (P.L.D.), de o orientare centru-dreapta, Germania Federală pînă în 1966, cînd consecinţele politice ale unui prim hiat în boom-ul economic de după război fac obligatorie retragerea cancelarului Ludwig Erhard în favoarea lui Kurt Georg Kiesinger, care, pentru a depăşi criza propriului său partid, este nevoit să recurgă la formula marii coaliţii cu Partidul social-democrat prezidat de Willy Brandt.

Prea mulţi comentatori orientaţi de la centru către dreapta sînt tentaţi să atribuie participarea socialiştilor la marea coaliţie demonstrării pe această cale a «respectabilităţii» socialiştilor, atenuării substanţiale a reflexului conservator al electoratului federal, pentru ca faptul să nu merite o analiză mai atentă. În realitate, Germania Federală, ţară în care păturile mijlocii ale populaţiei reprezintă o parte importantă a electoratului, în care ţărănimea catolică reprezintă o altă parte a aceluiaşi electorat, în care clasa muncitoare are un nivel de trai mai ridicat decît în alte ţări ale Europei occidentale, în care comuniştii erau interzişi prin lege şi în care patronatul este de o abilitate extremă în alegerea metodelor şi forţelor politice cu care îşi apără interesele de clasă, era, pînă acum cîţiva ani, ţara cea mai conservatoare din Europa occidentală, cu excepţia Spaniei şi Portugaliei.

Tinerii contestatari ai societăţii de consum, aşa-numita «opoziţie extraparlamentară» erau şi continuă să fie priviţi în mare măsură ca nişte ciudăţenii periculoase şi indecente. Dar de ce tocmai tinerii, adică viitorul Germaniei Federale, contestă cel mai vehement justeţea structurilor de azi ale acestui viitor? Ni s-a citat faptul că circa 10 la sută din tinerii chemaţi în armată refuză să îmbrace uniforma. Trei fii de generali ai Bundeswehr-ului s-au declarat obiectori de conştiinţă şi au ales să efectueze în servicii civile perioada stagiului militar. Pentru Germania tradiţiilor de castă, astfel de gesturi sînt mai mult decît un scandal, sînt o negaţie.

Zburam într-un mic avion în care fusesem invitaţi să-l însoţim pe Willy Brandt în Saar, la cîteva mitinguri electorale. Undeva, între Rin şi Mosela, pămîntul galben descria un fel de cadran imens, marcat de 15-20 ace uriaşe, grupate, arătînd toate către răsărit. Mi s-a explicat că sînt rachetele unei baze N.A.T.O. Ciudată busolă pentru o politică realistă, în secolul 20, după două războaie mondiale.

La Pirmasens, un orăşel muncitoresc, cuceritor prin atmosfera de tihnă şi seriozitate pe care o degajă, mai puţin celebră decît încălţămintea Salamander pe care o

(Continuare în pag. 30)

la bacău lucrările de recoltare trebuie grăbite

Desigur că, la ora cînd aceste rînduri văd lumina tiparului, cooperativele agricole de producţie din judeţul Bacău vor mai fi făcut cîţiva paşi înainte în recuperarea unora din întîrzierile în recoltarea culturilor agricole de toamnă care mai persistau în urmă cu o săptămînă, cînd ne-am cules datele noastre.

Astfel, există toate condiţiile ca planul de recoltare a florii-soarelui să fie îndeplinit la termen. Acţiunea urma să fie încheiată la 1 octombrie, dar cu 5 zile înainte de această dată recoltarea se făcuse doar pe 2 868 ha din 3 957 ha suprafaţă planificată, adică în proporţie de numai 72,4 la sută. Pentru că din cele 48 de cooperative agricole de producţie care au cultivat floarea-soarelui, numai 27 îşi îndepliniseră la termen planul de recoltare, unele cooperative aflîndu-se mult rămase în urmă. Astfel, C.A.P.-Odobeşti, din 170 ha, recoltase doar 30; C.A.P.-Corbasca, doar 50 ha (din 140); C.A.P.-Godineşti, doar 8 ha (din 60); C.A.P.-Cociu, doar 15 ha (din 40); C.A.P.-Petreşti, doar 40 ha (din 80) ş.a.m.d.

Situaţia este oarecum asemănătoare în ce priveşte recoltarea cartofilor. Pînă la 25 septembrie, cu 20 de zile înainte de data planificată pentru încheierea recoltării, se realizaseră abia 57 la sută din plan, recoltîndu-se doar 814 ha din 1 427 ha; la acea dată o serie de cooperative — cum sînt cele din Ardeoani, Poduri, Bucşeşti, Solonţ ş.a. — nici nu începuseră recoltarea. E drept că în zona respectivă cartoful ajunge la maturitate ceva mai tîrziu, totuşi condiţiile climatice nu se deosebesc chiar aşa de mult de cele ale unora dintre cele 30 de comune din judeţ care, începînd lucrul din vreme, au terminat în întregime recoltarea acestei culturi.

La alte două importante culturi de toamnă, sfecla de zahăr şi porumbul, deşi au acelaşi termen de încheiere a recoltării, 1 noiembrie, motivele întîrzierilor sînt diferite. În ce priveşte sfecla de zahăr, la 25 septembrie se realizaseră 30,2 la sută din planul de recoltare, strîngîndu-se roadele de pe 1 454 ha (din 4 809 suprafaţă planificată). Sînt cooperative mai avansate în recoltare, ca: C.A.P.-Orbeni (76 din 148 ha), C.A.P.-Dămieneşti (50 din 104 ha), C.A.P.-Valea Seacă-Adjud (60 din 150 ha); altele însă nici nu începuseră recoltarea: Horgeşti, Răcătău, Ungureni ş.a. În cea mai mare măsură întîrzierea nu este datorată cooperativelor, ci fabricilor de zahăr din Roman şi Sascut, beneficiarele acestei recolte, care, neacordînd respectivelor unităţi agricole graficul de recoltare (legat de posibilităţile de imediată ridicare şi transportare a recoltei), nu permit scoaterea din timp a sfeclei din cîmp. S-a propus organizarea unor baze de depozitare a sfeclei, măsură ce trebuie urgent să fie pusă în practică.

În ce priveşte porumbul, — desigur că în acest judeţ recoltarea se face mai tîrziu — la data de 25 septembrie nu se strînsese rodul decît de pe 2 237 ha din totalul de 45 601 ha, adică 5 la sută din recoltă. Neîndoielnic că pe mari suprafeţe din judeţ porumbul nu e încă suficient de copt. Dar în faţa cooperatorilor băcăuani nu stă decît luna octombrie. Direcţia agricolă judeţeană, U.J.C.A.P.-Bacău şi conducerile cooperativelor agricole de producţie pot şi trebuie să ia măsuri urgente pentru ca ritmul recoltării să se intensifice, pentru ca peste tot unde porumbul a atins maturizarea să se facă imediat culesul, astfel ca pierderile, atunci cînd vremea se va înrăutăţi, să fie reduse la minimum.

V. VIŞAN

note de călător grăbit

Am încercat o adevărată mulţumire odihnindu-mă, după oboseala drumului, într-una dintre primitoarele camere ale noului şi ultraconfortabilului hotel «Delta» din Tulcea.

Înainte de a aţipi mi-am amintit că, nu demult, unele dintre deficienţele existente aici fuseseră relatate în paginile presei. Critica şi-a atins, prompt şi eficient, scopul, iar lecuirea a fost radicală. Pe lîngă curăţenia desăvîrşită, te impresionează în mod deosebit de plăcut comportarea civilizată a personalului.

Risc o sugestie: nu s-ar putea «molipsi» de zelul celor de la hotelul «Delta» şi cei care-şi desfăşoară activitatea (oare se poate numi aşa?) la numai vreo două sute de metri amonte, pe acelaşi mal al fluviului, la aşa-zisul bufet «Dunărea»?

Iată numai cîteva mostre din «glumele» localului, înscrise la vedere pe mari firme frumos desenate şi aplicate foarte la vedere pe faţada proaspăt văruită:

«Zilnic bere proaspătă, rece» (nu e, de fapt, nici proaspătă, nici rece: nu e de loc!).

«Minuturi la comandă» (n-am îndrăznit să comand; a fost însă suficient să întreb, pentru ca să fiu privit de parcă aş fi descins dintr-o farfurie zburătoare).

În schimb, la aşa-zisul bar al acestui aşa-zis bufet ai nevoie de multă putere de convingere pentru a determina să ţi se servească contra plată un pahar de apă minerală. Ţuică însă, sau alte licori «întăritoare», la discreţie!

Risc şi o întrebare: de ce oare, la ora prînzului, pe unele artere principale ale oraşului stau aprinse toate becurile cu vapori de mercur, destinate a servi iluminatului public în decursul nopţii ? Se sting cumva, ca o compensaţie «logică», îndată ce se înserează ?

Mircea NOVAC

pieton prin orașul ploiești-nord

Text de Viorica CIORBAGIU Fotografii de Elena GHERA

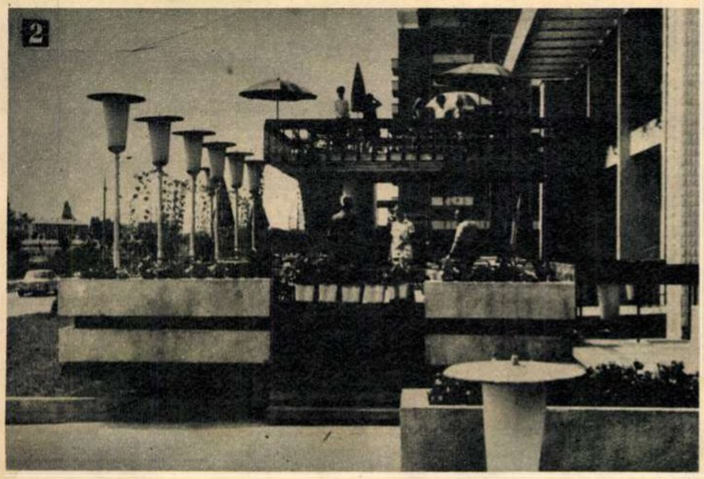

Cînd scriu «oraș», nu-mi forțez condeiul ca să realizeze o metaforă. Desigur, în accepția curentă Ploiești-Nord este un cartier nou din urbea petroliștilor. Dar tot conform unor criterii consacrate, cei aproape 30 000 de locuitori ai cartierului mai sus-numit ar putea alcătui populația unui oraș depășind mărimea Cîmpinei, bunăoară. Și dacă mai socotim liceul, cele două școli de cultură generală, policlinica și alte asemenea dotări la îndemîna omului, înseamnă că reporterul nu are, cu adevărat, de ce să încerce transfigurarea unei realități, care are strălucirea ei proprie.

1) Dacă ai auzi foșnetul mării, mai mult sau mai puțin apropiat, ai putea să te crezi la Mamaia. Senzația aceasta este procurată de asemănarea Mamaiei cu centrul comercial din Ploiești-Nord, unde dincolo de bunul-gust al aranjării vitrinelor, florile și verdeața te petrec pretutindeni, izbutind să te convingă că a cumpăra este o operație estetică.

2) Restaurantul cu terasă, de o arhitectură de-a dreptul încîntătoare, este — zice-se — inegalabil în tot Ploieștiul. E mai mult decît sigur că atît localnicii cît și turiștii cunosc cel mai bine acest obiectiv din Ploiești-Nord. Așa că amănuntele sînt de prisos.

3) În toamna aceasta, cartierului i s-a oferit un argument în plus pentru pretenția de oraș: o piață nouă-nouță. Cu umbrele colorate vesel și, mă rog, cu toate celelalte accesorii fotogenice.

4) Aceste țevi stricate, în curs de deplasare, «ascunse» după un bloc, au o semnificație exactă: de săptămîni întregi, 14 blocuri din Ploiești-Nord (aproximativ 2 000 de suflete) nu au apă caldă. Poate că lăsarea frigului va influența, prin contrast, încheierea lucrărilor la centrala termică...

5) ...Și cu acest prilej va dispărea și tentația prichindeilor de a măsura adîncimea gurilor de conducte neacoperite. Nu de alta, dar de la azvîrlirea cu pietricele, fantezia i-ar putea împinge la încercări mai temerare. Doamne ferește!

6) Dreptunghiul din prim-plan este un... eventual teren de parcare a mașinilor: în iarna trecută constructorii s-au opintit să-l scoată de sub zăpadă și să-l niveleze. Cînd s-a făcut vreme bună constructorii au dispărut. Le reamintim că sezonul cu intemperii abundente e pe-aproape. Poate se întorc. Și cu mai mult noroc...

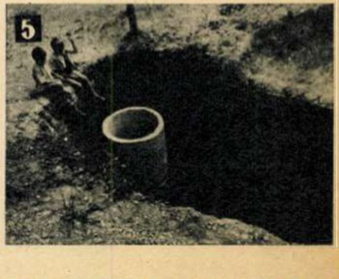

---

cînd documentația întîrzie, investiția bate pasul pe loc

Urmărind îmbunătățirea aprovizionării cu carne a Capitalei, s-a preconizat, printre altele, crearea unei largi rețele de crescătorii sistematice de porci în numeroase cooperative agricole de producție din județele Ilfov și Teleorman. În acest scop s-au alocat și importante fonduri: circa 80 milioane lei numai pentru anul 1970 — jumătate din această sumă provenind din fondurile centralizate ale statului. Lucrările au fost repartizate Trustului de construcții al județului Ilfov, care a primit sarcina de plan la 17 iulie a.c., urmînd să treacă de îndată la organizarea șantierelor, astfel ca, o dată cu prima zi a anului 1970, munca să poată începe; în primul trimestru al anului viitor, 25 la sută din lucrări să fie terminate, iar pînă la finele anului zeci de mii de scroafe și purcei să guițe în noile crescătorii.

Dar organizarea unor șantiere presupune o sumă întreagă de lucruri ce trebuie să fie temeinic studiate, cunoscute și fixate dinainte. Proiectele-tip ale construcțiilor, amplasamentele lor definitive, făcute pe baza prospectării surselor de apă și a posibilităților de acces etc. — iată doar cîteva dintre elementele pe care beneficiarii (Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție — respectiv uniunile județene Ilfov și Teleorman) trebuiau să le fi definitivat la data cînd Trustului de construcții i s-a trasat sarcina de a-și trece în plan aceste lucrări, sau cel puțin la scurtă vreme după aceasta.

Pentru Trustul județean de construcții, aceste crescătorii însumează circa 28 la sută din planul său de lucru pe anul 1970.

Ce au făcut beneficiarii ca lucrările să poată începe la timp? Nimic — sau aproape nimic! Ba putem afirma că au creat de pe acum premisele întîrzierilor în realizarea acestor investiții. Din partea U.J.C.A.P.-Ilfov, beneficiara a 30 de crescătorii în valoare de 25 milioane lei, s-au primit, după aproape două luni de la fixarea sarcinii de plan, doar date informative asupra probabilelor amplasamente ale crescătoriilor, fără nici o confirmare oficială a acestora. În plus, s-a mai primit și un proiect-tip, lucrat la această uniune, care însă nici nu poate fi luat în considerație din diverse motive, printre care cel mai important este acela că el prevede un consum de material lemnos ce depășește de 7 ori (da, ați citit bine: de 7 ori!) limita maximă admisă de normativele în vigoare.

Cît privește U.J.C.A.P.-Teleorman (cu un număr mai mic de crescătorii — 28 milioane lei investiții), lucrările stau și mai prost: constructorului nu i s-a comunicat, nici măcar informativ, vreun fel de date.

Pînă la ora actuală — și sîntem la începutul lunii octombrie — viitoarele șantiere ar fi trebuit să aibă organizate gările, depozitele de materiale, drumurile de acces. Constructorii au bombardat cu adrese cele două uniuni județene dar, precum se vede, balistica hîrtiilor nu a avut efect.

Premisele întîrzierii în realizarea acestor construcții sînt de pe acum... realizate. Planul anual de producție al întregului trust de construcții este în dificultate cu un trimestru încă înainte de a fi început.

U.N.C.A.P., care coordonează lucrările, trebuie să ia măsuri urgente, obligînd cele două uniuni județene să pună la dispoziția constructorilor toată documentația necesară. Dacă lucrul acesta se va face în cîteva zile, situația ar mai putea fi — cu eforturi sporite — cel puțin parțial îndreptată. Dar aceste eforturi trebuie făcute. E vorba doar de construcții în care se investesc sume mari; e vorba de investiții menite a asigura creșterea a peste 100 000 porci anual. E vorba deci și de creșterea veniturilor a zeci de mii de țărani cooperatori. Și, ca țel final, de o mai bună aprovizionare cu carne a Capitalei. Sînt lucruri care nu se pretează la tergiversări. Iar cei ce le-au luat prea ușor trebuie să fie trași la răspundere.

V. SAVIN

---

cutia cu... sare

Fotografia alăturată nu reprezintă nici o enigmă. Este o banală cutie pentru sare, a cărei folosință a fost «puțin» schimbată.

Organele securității statului au descoperit în conținutul ei un lăcaș special care adăpostea... informații cu caracter secret. Tentativa de scoatere a informațiilor peste frontierele țării a fost curmată la timp, iar vinovații trași la răspundere conform legii.

P.H. BUCOVINEANU

nesfîrșita ploaie a

de Petre **ANGHEL**
Fotografii de Eugen **IAROVICI**

În mijlocul cîmpului, ce nu auzise pînă acum două-trei decenii zgomot de motor, adevărate șantiere. Se bat piloții podului 6 de la Rastu-Băilești.

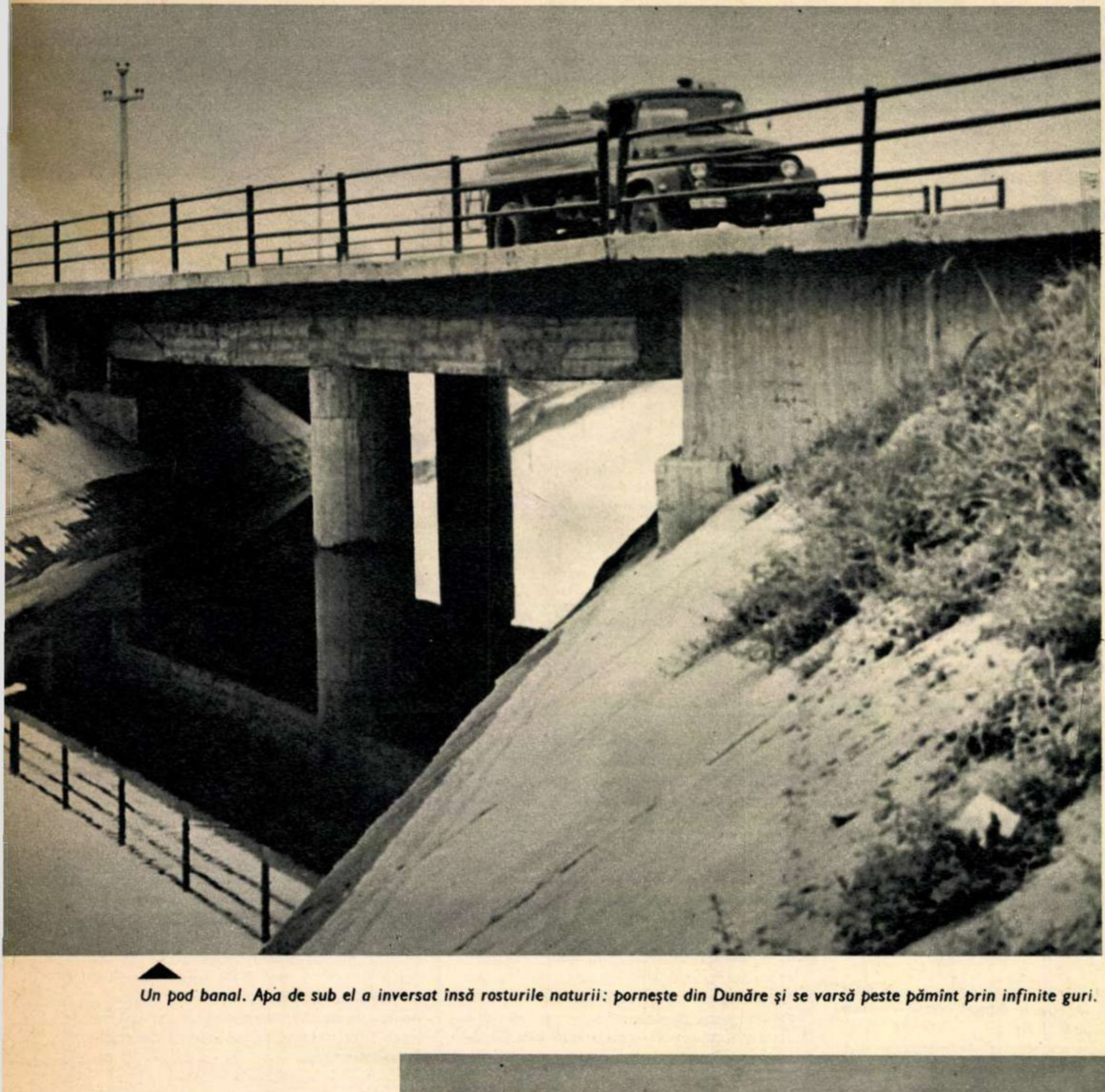

Un pod banal. Apa de sub el a inversat însă rosturile naturii: pornește din Dunăre și se varsă peste pămînt prin infinite guri.

Peste întinderile ce par încremenite și fără sfîrșit în acel sud al Olteniei, oamenii au așternut așezările lor pe care le-au numit cu sunete scurte și tari: Coveiu, Rastu, Catanele.

La cîmpie, gîndul n-are hotar și înțelegi pentru prima dată ce înseamnă orizont. Mergi cale de un ceas, cale de două ceasuri, și cerul nu se mai întîlnește cu pămîntul, deși adeseori ți se pare a se afla la doi pași. Și pentru că norii se depărtează uneori cu adevărat, s-a încercat să se doboare cerul. Și fiindcă blestemul unor vremi a trecut, oamenii, într-o înțeleaptă unire, și-au dat mîna spre a săvîrși o altă albie a Dunării, mai mică dar mai rodnică pentru ogoarele lor, prin rețeaua de 800 km de conducte și 500 km de canale. Au vrut să arate — deși la mijloc nu e o simplă ambiție — că ei, cei de aici, și semenii lor pot stăvili arșița mistuitoare a soarelui ce le pîrjolea adesea roadele.

Aceasta a fost rațiunea canalului de irigație de pe terasa Băilești-Calafat, prin care circa 50 000 de hectare vor primi ploaie la comandă și după necesități, prin aducerea

pămîntului

Sub pămîntul nisipos al Basarabilor vor trece de-acum încolo ape subterane îndestulătoare.

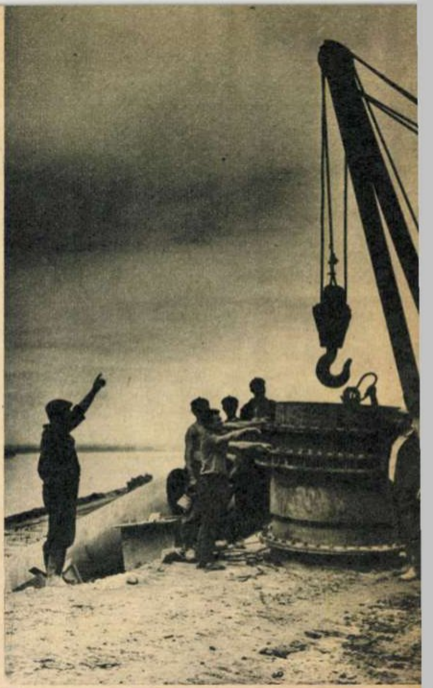

Canalul magistral, cu un debit de 47 mc pe secundă. Un Olt artificial; nu e la mijloc nici o metaforă.

La Basarabi, pămîntul începe o nouă epocă, în care fiecare metru pătrat va scoate la lumină toată bogăția sa.

apei din Dunăre. Un canal magistral de 44 km va transporta o cantitate de apă de 47 mc pe secundă, echivalentul debitului de vară al Oltului.

Sistemul de irigație prin conducte de azbociment sub presiune este — ne informează tovarășul Mihail Panait, inginer-șef al Trustului de construcții îmbunătățiri funciare-Craiova — din cele mai moderne. În 1968 s-au executat lucrările pe 15 000 ha, vara aceasta apa curgînd din belșug. Pînă la sfîrșitul anului în curs se vor preda încă 15 000 hectare. Lucrarea în totalul ei e grandioasă, pe măsura acestor întinderi și a hărniciei celor ce le brăzdează. Din pămîntul neted ca-n palmă se vor disloca peste 6 milioane metri cubi pămînt și se va turna un volum de circa 200 000 metri cubi beton. Din canalul magistral, de care vorbeam la început, se desprind canale de distribuție intergospodărie, de la care cele 325 de stații vor pompa apa în rețele. De aici, cu ajutorul aripilor de ploaie și al aspersoarelor, pămîntul va avea ploaie la comandă.

Iată cîteva date comparative edificatoare pentru această mană omenească, care dovedesc utilitatea și eficiența economică a lucrărilor. În anii cei mai favorabili, de pe un hectar se obțineau cel mult 4 500 kg porumb boabe la hectar. «Anul acesta — ne spunea inginerul Gheorghe Tudora, director I.A.S.-Băilești — de pe suprafața irigată s-au obținut în medie 7 500 kg boabe la hectar». Pe terenurile unde se cultivă cereale în sistem irigat se pot amplasa, după recoltare, culturi legumicole: fasole, castraveciori, spanac; porumb — masă verde și siloz. În 1969, irigarea a făcut posibilă la acest I.A.S. însămînțarea a 30 hectare cu fasole, peste 180 hectare cu castraveciori. De pe un hectar de fasole se obțin minimum 3 tone păstăi, care aduc un venit anual de circa 135 000 lei.

Inginerul Dobre Zamfirescu, șef de sistem punctul Băilești, ne vorbea printre altele despre caracterul științific al acestei ploi

(Continuare în pag. 23)

ÎN PODGORII STRĂVECHI

de Sofia SCORȚARU
Fotografii de S. STEINER

La 1712, cînd suedezul Erasm Heinric Schneider de Weismantel încredința hîrtiei impresiile culese dintr-o călătorie prin Țările Române, viticultura era deja o sursă consacrată de venituri iar faima podgoriilor care îmbrățișau pămîntul românesc din Banat și pînă în nordul Moldovei ajunsese la curtea lui Cazimir al Poloniei, în îndepărtata Moscovie și în însorita Italie. Negustorii greci rostogoleau spre Țarigrad butiile cu Cotnari sau Odobești, iar rafinații degustători din Franța se întreceau lăudînd savoarea și parfumul vinului de pe aceste meleaguri.

Inscripția chirilică care străjuiește intrarea (singura inscripție veche de acest fel în Moldova și probabil din întreaga țară) sună astfel: «A stăpînitorului prințu al Modavi Mihail Sturza V. V anul 1839. prin supusa slugă. lucrat m (e) d (eului) cer Asănachi Panfile».

Un popas la Focșani l-a îndreptățit pe călătorul suedez de acum două secole să observe că «aici vinul se produce în cea mai mare abundență. Cînd un străin și călător sosește aici dă două parale turcești, care fac un gros și jumătate împărătesc, și pentru această sumă poate să bea timp de o zi și o noapte, cît este în stare și vrea». Într-adevăr, ținutul Putnei a adăpostit la poalele Măgurii Odobeștilor și pe celelalte dealuri care se înșiră spre miazănoapte, cea mai întinsă podgorie a țării, renumită prin abundența și calitatea roadelor sale.

Stema județului, bătută în urmă cu un secol, înfățișează un Bachus călare pe o butie pîntecoasă, simbol al principalei bogății a ținutului și al îndeletnicirii de bază a localnicilor.

Mutațiile pe care prezentul nostru socialist le-a săvîrșit pe aceste meleaguri au imprimat în spațiul pe care se lăfăia odinioară, nestingherit, zeul vinului și al veseliei, simbolurile contemporane ale unei armonioase ascensiuni pe scara progresului.

Viticultura continuă să-și revendice — și pe bună dreptate — un loc de frunte în economia acestui ținut și să se confirme ca o sursă importantă de sporire a venitului național. Un singur județ, cel al Vrancei, deține o suprafață de aproximativ 32 000 ha cultivate cu viță de vie (nouă la sută din suprafața viticolă a țării) și dă 20 la sută din recolta totală de struguri și 10 la sută din producția de vin a României.

Care va fi fost, cu sute de ani în urmă, gustul vinului de pe aceste meleaguri? Prin ce calități deosebite s-au recomandat odinioară vinurile pămîntene, — galbena, păsăreasca și tămîioasa de Odobești, coarna albă, razachia roșie, neagra moale, vulpea neagră — licori tescuite în podgoriile Putnei, strănepoatele anticei «labrusca», vița de vie sălbatică, descoperită și înnobilată — dacă e să-i dăm crezare lui Herodot — încă din vremea sciților?

Beneficiem de nenumărate mărturii, rămase de la cei care se încumetau să străbată drumurile dificile ale Moldovei, avem la dispoziție o arhivă de contracte comerciale încheiate cu țările învecinate. Dincolo de multitudinea și varietatea documentelor rămîn elogiile unanime generate de calitatea fiecărui soi în parte. «Aici vinurile sînt ușoare și limpezi, însă cu un gust deosebit de plăcut și de o calitate deosebită» — nota acum aproape 300 de ani francezul Jean-Louis Carra, secretar domnesc și preceptor al beizadelelor.

Dacă ne ghidăm numai după vechile beciuri, utilizate integral pînă în zilele noastre, putem să-i dăm liniștiți dreptate. În aceste depozite subterane vinul a beneficiat de cele mai fericite condiții, în stare să-i sporească necontenit puterea, să-i desăvîrșească aroma și buchetul.

Ei bine, dacă gustul vinului de odinioară a pierit o dată cu cei care l-au fabricat și l-au băut, documentele vremii ne-au transmis în schimb informații precise asupra soiurilor cultivate. În urmă cu o sută de ani — precizează Ion Ionescu de la Brad în «Agricultura județului Putna» — se cultivau 16 soiuri, «zece albe și șase roșii». Astăzi, paradoxal, ne este mult mai dificil să indicăm cu exactitate numărul soiurilor cultivate în podgoriile vrîncene, și asta pentru simplul motiv că fiecare an adaugă cîteva noi la gama varietăților existente. Numai între 1968 și 1969 au apărut 12 soiuri de viță de cea mai bună calitate, venite să completeze golurile din vii. Asta înseamnă 12 reușite ale alchimiștilor moderni, care oficiază în stațiunile experimentale din Odobești, Panciu sau Cotești ca în veritabile laboratoare de creație.

La ora cînd scriem aceste rînduri, poama viilor, zdrobită sub teascurile mecanice — urmașele «edecurilor» de odinioară — s-a transformat în adevărate rîuri dionisiace. Trasă la butoi, fiertura dulce și aromată se simte pretutindeni. O boare dulceagă, acidă și persistentă, răspîndită cu generozitate de-a lungul și de-a latul Vrancei.

Recolta anului 1969 se recomandă prin 10 260 vagoane de struguri (8 000 kg boabe la ha), dintre care 8 532 de vagoane s-au îndreptat spre combinatele de vinificație de la Focșani, Panciu, Odobești, Cotești, Păunești, Popești, Jariștea.

O producție pe cinste, mai ales dacă avem în vedere calamitățile naturale ale anului 1969: secetă în primăvară, ploi în sezonul de coacere, grindină și mană. Sau ceea ce, totodată, ne îndeamnă să fim optimiști, să anticipăm cu încredere reușita și sporul viitoarelor recolte.

În conformitate cu documentele celui de-al X-lea Congres al partidului și în concordanță cu dezvoltarea generală a viticulturii românești, ținutul Vrancei se va înscrie printre cei mai vrednici și generoși podgoreni ai României. În viitorii ani viticultura județului va beneficia, între altele, de o nouă cramă, cu o capacitate de 1 050 de vagoane. Se va continua de asemenea extinderea capacităților de producție în combinatele existente, precum și mărirea spațiului de îmbuteliere și depozitare. Un cadru adecvat, o garanție pentru realizarea îndrăznețelor cifre de perspectivă privind producția și calitatea acestei străvechi bogății a pămîntului vrîncean.

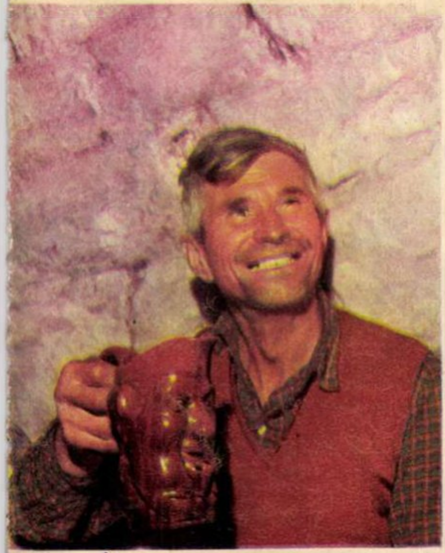

Un erudit în materie: pivnicerul de la «beciul domnesc».

Recolta anului 1969: 8 000 kg struguri la hectar.

Străvechiul teasc, înlocuit astăzi cu agregate moderne, își continuă existența doar ca piesă de muzeu.

Bucuriile toamnei.

«Beciul domnesc» din Odobești, a cărui construcție se presupune că datează din vremea lui Ștefan cel Mare. În ampla și documentata lucrare a profesorului C. Giurescu («Istoricul podgoriei Odobeștilor») se precizează că lăcașul de depozitare a fost ridicat pe la 1839, din porunca domnitorului Mihail Sturza.

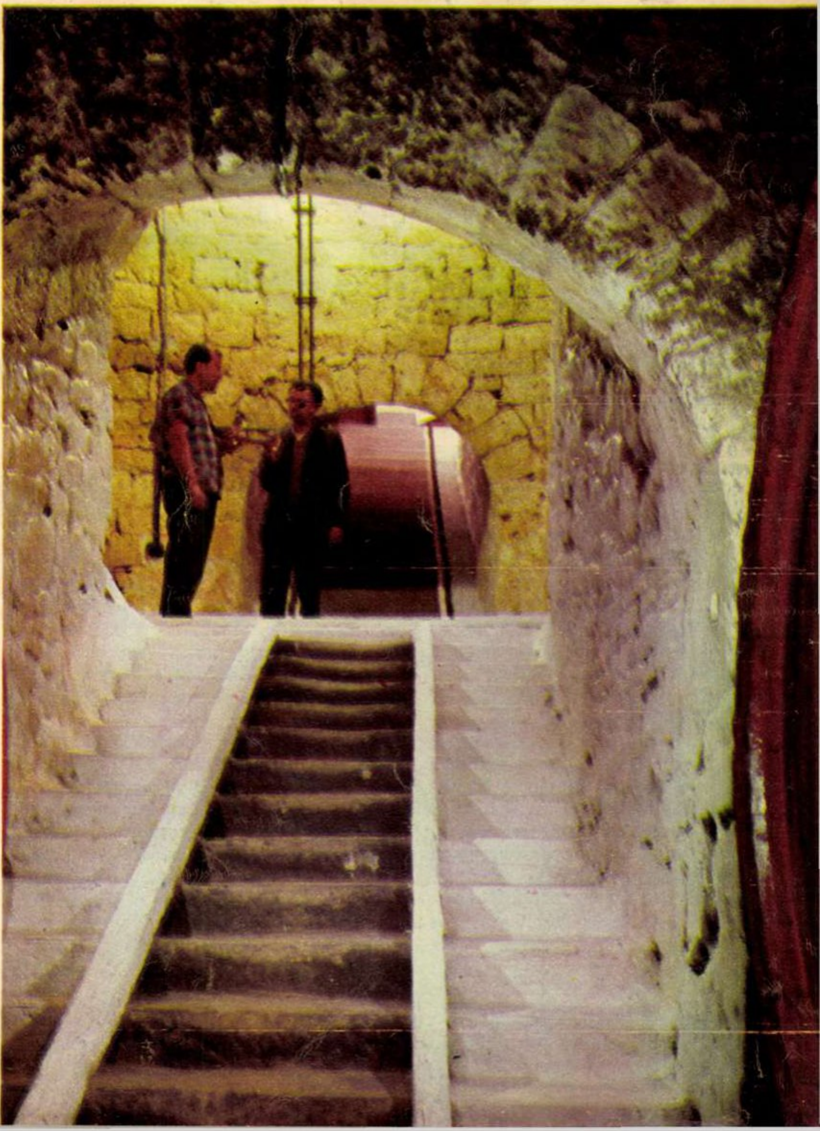

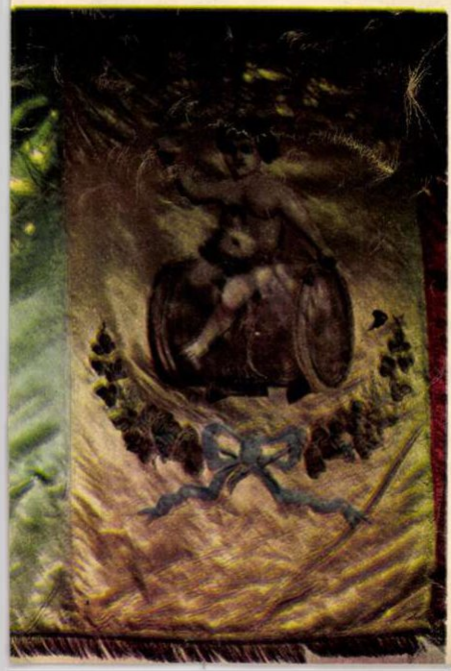

Stema ținutului, așa cum o găsim în pecetea din 1839 a domnitorului Mihail Sturza. Un autentic certificat de noblețe al podgoriilor vrîncene, simbol al generoasei, dar unicei surse de venituri a localnicilor.

REMBRANDT

de Cornel **BOZBICI**

Cu 300 de ani în urmă, la 4 octombrie 1669, murea Rembrandt, cel care a desenat și a pictat ca nimeni altul omul și sufletul lui, cel care a coborît din cerurile Vechiului și Noului Testament pe Iisus, pe Iosif, pe David, pe Saul, pe Tobie și pe Maria, Suzana și Bethsabe, și pe mulți alți preafericiți și nefericiți, și cel care a făcut din lumină o nouă materie pentru pictură...

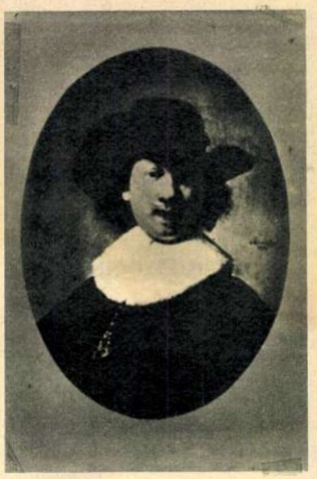

«Autoportret» (1632).

Cînd în 1632 revine la Amsterdam, de unde cu cîțiva ani în urmă — se spune — fugise de ciumă, Rembrandt van Rijn, fiul morarului din Leyda, împlinea 26 de ani... Un autoportret din acel an ne arată un tînăr îmbrăcat sobru, în negru, cu o față de băiat serios, căruia bereta semeț înclinată îi dă un aer de cuceritor. Și dacă obrazul lui pare mai degrabă al unui adolescent, în schimb ochii, privirile, sînt ale unui om care încearcă să pătrundă misterele existenței, priviri care întreabă și scrutează... Pînă acum învățase tot ce se putea învăța în atelierul lui Jacob van Swanenburgh din Leyda și al lui Pieter Lastman din Amsterdam, ucenicise deci după sfaturile bătrînului Cennino Cennini, frecînd culorile, pregătind pînzele cu grund, desenînd sub supravegherea maeștrilor. Apoi, părăsindu-i, tînărul artist înfruntă singur universul. Universul în al cărui centru umaniștii secolului puseseră omul, la fel ca și pictorii, care acum stăpîni ai anatomiei jonglează cu trupul omenesc. Personajul care interesează este omul în carne și oase, nu îmbrăcat grecește, ci cu veșmintele și purtările lui obișnuite. Omul real, așa cum îl văd ochii. Dar și Biblia cu legendele ei fascinează imaginațiile. Tînărul pictor înțelege lecția timpului. El desenează cerșetori care poartă stigmatul nefericirii, oameni în zdrențe. Nu sînt ei oare modelele vii ale Evangheliei? Și prin ei încearcă să se elibereze de reprezentarea scolastică, idealizată a omului. Lucrează cu dîrzenie. E perioada în care își exersează ochii, mîna, cînd uzează de clarobscurul tradițional. E un mic maestru, încă îmbibat de manierism, tributar în scenele de gen altor confrați, dar care își savurează primele succese: «Fuga din Egipt», «Tobie și Ana», «Cristos alungînd negustorii din templu», «Loth și fiicele sale», «Nabucodonosor în fața vițelului de aur» etc. Tablourile sale sînt pictate pe lemn, în tonuri reci sau dominate de albastruri, dar nuanțele sînt fine. Clarobscurul său e mai nuanțat și culorile locale prind să se topească în atmosfera învăluitoare. În «Cristos la Emaus», «Samson și Dalila» sau în «Saul și David», lumina începe să se condenseze, să țîșnească feeric, dar în același timp, fluidă, nu mai delimitează strict planurile.

Portretul este istoria unui suflet,și cine vrea să vorbească despre profunzimile omului se va opri îndelung la fața lui. Ceea ce și face tînărul Rembrandt. Cu o plăcere nedisimulată își va cerceta propriul său chip, revenind mereu de-a lungul timpului ca la o oglindă bizară, care narează bucurii și drame și care marchează scurgerea timpului fără părtinire și fără complezență. Va interoga — încă din tinerețe — chipurile concetățenilor săi cu o plăcere secretă, dacă nu drăcească, căutînd în primul rînd expresia și nu frumusețea, preferînd o femeie bătrînă unui obraz tînăr bovin. Și expresia o găsește în lumea obscură a sărăcimii, pe chipul mamei lui bătrîne sau pe cel al evreimii sărace din stradelele Amsterdamului, cu fețele lor răvășite, cu părul lor negru și ochii magnifici, rumegîndu-si iluziile.

EXUBERANȚA

Amsterdamul anului 1632 — cînd sosește Rembrandt — e centrul mondial al comerțului cu grîne și cherestea, mătase și diamante, vinuri și praf de pușcă, pește și blănuri, mirodenii și fructe. Toată lumea e angrenată în această uriașă mașinărie economico-financiară. Doar Descartes, care se află de cîțiva ani în Olanda, pretinde că e singurul om care nu face negustorie!

Rembrandt venise cu oarecare faimă de portretist, voia să se impună și găsise aici un teren cum nu se poate de propice. Burghezii aceștia opulenți și pragmatici nu pretind decît un singur lucru: să se recunoască în tablou. De altfel nu e în contradicție cu ceea ce aspiră pictorul: portretul-confesiune. Și dacă acești burghezi, cu vrednicele lor soții, țin la aerul lor respectabil, cu atît mai bine, îi va picta așa cum sînt, după toate canoanele. Pictorul îi privește sentențios, proiectîndu-le pe față un joc de lumini și umbre, detașîndu-i uneori de fond, iar alteori, prin funcțiile sugestive care le conferă luminii, îi implantează într-un spațiu continuu și nelimitat.

Și iată, vine prima comandă cu adevărat importantă: un portret colectiv al ghildei chirurgilor. E primul tablou de dimensiuni mai mari, care urmează să cuprindă opt personaje. Genul fusese inaugurat cu cîteva decenii înainte, proliferase, avea maeștri recunoscuți. Acordînd compoziției un rol primordial, ca să spargă monotonia, el grupează cele opt personaje în jurul cadavrului, în piramidă. Și dacă totuși atitudinile nu sînt prea firești, el creează un centru de interes comun prin acea atenție cu care sînt înzestrate personajele. Contrastul dintre negrul costumelor și pata luminoasă a cadavrului contribuie la realizarea atmosferei. «Lecția de anatomie a profesorului Tulp» (1632), fără să fie o capodoperă, va fi un mare succes. Toate virtuțile tinereții se dezlănțuie în acest bărbat care n-a împlinit încă 30 de ani: îndrăzneala, fecunditatea creației și dragostea. În 1634 se căsătorește cu Saskia van Uylenburgh, moment care marchează și deschide un deceniu de exuberanță, prolific din toate punctele de vedere. Un autoportret din același an ne înfățișează un bărbat cordial. Este fericit și ține s-o mărturisească lumii prin pînzele sale. Poate nici un alt pictor n-a făcut din sentimentele sale, din viața sa, un jurnal deschis tuturor privirilor și cercetărilor. «Saskia cu pălărie de paie» (vîrf de argint 1633), «Saskia cu șirag de perle» (1634), «Saskia întruchipînd pe Flora» (1634), pe Bellona, pe Dalila... O revărsare impetuoasă de senzualitate, dublată de o tehnică strălucită și acordată cu un gust nedisimulat pentru punere în scenă, ca în acel «Autoportret cu Saskia pe genunchi» (1638). El cîntă corpul Saskiei ca un soț îndrăgostit cînd o pictează în «Danae» (1636) într-o așteptare răscolită de dorință. Este un poem al cărnii sincer și direct, care nu idealizează nimic. Pozîndu-i adeseori, o îmbracă somptuos cu mătăsuri vaporoase, cu dantele, cu brocarturi și bijuterii, trădînd astfel un gust pentru fast și podoabe, ca de altfel și în alte opere, dar totodată măiestria și magia în redarea materialelor și giuvaerurilor. Pînă la «Rondul de noapte» (1642) Rembrandt lucrează un ciclu al patimilor pentru stadhuderul Frederick-Hendrick de Nassau, o serie de subiecte biblice («Îngerul părăsind pe Tobie», «Iosif povestindu-și visele», «Nunta lui Samson», «Suzana în baie») sau mitologice («Răpirea Proserpinei», «Răpirea Europei» etc.), tablouri în care clarobscurul liric sau dramatic este complementat de scheme compoziționale dinamice și monumentale. În această perioadă Rembrandt cunoaște pasiunea peisajului, gen strălucit reprezentat de pictura olandeză, care pentru el e un odihnitor prilej de evadare, dar și de lărgire a viziunii.

CĂILE SPRE UNIVERSURILE INTERIOARE

Primii ani ai celui de-al cincilea deceniu al secolului se anunță foarte frămîntați pentru Rembrandt. Ca și în pictura lui, umbrele și luminile îi vor întuneca sau lumina viața. «Sacrificiul lui Manoah» este în același timp o parabolă biblică, dar și un ecou al vieții familiale a pictorului. Ca și Ghedeon din parabolă, Rembrandt se bucură de nașterea fiului său Titus (1641), după ce pe alți doi îi pierduse. Dar nici după un an, roasă de ftizie, moare Saskia. O lovitură teribilă, care marchează o retragere sub semnul durerii spre izolare și universurile interioare. Acum pictează «Rondul de noapte», cea mai importantă comandă primită vreodată și una dintre capodoperele sale. Tabloul numără 28 de personaje, trei copii și un cîine, și în el genialul olandez a mobilizat toată

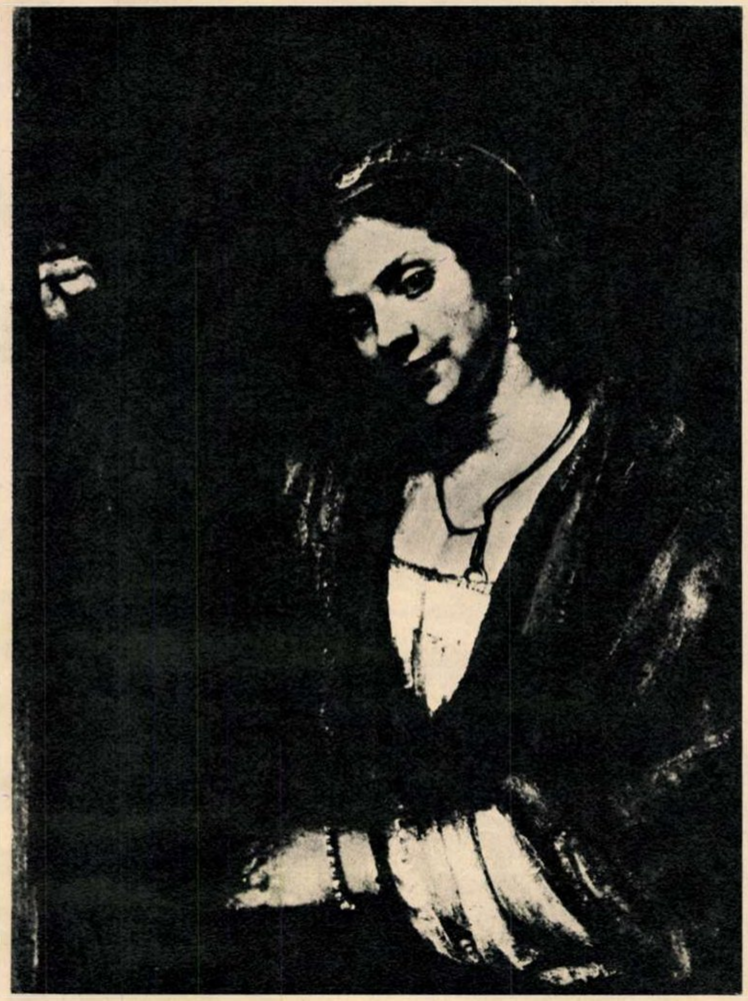

«Hendrickje»... El o privește cu o mare tandrețe, preocupat de frumusețea mistuitoare a unui trup înfloritor.

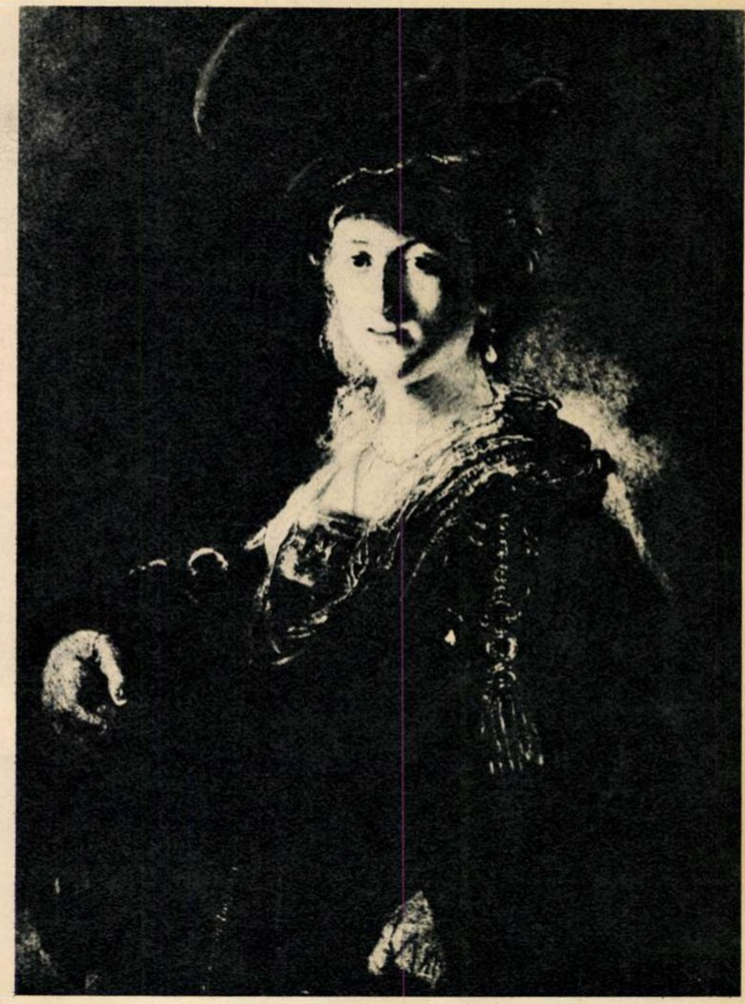

«Saskia»... Pozîndu-i adeseori, o îmbrăca somptuos cu mătăsuri, cu dantele și bijuterii...

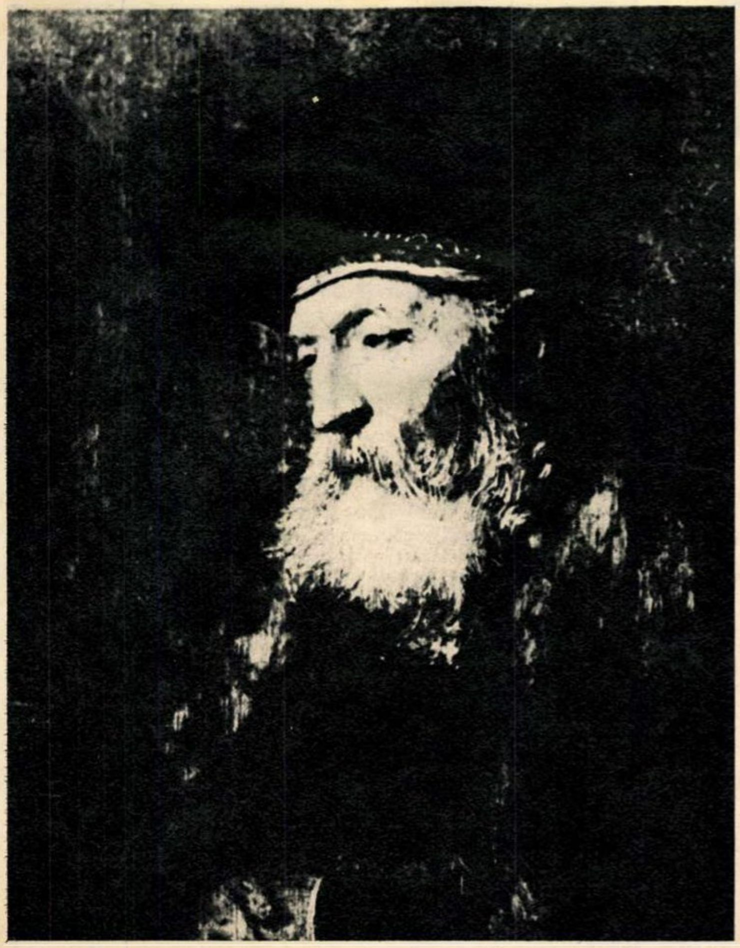

«Cap»(studiu).

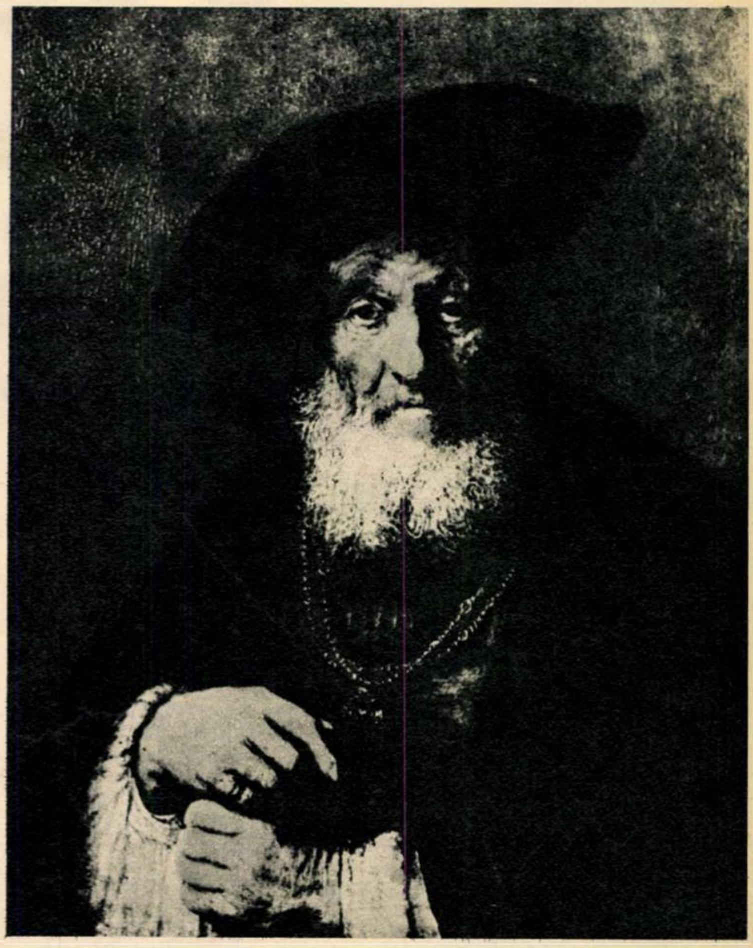

«Portretul unui evreu bătrîn».

REMBRANDT

«Danae» (fragment). Un poem al cărnii sincer și direct, care nu idealizează nimic.

«Bethsabe în baie»... O pînză din 1654. De la Danae (1636), Rembrandt nu mai pictase atît de magistral un nud (jos stinga).

«Autoportret» (1669). Un bătrîn înțelept, cu privirile calme, căruia i s-au răpit toate bunurile și a pierdut toate ființele dragi... (jos dreapta).

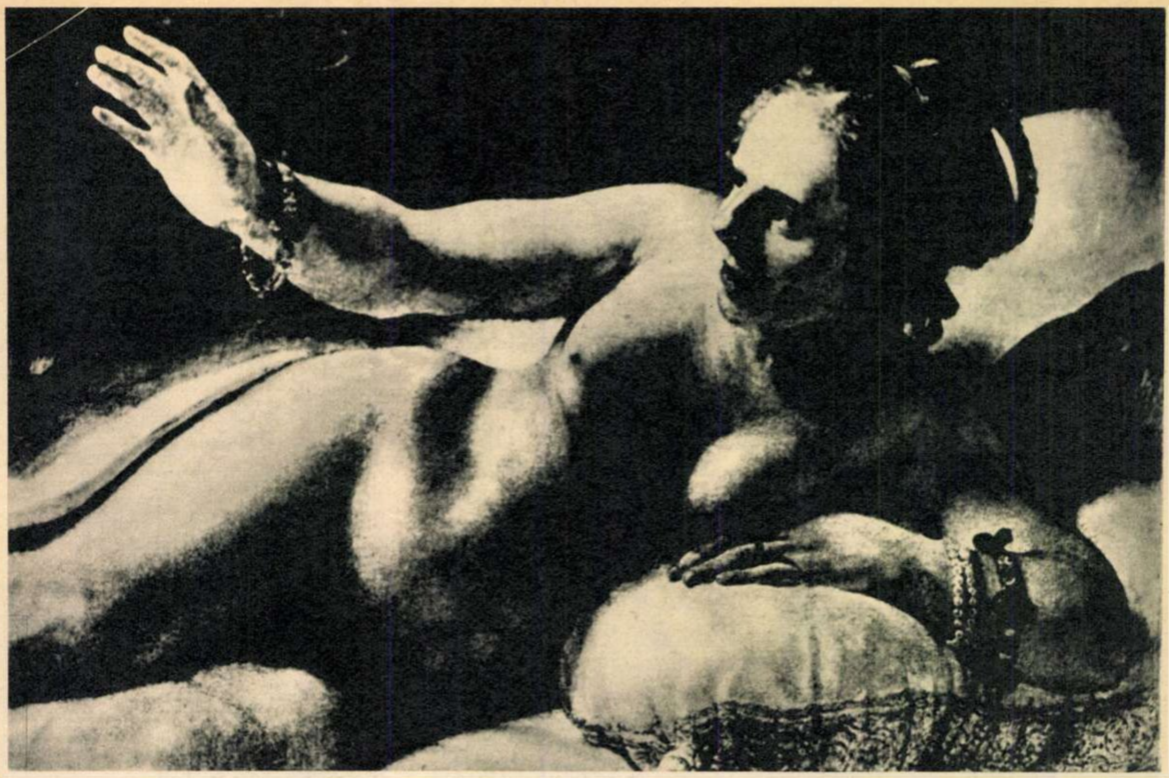

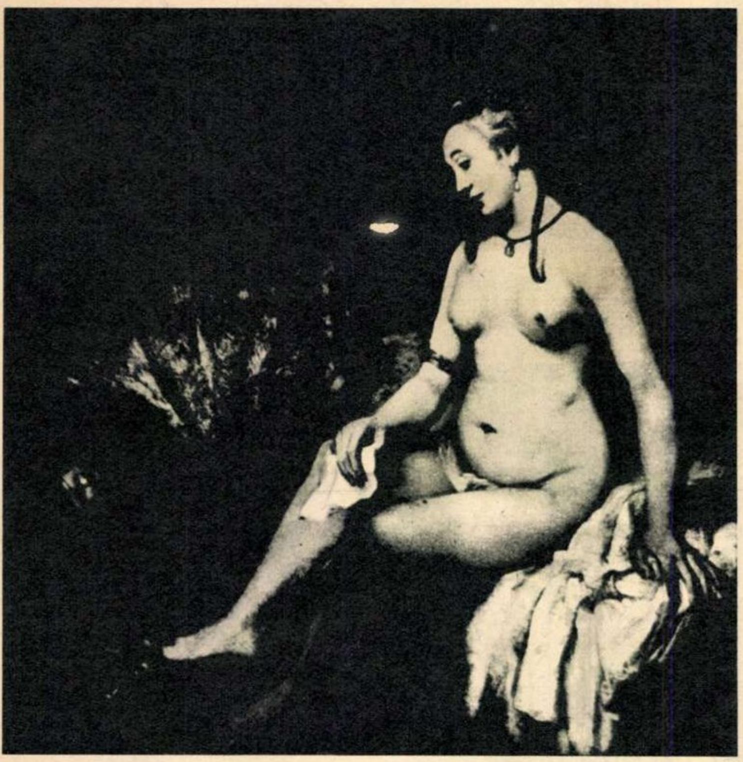

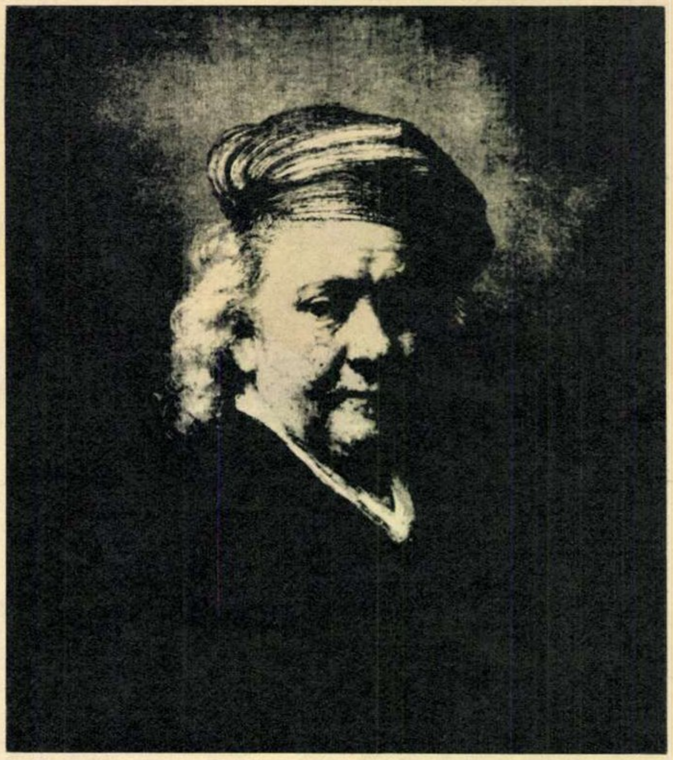

forța artei sale, sfărîmînd canoanele acestor portrete colective la modă în epocă, organizînd o scenă grandioasă în jurul a trei personaje principale, obținînd o imagine realistă și unitară, creînd o intensă senzație de viață, risipind generos pe fondul brun-roșcat și brun-verde tonuri calde, roșul aprins vermillon, purpuriul, verdele aurit, galbenuri, nuanțate de tente albastre fine și proaspete, o magistrală simfonie colorată. Clienții vanitoși protestează, nemulțumiți de felul cum au fost reprezentați, dar posteritatea va confirma tabloul drept o capodoperă... Rembrandt, sătul de hărțuielile creditorilor, ale proceselor, se izolează tot mai mult de agitația orașului, desenează, gravează și pictează peisaje, portrete, compoziții, profunde meditații, pe măsură ce se apropie de patruzeci de ani. În lucrările lui defilează neîntrerupte efigii umane, bătrîni înzorzonați, rabini, dar și scene biblice, căci Biblia va rămîne singura lui carte de căpătîi care-i va întreține visurile și-i va aminti permanent de fericirile și nefericirile umane, de înțelepciune și nebunie, de dragoste și ură. El va trata toate aceste scene ca pe niște episoade din viața cotidiană. «Visul lui Iosif», «Sfînta familie cu îngerii», «Tobie și femeia lui» sînt imagini lipsite de grandilocvență, odihnitoare, cu o muzicalitate tainică, trădînd aspirațiile interioare ale artistului...

Hendrickje Stoffels este angajată în serviciul său în 1645. Are 19 ani. Biografii vorbesc de această slujnică, nu atît de fermecătoare și rafinată ca Saskia, ca de a doua dragoste, tîrzie, a artistului. Și el atestă afirmația, direct și din nou sincer și inspirat, prin lucrările sale. Proaspăt sosită, în fața portiței, cu guleraș alb, privește sfioasa într-o parte. Numeroase portrete sînt confidențe intime, ca «Atelierul». Apoi pictorul se retrage, precaut, la adăpostul episoadelor biblice cînd o reprezintă în «Suzana în baie» sau în«Bethsabe». De la «Danae», Rembrandt nu mai pictase atît de magistral un nud și se vede că pentru el Hendrickje nu mai are secrete. Dar n-o privește ca un faun aprins, ci cu o mare tandrețe, preocupat de acea frumusețe mistuitoare a unui trup înfloritor, pe care îl inundă cu o lumină dulce, galbenă. Consistoriul va reacționa și o va excomunica de la împărtășanie, totuși fără să-i tulbure dragostea și devotamentul.

Hărțuit de creditori, de procese succesorale, declarat falit, se cufundă tot mai mult în solilocvii. O dată cu trecerea timpului pictura lui tinde să fie tot mai mult o lumină în jurul căreia se organizează o față sau o scenă. E epoca în care pictează «Portretul lui Jan Six», «David și Saul», «Sindicii postăvari», «Conjurația lui Julius Civilis», «Logodnica evreică», «Întoarcerea fiului risipitor»...

Și ca întotdeauna revine la propriul său chip, oglinda cea mai fidelă a lumii sale lăuntrice. Sînt clipe de dialog intim, momente în care meditează asupra scadențelor. În autoportretul din 1666 e încă surîzător; dar în cel din 1669, bătrînețea l-a învins, șuvițele albe îl inundă. Nu rîde, nu sfidează, e un bătrîn înțelept, cu privirile calme, căruia i s-au răpit toate bunurile și a pierdut toate ființele dragi și care e gata să-și încheie marea aventură din lumea vizibilului și invizibilului.

varietăți

UMOR de Eugen TARU

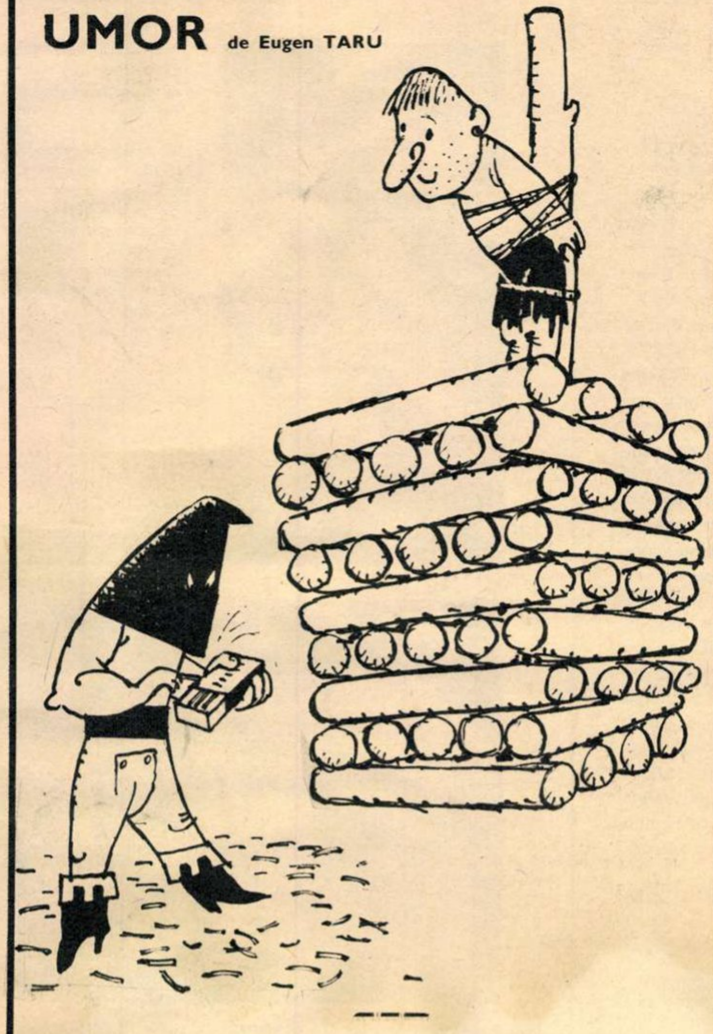

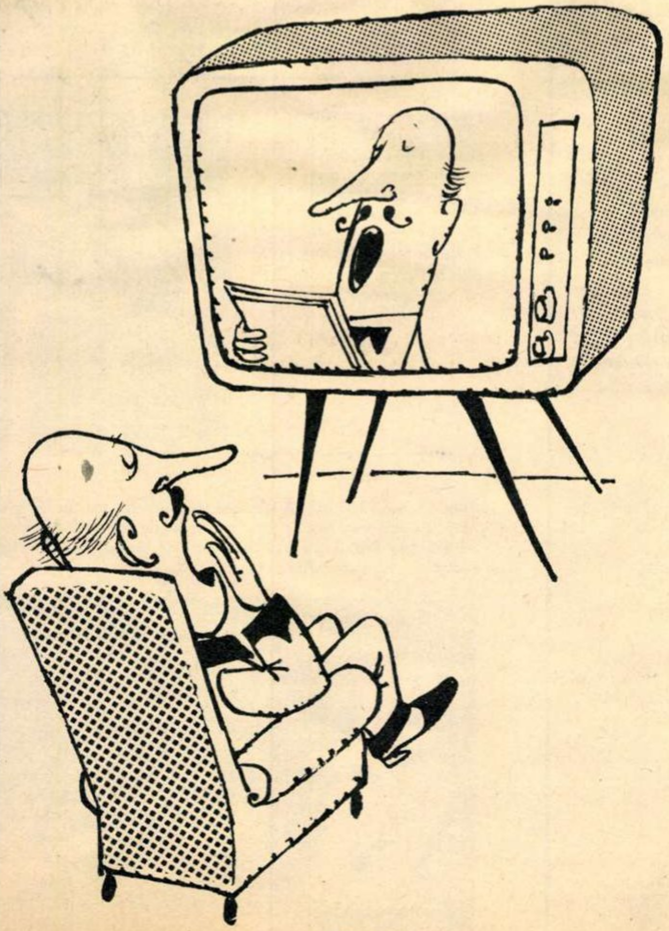

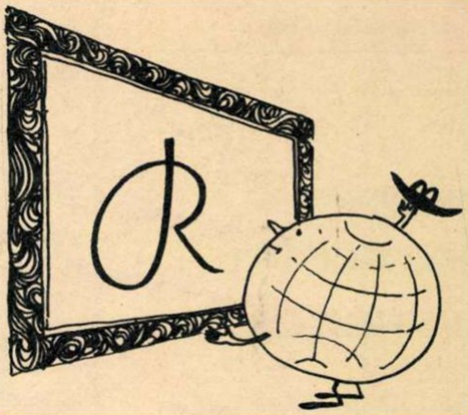

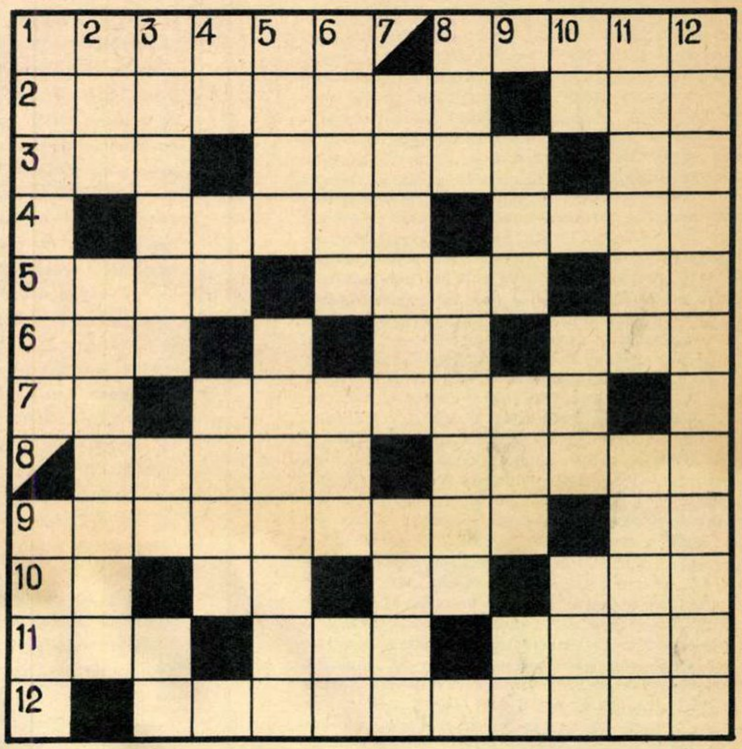

REMBRANDT

ORIZONTAL: 1) Soția pictorului — Orașul olandez în care la 15 iulie 1606 a văzut lumina zilei Rembrandt Harmenszoon van Rijn. 2) «Lecția de... a profesorului Tulp», celebru tablou executat la comanda Asociației chirurgilor din Amsterdam — Animal jupuit într-un staul cufundat în penumbră, măreață simfonie în roșu și aur, prilej de a se elibera de formă, spre a se exprima prin singura virtute a culorii (1655). 3) Literă turcească — Fiul pictorului — Moț fără moț! 4) Stîncă — Vestit căpitan al lui Jules Verne. 5) Pictură de inspirație mitologică, datînd din anul 1634 — Aluminiul românesc (abr.) — Introducere la o epopee! 6) Am în mînă — Servește! — Insulă daneză. 7) Dan și-a pierdut capul! — Tablou pictat în anul 1627, reprezentînd un hrăpăreț care se ferește de luminile feștilei. 8) Puși în circulație — Prieten. 9) Filozof grec, pictat de Rembrandt la comanda colecționarului sicilian Antonio Ruffo — Liesbeth Rembrandt. 10) Leve! — Primele la Amsterdam! — Inițialele cu care un modest poet semnează într-un Album Amicorum cîteva comentarii elogioase, în versuri, despre contribuția lui Rembrandt la această culegere — Șoricar. 11) Pui de leu — Avantaj — Muncă agricolă. 12) Micuța slujnică, angajată de pictor după moartea Saskiei.

VERTICAL: 1) «Femeia cu...», ultima gravură în acvaforte datînd din 1661 — Sîngerosul duce care guverna în Țările de Jos în acea perioadă. 2) La 4 octombrie se împlinesc 300 de la moartea lui Rembrandt — Zeița înțelepciunii și a artelor, redată ca o femeie fără distincție și fără caracter, dar foarte împopoțonată. 3) «Orbirea lui...», o compoziție plină de mișcare, pictată în 1635 — Notă muzicală — Nina Herescu. 4) Prolog și epilog la Kant! — Trecut (abr.) — Spusă. 5) Nimic — Artist din Amsterdam, căruia bătrînul van Rijn i-l va încredința pe tînărul Rembrandt spre a-l iniția în tainele picturii. 6) A tărăgăna — Rîu în Spania — Tudor Dușescu. 7) Țară «la modă» a artiștilor plastici care căutau desăvîrșirea, dar pe care Rembrandt nu a vizitat-o, el netrecînd niciodată hotarele Olandei — Animal cornut. 8) 100 de bani — Pictor contemporan cu Rembrandt atît de admirat de acesta, încît îi copiază portretul lui Castiglione. 9) Orășel sovietic — Personaj în mitologia scandinavă — Instrument folosit de Rembrandt în gravură. 10) Yvonne Backer — Nume turcesc — Mică insulă olandeză. 11) Unul dintre elevii lui Rembrandt, pe al cărui tată, un cumsecade fabricant de rame, acesta l-a imortalizat într-un portret — Combinație de metale. 12) Neîntreruptă suită de confesiuni ale pictorului, de-a lungul anilor, cea mai elocventă sursă pentru a ști ce a vrut, simțit și gîndit el în acele momente.

Dr. Aurelia PETRESCU-BACIU

Cuvinte rare: GIM, ARO, UIE, SNO, ULL, URK.

Dezlegarea jocului «STUDIU FIZIOLOGIC», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SFORI — CALMI. 2) FIXA — HUBLOU. 3) INIMOASA — ST. 4) D — GURMAND — E. 5) ACERB — TOATA. 6) RANA — MUSCAL. 7) IRA — COR — TRA. 8) N — MOLATIC. 9) MUSACA — OLAR. 10) ORATORIC — TA. 11) TINERI — ATAC.

literare

de Valeriu CRISTEA

ION CARAION:

NECUNOSCUTUL FERESTRELOR

Născută în plin război (primul volum, *Panopticum*, apare în 1943), poezia lui Ion Caraion poartă însemnele acestuia. În spațiul liricii sale războiul se simte apăsător ca într-un oraș asediat: «Ar fi ridicol să te poți gîndi la altceva decît la război» *(Motiv)*. Predomină *urîtul*, din care, în linia unui Arghezi, poetul scoate «frumuseți și prețuri noi». Cerul e «stors ca un tampon de vată» și din el cade ploaia ca o «zeamă caldă», «grădina miroase a iod», cresc plante «cu viermi și cu păr pe frunze înalte», orașul e «ca un cîine cu bube ieșit dimineața din lăzi» și prin el mișună, ca în Oranul alegoric al lui Camus, «guzganii jerpeliți de-alergătură». Ca Baudelaire, poetul contemplă priveliști crude: «Din omul care s-a aruncat sub roate,/ aburesc măruntaie printre grăunți de porumb.// Cînd s-o dezgheța pămîntul din Ciulnița/ pe lîngă traverse putrede, la primăvară,/ au să-i pască bobocii verzi inima/ rămasă în viscol, la gară ». *Cîntecele negre* (titlul unei plachete din 1947) își merită numele: la cruditatea demascatoare a viziunii se adaugă violența verbală a poetului, cravașind fără milă obrazul «fratelui său ipocrit — cititorul». Temperament agresiv, fire dîrză («Strofele mele-s cuțite»), Ion Caraion se angajează decis în timp și istorie, creînd o poezie de autentică vibrație: «Poeți! Voi trebuie să agitați lumea./ Voi existați o dată cu tot ceea ce există/ Voi nu v-ați născut pentru întuneric,/ pentru camerele încuiate,/ pentru perdelele trase,/ pentru femeile care așteaptă;/ voi v-ați născut pentru tot ceea ce e viață, flux, campanii —/ voi v-ați născut să fiți permanent între oameni,/ alături de ei,/ o dată cu ei». Războiul nu este însă evocat numai în urmări și ecouri, ci în chiar locul unde se face; poezia de frondă a lui Ion Caraion devine adeseori o poezie de front. «A-nțepenit cu un șold zdrelit... dar cît a/ stat așa, nu știe... Simte cald în spate,/ — nu-i pare rău, din tot, decît atîta: Că la apel, în seara asta, o să lipsească poate...// În pieptul brun, el rumegă tristețe/ cu glomotoc de sînge sau tutun/ cînd vrea să meargă-l trage — căpcăun —/ pămîntu-n jos, dușman pe tinerețe.// Prin sînul rupt îi curge ca lătura/ borboroseala grea de lapoviță,/ i-au desenat trei rîuri cu altiță/ ieri, schijele, pe fața ca cianura.// În somn el vede limpede cum crește/ iar țara blîndă cu miros de munte,/ o vadră de necaz l-a șters pe frunte/ și a vrut să-l scuipe — obuzul — între dește.// Își pipăie prin noapte carabina,/ sărută baioneta albă, ca pe-o soră/ și-ncearcă singur, ridicat în oră,/ să-și sprijine de pușca lui, tulpina.// Dar prăbușit în clisă ori în veac,/ cu ceru-n brațe, mare cît o noapte,/ adoarme pe-un maidan de stele coapte/ sub coviltirul cerului sărac.» *(Cota 117)*. În versuri directe, neregizate, pline de forță, Ion Caraion și-a asumat suferința timpului său. De aceea el trece printre noi, după cum singur spune într-un vers cutremurător, «cu chipul mut ca un ou de lemn».

Dincolo de filiațiile pe care critica le poate stabili (e trista ei meserie!), poezia lui Ion Caraion e de o originalitate indiscutabilă. Mi se pare că provine dintr-un amestec inedit de nevroză și vitalitate, de disperare modernă și dîrzenie țărănească: «Noi am scris cu nevroză pe ziduri/ și-am colindat neurastenia, să bem/ igrasie din ploaie, rachiu din poem/ otrava murdară, țipătul spîn...» Cîntecele lui Ion Caraion au volumul unor plămîni robuști și totodată ascuțime de țipăt.

După cum spuneam, Ion Caraion este, la modul arghezian, un explorator al urîtului, dar în același timp — trebuie să adăugăm acum — și un poet de elevație și de suavitate, după cum dovedește, printre multe alte exemple care s-ar putea da, această *Candoare* culminînd într-o imagine rafinată: «Arborii se destramă subțire/ în coaja lor: de tingire.// Despre cine nu plînge, spicele-n gînd/ murmură blînd, murmură bînd.//Ziua ca o vițică s-a oprit la fereastră/ și se uită-n singurătatea noastră». Există de asemenea în această operă și o remarcabilă lirică erotică, din care, nemaiputînd cita, recomandăm în primul rînd poezia *Carmen saeculare*. Nu lipsește nici sentimentul trecerii timpului. Acesta dobîndește aci un accent mai dramatic prin indiferența suverană cu care vremea șterge nu numai bucuriile sporadice dar și suferințele cele mai dureros întipărite. Un *Epitaf* tulburător, de săpat în piatră, este revelator în acest sens: «Din tot ce-am spus, din tot ce vrem,/ rămîne-o lacrimă năucă// pe fundul vreunui vechi poem/ care și el o să se ducă// așa cum altele s-au dus/ și-n urma noastră, -n urma lui/ răstoarnă paltini alt apus/ prin ochii cine știe cui// ca-ntr-un pahar de apă-n care/ fîntîna-ntreagă s-a tîrît/ să-și moară ultima răcoare/ sau nici atît... sau nici atît».

cronică satirică

de Teodor MAZILU

ADORMIȚII

Expresia atît de cunoscută «dormi în picioare» nu este, din nefericire, o gingașă metaforă, ci o implacabilă realitate. Se doarme foarte mult... Se doarme mult și bine... Se doarme în toate împrejurările, fie ele lirice, fie ele administrative. După un somn bun, urmează un somn și mai bun, și așa mai departe. Deși medicii protestează și aduc argumente științifice, în picioare se doarme foarte bine. Nu-i adevărat că-n picioare nu se poate dormi; am văzut oameni dormind în timp ce, aparent, alergau pe un teren de fotbal... Terenul de fotbal, în ciuda vacarmului general, se dovedește a fi un excelent dormitor. Un cunoscut fotbalist îmi mărturisea că niciodată nu are un somn mai adînc ca în timpul unei partide, cu condiția ca partida să fie oficială.

Multe dintre activitățile obișnuite au devenit admirabile somnifere... În primul rînd lectura... Balzac ține loc de carbaxin... Auzim adeseori această mărturisire:

— Eu dacă nu citesc o pagină, două, nu pot să dorm...

Insomniile nu se mai vindecă prin tablete, ci prin beletristică.

— Nu pot să închid ochii. N-ai cumva un roman polițist?

Idealul e desigur un roman polițist, dar în lipsă de așa ceva, omul se mulțumește cu orice.

— Dacă nu citesc ceva, nu adorm... Dă-mi orice... Fie și... «Război și pace»...

Pentru acești oameni scopul întregii vieți devine somnul. Cum să ajungem cît mai repede în pat și, în orice caz, cum să închidem cît mai grabnic ochii... Somnul devine idealul suprem pentru care se zbat, își iau diplome, se agită.

— De-abia aștept să închid ochii...

De aceea socot trezirea o barbarie.

— Cum de ai îndrăznit să mă trezești? Eu dacă nu dorm 24 de ore din 24 de ore nu mă simt om.

...Inexplicabil totuși, veșnic n-ar vrea să doarmă...

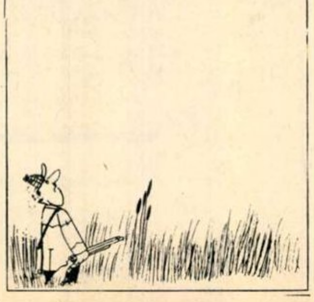
Consumați pește!

spectacol pe glob

În noua stagiune, Opera din Praga prezintă «Don Juan» de Mozart. Vechiul lăcaș praghez, unde în 1787 a avut loc premiera operei, va găzdui și noua punere în scenă, semnată de trei nume prestigioase ale teatrului liric cehoslovac — Jaroslav Krombholc, Vaclav Kaslik și Josef Svoboda. În fotografie: o scenă din spectacol.

Piesa dramaturgului Henry Living, «Onoare și sacrificiu», o comedie modernă, cu succes de casă, a inaugurat stagiunea lui Fortune Theatre din Londra. La reușita spectacolului a contribuit în bună măsură regia alertă a lui John Neville. În fotografie: o scenă interpretată de Ken Wynne, John Sharp și Ray Mort.

Piesa de inspirație istorică a lui Jean-Paul Sartre, «Diavolul și bunul Dumnezeu», rămîne și în această stagiune cap de afiș la Thèâtre National Populaire din Paris. În fotografie: Judith Maigre într-o scenă din spectacol.

Teatrul Madach din Budapesta pregătește pentru stagiunea '69/'70 două premiere: «Racheta» de Alexei Tolstoi și «Hermelin» de Szomory Deszö, piesă a cărei acțiune se desfășoară în lumea teatrelor (în fotografie).

spectacol pe glob

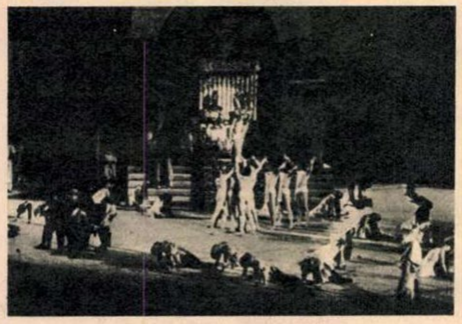

În antica arenă din Verona, în cadrul unui ciclu de opere clasice, a fost prezentat un monumental spectacol cu «Aida». Printre interpreți se numără Fiorenza Cossotto, Rita Orlandi Malaspina și Carlo Bergonzi.

Piesa lui Harold Pinter, «Îngrijitorul», reluată în actuala stagiune a teatrului parizian «Modern», este dominată de interpretarea magistrală a trei mari actori: Sacha Pitoëf, Claude Giraud și Jacques Dufilho.

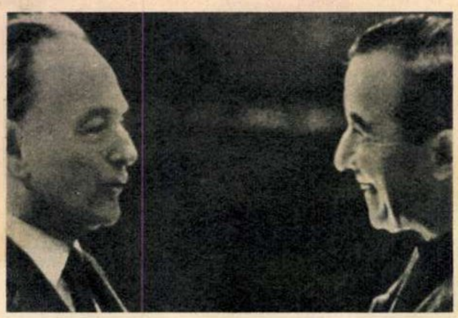

O premieră cu o piesă al cărei titlu a devenit de mult celebru: «Nu se știe niciodată» de André Roussin, la Thèâtre de la Michodière din Paris. Nici subiectul nu e nou: dezvăluirea imoralității societății burgheze. Spectacolul rămîne totuși original prin modul de abordare în care unele introspecțiuni psihologice coabitează cu farsa de bună calitate. Imaginea noastră: o scenă dinaintea premierei.

O farsă despre dragoste, o satiră brutală sau o utopie dementială? Criticii din R.F.G. nu au un punct de vedere comun asupra noii piese a dramaturgului englez Colin Spencer — «Oul», care a fost pusă în scenă la Wuppertal, Hamburg și Bremen. Spectacolul se bucură de succes de casă, fapt care a determinat societatea americană «Columbia» să achiziționeze drepturile de ecranizare... In fotografie, autorul.

dialog cu cititorii

de H. DONA

N-ar fi cinstit să nu recunoaștem că diverse laude, complimente, felicitări, încurajări, binecuvîntări, pe care le revarsă asupra noastră unii cititori, ne fac — oricît ar fi de vizibil caracterul lor convențional, protocolar sau pur și simplu de «captatio benevolentiae» — o oarecare plăcere. Ba chiar — o spunem autocritic — se mai întîmplă să mai trecem și peste greșelile de ortografie sau abaterile de la logică conținute în asemenea scrisori măgulitoare. Lucrurile încep să se încurce cînd în continuarea zgomotoaselor complimente unii cititori se consideră autorizați să se declare de acord cu păreri pe care ni le atribuie, dar... pe care nu le împărtășim.

Astfel, cititorul *Grigore Stăncescu*, într-o lungă scrisoare în care se ocupă de probleme cinematografice, după ce afirmă că «ar trebui să se prezinte mult mai multe filme bune și numai rar de tot filme slabe» (cum am putea să nu fim de acord cu această originală soluție?; în toate și pretutindeni ne călăuzim doar după deviza lui Popa Smîntînă,«n-ar fi rău să fie bine»!), continuă: «ca și dv. sîntem de părere că ar trebui evitate westernurile, filmele mitologice, filmele muzicale și făcută educația publicului prin «filme de idei», cum au fost, de exemplu, «Zorba grecul», «Noaptea generalilor», «Un bărbat și o femeie» și altele de același fel». Or, aici e aici. Nu numai că nu sîntem de «această» părere, ci sîntem de părerea exact contrarie.

Iubim cu pasiune westernurile de calitate, acele opere de artă fără de care cinematografia n-ar mai fi ceea ce este astăzi, apreciem foarte mult musical-urile unui Minnelli, unui Busby Berkeley și ale altor creatori de talent și — de ce nu? — și o serie întreagă de filme «mitologice» (cum ar fi, de pildă, cele ale lui Cottafavi). În nici un caz publicul spectator nu trebuie lipsit de prezența lor pe ecrane. În schimb, nu împărtășim de loc entuziasmul cititorului nostru pentru filmele pe care le citează. Acestea — filme comerciale, în fond — vehiculează la modul banal și conformist «idei» simpluțe, scoase din tezaurul bunului-simț mic-burghez. Ele pot flata snobismul celor care vor să se distanțeze de «vulg», să se considere consumatori de «probleme adînci» și care apreciază ca de «bon ton» disprețul pentru filmele de mare accesibilitate la public, expresii a ceea ce s-a numit «cultură populară». În orice caz, credem noi, nu în asemenea producții ca cele citate de tov. Stăncescu trebuie căutate piscurile cele mai înalte ale artei cinematografice contemporane. Primirea pe care publicul românesc a făcut-o anul acesta unor pelicule ca «Eclipsa», «Deșertul roșu», «La dolce vita», «Anul trecut la Marienbad» dovedește suficient capacitatea de orientare, în continuă creștere, a spectatorilor noștri.

Unii dintre cititorii noștri vor, după cîte se pare, să se dedice scrisului, nu de scrisori, bineînțeles, ci de opere literare. Cititorului *I. Leahu* din Arad îi recomandăm să-și adreseze manuscrisele Editurii pentru literatură sau Editurii tineretului (mai bine ar fi să le înmîneze personal) sau, dacă e vorba de dramatizări pentru căminele culturale, Casei creației populare. N-am prea înțeles ce «pericole» o amenință pe cititoarea *A. Ghibencea* din Craiova; în orice caz, dacă simte, așa cum ne declară,că scrisul e o necesitate vitală pentru dumneasa, n-o putem sfătui decît să continue. Poate n-ar fi rău să arate cîte ceva din cele realizate pînă acum și unor cititori avizați (poate la revista «Ramuri»?).

Cititorul *R. Alexandru* din Focșani vrea să știe unde poate adresa versuri, pentru ca alții să le pună pe muzică (ușoară, bineînțeles). De obicei, asemenea colaborări se stabilesc nu prin intermediul vreunei instituții, ci direct, între oameni legați prin anumite afinități. Dar pînă atunci, îl sfătuim pe tov. R. Alexandru să-și mai completeze cunoștințele gramaticale, cu totul și cu totul insuficiente. Or fi ei «textierii» cum sînt (și cum îi încondeiază presa), dar nici chiar așa...

Cititorul *Anghel Barna* din Cluj are perfectă dreptate: imaginea din coperta numărului 39 este a tinerei și talentatei actrițe clujene Liliana Welther. E vina noastră că n-am precizat acest lucru în legenda copertei.

Numeroși cititori (și printre ei *Dan Gavrilescu* din București, *Gh. Chirilenco* din Timișoara, *Antoaneta Neagu* din București) își exprimă satisfacția pentru calitatea interviului pe care redactoarea noastră Sanda Faur l-a luat actorului Ion Marinescu. Le mulțumim și-i asigurăm că și alte interviuri asemănătoare vor continua să apară în revistă. Din păcate, la a doua chestiune ridicată de tov. Chirilenco nu putem da nici un răspuns precis, deoarece nu deținem informațiile necesare.

Îi mulțumim și cititorului *Ionel Ganea* din Deva, care ne atrage atenția că orașul dumisale împlinește 700 de ani de existență. Mulți înainte! Dar pentru un asemenea eveniment și un asemenea oraș, fotografiile pe care ni le trimite sînt cu totul nesatisfăcătoare. Intenția este însă lăudabilă.

tv

de Felicia ANTIP

CIFRE LA VOT

Nu e, desigur, o nenorocire, nu se face, cum se spune, gaura-n cer, atunci cînd un concurent este nedreptățit într-un mod mai mult sau mai puțin flagrant. Subaprecierea injustă și incompetentă care a făcut-o să plîngă, în urmă cu vreo doi ani, pe foarte «tînăra interpretă» Silvia Marcovici, participantă la «Dialogul la distanță», n-a împiedicat-o să obțină una dintre cele mai prestigioase distincții internaționale acordate violoniștilor, devenind astfel o mîndrie a țării noastre. Nedreptatea rămîne însă totdeauna dureroasă, iar atunci cînd lovește un copil, intolerabilă.

Cum se prezintă din punctul de vedere al echității concursul «La șase pași de o excursie»,care se apropie de sfîrșitul celei de-a treia etape? Bine, aproape perfect, dacă ne referim la înfruntarea dintre cele două echipe aflate, de fiecare dată, în întrecere. Judecate cu aceeași măsură, ele primesc bilele — albe și negre — după criterii absolut identice. Fiind vorba însă de un concurs pe etape, se cere mai mult: toate echipele ar trebui să aibă de înfruntat dificultăți echivalente. Juriul nu rămîne însă din păcate mereu același (ar fi probabil imposibil) și uneori perechea de echipe concurente are surpriza de a se găsi în fața unor întrebări depășind cadrul programelor școlare și al posibilităților uzuale de pregătire. Mi-amintesc, de pildă, de stupefacția unor copii din județe destul de îndepărtate de zona Bucegilor și a Făgărașului, care nu înțelegeau de ce li se cere să identifice priveliști montane familiare numai celor ce au avut prilejul să străbată regiunile amintite. Proba de sport-drumeție reprezintă, în general, unul dintre punctele cele mai imprevizibile ale concursurilor: dificultate inegală de la o săptămînă la alta, un prea mare joc al hazardului. Și alte probe prezintă uneori un nepermis coeficient de incertitudine. Cînd ceri unor elevi să recite ultimele două strofe din partea a patra a «Rapsodiilor de toamnă» trebuie să fii sigur că memorizarea, măcar parțială, a poeziei lui Topîrceanu a intrat cîndva printre îndatoririle școlare ale elevilor școlii generale. Juriul este competent, are elasticitatea necesară pentru a interveni prompt și a amenda pe loc o întrebare care se dovedește nepotrivită, dar dacă s-ar fi evitat situațiile de acest gen (și-au fost destul de multe) ar fi existat o garanție mai temeinică a deplinei obiectivități. Am fi fost mai siguri că, la capătul concursului,va ieși în frunte echipa cu adevărat cea mai bună.

Și totuși «La șase pași de o excursie» este un concurs cu certe calități, cu o experiență valoroasă, de care e păcat că nu s-a ținut seama la organizarea concursului de factură oarecum similară «Cheia orașului». Primele două înfățișări ale acestui concurs tineresc au relevat — a doua mai mult încă decît prima — categorica discrepanță dintre buna pregătire, entuziasmul și spiritul sportiv al concurenților și slaba, extrem de slaba organizare. Nu mai vorbesc de faptul că prima oară au apărut doi prezentatori care se încurcau reciproc, iar a doua oară doar o jumătate de prezentator (o voce din «off» care dădea comenzi grăbite juriului și concurenților și răspunsuri repezite la protestele îndreptățite ale sălii). «La șase pași de o excursie» a beneficiat, succesiv, de prezența agreabilă și competentă a lui Ion Lucian și Mihai Florea. «Metronomul» este condus de Ion Mustață, «Steaua fără nume»,de Dan Deșliu, și fiecare dintre aceste concursuri împrumută ceva din personalitatea celui ce îl conduce. N-ar fi meritat oare și «Cheia orașului» un tratament similar?

Cu totul inexplicabil — în condițiile brumei de experiență acumulată de televiziune în materie de concursuri — este însă sistemul de notare. Un juriu — format nu din oameni de specialitate, ci, pare-se,din notabilitățile orașului gazdă — este chemat să se pronunțe printr-un fel de vot asupra exactității răspunsurilor. În primul rînd, el nu este în măsură (așa cum s-a văzut cu prilejul întrebării despre anii petrecuți de poetul Ady Endre la Oradea) să aprecieze dacă răspunsurile înscrise pe foile de control primite de la reprezentanții televiziunii sînt sau nu corecte. În al doilea rînd, ce trebuie să înțeleagă spectatorii și concurenții cînd, după ce o echipă a enumerat, așa cum i se ceruse, cinci fapte istorice legate de un anume monument, doi membri ai juriului consideră răspunsul greșit, alți patru îl iau drept bun, învinge punctul de vedere al majorității, dar nimeni nu explică ce anume a fost greșit și ce anume a fost bun? Sau cînd se cere unei echipe să amplaseze cinci edificii pe harta unui oraș, echipa adversă contestă trei dintre răspunsuri, iar juriul acordă totuși punctul, din nou fără nici un fel de explicație?

Și, evident, televizarea unui asemenea concurs își pierde orice rațiune atîta timp cît nu se asigură informarea corectă a telespectatorilor. (Presupunem că unul dintre rosturile de bază ale «Cheii orașului» este de a ne familiariza pe toți cu principalele orașe ale țării) Nu mai vorbesc de necesitatea respectării regulilor elementare de acuratețĕ: e absurd ca o dată istorică, o denumire sau altă informație foarte precisă să fie puse la vot. Ele sînt sau nu conforme cu adevărul și atîta tot. Ce rost mai are atunci ridicarea stegulețelor de către membrii juriului?

Tinerii care își dau osteneala să cunoască perfect orașele patriei merită să fie tratați de televiziune cu mai multă atenție și seriozitate.

un oaspete ilustru: JANY HOLT

O valoare autentică a ecranului şi teatrului francez, compatriota noastră Jany Holt (născută Ecaterina-Ruxandra Vlădescu-Olt) ne-a vizitat ţara după «o absenţă îndelungată» de peste 40 de ani. Acest voiaj sentimental în patrie, întreprins după o lungă şi fecundă carieră în ţara prietenă, în Franţa care a îmbrăţişat cîndva pe o Elivira Popescu, o Alice Cocea sau Pola Illery, coincide din întîmplare cu reapariţia marii actriţe pe ecranul televiziunii (alături de regretatul Gérard Philipe) în «Pămînt fără stele» şi vine după reluarea (relativ recentă) la Cinematecă a unor vechi succese ale sale, ca: «Alibi» (cu Stroheim) şi «Casa din Malta» (alături de Viviane Romance). Cercurile artistice, prietenii şi vechii săi admiratori i-au asigurat o caldă primire, au organizat o seară de gală cu proiecţii de filme, interviuri etc... ca omagiu adus româncei care, pe parcursul unei cariere exemplare, a reuşit performanţa de a pune într-un acord perfect criticii şi publicul. Cînd în 1936 tînăra elevă a clasei lui Dullin stîrnise senzaţie în Paris cu piesa «Inocentele» de Lillian Hellman, criticul Pierre Audiat de la «Paris-Soir» scria: «Cînd am văzut-o, n-am mai avut ochi decît pentru ea... cu ciudata ei paloare de copil nefericit, cu chipu-i liniştit, concentrat, luminat pe dinăuntru de fulgere de desperare, de dragoste, de ură. Lumea se întreba: «Cine e această tînără artistă?». Şi programul răspundea: JANY HOLT. Mîine se va spune desigur: «Joacă Jany Holt?» Atunci trebuie neapărat să vedem piesa. Şi asta este ceea ce se numeşte glorie»... Fără a fi un star în accepţia superficială a cuvîntului, cu tot zgomotul şi frivolitatea implicită, Jany Holt este un nume prestigios al ecranului şi teatrului francez. Îl găsim scris pe genericele unor filme semnate de mari regizori ai Franţei, de la Gance şi Duvivier la Renoir şi Cocteau, de la Bresson la René Clement. Prima parte a carierei sale, cea antebelică, e binecunoscută publicului nostru («Golem» şi «Beethoven», ambele cu Harry Baur; «Azilul de noapte», cu Gabin şi Jouvet; «Alibi», cu Stroheim, «Dominoul verde», cu Darrieux; «Tragedia imperială» (Rasputin), cu Harry Baur, «Casa din Malta»; «Troika», cu Vanel şi Jean Murat, «Curierul de sud», cu Pierre Richard-Willm etc...), lucru pe care nu-l putem afirma în ceea ce priveşte a doua etapă a carierei sale, din care n-a rulat la noi decît «Pămînt fără stele», reluat recent la TV. Avem convingerea fermă că Cinemateca se va strădui în viitoarea stagiune să umple această lacună. Îi recomandăm în special două filme: «Le baron fantome», scris şi interpretat de Jean Cocteau, şi «Les anges du péché», realizat de Robert Bresson, cu dialogul lui Jean Giraudoux. Sînt două opere clasice în care Jany Holt a dat toată măsura talentului ei singular, toată preţioasa ei încărcătură de sensibilitate şi inteligenţă, care au detaşat-o net, dintotdeauna, de lotul vedetelor franceze «la modă». Ea e din familia acelor puţine (Morgan, Feuillère, Darrieux, Signoret) actriţe fără vîrstă, sfidînd canoanele fixe ale frumuseţii banale. Veşnic activă, Jany Holt ni se prezintă astăzi sub un aspect nou, cel de regizoare la televiziunea franceză, domeniu în care, desigur, bogata ei experienţă şi marile-i resurse artistice îşi vor spune strălucit cuvîntul.

Constantin POPESCU

PE PLATOURILE LUMII

«Ceea ce am învăţat, în mod sigur, este să spun atenţie, motor! şi stop. *Acum urmează să stăpînesc şi ceea ce se află între cuvinte».*

Iată prima frază a interviului dat de tînărul cineast cehoslovac Jiri Menzel înainte de a-şi începe filmul Ciocîrlii pe aţe, *o creaţie plină de paradoxuri, după cîte ne lasă să înţelegem o sumară expunere a scenariului. În ceea ce priveşte declaraţia reprodusă mai sus, nimeni nu mai are îndoieli că Menzel cunoaşte cu prisosinţă tot ceea ce se află între «atenţie, motor!» şi «stop». Au dovedit-o toate filmele sale:* Trenuri strict supravegheate, Vară capricioasă, Crimă la cabaret.

1 2

ACTORI ȘI ROLURI

Cyd Charisse (foto 2), cunoscută vedetă hollywoodiană, și mai puțin cunoscuta Tracy Reed (foto 1) sînt două dintre multele interprete ale filmului de aventuri «Maroc 7», realizat de regizorul englez Gerry O'Hara.

Foto **RANK ORGANISATION**

◀ *Regizorul englez Ken Annakin, autorul filmului «Acei oameni minunați în mașinile lor zburătoare», vrînd să reediteze succesul, a ales cîteva fete minunate și alte cîteva mașini zburătoare; așa s-a născut «Raliul Monte-Carlo».*

PROFIL:DINO RISI

Ca și Comencini, ca și Lattuada — prietenii săi — Dino Risi este unul dintre acei regizori care duc greul unei cinematografii; fără a fi năpădiți de glorie, ei asigură acesteia o sănătoasă bază de producții ce poartă toate însemnele demnității artistice. Crescut departe de umbrele intimidante ale unui Fellini, Antonioni sau Visconti și, deopotrivă, de mica meșteșugeală a amatorilor de succese ușoare, Risi constituie astăzi un exemplu aproape perfect de artist consecvent și credincios sie însuși, de cineast care știe să-și cîrmească corabia pe orice vreme, rea ori bună, și să-și asigure un lăudabil echilibru. Filmele sale din ultimii șapte-opt ani alcătuiesc un adevărat «studiu de moravuri» al Italiei contemporane văzute de ochiul omului de bun-simț, al omului care nu-și pierde capul în fața miracolelor de tot felul, ci știe să deslușească cu amară ironie ceea ce se află dincolo de ele. Risi este astăzi ușor de recunoscut — dar greu de imitat — pentru modul său particular de a face **haz de necaz**. De preferință, cineastul își alege eroii din lumea micilor licheluțe simpatice **(O viață dificilă, Depășirea, Operațiunea San Gennaro, Creola, ochii-ți ard ca flacăra)**, pe care-i învîrtește ca pe niște titirezi, îi dă cu capul de toți pereții, îi îmbată și-i dezmeticește cînd cu un bobîrnac **(Operațiunea San Gennaro)**, cînd cu o palmă usturătoare, ca în excelentul **Depășirea**. Sarcastic pînă la neîndurare uneori, ironic cu îngăduință și blîndețe alteori (mai ales în vremea din urmă), Risi nu-și acoperă însă tristețile și nu ne dă nici nouă voie să le trecem cu vederea. Ne lasă să rîdem cu poftă de giumbușlucurile personajelor sale pentru ca, în cele din urmă, să ne convingă că ele nu sînt decît un nevinovat mijloc de a te descurca și apăra într-o lume ostilă, întortocheată și mincinoasă.

Iată de ce toți **mascalzonii** lui Risi — admirabil interpretați de Sordi, Gassman, Manfredi, Tognazzi — rămîn cuceritori. Ei sînt, în fond, niște candizi care — culmea! — își închipuie că poți scăpa de candoare cu una, cu două, trăgînd ușor pe sfoară azi pe unul, mîine pe altul. Vor afla tîrziu, și de multe ori nu fără durere, că pentru a te lepăda profitabil de naivități îți trebuie astăzi un oarecare sistem.

Magda **MIHĂILESCU**

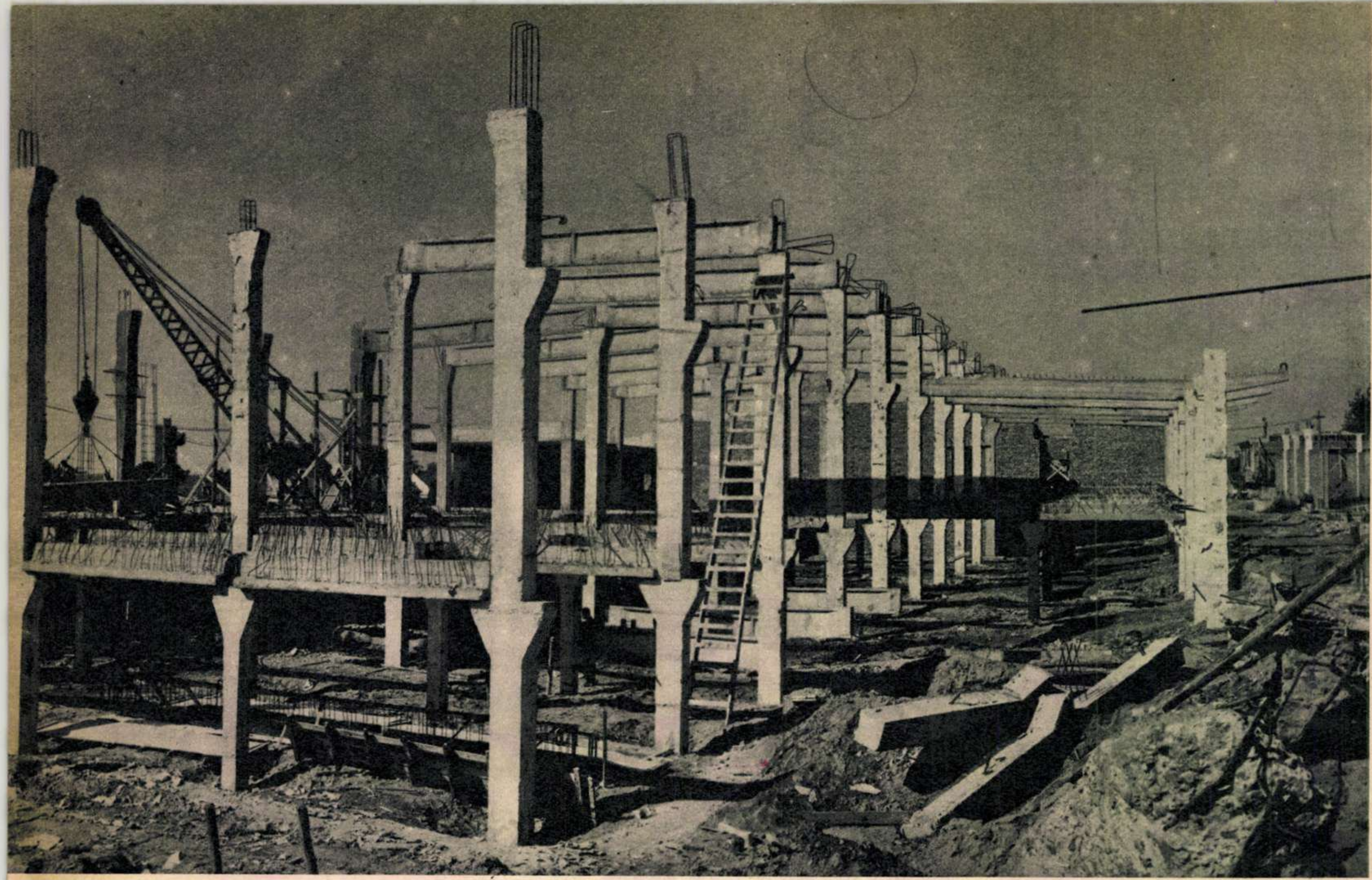

Cine ar zice că șantierul acesta a realizat «recordul» unei intîrzieri de un an! Atît de abandonat și cu un aer atît de pustiu, nu i-a rămas parcă altceva decît să aștepte ca timpul să se deruleze ca o bandă de magnetofon...

În așteptarea timpului pierdut

text de Anca VLAD fotografii de Elena GHERA

Peste vreo două-trei săptămîni, șantierul Fabricii de produse lactate din Oradea va... sărbători o aniversare: împlinirea unui an de la implantarea țărușului inaugural pe locul viitoarei fabrici. Nu știu exact ce cuprinde programul «festiv»; am aflat în schimb care este starea de spirit a cîtorva personaje principale implicate, obligatoriu, în amintitul eveniment:

Directorul adjunct al filialei Băncii de Investiții — Ion Cămăran — a scăpat de o grijă: nu mai trebuie să trimită lunar la centrala din București rapoarte cu privire la ritmul lucrărilor de pe șantierul în cauză. Bunul obicei s-a întrerupt de prin luna iulie, pentru că «termenul de punere în funcțiune a fabricii era 30 noiembrie 1969. Cîtă vreme acest termen a fost periclitat aveau rost informările. Acum, dacă s-a amînat oficial, cu încă un an, intrarea în producție...»

Acum, evident, în înțelesul directorului adjunct, nu numai că sînt inutile rapoartele, ci informarea însăși a filialei Băncii de Investiții nu mai are sens, cu toate că recunoaște și dînsul: «Șantierul merge prost în continuare». E la îndemîna oricărui trecător care are drum zilnic pe lîngă perimetrul șantierului (neîngrădit) să vadă că... «merge prost».

Drumurile de acces au aparența solului răsturnat de un cutremur. ▶

Dar față de un specialist, parcă s-ar cuveni să ai pretenția unei caracterizări mai puțin vagi. La instituția care urmărește, sau trebuie să urmărească continuu mersul investițiilor din județul Bihor, se vede treaba că obligația aceasta este tratată cu indulgență și liniște....

Inginerul Traian Rațiu — șeful lotului — a fost dintîi cam iritat de vizita, evident indiscretă, a presei. După supărătoare ezitări și după ce a telefonat la conducerea șantierului, întrebînd dacă să vorbească sau nu cu ziariștii, s-a luminat brusc: «Stăm bine cu planul». I-am reamintit (cu oarecare sfială față de atîta siguranță și optimism) că sînt totuși întîrziați cu un an de zile. «Ei, desigur, dar nu e vina noastră. Documentația se reface acum a treia oară. Lucrările au început, propriu-zis, în luna martie. Ia uitați-vă cît de mult a crescut șantierul!» Abstracție făcînd de penibila absență a modestiei, oare să se cheme record înălțarea stîlpilor și montarea grinzilor prefabricate la o hală unde curînd ar fi trebuit să curgă rîuri de lapte? Documentația incompletă și refacerea ei repetată sînt explicații care îi scot parțial din culpă pe constructori. În schimb, nu poate fi invocată absolut nici o scuză pentru inimaginabila stare în care se înfățișează organizarea de șantier. Drumurile de acces au înclinația unei rîpe și-s atît de răscolite încît ai senzația că solul și-a răsturnat straturile în urma vreunui cutremur. Nici un gard, nici o sforicică măcar nu trage hotar între stradă și șantier. Pieton întîmplător sau nu, te poți metamorfoza oricînd în constructor și, în consecință, nimeni nu te împiedică să iei o bucată de oțel-beton, niște scînduri ori alte materiale, că tot nu le supraveghează nimeni!

E de înțeles că un detaliu de arhitectură industrială trebuie transcris fidel după schița și recomandările proiectantului. Dar dacă documentația lipsește... Șeful de lot afirmă că dificultăți la lucrările de construcții, în sensul modificării soluțiilor, n-a avut. O fi sau nu așa, cert este că pentru proiectul de organizare a șantierului alt responsabil nu exista în afara constructorului. Or, dacă socotim că șantierul s-a deschis de un an, gospodărirea lui actuală este o carte de vizită cu caractere mai mult decît reprobabile.

Beneficiar al obiectivului care cîștigă în vîrstă fără să se fi născut încă este Fabrica de produse lactate existentă, care este «ușă-n-ușă» cu șantierul. Directorul fabricii — Tiberiu Braun — spunea că nimeni nu e de vină pentru întîrzierea acumulată. S-ar putea crede atunci că niște fantome au adus peste noapte și au împrăștiat prin curte utilajele tehnologice, care la ora aceasta trebuiau să funcționeze în noua capacitate de producție. Din ianuarie-februarie stau afară în ger, vînt sau arșiță vane pentru preparat untul, compresoare frigorifice, ventilatoare, tancuri pentru lapte, într-un cuvînt, utilaje valorînd aproximativ trei milioane și jumătate de lei. Lăsînd la o parte uzura lor fizică (deși nu văd cum o poți ignora), unele utilaje «depozitate» în curtea fabricii, conform ultimei variante a proiectului (ultima?) trebuie plasate la unități similare din țară. Cu alte cuvinte, alți bani, altă distracție!

Am aflat, tot de la director, că în luna iulie, față de un plan valoric însumînd 844 000 lei, constructorul a executat lucrări de 267 000 lei, iar în august, din 1 050 000 lei s-au consumat 420 000 lei. Cît de bine stă constructorul cu realizarea planului e limpede, cred, pentru oricine.

Mi s-a părut, așadar, destul de ciudat ca împotriva tuturor evidențelor să-l văd pe beneficiar cultivînd politica de «a nu supăra pe nimeni». Dezicîndu-se în cele din urmă de părerea că nu există nici un vinovat, tovarășul Tiberiu Braun a conchis cu aer filozofic: «O construcție trebuie să înceapă numai atunci cînd proiectul de execuție este definitiv și are toate aprobările, cînd materialele, utilajele și forța de muncă sînt temeinic asigurate». Perfect de acord. Numai că folosind îngăduința creștinească față de aproape, pe toată filiera celor răspunzători de încheierea acestei investiții, termenul de intrare în funcțiune a fabricii de produse lactate se poate prelungi la infinit. Dacă cei amintiți (la care se asociază cu pondere substanțială Ministerul Industriei Alimentare) își imaginează că pot obliga timpul să devină reversibil, atunci de pe urma «inovației» vom pătimi noi toți, adică avutul poporului. Față de asemenea «experimente» sîntem obligați să protestăm cu toată energia! Mai cu seamă dacă facem apel la exemple luate tot din Oradea, care argumentează posibilitatea unui volum consistent de construcții încheiate fără tărăgănări.

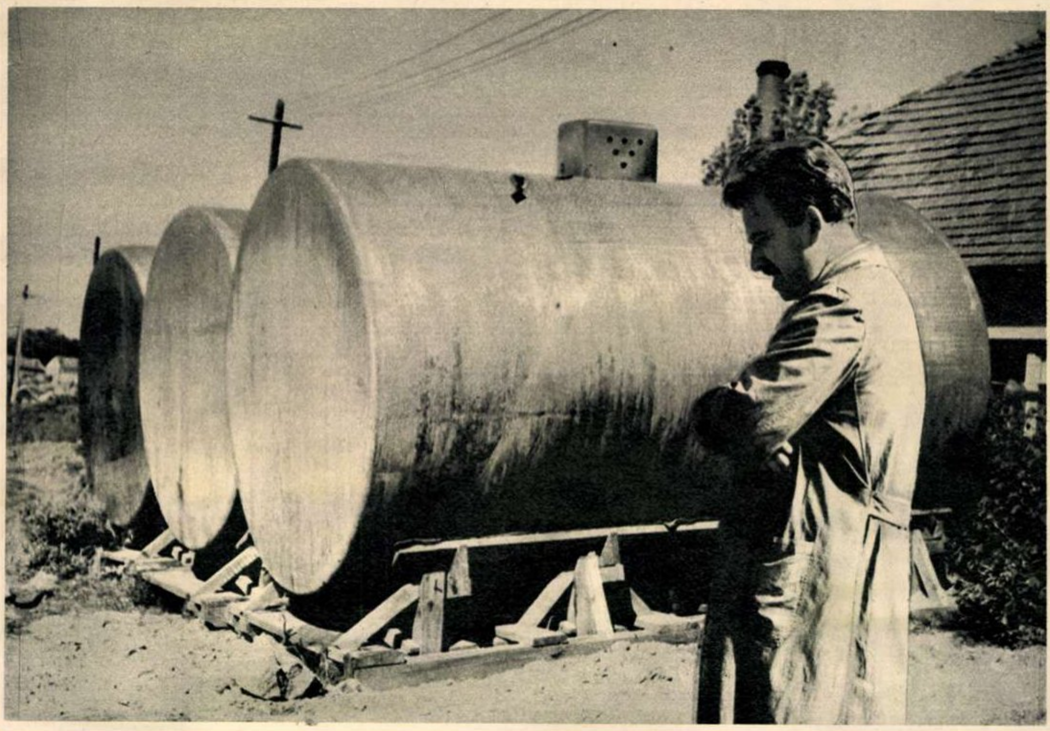

Dintre cele nouă tancuri — pentru cîte 15 000 litri de lapte fiecare — trei urmează să ia alt drum. Dar încotro? Mecanicul șef Zoltan Kálman nu e vesel cum ar părea în fotografie, ci derutat. Cu desăvîrșire.

Plasa de sîrmă e o biată iluzie pentru strălucirea de argint a utilajelor noi-vechi, strălucire care începe să pălească sub necruțătoarea influență a intemperiilor.

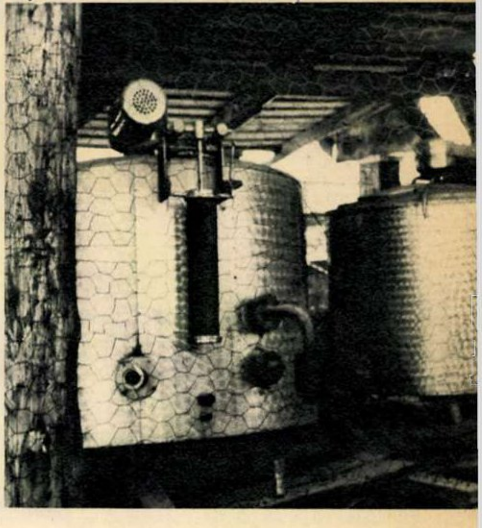

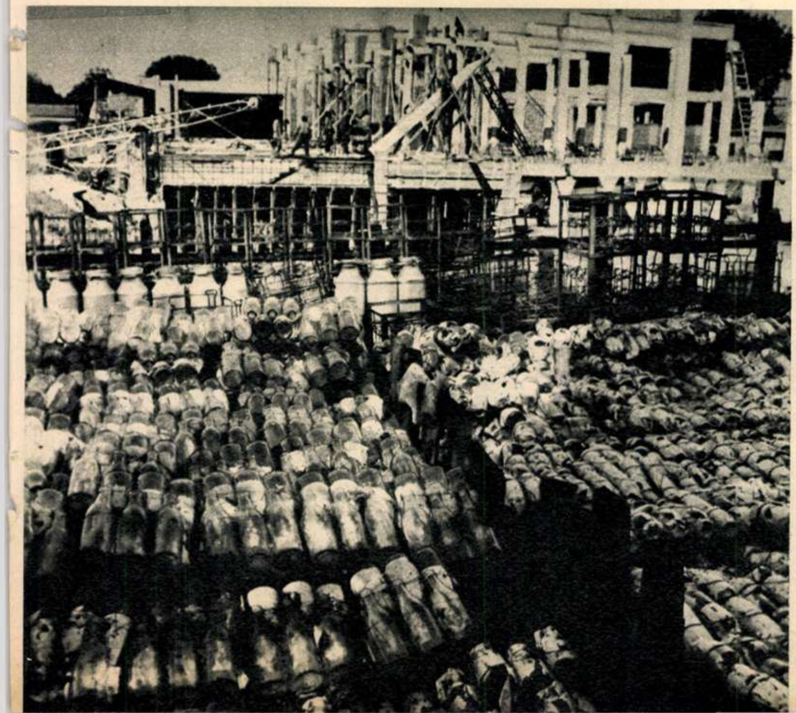

Mii de sticle de lapte și borcane de iaurt au iernat și vor mai ierna inutil așteptînd izvorul alb, care e împiedicat să țîșnească de încetineala șantierului.

Acest utilaj, din păcate, face parte din suita exponatelor risipei de milioane.

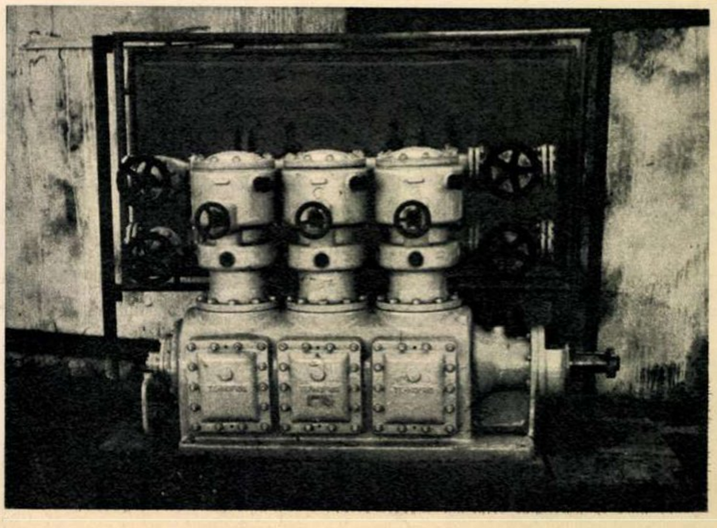

F

reflector științific

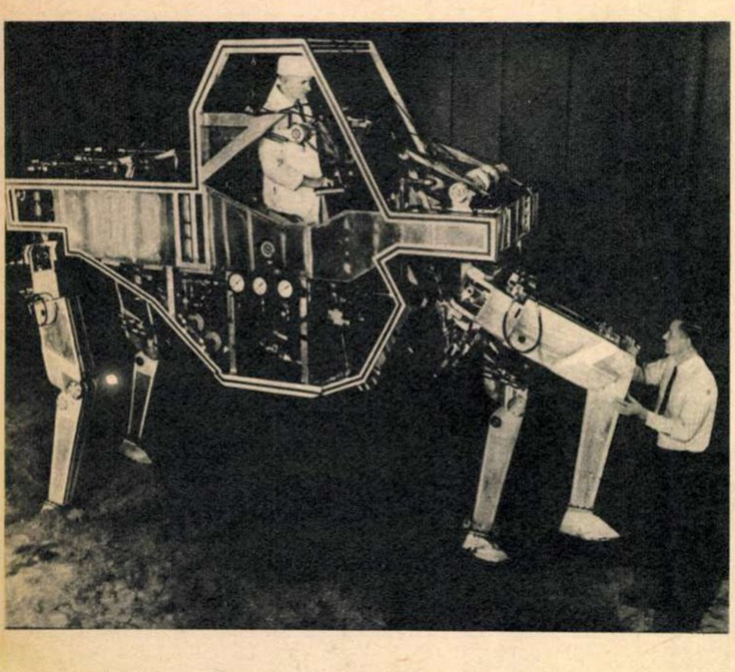

NU E UN ROBOT

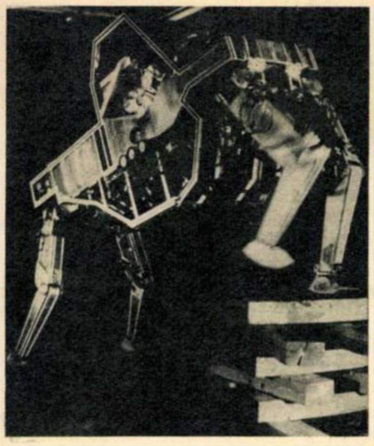

Acest robot construit de compania «General Electric» nu este acționat mecanic, după cum s-ar părea, ci de membrele operatorului uman. «Piciorul» drept din față al robotului este pus în mișcare de mîna dreaptă a operatorului, «piciorul» drept din spate este conectat de piciorul drept al operatorului etc. Așadar, robotul nu face altceva decît să amplifice mișcările umane. Judecînd după costul extrem de ridicat (un milion de dolari) al cercetărilor materializate în acest robot, amplificarea și manevrabilitatea trebuie să fie considerabile.

„MENIUL" PLANTELOR

«Meniul» plantelor, necesitățile lor de azot, fosfor, potasiu și microelemente, în culturile de pe diverse soluri, poate fi determinat în numai 3-4 zile datorită unei metode puse la punct de un grup de biologi români condus de acad. N. Sălăgeanu. Experiențele făcute pînă acum pentru calcularea acestor «rații alimentare» au dat rezultate foarte interesante. Extinderea metodei va permite distribuirea optimă a îngrășămintelor și obținerea unor sporuri mai mari pe tona de îngrășămînt folosită.

„MINIBIBLIOTECA" ELECTRONICĂ

În Statele Unite a fost pus la punct recent un dispozitiv denumit «celulă culegătoare de date», care înmagazinează pe cale electronică, într-un spațiu foarte redus, cantități imense de informații și în același timp poate furniza aproape instantaneu orice informație înregistrată.

Noul dispozitiv este cunoscut sub denumirea de «dispozitiv cu acces direct» și diferă de benzile convenționale de magnetofon, care sînt mai compacte, dar care necesită cercetarea întregii lungimi a rolei pentru localizarea subiectului căutat.

O celulă culegătoare de date are aspectul unei cutii dreptunghiulare, avînd înălțimea de aproximativ 40 cm, lățimea de 12,5 cm și o adîncime de 2,250 kg.

Fiecare celulă poate înmagazina pînă la 40 milioane litere și cifre!

Marile întreprinderi folosesc celulele pentru înmagazinarea cerințelor clienților sau a informațiilor privind personalul, materialul inventariat, aprovizionarea și operațiunile de producție. În statul Virginia sînt înregistrate în doar trei astfel de celule totalitatea datelor privind trei milioane de automobile...

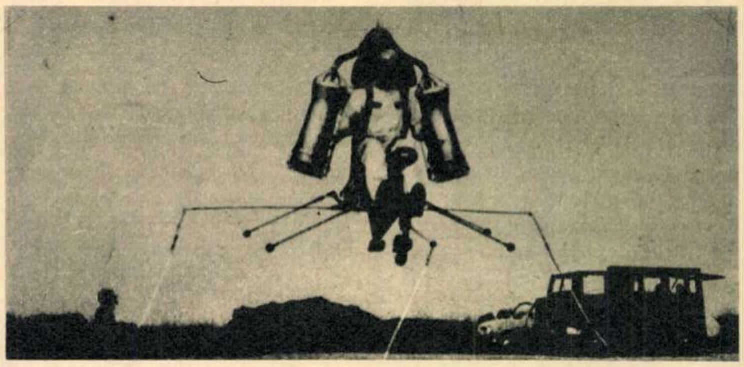

MICROSALT ÎN COSMOS

Un nou aparat francez de zbor la mică altitudine, «Ludion», în cursul unor experiențe la Melun — Villaroche. După cum se vede din fotografie, aparatul este extrem de compact și se aseamănă mai curînd cu o bicicletă decît cu un avion. El nu are elice, ci este acționat de un motor reactiv.

Aplicațiile sînt numeroase și vă lăsăm plăcerea să vi le închipuiți.

CÎMPUL ALB, OILE NEGRE...

Carența în cupru a solurilor australiene nu se manifestă numai asupra vegetației acestora, ci și asupra stării de sănătate a animalelor care consumă această vegetație — fapt constatat de un grup de cercetători australieni. În urma experimentărilor făcute de ei, s-a ajuns la concluzia că lipsa cuprului din sol se manifestă la oi printr-o alterare a calității lînii și a aspectului, precum și printr-o ușoară decolorare în cazul oilor cu lînă neagră. Pe baza acestor constatări, oile cu lînă neagră vor fi utilizate ca indicator al ameliorării solurilor, calitatea solului ameliorat fiind apreciată după nuanța lînii oilor hrănite cu vegetația dezvoltată pe aceste soluri.

FRIGUL ÎMPOTRIVA HEMORAGIEI

În practica medicală se întîlnesc deseori hemoragii care nu se opresc, cu tot arsenalul medicamentos folosit în prezent. Pentru ajutorarea acestor bolnavi a fost încercată cu succes refrigerarea.

La clinica de chirurgie a spitalului Brîncovenesc din Capitală, experiențele pe animale făcute de prof. Fl. Mandache și colaboratori au arătat că sîngerarea provocată poate fi oprită cu succes folosindu-se un lichid refrigerant. Astfel, la un țesut cu hemoragie intensă răcirea timp de o oră la zero grade a avut un cert efect hemostatic. Refrigerarea locală timp de o oră la zero grade a fost aplicată și la bolnavii de hemofilie care prezentau hemoragii masive, tratamentul dînd rezultate bune. Binefacerile frigului...

DE PESTE 20 000 DE ANI

În provincia Burgos din nordul Spaniei, în grotele de la Ojo Guarena, au fost descoperite urmele perfect conservate ale unor pași de om, datînd de peste 20 000 de ani.

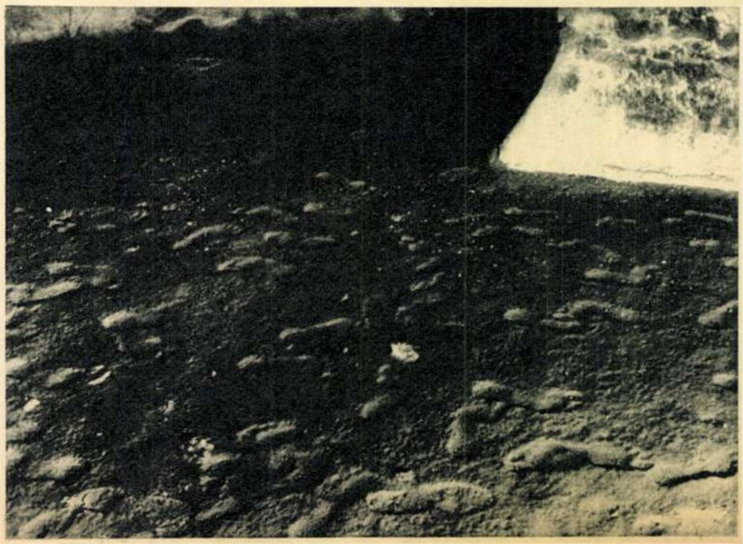

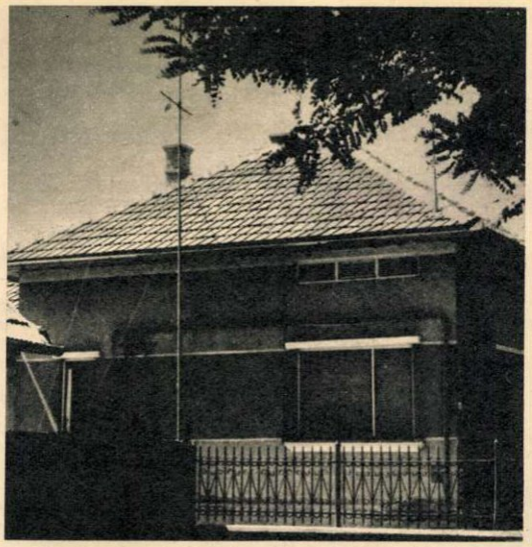

Locuință, proprietate individuală a croitorului Alexandru Toth, construită prin sectorul de prestații al I.G.O.-Baia Mare în strada 9 Mai.

ADMINISTRATORUL CELOR ZECE MII DE APARTAMENTE

Dacă veți căuta într-o enciclopedie antebelică date despre orașul Baia Mare, veți afla că acum vreo 30-35 de ani orașul număra 12 877 locuitori. Pînă în 1944 această cifră nu a crescut prea mult. Astăzi însă, după un sfert de veac de dezvoltare socialistă, orașul are o populație ce trece cu mult peste cifra de 80 000 locuitori.

De aceeași manieră s-a dezvoltat Baia Mare și din punct de vedere edilitar. Și ceea ce te izbește în orașul minerilor maramureșeni — pe lîngă o serie de frumoase edificii cu care faci cunoștință din primul moment cînd îl vizitezi, cum sînt gara și autogara — este numărul mare de imobile de locuit construite în ultimii ani.

Baia Mare este un oraș vechi de 700 de ani. Dar în cele șapte secole de cînd e cunoscut, în această localitate nu s-au construit, laolaltă, atîtea locuințe cîte s-au înălțat numai în ultimul sfert de veac. Acum 25 de ani numărul apartamentelor de locuit din Baia Mare nu atingea cifra de 4 000 — în aceasta incluzîndu-se și locuințele mizere ale minerilor din comunele suburbane. Astăzi, numai cele 284 blocuri proprietate de stat, nou construite, numără 8 064 apartamente moderne, confortabile, adevărat etalon al creșterii nivelului de trai al minerilor, chimiștilor, metalurgiștilor și tuturor celor ce trăiesc și muncesc în acest oraș. Alte cîteva mii de apartamente proprietate individuală au fost construite în ultimii ani, în oraș dar mai ales în localitățile subordonate, cu sprijinul statului.

Administrarea substanțialului fond de locuințe proprietate de stat — celor 284 de blocuri li se mai adaugă încă 565 de imobile de locuit, totalizîndu-se deci 849 imobile, ce însumează 10 364 apartamente — revine ÎNTREPRINDERII DE GOSPODĂRIE ORĂȘENEASCĂ-BAIA MARE. Dar în afara importantelor sarcini legate de întreținerea și conservarea fondului de locuințe proprietate de stat, I.G.O.-Baia Mare activează și în domeniul prestațiilor în construcții, atît către sectorul socialist cît și către cel particular.

În primul semestru al anului 1969 colectivul de muncitori, tehnicieni, ingineri și funcționari din această întreprindere a reușit să-și depășească planul la toți indicatorii, situîndu-se pe primul loc pe țară în ramura gospodăriei comunale.

PUBLICITATE

F varietăți

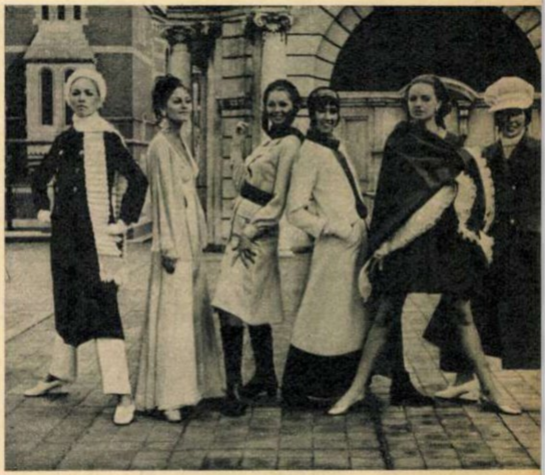

E VREMEA TULBURELULUI..

Dacă veți întîlni pe stradă personajele din fotografie (sau ceva asemănător) nu trebuie nici să vă mirați, nici să vă temeți: sînt propunerile materializate ale unei case de mode londoneze pentru sezonul de toamnă.

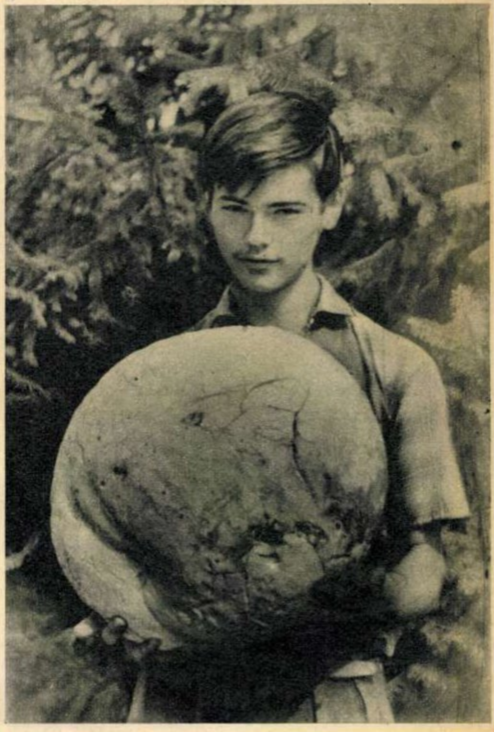

AȚI MAI VĂZUT O ASEMENEA CIUPERCĂ ?

Acestei ciuperci — fiindcă e vorba de ciupercă și nu de un balon, așa cum ar părea la prima vedere — poporul îi spune **cașul popii.** Științific: **Lycoperdon giganticum.** Exemplarul din fotografie depășește dimensiunile cunoscute pînă acum: circumferința ciupercii: 125 cm; diametrul: 42 cm; înălțimea: 27 cm; greutatea: 4 kg.

În stare proaspătă, ciuperca poate fi consumată (prăjită), după cum ne informează specialistul care ne trimite fotografia: ing. V. Pastolache, profesor la Școala silvică din Timișoara. (Noi — fiind vorba de ciuperci — ne abținem însă de la orice fel de recomandări în această privință.)

Adăugăm doar că uriașa ciupercă a fost «culeasă» în Pădurea Verde de lîngă Timișoara.

SMOKEY VĂ SFĂTUIEȘTE !

Ursul Smokey este un personaj foarte cunoscut și foarte simpatic. El apare pe panouri imense, instalate pe autostrăzile din S.U.A., și recomandă tuturor să ocrotească pădurile, să le ferească, mai ales, de primejdia focului. Ceea ce vedeți în fotografie este imaginea unui Smokey viu și natural, de astă dată eroul unui film de asemenea de propagandă silvică.

F varietăți

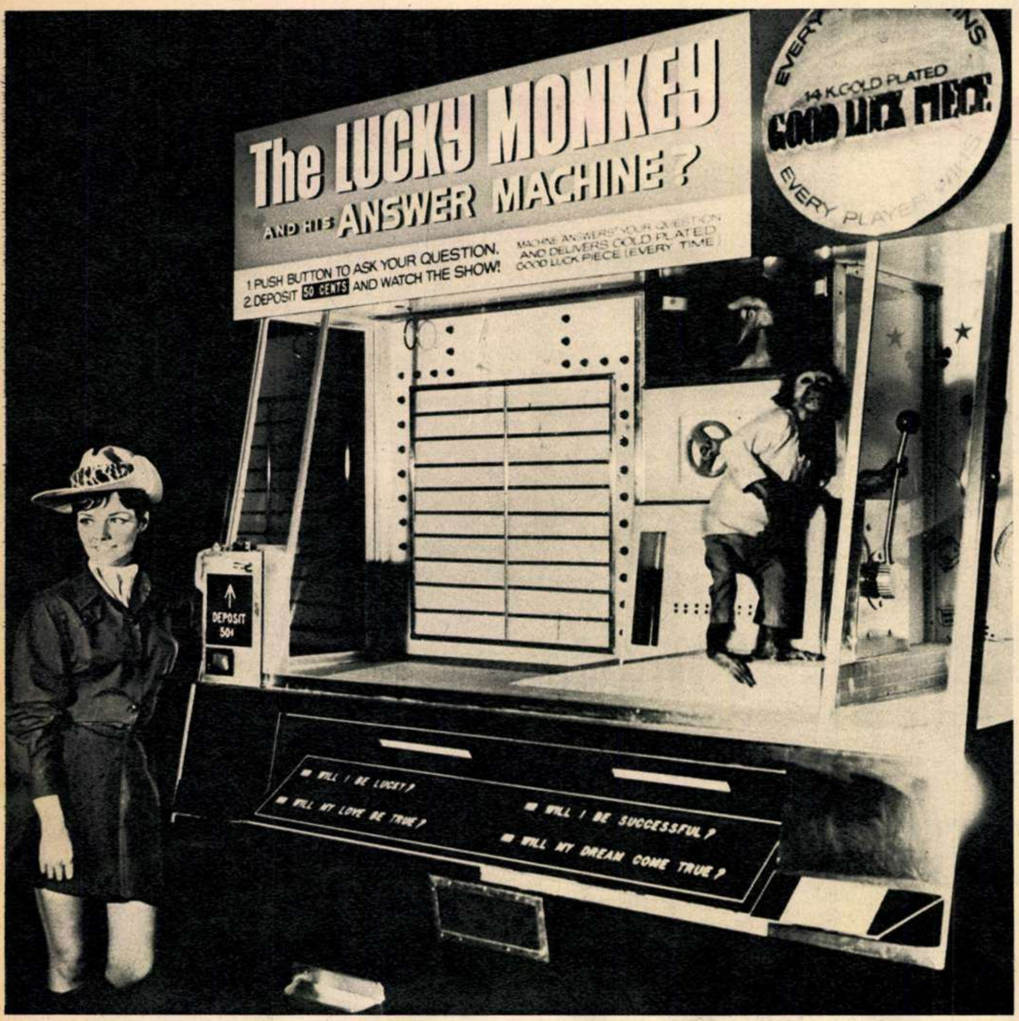
The LUCKY MONKEY
AND HIS ANSWER MACHINE?
1 PUSH BUTTON TO ASK YOUR QUESTION.
2 DEPOSIT 50 CENTS AND WATCH THE SHOW!
MACHINE ANSWERS YOUR QUESTION AND DELIVERS GOLD PLATED GOOD LUCK PIECE (EVERY TIME)
14 K GOLD PLATED GOOD LUCK PIECE
EVERY PLAYER WINS
DEPOSIT 50¢
WILL I BE LUCKY?
WILL MY LOVE BE TRUE?
WILL I BE SUCCESSFUL?
WILL MY DREAM COME TRUE?

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- *La Larissa, în Grecia, a fost arestat un «ghicitor» care, în schimbul unei sume respectabile, a prezis unei femei că va găsi sub casă o comoară. După ce și-a dărîmat casa fără folos, femeia l-a dat în judecată.*

- *Chiromanția poate veni în ajutorul medicinei? Un grup de cercetători australieni dă un răspuns pozitiv, afirmînd că bolnavii de leucemie pot fi detectați prin simpla studiere a palmelor.*

- *Unor balene bolnave, aflate în captivitate la San Domingo, li s-au administrat medicamente într-un mod cu totul original. Pastilele de antibiotice au fost date unor scrumbii, care la rîndul lor au fost oferite hrană cetaceelor...*

- *Oceanografi din 25 de țări vor întreprinde intense studii geologice, geografice și de biologie marină în marea Caraibilor. Savanții încearcă să deducă urmările unei viitoare străpungeri a istmului Panama, la nivelul apelor (fără ecluze), asupra faunei. Se crede că o mișcare a speciilor între cele două oceane ar putea să aibă consecințe ecologice de neprevăzut.*

- *Firma Gilette a pus în vînzare o spumă de ras caldă. Pentru a convinge mai bine clienții că folosind noul produs sînt în pas cu tehnica modernă, noul tub cu spumă are forma capsulei Gemini.*

- *Un vapor a străbătut Sahara! Este vorba de o navă de 25 tone, special amenajată pentru cercetarea științifică a lacului Ciad. Drumul dintre Alger și malul lacului a durat numai patru săptămîni, vasul călătorind pe bordul unor remorci special construite.*

- *Prima carte tipărită pe hîrtie sintetică, confecționată din mase plastice, a apărut în Japonia.*

MAIMUȚĂ SĂ FII, NOROC SĂ AI

«Norocul îmi va surîde?», «Dragostea mea se va împlini?», «Am să am succes?», «Visul mi se va realiza?». La toate aceste întrebări cruciale răspunde, contra unei taxe de 50 de cenți, «Maimuța norocoasă», un nou automat de jocuri, manevrat manual de o maimuță în carne, oase și costum. Acțiunea se petrece în «paradisul jocurilor de noroc», la Las Vegas.

NU E CE PARE

Acest strigoi «made in Japan» a fost pus la întretăierea unui drum cu o cale ferată, în apropiere de Tokyo, pentru a aminti automobiliștilor ce riscă să devină dacă țin neapărat s-o ia înaintea trenului. La răspîntia cu pricina își pierduseră viața opt imprudenți (în întreaga Japonie, la încrucișările de șosele cu căi ferate, au avut loc anul acesta 1 018 accidente). Strigoiul e deci mai curînd un duh bun.

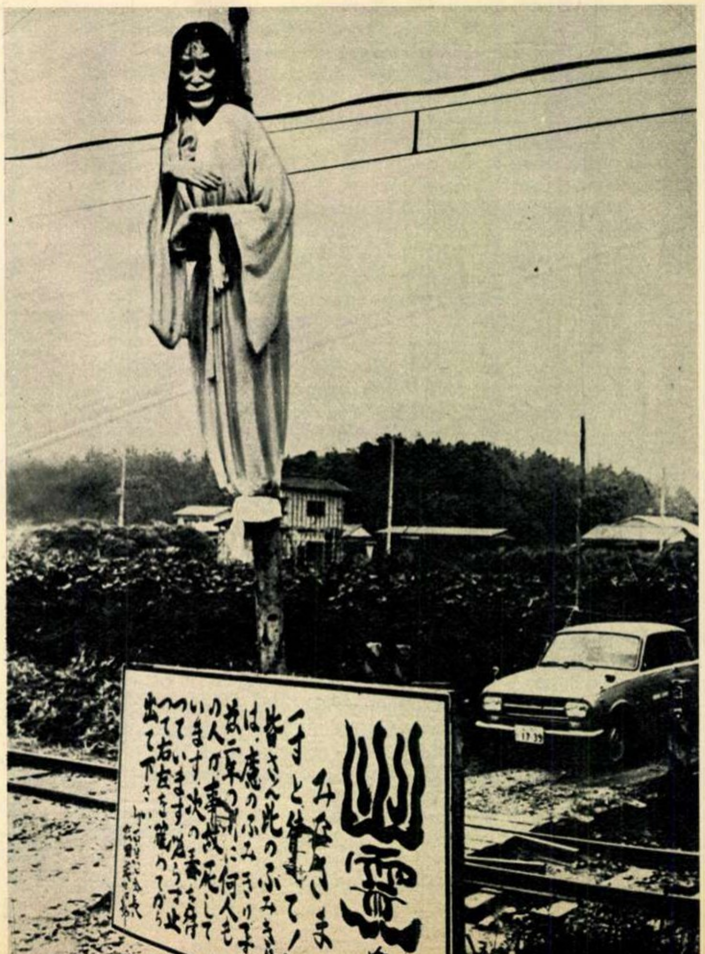

DEȘI NU-I OLTEAN...

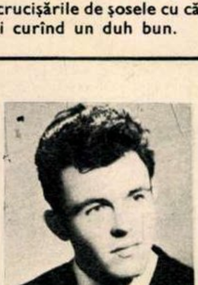

La rubrica «Dialog cu cititorii» din nr. 31 (26 iulie) al revistei, semnatarul rubricii, răspunzînd unui cititor din Brașov, preciza că la ora actuală cea mai răspîndită maladie din lume nu e nici cancerul, nici insuficiența cardiacă, ci banala carie dentară, boală ce afectează cel puțin 98 la sută din locuitorii globului. «Dacă cititorul nostru — se spunea mai departe — face parte din categoria privilegiată a celor 2 la sută, îl rugăm să se fotografieze și să ne trimită poza însoțită de un certificat semnat de un medic stomatolog; sîntem dispuși să-i publicăm fotografia...».

Deunăzi am primit la redacție o scrisoare semnată Gigi Nistoroaie (27 de ani), din Hațeg, însoțită de o fotografie și un certificat medical semnat de dr. Veronica Faltiska, atestînd că într-adevăr corespondentul nostru nu prezintă nici o carie dentară. Ținînd seama că cel care ne salută «cu toată sinceritatea de pe frumoasele meleaguri hațegane» este primul care ni se adresează în numele celor «2 la sută», și pe deasupra mai e și băiat chipeș (păcat că nu zîmbește în poză să i se vadă dinții nealterați de carie), iată, îl înfățișăm la rubrica «Varietăți», urîndu-i să nu facă niciodată cunoștință cu bormașina.

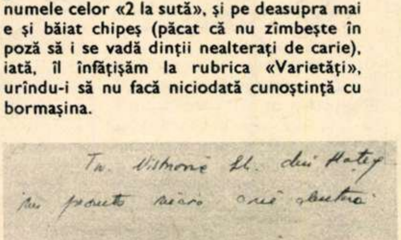

Tov. Nistoroaie Gh. din Hațeg
nu prezintă nici o carie dentară
Dr Falt.
5 Aug [illegible]

nesfîrşita ploaie a pămîntului

(Urmare din pag. 7)

artificiale care începe întotdeauna după ce probele de laborator au stabilit că s-a ajuns la plafonul de umiditate minimă. În felul acesta, în anul în curs, cele 14 unităţi teritoriale ale sistemului au fost alimentate cu apă ori de cîte ori a fost nevoie.

Dat fiind rolul pe care îl are extinderea irigaţiilor în mărirea producţiei, — indiferent de vreme — rămînem cu atît mai surprinşi de indolenţa unor unităţi ce ar trebui să fie părţi componente operative ale acestor acţiuni. Astfel, la sistemul Calafat-Băileşti, unul dintre cele mai mari din ţară, lucrările ar fi fost într-un stadiu mult mai avansat dacă aprovizionarea cu conducte s-ar fi făcut la nivelul necesităţilor. Sistemul putea să aibă lucrările încheiate pe încă 7 000 hectare, în cazul în care furnizorii ar fi livrat la timp încă 47 000 metri conductă de azbociment de diverse dimensiuni. În total, restanţele de conducte de aici depăşesc 80 de kilometri.

Cooperatorii de la C.A.P.-Moţăţei au toate motivele să fie veseli: recolta obţinută în urma ploii artificiale e aproape dublă.

Întreprinderile de prefabricate Tg. Jiu şi Turda trebuie să urgenteze trimiterea materialelor restante şi să-şi onoreze cît mai punctual contractele. E necesară de asemenea sporirea grijii pentru calitatea materialelor de construcţie, asupra cărora beneficiarul a atras atenţia la timpul cuvenit.

Datorită unor neajunsuri existente în aprovizionare, dar şi datorită unei insuficiente organizări pe şantier, se semnalează deficienţe mai ales în ceea ce priveşte volumul lucrărilor. Volumul de transport al balastului, de exemplu, este aproape zilnic sub grafic, nerealizîndu-se adesea nici 50 la sută, pentru că maşinile şi utilajele sînt folosite sub indicele de utilizare.

În faţa acestei situaţii care nu permite tergiversări, Consiliul Superior al Agriculturii şi ministerele de resort trebuie să treacă la măsuri eficiente şi operative care să asigure aprovizionarea la timp cu materiale şi utilaje a şantierului. Celor 300 000 hectare — cît vor însuma în final terenurile de irigaţie din Oltenia — le trebuie asigurată la timp ploaia în vederea sporirii producţiei agricole.

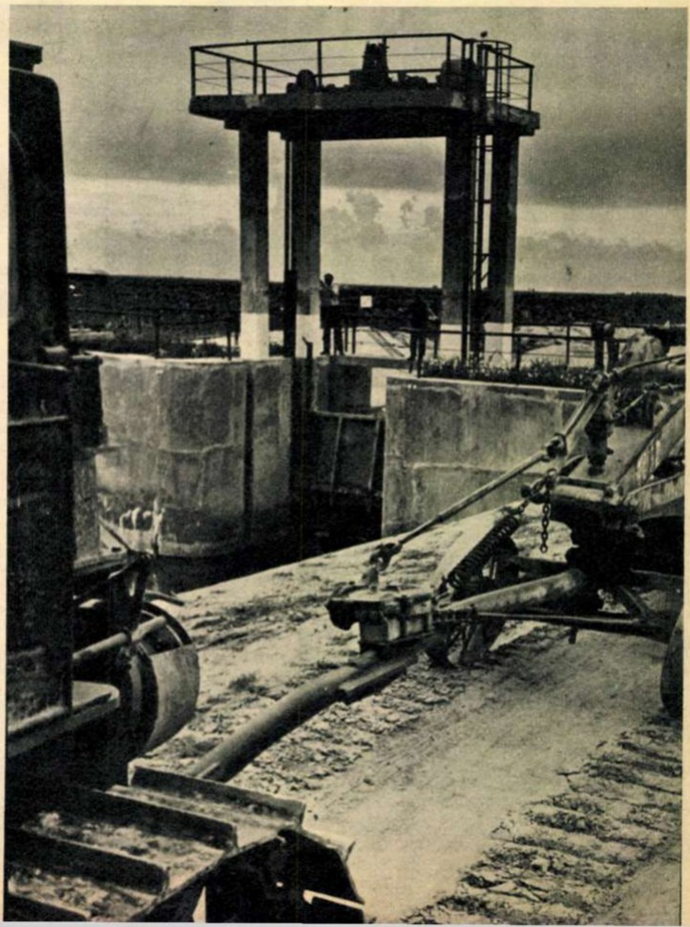

Unul dintre stăvilarele de pe magistrală; debitul de apă trebuie distribuit cu atenţie.

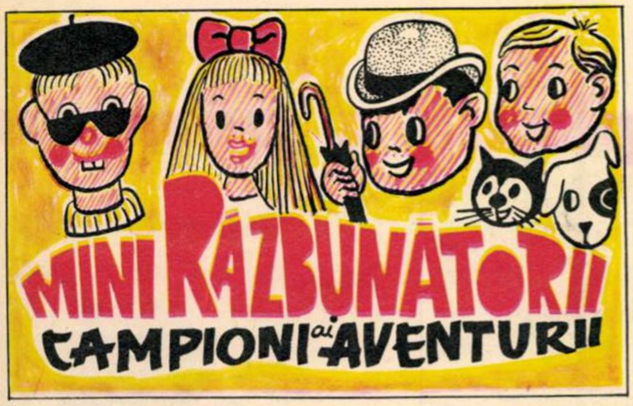

Marea aventură pe care o povestim în cele ce urmează începe într-o seară frumoasă de vară....

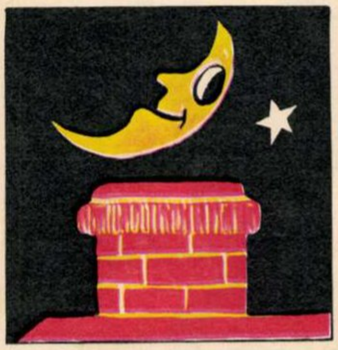

Luna, tronînd în mijlocul unei puzderii de stele, se oprise deasupra unui coș de casă.

Străduța Melodiilor este pustie. Doar în colț, trei copii, un cățel și un motan stau la sfat. Ședință agitată. Să-i ascultăm....

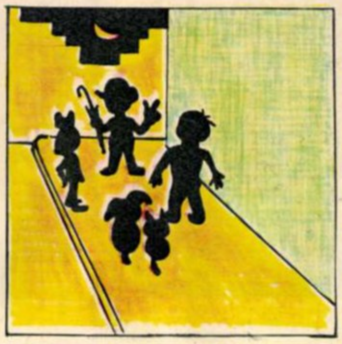

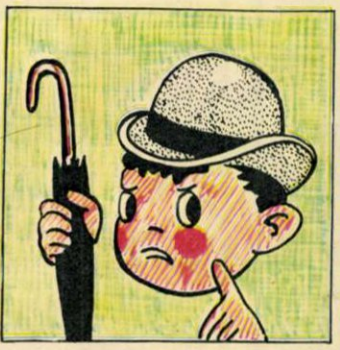

Ia cuvîntul Norocel: Zău, nu-i a bună cu Nelu, băiatul ăsta are mereu bani în pușculiță...

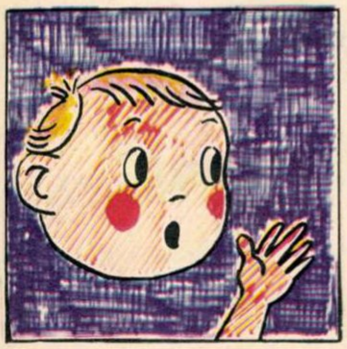

-Asta încă nu-i nimic, îl întrerupe Tăchiță, mezinul. Mereu își cumpără cîte ceva, dar comoara lui nu scade, ci crește....

N-ați văzut? Are multe jucării frumoase și interesante: un robot teleghidat, un hangar, niște căsuțe....

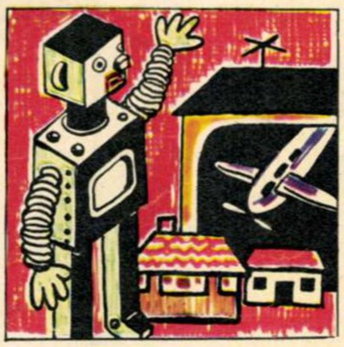

IRVA

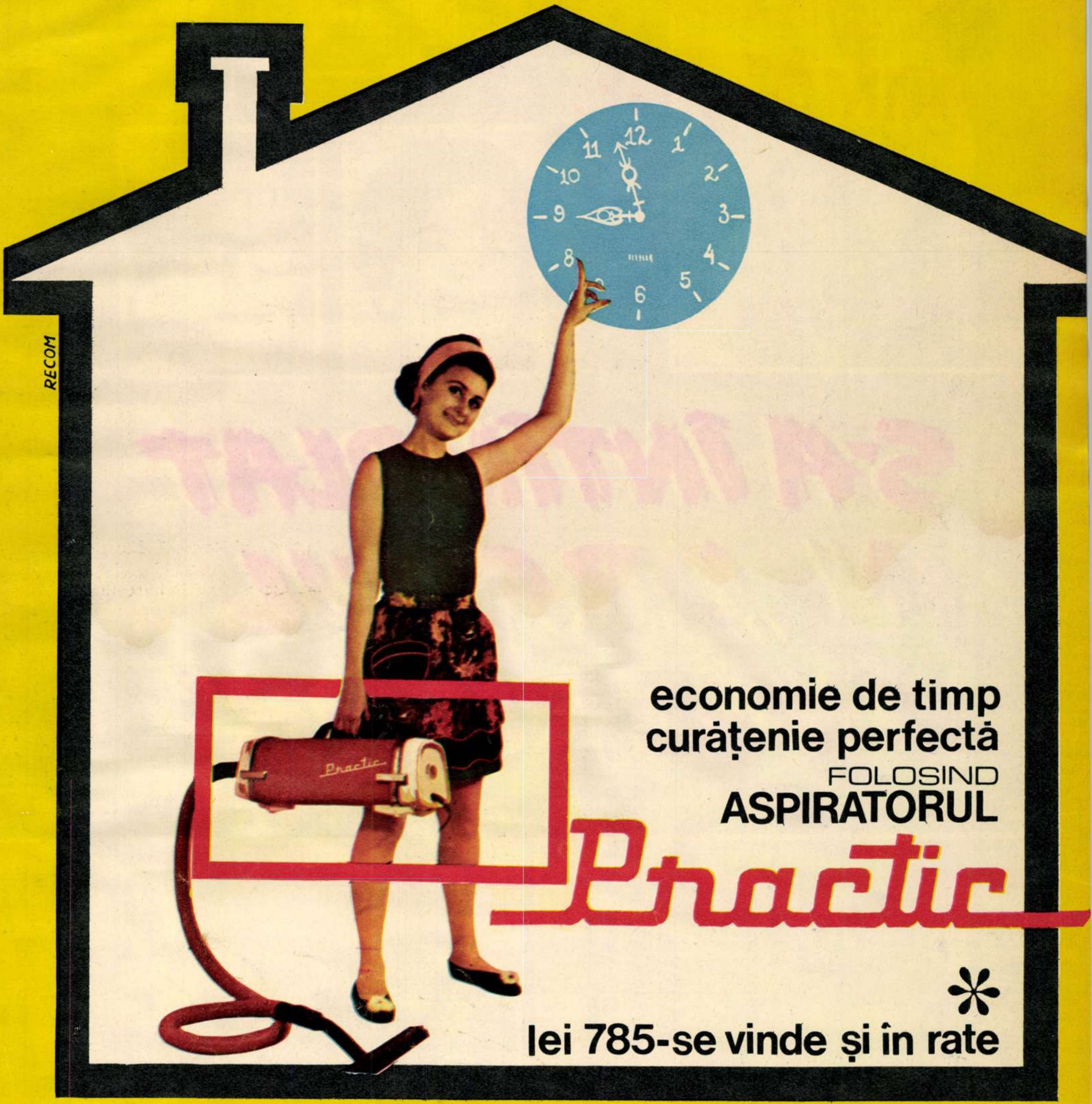

RECOM
economie de timp
curățenie perfectă
FOLOSIND
ASPIRATORUL
Practic
lei 785-se vinde și în rate

PUBLICITATE

Aspiratorul de praf PRACTIC înlătură praful și impuritățile de pe dușumele, pereți, mobilă, covoare, haine, tapițerie și din locuri greu accesibile (radiatoare). PRACTIC poate fi utilizat și pentru pulverizarea de lichide. PRACTIC are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Sharon Tate fotografiată în fața vilei, cu puține zile înainte de a fi ucisă. Era însărcinată în a opta lună.

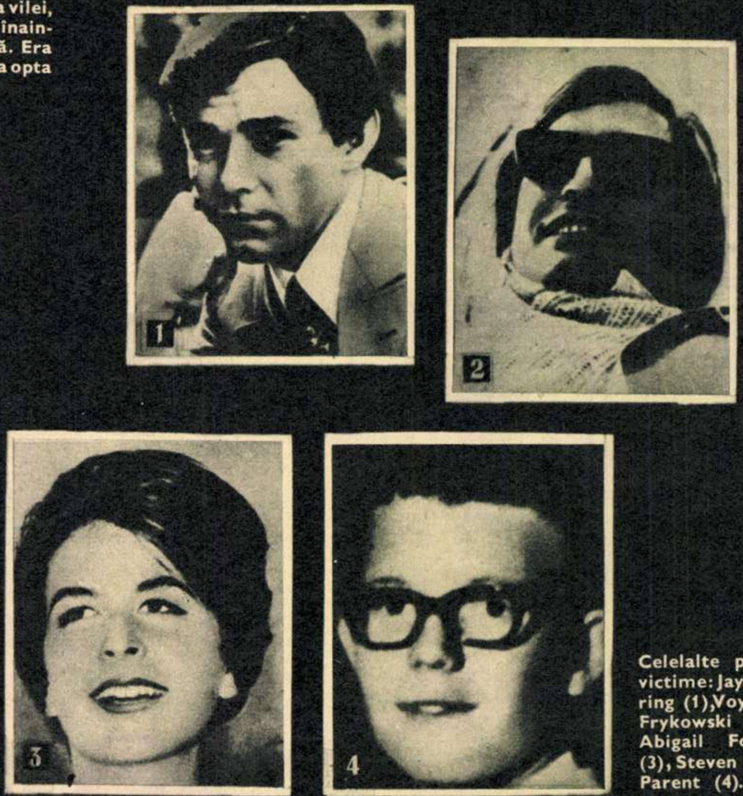

Celelalte patru victime: Jay Sebring (1), Voyteck Frykowski (2), Abigail Folger (3), Steven Earl Parent (4).

Ș-A ÎNTÎMPLAT ÎN „ORAȘUL ÎNGERILOR”

de I. CIOARĂ

Polanski în fața intrării în vilă, pe a cărei ușă se mai poate citi, scris cu sînge, cuvîntul «pig».

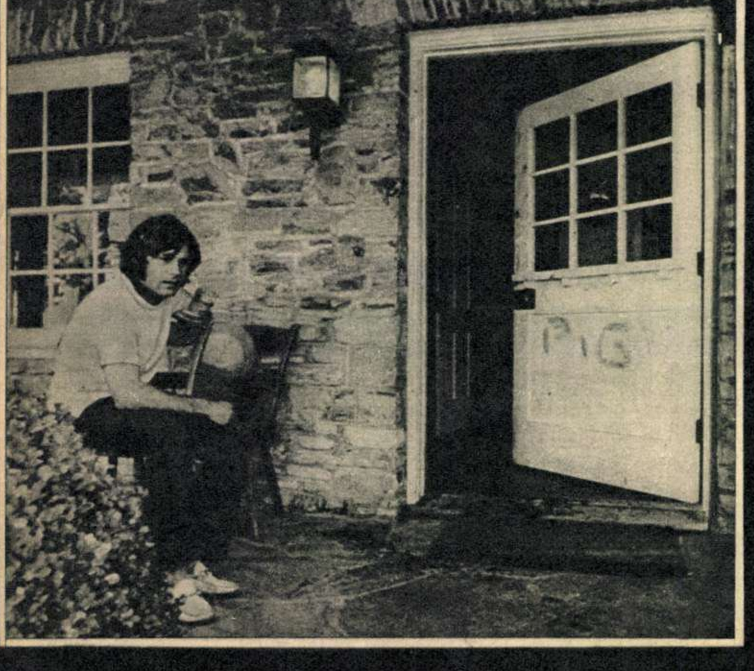

O baltă de sînge în camera în care au fost găsite cadavrele lui Sharon Tate și Jay Sebring, ceea ce — afirmă poliția — denotă că nu au murit sufocați.

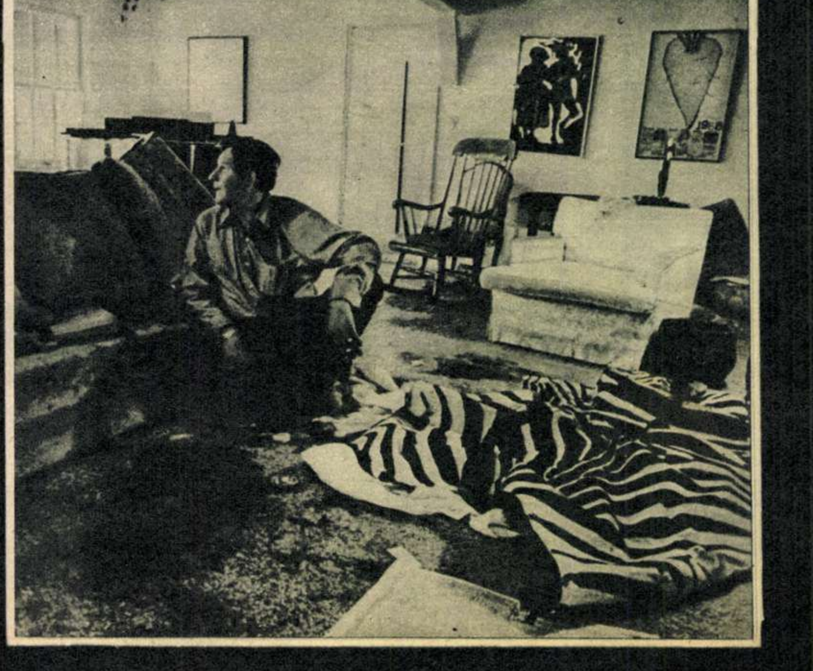

«Nu scăpați ocazia! Ultima posibilitate de a asculta urletele și gemetele lui Sharon Tate!»... Cuvintele, scrise cu litere de-o șchioapă, au apărut în vitrinele cinematografelor din Dallas în zilele ce au urmat descoperirii abominabilei crime de la Los Angeles. Întreprinzători proprietarii de săli de cinema din acest oraș texan, ce și-a cucerit o tristă faimă în întreaga lume! Pentru ei, sinistrul asasinat căruia i-au căzut victime actrița Sharon Tate — soția cunoscutului regizor Roman Polanski — și alte patru persoane, și care a zguduit întreaga Americă, a constituit doar un bun prilej de a readuce pe ecrane un film ce nu mai rula de mult — «Balul vampirilor», recurgînd în acest scop la nu mai puțin sinistra reclamă redată mai sus. Iar în acest timp, în capitala filmului american domnește o adevărată atmosferă de teroare — stelele cuprinse de panică părăsind vilele, angajînd «gorile», baricadîndu-se de cum se lasă înserarea...

S-AU DESCOPERIT CINCI «D.B.»

Cei de la Police Department din Los Angeles sînt obișnuiți să le sune telefonul și, de la celălalt capăt al firului, să li se anunțe descoperirea unui «D.B.» (prescurtare de la «dead body» — cadavru). Căci acest «oraș al îngerilor», care găzduiește citadela filmului american, care dă tonul modei americane, care deține întîietatea în ce privește numărul de mașini, este în același timp un «eldorado» al crimei din S.U.A., orașul cu cei mai mulți drogați, pervertiți sexuali, cu cele mai multe sinucideri. De aceea, nici cînd, în dimineața lui 9 august a.c., un trecător — ce-o întîlnise pe stradă, urlînd și plîngînd, pe Winifred Chapman, camerista lui Tate — a anunțat lugubra descoperire făcută la vila soților Polanski, polițiștii n-au părut prea impresionați de faptul că acolo se găseau cinci «D.B».Dar cînd au ajuns acolo, la numărul 10 050 de pe Cielo Drive, din cartierul rezidențial al stelelor Hollywoodului, — Bel Air — masca de impasibilitate profesională a polițiștilor s-a destrămat. Locotenentul Robert Helder, șeful brigăzii de omicide a poliției din Los Angeles, declara: «În lunga mea carieră n-am mai văzut ceva asemănător. Nici chiar Polanski, care e un regizor al ororilor, n-ar fi putut imagina o tragedie atît de oribilă. Nici chiar Hitchcock, vă asigur». Nu este o stare de spirit singulară. Inspectorul Howard E. Yarbell, care încearcă să dezlege misterul «afacerii Sharon Tate», menționează la rîndu-i: «Am 24 de ani de experiență în spate. Dar un asemenea caz nu mi-a mai trecut prin mîini»...

CE SE ȘTIE

Frumoasa actriță blondă Sharon Tate, în vîrstă de 26 de ani, aflîndu-se în ultima lună înainte de a aduce pe lume un copil, se retrăsese în atmosfera mirifică a acestui ranch californian, pierdut în verdeață, din vîrful colinei Bel Air, situată între Beverly Hills și San Fernando Valley. Soțul, regizorul Roman Polanski, rămăsese la Londra, unde urma ca pînă la așteptatul eveniment familial să termine realizarea unui nou film. Acolo i-a parvenit și năprasnica veste despre ceea ce va rămîne în istoria crimei ca «masacrul de la Cielo Drive».

Ceea ce s-a putut stabili cu certitudine e că Sharon Tate organizase un «party» între prieteni pentru seara de 8 august. Voyteck Frykowski, bun prieten al lui Polanski și care în lipsa acestuia era virtualul «stăpîn al casei», s-a ocupat, împreună cu prietena sa, Abigail (Gibby) Folger, fiica unui rege al cafelei din San Francisco, de recrutarea invitaților. La «party» a mai fost prezent fostul logodnic al lui Sharon Tate înainte de căsătoria ei cu Polanski, Jay Sebring, proprietarul unei rețele de saloane de coafură, el însuși coaforul multor vedete ale Hollywoodului și prieten totodată al acestora. Un regizor, Michael Sarne, și un pictor, Witold K., care de asemenea fuseseră invitați, au refuzat să vină, din diferite motive.

Serata veselă avea să se termine printr-un masacru sălbatic. În dimineața de 9 august, cameristei actriței și apoi polițiștilor sosiți la fața locului li s-a înfățișat privirilor o imagine de-a dreptul halucinantă. În casă, cu o coardă de nailon împrejurul gîtului, atîrna de o grindă din tavan Sharon Tate — celălalt capăt al corzii înconjurînd gîtul lui Sebring, al cărui cap era acoperit cu o cagulă neagră. Moartea nu li se datora însă strangulării; Sharon Tate primise numeroase lovituri de pumnal, iar Sebring mai multe gloanțe. O luptă furibundă se pare că a avut loc acolo. Afară, lîngă piscină, se afla cadavrul lui Gibby Folger, înjunghiată; iar la 30 de metri mai încolo, în grădină, cel al lui Frykowski — ucis cu focuri de pistol și lovituri de pumnal. Poziția și atitudinea lor indică faptul că încercaseră să fugă. Într-o mașină din fața casei, aplecat peste volan și cu cheile de contact în mînă, zăcea mort un tînăr care a fost identificat a fi Steven Parent și care se pare că a fost surprins în timp ce pleca de la prietenul său, William Gareston, în vîrstă de 19 ani, ce îndeplinea funcția de paznic al vilei și a cărui locuință se afla în curte, la vreo 50 metri de vilă. Arestat — și datorită faptului că era singurul în viață din vilă și datorită antecedentelor sale destul de dubioase — Gareston a declarat că se retrăsese de cu seară în camera lui și n-a auzit nimic suspect. Ultima oară vorbise la telefon la zece și jumătate; deci legăturile telefonice, care dimineața fuseseră găsite tăiate, funcționau încă la acea oră. Supus și probei «detectorului de minciuni», el a fost în cele din urmă pus în libertate, neputîndu-i-se aduce nici o învinuire.

Ianuarie '68. După un prim film turnat în regia lui Polanski, Sharon Tate a devenit soția acestuia.

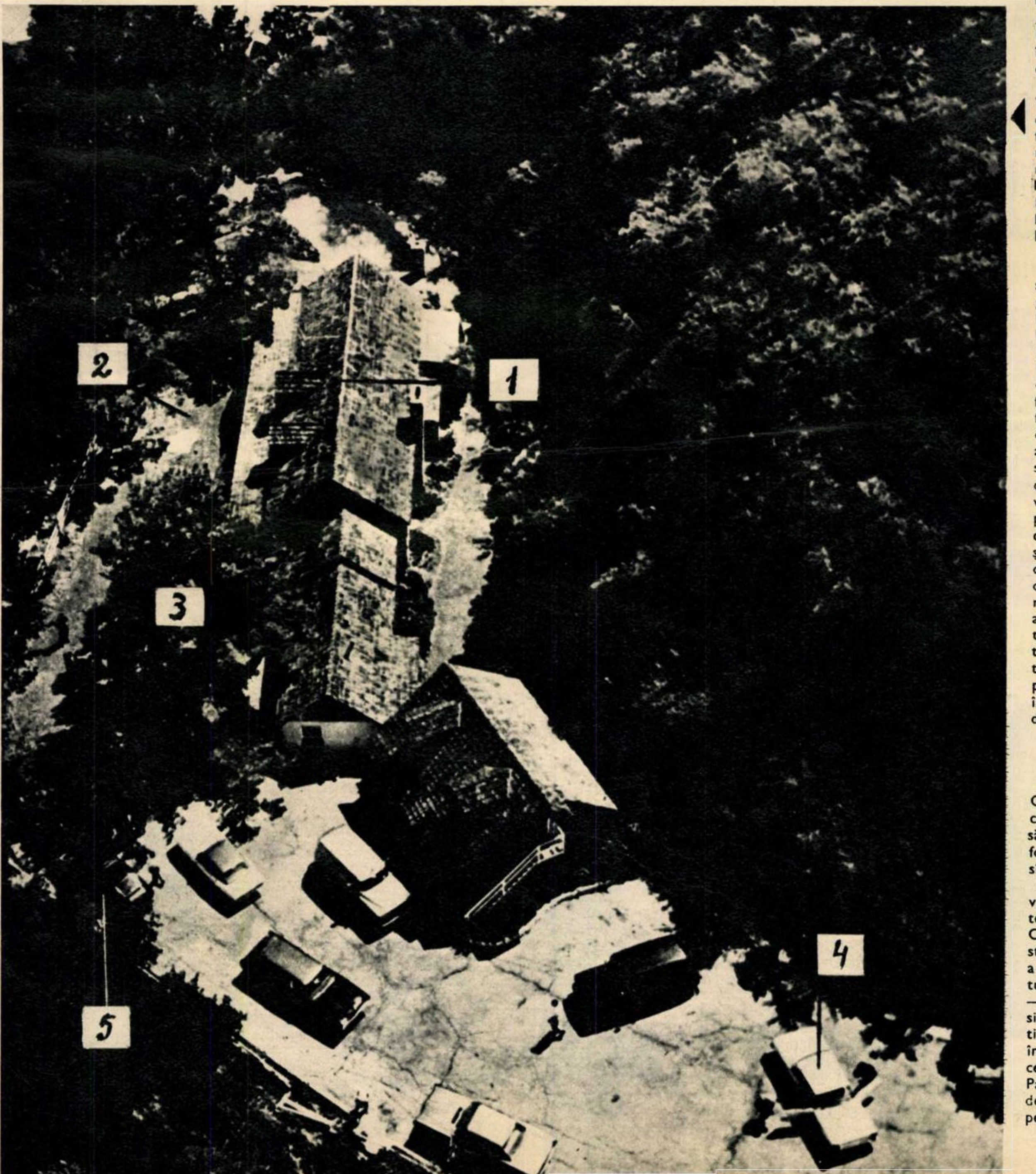

Vedere aeriană a vilei aflate la nr. 10 050 de pe Cielo Drive și a locurilor unde au fost descoperite cele 5 cadavre: 1) Camera unde au fost găsiți asasinați Sebring și Sharon Tate. 2) Aici zăcea corpul lui Gibby Folger și 3) aici cel al lui Frykowski. 4) Automobilul cu cadavrul lui Parent. 5) Automobilul lui Frykowski în care s-au găsit stupefiante.

SUPOZIȚII, SUPOZIȚII...

Deci, acestea sînt lucrurile cunoscute. Ceea ce pînă în prezent n-au reușit să afle cei 19 polițiști și 10 detectivi particulari însărcinați cu anchetarea acestui caz este: au fost mai mulți asasini sau unul singur, cine sînt și care e mobilul acestei crime atroce.

Sînt întrebări la care există fel de fel de variante de răspunsuri. Iată, de pildă, ipoteza formulată de celebrul scriitor Truman Capote, care, după ce timp de cinci ani a studiat o nu mai puțin monstruoasă crimă, a încredințat tiparului magistrala reconstituire «Cu sînge rece». «Convingerea mea — afirmă el — e că crima a fost comisă de o singură persoană. Cred că în noaptea respectivă au participat la acea reuniune intimă între amici nu patru, ci cinci persoane. Erau cele patru victime (amestecul lui Steven Parent e de altfel exclus, pînă în momentul de față, din toate ipotezele — n.n.) și o altă persoană, în plus;— atenție! — aceasta a

(Continuare in pag. 30)

La închiderea ediţiei

TOVARĂŞUL ALEXANDRU MOGHIOROŞ A ÎNCETAT DIN VIAŢĂ

Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat şi Consiliul de Miniştri ale Republicii Socialiste România au anunţat cu profundă durere încetarea din viaţă, după o lungă şi grea suferinţă, în ziua de 1 octombrie 1969, la ora 8,15, a tovarăşului Alexandru Moghioroş, activist de frunte al partidului şi statului nostru — vreme îndelungată fiind membru al Biroului Politic, iar apoi al Comitetului Executiv şi secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim-vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al Republicii Socialiste România, nevoit să-şi întrerupă activitatea în urma îmbolnăvirii — vechi militant al mişcării muncitoreşti revoluţionare din România, luptător devotat pentru cauza socialismului, pentru întărirea şi înflorirea patriei.

UN PRIETEN AL ROMÂNIEI DE AZI

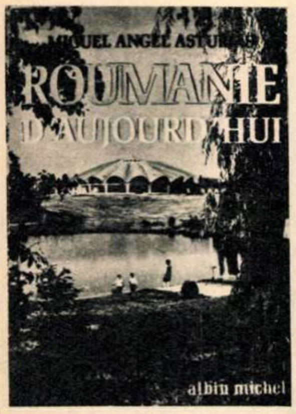

După traducerile din literatura română, publicate în anii din urmă, Miguel Angel Asturias, laureat al Premiului Nobel pentru literatură, a publicat recent, la Paris, în editura Albin Michel lucrarea «Roumanie d'aujourd'hui». Prin acest volum, aşa cum remarcă şi editorul lui, se relevă un nou aspect al talentului multilateral al lui Asturias, acela de cronicar.

Fără îndoială, cele mai pasionante pagini, lăsînd la o parte datele statistice, sînt cele în care autorul descrie peisajele admirate în România. Descrierea mănăstirii Voroneţ, de exemplu, stimulează atît de bine imaginaţia, încît este greu de spus cine este pus în faţa unor trăiri sufleteşti mai intense: vizitatorul de la faţa locului sau cititorul rîndurilor lui Asturias.

Autorul abordează aspectele multiple ale vieţii de ieri şi de azi a României, punînd accentul pe realizările României socialiste. Cîteva titluri de capitole ne vor da o imagine asupra aspectelor la care se opreşte autorul: «Petrolul şi petrochimia», «În vizită la C.A.P. — Mihail Kogălniceanu», «Asistenţă medicală gratuită», «Muzică, culoare şi poezie în folclorul românesc», «Arta populară, expresie dinamică a culturii române», «Scriitorii români — prietenii mei» etc.

Apărut în excepţionale condiţii grafice, volumul a stîrnit un interes deosebit în rîndul publicului parizian.

N. NICOARĂ

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT

BERLIN

ALEX – „COLOR 20"

Corespondenţă specială de la Dic. BABOIAN

Lunile şi săptămînile premergătoare celei de-a 20-a aniversări a Republicii Democrate Germane au fost marcate de eforturi pentru atingerea obiectivelor prevăzute în planul de realizări în cinstea evenimentului. În cele cîteva zile pe care le-am petrecut aici la Berlin în ajunul sărbătorii, am fost martorul unei adevărate întreceri cu timpul, desfăşurată pe un plan larg, mai ales pe şantierele centrale ale construcţiilor urbanistice. Dimensiunile neobişnuite ale noului Stadtzentrum (centru al oraşului), care cuprinde încă de pe acum o suprafaţă de 820 de hectare, caracterul concentrat al construcţiilor edilitare în această zonă au determinat — după cum mi s-a spus — o seamă de întîrzieri inerente, dar arhitectul-şef Joachim Näther declară că pînă la 7 octombrie nucleul propriu-zis al noului Alexanderplatz va fi gata în linii generale.

Acum, în inima bătrînului Alex se înalţă, ca simbol al tinereţii Berlinului în reconstrucţie, turnul-gigant al televiziunii, ca o imensă suliţă de 365 metri, în care stă înfipt un glob strălucitor din sticlă şi aluminiu. Întregul oraş este dominat de silueta zveltă a acestui turn, care poate fi văzut chiar şi de dincolo de zid, din Berlinul Occidental. Cea mai veche biserică berlineză, — Marienkirche — datînd din 1270, pare acum, în apropierea colosului TV, o construcţie liliputană, lipsită de orice măreţie. De altfel, zecile de blocuri moderne ce se înalţă văzînd cu ochii în jurul turnului anihilează impetuos şi alte grandori cu care se mîndrea Berlinul de altădată. Dar edilii oraşului de astăzi au toate temeiurile să considere că Berlinul nou are nevoie de un centru adecvat în care, pe lîngă pulsaţia activităţii cotidiene, peste o sută de mii de locuitori ai oraşului să-şi găsească condiţii civilizate de viaţă. Principiul de la care s-a pornit este acela de a se concentra în zona centrală un număr cît mai mare de edificii publice şi blocuri de locuit cu cîte 18-22 etaje, pentru ca locurile de muncă să fie cît mai aproape de casele oamenilor. În jurul turnului din Alex se construieşte de fapt un nou oraş, care prin arhitectura şi monumentalitatea construcţiilor sale se deosebeşte de peisajul vechiului Berlin, deşi arhitecţii se străduiesc să armonizeze în măsura posibilului stiluri aparţinînd unor epoci diferite.

Între timp, telespectatorii pasionaţi aşteaptă cu interes inaugurarea celui de-al doilea program al televiziunii R.D.G. Interesul este explicabil, întrucît pe acest nou canal, începînd din săptămîna aceasta, vor fi transmise primele emisiuni în culori. La început, programul săptămînal de 21 ore va cuprinde doar 4 ore de transmisie color, urmînd ca, ulterior, spaţiul consacrat televiziunii în culori să fie extins treptat. Transmisiile se efectuează după sistemul francez Secam III b, iar după cum s-a comunicat în presă, vechile aparate pentru «alb-negru» vor putea recepţiona şi programul color, dacă vor fi echipate cu o aparatură suplimentară ce se va afla la dispoziţia publicului. In ajunul jubileului, în vitrinele magazinelor de specialitate au şi apărut noile televizoare de tip RFT, denumite «Color 20». Producţia de televizoare a R.D.G., care sporeşte an de an în pas cu dezvoltarea electronicii ca ramură determinantă de structură a industriei, lansează în prezent pe piaţă peste 4 milioane de aparate pe an. Statistica recentă indică lapidar: 24 televizoare la 100 de locuitori.

Programul II şi «Color 20» sînt două dintre numeroasele realizări cu care oamenii muncii din Republica Democrată Germană întîmpină cea de-a 20-a aniversare.

AGRA

FATEHPUR SIKRI

Corespondenţă specială pentru FLACĂRA de la M. DYNTERA

Nu departe de Agra — unul dintre cele mai importante oraşe istorice ale Indiei — se află Fatehpur Sikri, un oraş mort. Originea lui e legată de numele celui mai de seamă reprezentant al dinastiei Marilor Mogoli, Akbar cel Mare. Se spune că, văzîndu-şi toţi copiii morţi la o vîrstă fragedă şi temîndu-se că va rămîne fără moşteni-

Numai paşii turiştilor mai tulbură liniştea ce s-a aşternut de secole peste mîndra cetate construită de împăratul Mogol Akbar cel Mare.

Fotografia: M. DYNTERA

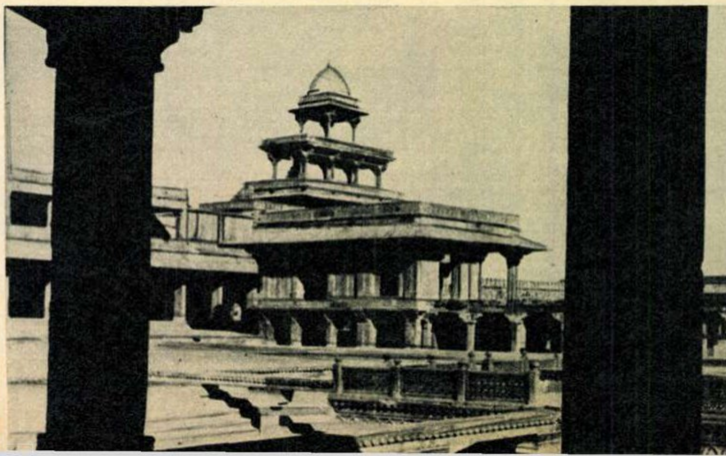

COMENTARIU

Alegerile vest-germane

de Silviu **BRUCAN**

Rezultatul alegerilor de la 28 septembrie din Republica Federală a Germaniei nu prezintă mutaţii spectaculoase. De fapt, în epoca sondajelor de opinie marile surprize electorale constituie un fenomen politic de domeniul trecutului şi singura problemă pe care prognoza ordinatoarelor electronice n-a reuşit încă să o rezolve este opţiunea de ultimă oră a celor nedecişi. Se observă încă o dată că, perplecşi în faţa promisiunilor electorale în care ştiu că nu trebuie să se încreadă şi nemulţumiţi de faptul că panorama politică nu le oferă ceea ce doresc să aleagă, nedecişii înclină în ultimul moment spre partidul aflat la putere sau formula politică pe care acesta o întruchipează. Aşa se explică, probabil, că creştin-democraţii cancelarului Kiesinger au reuşit în ultimul moment să recupereze voturi şi să o ia înaintea social-democraţilor, care conduceau potrivit sondajelor anterioare.

De altfel, întreaga strategie electorală a creştin-democraţilor a fost construită pe exploatarea instinctelor conservatoare ale vest-germanilor, mai ales că, în conjunctura de «boom» economic de care beneficiază în prezent Germania occidentală, unii dintre aceştia au şi ce conserva. «Securitate în anii '70» a fost lozinca preferată a cancelarului Kiesinger, şi deşi partidul său înregistrează o pierdere de voturi şi de trei mandate în Bundestag, — ceea ce la drept vorbind nu este chiar atît de mult după 20 ani de guvernare — formula s-a dovedit a găsi ecou. Prezenţa în alegeri a partidului neonazist N.P.D. i-a determinat pe liderii creştin-democraţi să recurgă la licitaţie naţionalistă cu acesta, sub motiv că nu trebuie să se lase depăşiţi pe dreapta, ceea ce unora nici nu le-a venit prea greu. De aceea, în campania creştin-democrată s-a reafirmat poziţia rigidă în probleme externe, care şi-a cîştigat denumirea de «imobilism» încă din timpul lui Adenauer.

Social-democraţii sînt cei care au cîştigat în aceste alegeri, nu însă atît de mult cît au dorit şi sperat. Cele 22 de locuri în plus în Bundestag fac să crească greutatea politică a P.S.D., dar nu-i asigură rolul conducător în viaţa politică a ţării. Participarea social-democraţilor în guvernul «marii coaliţii» s-a dovedit profitabilă. Corpul electoral a reacţionat favorabil la realizările miniştrilor social-democraţi: Karl Schiller la economie, socotit ca «părinte al boomului». Georg Leber. la transporturi, creditat cu îmbunătăţirea traficului, Horst Ehmke, la justiţie, pentru reformele juridice, şi, desigur, Willy Brandt, care s-a afirmat ca un ministru de externe dinamic şi favorabil unei politici europene puţin mai realiste.

În condiţiile existenţei celor două mari partide, pierderile sensibile înregistrate de liberal-democraţi erau aproape inevitabile. Cele 30 de locuri în parlament, în situaţia cînd nici U.C.D., nici P.S.D. nu deţin majoritatea, le creează însă mari posibilităţi de manevră.

De remarcat vigoarea cu care s-au manifestat prima dată după război forţele comuniste şi progresiste, în special în acţiunile îndreptate împotriva neofascismului.

Desigur, problema cea mai spinoasă rămîne activitatea partidului neonazist N.P.D. Pronosticurile lăudăroase ale liderului său Von Thadden, că va obţine 8-12 procente, au eşuat. Au eşuat însă şi cele care preziceau numai 2-2,5 %. Numai pragul celor 5% din legea electorală i-a împiedicat pe neonazişti să-şi atingă obiectivul de a păşi în Bundestag. Stări de spirit revanşarde mai există, desigur, şi cultivarea lor mai ales în sînul germanilor din teritorii stăpînite altădată de «marele Reich» este primejdioasă şi iresponsabilă. Există însă şi un factor de îngrădire a fenomenului, — un factor nou care nu acţiona în perioada dinaintea celui de-al doilea război mondial — şi anume faptul că Germania occidentală nu poate fi o putere militară de prim rang în epoca racheto-nucleară.

Campania electorală a solicitat unele delimitări necesare între cele două partide ale «marii coaliţii»; controversa s-a manifestat mai ascuţit pe plan extern şi s-a axat pe chestiunea reevaluării (în sensul ridicării valorii) mărcii vest-germane cerute şi de partenerii din Piaţa comună şi pe chestiunea aşa-numitei «politici răsăritene», inclusiv a relaţiilor cu Republica Democrată Germană şi a recunoasterii liniei Oder-Neisse. Nici sub acest aspect, votul de duminică nu oferă indicaţii categorice — cel mult în afara dorinţei ca lucrurile să fie mişcate din punctul mort în care se află.

tor, împăratul a cerut, desperat, binecuvîntarea unui venerabil «făcător de minuni» musulman, pe nume Salim Chisti. Cînd miracolul aşteptat s-a produs (era prin 1569), Akbar, fericit că are un urmaş la tron, a hotărît să întemeieze un oraş pe locul unde se născuse Salim Chisti, binefăcătorul său, şi să mute acolo curtea imperială. Aşa a luat fiinţă, la 35 kilometri depărtare de Agra — pe atunci capitala ţării — Fatehpur Sikri, Cetatea Victoriei.

Toate construcţiile, cei unsprezece kilometri de fortificaţii înalte cu nouă porţi impozante, numeroasele palate, splendida moschee, poarta Victoriei, înaltă de 54 de metri, au fost durate din gresie roşie, dură şi fină, făcută să reziste peste veacuri. Meşteri geniali au sculptat şi pictat toate aceste clădiri, arhitecţi iscusiţi au realizat un sistem complicat de irigare. Fantezia şi ingeniozitatea s-au revărsat din belşug şi nici un efort nu a fost precupeţit pentru a face din Fatehpur Sikri o cetate renumită pentru frumuseţea ei, o reşedinţă demnă de măreţia împăratului Akbar.

În 1579, în parcul moscheii, care putea adăposti 10 000 de credincioşi, a fost înălţat mausoleul lui Salim Chisti, o adevărată bijuterie arhitectonică din marmură albă, semitransparentă, meşteşugit sculptată şi împodobită cu pietre semipreţioase.

*

Viaţa avea însă să părăsească curînd cetatea înălţată cu atîta geniu şi trudă. La numai 14 ani de la întemeierea sa, Fatehpur Sikri a trebuit să fie abandonat din cauza lipsei de apă.

Cetatea din gresie roşie construită de Akbar, cu toate zidurile, palatele şi grădinile sale, cu mausoleul său sclipitor, se află şi azi aproape la fel cum a lăsat-o marele împărat, un oraş mort, mărturie tăcută a unui vis spulberat. Mărturie, totodată. alături de monumentele Agrei, de incomparabilul său Tadj Mahal, a nivelului, artei şi meşteşugurilor în perioada Marilor Mogoli şi loc spre care se îndreaptă paşii turiştilor de pretutindeni.

MISTERIOASA AFACERE A „BERETELOR VERZI“

Un elicopter în largul coastelor vietnameze, într-o «misiune» puţin obişnuită; la bordul lui, un sac sigilat ascunde corpul unui om care va fi aruncat în apele oceanului.

Aşa a început scandalul «beretelor verzi». Nu era nici prima victimă, fără îndoială, — şi cîte drame nu stau în spatele acestei afirmaţii — nici ultima. Şi totuşi acest omor a declanşat misterioasa şi surprinzătoarea afacere a «beretelor verzi». Misterioasă, deoarece ea este înconjurată de cel mai strict secret, rarele informaţii, şi acestea contradictorii, dezvăluind puţine elemente esenţiale. Surprinzătoare, deoarece arestarea şi inculparea celor opt «berete verzi» reprezintă un caz unic în istoria războiului american în Vietnamul de sud; mai ales cînd printre ei se află însuşi comandantul celei de-a cincea grupe a forţelor speciale, colonelul Robert Rheault, destituit din această funcţie, doi maiori, un căpitan şi alţi ofiţeri.

Faptul pare curios la prima vedere, dată fiind severitatea acestei decizii, dacă ţinem seama că pînă acum comandamentul american nu reacţionase de loc la nici o acţiune a «beretelor verzi»; dimpotrivă, lor le încredinţase treburile cele mai ingrate ale intervenţiei în Vietnamul de sud. Înşişi ofiţerii superiori de la Pentagon nu ascund că «beretele verzi» au comis trei sute de asasinate, totul fiind astfel regizat încît ele să fie atribuite de cei neavizaţi forţelor de eliberare. În această situaţie nu-i de mirare că avocatul George Gragory, care îl va apăra pe maiorul Thomas Middleton, unul dintre inculpaţi, îşi permitea să afirme: «Îmi va fi mai uşor să pledez acest caz decît să apăr pe un automobilist acuzat de a fi condus în stare de ebrietate». De aici, concluzia avocatului: «Afacerea este clară, fiind mai mult de natură politică şi nu criminală». Această afirmaţie cuprinde într-un fel şi cheia întregii afaceri, extrem de suspectă, căci pînă la urmă, după cum a reieşit din cercetările avocaţilor, este amestecată şi C.I.A. În cercurile ziaristice din Saigon se spune că «beretelor verzi» li s-a indicat că este vorba de «o afacere ce trebuie lichidată cu maximum de chibzuinţă», ceea ce în jargonul serviciilor de informaţii echivalează — după cum preciza agenţia France Presse — cu ordinul de a se termina cu un agent devenit primejdios. Pînă la urmă se pare însă că nu cel în cauză a fost făcut dispărut. În primul comunicat, numele victimei era Nguyen Thia Khac, pentru ca ulterior să se anunţe un alt nume — Vu Ngoc Nha. Altă variantă este că moartea agentului a fost o eroare, în urma înţelegerii greşite a unui ordin cifrat. Nu ar fi exclus să fie vorba şi de o iniţiativă a «beretelor verzi», ceea ce agravează şi mai mult, din punctul de vedere al C.I.A., acţiunea lor. Numai aşa se explică, parţial desigur, arestarea şi trimiterea în judecată a celor opt «berete verzi» de la Nha Trang, inclusiv a comandantului lor, care a dat «semnalul verde» pentru dispariţia victimei.

Indiferent de circumstanţe, ca şi de motivele reale care au determinat această măsură forte, iată-i deci pe «supermanii» antrenaţi în şcoli speciale să ucidă cu mîinile goale în nu ştiu cîte moduri, după principiul «scopul scuză mijloacele», în ipostaza, cel puţin de această dată, de acuzaţi.

Adrian IONESCU

Zeci de mii de studenţi din toate centrele universitare ale Coreii de sud au demonstrat împotriva «amendamentului constituţional» care permite prelungirea cu încă patru ani a mandatului preşedintelui Pak Cijan Hi. În fotografie, demonstraţie a studenţilor din Seul.

scrisori din europa (I)

(Urmare din pag. 4)

exportă în toată lumea, am ascultat discursuri electorale sprijinit de gardul unei vile cochete, care avea ca emblemă două pistoale încrucişate şi două iniţiale: M.P. Era sediul poliţiei militare americane.

Am apreciat cu atît mai mult declaraţiile domnului Willy Brandt despre excluderea războiului dintre mijloacele politicii germane, partea cea mai aplaudată a discursului preşedintelui Partidului social-democrat.

Cred că la originea procesului de orientare către stînga a electoratului din Germania Federală — şi faptul este profund pozitiv — se află refuzul militarismului latent, şi nu numai latent, refuzul politicii de blocuri, refuzul înarmării atomice cu care domnul Franz Josef Strauss şi-a agrementat argumentele de politică externă.

În materie de argumente interne, aş desprinde un singur simptom: în plină campanie electorală, în sectoarele metalurgic şi minier, Germania Federală a cunoscut un şir de greve aşa-zise sălbatice, pentru că se declanşaseră în afara şi în mod cu totul necontrolat de sindicatele oficiale, acestea din urmă doritoare, mai ales în perioada electorală, să nu sperie patronatul. Absolut toţi comentatorii, şi de o manieră confidenţială chiar observatorii social-democraţi, erau de părere că aceste greve vor provoca o reacţie conservatoare, vor trimite către dreapta voturile a foarte mulţi germani mijlocii, obsedaţi de teama inoculată că o creştere a salariilor muncitorilor ar putea antrena scumpirea costului vieţii.

Or, finalmente s-a demonstrat că, dimpotrivă, grevele au dus la o întărire a electoratului de stînga. După cum ştiţi deja, numai socialiştii au cîştigat peste 1 milion de voturi faţă de trecutele alegeri. Aşadar, reflexul conservator scontat din partea păturilor socotite conformiste nu s-a produs.

Rog cititorul să remarce că nu abordez aici argumentele unuia sau altuia dintre partidele care şi-au disputat alegerile în R.F.G. decît în măsura în care acestea exprimau o orientare în general de dreapta sau în general de stînga faţă de politica externă şi faţă de mişcările sociale interne.

În practică, U.C.D.-U.C.S. s-a prezentat în alegeri drept campionul unei politici externe dacă nu chiar de dreapta, în orice caz de neîncredere, şi a unei politici interne favorabile marelui capital. P.S.D. (partidul social-democrat) s-a prezentat cu un program extern mai realist şi cu propuneri de reforme interne tinzînd (rămîne de urmărit consecvenţa lor) către mai multă justiţie socială.

Pentru a conchide cu cifrele, ultimele alegeri din R.F.G. au marcat reintrarea în arena politică legală a unui partid comunist german şi înfrîngerea neofasciştilor lui Adolf von Thadden, două fapte fundamental diferite dar deosebit de importante şi unul şi celălalt pentru evoluţiile de viitor.

Dacă l-am înţeles bine — şi cred că l-am înţeles — pe domnul Willy Brandt în convorbirea cu care ne-a onorat, posibilitatea reînnoirii marii coaliţii este ultima soluţie la care P.S.D. este dispus să se gîndească chiar cu riscul intrării social-democraţilor în opoziţie.

Aici intervine paradoxul care ilustrează limitele actuale ale soluţiilor politice dictate de ultimele alegeri: P.L.D., partidul liberal prezidat de domnul Walter Scheel, partid care a pierdut cel mai mult în aceste alegeri (19 mandate faţă de 3 mandate pierdute de U.C.D.-U.C.S.), devine inevitabil arbitrul situaţiei. Or, pentru un arbitru, P.L.D. este puţin prea eterogen. În el sînt reprezentaţi anticlericalii din Germania de sud, cercuri ale marii industrii din Renania de Nord-Westfalia, intelectuali pe de o parte reformatori în tradiţia secolului XIX, pe de altă parte naţionalişti cam în acelaşi stil.

Majoritatea de 12 mandate pe care ar deţine-o o coaliţie P.S.D.-P.L.D., viabilă din punctul de vedere al politicii externe unde cele două partide găsesc un teren convenabil de înţelegere, s-ar putea dovedi nesigură în politică internă, unde P.L.D. se opune extinderii cogestiunii întreprinderilor aşa cum o preconizează social-democraţii. (Este vorba de reprezentarea muncitorilor prin aleşi sindicali în consiliile de administraţie. Fie şi pe scurt, trebuie arătat că dacă această reprezentare ar duce la creşterea rolului aparatului sindical, ea n-ar oferi neapărat un cuvînt hotărîtor muncitorilor înşişi. P.L.D. obiectează însă la cogestiunea calificată nu de pe poziţiile muncitorilor, ci de pe poziţiile patronilor.)

Pe de altă parte, U.C.D.-U.C.S. este deocamdată în total dezacord cu P.L.D. în problemele de politică externă, dar pe poziţii mult mai apropiate în ceea ce priveşte problemele interne.

Cititorul va fi în drept să se întrebe, faţă de acest tablou contradictoriu: unde vede autorul corespondenţei tendinţa către stînga a electoratului german? Iar autorul se va grăbi să adauge încă un element contradictoriu. În convorbirea cu domnul Willy Brandt, la care m-am referit, domnia-sa a ţinut să-mi precizeze net că eu fiind comunist înţeleg prin stînga altceva decît domnia-sa, lucru cu care de altfel am fost de acord, cu tot respectul cuvenit. Probabil că din tot vocabularul politic contemporan, cuvîntul cel mai puţin folosit de fruntaşii social-democraţi (şi din motive tactice pentru a nu speria conformismul dacă nu filistinismul burgheziei, dar nu numai din motive tactice ci şi teoretice), aşadar cuvîntul cel mai puţin folosit a fost socialismul.

Dar pe de altă parte rămîn cîteva fapte: într-o ţară ca Republica Federală a Germaniei, cu structuri conservatoare deosebit de solide, un milion de voturi s-au deplasat către un partid care cere reforme sociale relativ importante; în acelaşi timp, această campanie electorală federală a confirmat că în R.F.G. există o majoritate conştientă — reprezentată majoritar în noul Bundestag — care se pronunţă pentru înţelegeri internaţionale, pentru coexistenţă paşnică; în fine, pentru a ţine seama de delimitările în definirea stîngii sugerate de domnul Willy Brandt, voi conchide că dacă aceste alegeri nu sînt o victorie a stîngii ele sînt în orice caz o înfrîngere a dreptei.

Şi pentru că la începutul acestei corespondenţe vorbeam de tineretul german, trebuie să notez în final următoarele cifre: electoratul numără în Republica Federală a Germaniei, la această oră, **39 000 000** de alegători. Dintre aceştia, **10 000 000** au fost la ultimele alegeri trecuţi de 60 de ani. Mă gîndesc la victoria stîngii în perspectiva faptului că Republica Federală a Germaniei are acum una dintre cele mai pozitiv frămîntate tinere generaţii din toată istoria sa modernă.

CRONICA DE TREI SECUNDE

INCENDIATORUL

În plină zi, la Lyon, un individ împărţea bani adevăraţi, nu măruntiş, ci bilete de bancă serioase, trecătorilor: «Luaţi domnilor, sînt ai d-voastră, doamnelor, mais oui, madame, ils sont à vous»... Nu era nici o glumă. Omul arunca darnic banii pe stradă, hîrtii de 10 franci şi de 50. Au fost chemaţi pompierii. Băieţii au venit rîzînd, tîrziu, ca ori de cîte ori ştii că eşti deranjat pentru o glumă proastă. Nu era o glumă proastă: s-au strîns de pe stradă 445 de franci autentici.

Sfîrşitul a fost normal: omul atît de darnic era bolnav mintal şi i s-a rezervat o cameră la balamuc. Bine. Dar mie, în această poveste, îmi place apariţia pompierilor. Ce căutau aici pompierii? Generoşii sînt azi nebuni, asta înţeleg, dar şi incendiatori? Bine...

OMUL ŞI SOMONUL

Acum, cînd 450 de specialişti din 21 de ţări s-au adunat în conferinţa internaţională de etologie, adică ştiinţa care studiază moravurile oamenilor şi animalelor, acum, cînd avem vreo 150 de comunicări bătute la maşină şi procesele verbale a 20 mese rotunde în care s-a dezbătut ce face şi mai ales ce înseamnă ceea ce face boul, ce face vaca, ce face uliul şi ce face stăpînul lor şi al naturii întregi, acum, cînd am luat cunoştinţă de comunicarea d-lui Payne despre cîntecele balenelor, precum şi de aceea a d-lui Marler despre vocaliză la cimpanzei — e cazul, în sfîrşit, să dăm atenţia cuvenită acelei dramatice mişcări a somonilor regali care în clipele cînd se simt maturi, adulţi, departe în adîncul mărilor, se întorc deodată spre rîul unde s-au născut cîndva, călătoresc înapoi pe drumuri lungi de apă, fără să se hrănească, ajung acolo sfîrşiţi, răniţi, cu aripile sfărîmate, în zdrenţe am spune, şi cu un ultim elan fecundează, pentru a muri după aceea, împăcaţi...

Radu COSAŞU

S-A ÎNTÎMPLAT ÎN „ORAŞUL ÎNGERILOR”

părăsit reuniunea cu o oră înaintea comiterii asasinatelor. Această persoană e un bărbat — şi e vorba de un paranoic, a cărui demenţă latentă a explodat periculos în respectiva noapte în casa aceea... Cineva l-a ofensat, l-a înfuriat. Şi atunci a părăsit vila. S-a dus la el acasă. Dar puţin timp după aceea s-a întors, înarmat cu un pistol şi un pumnal, şi primul lucru de care s-a ocupat a fost tăierea legăturilor telefonice. În acel moment în casă era linişte, pentru că Sharon Tate s-a dus să se culce, ca şi cealaltă tînără (ambele au fost găsite de altfel foarte sumar îmbrăcate — n.n.). Cred că vila era aproape complet cufundată în întuneric şi cei doi bărbaţi, Sebring şi Frykowski, şedeau să bea ceva... Steven Parent e o victimă accidentală...» Explicaţia dată de Truman Capote nu poate fi combătută cu uşurinţă, cu atît mai mult cu cît din casă nu pare să lipsească nimic şi, în plus, este ştiut că în general persoanele străine de acest cartier, în care îşi au domiciliul vedetele, nu au acces aici. Pietonii sînt interpelaţi şi cei ce au asupra lor mai puţin de 50 dolari devin imediat suspecţi în ochii poliţiştilor. Se povesteşte că Maurice Chevalier a întrebat odată care este condiţia ca cineva să se poată plimba pe jos, pe aici; i s-a răspuns: «Să aibă un motiv valabil, de pildă să-şi plimbe cîinele». O altă ipoteză, apropiată de aceea a lui Truman Capote, susţine că, date fiind cunoscute extravaganţele acestei lumi a vedetelor filmului, — între care obiceiul de a aduce la astfel de «party»-uri diversi tipi din barurile de pe Sunset Boulevard — masacrul ar putea fi opera unui pervertit care, invitat să participe la o orgie, s-a revoltat, ucigîndu-i pe cei ce-l aduseseră acolo. Există, desigur, la aceasta şi contraargumentul că e greu de presupus ca o femeie în aşteptarea unui copil de la o zi la alta să organizeze în propria sa casă asemenea orgii. De asemeni, se susţine că «ţinta» o constituia o singură persoană — restul căzînd victime prin natura împrejurărilor. Sau, cum afirma regizorul Roger Vadim, «este poate o răzbunare personală, travestită într-o crimă colectivă sau rituală». În acest sens se citează cel mai des numele lui Frykowski, despre care se ştie că folosea stupefiante (poliţia a recunoscut că în maşina acestuia s-a găsit o cantitate de cocaină, mefedrină, marijuana, L.S.D.), considerîndu-se că traficanţii de droguri care-l aprovizionau şi care îl considerau «prea vorbăreţ» urmăreau să-l facă «dispărut». În aceeaşi ordine de idei, regizorul Polanski este citat de asemeni ca posibilă ţintă — chiar dacă nu se afla în vilă — a unuia dintre cei drogaţi sau nevrozaţi înfăţişaţi de el pe ecrane (în sprijinul acestei supoziţii se argumentează cu «punerea în scenă» aidoma celor din filmele lui Polanski). Nu este exclusă nici ipoteza ca cineva — desigur, tot nu în deplinătatea facultăţilor mintale — să fi intenţionat să-i dea o lecţie «de morală» (în camera în care a fost descoperită spînzurată Sharon Tate, cu aceeaşi coardă de nailon ca şi fostul ei logodnic Sebring, se afla întins pe pat un drapel al S.U.A., iar pe uşa vilei era scris cu sînge cuvîntul «pig» — porc). Aceeaşi explicaţie e de altfel dată şi asasinatului comis, — două zile după cel de la vila lui Polanski şi cu aceeaşi furie lugubră — într-o casă situată la 15 km depărtare, împotriva familiei La Bianca, unde soţia se numea Rosemary, ca eroina principală a filmului de groază al lui Polanski — «Rosemary's baby».

Supoziţii, supoziţii... Poliţia se dovedeşte însă mai puţin vorbăreaţă. Pornind de la cablul telefonic tăiat, pare-se de o mînă expertă, locotenentul Helder afirmă totuşi că nu pare să fie vorba de «opera» unui maniac. «Toate acestea au fost puse cu grijă la cale de cineva — spune el. Nu există nici o probă evidentă care să ne permită să afirmăm că n-a fost decît un singur criminal. A putut să fie unul singur, au putut fi doi sau trei...»

PUS ÎN CAUZĂ — ÎNSUŞI «AMERICAN WAY OF LIFE»

În ciuda recompensei de 25 000 dolari, oferită de actorul britanic Peter Sellers şi de un grup de prieteni ai săi persoanei ce va furniza informaţii cu privire la împrejurările asasinatului de pe «drumul cerului» (Cielo Drive), în ciuda interogării a 400 persoane şi chiar a arestării a două persoane asupra cărora au fost găsiţi 4 000 dolari şi 45 kg marijuana, şi care erau cunoscute ca «permanenţi» ai unor localuri de noapte pe care le frecventa Sharon Tate şi cercul său de prieteni, cercetările par să se afle în impas. Poliţia e nevoită să recunoască faptul că nu deţine nici un indiciu care să permită descoperirea şi prinderea asasinilor. «Din nefericire, şi destul de neplăcut pentru noi, — afirma inspectorul Pete Morgan — trebuie să recunoaştem că, cu cît trece timpul, cu atît şansele de a elucida acest asasinat devin mai mici».

Nu numai lumea filmului, dar şi întreaga opinie publică a fost teribil de zguduită de odioasa crimă a cărei «vedetă» a fost, ca şi în viaţă, Sharon Tate. Crimă care a constituit un tragic şi totodată mult mai şocant semnal de alarmă asupra a ceea ce reprezintă petele negre ale lui «american way of life» decît acele rapoarte oficiale care menţionează, în cifre seci, că sporul criminalităţii depăşeşte în S.U.A. de 11 ori creşterea populaţiei şi că numai în anul trecut au fost comise 4,5 milioane crime, iar abuzul de narcotice a atins proporţiile «unei serioase ameninţări pe scara naţională».

o microstatistică de pomină

„CRIMELE CELE MAI SÎNGEROASE“

Sub acest titlu, revista franceză «Le nouvel observateur» a publicat o înşiruire a celor mai monstruoase crime comise în S.U.A. în ultimii ani.

«De fapt — ne spune revista — Statele Unite nu au exclusivitatea violenţei. Rubrica faptelor diverse alimentează cronica pretutindeni în lume. Dar trebuie să recunoaştem că în S.U.A. ea face parte integrantă din viaţa cotidiană. Iată, în acest context, cîteva exemple elocvente:

NOIEMBRIE 1959

● Perry Smith, în etate de 31 ani, şi Dick Hickock, 28 ani, pătrund cu o armă, un cuţit şi frînghie în ferma familiei Clutter din Holcomb (Kansas), unde nădăjduiesc să găsească o casă cu bani. După ce îi leagă pe cei patru membri ai familiei, ucid pe rînd tatăl, fiul, fiica şi mama.

IULIE 1966

● Richard B. Speck, marinar, 25 ani, pătrunde pe strada 100, la nr. 2319 din Chicago, într-un imobil care serveşte drept dormitor comun infirmierelor unui spital (Chicago-Sud). După ce leagă şi pune căluş la opt fete, fiecare dintre ele în etate de aproximativ 20 de ani, le ucide cu lovituri de cuţit sau le sugrumă.

AUGUST 1966

● Charles Joseph Whitman, 25 de ani, student în arhitectură la Universitatea Austin, Texas, se instalează cu o duzină de puşti în vîrful unui turn de 100 m, care domina curtea universităţii. Şi începe să tragă. Rezultatul? 31 răniţi şi 13 morţi.

NOIEMBRIE 1966

● Robert Benjamin Smith, 18 ani, elev la şcoala secundară din Mesa (Arizona), purtînd un pachet de saci de plastic, 50 m de frînghie şi un pistol calibru 22, apare în mijlocul unui grup de femei aflate în incinta institutului de înfrumuseţare Rose-Mar. Renunţînd la planul de a asfixia femeile cu sacii de plastic (despre care îşi dă seama că sînt prea mici), le împuşcă în cap cu pistolul: 6 morţi şi un rănit.

IULIE 1968

● Poliţia pătrunde într-o cabană situată pe malul lacului Michigan şi descoperă corpurile ciuruite de gloanţe ale lui Richard C. Robinson, 42 ani, Shirley, soţia sa, 40 ani, Richard jr., 19 ani, Gary, 17 ani, Randal, 12 ani, şi Susan, 7 ani, copiiilor.

IULIE 1969

● John Norman Collins, 23 ani, student la Universitatea din Michigan, este arestat. Motivul? Collins ademenise la plimbare, în cursul ultimelor luni, şase fete între 13 şi 23 de ani. Corpurile lor mutilate au fost găsite puţin mai tîrziu răspîndite prin toată regiunea.

DECESURI NENATURALE ÎN S.U.A. ÎN 1965:

— accidente de automobil	50 000	persoane
— alte accidente (avion etc.)	25 000	,,
— sinucideri	25 000	,,
— omucideri	10 000	,,
— aruncări de la etaj	20 000	,,
— asfixieri	8 000	,,
— morţi în incendii	8 000	,,
	146 000	**persoane**

În cursul săptămînii de la 17 la 24 iunie 1968, 196 persoane au fost împuşcate. Trei milioane de arme de foc sînt vîndute anual în S.U.A. Numărul răpirilor şi violurilor în 1965: 22 500. Din 1933, numărul agresiunilor şi violurilor s-a triplat. Există, după date statistice foarte sumare, 53 000 de heroinomani şi morfinomani, dintre care 25 000 numai la New York».

V.G

MEMENTO

Prezentat de:
Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUȘATESCU** (disc)
E. **DASCĂLU** (muzică și televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

carte

• Volumul XI din seria **Opere** de George Călinescu cuprinde **Viața lui Mihai Eminescu,** scriere concepută pe măsura dimensiunilor Luceafărului poeziei noastre (Editura pentru literatură).

• La Editura politică a apărut cartea **Amintiri din viața soțului meu** de Elena M. Macavei. În cuvinte calde, din fapte de viață trăite direct, autoarea reconstituie emoționant biografia exemplară a lui Mihail Macavei, militant de seamă al Partidului Comunist Român. Interesul cărții e sporit și de consemnarea multor momente revoluționare din lupta partidului nostru cu care s-a împletit viața comunistului Macavei, decedat acum patru ani.

• Tot la aceeași editură semnalăm apariția unei folositoare cărți: **Grija pentru sănătatea oamenilor muncii,** de Marcel Chirtic, Ion Petrușca, Dan Suciu.

• Unul dintre cei mai buni actori ai scenei noastre, Gh. Ionescu Gion, debutează editorial cu un volum de **Versuri.** Fără a forța lucrurile, credem a găsi în activitatea sa poetică unele similitudini cu arta sa interpretativă: impresionantă concentrare a mijloacelor de expresie, patos reținut, reflexivitate. Pentru actorul Ionescu Gion poezia nu e un complementar violon d'Ingres, ci o necesitate de comunicare, organic resimțită (Editura pentru literatură).

• Un remarcabil moment editorial: apariția volumului **Lirice** de Boris Pasternak, în tălmăcirea lui Marin Sorescu (Editura pentru literatură).

• În colecția Biblioteca pentru toți au apărut (în trei volume) traduse, pentru prima dată, integral **Confesiuni** de Jean-Jacques Rousseau (1712-1778). Traducerea — excelentă — e semnată de Pericle Martinescu. Tot traducătorul semnează și prefața, care constituie o sinteză clară, de avizate și personale interpretări asupra operei marelui scriitor. Menționăm că în volumul al treilea sînt publicate și **Visările unui hoinar singuratic** — transpunere în limba română de Mihail Șora (Editura pentru literatură).

• Sorin Dan (fotografii) și Dorin Iancu (text) au întocmit un îmbietor ghid pentru o **Vacanță în România.** Ilustrația albumului ne prezintă, variat și expresiv, frumusețile vechi și noi ale țării. Ar fi fost însă binevenit ca textul să fi fost tradus și în alte limbi (Editura Meridiane).

cinema

• **Maraton.** Dramele războiului, prețul victoriei, evocate cu simplitate de către cineastul cehoslovac Ivo Novak. În distribuție: Jana Brejchova, Jaromir Hanzlik, Vladimir Menșik, Karel Höger, Zdenek Stepanek.

• **Paria.** Reîntîlnire cu Jean Marais într-un film de aventuri, în vîltoarea cărora fostul cascador Claude Carliez, autorul peliculei, a lăsat să se strecoare și cîteva picături de duioșie. Partenera lui Jean Marais: Marie-José Nat.

• În cadrul zilelor filmului din R.D. Germană, inaugurate ieri seara cu **Morții rămîn tineri,** vor putea fi văzute, în continuare, următoarele producții: **În cer e totuși bîlci, Lupii albi, Noaptea pe autostradă, Cei mai frumoși ani.**

• Cinematograful Timpuri Noi găzduiește un nou program de filme documentare, producții ale Studioului «Alexandru Sahia». Vă recomandăm: **De la Prislop la Gutin** (scenariul și regia — Mirel Ilieșiu; imaginea — Doru Segal); **Puii în primejdie** (autor — Ion Bostan); **Pe Arieș** (scenariul și regia — David Rău; imaginea — F. Patakfalvi); **Nămolul de Techirghiol** (regia — Dumitru Dădîrlat; imaginea — Dumitru Predeanu); **De 2 × 8 minute despre Timișoara** (regia — Mirel Ilieșiu; imaginea — Doru Segal), la realizarea căruia și-au dat concursul cineclubiștii timișoreni; **Muguri** (regia — Jean Petrovici; imaginea — M. Obradovici).

Jana Brejchova

• Mari cineaști pe ecranele noastre: **Alfred Hitchcock** (La Nord prin Nord-Vest), **Howard Hawks** (Rio Bravo), **George Cukor** (My Fair Lady).

• Regizorul francez Marc Allégret, de mai multă vreme absent pe platouri, își face «reintrarea» cu o ecranizare după Raymond Radiguet: **Balul contelui d'Orgel.** Autoarea dialogurilor din film este Françoise Sagan. Interpreții principali: Jean-Claude Brialy și Sylvie Fenec.

disc

• Extraordinară impresia pe care o produce naiul în înregistrare stereofonică. Ascultați discul realizat de **Gheorghe Zamfir,** dirijorul ansamblului «Ciocîrlia», profesor de nai la Liceul de muzică nr. 1 din București. Din repertoriul discului: «Sîrba bătrînească», «Pășcui calul pe răzoare», «Mîndra mea din Bădulești», «Frunzuliță lemn adus». Celelalte patru piese, la același nivel emoțional (ST-EPE-0432).

• **Ion Dolănescu,** acompaniat de Orchestra de muzică românească a Radioteleviziunii, condusă de **Victor Predescu** și **Radu Voinescu,** se dovedește din nou a fi posesorul unei voci deosebit de înzestrate. Alegerea pieselor pe care le-a inclus în repertoriul discului dovedește și un gust ales, o remarcabilă pricepere în înmănuncherea feluritelor cîntece populare (EPD-1229).

• **Sass László** este un solist de muzică populară maghiară cunoscut și prețuit pentru vocea frumos timbrată și antrenul pe care-l stîrnește cu interpretările sale. Acompaniat de Orchestra **Varga Lájos,** ne cîntă cinci piese folclorice maghiare. Din păcate n-am putut deduce despre ce este vorba în cîntecele respective, neexistînd nici măcar traducerea titlurilor. Într-o vreme, se obișnuia... (EPC-10073).

muzică

Din plină vacanță, melomanii s-au trezit deodată în fața greutăților alegerii:

• Astăzi, la Ateneu, concertul săptămînal al «Filarmonicii», sub conducerea binecunoscutului dirijor bulgar **Ilya Temkoff:** rapsodia bulgară «Vardar» de Pancio Vladigherov; Simfonia spaniolă pentru vioară și orchestră de Lalo — dificilul examen de virtuozitate violonistică este susținut de tînăra **Silvia Marcovici** (Premiul Jacques Thibaud-Marguerite Long); Simfonia a VII-a de Schubert.

• Pentru 10-11 octombrie, programul «Filarmonicii» arată astfel: Preludiu și Fugă (Toccata) de Constantin Silvestri; Concert pentru orgă și orchestră de Jiri Reinberger — solist **Helmuth Plattner;** Simfonia a IV-a de Schumann — dirijează **Mircea Basarab.**

• Se ridică și invizibila cortină din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. La 9 octombrie, putem asculta: în primă audiție, oratoriul cu cor «Miorița» de Sigismund Toduță; Fantezie pentru pian, cor și orchestră de Beethoven — solistă **Maria Fotino.** La pupitrul dirijoral — **Iosif Conta.**

• Redeschiderea stagiunii la Opera română echivalează cu un adevărat eveniment muzical: premiera absolută a unei noi lucrări lirice românești — opera «Decebal» de **Gheorghe Dumitrescu,** în regia lui **Jean Rînzescu** și sub conducerea muzicală a lui **Paul Popescu** (4 octombrie).

• O invitație din partea O.S.T.A.: concertul **cvartetului de coarde din Berlin** cu un program Haydn, Beethoven, Ernst Hermann Mayer (5 octombrie, sala mică a Palatului).

• În fine, tot O.S.T.A. anunță recitalul, ieșit din comun, susținut de **Gisela May** (Grand Prix du Disque-Paris) cu songuri și recitări din Brecht și Neruda pe muzică de Weill, Eisler, Dessau (9 octombrie, Sala mică a Palatului).

• **Magda Ianculescu** în turneu în Franța: în «Aida» de Verdi pe scena Operei din Rouen, iar la Dijon, în rolul Floriei din «Tosca» lui Puccini.

Magda Ianculescu

plastică

• **Olga Cizek** — gravură. Actuala expoziție a artistei cuprinde 30 de lucrări în tehnici dificile (acvatinta, acvaforte). Imaginile sînt uneori ferestre spre natură («Ciuf de pădure», «Sălcii în Deltă» etc.), rememorări policrome și sentimentale («Micul spațiu» I, II, III) sau șocuri livrești («Hiroșima»), imagini care pendulează între reproducerea unor corespondențe ale realului și abstract, și care se relevă adeseori prin raporturi tonale variate și subtile (Galeriile de artă, Mihai Vodă 2).

• **Willi Sitte** (R.D.G.) — pictură și grafică. Desenele lui W. Sitte trădează un artist tumultuos, cu evidente influențe michelangiolești, preocupat de dinamica mișcărilor. Pictura, angajată, sonoră și patetică, este reflectarea unor evenimente acute cărora artistul le conferă un dramatism nedisimulat, alegoric («Prăbușirea infernală în Vietnam» etc.), sau, urmînd tradițiile expresionismului, Sitte creează o galerie de personaje în care chipul sau trupul omenesc e o tumultuoasă învolburare de culoare (Dalles).

• S-au împlinit 400 de ani de la moartea lui Pieter Bruegel cel Bătrîn (1525-1569). Muzeul regal din Bruxelles a organizat o expoziție comemorativă — «Bruegel și lumea sa» — cu care prilej vor fi expuse cîteva dintre operele marelui flamand, dar vor lipsi multe din capodoperele sale, răspîndite prin muzeele lumii, publicului prezentîndu-i-se, în compensație, imaginile fotografice ale tablourilor absente.

• Vechea ctitorie din munții Moldovei — Agapia — a atras totdeauna mulți călători, fie să admire incintele mănăstirești, fie pictura lui N. Grigorescu, realizată între 1858 și 1860 în stilul neoclasic al vremii. Micul îndreptar **Agapia,** semnat de Petre Lupan, bogat ilustrat, este pentru cititor **un documentat ghid (Editura Meridiane).**

teatru

• Începe **Festivalul național al teatrelor dramatice,** eveniment de importanță deosebită, dedicat valorificării dramaturgiei românești. Competiția, în care sînt agrenate numeroase colective teatrale, se va desfășura în șase faze de zonă, urmînd ca finala echipelor selecționate să se desfășoare în luna decembrie la București. Săptămîna aceasta înregistrăm etapa de la Timișoara cu următoarele titluri: «Hanul de la răscruce» de Horia Lovinescu (secția maghiară a teatrului din Oradea), «Procesul Horia» de Al. Voitin (Teatrul german din Timișoara), «Lovitura» de Sergiu Fărcășan (Teatrul maghiar din Timișoara), «Michelangelo» de Al. Kirițescu (secția română a teatrului din Oradea), «Viteazul» de Paul Anghel (teatrul din Arad) și o piesă în premieră — «Edip salvat», de Radu Stanca (teatrul din Timișoara). Sperînd că vom întîlni mai multe titluri inedite și mai mulți autori porniți de la «rampa de lansare» a festivalului, urăm succes acestei competiții dedicate teatrului românesc.

• **Ce scurtă e vara** — de Maria Földes — deschide seria premierelor din dramaturgia originală în această toamnă la București. Piesa, — comedie lirică fantezistă — descifrînd caracterele și idealurile unui grup de vilegiaturiști într-o vacanță, se joacă la Teatrul «C.I. Nottara». Fără pretenții, dar solicitînd încă un plus de ritm, spectacolul are cîteva reușite schițe de personaje: Anda Caropol, Eugenia Bădulescu, G. Sion.

• Unindu-și forțele, Teatrul dramatic «Barbu Delavrancea» și Teatrul de estradă «Ion Vasilescu» au fuzionat într-un colectiv ce se va dedica în general comediilor cu — și fără — muzică, vodevilurilor, spectacolelor de miniaturi și cabaret literar, sub conducerea regizorului N. Frunzetti. Cum genul ușor s-a dovedit a fi foarte dificil, sperăm că în noua instituție el va fi tratat cu... greutate artistică, obținînd cuvenitul succes.

televiziune

Lăsînd la o parte «în directul» de pe San Siro din Milano, putem să-i asigurăm pe telespectatori că programul emisiunilor televizate de săptămîna viitoare îi apără de surprize și emoții. Dacă telespectatorii își doresc o asemenea ocrotire, asta-i altă poveste...

DUMINICĂ 5 OCTOMBRIE. Festivalul muzical «Toamna clujeană», la a doua ediție, prilejuiește o transmisie directă la care vom asculta fragmente din «Oedip» de George Enescu (cu Zenaida Pally și David Ohanesian) și «Sărbătoarea primăverii» de Igor Stravinski (11.30) • Avem toate motivele să acordăm în continuare credit emisiunii-magazin **Realitatea ilustrată TV,** mereu proaspătă și atractivă (18.30) • **Film cu trei stele:** comedia englezească «Locuitorii de pe Lavender Hill», cu un demn reprezentant al umorului englez în film — Alec Guiness (20.30) • Orchestra Filarmonica din Viena și baletul Volksoper din același oraș ne oferă **O seară Strauss** (20.15).

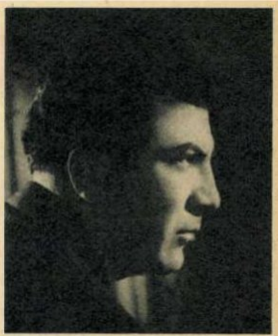

David Ohanesian

LUNI 6 OCTOMBRIE. O singură recomandare: **Între metronom și cronometru,** cu temele «George Topîrceanu» și «Maxime și aforisme» (20.00).

MARȚI 7 OCTOMBRIE. Un film Defa-Berlin: «Întîlnire pe malul mării» (20.00) • Dramaturgul Mircea Ștefănescu interogat de Manase Radnev în emisiunea **Prim-plan** (21.35).

MIERCURI 8 OCTOMBRIE. «Cuțitul în apă», filmul lui Roman Polanski, reluat de **Telecinematecă** (20.00) • A.C. Milan-Estudiantes La Plata, în dispută finală pentru **Cupa internațională** de fotbal; transmisie directă de la Milano (21.55).

JOI 9 OCTOMBRIE. Emisiunea **Convorbiri literare** se înfățișează din nou cu un sumar bogat și atrăgător (21.25) • **Cronica ideilor:** o discuție pe marginea cărții lui Roger Garaudy — «Marxismul secolului XX» (22.40) • Se transmite în direct concertul de deschidere a stagiunii concertelor simfonice RTV (vezi și rubrica «Muzica») (20.00).

VINERI 10 OCTOMBRIE. **Teleuniversitatea** cu ciclul său pasionant «În lumea atomului» (19.00) • Françoise Arnoul și Robert Hossein în coproducția franco-italiană «Nu se știe niciodată» (20.00) • **Varietăți pe peliculă,** o rubrică aproape uitată deși cu multe posibilități, după cum ne-o dovedește chiar sumarul acestei ediții: Charles Aznavour, surorile Kessler, Ana Prucnal, Vico Torriani și alții (22.20).

SÎMBĂTĂ 11 OCTOMBRIE. O emisiune cu Anda Călugăreanu (22.50) • 20 de minute de jaz cu Guido Manusardi (20.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 40, etapa din 5 octombrie 1969

I.	Bologna-Palermo	1
II.	Brescia-Bari	x
III.	Cagliari-Lazio	1
IV.	Lanerossi-Fiorentina	x
V.	Milan-Verona	1
VI.	Roma-Inter	2
VII.	Sampdoria-Juventus	x
VIII.	Torino-Napoli	x
IX.	Metrom-Metalul Tg.	1
X.	Gloria Bd.-Portul	x
XI.	C.F.R. Arad-Vagonul	2
XII.	Ripensia-C.F.R. Tim.	1
XIII.	Gaz metan-Electroputere Cv.	1

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

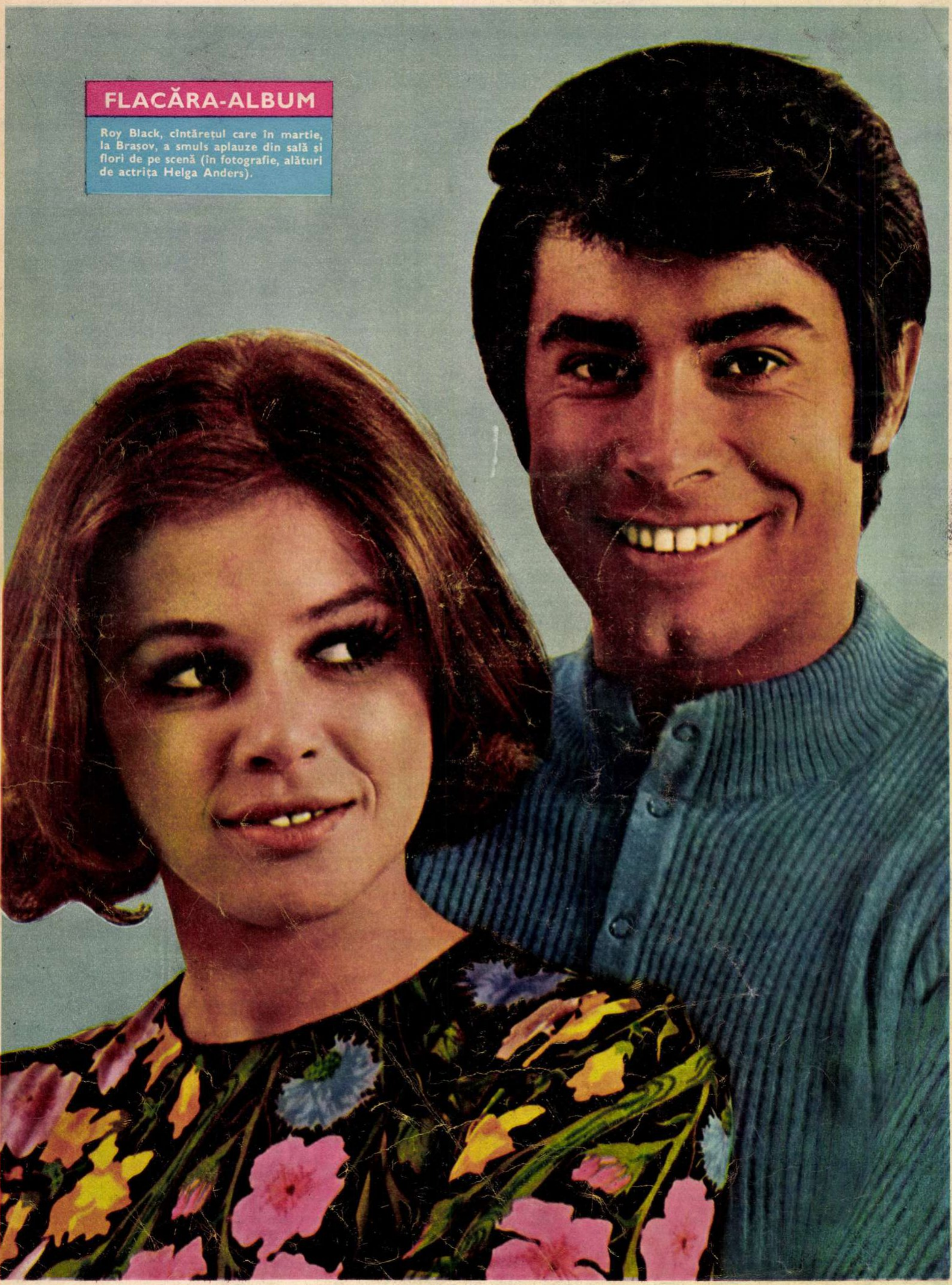

FLACĂRA-ALBUM

Roy Black, cîntărețul care în martie, la Brașov, a smuls aplauze din sală și flori de pe scenă (în fotografie, alături de actrița Helga Anders).

42
'69

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 750
11 OCTOMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

LA TIMIȘOARA:

prima fază a „festivalului național al teatrelor dramatice“

În orașul vechi de 700 de ani s-a desfășurat între 1 și 5 octombrie prima etapă a acestui important moment al vieții noastre teatrale.

Dacă anul acesta repertoriul teatrelor se axează pe prezentarea scenică a literaturii dramatice autohtone, etapa de la Timișoara demonstrează importanța acestei acțiuni pentru mișcarea teatrală națională. În tinderea spre o devenire valorică a necesității actului teatral românesc în complexitatea sa literară și spectacologică, momentul căutărilor este valoros atît prin ceea ce precede, cît și, cînd este cazul, prin realizarea artistică. Din spectacolele prezentate de teatrele din Arad («Viteazul» de Paul Anghel), Oradea («Michelangelo» de Al. Kirițescu,secția română,și «Hanul de la răscruce» de Horia Lovinescu, secția maghiară) și Timișoara («Oedip salvat» de Radu Stanca la Teatrul «Matei Millo», «Procesul Horia» de Al. Voitin la Teatrul german și «Lovitura» de Sergiu Fărcășan la Teatrul maghiar) se remarcă realizarea scenică a Nicoletei Toia cu piesa lui Radu Stanca, cea a lui Dan Radu Ionescu cu textul lui Voitin și spectacolul lui Eugen Mercus cu «Lovitura». Dacă colectivul de la Arad a fost handicapat de lipsa de acomodare pe o scenă necunoscută, cei de la Oradea, secția română, au prezentat un spectacol inegal.

Recitalurile de poezie susținute de actorii din Oradea, secția română, cu «Nicolae Labiș» și «Balade populare și cîntece țigănești», de Varga Vilmoș și de Bányai Irén și Laczo Gustáv din Timișoara cu «Anotimpuri», au demonstrat valoarea acestui gen de spectacol și mai ales, deosebit de important, receptivitatea publicului față de valorile poetice. S-ar putea vorbi aproape de o altfel de «reteatralizare a teatrului» prin descoperirea dimensiunii lirice și a dramatismului poetic.

Iuliana POP

Recent, au început lucrările la galeria de fund a barajului de la Paltinu, proiectat în final să atingă 104 m înălțime. Barajul va servi la sporirea debitului de apă potabilă a orașelor Ploiești și Cîmpina. Pe traseul conductelor vor fi montate dispozitive pentru irigarea a peste 6 000 ha de culturi.

Aspect din timpul marii adunări populare din Piața Obor. ▶

După vizitarea expoziției. ▼

ZIUA RECOLTEI

ZIUA RECOLTEI

Sărbătorirea în prima duminică a lui octombrie a «Zilei recoltei» a devenit în țara noastră o tradiție. Ținîndu-se cont de volumul mare de lucrări care mai trebuie executate, cît și de faptul că în unele județe recoltatul și semănatul culturilor se află în întîrziere, «Ziua recoltei» s-a sărbătorit în anul acesta prin muncă intensă, la care participă întreaga noastră țărănime cooperatistă, mecanizatorii și ceilalți lucrători din domeniul agriculturii. Iată de ce 5 octombrie a însemnat în întreaga țară un prilej foarte nimerit de a se face un bilanț realist a ceea ce s-a obtinut, cît și o scrutare a perspectivelor. În municipii și orașe, sărbătorirea «Zilei recoltei» a fost marcată de eforturile depuse în vederea îmbunătățirii aprovizionării de toamnă și de iarnă a populației.

În Capitală, la sărbătorirea acestei zile au participat zeci de mii de oameni. Piața halelor Obor a devenit o mare de capete. Întîmpinați cu mare entuziasm au sosit în piață tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer și alți conducători de partid și de stat. Au fost vizitate cu acest prilej Halele centrale, unde s-a amenajat o vastă expoziție. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o serie de recomandări prețioase, subliniind importanța continuării și mai accentuate a procesului de specializare a fermelor pe ramuri de producție, pentru obținerea unui maximum de randament. S-au dat, de asemenea, o serie de indicații de cea mai mare importanță, privind producția de legume, zootehnia etc.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, analiză științifică, lucidă, a situației producției agricole și a agriculturii noastre în general, cuprinzînd indicații de o valoare capitală pentru dezvoltarea pe mai departe a acestui sector economic, a marcat momentul culminant al sărbătoririi «Zilei recoltei».

Un îndemn pentru a se munci mai bine, mai intens, mai eficient, un îndemn pentru a se obține recolte cît mai bogate!

De vorbă cu tineri participanți
la sărbătoarea recoltei.

Conducătorii de partid și de stat
în mijlocul aclamațiilor entuziaste ale cetățenilor Capitalei.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Și toamna este un anotimp al florilor.

Fotografie de Sorin DAN

Prezentarea artistică:
Vasile OLAC

*FLACĂRA. Redàcția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».*

SĂ FOLOSIM CU MAXIMUM DE RANDAMENT FIECARE ZI, FIECARE CEAS, PENTRU SUCCESUL DEPLIN AL CAMPANIEI AGRICOLE DE TOAMNĂ!

BUZĂU:

însămînțările și recoltările pe terminate, dar transportarea recoltei suferă gîtuiri

Incontestabil că planul de măsuri întocmit încă din luna iulie de organele județene, fiind judicios gîndit și bine aplicat, și-a arătat roadele: la data de 5 octombrie agricultura județului Buzău înregistra îndeplinirea a 88% din planul însămînțărilor de toamnă, la ora actuală campania fiind practic încheiată. Unele cooperative agricole de producție — ca cele din Cochirleanca, Gherăseni, Lanuri, Largu, Padina, Pogoanele ș.a. — au terminat însămînțările încă de la 1 octombrie, deși pentru pregătirea unui pat germinativ bun au fost necesare lucrări repetate de discuiri, tăvălugiri ș.a. Acțiunea ar fi putut fi încheiată și mai din timp, dacă unele cooperative — ca cele din Udați, Sudiți, Cîrligul Mare, Rîmnicu Sărat — ar fi eliberat din vreme terenurile și ar fi folosit în mod rațional mașinile și tractoarele de care au dispus.

Asemănătoare este și situația recoltării culturilor de toamnă. Recoltarea florii-soarelui a fost practic încheiată (17 478 ha), iar la porumb în doar 15 zile se recoltaseră mai bine de 31% din cele aproape 78 000 ha, lucrările urmînd a fi încheiate la 20 octombrie. C.A.P. din Vîlcele, Zoița, Sudiți, Scutelnicu ș.a. erau foarte avansate. Nerespectarea indicațiilor date de organele diriguitoare județene, tradusă prin deficiențe organizatorice, a dus însă la rămîneri în urmă la cooperativele din Sibiciu, Vernești, Vespești și alte cîteva.

Mai dificilă este situația în ce privește recoltarea sfeclei de zahăr. Recolta este foarte bună: în condițiile unor terenuri neirigate și cu numai 400 kg îngrășăminte la ha obținîndu-se de pe întreaga suprafață cultivată cu sfeclă o recoltă medie de 30 000 kg la ha. Dar din cele circa 10 000 ha cultivate, pînă la 5 octombrie nu au putut fi recoltate mai mult de 44%, deoarece recoltarea se face în funcție de graficul întocmit de beneficiar — Fabrica de zahăr-Buzău — care la rîndul său este în dependență de mijloacele de transport existente. Or, din motive justificate — legate de eficiența economică — C.F.R. a dispus interzicerea transporturilor pe distanțe mai mici de 50 km. Bineînțeles, dacă ar fi existat la dispoziție alte mijloace de transport, măsura ar fi fost binevenită. Dar D.R.T.A. nu a putut pune la dispoziție decît 10 autocamioane. Cu ce să se transporte cele circa 40 000 tone sfeclă aflate în cîmp la unitățile agricole ce aprovizionează fabrica din Buzău? Fără a face din aceasta o regulă, măsura luată de C.F.R. ar trebui reconsiderată, întrucît există pericolul ca uriașe cantități de sfeclă, ca cele aflate la Zoița și la alte baze, să nu poată fi recoltate și transportate înainte de înrăutățirea vremii, ducînd la foarte mari pierderi. În plus, cu toată penuria de mijloace de transport, nici cele existente nu sînt destul de judicios folosite (cum se vede și în fotografia de jos).

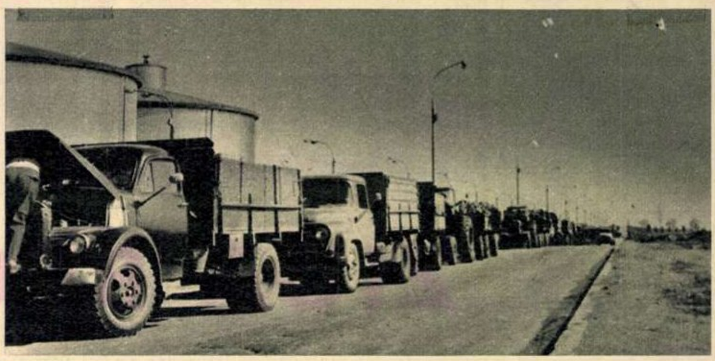

Ceea ce vedeți aici nu reprezintă nici jumătate din totalul autocamioanelor și remorcilor încărcate cu sfeclă de zahăr, care în ziua de 4 octombrie, înspre orele prînzului, așteptau descărcarea la silozurile Fabricii de zahăr din Buzău. În total, circa 120 de camioane și remorci stăteau încărcate, încurcînd circulația și imobilizînd forțe de muncă și aproape toate mijloacele de transport disponibile. Motivul? La descărcătorul automat s-a ars un electromotor. Asemenea accidente sînt absolut intolerabile!

Și încă un cuvînt despre felul cum este păstrată și predată recolta. Unele cooperative agricole de producție — cum sînt cele din Poșta Cîlnău, Sudiți ș.a. — n-au asigurat cele mai bune condiții de recoltare, condiționare și predare a produselor. La baza de recepționare Buzău am putut citi mai multe procese-verbale prin care se constată că circa 50% din floarea-soarelui predată de aceste cooperative era mucegăită, rîncedă, cu miros puternic de acru etc. În plus, aceste cooperative nu-și respectă obligația de a trimite produsele însoțite de numărul corespunzător de oameni, care să le descarce la bază. Asemenea stil de muncă duce la aglomerarea bazelor de recepționare și la degradarea unor importante cantități de produse, pentru care mecanizatorii și înșiși țăranii cooperatori au trudit un an întreg.

V. SAVIN

Degeaba așteaptă căruțele cu semințe de floarea-soarelui în curtea Bazei de recepționare-Buzău. În primul rînd pentru că, așa cum face de obicei, C.A.P.-Poșta Cîlnău nu a trimis nici de astă dată suficienți oameni pentru a descărca, în al doilea rînd pentru că delegatul cooperativei, tehniciana Mariana Borcea, în loc să însoțească transportul la bază, pentru a asista la cîntărire și la efectuarea probelor calitative, a rămas în oraș, avînd alte treburi...

de ce ai dezertat, tovarășe inginer agronom?

Bătălia pentru recoltă a intrat în faza decisivă. De acum, cartofii rămași pe cîmp se depreciază. La fel legumele. Porumbul trebuie să ia cît mai repede drumul hambarelor. Totodată, forțele sînt mobilizate pentru pregătirea viitoarei recolte de grîu: însămînțatul în cele mai bune condiții și în epoca optimă. Se simte, mai mult ca oricînd, necesitatea îndrumării de specialitate, prezența inginerului agronom pe cîmp fiind în aceste momente de cea mai mare importanță.

Marea majoritate a specialiștilor noștri se află acolo unde nevoile stringente ale agriculturii o cer în primul rînd, folosind fiecare zi, fiecare ceas, pentru succesul deplin al campaniei de toamnă.

...E adevărat, există și excepții. Puține, dar din păcate ele există totuși. Iată-ne bunăoară în plin centrul Bucureștiului, pe asfaltul care nu are nicidecum intenția de a deveni teren agricol. O fizionomie nostalgică ne solicită intervenția. Este un tînăr inginer agronom, Ion Cîlea, pe care cooperatorii din Stoiceni, județul Vîlcea, îl așteaptă mai mult ca sigur pentru a-i ajuta în vîrtejul campaniei agricole de toamnă.

— Gata recoltatul, tovarășe inginer?

— Mai avem ceva... sosește liniștitor răspunsul.

— Atunci cu ce ocazie în Capitală? Cooperatorii se pot lipsi de aportul dumneavoastră?!

— Știu eu... sosi răspunsul. Am o treabă familială de rezolvat...

Comentariile sînt de prisos, dar din păcate lista celor fugiți de la datorie nu se oprește aici:

Tînărul Kun Koloman, care din anul 1967 se împăunează cu diploma de inginer agronom, dar nu a catadicsit (fie-ne iertată expresia) nici măcar să vadă cooperativa din județul Suceava, unde a fost repartizat, preferă să-și desfășoare talentele pe străzile Clujului. Nu te apasă diploma de inginer, tinere Kun? Nici faptul că ai fost întreținut pe banii statului atîția ani în facultate?

O fermă zootehnică din județul Vaslui așteaptă de doi ani să-i sosească medicul veterinar repartizat. Îl cheamă Ivan Pavel, este din Teleorman, dar preferă să-și desfășoare talentele și pregătirea-i superioară pe pisica și cîinele din curtea părintească.

O mare întreprindere de mecanizare a agriculturii se bizuia acum un an pe sfaturile de specialitate pe care trebuia să le primească de la ing. mecanic Conrad Gaspar. Dar junelui inginer mecanic nu-i place decît peisajul montan de la poalele Tîmpei. Ori Brașov, ori... mai bine stau acasă. Pentru cei peste 100 000 lei pe care statul i-a investit în pregătirea ta nu am vrea tinere Gaspar decît să ne faci un singur calcul: cîți cai putere sînt necesari pentru a te urni din inerție?

Un roman de dragoste? Poate. Inginerul agronom Aurel Conachi, repartizat în județul Maramureș în acest sfîrșit de toamnă, meditează pe malul Begăi, așteptînd ca soția sa să termine cursurile facultății timișorene. Așteaptă de peste un an. Nu este nici o tragedie. Mai tristă este situația celor care îi așteaptă sosirea acolo pe plaiurile maramureșene.

O categorie specială a celor fugiți de la datorie o formează veteranii orelor de audiență. Înarmați cu cereri, certificate medicale, cu dosare întregi de acte justificative, bravii noștri băieți bat la ușile cabinetelor directoriale, trudindu-se prin toate mijloacele să obțină mult visata cerere de transfer sau preschimbarea ordinului de repartiție. Printre petiționarii de tradiție se numără și inginerii agronomi Constantin Frîncu, Dan Drocea, Andrei Vasile și medicul veterinar Petru Alexev.

*

Am vrea să amintim acestor tineri diplomați că dezertarea lor de la datorie nu formează doar obiectul acestor rînduri. Ea este condamnată de către întreaga noastră societate, interesată să nu crească în sînul și cu avuțiile ei, paraziți. Ogoarele vă așteaptă, tineri specialiști.

Gheorghe BĂLTOIU

---

motivări noi, lipsuri vechi

În 1969, peste 7 miliarde lei au fost dirijați din bugetul statului pentru construcții-investiții în agricultură. Sînt sume impunătoare care, bine utilizate, au dus la crearea unor noi mijloace de producție, la ridicarea unor moderne obiective, prevăzute cu utilaje tehnologice de mare randament.

Din păcate, anul acesta, comparativ cu nivelul înregistrat pe întreaga economie, cît și față de perioada corespunzătoare a anului trecut, realizările în domeniul investițiilor înregistrează serioase rămîneri în urmă. Au rămas mai puțin de 3 luni pînă la încheierea anului, dar lucrările sînt mult rămase în urmă atît la Departamentul mecanizării, Departamentul valorificării cerealelor, cît și la Departamentul fond funciar, gospodăria apelor și îmbunătățiri funciare.

În afara unor obiective care nici nu au fost atacate ca, de pildă, sera Institutului de cercetări pentru protecția plantelor, pavilionul de experimentări pentru animale la Institutul de cercetări zootehnice-Săftica ș.a., la alte obiective lucrările începute înaintează în ritm de melc din cauza slabei organizări și aprovizionări cu cele necesare. În această situație se află complexul avicol Movila Vulpii, complexul de vaci de la Mihăilești, complexele avicole Crevedia și Mogoșoaia, silozurile de cereale «Nicolae Bălcescu» și «Banu Mărăcine», stația pilot de cercetare pentru nutrețuri combinate și suplimente furajere, numeroase lucrări de desecare începute în zonele Rădăuți, Zimnicea, Corabia etc., etc.

Motivările sînt aceleași ca și în anii trecuți, înregistrate parcă pe placa uzată a incompetenței: lipsă de utilaje și mijloace de transport, lipsă de nisip și pietriș, cherestea și cărămidă, insuficiența cadrelor calificate etc. Dacă factorii responsabili de această situație vor ști sau nu să se justifice la sfîrșitul anului, interesează mai puțin în momentul de față. Necazul cel mare este că întîrzierea punerii în funcțiune a unor obiective de importanță economică deosebită înseamnă sute de tone carne și sute de mii de ouă mai puțin pe piață, mii de hectare rămase neirigate, mari spații de depozitare pierdute pentru noua recoltă. Cine răspunde de miliardele rămase nefolosite și de producția nerealizată?! Un amănunt ne interesează în mod deosebit: dacă cineva păgubește statul de un sac de grîu sau de 10 kg de carne, suportă sancțiuni cu caracter economic și penal. N-ar trebui să acționeze aceeași lege și în cazul cînd economia este păgubită prin nerealizarea unor mari valori, cum este cazul de față?!

Gabriel ALBULESCU

---

sala pașilor pierduți

PRINTRE AUTORII sau participanții la furturile de produse agricole, comise în dauna unităților socialiste, identificăm și persoane a căror calitate ne uimește:

— Paznicii de cîmp Petre Voinea și Gheorghe Nistor din comuna Frumoasa, Teleorman, au fost surprinși în ziua de 24 septembrie cu 200 kg cartofi;

— Gheorghe Enache, membru în Consiliul de conducere al C.A.P. din comuna Glodeanu Siliștea, județul Buzău — pentru a fura porumb noaptea — s-a înhăitat cu un... recidivist.

*

CÎT PE-AICI SĂ FURE CIMITIRUL! Și nu un oarecare loc de odihnă, ci... «Eternitatea» din Iași. Alexandru Bardou, Constantin Geoacas și Dumitru Andronic, indivizi fără ocupație și fără scrupule, contractau comenzi de monumente funerare, pe care le executau cu marmura și piatra furate de pe alte locuri de veci. Oare cum nu observau cei din administrația cimitirului că dispăreau cruci și dale de piatră, cu atît mai mult cu cît aceasta se petrecea într-un perimetru în care sînt înhumați și oameni celebri ai culturii noastre? Ori au observat, dar au tăcut mormînt?...

*

LA CABANA «Muntele Băișorii», aparținînd Întreprinderii balneare-Cluj, s-au făcut mai multe controale C.F.I., însă revizorii n-au fost de loc la înălțime. Deși era ușor de văzut că gestionarul Gheza Farcas e bețiv și nepriceput, la înălțimea muncii lor dumnealor, controlorii, s-au dovedit cu capul în nori. Abia după șase luni s-a observat că la cabană mai urcase și... prejudiciul: 17 000 de lei.

A. SERGIU

SPORT

omul nr. 1
omul nr. 2

În sport, oamenii sînt, adeseori, valorificați prin cifre, asta însemnînd mai mult decît simpla numerotare de pe tricouri sau cea a așezării tactice în teren. Nu este nici măcar o aluzie la vocabularul propriu presei de specialitate care, adeseori, ierarhizează — mai mult metaforic ce-i drept — posibilitățile unuia sau altuia dintre sportivii care-o preocupă, ci cu mult mai mult decît toate acestea la un loc. Gîndim plenar despre posibilitățile cuiva cînd spunem — rezolut, dacă nu chiar sentențios — «este omul nr. 1» al unei echipe, de club sau reprezentative. De aici ar trebui să se înțeleagă că aceeași formație are și un om nr. 2, 3 și așa mai departe, numai că peste cifra primă și peste cea secundă nu se prea trece, de regulă. Ori ești «nr. 1» ori — în cel mai rău caz — «nr. 2» ori — dacă nu exiști pe una din pozițiile fruntașe — te scufunzi în anonimat.

Desigur — mai ales pentru lumea sportului — categorisirea aceasta împarte mai curînd injustiție decît dreptate. Dar iată că tocmai în aria stadionului aprecierea «omului nr. 1» se face cel mai frecvent, cu toate consecințele sale negative. Oare în fotbal jucătorul care înscrie, de obicei, golurile ori (mai rar, din păcate) cel care le creează nu este privit și tratat după o optică specială nu numai de către antrenor dar și de către o parte a opiniei publice locale? Cîte neajunsuri n-a generat modul respectiv de apreciere a unor sportivi în viața echipelor noastre! Dacă Iancu, Mureșan și Boc se numără acum printre delincvenții dreptului comun este indubitabil că un cuantum al noii și tristei lor posturi se datorează și faptului că, în cluburile respective, fuseseră priviți și tratați drept «oamenii nr. 1» ai echipelor lor, ba chiar ai tuturor sportivilor din orașele de provincie în cazurile citate, cu excepția lui Boc.

Să nu se înțeleagă, cumva, din asta că preferăm o egalizare, o uniformizare impersonală, surdă și oarbă la semnalele calităților individuale, caracteristice unui sportiv sau altuia. Dimpotrivă, pledăm pentru fructificarea maximală a acelor deprinderi și însușiri aparte care-i detașează, la un moment dat, pe cei mai valoroși practicanți ai disciplinelor corpului de partenerii lor și credem, cu tărie, în rolul de ferment al unor astfel de oameni, deosebit de utili oricărui domeniu de activitate, nu numai celui atletic. Protestul nostru se îndreaptă împotriva mentalității țesute în jurul personalității lor, a tratamentului viciat prin slăbiciuni față de ei, a concesiilor frizînd neprincipialitatea, a acelei îndrumări spre punctele nevralgice ale abuzului multiplu. Oare un singur antrenor de fotbal a fost sacrificat fără o altă rațiune decît aceea de a nu se fi înțeles cu «omul nr. 1» al echipei pe care o pregătea? Nu vrem să recurgem la exemple, spre a nu redeschide cicatrice încă neconsolidate, dar nu din lipsă de informație. Mai ales în disciplinele colective, injustețea unor preferințe se dovedește generatoare de nedreptăți și conflicte, pentru că «omul nr. 1», înfășurat în mantia sa aureolată, se izolează de ceilalți, așezîndu-i sub ea ca sub un plafon impenetrabil și, adeseori, sufocant. De fapt, sportul, chiar și cel individual prin excelență, nu poate fi exclusiv individual, deoarece și la atletism, scrimă sau tenis se organizează, frecvent, întîlniri pe echipe, astfel încît existența «omului nr. 1» poate influența chiar și aceste discipline în sensul negativ deja expus.

La Cleveland am fost marcat, o dată în plus, de pala fierbinte a tendinței de ierarhizare, la suflul căreia firile mai slabe se pot veșteji. Acolo, prin palmaresul recent, prin tinerețe și talent, Ilie Năstase se prezenta ca «omul nr. 1» al formației românești și de aceea fusese postat, aprioric, pe poziția delicată, în toate sensurile și pentru toți cei cuprinși în peisajul sportiv, a celui mai autorizat reprezentant al echipei. Dar, în teren, Ion Țiriac — cu povara sa de ani, cu cea a răspunderii, cel puțin egală cu a partenerului său, pentru rezultatul final — s-a dovedit, prin joc și comportare cel puțin egal cu «omul nr. 1». De cealaltă parte a fileului, Stan Smith, considerat, în virtutea titlului său de campion al S.U.A., pe anul în curs, drept vedeta formației americane, a fost mai vulnerabil decît Arthur Ashe, iar în jocul de dublu nu s-a ridicat la valoarea lui Lutz, principalul factor al victoriei obținute în fața cuplului nostru. Deci, într-o singură întîlnire, ambii combatanți confirmă fragilitatea și injustețea unei ierarhizări preconcepute. Mai mult decît atît, tuturor specialiștilor le este acum clar că explicația cea mai logică a calificării echipei române în finala Cupei Davis este coincidența, în timp, a două remarcabile talente, așa cum sînt Ion Țiriac și Ilie Năstase, atît de bine acordați la diapazonul superior al valorii, încît au reușit să impună ECHIPA țării noastre. Exemplul de la Cleveland, evocat nu din întîmplare, se cere a fi considerat în toate disciplinele sportive în sensul său cel mai profund, ori de cîte ori se fac aprecieri despre valoare și, mai cu seamă, cînd actele de stare civilă ale unor vedete par să le recomande pentru pensionare...

Emanuel VALERIU

P.S. Să nu surprindă că în ajunul jocului cu Portugalia rubrica noastră nu se pronunță pentru un pronostic. Nu o face tocmai pentru că, pe cît se pare, la ora cînd era scrisă, echipa gazdă nu-și găsise încă «omul nr. 1» ori pentru că, dimpotrivă, acesta părea a fi foarte tînărul și talentatul dinamovist, Dumitrache, a cărui confruntare cu «omul nr. 1» portughez — Eusebio — nu va putea fi decît... indirectă.

E. V.

---

telefoane plus petiții, absolvenți și repartiții

Sîmbătă 4 octombrie, la ora 13,25 punct, a telefonat tovarășul maior Blegescu. De la clubul «Steaua». Mă aflam la celălalt capăt al firului, în biroul Serviciului pentru probleme profesionale studențești din Ministerul Învățămîntului.

Ce dorea tovarășul Blegescu? Să intervină în favoarea unui baschetbolist — «Florin» — pentru schimbarea repartizării acestuia. Mai pe românește — să-i pună o pilă. Ce merite are respectivul Florin Nițulescu? A absolvit Academia de studii economice, Facultatea de finanțe și credit, **fără examen de stat**, și a ales, conform meritelor, județul Sălaj. E limpede, nu? Atunci de ce se mai încearcă driblinguri? Ce vor zice colegii cu medii mai mari; și ce va face județul Sălaj cu postul rămas vacant? La Zalău se poate practica și profesia, se poate foarte bine juca și baschet!

Rostul prezenței reporterului în biroul sus-amintit era de a asista, pe viu, la pelerinajul jălbarilor, al acelor licențiați care nu se prezintă la posturile în care au fost repartizați. Păstrînd terminologia generală, pentru șefa serviciului, tovarășa Elena Nicolaie, perioada de timp în care am asistat-o s-ar numi totuși **ore de primire a oamenilor muncii.** Orele au fost **ore,** dar oamenii?

Concluzia scurtei noastre anchete a fost că, în marea lor majoritate, acești petiționari nu au motive să ceară schimbarea repartizării, obținerea unor dezlegări și negații. Se caută doar felurite subterfugii pentru a nu se achita cea mai importantă și subînțeleasă obligație a unui absolvent față de societatea care l-a ținut în facultate: justificarea calificării.

Gama metodelor încercate e foarte largă: de la intervenții directe — ca cea amintită — la chițibușuri conțopistice care frizează ridicolul. A apărut, bunăoară, Constanța Siu, mama proaspătului medic Felicia Siu. Nu negăm nimănui dreptul de petiție, dar dumneasa nu revendica propriu-zis nimic: cerea — pe cale oficioasă — să se aibă grijă! A scris un scurt memoriu, a fluturat niște acte, a intrat în posesia acelui miracol denumit număr de înregistrare, ba a fost și în audiență la ministru, cerînd numai atît: Ministerul Învățămîntului să comunice Ministerului Sănătății cererea familiei Siu cu un singur punct... să se aibă grijă!?! Naivitate? Ori s-a construit o subțire punte de hîrtie pentru a se ciocăni apoi la poarta din dos?

Ni s-a arătat corespondența trimisă de Consiliul popular al județului Teleorman în cazul absolventelor Institutului de arhitectură Elena Gaftoi, Adriana Popp și Floriana Chiriță. Cele trei tinere nu au de loc inspirație să se prezinte la posturi. Trimit doar memorii peste memorii, cerînd dezlegare pentru a fi angajate în altă parte. Oare cine le păstrează posturi? Există asemenea tineri cocoloșiți, ce resping pînă și posibilitatea de a lucra la o distanță de Capitală mai mică de 80 km. Unde poate debuta mai bine un arhitect decît într-un asemenea oraș, aflat abia la începutul dezvoltării lui ca reședință de județ, oraș care nu așteaptă decît proiecte îndrăznețe?

Din nefericire, exemplele date nu constituie cazuri izolate. E drept, ele nu sînt nici reprezentative pentru tinerii noștri, în majoritatea lor încadrați cu entuziasm în munca pentru care sînt pregătiți. Dar excepțiile sînt intolerabile și nu putem decît să subscriem la fermitatea cu care Ministerul Învățămîntului — în prezent, ținînd seama de criticile aduse — întîmpină orice tentativă de eschivare de la îndeplinirea îndatoririlor sociale de către absolvenți.

Sergiu ANDON

INTELIGENȚA — CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

de Nelu IONESCU și Liviu TIMBUS

Realizarea marilor obiective de progres economic și social al țării noastre depinde în mare măsură de felul în care sînt folosite cadrele de oameni ai muncii de toate categoriile, dar mai ales de felul în care sînt folosiți specialiștii.

Priceperea, calificarea, inteligența profesională constituie o investiție de o categorie specială, dar care, cu atît mai mult, trebuie să raporteze, trebuie să fie rentabilă.

Pregătindu-se să devină arhitect, medic, inginer, economist etc., studentul optează pentru o vocație determinată. Beneficiind de ajutorul multiplu al statului, el contractează cu societatea o datorie precisă, pe care are obligația morală de a o rambursa, îndeplinindu-și obligațiile acolo unde necesitățile o cer. „Spiritul de dreptate socială, de echitate, răspunderea pe care comuniștii o au față de construcția orînduirii socialiste și comuniste din România — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — impun adoptarea unor măsuri hotărîte pentru mai buna folosire a specialiștilor, pentru repartizarea lor cît mai judicioasă. Această problemă este una dintre cele mai importante preocupări ale partidului și statului, o condiție de bază a dezvoltării societății noastre socialiste".

«Omul potrivit la locul potrivit» — recrutarea, selecționarea și promovarea cadrelor — rămîne o problemă permanent deschisă. Sînt folosite cadrele totdeauna în chip optim, și dacă nu, din ce cauză? Ne-am ales meseria îmboldiți de pasiuni reale, sau în urma unor hotărîri pripite? Conducătorii întreprinderii sau instituției unde lucrăm sînt cu adevărat oamenii cei mai pricepuți? Meseria de arhitect, de medic, de profesor etc., reprezintă oare un monopol al marilor centre urbanistice? Ce înseamnă pentru unii și pentru alții respectarea ordinului de repartiție?

Am căutat răspunsurile la aceste întrebări vizitînd cîteva instituții și întreprinderi sucevene.

ADEVĂRATA DEFINIȚIE A «SUFLETULUI DE ARHITECT»

Este suficient să te plimbi vreo oră, două prin Suceava de azi, ca să te convingi că locul este binecuvîntat pentru arhitecți. Susținem aceasta pentru că — în ceea ce privește estetica — spre deosebire de aglomerările monotone care, din nefericire, reprezintă «noul» în construcțiile unora dintre orașele noastre, în capitala Țării de Sus dificultățile unui teren cu pante au fost transformate în avantaj, în argument împotriva soluțiilor de minimă rezistență, a monotoniei și banalului, prezente, din păcate, în nu puține ansambluri edilitare. Cu aceeași abilitate, o resursă locală — piatra — a fost folosită și cu rosturi de înfrumusețare. Iar datorită unei sistematizări văzute și cu un ochi de artist, străzile variat șerpuitoare cuprind într-un tot unitar și armonios ceea ce a mai rămas de valoare din vechiul oraș și ceea ce înseamnă construcțiile ultimilor 25 de ani. Sucevenii n-au acceptat să aibă doar adăposturi și atît. Nu s-au mulțumit doar cu funcționalul, cu utilul. Au pretins și pretind cadrului lor de viață cotidiană, orașului lor, să fie și frumos. Iată de ce acolo — putem pune mîna în foc, pentru că, după cum veți vedea, avem argumente — arhitecții sînt bine primiți.

Un exemplu. Doi arhitecți cu buletine de București — soții Maria și Nicolae Porumbescu — s-au stabilit, acum cîțiva ani în urmă, în Suceava. Azi, una din lucrările lor, dată în folosință recent, ar ocupa, după părerile multora, locul întîi într-un clasament al construcțiilor de acest gen al țării. Este vorba de Casa de cultură a sindicatelor din Suceava.

Un tînăr absolvent al Institutului de arhitectură — Constantin Armand — repartizat acum doi ani la Suceava «s-a prezentat la post», i s-a dat casă, i s-a dat de lucru și omul s-a apucat serios de treabă. Azi, deci numai după doi ani, s-a impus ca un arhitect bun și de viitor, este apreciat și i se dau lucrări care pot face fericit orice suflet de arhitect.

Iată, de pildă, ultima lucrare la care participă este aceea privitoare la complexul balnear din Vatra Dornei, proiect de mari pretenții, pentru că Vatra Dornei este declarată stațiune balneoclimaterică internațională.

Dar să lăsăm deoparte ce a fost. Să privim puțin spre mîine. În cuprinsul Sucevei, viitorul rezervă numeroase alte posibilități de muncă, afirmare și satisfacții pentru un arhitect. În primul rînd, un volum important de locuințe: este prevăzut să se construiască anual, în medie, între 2 500 și 3 000 de apartamente. Chiar dacă am zice că proiectul unui apartament nu-i cine știe ce lucru interesant pentru un arhitect, în orice caz proiectul unui ansamblu de apartamente schimbă «întrucîtva» raportul. Apoi, un debușeu care ni se pare generos pentru orice imaginație arhitecturală cît de fecundă ar fi ea: schițele de sistematizare rurală. Ce poate fi de mai mare împlinire pentru un arhitect — fiu al țării noastre — decît sistematizarea comunei Voroneț? Însă o sistematizare care să pună în evidență harul și darurile făcute de Istorie pămîntului de acolo, o sistematizare care să modernizeze o așezare străveche, fără să-i știrbească din specific. Cînd te gîndești că în viitorul Voroneț nici unui banal chioșc de ziare nu-i este îngăduit să fie conceput și amplasat la întîmplare, începi să te apropii de importanța «simplei» sistematizări a unei localități rurale căci, în definitiv, ni se poate replica, Voronețul nu-i decît o comună. De altfel, chiar am accepta replica aceasta dacă ar fi a unui funcționar administrativ. Dar o respingem dacă ne-o dă un arhitect. Ba am merge pînă acolo încît i-am pune la îndoială această calitate.

Am spus Voroneț, însă mai este Putna, mai este Sucevița. Tot județul Sucevei — de un dens interes turistic — «pune probleme speciale» pentru un arhitect.

Deci, revenind — după această, s-o socotim, argumentare — la afirmația noastră de început, Suceava ar trebui să fie un soi de magnet, de centru hipnotic pentru cei care se consideră mai mult decît ingineri, pentru cei cărora le place să ia foarte în serios gluma că Dumnezeu ar avea prin buzunarele lui un certificat de absolvire a unei școli de arhitectură.

Și totuși lucrurile nu se prezintă nici pe departe în acest chip. Adevărata lor față ne-a fost arătată de către tovarășul Emil Dorneanu, director adjunct al D.S.A.P.C.-Suceava.

Să începem cu niște cifre care vor spune multe despre «cei puțini».

În 1963, din cei 8 absolvenți ai Institutului de arhitectură repartizați la D.S.A.P.C.-Suceava, nu s-a prezentat nici unul. La fel în '64 (6 repartizați) și în '66 (5 repartizați). În 1965 și 1967, din cei 5+5 repartizați, s-au prezentat 3+3. Iar în 1968 și 1969, doar unul din trei. În total, din cei 35 de absolvenți repartizați, între 1963 și 1969, în fosta cetate de scaun a lui Ștefan cel Mare, și-au luat repartiția în serios doar 8 oameni.

Ceilalți, ori au reușit să se replaseze realmente «bine» — însă numai potrivit interesului lor — ori se amăgesc că «s-au aranjat» făcînd în București munci inferioare pregătirii și talentului de care dispun. După unii, cu alte cuvinte, meseria de arhitect se conjugă mult mai bine cu barbișonul, cea de medic doar cu halatul cu monogram și morgă doctorală, iar cea de inginer, să zicem, cu «trabănțelul» luat de ocazie și plimbat pe bulevardele Capitalei.

Dar să revenim la D.S.A.P.C.-Suceava, unde anul acesta au fost repartizați 3 absolvenți. Unul — «legat de o fată» — a rămas. Al doilea a venit, i s-a dat imediat o cameră, însă a plecat fără să spună precis dacă se mai întoarce. Se bănuie că «sondează» și dacă nu dă de ceva mai bun, o să se întoarcă. Cît despre cea de-a treia — căci e vorba de o absolventă — a venit la Suceava, însă doar ca să-și obțină «negația», pe care sucevenii, oameni altfel reputați de treabă, n-au vrut să i-o dea. Cum să renunți la un arhitect cînd, în total, alături de cei 7 existenți la ora actuală, ar mai fi necesari încă 15-20 ca să meargă treburile strună. După cum se vede, lucrurile se desfășoară ca în poveste: din cele trei odrasle ale craiului, doar unul a ajuns pînă la capătul drumului și și-a cîștigat un rost.

Această dezertare de la datorie se soldează, evident, cu efecte deosebit de dureroase pentru economia țării, ea determinînd anomalii flagrante în diferite domenii de activitate. Construcția de locuințe, de obiective industriale sau social-culturale — prevăzute cu rigurozitate prin politica economica a statului nostru — sînt indisolubil legate de cadrele de specialiști. Pentru școlarizarea sau specializarea acestora statul nostru a investit, în prealabil, sume importante, anticipînd rolul și importanța lor în anumite locuri de muncă, precis determinate.

Învățămîntul național produce arhitecți care ar acoperi nevoile de astfel de cadre ale țării, dar iată că unii — punem în discuție fenomenul ca atare, pentru că nu ne-am propus și nu am anchetat un oarecare caz particular unde pot interveni și explicații subiective juste — unii deci, preferă să facă doar desen tehnic, numai să rămînă în Capitală.

În acest timp, la Suceava, treburile arhitecților — mai ales cele de sistematizare rurală — le fac inginerii. Aceștia sînt bine intenționați și chiar «a început să li se formeze ochiul», dar tot ei declară că le pare rău, că, din lipsa corpului necesar de arhitecți, clădirea institutului pedagogic sucevean n-a putut fi creația forțelor locului, trebuind să se apeleze la arhitecți-proiectanți din București.

Și doar la repartizarea unei locuințe, trei ingineri au fost amînați ca să fie satisfăcut un arhitect. Și doar lefurile arhitecților sînt la fel de mari — la aceleași condiții de vechime etc. — în Suceava ca și la București. Și doar în provincie poți avansa mai repede, pentru că există posturi superioare libere, spre deosebire de București unde, aproape numai decesul...

Iată o situație pe care noi o calificăm drept «intolerabilă».

CUSURURI ALE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI VĂZUTE DE CĂTRE «BENEFICIARI»

Tot tovarășul director adjunct Emil Dorneanu ne-a mai mărturisit o altă dificultate pe care o are D.S.A.P.C. - Suceava cu privire la cadre. Este vorba de raportul optim care ar trebui să existe între numărul angajaților cu pregătire superioară (arhitecți și ingineri) și numărul acelora cu pregătire medie.

La instituția la care ne referim sînt 55 de angajați cu pregătire superioară (7 arhitecți și 48 de ingineri) și 68 de tehnicieni cu pregătire medie. Deci, raportul este nesatisfăcător. Raportul optim ar fi cel de 1/2. Efectul imediat: unii ingineri fac lucrări care ar trebui executate de tehnicieni.

Situația este defectuoasă față de raportul optim despre care am amintit și totuși, la instituția în discuție, este mai bună decît, de exemplu, în unitățile similare din București.

Marea cauză a acestei stări de lucruri se pare că rezidă într-un cusur general mai vechi al învățămîntului mediu de specialitate. Concret, este o mare lipsă de cadre cu pregătire tehnică medie. Producția învățămîntului mediu tehnic a fost prea mică față de cerințe, față de nevoi.

Tehnicienii de la D.S.A.P.C.-Suceava sînt în mică măsură «născuți» (în majoritatea lor de o școală de construcție, înființată prin 1948 la Cîmpulung, dar ulterior, din păcate, desființată, școală care, după felul în care muncesc cadrele absolvente acolo, se pare că a funcționat foarte bine) și într-o mai mare măsură (70%) «făcuți» (din absolvenți ai liceelor de cultură generală, încetul cu încetul, prin acumulare de cunoștințe la locul de muncă).

Soluția ultimă este departe de a fi rentabilă. Un profan trebuie să lucreze vreo doi ani ca desenator și nici lucrul acesta nu-l poate face bine de la început pentru că nu are nici măcar mîna formată; apoi, chiar după ce se perfecționează ca desenator, un timp destul de îndelungat tot mai lucrează automat, fără să înțeleagă de ce face cutare sau cutare lucru.

Alături de tovarășul director adjunct Dorneanu tragem și noi nădejdea că măsurile luate în ultimul timp, cu privire la învățămînt, să ducă la rezolvarea deplină și cît mai grabnică a absenței cadrelor cu pregătire medie de specialitate.

Recrutarea, selecționarea și promovarea cadrelor constituie una din preocupările majore ale statului nostru. Pentru instruirea, specializarea și calificarea sutelor de mii de tineri, necesari în cele mai diverse domenii de activitate, statul nostru cheltuiește sume considerabile. Pentru toți absolvenții noștri, o singură datorie: obligația morală de a rambursa acest sprijin activ și multiplu printr-o înaltă responsabilitate etică și profesională, prin exercitarea meseriei alese acolo unde necesitățile o cer în mod prioritar.

Tot cusururi ale sistemului de învățămînt, — în accepția sa cea mai generală, cuprinzînd și formele școlare interne ale întreprinderilor — cusururi care desigur se fac resimțite în clipa cînd cei care părăsind băncile școlilor intră în circuitul productiv, acuză și tovarășul Vasile Poroch, secretar cu problemele economice al Comitetului municipal de partid Suceava. Iată cîteva dintre ele:

În școlile de maiștri nu se predau cunoștințe de organizare a producției și a muncii. Deci, programa analitică deficitară.

Absolvenții școlilor profesionale vin în producție cu cunoștințe învechite, care nu mai corespund cerințelor utilajelor de înaltă tehnicitate cu care sînt dotate fabricile și uzinele noastre. Deci, pentru a doua oară, programa analitică deficitară.

Ar trebui pus accentul pe ucenicia la locul de muncă — ca formă de învățămînt. S-a constatat, în întreprinderile sucevene, că practica zilnică în producție (pînă la ora 12), urmată de o pregătire teoretică (de trei ori pe săptămînă, între orele 15 și 20), se soldează cu rezultate satisfăcătoare pentru colectivele de ucenici, calificate, așadar, la locul de muncă.

De asemenea, ar trebui ca la admiterea în institutele de învățămînt superior cu profil tehnic să se acorde prioritate (subliniem, prioritate și nu condiție obligatorie, nu exclusivism) absolvenților de licee tehnice și economice. Din punct de vedere al eficienței în producție a cadrelor noi, urmările unei asemenea preferințe ar fi salutare.

În sfîrșit, tovarășul secretar Poroch consideră că actuala durată de stagiu (socotită ca o prelungire a pregătirii școlare) a absolvenților cu studii superioare — 3 ani — este mult prea mare și tocmai de aceea păgubitoare. Domnia-sa apreciază că 6 luni, ori cel mult un an, constituie o perioadă suficientă pentru adaptarea la locul de muncă. Pentru că, numai în condiții de obligații, de responsabilitate, specialiștii de dată recentă își pot desăvîrși calificarea, își pot dezvolta spiritul de inițiativă, pe scurt, pot deveni folositori, atît pentru întreprindere, pentru locul de producție, cît și pentru propria lor personalitate.

Ne place să notăm că observațiile «beneficiarilor», cum i-am numit în subtitlul nostru, sînt însoțite de argumentări și de soluții care cel puțin obligă la studii serioase, urmate — cît de grabnic — de măsuri eficiente.

METALURGIȘTI ȘI CONSTRUCTORI

Ni s-a părut interesant să vedem care sînt problemele — legate bineînțeles tot de cadre — în cadrul unei întreprinderi recent înființate. Așa se face că — tot la Suceava — am avut o lungă și interesantă convorbire cu tovarășul Ion Nemțișor, inginer șef al Întreprinderii de piese de schimb. Dar, înainte de orice, o punere în cadru, o orientare generală.

Întreprinderea aceasta a început să producă — desigur parțial — la începutul anului în curs. Are un plan anual de 25 milioane lei și deocamdată circa 430 de angajați. La anul, cu 1 400 de angajați, va produce piese de schimb pentru utilajele întreprinderilor Ministerului Industriei Construcțiilor (excavatoare, cuptoare de clincher, mori cu bile pentru ciment și pastă etc.) în valoare de 50 milioane lei.

Se subînțelege, o asemenea întreprindere — ca oricare alta de altfel — avea nevoie de oameni calificați. Din satele din jurul Sucevei au fost recrutați numeroși tineri care — potrivit preferințelor lor, schimbate uneori pe parcurs, dar lăsați s-o facă tocmai pentru a fi mulțumiți — au fost calificați ca forjori, turnători, strungari, oțelari, frezori și așa mai departe, în cadrul unor cursuri de scurtă durată (6-8 luni) cu scoatere din producție, cursuri care au avut loc la întreprinderea bucureșteană «9 Mai», întreprindere cu profil asemănător celei sucevene. Și așa, la mai puțin de un an de la intrarea sa în producție, întreprinderea are asigurat personalul muncitoresc calificat necesar.

Ceea ce, evident, nu înseamnă întreruperea definitivă sau temporară a muncii de calificare. O dată cu creșterea capacității de producție, o dată cu creșterea planului de producție, cresc și cerințele de personal calificat. Instrucția, formarea sau perfectarea deprinderilor, acumularea de noi cunoștințe teoretice și practice — toate acestea rămîn probleme deschise. Trebuie să arătăm de asemenea că întreprinderea are de pe acum repartizate clase întregi de viitori absolvenți ai unor diferite școli profesionale din țară, clase care vor veni în producție eșa-

(Continuare in pag. 18)

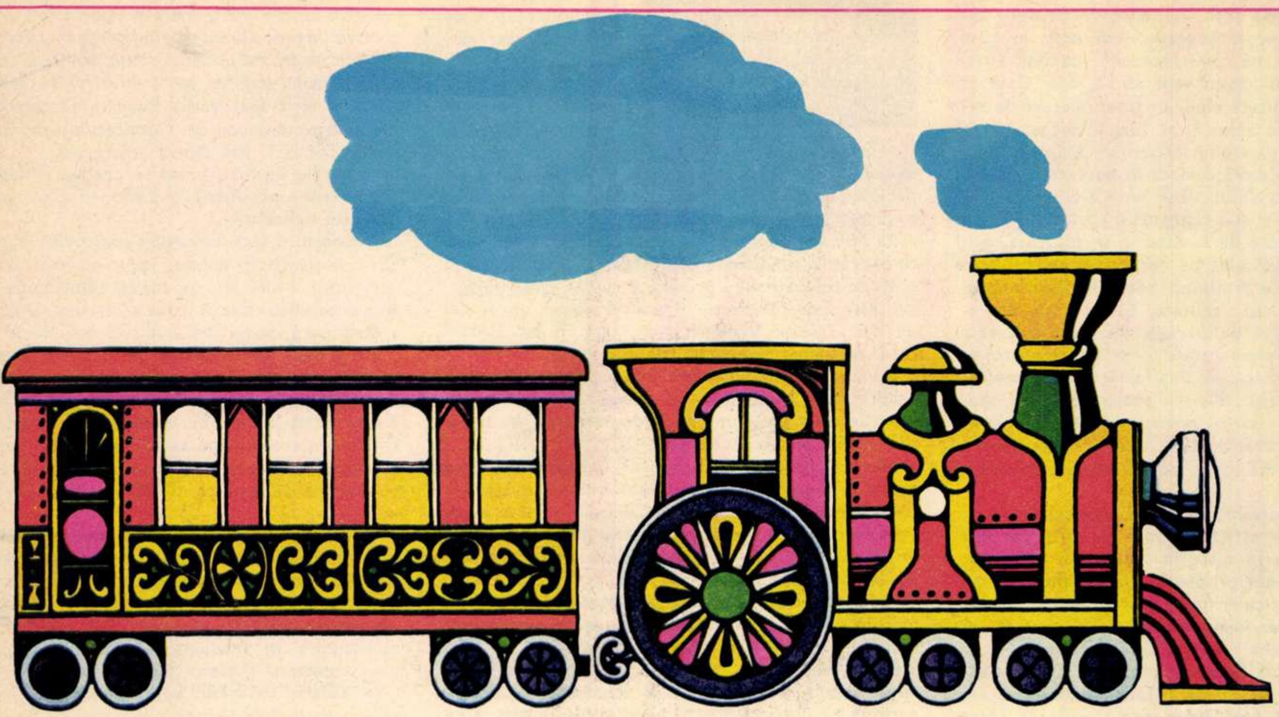

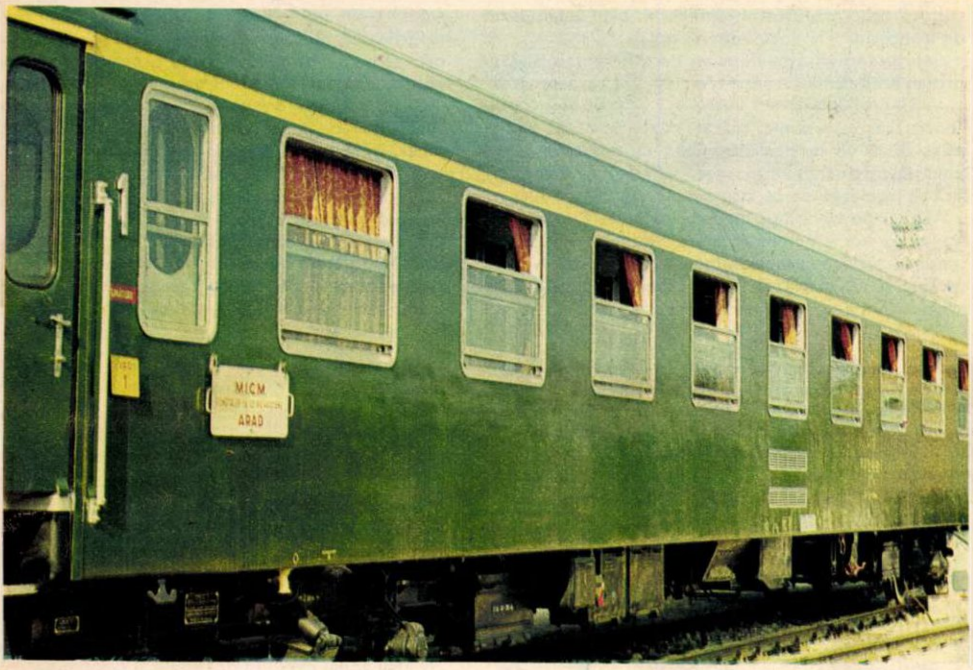

1

UZINA DE VAGOANE ARAD

fabrică
orice tip
de vagoane
de marfă și călători

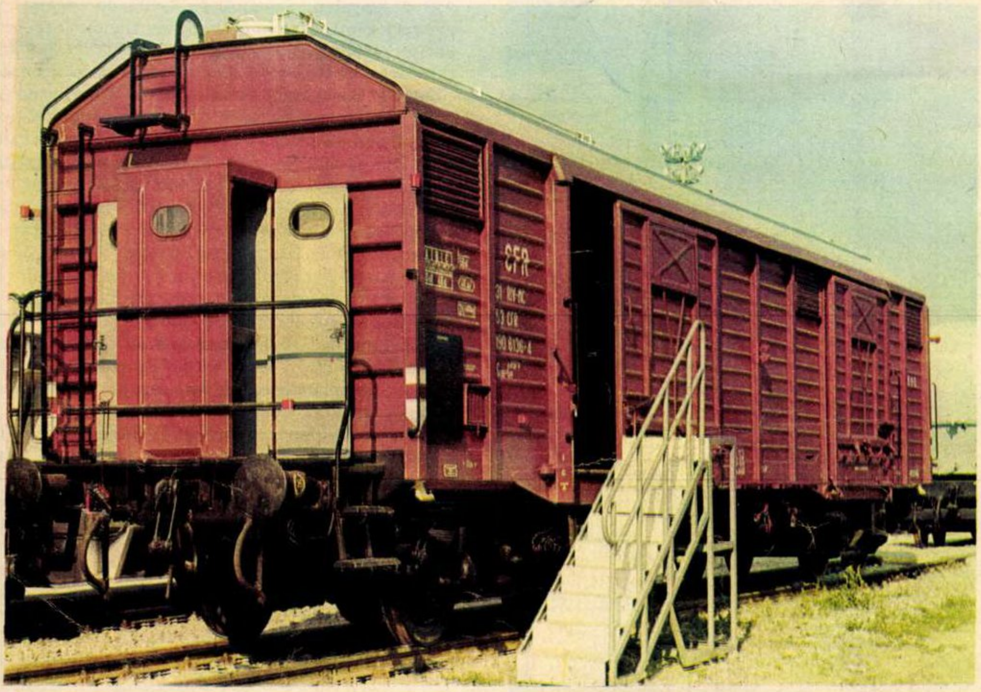

2

1. Vagon călători cl. I
2. Vagon acoperit pe 4 osii

PUBLICITATE

TAINA DIN PEȘTERA ZEICULUI

Aici ne așteaptă o mare surpriză...

...Astfel, un grup de tineri, în majoritate studenți la Universitatea—București...

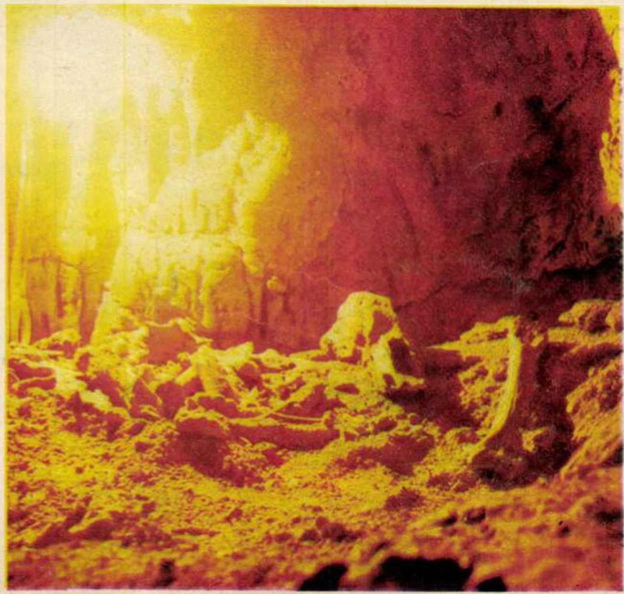

...Explorînd necunoscutul...

TAINA DIN PEȘTERA ZEICULUI

Edmund Hillary, fiind întrebat ce l-a determinat să pornească la cucerirea Everestului, a răspuns: «Pentru că era acolo!» — sintetizînd, astfel, în mod lapidar setea dintotdeauna a omului de a cerceta tainele lumii în care viețuiește. Căci înălțimile munților, întinderile nesfîrșite ale deșerturilor sau pădurilor virgine, adîncul mărilor sau străfundurile pămîntului i-au trezit omului o curiozitate nestăpînită și o vocație statornică către cunoaștere. Este, într-adevăr, rar omul care își poate explica prin alte cuvinte decît cele rostite de Hillary o pasiune ce încununează o întreagă viață, această permanentă luptă dusă pentru cucerirea «necunoscutului», univers ale cărui dimensiuni le dorim pe măsura noastră — adică umanizate.

Pentru că sînt omenești, pasiunile devin contagioase. Astfel, un grup de tineri, în majoritate studenți la Universitatea-București, printre care: Cristian Lascu, Alexandru Bulgar, Cristian Goran, Werner Herdlicka, V. Munteanu, N. Robu, au luat hotărîrea de a deveni speologi amatori, adică exploratori ai aceluiași «necunoscut» la care ne refeream. Alături de unele informații culese pe această cale, turismul de masă — atîția și atîția drumeți îndrăgostiți de frumusețile naturii — nu va avea desigur decît de cîștigat.

Pentru a sugera numai o imagine despre munca pasionantă și captivantă a acestor tineri, vom încerca să prezentăm cîteva impresii din timpul vizitei la unul din obiectivele de cercetare din zona Soarbele — Peștera Zeicului din Dilma cu Brazi. După vreo 15 minute de mers, de la tabără, printr-un peisaj sălbatic, stîncos, pe valea unui rîu ale cărui ape s-au retras printre crăpăturile care brăzdează roca de calcar, am ajuns în fața unui perete, aproape vertical, ce se înalță cam la 150-200 metri deasupra nivelului văii.

O deschidere uriașă în acest perete de stîncă străjuiește asemeni unei porți intrarea într-o încăpere vastă și boltită ca un dom. De-a lungul anilor, secolelor sau mileniilor, apa a dat naștere aici unor adevărate opere de artă, cu formele cele mai ciudate și mai desăvîrșite. Escaladînd acest perete, înalt de vreo 15-20 m, se ajunge la un nivel superior unde se află o altă boltă. Aici te așteaptă o mare surpriză: podeaua este acoperită cu o mulțime de oase de «Ursus spaeleus», specie de mult dispărută, cranii în care colții puternici păstrează parcă intact semnul vieții; pe unele din aceste oase, apa, în eterna ei picurare, a clădit forme ciudate de ciuperci de piatră cu muguri de diferite culori. Ritmul lumii obișnuite pare că a rămas undeva departe de noi. De aceea, o dată reîntorși la lumina zilei vom păstra amintirea stranie, aproape ireală a celeilalte lumi, din adîncuri, cu frumusețea ei plină de vraja basmelor de pe alte tărîmuri. În locuri ca Peștera Zeicului din Dilma cu Brazi, peștera cu corali din Ciuca, peștera de la Alunii Negri, ochiul privitorului adastă îndelung asupra măreției naturii, surprinsă în formele ei cele mai tainice.

...Ritmul lumii obișnuite rămăsese undeva departe...

...«Probe» recoltate de tinerii speologi...

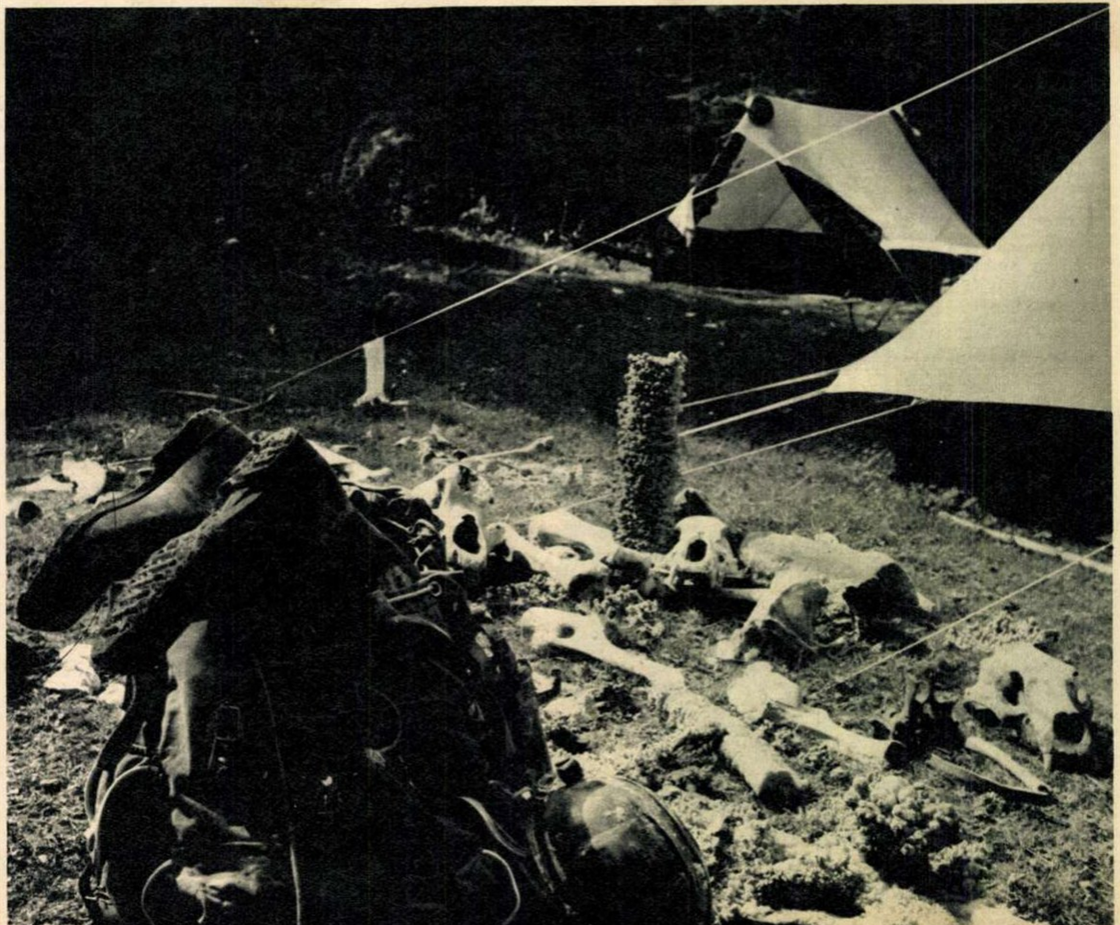

ÎN CONTRACT UNA, PE PIAȚĂ ALTA..

Texte de V. COSTEA, S. SCORȚARU și V. SAVIN

Fotografii de E. GHERA și S. STEINER

RAID-ANCHETĂ ÎN PIEȚELE JUDEȚELOR BIHOR, VRANCEA ȘI PRAHOVA

Zorul culegerii recoltelor de toamnă a coincis totdeauna cu îndreptățita grijă pentru îndestularea cămărilor, în așteptarea anotimpului alb. Și ca întotdeauna, în aceste puține săptămîni cîte ne mai despart de vremea primului îngheț piețele sînt luate cu asalt. Dar oare toamna anului 1969 este darnică ori nu? Statisticile atestă o abundență de legume și fructe egală în mai toate județele țării. Cum este însă distribuit acest belșug al toamnei?

ARGUMENTE PENTRU OPTIMISM

Un bucureștean este tentat să taxeze absența aglomerației și tumultului de pe străzi, din magazine, drept provinciale. Așa o fi, probabil. Dar dacă în piața din Oradea nu sînt «cozi», nici stridențe sonore și nici fețe nemulțumite, atunci această liniște este o adevărată binefacere, chiar dacă-i provincială.

În clasamentul pe țară privind comerțul cu legume și fructe din această perioadă, județul Bihor ocupă un loc de onoare. Și nu întîmplător. Ceea ce în termeni uzuali se cheamă «Aprozar», poate trece zilnic drept o expoziție de legume și fructe. N-ai să găsești, adică, dezordine, murdărie, mere sau roșii stricate. Mult solicitata ceapă, care provoacă atîtea nemulțumiri bucureștenilor, se găsește în Oradea la toate punctele de vînzare (și la orice oră), deci n-are de ce să fie aglomerație. Un sistem care se bucură, legitim, de aprecierea orădenilor constă în desființarea aproape integrală a intermediarilor dintre producător și vînzător. Mai pe înțeles, camioanele sau căruțele C.A.P. sau ale altor furnizori descarcă direct legumele și fructele proaspete la magazinele de specialitate. De aceea au căutare, de aceea nu sînt «cozi», de aceea nu putrezesc roadele grădinilor în rafturi sau magazii. Nimic extraordinar, veți zice. Și aveți perfectă dreptate. Așa ar trebui să decurgă comerțul acesta peste tot. Și totuși...

La Oradea, în chiar incinta pieței, funcționează și un magazin de legume și fructe cu autoservire. Alege omul varza sau strugurii care-i plac, își pune marfa în coș, iar apoi o vînzătoare (una singură) cîntărește și încasează banii. Este o dovadă în plus de stimă și grijă pentru pretențiile cumpărătorilor.

Tovarășul Ionel Filip, șeful Oficiului nr. 1 al I.L.F., este totuși nemulțumit. Vinetele și roșiile, fără a lipsi propriu-zis, nu se găsesc pe piață chiar din abundență. De ce? Din două motive esențiale: roșiile (în special) nu se culeg de pe suprafețe destul de mari la unele C.A.P., iar acestea din urmă, atunci cînd recoltează roșii, le vînd cu prioritate fie pe piață, fie în magazinul din oraș aparținînd U.J.C.A.P.-Bihor. Bunăoară, deși mai are datorii substanțiale, conform contractului, față de I.L.F., C.A.P.-Uileacu de Munte și-a putut permite să vîndă pe piață, într-o singură zi, 1 187 kg de roșii.

La C.A.P.-Seleuș, pe cele două hectare de solarii (acoperite cu prelate din polietilenă, zdrențuite de vîntul neglijenței) roșiile sănătoase putrezesc «de vii», pentru că nu le culege nimeni. La ceasul acesta, a doua recoltă a solariilor ar fi trebuit să dea în pîrg, dar nici măcar recolta I nu e valorificată.

«Și mai este un aspect, de loc neglijabil — ne mărturisește tov. Filip. Deseori, C.A.P. vînd legume și fructe cu prețuri care frizează specula. De exemplu, pepenii verzi sau roșiile se vînd la C.A.P. cu un leu mai scump față de prețurile magazinelor I.L.F. Cu toate că li se percep penalizări, cîștigurile rămîn mari și atunci nu mai contează...» Dar oare e cinstit așa?

În magazinul U.J.C.A.P. din centrul municipiului Oradea și la gheretele comerțului intercooperatist din piață se cîștigă sume importante de bani. Pînă aici, totul e bine. Dar oare tovarășul Vasile Dragoș, președintele U.J.C.A.P.-Bihor, poate avea un somn fericit atîta vreme cît cîștigurile din vînzarea legumelor și fructelor înseamnă o nesocotire flagrantă a obligațiilor contractuale?

Încă din luna iulie, Departamentul de legume și fructe a intrat în subordinea Ministerului Comerțului Interior. Despărțirea sa de Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție a avut tocmai rostul instaurării unor relații mai obiective și mai oneste între producător și vînzător. După toate aparențele însă, schimbarea nu și-a dovedit încă pe deplin eficacitatea; inerția se prelungește fără altă motivare, decît aceea a comodității.

CONTRACTE FANTOMĂ ȘI CIFRE PARAVAN

În primele opt luni ale anului, populația

comerțului de stat și cooperatist legume și fructe în valoare de peste 23 milioane lei. Într-un limbaj mai apropiat înțelegerii noastre, milioanele mai sus-pomenite ar fi trebuit să se traducă prin: roșii, varză, ardei, cartofi, mere, pere, caise, piersici, legume și fructe, oferite din abundență consumatorilor. Din păcate, una e pe hîrtie și alta la piață.

A sosit toamna, iarna bate la ușă, iar pe rafturile unităților de legume și fructe și-au făcut timid apariția cantități cu totul insuficiente de castraveți, roșii, varză, cartofi și... cam atît.

La întrebările noastre, un singur răspuns: «Dacă nu se respectă contractele...» Într-adevăr, nici pînă astăzi planul de achiziții și contractări nu a fost îndeplinit integral. Asta cu toate că recolta de legume și fructe din grădinile C.A.P. a fost apreciată drept bună.

Ignorînd complet angajamentul față de stat, pe care l-au considerat doar o poliță de asigurare în cazul unor recolte scăzute, unele C.A.P. au preferat să-și valorifice pe piața liberă întreaga cantitate de produse. Cooperativele din Tătăranu, Bolotești și Focșani au intrat în tratative directe cu diferiți beneficiari, selectați după principiul «care dă mai mult», astfel că o însemnată cantitate din legumele și fructele recoltate în județul Vrancea a luat drumul altor județe. Cu ceea ce a rămas, C.A.P. mai sus-pomenite și-au înzestrat unitățile proprii de desfacere. Interesant de știut cît și mai ales cu ce își vor onora aceste cooperative sarcinile față de I.L.F.

Tendința de valorificare a legumelor și fructelor în alte județe se manifestă și la producătorii particulari, chiar la cei care au de făcut față unor obligații contractuale. Mai mult decît atît: în comerțul cu aceste produse au apărut și numeroși intermediari, care cumpără de unde vor și cu cît le convine și vînd în aceleași condiții. Existența lor se consumă în limitele «deplinei legalități», de aceasta îngrijindu-se consiliile populare, care eliberează cu cea mai deplină lipsă de răspundere certificate de producător oricui le solicită.

Centrele de achiziții, aceste sucursale de carton ale Întreprinderii de legume și fructe, se dovedesc a fi complet inutile. La Urechești, Homocea, Dumbrăveni (lista poate fi mult mai lungă), doar firma indică existența acestor mijlocitori de drept dintre producători și întreprinderea județeană beneficiară. Ce să ne mai mirăm atunci de ușurința cu care produsele din recolta județului călătoresc dincolo de granițele lui? Restanțiere față de stat sînt și cooperativele din Mircești, Golești, Gologanu, Răstoaca, Vînători, care din proprie inițiativă, mizînd pe îngăduința nedezmințită a Uniunii județene a cooperativelor de producție, și-au diminuat suprafețele legumicole și au redus arbitrar numărul de sortimente care urmau a fi cultivate.

Lipsa de răspundere a unităților furnizoare a generat considerabile deficiențe în aprovizionarea populației. Amintim că, atunci cînd munca de îndrumare și control

(Continuare în pag. 12)

LEGUME-FRUCTE

Un exemplu bun: lăzile cu vinete lucioase și struguri parfumați, aduse cu căruța de la C.A.P.-Nojorit, sînt așteptate cu vădit interes.

ÎN CONTRACT UNA, PE PIAȚĂ ALTA...

se dovedește inoperantă în îndeplinirea obligațiilor contractuale, legea prevede penalizarea celor în culpă. I.L.F. ar fi trebuit să acționeze deja această pîrghie. Acționarea în fața Arbitrajului de Stat a vinovaților trebuie făcută la timp și nu după ce — din lipsă de probe riguros exacte — litigiile se suspendă.

Desfacerea propriu-zisă a legumelor și fructelor este la fel de defectuoasă ca și aprovizionarea, sarcină ce revine Întreprinderii de legume și fructe. În unitățile I.L.F. și O.C.L.P.A. există cantități mari de produse degradate, fie datorită staționării nepermis de lungi la bazele de recepție, fie transportului necorespunzător sau chiar datorită neglijenței în depozitare a gestionarilor unităților de desfacere.

Peste 350 000 lei au fost alocați anul acesta pentru amenajarea și dotarea piețelor din Focșani, Panciu, Odobești, Dumbrăveni și Măicănești. Această sumă nu a fost încă utilizată de unitățile interesate. De ce? Probabil ar fi dispărut o sursă «grasă» de justificare a neglijenței și indolenței, care caracterizează activitatea acestor întreprinderi.

De asemeni, și în mediul rural, îndeosebi în zona de munte, nu s-au utilizat pînă în prezent decît 40 la sută din fondurile alocate pentru investiții, necesare perfecționării rețelei de desfacere a legumelor și fructelor.

Iarna bate la ușă, iar aprovizionarea defectuoasă de pînă acum nu ne permite să fim optimiști. Pentru perioada 15 noiembrie 1969-31 mai 1970 sînt prevăzute a fi livrate consumatorilor 2 798 tone legume, 4 400 tone cartofi, 540 tone fructe, 350 tone rădăcinoase, 4 tone fasole uscată. E posibil ca, valoric, planul să fie îndeplinit, dar în detrimentul planului pe sortimente.

Cu alte cuvinte, nu vom avea 2 798 tone legume în sortimente variate, ci — așa cum s-a petrecut pînă în prezent — multă fasole uscată și alte produse mai puțin solicitate, astfel încît valoarea totală să rămînă invariabilă și, totodată, justificată. Mizăm cu încredere pe inventivitatea Direcției agricole, a U.J.C.A.P. și a I.L.F.-Vrancea, care au dovedit și pînă acum o mare abilitate în asemenea combinații...

În locul unei analize formale privind aprovizionarea populației cu legume și fructe, Comitetul executiv al Consiliului popular județean ar fi trebuit să stabilească exact răspunderea care revine fiecărui factor, începînd de la vicepreședintele de resort — Vasile Mălușan — și președintele U.J.C.A.P.-Vrancea — Mihai Titorenco — pe toată filiera în subordine, a cărei existență nu poate fi justificată altcum decît printr-o aprovizionare corespunzătoare pretențiilor legitime ale populației.

DIN NOU DESPRE CONTRACTE

Directorul Direcției comerciale județene, tov. Mircea Jinga, cît și tov. Toma Miner, director-adjunct al I.L.F., afirmă că datorită măsurilor luate din vreme și sprijinului primit din partea organelor centrale, Ploieștiul și județul Prahova vor fi la timp și bine aprovizionate cu unele sortimente de legume și fructe. Există însă și perspective mai puțin optimiste, datorate nerespectării contractelor de către furnizori.

De pildă, s-au contractat 50 de tone usturoi pentru care s-au procurat, cu mari eforturi, 18 tone sămînță; ei bine, nu s-a obținut nici măcar o cantitate egală cu cea repartizată pentru sămîntă.

Neîndeplinirea contractelor de livrări are și unele justificări: timpul nefavorabil, calamitățile din această vară. Dar pe lîngă acestea, în foarte multe cazuri e vorba de o serie de cauze subiective: neglijențe, nepricepere și chiar rea-voință.

În ce privește neglijența și incompetența, lucrurile apar foarte clar cînd privim felul în care au fost îngrijite culturile de ceapă, îndeosebi cele din soiul ceaclama, la unele cooperative. Acest soi cere un volum mai mare de muncă: 2-3 pliviri. Or, neefectuîndu-se aceste pliviri, în cooperativa Cioranii de Jos s-a compromis total recolta de pe o suprafață de 20 hectare (socotiți o producție de circa 8 tone la hectar și veți afla paguba). Pe cîte 6 ha au fost compromise recoltele, din aceleași motive, și la cooperativele din Bărăitaru, Negoiești, Ciupelnița, Drăgănești ș.a. Și toate au folosit sămînța pusă la dispoziție de I.L.F. pe baza unor contracte de livrări ce n-au fost onorate!

În ce privește roșiile, îndeplinirea contractelor a fost condiționată de operativitatea cu care s-au făcut recoltările. Unele cooperative agricole de producție, lucrînd cu grijă pentru respectarea propriilor lor angajamente, nu numai că și-au îndeplinit contractele, dar le-au și depășit. Astfel, C.A.P.-Bucov, deși s-a angajat să livreze 380 tone, a livrat (pînă la 15 septembrie) 522 tone; C.A.P.-Mizil a livrat 85 tone (din 105 contractate pînă la finele lunii); C.A.P.-Baba Ana, 181 tone (din 190). În aceleași condiții pedoclimatice (sau cel puțin similare), C.A.P. din Cioranii de Sus n-a livrat decît 19 tone din cele 235 contractate, C.A.P.-Sălciile, 60 tone (din 340), Fulga de Jos, 15 tone (din 180), Albești, 36 tone (din

GENERE VARIATE
CHARCUTERIE

Peste solariile
sub care zac
două hectare
cu roşii coapte
nu s-a
abătut uraganul,
ci năprasnicul
vînt de nepăsare
al conducerii C.A.P.-Seleuş.
Şi există doar un contract
cu obligaţii precise...

În cursul anului trecut
s-au înregistrat
mari pierderi la cartofi
din lipsa spaţiilor de depozitare
— zice-se.
Iată «soluţia»
pe care ne-o propune
pentru anul în curs
Întreprinderea de legume
şi fructe.

135) şi aşa mai departe. Proasta organizare a muncii, neîngrijirea culturilor, nerecoltarea la timp, au făcut ca o parte din recoltă să se compromită datorită dăunătorilor, iar din ceea ce s-ar fi putut recolta, o bună parte să se degradeze în cîmp, produsele nefiind strînse şi livrate la timp.

Unele cooperative nu respectă dispoziţia atît de categorică pe care au primit-o de a nu vinde produse pînă nu-şi vor fi îndeplinit întîi obligaţiile contractuale. Organele I.L.F. au sesizat, în acest sens, abaterile comise de C.A.P.-Olarii Vechi, care a livrat în majoritate roşii de calitatea a III-a, dar a vîndut în comună unele cantităţi de roşii de calitatea I şi a II-a (deşi nu avea voie să vîndă de loc atîta vreme cît nu şi-a îndeplinit angajamentul luat faţă de I.L.F.). Situaţii similare au mai fost sesizate la C.A.P.-Pietroşani, Drăgăneşti, Ploieştiori şi altele.

Am vrea să sperăm că pînă în acest moment preşedintele U.J.C.A.P.-Prahova, tovarăşul Mihai Nicolau, a luat cunoştinţă de abuzurile intolerabile săvîrşite în unele C.A.P, tutelate de organizaţia pe care o conduce. «Abuz» nu este nicidecum un termen prea «tare», atîta vreme cît liberul arbitru dictează o acţiune vitală cum este aceea a strîngerii recoltei, adică a aprovizionării populaţiei. Cît despre optimismul arătat în discuţia cu directorul Direcţiei comerciale judeţene, Mircea Jinga, iată că numai îngăduinţa şi buna înţelegere în sensul biblic nu pot aduce roadele toamnei în cămările noastre. În consecinţă, toate abaterile de la dispoziţiile legale se cer aspru sancţionate, mergînd pînă la scoaterea din funcţiuni şi trimiterea în judecată a celor care cu bunăştiinţă se fac vinovaţi de degradarea recoltei prin nerecoltarea la timp a produselor sau a celor ce dau producţiei o altă destinaţie — evident speculativă — decît aceea a îndeplinirii obligaţiilor contractuale.

*

Iată, aşadar, că belşugul acestei toamne, care nu poate fi contestat, se distribuie inegal pe pieţele diferitelor judeţe. Deşi timp prea mult nu este, totuşi îndreptările cuvenite se pot face, în aşa fel încît cumpărătorii să se bucure de grija pe care gospodarii urbelor le-o datorează din plin.

Această grijă, corespunzător reorganizării (realizată scriptic în luna iulie), cade în sarcina Departamentului de legume şi fructe din Ministerul Comerţului Interior. Este salutar că tovarăşul Radu Abagiu, adjunct al ministrului, se interesează frecvent de aprovizionarea pieţelor Capitalei. Dar oare celelalte oraşe din restul judeţelor ţării nu reclamă o preocupare la fel de consecventă? În Oradea, de pildă, conducerea întreprinderii specializate (de legume şi fructe) ne mărturisea că nu ştie nici la ora aceasta (!) în ce rezidă esenţa funcţionării departamentului pe lîngă minister. E adevărat, Oradea nu-i prea aproape. De aceea îl solicităm pe tovarăşul adjunct al ministrului comerţului interior să acţioneze asupra butoanelor de comunicare cu toate judeţele ţării, nu numai decît personal, ci prin lucrătorii Departamentului de legume şi fructe. Este momentul să afle toate întreprinderile de desfacere (I.L.F.) că pot acţiona cu autoritate asupra acelor furnizori (C.A.P.) care tratează contractele ca pe nişte simple foi de hîrtie — fără valoare, fără obligaţii, fără consecinţe. Or, prima consecinţă a neonorării contractelor vădindu-se prin goluri în aprovizionarea de iarnă, vinovaţii trebuie să plătească, în sensul cel mai propriu al cuvîntului «plată».

Ce contează
modul de etalare a sorturilor!
Sînt atît de puţine,
încît se vînd oricum.

La magazinul
de legume
şi fructe
cu autoservire
din Oradea poţi alege
nu numai cu ochii,
ci şi cu mîna.

---

economice

de Ilie ZAHARIA

UZURA MORALĂ UMANĂ

O curiozitate lexicologică face ca termenul de uzură **morală,** care ar trebui aplicat în legătură nemijlocită cu moravurile şi moralitatea, să fie utilizat în prezent exclusiv în domeniul **tehnicii,** al maşinilor şi instalaţiilor. Se vorbeşte despre uzura morală a unei maşini, atunci cînd este necesară înlocuirea ei nu din pricina capitulării ei fizice, ci pentru că s-a învechit, pentru că o nouă maşină mai perfecţionată, mai productivă, apărută pe piaţa mijloacelor de producţie, este mai convenabilă, mai rentabilă pentru întreprinderea ce o cumpără. În epoca noastră de revoluţie tehnică şi ştiinţifică, uzura morală a maşinilor este extrem de rapidă. Prelungirea duratei de construcţie şi de punere în funcţiune a unei uzine chimice, de exemplu, poate duce la situaţia extrem de neplăcută ca ea să devină învechită înainte de a începe să producă.

Dar făuritorul maşinilor şi al tuturor celor palpabile şi inpalpabile nu suferă, la rîndul său, uzura morală? În momentul de faţă, cînd tot ce îmbătrîneşte este sinonim cu scos din uz, ideile, concepţiile se cer puse la zi cu realitatea schimbată şi schimbătoare. Ce s-a perimat — în tratatul de istorie a ştiintei respective!

Se vorbeşte mult de **reciclare,** termen care n-a avut încă timp să pătrundă în dicţionar, dar care a intrat în conştiinţa socială ca o necesitate inexorabilă a vremurilor actuale. Ea înseamnă o formă de învăţămînt **periodic** în care te pui la curent cu tot ce a apărut nou în domeniul de activitate respectiv, în care nu numai înveţi, dar şi **dezveţi,** în care nu numai capeţi o calificare superioară, dar te şi recalifici. Revoluţia ştiinţifică a atins cu flacăra sa aproape tot ce am învăţat. În fizică, în chimie, în matematică etc. avem acum o altă optică, un alt mod de a judeca fenomenele, altele sînt problemele care se cer rezolvate. Nu e vorba de **a adăuga** ceva nou la ceea ce am învăţat, ci de **a reconsidera** cele învăţate, a folosi instrumente şi metode noi de cercetare, care pot duce şi duc la concluzii care nu rareori contrazic cele ştiute. Şi aceasta ne duce la discuţia asupra sistemului actual de învăţămînt.

Am auzit studenţi care se plîng de accentul apăsător pus pe memorizare. Desigur, lucrurile trebuie analizate diferenţiat. Oricum s-ar transforma concepţiile asupra modului de vindecare a organismului uman, omul rămîne totuşi compus din oase, muşchi, nervi etc., iar anatomia şi fiziologia trebuie învăţate, memorizate. Cînd un bolnav îţi arată unde îl doare, trebuie **să ştii** ce organ este **in loco doloris** şi cum funcţionează el. Dar sînt formule cu care memoria este încărcată în mod **inutil,** care **se uită** după examen şi a căror memorizare nu ajută cu nimic la calificarea viitorului specialist.

Un profesor universitar de fizică — mi se pare Valeriu Novacu — dă la examen probleme, lăsînd studenţilor posibilitatea să consulte orice manual. El i-a învăţat nu să ştie pe de rost formulele, ci **cum să le aplice** şi unde să le găsească rapid. Sistemul nostru de învăţămînt, predînd cunoştinţele **fundamentale** trebuie totodată să înveţe pe student **cum să înveţe,** cum să studieze permanent, unde şi cum să depisteze noul, să-l înveţe **să gîndească.** Şi atunci şi reciclarea va fi uşoară.

S-a ridicat în presă problema cadrelor trimise la specializare şi ale căror cunoştinţe nu sînt apoi de loc utilizate. E o situaţie pe care din păcate o întîlneşti nu rareori. Soluţia? Propunerea făcută de cineva, ca întreprinderea care a cheltuit cu specializarea să fie obligată într-un termen dat să ramburseze aceste cheltuieli, fiind astfel interesată în folosirea adecvată a specialistului, nu mi se pare cea mai potrivită. Cîte milioane de lei nu plăteşte astăzi cîte o întreprindere cu locaţiile şi penalizările pentru o proastă gospodărire? S-ar mai adăuga cîteva zeci de mii de lei cu cheltuielile de specializare...

Cred că soluţia trebuie găsită într-un complex mai larg, legat de întregul sistem de cointeresare şi de îmbunătăţire a conducerii economiei, care este în curs de experimentare.

spectacol pe glob

Valoarea artistică a lucrărilor prezentate în cadrul celui de-al 32-lea Festival de muzică contemporană de la Veneția a fost pusă sub semnul întrebării și chiar contestată de către numeroși muzicologi. Printre puținele lucrări care fac excepție de la acest verdict sever se află «Acora», un straniu cîntec de leagăn scris pentru orchestră simfonică de compozitorul sicilian Salvatore Sciarrius.

«Băieții din bandă», adaptarea lui Bernard Giquel după piesa dramaturgului Mart Crowley, prezentată de Teatrul Eduard VII din Paris, este un adevărat reportaj scenic despre America și tineretul ei. Versiunea franceză are la bază propriile impresii ale lui Giquel, prilejuite de o lungă ședere la New York.

Roy Thinnes, actorul care, pentru milioane de telespectatori, a devenit sinonim cu Ben Quick, deține rolul principal într-un serial stiințifico-fantastic: «Invadatorii». Eroul lui, David Vincent (Roy Thinnes), este un tînăr obișnuit al vremii noastre.

La Vicenza (Italia), pe scena Teatrului Olimpic, un colectiv de actori venețieni prezintă «Dundo Maroje» sau «Nobilii din Ragusa» a scriitorului croat Marin Drzic (1507-1567). Peripețiile unui nobil din Ragusa, rătăcit la Roma în căutarea fiului său, stau la baza acestei comedii de moravuri, scrisă în stilul secolului XVI dar interpretată modern sub conducerea lui Kosta Spaic, directorul Academiei de artă dramatică din Zagreb.

cronică satirică

de Teodor **MAZILU**

HRANĂ ȘI AMINTIRI

De multă vreme Y nu mai trăiește de fapt. Nu știu anume ce s-a întîmplat cu dînsul, dar este în afară de orice îndoială că și-a luat adio de la viața activă. Deși nu este încă pensionar, deși este un om încă în puterea vîrstei, și-a făcut rost de o psihologie de pensionar. Deși vîrsta amintirilor e încă foarte departe, Y s-a hotărît să trăiască în amintiri.

Pentru Y, amintirile au devenit hrana preferată. N-are nevoie de aer și de apă, în schimb, are nevoie de amintiri. Trăiește numai în trecut, prezentul îl plictisește de moarte. Meditînd sau, mai exact spus, confundînd meditația cu trîndăvia, Y își ronțăie amintirile cît e ziua de mare.

Ironia soartei face ca Y nici să nu aibă un număr suficient de amintiri. De aceea e nevoit să ronțăie aceeași amintire de cîte două-trei ori în aceeași zi. Bietele amintiri aproape că s-au scorojit de atîta înverșunată folosire. Tot lipsa suficientă de amintiri îl silește pe Y să inventeze fel de fel de amintiri, fel de fel de întîmplări senzaționale, care au păcatul capital de a nu se fi întîmplat niciodată. El amestecă cu bună-știință întîmplările reale cu cele inventate, numai și numai să-și asigure hrana cea de toate zilele. Y se și vede eroul unor întîmplări extraordinare și adeseori povestește prietenilor prin cîte a trecut el în viață.

Idealul său e să-și îmbogățească energic colecția de amintiri. Unii își fac colecții de tablouri, de timbre, de cutii de chibrituri, Y caută să-și pună la punct o frumoasă colecție de amintiri. În acest scop nobil recurge și la fraude. Ia amintirile altora, amintirile prietenilor și cunoscuților, și le pune pe seama lui. Pentru el amintirile sînt un produs de larg consum, de aceea se străduiește să se aprovizioneze din belșug. Vrea să nu ducă niciodată lipsă de un asemenea delicat produs, să aibă întotdeauna ce ronțăi la gura sobei. Dacă ar fi după el, ar și cumpăra amintiri cu bani gheață.

Din pricina acestui cult al amintirilor, Y s-a cam prăfuit. El nu mai e în stare să-și amintească ce a făcut ieri, în schimb e capabil să-și amintească imediat, cu o precizie halucinantă, ce a făcut acum zece ani de zile. Dacă are de făcut o treabă urgentă se simte stingher ca un somnambul, se plimbă prin realitatea imediată ca un om picat din Lună. Cînd ajunge însă la amintiri, chiar și la cele inexistente, Y simte că trăiește, începe să capete chef de viață.

Cu timpul, Y s-a înfundat în trecut ca într-o mlaștină, nu mai știe cum să iasă la suprafață. Cu timpul a devenit și el o amintire... Falsă sau reală, Dumnezeu știe...

literare

de Valeriu **CRISTEA**

Demostene BOTEZ:

FAPTE DIVERSE

Să recunoaștem că cel puțin pentru acei ce nu l-au studiat monografic pe Demostene Botez, fixîndu-l prematur în cîteva impresii personale dirijate însă și acestea de propozițiile unor critici, recenta sa carte intitulată **Fapte diverse,** «o culegere dintr-un jurnal scris în anii 1934-1936», va constitui o surpriză. Nu puteam bănui în poetul «plictisului duminical și provincial» (G. Călinescu) activismul pe care aceste «comentarii», publicate «zi de zi în ziarul **Adevărul**», aflate la granița dintre reportaj și foiletonul liber, îl presupun, și nici în «temperamentul său elegiac» (Pompiliu Constantinescu) atîta argint viu și neastîmpăr. Incisive, pline de vervă, dovedind o încîntătoare mobilitate a spiritului și un simț de observație foarte caustic, aceste articole de gazetărie superioară, **creatoare,** ne cîștigă de la început, și în primul rînd, **prin frază.** Amestec de stil scriptic arghezian și de oralitate moldovenească, făcută din segmente compacte și ținîndu-ne mereu în tensiunea unui epitet surprinzător, suplă și plăcută, fraza lui Demostene Botez este destul de simplă pentru a nu fi greoaie și obscură, și destul de complicată pentru a nu fi elementară și facilă. O idee despre caracteristicile ei cititorul își va putea face dintr-un citat pe care îl vom da mai jos.

Comentariile autorului vizează fauna societății burgheze: avocați, secretari, miniștri cu și fără portofolii, sau tipurile eterne: medicul, pisălogul (acesta din urmă admirabil prins, localizat și adus la zi în piesa **Malthus în trenul de Iași),** constituind în ansamblu o mică **comedie umană,** după cum și-a intitulat scriitorul un volum mai vechi în care a inclus o bună parte din prezentele articole. Demostene Botez pornește în această carte de la fapte diverse, dar e reporter numai în punctul de pornire; căci de la **cazuri** el se ridică repede la generalizări, sintetizînd ca un moralist. Arma autorului e umorul, și arsenalul din care o scoate e bogat și divers. Verva autorului se dezlănțuie aici atît de aprig încît cartea sa poate servi ca manual practic de tehnică a umorului. Lectura e o plutire în cascade de rîs. Autorul practică sofistica umoristică, recurge la carențe de logică aproape suprarealiste, face pe prostul ca Gogol, protestează prin adeziune entuziastă, împinsă pînă la limitele absurdului, ca Swift. Fantezia dă în clocot: se propune «o grevă generală de cinste» care să saboteze codul penal al vremii, transformîndu-l în maculatură. În sarcasmul scriitorului la adresa realităților burgheze ale timpului (sarcasm totuși e prea mult spus: mai curînd o bună dispoziție înțepătoare care nu ajunge pînă la tonurile amare) se insinuează însă și ironia față de civilizație în general. Sentimentul că viața se complică în chip inutil, reticența patriarhală față de mașinism, și în general față de progresul tehnic, sînt prezente difuz în paginile cărții. Invențiile și născocirile moderne sînt luate peste picior, ca în **Ștrandul, Apartament, Autobuzul,** «care-i un fel de elefant al automobilelor», după cum spune atît de frumos autorul. În această din urmă bucată, orășeanul cu suflet patriarhal își evocă «pătimirile» citadine. Să încheiem, savurînd un extras din piesa citată: «Ca atîtea altele, ca o femeie parcă, autobuzul constituie o fericire completă numai cînd îl aștepți și nu vine, sau cînd l-ai zărit de departe.

O dată ajuns, a pierdut aproape totalitatea rostului firesc. Autobuzul este ceva în care tocmai dumneata nu mai încapi. Parcă ai fi venit mereu, prea tîrziu pe lume: cînd totul era ocupat.

Autobuzul, ca orice invenție mecanică, atrage de departe, dar nu-i primitor, nu-i cald, nu te vrea. Autobuzul e un mijloc de transport în care pasagerii nu au loc.

Dacă totuși, contrazicînd legea firească a autobuzului, ai izbutit să te strecori înăuntru printre două uși care mimează o ghilotină verticală, nimic nu-ți mai poate garanta forma istorică.

Autobuzul este o mașinărie diformantă — prin tortură lentă, la cald. Pasagerul urcat simte că trebuie să se subție. Dacă el nu are acest simț al reducerii sale, din megalomanie a fizicului, intervine toată suflarea din autobuz într-un consens de securitate colectivă. Nici nu poate ști de unde-i apăsat și din care parte vine presiunea. E învăluit într-o mișcătoare și vie agitație, de parcă ar fi intrat într-un stomac în care a nimerit în plină digestie.

Încetul cu încetul, pasagerul își simte un umăr normal, iar celălalt redus, inexistent, parcă împrumutat unui vecin. Prin senzații împrumutate din public are impresia că a devenit un monstru.

Nu mai are burtă. (Vreți să slăbiți șase kilograme?) Crește în sus să iasă pe deasupra tuturor celorlalți. Coastele s-au subțiat. E tipărit ca pentru un ambalaj transoceanic în cutie.

Capul se întinde pe deasupra, sub tavan, ca și cum ar voi să privească, indiscret, în capul celorlalți sau să se uite peste ei ca peste un gard.

Cînd operația de modelare a fost gata și ești «confecționat», autobuzul te aruncă dintre ceilalți afară.

Și ai deodată impresia că ești alt om și n-or să te mai cunoască cei la care te duceai. Îți apuci umerii cu mîna, și apoi coatele și picioarele, și te rectifici.

Asta-i să mergi cu autobuzul!»

UN SFARMĂ-PIATRĂ MODERN ÎN MUNȚII MARAMUREȘULUI

1-2) Un colț de munte sare in aer! Două faze consecutive de «pușcare masivă» la cariera de piatră Tău Roșu.

3) Pregătirea galeriei de minare pentru «pușcarea masivă» la cariera Seini.

4) Perforarea blocurilor de piatră la cariera Limpedea.

5) Cariera Seini. Încărcarea mecanizată a pietrei.

6) Cariera de argilă a fabricii de cărămizi. Argila se sapă și se incarcă in vagonete cu ajutorul excavatorului cu elindă, asigurîndu-se astfel aprovizionarea ritmică a preselor de cărămizi.

7) Fabrica de cărămizi. Tăierea cărămizilor cu masă automată.

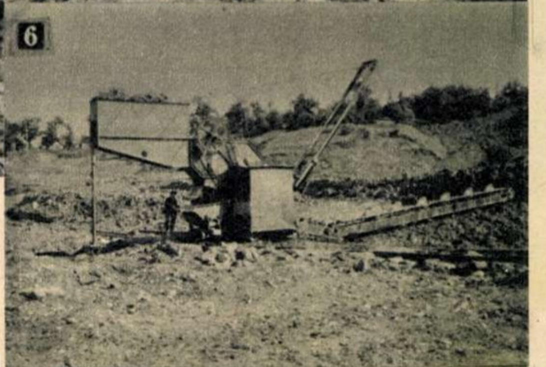

PUBLICITATE

Uriașul avînt al construcțiilor, în toate ramurile de activitate din țara noastră, a dus nu numai la crearea a numeroase noi întreprinderi producătoare de materiale de construcții, dar și la modernizarea procesului de producție în unitățile mai vechi, cu scopul obținerii unei producții cît mai ridicate și de calitate superioară, care să satisfacă cererile mereu crescînde ale șantierelor de construcții.

«Întreprinderea de materiale de construcții Baia Mare», care reunește o serie de unități mai vechi cu altele noi, produce și livrează importante cantități de: piatră spartă, pavele abnorme, piatră brută și cărămizi. Pentru a se asigura o producție cantitativă și calitativă la nivelul cerințelor și pentru a se ridica în mod corespunzător productivitatea muncii, ușurîndu-se în același timp eforturile celor ce lucrează pe șantierele, în carierele și atelierele întreprinderii, în ultimii ani s-au introdus numeroase utilaje ce mecanizează procesul de producție și s-au aplicat noi metode de exploatare. În carierele de piatră, de pildă, s-au mecanizat în cea mai mare parte operațiile de bază ale procesului de producție — perforarea, excavarea, încărcarea pietrei brute în autocamioane, transportul. Tot în carierele de piatră s-a aplicat metoda de exploatare cu camere de minare, printr-o singură explozie asigurîndu-se necesarul de piatră pentru producția unui an întreg la fiecare secție. La cariera de argilă, necesară pentru fabricarea cărămizilor, s-au introdus excavatoare cu elindă, care sapă și, totodată, încarcă argila în vagonete — modernizare datorită căreia s-a putut asigura o alimentare rațională ritmică a preselor de cărămizi.

Aprovizionîndu-se prin «Întreprinderea de materiale de construcții Baia Mare», întreprinderile și șantierele de construcții din județul Maramureș — ca și numeroase alte întreprinderi și șantiere din celelalte județe ale țării — își asigură materiale de bună calitate, livrate în termenele contractuale.

CURTAIN
MARNIE
THE BIRDS
PSYCHO
NORTH BY NORTHWEST
VERTIGO
THE WRONG MAN
THE TROUBLE WITH HARRY
TO CATCH A THIEF
REAR WINDOW
DIAL M FOR MURDER
I CONFESS
STRANGERS ON A TRAIN
STAGE FRIGHT
UNDER CAPRICORN
ROPE
THE PARADINE CASE
NOTORIOUS
SPELLBOUND
LIFEBOAT
SHADOW OF A DOUBT
SABOTEUR
SUSPICION
MR. AND MRS. SMITH
REBECCA
JAMAICA INN
THE LADY VANISHES
YOUNG AND INNOCENT
SABOTAGE
THE SECRET AGENT
THE THIRTY-NINE STEPS
WALTZES FROM VIENNA
NUMBER SEVENTEEN
RICH AND STRANGE
THE SKIN GAME
MURDER
JUNO AND THE PAYCOCK
BLACKMAIL
THE MANXMAN
CHAMPAGNE
THE FARMER'S WIFE
THE RING
EASY VIRTUE
DOWNHILL
THE LODGER
THE MOUNTAIN EAGLE
THE PLEASURE GARDEN

Hitchcock și munca sa de o viață.

Bun venit, domnule Hitchcock!

de **Mihail LUPU**

După «orele» petrecute în compania lui la televizor (de fapt erau, în majoritate, filme realizate de alții sub egida maestrului, care apărea la început și le recomanda); după ciclul pe care i l-a dedicat Cinemateca (de fapt numai un număr relativ mic de cinefili, posesorii de abonamente, au avut acces la proiecții); după frecventele referiri din articolele de specialitate (care cînd comentează un film de suspense îl citează neapărat ca pe un clasic al genului); în sfîrșit, după ce și-a sărbătorit la 13 august 70 de ani de viață (ceea ce înseamnă peste patru decenii de carieră și echivalează, pe plan filmografic, cu peste 50 de realizări regizorale, multe devenite antologice, cărora li se adaugă seriile produse în ultimul timp pentru TV, scenariile scrise de el sau la care a colaborat, asistența de regie din anii începuturilor și supervizările artistice din anii maturității); așadar, după toată această «aclimatizare» ne întîlnim acum direct și pe marile ecrane cu Alfred Hitchcock. Orice s-ar zice, era momentul! Și, deși atît de tardiv, el capătă o anume tentă festivă. Căci, evident, **La Nord prin Nord-Vest** (chiar handicapat de distanța care separă data producerii de cea a difuzării la noi: 1959-1969) nu poate trece anonim, ca cine știe ce produs de serie dintre cele programate în mod curent pentru a răspunde — pe linia minimei exigențe — preferințelor unei mari părți a publicului pentru povești detective, aventuri, urmăriri, răfuieli, «hold-up»-uri și tot felul de senzații tari.

Paradoxal, tocmai cineastul fecund și popular, care a obținut cu aproape fiecare film un mare și durabil succes comercial, tocmai omul care și-a făcut faima grație capacității infailibile de a atrage și magnetiza pe spectatori, prinzîndu-i într-un fel de vrajă colectivă, căreia greu i se poate sustrage cineva, tocmai el a rămas ani la rînd în afara razei de interes a organelor noastre de difuzare. De aceea îmi place să cred că premiera **La Nord prin Nord-Vest** anunță intenția D.R.C.D.F. de a pune capăt acestui paradox.

HITCHCOCK MULTIPLICAT

Biografic vorbind, există mai întîi un Hitchcock sută la sută britanic, cel de pînă la 40 de ani. Apoi un altul — american prin adopțiune. Primul a adus în cinema (sau, mai exact, a ratificat prin rezultate incontestabile) o simplitate și o precizie geometrică, pedantă chiar, în construcția subiectelor — «a face cinematograf înseamnă înainte de toate să știi să relatezi o povestire» (A.H.) — o liniște imperturbabilă (faimosul calm englezesc) în «organizarea» neliniștii, un umor rece, neașteptat, stors de orice savoare «grasă». Cel de-al doilea a preluat toate astea integral, însă le-a asociat abil cu gustul american pentru dinamism și ritm accelerat, mereu biciuit din urmă, cu interesul pentru complicații ale intrigii declanșînd reacții în lanț care par să nu mai poată fi oprite, cu dezinvoltura tehnică și profesională hollywoodiană, datorită căreia orice efect dinainte scontat își atinge sigur ținta. Nimic nu e imposibil — așa s-ar putea denumi punctul de interferență al celor doi Hitchcock care, în fond, alcătuiesc pe deplin temei o foarte unitară simbioză anglo-americană.

Cu un soi de nostalgie unii invocă perioada engleză a lui Hitchcock și îi acordă elogiile. Ei găsesc exemple de puritate a emoției și a stilului în opere de început ca, de pildă, **Chiriașul** (1926), care în limitele cinematografului mut, suplinind lipsa cuvîntului printr-o bogăție a sugestiilor vizuale, conține în germene toate regulile suspense-ului; speculate ulterior de regizor pînă la epuizare. Din aceeași perspectivă, alții compară cele două variante ale filmului **Omul care știa prea multe,** preferînd rigoarea și eficacitatea pură a versiunii engleze din 1934, «remake»-ului american din 1956 care li se pare «murdărit» de artificii premeditate ușor de ghicit.

Adevărul e că pretenția la puritate nu se aplică unui fenomen viu și complex cum este arta lui Hitchcock. Cinematograful lui e **impur,** nu se înscrie strict între ramele unui singur gen, sau ale unui unic stil, nu se supune unor norme estetice imuabile, nu poate fi catalogat, etichetat și ambalat în conformitate cu dorințele sau convingerile unuia sau altuia dintre cei dispuși să-i comenteze filmele. Nu numai în biografia sa, dar și în creația sa descoperim existența unui artist multiplicat. Persoana regizorului întrunește mai multe exemplare, toate demne să poarte numele de Hitchcock. Unul este autorul de «**thrillers**» care știe să-ți așeze un nod în gît și să-ți taie respirația, obligîndu-te să iei totul în serios (**Suspiciune** — 1942, **Vertigo** — 1958 sau **Păsările** — 1963). Altul e bonomul surîzător care se amuză să se joace cu mecanismul psihologic al culpabilității și al spaimei și își etalează gagurile, uneori macabre, cu un soi de autopersiflare abia mascată **(Încurcătura cu Harry** — 1955 sau **La Nord prin Nord-Vest).** Un al treilea este cineastul cerebral, lucrîndu-și filmele cum calculezi o ecuație cu mai multe necunoscute și pasionîndu-se mai cu seamă de ambiguitatea unor situații sau caractere (o întreagă suită de femei enigmatice sau măcar învăluite într-un abur incert ocupă un loc important în multe din filmele lui, ca: **Rebecca** — 1940, **Notorious** — 1946, **Cazul Paradine** — 1947, **La Nord prin Nord-Vest** și altele). Un al patrulea Hitchcock este viclean și ironic; derutîndu-i pe cei care își închipuie că e ușor să-l dibuie, recurge la o răsturnare spectaculoasă a aparențelor, la o subită dezvăluire a înțelesurilor grave ale unor drame omenești ieșite din comun, la un răspuns în doi peri dat unei întrebări penetrante.

Creația hitchcockiană e suprasaturată de trucuri, efecte mari și mărunte, virtuozități tehnice epatante (ca acea filmare într-un singur cadru, fără tradiționale tăieturi la montaj, a unui film întreg: **Frînghia** — 1948). Fiecare fațetă a cineastului își face apariția în alt fel în fiecare din filmele sale, străbătute foarte adesea de un curent subteran contrar celui vizibil la suprafață și care, descoperit, obligă la o reevaluare a operei dintr-un unghi nou.

CINEMATOGRAFUL — O FELIE DE TORTĂ

În căutarea adevărului despre arta lui Alfred Hitchcock, **La Nord prin Nord-Vest** constituie un reper, în multe privințe, prețios. Nici o opinie critică (nici chiar a vreunui suporter exaltat) nu situează filmul la înălțimea celor mai valoroase creații ale cineastului. Dar marele său avantaj constă tocmai în factura lui medie. E ca o colecție, ca o antologie reprezentativă a repertoriului maestrului: eroul prins în angrenajul unei aventuri nemaipomenite, urmărit și urmărind la rîndul lui pe alții, peripețiile și urmăririle relansate trepidant ca la o licitație, situația echivocă a eroinei, încercarea de lichidare a eroului, singur într-un cîmp întins, urmărit de un avion care-l mitraliază, finalul spectaculos și palpitant cu oameni-pigmei cocoțați pe fețele statuilor-gigant etc. Totul poate servi drept ilustrare a butadei lui Hitchcock, după care «cinematograful nu este o felie de viață, ci o felie de tortă». Fără îndoială, declarațiile regizorului despre sine însuși și despre filmele lui trebuie privite cu circumspecție, nimic din ce afirmă dezinvolt și ușor provocator nu trebuie luat de bun în întregime. François Truffaut i-a luat lui Hitchcock numeroase interviuri și — mai ales — a avut cu acesta o convorbire-maraton, transcrisă într-o carte voluminoasă purtînd titlul «Cinematograful după opinia lui Hitchcock». El a făcut astfel evidentă toată țesătura de păreri serioase sau glumețe, de observații ingenue sau incisive, de sentințe categorice contrazise apoi de îndoieli autocritice (nu întotdeauna pe deplin sincere, ci mai degrabă exprimînd o anumită cochetărie) care compun fizionomia particulară a artistului. Totuși, fuga lui de banalitate, în favoarea împrejurărilor excepționale, a situațiilor-limită, evitarea deliberată a clișeelor în favoarea rezolvărilor imprevizibile, grija de a realiza declarat un univers convențional, supus legilor sale proprii, care păstrează aparențele realității și ale verosimilului, dar se situează pe un plan oniric sau fantastic sau, cel puțin, de o tensiune neobișnuită — toate vin să confirme înțelesul butadei de care vorbeam. Pentru că, pe undeva, în complicitate cu autorul, ne lăsăm duși de mînă ca niște copii gata să se sperie de «bau-bau», deși știm că nu există nici un motiv de groază, că lucrurile sînt născocite anume ca să ne jucăm împreună. În spatele șirului de întîmplări extraordinare regizorul dirijează destins și detașat sistemul de relații propus la start. Hitchcock știe să prepare de fiecare dată o alt fel de tortă, apetisantă și gustoasă, spre bucuria spectatorilor cuminți, gata să sufle în lumînărele și să se înfrupte dintr-o felie mare, cu multă cremă și cu glazură sclipitoare.

Actrița Tippi Hedren, îngrozită de Păsările *ciudate, lansate de maestru.*

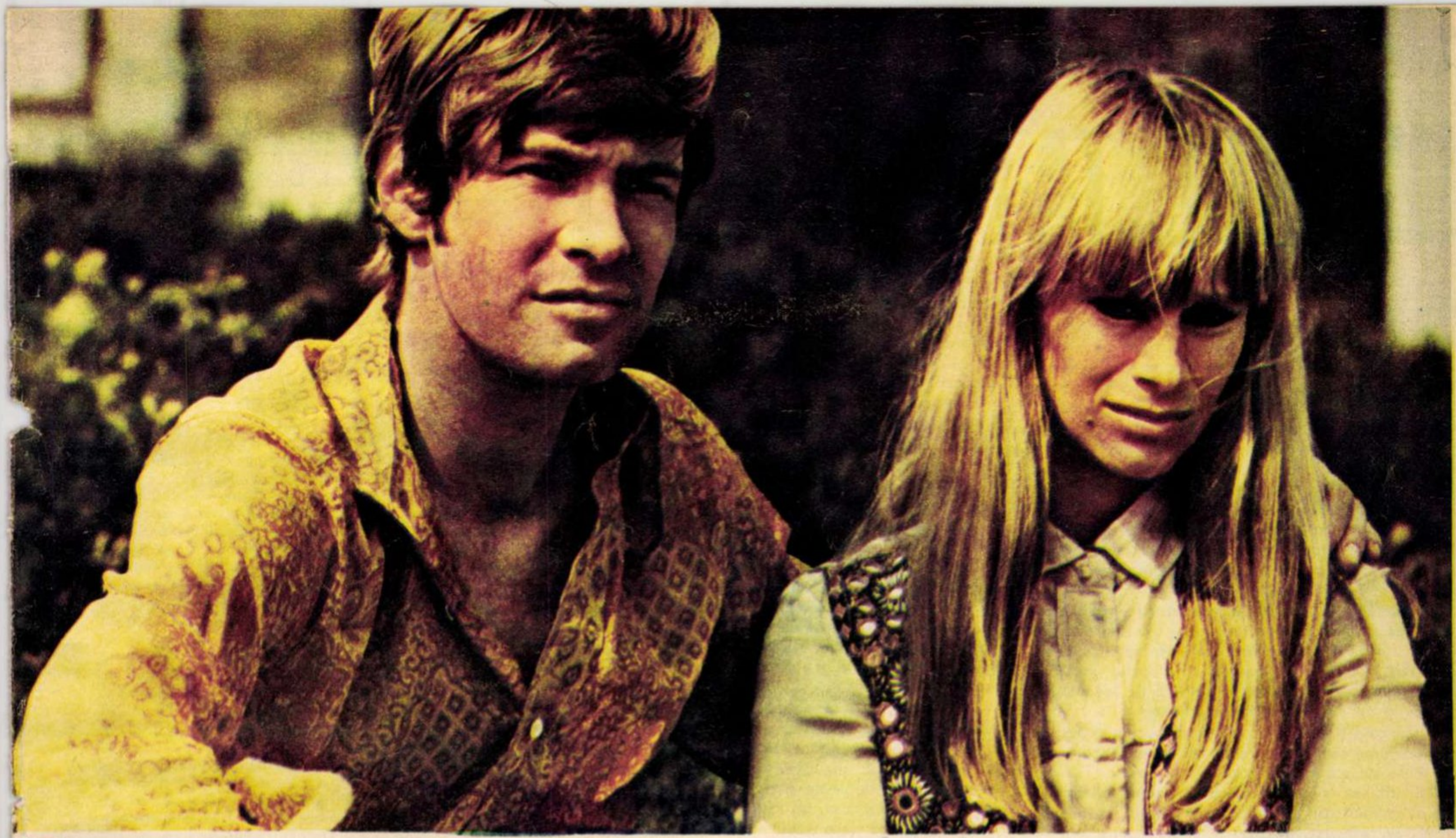

1

2

ACTORI ŞI ROLURI

1 *N-am mai văzut-o de mult pe Rita Tushingham, de la* **Gustul mierii** *şi* **Capcana.** *Fotografia de faţă ne-o prezintă într-unul din recentele ei filme,* **Salonul** *(partener — Richard Warwick).*

2 *O pagină din albumul supraîncărcat al lui Marcello Mastroianni: alături de Anna Karina în filmul lui Visconti,* **Străinul.**

telegrame

● *Katherine Hepburn repetă de zor în comedia muzicală* Coco *(autori: Lerner şi Previn), al cărei scenariu urmăreste destinul celebrei domnişoare Coco Chanel, cea pe care nu o sperie nici una din multele furtuni ce bîntuie prin regatul modei.*

● *Marele cineast american John Huston a acceptat invitaţia compatriotului său, regizorul Burt Kennedy, de a interpreta un rol — plin de surprize, se spune — în westernul* Unde îşi bagă dracul coada. *Protagonist este fostul «ţigan fericit» Bekim Fehmiu, aflat pe drumul unei serioase cariere internaţionale.*

● *Mae West a reintrat de curînd pe platouri, «la o vîrstă la care bunicile preferă să tricoteze sau să bea gin-fizz», după cum declară cu umor steaua de altădată. Filmul ce marchează reapariţia ei se numeşte* Myra Breckinbridge *şi are drept cap de afiş pe Raquel Welch.*

● *În ecranizarea lui Lev Kulidjanov după* Crimă şi pedeapsă, *Innokenti Smoktunovski deţine rolul judecătorului de instrucţie Profiri Petrovici.*

● *Joseph Losey, din a cărui creaţie am avut prilejul să vedem, zilele trecute, pe micul ecran «Servitorul», a terminat — în apropierea Malagăi — un film de aventuri:* Siluete într-un peisaj. *În rolurile principale apar Robert Shaw şi Malcolm McDowell (acesta din urmă a fost lansat de Lindsay Anderson în filmul* Dacă, *cîştigătorul Marelui premiu la Cannes 1969)*

● *Pier Paolo Pasolini se pregăteşte să realizeze un film simbolic, ca de obicei, inspirat din viaţa Sfîntului Pavel, căruia îi va da înfăţişarea unui bărbat din Parisul anilor de ocupaţie. Interpret se anunţă a fi Laurent Terzieff.*

INTELIGENȚA- CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

(Urmare din pag. 7)

lonat, pentru că în alegerea lor s-a ținut seama de etapele și termenele de intrare în funcțiune a unor noi capacități, a unor noi secții ale întreprinderii.

A doua formă de învățămînt care asigură în viitor necesarul de cadre al întreprinderii o constituie învățămîntul organizat în însuși cadrul ei — unde, cu lectori și utilaje proprii și potrivit unui grafic riguros, sînt calificați tineri, pînă mai ieri agricultori. Prima serie se apropie de sfîrșit, rezultatele sînt mulțumitoare, iar dacă cei astfel școlarizați nu sînt lăsați să lucreze independent, aceasta se datorește numai unui plus — binevenit — de prudență, în general, și de grijă, în special, pentru utilajele întreprinderii, care pe cît de moderne sînt, tot pe atît sînt și de costisitoare.

De asemeni, în cadrul întreprinderii — prin deschiderea a două clase de ucenici — s-a abordat și o a treia formă de învățămînt, care s-a bucurat de un deosebit interes din partea tineretului localnic, dacă ținem seama că pentru cele 75 de locuri s-au înscris să concureze 300 de candidați.

După cele expuse s-ar părea că putem conchide că problema cadrelor e rezolvată la întreprinderea de piese de schimb. Și totuși nu-i așa.

Dificultatea constă în aceea că oamenilor care-ți vin să muncească trebuie să le asiguri înainte de orice un adăpost, o casă.

S-a prevăzut această cerință și tocmai de aceea au fost recrutate cadre mai mult din orașul Suceava și din împrejurimile sale, pentru ca ei să poată rămîne mai departe în locuințele lor. Conducerea întreprinderii a intervenit — de altfel, alături și de conducerile altor întreprinderi noi — și s-au luat unele măsuri, altele fiind în discuție, de modificare a orarului de mers al curselor locale, în așa fel încît angajații să nu-și irosească timpul așteptînd — la dus sau la întoarcere — ora autobuzului. Sarcini deosebite și — subliniem — urgente revin în această privință I.R.T.A. și I.G.O. din Suceava. Îmbucurător este că, înainte de modificarea mersului trenurilor, au fost convocate, la Direcția C.F.R., și conducerile întreprinderilor pentru a fi consultate în privința stabilirii unui orar optim pentru cursele locale.

Deci — pînă aici — s-ar părea că «semne bune anul are», și totuși marea problemă de cadre pe care o are întreprinderea noastră suceveană de-abia de aici începe.

Este vorba de lipsa acută de specialiști, strict necesari pentru posturile-cheie. Pentru că pe pămîntul Sucevei, pînă azi, nicicînd n-a existat vreo preocupare pentru metalurgie. Se repetă istoria — să-i spunem, metalurgică — cu virtuțile dar și cu dificultățile ei, de la Galați ori de la Iași. Și dacă un corp muncitoresc îl poți forma destul de repede prin forme de învățămînt de felul celor despre care am vorbit mai sus, personalul de înaltă calificare, cel puțin pentru început, vrei, nu vrei, trebuie să-l aduci de acolo de unde există.

Spre deosebire de arhitecți, metalurgiștii de înaltă calificare au «vizitat» Suceava. Cei mai mulți au rămas, dar unii au dispărut după o vreme fără urmă.

De ce această situație de nedorit și în acest sector de activitate? Motivele sînt multiple. Printre cele obiective amintim lipsa de locuințe, situație pentru care se face vinovat Trustul de construcții sucevean. Astfel, numărul apartamentelor repartizate întreprinderii anul trecut, peste 20, sînt încă restante, iar din cele 100 de apartamente ce urmau a fi repartizate în cursul lui 1969, întreprinderea a primit doar 4 apartamente și 41 de garsoniere.

Cauzele principale s-au născut însă pe terenul celui mai pur subiectivism. Specialiștii în metalurgie nu s-au prezentat la Suceava, în acest «capăt» de țară, deoarece au izbutit să-și găsească posturi mai aproape de București. De altfel, lipsa specialiștilor în metalurgie se face simțită și în alte centre industriale ale țării. La uzina «Victoria»-Călan și la uzina «Oțelul roșu» există un inginer la 60-80 muncitori, în timp ce la «Republica»-București și întreprinderea «Carbochim»-Cluj un inginer la 20-35 muncitori. Mai trebuie arătat că, de la înființare, Facultatea de metalurgie a Institutului politehnic din București a pregătit peste 1 000 de ingineri metalurgiști. Din totalul acestora nici jumătate nu lucrează în domeniile pentru care au fost instruiți, cei mai mulți s-au angajat în uzine constructoare de mașini, iar dintre aceștia majoritatea au rămas în Capitală.

E necesar să amintim acestor domni că un an de studii pentru un student înseamnă o cheltuială de 11 000 lei pentru stat. Lucrul e stabilit statistic. Cu alte cuvinte, pentru formarea unui viitor arhitect, medic sau inginer — proces care durează 6 ani — statul trebuie să cheltuiască, să avanseze, să investească 66 000 de lei. Calculul privește un singur cadru calificat, însă anual contingentele de absolvenți ai institutelor de învățămînt superior însumează mii de noi specialiști, deci mii de asemenea investiții.

Neprezentarea la locul de muncă a unui absolvent, acolo unde statul are nevoie de el, nu rămîne doar o chestiune de etică nerespectată. Ea este, înainte de toate, o problemă de rentabilitate economică.

De asemeni, tot problemă de rentabilitate economică este în esență și aceea a nepregătirii optime a cadrelor de specialitate, datorită unor insuficiențe ale programelor analitice. Repercusiunile se simt imediat în procesul de producție, unde asemenea cadre nu pot lucra cu un randament maxim.

În sfîrșit, tot nerentabil este să nu pui oameni pricepuți, meseriași cu experiență și organizatori capabili, în posturile-cheie ale unei întreprinderi pentru a cărei edificare și utilare s-au făcut investiții de ordinul milioanelor.

Ne punem de asemenea întrebarea: cîți dintre tinerii județului Suceava, trimiși la învățătură în diferite școli medii și superioare din oraș, județ sau din țară s-au reîntors după terminarea studiilor în locurile lor de baștină sau în instituțiile și întreprinderile din județ, adică acolo unde au fost repartizați? Cîți dintre cei dezertați de la datorie — profitînd de amici binevoitori, de rude sus-puse, de oameni certați cu etica și normele legislației în vigoare — și-au făcut rost de «posturi călduțe», alese după criterii și preferințe strict personale?

Așteptăm cu nerăbdare din partea forurilor în drept un răspuns detaliat la aceste întrebări. Dorim să cunoaștem de asemenea soluțiile și măsurile concrete ce vor fi elaborate cu scopul de a se pune capăt, o dată și pentru totdeauna, acestei situații intolerabile. Cei fugiți de la datorie trebuie să înțeleagă în sfîrșit că statul nostru a făcut eforturi considerabile pentru instruirea, calificarea sau specializarea cadrelor necesare, că pregătirea lor reprezintă nu numai o proprietate personală ci, deopotrivă, un bun al poporului, că ei trebuie să-și facă datoria acolo unde sînt necesari.

*

Rezultatele remarcabile obținute de țara noastră în toate compartimentele vieții economice sînt legate în mod indisolubil de forța creatoare, de hărnicia și spiritul de abnegație ale milioanelor de concetățeni afectați activității productive și muncii de concepție. Valorificarea superioară a materialului uman a descătușat vigoarea unei întregi națiuni, potențîndu-i valorile, energia și spiritul de inițiativă. Nu e mai puțin adevărat însă că repartizarea oamenilor în producție, potrivit pregătirii lor reale, recrutarea, promovarea și perfecționarea cadrelor rămîn probleme permanent deschise, că ele formează în țara noastră, ca și pretutindeni de altfel, obiectul unor studii și dezbateri pasionante.

Modesta noastră contribuție se referă la experiența dobîndită în munca de conducere a personalului din cîteva întreprinderi și instituții sucevene. Am subliniat în mod voit aspectele nedorite, conformîndu-ne unui străvechi adevăr stabilit prin puterea tradiției: greșelile nu se recunosc din teamă, ci din simț de răspundere.

Cu convingerea abordării unei teme de cel mai larg interes, revista noastră și-a propus să continue această anchetă și în numerele următoare, invitînd totodată pe toți cititorii săi să-și aducă contribuția, cu opinii, sugestii, informări asupra unor cazuri concrete de folosire nerentabilă a investiției pe care noi ne-am îngăduit să o cotăm cu numărul unu.

---

dialog cu cititorii

de H. DONA

Un tînăr cititor din Craiova, *Cristian Trancă*, ne împărtăşeşte în scrisoarea dumisale cîteva gînduri despre colegii săi de generaţie. Ni se plînge, printre altele, corespondentul nostru, că majoritatea tinerilor craioveni nu ştiu sau nu au cum să-şi petreacă interesant timpul liber. După cîte ştim, aceasta nu e o problemă specifică numai cetăţii doljene şi ecouri asemănătoare ne-au parvenit şi din multe alte oraşe. Ba mai mult — şi spunem aceasta fără intenţia de a dilua prin extindere exagerată chestiunea în discuţie — problema timpului liber al tinerilor (şi nu numai al tinerilor) constituie, în general, una dintre temele majore şi dificile cu care este confruntată societatea contemporană. Fenomenul este cu atît mai acut cu cît avem de-a face cu o comunitate socială mai dezvoltată din punct de vedere economic, bucurîndu-se de un nivel de trai mai ridicat. Sociologi, psihologi, pedagogi, specialişti în comunicările de masă, oameni de cultură de tot felul, discută şi analizează această problemă, efectuează sondaje, întocmesc statistici, propun soluţii. A apărut şi o nouă disciplină ştiinţifică: sociologia timpului liber (sau «sociologie des loisirs», cum i se spune în franceză). Pare indiscutabil că importanţa chestiunii a crescut considerabil în zilele noastre datorită — cum am arătat — creşterii nivelului de trai (cu tot ce aceasta presupune ca sporire a disponibilităţilor financiare), dar şi reducerii orarului de muncă, creşterii nivelului cultural (şi deci a nevoii de distracţii mai variate şi mai pretenţioase), dezvoltării şi accesibilizării condiţiilor «tehnice» pentru o bună folosire a timpului liber (bază turistică mult mai largă, dezvoltarea automobilismului şi a televiziunii etc.). Printr-un paradox, de altfel banal, toate aceste avantaje devin surse de dificultăţi, complicînd la maximum problema organizării şi «mobilării» timpului liber. Dificultăţile sporesc în condiţiile destrămării vechilor structuri, a vechiului mod de viaţă (de pildă, datorită marelui aflux de tineri de la sate la oraşe). Desigur, lucrurile se prezintă de manieră deosebită într-o ţară capitalistă şi într-o ţară socialistă; dar faptul că socialismul permite o rezolvare spiritualiceşte superioară şi socialmente utilă a problemei, nu înseamnă totuşi că avem dreptul s-o ignorăm sau s-o subapreciem.

Înşirînd aceste sumare consideraţii, nu ne-am gîndit că l-am mulţumit pe tov. Trancă. Socotim necesar ca despre aceste chestiuni să ne ocupăm pe larg şi concret în paginile revistei. Probabil că — aşa cum ne-au cerut-o cîteva zeci de cititori — vom relua în curînd ancheta apărută acum cîţiva ani sub titlul «Ce faceţi după ora 3?»

Cu această ocazie vom reveni şi asupra altor aspecte evocate de corespondentul nostru craiovean. Nici noi nu credem că problemele tineretului se pot rezolva miraculos prin tunderea părului prea lung. Dar cine crede, cu adevărat, asta? Cît despre «conservatorismul» părinţilor, ce să spunem? E o învinuire pe care tinerii o aduc celor vîrstnici de cînd e lumea şi pămîntul sau, cel puţin, de cînd vîrstnicii îi învinuiesc pe tineri că sînt turbulenţi şi neserioşi. Totul e să nu dramatizăm lucrurile...

Cititoarea *Adina Nicolae* din Bucureşti, care ne copleşeşte cu laudele, ne cere, în acelaşi timp, să publicăm în revistă un «roman-serial». Din lipsă de spaţiu şi de texte de calitate, ne mulţumim deocamdată să admirăm serialele de la televiziune. Tot în legătură cu serialele, *un anonim* (de ce?, se ruşinează pentru preferinţele sale) ne roagă să publicăm un fotoreportaj despre «Lunga vară fierbinte», aşa cum am făcut cu «Forsyte Saga». Nu ştim dacă firma producătoare ne va pune la îndemînă fotografiile necesare; deocamdată, am reprodus la «Flacăra-album» o fotografie a lui Roy Thinnes şi vom publica în curînd şi o alta, tot în culori.

Cititorul *N. Patrichi* din Focşani are, desigur, dreptate: în fotografiile făcute cu prilejul vizitei preşedintelui federal al Austriei, Franz Jonas, la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii», şi publicate în revista noastră şi în mai multe ziare, se vede cum ilustrul oaspete răsfoieşte «Flacăra».

Mai mulţi cititori îşi oferă colaborarea la diferite rubrici; declarîndu-ne de acord, în principiu, cu asemenea propuneri, îi rugăm însă să ne trimită şi cîte un eşantion din textele pe care intenţionează să ni le pună la dispoziţie. Vom putea astfel să le dăm un răspuns concret.

În încheiere, vrem să-i liniştim pe doi dintre cititorii noştri (*M. Szilaghi* din Satu Mare şi *T. Hodoroabă* din Suceava): şi în acest an vom efectua un «referendum» printre cititori cu privire la cele mai bune filme, cei mai apreciaţi artişti, cîntăreţi etc. Deci, pregătiţi-vă din timp

INDIA '69

O țară cît un continent, cu o istorie multimilenară, o țară uimitoare și fascinantă prin paleta priveliștilor ei naturale și sociale, prin aspectele ei de viață de o varietate și multilateralitate rar întîlnite, prin contrastele în care trecutul și prezentul, vechiul și noul, legenda și realitatea, prezente la tot pasul, se întrepătrund și se confruntă.

E India... Dar de oriunde ai sosi pe meleagurile ei — din nord, după un zbor peste Himalaya, care se sfîrșește pe aeroportul Palam din Delhi; din vest, după aterizarea pe pistele aeroportului Santa Cruz din Bombay; sau din est, descinzînd pe marele aeroport al Calcuttei — vei constata că, dincolo de priveliștile atît de diverse, de contrastele amintite, India e unică; unică prin comorile sale de artă, prin monumentele ei vechi și noi, prin feeria ei de culori, lumini și sunete, dar mai ales prin mulțimile ei pe care ai vrea să le cunoști cît mai îndeaproape — cu obiceiurile și tradițiile lor, cu viața, munca și preocupările lor, cu sentimentele și năzuințele lor.

S-a scris — și se va mai scrie — mult despre monumentele de artă ale Indiei. Am avut prilejul să contemplu cu răsuflarea tăiată asemenea creații cum sînt broderiile de marmură ale vestitului Taj Mahal, socotit ca una din «minunile lumii», tezaurele artistice din peșterile de la Ajanta și Ellora și cîte altele care — laolaltă cu portul pitoresc al oamenilor, cu dansurile lor naționale, cu zecile de mii de obiecte din lemn, argint sau fildeș, executate cu o măiestrie uluitoare, pe care le întîlnești la tot pasul — reflectă puterea creatoare și talentele acestui popor, simțul său pentru frumos, dragostea sa de viață. Voi aminti doar două monumente care, prin semnificația lor, evocă momente cu totul deosebite din istoria Indiei: pe de o parte așa-numita «Poartă a Indiei», un soi de Arc de triumf executat din piatră și înălțat de englezi în 1911 pe cheiul din Bombay, ca un simbol al dominației

Taj Mahal, miracolul durat în marmură albă și pietre prețioase de Marele Mogul Shah Jehan în amintirea soției lui, Mumtaz Mahal. Mausoleul, supranumit «perla Indiei», este pe drept cuvînt considerat una dintre cele mai desăvîrșite creații arhitectonice ale lumii.

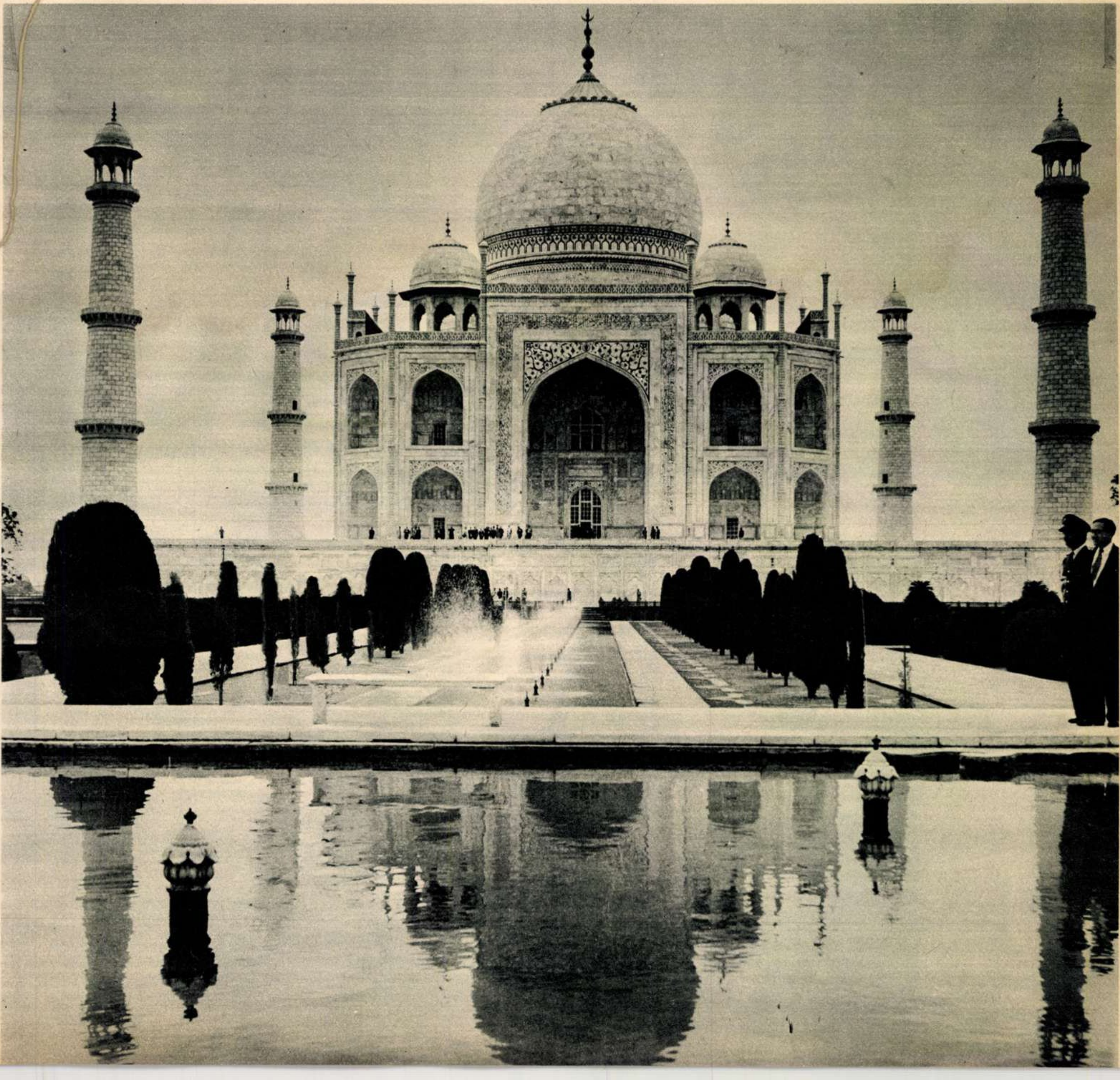

INDIA '69

lor «veşnice»; pe de altă parte Fortul Roşu din Delhi, vechi monument durat din gresie roşie, pe care în august 1947 a fost înălţat drapelul naţional indian, marcînd independenţa Indiei şi sfîrşitul perioadei în care această ţară era denumită «cea mai strălucitoare perlă a coroanei imperiale britanice».

O dată cu independenţa, India a început să-şi scrie o istorie nouă, în care se arată cum, păşind pe un drum încă nebătătorit, vechi aspiraţii şi visuri încep totuşi, treptat dar consecvent, să se transforme în fapte. În cursul călătoriilor făcute de-a lungul şi de-a latul acestei ţări am văzut importante obiective şi întreprinderi industriale cum sînt Complexul hidroenergetic de la Bhakra-Nangal, Uzina de locomotive de la Cittaranjan, Fabrica de îngrăşăminte chimice de la Sindri, Uzina de maşini-unelte de la Bangalore, am cunoscut instituţii ştiinţifice ca: Laboratorul naţional de fizică, Institutul indian pentru agricultură (ambele în Delhi), Institutul de cercetări atomice din Trombay, noul oraş Chandigarh, cu grădinile sale moderne, construit în întregime în ultimii ani şi multe altele.

Trecutul şi prezentul îşi etalează semnificativ realităţile. În 1947 aproape că nu se putea pomeni de o industrie indiană de maşini; astăzi, ţara produce automobile, motoare cu reacţie, echipament electronic, calculatoare etc. În 1947, longevitatea medie a indianului era de numai 27 de ani; astăzi ea atinge 51 de ani. Şi exemplele ar putea continua...

Evident, nu-i simplu a se smulge din subdezvoltare o ţară care a cunoscut secole de stagnare şi regres, de asuprire şi nevoi — generate de dominaţia colonială. Mai sînt dificultăţi şi lipsuri, probleme greu de rezolvat, ani de muncă tenace, neobosită, pentru a propulsa ţara spre piscuri de progres. Dar ceea ce s-a realizat pînă în prezent, preocupările şi măsurile guvernului Indiei pentru a asigura dezvoltarea mai departe a economiei şi consolidarea independenţei economice, precum şi hotărîrea poporului indian de a-şi consacra eforturile acestor ţeluri de progres, sînt realităţi promiţătoare pentru evoluţia viitoare a Indiei.

— **Sînteţi din România?** La răspunsul afirmativ al călătorului, plecat de pe meleagurile patriei noastre pentru a vizita îndepărtata ţară din sud-estul asiatic, chipul interlocutorului indian se luminează şi aproape invariabil urmează constatarea unui fapt binecunoscut ambelor popoare: **Atunci sîntem prieteni!** Nu arareori mi-a fost dat să aud în India — atît din partea unor persoane oficiale, cît şi din partea unor oameni simpli — aprecieri elogioase la adresa României, a cooperării româno-indiene în diferite domenii, cît şi dorinţa împărtăşită pe de-a întregul în ţara noastră, ca relaţiile de amiciţie şi colaborare dintre cele două state şi popoare să cunoască o evoluţie continuu ascendentă.

Este neîndoielnic că apropiata vizită în India a tovarăşilor Nicolae Ceauşescu şi Ion Gheorghe Maurer, marcînd un nou şi deosebit de important moment în istoria relaţiilor româno-indiene, va aduce o contribuţie de seamă la dezvoltarea continuă a acestor relaţii, spre binele ambelor popoare, în interesul păcii şi colaborării internaţionale.

B. STOIAN

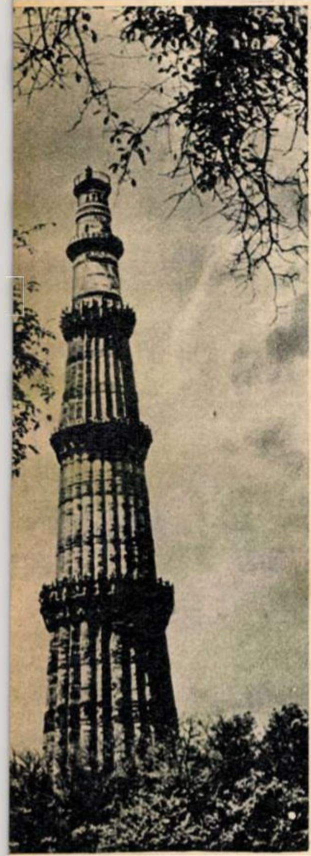

Kutab Minar, turn construit în Delhi acum mai bine de şapte secole — una dintre nenumăratele mărturii care, presărate pe întreg teritoriul Indiei, vorbesc despre un întreg trecut de măreţie şi cultură rafinată.

Calcutta — pod peste Gange, «fluviul sfint al indienilor».

Aici, la Gauhati, are loc în fiecare an, cu prilejul deschiderii sesiunii Partidului Congresul Național Indian, o tradițională ceremonie a defilării elefanților.

Bătrîn indian, reprezentant al generațiilor care au cunoscut epoca de dominație colonială.

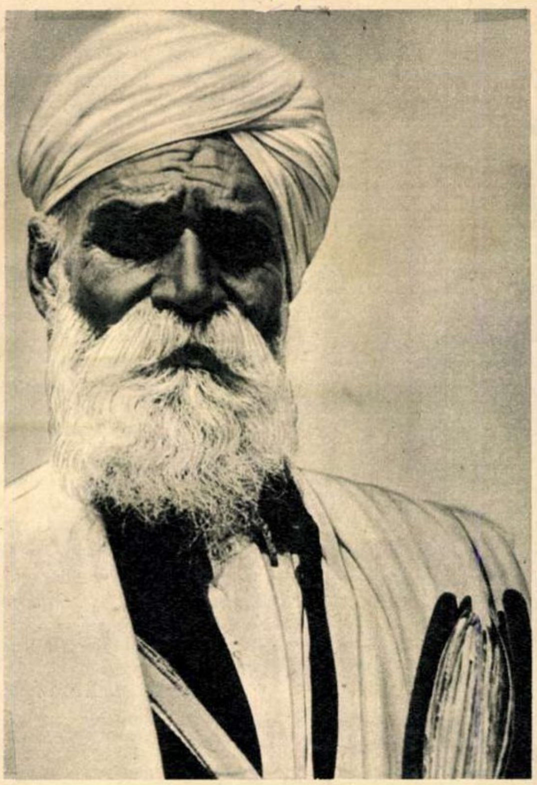

Tînără muncitoare la uzina siderurgică Tata din Jamshedpur. Însuși faptul că femeile lucrează în industrie reprezintă o revoluție în tradițiile milenare ale poporului indian.

de Felicia ANTIP

metamorfoza „transfocatorului“

Televiziunea ne face uneori surprize. Inovează în moduri cu totul neașteptate. Am asistat, de pildă, recent, la premiera unui stil nou de reportaj: reporterul se răstește la personajul său, țipă chiar la el, izbutind să-l intimideze și să-i închidă gura. Nu că n-am înțelege indignarea legitimă a reporterului (Ilie Nedelcu, pe care am avut prilejul să-l întîlnim în posturi profesionale mai reușite) în fața unui infractor de drept comun, a unui hoț prins în flagrant delict. Manifestarea frustă, primară, a acestei indignări nu are însă ce căuta într-un reportaj, ea nu-i conferă o forță de convingere superioară, ci îl strică de-a binelea.

Reporterei Carmen Dumitrescu, unii telespectatori îi reproșează — nu fără oarecare temei — că este cîteodată lipsită de tact, că întrece măsura prin agresivitatea și insistența întrebărilor ei. Atunci însă cînd are de-a face cu eroi «negativi», Carmen Dumitrescu se metamorfozează într-o interlocutoare benignă, îi dezarmează, se joacă cu ei de-a pisica și șoarecele și-i silește să ni se arate în adevărata lor înfățișare reprobabilă. Nu cred să existe pe lumea asta ființe mai greu de înțeles și de iertat decît mamele care se dezinteresează de soarta copiilor lor. Carmen Dumitrescu revine cu observabilă stăruință în lumea copiilor oropsiți, abandonați prin orfelinate sau școli de reeducare, și impresia produsă de reportajele ei e întotdeauna la fel de puternică. Ultimul «Transfocator» (voi arăta îndată de ce îl consider ultimul de pînă acum) ne-a pus în contact cu cîteva femei care s-au debarasat de fetițele lor solicitînd să fie internate la o școală de reeducare, și își duc viața netulburate ca și cum calitatea de mamă ar fi fost un accident nedorit și de mult uitat al existenței lor. Ați băgat de seamă cu cîtă dulceață în glas le vorbea Carmen Dumitrescu deși, nu încape nici o îndoială, le detestă din adîncul sufletului? Cum le trăgea de limbă și le determina să vorbească nestînjenit, relaxat, despre traiul lor agreabil, despre îndestularea din casele lor, despre concediile petrecute în cele mai bune condiții, în timp ce refuzaseră fetițelor lor o scurtă vacanță în familie?

Pe fondul aparent alb (dar cîtă stăpînire de sine și abilitate sînt necesare pentru a-l mima!) al neutralității reporterului, diformitățile morale ale suboamenilor ies mai bine în evidență, provoacă repulsie, înfioară. De ce i-ar repezi deci reporterul pe vinovați? El are doar datoria de a-i face (dacă se pricepe) să se autodemaște și de a ne lăsa să descoperim aproape singuri cît sînt de ticăloși. Revenind la emisiunea intitulată «Hoții de cereale», vreau să-mi exprim și altă nedumerire, ținînd de data aceasta nu de stilul reportajului ci de însăși concepția lui. Începuse promițător. În niște sate de pe lîngă bălțile Dunării, reporterul întîlnește următorul fenomen: babe și fetișcane, oameni de toată mîna, consideră parcă normal să-și însușească pe furiș porumbul statului. În noaptea asta cîteva kilograme, mîine alte cîteva, pentru găini, pentru porci, pentru... Cum s-a instalat această mentalitate pernicioasă, cine sau ce i-a transformat pe acești gospodari, probabil cuviincioși și cu frica lui Dumnezeu, în infractori cronici? Reporterul părea că ar dori să obțină un răspuns la această întrebare firească: i-a cerut primarului să-i spună cît cîștigă oamenii aceia prin muncă cinstită. Puțin, a fost răspunsul. De ce, a insistat Ilie Nedelcu, atunci cînd cooperativa agricolă cutare, în condiții fizice mult mai vitrege, plătește zeci și zeci de lei pentru ziua-muncă? Nu e cumva de vină proasta organizare? A, nu, a răspuns primarul, de vină sînt tinerii care nu vor să muncească în cooperativă și pleacă pe șantiere...

Aici ar fi trebuit să înceapă de fapt «Transfocatorul», dacă «Transfocator» ar fi vrut să fie. De ce pleacă tinerii din cooperativa asta, dar din cealaltă nu? Se poate trăi omenește din cîștigul legiuit? Care este competența conducătorilor cooperativei, sînt ei oare onești, de cînd și de unde a început delăsarea, decăderea morală, corupția? Dar reporterul a înregistrat răspunsul primarului fără nici un comentariu, ca și cum l-ar fi găsit lămuritor și convingător, și a pornit pe altă pistă: ne-a prezentat un hoț de meserie, care șterpelea cîte 20 de saci de grîu deodată și-i vindea. Apoi a început să țipe la el... și «Transfocatorul» a eșuat definitiv în formal, în superficial, în neconcludent.

În săptămîna următoare, Alexandru Stark, cu binecunoscuta sa competență și îndemînare, ne-a prezentat un «Transfocator» care se îndepărta totuși din nou de rosturile inițiale ale acestei emisiuni: «Ce-ați făcut la Paris?» a fost o anchetă economică destul de interesantă (cu unele naivități totuși, de pildă în discuția despre publicitate) care a uzurpat fără nici o justificare titlul unei emisiuni cu alt profil. Există numeroase cicluri economice, se pot introduce, desigur, și altele, dar «Transfocatorul» era singurul prilej organizat de a dezbate necazurile oamenilor, abuzurile care îi nedreptățesc. Crede oare cu adevărat televiziunea că toate astea s-au lichidat și ca atare nu mai avem despre ce vorbi și trebuie să căutăm alte rosturi «Transfocatorului»? O, ce bine ar fi să fie așa!

RODICA TAPALAGĂ

O «SCORPIE NEÎMBLÎNZITĂ» ?

de Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

De Rodica Tapalagă, mi s-a spus, trebuie să te apropii cu grijă. Are un farmec care electrocutează și o minte care scapără, dar pe lîngă ele nu știu cum se face că mai întotdeauna se găsește un fir din iasca nemulțumirii gata să ia foc. Și pînă la urmă, scînteile sar și se pornește pîrjolul... Rodica Tapalagă ar fi deci o dificilă. O năzuroasă. O persoană care dă mereu în clocot. Ceva știam și eu, de la o repetiție a «Operei de trei parale» cînd l-a repezit puțin cam tare pe colegul meu fotoreporter. Dar asta era — am aflat mai tîrziu — altceva: Rodica Tapalagă suportă greu să fie pozată, se crede nefotogenică, ocolește jenată orice afiș ori vitrină în care i se află vreo fotografie, nu-i place să se vadă în incremenirea clipei, fie ea alb-negru sau color. Și o înțeleg. Pentru că ea e departe de orice element static, pentru că e o mică bombă mereu gata de explozie, și legea ei interioară este mișcarea, chiar dacă vijeliile pe care le dezlănțuie îi pricinuiesc, în primul rînd, ei pagube...

Dar o priveam acum, în timp ce stam de vorbă în micul ei apartament cu un decor discret, rafinat și calm semnat de scenograful Ion Popescu-Udriște, domnul și stăpînul casei. O priveam pe Rodica Tapalagă, o ascultam și impresia cea mai puternică o făcea, paradoxal, nu vitalitatea ei de origine vulcanică, ci intelectualitatea ei aleasă. Fata aceasta cu obraz de liceană, pusă pe șotii, cu ochi în care dănțuiesc cele mai jucăușe luminițe, și cu «emploi» actoricesc de cochetă, a îngrămădit în capul ei rafturi de biblioteci, le-a digerat acolo bine și e acum o interlocutoare la care eleganța verbului, finețea și proprietatea expresiilor sînt de-a dreptul uimitoare. Rodica are harul marilor cozeuri și lucrul acesta — se știe, nu blamez pe nimeni — nu e tocmai însușirea cea mai frecventă a actorilor. E adevărat că, printre cuvinte, îi simt zvîcnind temperamentul ei în permanentă ofensivă, dar discuția noastră demarează totuși pașnic. Unde va ajunge, e greu de prevăzut...

UN CORD PUTERNIC ȘI UN CURAJ DE PIATRĂ

— Ce crezi despre condiția actorului, Rodica Tapalagă? Și, în general, ce părere ai despre meseria dumitale?

— *Nu o cred chiar atît de minunată încît să poți face, în numele ei, orice... Dar să nu încep cu un* **nu**, *ca să nu-mi întăresc singură legenda. O văd ca pe o profesiune din cele mai palpitante, care îți cere un cord puternic pentru a rezista la toate urcușurile și coborîșurile ei. Un cord puternic și un curaj de piatră.*

— Nu crezi că acest curaj ar putea fi înlocuit de talent?

— *Nimic nu poate fi substituit talentului și nimic nu poate ține loc de curaj, nici chiar mimarea lui. Și să-ți spun de ce: arta actorului e o artă intermediară, în care aparent tu exiști singur în fața publicului, aparent tu ești creatorul unic, și tu ești cel dintîi tras la răspundere. Dar tu, biet actor, ești de fapt un interpret — al autorului, al regizorului, al partenerilor și cîteodată și al tău. E o meserie în care trebuie să te subordonezi la prea mulți factori, încercînd totuși, pe cît se poate, să rămîi tu însuți! Și apoi, mai e și dificila problemă a rolurilor. Uneori un rol îmi e antipatic, alteori mă umple de o bucurie imensă.*

— Care, de pildă?

— *Să zicem rolul din piesa Ecaterinei Oproiu «Nu sînt Turnul Eiffel». Mi-a plăcut enorm pentru că puteam spune, prin cuvintele personajului, niște lucruri care mă frămîntau personal, la ora aceea.*

— Și ce anume te frămînta, Rodica Tapalagă?

— *Impostura, de exemplu. Sau reaua-credință sulemenită în principialitate. Sau nedreptatea. Uite, de pildă, am citit recent un articol nedrept despre un poet și o zi întreagă am clocotit de indignare! Și de fericire: de fericire că nu m-am blazat și că mai pot clocoti de indignare. Sau iată: nu vreau să fiu la dispoziția zîmbetului dulce sau acru al unui director de teatru, al unui regizor. Pur și simplu nu vreau.*

— Sincer să-ți spun, nu aș fi crezut niciodată ca Rodica Tapalagă să fie nemulțumită de condiția ei în teatru.

— *Sînt profund nemulțumită.*

— De ce?

— *Pentru că am o dezvoltare extrem de anevoioasă. Nu pot accepta liniștită să joc la trei ani un rol, mă rog, un rol care cred eu că mi se cuvine! Și n-aș avea impertinența să-l pretind dacă dv., cronicarii, nu ați fi semnalat în presă reușita unor roluri ale mele și dacă publicul — cu care, nu uitați, noi, actorii, avem în sală contactul direct — nu le-ar confirma. Intru în a zecea mea stagiune teatrală și țin să-ți spun că în cei doi ani petrecuți la Naționalul din Craiova am jucat mai mult decît în cei opt de la Teatrul «Bulandra», unde am făcut cu totul vreo 7—8 roluri.*

— Te felicit, dacă ai reușit să te instalezi atît de puternic în conștiința publicului cu atît de puține roluri.

— *Pentru mine e totuși un bilanț trist. Am 30 de ani, cariera unei actrițe, ca și a unui fotbalist, e destul de scurtă...*

— Dar există roluri pentru orice vîrstă...

— *Exact, numai că ceea ce pot juca acum, nu voi mai putea peste alți zece ani.*

— Și totuși cum crezi că s-a creat această situație? Nu mi se pare, sincer vorbind, că vreo mînă nefastă să fi urmărit anume destinul artistic al Rodicăi Tapalagă.

— *Fără îndoială, nu s-a întîmplat lucrul acesta, ai dreptate, și uite, să precizez din capul locului înainte de a mă înfierbînta iar: tot ce spun aici are o marcă absolut subiectivă, e un punct de vedere cumplit de personal, poate că greșesc, sigur că greșesc, dar cine are pretenția că în acest imperiu al subiectivităților care e lumea teatrului să dețină unicul și supremul adevăr? Știu că directorul unei instituții artistice nu poate avea doar grija mea, dar pe mine asta nu mă consolează. Pentru că anii trec și clepsidra de nisip se află în mîinile lui... Dar, desigur, nu numai a lui...*

— Ce alți factori crezi că mai pot frîna dezvoltarea continuă, armonioasă a unei actrițe — dacă-mi permiți să depășesc limitele «cazului» Rodica Tapalagă?

— *Ba chiar îți mulțumesc că mă scoți puțin «din priză»... Se vorbește mult, în ultima vreme, despre criza de roluri feminine, atît în dramaturgia universală cît și în cea română. Pînă la izbînda — apropiată, se zvonește — a matriarhatului, nu putem spera la o împărțire echitabilă a rolurilor pe sexe, mai ales cîtă vreme zona dramaturgiei va fi frecventată mai ales de dramaturgi. Sigur, aici am glumit, cu nițică amărăciune totuși. Eu aștept ca Marin Sorescu să scrie o piesă cu personaje feminine și eu să joc în ea, deși în meseria noastră sînt întotdeauna alții la fel de buni și chiar mai buni ca tine, care pot spera același lucru.*

— Și un alt element ce poate greva dezvoltarea unui actor?

— *Etichetele. Prejudecățile de distribuție. Sînt literalmente sclerozante. Eu am fost sortită și consemnată în țarcul rolurilor de cochetă.*

— Poate că temperamentul dumitale trepidant i-a îndreptățit la aceasta.

— *Dar nu e de loc același lucru. În viață, eu nu sînt de loc o cochetă. Rochiile, de pildă, nu mă interesează, găsesc chiar că sînt o preocupare stînjenitoare. Dar, mă rog, accept servitutea cîtă vreme a fi îmbrăcat cu grijă înseamnă un act de politețe față de cei din jur... Pe scenă am obosit să tot interpretez tipul acesta nefericit și livresc.*

— Și ce-ai prefera să interpretezi?

— *Orice, orice altceva. Chiar și o Desdemonă, chiar și o Noră.*

— Voiam să te întreb cum colaborezi cu regizorii...

— *Prost. Eu pornesc de la premisa că atunci cînd aparții unei distribuții răspunderea pentru soarta spectacolului se împarte și că, pentru rolul meu, pentru peticul meu de ogor, pentru sarcina mea, sînt cel puțin la fel de răspunzătoare ca și regizorul. Și apoi, eu nu am dreptul la bucuria creației, dreptul acesta aparține numai regizorului? Dar fără voluptatea muncii nu pot trăi, nu accept să trăiesc. Ce să fac, nu pot suporta sistemul de a prelua indicațiile regiei fără să le discut. Drept care, trag ponoasele și joc puțin.*

— Printre factorii ce-ți pot frîna împlinirea artistică să trecem deci și factorul Rodica Tapalagă.

— *Treceți. Eu, în orice caz, îmi plătesc polițele cinstit. Maestrul Șahighian, profesorul meu din institut, îmi spunea că meseria noastră — în care depinzi de o mie de factori pe care trebuie să știi să-i îmblînzești — cere două feluri de talent: talent artistic și talent social. Acesta al doilea îmi lipsește cu desăvîrșire.*

M-AM NĂSCUT PE STRADA GLORIEI...

— Cum ți-ai început drumul în teatru, Rodica Tapalagă?

— *Eram studentă în anul III la institut, am jucat împreună cu fratele meu în filmul «Alo, ați greșit numărul», eu n-am avut cine știe ce rol (Ștefan a fost însă grozav), dar perechea de frați a stîrnit interes și atunci toată presa a scris toate amănuntele anecdotice și amuzante cu putință. Cred că se știu pe de rost...*

— Te înșeli, draga mea, dacă îți imaginezi că cititorii au, în ce vă privește, o memorie care să reziste la trecerea a 12 ani.

— *Să repet atunci că am vrut să fac chimie industrială și că fratele meu a fost scrimer de performanță, că în familia noastră nu au existat nicicînd veleități artistice, că tata e un onest contabil de bancă iar mama o excelentă gospodină, că sînt născută, ca și amicul meu Octavian Cotescu, la Dorohoi, ba chiar pe aceeași stradă, strada Gloriei...*

— ... nume predestinat. Dar cum s-a operat mutația de la chimie la artă?

— *Cum să-ți spun eu... Cam de pe la patru ani am practicat meseria de copil-minune, recitînd cu mare succes poezii în echipa artistică a Băncii de Stat, drept care, pe la 12 ani, «obosită de succese», am hotărît să fac în viață o treabă serioasă și utilă. Deci, chimie. Cum se vede însă, ce ți-e scris, în frunte ți-e pus. O actriță de inimă — rara avis! — m-a ascultat recitînd la serbarea unui sfîrșit de an și aproape m-a rugat să mă duc la Institutul de teatru. M-am dus. Asta-i tot. Cum vezi, banal, plicticos.*

— Semeni la fire cu Ștefan Tapalagă? Pe scenă aveți foarte puține lucruri comune...

— *Nu, nu cred că semănăm! Ștefan e o fire caldă, deschisă, el e cel plin de fantezie și umor, eu sînt — cum vezi — o ființă afurisită, complet lipsită de simțul umorului și al adaptabilității.*

REALIZAREA MEA CEA MAI DESĂVÎRȘITĂ

— Există totuși o zonă calmă în viața dumitale?

— *Da, cea a căsniciei. E realizarea cea mai desăvîrșită a vieții mele și poate unica certitudine! Și nu uita că asta o spun după zece ani de mariaj.*

— Soțul e pictor scenograf, deci intră în sfera aceleiași activități creatoare. Crezi că e cu putință o căsnicie temeinică între doi artiști, sau e preferabil ca unul din soți să aibă o alt fel de profesiune?

— *Totul e în funcție de oameni, nu de serviciul lor. Dar cred că cea mai bună soluție e totuși intîlnirea — și profesională — în aceeași sferă de preocupări. Soțul meu are o înțelegere aparte pentru meseria mea, el e mai matur, mai calm, mai condensat, mai detașat ca mine, el îmi temperează excesele, el ține linia de echilibru în căsnicia noastră. Accept cu plăcere soluțiile pe care mi le dă, și în meserie, și în viață.*

— Și aveți timp suficient să fiți împreună? Multe menajuri se plîng de lipsa unei comunicări din cauza lipsei de timp.

— *Ne facem timp și pentru un film, și pentru o plimbare, și pentru gospodărie, și pentru foarte lungi șuete.*

— Ai un hobby, Rodica Tapalagă?

— *Da: să citesc. De fapt, să recitesc. Pot citi fără întrerupere și șase ore în șir.*

— Care îți sînt scriitorii preferați?

— *În primul rînd, rușii: Cehov, Tolstoi, Dostoievski. Sînt sentimentali, umani, calzi. Țin să-ți spun, cu riscul de a părea o demodată, că sînt partizana artei de emoție, de vibrație, de catharsis în ultimă instanță. Îi iubesc pe Thomas Mann și pe Faulkner, pe Camus și Truman Capote... Există acum această poezie a obiectelor, o literatură a obiectelor, o pasiune pentru viața lor secretă. Dar mie mi se pare că de la ele pînă la om e o cale prea lungă de parcurs. Iar pe mine mă interesează în primul rînd omul. Cînd sînt în străinătate, mă uit mai puțin la case, la vitrine, la lucruri neînsuflețite, mă uit la oameni, la felul cum vorbesc, cum rîd, cum trec posaci, cum se salută, cum își dau mîna.*

ACUM ȚIN CU «STEAUA»

— Îmi spunea cineva că te-a văzut la un meci de fotbal.

— *Da, îmi place mult spectacolul sportiv, și cel de fotbal în special, poate pentru că setea actorului de a căpăta o foarte rapidă confirmare a ceea ce face e obținută acolo imediat, direct și absolut! Și fotbalul e și un spectacol deconectant.*

— Te pomenești că ai și o echipă preferată?

— *Am, dar nu fac fixații. Mi-a plăcut «Viitorul», a fost o echipă grozavă, dar acum țin, cum se zice, cu «Steaua». Îmi schimb echipa preferată după calitatea componenților ei.*

— Ce însușiri ai cere unei fete tinere care ar ține să facă teatru?

— *Personalitate. O noțiune vagă și vastă, nu? Dar eu înțeleg prin personalitate în primul rînd o opinie clară asupra ta însuți, vizavi de societatea în care trăiești. I-aș cere o sensibilitate anume, ascuțită și ardentă, o discernere a fenomenelor esențiale ale vieții de cele aparente, în fond cred că i-aș pretinde un soi de maturitate precoce. Cam mult, nu? I-aș cere să vină la teatru nu pentru că aici existi într-o vitrină în care te vede toată lumea, nu pentru aplauze, nu pentru succesul la public masculin. Ci pentru o credință. Am convingerea că nu se poate face artă fără o poziție fermă ideologică, fără convingere. Eu cred că jucînd bine îmi fac bine bucățica mea de socialism.*

— Dacă ai da acum un examen și tema improvizației ar fi fericirea, cum ai reprezenta acest lucru scenic?

— *Să-ți dau cîteva răspunsuri, sau mai bine numai două. Întîi, cel sincer: o actriță care se apleacă cu modestie și recunoștință (să știi că fiecare actor își construiește cabotinul, felul anume în care mulțumește publicului) în fața unor ropote de aplauze ca cele declanșate de un meci de fotbal pe un stadion sud-american.*

Al doilea răspuns, cel convențional: un zîmbet radios, o figură copleșită de emoție, după ce am citit pe avizier distribuirea mea în rolișorul Reghinei din «Strigoii» lui Ibsen (rol pe care de altfel nu-l voi juca, cu orice risc).

Rodica Tapalagă ține, se vede la legende. Și, mai ales, la propria «legendă»...

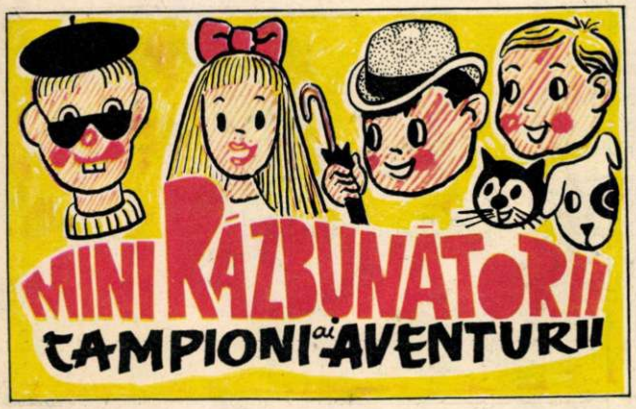

(Urmare de la numărul trecut)

Ce taină ascunde Nelu,care deși își cumpără mereu cîte o jucărie grozavă are totuși pușculița plină! Vreți să dezlegați misterul? Urmăriți în continuare aventurile minirăzbunătorilor.

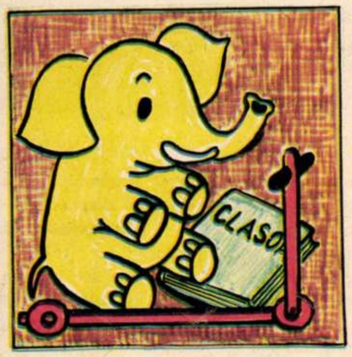

...un elefant... un clasor... Și trotinetă și-a cumpărat. Să nu ne mirăm dacă mîine îl vedem pe bicicletă!

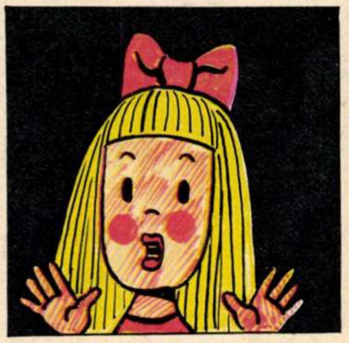

— Ei, de unde atîția bani? spuse Luminița, foarte mirată. Nu-i lucru curat aici! Să-l urmărim fără ca el să știe. Trebuie să dezlegăm taina!

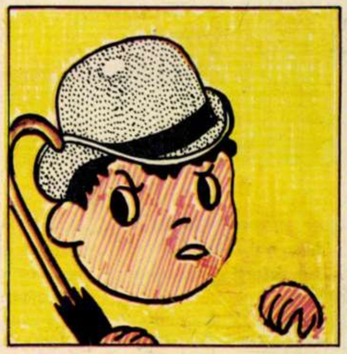

Hotărît, zis și făcut. Chiar a doua zi, eroii noștri — Norocel, Luminița și mezinul Țăchiță — se instalează la postul lor de observație.

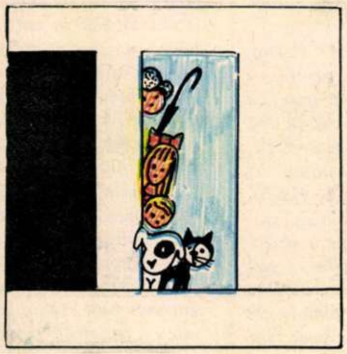

Cinci perechi de ochi privesc neobosit, în sus și-n jos,de-a lungul străduței, pînă ce — atenție! — apare amicul Nelu. Emoție puternică!

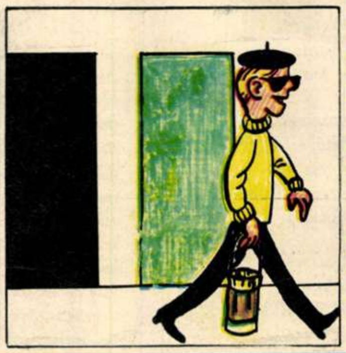

Nelu ține în mînă un sac de sport, gol. Încotro, amice? După el, copii!

IRVA

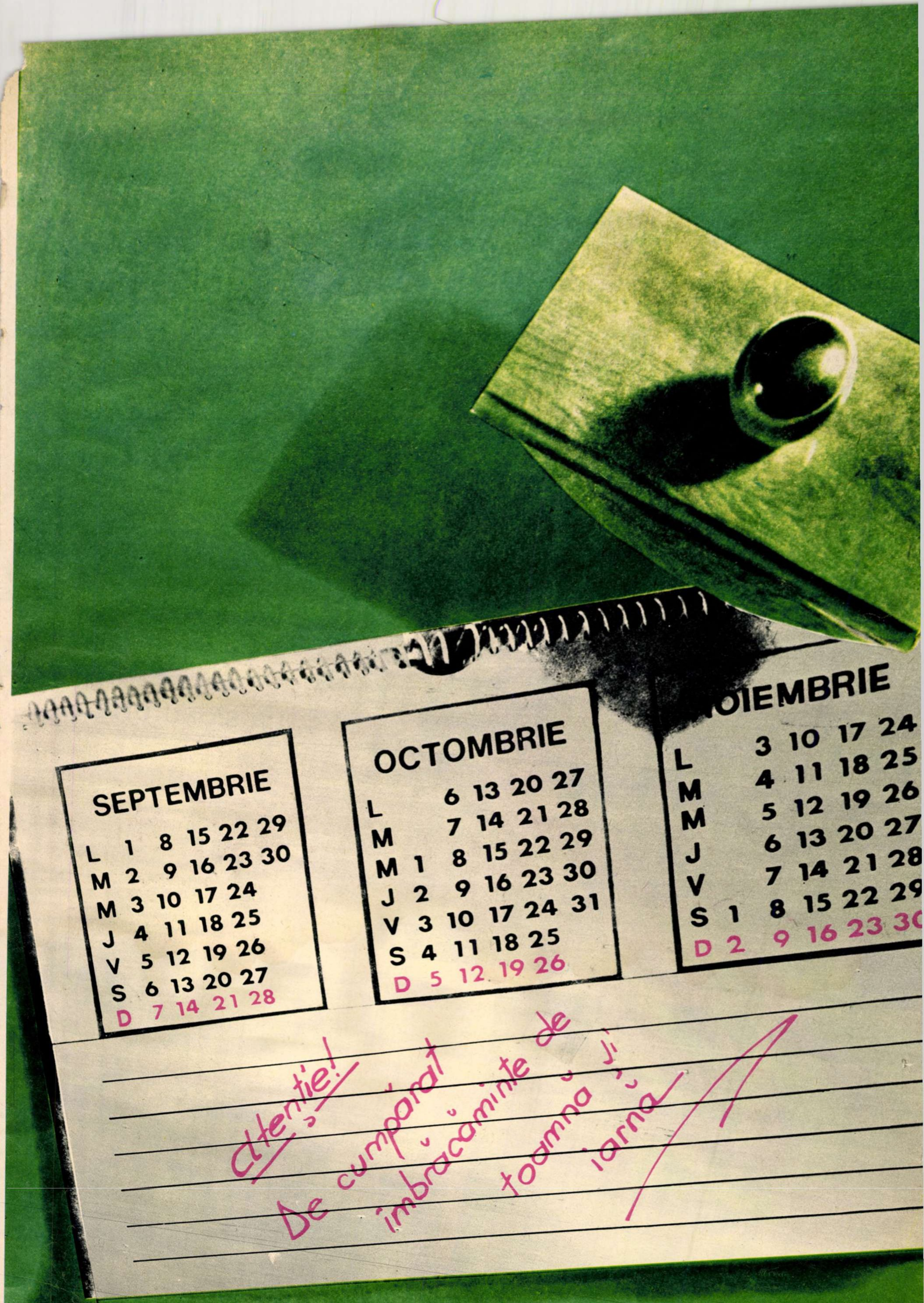
SEPTEMBRIE
L 1 8 15 22 29
M 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24
J 4 11 18 25
V 5 12 19 26
S 6 13 20 27
D 7 14 21 28
OCTOMBRIE
L 6 13 20 27
M 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
J 2 9 16 23 30
V 3 10 17 24 31
S 4 11 18 25
D 5 12 19 26
OIEMBRIE
L 3 10 17 24
M 4 11 18 25
M 5 12 19 26
J 6 13 20 27
V 7 14 21 28
S 1 8 15 22 29
D 2 9 16 23 3
Atenție!
De cumpărat îmbrăcăminte de toamnă și iarnă

În acest an, a fost pregătit
nou sortiment de îmbră
încălțăminte,
și con

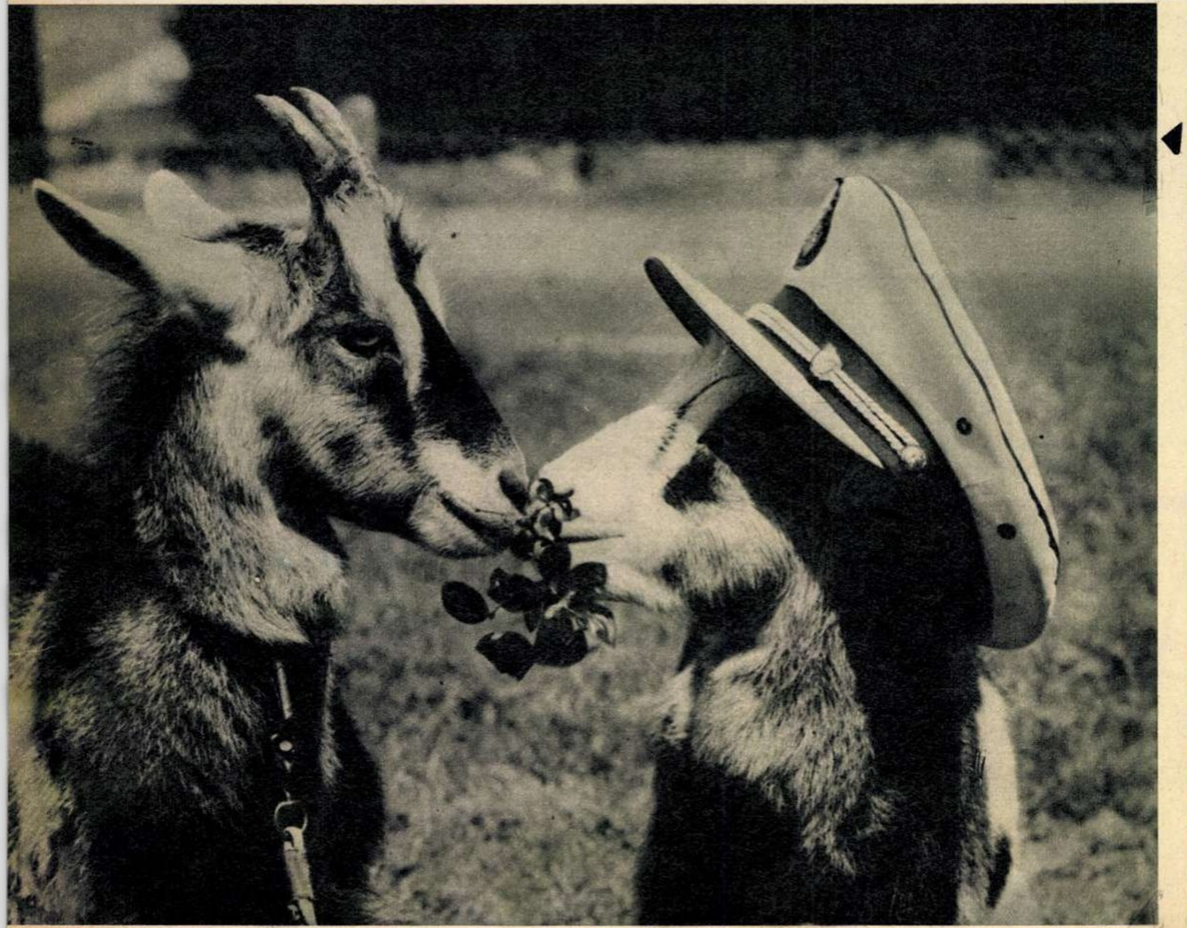

VII DISEARĂ PE IMAȘ?

Dacă de la Amor și Psyché pînă azi poveștile de dragoste nu s-au banalizat încă, n-o să se întimple așa ceva tocmai cu idila perechii Gruff, iedul — Mildred, căprița. Priviți expresia de totală fericire a celor doi îndrăgostiți din fotografia noastră și îndrăzniți să spuneți că ați mai văzut așa ceva!

CA SĂ NU UITE...

Una din principalele îndatoriri ale celui care ține volanul în mînă este să cunoască (și, mai ales, să respecte!) regulamentele de circulație. Nu se poate spune că proprietarul acestui automobil, din orașul elvețian Luzern, nu este preocupat de indicatoarele rutiere. În orice caz, mașinii sale i s-ar potrivi de minune numele de «coșmarul șoferului amator»!

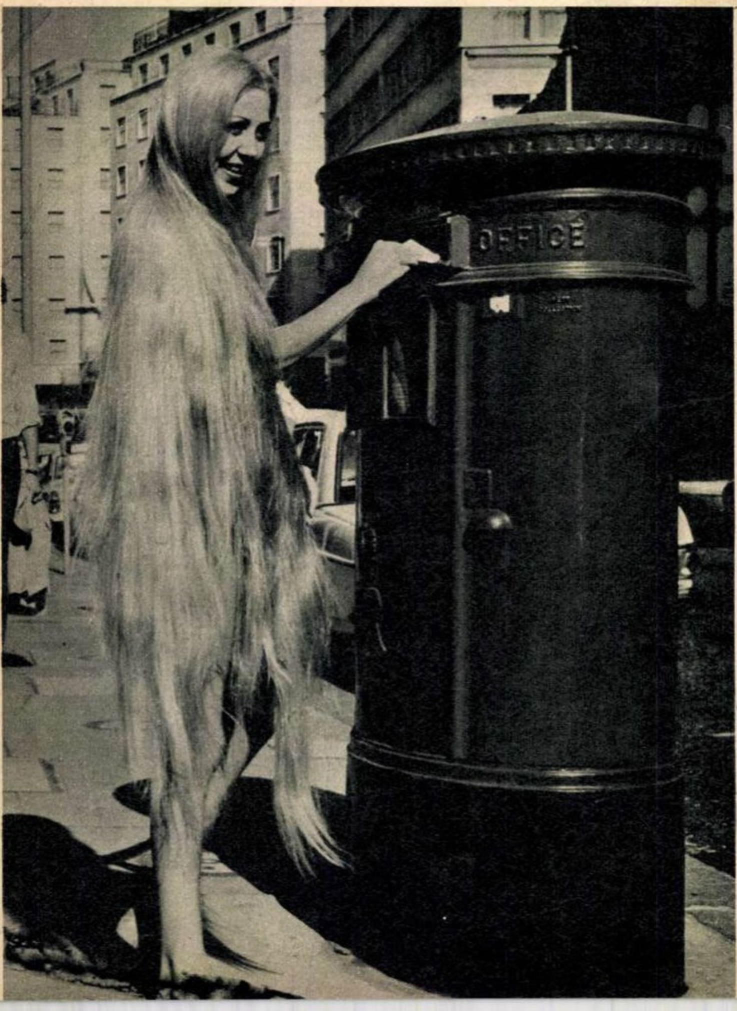

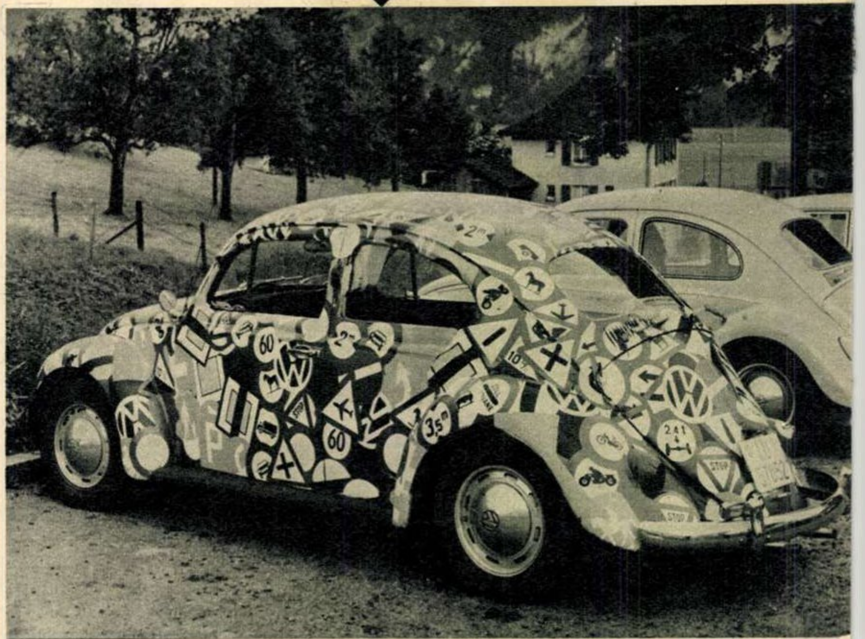

CU AȘA PERUCĂ NICI ROCHIE NU-ȚI MAI TREBUIE

Domnii Jon, Max și Paul sînt proprietarii unui nou și monden salon de coafură londonez. Cu prilejul deschiderii, ei au lansat peruca cu cel mai lung păr din lume. O vedeți și dv. pe capul tinerei Holly O'Neile (18 ani), care a ieșit pentru o clipă să arunce o scrisoare la cutie.

UMOR

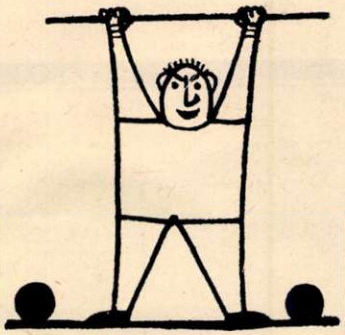

Tentativă de record...

Titi GHEORGHIU

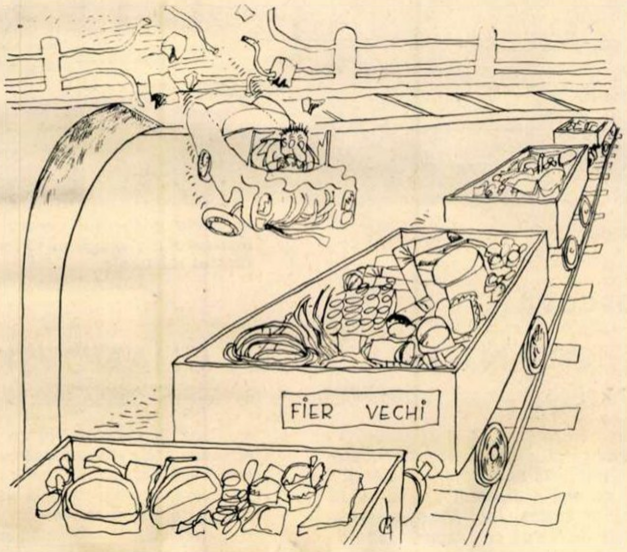

V. Crăiță MÎNDRĂ

UMOR DE PESTE HOTARE

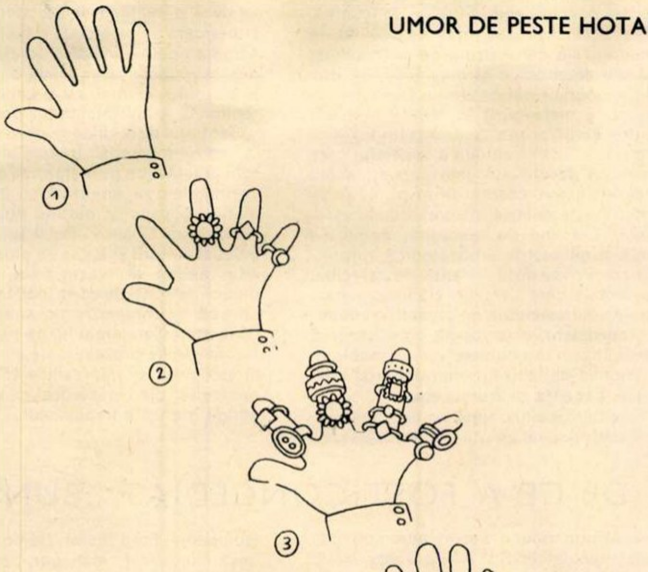

TUTTI-FRUTTI

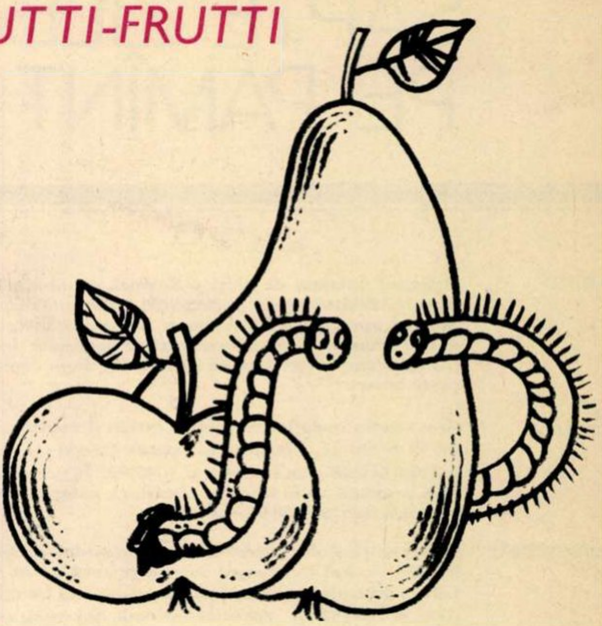

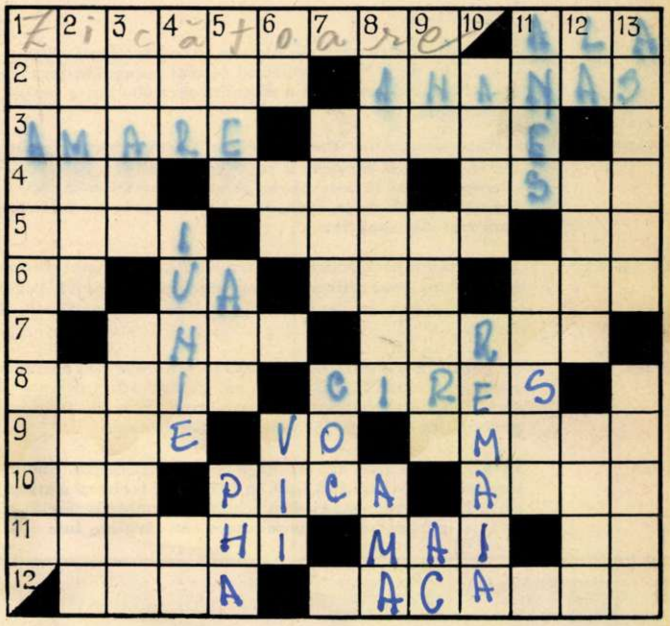

ORIZONTAL: 1) Cînd o face plopul pere și răchita micșunele — ...-bala portocala. 2) A scoate din pepeni — Fruct exotic, foarte aromat și suculent. 3) Torent — Migdalele lui Topîrceanu. 4) Prefix pentru ureche — Fructe specifice toamnei — Autorul tabloului «La culesul strugurilor». 5) A împrejmui (fig.) — Fructe galbene-portocalii și parfumate — Peltea, în fond! 6) Sînt rele! — Luat la mijloc! — Pachet de hîrtie — A astîmpăra setea. 7) Născocire — Pictor rus, autorul pînzei «Fata cu piersici». 8) Una din eroinele principale ale piesei «Livada cu vișini» de Cehov — Pom ale cărui fructe se coc la sfîrșitul primăverii. 9) Fructul gîndirii — Intră-n vorbă! — Autorul romanului «Pămîntul fructelor de aur». 10) Rîu în Anglia — ...pară mălăiață în gura lui nătăfleață — Oraș din vestul țării, renumit pentru pepenii care se cultivă prin împrejurimile sale. 11) Eroul nuvelei «Cireșele» de Fănuș Neagu — «Fructe în...», volum de versuri de Ștefan Iureș — Brîul de la Zimnicea! 12) Eroina principală din piesa «Livada cu vișini» de Cehov — Însoțitoarele lui Bachus, zeul vinului și al viței de vie.

VERTICAL: 1) Ca nuca-n perete. 2) De florile mărului — «Femeia proaspătă și luminoasă ca o mandarină cojită» din romanul «La Medeleni» de Ionel Teodoreanu. 3) Autorul piesei «Livada cu vișini» — Tînăr prozator român, autorul nuvelei «Agurida». 4) Fluviu în Africa de Sud — Vine după luna lui cireșar — Două din cireșe! 5) De oaie — Varietate de struguri, cu boabe mărunte și dese — Literă sanscrită. 6) Miez de mandarină! — ...și miez de nucă! — Unde se coc strugurii. 7) Salcîm (reg.) — «Cînd strugurii se...», balet de Mihail Jora. 8) Struguri aromați, cu boabe rotunde, dese și verzi — A iubi (înv.). 9) «...Nucului», nuvelă de Remus Luca — A trage nădejde — Trage ața. 10) «Cunoști țara în care înflorește portocalul?» de Ambroise Thomas — A ridica ochii... de la ciorapi. 11) Localitate în Norvegia — Pepene de Brăila. 12) «...mere», nuvelă de Ion Slavici — Eroii romanului «Cireșarii» de Constantin Chiriță (sing.) — Dans (înv.). 13) A potrivi mai multe lucruri laolaltă — Fruct mediteranean, asemănător cu mărul.

Adam STOICA

Dicționar: RIB, IRO, PHA, AMA, ANES.

Dezlegarea jocului «REMBRANDT», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SASKIA — LEYDA. 2) ANATOMIE — BOU. 3) GIM — TITUS — OT. 4) E — STANĂ — NEMO. 5) AMOR — ALRO — EP. 6) ȚIN — L — IA — ARO. 7) AN — ZARAFUL — R. 8) EMIȘI — ALIAT. 9) ARISTOTEL — LR. 10) LV — AM — AL — UIE. 11) BAN — ATU — ARAT. 12) A — HENDRICKJE.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

MADRID	**Deficitul balanței de plăți a Spaniei va ajunge probabil pînă la sfîrșitul anului la peste 100 milioane dolari. Banca Spaniei apreciază că situația se datorează costului mare al importurilor, scăderii veniturilor provenite din turism (22 milioane dolari față de 65 în 1968), fugii capitalurilor peste hotare .**
MOSCOVA	**Organizația sovietică de turism extern «Inturist» a aniversat 40 de ani de la înființare. Față de 431 000 turiști străini în 1956, în 1968 s-au înregistrat 1 700 000. În perioada 1971—1975 urmează să ia ființă noi hoteluri, campinguri și moteluri, totalizînd 200 000 locuri.**
MONTEVIDEO	**Scăderea tirajului ziarelor din Montevideo de la 500 000 în 1958 — cînd Uruguayul deținea primul loc în America Latină în ce privește răspîndirea presei — la 160 000 în prezent se datorează, apreciază «Mundo Nuevo»,situației economice și politice care a determinat o criză de încredere în presă.**
ALGER	**Inițiat de patru țări — Algeria, Tunisia, Mali, Niger — și sprijinit de O.N.U., proiectul șoselei transsahariene care va străbate deșertul pe o distanță de 6 000 km a intrat în fază finală.**
WASHINGTON	**Compania aviatică «Pan American World Airways» a anunțat intrarea în serviciu a supersonicului pentru pasageri «Boeing 747» la 15 decembrie, pe ruta New York—Londra—Frankfurt. O a doua linie, New York—Paris, va fi inaugurată trei zile mai tîrziu.**
BRUXELLES	**Diminuarea producției industriale a țărilor Pieței comune în perioada concediilor — în special în luna de vîrf, august — a atins 40% în Franța, 14% în Italia și Olanda, 9% în Belgia.**
ROMA	**Se constată o continuă descreștere a numărului spectatorilor teatrelor. Încasările a opt teatre administrate de serviciile guvernamentale au scăzut față de stagiunea precedentă cu peste 150 milioane lire italiene.**
PARIS	**Învățămîntul mixt are tendința de a se generaliza. Ancheta întreprinsă de U.N.E.S.C.O. în 105 țări și teritorii a stabilit că în 27 dintre acestea a fost adoptat la toate nivelurile, iar în 14 se preconizează introducerea sau lărgirea lui.**

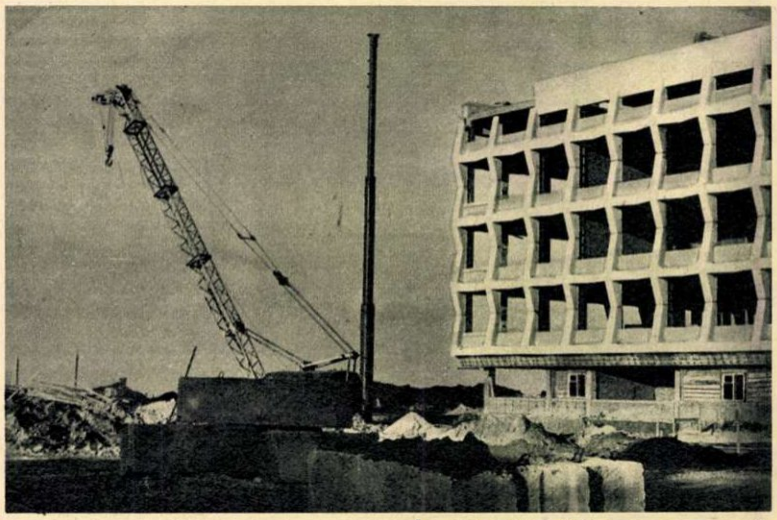

În piața viitorului centru memorial: institutul pedagogic ce va purta numele tatălui lui Lenin.

(fotografia autorului)

MOSCOVA

ȘANTIERUL DE LA ULIANOVSK

— Corespondență de la Eugeniu OBREA —

Casa de la nr. 17 A a dispărut. O căsuță cu pereți din lemn vopsiți în cafeniu, puțin gîrbovită de timpul necruțător. Căsuța cu etaj a dispărut, dar va reapărea exact în același loc. Ploile și vînturile purtate de Volga cea capricioasă nu vor mai izbi în pereții firavi, îmbătrîniți. Un edificiu impunător, din marmură albă, montat pe 50 de piloni de beton, va ocroti modesta căsuță.

Locul acesta îl cunosc milioane de oameni: în Simbirskul din urmă cu un secol, aici s-a născut Lenin. Sfîrșitul de toamnă găsește Ulianovskul (oraș cu 300 000 de locuitori, ale cărui uzine de automobile, aparate electronice și mașini-unelte duc faima locurilor natale ale lui Lenin pe îndepărtate meleaguri) în febrile pregătiri pentru sărbătorirea centenarului lui Vladimir Ilici. Zona centrală a vechiului oraș rusesc a devenit un vast șantier: acolo unde se găsea căsuța de la nr. 17 A se construiește centrul memorial dedicat lui Lenin. Coloane de marmură, pereți de sticlă, o geometrie arhitectonică surprinzătoare. Privite de la distanță, de pe Volga, elementele care compun clădirea par un aranjament asimetric de gigantice cuburi. Din apropiere, chiar acum cînd lucrările continuă, iar interioarele nu au dobîndit fizionomia definitivă, construcția își dezvăluie eleganța și frumusețea.

Vladimir Snejnik, unul dintre constructorii centrului, ne poartă printre schele, pe șantierul în care bătălia cu timpul este obsedantă. Un vast amfiteatru dominat de alb: 1 400 de locuri. Scena n-a căpătat înfățișarea exactă, stalurile sînt doar niște trepte de beton, lojile sînt descifrabile pe pereții înalți. În această sală se va desfășura solemnitatea consacrată centenarului leninist. O sculptură înaltă de 8 m, confecționată dintr-un singur bloc de marmură, îl va înfățișa pe făuritorul statului sovietic.

Clădirea principală a centrului memorial va avea o înălțime de 36 metri. În partea superioară se va instala o bibliotecă consacrată operei lui Lenin. În clădire își vor desfășura activitatea filiala din Ulianovsk a Muzeului central «V.I. Lenin» și Casa regională a învățămîntului politic.

Șantierul de la Ulianovsk nu se limitează la centrul memorial. În aprilie 1970, vizitatorii orașului de pe Volga vor descoperi în vecinătatea sa un hotel cu 26 etaje, un institut pedagogic purtînd numele lui Ilia Nikolaevici Ulianov (tatăl lui Lenin), un palat al culturii și o casă a pionierilor. Baletul aerian al macaralelor, febrilitatea muncii pe schelele ce se înalță cutezătoare spre cer nu contenesc nici noaptea, pentru că în atmosfera orașului de pe Volga plutesc semnele prevestitoare ale iernii, anotimpul gerurilor năprasnice și al zăpezilor nesfîrșite, cînd misiunea constructorilor atinge granițele imposibilului.

DE CE A FOST CONCEDIAT „BUNKIE"?

Începutul noului sezon automobilistic este dominat în S.U.A. de scandalul în jurul subitei concedieri a președintelui companiei Ford Motor, Semonn Knudsen, multimilionarul manager, cunoscut în cercurile de specialitate sub numele de «Bunkie».

Vestea «lichidării» acestuia de către marele patron Henry Ford II este considerată cu atît mai senzațională cu cît se știe că,în urmă cu 20 de luni, Knudsen fusese pur și simplu racolat de la General Motors, unde acesta s-a remarcat printr-o serie de succese răsunătoare și mai ales prin abilitatea cu care a manevrat pentru scoaterea din impas a compartimentului deficitar: «Pontiac».

În urma unor tratative secrete pe care le-a purtat cu Henry Ford II personal, Knudsen a acceptat funcția de președinte-

FACTOR
GORDON'S GIN
WRIGLEY'S SPEARMINT
satisfying

◀ **«Picadilly, Green Park și Leicester Square au devenit locuri cu care Londra nu mai știe dacă să se mîndrească sau să se rușineze, deoarece au fost literalmente ocupate de mulțimi de hippies și beatnici» — menționează agenția de presă «Keystone» în textul care însoțește această imagine. Poliția londoneză a întreprins o operație de îndepărtare a numărului mare de tineri cu aspect nu prea igienic, care se instalaseră, ca într-un fel de campinguri, în aceste locuri dragi londonezilor.**

COMENTARIU

Fenomene comune

de Silviu **BRUCAN**

Trăim într-o vreme în care generalizările pripite joacă cele mai teribile feste celor care nu rezistă tentației, o vreme în care diversitatea condițiilor social-politice din fiecare țară se afirmă cu atîta tărie încît ceea ce Gramsci numea «recunoașterea terenului național» *trebuie să ocupe un loc prioritar în decalogul comentatorului de politică externă. Tocmai de aceea ne vom apropia cu maximă precauție de fenomenele comune de dată recentă din două țări — Bolivia și Libia — aflate pe două continente atît de diferite, chiar dacă loviturile de stat militare care le-au proiectat pe ecranele lumii prezintă asemănări izbitoare. Mai mult, ne vom feri să tragem concluzii categorice și definitive din faptul că ambele au fost precedate de acțiunile politice din Peru și Sudan, țări aflate pe aceleași continente, chiar dacă și evenimentele din capitalele lor cuprind niște elemente comune care sar în ochi.*

În Bolivia, militarii în frunte cu generalul Ovando Candia au preluat puterea și, contrar tradițiilor juntelor militare latino-americane, și-au inaugurat guvernarea prin suspendarea codului petrolier încheiat în 1954 cu compania americană Gulf-Oil, prin care se acordau acesteia privilegii excepționale de prospectare și exploatare. Proclamația generalului Candia, după ce înfierează pericolele de anarhie și subversiune — așa cum șade bine unui militar — vorbește despre «recuperarea bogățiilor naționale transferate în condiții dăunătoare interesului național». O frază despre care ziarele scriu că este studiată cu atenție în cancelariile de la Washington și în birourile firmelor americane care au «interese» în Bolivia.

În ce privește Libia, lovitura de stat militară de la 1 septembrie care a răsturnat regimul regelui Idriss a fost urmată de un comunicat care afirmă că scopul conducătorilor militari este «să edifice o Libie revoluționară, socialistă, izvorîtă din propriile noastre realități și independentă de orice doctrină». Pînă nu demult, Libia era descrisă în magazinele ilustrate din Occident ca o «țară a liniștii», guvernată de un rege bătrîn și autoritar. Această imagine idilică și reconfortantă, într-o lume atît de agitată, era totdeauna însoțită de amănuntul potrivit căruia producția de petrol ajunsese la 125 milioane tone anual, situînd Libia printre primele țări din lume în această materie. Beneficiarul nu este de astă dată Gulf, ci Standard Oil of New Jersey, care se află în «relații speciale» cu firma anglo-olandeză Royal Dutch Shell. Și în acest caz, evenimentele sînt urmărite cu profundă neliniște la Londra și Washington, deși noii conducători libieni au dat asigurări că vor respecta toate acordurile încheiate de Libia cu alte state.

După cum se vede, este vorba, atît în Bolivia cît și în Libia de ceva mult mai serios decît o simplă alergie a militarilor pentru petrol. Elementul comun și oarecum inedit rezidă în caracterul antiimperialist *pe care au ținut să-l proclame din primul moment regimurile militare venite la putere în aceste țări. Este prematur să ne pronunțăm asupra consecvenței acestei orientări atîta timp cît nu s-au produs schimbări de structură corespunzătoare. Faptul rămîne totuși simptomatic pentru tendințele ce se afirmă pe cele două continente și singurul lucru care se poate susține cu certitudine este că* datele fundamentale ale problemei sînt comune. *Produsul național brut calculat pe cap de locuitor în 1968 în Africa era de 160 de dolari, iar în America Latină de 400 de dolari, iar ritmul mediu de creștere anuală, respectiv de 1,4 și 1,7 la sută. Dacă acest ritm de creștere se menține, Africa va avea în jurul anului 2000 cam 10 la sută din nivelul actual de viață al francezilor, iar America Latină va avea cam 25 la sută din nivelul actual de viață al americanilor. O perspectivă cu adevărat sumbră. Evident, ritmul de creștere în continentele subdezvoltate nu poate fi accelerat, dacă grosul beneficiilor care decurg din exploatarea bogățiilor lor naturale se scurge în [illegible] narele marilor corporații străine. Este un adevăr atît de strigător, încît a pătruns și în rîndul ofițerilor din țările menționate, ofițeri în care Gulf, Standard Oil și Royal Dutch își puseseră atîtea nădejdi!*

manager cu un salariu de 200 000 dolari pe an. El n-a avut prea multe mustrări de conștiință atunci cînd și-a părăsit vechiul patron, întrucît în cursa pentru fotoliul prezidențial pierduse, la General Motors, în favoarea concurentului său Edward Cole. Pe de altă parte, era în joc și o problemă de orgoliu personal; Knudsen spera să calce tradiția legăturilor dintre familia sa și firma Ford. În urmă cu 50 de ani, tatăl său fusese concediat de Henry Ford, regele neîncoronat al automobilului, și acceptase să lucreze pentru General Motors. Acum, Ford II îi oferea el însuși funcția supremă în administrația companiei care ocupă locul al doilea din lume în industria de automobile (14 miliarde dolari capital, peste 400 000 de salariați și o producție de 5 000 000 automobile). Contractul a fost încheiat pe termen de cinci ani, în care timp Knudsen urma să primească — ca salariu și tantieme — peste un milion de dolari.

Totul părea în perfectă ordine; încă din primele luni «Bunkie» a reușit să-și demonstreze calitățile de manager neîntrecut, operînd, cu mînă sigură și cu ingeniozitatea ce-l caracterizează, pe diferite planuri. Una din marile lui performanțe a fost lansarea faimosului «Maverick», acest *compact car* ce constituie replica Ford la automobilul de mic litraj realizat de Volkswagen și de alte firme europene. General Motors avea toate motivele să deplîngă încă o dată plecarea lui Knudsen. Dar iată că în ajunul deschiderii anului automobilistic, tocmai cînd marii producători americani erau preocupați de situația alarmantă a stocurilor de mașini nevîndute din seria 1969, vestea concedierii lui Semonn Knudsen a avut efectul unei adevărate bombe. Nimeni nu s-ar fi așteptat la o astfel de întorsătură, știut fiind cît de necesară și valoroasă este prezența unui specialist de asemenea clasă în conducerea unei companii de dimensiunile Fordului. Dar zarurile au căzut; Henry Ford II i-a comunicat lapidar președintelui-manager: «*You're fired*» (Sînteți concediat). Primele ecouri și comentarii s-au referit, firesc, la un prezumtiv spionaj industrial. Curînd însă lucrurile s-au clarificat. Knudsen n-a fost nici pe departe bănuit de spionaj în favoarea lui General Motors, ci pur și simplu a căzut victima unei *conspirații de palat*. Clanul din Deargborn al managerilor lui Ford, în frunte cu Lee Iacocca, vicepreședintele firmei, a putut să impună îndepărtarea lui Knudsen, ale cărui realizări au reușit în mai puțin de doi ani să periclitеze pozițiile vechilor cadre de conducere. Lovitura împotriva «președintelui-intrus» a fost minuțios pregătită, iar Henry Ford n-a avut altceva de făcut decît să abdice în fața presiunilor, acceptînd să-l piardă pe omul în care a investit atîtea speranțe. Un «fired» fără explicații și un cec prin care președintele concediat urmează să primească — conform contractului inițial — salariul integral pe următorii trei ani au pus capăt activității efemere a lui Bunkie la conducerea gigantului Ford Motor Company. Interpelat de ziariști în legătură cu plecarea neașteptată a lui Semonn Knudsen, Lee Iacocca a răspuns jenat și evaziv: «*No comment!*» Misterul s-a clarificat deplin atunci cînd s-a anunțat numirea ca președinte a lui Iacocca în fruntea unui triumvirat de manageri. Rămîne de văzut ce implicații și urmări va avea acest caz, mai ales în perspectiva anului 1970, care se anunța și așa destul de dificil pentru cezarii industriei americane de automobile.

Dic. BABOIAN

ECONOMIA NIPONĂ - ÎNCOTRO ?

Potrivit studiului consacrat economiei nipone de Organizația pentru cooperare economică și dezvoltare (O.E.C.D.), actualul progres economic japonez va continua în același ritm și în lunile viitoare. Anul trecut, Japonia a realizat o creștere a produsului național brut de 14,4%. Pentru anul 1969, se prevede o cifră de asemenea ridicată, de ordinul a 10-12%. Ceea ce surprinde în acest boom economic este faptul că el a fost însoțit în ultima sa

(Continuare în pag. 30)

Coadă în fața probelor de sol lunar expuse la Institutul de științe geologice din Londra.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVA FOTO

VERDICTUL DE LA NÜRNBERG

Nürnberg, 1 octombrie 1946. Tribunalul militar internațional, care judecă pe marii criminali de război, încheie dezbaterile procesului început cu un an mai înainte. Cei opt judecători reprezentînd Uniunea Sovietică, S.U.A., Anglia și Franța, urmează să hotărască acum soarta celor douăzeci și unu de criminali de război hitleriști aflați pe banca acuzaților. La ora 12 se dă citire ultimei dintre miile de pagini ale dosarului acestui cel mai mare proces din toate timpurile, a cărui desfășurare a fost urmărită cu deosebit interes de opinia publică internațională, animată de dorința ca ororile provocate de naziști să nu se mai poată repeta niciodată. Sînt condamnați la moarte, prin spînzurătoare, unsprezece mari criminali de război; alți șapte sînt condamnați la detențiune pe diferite termene și trei sînt achitați. Execuția principalilor vinovați a avut loc în marea sală a gimnaziului local, în noaptea de 15 spre 16 octombrie 1946 — între orele 1,10 și 2.45 — și la ea au fost convocați să asiste 40 de martori, între care și opt ziariști. Cu cîteva ore mai înainte se anunțase sinuciderea lui Goering. Vor fi executați deci numai zece condamnați: Ribbentrop, Keitel, Kaltenbrunner, Rosemberg, Frank, Frick, Streicher, Sauckel, Jodl și Seiss-Inquart.

Cu această sentință, justiția consemnează noul principiu de drept internațional: pedepsirea crimelor de război.

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 29)

fază de o îmbunătățire spectaculoasă a balanței de plăți. Celelalte momente de creștere explozivă a economiei nipone în perioada postbelică au fost marcate de sporiri însemnate ale importurilor și, implicit, ale cheltuielilor externe, ceea ce a avut ca efect înregistrarea unor balanțe de plăți deficitare. Guvernul a fost obligat de fiecare dată, în astfel de situații, să adopte măsuri monetare restrictive, pe care le-a menținut pînă la rezolvarea dificultăților financiare.

În prezent însă Japonia este din ce în ce mai puțin dependentă de import. Industria își orientează producția și cheltuielile spre mărfuri într-o măsură tot mai mică legate de sursele externe, găsind înlocuitori pentru materialele altădată furnizate de partenerii străini și adoptînd măsuri eficiente de restrîngere a importurilor (în această categorie intrînd materiile prime). Totodată, tradiționalul deficit al comerțului invizibil a dispărut, datorită mai ales sporirii flotei comerciale. Toate acestea s-au produs în contextul unei impresionante creșteri a exporturilor.

Chiar dacă pentru perioada imediat următoare este posibilă o modificare relativă a acestor tendințe, surplusul balanței de plăți nu va coborî — se apreciază — sub cifra de 2 miliarde dolari. Este de așteptat, de asemenea, ca rezervele japoneze de aur și devize (în prezent de aproximativ 3,1 miliarde de dolari) să depășească în primele luni ale anului viitor cifra de 4 miliarde dolari.

Studiul dat publicității de O.E.C.D. a avut darul să întărească convingerea unor experți occidentali, în special americani, că moneda niponă — yenul — este în momentul de față, ca și marca vest-germană, subevaluată. Guvernul de la Tokyo a exclus însă categoric, pînă în prezent, orice discuție în legătură cu o eventuală reevaluare.

Constantin ȚINTEA

3 PREȘEDINȚI ÎN 5 LUNI

Puciul militar consumat acum trei săptămîni în capitala boliviană a readus în prim plan figura celui care în octombrie '64 l-a răsturnat din fotoliul prezidențial pe Paz Estenssoro: generalul Alfredo Ovando Candia — «eminența cenușie», cum i se mai spune în La Paz.

Aspirant încă de atunci la postul suprem în calitate de exponent al cercurilor militare, generalul Candia și-a atins obiectivul abia după ce timp de doi ani (1964-1966) — «de jure» — și apoi încă trei — «de facto» — a împărțit președinția cu Barrientos și după ce vicepreședintele Salinas și-a adjudecat-o, în urma catastrofei aeriene în care a pierit Barrientos (mai '69).

Într-o «cartă a revoluției», dată publicității chiar în ziua preluării puterii, Ovando Candia se declară, printre altele, un apărător al suveranității naționale asupra resurselor naturale; relevînd necesitatea ca statul bolivian să participe efectiv la valorificarea bogățiilor țării. În acest sens a luat și o primă măsură concretă, anulînd «Codul petrolului», în baza căruia compania nord-americană «Gulf-Oil» extrăgea anual, numai la Santa Cruz, cîte 5 milioane de litri petrol, dînd Boliviei doar 33% din profituri și 11% din producție. Această stare de fapt dăinuia însă chiar dinainte de 1964. Unii comentatori se întreabă de ce totuși Candia nu a acționat mai devreme.

O serie de disensiuni, scindări, în partidele Falanga socialistă boliviană și Mișcarea naționalistă revoluționară, au făcut ca opoziția boliviană să fie ineficientă în fața măsurilor represive ale generalului Barrientos. Anul trecut însă, o dată cu consolidarea frontului opoziționist prin acțiunea maselor populare, Congresul Național și-a retras de mai multe ori votul de încredere acordat guvernului, ceea ce a dus la suspendarea repetată a Congresului și instituirea stării de asediu «sine die» pe întreg teritoriul țării. Concesionarea de noi terenuri unor societăți străine care acționau în Bolivia a provocat ample manifestații populare de protest, partidele de opoziție hotărînd să-și retragă deputații din Congres «pentru a nu fi complice la trădarea suveranității naționale». În același timp, tot mai multe personalități politice și din economie au cerut cu insistență naționalizarea societății «Gulf-Oil». Barrientos s-a văzut astfel silit să inițieze tratative cu «Gulf-Oil», care însă au rămas la stadiul tatonărilor.

După dispariția lui, era de așteptat ca Siles Salinas să acționeze mai ferm în această direcție. Dar o anumită ezitare, declarația sa că «încă nu a studiat problema» (apărarea petrolului bolivian), au dat cîștig de cauză lui Candia, care încă de la începutul campaniei electorale pentru viitoarele alegeri prezidențiale s-a declarat în favoarea rezolvării acestei probleme potrivit intereselor naționale.

Speculațiile adversarilor săi menite să-l discrediteze (acreditîndu-se ideea că generalul s-ar afla în solda societății «Gulf-Oil»), precum și conturarea unui contracandidat puternic în alegerile viitoare, l-au determinat pe Ovando Candia să-și asigure cu cîteva luni mai devreme fotoliul prezidențial. După preluarea puterii, Ovando Candia a prezentat un program de reforme menit — potrivit opiniei observatorilor politici — să găsească sprijinul celor mai diverse pături ale opiniei publice. Rămîne însă de văzut dacă acest program se va ancora într-adevăr în realitățile actuale boliviene și dacă el va fi aplicat în spiritul și litera lui.

Dan BULGĂR

„RUMÅNISCHE LYRIK“

RUMÄNISCHE LYRIK
Eine Auswahl
übersetzt und herausgegeben
von Zoltan Franyó
Bergland Verlag Wien

Cuprinzînd 270 de poezii selectate din opera a 144 poeți români, antologia «Rumänische Lyrik», apărută recent la Bergland Verlag din Viena, nu este numai o culegere a celor mai bune producții lirice românești, ci oferă în același timp o privire de ansamblu asupra evoluției poeziei din țara noastră pe o perioadă de mai bine de o sută de ani.

Scriitorii sînt prezentați în ordine cronologică, cel dintîi fiind Vasile Alecsandri. Urmează Eminescu, «cu care lirica românească atinge punctul său culminant», Al. Macedonski «cel care a făcut legătura dintre simbolismul românesc și cel francez». Sînt cuprinse apoi poezii de Vlahuță, Coșbuc, Arghezi, Goga, Minulescu, Eftimiu, Pillat, Blaga, Stancu, Jebeleanu. Oprindu-se asupra generației lui Nicolae Labiș, autorul antologiei își încheie volumul cu poezii ale celei mai tinere generații de poeți români, printre care Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Petru Popescu.

Apreciată ca una dintre cele mai bune antologii de poezie românească editate peste hotare, lucrarea a apărut în traducerea și sub îngrijirea unei personalități literare de prim rang: Zoltan Franyó.

«Trebuie să-i fim recunoscători lui Zoltan Franyó pentru faptul că și-a dedicat imensa capacitate de traducător alcătuirii volumului de lirică românească, pe care l-a prezentat într-o ținută desăvîrșită. Cei care simt bogăția vibrantă a limbii, a metaforei, vor putea gusta realizarea sa» — scrie Franz K. Franchy în cuvîntul înainte care precede ediția.

Volumul beneficiază de o substanțială prefață, purtînd semnătura lui Perpessicius, și care are darul de a-l călăuzi pe cititor în înțelegerea celor mai semnificative aspecte ale dezvoltării liricii românești de-a lungul deceniilor.

Nicolae NICOARĂ

CRONICA DE TREI SECUNDE

MÎNJII (I)

La tîrgul de mînji pursînge ținut la Deauville, treburile au mers tain: la drept vorbind, numai tablourile și pietrele prețioase mai înregistrează azi asemenea licitații exorbitante. Un nou-născut în patru picioare cu copitele și crupa respective fascinează cît un Van Gogh sau un briliant. Regele canadian al platinei, dl. Engelhard, a plătit 340 000 franci pe un produs al prestigiosului armăsar Right Royal și al iepei Belvedere — «iepșoară cinstită, dar nimic mai mult»... după o expresie a unui specialist în ale turfului. Dar dintr-un bărbat prestigios și o femeie cinstită poate ieși foarte bine un geniu. E de ajuns de logic. Dl. Engelhard a bătut astfel recordul licitațiilor cavaline — vechiul record, din 1959, fiind de 320 000 franci, bani de altfel aruncați în vînt, căci mînzoaica aceea, Herbegère, cînd s-a făcut mare și deșteaptă, s-a dovedit o gloabă, iar ca mamă a dat copii cu totul mediocri. Și asta e de ajuns de logic. Totuși nu e nebunie curată să dai cu banii în cai? Și ce cai, că toți sînt prunci, copii fără nume, copii nevinovați și neumblați, loz în plic; singurele puncte de reper în acest necunoscut animalier sînt tații și mamele trecuți în catalogul licitației. Azi, doar la mînji mai contează originea, ascendența și numai ascendența — ceea ce e cumva îmbucurător, dar...

MÎNJII (II)

...E ca și cum eu m-aș apuca mîine, ca editor, să cresc din fașă un prunc făcut de Hemingway cu Françoise Sagan, convins că din el trebuie să iasă un Thomas Mann. Dar poate că mă înșel. Te pomenești că știu ce înseamnă calul — în calitatea mea de soldat la cavalerie — dar, în ciuda atîtor ziare citite, nu știu ce înseamnă omul. Omul e regele naturii și ca orice rege n-are ce face cu banii. E adevărat, însă — cum scrie la sfînta mea autobiografie — «nu e cazul», nu e cazul meu. Eu nu sînt regele naturii și nici al platinei. Ceva inefabil mă împiedică să-l pricep pe dl. Engelhard, în schimb același inefabil mă conduce la a înțelege ce-l leagă pe Right Royal-tatăl de Belvedere, mama...

Radu COSAȘU

Actrița britanică Vanessa Redgrave este de curînd mama unui băiețel. Îl puteți vedea în această imagine, alături de celebra lui mamă și tatăl lui, actorul italian Franco Nero.

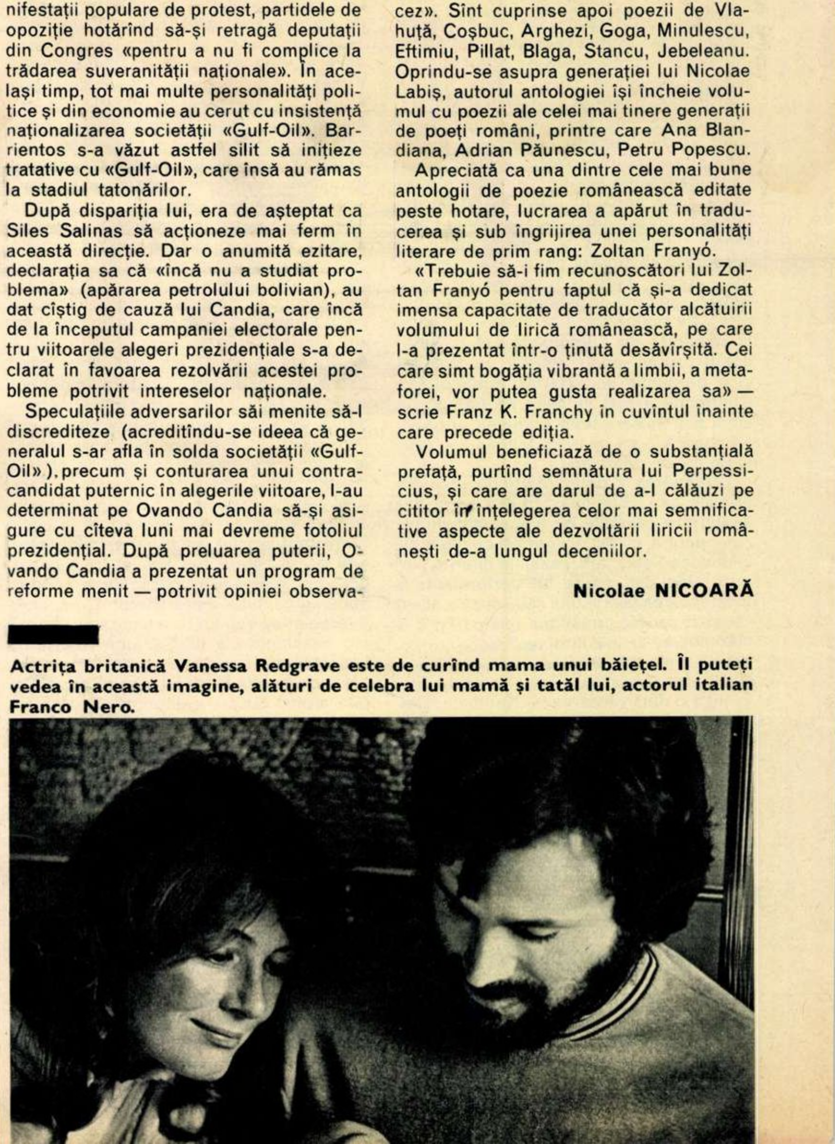

MEMENTO

Prezentat de:
Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Alecu POPOVICI (teatru)

carte

● Apărută sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R., lucrarea **Alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare în România** reprezintă «o primă contribuție de proporții mai largi la problema luată în studiu» — cum se arată în introducere. Bazată pe o documentație minuțioasă și solidă, volumul de peste 500 de pagini oferă o imagine vie a activității și luptei pentru realizarea în țara noastră a acestui primordial obiectiv politico-economic și constituie, în același timp, un aport substanțial la cunoașterea istoriei moderne și contemporane a României (Editura politică).

● Tot la aceeași editură a apărut **Dezvoltarea democrației și a personalității în România socialistă,** carte ce însumează mai multe studii semnate de autori diferiți asupra raportului — privit din diverse unghiuri de cercetare — dintre esența profund democratică a statului nostru și dezvoltarea personalității umane. Autorii studiilor: dr. Ilie Rădulescu, Nestor Ignat, Ion Mitran, Ion Teoreanu, lector univ. Petre Cristea, Honorina Cazacu, dr. Simion Puni, Gheorghe Berescu, Petru Berar, dr. Gheorghe Trandafir.

● În seria «Scriitori români» (E.P.L.) a apărut **Divanul** de Dimitrie Cantemir. Ediția e îngrijită de Virgil Cândea, care semnează și studiul introductiv.

● Semnalăm apariția la Editura pentru literatură a doua lucrări în limba maghiară: **Încurcătură la parter** (roman) de Tamás Gáspár și **Nuvele** de Papp Ferenc.

● **Drumul spre Dikson** se intitulează noua culegere de versuri a lui Dan Deșliu. Confesiune a unei iubiri dramatic consumate, cartea se distinge prin autenticul trăirilor comunicate printr-o expresie de delicată muzicalitate interioară. «Drumul spre Dikson» ne relevă o trăsătură mai puțin cunoscută a poetului (Editura pentru literatură).

● Cunoscut telespectatorilor prin acel gustat ciclu de foiletoane satirice «Un zîmbet pe 16 mm», precum și ascultătorilor de radio prin emisiunile de satiră și umor, Marin Traian revine, cînd și cînd, la prima lui dragoste: literatura pentru copii. Recenta sa carte — a cincea apariție editorială — **Și cu bobiță, zece** cuprinde între copertele ei o suită de schițe scrise cu umor și fantezie, educative fără ostentație. Ilustrații de Iosif Teodorescu (Editura tineretului).

● Dintr-un cursiv semnat, nu demult, de Emil Vasilescu în ziarul **Scînteia** reținem o binevenită sugestie referitoare la «redescoperirea clasicilor». Evidențiind cîteva reviste pentru numerele lor închinate aniversării unor clasici, autorul își exprima «speranța că asemenea acțiuni vor depăși simplul act festiv pentru a pătrunde consecvent în spiritul de lucru al publicațiilor literare, în orientarea lor de durată». Am dori ca rîndurile citate să găsească ecoul corespunzător, în așa fel ca prezența clasicilor noștri în periodicele literare să nu mai depindă aproape exclusiv de datele «rotunde» calendaristice, ci să fie rezultatul unor sistematice și permanente preocupări.

cinema

Simone Signoret

● **Baltagul.** Temerară încercare de transpunere cinematografică a unui material literar care a refuzat să se mlădieze într-o altă formă (vezi cronica în numărul viitor). Regia — Mircea Mureșan. Imaginea — Nicu Stan. În rolurile principale — Margarita Lozano, Folco Lulli, Constantin Anatol, Chiriță V. Misail, Sidonia Manolache, Sandu Sticlaru.

● **Corabia nebunilor.** După un roman de Katherina-Ann Porter (best-seller al anului 1962), cineastul american Stanley Kramer a realizat, cu precizia-i portretistică binecunoscută, o impresionantă galerie de tipuri, surprinse în situații definitorii pentru nesfirșitele ipostaze ale condiției umane. Distribuția cuprinde nume actoricești de rezonanță: Vivien Leigh, Simone Signoret, Oskar Werner (a se reține această primă întîlnire a noastră cu marele actor german), Lee Marvin («Profesioniștii»), José Ferrer («Moulin Rouge»), Michael Dunn, Elisabeth Ashley, George Segal, Heinz Rühman. Scenariul aparține lui Abby Mann.

● **Bărbați în deplasare.** După «Ocolul», film greu de uitat, aceste trei firave scheciuri comice semnate de Grișa Ostrovski și Todor Stoianov — cineaști pe care i-am aplaudat fără rezerve cu prilejul sus-citatului «Ocolul» — dezamăgesc adînc. Satira se ține doar de un fir de ață, toată priceperea celor doi artiști (Stoianov este și operatorul filmului) se exersează în registru minor. Interpreți: Jorjeta Ciakrova, Ivan Andonov, Neicio Popov, Nevena Kokanova, Gheorghi Cerkelov, Branimira Antonova.

● Mari cineaști pe ecranele noastre: **Alfred Hitchcock** («La Nord prin Nord-Vest»), **Stanley Kramer** («Corabia nebunilor») **George Cukor** («My Fair Lady»).

● Surorile Kessler și cîntărețul Johnny Dorelli — plus un cîine pe nume Ringo — vor apărea împreună într-un film polițist intitulat «K2+1».

disc

● Drama istorică a lui Alexandru Davila: **Vlaicu Vodă,** în versiunea radiofonică a Violetei Zamfirescu (înregistrată la radio în 1967), a fost recent imprimată la «Electrecord», pe un disc de 16 turații. În distribuție: Ion Pavelescu, Olga Tudorache, Ștefan Ciubotărașu, Ludovic Antal, Magda Popovici, Grigore Gonța, Traian Stănescu, Ion Manta, Dan Nasta, Nicolae Botez, Costache Sava, Grigore Anghel, Matei Gheorghiu, Petre Dragoman. Regia: Constantin Moruzan (16-EXE-0398).

● **Carnavalul animalelor** de Camille Saint-Saëns, **Colțul copiilor** de Claude Debussy și **Uvertura operei «Hänsel și Gretel»** de Engelbert Humperdinck, trei lucrări înregistrate la Varșovia de casa de discuri «Polskie Nagrania» și interpretate de Orchestra simfonică a Filarmonicii Naționale din Varșovia, dirijată de Witold Rowicki. Tustrele s-au adresat cîndva copiilor, astăzi le ascultă, cu aceeași bucurie, și copiii ce-și socotesc vîrsta în decenii (ECE-0395).

● Învățarea limbilor străine cu ajutorul discului a trecut în practica instrucției publice, părăsind caracterul de domeniu rezervat «tocilarilor» amatori și extrașcolari. Chinurile studiului, mai ales în privința pronunției, au fost eliminate. Putem pune discul și de zece ori, pînă ne intră în cap cum se rostește corect «good bye» sau «zdravstvuite». Ceea ce desigur că fac și elevii dintr-a V-a, care învață rusește cu ajutorul discului realizat de Electrecord în colaborare cu Editura didactică și pedagogică. Nu numai că profesorii citesc, dar și cîntă, din gură și la pian! (EXE-0443).

muzică

● La Filarmonica, o solistă din Grecia, pianista **Maria Cherogeorge,** va interpreta Concertul pentru pian și orchestră de compatriotul ei Menelaos Palandios. În restul programului: Concert pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu și Simfonia a IV-a (în Mi minor) de Brahms. Dirijează **Erich Bergel** (17 și 18 octombrie, sala Ateneu).

● La simfonicul Radioteleviziunii, o solistă din U.R.S.S., violonista **Marine Iașvili.** Întîmplarea face ca ea să interpreteze o piesă pe care am mai ascultat-o doar cu o săptămînă înainte la Filarmonica: Simfonia spaniolă de Lalo. În program mai figurează «Eteromorfie» de St. Niculescu și poemul straussian «Moarte și transfigurație». Dirijor, **Em. Elenescu** (16 octombrie).

● Printre ultimele acțiuni (interesante) semnate O.S.T.A., consemnăm și prezența în București (12 și 15 octombrie, sala Ateneu) și Cluj (13 octombrie) a formației de coarde «Eugène Ysaye» din Belgia, de sub conducerea reputatei violoniste de origine română **Lola Bobescu.** Programul, divers, pune accent mai ales pe creația preclasică italiană: Vivaldi, Monteverdi, Corelli.

● Primul concert coral «à cappella» al anului cuprinde un întins repertoriu universal și românesc de la cei trei mari «B» germani (Bach, Beethoven, Brahms) la Poulenc, Messiaen, Bártok, Toduță, Drăgoi. Dirijează **Vasile Pântea** (13 octombrie, sala Ateneu).

● Tot prin intermediul O.S.T.A., muzica denumită (uneori pe nedrept) ușoară ne oferă prilejul fericit de a revedea o personalitate a genului binecunoscută și foarte apreciată — **Tereza Kesovja.** Ea va apărea între 17 și 27 octombrie pe scena sălii Palatului, în 6 concerte, și la Constanța, în 4 concerte.

Lola Bobescu

plastică

● **«România pitorească-1969».** Primul salon turistic de artă fotografică, care reunește 175 de imagini alb-negru și color. Este una dintre cele mai reușite manifestări din ultimii ani ale maeștrilor obiectivului. Un număr mare de autori ne plimbă și ne descoperă locuri mai mult sau mai puțin cunoscute, frumusețea peisajului românesc, grandoarea și pitorescul lui, probînd încă o dată sensibilitatea remarcabilă a fotografilor noștri în redarea priveliștilor, capacitatea de a explora spațiul real al peisajului cu inteligență și darul de a reține pe peliculă momente de autentică poezie (Sala de expoziții IRRCS).

● La galeriile de artă din Calea Victoriei 132, **Octavia Molea-Suciu** — aflată la prima expoziție personală — expune 17 pînze.

● **Kenneth Clark: «Arta peisajului».** Capitolele cărții sînt prelegeri pe care autorul le-a ținut la Oxford. Acceptînd patru moduri de a concepe peisajul, Clark analizează nașterea și evoluția genului pînă la definirea lui ca artă de sine stătătoare, ca în a doua parte a cărții să raporteze cele patru moduri la pictura secolului al XIX-lea (Editura Meridiane).

teatru

Victor Rebengiuc

● **Viteazul** — «basorelief dramatic» — așa cum și-a intitulat Paul Anghel noua sa piesă, înscrie încă un capitol în seria unor valoroase lucrări vădind o interesantă și complexă viziune modernă a istoriei românești. La Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra», textul (analizat pe larg în presă) a fost transcris scenic de către Valeriu Moisescu și Petre Popescu, cu încercarea de a da spectacolului un caracter hieratic. Reținem compoziția lui Victor Rebengiuc, din partea a doua a spectacolului, izbutita creație a actriței Mihaela Juvara, simplitatea monumentală a decorului arhitectului Vladimir Popov.

● Comedia tragic-grotescă a iugoslavului Jak Konfino — **Transfuzia** — se reprezintă la Teatrul evreiesc în spirituala și ritmata realizare scenică a lui George Teodorescu. Amestecul de dramă și șarjă a fost excelent realizat de Benno Popliker, alături de bune compoziții semnate de Ruchele Schapira, Sonia Gurman, A. Naimark.

● Un regizor matur artistic, sobru, cu o metodă complexă de muncă scenică, este D.D. Neleanu, care semnează cea mai recentă premieră a Teatrului tineretului din Piatra Neamț. Piesa este **Al patrulea anotimp** de Horia Lovinescu, o violentă satiră la adresa carierismului, ipocriziei. Alături de actorii cunoscuți ai teatrului, Adrian Pamfil Almăjan, Marga Pavlidis, Al. Lazăr, Tinel Atanasiu, Mădălina Rădulescu, Th. Danetti, Lucia Ștefănescu-Dobre, apar și doi debutanți — Marta Savciuc și C. Ghenescu.

televiziune

Din promisiunile micului ecran pentru săptămîna viitoare: cîteva emisiuni în debut cu teme atrăgătoare, vreo două filme de antologie, un spectacol fotbalistic de proporții, reclamat și de Interviziune, și de Euroviziune.

DUMINICĂ 12 OCTOMBRIE. Melomanilor, «Toamna muzicală clujeană» le oferă o audiție cu Concertul pentru pian și orchestră de Maurice Ravel și «Tablouri dintr-o expoziție» de Musorgski-Ravel (11.30) ● Despre **meciul de fotbal România-Portugalia** ce-am putea să mai spunem? Poate doar că începe la ora 15.25 ● O făgăduială mai veche a rubricii **Film cu trei stele:** «Revista vedetelor», unde avem prilejul să vedem (iar cei mai în vîrstă, să revedem) pe Bette Davis, Humphrey Bogart, Errol Flynn, Olivia de Havilland, Ann Sheridan, Ida Lupino. Cu toții... cîntă și dansează (20.15).

LUNI 13 OCTOMBRIE. Emisiunea concurs **Steaua fără nume** (21.05) ● Un **Carnet cinematografic** încărcat, în care va fi vorba și de «Baltagul», și de «hold-up», și de Hitchcock (22.30).

MARȚI 14 OCTOMBRIE. O emisiune de știință care-și propune să dezbată (presupunem cu ascuțit spirit critic) arzătoare probleme de organizare a cercetării științifice (19.05) ● Dionisie Șincan și Constantin Berteanu — prezenți la **Teleglob** cu un film închinat Leningradului (22.10).

MIERCURI 15 OCTOMBRIE. În debut, o emisiune ciclu (bilunară) adresată tineretului. Plin de semnificații, titlul emisiunii este **Urmașilor mei**. În prima ediție, acad. Const. Daicoviciu (18.30) ● **Telecinemateca** ni-l readuce pe Jean Gabin (mai tînăr) alături de Marlene Dietrich în «Martin Roumagnac» (20. 15).

JOI 16 OCTOMBRIE. **Transfocator** pune întrebarea: «Pot femeile să ocupe posturi de conducere?» Deși îndoieli asupra răspunsului nu există, emisiunea e tentantă (21.15).

VINERI 17 OCTOMBRIE. Auditorilor fideli ai **Teleuniversității** li se propune în ciclul «În lumea atomului» vizionarea unei pelicule dezvăluind noi taine ale structu[illegible] și proprietăților elementului f[illegible] damental al materiei (19.00) ● [illegible] lerinii Magdalena Popa, [illegible] Iliescu, Alexa Mezincesc[illegible] tina Hamel, Elena Dacian, [illegible] Checiulescu, Marinel Ștefăn[illegible] natto Dan Moise și Ion Tugearu își escu, arta lor unei emisiuni recepți[illegible] oferă de Interviziune (20.00) ● «[illegible] nate leptul de pe muntele blestema[illegible] un film realizat de cinematografia iugoslavă (20.30).

SÎMBĂTĂ 18 OCTOMBRIE. Program de romanțe cu Marioara Tănase și Ion Stoian (22.05) ● Sînteți invitații TV la o petrecere la restaurantul Prahova din incinta EREN într-o companie veselă: Smaranda Toscani, Mihai Fotino, Dumitru Rucăreanu, Nicu Constantin, Alex. Lulescu, Const. Drăghici (23.00).

Marioara Tănase

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 41, etapa din 12 octombrie 1969

I.	România-Portugalia	1
II.	Fiorentina-Cagliari	X
III.	Inter.-Brescia	1
IV.	Juventus-Torino	X
V.	Lazio-Sampdoria	X
VI.	Napoli-Roma	1
VII.	Palermo-Milan	2
VIII.	Verona-Bologna	1
IX.	Atalanta-Livorno	1
X.	Modena-Varese	X
XI.	Monza-Foggia	X
XII.	Reggina-Mantova	1
XIII.	Ternana-Catania	X

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de program

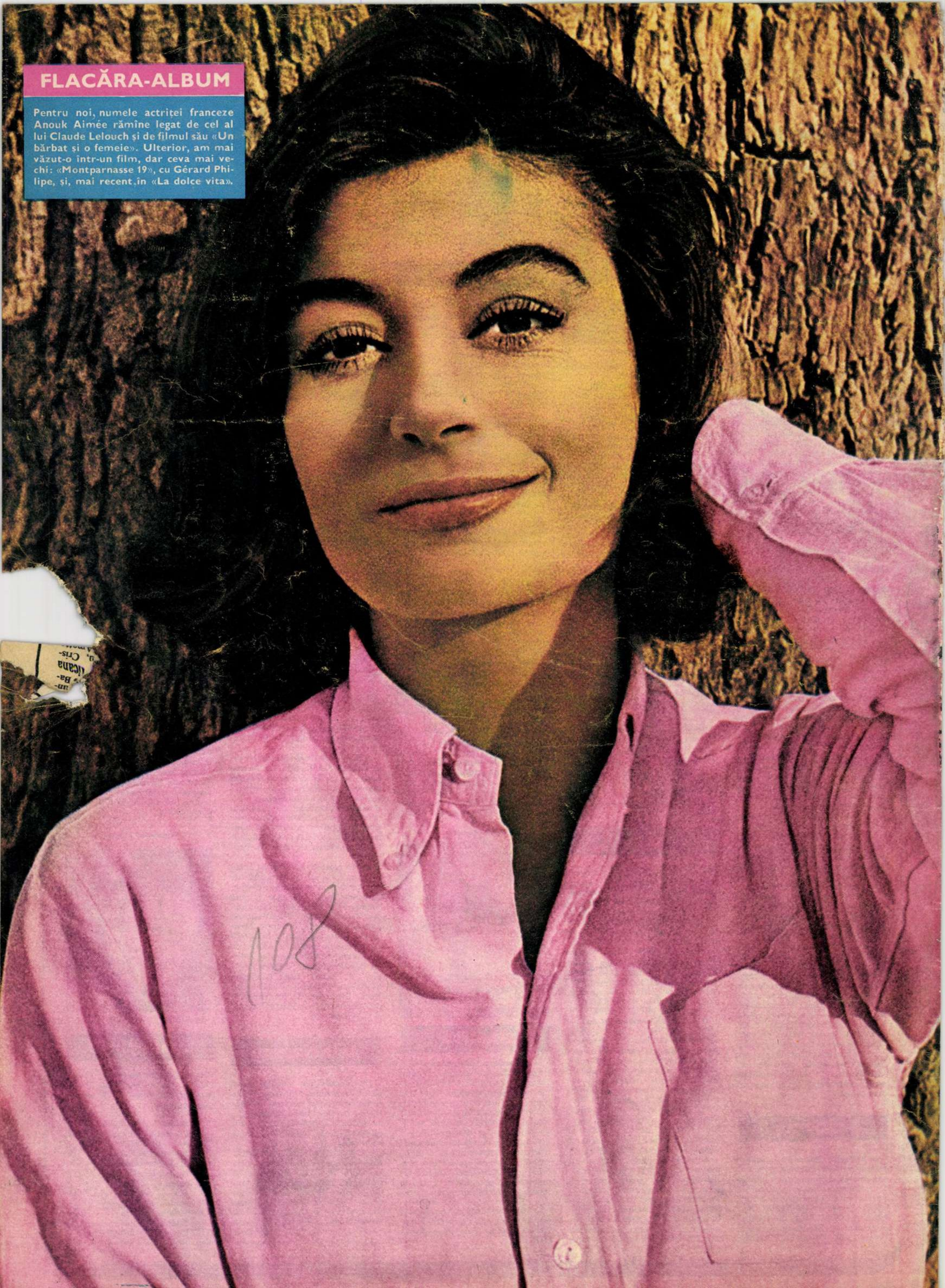

FLACĂRA-ALBUM

Pentru noi, numele actriței franceze Anouk Aimée rămîne legat de cel al lui Claude Lelouch și de filmul său «Un bărbat și o femeie». Ulterior, am mai văzut-o într-un film, dar ceva mai vechi: «Montparnasse 19», cu Gérard Philipe, și, mai recent, în «La dolce vita».

108

43
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 751
18 OCTOMBRIE 1969

URP
TV
41S
TA
ST

VIZITA TOVARĂȘILOR NICOLAE CEAUȘESCU ȘI ION GHEORGHE MAURER ÎN INDIA

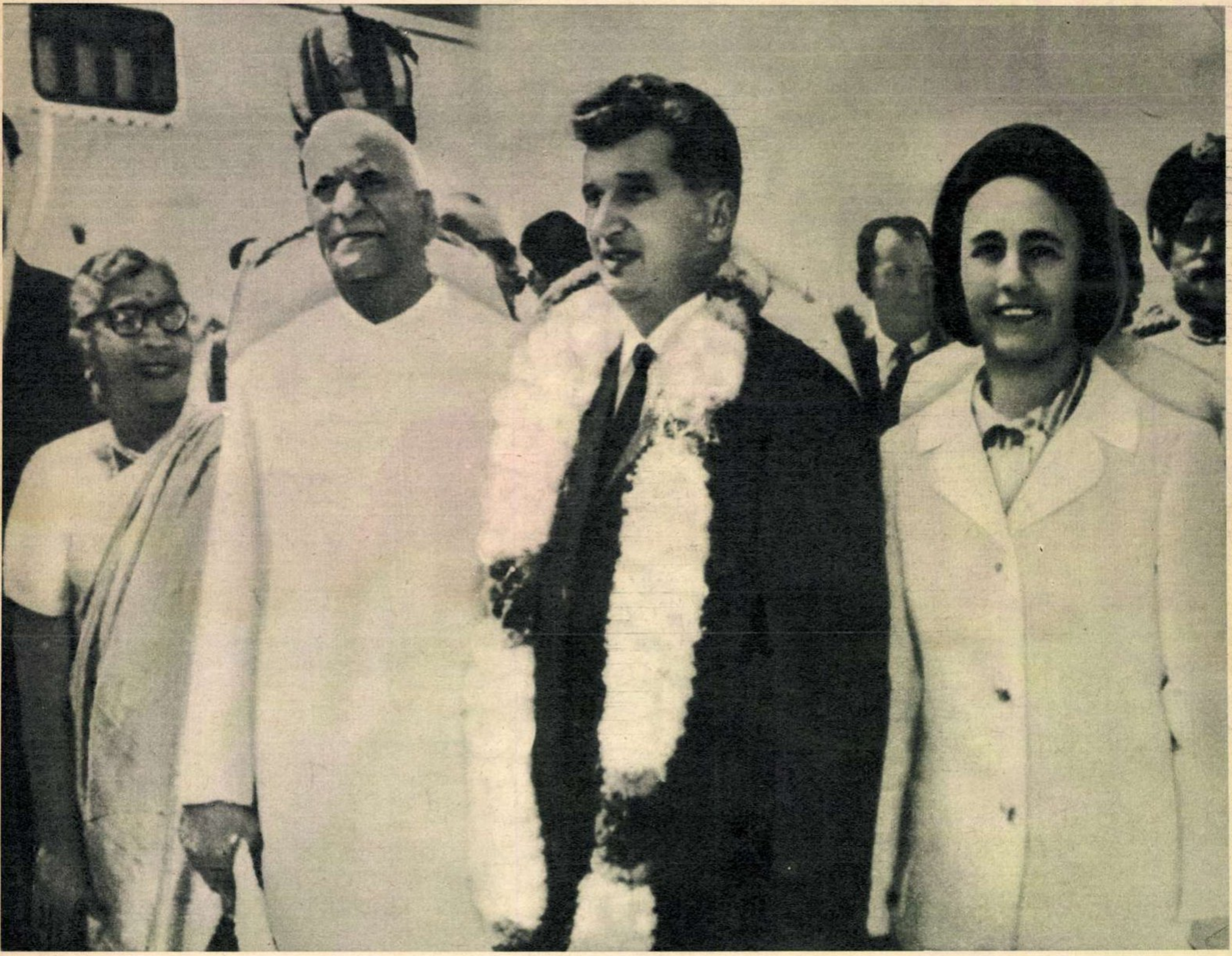

La invitația președintelui Republicii India, Varahagiri Venkata Giri, și a primului ministru al Indiei, Indira Gandhi, Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, împreună cu soția, Elena Ceaușescu, și Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, împreună cu soția, Elena Maurer, au făcut în această săptămînă o vizită oficială în India. Căldura, cordialitatea arătate pretutindeni înalților oaspeți români, atît de persoanele oficiale cît și de populație, au oglindit elocvent sentimentele de stimă și prietenie ce leagă popoarele român și indian, dorința unei mai bune cunoașteri și colaborări între România și India.

«Vizita noastră aici — a arătat președintele Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea pe care a rostit-o la Adunarea populară de la Fortul Roșu — este o expresie a bunelor relații care există și se dezvoltă între țările noastre, a dorinței popoarelor român și indian de a intensifica și mai mult colaborarea reciproc avantajoasă — pe tărîm economic, științific, tehnic, cultural — de a conlucra în sfera politicii internaționale pentru promovarea cauzei destinderii, a înțelegerii și păcii între popoare».

Zilele petrecute de conducătorii de stat ai României și de persoanele oficiale care îi însoțesc pe străvechiul pămînt indian, vizitele făcute și contactele stabilite cu acest prilej au reprezentat — așa cum s-a subliniat și cu prilejul convorbirilor oficiale româno-indiene — momente însemnate în dezvoltarea relațiilor dintre cele două state și popoare, au constituit încă un exemplu de realizare în practică a principiilor coexistenței pașnice între țări cu orînduiri sociale diferite.

▲

La sosirea pe aeroportul din Delhi, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și soția sînt întîmpinați de Varahagiri Venkata Giri, președintele Republicii India.

Cu prilejul vizitei la «Rajghat», mausoleul ridicat în memoria lui Mahatma Gandhi, pe soclul monumentului funerar al marelui gînditor și om politic indian a fost depusă o coroană de flori din partea președintelui Nicolae Ceaușescu și a premierului Ion Gheorghe Maurer.

▶

Tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Ion Gheorghe Maurer împreună cu primul ministru al Indiei, Indira Gandhi, la Palatul prezidenţial «Rashtrapati Bhavan», unde au avut loc convorbirile oficiale româno-indiene.

Pe străzile capitalei indiene, tovarăşul Nicolae Ceauşescu răspunde aclamaţiilor mulţimii.

La Institutul indian de cercetări agricole.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

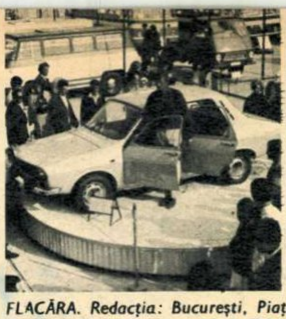

COPERTA NOASTRĂ

Dacia 1300 — vedetă incontestabilă a Expoziției realizărilor economiei naționale.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică;
Alexandru **FRANCISC**

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33 Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

ULTIMUL EFORT - EFORTUL HOTĂRÎTOR

— În aceste zile lucrările agricole de toamnă trebuie încheiate —

Au mai rămas numai cîteva zile din perioada optimă în care se poate însămînța grîul. Cei care vor depăși data de 20 octombrie riscă să piardă din recolta anului viitor sute de kilograme grîu la hectar. Recomandările făcute pe baza cercetărilor științifice întreprinse au ajuns și în județele Alba, Cluj, Covasna, Hunedoara, Sibiu, zonă în care trebuie să se obțină anul viitor o producție de grîu cu 500 kg mai mare la ha decît în 1969. Și tocmai în această zonă însămînțatul este întîrziat.

Toamna a intrat în toate drepturile ei, dar pe cîmp mai sînt cartofi neculeși, mari suprafețe de porumb nerecoltate. Mii de hectare cultivate cu porumb își așteaptă dezolant stăpînii în județele Bistrița-Năsăud, Brașov, Cluj, Covasna, Harghita, Mureș, Sălaj și Sibiu. Explicația acestei situații trebuie căutată în proasta organizare a muncii. Cu toate îndemnurile și apelurile nu s-a înțeles pretutindeni că lucrările agricole de sezon pot fi scoase din impas numai dacă fiecare om, fiecare tractor se angrenează, fără rezerve, în mecanismul campaniei. Sînt consilii comunale care țin oamenii la reparatul șoselei în loc să-i mobilizeze la recoltat. Sînt brigadieri care se scoală ca boierii, în timp ce cooperatorii pierd timpul la marginea tarlalelor. Sînt tractoriști care își plimbă mașinile la nunți și lucrări particulare. În sfîrșit, sînt specialiști care în aceste zile hotărîtoare fac naveta sau își văd liniștiți de treburi prin birouri.

Iată numai cîteva exemple. Deși s-au dat asigurări că mijloacele mecanice au fost repartizate și organizate judicios, în județul Mureș multe au stat nefolosite. Numai în zilele de 6-8 octombrie, circa 100 tractoare n-au lucrat în pofida faptului că mii de hectare sînt rămase neînsămînțate. Mijloacele de transport sînt folosite după bunul plac al unor factori iresponsabili. Președintele C.A.P.-Deda trimite un autocamion cu cooperatori la oraș, după treburi, iar ing. Vaida Geza, din același județ, imobilizează un autocamion la nunta din comuna Hetiur. În timp ce recolta putrezește pe cîmp, cooperatorii din comunele Mîndra, Recea, Lisa — jud. Mureș, își fac de lucru în oraș sau pe loturile personale. Cum se mai poate vorbi de organizare, tovarăși din Direcția agricolă și Uniunea județeană a C.A.P.-Mureș?

Rămas în urmă este și județul Alba. Este și explicabil, dacă zeci de tractoare sînt zilnic imobilizate din cauza defectuoasei organizări a muncii și lipsei de răspundere a organelor locale. La C.A.P.-Rarău tractoarele sînt folosite cu totul sub posibilități din cauza președintelui și a inginerului care vin tîrziu la lucru. Alte tractoare stau aici din cauza lipsei de tractoriști. De ce s-au trimis tractoare fără tractoriști? Și de ce tractoriștii care deservesc cooperativa din Drașon, județul Alba, au fost lăsați să plece la nuntă cînd lucrările agricole sînt întîrziate?

Învățămintele din această toamnă nu trebuie să se soldeze doar cu concluzii în dările de seamă. Cei răspunzători de proasta organizare a muncii în unitățile agricole, de pierderea sau deprecierea recoltei să fie în mod exemplar sancționați.

Gheorghe BĂLĂCIOIU

Iată-ne în pragul încheierii campaniei agricole de toamnă. La C.A.P. Nălbant, jud. Tulcea, lucrările de pregătire a terenului sînt pe sfîrșite.

F03

Au mai rămas numai două luni pînă la sfîrșitul anului, pînă la data la care în toate întreprinderile sarcinile de plan trebuie îndeplinite la toți indicii. De aceea, acolo unde se semnalează încă rămîneri în urmă, este necesară adoptarea unor măsuri eficiente, în așa fel încît industria noastră să cunoască creșterile prevăzute, planificate.

În acest sens a fost formulată și întrebarea noastră adresată unor conducători de întreprinderi:

— Ce ați întreprins în vederea recuperării rămînerilor în urmă la realizarea planului de producție?

Ne răspund:

Tov. Alexandru HEINRICH, director general al Grupului de uzine din Craiova:

1. Înainte de toate s-au stabilit la nivel de conducere programe speciale de colaborare care să asigure recuperarea restanțelor de la partenerii noștri pentru producția anului în curs. 2. S-au făcut programe detaliate de fabricație pînă la nivel de ateliere pentru întreg volumul de producție care a rămas de executat pînă la sfîrșitul anului curent. 3. La punctele strangulate au fost detașate cele mai bune cadre de specialiști ai uzinei pentru a ajuta la rezolvarea operativă a deficiențelor. 4. Se urmărește de către membrii biroului executiv al grupului de uzine realizarea sarcinilor zilnice pe schimburi la punctele dificile. Precizez că acestea sînt doar cîteva din măsurile mult mai ample care vizează desfășurarea în condiții optime a procesului de producție din uzina noastră.

*

Tov. Ion POPESCU, Biroul org. P.C.R., Șantierul de construcții navale Turnu Severin:

În cadrul șantierului naval Turnu Severin se întreprind o serie de acțiuni menite să elimine strangulările în producție determinate de unele necorelații între secții. S-au întocmit grafice de lucrări pentru fiecare produs în parte. Recent, prin transferul unei macarale, se înregistrează o creștere a productivității muncii în sectorul de armare a vaselor. La aceasta se adaugă noi măsuri privind îmbunătățirea organizării tuturor locurilor de muncă.

sala pașilor pierduți

LA CIRC, în Roman, Ion Moraru s-a trezit cu o mînă străină în buzunar. Mare i-a fost uimirea, deoarece prestidigitatorii abia se pregăteau să intre în arenă. Cînd colo, mîna era a lui Ion Hondor, care încerca să-i subtilizeze portofelul. Darea în spectacol s-a făcut în seara de 8 octombrie a.c.

*

UN SALT APROAPE MORTAL a efectuat acrobatul amator Dumitru Mureș de pe acoperișul unui vagon pînă lîngă calea ferată. În timpul călătoriei clandestine, s-a luat la bătaie cu colegul său de contravenție Ion Dragomir din comuna Vidra-Ilfov. Ferindu-se de el, a sărit în plin mers de la înălțimea amintită, rupîndu-și picioarele.

*

ÎN AȘTEPTAREA UNUI MAESTRU, mai multe stele fără nume, dar și fără strălucire, au căzut victime escrocului Nicolae Văcescu zis Napoleon. El acosta tinere pe străzile Capitalei, cărora li se prezenta regizor la televiziune. S-au găsit amatoare să-l însoțească, de la prima vedere, acasă, în speranța distribuirii într-un rol. Erau violate și jefuite. Acum, peste faptele falsului regizor a căzut cortina grea, cu gratii.

*

NICI PRINTR-O SCAMATORIE nu ar fi reușit Nicolae Crăiescu să obțină 4 vagoane de fier. Cu toate acestea, pe numele lui a întocmit șeful Depozitului I.C.M. din Orșova, N. Ciungu, actele de achiziționarea deșeurilor metalice, deși era evident că valoarea lor (20 000) trebuia achitată șantierului «Porțile de Fier». Sînt cercetați în stare de arest la Secția de miliție-Gura Văii.

A. SERGIU

Zilele trecute un grup de studenți ai Facultății de limbă și literatură română din București a vizitat Mărțișorul. Cînd învață să zboare, rîndunelele își aleg creanga pe care vor să poposească...

argheziană

Cad frunzele, ca o ninsoare leneșă și intîrziată, peste mormîntul Poetului. Altfel totul ar părea încremenit, veșnic, ca un vers bine ticluit. Lacrimile nu mă ascultă. Viețile fără sfîrșit nu mă înduioșează, fiindcă ar însemna să nu cred în invioratele primăveri și în tăria pietrei.

Vine o vreme — oricît de în toamnă — a împlinirilor. Alături de rămășițele poetului, pămînt întors pămîntului, ca ultim prinos ce-l poți aduce celui ce te-a hrănit, gătite pentru o iarnă lungă, se odihnesc albinele unui stup. Nu e nici o zăbavă și nici o neliniște, crengile pomilor pot seca și pot flămînzi după sîngele pămîntului, dar albinele nu au a se teme de vreme. Praful a început să se așeze peste cărțile îngălbenite, voci nechemate s-au săturat de slova călcată cu dibăcie, dar anii pot trece oricum peste Mărțișor. Poetul și-a zidit lăcașul de veci dincolo de pămînt și dincolo de ceruri. Dincolo de modă, și dincolo de gust. Hrana a fost smulsă din frunza de cireș, din floarea iubitoare de soare și strînsă între cei patru pereți ai tronului. Nimeni n-are atîta zahăr dulce și atîta venin cît o albină. Numai nucul de la căpătîi a mai putut strînge atîta amar în frunză și atîta voluptate în fruct.

La Mărțișor e toamnă. Toamnă și liniște. Pămîntul se odihnește. După lava vulcanică a primului zeu născut din spuma mării și din luceafăr, geniul neamului s-a mai zvîrcolit o dată și a născut din adîncul pămîntului și din credința în lumină un alt Mare al cuvîntului.

Binecuvîntat între neamurile iubitoare de viers e neamul acesta.

Petre ANGHEL

încă un trofeu pentru maria slătinaru

Participînd la cea de-a XVI-a ediție a Concursului internațional de la Hertegenbosch, soprana Maria Slătinaru, solistă a Operei române din București, a obținut Premiul I și Premiul orașului Hertegenbosch.

Ea mai deține al doilea Mare Premiu al Concursului internațional de la Toulouse și distincțiile obținute la concursurile internaționale «George Enescu» și «P.I. Ceaikovski».

Maria Slătinaru este un produs al acelor pepiniere de talente care sînt școlile populare de artă create în ultimele două decenii în toate orașele reședință de județ. După terminarea unei astfel de școli la Iași, ea a continuat studiile muzicale la Conservatorul «George Enescu» din același oraș, terminîndu-le anul acesta la Conservatorul din București. Angajată la Opera română, își va face debutul scenic în rolul Elisabetei din «Don Carlos» de Verdi. De asemenea, alte roluri o așteaptă în cursul viitoarei stagiuni.

Claudiu MIHAIL

meseria de arhitect, un monopol al capitalei?

Goana după «buletin de București», refuzul sau preschimbarea ordinului de repartiție, lupta «pasionantă» pentru obținerea «negației» sau a cererii de transfer reprezintă o atitudine cu totul reprobabilă.

Dezertorii de la datorie — au remarcat pe bună dreptate autorii anchetei «Inteligența — cea mai de preț investiție», apărută în «Flacăra» nr. 42 — nu urmăresc altceva decît o viață ușoară, fără bătaie de cap, la adăpostul mult rîvnitei fațade sociale.

Prin specificul meseriei — sînt inginer constructor de peste 20 de ani, perioadă în care am colindat aproape toate județele țării — am avut numeroase ocazii de a conlucra cu arhitecții și proiectanții D.S.A.P.C.-urilor din țară. În foarte multe locuri am întîlnit aceeași situație regretabilă: lipsa acută de cadre specializate, de arhitecți în cazul de față, de oameni absolut trebuincioși orașului și județului respectiv. La Suceava, Vaslui, Baia Mare, Focșani, Pitești, numeroase posturi vacante, ocupate temporar sau înlocuite cu nespecialiști, cu ingineri-constructori în cele mai frecvente cazuri.

La Suceava (locul unde s-a desfășurat ancheta «Flacării») l-am cunoscut pe arhitectul Ionel Gheorghe tocmai cînd se pregătea să o șteargă din oraș. Au trecut 2 sau 3 ani de atunci și mă întreb dacă postul găsit în Capitală i-a dat mult mai mari satisfacții decît cel obținut legal, prin repartiție la Suceava.

La Cluj l-am cunoscut pe arhitectul Ioan Abrudan, care prin ajutorul unui mariaj de circumstanță (ulterior a divorțat) și-a aflat o slujbuliță în București. L-am întîlnit deunăzi pe un bulevard al Capitalei. Mi-a mărturisit cu cinism că în ultimii trei ani n-a proiectat o colibă, dar, mă rog, e altceva să-ți petreci viața în București.

Am întîlnit însă și oameni devotați trup și suflet meseriei. Și nu puțini. Iată cîteva nume:

La Suceava, soții Maria și Nicolae Porumbescu, bucureșteni get-beget, care au cerut «transfer» pentru această localitate, tocmai pentru a face meserie într-un oraș în plină dezvoltare. Rezultatul final: Suceava se mîndrește cu numeroase construcții remarcabile, proiectate de cei doi arhitecți.

La D.S.A.P.C.-ul din Constanța i-am cunoscut pe soții Lidia și Mircea Anania, autorii unor cunoscute realizări edilitare ridicate în ultimii ani la Constanța, Eforie-Nord, Mangalia. Cei doi arhitecți au cerut să lucreze la Constanța, după ani buni petrecuți în Capitală, unde au casă proprietate personală și, vorba aia, legături trainice, prieteni, viață confortabilă etc.

Și o cunoștință mai recentă: arhitectul I. Tănăsescu care, după ce a absolvit cu media 10 institutul și a fost repartizat la «Proiect-București», s-a mutat la Constanța din aceleași motive: «Doresc să-mi practic meseria, nu să obțin o sinecură în Capitală».

De ce nu urmați asemenea exemple, tovarăși? Talentul se împlinește, tainele profesiunii se dezleagă, meseria se învață acum, în anii juneței, și nu mai tîrziu. Sînt întru totul îndreptățite, în acest sens, cuvintele tovarășului Ceaușescu: «În timp ce în unele întreprinderi, pe unele șantiere de construcție se resimte lipsa brațelor de muncă, a specialiștilor — din care cauză multe utilaje moderne lucrează cu capacitate redusă — în birouri, în ministere, într-o serie de instituții centrale și locale se află un mare număr de specialiști și funcționari a căror muncă este prea puțin productivă pentru societatea noastră. Este timpul să punem capăt acestor stări de lucruri».

Gheorghe CHERECHEȘ
inginer-constructor

Pentru toți iubitorii sportului cu balonul rotund victoria fotbaliștilor noștri repurtată față de reprezentativa portugheză a constituit un eveniment absolut remarcabil. Tot ce a fost de discutat, analizat și comentat, s-a consumat de-a lungul întregii săptămîni.

Biletele pentru Mexic — ca să folosim un termen la modă — sînt mai aproape ca oricînd de buzunarele jucătorilor noștri. Dar pentru aceasta mai avem un hop. Meciul cu Grecia. Oricum, el trebuie privit cu toată seriozitatea.

Și pentru a nu fi criticați de posteritatea sportivă că nu ne-am făcut datoria față de excepționala victorie de duminică, publicăm 6 fotografii reprezentînd tot atîtea momente din marea bătălie pentru Mexic' 70. Explicațiile socotim că nu mai sînt necesare.

Fotografii de S. STEINER

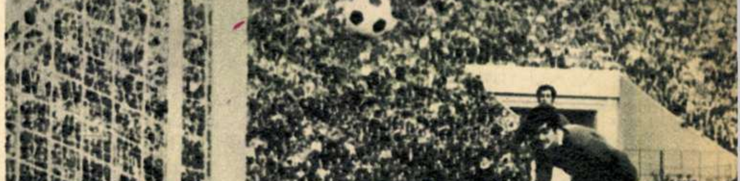

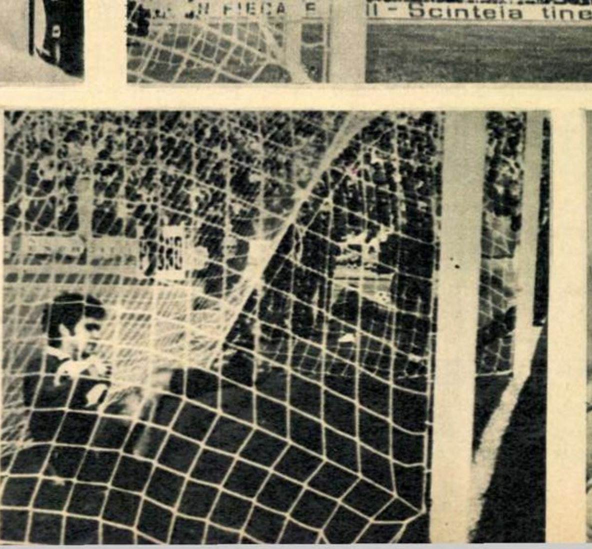

TRIMESTRUL RĂSPUNDERILOR

Am intrat în cel de-al IV-lea trimestru al anului. Pretutindeni, în toate compartimentele vieții economice, colectivele de muncă se recomandă printr-o activitate neobosită, printr-o sensibilă accelerare a ritmului de lucru, prin eforturi menite să ducă la îndeplinirea ritmică, la toți indicatorii, a planului de stat. În aceste zile bătălia împotriva timpilor morți, efortul și îndatorirea de a recupera rămînerile în urmă, respectarea riguroasă a disciplinei de producție si onorarea obligatiilor contractuale în concordanță strictă cu termenele planificate — reprezintă sarcinile și datoria de onoare ale tuturor colectivelor de muncitori, ingineri și tehnicieni. În paginile de față prezentăm cititorilor noștri cîteva aspecte actuale ale activității întreprinderilor în acest ultim trimestru.

POPAS LA O UZINĂ NOUĂ

La «Automatica», prin eforturile întregului colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri preocupați de o mai bună organizare a producției și a muncii, planul producției globale a fost îndeplinit pe primele nouă luni ale anului în proporție de 101,1 la sută, ceea ce reprezintă o creștere cu 23,2 la sută față de anul trecut. Planul producției-marfă vîndute și încasate, îndeplinit în întregime, prezintă un spor de 33,9 la sută față de perioada corespunzătoare a anului 1968, iar indicele de productivitate a crescut în medie cu 6,70 la sută în primele nouă luni și cu 10 la sută în ultimul trimestru.

Rezultatele de mai sus dovedesc activitatea pozitivă a comitetului de direcție și eficiența măsurilor luate în îmbunătățirea activității de planificare și urmărire a producției, în asigurarea aprovizionărilor cu materiale. În vederea unei cît mai sigure cointeresări materiale s-a extins munca în acord și s-a urmărit permanent îmbunătățirea normelor și normativelor. O contribuție însemnată în realizarea productivității muncii a avut-o și înzestrarea tehnică corespunzătoare cu scule, dispozitive si unelte.

Conducerea uzinei a asigurat documentația și coordonarea lucrărilor de investiții avînd ca obiectiv punerea în funcțiune a capacităților de producție din hala de montaj și e preocupată de pe acum de avizarea studiilor de dezvoltare în perspectivă a unor capacități de producție necesare construcției de panouri pînă în anul 1975.

MELADUR, MODUL, SERIGRAFIE...

Titlul de mai sus include trei noțiuni diferite din punct de vedere al conținutului lor, dar care se întîlnesc totuși pe o coordonată comună: sînt incluse în nomenclatorul de producție al Complexului pentru industrializare a lemnului C.I.L.-Pipera. «Meladurul» este o specie de placă melaminată folosită la acoperirea panourilor din care se confecționează diferite sortimente de mobilier. «Modul» este denumirea unei garnituri complexe de bucătărie produse la Pipera și foarte apreciată de cumpărători pentru estetica și înaltul grad de funcționalitate pe care-l prezintă. În sfîrșit, «serigrafia» reprezintă nu un nou sortiment, ci tehnica transpunerii pe plăcile melaminate a unor desene sau texte.

Bineînțeles că producția modernei întreprinderi din nord-estul Capitalei este departe de a se limita la cele de mai sus. Am ținut însă să le menționăm în mod special, ca avînd adevărată valoare de simbol pentru scoaterea în evidență a caracterului nou — chiar inedit în peisajul industriei lemnului la noi — a producției C.I.L.-Pipera.

Să vedem însă și felul în care întreprinderea își îndeplinește sarcinile de plan. La încheierea celui de-al treilea trimestru al anului, inimosul colectiv de la Pipera a putut raporta o serie de cifre îmbucurătoare: planul producției globale pe primele nouă luni ale anului a fost îndeplinit în proporție de 101,3 la sută, cel al producției-marfă în aceeași proporție, al producției-marfă vîndute și încasate în proporție de 100,5 la sută, iar cel al productivității muncii, de asemeni în proporție de 100,5 la sută.

Dintre căile parcurse pentru atingerea acestor rezultate, le menționăm pe cele legate de introducerea unor noi tehnologii, mai avansate, cum a fost cea de la linia de emailare a plăcilor înnobilate, care a permis sporirea producției cu 20 la sută, astfel că pînă la sfîrșitul anului se prevede un spor de circa 400 000 mp plăci.

Rezultatele pozitive dobîndite de colectivul acestei unități nu au fost însă obținute fără greutăți. De pildă, producția a avut mult de suferit din cauza lipsei de cadre calificate. Pentru rezolvarea problemei s-au organizat, începînd din luna februarie a acestui an, cursuri cu o durată de 6-8 luni la care au participat 200 de muncitori ce au fost calificați ca tîmplari, impregnatori, presatori și emailatori de plăci fibrolemnoase. Alți 1 200 de muncitori au participat la activitatea celor opt cercuri de ridicare a calificării. Calificarea și perfecționarea calificării muncitorilor au permis în ultimă instanță acoperirea necesarului de cadre reclamat la începutul anului.

De asemeni C.I.L.-Pipera a avut — și mai are încă — de biruit o serie de greutăți în aprovizionare; în același timp însă, unele materiale, în valoare de 1,5 milioane lei, s-au aflat în stocuri supranormative. S-au înregistrat totodată deficiențe și pe linia desfacerii unor produse (plăcile meladur, garniturile de bucătărie ș.a.), fapt ce explică și diferența de aproape un procent dintre producția-marfă realizată, pe de o parte, și cea vîndută și încasată, pe de alta.

Adunarea generală a salariaților complexului, care a avut loc în urmă cu cîteva săptămîni, a analizat aceste deficiențe — ca și altele, pe care nu le-am mai amintit aci — preconizînd o serie de măsuri care să ducă la lichidarea lor. Îndeplinirea acestor măsuri este cu atît mai importantă cu cît sarcinile de plan pe 1970 cresc și mai mult: cu 7,3 la sută la producția globală, cu 7,7 la sută la producția-marfă (creșteri mari în ce privește producția pentru export) și nu mai puțin de 8,4 la sută la productivitatea muncii. Sarcini grele, desigur, dar C.I.L.-Pipera le poate îndeplini.

RECUPERAREA ÎNTÎRZIERILOR ESTE POSIBILĂ

Cu totul alta este situația la Uzina de utilaj chimic «Grivița roșie», unde planul producției-marfă pe trimestrul al treilea nu s-a îndeplinit decît în proporție de 84,95 la sută, datorită nerealizării principalelor sortimente ce au totalizat o restanță în valoare de 30 milioane lei. Din analiza modului în care a fost îndeplinit planul pe sortimente rezultă că din 12 sortimente, 8 nu au fost realizate integral. Obiectivul «Cazan de aburi industrial» nu s-a îndeplinit datorită nefinalizării a patru cazane din lipsa armăturilor din fontă și bronz. Utilajele tehnologice pentru industria chimică și prelucrarea țițeiului nu s-au realizat decît în proporție de 23,1 la sută deoarece nu s-au asigurat din vreme muncitorii necesari calificați în meseriile de prelucrări mecanice, lăcătuși montori, cazangii etc. Deși au fost angajați elevii-ucenici absolvenți ai anului II al școlii profesionale, care continuă anul III la cursurile serale, aceștia nu sînt încă suficient de pregătiți profesional pentru executarea utilajelor cu complexitate deosebită, echipate cu mecanisme fine.

Structura planului la acest sortiment în perioada respectivă a fost total necorespunzătoare, deoarece a fost formată din produse mici, care nu se pretează la utilajele și instalațiile din cazangeria grea. Uzina a fost obligată să contracteze asemenea comenzi refuzate de alte întreprinderi și datorită faptului că atunci cînd s-au contractat utilaje pentru anul 1969 se găsea cu planul anual neacoperit.

Neîndeplinirea planului se datorește și lansării cu întîrziere în fabricație, neasigurării la timp a locurilor de muncă, precum și neurmăririi sistematice a fluxului de producție, încălcării disciplinei de producție. Sortimentul «piese brut forjate și matrițate» nu s-a realizat deoarece o parte din beneficiari n-au depus materialele necesare pentru forjare la dispoziția uzinei conform termenelor contractate. Din această cauză s-a solicitat reducerea planului. Uzina mecanică-Sibiu, Uzina «Vulcan»-București, deși încheiaseră contracte, n-au depus materialele la timp și la sfîrșitul trimestrelor au anunțat că renunță la cota planificată.

S-au semnalat numeroase deficiențe în organizarea producției, îndeosebi în conducerea secțiilor. Nu s-a asigurat formarea cadrelor de conducere, s-au promovat în diverse funcții ingineri bine intenționați, dar fără experiența necesară, neformați îndeajuns. În fața acestei situații conducerea uzinei a trecut la o analiză amănunțită care să-i permită stabilirea măsurilor optime menite să ducă la îndeplinirea integrală a planului pe 1969. La produsele necesare liniei de amoniac de la Tg. Mureș și liniei de acid sulfuric de la Valea Călugărească, care însumează peste 3 600 tone și care se repetă ca execuție în uzină, se vor asigura colaborările și piesele prelucrate înainte de luna în care sînt programate ca producție-marfă. Atît la acest obiectiv, cît și la celelalte s-au stabilit termene fixe și factorii de conducere care vor răspunde de buna organizare și îndeplinire a sarcinilor. Pentru restul produselor de utilaj chimic (circa 7 400 tone) se va acorda o atenție deosebită pregătirii fabricației din timp, precum și asigurării tehnico-materiale, astfel ca în programele de producție lunare să se introducă numai comenzile care sînt complet pregătite.

O atenție deosebită trebuie să se acorde utilajelor necesare obiectivelor cu punere în funcțiune în anul acesta. Comitetul de direcție a luat măsuri pentru lansarea comenzilor în secțiile de producție cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea lor, iar pentru fabricația de vagoane s-au hotărît măsurile de creștere a decalajului la prelucrările mecanice cu o lună de zile, urmînd ca după aceasta operația reperelor să se facă pe loturi optime, lucru care va duce la creșterea productivității muncii. Tot în scopul creșterii productivității muncii precum și a îmbunătățirii calității produselor se vor lua măsuri urgente de specializare a muncitorilor prelucrători pe grupe de repere.

În vederea măririi capacității de prelucrări mecanice se va amplasa secția mecanică a vagoanelor-cisternă pe o altă platformă.

Îndeplinirea în bune condițiuni și în cel mai scurt timp a obiectivelor de mai sus, precum și urmărirea atentă și susținută a procesului de producție pot duce la recuperarea rămînerilor în urmă și la îndeplinirea planului anual, lucru absolut necesar și obligatoriu.

Am fi dorit să întîlnim această imagine și în noile hale de fabricație ale uzinei «Danubiana». Din păcate, lucrările pentru extinderea întreprinderii (proiectată să producă anual alte 500 000 anvelope) se află în mare întîrziere, planul de investiții pe 1969 fiind realizat doar în proporție de 60 la sută.

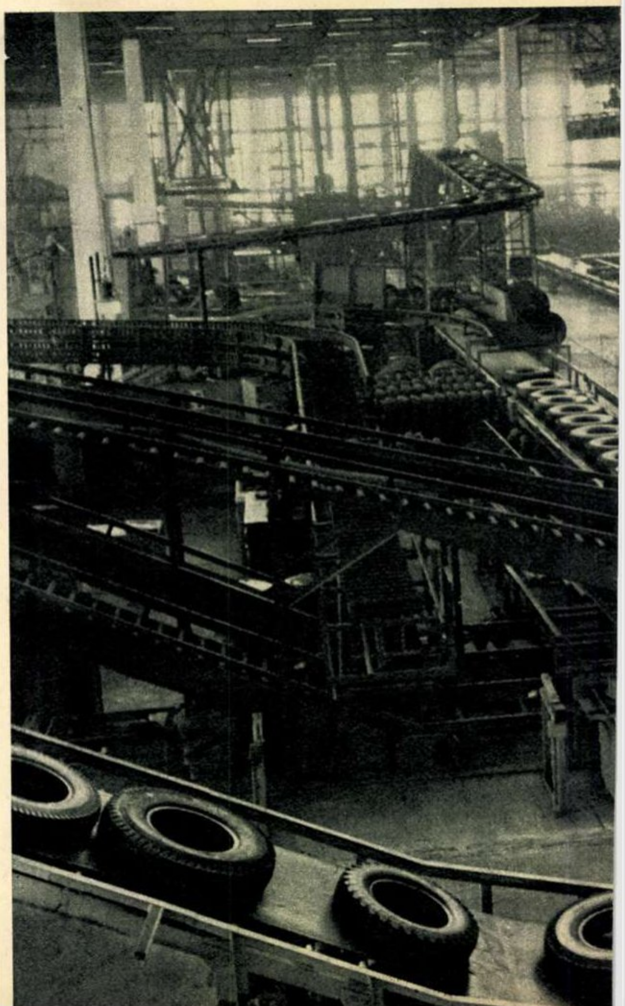

▲

Recuperarea întîrzierilor este posibilă atunci cînd intensificarea eforturilor, lupta împotriva timpilor morți, disciplina de producție formează preocuparea de căpetenie a unui colectiv de muncă. E ceea ce recomandăm și Uzinei «Grivița roșie», întreprindere în care planul producției marfă nu a fost îndeplinit decît în proporție de 84,95 la sută.

UN PRESTIGIU CARE TREBUIE ONORAT

După mai bine de 9 luni de zile, bilanțul îndeplinirii sarcinilor de plan la Uzina 23 August din Capitală este nesatisfăcător. Principalii indicatori n-au fost realizați, rămînerile în urmă cele mai importante înregistrîndu-se la producția de locomotive (s-a realizat doar în proporție de 80 la sută), la producția globală (96 la sută), la productivitatea muncii (96,7 la sută) și la producția de oțel (97 la sută). Cum a fost posibil ca o unitate industrială atît de importantă, ale cărei produse, în special locomotive hidraulice, sînt larg apreciate atît în țară cît și în străinătate, să nu-și respecte cifrele de plan? Am adresat această întrebare ing. Victor Beșa, directorul de fabricație al uzinei. Am aflat astfel o serie de deficiențe în organizarea muncii marii întreprinderi bucureștene care, neremediate la timp, au generat, printre altele, această situație.

În primul rînd, uzina nu s-a asigurat cu forțe de muncă suficiente. Se face simțită, mai ales, o acută lipsă de lăcătuși și strungari, profesiuni de bază ce necesită cadre cu o calificare temeinică. În fiecare an prin uzină «trec» circa o mie de oameni, fluctuație care are consecințe dintre cele mai nefavorabile pentru buna desfășurare a producției. Cu toate că greutăți de această natură s-au semnalat și în anul precedent, factorii responsabili din uzină n-au acționat cu destulă energie pentru preîntîmpinarea și lichidarea lor. S-ar fi impus o accelerare a cursurilor de calificare de mică durată, integrarea în producție a ucenicilor din anul III precum și intensificarea acțiunilor de calificare la locul de muncă. Prea puțin din toate acestea s-au făcut. Este absolut obligatoriu ca măcar în aceste ultime luni să se depună un efort deosebit în această direcție.

O altă gravă deficiență: nerespectarea planului de investiții. În prezent, planul anual al uzinei este asigurat în proporție de 60 la sută pe cînd cel de investiții numai în proporție de 40 la sută. Or, pentru ca toți indicatorii de plan să fie realizați, este necesar ca planul de investiții nu numai să se afle în pas cu planul de producție, dar să-l și devanseze.

Din aceste motive, lucrările de la fabrica de locomotive sînt mult întîrziate. Ce are de spus în această privință întreprinderea constructoare, I.C.S.I.M.-București? De ce nu-și respectă angajamentele contractuale? Oare nu se știe că nesfîrșitele decalări de termene și amînări înseamnă în ultimă instanță produse mai puține, bani pierduți?

O serie de materiale de bază pentru producția uzinei n-au fost asigurate în timp util, ceea ce a produs perturbații desfășurării ritmice a procesului de producție. Luni de zile a întîrziat să sosească un profil I.P.B. la construcția de locomotive. De asemeni cu mare întîrziere s-a făcut aprovizionarea cu toate subansamblurile pentru locomotive cît și rulmenții necesari reductoarelor. Suferă sincope ciclice colaborarea cu o serie de întreprinderi din țară. Astfel nu s-au asigurat cantități suficiente de cocs și fontă, de material refractar și pietre de polizor. Materialele refractare, produse la Alba Iulia și Brașov, după ce se lasă atît de mult așteptate, mai sînt, în cazuri destul de frecvente, și de calitate necorespunzătoare.

Bineînțeles, cauzele care au dus la nerealizarea cifrelor de plan sînt mult mai complexe și ele sînt, în primul rînd, de ordin intern. Colectivul Uzinei 23 August are posibilitatea ca printr-un efort intens, de zi cu zi, de oră cu oră, am zice, să recupereze rămînerile în urmă. Măsuri în vederea redresării situației s-au luat și sînt în curs să se ia la toate eșaloanele uzinei. De asemenea, este imperios necesară îmbunătățirea radicală a colaborării dintre uzină și întreprinderile furnizoare din țară, respectarea cu strictețe a contractelor. Nu mai este nici un minut de pierdut! Uzina 23 August trebuie să-și onoreze cum se cuvine renumele de întreprindere de prim rang a țării.

DEFICIENȚE:

500 000 ANVELOPE

Treaba cea mai grea — construcția automobilului, tractorului, bicicletei, avionului, a tot ceea ce rulează sau zboară prin autotracțiune — își demonstrează finalitatea practică, calitățile tehnice sau valoarea competitivă numai și numai prin intermediul și solicitudinea «banalelor» încălțări pneumatice. Logodite de multe decenii, industria de automobile și producția de pneuri se condiționează reciproc și, după toate aparențele, nu vor divorța niciodată.

Amintim aceste adevăruri simple și arhicunoscute inginerilor și maiștrilor Întreprinderii de construcții și montaje-București, conducerii Uzinei de anvelope «Danubiana» și a Fabricii de geamuri-Scăieni, Întreprinderii de instalații-București și tuturor celor care au concurat la nerealizarea celor 500 000 anvelope planificate pentru a intra în producție în trimestrul patru al acestui an.

Ce s-a întîmplat între timp, am aflat cu toții. Pe porțile uzinei brașovene au ieșit mii de tractoare, pe șoselele țării au început să ruleze autoturismele «Dacia 1100», au fost fabricate primele «Dacia 1300», de pe Aeroportul internațional Otopeni a decolat un avion de fabricație autohtonă, iar producția de autocamioane, autobuze și «IMS»-uri a continuat să crească. Pentru toate aceste autovehicule, pe două și patru roți, nici o anvelopă fabricată în noua secție a «Danubianei». Datoriile anului trecut (replanificate pentru 1969) plus sarcinile anului în curs s-au strîns grămadă în cel de-al patrulea trimestru al anului, acum cînd uzina bucureșteană ar fi trebuit să fie în funcțiune. Din totalul celor 356,6 milioane lei, cît însumează planul anual de investiții, s-au realizat lucrări de aproximativ 215,5 milioane lei deci în proporție de 60 la sută. Cele 40 de procente care mai lipsesc vor face imposibilă achitarea datoriilor restanțe, recuperarea timpului irosit, a cheltuielilor inutile și, lucrul cel mai dureros, darea în exploatare a noilor hale de fabricație.

Cauza principală: proasta planificare a șantierului cu materiale de construcție. Lipsesc 5 400 mp geamuri, contractate cu fabrica din Scăieni pentru 31 august, lipsesc tablourile electrice și prefabricatele pentru centralele de ventilație, comandate Întreprinderii de instalații-București anul trecut (sic!) și recomandate în martie 1969.

Lipsesc instalațiile din import, în valoare de 6 600 mii lei, pe care beneficiarul a întîrziat să le contracteze la timp.

La ora actuală, în hala de fabricație, stația de frig și stația de apă recirculată (planificată pentru a intra în funcțiune la 31 august a.c.), stadiile fizice care condiționează realizarea capacității de producție sînt rămase în urmă față de graficul de execuție, cu 2 și 3 luni. Pentru a prinde din urmă ziua de ieri, conducerea șantierului a părăsit complet lucrările afectate construirii de grupuri sociale și vestiare — sau, cu alte cuvinte, atunci cînd noua uzină va începe în sfîrșit să producă — oamenii vor fi nevoiți să lucreze o vreme în condiții de muncă total nesatisfăcătoare.

Ce ne facem, tovarăși constructori? Reintroducem roțile de lemn din vremea «trăsurii cu cai?» Transformăm tot cauciucul în gumă de mestecat? Reducem producția de autoturisme și tractoare pînă cînd codașii vor catadicsi să-și remedieze lipsurile?

Propunem o soluție mult mai simplă: tragerea la răspundere a tuturor celor vinovați pentru aceste grave anomalii care prejudiciază economia țării, încurcă treaba unor largi sectoare industriale și nesocotesc planurile de producție.

Am dori ca rîndurile de mai sus să nu rămînă fără ecou. Lichidarea grabnică a lipsurilor semnalate, intensificarea eforturilor pentru îndeplinirea planului de producție trebuie să devină zi de zi, oră de oră, preocuparea centrală pentru toate colectivele de muncă. Nu mai e timp de pierdut. Orientarea judicioasă a eforturilor, soluționarea operativă a neajunsurilor existente intensificarea activității, individuale și colective, trebuie să se traducă, în fiecare loc de muncă, prin îndeplinirea exemplară a sarcinilor stabilite.

raid anchetă de:
L. MAIOR
V. SAVIN
P. ANGHEL

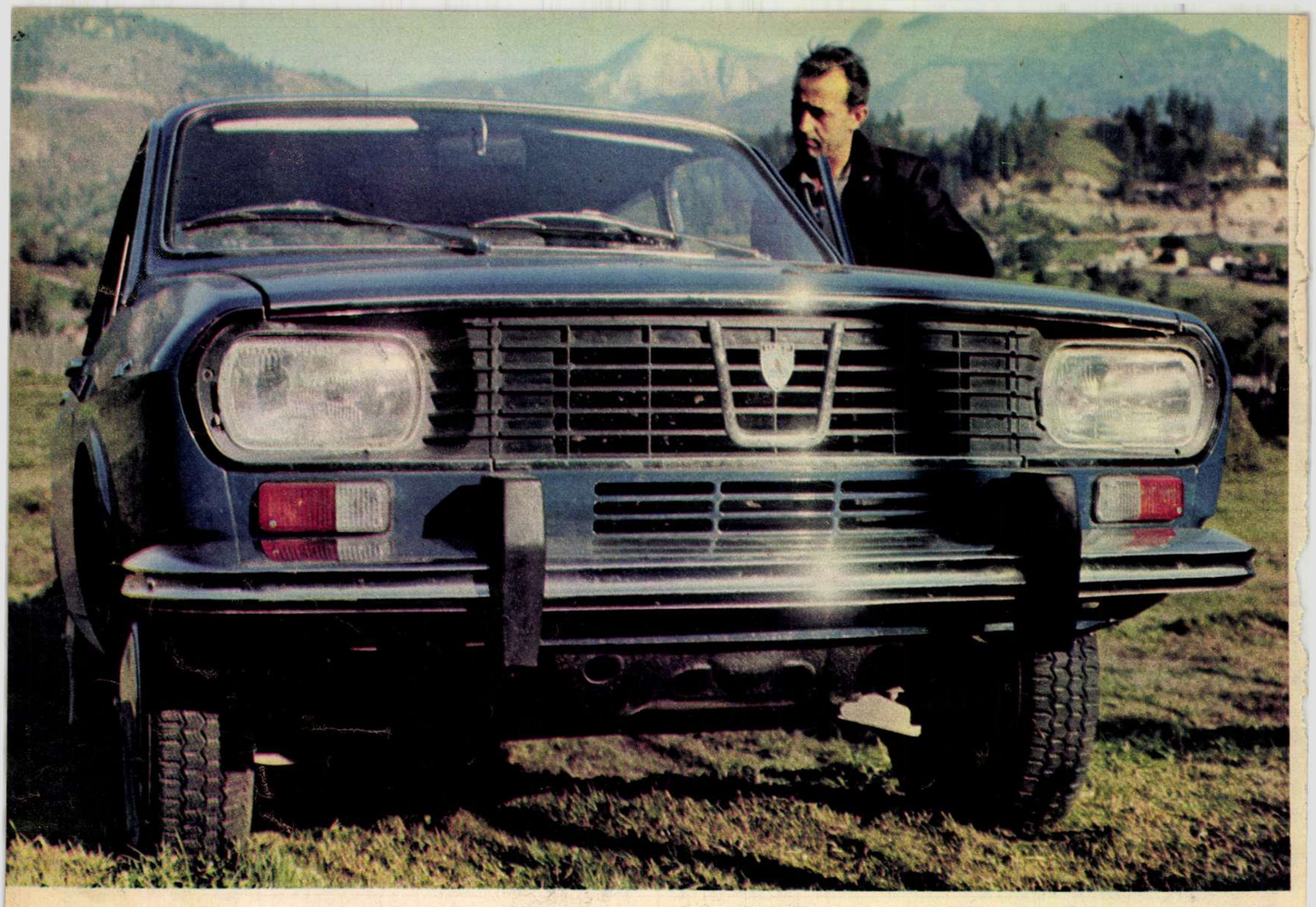

ÎN AVANSCENĂ:

DACIA 1300

Automobilul din fața noastră stîrnește unanime și superlative aprecieri. Și pe bună dreptate. Are o linie elegantă, suplă, este confortabil. O adevărată bijuterie. Nu-i de mirare că locul unde este expus polarizează un număr enorm de vizitatori. Noul autoturism românesc «Dacia 1300», prezentat cu începere de la 2 octombrie în cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale, debutează, așadar, sub cele mai favorabile auspicii.

...Imensele hale de montaj ale Uzinei de automobile-Pitești adăpostesc o activitate a cărei caracteristică esențială este precizia. Rînd pe rînd, carcasele metalice încep să capete forme familiare, metamorfozîndu-se în final în (de-acum) atît de cunoscutele automobile românești. Pe aceste linii de montaj a apărut în ziua de 21 august 1969 noul autoturism Dacia 1300, exact la un an de la o altă mare premieră: montarea primului autoturism românesc Dacia 1100, fratele mai mare (doar ca vîrstă...) al actualei mașini, care în aceste zile este prezentată publicului larg. Fără-ndoială, Dacia 1300 reprezintă o mare reușită a constructorilor de automobile piteșteni. Aducem ca argumentare caracteristicile tehnice superioare ale noului autoturism: lungime totală: 4 340 mm; lățime: 1 636 mm; greutate: 880 kg; sarcină utilă: 400 kg. Automobilul este echipat cu un grup motopropulsor așezat în față, cu tracțiune pe roțile dinainte. Motorul este în patru timpi, cu patru cilindri în linie, și dezvoltă 54 CP/DIN sau 60 SAE la 5 250 rotații. Viteza de croazieră este de 140 km/oră. În încercările făcute, autoturismul s-a dovedit a realiza un consum de benzină scăzut: 8,3 l/100 km, la o viteză de 80 km/oră.

Automobilul va intra în fabricație de serie în a doua jumătate a trimestrului IV al anului în curs, urmînd să fie comercializat din 1970.

...În secția de proiectare l-am cunoscut pe ing. Marin Dumitrache, constructorul șef al uzinei piteștene. I-am solicitat cîteva impresii și precizări, ce, credem noi, se impun, cu atît mai mult cu cît vin din partea unuia «direct implicat» în realizarea noului autoturism.

— Dacia 1300 este fabricat și montat sub licență Renault. Automobilul, după cum v-ați dat seama și dv., este realizat la un nivel tehnic ce-l situează în context mondial pe prim plan. El este de asemenea o dovadă a maturității atinse de inginerii și tehnicienii noștri, într-o ramură, cea a construcției de automobile, pînă nu demult necunoscută la noi în țară. Datorită efortului depus de colectivul uzinei piteștene, cît și colaborării tot mai rodnice cu alte întreprinderi din țară (în vederea fabricării unor piese și subansambluri), pînă în anul 1972 întregul automobil va fi fabricat în România și nu numai montat, cum este cazul acum. Începînd cu acea dată, producția va atinge 40 000 automobile pe an, gama produselor lărgindu-se considerabil și prin fabricarea unor autoutilitare cu echipament mecanic (10 000 bucăți pe an).

...Prin fața noastră trec, suspendate la o mică înălțime, cîteva automobile tip Dacia 1100. Sînt supuse unor succesive procese de vopsire care se finalizează cu imprimarea culorii ferme, definitive. Iată-le strălucind pe bancul de probe. Li se mai verifică o dată «fișa personală» (fiindcă fiecare mașină are o asemenea fișă, în care sînt trecute eventuale mici defecte de fabricație și montaj). Ce se va întîmpla cu «vechiul» tip de automobil în fața ascensiunii vertiginoase a lui «1300»? Se va continua producția tipului Dacia 1100, dar produsul de bază va fi noua mașină care pare a se adapta și mai bine condițiilor rutiere din țara noastră, grație calităților sale de rezistență și suspensie.

*

În momentul de față, după cum spuneam, «scena» este încă dominată de prezența masivă a Daciei 1100. Pe liniile de montaj autoturismele de acest tip se succed lent dar neîntrerupt, într-o cadență de 70 de bucăți în opt ore lucrătoare. (Am spus că precizia este caracteristica esențială aici. Precizie deopotrivă de fabricație și exprimare!..) Doar din cînd în cînd, rupînd parcă monotonia, apare silueta elegantă a ceea ce va deveni «limuzina de tip berlină cu 4 uși, Dacia 1300».

Unicatele însă, strălucind în roșuinca, gri, crem, verde și bleu, culorile ce i-au fost hărăzite de constructori, au o putere de atracție cu totul particulară, ce eclipsează vechiul model, prefigurînd parcă viitoare curse fără rival pe șoselele patriei.

M. HETCO
Fotografii de S. STEINER

Automobilul Dacia 1300
dispune de un sistem
de suspensie superior,
obținut prin conjugarea
arcurilor elicoidale
cu amortizoarele telescopice
la toate cele 4 roți,
roțile din față acționînd independent,
iar cele din spate
fiind solidarizate pe o punte comună.

Motorul noului autoturism
este în patru timpi.
cu 4 cilindri în serie.
Calitățile sale superioare
permit un demaraj rapid:
21 sec /400 m de pe loc.

N-au trecut
decît citeva zile
și Dacia 1300 și-a cîștigat
un apreciabil număr
de admiratori fanatici
(în cazul nostru admiratoare...)

Pe bandă
rulantă...

Confortul noului autoturism
este asigurat
și prin folosirea
unui nou tip de scaune,
cu o configurație biologică
mai bine studiată.

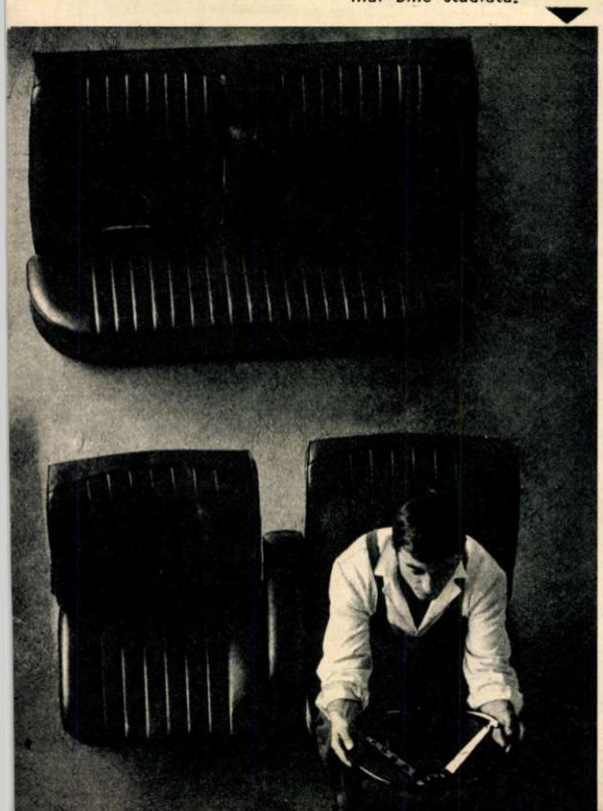

Noul autoturism românesc
are o linie modernă,
aerodinamică.
Iată-l în perfectă stare
de funcționare
după trecerea
ultimelor teste.

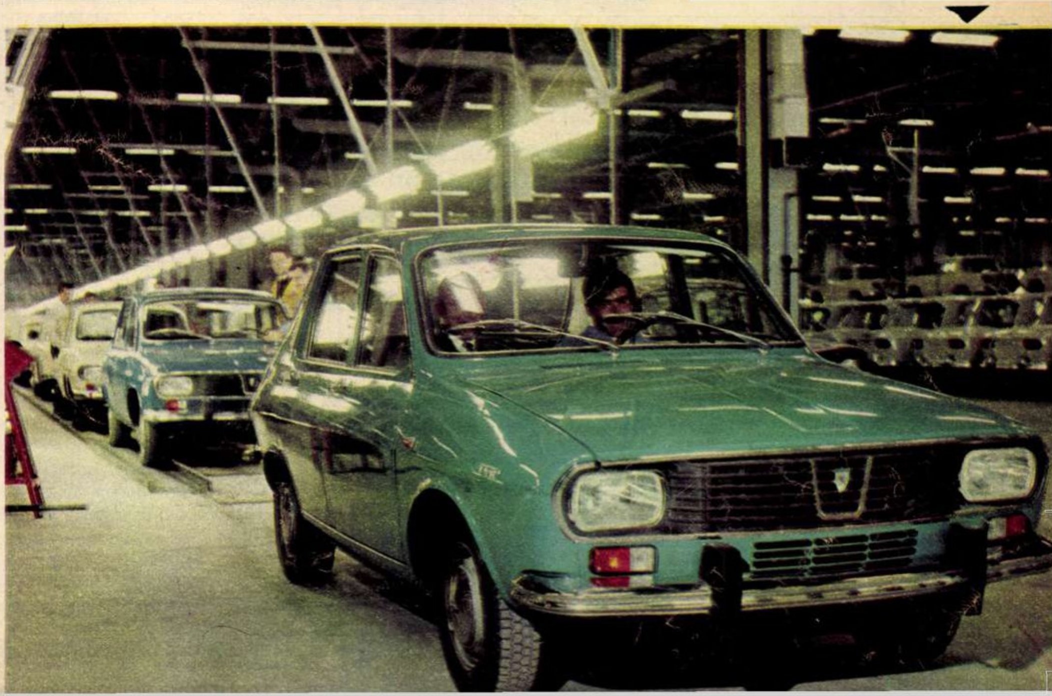

«DEBARCAREA» PRIMILOR OAMENI PE LUNĂ, REALIZĂRILE COSMICE SOVIETICE AU FĂCUT CA MILIARDE DE OAMENI SĂ SE PASIONEZE DE ASTRONOMIE. BOLTA CEREASCĂ PARE ASTĂZI MAI APROPIATĂ, MAI FAMILIARĂ ȘI MAI ACCESIBILĂ CA ORICÎND... DAR LUNA, SISTEMUL SOLAR, NU REPREZINTĂ DECÎT O PĂRTICICĂ INFIMĂ A UNIVERSULUI, CARE CUPRINDE NENUMĂRATE TAINE. ATÎT DE MULTE ÎNCÎT O SCURTĂ TRECERE ÎN REVISTĂ A MARILOR PROBLEME ACTUALE ALE ASTRONOMIEI SE ASEMUIEȘTE CU...

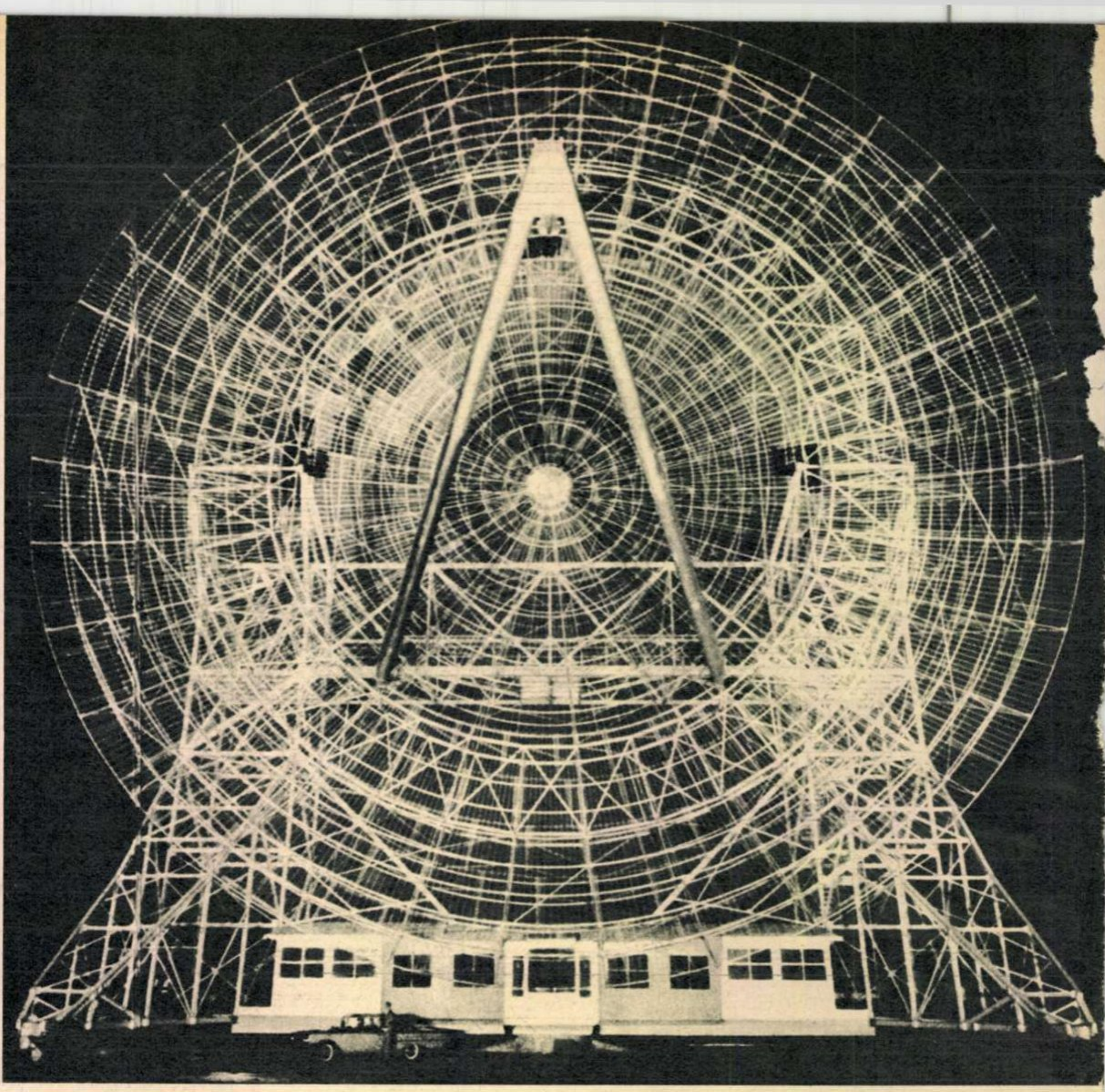

...O EXCURSIE ÎN NECUNOSCUT

de George **STĂNILĂ**
doctor în științe fizico-matematice,
șef de sector la
Observatorul astronomic al Academiei
Republicii Socialiste România

Descoperirile astronomice din ultimii ani au relevat corpuri cerești cu proprietăți nelămurite, legi încă necunoscute ale materiei, dimensiuni noi ale Universului. Poate fi închipuită o densitate de un miliard de tone pe centimetru cub? Există explozii «spre interior»? Acestea și nenumărate alte enigme confruntă știința contemporană.

Astronomia optică tradițională întîmpină azi dificultăți din ce în ce mai mari, pe care nimeni nu putuse să le prevadă cu un secol în urmă. Observatoarele astronomice «emigrează» spre periferia orașelor, preferînd chiar locuri cu totul izolate. Deasupra orașelor, din cauza multitudinii de surse luminoase, cerul nocturn devine tot mai luminos, aștrii sînt tot mai dificil de observat. Radioemisiunile pe unde scurte, folosite de numeroasele stații de radio și televiziune, influențează aparatele electronice ale observatoarelor astronomice. Iată de ce ca mijloc de observație modern se afirmă din ce în ce mai mult *radioastronomia*; receptoarele devin tot mai sensibile, puterea de separare a semnalelor, tot mai mare.

CELE DOUĂ «FERESTRE» PRIN CARE PĂMÎNTENII VĂD UNIVERSUL

Astronomia optică și cea radio se completează reciproc, fiecare funcționînd în banda sa caracteristică: prima înglobează lungimile de undă între $\frac{1}{1000}$ mm și $\frac{1}{3\,000}$ mm, cea de-a doua de la cîțiva centimetri pînă la 20 m. Acestea reprezintă cele două «ferestre» prin care pămîntenii pot vedea Universul, atmosfera «înghițind» cu desăvîrșire toate celelalte lungimi de undă. Este adevărat, există astăzi perspective de înlăturare a acestei piedici prin transportarea telescoapelor dincolo de atmosfera terestră cu ajutorul rachetelor și sateliților. Dar aceasta rămîne o problemă a viitorului.

În ultimii 20 de ani, cercetînd cerul, radioastronomia ne-a pus în fața unor fenomene enigmatice. Au fost descoperite galaxii noi, puternice emițătoare de radiounde — de milioane de ori mai puternice decît propria noastră Galaxie — așa-numitele radiogalaxii, galaxii în explozie care expulzează cantități de materie de ordinul a *sute de milioane de mase solare!*

Observarea în 1962 a eclipsării de către Lună a unei radiosurse foarte intense — care ulterior a fost denumită 3C-273 — a pus în evidență o nouă categorie de aștri: cvasistele sau quasar-ii («quasi-stellar radio-source»). De pe Pămînt ele se văd sub un unghi mai mic de o secundă, totuși radioemisia lor depășește de zeci de mii de ori pe cea a celorlalte radiosurse deja cunoscute. Încercîndu-se identificarea lor pe cale optică s-au descoperit în acele locuri stele extrem de slabe, înconjurate, unele, de slabe nebulozități.

CE SÎNT QUASAR-II?

Observațiile au pus în evidență spectrele foarte ciudate ale acestor obiecte cerești, spectre mult diferite de cele ale altor galaxii. Ce înseamnă acest lucru? Răspunsul definitiv la această întrebare nu poate fi încă dat de știință.

Se îndepărtează quasar-ii de noi cu viteze apropiate de viteza luminii, participînd la expansiunea generală a Universului? Această interpretare a spectrelor lor implică presupunerea că ei sînt foarte îndepărtați, dar, în acest caz, sînt greu de explicat vastele cantități de energie pe care le emit. Dacă, pe de altă parte, quasar-ii sînt relativ apropiați, nu se poate explica cum au dobîndit viteze foarte mari și de ce nu au fost observați quasar-i care s-ar *apropia* de noi.

Construcţia radiotelescoapelor pune probleme foarte dificile. Captarea unor semnale slabe, provenite de la distanţe uriaşe, reclamă şi antene cu dimensiuni uriaşe sau înmănuncherea mai multor antene. Dar, în acest caz, paraziţii proveniţi de la automobilele de pe şosele, de la instalaţiile industriale, de la căile ferate electrice etc. perturbează funcţionarea radiotelescoapelor. Iată motivul pentru care ele nu se mai construiesc în apropierea marilor oraşe.

În plus, marile antene (puteţi judeca după fotografia alăturată) trebuie să reziste la presiunea enormă a vînturilor fără a se deforma sau a vibra. Praful şi picăturile de ploaie exercită o puternică influenţă, diminuînd radioundele, şi din această cauză se caută soluţii care să dea antenelor o eficienţă sporită.

Aceste consideraţii l-au condus pe dr. P. Burcov de la Universitatea din Brno (R.S.C.) să presupună că ciudatele spectre ale quasar-ilor pot fi explicate nu neapărat printr-o mişcare de recesie (îndepărtare), ci printr-una laterală în raport cu observatorul. De exemplu, mişcarea ar putea fi circulară.

Unele considerente ne conduc să admitem o limită a dimensiunilor acestor corpuri de ordinul cîtorva ani-lumină.

Spectre ca ale quasar-ilor ar putea fi produse de obiecte cereşti posedînd un puternic cîmp gravitaţional, dar atunci ajungem la concluzia, conform cu teoria generală a relativităţii, că avem de-a face cu mase foarte mari, concentrate, în condiţii stranii, în sfere cu raze minuscule. (Fireşte, «minuscule» la scară...astronomică.) Din calcule reies densităţi ale quasar-ilor de ordinul *milioanelor de tone pe cmc!* Astfel de stele ar fi posibil să existe dacă ar fi formate din neutroni şi hiperoni, însă experienţa a arătat că acestea nu ar da un spectru asemănător cu cel al quasar-ilor. Aşadar, nici pe această cale nu se poate explica enigma...

Nu există nici o teorie fizică care măcar să fi schiţat descrierea spectrelor unor regiuni atît de dense.

MARCHEAZĂ QUASAR-II LIMITA EXTREMĂ A UNIVERSULUI VIZIBIL?

Nici în ceea ce priveşte *depărtarea* quasar-ilor de noi lucrurile nu sînt încă lămurite. Pînă nu demult, aceste stele erau considerate ca marcînd limita extremă a Universului vizibil — zece miliarde ani-lumină — şi în acest caz se ridica întrebarea: cum este posibil ca o stea să rămînă vizibilă la distanţe atît de mari? Or, la începutul anului 1968 un astronom american a găsit pentru un quasar că distanţa sa faţă de Pămînt nu depăşeşte... un milion ani-lumină.

Şi pe plan *energetic* quasar-ii pun oamenilor de ştiinţă probleme uluitoare. Dacă luăm, de exemplu, primul quasar descoperit, 3C-273, acesta emite într-o secundă o energie de o mie de miliarde de ori mai mare decît cea pe care o radiază Soarele într-o secundă. O atît de enormă energie, debitată în spaţiu, ar putea fi cauzată, după cum presupun unii astronomi, de o «prăbuşire» gravitaţională (colaps) produsă într-o stea avînd o masă cuprinsă între un milion şi un miliard de mase solare. Pentru stele atît de masive, forţa de atracţie a materiei spre centrul stelei, care creşte proporţional cu pătratul masei, depăşeşte toate celelalte forţe interioare, iar steaua se comprimă rapid degajînd o colosală cantitate de energie.

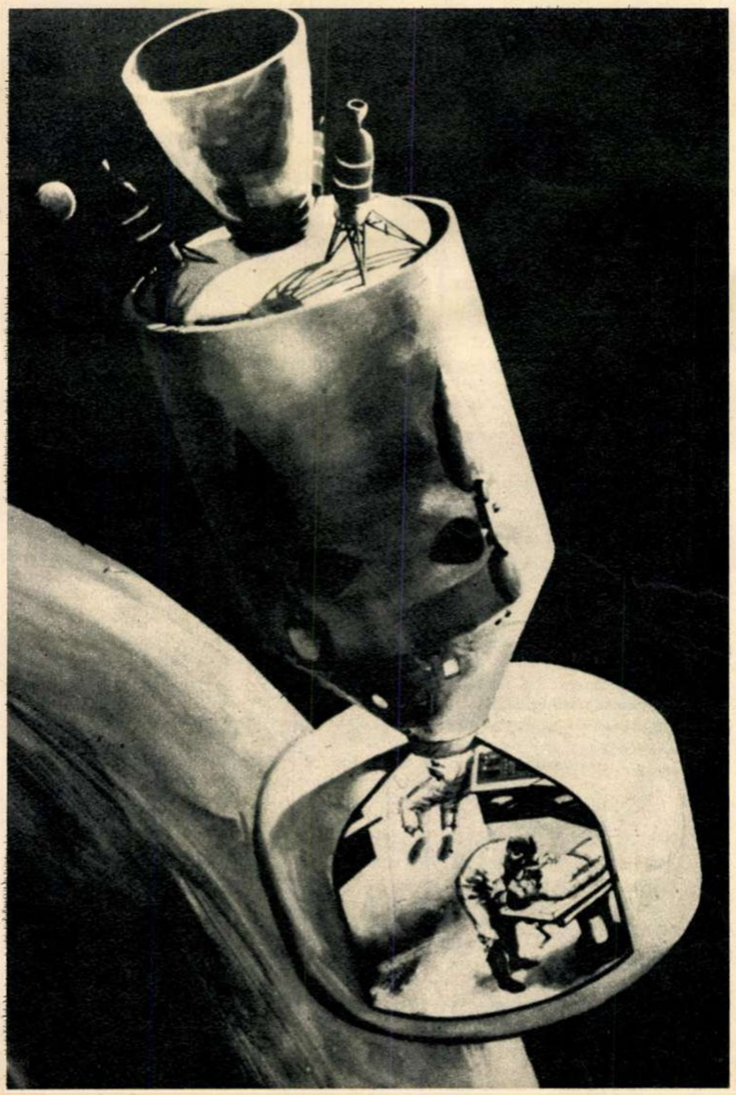

Proiectul unui satelit pentru cercetări astronomice. Neperturbată de atmosfera pămîntului, o asemenea navă-satelit ar putea efectua observaţii deosebit de valoroase (şi nu numai cu caracter astronomic). Dar există un dezavantaj: costă mai mult decît cel mai mare observator astronomic terestru, cel de pe Muntele Palomar.

Datorită faptului că gravitaţia este în stare să furnizeze de o sută de ori mai multă energie pe unitatea de masă decît procesele nucleare, mulţi astrofizicieni cred că reacţiile termonucleare ar fi mult prea slabe pentru a putea explica aceste fenomene şi că am avea de-a face cu *legi noi ale materiei*, necunoscute încă fizicii, cu fenomene de «implozie» (explozie spre interior!), de anihilare a materiei intrate în contact cu antimateria etc.

QUASAG-I, PULSAR-I... NOI ENIGME

Descoperirea radiosurselor cvasistelare, care au străluciri colosale în comparaţie cu strălucirea galaxiilor normale de tip clasic, a născut întrebarea dacă nu ar exista în Univers obiecte analoge fără însă a poseda o puternică radioradiaţie. Şi, în adevăr, au fost descoperite deja *galaxiile albastre* sau galaxiile cvasistelare, numite şi *quasag-i* («quasi-stellar galaxy»), care deşi sînt foarte luminoase nu oferă o radioemisie apreciabilă.

Se apreciază că quasag-ii se întîlnesc în Univers de 500 de ori mai frecvent decît quasar-ii, şi că un quasag revine la circa 10 000 galaxii normale obişnuite. Din această cauză se presupune că un quasar ar constitui doar o etapă — cu o durată relativ scurtă — din evoluţia unui quasag, etapă însoţită de o puternică radioemisie.

Pe aceeaşi linie a descoperirilor astronomice noi, se înscriu şi sursele cereşti de raze X, de a căror existenţă s-a aflat abia acum şapte ani, o dată cu lansarea de rachete la mari înălţimi.

Din 40 de surse de raze X descoperite pînă în prezent, doar 6 au fost identificate cu corpuri cereşti, fotografiate prin telescoapele optice. Astfel, în 1966, a fost identificată în constelaţia Scorpionului o stea albastră de mai multe mii de ori mai slabă decît cele mai slabe stele vizibile cu ochiul liber. Or, această stea — denumită Sco XR-1 — emite raze X de 1 000 de ori mai intense decît cele din spectrul vizibil. Mecanismul acestei emisii atît de puternice de raze X nu este încă cunoscut.

La Cambridge (Anglia), dr. Anthony Hewish, continuînd cercetările asupra quasar-ilor, a descoperit spre sfîrşitul anului 1967 un nou corp ceresc care emite semnale radio, pulsante, foarte scurte, durînd fiecare aproximativ 20 milisecunde şi avînd o periodicitate de 1,337279 secunde.

Ulterior au mai fost descoperite la Jodrell Bank (Anglia), Parkes (Australia) şi Arecibo (Porto Rico), unde se află cel mai mare radiotelescop fix din lume, alte radiosurse pulsante — *pulsar*-ii — care emiteau, după cum se considera la început, cu o precizie extraordinară. Acest fapt a determinat pe unii oameni de ştiinţă să propună utilizarea lor ca standard universal pentru măsurarea timpului.

Dar cele mai noi observaţii au dus la constatarea că ritmul pulsaţiilor scade anual. Nu vă speriaţi. Nu cu mult: cu o pulsaţie la zece milioane!

O altă stranie constatare: intensitatea emisiei radiopulsaţiilor aceleiaşi surse variază în mod cu totul neregulat *în diferite zile.*

Pînă foarte de curînd se credea că valoarea mică a dispersiei semnalului datorită mediului interstelar ar fi un indiciu că aceste obiecte neobişnuite s-ar afla relativ aproape de noi, la o depărtare de aproximativ 200—300 ani-lumină (în timp ce quasar-ii sînt răspîndiţi în spaţiu la distanţe pînă la zece miliarde ani-lumină). Se pare însă că pulsar-ii se află la distanţe mult mai mari decît s-a presupus. Se ştie în prezent că cel puţin un pulsar se află de 100 de ori mai departe de noi decît considerau astronomii pînă acum.

Studierea în continuare a celor 25 de pulsar-i descoperiţi pînă acum va duce, sperăm, la dezlegarea problemelor ce se pun în legătură cu ei.

«CATASTROFE» GRAVITAŢIONALE ŞI URMĂRILE LOR NEOBIŞNUITE

Pînă de curînd quasar-ii erau consideraţi a fi radiosursele cereşti cu cea mai mare intensitate a radioemisiunii pe unitatea de suprafaţă, însă primul pulsar descoperit are o radiaţie de aproximativ *o sută de mii de ori* mai intensă. Radioastronomii de la Observatorul Jodrell Bank au stabilit că puterea radiosemnalelor acestei surse cereşti este extrem de mare, de circa 300 000 waţi pe mp.

Pentru a putea explica această radiaţie fantastică şi avînd în vedere lărgimea redusă a benzii de frecvenţe, ceea ce atestă că sursa are un diametru mai mic de cinci mii kilometri (aproximativ ca şi Pămîntul), sîntem conduşi a presupune o densitate foarte mare a materiei. (După cum vă amintiţi, o ipoteză similară am întîlnit şi în cazul quasar-ilor.) De aceea astrofizicienii consideră că ar putea fi vorba de o pitică albă sau de o stea cu neutroni.

Se ştie că atunci cînd într-o stea încetează reacţiile termonucleare (avînd ca efect transformarea hidrogenului care formează steaua respectivă în heliu), ea trebuie, pentru a rămîne în stare de echilibru, să înceapă să se contracte. La sfîrşitul unei lungi perioade de contracţie, corpul ceresc poate fie să explodeze, devenind o supernovă, fie să crească în densitate pînă la *1-10 tone pe cmc*, devenind în acest caz o pitică albă cu un diametru de cel mult 10 000 km. La un moment dat şi supernova poate să ajungă într-o fază de contracţie atît de mare (colaps gravitaţional), la presiuni atît de formidabile, încît protonii nucleelor atomilor ajung să se contopească cu electronii care gravitează în jur, dînd naştere unor stele neutronice cu o densitate de un miliard de tone pe cmc, cu un diametru foarte redus, de ordinul cîtorva mii de kilometri şi avînd o temperatură de circa zece milioane grade Kelvin. Existenţa unor astfel de stele este deocamdată o ipoteză care prezintă un interes deosebit pentru fizicieni, deoarece nu se cunoaşte aproape nimic despre comportarea materiei la aceste densităţi enorme.

ASTRONOMIA NEUTRINILOR

Apar întrebări fundamentale pentru fizică: ce se întîmplă cu timpul, cu spaţiul şi cu materia în astfel de condiţii? Sînt întrebări pe care însuşi Einstein a încercat să le lămurească, dar fără rezultat. Este unul din cele mai mari insuccese ale fizicii moderne.

Un alt fapt important: în urmă cu doi ani a fost pusă în evidenţă existenţa unei radiaţii izotrope (egală în orice direcţie) cu microunde corespunzătoare unei temperaturi de 3° Kelvin. Atunci s-a considerat că acest fapt ar fi dovada unei *temperaturi iniţiale mari a Universului:* de zece miliarde de grade, acum zece miliarde de ani, cînd ar fi început expansiunea, după care s-ar fi produs răcirea treptată.

La începutul anului 1968 prof. Frank Low. de la Universitatea din Arizona. folosind metode noi. a descoperit un nou tip de galaxii ale căror nuclee masive emit de o sută de ori mai multă energie decît cele mai luminoase galaxii cunoscute pînă în prezent. Aceasta a fost o surpriză. iar dacă aceste galaxii de tip nou sînt distribuite uniform în spaţiu. atunci din calcule rezultă că ele ar emite un flux suficient de microunde pentru a se explica ceea ce era considerat drept o radiaţie «de fond» cu temperatura de 3° Kelvin. Aşadar. dovada unei temperaturi iniţiale ridicate a Universului... nu mai este o dovadă.

În prezent a devenit clar că radioastronomii nu mai pot să pună la un loc — în consideraţiile lor referitoare la sursele de radiaţie — galaxii. quasar-i. pulsar-i. întrucît toate aceste obiecte cereşti diferă atît ca origine fizică cît şi ca distribuţie spaţială şi evoluţie.

Date noi ne pot furniza particulele neutrino. care sînt în stare să străbată. neabsorbite. cantităţi uriaşe de materie. Aceste particule. apărute în diferite reacţii termonucleare din interiorul stelelor. traversează *intreaga masă* a stelelor. călătorind apoi prin Univers. Astronomia neutrinilor ne poate pune la dispoziţie date privind starea materiei din interiorul Soarelui. al stelelor.

ÎN «LABORATOARELE CEREŞTI» — CONDIŢII FIZICE IMPOSIBIL DE REALIZAT PE PĂMÎNT

După cum se vede. astronomia ajută fizica să progreseze. punîndu-i la îndemînă în laboratoarele cereşti îndepărtate condiţii fizice imposibil de realizat pe Pămînt: temperaturi de miliarde de grade. presiuni formidabile. densităţi de milioane de ori mai mari decît ale apei. cîmpuri extraordinar de intense. energii depăşind de miliarde de miliarde de ori pe aceea radiată de Soare şi altele.

Indiferent dacă noile descoperiri vor confirma sau infirma unele legi fundamentale ale fizicii actuale. ele au meritul că ne îndreaptă spre cunoaşterea tot mai adîncă a naturii şi structurii Universului. care ne apare tot mai complex şi mai variat.

După un timp atît de scurt de cînd au fost făcute aceste noi descoperiri este destul de greu de apreciat rolul exact pe care îl vor juca în dezvoltarea viitoare a ştiinţei. Totuşi se poate spune că ele vor constitui elemente de cea mai mare importanţă pentru elaborarea unei teorii ştiinţifice juste asupra structurii şi evoluţiei diferitelor forme de existenţă ale materiei cît şi a Universului în general.

„BIOGRAFIA“ UNIVERSULUI... SĂ MAI AŞTEPTĂM!

Pe măsură ce mijloacele de investigaţie ale astronomilor au progresat, trecînd de la luneta lui Galilei la telescopul de pe Muntele Palomar, apoi la radiotelescoape din ce în ce mai puternice, cu ajutorul cărora s-a putut recepţiona radioemisia corpurilor cereşti foarte îndepărtate, şi în fine terminînd cu astronomia neutrinilor, au evoluat şi concepţiile privind naşterea şi evoluţia Universului.

Iată trei dintre teoriile cosmogonice mai recente. Abatele Lemaître a imaginat naşterea Universului ca un rezultat al unei explozii primare a «atomului originar», după care a început expansiunea Universului. Ideea existenţei unui asemenea element primordial nu mai este acceptată de savanţi, deoarece nu explică ce anume a **precedat** începutul «exploziei» atomului primitiv şi ce anume a provocat expansiunea.

Astronomii T. Gold, H. Bondi şi F. Hoyle au emis ipoteza că în Univers are loc crearea continuă a materiei «din nimic». Universul trebuind să fie, după ei, în stare staţionară şi în acelaşi timp în expansiune, densitatea nu se va schimba cu timpul, deci materia trebuie «să se creeze» continuu în spaţiu. Această concluzie falsă este consecinţa punctului de plecare greşit: caracterul staţionar al Universului.

O altă ipoteză, formulată de N. Robertson şi R. Tolman, bazată pe teoria relativităţii a lui Einstein, porneşte de la ideea fundamentală a unui Univers care pulsează, adică îşi măreşte şi îşi micşorează dimensiunile în mod aproape periodic. Ei susţin că acest ciclu se repetă la infinit. În diversele stadii de existenţă, Universul se dilată sub forma «fugii» galaxiilor şi apoi se comprimă cînd materia cosmică se concentrează în volume mai mici ale spaţiului.

Pînă în prezent nici una dintre teoriile privind naşterea şi evoluţia stelelor şi galaxiilor nu poate explica decît cu totul parţial şi incomplet aceste fenomene. Aceasta se datoreşte faptului că astronomia nu dispune de un material de observaţie suficient de bogat pe baza căruia să se poată trece la o teorie cosmogonică închegată. Să mai aşteptăm...

De altfel pînă în prezent nu există nici o teorie unanim acceptată privind naşterea sistemului nostru solar. De aceea unii specialişti susţin că mai multe eforturi ar trebui concentrate tocmai asupra acestei probleme, a cărei elucidare ar putea aduce elemente noi care să contribuie la rezolvarea marilor probleme ale cosmogoniei stelare şi galactice.

Gold, Bondi, Hoyle

REGENERAREA CONTINUĂ

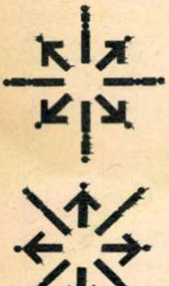

Lemaître

MAREA EXPLOZIE

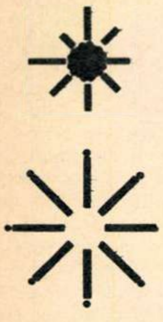

Robertson, Tolman

PULSAŢIA PERPETUĂ

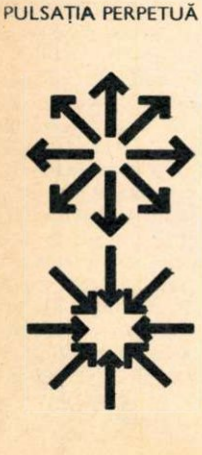

BIOGRAFII CONTEMPORANE

Comandantul

Numele: Stan Valentin.
Data naşterii: octombrie, 1933, ziua 5.
Locul naşterii: judeţul Bacău, com. Podul Turcului.
Părinţii: tatăl — miliţian, mama — casnică.
Apartenenţa politică: P.C.R.
Studii — şcoala de marină, în prezent anul IV la Facultatea de calcul şi cibernetică matematică.
Starea civilă: căsătorit, fără copii.
Marea pasiune: navigaţia.
Pasiuni «pentru timpul liber» — fotbalul.

Vicii: nu am reuşit să i le descopăr şi recunosc că asta nu m-a întristat. Am discutat cu oameni care-i cunosc îndeaproape munca, care-l cunosc din viaţa particulară, cu soţia lui care mi-a vorbit despre viaţa de familie, atîta cîtă are între două curse. Nu fumează (putea să o facă, nu-i un păcat), nu bea (fără ca afirmaţia să fie luată la modul absolut), nu joacă cărţi (adică «n-are patima asta»), nu-i afemeiat (îl cred, are o soţie drăguţă care este pe deasupra şi o gospodină excepţională).

Scriu toate acestea şi gîndesc fără să vreau la amintirea anilor cînd discutam nopţi întregi despre eroul cu şi fără pată. Ce s-ar fi putut spune despre comandant? Era «tipic» sau nu? Pe vremea aceea avea 20 sau poate 21 de ani. Învăţa să umble cu sextantul şi să se caţere pe catarg. Visa, aşa cum visam mulţi din generaţia noastră. numai că visurile lui cuprindeau o întindere spaţială cît pămîntul de mare. în nopţile petrecute cu bărbia în mîini, în faţa planiglobului, trasînd drumuri maritime, calculînd longitudini şi latitudini. închizînd ochii şi văzînd porturile înţesate de oameni. de culoare. de parfumuri necunoscute.

Prin ce miracol s-au născut în el. copil crescut într-o comună băcăuană. chemarea mării. voluptatea întinderilor nesfîrşite de cer şi apă, de soare torid şi furtuni de gheaţă... De la care generaţie, de la care moş-strămoş i s-a transmis această vocaţie? Pentru că «este un comandant cu vocaţie», cum bine l-a caracterizat secretarul comitetului de partid al portului Constanţa.

— Ai putea trăi alt fel decît ca marinar. Stan Valentin?

— Nu, categoric nu. Asta este viaţa mea, chiar dacă întîmplător am ajuns în ea.

— Vrei să fii mai explicit?

— La liceul «Unirea» din Focşani mi-am luat bacalaureatul. Încă înainte de examen am fost chemaţi la U.T.C. mai mulţi elevi şi întrebaţi dacă vrem să urmăm şcoala navală. M-am dus eu şi Creţu Viorel. un coleg. El s-a îmbolnăvit şi nu a mai ajuns la Constanţa. Eu...

— Te-ai gîndit vreodată ce rol a jucat în viaţa ta întîmplarea?

— Da, numai că eu nu i-am spus întîmplare. ci şansă. În viaţă ni se întîmplă foarte multe Uneori ai impresia că în urma unei întîmplări întreaga viaţă va lua alt curs. Şi cu toate acestea merge mai departe nu rareori ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Pînă într-o zi. Şi atunci într-adevăr răsturnarea are loc.

— De ce. Stan Valentin?

— M-am întrebat şi eu în zilele şi nopţile lungi petrecute pe mare sau ocean. Am ajuns la concluzia că există în noi ceva care selectează din toate şansele pe care ţi le oferă viaţa tocmai pe aceea care corespunde caracterului tău. pregătirii. pasiunii. aspiraţiei...

— Pînă ai ajuns la Constanţa. la şcoala navală. nu ai văzut marea şi totuşi...

— Cred că în ceea ce priveşte omul. aspiraţiile lui. lucrurile nu trebuie judecate operînd cu noţiuni matematice. Întîmplător nu am rău de mare. dar tot întîmplător nu am rău nici de înălţime. De ce spun asta? Pentru că aşa cum am ajuns marinar puteam să ajung şi aviator. Nu. acum nu aş schimba... Era în copilul de atunci ceva. exact nu pot să explic ce. dar ceva care a cizelat. a modelat şi continuă să o facă. pe comandantul de acum.

— Asta înseamnă că trebuie lăsat totul pe seama şansei?

— Nu. Ar fi absurd. Şansa trebuie ajutată şi cel mai bun ajutor este munca. munca perseverentă. îndrăcită. nu rareori istovitoare. pentru autodepăşire. Nu numai munca corectă pentru a-ţi face datoria şi a-ţi îndeplini în limită obligaţiile profesionale. ci ceva mai mult. Nu ştiu. dar nu am suferit niciodată lîngă mine oameni care trăiesc numai în limita paragrafelor care le definesc obligaţiile...

— Şi cu toate acestea, am impresia că tocmai pe un vas este mai multă nevoie de nişte executanţi exemplari.

— Exact. Pe un vas. şi nu numai pe un vas, pot interveni în timpul unei misiuni mii de neprevăzute. Comandantul singur nu le poate soluţiona. El ordonă direcţia. stabileşte coordonatele principale. indică manevrele ce trebuie făcute — executantul le aplică în funcţie de toate particularităţile ce survin.

— Care a fost cel mai greu moment din cariera dumitale?

— Momentul din 1964. După ce am luat examenul de comandant mi s-a dat în primire nava «Caransebeş» de 1 600 tone. Fusesem pînă la acea dată ofiţer III. II. I în marina comercială. Ofiţer III — cart 8-12, alimentaţie, actele bordului; II — cart 0-4 şi casier; I — cart 4-8, organizarea oamenilor la covertă. încărcarea şi descărcarea navei — deci răspunderi limitate. În problemele fundamentale deciziile nu le luam eu. Acum însă totul apăsa pe umerii mei. Şi atunci mi-am dat seama. într-un mod aproape violent. cît de greu este să fii omul care poartă răspunderea. cît de greu este să dai ordine...

— Care a fost ultimul voiaj?

— Ultimul voiaj a coincis şi cu actul — eu aşa l-am considerat — de cea mai mare încredere care mi s-a acordat: comanda petrolierului «Argeş» de 36 000 tone. o navă construită de japonezi. excepţional dotată. Cu ea am fost pentru prima dată şi în Pacific.

— Pe cîte vase ai navigat pînă acum?

— Răspunsul echivalează cu biografia mea de marinar. Primul vas: bricul «Mircea». eram comandant cu manevra velelor. după care am intrat în marina comercială — 1960. Aici, primul a fost «Ardealul» — 6 500 tone. ofiţer III; «Iaşi» — 4 500 tone. ofiţer II; «Victoria». prima furtună ca lumea. un ciclon. ne-am adăpostit la Colombo. A urmat «Bucureşti» — 10 000 tone. ofiţer I. Apoi în calitate de comandant: «Caransebeş». «Cluj» — 4 500 tone. furtuni la fiecare voiaj. echipaj excepţional. Nu ne-am adăpostit niciodată. Vas bun; apoi «Argeş» şi acum din nou «Cluj».

— De care vas te simţi cel mai legat?

— De «Cluj». Echipaj tînăr. devotat. cu un puternic spirit de echipă. disciplinat. vesel. Eram. sau mai corect sîntem. ca o familie.

— O ultimă întrebare: fotbalul îţi place ca spectator?

— Spectator ca oricare alt jucător. dar înainte de toate jucător. Sînt înaintaş central în echipa vasului meu. Şi să ştiţi că culorile patriei pe care le avem pe tricouri ca şi numele vasului le-am onorat. Am susţinut meciuri în aproape toate porturile prin care am trecut şi rareori am pierdut...

...M-am despărţit de Stan Valentin cu sincera dorinţă de a-l vedea. de a mai discuta împreună şi. de ce nu. de a-l însoţi într-o cursă pentru a-l vedea «la lucru» pe acest om «care poartă răspunderea».

Petru ISPAS

F varietăți

Umor de peste hotare

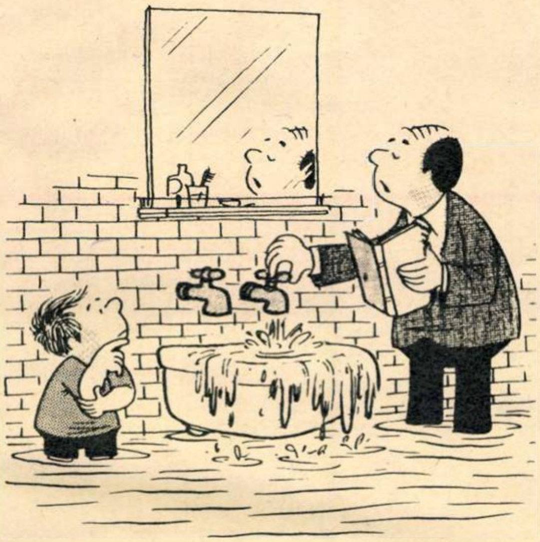

— Așaaa... Acum să dovedim că, dacă un robinet, cu un debit de 50 de litri de apă pe minut, umple un bazin în...

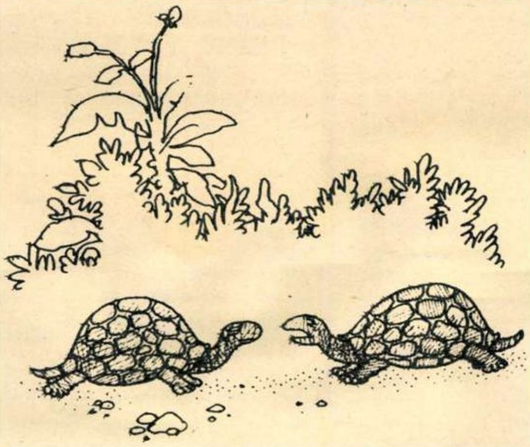

— Crezi, într-adevăr, că diferența de 300 de ani dintre noi ar fi o piedică la căsătoria noastră?...

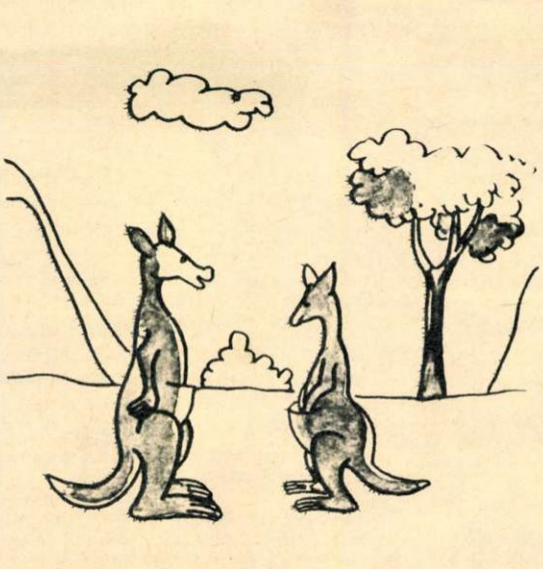

— ... și cînd vorbești cu mine, să-ți scoți mîinile din buzunar. S-aude?...

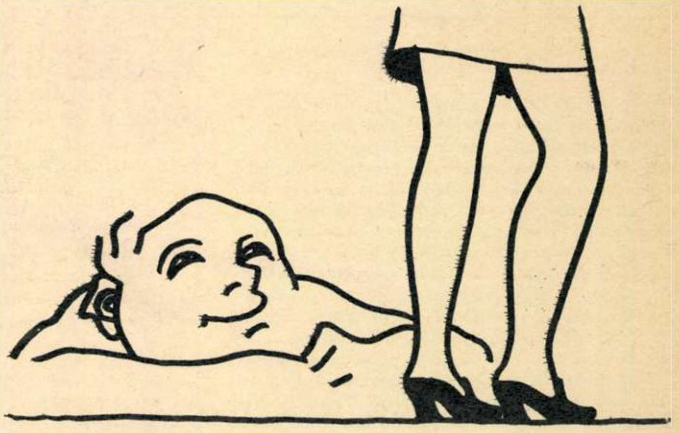

APRECIERI

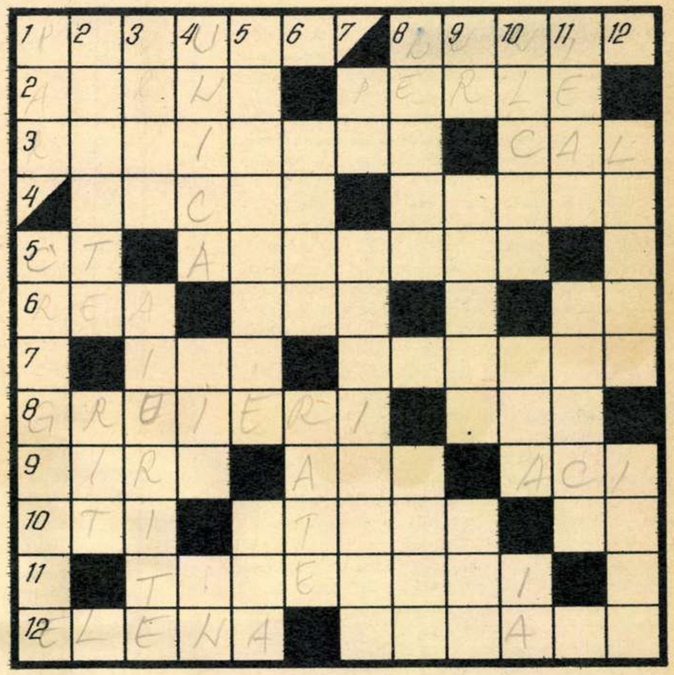

ORIZONTAL: 1) Frumoasă, dar fără viață — Oameni de omenie. 2) Înțeleaptă, prudentă, dar și războinică — Sînt sclipitoare, dar cu asta nu te-ncălzesc. 3) Au totdeauna rezerve — Călită pe jumătate! 4) Năduf pe inimă — Caută de lucru și-i bucuros că nu găsește. 5) Cadet! — O simți aproape cu inima și gîndul. 6) O viperă — Buni trăgători (reg.) — Poștar! 7) Nu scoți o vorbă de la el — Din ce au, din ce vor mai mult să aibă. 8) Pierde-vară cu cîntec (pl.) — Nimeni nu le-o ia înainte. 9) Blînde victime ale unei lăcomii proverbiale (dim.) — Mai scumpă adesea decît fața — Aici (reg.). 10) A avea multe cunoștințe — Foarte mici, dar plini de energie — Ieșire! 11) Avîntul le dă aripi de zbor neînfricat, cutezător. 12) S-a lăsat ispitită de minunatul Paris — Sînt fantastici.

VERTICAL: 1) Îi stă omului pe cap — Tiranul care îndulcește viața. 2) Femeile... galante — Obicei împămîntenit. 3) Puncte reprobabile — Sînt ca năucite. 4) Alta ca ea nu mai găsești — Spaima șoarecilor (reg.) — Într-un sens! 5) Cea mai bună și mai prețuită dintre toate... — ... zău așa! 6) Nu mai poate fi de folos — Tare în... anagramă. 7) Stau în frunte!...— ... și muncesc cu rîvnă. 8) Cu greu te lipsești de ea — Lasă de dorit ca gust. 9) Lame! — Ne vorbește despre morală — Șiret lîngă șiret. 10) Femeia care-ți potolește durerea — Aproape cît o osie! — Îndrăznește și servește! 11) Clare ca lumina zilei — Ei sînt ca vinul: cu cît mai vechi, cu atît mai buni. 12) Nu știu ce-i indulgența — Cinste lor căci au dat totul.

Sofia BUCURESCU

Cuvinte rare: AMA

Dezlegarea jocului TUTTI-FRUTTI, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) NICIODATĂ — ALA. 2) ENERVA — ANANAS. 3) PUHOI — AMARE — O. 4) OTO — NUCI — ISER. 5) TIVI — CAISE – LT. 6) RL — UA — TOP — BEA. 7) I — BLUF — SEROV. 8) VARI A — CIRES — R. 9) IDEE — VO — AMADO. 10) RIB — PIÇA – ARAD. 11) ENACHE — MAI — NI. 12) ANIA — BACANTE.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mai mulți cititori se interesează dacă și anul acesta revista noastră va edita un almanah și, dacă da, cam ce va conține el. Putem să-i asigurăm că Almanahul Flacăra 1970 se și află sub tipar, cuprinzînd — cel puțin după părerea noastră — un material deosebit de bogat, inclusiv un mare număr de fotografii color. Dar, pînă la apariția lui — probabil în primele zile ale lui decembrie — mai este vreme și vom mai avea ocazia să revenim cu amănunte.

Cititorul **V. Scorțaru** din Cîmpulung Muscel evocă într-o scrisoare revistele ilustrate de altădată și ne sfătuiește, părintește, să ne inspirăm din exemplul «Realității ilustrate» și al «Ilustrațiunii române». Desigur, apreciem așa cum se cuvine tradițiile înaintate ale presei noastre și ne străduim să păstrăm și să continuăm tot ce ni se pare valoros în experiența trecutului. Dar să nu exagerăm, tovarășe Scorțaru. Presa, poate mai mult decît orice altă activitate omenească, este legată de actualitate, de condițiile atît de schimbătoare ale realității sociale și politice. Salutînd din mers ceea ce bun au făcut înaintașii noștri, trebuie să ne străduim însă, în primul rînd, să răspundem cerințelor acute ale contemporaneității. Și să nu mai uităm un lucru: tehnica poligrafică (și mai ales tehnica tiparului adînc, folosită la imprimarea revistelor ilustrate) a înregistrat în ultimii 30—40 de ani un progres considerabil, deschizînd publicațiilor posibilități nebănuite în trecut. De aceea, e de ajuns ca, lăsînd deoparte amintirile duioase dar cețoase, să ne aruncăm ochii asupra unei reviste ilustrate de acum cîteva decenii pentru a constata că avem foarte puțin de preluat direct. Dar dacă cititorul nostru sau alți cititori au de făcut unele sugestii concrete în această privință, le vom mulțumi cu recunoștință.

O altă scrisoare (a cititorului **N. Mărcuș** din Brăila), axată, surprinzător, pe o temă foarte apropiată, ne obligă să precizăm că, din păcate, presa ilustrată n-a constituit niciodată în trecut un sector prea dezvoltat în ansamblul presei românești (spre deosebire de presa culturală, de pildă, sau presa umoristică, sau sportivă, ca să nu mai vorbim de presa politică). Cinstit vorbind, urmările acestei situații le mai simțim și astăzi (deși într-o mult mai mică măsură); revistele ilustrate din țara noastră nu au încă, nici ca număr, nici ca tiraj, o pondere egală cu cea a presei ilustrate din multe alte țări. Este aceasta, sîntem convinși, o situație trecătoare.

Într-o destul de lungă scrisoare, cititorul **G. Mihalache** din Bacău se ocupă de materialele critice care apar în revista noastră și în alte publicații. De acord cu multe din aprecierile dumisale, am vrea totuși să facem cîteva observații.

Bineînțeles, ar fi absurd să considerăm că procentul materialelor critice, într-o perioadă sau alta, corespunde întocmai procentului de fenomene negative (dacă un asemenea procent ar putea fi stabilit!) din organismul social. E limpede că presa noastră publică astăzi mai multe materiale critice (și mai acide) decît în urmă cu 10 —15 ani. Ce înseamnă asta? Nici cel mai fără de rușine răuvoitor n-ar putea pretinde că astăzi numărul fenomenelor negative este în creștere. Sporul de acuitate critică corespunde, de fapt, creșterii masive a exigenței opiniei publice, sporirii pretențiilor pe care le avem unii față de alții și toți față de feluritele instituții ale societății. Iar această creștere a exigenței este posibilă tocmai pentru că nivelul general al vieții și activității noastre s-a ridicat, tocmai pentru că ne împăcăm tot mai greu cu neajunsuri care, poate, altădată ni se păreau minore și în fața cărora ne mulțumeam să ridicăm din umeri. Dezvoltarea spiritului critic este un semn al maturizării societății, al perfecționării democrației.

Un cu totul alt tip de probleme o preocupă pe cititoarea noastră **Marianne Grebke** din Mediaș. Ea ar vrea să citească în paginile revistei un «documentar serios» despre evoluția idealului de frumusețe omenească. Ne-am mai ocupat de această temă, căreia îi va fi, de altfel, consacrat și un material mai amplu (și bogat ilustrat) în Almanahul pe 1970. Pînă una alta, e bine să subliniem că nu considerăm de fel că frumusețea și armonia corpului omenesc ar avea de suferit de pe urma condițiilor vieții moderne. Și în acest domeniu, ca și în altele, s-a dovedit că «prăpăstioșii» nu au dreptate. Cu toată poluarea aerului, cu tot ritmul trepidant al existenței, cu toate zgomotele care ne împresoară, cu toată folosirea îngrășămintelor chimice și a ierbicidelor în cultura agricolă și a antibioticelor în creșterea animalelor, cu toată influența nocivă a automobilelor și televizoarelor, cu toate..., cu toate..., niciodată, în multimilenara lor istorie, oamenii n-au fost mai bine construiți, mai sănătoși, mai rezistenți la ultragiile vîrstei și bolilor. Așa că, să fim optimiști.

---

cronică satirică

de Teodor MAZILU

ÎNGERUL ȘI CAZIERUL LUI...

Nebunia nu este, orice s-ar spune, un motiv de laudă. Cu toate astea W se laudă, în orice împrejurare, cu nebunia lui. Bineînțeles, W socoate nebunia lui un fel de boală sacră, accesibilă numai ființelor alese. El se recomandă ca un înger, un om făcut din aburi și inocență, străin de orice patimi omenești.

Bineînțeles, nu este vorba de-o maladie fizică; W se bucură de-o sănătate de fier. E vorba de-o boală abstractă, de-o trăsătură de caracter care-l situează deasupra contemporanilor.

W afișează totdeauna o splendidă detașare. El nu se ocupă de nimicurile vieții. El nu doarme, nu bea, nu mănîncă. El plutește suveran deasupra tuturor problemelor. De aceea privește cu supremă și aristocratică ironie pe toți muritorii de rînd care se iau la trîntă cu problemele existenței.

W zboară tot timpul. Plutește în discuții abstracte, cu preocupări cosmice. Zboară ce zboară și imediat ce aterizează pe pămînt nimerește — asta e culmea — tocmai acolo unde e mai ușor, la postul cel mai comod, la slujba cea mai bine retribuită. Zboară ce zboară în înălțimi și aterizează direct în farfurie. E un nebunatic — așa îi place domniei-sale să se dezmierde— umblă fără nici o noimă, e un zăpăcit, habar n-are de viață, rătăcește mereu drumul. Rătăcește drumul și culmea, ajunge pe aceste căi ocolite și nesigure exact unde interesul îl împinge să ajungă. Se trezește făcînd fel de fel de afaceri și combinații dubioase, și el e primul care se miră că a ajuns să facă așa ceva. El are mutra omului care nu se ține de coțcării, dar nu știu cum se face că tot în mijlocul coțcăriilor nimerește.

Am impresia că înălțimea la care plutește îl ajută tocmai să vadă mai exact și mai limpede locul unde merită să dea lovitura... Înălțimile lui abstracte nu sînt decît o metodă de a pleca în recunoaștere, de a tatona terenul și de a pregăti temeinic lovitura.

Dacă-l întrebi de unde are atîta bănet — te privește drept în față cu ochii lui curați și albaștri și dă din umeri, nedumerit. Nici el nu știe. Habar n-are cum de-a făcut atîtea învîrteli și cum de i-au reușit toate atît de bine... Trebuie să recunoaștem că e un escroc destul de timid... Privirea lui e întotdeauna deschisă, nu se ascunde de oameni, după ce te-a tras pe sfoară îți întinde mîna cu toată simpatia... Ține să sugereze că el e un «inadaptabil», un romantic, un abur aruncat fără voie în mijlocul matrapazlîcurilor.

Dacă n-ar avea cazier, l-ai putea lua drept un înger.

---

sport

de Emanuel VALERIU

SE PUTEA MAI MULT

Din nou privim, de aici, din îndepărtatul colț sportiv al «Flăcării» un eveniment consumat, dar fără regretul declanșat de rămînerea în urmă, ca altă dată. De ce? Pentru că întreaga săptămînă, care se sfîrșește acum, a fost încărcată de discuții, de comentarii, de presupuneri, de bucurii și regrete.

Regrete? Și de data asta?

Firește! Firea omenească suspină chiar și în clipele cele mai fericite ale existenței sale cu gîndul că ele ar fi putut fi «mai ceva».

În sport, genul acesta de regrete îmbracă, de obicei, haina prețiozității, croită pe următorul manechin: «scorul trebuia să fie mai mare», ori «am învins, așa este, dar fotbal n-am văzut» sau — pur și simplu — «se putea mai mult».

Și culmea(!) totdeauna astfel de aprecieri sînt ascultate cam fără replică pentru că ele se fac în numele unei obiectivități supreme, al calității, al exigenței etc.

Hai să vedem totuși împreună, dacă într-adevăr se putea mai mult. Și s-o începem nu cu meciul propriu-zis ci cu ceea ce i-a urmat... Duminică seara, în fața sediului C.N.E.F.S. din str. Vasile Conta, devenit la fel de cunoscut ca și adresa lui Sherlock Holmes, un grup de tineri cu autoturisme și motociclete, mascați sau... natur, purtau placarde pe care scria «România în Mexico», «Am învins», «1—0». Cam făceau zgomot cu trompetele și glasurile lor, cărora li se asociau motoarele, dar ne erau simpatici. I-am reîntîlnit și mai tîrziu pe alte străzi ale orașului, urmăriți cu zîmbet înțelegător de cetățenii Capitalei.

Micul și originalul grup continua sărbătoarea începută pe stadion la lumina torțelor, atît de alarmante pentru pompierii de profesie, dar care duminică trebuiseră să asiste neputincioși la un dublu incendiu: cel al speranțelor portugheze pentru Mexic și la celălalt, al entuziasmului unei mulțimi de aproape 100 000 de oameni. A doua zi la birou toată lumea zîmbea, de la portar la liftieră, iar pe stradă oamenii păreau să se cunoască de mult, după felul în care se priveau și-și zîmbeau, mai ales dacă aveau în mînă ziarul sportiv. În aceeași dimineață, echipa Portugaliei se pregătea de plecare, înconjurată de tăcerea înțelegătoare a oamenilor de la hotelul Lido și chiar de aceea a trecătorilor ocazionali, care îi recunoșteau pe fotbaliștii învinși. Aș putea întocmi un jurnal al fiecărei zile de-atunci și pînă azi și — fără nici un fel de dubiu — pentru fiecare din ele aș găsi suficient material care să dovedească pertinența succesului din duminica trecută.

Vedeți, din aceste cauze nu cred că s-ar fi putut face mai mult atunci. Din punct de vedere sportiv, victoria era necesară și ea a fost obținută. Și un joc egal ne-ar fi menținut în competiție, dar cei 11 jucători au reușit maximumul. Cerîndu-le mai mult decît asta am cădea chiar dincolo de pedanterie...

Dar faptul cel mai tulburător mi se pare un altul, și anume reflexul social al unei victorii sportive. Într-adevăr, întîlnirea cu Portugalia a concentrat, într-o măsură de-a dreptul impresionantă, interesul unei națiuni, de la mic la mare, a reunit într-o comuniune de sentimente și dorințe, de voință, pînă în cele din urmă, multe milioane de oameni foarte diferiți ca structură, preocupări, vîrste, profesii.

Pîrghia aceasta fantastică pe care sportul o deține și o mînuiește nu mai poate fi ignorată de nimeni. Cei care încă nu pricepeau de ce iluștri oameni de stat îi primesc pe sportivi în cabinetele lor, ori în jurul unei mese pentru a dejuna sau cina împreună cu ei, sau cei cărora acordarea de distincții extrasportive așilor stadioanelor le apărea drept un sacrilegiu, se văd acum constrînși încă o dată să înțeleagă și să accepte pentru sport toate atențiile și onorurile posibile, măcar pentru enorma sa popularitate. De aceea, reflectînd la recenta performanță a celor 11 tricolori, cred sincer să ea se cere apreciată drept o reușită totală dincolo de care nu se mai putea obține nimic în acea duminică de octombrie, pe care mulți pasionați ai fotbalului și-au grefat-o pe vecie în memorie.

P.S. La Atena, viitoarea noastră adversară, echipa Greciei, și-a realizat integral șansa, învingînd cu 4-1 formația Elveției.

În noiembrie, la București, reprezentativa țării noastre va avea de confirmat maturitatea recent demonstrată. De-abia atunci, probabil, toate spiritele (chiar și cele mai recalcitrante) vor trebui să accepte că, într-adevăr, nu se putea mai mult...

spectacol pe glob

La Basel (Elveţia) a avut loc premiera comediei lui Peter Hacks «Margareta în Aix». O piesă istorică, aparent naivă, totuşi plină de rafinament prin dialogurile subtile care sugerează actualitatea satirei.

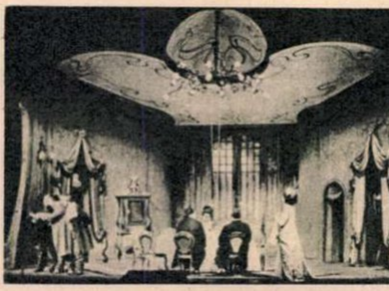

O maşină de cusut a devenit instrument solist într-o operă muzicală! Lucrarea aparţine compozitorului din R.F.G., Boris Blacher, şi a fost prezentată pe scena Operei de stat din Hamburg. Inspirat după o nuvelă a lui Şalom Alehem, vodevilul «Două sute de mii de taleri» e caracterizat ca o experienţă într-o partitură cu metri variabili, octave goale şi ritmuri de marş — apreciate de critici ca inumane.

La Wroclaw, teatrul de pantomimă de sub conducerea lui Henryk Tomaszewski pregăteşte un spectacol de mare dificultate interpretativă, o coregramă intitulată «Ghilgameş», brodată pe vechi legende sumeriene. Temele filozofice abordate: dragostea şi ura, viaţa şi moartea, au impus o îndepărtare de la pantomima tradiţională, făcînd loc şi unor elemente de balet.

La Lucca (Italia), Teatro del Giglio a inaugurat stagiunea lirică cu «Doamna Butterfly». În distribuţie: Magda Olivero şi Giuseppe di Stefano (în fotografie).

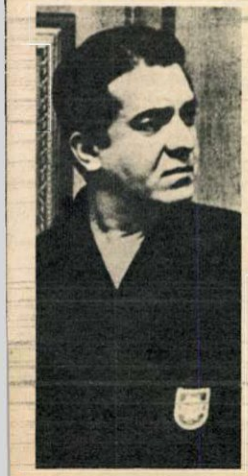

Pe scena lui Royal Court Theatre din Londra, cu prilejul prezentării piesei «L'Amante anglaise» de Marguerite Duras, actriţa franceză Madeleine Renaud a repurtat un remarcabil succes personal. Criticii britanici, de obicei reţinuţi, nu şi-au precupeţit de această dată elogiile.

literare

de G. DIMISIANU

BEN CORLACIU:

POEZII

O retrospectivă lirică de binevenită valoare compensatorie realizează Ben Corlaciu prin această ediţie-antologie, care izbuteşte să repună în drepturile meritate pe *poet*, după ce activitatea din ultimii ani în domeniul epicei îl umbrise fără justificare şi cu totul neprofitabil. Romanele *Cazul doctor Udrea* şi *Baritina*, deşi înregistraseră la vremea apariţiei un real succes de librărie, n-au reuşit să-l impună pe prozator, în schimb poezia, trădată pare-se un timp, îi va menţine lui Ben Corlaciu un loc distinct în mişcarea literară de după 1940.

Ben Corlaciu a debutat în timpul războiului, fiind foarte tînăr cînd îi apărea volumul *Tavernale* (1941), mezinul promoţiei care îi va grupa laolaltă pe Dimitrie Stelaru, Const. Tonegaru, Geo Dumitrescu, Ion Caraion ş.a. Au urmat plachetele *Pelerinul serilor* (1942), *Arhipelag* (1943), *Manifest liric* (1945) — din care se profilează un lirism integrat curentului antisentimental şi demitizant, caracteristic autorilor enumeraţi mai sus. Starea de spirit generatoare de poezie este aceea a generaţiei: o dispoziţie «furioasă», rebelă, ostentativ sarcastică, respingînd convenţiile ipocrite şi dezgustată de filistinismul formelor burgheze. Toţi aceşti poeţi vor practica, în forme proprii, o lirică «despodobită», mînioasă, biciuitoare, amară, unind spiritul *ricaneur* cu neliniştile produse de contactul cu realităţile războiului. Pe urmele lui Stelaru, Ben Corlaciu este, în acea epocă, un liric al boemei sumbre, profesînd poezia mediului de tavernă, ca formă de protest şi sfidare. Are conştiinţa condiţiei blestemate, damnate, a *Poetului*, relatată cu ironie tristă. Acesta e prin definiţie mizer şi famelic, lumpen «fără identitate la primărie», înfrăţit cu animalele umile, singurul prieten fiindu-i pisica («Aduce vrăbii să mîncăm şi pui/ ba cîteodată chiar o pîine-ntreagă»). Totul e privit însă fără sentimentalităţi sau umoare plîngătoare. Pompiliu Constantinescu, care i-a recenzat toate aceste volume din epoca războiului, îl definea pe Corlaciu ca pe «un liric la care tragismul se exprimă lucid, dominat de inteligenţă».

Ultima secţiune a volumului, cuprinzînd versuri dintre anii 1945-1967, autorul şi-a intitulat-o *Postumele*, sugerînd că opera sa poetică se va fi încheiat, de fapt, cu volumul *Manifest liric* din 1945, iar ceea ce a urmat are numai semnificaţia unui adaos pe care ediţia îl dă la lumină după ce experienţa lirică fundamentală a fost consumată. E adevărat că toate motivele lirice definitorii, din volumele de pînă în 1945, sînt numai *reluate* în ciclul postumelor, nu şi îmbogăţite cu valori şi semnificaţii noi. Ele repetă şi uneori adîncesc unele teme, dar nu schimbă imaginea generală pe care ne-am făurit-o parcurgînd stadiile anterioare. Se înregistrează totuşi o atenuare a notei ironice şi o sporire a dimensiunii grave, aspect constatat şi de Laurenţiu Ulici în prefaţă. Poate că inegal în unele compartimente, volumul dă totuşi sentimentul că a fost gîndit organic, întărind impresia de continuitate şi consecvenţă în creaţia lirică a unui poet autentic şi pe deplin clarificat asupra resurselor inspiraţiei sale.

tv

de Felicia ANTIP

TELEEVENIMENTE MASCATE

Colegul care ne face recomandări la rubrica «Memento» îşi exprimă, săptămînă de săptămînă, regretul că nu prea vede spre ce ar putea să ne îndemne. «Pluteşte o nemulţumire», scrie Călin Căliman în «Munca» în legătură cu structura generală a programelor. Telecronicarul «Scînteii tineretului» ar dori ca publicaţia Radio-TV să ne atragă atenţia asupra punctelor de oarecare interes pentru ca să nu ne pierdem seri întregi în aşteptarea unei emisiuni mai de Doamne-ajută.

Petele de culoare, de lumină, strălucesc mai puternic într-un peisaj atît de cenuşiu. Cu condiţia ca întîmplarea să ne prindă de faţă atunci cînd sînt proiectate, fără nici un avertisment prealabil, pe micul ecran. N-am izbutit să-mi confrunt cu nici un prieten impresiile despre cel mai important teleeveniment literar din ultimul timp — evocarea lui Marcel Proust — pentru că, dintre oamenii pe care i-am întîlnit, nici unul nu ştiuse că «Teleenciclopedia» va cuprinde un asemenea capitol.

Cine este autorul acestei remarcabile pagini de teleantologie? Probabil că unul dintre animatorii emisiunii «Lectures pour tous». Cînd a fost făcută? Desigur cu cîţiva ani în urmă, unul dintre vorbitori fiind Jean Cocteau, acum decedat. Sînt lucruri pe care nu le putem decît presupune, pentru că organizatorii «Teleenciclopediei», subestimînd parcă giuvaerul care le-a trecut prin mînă, ni l-au prezentat ca pe un obiect de duzină, fără cadrul de zile mari cuvenit. Filmul a început brusc, fără generic, s-a încheiat tot brusc, aparent înainte de sfîrşitul său real, autorul n-a apărut pe ecran niciodată şi nu i s-a comunicat nici numele... Sînt greşeli care ar trebui remediate la o a doua prezentare, mai bine pusă în valoare din punct de vedere organizatoric.

Dar... Dar l-am văzut şi auzit pe François Mauriac vorbind despre ceea ce a reprezentat Proust pentru el însuşi, pentru literele franceze, pentru destinul romanului, căruia i-a deschis orizonturi noi, deosebite, opuse chiar, şi, într-un sens, mai largi decît orizonturile balzaciene. De la Paul Morand la Jean Cocteau, de la bătrîna menajeră a singularului scriitor la contemporanii pe care contactul cu el i-a determinat să-şi revizuiască unele vederi despre viaţa interioară, personalităţi şi personaje dintre cele mai interesante s-au perindat prin faţa camerei de luat vederi şi au evocat vremuri, locuri, oameni, lucruri cunoscute de noi aşa cum au fost transfigurate în «A la recherche du temps perdu», iar de ei, şi în ipostazele lor reale.

Dacă primul lucru bun pe care l-a făcut televiziunea noastră a fost proiectarea — fie ea chiar trunchiată — a acestui document literar de un farmec şi o valoare excepţionale, al doilea lucru bun a fost că l-a ales pe Romulus Vulpescu, tălmăcitor inegalabil, ca prezentator al emisiunii. Mauriac, Cocteau şi ceilalţi vorbeau fără a fi bruiaţi de o voce suprapusă. Traducerea îi devansa cîteodată, alteori rămînea în urmă, şi nu numai că nu ne împiedica, dar, dimpotrivă, ne ajuta să savurăm pe deplin frumuseţea discursului original. (Îmi rezerv dreptul de a crede că faimoasa «madeleine» nu trebuie confundată cu un pişcot, dar amănuntul e minor.)

Alt teleeveniment a apărut nu doar ca primul, în haine exagerat de modeste, ci mai rău, într-un fel de veşmînt de penitenţă. Frumoasa noastră crainică părea pe punctul de a ne cere iertare cînd ne-a explicat că vom vedea un film pentru «cinefili» (suna aproape ca denumirea vreunei boli inavuabile). Ne-a mai lăsat să înţelegem că prudenţa decurge din experienţă, scenaristul filmului «Servitorul», Harold Pinter, fiind şi autorul piesei «Îngrijitorul», care a avut un deosebit succes la «Teatrul Mic», dar, după retransmitere, a provocat protestele unor telespectatori. Nu pentru prima oară avem prilejul să observăm că televiziunea pare a da curs mai curînd scrisorilor trîmbiţînd dreptul spectatorului ostil culturii de a nu fi agasat cu programe inaccesibile lui, decît scrisorilor sau chiar cronicilor care îi cer să ridice mereu ştacheta exigenţei şi, o dată cu ea, nivelul emisiunilor. Din nou însă conţinutul rămîne mai important ca ambalajul şi nu putem dori decît ca regizorii necunoscuţi la noi, cum e Joseph Losey, filmele de o factură mai puţin obişnuită, cum e «Servitorul», să-şi găsească loc frecvent pe micul ecran, fie chiar şi sub eticheta stranie «film pentru cinefili». Explicaţii simple, clare, la obiect, cum au fost cele furnizate de Andrei Băleanu şi Sorin Alexandrescu, pot ajuta la transformarea unui mare număr de oameni care văd filme, fără să ştie prea bine ce văd, în «cinefili».

• pe ecrane

BALTAGUL

SATYRICONUL pe vremea cînd se mai afla pe platouri. În fotografia de sus se conturează silueta lui Fellini.

Oamenii se roagă pentru sufletul lui Nechifor Lipan, cel ucis mișelește.

Nu mă număr printre cei care, ori de cîte ori au prilejul, îi pălesc pe ecranizatori drept în frunte cu «specificul filmului», cu contradicția de neîmpăcat dintre ecran și carte. «Ghepardul» nu m-a dezamăgit de moarte, în primul rînd pentru că nu m-am dus să caut la Visconti «parfumul» cărții lui Lampedusa (știam de-acasă că n-o să-l găsesc, mi-a intrat de mult în cap că nu asta trebuie să cerem unei adaptări cinematografice). «Frații Karamazov» nu mi s-a părut o catastrofă, atîta timp cît portretele cinematografice — căci asta a făcut Pîriev — transmiteau ceva din încleștarea eroilor dostoievskieni. Ceea ce cer — în sinea mea — unei ecranizări este să meargă pe un drum paralel cu al cărții, sau, dacă vreți, să găsească măcar una din cheile posibile ale acesteia. Nu m-am gîndit însă niciodată cum ar arăta *Baltagul* pe o pînză albă, pătrată, în imagini mișcătoare. De frică, de teama umilinței de a nu-mi putea imagina nici o clipă un capăt de film măcar, într-atît mi se pare de dăltuită în piatră cartea, încremenită în cuvinte. Acel extraordinar efect de «lume împietrită», «mișcările rotative» ale romanului, de care vorbea George Călinescu, obținute printr-o savant economicoasă folosire a imaginilor, cu totul aparte în creația lui Sadoveanu, dau *Baltagului* privilegiul de carte esențializată. Mit, epos sînt plămădite, laolaltă cu notații fulgerător de concrete, într-o arhitectură închisă, în interiorul căreia oamenii duc la desăvîrșire ciclul vieții, cu gesturi ce ating legenda.

Nu mă îndoiesc că și regizorul Mircea Mureșan s-a apropiat de carte cu o anumită «umilință». Transpare din film tot timpul teama de a nu lăsa impresia că nu a întors, pe o parte și pe alta, toate sensurile fundamentale ale romanului, toate sugestiile acestuia. Le găsim, rînd pe rînd, pe ecran, ca într-o lectură aplicată, dar rar se întîmplă să-și întindă reciproc mîna. Dislocate din blocul cărții, nu și-au găsit un alt liant. Iată de ce secvențe frumos concepute plastic, cu o picturalitate studiată, menite a materializa *stările* din literatură, cum ar fi curgerea anotimpurilor, bunăoară, ori nemărturisita acumulare de certitudini din sufletul Vitoriei Lipan, par imagini detașate, străine unele de altele. «Vedeniile» eroinei — Nechifor Lipan în chip de călăreț trecînd un rîu și înaintînd mereu către soare, «ajutorul» Sfintei Ana — toate acele tresăriri din care scriitorul își construiește zone de mister, devin stînjenitoare în film, prin prea brutala lor întruchipare. Călărețul proiectat pe un disc roșu, ce semnifică țipător soarele, precum în teatrul shakespearian de altădată pare mai degrabă un artificiu născut într-un ceas nefericit.

Regizorul nu a rezistat ispitei de a da un chip anume celui dispărut și căutat, lui Nechifor; pentru cîteva secunde, el are înfățișarea mustăcioasă a lui Ilarion Ciobanu, cînd ideal — credem noi — ar fi fost să rămînă o invizibilă prezență obsedantă.

Desprinsă din materia sa mitică, povestea Vitoriei Lipan de pe ecran se constituie ca o ducere la capăt, sîrguincioasă, a unui act de dreptate; fiorul de oficiere a unui ritual, de împlinire a unei justiții imanente, adînc înrădăcinată în conștiința poporului nostru, a dispărut. Marea scenă a ospățului de înmormîntare și, implicit, de demascare a răufăcătorilor, își pierde tăria dramatică particulară, făcută din acel amestec ciudat de demonism și omenie din care se trag toate atitudinile Vitoriei. Plastic, secvența are dimensiuni, *sentimentul libertății* pe care ni-l lasă în general filmele asupra cărora își apleacă ochiul operatorul Nicu Stan tronează și aici. Dar explozia așteptată nu se declanșează. Am toată stima pentru actrița italiană Margarita Lozano, am auzit numai vorbe de onoare despre dînsa — că de văzut nu prea am avut ocazia s-o văd, pe scenă sau în filme — dar, să-mi fie iertat, trăiesc cu ideea că o interpretă cu mai multă forță ar fi schimbat fața filmului, ar fi înțeles mai bine ideile cărții și intențiile lui Mureșan. Nimic nu mă împiedică să nu mă gîndesc încă o dată, cu mîhnire, la Margareta Pogonat, cu știința ei aleasă de a da contur tăcerilor, de a umple spațiile dintre un gînd mărturisit și altul ascuns.

Dacă mai avem în vedere și postsincronul total neizbutit, în care replicile cad parcă din cer în timp ce buzele actriței spun ceva, altceva, nedeslușit, vom înțelege de ce chipul Vitoriei Lipan — dincolo de datele lui fizice — rămîne departe de noi. Vom mai avea cîndva puterea să ne încumetăm a porni din nou la drum pe Valea Tarcăului?

Magda **MIHĂILESCU**

• actorii se distrează

Audrey Hepburn și Peter O'Toole, incîntătorul cuplu din comedia **Cum să furi un milion,** *se odihnesc și se amuză pe platou, «pozînd» pentru publicitatea filmului, căutînd atitudini «simbolice» dar și năstrușnice.*

Foto 20-th Century Fox

• cineaștii despre ei înșiși

Federico FELLINI:

«PUBLICUL VENEȚIEI NU ERA CEL MAI POTRIVIT PENTRU A ÎNTELEGE FILMUL „SATYRICON"»

Ziariștii l-au sîcîit tot timpul pe Fellini, de-a lungul celor 15 luni cît a durat turnarea **Satyriconului.** *Revista «Europeo» îl consideră unul dintre filmele cu cel mai puternic «international appeal» din ultima vreme, una dintre creațiile care, pe parcursul elaborării, a fost urmărită cu maxim interes de presa întregii lumi. Prezentarea lui în cadrul recentului Festival de la Veneția, prezentare gîndită ca o apoteoză a prestigioasei competiții cinematografice, nu a fost însoțită însă de valuri de entuziasm.* **«De ce o parte a publicului de la Veneția a rămas rece, interzis?**, *iată una dintre întrebările adresate, de publicista italiană Lietta Tornabuoni, marelui cineast. Ascultați-i răspunsul: «Festivalul se înconjoară totdeauna de un public destul de aparte, condiționat de anumite snobisme și neîncrederi; este un public ce se consideră investit cu sarcinile și autoritatea unui judecător. Chiar dacă ceea ce spun eu acum este relativ, îmi asum riscul: această atitudine încetează brusc atunci cînd un spectacol prezintă acele sfinte vulgarități și violențe cu care cinematograful și-a obișnuit spectatorul și care în* **Satyricon** *lipsesc cu desăvîrșire. O altă explicație ar fi educația din ce în ce mai slabă a publicului. Tot filmele pe care le vede — cea mai mare parte a lor — sînt de vină. Comediile l-au obișnuit cu lucruri ușurele și învechite, cu țopăieli și alergături, cu snoave și tot felul de glume. Filmele de aventuri l-au obișnuit cu un anumit mecanism al acțiunii și al mișcării. Filmele așa-zise «de idei» l-au obișnuit cu un alt mecanism, mental, care mai degrabă îl plictisește dar care îl măgulește, făcîndu-l să se simtă inteligent. Cinematograful cu o intensă sugestie picturală este, în schimb, destul de puțin intîlnit. Iată de ce oamenii și-au pierdut acea capacitate — care este a ochiului — de a fi fascinați. Dezobișnuiți să* **înțeleagă** *imaginile, nu mai reușesc să* **le vadă**.

Ceea ce ne asediază pe noi la tot pasul nu sînt imagini. Sînt niște aruncări de priviri, fulgere care se zoresc și se succed extrem de rapid: te trăsnesc, te incită, te stimulează. Dau spectatorului numai senzații; dar senzații îți pot procura și niște șopîrle, ori niște pisici. Imaginea autentică închide în ea o semnificație, dilată conștiința, suscită o emoție care ne îmbogățește și ne ajută să ne cunoaștem mai bine pe noi înșine. Către aceasta am vrut să tindă imaginile și secvențele din **Satyricon.** *Ele trebuie contemplate. Iată o operație ce devine tot mai puțin familiară, iar atunci cînd ni se impune este de-a dreptul obositoare. Toate astea ar putea să explice eventual înstrăinarea, oboseala sau tulburarea pe care unii le-au încercat văzînd filmul».*

BUNUEL
și
„VIRIDIANA"

de Călin CĂLIMAN

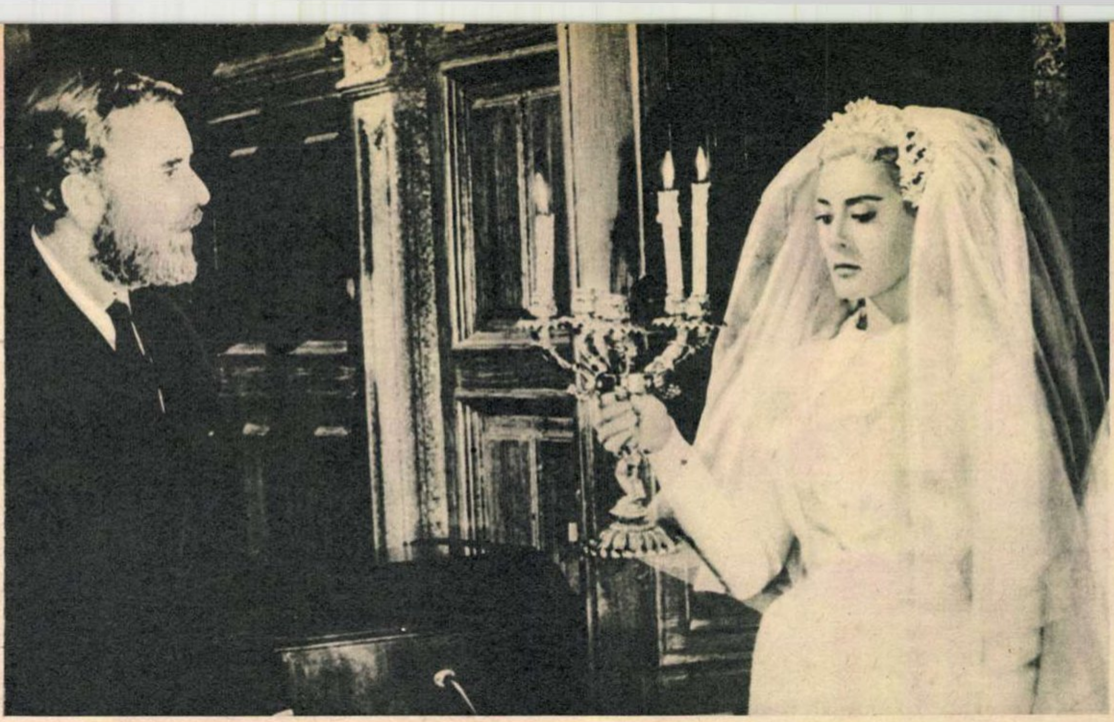

Viridiana — *o întîlnire-șoc cu universul marelui cineast spaniol.*

S-a spus despre Bunuel că este cineastul tuturor absoluturilor, al tuturor libertăților, al tuturor îndrăznelilor... *Viridiana* a fost calificată drept o antologie a temelor, miturilor și obsesiilor lui Bunuel... Despre Bunuel și despre *Viridiana* s-au scris tomuri peste tomuri. Pro și contra. Acum, cînd pe ecranele noastre rulează în sfîrșit, după o atît de lungă așteptare, capodopera celui mai mare dintre cei trei mari B. ai Spaniei (Bunuel, Bardem, Berlanga), o încercare de retrospectivă Bunuel ni se pare nu numai binevenită ci și imperios necesară. Pentru că acest cineast de proporții mitice, a cărui controversată creație de peste patru decenii poate fi confundată cu o adevărată istorie a cinematografului, este — practic — necunoscut la noi; sau, mai exact, am pătruns pînă acum la el doar pe «scara de serviciu», prin intermediul unui film prea puțin reprezentativ, *Fecioara*. Un singur film, din aproape 30, nu este oare, într-adevăr, cam puțin?

Să ne apropiem deci de Bunuel... Dar, înainte de toate, să-i dăm cuvîntul: «Se spune adesea că filmele mele sînt violente și destructive, deci imorale. Dar ceea ce e moral pentru morala burgheză, pentru mine e imoral». Poate că în acest scurt citat se află explicația întregii sale creații. Aflat de peste patru decenii, mereu, în avangarda cinematografiei mondiale, Bunuel a fost, și este, printre cei mai prestigioși cineaști de atitudine ai lumii. Primele sale experiențe, suprarealiste, *Cîinele andaluz* și *Vîrsta de aur*, lucrate împreună cu Salvador Dali, creații pînă astăzi șocante, au provocat la vremea lor un val de proteste; autoritățile franceze au socotit *Vîrsta de aur* drept atentat la morala publică. Sărind peste etape, să amintim că, după ce stîrnise o furtună de aplauze la Cannes, cucerind «Palme d' or», *Viridiana* a fost interzisă de cenzura franchistă.

Întreg firul operei cinematografice a lui Bunuel este jalonat de filme profund contestatare. Scriind pe peliculă, în pagini de un realism crud și neiertător, documentarul cel mai teribil despre mizeria poporului spaniol (*Pămînturi fără pîine*, 1932), cineastul prefața de fapt — tragică prefață! — evenimentele de tristă și dureroasă amintire care aveau să izbucnească, peste cîțiva ani, în patria lui. Întîmplările înfiorătoare din *Los Olvidados* («Uitații»), întîmplări de groază și coșmar, nu sînt altceva decît realitatea de zi cu zi a cartierelor sărace din Mexico City, pe care Bunuel și-a propus s-o denunțe în toată nuditatea ei. Dintre filmele sale mai recente, *Belle de jour* ne oferă prilejul întîlnirii unui alt Bunuel (dar în fond cît de același!), denunțînd corupția morală din lumea occidentală modernă în pagini de o tulburătoare sinceritate. (În paranteză fie spus, achiziționarea acestui film, dificilă la vremea respectivă, ar putea fi repusă în discuție. *Belle de jour* este una dintre cele mai profund morale creații ale lui Bunuel. Spunem aceasta celor care ar putea interpreta drept imoral un fulminant și pertinent atac la adresa imoralității.)

Pe această traiectorie, punctată de multe alte creații valoroase (*Nazarin, Îngerul exterminator, Jurnalul unei cameriste, Simon în deșert, Calea Lactee*), se înscrie, în urmă cu aproape zece ani, *Viridiana*. Poate cel mai reprezentativ film al lui Bunuel. Amestec straniu de pamflet și poezie, de violență și puritate, de erotism și seninătate. Operînd cu simboluri, Bunuel acuză întreaga structură a societății spaniole contemporane. Această *Viridiană-simbol* a lui Bunuel, această oază de lumină și puritate într-un univers tumefiat de boli și vicii înspăimîntătoare — e Spania, desigur; și povestea dură, crudă, a tinerei femei este o «poveste» metaforică despre destinele țării. Înțelegem, prea bine, opoziția de la premieră a cenzurii franchiste. Tot filmul face în fond o descriere indirectă a țării sufocate de obscurantism, dezarmată în fața abuzurilor.

Bunuel nu umblă, n-a umblat niciodată în marile sale filme cu mănuși. În aproape fiecare imagine a *Viridianei* se găsește o cruzime incisivă, declarată sau presupusă, o violență naturalistă izbitoare. Și totuși, la Bunuel nu poți găsi niciodată ceva murdar, obscen, de prost-gust. Nici în secvența de un realism halucinant a orgiei cerșetorilor, acompaniată de acordurile grave din «Aleluia» lui Haendel... Nici în portretizarea unor figuri respingătoare, precum leprosul sau piticul... Nici în întîlnirea dintre servitoare și Jorge în hambar... Dincolo de toate aceste «secvențe» aflate pe muchie de cuțit, sau prin ele, se întrevăd simboluri de forță irezistibilă: porumbelul ucis de lepros, fetița nepăsătoare învîrtind coarda — frînghie cu care s-a spînzurat un om, coroana de spini care arde. O culminație a filmului, și totodată o virtuozitate plastică a operatorului, este secvența «Cinei de taină» — analogie deosebit de spectaculoasă și încărcată de semnificații.

Naturalismul lui Bunuel are rădăcini adînci în întreaga sa creație. Anumite secvențe sînt inuman de brutale: să amintim doar maltratarea orbului de către copiii vagabonzi din *Los Olvidados* sau scena aceluiași film în care Bunuel nu ezită să înfățișeze ajutorul dat de frate la siluirea propriei surori. Dacă ar escamota astfel de secvențe, regizorul n-ar izbuti însă să ofere spectatorilor adevărata față a cartierelor sordide din Mexico City (în 1949), n-ar putea demonstra cum mizeria îl ticăloșește pe om, nici faptul că răspîndita criminalitate infantilă este rezultatul unui anume mod de trai. Or, Bunuel a fost totdeauna un partizan activ al adevărurilor, oricît de crude, oricît de neplăcute. El n-a fost niciodată un «cineast plăcut», dintre aceia care aleg din viață doar frumosul, doar fardul unei lumi. Și în *Belle de jour*, în ciuda mediului elegant și fastuos în care se petrece acțiunea, frumusețea are, parcă, solzi de gheață; protagonista, Catherine Deneuve, fiind o interpretă ideală, excelentă, a acestui tip de frumusețe rece, cu vicii și patimi ascunse.

Să revenim însă la *Viridiana* și — pentru că a venit vorba despre actori — să consemnăm interpretarea Silviei Pinal, această de neuitat Viridiană, ca și jocul unor buni actori, precum Francisco Rabal sau Margarita Lozano.

Și să ne întoarcem la Bunuel (deși nu l-am părăsit în aceste rînduri) pentru a consemna încă doar cîteva date esențiale ale carierei sale cinematografice. Omul care se pregătește să aniverseze șapte decenii de viață, contemporan și bun prieten cu Federico Garcia Lorca, Salvador Dali și Rafael Alberti, a avut totdeauna — în ciuda unor dure exiluri — Spania în suflet, și ei, adevăratei Spanii, i-a consacrat cele mai valoroase din capodoperele sale. *Viridiana* servește drept major și indiscutabil exemplu.

Maestrul pune la punct o scenă din **Jurnalul unei cameriste,** *ecranizare după romanul lui Octave Mirbeau. În fotografie îi recunoaștem pe Jeanne Moreau și pe Michel Piccolli.*

DUPĂ 20 DE ANI

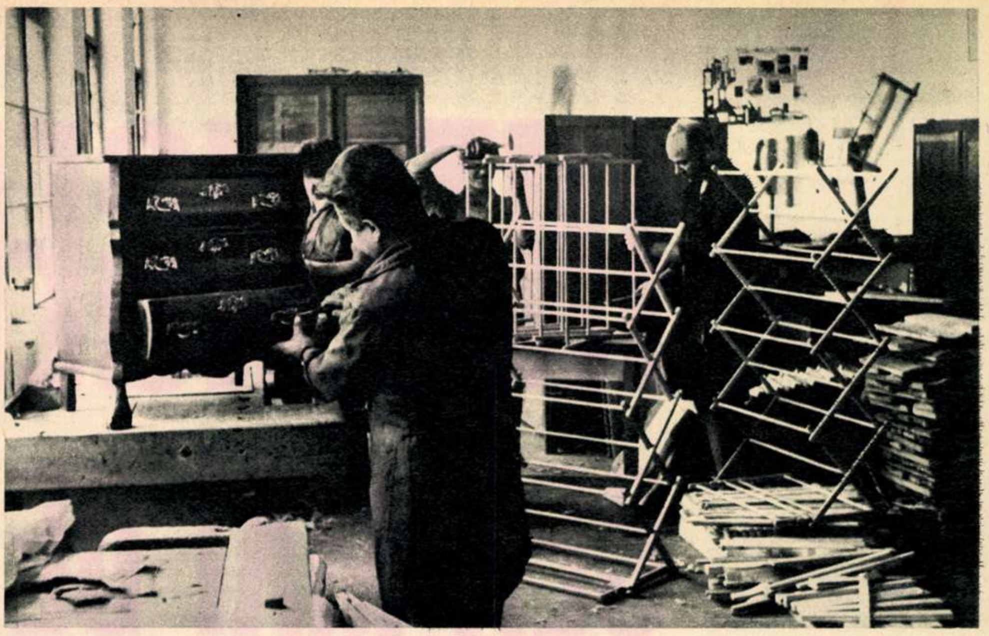

Gutinul: Un lot de comode şi uscătoare din lemn este gata pentru a fi exportat în Olanda şi Anglia.

Croitorie
Lenjerie
Frizerie

UNIREA: Complexul de deservire din strada Valea Roşie — Baia Mare.

ŠKODA SERVICE
SERVICE
AVTOEXPORT

Intensă activitate la staţia «Autoservice».

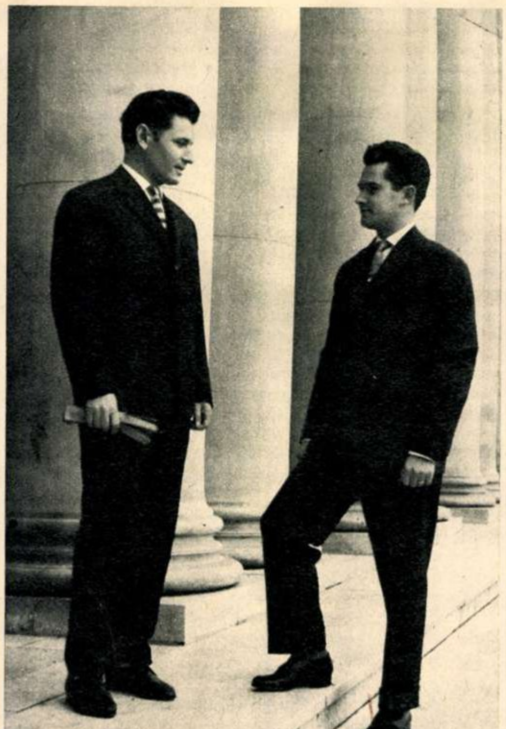

Noi modele de îmbrăcăminte pentru bărbaţi realizate de unitatea din strada Nisiparilor.

Se împlinesc anul acesta două decenii de cînd cooperaţia meşteşugărească, îndrumată de partid pe calea încadrării ei armonioase în economia socialistă, a fost corespunzător organizată. Numeroase unităţi ale cooperaţiei meşteşugăreşti aniversează astăzi cei 20 de ani de existenţă cu rezultate remarcabile în activitatea lor economică şi socială. În cele ce urmează va fi vorba despre două asemenea unităţi din Baia Mare.

GUTINCOOP—O MARCĂ DE PRESTIGIU

Cooperativa **GUTINUL** din Baia Mare s-a născut la 1 februarie 1949 din unirea puterii economice a 63 de meşteşugari. Modestă la început, activitatea cooperativei se dezvoltă an de an, diversificîndu-se necontenit pentru a răspunde necesităţilor crescînde ale populaţiei. În prezent, în cooperativa **GUTINUL** există 35 de activităţi în ramurile: metal, lăcătuşerie, automoto, radio-TV, tîmplărie, ceasornicărie, artizanat şi altele. Prestările cooperativei cuprind nu numai oraşul ci si satele judeţului prin mijlocirea a 15 centre şi puncte fixe şi a autodubei special amenajate pentru reparatii radio-TV, obiecte tehnice de uz casnic etc.

De cea mai mare însemnatate pentru dezvoltarea cooperativei a fost introducerea în activitatea ei — pe lîngă reţeaua de deservire — a producţiei unor obiecte de larg consum: mobilă, împletituri, sticlă metalizată, ceramică şi sculptură în lemn. În scurtă vreme multe din aceste obiecte purtînd marca **GUTINCOOP** au fost înscrise în listele de export şi pleacă astăzi spre Olanda, Anglia, Japonia, Polonia, Suedia, R.D.G., Danemarca şi alte ţări. Din noianul de cifre, ilustrînd activitatea în continuă creştere a cooperativei, alegem una sintetizînd stadiul ei actual de dezvoltare: numai în primele nouă luni ale acestui an au fost livrate produse în valoare de cca. 6,5 milioane lei.

Cooperatorii de la **GUTINUL** privesc perspectivele de dezvoltare ale întreprinderii lor cu încredere dar şi cu răspundere. În faţa lor stau sarcini sporite în ce priveşte dezvoltarea reţelei de deservire a populaţiei ca şi în ce priveşte îmbunătăţirea sortimentelor şi calităţii produselor pentru consumul intern şi export. Pentru atingerea acestor obiective numai în următorii doi ani vor fi investite peste 5 milioane de lei în modernizarea unor secţii şi asigurarea lor cu utilaje perfecţionate.

UNIREA FACE PUTEREA

Adoptînd pentru cooperativa lor numele de **UNIREA**, cei cîţiva meseriaşi cizmari, care au constituit-o la 1 februarie 1949, s-au gîndit desigur la zicala noastră bătrînească, potrivit căreia «unirea face puterea». Cei 20 de ani ce au trecut de atunci au confirmat încă o dată forţa adevărului acestor cuvinte din bătrîni: în 1949, două unităţi de comandă şi una de serie cu o activitate economică cu totul redusă; în anul 1969 cooperativa numără peste 1 000 de membri actionînd în 60 de unităţi în care se realizează o producţie marfă de peste 45 milioane de lei anual. Numai în raport cu anul 1964 volumul livrărilor pentru fondul pieţei a crescut cu 421,6%, al numărului de cooperatori — cu 193,1%, al sectiilor — cu 25 de unităţi.

Desigur considerarea activităţii lor de două decenii în lumina unor asemenea cifre este o mare mîndrie pentru cooperatorii de la **UNIREA**. Dar, în acelaşi timp, ei sînt conştienţi că realizările de pînă acum trebuie să fie doar un punct de plecare pentru noi succese în dezvoltarea şi perfecţionarea continuă a producţiei. Cooperatorii de la Unirea îşi concentrează în prezent toate eforturile pentru a da viaţă, între altele, unei importante sarcini: pregătirea producţiei pentru export.

PUBLICITATE

INTELIGENȚA- CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

de Liviu **TIMBUS**

«Omul potrivit la locul potrivit» reprezintă o problemă deschisă, de stringentă actualitate în toate compartimentele activității contemporane, mai cu seamă astăzi cînd meseriile se diversifică de la o zi la alta, cînd diviziunea socială a muncii impune specializarea, iar progresul rapid al științei și tehnicii reclamă mobilitate profesională.

Pentru cei propulsați în viață de o pasiune constantă și precisă lucrurile se simplifică de la bun început.

Pentru cei mulți, animați de predispoziții incerte sau fără conștiința propriei valori, societatea noastră posedă mijloace și metode moderne, capabile să contribuie în mod eficient la valorificarea talentului, și mai devreme, la depistarea aptitudinilor și la făurirea deprinderilor. Îndrumarea tînărului, pregătirea lui pentru viață nu se fac astăzi la întîmplare, ci sub supravegherea unei armate de cadre didactice, în școli utilate cu laboratoare, într-o lume care a realizat calculatoarele electronice, cabinetele psihotehnice și dispune de imensa experiență a pedagogiei universale. Este greu de conceput și admis că, după 10 ani de studiu, tînărul mai are dreptul să se întrebe «cine sînt, încotro s-o apuc?» Mai gravă și inexplicabilă ni se pare situația celor ajunși într-o meserie oarecare, aleasă după pofta inimii și, evident, învățată pe cheltuiala statului și, care, după o vreme se declară nemulțumiți, negîndu-și propria opțiune.

Într-o recentă anchetă, desfășurată sub auspiciile «Centrului de studii pentru tineret». 5263 de tineri și tinere, de cele mai diverse profesiuni, s-au declarat nemulțumiți de meseria aleasă. Aria de investigație a cuprins deopotrivă mediul urban și cel rural, ponderea principală a celor chestionați reprezentînd-o tineri cu meserii specifice localității sau județului respectiv. Iată rezultatele, așa cum ne-au fost comunicate de către directorul Institutului, conf. dr. Ovidiu Bădina:

7,5 % se declară nemulțumiți de meseria aleasă, deoarece pe parcurs și-au descoperit pasiuni și afinități pentru alte profesiuni;

10,3% consideră că sînt solicitați sub posibilitățile capacității lor reale, că «pot mai mult», dar nu li se acordă creditul necesar;

28,7% așteaptă avansarea, care nu mai sosește cu toate că, ei personal, se consideră demni de a urca treptele ierarhiei profesionale.

Cauzele obiective, resorturile intime ale acestei stări de lucruri — sînt de părere specialiștii — au apărut în mare măsură încă în perioada de școlarizare. Iată și opinia interlocutorului nostru:

— Consider cu totul greșită părerea potrivit căreia învățămîntul liceal de cultură generală trebuie să promoveze oameni «buni la toate». Învățămîntul actual trebuie să țină seama că diviziunea socială a muncii reclamă periodic diversificarea meseriilor, specializarea și abilitatea gîndirii. Tocmai de aceea liceul de cultură generală trebuie să asigure un echilibru între orele destinate pregătirii generale și cele destinate unei orientări concrete.

— Integrarea liceului în perspectiva social-economică, iată o acțiune care trenează, a fost de părere și tovarășul Ion Dragu, directorul liceului «Ion Neculce» din București. În această privință propun orientarea cursurilor nu spre un «dopaj informațional» ci mai ales către o muncă intelectuală care să permită dezvoltarea gîndirii active, în stare să dezvolte talentul, aptitudinile, să stimuleze pasiunea pentru știință.

— Orientarea elevului spre o profesiune anumită — ne-a declarat și tovarășul Marin Dragoș, șeful Inspectoratului județean de învățămînt Ialomița — reprezintă sarcina profesorilor noștri chemați să depisteze predispozițiile latente ale școlarului. Din păcate penuria de cadre didactice din mediul rural și orașele din provincie handicapează sensibil această sarcină de căpetenie a învățămîntului. Fuga profesorilor spre marile centre urbane a devenit, grație clemenței dovedite de forurile competente, o maladie endemică. Un exemplu: în decursul anului 1968 au fost repartizați în județ 196 profesori. S-au prezentat 98 din care, pînă în prezent, au rămas 86. În acest an, din 215 profesori s-au prezentat la post 113! Cu alte cuvinte din 3 246 posturi 2 456 sînt ocupate, iar 790, vacante, sînt suplinite de către oameni lipsiți de studii corespunzătoare.

Dar să revenim la «nemulțumiții noștri»: cercetările efectuate pe teren, de la caz la caz, au demonstrat în egală măsură temeinicia sau netemeinicia argumentelor invocate. Nu putem oferi amănunte în această privință, nume și cazuri concrete, deoarece autorii anchetei, dorind răspunsuri cît mai apropiate de adevăr, au garantat celor în cauză discreție absolută. Este suficient totuși să arătăm că între cei nemulțumiți de locul de muncă nu puțini sînt cei care solicită în schimb posturi identice, acordînd preferință unor orașe ca București, Craiova, Tg. Mureș, Cluj, Timișoara. Aici, cu alte cuvinte, băieții noștri și-ar descoperi subit vocația...

Din a doua categorie, au remarcat cercetătorii, adică dintre cei care așteaptă avansarea, există și pretendenți care nu s-au făcut pînă în prezent remarcați prin merite deosebite. În sfîrșit o parte dintre cei care pretind superiorilor să le acorde un plus de încredere și «sarcini pe măsura capacităților reale» au demonstrat pe viu (în afara celor care nu-și duc la bun sfîrșit nici sarcinile curente) că cererea lor este întru totul îndreptățită.

În această situație se găsesc de pildă tinerii ingineri care ocupă în întreprinderile respective funcții de maiștri, fac muncă de birou, suplinind posturile vacante ale economiștilor, sau pur și simplu își omoară orele de producție, risipindu-se în munci mărunte, fără eficiență practică și în total dezacord cu adevărata menire a unui specialist. Nu e mai puțin adevărat însă, că munca de concepție nu se poate atribui de la bun început oricărui absolvent de facultate. Numai activitatea nemijlocită în cadrul producției — perioadă strict necesară oricărui începător — poate produce trierea valorilor, verificarea aptitudinilor reale.

Dreptate, și chiar foarte multă, au și cei care — în calitate de specialiști, pregătiți pentru o meserie, într-un compartiment de muncă riguros determinat — se lovesc în activitatea zilnică de superiori care nu dau dovadă totdeauna de pregătirea cea mai corespunzătoare. Un exemplu clasic în această privință ni-l oferă Fabrica de obiecte sanitare din București, unde ceramiști de tradiție (ingineri, maiștri și muncitori) au fost înlocuiți cu oameni specializați în alte domenii (din ordinul cui, potrivit căror criterii și, mai cu seamă, din ce motive?!). Rezultatul final: întreprinderea bucureșteană a înregistrat treptat un continuu regres, o stranie și inexplicabilă involuție, astăzi găsindu-se în situația de a lucra cu mult sub sarcina de plan.

ARE TATA BANI

Adevărul e că lipsa unei activități constante, boală o dată contractată, tinde să se transforme într-o veritabilă profesiune de credință. Ne-am dat seama de lucrul acesta și în urma unei anchete organizate de revista noastră la Cluj. Aici, la Oficiul municipal de recrutare și repartizare a forței de muncă ne-am notat următoarele date: între 1 ianuarie și 1 septembrie 1968 au fost repartizați în producție 2 619 tineri.

— Cei mai mulți și-au văzut de treabă, ne informează șeful oficiului, Alexandru Pop. Cei care colindă întreprinderile la bunul lor plac nu sînt numeroși, dar cîți sînt, provoacă destule necazuri și perturbări în activitatea unităților respective. Prea ușor se acordă transferul și prea ușor se efectuează angajarea. Iată cîteva mostre: Petru Tosa, 20 de ani, a fost de 18 ori repartizat. Ana Rebreanu, 16 ani, a schimbat 6 posturi în cinci luni, Mircea Zagony, 21 ani, a colindat 21 de servicii. Alții au descoperit altă soluție: urmează școala de calificare la «IRIS» (leafa merge între timp), iar la absolvire se mută la școala de calificare de la «Someșul», de aici la «Tehnofrig» și așa mai departe...

Alții, cei mai «practici», au optat pur și simplu pentru inactivitatea cronică. Așa procedează, de pildă, Iosif Marian, un băietan pletos ca un berbec de caracul, pe care reporterii noștri l-au găsit proptind tejgheaua berăriei «Ursus», preocupat să așeze rolele unui magnetofon portabil.

— De ce nu vrei să lucrezi, tovarășe Marian?

— Are tata bani.

— Ce e tatăl tău?

— Băiat bun.

— Și magnetofonul? Cine ți l-a cumpărat?

— Am un amic sus-pus: Moș Crăciun.

— Ce te nemulțumește în viață?

— Miliția și gazetarii.

Cu răspunsuri asemănătoare ne-au onorat, în cadrul aceleiași anchete, Anastasia Abrudan (26 ani, 5 servicii în 5 luni), Clara Nagy (18 ani, repartizată de trei ori în muncă), Ioan Toșa (20 de ani și 15 servicii la activ).

Și toate acestea în țara noastră, unde munca a devenit rațiunea existenței și legea vieții sociale. În România socialistă, țara în care funcționează 2 000 de școli de toate gradele, frecventate de 240 000 tineri și unde au fost alocate pentru nevoile învățămîntului 56 miliarde lei numai în ultimii 10 ani.

Ei bine, e timpul ca domnișorii aceștia să priceapă că poporul nostru nu e dispus să-i aștepte la infinit. Respectarea repartiției nu e o chestiune de capriciu, ci o obligație morală. Pregătindu-se pentru o meserie oarecare, beneficiind de ajutorul multiplu al statului, absolventul contractează față de societate o datorie precisă, pe care are obligația de a o rambursa exercitîndu-și profesia acolo unde necesitățile o cer în primul rînd.

VÎNĂTOARE DE POSTURI

La Ministerul Învățămîntului, pe culoare, lume multă. Aproape 100 de tineri și tinere bat la ușile cabinetelor directoriale, solicitînd schimbarea repartiției. Marea majoritate, invocînd diverse motive, cer un post în București

(40 la sută), în localități apropiate de Capitală (20 la sută) sau în diverse orașe mari din Transilvania și Moldova.

N-am aflat rezultatul cererilor de mai sus. Cunoaștem în schimb destinul miilor de petiții de acest fel, vehiculate de-a lungul anilor prin cabinetele directoriale ale ministerelor, numeroasele doleanțe și aprobări arbitrare, acestea din urmă obținute prin încălcarea flagrantă a legislației în vigoare, grație amicilor sus-puși, rudelor binevoitoare. Așa se face că la ora actuală, lipsa de cadre medii și superioare se face simțită în foarte multe județe ale țării. Lipsesc inginerii, medicii, arhitecții, profesorii, acolo unde avem nevoie stringentă de cadre calificate, unde interesele majore ale societății noastre solicită în cel mai înalt grad activitatea productivă, munca de concepție, asistența sanitară.

Avem un inginer la 30 de muncitori în întreprinderile din Capitală și un inginer la 80 muncitori în unitățile productive din județele Suceava, Satu Mare, Maramureș, Botoșani, Olt. (La Întreprinderea de elemente automatizate din București raportul a atins o cifră cu adevărat paroxistică: 1 inginer la 10 muncitori).

Avem mii de arhitecți în București, în vreme ce D.S.A.P.C.-urile din Argeș, Mureș, Sibiu, Sălaj, Teleorman duc o lipsă acută de cadre specializate, munca de proiectare fiind lăsată pe seama inginerilor.

Din același motiv în Capitală se găsește un medic la 300 de locuitori, o excesivă concentrare de chirurgi, interniști, obstetricieni, stomatologi, în vreme ce în județele Tulcea, Ialomița și Teleorman întîlnim un medic internist la peste 25 000 locuitori, iar în județele Tulcea, Bistrița Năsăud, Botoșani, un chirurg la 80 000 locuitori.

Pentru exemplificarea acestei situații, să coborîm investigația noastră la nivelul unui singur județ. Iată-ne, așadar, la Buzău, la sfîrșitul săptămînii trecute. O primă constatare: foame cronică de cadre didactice. Acesta este și motivul pentru care în acest an județului Buzău i s-au repartizat 279 de tineri absolvenți ai liceelor pedagogice, ai institutelor pedagogice de trei ani și ai universităților. Majoritatea dintre aceștia s-au prezentat din timp la inspectoratul școlar județean, și-au primit repartițiile și și-au luat posturile în primire. La ora actuală ei predau în școlile de toate gradele din Padina și din Nehoiu, din Cislău și din Pogoanele, din Rîmnicu Sărat și din Buzău. Dar mai sînt școli, clase și catedre la care profesorilor și învățătorilor repartizați continuă să li se pună și acum — la mijlocul trimestrului — absent. Și încă nemotivat. 62 de cadre (dintre care 39 absolvenți ai institutelor pedagogice și 23 absolvenți ai universităților) nu s-au prezentat la posturi ori au făcut act de prezență doar pentru a cere niște «negații».

Am răsfoit cîteva file din «catalogul» absenților nemotivați; printre acestea am aflat «matricola» lui Nicolae Liciu, absolvent al Facultății de geologie-geografie de la Universitatea-București. Repartizat județului Buzău, i s-a oferit catedra de geografie la Școala generală din comuna Brădeanu. În loc însă să se prezinte la școală, s-a prezentat la inspectoratul județean cerînd «negație». Motivul? Și-a găsit post ca geolog la Institutul de cercetări geologice din București. Pe bună dreptate cererea i-a fost refuzată. În clipa de față tovarășul Liciu își aplică cunoștințele geografice și geologice prin anticamerele diferitelor instituții bucureștene, care sînt datoare să-l trimită acolo unde a fost repartizat.

Un alt coleg al său de specialitate, absolvent al aceleiași facultăți, Mircea Cristodoreanu, a fost repartizat tot ca profesor de geografie la Școala generală din comuna Măgura Ciuta. El a «argumentat» la inspectoratul școlar județean că: «Nu sînt pregătit din punct de vedere pedagogic și vreau să lucrez ca geolog!» Deci tot o cerere de negație. Găsim că un sîmbure de dreptate totuși are. I s-a căutat — și i s-a găsit — un post corespunzător pregătirii sale: a fost numit în calitate de geolog la D.S.A.P.C.-Buzău. Iată însă că tov. Mircea Cristodoreanu l-a refuzat și pe acesta. De data aceasta n-a mai considerat postul străin de pregătirea și idealurile sale. Nici măcar nu s-a putut plînge că e trimis în nu știu care comună îndepărtată, pierdută în întinsul Bărăganului sau printre văgăunile munților, deoarece, precum știm, D.S.A.P.C.-ul funcționează în municipiul central al județului și-și circumscrie activitatea la construcțiile de tip urban. Dar tov. Cristodoreanu are alte socoteli, legate de Capitală spre care și-a luat de îndată «valea» refuzînd și de data aceasta să-și ia postul în primire.

«Argumentele» celor ce nu vor să se ducă la catedrele la care au fost repartizați frizează adesea ridicolul. Astfel, Elena Necula, absolventă a Facultății de fizică și chimie a Institutului pedagogic de trei ani din București, repartizată la Școala generală din comuna Largu, solicita Bucureștiul, deoarece «sînt sportivă de performanță și fac parte din lotul național de canotaj academic».

Ne-am interesat la Federația de canotaj din cadrul C.N.E.F.S. Aici se știe că Elena Necula funcționează ca profesoară în comuna Scutelnici, județul Buzău. Cel puțin așa a informat ea C.N.E.F.S.-ul. Inspectoratul școlar Buzău dezminte însă această afirmație. Unde e Elena Necula?

Alt absolvent al aceleiași facultăți, din același institut, Ion Frățiloiu, a fost repartizat în județul Ilfov. Argumentînd că vrea să lucreze — din mai multe motive — în comuna natală, i s-a dat la Ilfov o «negație» condiționată: să meargă în Buzău. Și iată-l la Inspectoratul județean Buzău arătînd că nu a putut rămîne în Ilfov, deoarece recent a suferit o intervenție chirurgicală în urma căreia i s-a recomandat o îngrijire deosebită pe care numai familia sa, domiciliată în comuna Gura Teghii (jud. Buzău), i-ar putea-o asigura. Mă rog, nimic rău în treaba asta. Dar cum în Gura Teghii nu exista nici o catedră liberă de specialitatea fizică-chimie, tov. Ion Frățiloiu cere să i se dea «negație» pentru a se înapoia la București (a se citi: București, nu județul Ilfov). Inspectoratul ține seama de situația sa specială: familie și casă proprietate personală în Gura Teghii — și, prin transferarea unui profesor în altă comună, i se creează lui Ion Frățiloiu postul liber pe care-l dorea. Dar cînd i s-a adus la cunoștință că i s-a rezolvat favorabil cererea, Ion Frățiloiu a fost cuprins de un adevărat acces de nervi, a aruncat în nasul inspectorului-șef hîrtiile prin care i se comunicau repartițiile, strigînd: «Aha! Voi vreți să mă fixați pe vecie la Gura Teghii!» A trîntit ușa și a plecat val-vîrtej. Bineînțeles, tot la București. E clar deci că el a refuzat o catedră în județul Ilfov sperînd că cei din Buzăul său natal îl vor refuza și ei și astfel va fi liber să se angajeze fie unde se va nimeri, fie pe unde și-a aranjat «ploile».

Toate aceste anomalii flagrante au drept rezultat grave perturbații în cadrul economiei naționale, ele contravin politicii statului nostru, sarcinilor de perspectivă, anticipate riguros, în strictă concordanță cu nevoile economice, cu dezvoltarea multilaterală a patriei socialiste.

La toate acestea, o singură soluție: redistribuirea pe teritoriu a cadrelor necesare, exercitarea profesiunii acolo unde nevoile statului o cer în primul rînd. Reechilibrarea forțelor sociale, judicioasa repartizare a materialului uman — potrivit intereselor majore ale societății noastre — este nu numai o problemă de organizare, de administrație, ci o îndatorire socială, o problemă de conștiință civică. Ea reprezintă în ultimă instanță datoria morală de a restitui societății eforturile făcute de statul nostru pentru asigurarea condițiilor de dobîndire a specializării.

CARTE POȘTALĂ ILUSTRATĂ

Destinatar:
Inginer
Paraschiva DINU
Str. Arcului nr. 22
Iași

Stimată tovarășă inginer,

Vă trimitem salutări din Buzău. «Cartea poștală ilustrată», prin care vă amintim de noi, reprezintă un aspect de muncă de pe unul din șantierele de construcții de locuințe din orașul Buzău — și anume de la un bloc aparținînd lotului «Crîng». «Aspect de muncă» — vorba vine. Pentru că cei în cauză mai mult stau decît lucrează. Cine e vinovatul? Dv.! da: chiar dv.! Nu vă vine să credeți? Să vă dăm cîteva amănunte: Întreprinderea de construcții-montaj a județului Buzău duce mare lipsa de ingineri. Din cauza aceasta, numeroase lucrări întîrzie, se tărăgănează, se amînă. În vara aceasta întreprinderii i s-a repartizat un număr de tineri absolvenți ai institutelor de specialitate. Printre ei, în ordinul de repartizare nr. 1439 din 1 iulie 1969, figurați și dv., tovarășă Paraschiva Dinu. Dar au trecut și căldurile lui Cuptor, a început să ruginească frunza din vii, ba iată că acum și mustul începe a fierbe în budane, iar dv. nici prin gînd nu vă trece să vă prezentați la postul pentru care ați fost repartizată. Din partea Consiliului popular al județului Buzău vi s-au trimis mai multe «salutări» de genul celei de față (atît dv. personal cît și Institutului politehnic din Iași, pe care l-ați absolvit astă-primăvară). E drept că au fost scrise într-un ton mult mai rece, mult mai oficial decît cele din prezenta «Carte poștală». Dar nu ați binevoit a le onora cu nici un fel de răspuns — fie el oricît de lapidar. Și credeți-ne că tovarășii din Buzău îl — dar mai ales vă — așteaptă și acum. Așa cum vă așteaptă și ceilalți cinci colegi, absolvenți din aceeași promoție ai Institutului politehnic din Iași, care au fost repartizați tot la Buzău: Constantin Boroș, Ion Dima, Ion Loboză, Cornel Antohi și Ion Dăscălescu. Putem să vă comunicăm că toți cinci sînt bine sănătoși, și-au luat posturile în primire și muncesc cu dragoste. Le lipsește însă ceva: cel de-al șaselea coleg de repartiție. Adică dv. Pe cînd îi veți onora cu prezența dv.? Vă așteptăm. (Adică: vă așteaptă șantierele de construcții din Buzău)! Nu uitați că statul socialist a investit în dv un prețios capital nu pentru a vă plimba în parcul de la Copou, ci pentru a vă valorifica și cunoștințele pe un șantier. Plimbarea e bună și ea — dar numai la timpul ei. Pînă veți lua hotărîrea cea cuminte, vă rămînem (deocamdată) prea puțin recunoscători.

Ai dv.,
constructorii din Buzău

---

economice

de Ilie ZAHARIA

UN COMPLEX DE MĂSURI

Am ajuns într-o etapă a dezvoltării economice în care metodele de conducere vechi ne împiedică, mai bine-zis ne pun piedică în mers. Documentele de partid, discursurile conducătorilor au subliniat de nenumărate ori aceasta. Presa, televiziunea și radioul dau destule și scandaloase exemple de proastă gospodărire, de batjocorire a avuției publice, de stat și colective. Ce trebuie făcut pentru a curma aceste revoltătoare manifestări ale nepăsării și indolenței? Ce trebuie făcut pentru a accelera înaintarea noastră, pentru a ajunge mai repede la mult doritul belșug de produse care să corespundă calitativ noilor noastre exigențe?

Pornind de la un anumit aspect, de la o anumită latură care li se pare esențială în soluționarea acestor probleme majore, unii se exprimă cam așa:

— *Oamenii*, domnule, oamenii necorespunzători, incapabili, necinstiți trebuie schimbați. Trebuie puși în fruntea întreprinderilor, a serviciilor și secțiilor elemente competente, cu inițiativă, corecte. Omul sfințește locul. Cadrele decid totul.

Alții:

— *Organizarea*, stimabile, sistemul de organizare! Prea multe verigi intermediare între producția directă și forul de decizie, între producție și desfacere; nu se folosesc metodele moderne de organizare a fluxului producției, a transportului, a aprovizionării. Dacă s-ar aplica metodele matematice, calculul matricial, metoda lui Perth și altele, dacă cele învățate în facultate sau la cursurile de perfecționare CEPECA ar fi utilizate pe scară largă, dacă s-ar apela mai mult la serviciile Centrului de calcul economic și cibernetică economică, ehei!

— Eu cred, spunea altul, că de la producție trebuie să pornim, de la *tehnică*. În epoca noastră numai reechiparea industriei, agriculturii, transporturilor etc. cu mijloacele cele mai moderne, într-un cuvînt numai modernizarea tehnică a economiei la nivelul țărilor avansate ne va da acea înaltă productivitate a muncii și calitatea superioară a produselor care să ne situeze și pe noi în rîndurile prime în care dorim, vrem să fim. Organizarea și priceperea în conducere și muncă, dar fără mașini și utilaje moderne, fără investiții masive, nu ne va duce departe.

— După părerea mea, intervine al patrulea, veriga principală în momentul de față este *cointeresarea*, sistemul de cointeresare materială a oamenilor, care trebuie neapărat îmbunătățit. Degeaba vorbiți dumneavoastră despre tehnică, organizare, calificare și așa mai departe, dacă nu ne îndreptăm atenția la interes. Nu vă amintiți ce a spus Lenin? «Numai cu entuziasmul...»

În fiecare din aceste opinii se află adevăr. Și toate aceste adevăruri au fost spuse limpede la Conferința națională a partidului și la Congresul al X-lea. Dar toate aceste soluții nu pot fi puse în practică decît *concomitent*. Nu există un panaceu universal, o pilulă care să vindece toate bolile. Și dezvoltarea tehnică, și îmbunătățirea sistemului de organizare, și o politică adecvată de cadre, și perfecționarea cointeresării materiale constituie *un complex de măsuri* care, aplicate consecvent și neabătut, vor duce economia României și bunăstarea populației la nivelul dorit de noi toți.

ERATĂ: La articolul din numărul trecut, în loc de «celor palpabile» se va citi «produselor palpabile».

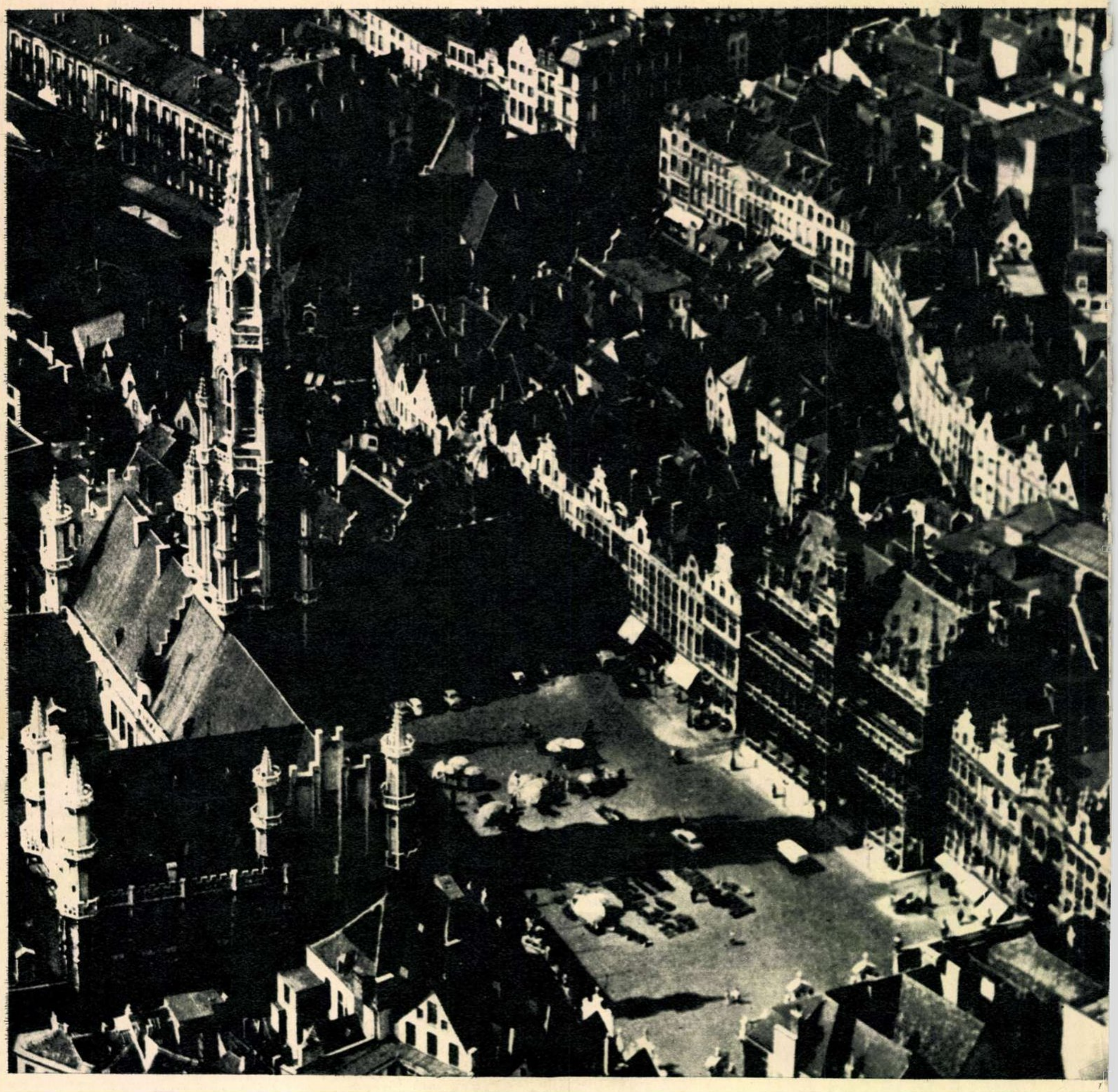

Bruxelles: Piața Mare, văzută din avion.

ITINERAR BELGIAN

ÎN ȚARA LUI THYL și EGMONT...

de Florica **ȘELMARU**

Din avionul care mă ducea pentru prima dată spre Bruxelles căutam să ghicesc, dincolo de spuma groasă și vinetie a norilor, chipul locurilor peste care zburam. Știam că sîntem deja deasupra Belgiei: sub nori se desfășurau deci acum pămînturile ce coboară în curbe molcome, apoi în dulci întinderi de cîmpie spre țărmul mării, dinspre Ardeni, munți și ei rotunjiți de curgerea mileniilor, care-și împing pînă în Franța și în Luxemburg codrii bătrîni și vechile legende. Această armonioasă alcătuire aveam s-o privesc tot din înălțimi, mai tîrziu, cu prilejul altor călătorii. Atunci, la prima întîlnire cu Belgia, nu vedeam nimic: cît cuprindeam cu ochii se întindeau, fără o spărtură, spinările mobile ale norilor, atît de compacți încît și razele violente ale apusului de soare îi luminau dinafară, într-o margine, fără să-i străbată. Înaintam astfel într-un cer anonim, pe care se profilau anticipativ suavele madone și tinerele sfinte din pînzele lui Memling, planturoasele kermesse ale celor doi Teniers, chipuri din zbuciumatele compoziții ale lui Pieter Brueghel cel Tînăr. Iar în acompaniamentul foarte modernului zgomot al motoarelor, memoria depăna povestea de mai multe veacuri: «La Damme, în olatul Flandrei, cînd luna lui mai îmbobocea ghiorghinii, s-a născut Ulenspiegel, feciorul lui Claes...»

La Damme, în olatul Flandrei, nu aveam să-l aflu pe Thyl. Nu pentru că n-am venit acolo în vremea cînd îmbobocesc ghiorghinii. Nici pentru că știam că atunci cînd De Coster a consemnat în scris, acum o sută și ceva de ani, «isprăvile vitejești, vesele și glorioase» ale eroului, acesta hoinărea deja de vreo patru veacuri în legendele germanice și flamande, ca o personificare a dorului de libertate, mereu tînăr, mereu renăscînd din el însuși, mereu nesupus și țîfnei aristocratice, și suficienței burgheze, și intoleranței dogmatice a ierarhiei bisericești. Dimpotrivă, cred că nicăieri Thyl nu mi-ar fi părut mai «acasă» decît în această Flandră unde legenda lui încetează să fie aceea a unui adolescent poznaș, ci — păstrînd nealterate pînă la moarte farmecul insolent și savoarea populară a personajului — devine epos al luptei pentru libertate împotriva ocupanților spanioli... Dacă nu l-am aflat pe Thyl la Damme, n-a fost nici măcar pentru că ghidul nostru, care în goana autocarului ne informase volubil despre vîrsta și obîrșia tuturor monumentelor mari și mici întîlnite în cale, ne-a declarat ritos, deși cu profesională părere de rău, chiar la sosirea în localitate: așezarea nu oferă nici o probă materială că acolo ar fi trăit cîndva cinstitul Claes, cărbunarul, și buna lui soție Soetkin, că acolo ar fi văzut lumina zilei feciorul lor, Thylbert, căruia avea să i se spună Ulenspiegel. Cred mai cu seamă că Thyl nu se prea arată cînd străbați Flandra lui natală în goana autocarului — cum, nu din vrere, ci datorită împrejurărilor, o străbăteam — și nu vorbește decît celor care o cercetează pe îndelete, așa cum merită frumusețea ei blîndă, apriga ei istorie, poporul ei harnic și viteaz.

Pe Thyl aveam să-l întîlnesc, nu la Damme, unde nu mi-a fost dat să revin, ci în alte locuri: la Bruxelles, la Anvers, la Gand, la Bruges, la Ostende. Căci Thyl este spiritul însuși al acestui popor care a ridicat catedrale dar n-a putut fi niciodată înfrînt de

Inchiziție, care a avut totdeauna, cum se spune azi, «vocația» păcii și a îndeletnicirilor pașnice, dar nu a putut decît intermitent să se bucure de ele.

După divizarea Imperiului carolingian, Tratatul de la Verdun constituie în 843 două state relativ compacte, Franța și Germania. Între ele, un teritoriu —i se si spunea «țara dintre» înainte de a primi denumirea de Țările de Jos — cu alcătuire destul de eterogenă, cu frontiere incerte și destin asemenea, după voia vecinilor mai puternici. Putea să fie o punte pentru schimburi, spre înflorirea sa proprie și a altora; putea să fie și «zonă-tampon», și cîmp de război între adversari. Timp de un mileniu avea să fie cînd una, cînd cealaltă. Dezvoltarea feudalității avea să ducă pe de o parte la apariția unor seniori — conții de Flandra și de Hainaut, ducii de Brabant — dintre care unii îngrijorau, prin tendințele lor de independență Imperiul roman germanic, alții pe primii Capețieni. Aveau și mijloacele acestei politici: foarte curînd, Țările de Jos se urbanizaseră. Comerțul internațional grupase pe negustori în apropierea cetăților senioriale care le asigurau apărarea; din ce în ce mai importante ca număr și forță economică, aceste așezări burgheze au izbutit să obțină privilegii economice și chiar politice: la Bruges, la Gand, la Ypres, la Liège, la Bruxelles, la Louvain le fuseseră acordate prin documente drepturi de administrație autonomă, de legislație și jurisdicție, de a ridica ziduri, de a constitui miliții proprii și chiar de a încheia alianțe. Situația era atît de reciproc avantajoasă încît, în momentul cînd traficul Bruges-Colonia, adevărată arteră a schimburilor comerciale ale vremii, a fost amenințat, seniorii interesați au lăsat temporar deoparte mai micile sau mai marile lor rivalități locale pentru a apăra împreună drumul spre Rin...

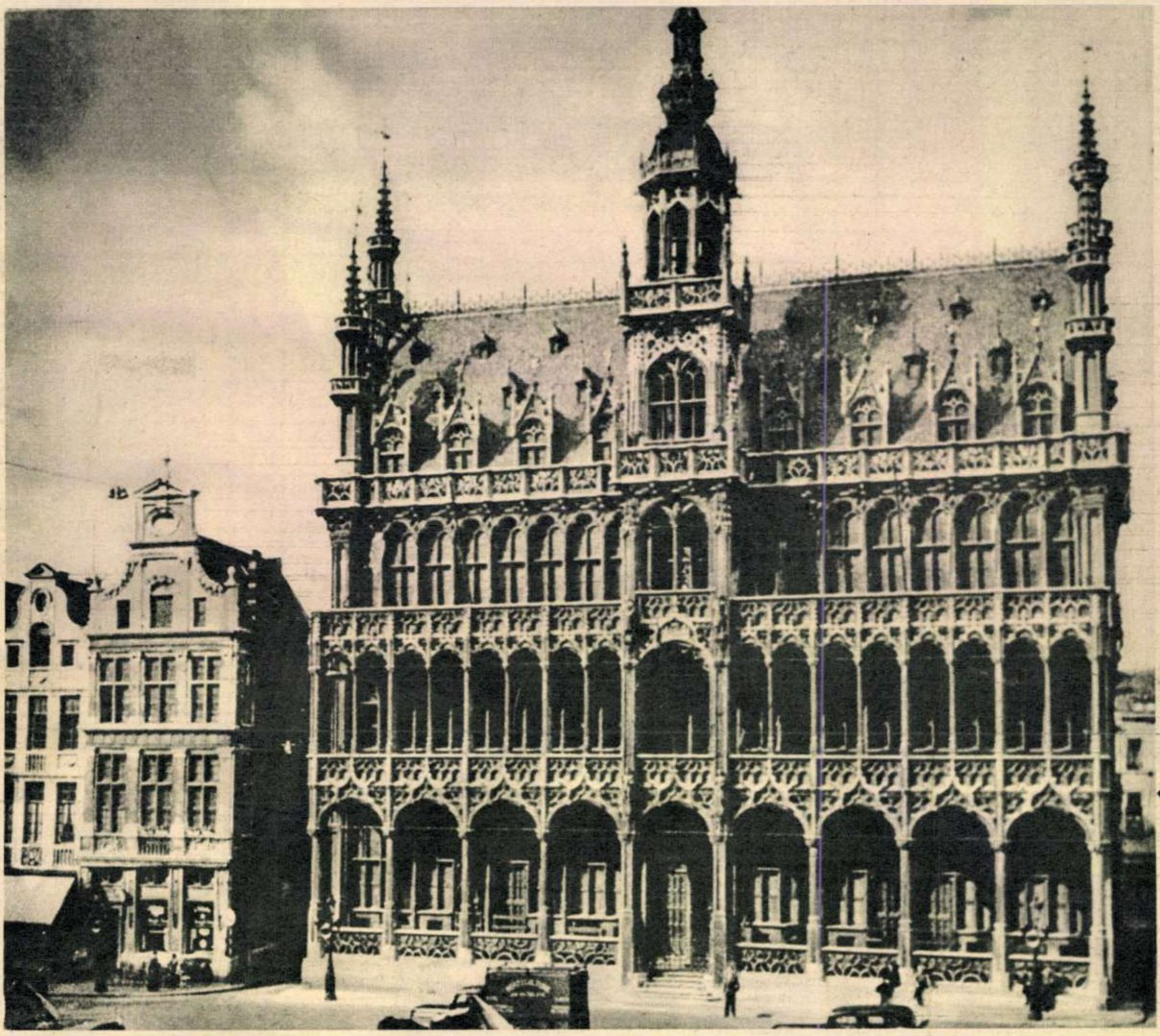
«Casa regelui».

Cerul aparținea odinioară numai verticalelor gotice. Azi se profilează pe el siluete de beton, metal și sticlă.

Hazardul căsătoriilor și al moștenirilor princiare a adus Țările de Jos sub sceptrul ducelui de Burgundia, apoi al Casei de Austria și al Spaniei. Dar dacă sub Carol Quintul au devenit o federatie de state autonome avînd un statut internațional, bucurîndu-se de o strălucitoare prosperitate și de remarcabile libertăți (un călător englez din secolul XVI exclama: «Oamenii din țara asta par mai degrabă niște seniori decît niște supuși!»), politica fiului lui Carol, Filip al II-lea, a rămas pînă azi sinonimă cu o domnie a întunericului. Filip își propusese să hispanizeze țara și să stîrpească «erezia reformată»: «teroarea spaniolă» a guvernatorului, implacabilul duce de Alba, și a Inchiziției durează cîțiva ani, după care Spania se vede nevoită de rezistența unanimă a populației să-și tempereze exigențele și metodele. Între timp însă au fost uciși cîteva mii de oameni (documentele vorbesc despre opt mii în trei ani).

Piața Mare din Bruxelles este inima orașului vechi. Ghidurile precizează că «are forma unui dreptunghi destul de regulat, lung de 110 m și lat de 68». Ceea ce ghidurile nu pot spune e sufletul acestui «dreptunghi destul de regulat». Nu numai pentru că primăria a fost construită în secolul XV, iar toate celelalte clădiri în cel următor, nu numai pentru că fațadele lor înguste, înalte, printre care nu găsești două la fel, sînt animate de torsade și volute deseori aurite, de frontoane și motive sculptate și chiar de statui, dar pentru că sînt mărturia impresionant de vie a unui trecut pe care-l simți, palpabil aproape, în fața ta. Sînt vechile case ale breslelor: aceasta a fost casa vaporenilor, aceasta a arcașilor, cealaltă a dogarilor și ebeniștilor, mai încolo a brutarilor...

Peste drum de primărie, o casă mai mare e denumită «casa regelui» — deși niciodată nici un rege nu a locuit-o. A petrecut în schimb în ea o noapte contele de Egmont, gentilom din Hainaut, unul dintre conducătorii rezistenței împotriva «teroarei spaniole», decapitat din ordinul ducelui de Alba. A petrecut în «casa regelui» o noapte, cea din urmă, cea pe care Goethe o evocă o dată cu ultimele gînduri ale eroului: «Nu, (sîngele acesta) nu va fi fost vărsat în zadar. Mergeți înainte! Popor viteaz! Zeița victoriei te călăuzește. Și așa cum marea sparge digurile voastre, doborîți și voi meterezele tiraniei și smulgeți-le, aruncați-le departe, din temeliile pe care le-a uzurpat! (Trîmbițele se aud mai aproape) Ascultă! Ascultă! Cît de des m-a chemat acest sunet să pășesc liber spre cîmpul luptei și victoriei! Ce voios înaintau soții mei de arme pe drumul primejdiei și gloriei. Și eu voi păși, din această temniță, spre o moarte de slavă; mor pentru libertatea pentru care am trăit și am luptat, și căreia acum, pătimind, mă jertfesc».

Sînt țări care, de la prima vedere, îți oferă panorama unor dramatice contraste: munți violent verticali și imense întinderi plate, cascade tunătoare și regiuni unde apa e comoară, zăpezi eterne și implacabile temperaturi toride. Contrastele Belgiei sînt de altă natură. Munții ei nu depășesc cîteva sute de metri și pămînturile coboară în dulci curbe rubensiene spre mare. Contrast deci între această geografie calmă și zbuciumata istorie căreia i-a fost, de-a lungul mileniului despre care am vorbit, scenă.

Contrast în firea oamenilor: volubili, primitori, iubitori de toate bucuriile vieții, sînt de o rară tenacitate și făuresc cu aceeași migăloasă îndemînare dantele diafane, masiv utilaj industrial sau planturoase recolte.

Contrast în dezvoltarea însăși a țării. Vorbind despre principalele probleme actuale interne ale țării sale, ministrul de externe belgian, Pierre Harmel, îmi spunea: «Sînt probleme de ordin economic și de asemenea probleme de ordin cultural. Toate industriile din secolele XVIII și XIX s-au născut în jurul cărbunelui, în zona carboniferă. În perioada nouă, totul se adună în jurul marilor fluvii, al marilor porturi. Astfel, ceea ce este modern în industria noastră se află mai ales în nordul țării, ceea ce e mai puțin modern, în sud. Trebuie deci realizat un dublu echilibru, economic și politic-cultural, între două comunități lingvistice diferite pe de o parte din punct de vedere numeric, pe de alta din punct de vedere al condiției economice... Dar dacă privesc problemele noastre în optica pe care mi-o dau obligațiile funcției mele, cred că în fond nu sînt probleme foarte grave. Din acest punct de vedere sîntem niște privilegiați... în timp de pace. Căci în timp de război sîntem totdeauna dintre cei mai greu încercați».

Continuîndu-și gîndul, domnia-sa sublinia multele apropieri pe care le-a găsit între țara sa și România. Unele de ordin istoric: «am citit texte ale „pașoptiștilor" români cu sentimentul că reintîlnesc textele patrioților noștri din 1830». Altele, absolut contemporane: preocuparea și eforturile ambelor țări pentru destindere și pentru realizarea unui climat de încredere, de cooperare amicală, pe bătrînul nostru continent comun.

SUPER
OLIMPIC

DRUMUL SPRE MEDALIA DE AUR TRECE PE LA

CIL • REGHIN

Este știut că nu se poate ajunge la performanța sportivă decît printr-o temeinică pregătire, cu un efort continuu pentru dobîndirea unor însușiri fizice și psihice superioare. Adăugînd la acestea o voință de fier, metode de antrenament raționale și scheme tactice moderne, s-ar părea că toate condițiile pentru obținerea victoriei sînt întrunite.

Cu toate acestea, există o condiție importantă care nu poate fi neglijată nici pe terenurile de fotbal, nici în sălile de gimnastică, pe pîrtiile de schi sau pe terenurile de tenis și nici în perimetrul restrîns al mesei de ping-pong sau al ringului de box.

Este vorba de *calitatea materialelor și articolelor* cu care combatanții cavalereștilor întreceri sportive se prezintă înarmați în lupta pentru victorie.

Preocupat de înzestrarea mișcării noastre sportive cu materiale de cea mai bună calitate, atît pentru antrenament cît și pentru sportul de performanță, Ministerul Economiei Forestiere a construit la **Combinatul de industrializare a lemnului** de la Reghin o fabrică modernă, dotată cu cele mai avansate utilaje și profilată exclusiv pe producția în serie industrială a articolelor și materialelor de sport, capabile să satisfacă exigențele tuturor.

În această modernă unitate lucrează maiștri și tehnicieni cu înaltă calificare și experiență îndelungată, oameni cu mîini de aur, cum pe drept cuvînt au fost numiți, făurind din cele mai valoroase esențe de lemn — de la faimosul molid de rezonanță, provenit din pădurile carpatine, pînă la bradul, paltinul, frasinul sau stejarul românesc, arbori cunoscuți pentru calitățile lor superioare — o largă gamă de materiale și articole sportive a căror reputație a trecut de mult hotarele țării.

Săniuțe pentru cei mici, schiuri de antrenament și performanță, aparate de gimnastică, rachete de tenis, articole de atletism, ambarcații de diferite categorii, de la caiacul simplu pînă la elegantele și rapidele bărci cu motor, realizate cu cea mai mare exigență calitativă și cu finisaje superioare, părăsesc liniile de fabricație de la CIL Reghin pentru a-și face apariția pe stadioane, în sălile de gimnastică, pe pîrtiile de zăpadă sau pe oglinda lacurilor, contribuind din plin la afirmarea sportivilor români în întreceri de prestigiu.

Amintim în rîndurile de față doar cîteva dintre cele mai cunoscute produse ale fabricii de articole sportive de la Reghin: arcul pentru copii ROBIN, ideal pentru joc și mici întreceri, construit din lemn de frasin debitat radial și finisat cu lacuri incolore, avînd o lungime de 1300 mm și o săgeată de 550 mm. Costă numai 17 lei, plus 4 lei săgeata; racheta de tenis SPECIAL, realizată din lamele de frasin și fag, cu furnir de nuc, prevăzută cu mîner de piele. Finisată cu luciu oglindă, natur sau în culori, se execută în 7 variante de greutate și cu mînere în 4 dimensiuni diferite. Prețurile: lei 200 sau 245 (cu corzi de silon), 298 (cu corzi de proveniență animală); săniuța tip METEOR A, construcție rezistentă din lemn de frasin curbat, rigidizată cu armături metalice — 143 lei — sau tip METEOR B, prevăzută cu o împletitură din chingi textile și care costă numai 176 lei; o mare varietate de schiuri pentru toate vîrstele și categoriile de sportivi, fabricate cu materiale și procedee moderne, dintre care menționăm tipurile TURIST, SUPERIOR, CAMPION, OLIMPIC, START, SĂGEATA, toate produse de calitate superioară și la prețuri accesibile.

Este deci firesc să recomandăm tuturor, părinților ca și copiilor, sportivilor începători sau consacrați, cluburilor și asociațiilor, să-și procure neîntîrziat materiale și articole sportive fabricate la CIL Reghin.

Experiența întrecerilor a dovedit și continuă să dovedească, cu fiecare sezon sau etapă sportivă că drumul spre victorie, la capătul căruia strălucește medalia de aur, trece pe la CIL Reghin!

Text: Ion Valeriu POPA
Fotografii: RONNÉ EDMOND

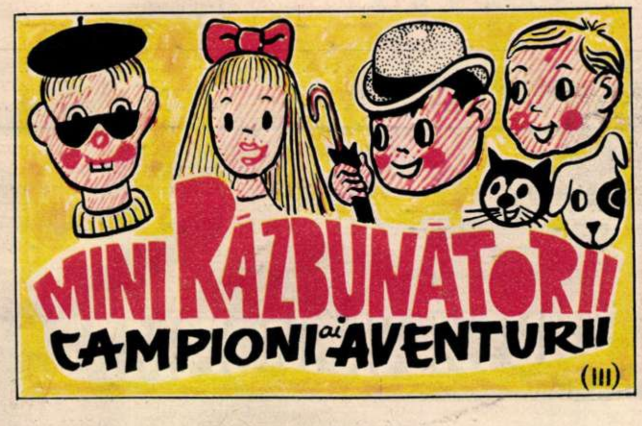

Ce taină ascunde Nelu care, deși își cumpără mereu cîte o jucărie grozavă, are totuși pușculița plină?
Vreți să dezlegați misterul?
Urmăriți în continuare aventurile minirăzbunătorilor.

Minirăzbunătorii, campionii aventurii — adică băiatul și fetița, cățelul și pisica, în frunte cu Norocel, cunoscutul detectiv amator — pornesc cu toții pe urmele lui Nelu.

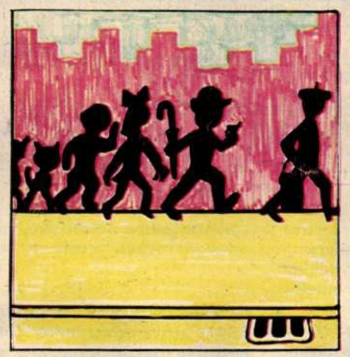

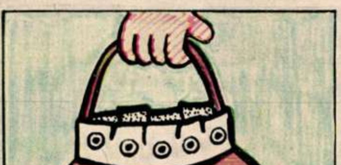

Deodată — stop! Nelu intră într-un bloc. Se opresc și urmăritorii. După un timp, suspectul iese iar în stradă. De data aceasta însă... cu sacul plin! Ce-o fi acolo? Mare mister, mare!

Un nou semnal al lui Norocel: după el, copii! Urmărindu-l pas cu pas, minirăzbunătorii, campioni ai aventurii, au uitat de vacanță.

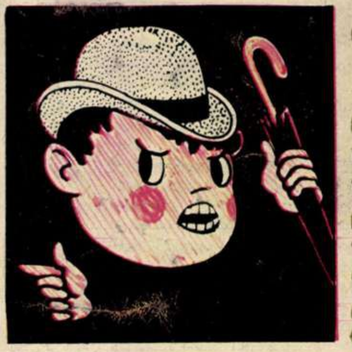

Nelu habar n-are ce se întîmplă în urma lui. Iar s-a oprit! S-au oprit și urmăritorii, păstrînd «distanța legală», cum s-ar spune despre automobile.

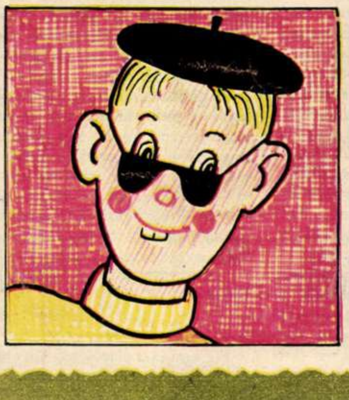

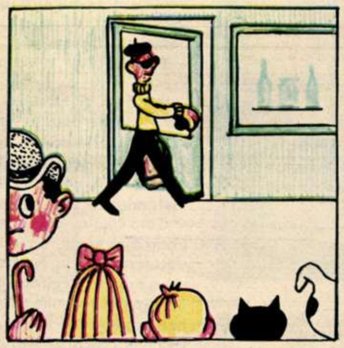

— Aaaa! Priviți-l pe suspect, copii: a intrat într-un magazin.
Atenție mărită! Ce va urma?

IRVA

PETARDELE CU BULION DIN FABRICA DE-MPACHETAT RĂBDĂRI PRĂJITE

de **Sergiu ANDON**

În curtea aceleiași fabrici zac sute de mii de lădițe nefolosite, peste care se adaugă mereu altele și altele...

Frescă abstracționistă, pictură gesticulară? Nu — pereți împroșcați cu bulion alterat din cutiile explodate în depozitele Fabricii de conserve — Fetești.

Vizita făcută sîmbătă 11 octombrie a.c. la Fabrica de conserve din Fetești ne-a convins că situația economico-financiară lamentabilă în care se află întreprinderea (realizarea planului de producție în procent de numai 25%, depășirea fondului de salarii cu 2 400 000 lei) e datorată exclusiv «cauzelor obiective». Iată-le:

1. *Recolta de construcții a fost foarte proastă.* Ați citit bine: recolta de construcții.

Deși terminarea lucrărilor trebuia să se facă de acum un an, Întreprinderea de construcții-montaj nr. 8 București nu s-a achitat încă de obligațiile care-i reveneau. Cu toată întîrzierea lucrărilor, în loc de o activitate clocotitoare pentru recuperarea restanțelor, prezența muncitorilor pe șantier nu se face simțită. Ici-colo, doar salopetele mai trădează apartenența grupurilor ieșite la promenadă sau care stau la taifas. Numai o mică echipă de instalatori moșmonea ceva la un calorifer, din care... țîșnea apa.

Deși constructorii au tratat obiectivul cu toate menajamentele posibile, dovedind față de materiale cele mai alese maniere — abia le ating — pavilionul central nu vrea să se finiseze de la sine, cantinei nu-i cresc instalațiile, gardul nu vrea să se ridice singur ș.a.m.d.

În perioada dării ei în funcțiune, fabrica a plătit un greu tribut întîrzierii construcției. Preluarea obiectivului s-a făcut sub semnul provizoratului, deschizîndu-se astfel un lung lanț al slăbiciunilor. Îngăduința celor care au recepționat lucrarea neterminată și lipsa unui minim de interes din partea executantului au mers pînă acolo încît fabrica a fost considerată ca dată în exploatare fără să i se asigure energia electrică și... apa!

În prezent, neterminarea unor lucrări mai puțin importante, în aparență, completează suferințele. Bunăoară, lipsind cantina, salariații mănîncă în mod curent pe locul de producție din conservele gata ambalate. Paguba este însă de cîteva ori mai mare decît puterea de consum a întregului efectiv pus pe cură de legume, deoarece se încearcă mai multe mostre, prin spargerea a tot atîtea borcane, pînă își alege fiecare gustarea.

Precedentul fiind astfel creat, sustragerile încep să alcătuiască un al doilea sens al prezenței în fabrică. În ajunul deplasării noastre, organele miliției efectuaseră un control; într-o singură zi și într-un singur dormitor au fost găsite 248 cutii cu bulion, 32 kg ceapă, 27 borcane cu gem, 25 de borcane goale, compot de struguri, usturoi, 1 kg sare de lămîie etc. Mai mult, părăsirea fabricii fără provizii prin porțiunile neîngrădite rămîne doar o chestiune de bunăvoință.

2. *Peștele de la cap se strică*. Această lege biologică a acționat ineluctabil și la fabrica din Fetești, împreună cu alte reguli la fel de «obiective».

În prezent se desfășoară procesul penal deschis împotriva foștilor șefi de depozit Valeriu Mesaru, Severin Cărămidaru, Dumitru Sava și Ion Bulgaru, chemați să răspundă pentru lipsuri în gestiune însumînd 245 000 de lei.

Cea mai mare parte a acestui prejudiciu constă în lipsa cantității de 3 000 l de must concentrat. Nevinovata licoare a fost adusă toamna trecută de la I.A.S.-Ostrov, județul Constanța, în butoaie necorespunzătoare, primită fără cîntărire și aruncată într-un colț al magaziei unde, ce a mai rămas din ea, se scurge și acum formînd o băltoacă bîzîită de insecte. Să fi fost reprezentantul fabricii — inginer Olteanu — întru totul... dezinteresat? În aceeași perioadă dumneasa a trîntit un botez la care s-au băut cîteva sute de litri de vin... Om de încredere al fostului director, Constantin Geaucă, inginerul Valentin Olteanu l-a urmat pe acesta la Fabrica de conserve din Caracal. Vor fi «întărind» probabil și acea unitate, deoarece directorul Geaucă face demersuri să i se transfere de la Fetești rămășițele mustului depreciat.

Legăturile personale Fetești-Caracal făceau tradiție. Le întreținea în special Cristina Popescu, secretara și favorita directorului Geaucă. Într-o scurtă perioadă de timp, convorbirile telefonice cu rudele din orașul amintit, suportate din contul fabricii, au însumat 2 177,50 lei. Nici nu e mult, dacă ne gîndim că numai conversația din 24 februarie anul acesta a durat 30 de minute și a costat 108 lei.

S-ar părea că pagubele de ordinul miilor sînt insignifiante față de averea întreprinderii. Ele se înscriu însă în acel climat vicios generalizat, care începe cu destrămarea familiei, continuă cu atitudinea tolerantă față de cei din anturajul conducătorului și sfîrșește cu pagubele de ordinul sutelor de mii.

Ar fi greșit să spargem toate oalele în capul fostului director. Întreaga conducere a contribuit prin dezinteres condamnabil la menținerea stării de lucruri. Ce control preventiv mai putea efectua contabilul șef, Lucian Gheorghiu, cînd el însuși s-a pretat la ilegalități? E locul să menționăm că acest filtru al legalității, defect la fabrica «Fetești», se află și acum în funcție, datorită serviciului producție din M.I.A.-Direcția generală a conservelor.

3. *Circularele n-au mai produs conserve.* Presupunem că în anii trecuți vînturarea delegaților și hîrtiilor ministerului de resort ar fi produs vinete în ulei. Altfel ce rost mai avea continuarea sistemului? Doar la recepționarea fabricii forul tutelar a fost reprezentat de vreo 40 de specialiști. Rezultatele au fost amintite.

Cînd Ministerul Industriei Alimentare s-a hotărît să sprijine efectiv îndreptarea stării de lucruri de la Fetești, l-a delegat pentru două luni pe Virgil Iani ca să «impulsioneze». Și impulsiona pahar după pahar, beție după beție, pînă era depus la hotel în stare de completă inconștiență, ca un sac cu cartofi. În clipele de luciditate, «ajutorul» de la minister comitea falsuri pentru a-și asigura călătorii pe calea ferată în interes personal.

Ce pretenții de evidență, bună gospodărire, fundamentare științifică a deciziilor, coordonare, se mai puteau formula în aceste condiții? Stocurile supranormative sînt în continuă creștere, în curtea și depozitele fabricii zac munți de legume, ambalaje și produse finite. Fluxul tehnologic constă mai mult în gîtuiri decît în cursivitate, dar aprovizionarea continuă. Consecințele sînt logice: deprecieri, pierderi, în cel mai fericit caz «pasarea» surplusurilor la alte unități. Din 700 tone de caise prevăzute a fi preparate anul acesta, 250 de tone au fost transferate altor fabrici; la fel s-a procedat cu 200 tone de mazăre etc.

Utilajele zac nepuse în funcțiune ori defecte, obligînd la folosirea muncii manuale.

Ce fel de cauze obiective mai pot fi invocate pentru stricarea mașinilor cînd, la sfîrșitul sezonului trecut, instalațiile au fost lăsate pline cu bulion în interior?

La scăderea productivității contribuie nu numai folosirea largă a operațiilor manuale, ci și indisciplina de la locul de muncă. Am observat în ziua vizitei noastre, la ora 11.25, un colț de hală: 5 salariate munceau, 9 se plimbau, 4 măturau apa care se strînge continuu în băltoace, 3 mîncau (conserve — bineînțeles), 12 stăteau de vorbă (3 dintre ele cu șeful serviciului de organizare a muncii!!) iar un ultim personaj umfla cauciucurile motoretei IL-3-133. Am contemplat aproximativ un sfert de oră benzile rulante de conservare a gogoșarilor și ghiveciului de legume. Nu înțelegeam de ce din 12-15 borcane sau cutii se umplu abia cîte 2-3, iar restul se întorc din nou pe banda circulară. Credeam mai întîi că acesta e procesul normal și voiam să-l înțeleg. Am obținut relații incredibile: ambalajele se întorceau goale pur și simplu pentru că muncitoarele stăteau degeaba.

În depozite situația nu este cu nimic mai bună. Lipirea etichetelor se face manual în timp ce păianjenii țes pînze pe utilajele importate; datorită proastei calități, cantități enorme de produse nu pot fi livrate, iar pînă cînd, totuși, cineva este «păcălit», cutiile se oxidează (altă operațiune — ștergerea ruginei), conservele de proastă calitate explodează împroșcînd pereții...

...Realități în fața cărora pălește orice scuză.

*

Ne-am încheiat vizita preluînd ceva din optimismul noului director. Tovarășul Grigore Andrei este convins că fabrica va atinge curînd parametrii planificați și este hotărît să facă totul pentru aceasta. Dar pentru că mai este enorm de făcut atît în domeniul disciplinei în muncă, al gospodăririi cît și în multe, multe alte domenii, nu ne rămîne decît să-i urăm succes.

F *varietăți*

MODĂ ȘI RECOLTĂ

Cea mai nevinovată remarcă ce se poate face cu privire la aceste coafuri autumnale este că se inspiră cu o fantezie nestăvilită din agri-pomi-horticultură. Ceea ce nu scade cu nimic din farmecul personal al purtătoarelor acestor extravagante podoabe capilare!

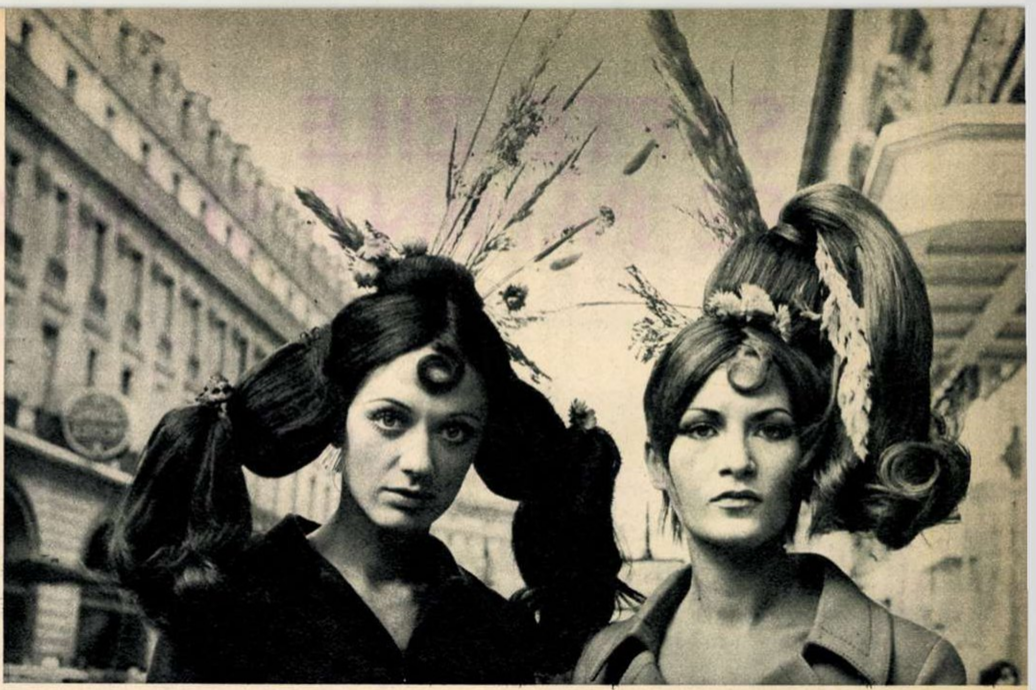

SPAȚIU ȘI LUMINĂ

Sub deviza de mai sus s-a deschis recent la Paris expoziția «Salonul artei decorative de interior». Iată și unul dintre exponate, un obiect despre care se spune nu numai că este teribil de original (ceea ce corespunde în totul adevărului), ci și că ar oferi și maximum de comoditate.

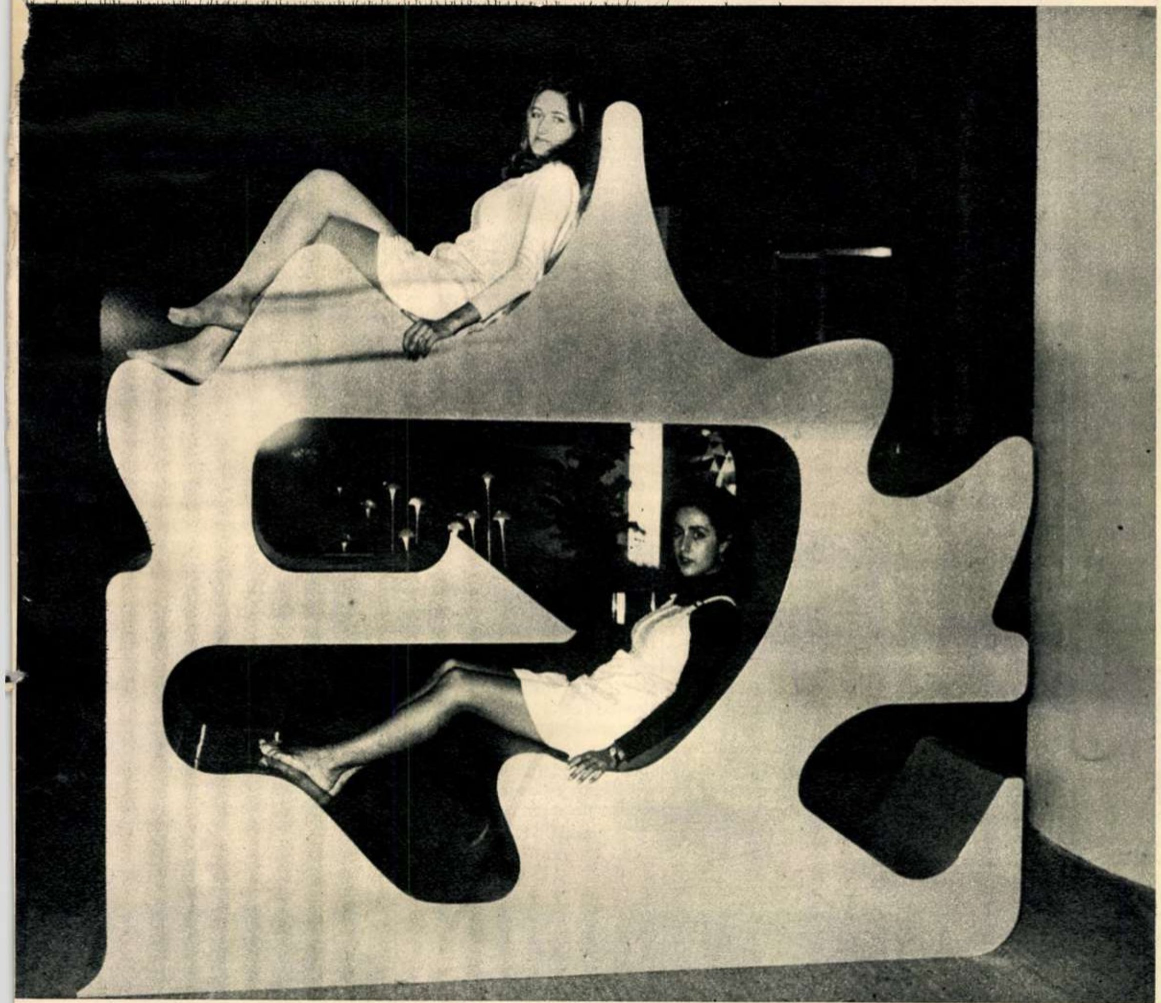

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- În Africa de Sud au loc concursuri de săritură la care participantele sînt broscuțe dresate. Cea mai bună performanță obținută pînă acum este de 9.80 m. Mai mult decît Beamon!

- La Torino, doi frați, care nu s-au văzut de 28 de ani, s-au reîntîlnit datorită unui accident de automobil, cu prilejul căruia au fost legitimați. Dacă vehiculele lor nu s-ar fi ciocnit, poate că ar mai fi trecut mulți ani pînă să se regăsească.

- Donald Bitrie, cetățean al S.U.A., de origine indian din tribul Navajo, a refuzat să fie încorporat, invocînd un tratat semnat acum 100 ani între indienii navajo și guvernul S.U.A. Un pasaj din acest tratat spunea: «Indienii navajo nu vor ucide sau scalpa niciodată un om alb și nici nu vor încerca să-i facă vreun rău». În ciuda acestei argumentații, Bitrie a fost condamnat la 5 ani închisoare, cu suspendarea pedepsei.

- În S.U.A., de la inventarea automobilului și pînă azi, au fost uciși în accidente de mașină două milioane de oameni. În aceeași perioadă, Statele Unite au pierdut în diferite războaie doar 400 000 de oameni.

FILATELIE

Filatelia românească și-a făcut o frumoasă tradiție în ultimii ani, popularizînd prin intermediul mărcilor poștale picturi celebre, opere ale unor străluciți pictori români și străini, tablouri aflate în patrimoniul muzeistic al țării. În pregătire se află o nouă emisiune «Reproduceri de artă», a doua din acest an.

Noua serie de mărci poștale va reproduce tablouri expuse în muzeul de pe Calea Victoriei, opere ale unor străluciți reprezentanți ai artei universale ca: Rembrandt și Velasquez, precum și picturi executate de Gh. Tattarescu, Hans Memling, Vigée Lebrun. Emisiunea este completată și de apariția unei colițe ce reproduce tabloul «Întoarcerea fiului risipitor» de Bernardino Licinio (școala italiană — secolul XVI).

Valorile seriei: 10, 20, 35, 60 bani; 1,75 și 3 lei. Colița va avea un nominal de 5 lei.

Ca și emisiunile precedente, noua serie va fi tipărită în sistem tifdruc (policromie), formatul 54 × 42 mm și va fi întregită și de apariția a 3 plicuri «Prima zi a emisiunii», cu o obliterare specială.

PICTURI CELEBRE

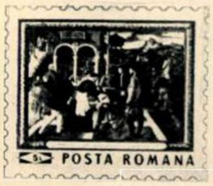

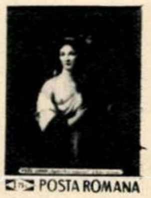

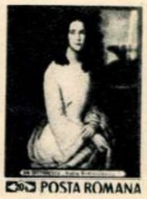

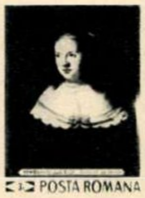

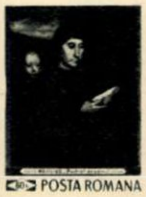

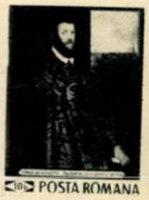

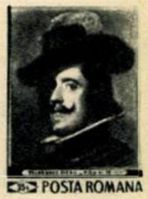

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT ŞI ÎN COSMOS

Doborîrea unui record cosmic: momentul cînd «Soiuz-7» îşi lua zborul (în fotografie) marca un nou record pe arena cosmică: două nave cu cinci oameni la bord evoluînd concomitent! A fost însă cel mai scurt record cosmic din istorie: doar după cîteva ore o nouă navă sovietică cu oameni la bord avea să brăzdeze magistralele cerului.

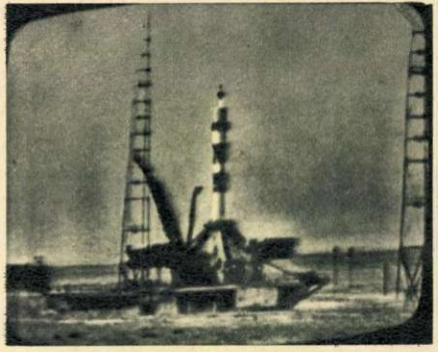

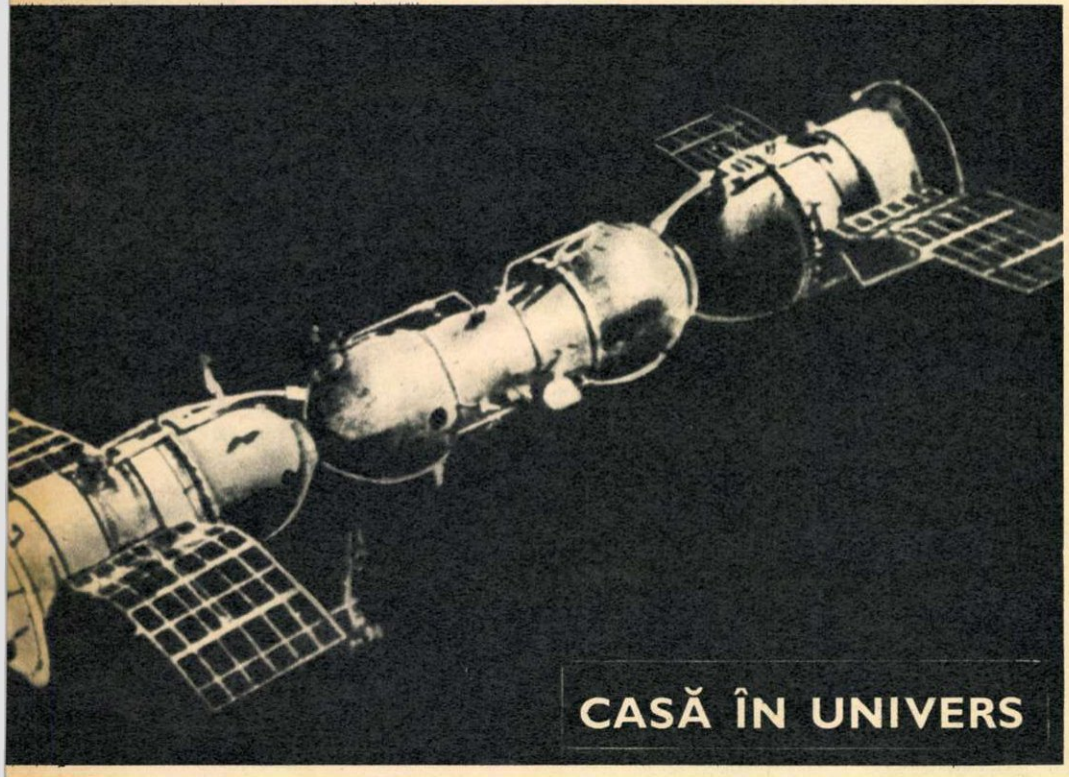

În acest desen apărut în revista «Nedelea», concomitent cu zborul «troicii» spaţiale sovietice, este reprezentat proiectul unei staţii orbitale compuse din trei nave cuplate. Cele două de la extremităţi sînt înzestrate cu baterii solare şi antene şi conţin instrumente de cercetare; în cea din mijloc locuiesc cercetătorii. Ferestrele circulare permit efectuarea de observaţii vizuale; ieşirile în spaţiu se efectuează tot din nava din mijloc.

CASĂ ÎN UNIVERS

În ultimul număr din revista sovietică «Nedelea» a apărut, sub titlul de mai sus, desenul unei staţii orbitale formate din **trei** nave cuplate. Desenul reprodus aci alăturat vă permite să judecaţi despre îndrăzneala concepţiei tehnice, care justifică pe deplin denumirea dată proiectului: Casă în univers.

În momentul cînd scriem aceste rînduri **trei** nave cosmice sovietice, «Soiuz» 6,7 şi 8, parcurg cărările, tot mai bătute în ultima vreme, ale spaţiului circumterestru. Tentaţia este mare de a stabili o apropiere între cele două fapte, cu atît mai mult cu cît specialiştii au declarat că zborul originalei «troici» sovietice constituie un nou şi important pas în direcţia creării de staţii de cercetări cosmice, locuite. Zborul celor trei nave fiind încă în curs la data cînd revista noastră merge la tipar, este prematur a trage concluzii. De altfel comentatorii subliniază că impresionanta performanţă sovietică urmăreşte realizarea unui program **foarte larg** de cercetări în scopul rezolvării unei serii de probleme legate de punerea la punct a unui sistem cosmic pilotat.

A reţinut în special atenţia informaţia că în cursul acestui zbor au fost experimentate, în «premieră mondială», diferite procedee de sudare a metalelor în vid şi în condiţiile imponderabilităţii. Într-un anumit sens, vidul înalt este un mediu ideal pentru sudură. O metodă specială (prin difuzie) permite sudarea unor metale care pot fi cu greu «împreunate» prin tehnicile obişnuite, precum şi a unor materiale cu totul diferite: oţelul cu sticla, argintul cu cuarţul etc.; în plus,ea se pretează uşor la automatizare. Dar în condiţii pămîntene vidul înalt se obţine foarte greu. Costă atît de scump încît fără voie te duce gîndul la butada lui Oscar Wilde despre «valoarea nimicului». În spaţiul cosmic însă vidul se găseşte... la discreţie şi pe gratis (nu trecem aci la socoteală costul transportului la «locul de muncă»).

Punerea la punct a unor noi tehnici de sudare în spaţiul cosmic prezintă, evident, o importanţă deosebită pentru lucrările de montare a marilor spaţii orbitale ale viitorului. Dar nu numai atît. Multe dintre cunoştinţele acumulate de om în periplurile sale cosmice pot fi utilizate cu succes la el acasă, pe bătrîna Terra. Este un aspect asupra căruia insistă în mod semnificativ şi comentariile sovietice, care scot în evidenţă că programul de experienţe prevăzut pentru zborul celor trei nave «Soiuz» va oferi noi date asupra spaţiului cosmic din jurul Pămîntului, va contribui la perfecţionarea tehnicii cosmice, dar şi la folosirea acesteia în scopuri **economice.** Fapt deosebit de important,fiindcă oricîte «case în univers» şi-ar construi omul, el va avea — cel puţin în viitorul previzibil — o singură locuinţă pe care o va socoti realmente a sa: Pămîntul.

L. NIŢESCU

Trei nave, şapte cosmonauţi, dar o singură echipă, un singur ţel. Înainte de temerarul lor salt în Cosmos, iată-i pe cei şapte în «grup terestru»: (de la stînga spre dreapta) Kubasov, Şonin, Eliseev, Şatalov — comandantul întregului grup — Filipcenko, Volkov, Gorbatko.

COMENTARIU

Monedă, politică şi naţiune

de Silviu **BRUCAN**

Numele Penelopei a fost invocat deunăzi de un ziar parizian pentru a descrie situaţia creată în Europa occidentală prin recentele măsuri adoptate la Bonn în privinţa cursului fluctuant al mărcii vest-germane şi al impozitului agricol. Creaţie a mitologiei greceşti, Penelopa, credincioasa soţie a lui Ulise, a rămas o figură simbolică prin perseverenţa cu care timp de două decenii urzea ziua o pînză minunată, pe care tot ea o destrăma noaptea. Spre deosebire de al nostru meşter Manole, Penelopa îi amăgea astfel pe peţitori cu promisiunea că va alege un soţ dintre ei, în momentul cînd se va fi terminat pînza. Pentru adepţii înfocaţi ai integrării vest-europene (şi nu numai pentru aceştia), invocarea simbolică a Penelopei nu pare reconfortantă şi cu atît mai puţin încurajatoare.

De fapt piaţa comună agricolă, la care forurile comunitare au urzit cu atîta trudă şi migală aproape zece ani, s-a destrămat — deocamdată pentru doi ani — în urma măsurilor de protecţie a monedei şi economiei franceze luate de guvernul de la Paris, iar hotărîrea recentă a Bonnului de a institui o taxă asupra importurilor agricole n-a fost decît un corolar al creşterii cursului mărcii vest-germane şi o contramăsură la măsura franceză. Oricît ar fi fost de comunitari, integraţionişti sau eurocraţi — toţi opuşi liber-schimbiştilor lui Caragiale — membrii Consiliului executiv de la Bruxelles au recunoscut că nu poate exista «o lege pentru Fritz şi alta pentru Marianne» şi, cu aceeaşi mîhnire cu care aprobaseră măsurile protecţioniste franceze, adoptate fără consultarea celorlalţi «cinci», au aprobat contramăsurile protecţioniste vest-germane, adoptate fără consultarea celorlalţi «cinci». Cît priveşte Statele Unite, ziarele americane sînt pline de speranţă că buclucurile «Europei verzi» vor permite exporturilor agricole americane să străpungă mai uşor reţeaua vamală comunitară, care devenise atît de impenetrabilă în ultimii ani. Şi la Londra, adepţii aderării la Comunitatea economică europeană se bucură la ideea că piaţa agricolă nu este chiar atît de... comună.

A trebuit să se întîmple toate acestea pentru ca ziarul «Le Monde» să conchidă în editorialul său: **«Decizia unilaterală a R.F.G. de a proteja pe agricultorii săi prin taxe asupra importului şi subvenţii la export legate de mişcarea mărcii vest-germane a arătat cît de puţin contează angajamentele comunitare atunci cînd sînt în joc interesele naţionale».** *Blasco Ibanez vorbea despre oamenii care nu se conving că soba e caldă pînă cînd nu pun degetul pe ea şi se frig.*

Adevărul este că lucrurile au mers cum au mers în Piaţa comună atît timp cît stabilitatea economică şi politică — exprimată şi în stabilitatea monetară — a «celor şase» le permitea să rezolve divergenţele inerente legate de abolirea taxelor vamale prin concesii reciproce care nu afectau «interesele naţionale». În fond, concesiile acordate Franţei pe plan agricol erau menite să compenseze avantajele industriei vest-germane de pe urma abolirii taxelor vamale. Perioada de instabilitate inaugurată de evenimentele franceze din mai 1968 a fost agravată de punctul critic la care ajunsese dezvoltarea inegală a principalelor ţări capitaliste, exprimat atît de pregnant în slăbirea francului francez şi întărirea mărcii vest-germane. Hotărîrea Bonnului de a lăsa ca marca să fie cotată potrivit cererii şi ofertei a subminat principiul fixităţii cursurilor, stabilit acum 25 de ani la Bretton Woods, ridicînd astfel o problemă nouă şi pentru dolar şi pentru lira sterlină. Dar şi pentru «cei şase», metoda cursului fluctuant reprezintă o inovaţie neliniştitoare, deoarece aşa cum sublinia ministrul francez de finanţe «existenţa parităţilor fixe este indispensabilă pentru funcţionarea Pieţei comune». Într-adevăr, cum ar mai putea fi stabilite preţuri comunitare unice, *dacă nu există parităţi monetare fixe între membrii comunităţii? Nu mai vorbim de faptul că incertitudinea cu privire la valoarea monedei devine o piedică în calea comerţului, deoarece tranzacţiile industriale pe termen lung au nevoie de un minimum de securitate, în primul rînd monetară.*

Pe de altă parte, reevaluarea mărcii vest-germane, care pare sigură acum pentru toţi observatorii, va crea avantaje celor care exportă pe piaţa vest-germană şi dezavantaje celor care importă din R.F.G. şi, implicit, noi probleme comunitare. Noi probleme, pe care presiunea Angliei, pentru a intra în Comunitate, nu le face cu nimic mai simple. Într-un cuvînt, întîlnirea la nivel înalt a «celor şase» proiectată pentru luna noiembrie se anunţă — pentru a folosi un termen la modă — controversată.

REPLICĂ LA OFENSIVA PATRONATULUI

În Japonia — prima zăpadă; pe meridianele latino-americane — primăvară generoasă; pe malurile Senei începe să se impună moda de iarnă. Cînd însă referinţele se fac la climatul social mulţi comentatori politici îmbrăţişează ideea că asistăm la primele secvenţe ale unei «toamne fierbinţi». De pretutindeni — Europa, America Latină, America de Nord sau Asia — sosesc zilnic ştiri, care înfăţişează lupta organizată a unor largi pături de salariaţi pentru revendicări mai vechi, dar care capătă o acuitate mai mare în condiţiile cînd bugetele celor ce muncesc rămîn «îngheţate» în comparaţie cu cotele din ce în ce mai ridicate ale costului vieţii. Cauzele imediate ale acestor mişcări sînt multiple şi diferă de la o ţară la alta. Esenţa lor este însă aceeaşi; la ofensiva patronatului împotriva revendicărilor oamenilor muncii se răspunde printr-o contraofensivă a cărei amploare creşte pe măsură ce cererile întemeiate ale salariaţilor sînt respinse sau parţial satisfăcute.

Toate ziarele italiene menţionau faptul că o dată cu venirea toamnei calmul caracteristic perioadei estivale s-a risipit. În prima săptămînă «fierbinte» au luat parte la mişcările greviste peste cinci milioane de oameni ai muncii. Amploarea luptei revendicative se explică prin faptul că multe probleme arzătoare cu caracter economic şi social au rămas nerezolvate în urma crizei guvernamentale prelungite, determinată de sciziunea Partidului socialist şi destrămarea coaliţiei guvernamentale de centru-stînga. În Franţa, valul grevist s-a făcut simţit pretutindeni. Marele Paris a fost cuprins de nesfîrşite ambuteiaje, ca urmare a grevelor din sectorul transportului în comun. Caracteristic pentru această «toamnă fierbinte» franceză este faptul că mişcarea grevistă a cuprins o serie de sectoare vitale: căile ferate, navigaţia aeriană, transporturile auto, întreprinderile de gaz şi electricitate, industria cărbunelui. Aici, lupta revendicativă a oamenilor muncii se desfăşoară într-un climat determinat de prezentarea şi ratificarea în Parlament a planului guvernamental de redresare economică şi financiară a ţării. Fenomene similare au avut şi continuă să aibă loc şi în alte ţări vest-europene (R.F. a Germaniei, Anglia etc.), unde paturi tot mai largi de salariaţi îşi manifestă nemulţumirea faţă de creşterea preţurilor şi de alte fenomene ce ating în prag de iarnă, într-un fel sau altul, bugetul familial.

Dincolo de ocean, pe meridianele Americii Latine, Argentina deţine «capul de afiş» prin şirul de greve. Oraşele La Plata, Córdoba, Tucumán, dar mai ales Rosario, au fost teatrul unor largi mişcări revendicative: păturile salariate respingînd încercările oficialităţilor de «stabilizare a economiei» în detrimentul celor cu venituri mici şi mijlocii. Apropierea termenului de încheiere a unor noi contracte de muncă în S.U.A. a determinat de asemenea o reactivizare a mişcării revendicative, care a cuprins, deocamdată, mase muncitoreşti din unele oraşe ale statelor Michigan, Virginia de Vest, Pennsylvania.

Caracteristica generală ce se degajă din tabloul general al primului val de mişcări greviste de la începutul acestei toamne pare a fi hotărîrea oamenilor muncii din multe ţări occidentale de a nu ceda în confruntarea cu patronatul. Lupta se anunţă ascuţită, cu momente deseori incandescente.

Aurel DUMITRESCU

PARIS

NOUTĂŢI LA SALONUL AUTOMOBILULUI

Corespondenţă specială de la Z.Florea

Se pare că nici un alt eveniment de sezon nu-i pasionează pe parizieni mai mult decît marea expoziţie a automobilului de la Porte de Versailles. Bucurîndu-se de un tratament preferenţial, vizitatorul străin se poate duce direct de la aeroportul Orly la Salonul automobilului cu autobuze speciale ale Air France-ului. Amănunt de loc neglijabil, întrucît mijloacele de transport care duc publicul spre Salon sînt foarte aglomerate, şoselele, neîncăpătoare. În plus, dacă vizitatorul străin vine să-şi sature curiozitatea vineri, el este scutit de taxa de intrare (în timp ce pentru francezi taxa este de aproape două ori mai mare decît în restul săptămînii). În zona Salonului, vizitatorului i se pun la dispoziţie cele mai diverse servicii: birouri de informaţii cu interpreţi, restaurante şi baruri, oficii poştale şi telefonice, agenţii de reţinere a biletelor pentru tren şi avion, spectacole şi manifestări sportive, chiar şi un centru de distracţii, unde copiii pot fi lăsaţi sub supraveghere cît timp părinţii parcurg standurile.

Prin definiţie, Salonul cuprinde modelele noi de automobile. Dar nimeni nu a stabilit încă ce înseamnă cu adevărat un model nou: e suficient să aibă numai o înfăţişare exterioară schimbată sau trebuie să fie un ansamblu total original? Salonul de anul acesta nu încearcă să dea un răspuns la această întrebare, dar prin diverse noutăţi de mare interes ilustrează imensul efort de concepţie care se consumă în industria mondială de automobile.

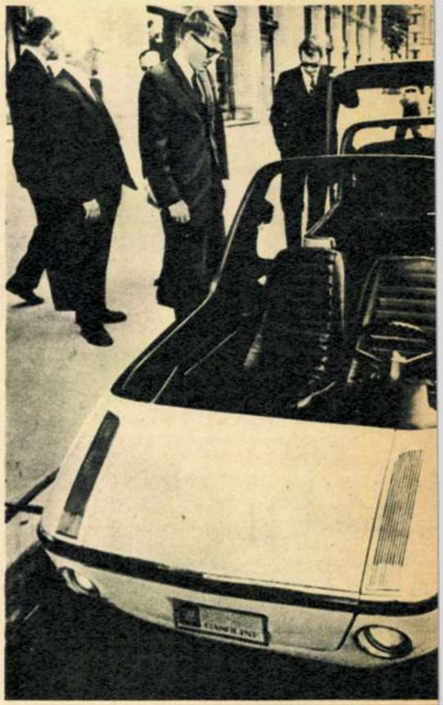
Această maşină «512» se numără printre cele 26 tipuri cu care «General Motors» intră în cursa minimaşinilor.

Pătrunzînd în acest sanctuar al automobilisticii — în care sînt reprezentate 930 de firme specializate — dai îndată, la stînga, cu ochii de standul Peugeot, cu un frumos model «304», în culoare caramel, ca principală atracţie. Ceva mai departe, în standul uzinelor Renault, automobilul «R-12» se roteşte în jurul axei sale, în timp ce din microfon răsună reclama: «Pentru fiecare dintre dv., oricare v-ar fi zodia, el are o calitate care să vă placă». În zona de expunere a firmelor vest-germane, Mercedesul de 3,5 litri şi Opelul CD atrag cu insistenţă privirile. Ceva mai departe, în fund, pe dreapta, «vedeta» este un Aston Martin DBS Y8, maşină britanică clasică şi elegantă, care rulează cu 280 kilometri pe oră. Un Ford adus din

▶

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVA FOTO

ATENTATUL DE LA MARSILIA

La 9 octombrie 1934, la Marsilia, un şef de stat — regele Alexandru I al Iugoslaviei — şi un strălucit om politic european — Louis Barthou, ministrul de externe al Franţei — cădeau ucişi de gloanţele unei puşti mitralieră. Atentatul era de fapt opera serviciilor secrete hitleriste. Se punea astfel capăt planului — propus cu şase luni mai înainte de Barthou — de a se încheia un pact de securitate europeană împotriva tendinţelor agresive ale Germaniei.

Europa acelor ani a fost, de altfel, teatrul unui întreg şir de atentate: la 17 decembrie 1933 se mai încercase un atentat la viaţa regelui Alexandru; la 30 decembrie 1933, membri ai organizaţiei fasciste Garda de fier îl împuşcaseră în gara Sinaia pe primul ministru român I.Gh. Duca; la 30 iunie 1934 fusese ucis generalul Schleicher, fost cancelar al Germaniei; la 25 iulie 1934 — Dollfuss, cancelarul Austriei, asasinat la Viena. Cu toate acestea, la Marsilia, cei doi oameni de stat au fost primiţi fără măsurile de siguranţă cuvenite, plimbaţi pe străzi într-o maşină deschisă, pe scara căreia teroristul s-a putut urca uşor (în fotografie, scena asasinării) pentru a-şi pune planul în aplicare. Intervenţia celor cîţiva oameni de pază aflaţi în jurul maşinii s-a dovedit tardivă, ei nereusind decît să aresteze asasinul.

Ion MUNTEANU

(Continuare din pag. 29)

S.U.A. se vrea un sprinter pe distanţe mici, de pildă 400 metri, pe care îi parcurge în 4 secunde. Fiat 128 (menit să înlocuiască cunoscutul Fiat 1100, de vîrstă deja respectabilă) se distinge prin multe îmbunătăţiri, dar mai cu seamă printr-un preţ foarte scăzut care va provoca, afirmă specialiştii, anumite convulsii pieţei vest-europene.

Poate că cea mai remarcabilă noutate tehnică a Salonului este însă sistemul de alimentare prin injectare comandată electronic: un ordinator primeşte informaţii asupra condiţiilor de funcţionare a motorului — viteza de rotaţie, încărcătura, presiunea atmosferică, temperatura apei de răcire etc. — şi calculează automat, în funcţie de ele, timpul de deschidere a injectoarelor.

Preocuparea pentru securitatea circulaţiei (în 1968, statisticile oficiale franceze au înregistrat 14 000 morţi şi 360 000 răniţi în accidentele rutiere) este de asemenea vizibilă pretutindeni. În străduinţa de a înzestra automobilul cu un echipament de securitate tot mai complet şi mai eficace. avansul cel mai notabil pare să se manifeste în construcţia fotoliului şoferului. Imperativele securităţii schimbă şi structura vehiculelor: un interior rigid şi zone deformabile în faţă şi în spate pentru amortizarea şocurilor.

ECHIVOC COMUNITAR

Pe măsură ce se apropie data reuniunii la nivel înalt a Pieţei comune din noiembrie, tot mai mulţi observatori se întreabă: ce perspective are schimbul de vederi dintre şefii de state ai celor şase în contextul actualelor dificultăti comunitare?

Unii comentatori merg pînă acolo încît afirmă că dacă iniţiatorii întîlnirii ar fi puşi astăzi în situaţia de a hotărî din nou convocarea întîlnirii, pur şi simplu ar anunţa că ea nu este oportună din lipsa condiţiilor necesare unui rezultat cît de cît pozitiv. Ce a intervenit de fapt între timp? Au intervenit frămîntările monetare ale principalilor membri; ca urmare, Piaţa comună agrară este supusă la tot felul de derogări care îi limitează sfera de acţiune doar la ţările Beneluxului şi Italia; problema candidaturii engleze devine şi mai dificilă, atît ca urmare a situaţiei în sectorul agricol, cît şi din cauza creşterii opoziţiei în Anglia faţă de acceptarea condiţiilor comunitare.

Într-un articol publicat în ziarul «Le Figaro», cunoscutul publicist şi istoric Raymond Aron scrie că singurul lucru care ar putea scoate Piaţa comună din «impasul contradicţiilor de interese» ar fi o iniţiativă franceză, dar el consideră o asemenea iniţiativă improbabilă.

«În absenţa unei iniţiative spectaculoase improbabile — scrie Aron — cei şase nu vor ajunge decît la compromisuri echivoce între cei care sînt mai mult preocupaţi să negocieze cu Anglia decît să întărească comunitatea (R.F.G.,în special) şi cei care, deşi nu resping în principiu candidatura engleză, se tem pe bună dreptate că prin includerea Angliei, comunitatea ar deveni în esenţă o zonă a liberului schimb (Franţa, în special)».

Aşadar, se prevede doar un acord formal care nu va duce departe. Raymond Aron este de părere că improbabilitatea unei iniţiative franceze ar fi determinată de presiunea considerabilă existentă în Franţa de a nu schimba elementele capitale ale politicii externe de pînă acum. Dar însuşi acest fenomen nu poate fi decît expresia unor interese economice şi politice care fac din ideile integraţionismului politic şi economic un subiect academic incompatibil cu realităţile concrete europene.

Nicolae LUPU

MARCA „FLUCTUANTĂ“

După instalarea noului guvern la Bonn, se aşteaptă hotărîrea definitivă privind controversata problemă a revalorizării mărcii, problemă care, în ultima perioadă, a făcut obiectul unor puternice speculaţii pe pieţele monetare occidentale, a fost sursa unor acute confruntări pe plan economic şi politic între principalele state capitaliste şi între partidele politice în campania electorală din R.F.G. Avînd corpuri electorale diferite, cele două partide politice principale s-au situat pe poziţii deosebite: social-democraţii cereau revalorizarea, căci, astfel, electoratul lor, format în special din păturile salariate, nu ar mai fi fost ameninţat potenţial de tendinţele inflaţioniste antrenate de excedentul balanţei comerciale şi de plăţi vest-germane; creştin-democraţii respingeau o asemenea măsură, considerînd că ea duce la «scumpirea» exporturilor, ceea ce i-ar dezavantaja pe marii industriaşi, ale căror interese sînt apărate de respectivul partid. După cum am avut ocazia să arătăm în aceste pagini (vezi «Flacăra» nr. 35), datorită unui complex de factori, în balanţa comercială şi de plăţi vest-germană s-a conturat în ultimii ani un excedent, care — reprezentînd în fapt o masă de monedă fără acoperire în mărfuri — antrena şi antrenează tendinţe inflaţioniste pe piaţa internă vest-germană. De aceea, revalorizarea mărcii, în ciuda faptului că ar fi dezavantajat economia vest-germană pe plan extern (ducînd la reducerea competitivităţii externe a mărfurilor proprii) apărea ca necesară pe plan intern, întrucît, «scumpind» exporturile şi «ieftinind» importurile (ambele în mod relativ faţă de valoarea lor exprimată în monedele altor ţări, al căror curs valutar ar fi rămas neschimbat), ducea la limitarea excedentului şi, deci, a fenomenelor de inflaţie pe care acesta le genera.

Imediat ce campania electorală a luat sfîrşit — ceea ce a permis găsirea unui compromis între creştin-democraţi şi social-democraţi — a fost adoptată ca formulă tranzitorie introducerea cu caracter temporar a unui curs fluctuant al mărcii. Respectiv, paritatea mărcii urma să fie stabilită pe piaţă, direct, prin mecanismul cererii şi ofertei, fără ca Banca federală să mai intervină în aşa fel în acest mecanism încît să determine menţinerea cursului mărcii la nivelul oficial faţă de dolar. Şi, cum era sigur că piaţa va cota marca «à la hausse» — ceea ce s-a şi întîmplat — se efectua pe plan practic o revalorizare fără a se adopta măsura ca atare; în plus, erau obişnuiţi astfel cu ideea revalorizării cei ce o respingeau sau urmau a fi afectaţi de ea, iar măsura în perspectivă avea să poarte doar semnificaţia confirmării unei situaţii de fapt. Se pare că această confirmare va veni imediat după instalarea la Bonn a noului guvern.

Ilie ŞERBĂNESCU

CRONICA DE TREI SECUNDE

PROPUNERE

La congresul specialiştilor în opera lui Stendhal, organizat la Tours, au avut loc cîteva «escarmouche»-uri cu balzacienii. «Escarmouches» s-ar traduce: ciocniri mărunte între două armate. Stendhalienii, fanatici cum îi stim, au susţinut că Balzac îi datorează idolului lor mult mai multe decît se crede. Profesorul englez Hemmings a dezvăluit că Balzac, pe cînd scria un roman de început, citea foarte atent «Despre dragoste» a lui Stendhal şi folosea cunoscuta formulă «a cristalizării sentimentelor». S-au mai adus şi alte dovezi cam înţepătoare pentru originalitatea d-lui De Balzac. Balzacienii, în minoritate, au încruntat doar sprîncenele dar «nu au contraatacat», zic ziarele. Ei au ripostat suplu, gradat, demn, însă foarte insinuant, susţinînd că «între cei doi giganţi au avut loc întîlniri mult mai numeroase decît se crede», cu toate că dialogul lor a fost aparent întrerupt după scrisoarea prin care Stendhal îi mulţumea lui Balzac pentru celebrul articol în apărarea «Mănăstirii din Parma». Stendhalienii au tăcut, dar e limpede că o tensiune există. Mie nu-mi plac tensiunile. Nici măcar «escarmouche»-urile.

Propun, ca om al secolului 20, ca balzaco-stendhalian convins, să se treacă la tratative serioase, sincere, într-un spirit constructiv. Cine ştie ce poate ieşi dintr-o escarmuşă? Şi atît ne-ar mai lipsi — un conflict balzaco-stendhalian!

URLET

...Şi acum, melcii ăştia ce mama dracului mai vor? Am scris că omizile au ocupat o linie ferată în laponia. că în Italia armata le-a atacat cu napalm, am aflat că toci din Caspica au muşcat cetăţeni într-o piaţă din Baku, am zis de şobolanii care au sărit la pisici în Napoli — foci, omizi şobolani, treacă-meargă, dar şi melci, domnule? La Miami, mii de gasteropode, de două ori mai mari decît pumnul, furioase, sălbatice chiar, devastează case, înghit tot ce li se pare comestibil şi distrug ce găsesc în cale. Ziariştii afirmă textual că «melcii din Florida sînt conştienţi de forţa lor» şi «autorităţile federale sînt preocupate de atacul lor»... De atacul melcilor? Da, domnule, de atacul melcilor!

Îmi vine să înnebunesc. Şi înnebunit să le urlu cum ştiu eu: «Porcilor!» Ba nu: «Asasinilor! Jos balele de pe Florida!»...

Radu COSAŞU

din culisele burselor

LA TELEFON... DECEDATUL

Unul din acţionarii companiei britanice «Lesney Products», specializată în jucării, a avut de curînd o surpriză care era să-i provoace un atac de inimă. Dînd emoţionat un telefon la direcţia companiei pentru a afla în ce împrejurări murise Jack O'Dell, unul din conducătorii firmei, a primit răspuns chiar din partea... «decedatului»!

Ce se întîmplase?

În ultimii ani, compania «Lesney» a avut o serie de succese deosebite. Modelele prezentate de creatorii ei au dobîndit premiul întîi la cîteva concursuri internaţionale şi au concurat cu brio pe marile pieţe din străinătate. Evident, acţiunile companiei au înregistrat sporuri considerabile, cu mult peste media creşterilor obişnuite. Astfel de sporuri, cum precizează Robert Head, comentator la «Daily Mirror» (Londra), sînt însă «vulnerabile» şi deţinătorii acţiunilor sînt mai «nervoşi» şi mai sensibili la tot ce priveşte societatea de ale cărei interese sînt legaţi.

De această împrejurare au profitat şi cîţiva speculanţi, buni cunoscători ai culiselor Stock Exchange-ului londonez, care, într-o dimineaţă, au lansat zvonul că Jack O'Dell, unul din oamenii-cheie ai companiei «Lesney», a decedat subit şi că acest fapt va produce perturbări în funcţionarea societăţii. În cîteva ore, ca urmare a ofertei crescute brusc, cotările acţiunilor «Lesney» au scăzut cu opt şilingi. Abia în partea a doua a zilei, după ce s-a aflat că O'Dell trăia, cursul acţiunilor a revenit la normal. Dar între timp speculanţii obţinuseră cîştiguri importante...

O DEMISIE CU TÎLC

«Allan Wood» are perspective admirabile. Un puternic grup financiar din Germania occidentală este pe cale să cumpere pachetul de acţiuni al companiei. În numele grupului negociază însuşi profesorul Ludwig Erhard, fostul cancelar federal, care, sînteţi desigur informaţi, face parte din consiliul de administraţie al lui «Bauer International». Iar «Bauer», după cum probabil ştiţi, deţine importante acţiuni ale lui «Allan Wood»...

Asemenea destăinuiri — în diferite variante — au fost făcute în ultimul timp în mod confidenţial de mai multe persoane cunoscute în lumea Wall Street-ului ca avînd strînse legături cu «Bauer International». Rezultatul s-a văzut curînd: cursul acţiunilor companiei siderurgice «Allan Wood» a început să crească.

Numai că despre aceste «dezvăluiri discrete» a aflat în cele din urmă şi... Ludwig Erhard, care a provocat un amplu scandal. După cum a declarat un purtător de cuvînt al său, fostul cancelar nu a fost împuternicit să ducă nici un fel de tratative pentru achiziţionarea grupului «Allan Wood» şi numele său a fost folosit în mod abuziv de anumite personalităţi de la «Bauer International», interesate în creşterea cursului acţiunilor lui «Allan Wood». În semn de protest, profesorul Erhard a demisionat din consiliul de administraţie al lui «Bauer International».

Dar scandalul nu s-a rezumat la atît. Excancelarul a informat despre această manipulaţie atît autorităţile bursiere competente americane — pentru a se institui o anchetă — cît şi poliţia judiciară.

U. VĂLUREANU

MEMENTO

Prezentat de:
Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUŞATESCU** (disc)
E. **DASCĂLU** (muzică şi televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

carte

● Volumul **Scrieri critice şi estetice** de Mihail Dragomirescu (1868-1942) însumează o amplă şi reprezentativă culegere de texte din opera valorosului profesor de estetică, precum a fost autorul „Criticei «ştiinţifice» şi Eminescu." Apariţia acestui volum e un binevenit act de justiţie literară, deoarece repune în drepturile lui un «unic creator român al unui sistem de estetică nelipsit — în ciuda erorilor — de valori originale», cum, pe bună dreptate, îl defineşte pe critic Z. Ornea, care, împreună cu Gh. Stroia, a îngrijit publicarea ediţiei (Editura pentru literatură).

● La Editura politică a apărut **Treptele tinereţii** de Petre Niţă, lucrare în care se abordează — sociologic şi psihologic — multiple şi diverse teme referitoare la dezvoltarea tineretului.

● **Dragostele mele** (versuri) de Traian Iancu. În tonalităţi ce variază de la odă la baladă, poetul, lăsîndu-se nestingherit în voia sentimentelor, îşi mărturiseşte cu căldură «dragostele» sale pentru oamenii şi natura ţării, pentru trecutul inviforat şi viitorul ei de lumină, pentru prezenţa partidului... (Editura pentru literatură).

● **Statuia** (roman) de Virgiliu Monda. Folosind investigaţia socială şi sondajul psihologic, autorul narează antrenant peripeţiile — deopotrivă dramatice şi groteşti — iscate de hotărîrea unei văduve de a imortaliza memoria soţului defunct («mare» şi «pur» om public din perioada interbelică) prin ridicarea unei statui (Editura pentru literatură).

● La Editura ştiinţifică a apărut **Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre** de I. Berg (ediţia a II-a revizuită şi adăugită).

● O nouă carte pentru copii: **Se caută un balaur** de Victor Frunză (Editura tineretului).

● În colecţia Biblioteca pentru toţi au apărut romanele: **Oraşul cu salcîmi** şi **Accidentul** de Mihail Sebastian.

cinema

● **Viridiana.** Operă violentă, contradictorie, încărcată de simboluri ce închid în ele pasiunile, obsesiile unui Bunuel care se răfuieşte cu mituri şi credinţe (vezi articolul din pagina 18). Interpreţi: Silvia Pinal, Francisco Rabal, Fernando Rey, Margarita Lozano, Victoria Zinny, Térèsa Rabal, José Calvo. Filmul a fost distins cu marele premiu Palme d'or la Festivalul de la Cannes 1961.

● **Mai periculoase decît bărbaţii.** În curînd vom ajunge să cunoaştem toate derivatele stilului james-bondist, să fim la curent cu toate trucurile ultratehnicizate declanşante de răufăcători sau răufăcătoare (ca în cazul de faţă) şi anihilate de un superdetectiv. Filmul lui Ralph Thomas ne dă o mînă de ajutor. În distribuţie: Richard Johnson, Sylva Koscina, Elke Sommer, Virginia North, Steve Carlson, Nigel Green, Suzanna Leigh.

Richard Johnson şi Sylva Koscina

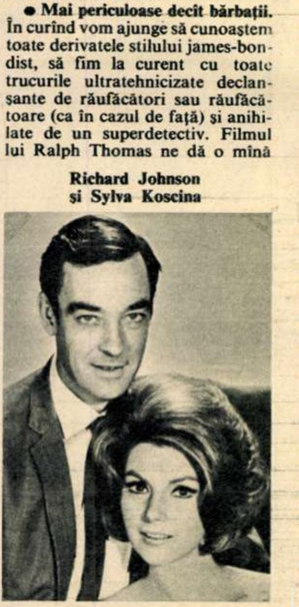

● **Stelele din Eger.** După romanul lui Geza Gardonyi, cunoscutul cineast maghiar Zoltan Varkonyi a realizat un film istoric de ample dimensiuni, cu cîteva zone de interes psihologic bine marcate. În rolurile principale: Imre Sinkovits, Istvan Kovacs, Vera Venczel, Eva Ruttkai, Zoltan Latinovits, Peter Benkö, Ferenc Bessenyei.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Simone Signoret, Vivien Leigh, Oskar Werner, Lee Marvin** (Corabia nebunilor), **James Dean, Julie Harris** (La est de Eden), **Vittorio Gassman** (Tigrul), **Emmanuèle Riva** (Riscurile meseriei), **Peter O'Toole** (Noaptea generalilor), **Rex Harrison, Audrey Hepburn** (My Fair Lady).

● Nu pierdeţi aceste filme: **Călugăriţa şi comisarul, Viaţa lui Matheus, Micii luptători.**

● Alain Delon şi Jean-Paul Belmondo vor apărea pentru prima dată împreună, pe ecran, în filmul de aventuri al lui Jacques Derray «Borsalino».

disc

● «Concurenţii de peste hotare prezintă muzică uşoară românească», este un titlu destul de atrăgător... Nădăjduim că vă amintiţi cum cîntau **Frida Boccara, Jacques Hustin, Jacqueline Midinette, Hanja Pazeltova, Maia Rozova.** Dacă nu, nu! Şi-atunci, ascultaţi-i pe disc. Veţi recunoaşte în «Amore ciao», «Oh, serţe, serţe», «Che belo è», «No tears», «The rain was singing» sau «Quand à mon âge», numai cîntece... de-alea de-ale noastre! În orice caz, două festivaluri — 1968 şi 1969 — pe-un singur disc, nu-i puţin lucru! (EDE-0437).

● S-a mai pomenit de naiul fermecat al lui **Gheorghe Zamfir**, şi-am mai vorbit şi noi în rîndurile acestei cronichete. Iată — sub forma unui nou disc — un alt prilej de-a ne desfăta ascultînd străvechea trişcă a lui Pan. Citâm doar cîteva din cîntecele înregistrate: «Cîntecul lui Iancu Jianu», «Cîmpulung, oraş de munte», «Balada lui Costea Păcurarul», «Rustemul de la Lişteava» şi nelipsita «Ciocîrlie». Pentru raspîndirea în străinătate, discul a fost intitulat: «Rencontre avec la Roumanie». Şi nu-i rău ales titlul acesta, dat fiind că din brazdele discului răsună într-adevăr cîteva milenii de cîntec românesc (St-EPE-0433).

● Vreţi să vorbiţi englezeşte c-un accent impecabil? Ascultaţi discul realizat de Electrecord împreună cu Editura didactică. Este destinat elevilor din clasa a V-a, dar n-are a face! Foloseşte oricui vrea să înveţe nu numai să vorbească ci să şi cînte în englezeşte (EXE-0441).

muzică

● Cu prilejul **Zilei Naţiunilor Unite,** Orchestra simfonică a RTV dă un concert extraordinar al cărui program este astfel alcătuit: Rapsodia română nr. 1 de George Enescu; Suita I din baletul «Întoarcerea din adîncuri» de Mihail Jora; baletul «Petruşka» de Igor Stravinski. Dirijează **Iosif Conta** (24 octombrie).

● Wagner, Ceaikovski, Enescu şi un solist cu înalte însuşiri artistice, iată principalele date ale concertului săptămînal al Filarmonicii. Sub bagheta lui **Mihai Brediceanu**, prima noastră orchestră simfonică va interpreta: Preludiile la actele I şi III din opera «Lohengrin» de Richard Wagner; Concertul pentru vioară şi orchestră (Re major) de P.I. Ceaikovski — solist ilustrul violonist francez **Christian Ferras**; Simfonia I (Mi bemol major) de George Enescu (25/26 octombrie, Ateneu).

Ştefan Ruha

● La 20 octombrie, în Sala mică a Palatului, putem asculta recitalul de orgă al lui **Helmuth Plattner,** cu trei lucrări din antologia scrierilor pentru orgă: Preludiu şi Fugă în Sol major de Nikolaus Bruhns; Partita nr. 3 (Sol minor) de J.S. Bach; ciclul intitulat «9 Meditaţii» de Olivier Messiaen.

● Muzica de cameră mai este prezentă în această săptămînă cu o «Seară de cvartete» oferită de **Cvartetul Filarmonicii din Cluj: Ştefan Ruha** — vioara I, **Vasile Horvath** — vioara II, **Vasile Filip** — violă, **Iacob Dula** — violoncel. Ascultăm Haydn, Enescu, Brahms (22 octombrie, Sala mică a Palatului).

teatru

● **Alizuna** — spectacol debut: actriţa Tina Ionescu apare pe scena Teatrului Naţional în calitate de autoare a unui poem-feerie, inspirat din tezaurul basmelor populare, cu momente de autentică emoţie poetică. Realizat de George Teodorescu în decorurile Elenei Pătrăşcanu-Veakis, spectacolul alternează între culoarea legendei şi o tentă realistă, oferind spectatorului în primul rînd ipostaza unei creaţii deosebite: Silvia Popovici. Reţinem progresul tînărului Ovidiu Moldovan, schiţa lui Alexandru Matei, şarja uneori exagerată a lui C. Rauţki.

● **Comedia zorilor** de Mircea Ştefănescu, sau tinereţea unui text însumînd cîteva decenii. Aventura liric-şăgalnică a patru tineri, în stilul caracteristic cunoscutului autor, a fost transcrisă pe scena Teatrului Giuleşti în formele spectacolelor moderne de mişcare şi expresie scenică abundentă (regia Eugenia Ionescu). Alături de graţia Ilenei Cernat, îi reţinem parţial pe Dan Tufaru, Jorj Voicu, Mihai Butnaru.

● **Manevrele** de Deak Tamas la Teatrul «Ion Vasilescu» — comedie satirică, folosind metafora vehementă împotriva violenţei războinice. Regia spectacolului, semnată de Iannis Veakis, desenează tipuri şi caractere în «apă tare», trebuind reliefate compoziţii actoriceşti semnate de Marieta Luca, D. Răşchitor, Cornel Gîrbea, Mihai Stan şi în mod deosebit Sorin Gheorghiu şi Stelian Cremenciuc.

● Continuă, din păcate într-un anonimat neplăcut, **Festivalul naţional al teatrelor dramatice.** În faza de la Timişoara un critic de specialitate, Nicoleta Toia, a semnat spectacolul unei piese a regretatului Radu Stanca — Oedip salvat — printr-un foarte interesant şi promiţător debut regizoral.

plastică

● **Ion Gheorghiu** îşi continuă imperturbabil călătoriile în lumile miraculoase ale formelor, construindu-şi cu consecvenţă un stil, care îşi avea sorgintea cîndva în pictura pe sticlă, dar care acum e mai degrabă o pasionantă şi desigur fecundă aventură în imperiile peisajului imaginar, unde numai culoarea e stăpînă şi fecundează imaginaţia (Apollo).

● Pe ecrane monocrome **Vincenţiu Grigorescu** creează într-un mod foarte personal mici momente de natură, care poate sînt mai degrabă proiecţiile cerebrale ale unor visuri despre fluturi şi flori. Dacă fluturii se supun unor geometrii elaborate, florile sînt adeseori incendii cromatice, flăcări de petale care ard pe pînză, dezlănţuite şi seducătoare (Apollo).

● Din mici suprafeţe de culoare **Vasile Grigore** creează o arhitectură poetică în care totul este redus la metaforă. Comparativ cu ultima expoziţie, cromatica de astă dată a pierdut din sonorităţile obişnuite, iar imaginea tinde tot mai mult să fie un joc al formelor (Apollo).

● Cu cele cinci compoziţii pe care le expune, **Mircea Ionescu** recreează epigonic drumurile picturii cestuale ale unui Mathieu, în care efuziunile şi spontaneităţile caligrafice sînt desigur prelungiri vizibile ale unor emoţii interioare, pe care spectatorul este chemat să le recepteze (Apollo).

● Cel mai dantesc dintre graficienii români, **Tiberiu Nicorescu,** expune desen în acuarelă. Părăsind de astă dată vizibilul terifiant, artistul navighează în spaţii insolite, realizate cu rafinament (Apollo).

● De-a lungul unei jumătăţi de secol bancherul american Robert Lehmann a realizat una dintre cele mai faimoase colecţii de artă din S.U.A. care însumează 2 000 de picturi şi desene, printre care şi cîteva tablouri de Botticelli, Rembrandt şi numeroase lucrări de Renoir, Van Gogh, Gauguin, Matisse, Picasso etc. După moartea lui Lehmann (1968), această uriaşă colecţie a fost donată muzeului Metropolitan din New York.

televiziune

Săptămînă după săptămînă aşteptăm revirimentul în structurarea emisiunilor televizate. După cum se poate uşor observa, revirimentul nu şi-a anunţat încă sosirea.

Ce se poate reţine totuşi din programul săptămînii viitoare?

DUMINICĂ 19 OCTOMBRIE. **Un film cu trei stele:** «Călăreţul singuratic», adică o replică western a lui Don Quijote. Cavalerul fără prihană este Kirk Douglas (20.15) ● Gică Petrescu, o apariţie oricînd plăcută, într-un **Turneu muzical** (22.10) ● Pe programul 2, un **Medalion muzical** — omagiu lui George Georgescu (22.00).

LUNI 20 OCTOMBRIE. **Studioul tineretului** face o interesantă şi de extremă actualitate anchetă în cercul unor tineri specialişti, recent repartizaţi într-un judeţ în plină dezvoltare (18.20) ● **Steaua fără nume.** Apropo de «accidentul» întîmplat primei concurente a ultimei ediţii: ce-ar fi ca organizatorii popularei emisiuni să renunţe la nişte «teste» care nu numai că nu testează nimic, dar mai şi expun ridicolului întreaga emisiune? (21.05).

MARŢI 21 OCTOMBRIE. **Filmul** «Pantoful Cenuşăresei», comedie lirică semnată de Jean Georgescu, veteran al cinematografiei româneşti (20.15).

MIERCURI 22 OCTOMBRIE. Dintre emisiunile folclorice ale săptămînii o reţinem pe cea intitulată **Naiul românesc** care se bucură de participarea a trei aşi în materie: Damian Luca, Gheorghe Zamfir, Stanciu Simion (18.45) ● **Transmisie sportivă** de la Moscova: repriza a II-a a meciului de fotbal U.R.S.S.-Irlanda de Nord, în preliminariile C.M. (19.30) ● Jean Marais în «Ruy Blas», drama lui Victor Hugo în viziunea cinematografică a lui Jean Cocteau (20.15).

JOI 23 OCTOMBRIE. Lola Bobescu şi formaţia de coarde «Eugène Ysaye» (Belgia) (20.30) ● Măcar pentru titlu («Străinul fatal») şi tot merită semnalat noul episod al serialului «Răzbunătorii» (21.25).

VINERI 24 OCTOMBRIE. Continuîndu-şi investigaţiile în lumea atomului, **Teleuniversitatea** programează — sub titlul «Microlumea» — o prezentare, pe înţelesul tuturor, a acceleratorilor de mare energie (18.25).

SIMBATĂ 25 OCTOMBRIE. Pe programul 2, **recitalul** mezzosopranei Marta Kessler şi al sopranei constănţene Aida Abagiev (20.55).

Damian Luca

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 42, etapa din 19 octombrie 1969

I.	Electroputere-Metalul Hd.	1
II.	Chimia Sv.-Polit.	1
III.	Poiana-Metalul Buc.	x
IV.	Dunărea-Sportul Stud.	1
V.	Minerul B.M.-C.S.M. Sibiu	x
VI.	Olimpia S.M.-Ripensia	1
VII.	Bologna-Bari	1
VIII.	Brescia-Verona	1
IX.	Cagliari-Inter	1
X.	Lanerossi-Juventus	x
XI.	Lazio-Fiorentina	x
XII.	Sampdoria-Napoli	x
XIII.	Torino-Palermo	1

CE PĂRERE AVEŢI?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

— Care sînt cei mai buni actori români şi străini ai anului?
— Care sînt cele mai bune filme pe care le-aţi văzut în 1969?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacţiei pînă la data de 1 decembrie 1969, cu menţiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. **Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.**
2. **Cea mai bună actriţă româncă de film văzută în 1969.**
3. **Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.**
4. **Cea mai bună actriţă străină de film văzută în 1969.**
5. **Cel mai bun film românesc văzut în 1969.**
6. **Cel mai bun film străin văzut în 1969.**
7. **Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.**
8. **Cea mai bună actriţă românca de teatru văzută în 1969.**
9. **Cel mai bun cîntăreţ român de muzică uşoară ascultat în 1969.**
10. **Cea mai bună interpretă românca de muzică uşoară ascultată în 1969.**

NOTĂ: redacţia nu-şi asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PRETUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

FLACĂRA-ALBUM

Cîntăreața iugoslavă **TEREZA KESOVJA**, care și-a cîștigat pe drept cuvînt o faimă internațională ca interpretă de muzică ușoară, va fi din nou prezentă pe scenele noastre.

Fotografie de S. STEINER

F
44
'69
FLACĂRA
ANUL XVIII
NR. 752
25 OCTOMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

recolta să ajungă în timp scurt de pe cîmp în magazii

Însămînțările de toamnă sînt practic încheiate. Acum, lucrătorii din întreprinderile agricole de stat și membrii cooperativelor agricole continuă să muncească de zor la recoltarea, transportul și depozitarea produselor: porumb, cartofi, legume, fructe și alte produse de sezon.

Ținînd seama că, în cele mai multe locuri, recolta a fost bună, a trebuit să se depună un mare volum de muncă la recoltat, să se folosească numeroase mijloace de transport pentru ca produsele să ajungă în timpul cel mai scurt din cîmp în magazii. Încă pe data de 19 octombrie întreprinderile agricole de stat raportaseră încheierea recoltării florii-soarelui și cartofilor, iar la porumb această lucrare se realizase în proporție de 83 la sută. Constituie un însemnat succes pentru unitățile agricole de stat ritmul rapid în care se face recoltatul porumbului. De exemplu, pe terenurile cîștigate pentru agricultură în urma lucrărilor de hidroameliorații în Insula Mare a Brăilei s-au cultivat, în acest an, 35 000 hectare cu porumb. Dacă se are în vedere recolta de 4 500 kg la hectar, este ușor de închipuit ce cantități mari de știuleți au trebuit să se strîngă de pe teren, să se transporte pe malul Dunării pentru a fi încărcate în șlepuri și înmagazinate apoi în pătule și silozuri. Aci puteau fi văzute, în aceste zile frumoase de toamnă, numeroase utilaje agricole și mijloace de transport: 350 combine de recoltat porumb, 1 100 autocamioane și 60 de șlepuri. Cu toate greutățile determinate de transportul produselor, lucrările sînt avansate și bună parte din recoltă este pusă la adăpost. Și alte unități agricole de stat care au terenuri în «baltă» culeg acum recolte mari de porumb. Cu toate greutățile determinate de distanțele mari pe care trebuie să se facă transportul, recolta se scurge ritmic spre magazii. La întreprinderile agricole de stat Bordușani și Rosetiluncă, porumbul a fost strîns de pe suprafețe mari.

La cooperativele agricole, grăbirea recoltatului se împletește cu preocuparea pentru livrarea către stat a tuturor cantităților de produse contractate. Ținînd seama de producțiile bune care au fost realizate, îndeosebi la porumb, numeroase cooperative agricole, achitîndu-și în întregime angajamentele, vînd statului suplimentar cantități însemnate de porumb. Cooperativa agricolă Gh. Doja din județul Ialomița a dublat cantitatea de porumb contractată inițial, și în loc de 700 tone livrează statului 1 600 tone. De asemenea, livrează suplimentar mari cantități de porumb și cooperativele agricole din comunele Scînteia, Dragoș Vodă, Dor Mărunt și altele din județul Ialomița. Și cooperativele agricole din județul Olt au suplimentat cantitățile ce vor fi livrate la contract cu 30 000 tone. Pînă la începutul acestei săptămîni cooperativele agricole recoltaseră 73 la sută din cele 1 942 000 hectare cultivate cu porumb, lucrările fiind avansate în județele Ilfov, Iași, Teleorman, Dolj, Mehedinți, Vîlcea, Galați etc. Există însă și rămîneri în urmă la recoltat, mai ales în județele Brașov, Sibiu, Covasna, Mureș, Cluj, și chiar în județele din sud, unde porumbul este supracopt: Tulcea, Vrancea etc. Întrucît însămînțările de toamnă sînt practic încheiate, se cere ca toate forțele să fie antrenate la recoltat, iar roadele să fie puse fără întîrziere la adăpost.

I. DINCULESCU

anul școlar începe în martie viitor?

Învelitul cărților și caietelor cu hîrtie albastră, lipirea etichetelor noi cu numele, prenumele și clasa au fost și vor fi, cred, totdeauna îndeletniciri care împrumută ceva din emoția ritualului. Iată însă că anul acesta pregătirea ghiozdanelor n-a putut fi terminată pînă la cel dintîi sunet al clopoțelului — vestitor al redeschiderii școlilor. De pe pupitrele elevilor au lipsit și mai continuă să lipsească manuale, care erau promise și așteptate încă înainte de 15 septembrie.

Elevii și profesorii claselor a IX-a din județele Dolj, Iași, Galați și Prahova n-au intrat nici pînă acum în ritm normal «de școală», fiindcă pur și simplu nu au destule manuale. Nu sînt tipărite? Tovarășul Mircea Seceleanu, îndrumător principal în Centrala editurilor, ne asigură că da, astfel că și în județele amintite mult așteptatele cărți de școală vor ajunge în curînd. În curînd? Bine, dar ne aflăm deja la sfîrșitul lunii octombrie!

Prin comparație, ne vedem siliți să acceptăm necazurile... clasei a IX-a drept o situație fericită. Fiindcă, dacă de bine de rău manualele vor ajunge într-un viitor apropiat la adresele unde sînt așteptate, nu aceleași previziuni optimiste se pot face, bunăoară, în legătură cu manualul de istoria artelor pentru clasa a X-a (volumele I și II) și manualul de desen pentru școlile generale, a căror dată de apariție este mai mult decît incertă. («Eu nu cred că vor mai apărea» — opina tovarășul M. Seceleanu.)

Și iarăși ești dispus la concesii (!), aflînd că există domenii în care absența manualelor are consecințe cu mult mai întinse: Pentru istoria artelor, să zicem că se poate recurge la paleative (cursuri similare), dar învățămîntul tehnic este pus în fața unui mare handicap, care constă în 80 de titluri de manuale absente! Directorul de studii al Centrului școlar construcții-montaje ne spunea că procesul de învățămînt este în suferință mai ales din cauza manualelor de cunoștințe social-politice, (situație generală la toate grupurile profesionale școlare), de protecția prin relee, automatizare și măsurători electrice și de tîmplărie în construcții. N-au ieșit încă de sub tipar manualele strungarului, sudorului, țesătorului etc., etc. La liceele de specialitate se fac improvizații, din aceeași cauză a lipsei de manuale. Nu și-au făcut apariția numeroase cărți, printre care cea de desen tehnic (anul I), automatizări (anul IV și V), statistică (anul IV), contabilitate (anul III), anatomia și fiziologia omului, pentru școlile tehnice sanitare.

E greu să enumerăm 80 de titluri de manuale școlare și nici nu avem, de altfel, intenția. Ele se află înscrise în situațiile (neonorate!) ale editurilor didactică și pedagogică și agrosilvică. Probabil că rîndurile de față nu trebuie să se substituie, integral, memoriei celor două edituri, care au datorii intolerabile față de viitorii specialiști din diferite ramuri ale economiei. La Centrul de librării și difuzarea cărții am aflat că unele dintre cele 80 de feluri de manuale restante sînt planificate să apară chiar în martie și aprilie 1970. Oare anul școlar începe în primăvara următoare? O fi o «inovație» care persistă în ciuda celei mai elementare logici?!

Viorica CIORBAGIU

pieton — prin piața mare

1

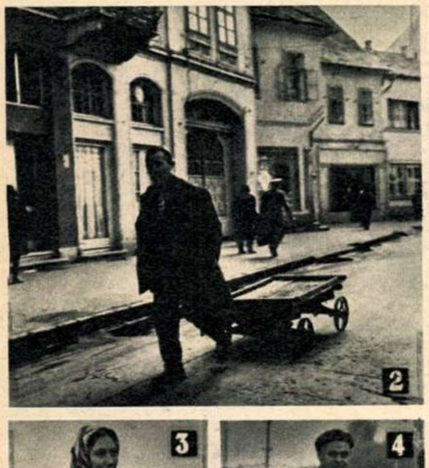
2

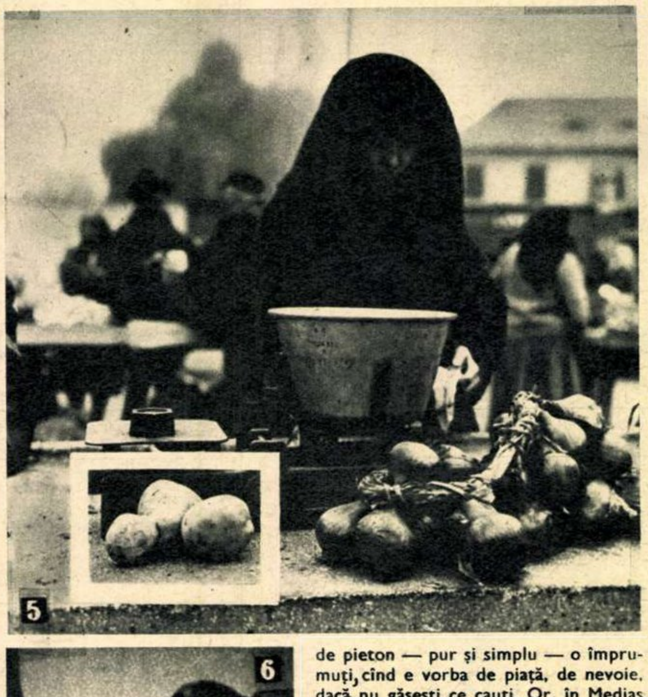
5

3

4

6

Cum poți circula prin piață într-alt chip decît ca pieton? — vă veți fi întrebînd cu maliție, poate, la adresa titlului. Ei bine, există pietoni și pietoni. Ipostaza de pieton — pur și simplu — o împrumuți, cînd e vorba de piață, de nevoie, dacă nu găsești ce cauți. Or, în Mediaș, pe data de 11 octombrie mulți dintre eventualii cumpărători au devenit, fără voie, niște plimbăreți melancolici. Motivul? Vom încerca să-l ilustrăm succint și, pe cît posibil, edificator:

1) Piața Mare din Mediaș. Ora 6,45. Chioșcurilor de legume și fructe le-au rămas podoabele (ofilite) de la «Ziua recoltei». Încolo, nici o suflare de vînzător. Două autocamioane cu prelatele trase peste lăzile cu marfă așteaptă de cu noapte să fie băgate în seamă. Dar... Probabil că în Mediaș proverbul «Cine se scoală de dimineață...» nu se bucură de trecere.

2) ...Așa că zadarnic se grăbește omul cu cărucul către piață. Nu știe ce-l așteaptă!

3) Ana Simiceanu este un personaj demn de toată invidia.

4)...Vasile Moldovan oscilează între resemnare și încercarea de a găsi mult prețioasa marfă în piața «Vitrometan». Cînd l-o vedea nevasta întorcîndu-se cu sacoșa goală...

5) Dacă omul nostru ar fi fost mai stăruitor, descoperea (deși nu-i ușor) pe o tarabă cei trei cartofi lîngă un maldăr de ceapă. Un cartof, doi cartofi: tot e mai mult decît nimic.

Iată însă o grămadă adevărată. «Deci, aveți?» — îl întrebăm cu bucurie pe Ștefan Binder, seful oficiului de legume și fructe din Piața Mare. «Is cartofi pentru porci, 65 de bani chilu» — vine... reconfortanta replică. Și zău că prin sortare cartofii puteau fi consumați și de oameni. Dar la sugestia noastră am căpătat, în loc de răspuns, o ridicare din umeri.

6) Am sperat să căpătăm mai multe deslușiri de la directorul Centrului de legume și fructe (CLF) Mediaș. Dar aici am auzit, în cinci minute, o sută de fraze încărcate de văicăreli și o singură... soluție:

— ...Să insiste «organele»! Noi nu avem cartofi și gata.

După umila noastră părere, tovarășul Ion Udrea, în calitatea sa de director, este departe de a fi «gata» la capitolul competență.

V. COSTEA

Fotografii de Elena GHERA

ziua forțelor noastre armate

de general maior
Gheorghe GOMOIU

Poporul nostru sărbătorește astăzi cea de-a douăzeci și cincea aniversare a Zilei Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România. Devenită tradițională, sărbătorirea Zilei Forțelor Armate constituie un nou prilej de manifestare a dragostei, prețuirii și încrederii pe care oamenii muncii le manifestă față de ostașii țării, apărători ai libertății, independenței și suveranității patriei, ai cauzei socialismului.

La această sărbătoare, cinstind pe militarii armatei populare, aducem în același timp un fierbinte omagiu contingentelor de luptători români care, în urmă cu un sfert de veac, dădeau grele lovituri hitleriștilor, în numele libertății țării.

25 octombrie s-a înscris cu litere de aur în cronica marilor noastre izbînzi. În această zi din neuitatul an 1944, prin izgonirea hitleriștilor din orașele Carei și Satu Mare, armata română, acționînd în strînsă colaborare și frăție de arme cu armata sovietică, care a avut rolul hotărîtor în înfrîngerea Germaniei hitleriste, a desăvîrșit eliberarea întregului teritoriu al României de sub dominația fascistă. Cu același eroism și bărbăție, ostașii români au luptat apoi, cot la cot cu ostașii sovietici, pentru dezrobirea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, pînă la încheierea războiului în Europa.

Efectivele cu care armata română a participat, între 23 August 1944 și mai 1945, la zdrobirea Germaniei naziste depășesc cifra de o jumătate de milion de oameni. 170 000 de fii ai poporului român s-au jertfit pentru cauza sfîntă a înfrîngerii celui mai feroce dușman al omenirii — fascismul german. Pentru faptele de vitejie săvîrșite în grelele încleștări cu dușmanul, peste trei sute de mii de soldați, subofițeri și ofițeri români au fost decorați cu ordine și medalii de război românești, sovietice, cehoslovace și ungare.

Armata română s-a întors de pe frontul antihitlerist cu steagurile aureolate de nepieritoare virtuți. Glorioasele ei tradiții sînt continuate, mereu îmbogățite de militarii armatei populare a României socialiste. Făurită, condusă și educată de Partidul Comunist Român, armata populară constituie una dintre marile realizări ale acestui sfert de veac de viață nouă.

Manifestînd în permanență o grijă deosebită față de întărirea continuă a capacității de apărare a patriei, partidul și guvernul înzestrează forțele armate cu armament și tehnică de luptă moderne, se preocupă de ridicarea continuă a nivelului de pregătire a cadrelor. Militarii armatei române, de la soldat la general, sînt educați în spiritul respectului și mîndriei față de glorioasele tradiții de luptă ale poporului nostru, al dragostei față de marile realizări obținute pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. În același timp, partidul cultivă la ostași sentimentul solidarității internaționaliste cu popoarele țărilor socialiste și armatele lor, cu lupta forțelor progresiste antiimperialiste de pretutindeni.

Acestei griji deosebite a partidului și poporului față de armata noastră populară, militarii îi răspund prin eforturile sporite pe care le depun zi de zi în perfecționarea măiestriei lor ostășești, în ridicarea puterii combative a armatei. Faptul că în cinstea celui de-al X-lea Congres al P.C.R. și a celei de-a XXV-a aniversări a eliberării României toate unitățile și marile unități au obținut rezultate bune și foarte bune în pregătirea de luptă și politică atestă atașamentul nețărmurit al militarilor față de politica științifică, marxist-leninistă a partidului, devotamentul nemărginit față de patrie și popor.

România socialistă are o armată bine pregătită, pătrunsă de o înaltă responsabilitate față de misiunea ce-i este încredințată. Armata țării este gata oricînd să apere independența și suveranitatea României și, alături de aliații din Tratatul de la Varșovia, de armatele celorlalte țări socialiste, cauza socialismului și păcii în lume.

Două dintre cele peste o sută de fotografii, selecționate în cadrul expoziției consacrate Zilei Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România: «Pionier» și «Mîini care nu tremură». Fotografii de Iulian Marinof.

o pavăză de neclintit

Devenită tradițională, Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România reprezintă o manifestare plenară a unității strînse dintre armată și popor, a dragostei și prețuirii de care se bucură oștirea română din partea întregii noastre națiuni.

Despre virtuțile ostașului român, despre bogata și complexa sa pregătire tehnico-tactică putem lua cunoștință, vizitînd și recenta expoziție fotografică, găzduită în sala Asociației artiștilor fotografi din str. Brezoianu 23. Inițiată în cinstea celei de-a 25-a aniversări a Zilei Forțelor Armate, fotografiile cu tematică militară oglindesc cu multă pregnanță poezia curajului și abnegației, dîrzenia și inițiativa prin care tinerii militari își fac datoria la posturile de luptă. Cele peste 100 de lucrări, abordînd subiecte extrem de variate, oferă o imagine deosebit de sugestivă despre ostașul cetățean, prezență activă în contextul marilor evenimente ale poporului nostru.

Exponatele, crîmpeie din viața de fiecare zi a militarilor noștri, înfățișează cît se poate de elocvent grija neobosită a partidului și guvernului țării noastre, eforturile întregului nostru popor pentru înzestrarea armatei, pentru asigurarea unor condiții de instruire superioare tuturor ostașilor noștri, angajați cu toate forțele în apărarea independenței și suveranității naționale, a cuceririlor revoluționare ale României socialiste.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

AUDREY HEPBURN pe care am intilnit-o, recent, la mult făgăduita intilnire cu «My Fair Lady».

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

F03

— Ce ați întreprins în vederea recuperării rămînerilor în urmă la realizarea planului de producție?

Ne răspund:

Director Nicolae DURGHEU — Uzina de vagoane-Arad.

Avîndu-se în vedere că în primele nouă luni ale anului în curs capacitățile de producție nu au fost folosite la nivelul prevederilor, s-a ajuns, față de 1968, la înregistrarea unor scăderi a indicilor de utilizare a mașinilor și utilajelor. Acest fapt s-a reflectat negativ asupra ansamblului activității economico-financiare și a impus luarea de urgență a unor măsuri redresoare:

1. Întărirea conducerii tehnice a celor trei schimburi printr-o îndrumare mai exigentă a disciplinei de producție.
2. Programarea și urmărirea zilnică pe cele trei schimburi a producției, pe fiecare sortiment, cu sarcini precise pe fiecare schimb (înainte, aceste operații se făceau la 24 de ore). În cadrul acestor preocupări sînt cuprinse și alte elemente de detaliu. Ele vor contribui la recuperările semnalate în producția noastră.

Director adj. Mihai COCAN — grupul azot 1, Combinatul de îngrășăminte chimice Turnu Măgurele.

La noi exista o situație destul de dificilă, determinată de precaritatea fluxului tehnologic. De aici, rămîneri în urmă în ce privește obținerea unor cantități de uree. Încă în perioada reparațiilor generale din iulie-august, sprijinindu-ne pe întreaga masă de salariați, am reușit să remediem defecțiunile semnalate în așa fel încît, din septembrie, se lucrează cu întreaga capacitate proiectată. În momentul de față ne preocupă reducerea consumurilor pînă la cifrele indicate de proiect. În vederea acestui lucru se urmărește depistarea tuturor pierderilor la catalizări și atmosfere. Totodată va trebui să asigurăm o continuitate a fluxului tehnologic pentru a obține o capacitate productivă pe durată. Toate aceste probleme care ne stau în față sînt realizabile.

Ing. șef. Costel SPIRIDON — uzina «Progresul»-Brăila.

Cu excepția planului pe sortimente, producția uzinei pe cele nouă luni, ca și pe trimestrul III, este realizată. În schimb, rămînerile în urmă la producția unor sortimente (piese de schimb rutiere, osii montate C.F.R. etc.) au impus luarea unor măsuri care să ne permită încadrarea într-un grafic, cum ar fi acela stabilit cu Uzinele de vagoane-Arad. Cu puțin timp în urmă s-a revăzut structura organizatorică a schimburilor prin dotarea (la punctele cheie) cu o serie de cadre calificate. Detașarea unor cadre tehnice la nivel de ingineri, pînă la finele anului, la sectoarele de producție mai însemnate va contribui la respectarea graficelor și angajamentelor luate.

N. IANCU

sala pașilor pierduți

MAGAZIONERULUI C.A.P. din comuna Densuș, județul Hunedoara, îi lipsesc din gestiune 1 000 kg de usturoi. O chestiune aparent simplă. La preț oficial, lipsa e insignifiantă față de valoarea totală a cantităților de diferite produse trecute prin gestiunea sus-numitului. Poate pentru acest motiv a luat dumnealui, Păscuț Brăilă, pe «nu» în brațe. Nu știe!... Neglijență!... Cred și eu, e convenabilă o asemenea «neglijență», care se poate vinde și cu 50 de lei kg! Oare vor crede organele judiciare că dacă gura nu-i miroase, nici usturoi n-a mîncat?

*

AVOCATUL V.R. din București a fost jefuit, ziua în amiaza mare, de haine și bijuterii care valorează aproximativ 12 000 de lei. Autorul neidentificat a pătruns în locuința lui folosind chei potrivite, fără să lase vreo altă urmă decît un bilet dactilografiat la mașina de scris a «părții lezate»:

«Sînt un hoț cinstit. 6 ani am luat și ți-am dat bani degeaba. SFÎNTU».

*

CA SĂ POATĂ OBȚINE 7 367 litri de benzină în plus de la autobaza «Dristor», șoferul Constantin Brebenaru trebuia să falsifice foile de parcurs; le-a măsluit. Ca să poată înscrie date nereale, trebuia să obțină în alb semnăturile merceologilor; Valentin Nestor și Marin Ivan i le-au oferit. Pentru ca semnătura merceologilor să fie valabilă, trebuia să existe o ștampilă; șeful serviciului aprovizionării, Mihai Drăghici, a aplicat tot în alb. În sfîrșit, ca toate acestea să se conjuge și să se producă un prejudiciu de 11 000 de lei, mai era necesară o anumită optică a persoanelor din conducerea Întreprinderii de utilaj terasier-București; iat-o cum rezultă din relatarea lui Mihai Drăghici: «la analiza făcută de mine, conducerea I.U.T. nu a fost de acord cu modul intransigent de a trata problema».

*

NICI O ÎNDURARE pentru Gheorghe Bădună! După ce a ispășit o condamnare de 10 ani muncă silnică pentru crimă de omor, acest individ a comis o nouă mișelie: în ziua de 4 octombrie a.c. a ucis cu lovituri de cuțit aplicate în cap pe inginerul Constantin Avram, aflat la datorie, în apărarea avutului Institutului de cercetări zootehnice Săftica.

Sergiu ANDON

în piețe și hale - operațiunea legume-fructe

Aproximativ o sută de mii de bucureșteni (cam cîți au fost la ultimul nostru mare meci internațional) au trecut duminică dimineața prin Halele Obor. Cifra, vă rog să credeți, nu-i de loc exagerată. Concomitent, s-au bucurat de o atenție deosebită piața Unirii, piața «Ilie Pintilie», Amzei și probabil celelalte peste 40 de piețe și hale cîte are azi Capitala. Care-i explicația acestui aflux deosebit? Ușor de ghicit. Aprovizionările de iarnă. Mai ales cînd ele pot fi făcute pe o vreme admirabilă, cum a fost cea de duminică.

Au găsit oare gospodinele tot ce au nevoie pentru pus la borcan sau pentru înmagazinat în cămara pe care o doresc cît mai plină? Da și nu! În tot cazul mult mai multe legume și fructe decît în săptămînile trecute. Au reapărut gogonelele atît de căutate, gogoșarii (nu toți ca bobocii de trandafir); au mai reapărut roșiile de cîmp (ultimele din acest an) și cele de seră (dar mai scumpe); varza albă (în cantități industriale), cartofii, chiar și...ceapa. Mere? Cîte vreți, de la crețești la parmen-aurii. Struguri, asijderea (din păcate același sort pentru tot Bucureștiul: afuz-ali amestecat cu Napoleon). Și astfel gospodinele s-au întors de la piață cu sacoșele pline sau chiar cu sacii plini. Se poate astfel remarca încercările conducătorilor de la I.L.F. (Intreprinderea legume-fructe), de la Gostat și de la centrele intercooperatiste de a face față situației critice în care se găseau prin lipsa de pe piețe în cantități suficiente a legumelor. Dar ce s-a mai putut constata? În continuare, cantități reduse de cartofi. În piața Unirii, de pildă, una dintre cele mai mari piețe ale Bucureștiului, unde este nevoie zilnic de circa patru vagoane de cartofi, sosește unul singur; în piața «Ilie Pintilie», unde necesarul este de un vagon pe zi, se pune în vînzare mai puțin de jumătate de vagon; în Amzei, uneori nu se aduc cartofi de loc. Conopida e o raritate și se găsește numai la producători. Fasolea uscată e de asemenea încă o raritate. De aici, tendința unor producători de a vinde asemenea produse cu prețuri ridicate.

Dar aprovizionarea cu legume a Capitalei prezintă și un alt aspect. În aceste zile — ca de altfel în fiecare toamnă — se face însilozarea «la margine de Bucuresti», de către cei ce se ocupă cu comerțul de legume, a unor importante cantități de cartofi. Este vorba de acele uriașe «cămări» în care se păstrează legume pentru cetățenii care nu-și cumpără din toamnă legume cu sacul. Ei bine, cei ce fac însilozările profită de o toamnă blîndă și se grăbesc să termine cît mai iute această operație. După aceea, cantități importante de cartofi din stocurile care urmează să sosească în continuare de la C.A.P.-uri și Gostaturi vor fi vîndute în cantități nelimitate si pentru «însilozările» la domiciliu. Unitățile agricole au însă datoria să grăbească recoltarea produselor si transportarea lor la centrele de vînzare. Și în mod special să dea toată atenția calității mărfii expediate, întrucît sînt cazuri cînd marfa nu corespunde. Un singur exemplu: în curtea depozitului I.L.F. din str. Eliade-Vii se găsesc în momentul de față tone de cartofi sosiți din diferite regiuni care, pentru a putea fi folosiți, trebuie sortați, operație la care — așa cum se știe — ia parte o armată de oameni. Semnalăm, de pildă, că în ultimul timp la București au sosit cartofi degradați, expediați de o serie de unități agricole din jud. Covasna (este vorba de acele unități care se găsesc în jurul localităților Moacșa și Borojneul Mare). Un camion încărcat cu 8 000 kg cartofi, sosit în urmă cu cîteva zile din acea parte a țării, după ce a parcurs peste 250 de km, stă acum părăsit în curtea depozitului de recepție fiindcă nimeni nu se încumetă să-l ia în primire.

Asemenea stări de lucruri dovedesc o gravă lipsă de răspundere din partea conducătorilor unităților agricole furnizoare. Este de datoria C.A.P. de a respecta întocmai obligațiile contractuale, care prevăd nu numai predarea în termen a produselor, ci și buna lor calitate. Consideră oare conducerea unor unități agricole contractele pe care le încheie drept simple petice de hîrtie?

F. URSEANU

Ceapă cît poftești, dar ceapă de apă. Pe cînd arpagicul? ▼

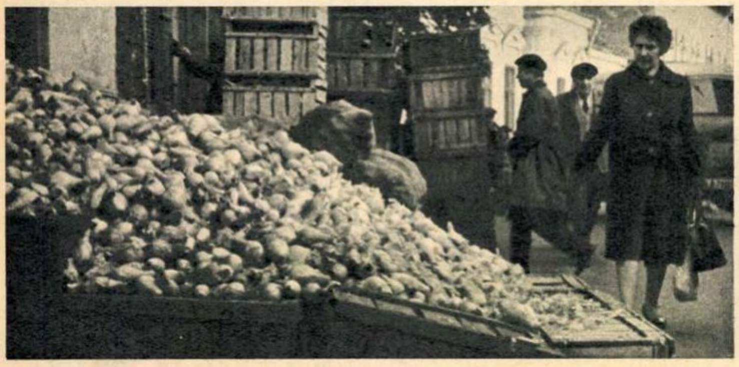

Piața Amzei: sosește un transport din ultimele roșii ale sezonului. De acum înainte, roșii crescute sub sticlă. ▶

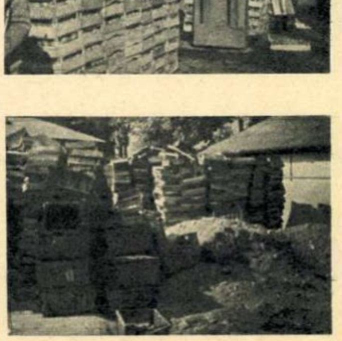

◀ *Sute de lădițe pentru transportul fructelor se «odihnesc» în curtea depozitului Centrului intercooperatist din str. Clucerului, în timp ce la C.A.P.-uri e atîta nevoie de ele.*

ofensiva căilor ferate

— la centenarul unui „veteran“ feroviar din țara noastră —

Ziua de 31 octombrie marchează o aniversare memorabilă în istoria transporturilor românești: împlinirea a 100 de ani de la inaugurarea liniei ferate București-Giurgiu. Această aniversare pune în lumină tinerețea mereu reînnoită a unui mijloc de transport pe care unii înclină să-l considere, pe nedrept, «bătrînesc», demodat.

Afirmația nu este gratuită, căci doar cu cîțiva ani în urmă se încetățenise ideea, chiar în rîndurile specialiștilor, că acest mijloc de transport născut în prima parte a veacului trecut și-a trăit traiul și că, în competiția cu automobilul și avionul, nu poate da decît o luptă de ariergardă. Avîntul necontenit al căilor ferate în ultimii ani a dezmințit însă previziunile pesimiștilor.

Prezentul și viitorul căilor ferate — subliniază specialiștii — sînt legate de **viteză, securitate** și **puterea transporturilor,** și în toate aceste sectoare s-au obținut de pe acum rezultate remarcabile.

Este suficient să amintim că la ora actuală pe calea ferată s-au înregistrat viteze-record de peste 300 km pe oră, că trenul pe pernă de aer tinde să «ridice ștacheta» cu încă o sută, că turbotrenul va putea asigura viteze comerciale pînă la 240 km pe oră **fără modificarea infrastructurii actuale** — ceea ce este foarte important.

Firește, în asemenea condiții devine tot mai complexă problema securității, și aci electronica este chemată să-și dea din plin contribuția. Dirijarea superexpresului Tokaido, bunăoară, ale cărui garnituri se succed din cinci în cinci minute pe linia Tokyo-Osaka, se efectuează pe cale electronică.

În ceea ce privește puterea transporturilor — avem în vedere în special tonajul marilor trenuri de marfă — și ea este în continuă dezvoltare, iar specialiștii ne oferă perspectiva unor supertrenuri și trenuri cargoboturi cu un tonaj minim de 5 000 tone-forță.

Un ritm înalt de creștere a transportului feroviar, bazat pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, este prevăzut și în Directivele Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român.

Calea ferată va fi dotată cu 58 000-60 000 vagoane de marfă, circa 1 600 vagoane de călători, cu noi vagoane de dormit și restaurant, locomotive diesel și electrice de diferite puteri; în 1975, tracțiunea diesel și electrică va reprezenta circa 95 la sută din totalul traficului. Avînd în vedere sporirea intensității transporturilor pe rețeaua de cale ferată, se va continua programul de dublare a liniilor magistrale și se vor electrifica noi linii cu profil greu și trafic intens. Se vor executa lucrări de dezvoltare în complexele și stațiile de cale ferată; va fi extinsă acțiunea de centralizare electrodinamică a stațiilor și de echipare a liniilor cu bloc automat.

Modernizarea continuă a căilor ferate în țara noastră presupune aplicarea largă a automatizării și ciberneticii. În viitor — sublinia recent ing. Dumitru Călugăru, director adjunct științific al Institutului de cercetări căi ferate — nici un sector important din activitatea feroviară nu va putea evita cibernetica, fie că este vorba de dirijarea trenurilor, de repartizarea materialului, de gestiunea stocurilor sau de reținerea locurilor. Cibernetica își va găsi aplicații în stabilirea rulajului accelerat al vagoanelor, în circulația trenurilor cu comandă automată și mai ales în tarificare.

Iată dar cum aniversarea veteranului feroviar — linia București-Giurgiu — găsește căile ferate din țara noastră într-un moment de efervescență, de înnoire — pentru a folosi un termen adecvat subiectului — pe toată linia...

L.N.

VIZITA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE MINIȘTRI, ION GHEORGHE MAURER, ÎN BELGIA

La invitația guvernului belgian, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, însoțit de ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, a făcut în cursul acestei săptămîni o vizită oficială în Belgia. În fotografie: întîlnire cordială între președintele Consiliului de Miniștri al României, Ion Gheorghe Maurer, și primul ministru belgian Gaston Eyskens.

festivalul național al teatrelor dramatice la iași

Inegalitatea poate constitui o caracteristică, dar nu o calitate. La Iași, ca și la Timișoara, varietatea nu a însemnat o unitate stilistică sau ideatică, ci o prezentare sinusoidală a unor spectacole calitativ deosebite. Un punct slab îl constituie piesa de strictă actualitate prezentă în festival, de pildă prin spectacolul mediocru «Un asasin ciudat» de N. Ștefănescu și D. Șerban. Capitolul istorie a fost în schimb mult mai bogat, chiar dacă, cum era de așteptat, inegal și el reprezentat: parabola istorică («Croitorii cei mari din Valahia» de Al. Popescu, «Manevrele» de D. Tamas), evocarea istorică cu implicații critice, sociale și umane («Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu) nu au constituit evenimente scenice. În schimb piesa istorică romantică («Luceafărul» de Delavrancea) sau cea de inspirație contemporană («Săgetătorul» de Ion Omescu și «Cronica personală a lui Laonic» de Paul Cornel Chitic) au constituit momente de maxim interes. Trebuie remarcat spectacolul Naționalului ieșean cu piesa lui Omescu, în regia Soranei Coroamă, ca unul dintre cele mai bune. Dintre actorii tineri, Costel Constantin, Gelu Ivașcu, Lucia Boga și colectivul teatrului din Piatra Neamț au fost prezențe remarcabile; în schimb s-a putut aprecia doar un singur debut regizoral (Magda Bordeianu) și un tînăr dramaturg, de altfel deja cunoscut, Paul Cornel Chitic. Pregătirea în grabă poate fi o cauză, dar o scuză?

Iuliana POP

în 9 ani – economii de 11 ori mai mari!

La 30 septembrie 1969, soldul general al depunerilor la C.E.C. ale populației a fost de 10,9 ori mai mare decît la 31 decembrie 1960. Prin urmare, în mai puțin de 9 ani volumul economiilor depuse la C.E.C. de cetățenii patriei noastre a crescut de aproape 11 ori! Numai în primele 9 luni ale anului în curs soldul mediu pe fiecare locuitor al țării noastre — un alt indicator care reflectă dezvoltarea acțiunii de economisire — a crescut cu 8,7% (cu 9,3% în mediul rural). Din numărul de aproape 6 milioane al libretelor de economii deținute de populație, circa o treime revin oamenilor muncii de la sate. Durata de păstrare la C.E.C. a depunerilor a crescut de la 340 zile în 1965 la 405 zile în 1968.

Această creștere a volumului economiilor reflectă în mod direct creșterea generală a veniturilor populației ale tuturor celor ce muncesc în țara noastră și a nivelului lor de trai. În același timp ea este și o urmare a îmbunătățirii servirii populației prin unitățile C.E.C. Iată și cîteva cifre care vorbesc despre această îmbunătățire.

În primele trei trimestre ale anului 1969 s-au înființat 80 de noi agenții C.E.C. (76 în mediul rural), ajungîndu-se la un număr de 1 440 filiale și agenții C.E.C. (1 053 la sate) și 4 356 unități mandatare: unități poștale, ghișee C.E.C. în întreprinderi și instituții etc. (3 748 în mediul rural). La toate unitățile C.E.C. s-a generalizat un sistem de lucru prin care se scurtează timpul de așteptare la ghișeu, același salariat efectuînd acum operațiunile atît în libret, cît și în jurnal — lucru pe care pînă în prezent îl făceau salariați diferiți. De asemenea, s-a extins programul în două schimburi, astfel că în prezent 72 unități mari funcționează cu program continuu între orele 7 și 21 (cu o pauză de 30 de minute la ora 14). Anul acesta s-au efectuat de către unitățile C.E.C. — numai în 9 luni — peste 57 milioane operațiuni privind economiile populației și alte operațiuni bancare.

V.S.

APARTAMENTELE NU SE CONSTRUIESC CU SCUZE

de Petre ANGHEL

Fotografii de Elena GHERA

▲ *Iată o cauză a întîrzierilor: ore irosite de pomană. Într-un răstimp de șase luni, Trustul de construcții-Craiova a totalizat 398 000 ore/om neutilizate.*

Încercînd să stabilim cauzele care au determinat nerealizarea planului de investiții la construcția de locuințe în orașul Craiova pe primele trei trimestre ale anului, rămînem surprinși de multitudinea motivelor de scuză invocate de factorii responsabili. Proiectanți, constructori sau beneficiari caută să explice, să ne convingă că au făcut totul, dar... alții sînt de vină. Care este însă realitatea?

PLANIFICARE APROXIMATIVĂ

Mergînd pe linia adevărului vom observa că s-a pornit de la început cu stîngul. Din cele 1 954 apartamente planificate a se construi anul acesta, în semestrul I trebuiau să fie date în folosință, conform planului, doar 310. E de la sine înțeles că restul de 1 644 apartamente aveau foarte puține șanse să fie terminate în semestrul al II-lea. Iată o primă cauză pentru care 445 de apartamente nu vor fi în nici un caz terminate pînă la sfîrșitul anului. Cunoașterea situației de pe șantiere, necesară încă din anul trecut, ar fi obligat Consiliul popular județean la o mai judicioasă împărțire semestrială. Neasigurîndu-se un front de lucru corespunzător la începutul primăverii, a trebuit să se refacă de mai multe ori graficele și să se constate rămînerile în urmă. Și astfel, refacerea graficelor, stabilirea de noi termene, continuă. Nici Întreprinderea de gospodărie orășenească-Craiova nu a terminat conform planului instalațiile de gaz metan, ceea ce a făcut aproape imposibilă începerea construcțiilor pe toate șantierele.

De asemenea, deși centrala termică și alte instalații trebuiau construite cu un an mai înainte, proiectele au fost primite abia în luna iunie a.c., fapt care îi va obliga pe constructori să predea locatarilor apartamentele la 1 noiembrie dar și la această dată fără apă. Pentru blocurile J1-J5, Banca de investiții n-a deschis finanțarea decît foarte-foarte tîrziu, deși lucrările erau începute. De la Banca de investiții aflăm însă că finanțarea nu s-a asigurat integral deoarece beneficiarul si proiectantul nu au soluționat la timp obiecțiile băncii și ale constructorului privind definitivarea prețului ferm de contractare.

PROIECTANȚI CARE UITĂ

Iată și alte «scăpări», care privesc direct proiectantul: D.S.A.P.C.-Craiova. Nota de comandă a cen-

Bun venit în casă nouă!

Zidarul Miron Durău, șef de echipă: «Eu aș munci cît șapte, dar nu avem front de lucru, materiale de ajuns și nici echipa toată».

Și uite așa, cărămidă cu cărămidă, in 7-8 luni e gata blocul; nu-i nimic că se întîrzie o lună, două, alții așteaptă un an, doi, deși au plătit la timp.

«Noi am terminat construirea blocului, dar nu ni s-a asigurat apa și încălzirea, deși așteptăm recepția».

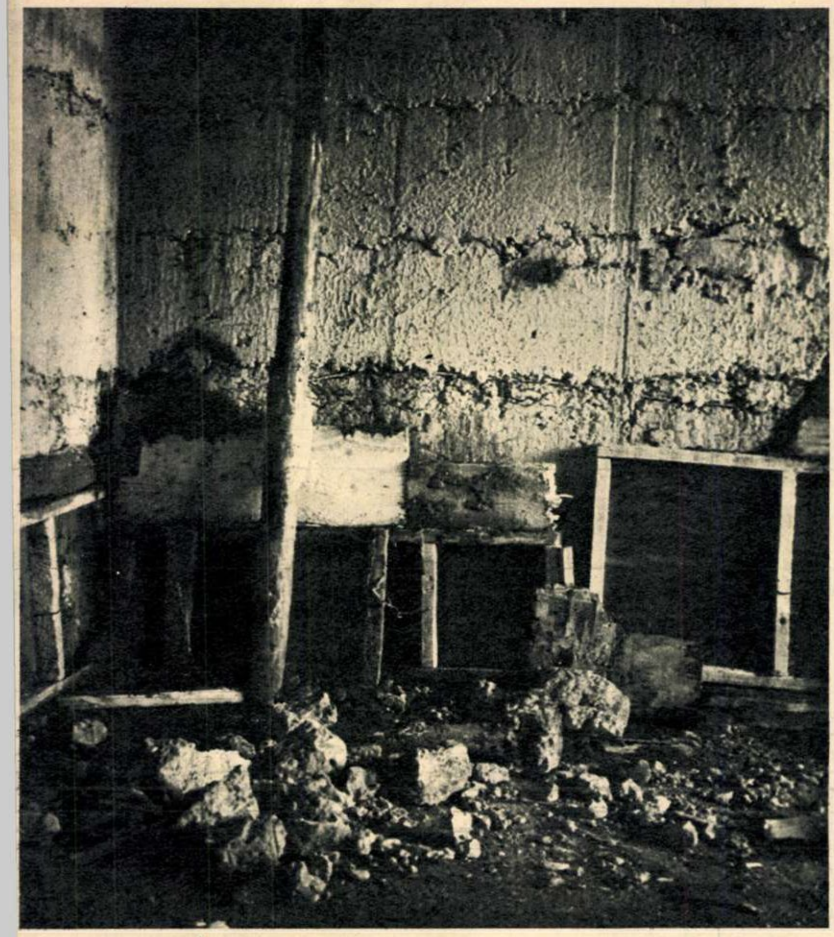

Iată o mostră de calitate a lucrărilor. Poate se rușinează și conducerea, și muncitorii.

tralei termice — Șantierul Piața Gării — depășește cu 76 000 lei valoarea devizului. La blocul C2 există anumite lucrări necuprinse în deviz. Nu s-a inclus la numeroase apartamente gletul, ceea ce a dus la o calitate proastă a finisajelor. Cauza: n-au ajuns banii. Dar asta nu l-a împiedicat pe proiectant ca la fațadă să prevadă finisaje pretențioase și inutile. Locatarii care doresc ca apartamentele să fie date cu glet (lucru absolut necesar) trebuie să achite cu un ceas înaintea intrării în apartament suma de 1 800 lei.

Alteori eroarea e mai gravă. La blocul nr. 2 și la blocurile 11 și 12, deși la casa scării sînt executați deja trei pereți, nu s-a prevăzut o cameră (posibilă la toate nivelele), rămînînd un spațiu care nu asigură nici lumină suficientă și nici nu poate fi utilizat

(Continuare in pag. 23)

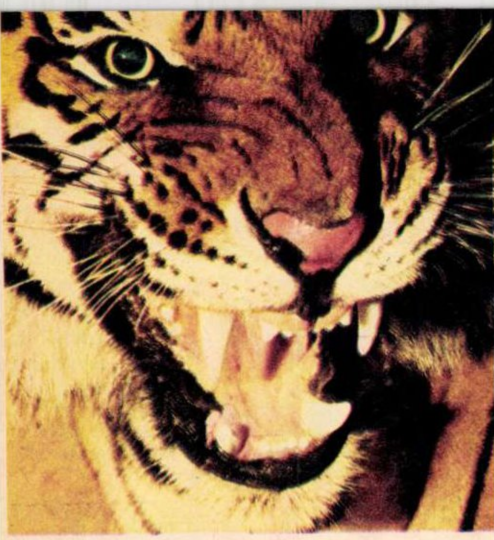

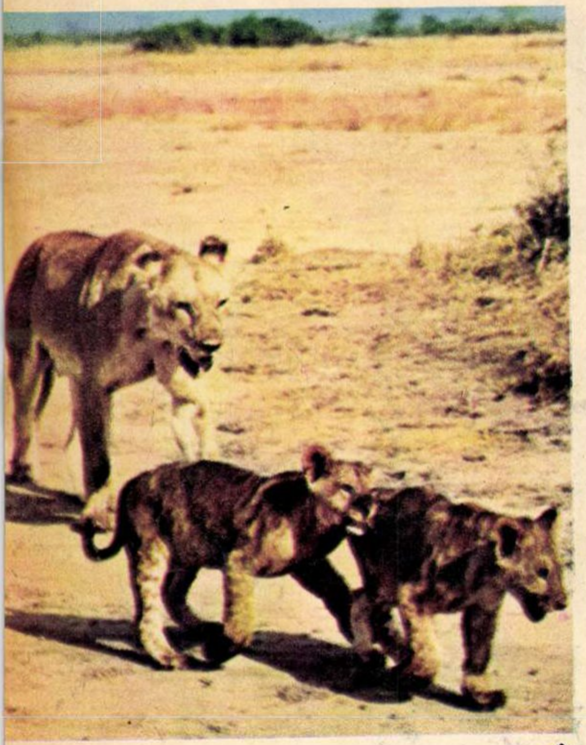

Plimbare matinală.

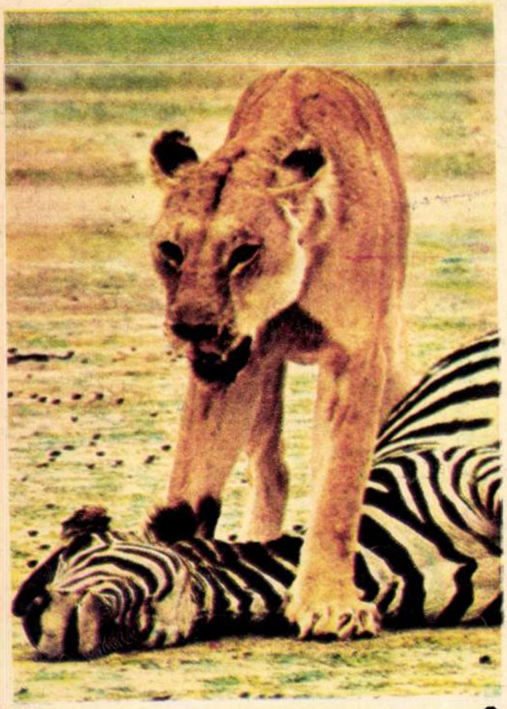

«Lupta pentru existenţă» s-a sfîrşit prost pentru biata zebră...

*Ca şi oamenii, şi **ei** trec de la o extremă la alta...*

Păsările albe din fotografie sînt cei mai buni prieteni ai elefantului. Ele îi ciugulesc căpuşele cuibărite în pliurile pielii sale aspre, iar în caz de pericol dau semnalul de alarmă prin ţipete stridente. Dar şi pahidermul le face servicii...

ȚINUTURI INTERZISE ARTEMISEI

de prof. Marcela **VINTILĂ**

Cu toate că se găsește în inima Africii, la o altitudine de 1 200-1 500 metri, Nairobi, capitala Kenyei, îți amintește de clima ce o întîlnești pe Coasta de Azur. Bulevarde largi sînt străjuite de grădini bine îngrijite, piața centrală are o notă de pitoresc ce impresionează.

Lîngă oraș, în vecinătatea aeroportului, pe un perimetru de **11 396** hectare, se află Parcul național Nairobi, împrejmuit de un gard înalt din sîrmă ghimpată. Din fericire, căci dacă n-ar fi gardul, s-ar putea ca urarea de «bun sosit» să fie adresată turiștilor de către un șacal sau de vreun hipopotam blazat...

Astfel de rezervații sînt numeroase în Africa: Ambaseli, Serengeti, Nyeri, cu vestitul «Treetop», unde somnul îți poate fi legănat de un elefant ce se scarpină de trunchiul copacului, în ramurile căruia este instalat un mic dar original hotel.

Vă invităm acum să faceți o raită în Parcul național din capitala Kenyei, unul dintre cele mai renumite din lume.

ÎMBRĂȚIȘAREA PESTE APE A COPACILOR

Parcul se încadrează într-un tablou specific de stepă, denumită «masai», unde predomină curiosul arbore acacia, în formă de umbrelă. Pe acest arbore îl întîlnim și sub formă de boschete, servind drept apar-

Vă puteți imagina o mai perfectă intruchipare materială a teroarei decît acest ochi de crocodil?

Idilă... de unul singur. Visătorul este o maimuță, ascunsă într-un rododendron.

ȚINUTURI INTERZISE ARTEMISEI

tament somptuos leului dornic de lenevie. În partea de nord, parcul este delimitat de rîul Mbogathi, de-a lungul căruia crește o vegetație «de galerie» formată din îmbrățișarea ramurilor copacilor de pe ambele maluri. Este un loc de refugiu al antilopei *defassa*, în momentul cînd e urmărită de un leu. Cu toate că acesta este un «acrobat» perfect, antilopa îl întrece, sărind în apă. Scufundîndu-se, ea își pierde astfel urma, în timp ce asul carnivorilor rămîne mirat de strania dispariție.

Antilopa dik-dik își poartă cu importanță trompa, formată din prelungirea nasului păros. Lipsită total de simțul ridicolului, defilează prin fața suratelor ei cu trompa ridicată, în semn de amenințare în cazul în care nu i se dă întîietate. Singurul lucru atrăgător pe care îl are este coloritul părului, de un roșu-cenușiu.

Dar iată o cochetă gazelă ce-și verifică ținuta în cleștarul apei și, cu mișcări grațioase, își întoarce capul într-o parte și alta, expunîndu-și diadema coarnelor inelate, sub formă de liră. Cine dintre cititoarele noastre nu se simte măgulită cînd i se compară sprinteneala cu cea a gazelei?

UN SALT... OLIMPIC

Speriindu-se de un foșnet, o antilopă săritoare se ascunde în umbra unui acacia. Apoi cu dezinvoltură antilopa săritoare trece dintr-un salt de pe un mal pe celălalt, ca și cum ar păși peste un mușuroi de furnici. Rămînem într-adevăr uimiți de acest animal care în timpul «minizborului» își... schimbă forma. Ai impresia că pielea spatelui, acoperită de părul galben-cafeniu, a luat forma unui balon ovoid. Explicația: pliul dermei, de-a lungul coloanei vertebrale, se «deschide» în timpul saltului.

Chemată parcă de un semnal, își face apariția o turmă de antilope printre care remarcăm antilopa gnu, o caricatură a acestei specii prin aspectul ei diform, cu corpul îndesat și oblic, sprijinit pe patru picioare nu prea înalte. Înfățișarea-i grotescă e completată de un cap pătrat; cele două coarne, late, strîmbe și ciuruite, pleacă direct de pe osul frontal. Blîndețea ei însă compensează urîțenia ce te izbește la prima vedere.

Pe o porțiune însorită, la marginea aceluiași rîu, descoperim un urmaș al dinozaurienilor, foarte agitat în jurul unei grămezi de nisip. Este vorba de un crocodil femelă pe care am surprins-o în momentul cînd puii își făceau apariția din ouă. Ca oricare mamă, e foarte emoționată într-o asemenea situație. Cu mișcări lente ale cozii îndepărtează nisipul sub care ouăle au stat la căldură 7-8 săptămîni. Surprindem chiar momentul cînd prima progenitură (din cele douăzeci!) își face apariția, după ce sparge coaja, destul de groasă, a oului. În sfîrșit, iată-l scăpat din găoace și... minune! — minusculul crocodil o și zbughește spre apă, și cît ai spune pește a și dispărut în adînc. Tot timpul a fost însoțit de privirea caldă a mamei, rămasă în așteptarea celorlalți.

PĂȘUNEA ACEASTA ESTE A MEA!

Iată mai încolo un hipopotam scufundat în apă. El își ține pe ceafă puiul, care, trebuie să recunoaștem, are un aspect mai puțin hidos decît al mamei. Curiozitatea ce o prezintă aceste pahiderme este... simțul proprietății private asupra pășunilor.

Delimitarea proprietății ele și-o săvîrșesc prin împrăștierea excrementului cu piciorul și stropirea cu jeturi abundente de urină. Sentimentul de proprietate se manifestă numai în raport cu semenii din altă turmă. În caz de nerespectare a acestei legi nescrise se ajunge la adevărate masacre. Șeful turmei, avînd rolul de cerber, nu admite în incinta teritoriului decît femelele *sale* cu puii *lor*, și din cînd în cînd cîte un părinte bătrîn. În schimb rămîne indiferent dacă un grup de elefanți se invită la un prînz destul de copios...

Fără să fie vorba de o «recepție», elefanții sosesc la masă urmați de fidelii lor valeți înaripați care, grijulii, le aranjează detaliile ținutei prin ciugulirea căpușelor cuibărite în pliurile pielii lor aspre. Iar alții, slugarnici, pășesc în urma uriașilor stăpîni, devorînd cu lăcomie sumedenia de insecte strivite de imensele labe. Este vorba de o perfectă simbioză între elefant și un grup de păsări de talie mică, cu picioare mult mai lungi decît corpul și «costumate» într-un penaj alb. Tot ele sînt cele care dau semnalul de alarmă, prin țipete stridente, în caz de pericol.

«ȘOBOLANUL FARAONILOR» LA RIFT VALLEY

De-a lungul prăbușirii tectonice Rift Valley, ce străbate tot teritoriul Kenyei, trecînd și prin parcul nostru, sînt înșirate tufișuri formate din ierburi înalte, unde ne-am dat întîlnire cu alți locuitori ai rezervației. Să ne oprim privirea asupra cocorilor care, politicoși, își urmează femelele. Știindu-se observate, acestea din urmă, cu un rafinament tipic «sexului slab», vădesc parcă un surplus de grație în mișcări.

Să ne continuăm vizita. Iată, un șerpar s-a încăierat cu o reptilă! De talie redusă, cu un penaj frumos roz și garnisit cu negru, șerparul are un cioc destul de lung. Cu această foarfecă sui-generis el decapitează victima, după ce o trîntește de cîteva ori de pămînt.

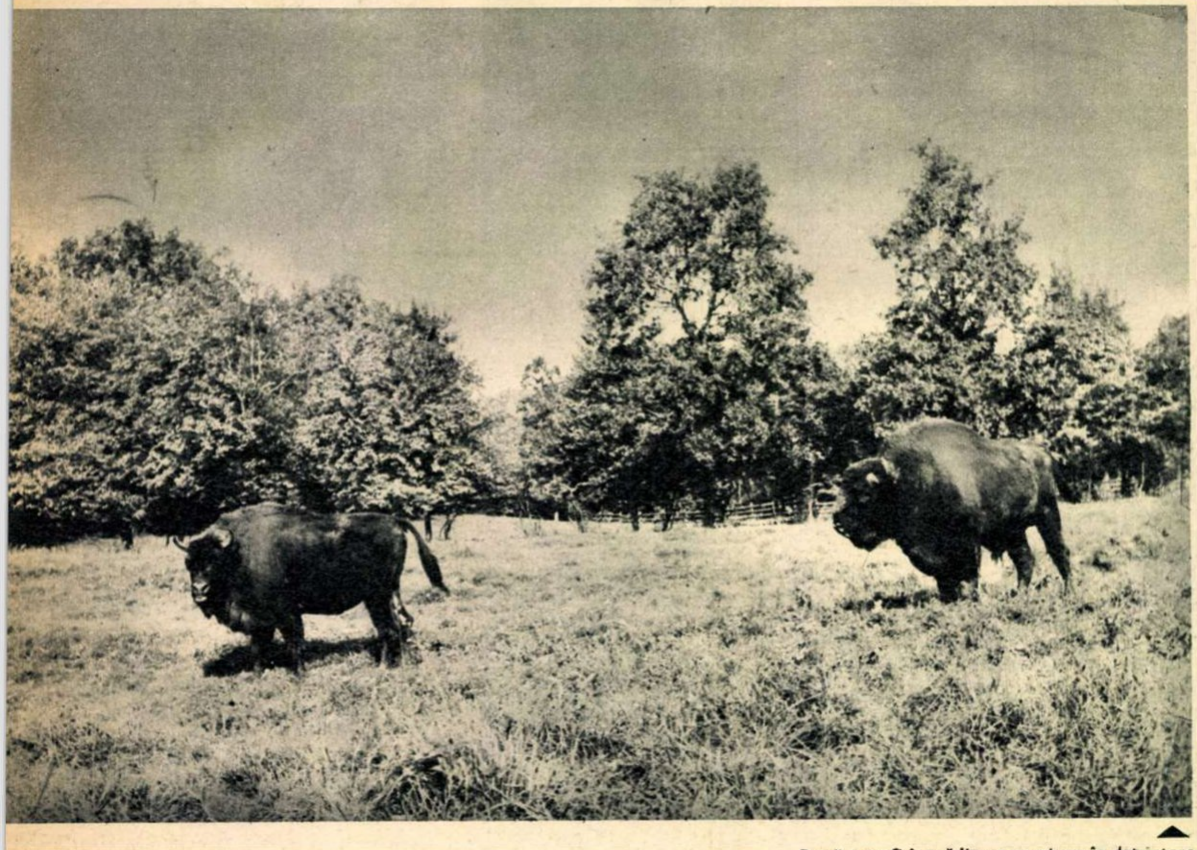

▲

Dacă n-ar fi ingrăditura ce apare în depărtare
ne-am crede transportați ca prin minune într-un trecut fabulos în care,
pe plaiurile noastre, rătăceau nestingheriți zimbrii.
Rezervația de zimbri din Hațeg, unde a fost făcută fotografia,
are însă și scopuri mai prozaice, — în afară de cel de evocare «istorică»
— și anume acela de a aproviziona cu aceste animale extrem de rare
grădinile zoologice din țara noastră.
Un singur mascul cîntărește pînă la 1 200 kg.

La poalele Munților Retezatului se întinde cea mai importantă rezervație din țara noastră. Ea este prevăzută să acopere 20 000 ha.

Cerbul carpatin nu are a se teme de nimeni și de nimic în rezervația de la Poiana Mărului de lîngă Caransebeș. Drept care își face liniștit promenada matinală...

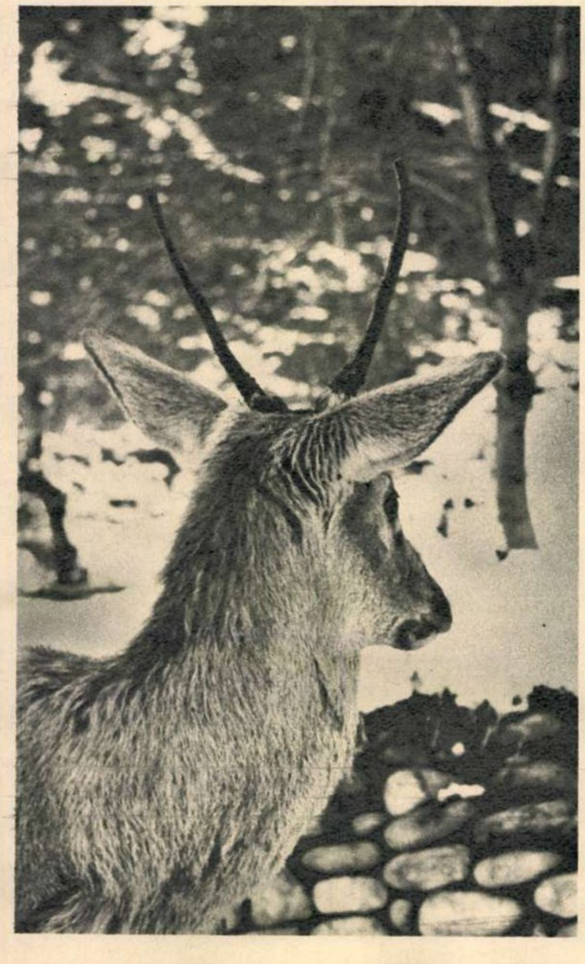

PE URMELE LOTUSULUI ROMÂNESC ȘI ALE PELICANILOR...

de Petre BĂNĂRESCU
cercetător principal la
Institutul de biologie «Traian Săvulescu»

Retezatul este în prezent unicul parc național al României; rezervații naturale, de suprafețe foarte variabile (de la mai puțin de un hectar pînă la mii de hectare), există însă în toate județele țării. Cele mai multe sînt la munte. Astfel, în Bucegi există o întinsă rezervație de aproape 5 000 ha; în munții din sudul Banatului, mai multe rezervații, îndeosebi botanice (Muntele Domogled lîngă Băile-Herculane, Cheile Carașului, Cheile Nerei împreună cu valea Beușnița etc.); în Apuseni, o serie de rezervații destinate îndeosebi ocrotirii numeroaselor peșteri și altor fenomene carstice. În curînd urmează a se reuni majoritatea acestor rezervații într-un Parc național al Munților Apuseni.

Au regim de rezervații și o serie de păduri, iezere alpine și montane (Șurian, Ighielul, Lacul Bîlea), numeroase puncte fosilifere (unele dintre ele de suprafețe foarte mici), Detunatele, bazalturile de la Racoșul-de-Jos, Rupea, vulcanii noroioși de la Berca, jud. Buzău, numeroase peșteri din toată țara, poienile cu narcise de la Dumbrava Vadului, o serie de mlaștini și tinoave (principala fiind Tinovul Mare de la Poiana Stampei, jud. Suceava).

Există rezervații naturale și la cîmpie: de exemplu cîteva păduri de șes (pădurile Snagov și Ciormuleasa din jud. Ilfov, Caiafele și Moroiu de lîngă Fetești, Ialomița), cîteva enclave de floră stepică din Cîmpia Transilvaniei (Fînațele Clujului, Fînațele de la Suatu), unele bălți și lacuri de cîmpie. Un deosebit interes prezintă rezervația de la băile «1 Mai», pe pîrîul Pețea, lîngă Oradea. În cele cîteva «ochiuri» sau bălți formate de acest pîrîu cu ape termale, supraviețuiește o plantă acvatică tropicală, lotusul (Nymphaea thermalis), și împreună cu ea o specie de melc, Melanopsis pareyssi, ai cărui strămoși imediați s-au păstrat ca fosile în straturile din vecinătate. Atît lotusul cît și melcul sînt supraviețuitori ai florei și faunei ce populau Europa la mijlocul erei terțiare, cînd pe continentul nostru domnea un climat subtropical.

Problema ocrotirii naturii s-a pus și se pune în mod deosebit de acut în Delta Dunării. Pescuitul practicat în această regiune în cursul mileniilor, vînatul și exploatarea locală a stufului nu au modificat echilibrul natural multisecular al Deltei; acest echilibru a fost însă serios amenințat o dată cu intensificarea circulației, a pescuitului și îndeosebi cu exploatarea industrială a stufului.

Deosebit de amenințate erau o serie de păsări mari, unele dintre ele ihtiofage (mîncătoare de pești), în pericol de dispariție prin vînatul excesiv, deranjarea în perioada de cuibărit și distrugerea intenționată de către cei care ignorau rolul acestor păsări în echilibrul naturii.

În afară de interzicerea vînării pelicanilor, lopătarilor, egretelor etc., în toată Delta și în Lunca Inundabilă, era necesar ca anumite suprafețe să fie ferite de intervenția omului, pentru ca păsările respective să se poată cuibări în voie, și în mod deosebit să nu se exploateze stuful. S-au creat de aceea două rezervații foarte întinse: Roșca-Buhaiova-Hrecisca și Perișor-Zătoane, însumînd respectiv 15 000 și 14 000 hectare și care includ locurile în care cuibăresc cele două colonii de pelicani din Deltă, principalele și aproape ultimele colonii din Europa ale acestor interesante păsări.

Grație acestor măsuri, Delta Dunării va continua să fie acel paradis al păsărilor de apă, al peștilor și organismelor acvatice în general, care i-au dus faima peste hotarele țării.

PARCURI NAȚIONALE LA NOI ȘI PESTE HOTARE

de prof. Val PUȘCARIU
de la Comisia pentru ocrotirea monumentelor naturii
a Academiei Republicii Socialiste România

Un mare promotor al ideilor ocrotirii naturii a fost eminentul naturalist și geograf Alexander von Humboldt; lui i se datorește și noțiunea de «monument al naturii», prin care a voit să exprime necesitatea de a se ocroti aspectele cele mai desăvîrșite sau mai rare ale naturii.

Cea dintîi rezervație naturală a fost opera unui grup de pictori francezi, care a reușit să obțină în 1853 conservarea intactă a frumuseții unei părți din celebra pădure de la Fontainebleau, iar primul parc național, Yellowstone, a luat ființă în Statele Unite ale Americii acum aproape un veac, la 1 martie 1872.

Progresele ocrotirii naturii de atunci încoace pot fi apreciate după «Lista parcurilor naționale și rezervațiilor analoge», întocmită recent de prof. Jean Paul Harroy, președintele Comisiei internaționale a parcurilor naționale. Ea înglobează, după criterii bine stabilite, 1 205 parcuri naționale și rezervații analoge din 136 de țări.

Cea mai însemnată rezervație din țara noastră este, după cum se știe, Parcul național al Retezatului, înființat în 1935. Întinzîndu-se pe o suprafață de 13 000 hectare — dar potrivit noului amenajament silvic se va ajunge la 20 000 hectare acest parc cuprinde în primul rînd cele mai tipice mărturii ale glaciației care a răvășit această regiune în era cuaternară: căldări, morene, grohotișuri, lacuri glaciare etc.

O bogată și variată vegetație montană și alpină se răsfață în poienile însorite și pe stîncării, la umbra întinselor jnepenișuri, bătrîne exemplare de zîmbru (Pinus cembra) arată întinsa răspîndire ce a avut acest arbore, rar astăzi în Retezat.

De pe vîrfurile ce ating aproape sau chiar depășesc 2 500 m (Retezatul, Peleaga, Păpușa), privirea îmbrățișează urmele glaciației desfășurate într-un vast amfiteatru.

Pentru studiul florei și faunei rare, puse la adăpost de distrugere, s-a delimitat o zonă științifică de aproximativ 3 500 hectare, în care orice exploatare este interzisă, cu acces limitat și controlat al turiștilor. Zona este înzestrată cu posibilități de adăpost și mijloace de cercetare: la casa-laborator din apropierea lacului Gemenele și la punctele de observație de la Gura Zlata, Pietrele și Rotunda.

Măsurile judicioase de ocrotire a naturii și cercetările în curs ale Comisiei pentru ocrotirea monumentelor naturii, sub auspiciile Academiei, încep să dea roade. Este un fapt relevat și de diferiți oameni de știință străini care au vizitat în ultimul timp rezervațiile noastre.

Referindu-se astfel la rezultatele fructuoase ale ocrotirii naturii în Parcul național Retezat, cercetătorii științifici americani dr. Robert M. Linn și Harry A. Goodwin, trimiși în schimb de experiență de Departamentul de interne al Statelor Unite în toamna anului trecut, scriu în concluziile raportului lor: «Un aspect remarcabil al programului de ocrotire din România este stabilirea și ocrotirea în cadrul rezervațiilor științifice a unor ecosisteme tipice. Ele sînt păstrate pentru investigația științifică a proceselor biologice, în scopul ca aceste studii să dezvăluie relațiile și procesele naturale necesare utilizării și dezvoltării în viitor a resurselor naturale».

Jocul funebru este urmărit de privirea plină de invidie a unei manguste, care tare s-ar avînta și ea într-un astfel de vîrtej. Se liniștește la gîndul că și ei îi sînt rezervate încă destule tîrîtoare, din care își poate prepara o cină îndestulătoare. Mangusta a fost considerată ca animal sacru de vechii egipteni; denumită și «șobolanul faraonilor», ea era prețuită ca distrugătoare a șobolanilor și șerpilor. Talia corpului se apropie de dimensiunile rîsului (Lynx lynx) ce populează Carpații. Se pare că este singurul animal asupra căruia veninul șerpilor nu are influență.

Pe nesimțite, amurgul începe să îmbrace în haina-i purpuriu-violetă întregul parc, în timp ce lumea reală se cufundă într-un univers cu contururi nesigure. Din hățișurile pînă atunci relativ liniștite, un concert ciudat începe să ne cuprindă cu primele sale acorduri. Soliștii acestei simfonii nocturne sînt hienele, șacalii, servalii și cincivetele.

L-A FOLOSIT ȘI VENUS...

Să ne ocupăm cîteva minute de cinciveta care, într-un trecut îndepărtat, prezenta un mare interes pentru vracii frumuseții. Oricît ar părea de ciudat, ei preparau... din secrețiile sale anale un parfum mult căutat. Prima care l-a utilizat, spune legenda, a fost însăși Venus, care apoi l-a dăruit și muritoarelor ca să-și farmece curtezanii prin îmbătătoarea-i mireasmă. Aspectul cincivetei este destul de curios. De mărimea unui cîine, acest carnivor este acoperit cu o blană cenușie, stropită cu pete brune, iar pe capul bombat are o creastă de păr ce-ți amintește de coiful unui cavaler teuton...

Servalul seamănă destul de bine cu o pisică, deosebindu-se de aceasta numai prin constituția sa mai costelivă. E un amic al cincivetei și de obicei plimbările sub clar de lună ei și le fac împreună...

Din cînd în cînd se aude glasul de bas al unui bivol sălbatic, secondat de grohăitul răgușit al «porcului cu negi». Acești uriași își alină insomnia prin nesfîrșite promenade. Bivolul se remarcă prin coarnele sale extrem de puternice și late, cu rădăcinile foarte apropiate, lăsîndu-ți impresia că poartă pe frunte o enormă semilună. «Porcul cu negi» își trage numele de la cele trei perechi de «alunițe», plasate destul de neestetic între rît și ochi.

Locatarul cel mai șiret al parcului, ghepardul, își întrebuințează toată viclenia de care dispune pentru a-și procura hrana. Șiretenia lui înnăscută și priceperea la vînătoare i-au determinat pe oamenii din ținuturile locuite de el să-i încerce aptitudinile la vînat în folosul lor. În acest scop, i se pune un soi de scufie pe cap și este dus la locul vînătorii, unde scufia îi este scoasă; apoi este asmuțit asupra vînatului. După ce și-a făcut datoria, capul îi este din nou acoperit.

Pe cer strălucesc nestematele nopții, iar în jurul nostru foiește o viață misterioasă, cu dramele și bucuriile ei, veche de cînd lumea și totuși veșnic reînnoită. Un întreg univers animal freamătă în jurul nostru, așteptînd miracolul cotidian: apariția soarelui.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

MÎNDRIE

După 17 ani m-am întîlnit cu el la Congresul al X-lea al partidului, într-o pauză. Un bărbat înalt, voinic, uşor cărunt la tîmple, m-a luat în braţe.

— Nu mă cunoşti?

Am căutat în mine chipul acestui om, încercînd să-l desprind din suţele de chipuri adunate de-a lungul anilor.

— ... Valea Jiului... Lupeni... brigăzile de tineret... ziarul «Tînărul miner»...

Şi atunci, fulgerător, mi l-am amintit: Dobre. Băiatul acela ca o prăjină, şef de brigadă şi secretar al U.T.C. Omul care striga «goale» de răsunau galeriile subterane, iar ecoul ajungea pînă în cabinetul directorului, şi primea vagonete goale pentru că «musai brigada mea trebuie să fie fruntaşă». Am stat cu el 24 de ore în galerie. Am trăit o tensiune nemaiîntîlnită pînă atunci, alături de brigada brăilenilor, beneficiarii unei faime de chiulangii şi bătăuşi. Dobre «o preluase» din proprie iniţiativă. Au fost unii care l-au considerat prost: «Îţi baţi capul cu nebunii, cînd ai o brigadă de băieţi unu' şi unu'». Dobre a ridicat din umeri şi şi-a văzut de treabă...

A intrat în şut cu brigada la cinci dimineaţa, într-un sector cald. Îl însoţeam. Lucram aproape în pielea goală. Semănam cu nişte draci vărgaţi din cauza sudorii care ne şiroia pe faţă, pe mîini, pe piept, lăsînd dîre în praful de cărbune. Dobre imprimase un ritm cu care băieţii nu erau obişnuiţi. Începuseră să mîrîie. Trecuse ora schimbului. Primul a fost Ciomag. A aruncat tîrnăcopul. «Gata. Plecăm». Dobre nu a auzit, nu a vrut să audă. O altă lopată a sunat căzînd, apoi un tîrnăcop, un picamer... S-a întors spre ei. Stăteau rezemaţi de peretele galeriei şi-l priveau. «N-avem schimb, stăm în continuare». Tăcere. O tăcere grea, sufocantă, ca şi atmosfera din galerie. «Şefule, nu-nghiţim asta». Dobre nu a răspuns. Şi-a luat picamerul şi a început să lucreze. O jumătate de oră, o oră, a lucrat singur ca un zănatic. Brăilenii îl priveau aşteptînd să cadă, pentru că nu se putea, pentru că nu era omenesc să reziste. Ce s-a petrecut cu ei în timpul acestei ore nu ştiu. La început, Ciomag, înjurînd de toţi sfinţii, a pus mîna pe tîrnăcop. După el altul şi altul, şi în curînd brigada a intrat în ritm normal. După un timp, Ciomag s-a dus la Dobre şi i-a luat picamerul din mînă fără să-i spună o vorbă. Dobre şi-a turnat o cană cu apă pe cap şi s-a aşezat cu spatele rezemat de peretele galeriei. Undeva, la cîteva sute de metri deasupra, printre brazi, ieşiseră stelele. Acolo era linişte şi răcoare. M-am uitat la el, căutînd pe figura lui obosită o urmă de mulţumire, de triumf. Nimic. După 15 minute s-a ridicat, şi-a luat picamerul şi-a continuat. Oboseala se lăsa grea peste mîini, cobora în picioare. «Pauză». Venise al treilea schimb pentru mecanicul de locomotivă care ducea la suprafaţă vagonetele pline şi le aducea pe cele goale. «Pauză?» Dobre din nou nu a auzit sau s-a făcut că nu aude întrebarea. A scos două pîini mari, o bucată de slănină, a deschis briceagul şi l-a înfipt în pîine şi i-a îndemnat cu o mişcare a capului pe băieţi: «Mîncaţi!» După colţul galeriei, în lumina farurilor de la locomotivă, a apărut silueta mecanicului: «Ei, măi, şmecherilor, nu mai daţi pline, şomez?» O bucată de cărbune zbură spre el, spărgîndu-se cu zgomot de o grindă. «Golanilor!» Capetele se întoarseră spre Dobre. Simţeam că oamenii sînt la capătul puterilor, că nervii nu vor mai rezista. Vor ceda. Îl priveau insistent, aproape cu ură. Dobre s-a îndreptat spre gura de aeraj şi a respirat adînc. S-a întors apoi spre ei şi le-a răspuns simplu, ca şi cum abia atunci intraseră în mină: «Începem». Şi cuvîntul a rupt nervii. Muşchii s-au încordat, pumnii s-au strîns... Lui Ciomag i se umflaseră nefiresc vinele de la gît, ochii îi erau injectaţi. Dobre a trecut printre ei, s-a îndreptat spre picamer şi s-a aplecat să-l ridice. În clipa aceea, aproape urlînd, Ciomag a smuls o lopată şi s-a repezit. L-am văzut pe Dobre rostogolindu-se într-o parte şi lopata lîngă el, înfigîndu-se adînc în stratul de cărbune, urmată de Ciomag care, nemaiputîndu-şi ţine echilibrul, a căzut cu faţa în mormanul de cărbuni. Totul a fost fulgerător, atît de fulgerător, încît aproape nu ne-am dat seama ce s-a petrecut. Am auzit vocea lui Dobre sugrumată de încordare, de emoţie: «Vedeţi ce-i cu el». Şi abia atunci ne-am dat seama că Ciomag rămăsese întins printre cărbuni. L-au ridicat doi băieţi. Faţa era lac de sînge, şi o tăietură adîncă îi brăzda fruntea. «Apă». Dobre îi spălă rana, în timp ce Ciomag înjura şi gemea. «Nimic grav. O tăietură fără importanţă. O să aibă mai multă trecere la fete». Gluma descreţi puţin frunţile. Dobre îşi luă cămaşa, o rupse şi bandajă capul lui Ciomag. «Şi-acum, la treabă!»

... Dimineaţă, aer curat, lumină puternică, orbitoare, ameţitoare. În curtea minei, schimbul care urma să intre, o fanfară care cînta ceva, cineva a ţinut un discurs. Eram ameţiţi, obosiţi, voiam să dormim. Am plecat cu Dobre. O întrebare mă ardea: «De ce, de ce a fost nevoie de asta?». Dobre mergea tăcut, obosit. După un timp, mi-a spus: «Stăm prost cu planul. Frontul în care am lucrat, oficial, abia astăzi se deschide. Ieri s-a calculat că o zi în plus, aici, ne-ar redresa. M-am oferit eu cu brigada. Au rîs de noi. Şi m-a durut. Ai văzut doar ce băieţi buni sînt». Eram atît de obosit, încît nu puteam realiza dacă glumeşte sau vorbeşte serios despre «bunătatea» băieţilor. Ne-am oprit în parcul din centrul oraşului pe o bancă. Străzile deveneau din ce în ce mai animate, magazinele se deschideau, copiii se îndreptau spre şcoală, pe tarabele din piaţa care cobora pînă aproape de apa Jiului apăreau zarzavaturile proaspete, legumele... Era termenul limită cînd puteam să mai duc la redacţie răspunsul lui Dobre la ancheta ziarului «Ce vrei să devii în viaţă?»

— E momentul? Poţi să-mi răspunzi?

— Nu-i momentul, dar trebuie. Eu mi-am terminat munca, tu abia o începi. Tu m-ai ajutat, trebuie să te ajut şi eu.

— Deci?

— Inginer.

Spus sec, fără nici o urmă de ezitare.

... Şi acum iată-l în faţa mea, după 17 ani, cu tîmplele brumate, prăjină devenită brad solid.

— Ce-ai mai făcut? Voiai să înveţi, să ajungi inginer.

A izbucnit în rîs.

— Multe vrea omul. Nu, am renunţat. Probabil vrei să ştii de ce? Nu ştiu, uneori cred că din cauza mea, alteori...

— Şi Ciomag, ceilalţi băieţi?

— Ceilalţi băieţi? Unii mineri, ca mine, alţii care încotro... În ce-l priveşte pe Ciomag, acum el este şeful, el, da, a ajuns inginer.

Petru ISPAS

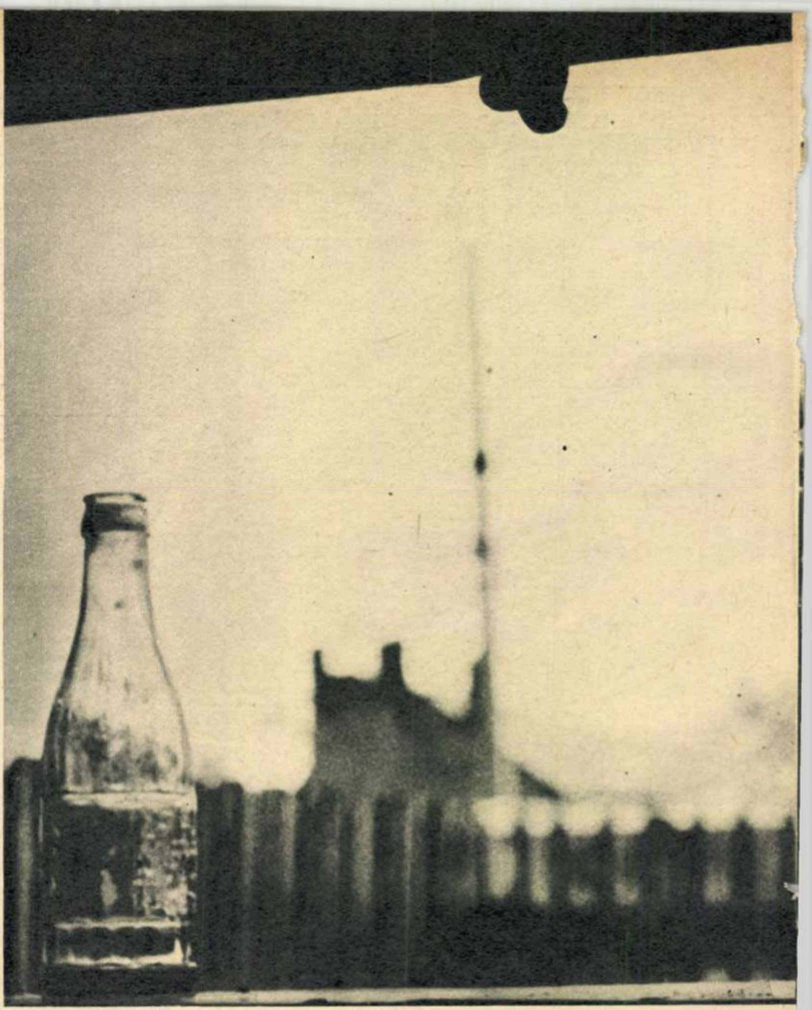

▲ *La lumina opaiţului şi a luminării mai poate fi vorba de comerţ «civilizat»? (Bufetul I.A.P.L. «Segarcea» —bd. Ion Şulea nr. 169.)*

Se transportă mărfurile prin... bucătărie! (Restaurantul «Diham» —bd. Muncii nr. 170.) ▶

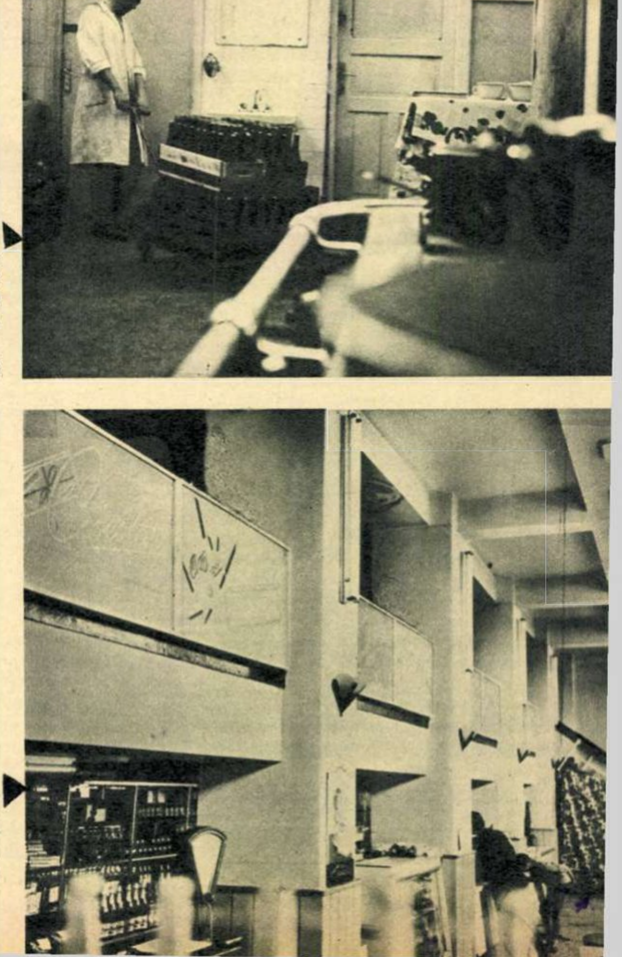

Jos copiii, sus... chefliii! (Cofetăria «Floreasca» — str. Bach nr. 3.) ▶

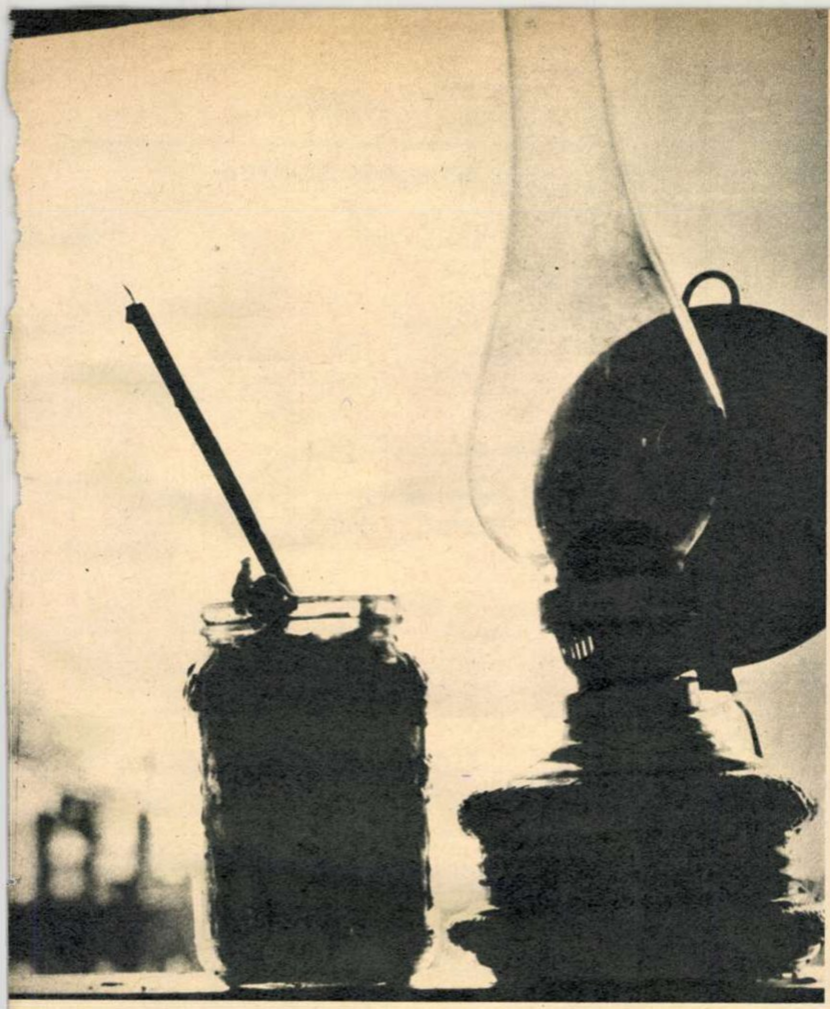

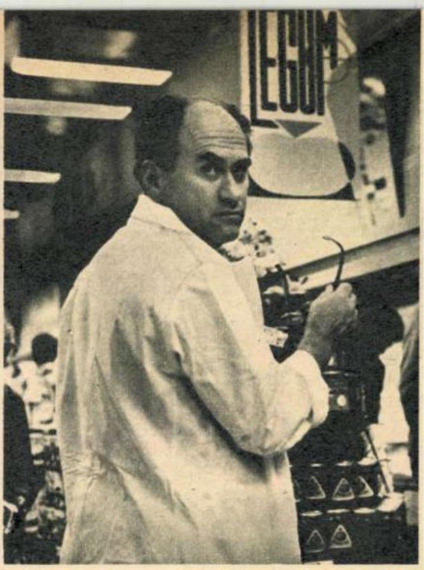

Care este termenul de garanție? Iată o problemă care a avut darul să încrețească serios fruntea interlocutorului nostru Marin Imireanu, responsabilul magazinului «Unic» din bd. N. Bălcescu, nr. 33.

COMERȚ CIVILIZAT... CU RABAT

Există la ora actuală mai multe inspecții (sanitară, comercială, zoo-veterinară, controlul obștesc, autocontrolul) care veghează la respectarea normelor igienico-sanitare în unitățile de alimentație publică, nefiind excluse, ba chiar frecvente, paralelismele. Cu un număr atît de impresionant de forțe antrenate în această acțiune, ar fi de așteptat ca lucrurile să se prezinte într-un mod favorabil. Și totuși, un raid-anchetă întreprins recent prin unități din mai multe sectoare ale Capitalei a scos în evidență o serie de aspecte care apar ca o gravă abdicare de la ceea ce implică, în fapt, noțiunea de igienă și, în ultimă instanță, însăși noțiunea de comerț civilizat. Se invocă, cel mai adesea, în asemenea situații clasicele «motive obiective»: lipsa de condiții, de timp, de fonduri etc. Sînt oare acestea întotdeauna îndreptățite și, mai ales, inevitabile?

Faptul că magazinul O.C.L.-Alimentara nr. 26, din bd. Ion Șulea 146, de pildă, nu funcționează — e adevărat — în condiții optime (localul e vechi, neîncăpător) poate însă constitui o scuză — cum încerca să ne convingă Ion Boiangiu, responsabilul unității — pentru starea de dezordine generală care domnește aici, începînd cu praful de pe vitrina frigorifică și terminînd cu aspectul impropriu sau lipsa completă a echipamentului de protecție al personalului?

— Nu! — susține Andrei Chelemen, inspector șef al Inspectoratului sanitar de stat al municipiului București. Respectarea regulilor și măsurilor igienico-sanitare sînt o obligație generală față de care nu există nici excepții, nici scuze.

— Și ce măsuri se iau în caz contrar?

— Sancțiunile pot merge de la amendă pînă la închiderea — în cazuri mai grave — a localului.

Aflăm însă că amenzile, care și așa erau derizorii, se pot reduce la jumătate dacă se achită în termen de 48 de ore — jumătate din amenda minimă este de... 12,50 lei! ; pe de altă parte, suspendarea temporară sau definitivă a activității unor unități, unde condițiile de igienă nu sînt respectate, continuă să se soldeze, de cele mai multe ori, cu concesii peste concesii făcute unor interese de ordin comercial, de dragul, de cele mai multe ori, al «rentabilității» cu orice preț. Așa este cazul fostului bufet «Segarcea», din bd. Ion Șulea nr. 169, demolat și înlocuit recent cu un fel de baracă de scînduri, unde, la lipsa celor mai elementare condiții de igienă (lumină, apă, instalație sanitară etc.), se adaugă, în permanență, pericolul de incendiu; al magazinului alimentar și al centrului de pîine, improvizate în holul blocului G3 din Balta Albă și menținute și după darea în folosință a celor trei complexe alimentare din cartier; al restaurantului «Diham» din bd. Muncii 170, a cărui bucătărie servește, în același timp, drept cale de transport pentru muncitorii ce descarcă lăzile cu băuturi; al cofetăriei din str. Bach nr. 3 — unica în tot cartierul Floreasca — devenită, în ultimul timp, cofetărie-braserie etc. Ne întrebăm care este în fond rolul controlului sanitar, dacă în loc de a se lua măsuri energice, în situații ca cele semnalate, se dau autorizații, avize favorabile, se trece cu vederea încălcarea regulilor și condițiilor elementare de igienă?

La ineficiența amenzilor și la insuficienta autoritate a organului sanitar se adaugă și alte cauze care generează abateri de la acest capitol atît de sever al igienei.

— Ori fac vînzare în timpul serviciului, ori curățenie — afirmă Olimpia Marcopol, responsabila Centrului de lapte din strada Dionisie Lupu 55, ridicînd o problemă, într-adevăr, destul de complicată, în special pentru unitățile lipsite de personal îngrijitor și al căror program este afectat în permanență servirii.

Cel mai grav dintre toate faptele sesizate în cursul acestei anchete ni se pare însă indiferența personalului unor unități față de calitatea alimentelor oferite publicului.

Se știe că instrucțiunile Ministerului Comerțului Interior interzic primirea mărfurilor pe care nu figurează data livrării, conform standardelor, ca și punerea în vînzare a alimentelor cu termenul de garanție expirat, în cazurile cînd nu există certificat eliberat de organele competente, care să ateste menținerea calității pentru o perioadă precizată. În ce mod — ne întrebăm — s-ar putea respecta aceste instrucțiuni, cînd nici unul dintre gestionarii cu care am stat de vorbă, nici măcar șefii de unități, nici chiar inspectorii de la toate cele cinci inspecții menționate nu cunosc termenele de garanție ale produselor? Iată cum sună cîteva din «considerațiile» interlocutorilor noștri pe această temă: «Îmi ajunge dacă eu constat că marfa e proaspătă, n-am nevoie de dată» (Marin Imireanu, responsabilul magazinului «Unic», bd. N. Bălcescu 33); «Dacă vrei proaspăt, n-ai decît să-ți faci acasă!». (Debora Friș, vînzătoare la raionul de preambalate de la magazinul «Miorița», strada Doamnei 27). Cumpărătorii au însă o altă părere: Uneori mi-e frică să cumpăr. Trebuie să țin regim și cu orice aliment care nu e perfect proaspăt risc să mă intoxic. Ar trebui ca pe ambalajul oricărui produs să figureze (în mod explicit și nu printr-un limbaj cifrat, pe care nici vînzătorii nu-l înțeleg întotdeauna) nu numai data fabricației, dar și termenul de garanție...» (Iuliana Rădulescu, str. Broșteanu 21).

Ne asociem și noi propunerii de mai sus și sugerăm în același timp alte cîteva măsuri care să conducă la îmbunătățirea situației igienei în alimentația publică:

Revizuirea programelor unităților, eventual prin acordarea unei zile din săptămînă cu program redus și prelungirea, din acest buget de timp, a orarului zilnic într-un mod care să permită efectuarea, în bune condiții, a operațiunilor de întreținere a curățeniei din local.

Revizuirea amenzilor, în sensul creșterii lor, pentru că, să recunoaștem, nu poate impresiona pe nici un contravenient o sancțiune de 25 de lei și aceasta redusă deseori la jumătate.

Tragerea la răspundere, și pe cale penală, a celor care, prin punerea în consum de alimente necorespunzătoare, atentează la sănătatea populației.

Retragerea autorizațiilor de funcționare în cazurile cînd nu se respectă normele igienico-sanitare.

Reglementarea mai precisă a atribuțiilor fiecăruia din organele care se ocupă de controlul sanitar, pentru evitarea paralelismelor și creșterea eficienței acestei activități.

Să nu uităm, igiena face parte intrinsecă din nivelul de servire și — la indicii actuali de civilizație a orașului nostru, orice derogare de la cerințele acestui imperativ este inadmisibilă.

Text de ELENA POPA
Fotografii de O. ARCADIE

spectacol pe glob

Cu prilejul festivalului muzical de la Montreux, orchestra radiodifuziunii elvețiene a dat un concert în aer liber în condiții neobișnuite. Locul scenei l-a luat ghețarul Diablerets, la 3 000 m altitudine. 150 de melomani sosiți — ca și orchestra — cu funicularul susțin că Diablerets are o rezonanță superioară sălilor de concerte.

Noua punere în scenă, la Saville Theatre din Londra, a piesei lui Brecht «Ascensiunea lui Arturo Ui» este dominată de interpretarea lui Leonard Rossiter în rolul titular. Folosind un comic-grotesc de bună calitate, care amintește de Chaplin, Rossiter creează în profunzime și cu sensibilitate acest dificil rol brechtian.

«Cher Antoine» de Anouilh, considerată ca fiind, poate, cea mai valoroasă piesă din ultimii ani a autorului, e prezentă și în repertoriul actualei stagiuni la Comedie des Champs-Elysées. Scrisă în maniera «teatru în teatru», «Cher Antoine» derulează în sens invers viața unui mare scriitor, care ar putea fi chiar Anouilh. În fotografie: Francine Bergé, Nelly Benedetti și Claude Nicod, trei interpreți ai spectacolului.

Între 12 și 18 octombrie s-a desfășurat la Budapesta săptămîna dramaturgiei ungare. Cu acest prilej, Teatrul literar a prezentat «Pierderea edenului» și «Confruntare» de Dery Tibor, două piese concepute în stilul oratoriilor, iar Teatrul Katona Jozef a pus în scenă «Mozaicuri», de Erdélyi Sandor, spectacol care dezbate problema dezvoltării individului în societate. În fotografie: o scenă din «Mozaicuri».

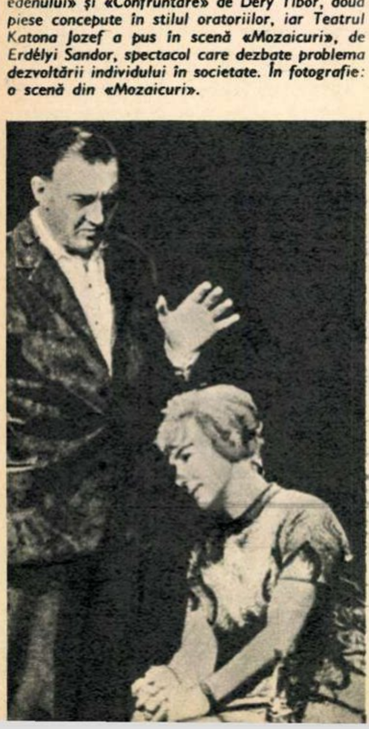

sport

de Emanuel VALERIU

GOLF? DE CE NU?

Cine a încercat, pînă acum, să definească noțiunea de sport și cine se va încumeta s-o facă de-aici înainte, nu a putut și nu va putea evita cele cîteva calități specifice tuturor disciplinelor fizice, printre care contactul cu natura și oamenii, curajul și loialitatea, forța și îndemînarea, puterea de voință și respectul față de cel mai bun, toate convergînd spre desăvîrșirea sănătății trupești și morale.

De asemenea, indiferent de originea lor, disciplinele fizice nu au rezistat prea mult corsetului inițial, devenind accesibile tineretului, chiar celui lipsit de blazonul de familie, necesar cîndva pînă la obligativitate.

De ce oare notez acum aceste adevăruri, îndeobște cunoscute și recunoscute? Pentru că, nu o dată, m-am întrebat (fiind întrebat și de alții) cum poate fi explicată absența unor discipline de pe afișul mișcării noastre sportive? Practicăm ciclismul (într-adevăr, cu mari opinteli), deși nu fabricăm biciclete de curse; asistăm la probe motocicliste, cu toate că, deocamdată, perfecționăm doar o motoretă în industria proprie; ne adunăm cu zecile de mii de-a lungul unui traseu automobilistic, indiferent de faptul că primul autoturism românesc abia s-a născut (îmi îngădui chiar să remarc că raliurile și probele de viteză, în circuit sau de coastă, erau încă și mai frecvente pe vremea cînd nici nu îndrăzneam să visăm o fabrică cu un astfel de profil pe meleagurile noastre); jucăm rugbi, fără a avea intenția de a vorbi englezește; sîntem compatrioți cu soții Drîmbă, campioni supremi ai floretei, deși strămoșii noștri nu s-au duelat în stradă cu lama de oțel cum o făceau francezii ori italienii și, de curînd, am aspirat, prin Ion Țiriac și Ilie Năstase, la racheta de aur a tenismanilor amatori din lume fără a avea în țară măcar un teren de gazon sau ciment și nici măcar 10 mii de jucători legitimați, față de cei aproape 10 milioane din S.U.A., cu ai căror reprezentanți se înfruntau, de la egal,- băieții amintiți.

Și-atunci, golf de ce nu jucăm încă? Sportul numit e vechi, de aproape cinci secole, contemporan cu Ștefan cel Mare, dar frumusețea și utilitatea jocului cu mingea minusculă și crosa elegantă au rămas încă ascunse tineretului nostru.

De ce? Probabil pentru că a lipsit... starterul care să pronunțe formula sacră: «Pe locuri, fiți gata, porniți!» Posibil, pentru că, cine știe cine a asociat (pentru a cîta oară s-ar repeta această eroare?) originea minunatului joc cu cine știe ce alte criterii care au barat, cîndva, drumul tineretului nostru și spre tenis, scrimă, tir, rugbi.

Nu-mi propun, acum, să fac o apologie a golfului, dar nu mă pot reține să nu-mi reamintesc dificilele începuturi ale altor sporturi la noi, printre care și cele deja enumerate, remarcînd totodată strălucirea afirmării reprezentanților noștri, într-un răstimp relativ scurt tocmai în aceste ramuri. De asemenea, voi evoca scurta istorie a caiacului și canoei autohtone, declanșată — într-un moment de genială inspirație — în preajma ediției australiene a Jocurilor Olimpice și în care am ajuns să facem nu numai legea de cîțiva ani, dar să și impunem o școală proprie, la ale cărei izvoare apelează acum și cei mai vechi în ale acestui sport. Mai cred că poate constitui un argument, în favoarea ideii pe care urmăresc s-o servesc (și să o lansez, dacă va fi posibil), anume aceea de a înscrie pe panoplia din ce în ce mai completă a disciplinelor aflate la dispoziția tineretului țării și golful, faptul că ramura luptelor libere nu este nici ea prea veche la noi, dar că n-a întîrziat să ne aducă satisfacții. Și încă ceva, mai proaspăt încă: impetuosul start al judo-ului, a cărui organizare oficială într-o federație de specialitate s-a produs cu ceva mai mult de un an de zile în urmă, primind un răspuns entuziast nu numai la București, dar și în foarte multe orașe provinciale. Sînt sigur că ziua confirmării internaționale nu este foarte îndepărtată nici pentru judokani.

Și atunci, de ce nu și golf? Pentru că materialul costă mult ori fiindcă se cer amenajate terenuri? Sau — și mai simplu — deoarece n-are cine să ne învețe?

Rezistă însă argumentele citate celor pro? Să dăm doar cîteva: sport al vîrstelor începînd cu cifra 12 și sfîrșind dincolo de 80-90 ani; disciplină desfășurată exclusiv în natură, pe un teren variat, lung de cîțiva kilometri, presărat cu iarbă, copaci și ochiuri de apă; întrecere solicitînd plenar și proporțional întregul organism atît în parcurgerea traseului, cît și în momentele de lovire a mingii, concentrînd atenția și nervii, ochiul și gestul lucid, în fracțiunea lovirii mingii care trebuie să poposească în gropița săpată în iarbă. Sport de prestigiu pe o mare suprafață a globului, întinsă din Australia și Japonia pînă în Anglia (țara de baștină) și America, după traversarea continentului nostru în care tot mai multe țări l-au adoptat (Cehoslovacia, Polonia și Iugoslavia printre ele). Disciplină care și-a dat mîna, în ultima vreme, cu turismul, făcîndu-i pe pasionații crosei să ocolească mapamondul pentru a se întîlni între ei, ori pentru a cunoaște un nou traseu.

Și totuși, de ce tocmai acum dau în vileag mai vechea mea frămîntare? Pentru că, într-un anonimat — aproape desăvîrșit — la Singapore, mai zilele trecute, doi români (singurii care joacă acum la noi golf): Paul Tomiță, albit de ani, și elevul său D-tru Munteanu (care i-ar putea fi nepot celui dintîi) s-au încumetat să reprezinte, pentru prima oară, România la un Campionat mondial de golf al amatorilor.

Sămînța a fost aruncată. Cine va lucra de-aici înainte ogorul?

literare

de Valeriu CRISTEA

Teodor MAZILU:

PROZĂ SATIRICĂ

Tipul cel mai ușor identificabil în proza lui Teodor Mazilu este ipocritul. «Tovarășul Mocanu» din schița *Cerc vicios* ține conferințe despre «morala proletară», iar între două expuneri urmărește cu asiduitate pe tînăra dactilografă în subordine. Dar ipocritul caracteristic acestei proze foarte subtile e complex, el își pregătește în liniște mica delapidare sau în orice caz mica afacere necurată, dar faptul nu se reflectă în conștiință. Cu mîna băgată pînă la cot în buzunarul altuia, personajul pare concentrat în cel mai necontingent idealism. Aceasta e schema: ipocritul se interiorizează, nemaidînd în sinea lui cu tifla celor căzuți în cursă, căci în capcană e și el. Ceea ce acest mărunt Tartuffe de cancelarie a pierdut în comparație cu cel clasic e relaxarea și savurarea vicleniei. Rolul asumat se joacă acum și introspectiv. În tăcerea lumii dinăuntru, chicotul furberiei victorioase a amuțit.

Procedeul folosit de autor e de a da mai întîi cuvîntul ipocritului, de a-l lăsa să-și desfășoare larg aripa elocinței sale «principiale» și patetice, strîngîndu-i-o apoi brusc ca pe o pînză de umbrelă cu resort ireproșabil. Cutare personaj vorbește, vorbește într-una, își revarsă mînia asupra celor ce se abat de la dreapta conduită socială sau morală, dar în pauza unei sufocări oratorice, autorul dezvăluie lapidar, pe un ton aparent neutru, de mare efect, mobilul adevărat al jocului astuțios. «Cît de mult s-a schimbat tovarășul nostru Drăgan... — ofta tovarășul Alecu. Nu-l mai recunosc pe tovarășul Drăgan, s-a schimbat totalmente...

Uitîndu-se fix în ochii lui, Alecu i se adresă direct, și mai trist, și mai sfîșietor: Te-ai schimbat, Drăgane, nu mai ești tu...

Și simțea nevoia organică să vorbească tare, ca adunarea să înțeleagă despre ce anume este vorba.

— Cel care stă în fața noastră să fie oare utecistul Drăgan, entuziastul Drăgan? — se întreba Alecu, mirat și îngrozit. Nu, n-avem în față pe combativul Drăgan, pe bunul tovarăș Drăgan... Unde e Drăgan care dormea în sediu pe birouri? Unde e, tovarăși?...» *(Cicatricea)*. «Tovarășul Alecu» pare sincer mîhnit. Dar între două patetice interogații aflăm adevărul: «Mă Drăgane, mă, ce-i cu tine?

Drăgan știe ce-i cere Alecu: să tacă din gură, să nu ceară ca cei vinovați de delapidare de la montaj să fie sancționați.

— Ai uitat totul, Drăgane?»Cazul «tovarășului Alecu» e mai complicat: șantajul alternează cu remușcarea, într-un text satiric de inimitabilă finețe și de aceea de nerezumat. De cîte ori îl critică pe Drăgan în ședințe (pentru a obține îndepărtarea lui din întreprindere sau cel puțin tăcerea lui), de tot atîtea ori Alecu îl invită la... «Cireșica», unde se lamentează și se numește de-a dreptul lichea. «Tînărul cu înfățișarea plăcută și distinsă», avînd «în el ceva delicat, de pianist al cărui compozitor preferat este Chopin», îi urăște pe tovarășii săi de chef și de «afaceri necurate». «Ar fi vrut să-i scuipe în obraz, dar înțelegea că încă nu poate să-i scuipe în obraz. Ceva foarte important îl împiedica să dea frîu liber revoltei pe care o socotea pe deplin justificată. Voia să-și mobileze garsoniera, și din afacerile pe care le făcuse împreună cu acești indivizi nu reușise să-și cumpere decît un aparat de radio și cîteva tablouri». *(Datoria de a avea garsonieră...)* Teodor Mazilu este un dialectician al ipocriziei, pe care o surprinde în răsuciri de viclenie ca și de bizară sinceritate. Eroul satirelor sale este un infractor (penal sau moral) de severă ideație etică, un potlogar care murmură dictonul kantian: «Cerul înstelat deasupra noastră, legea morală în noi», în timp ce zăngăne legătura de chei și șperacle.

Ipocritul e numai unul dintre tipurile prozei lui Mazilu. Un al doilea este reprezentat de omul constrîns să trăiască între niște limite atît de înguste, încît amănuntele se dilată monstruos, amenințînd să cuprindă tot spațiul existenței *(Iaurtul și cunoașterea lumii, Inhalația)*. Mai există și alte tipuri, peste care trecem.

Schițele lui Teodor Mazilu pun în circulație literară demagogi, delapidatori, maniaci, ratați, în mare măsură o măruntă faună birocratică și pseudoartistă. Aici identificăm un punct slab al prozei sale. Căci uneori Mazilu folosește arma puternică a satirei împotriva unui inamic și așa destul de prăpădit, urmărit fără cruțare de litera și spiritul legii, penale sau morale. Pentru ridiculizarea, să zicem, a delapidatorului se degajă aici o energie satirică exagerat de mare, încît rezultă o disproporție. Tocmai o disproporție constituie și esența satirei, dar în sens invers: ținta de lovit trebuie să fie întotdeauna mai puternică din punct de vedere «fizic», material, decît cel care lovește. Din acest complex de inferioritate resimțit de scriitorul satiric în plan fizic (nu însă și spiritual) provine o mare parte din tensiunea specifică genului. La Teodor Mazilu eficacitatea armei satirice e, în unele cazuri, prea mare în raport cu potențialul de nocivitate destul de redus al micului șperțar. Satira sa virulentă, de superioară calitate, are trebuință întotdeauna de un adversar pe măsură.

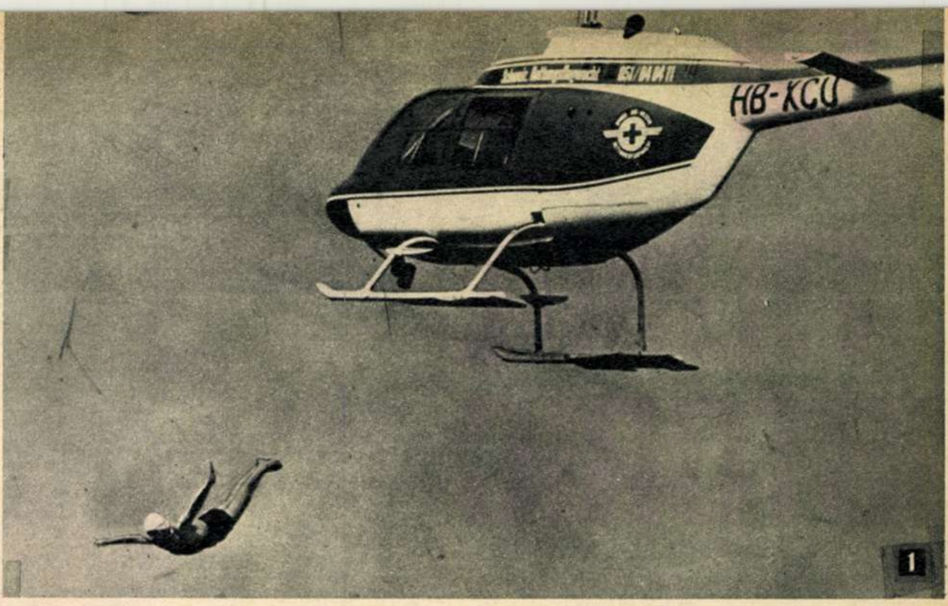
1

CÎND AI NOROC LA GHINION...

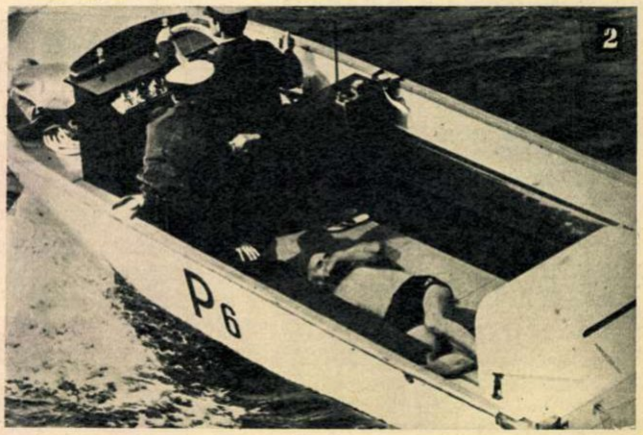
2

Numele de Harry Froboess a fost de mult uitat, deși cel care-l poartă este un fost medaliat olimpic (e drept, din anul 1929) și fost cascador la Hollywood, de o îndrăzneală mergînd pînă la nebunie. Și iată că despre fostul atlet și cascador elvețian se vorbește din nou. Împlinind onorabila vîrstă de 70 de ani, sportivul nostru a vrut să și-o sărbătorească într-un chip, s-o recunoaștem, puțin obișnuit: s-a aruncat dintr-un elicopter în apele lacului Zürich, de la o înălțime de circa 40 de metri (foto 1). După contactul cu apa, o barcă de salvare l-a pescuit în stare de nesimțire (foto 2). Consecințele n-au fost nici prea-prea, nici foarte-foarte... Vrem să spunem că eroul a avut ghinionul să intre în spital și norocul să nu stea acolo decît o zi, după care a plecat acasă «sain et sauf», cum spun francezii.

str. Pestalozzi, 22
tel . 14260

I.I.S. ELECTROBANAT-TIMIȘOARA

EXECUTĂ ȘI LIVREAZĂ
CORPURI DE ILUMINAT

CU:
TUBURI FLUORESCENTE
LĂMPI CU VAPORI DE MERCUR

PENTRU:
INTERIOARE INDUSTRIALE,
INSTITUȚII,
CLĂDIRI PUBLICE,
PRECUM ȘI PENTRU
ILUMINATUL
EXTERIOR

ELBA

FILMUL ISTORIC

UN ACT DE CULTURĂ

Cîteva prejudecăți — și nu de puține ori unele mofturi critice — aruncă anatema asupra genului ca atare, excluzîndu-l din capul locului din familia marii arte, nu înainte însă de a aminti, așa cum se cuvine, rarele excepții ce și-au procurat pe cont propriu certificat de noblețe: westernul (nu spunea André Bazin că «istoria westernului este istoria însăși a Americii?»), un «Ivan cel Groaznic» al lui Eisenstein, un «Faraonul» al lui Kawalerowicz. Asimilat, fără prea multă bătaie de cap, superproducției, filmului-gigant, mai ales celui lansat pe piața internațională de o anumită producție italiană, reprezentată de Carmine Gallone, Michele Lupo, Mario Bava, Pierro Francisci ș.a., pentru care mitologia și istoria îndepărtată nu sînt decît o acumulare de întîmplări excepționale, spectaculoase, filmul istoric și-a atras, nu o dată, asupra lui dacă nu hula împărțitorilor de dreptate în materie de estetică, atunci,în mod sigur, indiferența. Neputința *coloșilor de serie* de a topi faptele istoriei vechi ori ale mitologiei, de a-și apropia spiritul

Marie-José Nat, o autentică fiică a dacilor. ▶

Avem toate motivele să așteptăm cu încredere noul film istoric al lui Sergiu Nicolaescu și Titus Popovici: «Mihai Viteazul». ▼

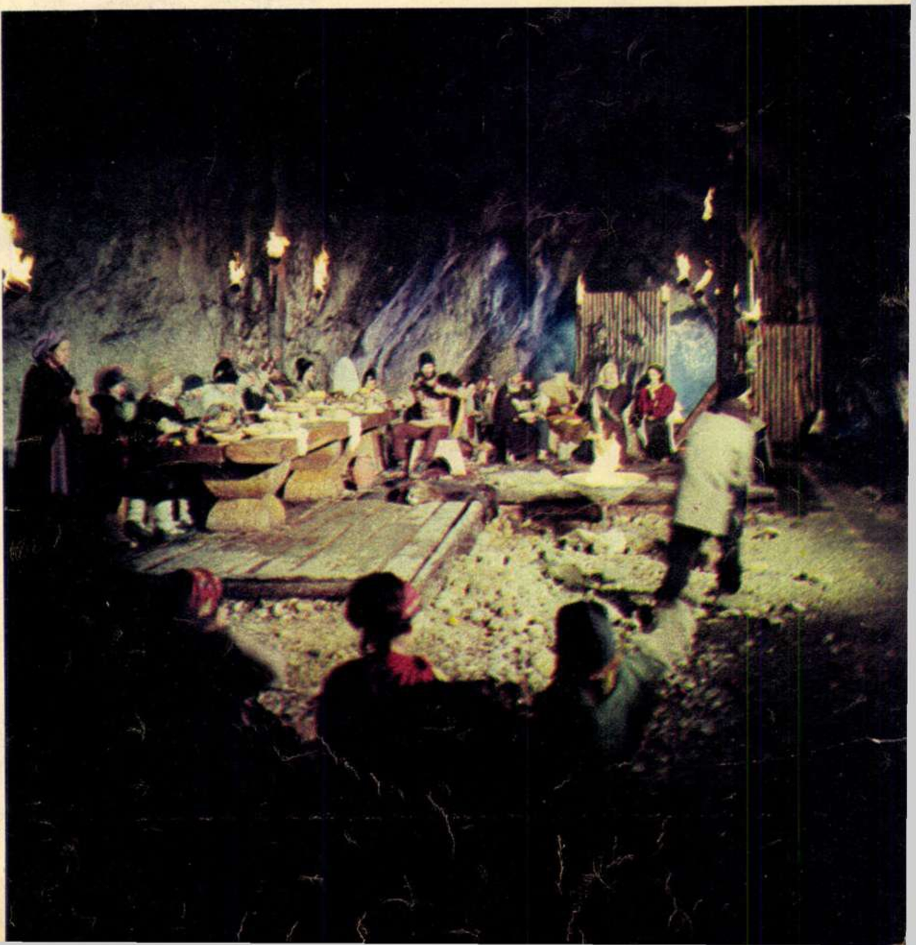

«Columna», încă o întîlnire cu lumea îndepărtată și zbuciumată a strămoșilor noștri. ▶

și culoarea epocilor trecute, s-a răsfrînt nefast asupra întregului gen ca atare, proiectîndu-l în conștiința noastră critică drept un vlăstar admis din conveniență în lumea artei cinematografice.

Larga audiență de care se bucură însă filmul istoric în rîndul publicului, departe de a fi un semn de pauper-tate intelectuală, este satornicită pe atașamentul și încrederea oamenilor în acea artă cu tradiții populare (nu în sens folcloric) pe care o apăra cîndva de mînia snobilor K.G. Chesterton: «Publicațiile populare n-au în ele nimic rău. Ele exprimă locurile comune, eroice și însîngerate pe care s-a clădit civilizația. Și în pofida tuturor cărților proaste, umanitatea nu s-a îndoit și nu se va îndoi niciodată că fidelitatea e nobilă, curajul e splendid, că femeile în pericol trebuie salvate și inamicii învinși, cruțați». Filmul, operînd cu puterea de seducție și transfigurare ce-i este dată, oferă în plus contactul nemijlocit cu «misterul» plăsmuirii civilizațiilor trecute, dă un chip anume unor eroi îndrăgiți, în a căror vecinătate ne place să trăim cîteva ore (curiozitatea, omenească de altfel, de a «vedea» cum arată un Ulise cu înfățișarea lui Kirk Douglas ori Decebal — Amza Pelea, este din plin stîrnită), vine în întîmpinarea impulsului firesc de a întîlni redimensionate și dinamizate evenimentele împietrite din paginile istoriei. Cota parte de spectaculos își spune și ea cuvîntul; marile desfășurări de forțe, drapate în solemnitatea pe care le-o atribuie de la sine istoria, grandoarea care te lasă cu respirația tăiată (o voluptate a contemporanului nostru), stabilesc o relație aparte între ecran și spectator, trezindu-i acestuia sentimentul participării (în cazul în care regizorul nu este un oarecare meșteșugar care transformă solicitarea afectivă într-o zgîlțîială de doi bani). Dacă, în cîteva cuvinte, toate acestea ar constitui primul motor care-l mînă pe om de acasă, în ceasurile sale fericite, filmul de care ne ocupăm îl transportă și într-o zonă ceva mai înaltă, acolo unde istoria nu mai este doar miracol reînviat sub ochii noștri, obiect de contemplare, ci temei pentru prelungirea unor întrebări, pentru aflarea unor răspunsuri mereu actuale, mereu valabile pe scara de valori, de certitudini sau neliniști ale umanității.

Filmul istoric atinge aici treapta de sus a demnității artistice, învecinîndu-se, prin noblețea rostului social și etic, cu marea poezie romantică a secolului trecut.

Cînd vorbim de o adevărată «privire contemporană» asupra istoriei — expresie destul de labilă și ușor înselătoare — nu avem în vedere intrarea în funcțiune a calapoadelor specifice epocii (fiecare epocă are nu numai optica sa proprie, ci și tiparele, calapoadele, ticurile sale; oricît ne convine sau nu, nici noi, modernii, nu facem excepție), ci posibilitatea de a desprinde acele permanențe pe care istoria însăși, în veșnica ei alunecare, le selecționează cu grijă și le trimite, din treaptă în treaptă, către cei care știu să-i deslușească înțelesurile. Strălucit mi se pare, din acest punct de vedere, acel straniu «Faraonul» al lui Kawalerowicz, meditație tragică, cu adînci rezonanțe contemporane asupra destinului unui conducător de stat. Filme ca acesta dovedesc că nu spectaculosul în sine este condiția sine-qua-non pentru copleșirea spectatorului («Faraonul» are momente de extremă austeritate), că ideile nu o iau totdeauna la fugă din fața cailor.

Pe linia acestor strădanii de înnobilare a genului trebuie așezată și o bună parte a creatiei de pînă acum a cineaștilor noștri. De la o vreme se vorbește chiar de «o vocație» a filmului istoric. Nu știu dacă după trei filme — de factură artistică inegală — se poate vorbi chiar de o vocație, dar, în orice caz, există semne neîndoielnice ale unei serioase înțelegeri a rostului și a coordonatelor acestui gen. Cu șase ani în urmă, «Tudor» (scenariul — Mihnea Gheorghiu, regia — Lucian Bratu) dovedea că marele film istoric poate și trebuie să se constituie, în ansamblul unei cinematografii naționale, ca un adevărat act de cultură. Către împlinirea acestui act au mers, ulterior, înseși opțiunile tematice ale cineaștilor noștri, care nu s-au oprit la istoriile și legendele atracțioase din trecutul nostru îndepărtat, ci la momentele cruciale, hotărîtoare pentru destinul unui popor. Istoricii Romei erau convinși că pentru un artist «momentul dacic» este un subiect exemplar: *«Foarte bine faci că te pregătești să descrii războiul cu dacii* — îi spunea Pliniu cel Tînăr lui Caninius Rufus — *căci ce subiect e atît de actual, atît de bogat, atît de vast și, în sfîrșit, atît de poetic?»*

Primul semn de omagiu pe care cineaștii români l-au adus strămoșilor și — pe un alt plan — primul indiciu al dorinței de a nu transforma filmul într-un spectacol ostentativ, pare a fi o anumită concepție asupra monumentalului, înțeles ca o proiecție a felului de a fi al oamenilor, nu ca o aglomerare de detalii exterioare. Monumental este la daci un anumit sentiment lăuntric al istoriei, al timpului. Au conștiința veșniciei, a duratei, știu că vatra lor nu va putea fi clintită și toate gesturile lor poartă semnele acestei încrederi. De aici — o anumită măreție a atitudinilor în fața vieții, a morții. Străinii rămîn cutremurați de tăria unui popor. Tînărul roman Severus, din filmul «Dacii», este obsedat de zîmbetul ultim al dacului muribund: «...de ce rîd dacii în momentul morții?» Va lua cunoștință de o neobișnuită credință, trăsătură definitorie a unui întreg univers mitologic. Tiberius, comandantul legiunilor romane din «Columna», va afla cu tulburare că bătrînul dac Ciungu și-a condamnat la moarte propriul copil, refuzînd orice apel la mila romanilor. Dacă, în general, filmele noastre nu sacrifică adevărul uman de dragul «efectelor tari» — scenele de bătălie, bunăoară, elemente de greutate ale superproducțiilor, apar mai degrabă ca momente-culme firești, ca un ultim act al unor tragedii prin care istoria însăși își sapă drumul — și dacă nu pun preț excesiv pe amploarea figurației, ci pe intensitatea sentimentelor, se observă însă tendința de a înlocui spectaculosul «războinic», ca să spunem așa, cu un altul, exagerat, al vieții de toate zilele. Poate că nu este nimic rău în sine în toată această întreprindere; din păcate însă, din teama ca nu cumva spectatorul să părăsească sala insuficient de copleșit, s-a recurs nu de puține ori la amănunte domestice ieftine, lipsite de substanță.

«Columna» suferă de un excesiv lirism în scenele de dragoste (mîini înlănțuite, insistent filmate, hîrjoneli prelungite prin cîmpii și prin pădure, declarații prețioase, nefirești). Din năzuința de a da un contur puternic dacului obișnuit, de a-l apropia de percepția și sensibilitatea noastră, s-a depășit pragul psihologic. Amănuntele înduioșător casnice din căsătoria Andradei cu Tiberiu (Columna), exagerarea petrecerilor barbare (Dacii), pedanta stilizare folclorică a unor costume încetează de a mai fi *pete de culoare*, ele denunță o măruntă înțelegere a concretizării unui univers pe care, pînă acum, am fost liberi să ni-l închipuim în fel și chip. *Cultura* filmului istoric se însușește însă, desigur, în mers, iar seriozitatea cu care s-a pornit la drum ne îndreptățește să așteptăm o imagine din ce în ce mai scuturată de balasturi a vremurilor încremenite în paginile istoriei.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de A. SĂGEATĂ

telegrame

- *Bunuel, — căruia i-am închinat un articol în numărul trecut — cineast recunoscut pentru umorul cu care își anunță mereu «ultimul film al carierei sale», se află iarăși pe platouri. Titlul acestei noi creații: «Tristana». În rolul principal: Catherine Deneuve, cu care Bunuel a mai colaborat la realizarea filmului «Belle de jour» (Frumoasa din timpul zilei).*
- *Deși la prima sa tentativă regizorală Vittorio Gassman nu s-a bucurat de cine știe ce aplauze, apreciatul actor italian nu se dă în lături să-si mai încerce o dată norocul. Se vorbește de un «Gulliver», în care ar urma să interpreteze și rolul principal.*
- *Odiseea spațială a trei astronauți care nu izbutesc să se mai întoarcă pe pămînt va fi tema viitoarei producții a lui John Sturges, specialist al filmelor de aventuri (Cei șapte magnifici). Cei trei vor fi: Gregory Peck, Richard Crenna și David Janssen (El Fugitivo).*
- *Andrzej Wajda, care în ultimii doi ani a lucrat film după film, se pregătește pentru o nouă creație de amploare: «Bătălia de la Grünwald». Protagonist: Daniel Olbrychski (Cenușă, Totul de vînzare), actor în care Wajda are din ce în ce mai multă încredere.*
- *Joanna Shimkus, în fotografie, și Franco Nero vor fi parteneri într-o ecranizare după povestirea lui D.H. Lawrence «Doamna și țiganul».*
- *Presa franceză ne informează că Jacques Tati prospectează exterioarele unui nou film, «Yes, Mr. Hulot». Autorul intenționează să-l realizeze în două versiuni, franceză și engleză.*
- *Lino Ventura și Marlène Jobert, «vedeta cu pistrui», a cărei cotă de popularitate este în continuă creștere, au fost solicitați de către regizorul José Giovanni pentru un film polițist: «Ultimul domiciliu cunoscut».*
- *Regizorul sovietic Iuri Ciuliukin ecranizează nuvela lui Iuri Kazakov «Teddy», povestea unui urs dresat care, pînă la urmă, își ia lumea în cap. «Vedeta» se numește Goșa și este o somitate a circului, familiarizată de mult și cu platourile. Celebrul urs a fost împrumutat și unor filme franceze și italiene.*

Ana Szeles — o adevărată zînă.

O nuntă ca-n basme.

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÎNEȚE

ÎN SFÎRȘIT, UN FILM-BASM PENTRU COPII...

Mai vibrează oare copiii acestei epoci în care flotile de stații cosmice investighează spațiul extraterestru și cosmonauți temerari schițează figuri de balet pe Lună, mai pot vibra oare acești copii ai erei cosmice în fața bietelor minuni săvîrșite de vrăjitorii și zînele străvechilor basme populare? Ce șanse poate să mai aibă bravura lui Făt-Frumos, călare pe bidiviul său zburător, în anii noștri în care cavalerii rachetelor impetuoase iau cu asalt tăriile? Elisabeta Bostan crede în actualitatea basmului, în capacitatea universală a omului de a visa, în vraja eternă pe care fantezia înaripată o va exercita asupra tinerilor. Are dreptate. O dovedesc nu numai cele două distincții care i-au încununat ultimul ei basm cinematografic, la Festivalurile internaționale de la Moscova și de la Ciudad de la Plata, dar mai mult decît atît, interesul larg pe care l-a trezit în rîndul publicului tînăr.

Cineva scria, pe drept cuvînt, că «din toată filmografia regizoarei, acesta este momentul care o reprezintă cel mai convingător». Dacă privești imaginile publicitare în vitrina cinematografului, ai poate un ciudat sentiment de piesă de teatru fotografiată. Impresie înșelătoare, pentru că — cu toată montarea à la Méliès — filmul mărturisește o permanentă strădanie de a vizualiza. Gianni Rodari, cunoscut scriitor italian pentru copii, observa la Moscova, unde a făcut parte din juriul care a acordat sufragiile sale filmului românesc: «Este poate tradițional, dar tocmai în aceasta stă și farmecul său!» Mînuind aparente imagini convenționale, autoarea vădește adesea îndrăzneala de a figura, cu inventivitate, abstracțiunea, de a comenta cinematografic expresii populare. S-a arătat, de pildă, că formula «a depăna timpul» a găsit, în imagine, o întrupare cinematografică de puternic efect, cea a lui Moș Vreme și a uriașei sale roți, pe care, la un moment dat, Făt-Frumos, cu îndrăzneala zănatică a vîrstei sale, încearcă s-o oprească din mers. Chiar imaginea acelui armăsar zburător care deschide genericul cuprinde ceva din elanul etern al basmului românesc.

Dincolo de minunile pe care le săvîrșesc eroii, cu sprijinul maeștrilor de trucaje optice, se întrevede mereu ipostaza cotidiană a omului de la țară, transfigurată de fantezia povestitorului. Într-o clipă de răgaz, între două încercări, Făt-Frumos și Zîna lui se așază, precum perechile de îndrăgostiți de la țară, la malul iazului, pe o bancă, și văzduhul începe să tremure sub mîngîierea stihurilor de iubire. «Iubește mîndro într-o sară/ să-ți ajungă întreaga vară...» zice viersul și e ciudat că în sală, purtați de muzicalitatea sa, micii spectatori par a degusta și ei momentul liric, la o vîrstă cînd primează fapta, lupta, nu meditația și nostalgia. De altfel, farmecul versului popular te învăluie încă din prolog, cu acel «Taci cu tata, taci!», stihuit domol, mai în joacă, mai în serios, și însoțit de făgăduieli care cresc treptat, pînă la buclucașa promisiune a «tinereții fără bătrînețe». Pline de sugestii sînt și scenele în care Făt-Frumos, după ce a primit fluierul a cărui vrajă e limitată doar la trei chemări, sacrifică una pentru ca s-o mai vadă o dată pe zîna cea frumoasă,și cea în care, în iureș de luptă, eroul basmului aruncă spada la pămînt, își scuipă voinicește-n palme și îl apucă, țărănește, de grumaz pe hîdul adversar. Încărcătura metaforică, în asemenea episoade, este evidentă, fără ostentație: transfigurarea flăcăului obișnuit de la țară în personaj de basm. Și nu numai că această filiație înnobilează filmul, dar îi conferă și un pregnant caracter național.

Mai puțină poezie are finalul, aș zice mai bine cel de-al doilea final, pentru că «Tinerețe fără bătrînețe» are unul... în plus! Cînd la sfîrșit de tot începe împăratul din film să ne explice ca un dascăl — și nu dintre cei mai buni — cum stau lucrurile, cînd începe el să tălmăcească sensuri și simboluri, vraja se destramă. Există, firește, o simbolică a basmului nostru popular, dar ea nu este servită niciodată cu ostentația pe care o face, la sfîrșit, filmul Elisabetei Bostan. De altfel, acolo, în secvența nunții, există și o flagrantă neglijență de imagine, o umbră nefericită pe obrazul actriței Ana Szeles, pe care nimeni din echipă, probabil, n-a observat-o minute întregi și care nu contribuie la fotogenia interpretei. Și e păcat, pentru că Ana Szeles este în acest film o adevărată zînă, are o frumusețe triumfătoare care contribuie la a face personajul mai convingător. Alături de ea, un debutant, tînărul Mircea Breazu, dezvoltă un joc simplu și ponderat, zugrăvind cu noblețe figura tradiționalului erou al basmului nostru popular. Muzica lui Temistocle Popa, melodioasă, cu teme ușor de memorat, schițează cu discreție eficace climatul de feerie al filmului.

Ultima producție a Elisabetei Bostan a trezit în critica noastră de specialitate voci contradictorii. Am avut impresia că în unele cronici, analizîndu-se raportul dintre basmul original și transpunerea sa cinematografică, limbajul regizoarei, caracterul tradițional al unor mijloace, s-a uitat un lucru esențial: că acest film a fost adresat copiilor și adolescenților. Aici, oricît s-ar neliniști unii confrați, n-ai ce-i face. Școlarilor nu le place nici Godard, nici Antonioni. Și nu văd ce ar fi rău în asta, dacă în loc să le oferi «Winnetou» sau «Comisarul X», dacă în loc să-i expui porției de sălbăticie neroadă, întotdeauna prezentă în repertoriul nostru cinematografic, îi trimiți la un basm să deprindă voluptatea fantasticului și gingășia poeziei populare...

C. TEODORU

O poveste c-un drac amărît

Ieri noapte, pe la două, m-am pomenit la mine acasă cu Scaraoțchi.

— Gata? — zic.

— Gata.

Nu părea prea bine dispus bătrînul. Ne-am înțeles din ochi, am oftat spășit și resemnat și am pornit să-mi caut hainele. M-am îmbrăcat pe tăcute ca să nu-mi trezesc nevasta (prea s-ar fi bucurat!), pe urmă mi-am ales din dulap o trusă de voiaj.

— Ce faci? — a suspinat plictisit musafirul.

— Niscaiva haine de drum...

— Nu te-ncurca. Dacă prindem calul de noapte, sîntem băieți aranjați. În două ore ne lasă fix lîngă oală.

Dar nu s-a întîmplat așa. Ne-au luat-o alții înainte, draci mai tineri, mai înfipți, așa că ne-am văzut abia în zori în salonul de recepție.

Aici, o coadă imensă. Păcătoși cu duiumul, organizare proastă (patru draci în concediu, tocmai acum toamna cînd se numără bobocii și se descoperă furtul în gestiune).

— Ce facem?

— Așteptăm, frate-meu.

Și ne-am retras într-un colț mai răcoros al iadului să fumăm cîte o țigară. Aici mi-am amintit de nevastă, de prieteni și mi-au dat lacrimile.

— Poți să-mi spui cu ce-am păcătuit?

— Nu-mi amintesc bine... Trăiești cu nevasta șefului?

— Eu!?

— Stai, nu te oțărî. Ai furat 18 849 lei de la Centrul apicol din Vatra Dornei?

— Mă confunzi cu gestionarul Toader Adochean.

— Ai falsificat acte la un grup școlar energetic și ți-ai însușit bani grei din bugetul școlii?

— Pardon, ăsta e administratorul Nicolae Eugen Chitoc din Brașov.

— În sfîrșit, vedem noi. Poate te scot mai ieftin.

— Tu poți face orice! Ești doar cel mai mare aici.

— Nu mai sînt de mult... M-au făcut drac a II-a. N-am pregătire corespunzătoare.

Mi-a mai cerut o țigară și a oftat din străfunduri. Părea prăpădit cu firea:

— Am și eu niște necazuri. Am făcut un mare pocinog și, eventual tu, cu relațiile tale, m-ai putea ajuta.

Eram numai ochi și urechi.

— S-a întîmplat așa că, deunăzi, am tras și eu un chefuleț la voi pe pămînt, cu unul Gheorghe Radu, contabil la I.C.R.A. I-am băut banii (banii întreprinderii) și omul a intrat în pușcărie. Nenorocirea e că am uitat focurile aprinse și cazanele fără apă. Mi-au crăpat 40 de oale și drăcovenia e că n-am repartiție pentru oțel decît în anul 3969. Mă rog, 2000 de ani trec repede, dar chestia e că află șeful. Stai să vezi, panoramă. De la foc s-a aprins depozitul de combustibil (lemn în valoare de 1,7 milioane) și recuzita cu cămășuțe.

— Astea ce dracu' mai sînt?

— Cămășuțe de îngerași. Îmbrăcăm băieții noștri cu ele și-i trimitem pe pămînt. Și prinde poanta la naivi, creduli și gură-cască. Cum a fost cazul la Cluj cu Aladar Magiarosi, care s-a dat drept încasator al uzinei electrice, fraierind zeci de cetățeni.

— Și cum te pot eu ajuta?

— Simplu. Te întorc pe pămînt și faci o vizită în județul Argeș. Treci mai întîi pe la Uzina de autoturisme din Pitești, căreia beneficiarii i-au refuzat piese de schimb, livrate cu defecțiuni, în valoare de 1,7 milioane lei. Oțel rebut, pe care îl aduci la noi, îl topim și-mi fac cazanele la loc. Pe urmă treci pe la Întreprinderea textilă din Pitești și faci rost de cele 58 refuzuri de calitate în valoare de aproape 2 milioane lei. 161 649 m.l. țesături, numai bune pentru îngerașii noștri. Dai o fugă și pe la Întreprinderea forestieră și încarci celuloza, lăzile de fag, toate refuzate de beneficiar, lemn irosit în valoare de 1,7 milioane lei. Ce părere ai?

Cînd m-am trezit mi-am zis: «bine că totul nu a fost decît un vis».

Și totuși, zilele următoare, cînd am fost la Pitești, Cluj, Brașov, Vatra Dornei, am văzut că faptele corespund adevărului. O fi vrut încornoratul să mă încerce?

Bani picați din cer?

Într-un răstimp de numai 8 luni de zile, Consiliul Superior al Agriculturii a obținut din județul Ilfov, de pe terenuri agricole nefolosite, necultivate sau deteriorate pe parcurs, fabuloasa sumă de 1 800 000 lei. Interesant de remarcat că recolta virtuală a acestor terenuri (cu alte cuvinte dacă cele 520 hectare deteriorate ar fi fost cultivate cu grîu, porumb sau legume) ar fi valorat mult mai puțin: aproximativ 70-80 mii lei.

Acești bani picați din cer au fost obținuți prin concursul binevoitor al mai multor întreprinderi din județ și București, unități devenite de la o zi la alta contravenienți ai legii pentru apărarea, conservarea și buna folosire a pămînturilor agricole.

Metoda nu comportă nici o fantezie, nici procedee complicate și nici riscuri deosebite. Cu puțină indolență și nepăsare, oricine poate conduce camionul prin mijlocul lanului cu păpușoi și oricine poate provoca stricăciuni ogorului cultivat, lărgind inutil terenul afectat construcțiilor industriale. Și asta cu atît mai mult cu cît amenzile sînt suportate de către întreprindere și nu de către autorii stricăciunilor constatate.

La acest vărsămînt filantropic au participat în mod deosebit Schela de extracție Titu (30 000 lei), I.C.S.I.M.-București (60 000 lei), întreprinderea «Borangicul» (20 000 lei), întreprinderea «Electromontaj» (5 000 lei), Întreprinderea de construcții și depozite din Ministerul Petrolului (10 000 lei).

1 800 000 lei scoși din bugetul întreprinderilor și mutați în seiful Consiliului Superior al Agriculturii. Atît doar că, încasînd acești bani, agricultorii noștri n-au devenit cu nimic mai bogați. Terenurile deteriorate se înscriu la capitolul pierderi, în vreme ce amenzile încasate sînt, în contextul economiei generale, simple operații financiare, gologani nefructificați, mutați dintr-un buzunar în altul. Cel mai simplu calcul matematic ne conduce spre o singură concluzie demnă de luat în seamă: 90 000 lei pierduți din pricina terenurilor încălcate.

Ce ar fi să schimbăm procedeul și să încasăm amenzile direct din portofelul celor surprinși în flagrant-delict? Băieții noștri, amatori de raiduri prin porumb, ar realiza o adevărată agricultură intensivă, din moment ce, așa cum au dovedit-o ultimele opt luni, se pot obține beneficii nete, în valoare de aproape două milioane de lei, de pe 520 hectare scoase din circuitul agricol.

Vă prezentăm restaurantul „Capetelor cucuiate“

Cine dă cu capul de pragul de sus, înseamnă că a intrat să viziteze restaurantul «Peștera».

După o statistică oficială, întocmită cu rigurozitate de către responsabilul localului, Constantin Nițilă, 30 de bărbați în greutate normală contractează aici zilnic cucuie de mărimi diferite. Aici deci, la «Peștera», într-un local de lux, cu prețuri piperate și ospătari sobri, și nu într-o tavernă oarecare, cu personal agresiv și bătăi spectaculoase.

Treaba e simplă: scara care conduce spre salonul de la subsol trece printr-o intrare liliputană. Coborînd, omul o observă, se frînge din șolduri și-și ferește capul. De jos în sus — mister! — intrarea apare dimensionată normal. O iluzie optică perfectă (șmecher băiat, proiectantul ăsta), care-l determină pe consumator să adopte o ținută normală, să urce, drept, naiv și bun, pînă cînd, pe neașteptate, se pomenește cu o lovitură năprasnică în moalele capului.

— Ați avut și accidente tragice, tovarășe Constantin Nițilă?

— Două, trei pe zi. Am dus persoane și cu salvarea. Totul depinde de viteza de deplasare a clientului. Urcă omul scările, vesel și sprinten, încasează o măciucă mai forte. Pășește omul piano, scapă mai ieftin.

— Considerați capcana de la intrare un punct de atracție al localului?

— Există și oameni care se amuză, ne lămurește un ospătar al localului. Vorbesc de cei care stau la mese și pîndesc victimele senine care urcă. Ieri, de pildă, un domnișor a rîs să se prăpădească ore în șir. La plecare a uitat și el să-și plece capul. A plecat băiatul cu comprese pe frunte. În ultima vreme am montat o pernă ca să amortizăm oarecum șocul.

— De ce nu instalați și o saltea ca să cadă omul pe moale?

— Zău nu ne arde de glume! Încetul cu încetul o să ne pierdem clienții. E cu adevărat revoltător ce s-a întîmplat aici. Mobilier scump, fantezie în decorarea saloanelor — un efort financiar deosebit pentru T.A.P.L. — și, colac peste pupăză, la toate acestea o intrare criminală.

Ne-am adresat în continuare constructorului.

— Într-adevăr, intrarea e stranie. Așa a prevăzut proiectul. L-am executat întocmai.

Ce părere are proiectantul? Aflăm răspunsul la secția de arhitectură și sistematizare a Consiliului popular al municipiului București.

— Schița de sistematizare n-a ținut seamă de anumite anomalii ale terenului. Am mai primit reclamații. Este vorba de o eroare de proiectare.

Eroare de proiectare? Dar bine, fraților, cînd faci la o casă de oameni intrare ca pentru cotețul de găini, asta se cheamă greșeală sau nerozie?

— Lucrurile se mai pot aranja.

De acord. O singură întrebare: cheltuielile de reparații vor fi scoase tot din bugetul unității?

Foiletoane de L. TIMBUS

Printre anacronismele încă larg răspîndite pe continentul african — tribalismul, formă de organizare economică și social-politică caracteristică populațiilor aflate în stadiul de dezvoltare al comunei primitive.

SUBDEZVOLTAREA LA FAȚA LOCULUI

de Corneliu **VLAD**

«Africa — spunea cineva — trebuie să învețe în același timp scrierea și moneda, plugul și statul centralizat». Continentul acesta atît de bogat în resurse continuă să rămînă încorsetat ca nici o altă parte a lumii în tipare de viață anacronice. Deși are o populație care reprezintă a zecea parte din omenirea de azi, totalul producției continentului african este net inferior celui al Italiei, de exemplu. În Africa, așadar, observatorul poate întîlni, din nefericire, subdezvoltarea la ea acasă.

Pentru cît timp încă? Se apreciază că țările africane ar avea nevoie de aproximativ 250 de ani ca să atingă — în actualul ritm de creștere a producției — nivelul de azi al țărilor cu dezvoltare medie. Cum pot fi recuperate într-un răstimp cît mai scurt aceste două secole și jumătate? Ce eforturi se fac în acest sens?

În avionul care face cursa Dakar-Conakry, tovarășul meu de drum, un african, citea o ediție recentă a cărții lui René Dumont, «L'Afrique Noire est mal partie» (Africa neagră a pornit-o prost). Cu cîteva săptămîni în urmă, o cumpărasem și eu la Paris. Era aceeași carte pe care, imediat după apariție, președintele Republicii Africii Centrale o recomanda drept lectură membrilor guvernului său.

Nu demult, la Tananarive, s-a desfășurat procesul a doi foști demnitari, învinuiți că au defăimat politica economică și socială a guvernului. În fața instanței, unul dintre inculpați a venit cu volumul lui Dumont și, așa cum te-ai fi așteptat să jure pe o Biblie pentru a-și dovedi sinceritatea, a citat — în sprijinul său — fragmente din analiza pe care profesorul francez o consacra dificultăților întîmpinate în dezvoltarea economică a Republicii Malgașe.

«SFIDAREA SUBDEZVOLTĂRII»

Fără a oferi un panaceu pentru problemele complexe ale țărilor africane, cartea lui René Dumont, primită la apariție în diferite medii africane cu o atenție comparabilă poate doar cu reacția produsă în Europa Occidentală de «Le défi americain» a lui Servan-Schreiber, și-a propus întocmirea unui diagnostic lucid și precis al «bolilor copilăriei dezvoltării» (cum le numește autorul), așa cum se manifestă ele în aria continentului african. «Sfidarea subdezvoltării» — cum s-ar putea chema, prin analogie cu titlul cărții lui Schreiber, tema dezbătută în «L'Afrique Noire est mal partie» — înfruntarea și înfrîngerea ei, constituie în fapt pentru țările africane singura alternativă de perspectivă.

Pînă nu demult, idealizarea simplistă, optimismul exagerat față de perspectivele evoluției Africii se instalaseră destul de confortabil în optica unor cercuri de pe continent. «Euforia independenței politice», cum a fost numit acest fenomen, iluziile nutrite că, sub faldurile steagului și în acordurile imnului național, țărilor africane le sînt deschise toate drumurile spre un progres rapid, fără obstacole și capcane, pe calea dreptății sociale, a propășirii și fericirii, au cedat, treptat, în fața unor aprecieri mult mai realiste, bazate pe situația de fapt.

Atenția generală este polarizată acum, cînd majoritatea teritoriilor continentului au devenit state suverane, de imperativele dezvoltării — lichidarea înapoierii Africii față de alte regiuni ale globului, crearea unor economii naționale independente, ridicarea nivelului de viață al locuitorilor continentului. Pentru că, deși este un continent potențial bogat, Africa rămîne în continuare regiunea de pe glob aflată pe treapta cea mai de jos a dezvoltării și, în plus, progresează în ritmul cel mai lent. Aceste aprecieri, formulate și în cursul unei reuniuni a Comisiei economice pentru Africa a O.N.U., se sprijină pe date de necontestat. Din cele 37 de state ale lumii cu un venit anual pe cap de locuitor sub 100 de dolari, 25 sînt africane. Iar în aceste 25 de țări trăiește peste 90 la sută din populația continentului. Creșterea medie anuală a producției pe locuitor a fost, în ultimii ani, de numai circa 1,1 la sută în Africa — față de 2,5 la sută în America de Nord, 1,2 la sută în America Latină, 4 la sută în Asia de sud-vest etc. Practic, interpretează economiștii, aceasta înseamnă că doi din trei africani n-au beneficiat în ultima vreme de nici un spor, cît de mic, de venit național. Tot mai conștienți de seriozitatea acestui fapt, liderii africani s-au aplecat cu cea mai mare atenție asupra factorilor care hotărăsc dezvoltarea, asupra căilor de creare a unei baze tehnico-materiale moderne în statele continentului.

ÎN LUPTĂ CU BLESTEMUL MONOCULTURII

Agricultura în primul rînd beneficiază de întreaga atenție pe care i-o conferă faptul de a fi, în Africa, cel mai important sector al activității productive: în acest domeniu lucrează două treimi din totalul populației active, contribuind cu două cincimi la produsul brut. Producția agricolă în ansamblu se dezvoltă însă într-un ritm lent; în unele țări se manifestă chiar tendințe de regres. Majoritatea economiilor africane continuă să rămînă specializate doar în producția anumitor mărfuri pentru export. Fostele metropole, diverse alte state occidentale se străduiesc să folosească în continuare țările africane cu surse ieftine de materii prime. Așa se face că astăzi o serie de țări africane «monoproducătoare» depind, în bună măsură, de principalul produs destinat schimburilor comerciale. În Gambia, arahidele reprezintă 95 la sută din valoarea globală a exporturilor, în Niger, 90, iar în Senegal, 81 la sută; în Ciad, pe primul plan se află bumbacul — 90 la sută din mărfurile exportate, în Etiopia — cu 80 la sută — cafeaua, în Liberia — cu 68 la sută — cauciucul, în Gabon — cu 60 la sută — lemnul... Sporirea prețurilor la produsele finite, importate de țările africane, și, simultan, deprecierea tot mai accentuată a prețurilor la mărfurile «tropicale» au menținut, în ultimii șapte ani, la același nivel veniturile agricultorilor din țările Organizației Comune Afro-Malgașe, deși producția agricolă a statelor respective a crescut între timp cu 25 la sută. În fața acestei situații, diferitele guverne africane se orientează tot mai marcat către o politică de lichidare a monoculturii, către diversificarea produselor lor de export. Senegalul, de pildă, își propune lărgirea evantaiului de culturi agricole, ceea ce ar scoate economia țării de sub domnia absolută a arahidelor. În regiunea cea mai fertilă a țării, Casamance, autoritățile locale mi-au relatat că planurile lor imediate prevăd reducerea ponderii arahidei în economia regiunii, sporirea producției de orez, în vederea suprimării importurilor, — pe plan regional și apoi național — aclimatizarea și extinderea culturilor de bumbac pentru ca — împreună cu Senegalul Oriental și Sine Saloum — această regiune să pună capăt importului de bumbac în țară. Și exemplul Senegalului nu este singular.

ÎNTÎI CONVINS ȘI APOI ÎNVĂȚAT

Se ivesc însă, în această campanie de restructurare și modernizare a agriculturii, probleme din cele mai diferite. De pildă, cointeresarea materială a țăranului nu se poate exercita în acele zone ale continentului — destul de importante încă și astăzi — care trăiesc în limitele economiei de subzistență, unde adesea banul nu spune nimic agricultorului. Preocupat doar de asigurarea produselor necesare propriei sale familii, ignorînd cîștigul ce se poate realiza din vînzarea surplusului agricol, țăranul african din aceste regiuni nu este interesat în creșterea producției pe ogorul său, în asimilarea unor metode agrotehnice cît de cît evoluate. Într-un sat aflat în sud-estul Senegalului, un țăran mi-a arătat cu mîndrie orez moștenit de la bunicul său, dar pe care nici el, nici numeroși din consătenii săi aflați în situații similare nu intenționau să-l comercializeze: tradiția spune că vechimea produselor depozitate măsoară noblețea și îndestularea respectivei gospodării. Și aceasta, într-un moment cînd, pentru satisfacerea cerințelor de orez în alte regiuni senegaleze, statul este nevoit să recurgă la import. Superstițiile, mentalitățile retrograde frînează dezvoltarea agriculturii și în alte regiuni ale continentului. În Republica Malgașă, mormintele fastuoase durate în granit, care se înmulțesc de la an la an, tind să reducă tot mai mult posibilitatea valorificării raționale a terenurilor agricole.

Este un motiv foarte concret pentru care autoritățile africane au creat în numeroase state o rețea de educație menită să ridice nivelul general al cadrelor din agricultură, indiferent dacă este vorba de simplul țăran din junglă care trebuie convins (iar abia după aceea învățat) să folosească îngrășămintele, insecticidele și semințele selecționate, de copilul care își însușește concomitent alfabetul și evaluarea suprafeței unui teren, calcularea prețului unui sac de bumbac, tehnica săpării unei fîntîni, sau de «animatorul rural» care trebuie, la rîndul său, să difuzeze într-o serie de sate învecinate cunoștințe despre folosirea diferitelor materiale de construcție, întocmirea unui buget familial, repartizarea produselor agricole între consum propriu și vînzare.

În Guineea, 1968 a fost proclamat «anul promovării agriculturii». Au fost inițiate cu acest prilej o serie de campanii pentru sporirea producției agricole și introducerea unor noi culturi. Aproape în același timp a fost lansată și campania de alfabetizare a populației. În localitatea Timbi Madina, am întîlnit la intrarea în perimetrul tîrgului săptămînal tradițional o tablă obișnuită de școală: cei ce veneau la piață trebuiau să dovedească mai întîi practic, printr-un fel de extemporal fulger, că frecventează cursurile de alfabetizare. Este foarte semnificativă corelarea campaniei agricole cu cea de alfabetizare; evident însă că aceste ac-

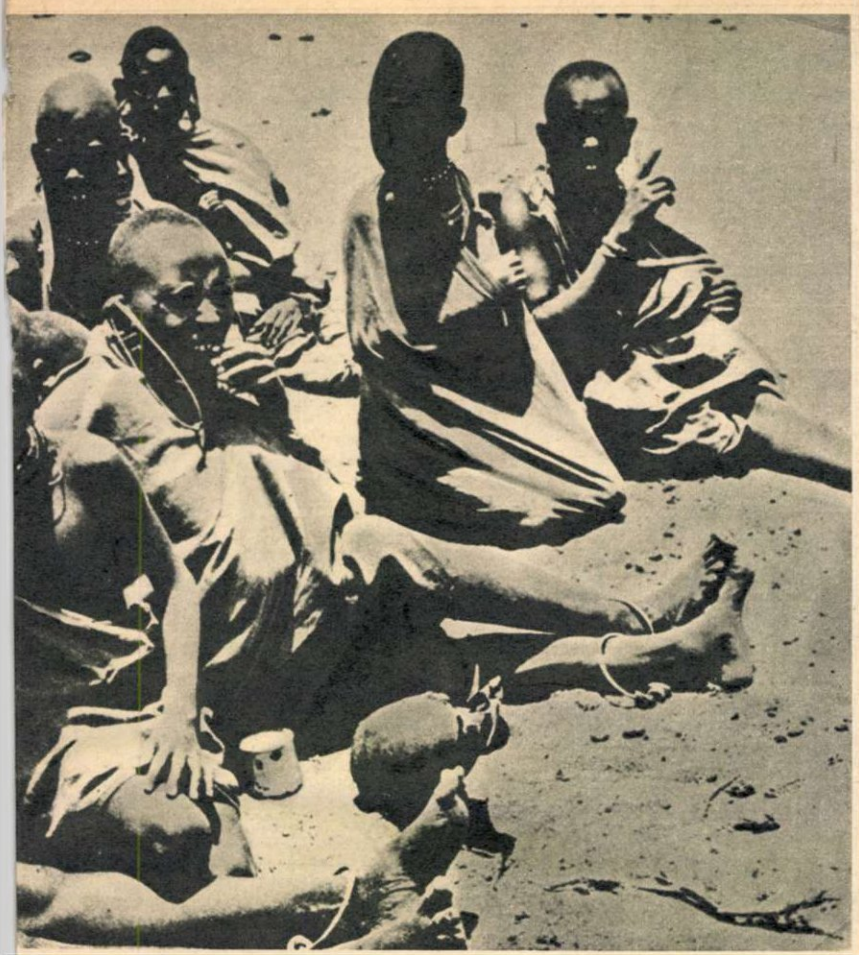

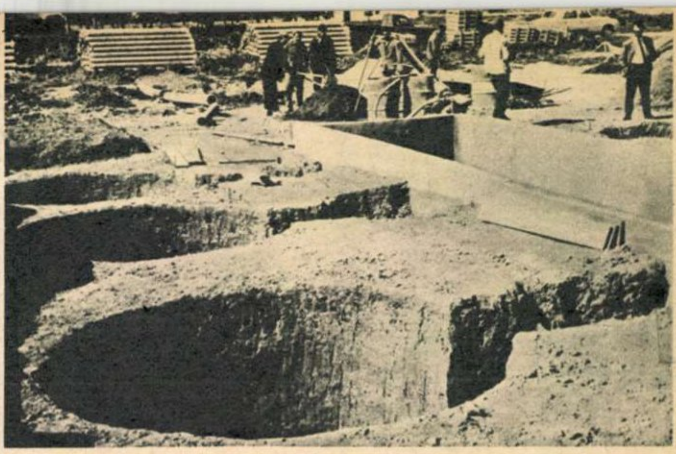

Lipsa apei afectează mari teritorii ale continentului african. Dintre încercările ce se fac pentru a o remedia, vă prezentăm această instalație de desalinizare a apei de mare, realizată în Tunisia.

Laborator modern de predare a limbilor străine cu ajutorul metodei audio-vizuale la Universitatea din Dakar (Senegal).

țiuni cer eforturi deosebit de mari. Secretarul de stat pentru educație națională al Guineei, Tibou Tounkara — pe care l-am întîlnit imediat după ce se întorsese dintr-o inspecție prin țară — mi-a vorbit, referindu-se la dificultățile începutului campaniei de alfabetizare, despre faptul că adesea cursurile se țin seara tîrziu, după terminarea lucrărilor agricole, în condiții grele. Am reținut din informarea pe care domnia sa urma s-o prezinte guvernului acest pasaj: «Anul agricol nu poate fi o scuză pentru neglijarea alfabetizării de către unele federații. Este vorba de două acțiuni complementare. Și apoi, să nu uităm că Vietnamul, de exemplu, alfabetizează în condiții mult mai grele — în condiții de luptă».

PRINCIPALUL AX AL PROGRESULUI

Dacă agricultura este privită în general ca principalul furnizor de resurse proprii ce urmează să fie puse în slujba dezvoltării, industria se dovedește, pentru tot mai multe state africane, principalul ax al progresului în perspectivă. Directorul ziarului guvernamental guineez «Horroya», Fodé Berete, îmi spunea, referindu-se la atenția acordată agriculturii în planurile economice ale guvernului de la Conakry: «La noi în Guineea se spune că agricultura creează industria, iar aceasta, la rîndul ei, urmează să determine și să asigure avîntul agriculturii». Autoritățile senegaleze (de altfel situația este similară pentru multe alte țări) concep crearea și dezvoltarea treptată a unui embrion industrial național pornind de la ramurile industriei care se bazează pe prelucrarea materiilor prime furnizate de agricultura țării. Se spune de altfel că printre primele produse industriale «africane» un loc important îl ocupă zahărul, uleiul, țesăturile, țigările, conservele etc. O serie de state merg însă deja mai departe pe calea industrializării — R.A.U. posedă o industrie metalurgică ce furnizează o gamă largă de produse; în Congo-Kinshasa metalurgia și construcțiile navale fac progrese simțitoare; Gabonul se plasează printre primii producători mondiali la o serie de produse din lemn etc. Prin realizarea unor proiecte în curs, în viitorul apropiat Guineea va produce bauxită, Algeria și Libia, amoniac, Nigeria și Camerunul, îngrășăminte azotoase, Senegalul, fosfați, Congo-Brazzaville și Etiopia, potasiu, Kenya, celuloză etc.

Pentru aceasta trebuie învinse însă numeroase greutăți. Astăzi, de pildă, randamentul în industrie pe locuitor este în Africa de 30 de ori mai mic decît în țările industrializate. În plus, în afara existenței materiilor prime și a forței de muncă, pentru crearea unor întreprinderi industriale sînt necesare importante resurse financiare. De aceste dificultăți înțeleg să profite cercuri interesate în menținerea Africii ca rezervă de materii prime ieftine. Ofensivei monopolurilor străine li se opune, în diferite țări ale continentului, între care R.A.U., Tanzania, Algeria, Guineea, Congo-Brazzaville, sectorul economic de stat, care permite guvernelor respective să dețină pîrghii principale ale dezvoltării economiei naționale.

ÎN CEL MAI BUN CAZ — PALEATIV

În Africa există astăzi 41 de state independente. Fiecare dintre ele pornește de la date inițiale distincte, fiecare dintre ele își concepe dezvoltarea potrivit unei căi proprii. Viziunea de ansamblu apare complexă și nu lipsită de contradicții. Se poate însă observa că dacă pînă acum cîțiva ani accentul cădea pe factorii exteriori ai dezvoltării (ajutor economic și tehnico-științific, import de capital sau cadre specializate), astăzi el se concentrează tot mai mult asupra efortului propriu, asupra capacității instituțiilor naționale de a-și asuma, ele însele, responsabilitățile procesului de dezvoltare. Sînt de mult consacrate atît cifrele care ilustrează potențialul deosebit al Africii, cît și cele ce indică gradul scăzut de folosire a acestor resurse în prezent. Directorul Programului de animație rurală din Senegal, Ben Mady Cissé, îmi spunea că în momentul de față doar 20 la sută din populația țării are o contribuție eficientă la opera de dezvoltare; restul de 80 la sută constituie ținta eforturilor campaniilor de animație rurală, care își propun «să facă din omul senegalez un factor al modernizării societății». După unele calcule, circa 80 la sută din resursele naturale și 90 la sută din mîna de lucru a continentului se găsesc în afara producției moderne și, astfel, nu servesc efectiv dezvoltării economice.

În numeroase țări, factorii responsabili invocă stăruitor necesitatea mobilizării cît mai depline a resurselor naționale — materiale și umane — în realizarea obiectivelor propuse și acționează în acest sens. De multe ori se pornește de la acțiunea de inventariere riguroasă și rațională a resurselor țării. Rezultatele obținute au fost nu o dată surprinzătoare. În Nigeria, de pildă, ultimul recensămînt al populației a dezvăluit că există cu 20 de milioane de nigerieni mai mult decît se estimase cu un deceniu în urmă. În Volta Superioară s-a anunțat de curînd descoperirea unui filon de aur care se întinde pe kilometri întregi: perspectivele dezvoltării țării, în ansamblu, ar putea suferi în funcție de această descoperire modificări importante. Actualul plan șeptenal al Guineei inserează între principalele obiective «evaluarea judicioasă a resurselor locale, cu participarea activă a populației și a cadrelor administrative și politice din toate regiunile».

Orientarea către valorificarea posibilităților proprii este determinată, în bună măsură, și de convingerea tot mai larg răspîndită că ajutorul străin nu poate fi luat drept gir al unei dezvoltări economice independente. «Finanțarea externă, guvernamentală sau particulară, pe lîngă faptul că nu servește în perspectivă țărilor noastre, constituie pentru guvernele africane un pericol permanent în ce privește libertatea lor de acțiune, atît pe plan politic intern cît și pe cel extern — îmi spunea ziaristul malian Bakary Traore. Pe de altă parte, ajutorul străin influențează nefast progresul țării care îl primește și prin aparența de prosperitate efemeră pe care o creează; uneori el acționează ca o diversiune, mascînd necesitatea realizării unor transformări radicale ale societății. În cel mai bun caz, ajutorul este un paleativ și nu o soluție».

cronică satirică

de Teodor **MAZILU**

NOSTALGIA PENSIEI...

Y e un om încă tînăr, bolile nu l-au asaltat, părul nu i-a căzut, dantura arată ca o reclamă convingătoare, cu toate astea gîndurile, toate, spre pensie îi zboară. Pensia i se pare nu încununarea unei vieţi de muncă, ci apogeul vieţii, de aceea fiecare zi care-l desparte de pensie i se pare o adevărată pedeapsă a destinului.

Y nu mai trăieşte de la o vreme. Şi-a amînat trăirea pentru mai tîrziu. Y nu mai trăieşte, îşi aşteaptă pensia. Aşa că a reuşit să-şi transforme viaţa într-o sală de aşteptare. Croşetează, citeşte, se uită pe fereastră, se scarpină în urechi şi aşteaptă ca poarta de aur a pensiei să se deschidă şi pentru el.

Desigur, Y are şi el dreptul la pensie. Nimeni nu-i contestă acest drept. Dar Y a început încă de pe acum — cu aproape douăzeci de ani mai devreme — să ducă o viaţă de pensionar. N-are boli, dar îşi îngrijeşte cu fanatism boli imaginare. Voltaire, dacă nu mă înşel, spunea că dacă Dumnezeu n-ar fi existat, ar fi trebuit inventat. Y aplică acest paradox glumeţ în materie de boli. Dacă bolile nu există, ele trebuie inventate. Şi cu oarecare bunăvoinţă, Y a reuşit să-şi confecţioneze cîteva.

Îi e teamă ca pensionarea să nu-l găsească nepregătit, de aceea caută să se antreneze, să se acomodeze din timp. Şi toată viaţa şi-o transformă în aceste exerciţii de aclimatizare. Caută să-şi cruţe energia. În măsura posibilităţilor, caută să muncească cît mai puţin. Vrea să se cruţe, să se păstreze... De altfel, tot timpul n-a făcut decît să se ferească, să se apere, să se îngrijească. Dacă ar fi după el, s-ar închide într-o cutie de sticlă, ar sta acolo amorţit şi n-ar învia decît în ziua pensiei.

Şi-a făcut rost de galoşi şi tabieturi de om bătrîn... Pensia i se pare supremul examen la care va fi supus, de aceea ia conspecte, învaţă, dornic să reuşească şi el la un examen în viaţă.

El s-a autoamorţit — dar timpul se încăpăţînează, nu vrea să treacă.

Galoşii şi tabieturile stau şi aşteaptă clipa în care se vor putea răsfăţa în voie.

Mai are încă douăzeci de ani de muncă şi-l apucă groaza cînd se gîndeşte că timpul nu-i vine în ajutor, îl lasă să aştepte.

El s-a autoîmbătrînit, şi pensia nu vine.

---

dialog cu cititorii

de H. **DONA**

Într-o scrisoare în care trece în revistă cîteva dintre acţiunile întreprinse de revista noastră în ultimul timp, cititorul *N. Drugă* din Bîrlad se opreşte şi asupra materialelor în care am tratat problema tinerilor specialişti care refuză să se ducă în provincie, la locurile de muncă în care au fost repartizaţi. Declarîndu-se pe deplin de acord cu ideile susţinute de redactorii noştri, tov. N. Drugă ţine în acelaşi timp să deplîngă «discrepanţa care există între viaţa intelectuală din Capitală şi cea din oraşele de provincie, mai ales cele mici», şi afirmă chiar că «această diferenţă pare că se lărgeşte pe măsură ce trece timpul». Înţelegînd o anumită amărăciune, care nu este numai a corespondentului nostru, ci şi a altor intelectuali nebucureşteni, ne-am permite să nu-i împărtăşim concluziile pesimiste. Desigur, diferenţe există, şi ele se datoresc atît unor cauze obiective (nu e nimic anormal ca un oraş cu un milion şi jumătate de locuitori, care dă o cincime din producţia industrială a ţării şi care este şi capitala republicii să aibă o viaţă intelectuală mai bogată şi mai intensă), cît şi unor cauze de natură subiectivă (concentrarea, poate exagerată, a instituţiilor culturale şi ştiinţifice, recrutarea, prin concurs sau fără, a celor mai bune cadre din toată ţara, neajunsuri în difuzarea materialului informativ şi documentar etc., etc.). Şi totuşi, situaţia este incomparabil mai bună decît în urmă cu cîteva decenii. Numărul intelectualilor a crescut considerabil în toate oraşele ţării, după cum a crescut mult şi numărul şcolilor şi diferitelor instituţii de artă şi cultură. În cîte oraşe existau în trecut teatre permanente şi în cîte există astăzi? (Exemplul Bîrladului, din care ne vine scrisoarea, şi care nu e nici măcar reşedinţă de judeţ, e concludent) Să nu uităm, de asemeni, că dincolo de criticile pe care nu încetăm să i le adresăm, televiziunea este totuşi cel mai important instrument contemporan de vehiculare a culturii; or, ea este egală pentru toţi, bucureşteni sau provinciali. Şi, în fine, ţara noastră nu este atît de întinsă, distanţele nu sînt atît de mari încît să putem vorbi de «izolarea» unui oraş sau altuia. Amintim toate acestea nu pentru că am voi să minimalizăm problemele ridicate de interlocutorul nostru, ci pentru a demonstra că există condiţiile ca peste tot să se dezvolte o activitate intelectuală intensă. Iar încadrarea în viaţa oraşelor de provincie a noi şi noi promoţii de tineri intelectuali nu poate decît să contribuie salutar la intensificarea acestui proces.

Cititorul *Gr. Panait* din Brăila e tare supărat; îl deranjează, după cum ne scrie, «zarva» tot mai mare care se face în jurul vedetelor de cinema şi de muzică uşoară, faptul că fotografiile lor se găsesc de vînzare la chioşcurile de ziare şi apar «mereu» prin reviste etc. Unde vede tov. Panait nenorocirea, nu înţelegem; ba chiar am fi de părere — cu riscul de a-l enerva în plus — că se face prea puţin la noi pentru popularizarea autenticelor vedete şi pentru satisfacerea curiozităţii inocente a publicului. Artă a spectacolului fără vedete nu poate să existe, după cum nu poate fi extirpată nici tendinţa firească a spectatorului de a se regăsi, într-o formă idealizată, în artiştii care dau viaţă scenei sau ecranului. Nu piere lumea dacă un tînăr (sau chiar un mai puţin tînăr) colecţionează «poze de artişti»; e un «cult al personalităţii» cu care ne putem împăca foarte bine.

Cititorul *Filaret Muha* din Roman se plînge că există uneori diferenţe în ce priveşte dimensiunea unor exemplare ale revistei noastre. Are dreptate, deşi e vorba, îndeobşte, de abateri de cîţiva milimetri. Nu înţelegem nici noi cum asemenea greşeli pot scăpa unei tipografii înarmate, pînă-n dinţi, cu aparataj electronic. În orice caz, ne luptăm pentru remedierea unor asemenea cusururi. Nu ne putem lua însă angajamentul să nu mai publicăm fotografii mari (care depăşesc cadrul unei singure pagini) la mijlocul revistei (pag. 16-17 sau 20-21). Toate revistele ilustrate din lume publică asemenea fotografii, iar «deteriorarea» produsă de capse poate fi considerată insignifiantă.

Speranţa pe care şi-o exprimă cititorul *Emeric Ambruş* din Lugoj de a vedea rîndurile sale «ajunse pe mîinile unor tovarăşi care-l vor ajuta» este îndreptăţită. Redacţia noastră va face toate demersurile necesare pentru ca plîngerea dumisale — întemeiată după părerea noastră — să fie rezolvată repede şi pozitiv.

---

tv

de Felicia **ANTIP**

PENTRU FETE ŞI BĂIEŢI

Se întîmplă ceva — ceva bun — cu emisiunile pentru tineret. Nu ştiu cum se explică schimbarea. O constat doar. S-ar zice că, în sfîrşit, televiziunea începe să înţeleagă virtuţile şi necesităţile spirituale ale adolescenţilor de azi. «Bună seara fete, bună seara băieţi» este, cred, cea mai bună emisiune. Nu numai cea mai bună rubrică a emisiunilor pentru tineret. Nu numai cea mai bună rubrică distractivă. Pur şi simplu cea mai inspirată, cea mai armonioasă şi cea mai omogenă emisiune din tot programul televiziunii. Elisabeta Mondanos şi Titi Acs au lăsat cu mult în urmă nivelul «Realităţii ilustrate» (care, în paranteză fie spus, a început să lîncezească, să se anemieze, să conţină multă apă de ploaie, multe floricele şi bibiluri şi prea puţină substanţă. Plictisesc, mai cu seamă, pseudoreportajele în care se arată peisaje sau siluete şi se debitează banalităţi dulcege). Emisiunea-magazin pentru tineret nu face concesii gusturilor dubioase — secvenţele muzicale, de pildă, sînt de cea mai bună calitate — se adresează exclusiv telespectatorului inteligent, are ritm şi nerv. Băieţii şi fetele apar pe micul ecran nu în postura ţeapănă, stînjenită, la care-i obligă uneori prea numeroşii pseudoreporteri ai televiziunii, ci aşa cum sînt în realitate: spirituali, dezinvolţi, romantici sau făcînd paradă de luciditate. Meritul e pe jumătate al lor, pe jumătate (şi poate jumătatea cea mai mare) al scriitorului Octav Pancu-Iaşi. Să aplaudăm deci fără rezerve emisiunea «Bună seara fete, bună seara băieţi» cît timp n-a păşit încă pe panta aceea pe care, după cum ne învaţă, vai, experienţa, o apucă, la un moment dat, mai toate emisiunile promiţătoare. Dar să nu cobim.

Şi alte emisiuni au darul de a ne pune în contact cu tineri în cea mai bună formă a lor. Mă refer la emisiunile de ştiinţă semnate de Dan Huliera. Mi se pare inspirată şi alegerea profesorului Alexandru Şumschi ca autor al emisiunilor de iniţiere muzicală. Vorbeşte frumos, cu prezenţă de spirit şi, bineînţeles, cu competenţă. As reproşa totuşi acestor emisiuni caracterul puţin prea didactic, accentele pedante. La capătul ciclului de emisiuni consacrate circului — excelent gîndit şi prezentat de George Sbârcea — subliniem încă o dată importanţa pe care o are personalitatea realizatorilor. Emisiunile pentru cei mari ar putea să înveţe acest lucru din experienţa unor emisiuni pentru cei mici sau pentru cei aproape mari, care au ştiut să descopere, în ultima vreme, colaboratori preţioşi.

La acest punct se cuvine să notăm că semnalul nostru în legătură cu prezentarea concursului «Cheia oraşului» pare a fi fost recepţionat cu maximum de operativitate. Aşteptăm deci cu speranţă şi înlăturarea celorlalte neajunsuri.

Şi, în sfîrşit, cîteva cuvinte despre seriale, despre cele anume destinate prin menţiune expresă, sau prin ora programării, tineretului. (De fapt, toate serialele sînt urmărite de cei tineri şi de aceea orele la care sînt difuzate acum mi se par mai convenabile.) Mă voi referi doar la ultimele două, în ordine cronologică, «Misterul din peşteră» şi «Maiorul Vifor». «Misterul din peşteră» are mai multe elemente de suspense (o, Belphegor, de ce scrii suspans?) decît seria Maigret, mai puţină dulcegărie decît «Lunga vară fierbinte» şi, mai ales, farmec. «Maiorul Vifor», mai realist în prezentarea naziştilor decît «Căpitanul Kloss», are meritul de a despărţi albul de negru cu o intransigenţă care nu poate să nu le meargă la inimă celor tineri. De o parte abnegaţia, slujirea pînă la capăt a unei cauze drepte, de cealaltă — delaţiunea, dorinţa de căpătuială, trădarea. Ca-n filme? Nu. Ca în viaţă. Ca în viaţa cea mai adevărată. Cît timp nu-ţi sînt indiferente valorile morale, cît timp nu faci compromisuri în probleme de principiu, ai dreptul să te numeşti tînăr. (De fapt, om.) Nu cred în didacticism. Cred însă în tot ceea ce demonstrează că nimic nu e mai derutant decît confuzia oportunistă a valorilor, că nimic nu e mai degradant decît o conştiinţă prea îngăduitoare cu sine.

Căci mai sînt şi tineri care...

APARTAMENTELE NU SE CONSTRUIESC CU SCUZE

(Urmare din pag. 7)

ca terasă pentru că nu are... ieșire. Blocul I2 are în schimb prevăzute căzi pentru baie care nu se găsesc în comerț și nici nu se mai fabrică. La blocul C1 din Piața Gării, vopsitul tîmplăriei nu este inclus în deviz (scăparea costă 12 000 lei), iar la blocul alăturat, C2, suma care depășește devizul, prin lucrări extrem de necesare dar pierdute din vedere inițial, este de circa 200 000 lei. Balcoanele apartamentelor, de exemplu, neavînd panouri despărțitoare lasă cale liberă de la un capăt la altul al blocului, la toate nivelele.

FIECARE PE LEGEA LUI

Neexistînd o corelație între întreprinderile care trebuiau să coopereze s-a ajuns în fața unor situații paradoxale: blocul C2 e gata pentru recepție, constructorul l-a terminat fiindcă trebuia predat la 30 septembrie, dar Oficiul pentru construcția de locuințe proprietate personală nu a asigurat încă rețeaua conductelor de gaze pentru bloc și pentru centrală. Astfel că locatarii așteaptă pînă ce se vor aduce gazele cale de un kilometru. Ing. Valeriu Rădulescu, șeful oficiului, acuză, la rîndul său, pe alții. Nu e prea greu să găsești în altă parte vinovații. Practic însă locatarii vor intra în încăperi cu luni de zile mai tîrziu. Și asta la 2-3 ani după ce au fost depuși banii.

DAR NICI CONSTRUCTORUL

...n-a făcut eforturi deosebite... ca să rămînă în urmă. A lăsat lucrurile să meargă de la sine. Să lucreze fiecare cum știe, sau cum nu știe, și să vină fiecare muncitor cînd vrea. Numai în șase luni, Trustul de construcții-Craiova, constructor al blocurilor de locuințe de care vorbim, a totalizat 398 000 ore/om neutilizate din fondul de timp maximum disponibil — prin învoiri, concedii fără plată, absențe nemotivate. Tocmai de aceea justificarea întîrzierilor prin lipsa forței de muncă nu este convingătoare. Chiar dacă uneori, pe perioade, s-a simțit — e drept — nevoia unor anumiți meseriași, ca zidari, vopsitori, cu o mai mare preocupare și interes necesitățile s-ar fi asigurat. Numai la I.S.C.M., la sfîrșitul lunii august erau în plus peste 1 400 muncitori față de numărul mediu. E greu de crezut că printre ei nu s-ar fi găsit cei interesați. Asta presupune însă ca cineva să le ceară transferul lor temporar, să fie interesat de soarta lucrărilor, să țină la prestigiul întreprinderii. Notăm pentru viitor necesitatea acestei colaborări. E cel puțin anormal ca într-o parte oamenii să stea sau să lucreze numai pentru a se afla în treabă, și în altă parte să fie oprite lucrările din lipsa muncitorilor.

La blocurile L și N s-a stat luni întregi din cauza unei «mici» omisiuni. După ce s-au așezat temeliile nu s-a știut cu ce fel de cărămidă se vor continua zidurile. Locatarii au pretins cărămidă obișnuită, iar constructorii foloseau blocuri de B.C.A., dar nici acestea nu erau asigurate în cantitate suficientă. S-a recurs la împrumuturi ; un bloc se apropie, cu chiu cu vai, de sfîrșit, asupra celuilalt continuînd încă discuțiile.

Nici utilajele existente pe șantiere n-au fost folosite în mod rațional. Excavatoarele, buldozerele și betonierele Trustului de construcții au însumat zeci de mii de ore de întreruperi. Conducerea șantierului a înregistrat situația și acum aruncă întreaga vină a rămînerilor în urmă pe seama... anotimpurilor trecute. Asta nu înseamnă că nu s-au primit prime, deși situația e cea menționată mai sus. Tovarășul Gabriel Ciupagea, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Dolj, e de părere că primele sînt îndreptățite. Ne întrebăm cît de necesare erau, din moment ce se știa că s-au părăsit fronturi de lucru, că s-a întîrziat darea în folosință a apartamentelor și că aproape 500 dintre ele nu-și vor primi anul acesta locatarii, deși erau prevăzute în planul de stat. O primă soluție pentru redresarea situației, propusă de tovarășul vicepreședinte, ar fi redistribuirea unor fonduri la pozițiile rămase în urmă. Nu de fonduri însă duce trustul lipsă, ci de oameni cu simț de răspundere și de o cît mai bună organizare. E adevărat că l-am întîlnit pe tovarășul Ciupagea pe șantiere ocupîndu-se îndeaproape de mersul lucrărilor, dar tocmai Consiliul popular trebuia să intervină ferm și la timp cunoscînd situația, știind că Întreprinderea de prefabricate-Craiova a întîrziat livrarea panourilor (a început abia în luna august), deși blocurile care le utilizau își așteptau locatarii la sfîrșitul anului. Chiar și după această lună ritmul de lucru este lent — se primesc jumătate din panourile necesare. Acestea nu numai că au fost insuficiente, ci și de proastă calitate. În timpul transportului de la fabrică pe șantier panourile s-au fisurat, iar cele rămase s-au fisurat în timpul montării, neprezentînd o suprafață plană. Aceasta a dus la finisaje de proastă calitate, a necesitat numeroase rectificări și corecturi. Alteori însă vina o poartă direct constructorul, ca în cazul blocului finisat C6, Valea Roșie, unde la etajul al doilea au rămas goluri de beton de 50-60 cm, necesitînd manoperă și material în plus pentru executarea plombelor. Precizînd că blocul are zece nivele, lesne de închipuit cîte prejudicii aduce o asemenea treabă de mîntuială.

ÎN CEASUL AL UNSPREZECELEA

Pentru că ne aflăm nu foarte departe de începutul anului, subliniem necesitatea asigurării unui front larg de lucru pentru șantierele anului 1970. Pentru anul acesta timpul care a mai rămas trebuie utilizat la maximum, fiind obligatorie repartizarea rațională a forței de lucru și a materialelor. Graficele de lucru trebuie reactualizate și respectate întocmai, lucrările corelate în mod logic. Nu se mai poate admite ca și în anul următor să se construiască blocuri care să aștepte neocupate racordurile la gaze, lumină, încălzire. E necesar ca fiecare punct de lucru să aibă asigurat pentru timpul friguros continuitate în lucrări. Este o obligație curentă și elementară a constructorilor. Banii statului, primiți cu acte, planificați încă de la început pentru asemenea lucrări, trebuie folosiți cu maximum de randament. Locatarii au nevoie de apartamente, fiindcă iarna nu poate fi așteptată ascultînd scuzele proiectanților și constructorilor.

---

reflector științific

SĂ NE CUNOAȘTEM „CASA“

Aselenizarea înfăptuită, debarcarea pe Marte la orizont... Ce va mai urma? Vă așteptați probabil să spunem: Iupiter sau Venus. Nu. Fundul Oceanului continuă să rămînă, în multe privințe, o mare necunoscută a Terrei, iar «planurile pentru pătrunderea omului în «subsolul» propriei sale case nu sînt cu nimic mai puțin pasionante decît cele vizînd la cucerirea cosmosului. Astfel, în jurul anului 1980 se prevede construirea unui ansamblu submarin de sfere locuite care să exploreze lanțul de munți din Atlanticul central, care își înalță «piscurile» la... o adîncime de 2 200 m.

«Camerele» locuite vor avea un diametru de 4 m, iar pereții vor fi făcuți din ceramică și titan. Proiectul a fost elaborat de companiile americane «General Electric» și «Corning» și el este considerat doar un punct de plecare pentru crearea de laboratoare submarine care să acționeze pînă la o adîncime de 7 000 m.

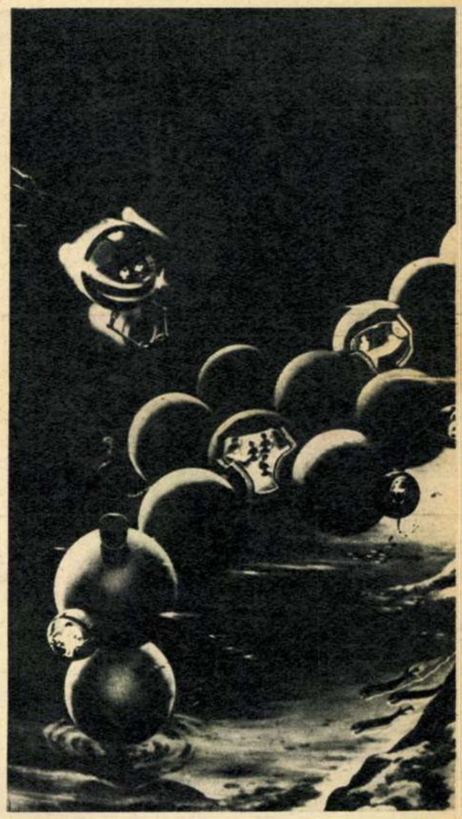

O EMISIUNE T V NEOBIȘNUITĂ

Un aparat japonez de endoscopie permitînd televizarea în culori a stomacului va oferi noi posibilităti de depistare precoce a cancerului gastric. Aparatul este dotat cu un ghid de lumină și de imagine, o lampă cu xenon, o cameră de televiziune în culori și un post receptor în culori. Imaginea mărită a stomacului poate fi astfel văzută simultan de mai multe persoane. Lumina lămpii cu xenon, condusă prin ghidul de lumină, luminează interiorul stomacului și imaginea este transmisă prin ghidul de imagine la camera de televiziune în culori.

Imaginea în culori furnizată de acest aparat este deosebit de clară.

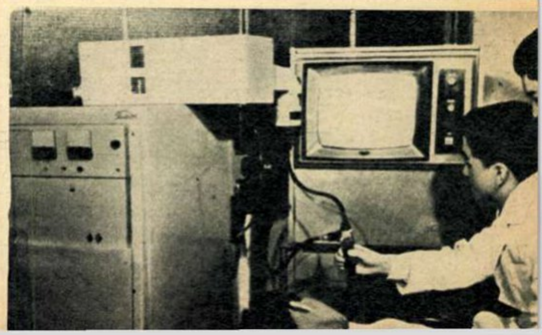

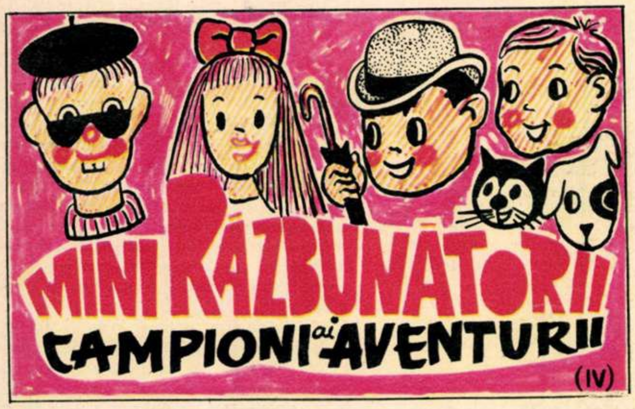

(Urmare din numărul trecut)

Ce taină ascunde Nelu, care deşi îşi cumpără mereu cîte o jucărie grozavă are totuşi puşculiţa plină?
Vreţi să dezlegaţi misterul?
Urmăriţi ultima parte a aventurilor minirăzbunătorilor.

N-au trecut nici 5 minute şi Nelu iese din nou în stradă. Minirăzbunătorii simt că inima li se zbate puternic în piept şi se privesc cu înţeles: sacul de sport al lui Nelu a fost golit! Ce a lăsat la magazin?

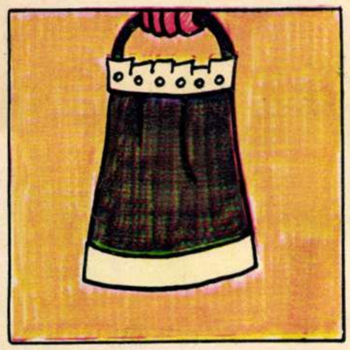

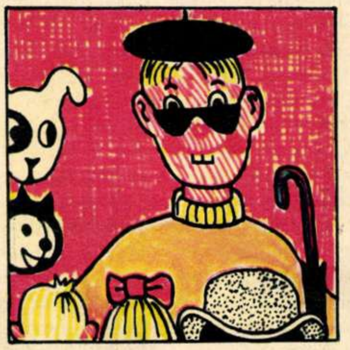

Echipa îl împresoară pe suspect. Se simte în aer că se apropie punctul culminant al aventurii.

— Bună, Nelule. Ce-ai căutat aici? — zîmbeşte cu subînţeles Norocel.

Nelu, brusc, se zăpăceşte.

— Ce să caut? — răspunde Nelu, ştergîndu-şi fruntea transpirată. Am adus... (Acum l-am prins! — se gîndesc urmăritorii.)

— Ce-ai adus?

— Păi... nişte sticle şi borcane...

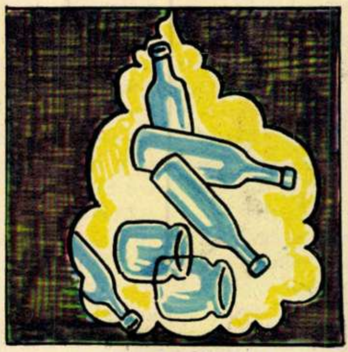

— Ce??? Sticle şi borcane? (şi în gîndul lor: nu umbla cu cioara vopsită!)

— Da, sticle şi borcane goale, întăreşte Nelu, foarte sigur de el. Cînd vreau să am un ban, le adun de acasă sau de pe la unchi şi mătuşi şi...

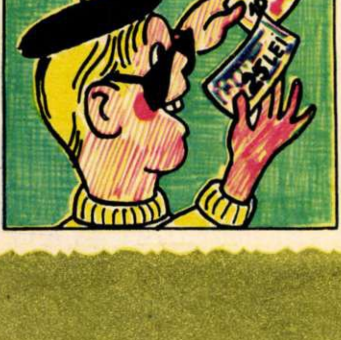

Dragi copii, de atunci Norocel şi prietenii lui adună mereu sticlele şi borcanele goale, care ocupă atîta loc în cămară sau pivniţă şi nu-s de folos în casă, predîndu-le contra cost la magazin, adunînd astfel leu cu leu în puşculiţă. Dar la fel aţi putea face şi voi, nu-i aşa? Şi nu numai voi, ci şi părinţii. În felul acesta şi voi, şi ei veţi putea realiza cu toţii economii care, cum se ştie, prind bine oricînd.

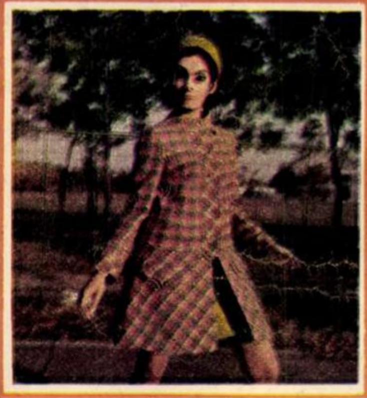

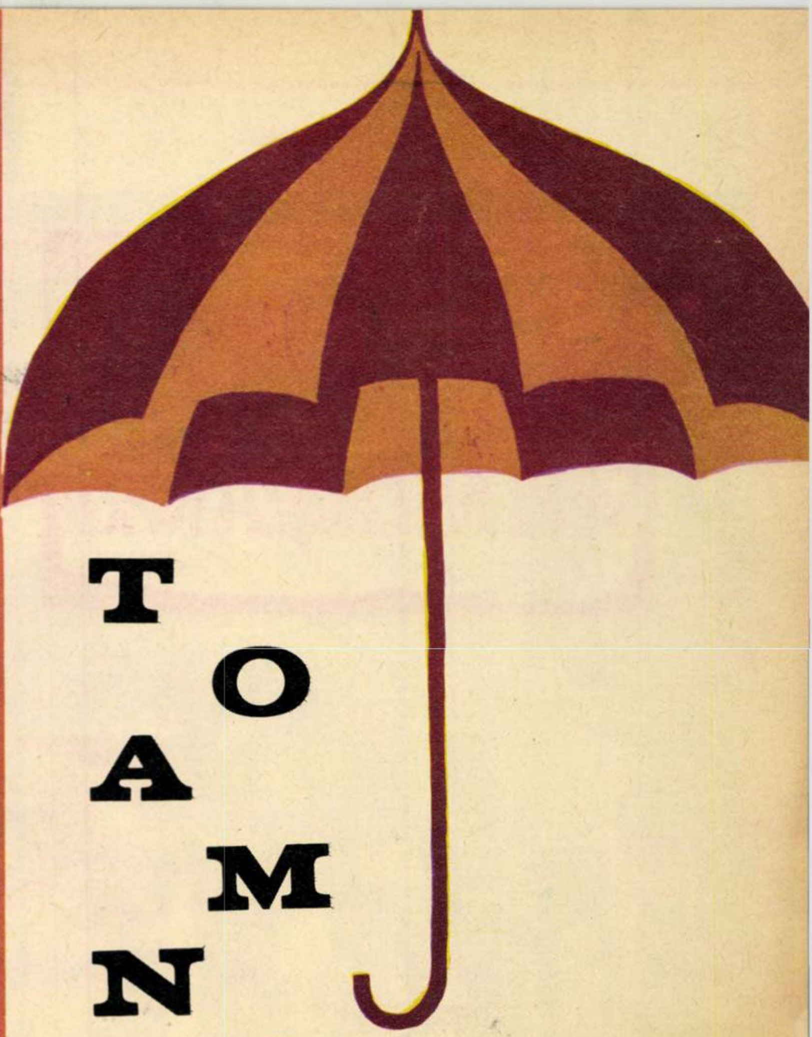

TOAMNA

În vitrinele magazinelor, o bogată colecție de articole de îmbrăcăminte de sezon pentru femei:

- **TAIOARE FANTEZI**
  - — țesături și croieli în pas cu noua linie a modei: jacheta mai lungă, fusta ușor evazată.
- **PANTALONI DIN STOFĂ**
  - — croială modernă, evazați, din țesături adecvate.
- **PARDESIURI**
  - — țesături fantezi, croieli moderne.
- **FUSTE FANTEZI**
  - — carouri, dungi, uni, cu garnituri de tigheluri, fermoare, catarame, anouri, nasturi.

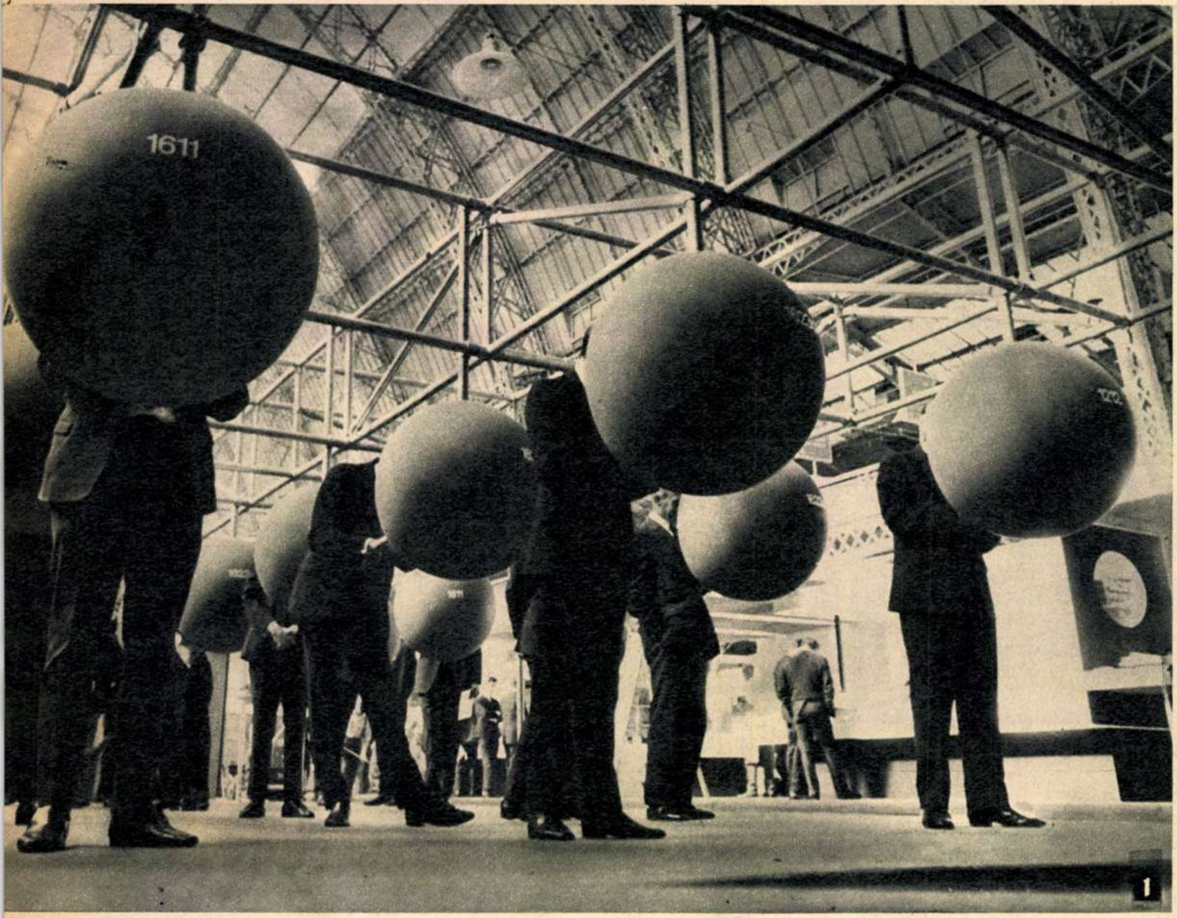

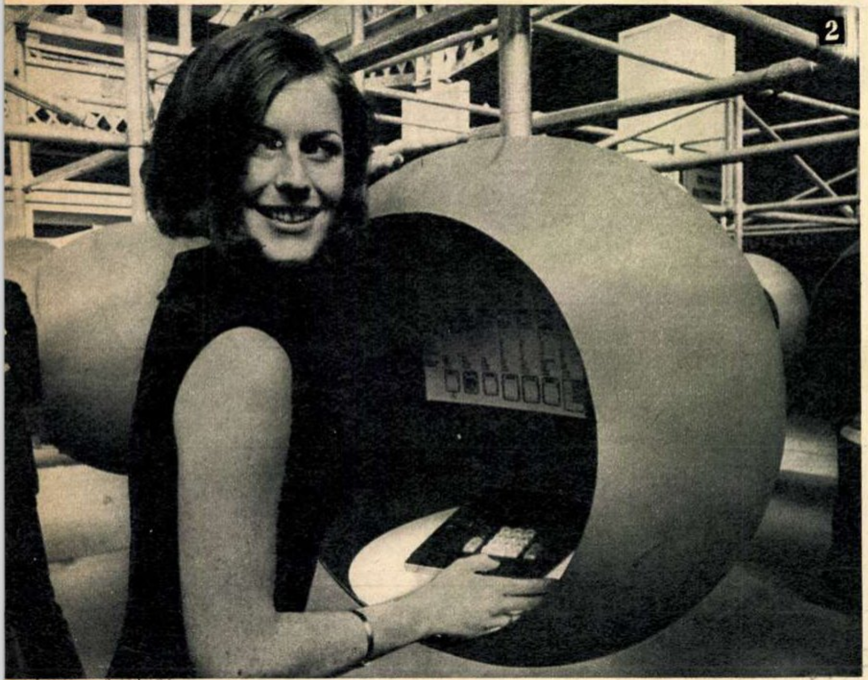

CALCULATOR AI, CAP CE-ȚI MAI TREBUIE?...

Imagini fotografice de la o expoziție intitulată «Eficiență în afaceri», organizată de o societate britanică. La intrebarea pe care o ridică fotografia nr. 1, unde au dispărut capetele oamenilor, răspunde fotografia nr. 2: în niște calculatoare electronice suspendate, de formă sferică.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- *Într-o cafenea din Roma au fost arestați doi tineri care jefuiseră pe niște turiști olandezi. Întîmplarea ar fi rămas un banal fapt divers dacă localul în care au fost prinși hoții nu s-ar numi «I due ladroni», adică «Cei doi hoți».*

- *Postul de televiziune din Great Falls (S.U.A.) avea în acea zi în program două reportaje, unul despre sosirea în oraș a guvernatorului statului Oklahoma, altul despre lucrările de canalizare. Dintr-o neatenție a tehnicianului de sunet, care a dus la inversarea benzilor sonore, telespectatorii l-au auzit pe guvernator spunînd la sosire: «Trebuie să vă spun că aici e un miros insuportabil...»*

- *Brigitte Bardot a dat în judecată, pentru defăimare, revista «Ici Paris», cerînd daune în valoare de 250 000 de franci. Revista publicase o știre prin care se afirma că celebra B.B. s-ar fi supus unei operații estetice...*

NOAPTE BUNĂ!

Întreprinderea londoneză Silentnight — în traducere literală «Noapte liniștită» — a lansat cu deplin succes noul ei model de pat «Contour 70». Dacă, privind produsul, trebuie să acceptăm că el se deosebește radical de ceea ce noi numim îndeobște un pat, aflîndu-i virtuțile funcționale (și estetice, desigur) va trebui să recunoaștem superioritatea noului articol de mobilă asupra celui clasic. «Contour 70» are mai mult forma unei ambarcații. În construcția sa se folosesc elemente din lemn și de tapițerie (în primul rînd poliuretan) de mare finețe, care-i conferă calități ideale de odihnă și relaxare.

▼

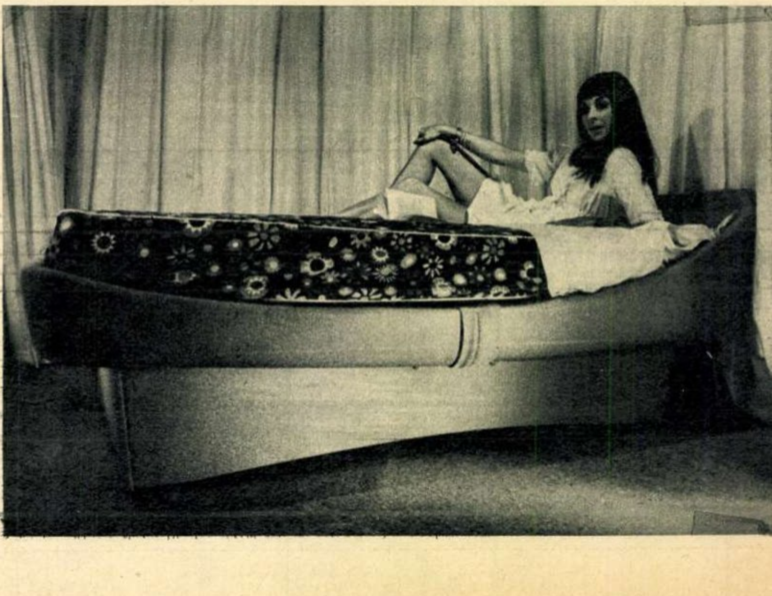

varietăți

UMOR

DE PESTE HOTARE

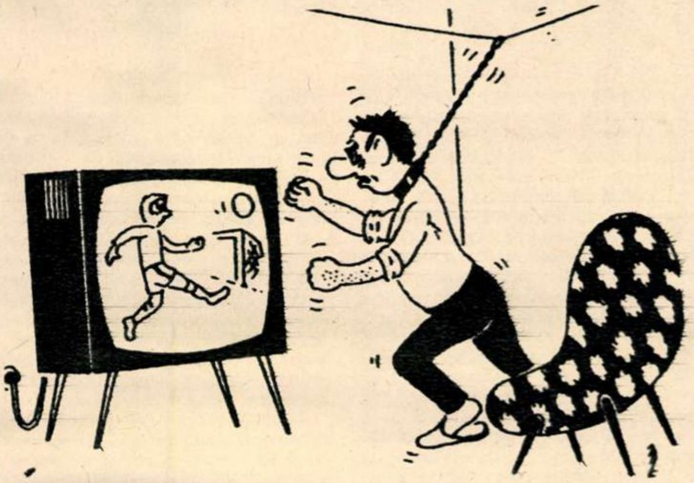

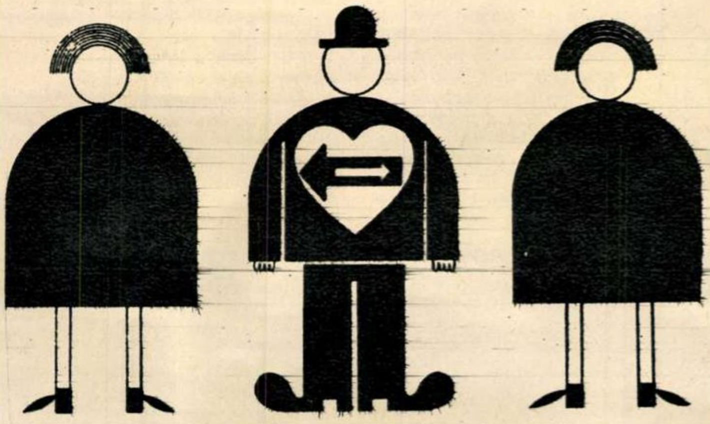

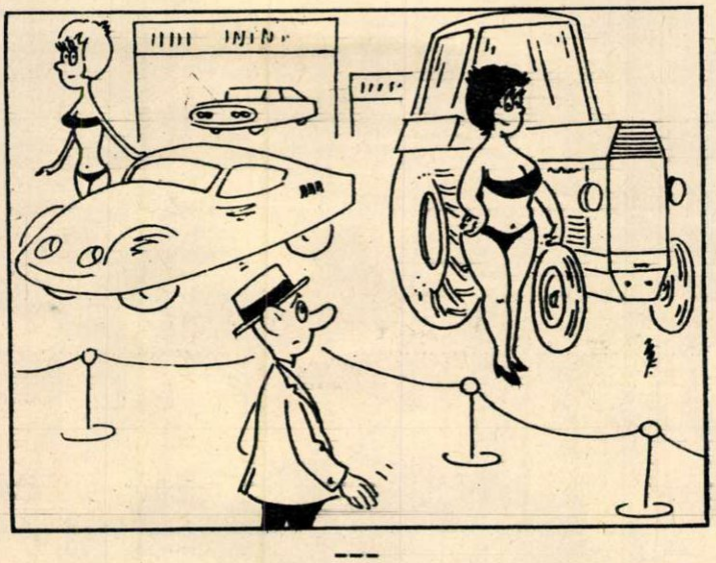

PRAGOPRESS

UN CAREU... TARE

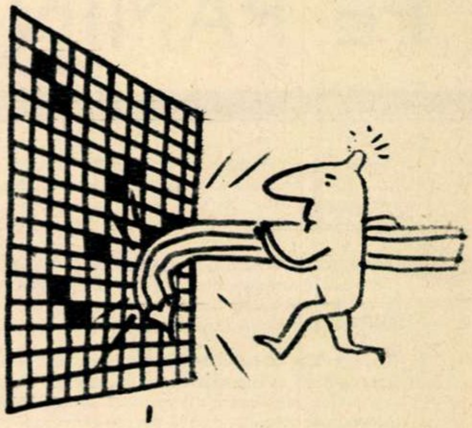

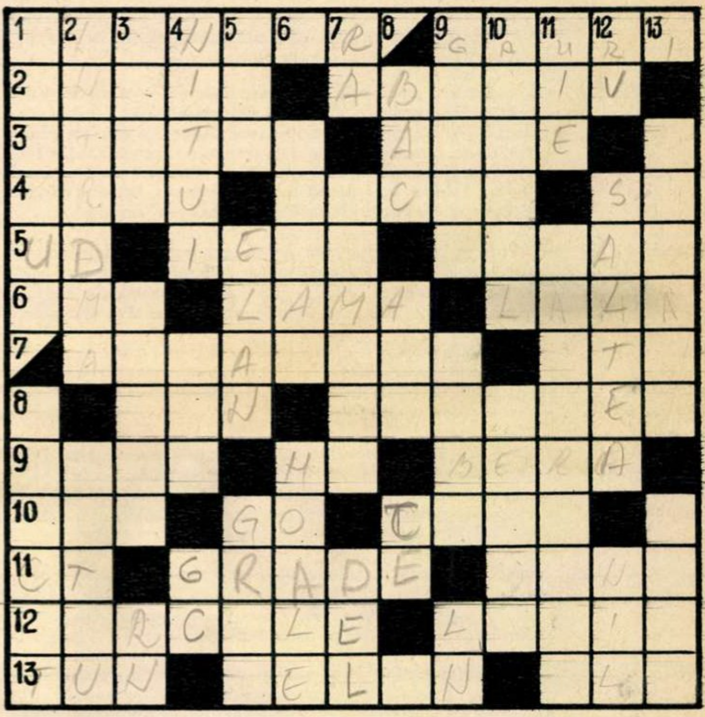

ORIZONTAL: 1) Războinic grec despre care «Iliada» spune că striga cu puterea a cincizeci de oameni — A perfora. 2) Poet român, autorul poeziei «Marșul celor puternici» — Își folosește puterea despotic. 3) A băut un vin cam tare — Tonic, printre multe altele. 4) Sat în Moldova — Nu prea tare — Sesiune! 5) Umed — Oraș în R.D.G. — Se întrece cu tine. 6) Topor cu gura mică (reg.) — Se preferă în funcție de tăria... bărbii — Oraș scoțian pe insula cu același nume. 7) Fortificată — E încurcată uneori (pl.). 8) Lordul (în... traducere) care-l căuta pe Willy Spucker, «un bărbat grozav de tare», din poezia lui Coșbuc — Scriitor american, autorul volumului de nuvele «Poartă-te dur cu ei». 9) Utilizarea lor face... musculatură (sing.) — Chemare intimă — O drojdie... fără tărie. 10) Oraș în Italia — Cap de gogoman! — Tare în bătălie. 11) Cete! — Măsoară tăria alcoolului (pl.) — Tare de cap. 12) E supranumit de Vergiliu «Zeul puterii» — Îl provoacă emoțiile tari. 13) Comparativ pentru înghețat tare — Vin... puterea ursului — Refren.

VERTICAL: 1) Nu-i tare (dim.) — Dramaturg german, autorul poeziei «Generale, ți-i puternic tancul». 2) A pune pe picioare — Gigant mitologic invincibil, deoarece căpăta forțe noi de cîte ori atingea pămîntul. 3) De culoarea abanosului — Tărie (fig.) — Carne! 4) A îmbina cu nituri — Orășel în Noua Zeelandă — George Coșbuc. 5) Localitate în R.P. Chineză — Puternic avînt — Intră-n sfera expresiei «unirea face puterea». 6) În plină vigoare — Lipsit de tărie. 7) Radiu — Mare și tare — Particulă de noblețe italiană. 8) Pod umblător — Marieta alintată — Tare la capete! 9) Tare la gît — Te face... tare — Lene! 10) Acid numit popular și «apă tare» — Scriitor italian, unul dintre cei mai mari poeți ai lumii. 11) Pasăre răpitoare, numită și șoricar — Tari din fire. 12) Radu Voinescu — La gimnastică, pentru a atenua puterea șocului — Mare fluviu african. 13) Scriitor elvețian de limbă germană, autorul nuvelei «Steagul celor șapte dîrji» — Atelierul lui Hefaistos și al ajutoarelor sale, ciclopii (mit.).

Marian PĂTRAȘCU

Dicționar: BANU, TUI, COLL, ENA, TOA, TSI, DEL, UIE.

Dezlegarea jocului «APRECIERI», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PĂPUȘA — UMANI. 2) ATENA — STELE. 3) REȚINUȚI — ITA. 4) NECAZ — LENES. 5) DT — ATASATA — P. 6) REA — ATI — I — AR. 7) A — MUT — LACOMI. 8) GREIERI — AȘI. 9) OIȚE — AȚA — ICE. 10) STI — ATOMI — IR. 11) T — TEMERARI — O. 12) ELENA — IREALI.

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT

NEW DELHI	**Înainte de sfîrşitul acestui an în India vor fi puse în funcţiune cîteva reactoare atomice cu o capacitate totală de 580 megawaţi, iar în 1971 va fi inaugurată prima centrală atomoelectrică.**
CARACAS	**Autorităţile statului venezuelean Zulia au dat în judecată compania anglo-olandeză «Shell» pentru poluarea apelor lacului Maracaibo cu reziduuri petroliere. Compania a fost condamnată la plata unei amenzi de 222 000 dolari.**
MOSCOVA	**Un serviciu central de dispecerat, creat pe lîngă Ministerul Energeticii şi Electrificării, va asigura pe întreaga Uniune Sovietică dirijarea sistemului energetic. Un calculator electronic va contribui la luarea celor mai oportune decizii.**
HAGA	**Printre pancartele purtate la o recentă demonstraţie în capitala Olandei, una avea inscripţia «Olandezii mulţumesc N.A.T.O. pentru cele 3,7 miliarde». Cifra reprezintă bugetul militar al Olandei, care anul acesta urmează să crească cu încă 400 milioane guldeni.**
NEW YORK	**Două ziare contrazic versiunea oficială a neamestecului S.U.A. în evenimentele din Laos. «New York Daily News»: deşi S.U.A. refuză să recunoască faptul că duc un război aerian în Laos, acesta se desfăşoară de fapt încă din 1964. «New York Times»: guvernul S.U.A. intenţionează să transforme Laosul într-un al doilea Vietnam, intensificînd în fiecare zi operaţiunile militare în această regiune.**
HELSINKI	**Autorităţile din Helsinki elaborează un plan de reorganizare urbanistică a capitalei finlandeze. Prevăzut a se realiza în 2—3 decenii, planul prevede reconstrucţia radicală a mai multor cartiere, printre care şi centrul oraşului.**
ACCRA	**Producţia anuală de diamante a Ghanei a atins — potrivit unor statistici oficiale — 2,5 milioane carate. Ghana se situează astfel pe locul al patrulea în lume în rîndul ţărilor producătoare de diamante.**
TOKYO	**2 535 km pe oră, aceasta va fi viteza unui tren supersonic al cărui model este experimentat în Japonia. Scopul experienţei: realizarea unui tren care, deplasîndu-se cu o viteză de două ori superioară celei a sunetului, să acopere cei 515 km dintre Tokyo şi Osaka în 12 minute.**
PORT-AU-PRINCE	**Potrivit unui acord încheiat între François Duvalier şi un grup de oameni de afaceri din Texas, în capitala haitiană va lua naştere un port liber care — se speră în Haiti — va ameliora situaţia economică a ţării.**
PARIS	**Referindu-se la «hemoragia» creierelor europene spre S.U.A., revista «Entreprise» arată că 22% elveţieni, 21% englezi, 10% austrieci, 8% vest-germani îşi părăsesc, după absolvirea universităţii, ţările, pentru a trece Atlanticul.**
OTTAWA	**S-a calculat că, din cauza reducerii bruşte a fluxului comercial, anul trecut au dat faliment în Canada 1697 firme comerciale, industriale şi de construcţii. Datoriile acestora totalizează 130 milioane dolari.**

M-DAY: „VOM MERGE PÎNĂ LA CAPĂT"

În ziua marii manifestaţii a opiniei publice americane împotriva războiului din Vietnam, şeful Pentagonului, Melvin Laird, declara că, în ciuda demonstraţiilor, comandanţii americani în Vietnam au primit ordinul să continue a aplica «maxima presiune» militară şi a desfăşura cu rapiditate «vietnamizarea războiului». La aceeaşi oră, fiul său, John Laird, în vîrstă de 22 de ani, student la Universitatea din Wisconsin, declara ziariştilor, în timp ce manifesta împreună cu colegii săi: «Cred că oricine ar trebui să fie împotriva războiului. A scăpat de sub control». Coincidenţa este simbolică şi semnificativă în ce priveşte lărgimea şi caracterul acestei manifestaţii, dar rămîne de elucidat ce a vrut să spună Laird-fiul prin cuvintele «A scăpat de sub control»? Cine? Războiul care trebuie lichidat sau manifestaţiile care au luat o asemenea amploare încît nici tineri ca el nu pot decît să li se alăture? S-ar putea să fi vrut să spună şi una, şi alta. Lucrurile, atît în ce priveşte războiul de intervenţie, cît şi starea de spirit a opiniei publice americane, nu mai pot fi ţinute în hăţuri. Sensul demonstraţiei este că trebuie luate urgent măsuri şi numai într-o singură direcţie: retragerea trupelor americane, încetarea intervenţiei sub toate formele. După cum arăta revista «Time», **«M-day» — Ziua moratoriului,** cum a fost numită ziua manifestaţiilor, reflectă o realitate politică. «Administraţia — scrie «Time» — şi-a desfăşurat campania electorală sub semnul promisiunii că are un plan pentru a pune capăt războiului, promisiune care a contribuit la victoria ei, ce-i drept strînsă, în alegeri. Se pare acum că Administraţia a stîrnit doar speranţe false şi «M-day» ar putea fi numai începutul preţului pe care va trebui să-l plătească pentru aceasta... Efectele mişcării antirăzboinice nu pot fi ignorate».

Mişcarea «M-day», care tinde să se permanentizeze, este alcătuită din grupări şi pături de o mare diversitate de preocupări şi opinii. Dar factorul unificator este, după părerea unui ziarist american, «pierderea răbdării faţă de continuarea războiului, îndoieli cu privire la politica Administraţiei în legătură cu încetarea acestuia».

Iniţiatorii mişcării plănuiesc noi acţiuni de amploare şi mai mare — o demonstraţie de două zile în noiembrie şi una de trei zile în decembrie. Personalităţi care s-au alăturat organizatorilor declară răspicat: *«Nu ne vom linişti cu «acadelele» retragerilor parţiale. Nu ne vom opri pînă nu va fi pus capăt războiului».*

Aşa cum lupta eroică a poporului vietnamez dovedeşte că în zilele noastre nu există forţă în stare să înăbuşe voinţa de independenţă şi libertate a unui popor hotărît să le apere, tot astfel demonstraţiile din Statele Unite arată că cei care mizează pe o asemenea politică nu pot conta pe înşelarea opiniei publice, nici pe sprijinul ei deschis, nici pe apatie, pentru a-şi duce la bun sfîrşit ţeluri incompatibile cu cerinţele contemporaneităţii.

Nicolae LUPU

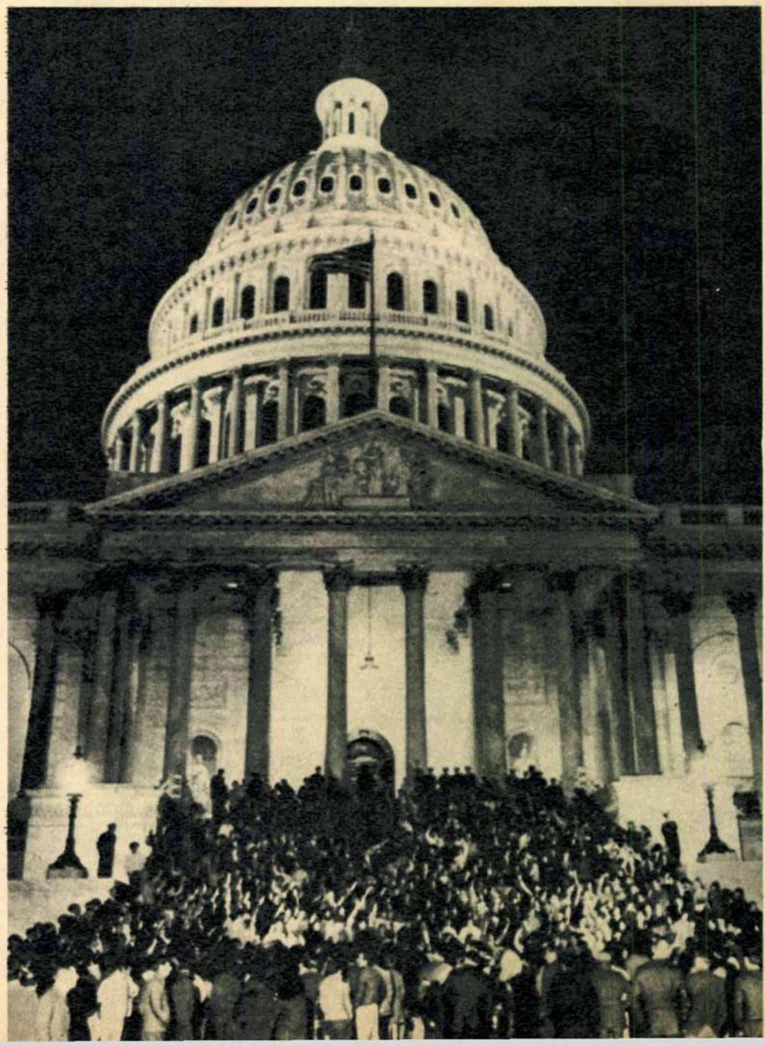

◀ **Două aspecte ale impunătoarelor manifestaţii de protest — cele mai ample demonstraţii antirăzboinice din istoria S.U.A. — prilejuite de Ziua moratoriului: demonstraţia din Boston — 90 000 participanţi (stînga) — şi mulţimea adunată la Washington, în faţa clădirii Capitoliului (dreapta).** ▶

COMENTARIU

Ziua Naţiunilor Unite

de Silviu BRUCAN

24 octombrie — Ziua Naţiunilor Unite — a devenit una din tradiţiile caracteristice lumii postbelice, care aminteşte oamenilor de pretutindeni şi în primul rînd oamenilor de stat că relaţiile dintre naţiunile şi statele acestei lumi trebuie să se bazeze pe anumite norme şi principii. Ele exprimă de fapt conştiinţa omenirii, care reflectă în fiecare epocă gradul de dezvoltare a civilizaţiei umane, a circulaţiei de bunuri materiale şi a comunicatiilor internaţionale, inclusiv a mijloacelor de distrugere folosite în războaie. Există o diferenţă fundamentală între modul cum judecau oamenii societăţii feudale legitimitatea războaielor duse de cavalerii în armură şi modul cum judecă oamenii societăţii contemporane legitimitatea unui război purtat cu arme atomice sau a unei agresiuni îndreptate împotriva dreptului unui popor de a-şi organiza viaţa potrivit propriei sale dorinţe. Evident, conţinutul noţiunilor de legitimitate şi legalitate, ca şi al altor noţiuni de morală şi drept, se schimbă, evoluează. Exprimînd tocmai această evoluţie, Carta O.N.U. — a cărei aniversare o celebrăm azi — interzice recurgerea la forţă armată pentru rezolvarea litigiilor dintre state şi proclamă că relaţiile dintre state trebuie să se desfăşoare pe baza respectării principiilor independenţei, suveranităţii şi egalităţii, a neamestecului în treburi interne, a cooperării şi ajutorului reciproc.

Celor care în această zi îşi manifestă — pe drept cuvînt — nemulţumirea sau decepţia faţă de performanţele organizaţiei pe acest plan nu le rămîne decît consolarea că O.N.U. nu poate fi mai bună decît lumea pe care o reprezintă. Totdeauna, dreptul internaţional a avut conţinutul şi valoarea pe care i-au dat-o raportul de forţe dintre state şi sisteme de state, starea relaţiilor internaţionale în ansamblu. Cu 24 de ani în urmă, în condiţiile caracteristice de la sfîrşitul celui de-al doilea război mondial, O.N.U. a fost concepută să funcţioneze pe baza rolului predominant şi a acordului celor cinci mari puteri — S.U.A., U.R.S.S., Anglia, Franţa şi China, membri permanenţi ai Consiliului de Securitate, împuterniciţi cu drept de veto.

De-a lungul anilor însă, două procese ireversibile ale epocii noastre şi-au pus amprenta asupra organizaţiei. Dacă la începuturile ei, cînd organizaţia cuprindea doar 51 de membri, Statele Unite şi puterile occidentale ocupau o poziţie dominantă, de-a lungul anilor majoritatea covîrşitoare a membrilor intraţi în organizaţie o formează ţări în care au avut loc profunde prefaceri naţionale şi sociale. Deşi acest proces nu s-a reflectat integral în O.N.U. — dovadă absenţa Republicii Populare Chineze şi a altor state socialiste — cele peste 70 de ţări afro-asiatice şi ţările socialiste, a căror influenţă depăşeşte simpla reprezentare numerică, au determinat o schimbare sensibilă a situaţiei. De aceea, dintr-un organism care în concepţia occidentală trebuia să îndeplinească funcţia de păstrare a statu-quo-ului, O.N.U. a devenit un factor de presiune în vederea accelerării destrămării sistemului colonial.

În paralel, O.N.U. a reflectat un alt proces major al epocii — creşterea rolului statelor mici şi mijlocii. La O.N.U. apare mai clar ca oriunde că spre deosebire de epocile anterioare, cînd problemele internaţionale erau rezolvate exclusiv de marile puteri care-şi împărţeau între ele lumea, în prezent, ca urmare a dezmembrării imperiilor coloniale şi a apariţiei statelor socialiste, ţările mici şi mijlocii joacă un rol remarcabil în viaţa internaţională. Alături de marile puteri, care continuă să aibă răspunderea majoră în special în problema păcii şi războiului, ţările mici şi mijlocii aduc o contribuţie crescîndă la rezolvarea problemelor internaţionale în spiritul Cartei O.N.U.

Şi în sesiunea actuală, dezbaterea generală a înregistrat cererea aproape unanimă a vorbitorilor de a se stinge cît mai repede focarul de război din Vietnam prin retragerea imediată şi necondiţională a trupelor americane, dînd posibilitate poporului vietnamez să-şi hotărască soarta. De asemeni, dezarmarea, rezolvarea conflictului din Orientul Mijlociu, eradicarea ultimelor rămăşiţe colonialiste, lansarea celui de-al doilea deceniu al dezvoltării în lumea a treia au stat în centrul dezbaterii generale.

Faptul că anul viitor O.N.U. sărbătoreşte un sfert de veac de la înfiinţarea sa constituie prilejul unei reexaminări a scopurilor şi metodelor sale. În întreaga lume, oamenii pătrunşi de sentimentul necesităţii şi utilităţii organizaţiei internaţionale se preocupă de sporirea eficienţei şi rolului O.N.U. în rezolvarea problemelor vitale ale omenirii. Şi pe acest plan România socialistă este prezentă prin acţiunea energică şi neobosită pe care o desfăşoară pentru promovarea principiilor Cartei O.N.U.

MOSCOVA

TEHNOLOGIA COSMICĂ

Corespondenţă specială de la Agenţia de presă NOVOSTI

Importanţa zborului celor trei nave cosmice sovietice pentru dezvoltarea viitoare a unor importante ramuri ale ştiinţei şi tehnicii este încă greu de apreciat. Dincolo de limitele atmosferei terestre se pot efectua experienţe ştiinţifice imposibil de realizat în condiţiile de pe Pămînt. Vidul adînc, imponderabilitatea, radiaţiile, diferenţele mari de temperatură reprezintă tot atîtea fenomene de un excepţional interes ştiinţific, solicitînd cercetări complexe de o mare importanţă pentru cunoaşterea lumii înconjurătoare.

Cosmosul oferă tehnologilor, gratuit şi în cantităţi nelimitate, vidul spaţiilor sale infinite. Pe Pămînt, oricît ar părea de ciudat, vidul costă destul de scump. Pentru obţinerea unei atmosfere rarefiate timp de 10 minute într-o cameră specială de încercare a sateliţilor, un om de ştiinţă francez a avut nevoie de trei pompe mecanice pentru evacuarea «în mare» a gazelor, de două pompe cu titan, de încă o pompă pentru captarea moleculelor de gaze de pe suprafeţele avînd temperaturi foarte joase şi, în sfîrşit, de o pompă turbomoleculară. Costul unei asemenea instalaţii este — potrivit datelor publicate în revista «New Scientist» — de 1 830 000 lire sterline. Şi, trebuie spus, vidul existent în cosmos este de sute şi mii de ori mai puternic decît cel ce se poate obţine pe Pămînt. Iar ca să-l ai la dispoziţie, n-ai nimic altceva de făcut decît să deschizi trapa uneia dintre încăperile staţiei cosmice.

Cosmonautul sovietic Gheorghi Şonin, pilotul navei cosmice «Soiuz 6», în timpul unui antrenament.

Lipsa atmosferei simplifică şi facilitează acţiunea de sudură. Pe Pămînt, oxigenul existent în aer complică lucrurile, creînd la suprafaţa metalelor o peliculă subţire, e drept, dar care îngreuiază mult sudura. În plus, ştiinţa cunoaşte metoda sudurii «la rece», în condiţii de vid, cînd două piese metalice, intrînd în contact strîns, se lipesc foarte puternic între ele.

Condiţiile neobişnuite ale cosmosului au atras atenţia şi tehnologilor care lucrează în domeniul microelectronicii. Prin prelucrarea diferitelor materiale în vid se obţin tot felul de elemente radio — de la diode şi triode cu semiconductoare la cele mai complicate scheme integrate.

Nu poate fi neglijată nici imponderabilitatea. Reproducerea ei completă şi de durată este de-a dreptul imposibilă pe Pămînt. În cosmos, ea poate fi însă folosită fără limită de timp. Se ştie, de exemplu, cît este de complicat şi dificil procesul de obţinere a unor sfere perfecte pentru rulmenţi. Rulmenţii sînt piese de cea mai mare importanţă, indiferent dacă sînt folosiţi la un automobil, un avion sau o navă cosmică. De zgomotul pe care îl fac, de frecarea şi încălzirea excesive, de fisurare sînt vinovate în cele mai multe cazuri devierile de la forma sferică. În cosmos însă s-ar putea produce bile, compacte sau goale înăuntru, de o sfericitate perfectă. Asemenea rulmenţi de calitate «cosmică» îşi vor găsi cu siguranţă folosirea la ansamblurile şi piesele de deosebită importanţă.

Dr. B. ALEKSEEV

SENSUL SCRUTINULUI DIN TURCIA

Alegerile parlamentare din Turcia s-au desfăşurat în condiţiile existenţei unei legi electorale ce datează din perioada imediat următoare evenimentelor de la 27 mai 1960 (n.r. — data loviturii de stat), care a permis trecerea de la sistemul bipartid de reprezentare în Adunarea Naţională la o mai largă participare a diferitelor formaţiuni politice. Şi-au prezentat candidaţi 8 din cele 39 organizaţii politice. Observatorii politici apreciază că în ciuda existenţei noului sistem de reprezentare, masa alegătorilor a continuat să se polarizeze în jurul celor două mari formaţiuni politice — Partidul dreptăţii (aflat la putere) şi Partidul republican al poporului.

Rezultatele alegerilor au confirmat victoria netă a Partidului dreptăţii, care a obţinut 250 de locuri din totalul de 450 din Adunarea Naţională. Succesul — relevă AFP — este rezultatul programului politic prezentat de acest partid. Platforma Partidului dreptăţii — scrie ziarul «Son Havadis», oficiosul partidului — include o serie de măsuri menite să contribuie la dezvoltarea continuă a industriei, valorificarea complexă a bogăţiilor solului şi subsolului, întărirea sectorului de stat în economie. În sprijinul programului său de modernizare a ţării, Partidul dreptăţii a folosit argumente furnizate de statistică, atestînd un ritm al creşterii industriale în perioada guvernării sale, — de 7% pe an — creşterea venitului naţional, dezvoltarea învăţămîntului, progrese în lichidarea analfabetismului. «Vom încerca să restabilim un echilibru în principalele direcţii de dezvoltare a ţării» — a declarat premierul Demirel.

Principalul subiect de controversă dintre Partidul dreptăţii şi celelalte formaţiuni politice l-a constituit intenţia acestuia de a modifica actuala constituţie în sensul reducerii prerogativelor parlamentului şi a întăririi puterii executive. Republicanii, conduşi de Inönü, au prezentat o platformă ce cuprinde o reformă agrară, naţionalizarea principalelor ramuri ale economiei, întărirea sectorului de stat, limitarea activităţii companiilor străine. Aşa se explică de altfel creşterea simţitoare a numărului de voturi pe care le-au obţinut, în comparaţie cu alegerile din 1965.

În ceea ce priveşte problemele de politică externă, se manifestă o apropiere de vederi între principalele partide politice în sensul dorinţei de a promova o politică de pace, corespunzătoare intereselor naţionale, o politică de dezvoltare a relaţiilor cu toate statele, indiferent de regimul lor social-politic, de întărire a legăturilor cu vecinii, cu statele din Balcani.

Cu toate că Partidul dreptăţii a obţinut victoria, observatorii remarcă faptul că obiectivul său de a obţine în parlament majoritatea de două treimi, care i-ar fi permis să modifice constituţia, nu a fost totuşi atins. În aceste condiţiuni, Partidul dreptăţii va trebui să ţină seama, mai mult decît în legislatura precedentă, de opoziţia Partidului republican al poporului — «principalul cîştigător de voturi» în recentele alegeri, după cum arăta ziarul «Ulus».

Gemiş GENDAN

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVA-FOTO

SEMICENTENARUL O.I.M.

Primele încercări de constituire a unei organizaţii avînd menirea să se ocupe de problemele muncii au fost făcute în Elveţia la sfîrşitul secolului trecut. Organizaţia Internaţională a Muncii a luat însă naştere în 1919, pe baza Tratatului de la Versailles. Organizaţie cu caracter permanent, avînd misiunea studierii şi îmbunătăţirii condiţiilor de muncă şi de trai ale oamenilor muncii de pretutindeni, O.I.M. a funcţionat la început pe lîngă Liga Naţiunilor. Prima sesiune a organizaţiei, întrunită la Washington (29 octombrie-1 noiembrie 1919), a elaborat o seamă de convenţii, printre care: instituirea zilei de lucru de 8 ore, interzicerea folosirii copiilor la muncă ş.a. Parlamentul român a ratificat, la 13 iunie 1921, toate cele şaisprezece convenţii elaborate de Organizaţia Internaţională a Muncii pînă la acea dată. De la terminarea celui de-al doilea război mondial, O.I.M. face parte dintre instituţiile specializate ale O.N.U., activînd azi cu participarea reprezentanţilor a o sută douăzeci de state — între care şi România. Semicentenarul organizaţiei va fi sărbătorit la 29 octombrie, atît în cadrul Adunării Generale a O.N.U. cît şi printr-o serie de solemnităţi ce se vor desfăşura la New York. O.I.M. a fost distinsă recent cu premiul Nobel pentru pace pe anul 1969.

În fotografie, aspect de la prima şedinţă a O.I.M. — Washington, 29 octombrie 1919.

Ion MUNTEANU

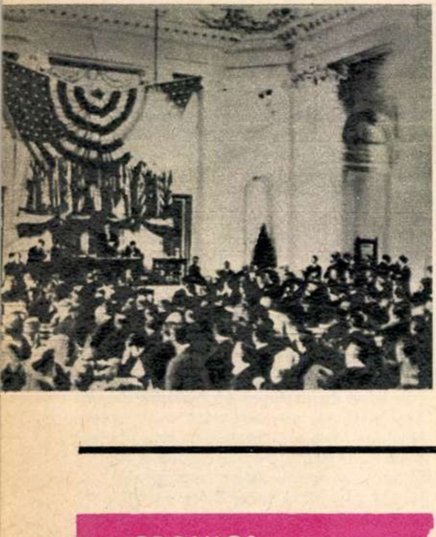

LABURIŞTII ŞI CONSERVATORII LA BRIGHTON

La interval de o săptămînă, conferinţele anuale ale partidelor laburist şi conservator din Marea Britanie s-au întrunit în aceeaşi sală din Brighton, cu privirile deopotrivă aţintite asupra alegerilor parlamentare de la sfîrşitul anului viitor.

Laburiştii au părut mai preocupaţi de apropierea alegerilor. În a lor «Agendă pentru o generaţie», ei au formulat de fapt un program electoral în jurul căruia se va axa întreaga lor campanie, practic de pe acum declanşată. Premierul Wilson şi miniştrii săi au depus o mare străduinţă pentru a instala potenţialul electoral al partidului lor pe poziţii ofensive. Căci, pentru prima oară după mulţi ani, conferinţa laburistă a putut lua cunoştinţă de cifre şi fapte care par să ilustreze realmente o redresare a situaţiei economice şi financiare a Marii Britanii. În principal, aceasta s-a concretizat în surplusul de 48 milioane lire sterline (întîiul de o asemenea importanţă din 1966 şi pînă acum) înregistrat de balanţa de plăţi a Angliei în primele şase luni ale acestui an. În posesia unor astfel de argumente, laburiştii se consideră în prezent în măsură să recîştige favoarea corpului electoral.

Conservatorii au apărut la Brighton mai puţin pregătiţi pentru bătălie. Ei s-au îngrijit, pare-se, mai ales de consolidarea actualei lor conduceri, amînînd pentru mai tîrziu formularea unor opţiuni cu caracter de program electoral. Dar, prin virulenţa criticilor la adresa guvernării laburiste, ei nu au lăsat nici o îndoială că se consideră de pe acum angajaţi în cursa electorală.

În ciuda imperativelor electorale, conferinţele celor două partide nu au fost nicidecum lipsite de dispute şi ciocniri. Liderii laburişti au avut de înfruntat nemulţumirea acută a unei părţi apreciabile a sindicatelor faţă de politica de control al salariilor şi preţurilor, care limitează drastic posibilităţile oamenilor muncii de a-şi ameliora condiţiile de viaţă. Conservatorii au avut aprige dispute asupra imigrării şi problemei rasiale. Şi ambele conferinţe s-au scindat violent — asemenea celei liberale, ceva mai înainte — atunci cînd au abordat mult disputata aderare a Marii Britanii la Piaţa comună. Un viguros curent potrivnic aderării s-a format şi se manifestă în ultimul timp în toate sectoarele politice. La temelia acestei poziţii se află convingerea că interesele economice, independenţa politică şi locul specific al Angliei în lume ar fi prejudiciate în cazul alăturării ei celor şase. Liderii principalelor partide s-au refugiat în cele din urmă într-un compromis care — asemenea poziţiei oficiale a guvernului — nu exclude aderarea, dar o subordonează îndeplinirii unor condiţii speciale destinate să salvgardeze interesele specifice ale Marii Britanii.

N. RATEŞ

BRAZILIA: CINE ESTE MEDICI ?

Astăzi, 25 octombrie, la Brasilia este convocat pentru prima oară după zece luni Parlamentul ţării. El urmează să confirme — «formal», după părerea observatorilor politici — alegerea generalului Medici, actual preşedinte interimar, în funcţia supremă a ţării şi a amiralului Rademaker în funcţia de vicepreşedinte. Medici urmează să fie prezentat drept candidat al Uniunii naţionale, reprezentînd partidul de guvernămînt Alianţa pentru reconstrucţia naţională (ARENA) şi partidul de opoziţie Mişcarea democratică braziliană (MDB), singurele partide politice din Brazilia care prin actul instituţional nr. 16 redevin legale şi «pot să-şi prezinte candidaţi pînă în penultima zi a alegerilor».

Generalul Emilio Garrastazu Medici, fost comandant al armatei a treia şi şef al Serviciului federal de informaţii, nu figurase anterior pe listele presupuşilor candidaţi la preşedinţie. După îmbolnăvirea lui Costa E Silva, puterea supremă în stat a fost exercitată de un triumvirat militar, compus din amiralul Rademaker — ministrul marinei, generalul Lyra Taveres — ministrul forţelor terestre, şi mareşalul Marcio Melo — ministrul aviaţiei, trei dintre cei patru presupuşi viitori preşedinţi ai Braziliei, al patrulea fiind generalul Albuquerque Lima, fost ministru de interne. Ei au promulgat mai multe acte instituţionale (introducerea pedepsei capitale, amînarea cu un an a alegerilor municipale, expulzarea persoanelor «periculoase»), argumentînd hotărîrile luate prin «radicalizarea acută a luptei politice în Brazilia». În acest sens, observatorii politici din Rio prezentau ca aproape sigură alegerea lui Rademaker sau Melo, adepţi ai liniei dure. Lyra Taveres, «spirit cultivat şi pacifist», care s-a opus promulgării actului instituţional ce prevedea introducerea pedepsei cu moartea, avea puţine şanse de a ocupa în viitorul apropiat fotoliul prezidenţial. Generalul Albuquerque Lima, după cum afirmă observatorii din Rio, se bucura de un larg sprijin atît din partea tinerilor ofiţeri cît şi din partea păturilor de intelectuali şi chiar din partea maselor populare, unde era considerat un «peruanist», adică adept al măsurilor luate în Peru în spiritul apărării intereselor naţionale.

Referindu-se la alegerea lui Medici drept candidat «sigur» la fotoliul prezidenţial brazilian, comentatorii diplomatici din Rio sînt de părere că s-a urmărit alegerea în funcţia supremă a statului a unei persoane moderate, dar ferme. Medici a fost un apropiat colaborator al predecesorilor săi Castelo Branco şi Costa E Silva, ceea ce pentru Înaltul comandament care l-a desemnat preşedinte interimar era, se pare, un argument în plus că va continua politica acestora. Este însă de reţinut opinia observatorilor din Rio, potrivit căreia generalul Medici va continua politica predecesorilor săi, dar «într-un stil personal».

Dan BULGĂR

NEW YORK

„AFACEREA PADRE“

Corespondenţă specială
de la C. ALEXANDROAIE

În aprilie 1553, corăbii încărcate cu tone de aur, argint, bijuterii şi pocale bătute în nestemate, prădate de armata viceregelui spaniol al Mexicului, Luis de Velasco, părăseau Golful Mexic îndreptîndu-se spre Spania. Comoara, evaluată astăzi la zeci de milioane de dolari, n-a mai ajuns în Spania. Ea a fost descoperită cu ajutorul detectoarelor de mine abia în zilele noastre, după patru secole şi mai bine, de un grup de americani, genişti ai adîncurilor.

Atunci, în 1553, o furtună violentă a deviat corăbiile, împingîndu-le, după cum s-a crezut, spre stîncile Floridei. Corăbiile s-au scufundat toate şi din cei peste 1 000 de încercaţi «lupi de mare» şi soldaţi, numai unul a ajuns să dea din nou ochii cu viceregele, căruia i-a istorisit teribila întîmplare. Încercările pe care le-au făcut atunci spaniolii ca să recupereze comoara au fost zadarnice, întrucît corăbiile nu se scufundaseră lîngă stîncile Floridei, ci în apropierea insulei Padre, între localităţile texane de coastă ce poartă azi numele de Brownsville şi Corpus Christi.

Cercetările întreprinse în ultimul an de un grup de arheologi şi istorici americani au dovedit că metalul depistat de detectoarele de mine ale geniştilor era cel al unor epave de corăbii. Din studiul arhivelor forţelor navale din Sevilla şi al altor documente ale vremii a rezultat senzaţionala descoperire a caravanei trimise de Velasco împăratului Carol al V-lea al Spaniei. Din acel moment — 23 iulie a.c. — autorităţile statului Texas au hotărît instituirea unei paze permanente a acestei zone, unde au început să patruleze mici ambarcaţii de coastă înzestrate cu staţii radar. Spre marea surpriză a autorităţilor însă, recent s-a constatat că pe fundul golfului Mexic, în apropierea insulei Padre, au apărut trei sau patru cratere imense, fiecare avînd o lungime de 150 m şi o lăţime de 50 m. Un grup de scafandri, care au întreprins cercetări la faţa locului, au constatat că aceste cratere au fost făcute pe locurile a trei-patru epave din caravana lui Velasco. Amploarea săpăturilor necesare dislocării a mii de metri cubi de nisip dovedeşte că piraţii adîncurilor au lucrat aci săptămîni, chiar luni, şi că s-au folosit de mijloace tehnice moderne, de instalaţii complexe de mare tonaj. Se exclude deci de la început ipoteza că acest jaf bine organizat ar fi fost comis de mici bande de contrabandişti de antichităţi. Totodată se consideră ca sigur că furtul a fost comis înainte de 23 iulie a.c., întrucît staţiile radar aleambarcaţiilor de coastă n-au înregistrat ulterior nici o activitate submarină suspectă. Nu se exclude posibilitatea ca unul dintre oamenii companiilor însărcinate cu recuperarea comorilor să fi dezvăluit secretul unor bande de piraţi submarini sau chiar să fi organizat personal acest jaf.

«Îi vom găsi pe aceşti piraţi şi-i vom aduce împreună cu prada lor în faţa justiţiei, chiar dacă va trebui să-i căutăm în toate colţurile pămîntului» — a declarat Jerry Slander, comisarul proprietăţilor de stat din Texas. Slander a cerut F.B.I. să preia dosarul «afacerii Padre». Cererea a fost acceptată, iar investigaţiile au început imediat.

CRONICA DE TREI SECUNDE

NAPOLEON...

În acest an Napoleon, din tot ce am citit despre împărat pro sau contra nimic nu m-a zguduit ca aceste rînduri, la rubrica şahului din «Le Monde», unde sînt comentate şi trei partide ale marelui strateg: «Napoleon juca prost».

La drept vorbind, nu avea *nici o idee* (nici o idee! — sublinierea mea) despre organizarea unei partide sau sensul unui plan. Ne putem îndoi că a priceput vreodată frumuseţea implicată în raporturile absolut necesare care se dezvoltă între cele două forţe. *Nu a simţit niciodată vibraţia eşichierului* (nu a simţit niciodată vibraţia... — ecoul meu) în graba lui de debutant care vroia să dea mat de la primele mutări. *Ignora arta deschiderii* (o ignora!); de exemplu, *dezvolta regina de la a doua mişcare* (cum!?), nu controla cîmpurile centrate, juca de multe ori *aceeaşi piesă* (aceeaşi piesă!?).

Era un jucător nerăbdător, suportînd greu ca adversarul să gîndească mult (ei, nu!). De altfel nu-i plăcea să piardă. I se întîmpla ca atunci cînd constata că poziţia e desperată să «regăsească» o piesă de mult capturată (ce?). Nu-i plăcea ca «şmecheria» să-i fie luată prea în serios. Era primul care *rîdea* (rîdea!?).

Şi eu care ziceam că dacă eşti Napoleon...

...ŞI EU

Nu, zice specialistul, «legenda tenace conform căreia Napoleon era un puternic jucător de şah, strateg savant pe eşichier ca pe cîmpul de luptă, aplicînd celor 64 de căsuţe principiile şcolii militare...» — legenda aceasta e absolut falsă şi aparţine imaginaţiei noastre bolnave.

Şi asta e o legendă falsă? Şi asta?

De ce mă întristez? Mai mult de o dezamăgire nu merită. Din care să zvîcnească un nou elan. Dacă Napoleon juca prost şah, eu — cronicar de trei secunde — îmi pot vedea visul împlinit şi anume: să cînt la operă aria lui Radames din «Aida». Şi cînd voi fi mort şi livid, se vor asculta discurile mele şi se va scrie: «legenda după care marii cîntăreţi erau şi admirabili cronicari de trei secunde e absolut falsă...», ea aparţine imaginaţiei noastre bolnave, bolnave, bolnave...

Radu COSAŞU

MEMENTO

Prezentat de:
Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Alecu POPOVICI (teatru)

CE PĂRERE AVEȚI?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

— Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?

— Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1969?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1969, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. **Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.**
2. **Cea mai bună actriță romàncă de film văzută în 1969.**
3. **Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.**
4. **Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1969.**
5. **Cel mai bun film românesc văzut în 1969.**
6. **Cel mai bun film străin văzut în 1969.**
7. **Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.**
8. **Cea mai bună actriță romàncă de teatru văzută în 1969.**
9. **Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară asculta în 1969.**
10. **Cea mai bună interpretă romàncă de muzică ușoară ascultată în 1969.**

---

carte

● Am aflat din presă că a apărut un nou volum de versuri ale poetului George Lesnea: **Ulcioare de piatră.** Apariția cărții se produce în împrejurări mai deosebite, deoarece ea inaugurează activitatea editurii ieșene «Junimea». Am fi vrut să relatăm mai detaliat despre această primă carte a unei noi edituri, dar nu am găsit-o în librăriile din București. Librarii interogați de noi nu-i știau existența. Semnalăm acest «amănunt», în dorința de a se remedia unele deficiențe de operativitate în difuzare.

● În colecția Biblioteca pentru toți (nr. 528) a apărut cartea: **Chipuri și popasuri** (Confesiuni literare) de Gala Galaction. Îngrijitorul ediției și prefațatorul ei, Teodor Vîrgolici, ne asigură că între copertele cărții e însumată «aproape totalitatea articolelor cu caracter autobiografic ale lui Gala Galaction». De menționat că peste 40 de articole apar pentru prima dată în paginile unui volum (Editura pentru literatură).

● La Editura pentru literatură universală semnalăm apariția cărții **Despre Racine** de Roland Barthes. În românește de Virgil Tănase. Prefața de Toma Pavel.

● În traducerea lui Jánosházy György a apărut în limba maghiară **Act venețian** de Camil Petrescu (Editura pentru literatură).

● Noi cărți de poezie intrate în librării: **Pînă unde pot muri** de Ion Sofia Manolescu, **Cîntecul spiralelor** de Ecaterina Săndulescu, **Centaur îndrăgostit** de Radu Cârneci.

● În colecția «Romane de ieri și de azi» a apărut **Pădurea spînzuraților** de Liviu Rebreanu (Editura pentru literatură).

cinema

● **Familia noastră trăsnită.** Copilul isteț pe post de raisonneur — iată o sursă de haz la care cinematograful nu se va îndura niciodată să renunțe. Exploatată cu îndemînare poate da rezultate agreabile ca în cazul de față. Regia: Jan Valasek (R.S.C.). În distribuție: Vladimir Mensik, Jirina Jiraskova, Jirina Sejbalova.

● **Testamentul doctorului Mabuse.** După celebra creație a lui Fritz Lang (1932) — un «remake» care se zbate din greu să-și însușească forța tenebroasă a modelului, să spargă tiparele genului polițist. Regia: Werner Klinger. Interpreți: Gert Fröbe, Senta Berger, Helmut Schmid, Charles Regnier, Wolfgang Preiss, Walter Rilla, Leon Askin.

Lucyna Winicka

● Atentatul de la Sarajevo. Cunoscutul și comentatul eveniment din preajma izbucnirii primului război mondial constituie pentru regizorul iugoslav Fadil Hadzic un prilej de investigație socială și psihologică. În rolurile principale: Lucyna Winicka, Bert Sotler, Predrag Finci, Faruk Begoli, Branislav Milicevici.

● Ieri s-a deschis la cinematograful Republica din Capitală tradiționala manifestare **Festivalul filmului sovietic.** Primul film din seria celor 7 care vor putea fi văzute — creația lui Stanislav Rostoțki **Să trăim pînă luni.** Vor urma: **Sezon mort** (regia — Savva Kuliș); **La război ca la război** (regia — Viktor Tregubovici); **Orașul visurilor** (regia — Suhrat Abbasov); **Noile aventuri ale răzbunătorilor** (regia — Edmond Keosian); **Mîna cu briliante** (regia — Leonid Gaidai); **Frații Karamazov** (regia — Ivan Pîriev)

disc

● Celebrele Sonate pentru **violoncel și orgă** ale lui Johann Sebastian Bach, inițial destinate violei da gamba, solicită interpretului nu numai o cunoaștere perfectă a tehnicii, ci și o pătrundere în cele mai tainice adîncuri ale gîndirii bachiene. **Horst Gehann** și **Radu Aldulescu** alcătuiesc un excelent cuplu pentru interpretarea acestor sonate, înregistrate la vechea orgă a Bisericii evanghelice din Mediaș (ECE-0391).

● Simfonia nr. 3 **Ecouri de jaz** de Dumitru Bughici, o interesantă investigație a compozitorului în lumea jazului, reprezintă pentru ascultător una dintre cele mai ispititoare experiențe pentru cucerirea unor noi teritorii în cunoașterea și adîncirea muzicii moderne. Extrem de colorata paletă orchestrală (au fost incluse instrumente neobișnuite ca: saxofoane tenor, orgă electronică, bongos) este mînuită cu virtuozitate de Bughici. **Iosif Conta** dirijează prestigios Orchestra simfonică a Radioteleviziunii (ECE-0390-1).

● **Variațiunile cinematografice** compuse de Dumitru Capoianu, o altă încercare de mistuire totală a jazului în simfonism, cuceresc dintr-un bun început sufragiile ascultătorilor prin invenția și ingeniozitatea debordantă a compozitorului (ECE-3090-2).

muzică

● Deosebit de atractiv programul concertului săptăminal al Filarmonicii, dirijat de **Emil Simon** din Cluj: «Texturi» de Mihai Moldovan; Concertul pentru pian și orchestră în Do minor (K.V. 491) de W.A. Mozart; rar cîntatul Concert pentru pian și orchestră în Re major pentru mîna stîngă de Maurice Ravel; Poemul simfonic «Marea» de Debussy. Solistul-pianist al celor două splendide concerte este **Dmitri Bașkirov** din U.R.S.S. (31 octombrie / 1 noiembrie Ateneu).

● Orchestra de studio a Radioteleviziunii (dirijor **Ludovic Baci**) include în program trei interesante prime audiții: Cinci piese pentru orchestră de Webern; — Concert pentru orgă și orchestră de A. Porfetye (solist M. Kosma) și opera «Înțeleptul Socrate» de Teleman (30 octombrie — sala Studio a RTV).

● Doi valoroși interpreți instrumentiști: **Corneliu Gheorghiu,** pian, și **Mircea Negrescu,** vioară, ne oferă un «Concert de sonate»: Mozart, Beethoven, Andricu, Fauré (29 octombrie, Sala mică a Palatului).

● S-a reluat și ciclul utilelor concerte-lecție. În prima manifestare, un program cu totul corespunzător obiectivului urmărit: preclasicismul (Palestrina, Monteverdi, Couperin, Vivaldi, Corelli). Expune **V. Cristian.** Exemplificările se bucură de concursul orchestrei de cameră și corului Filarmonicii, formației «Concertino» și violonistului **Mihai Constantinescu** (26 octombrie, Ateneu).

plastică

● **Proiectarea artistică (U.R.S.S.).** Este tot mai imperioasă conlucrarea dintre constructor-arhitect-artist plastic la crearea acelor ambianțe spre care aspiră lumea contemporană sau a unor utilaje care să comporte nu numai virtuți tehnice, dar și estetice. Studioul central de studii și experiențe de pe lîngă Uniunea artiștilor plastici din U.R.S.S. prezintă 42 de proiecte ale unor asemenea ambianțe și «forme industriale» cu destinații multiple, de la proiectul decorării interiorului avionului supersonic TU-144 sau a interiorului atelierului de sudura carcaselor de la Uzina de automobile din Lvov, pînă la proiectul interioarelor unei ceainării din Dușambe, a zonei de odihnă a Arhanghelskului, a betatronului PMB-6 sau a videotelefonului medical (Galeriile de artă, bd. N. Bălcescu 23).

● **Valentina Ghinea-Delaport** expune 15 tapiserii la galeriile din bd. Magheru, în care ornamentația populară și spiritul folcloric fecundează inspirația artistei («Sora soarelui», «Struguri» etc.).

● Eclectică, dar vădind în același timp preocupări plurale în dorința de a aborda și alte materiale decît cele clasice, expoziția de sculptură **Ana Cordoneț** prezintă publicului lucrări din piatră și construcții din metal (Galeriile de artă, bd. Magheru).

● **Octavian Vișan** — pictură. Consecvent unei anumite viziuni, aceea de inspirație folclorică, rafinată însă de o autentică sensibilitate, Vișan rememorează pe ecranele pînzei peisaje și momente dintr-un univers rural nostalgic, uneori chiar tradițional. Artistul mai expune 10 remarcabile desene (Kalinderu).

● **Alexie Lazăr Florian** — 12 lucrări ceramice, «rezultat al unor căutări noi — după cum remarcă prefațatorul expoziției, Mac Constantinescu — prețioase prin sensibilitatea lor plastică și de gîndire, forme spațiale destinate să trăiască în aer liber, în dimensiuni adecvate mediului» (Kalinderu).

teatru

● **Maria 1714** — dezbatere dramatică pe teme istorice (sfîrșitul lui Brîncoveanu), din perspectiva unui autor modern, cu un dramatism intens, filtrat lucid. Piesa lui Ilie Păunescu a fost transpusă în cadrul unui spectacol armonios, cu o adevărată «orchestrație» scenică, bine gîndit și tensionat de către Sorana Coroamă la Teatrul Mic. Protagonist, într-un rol de o dificultate complexă: Constantin Codrescu, alături de N. Pomoje (excelentă prezență), Vasile Gheorghiu (pasionat și vibrant), Dan Nuțu și Olga Tudorache.

● **Festivalul teatrelor dramatice** a continuat cu faza ieșeană, lipsită — din păcate — de noutăți sau debuturi deosebite ca dramaturgie. În afara piesei lui Paul Cornel Chitic (Piatra Neamț) s-au mai jucat printre altele: «Un asasin ciudat» de N. Ștefănescu și «Florin și Florica» de Alecsandri (Galați), «Manevrele» de Deak Tamas și «Luceafărul» de Delavrancea (Botosani). «Săgetătorul» de Ion Omescu (Iași), «Al patrulea anotimp» de Horia Lovinescu (P. Neamț), «Un scurt program de bossanove» de Radu Cosașu (Bacău), «Croitorii cei mari din Valahia» de Al. Popescu (Brăila). O cronicară intitula sugestiv articolul său după vizionarea titlurilor de mai sus: **Spectacole corecte.** Zilele acestea are loc faza brașoveană.

● Tinerețea unei vechi comedii: la Brașov, **O zi de odihnă** de Kataev, în regia lui Sică Alexandrescu și Ion Simionescu, revenit la scenă după o scurtă absență.

● Teatrul satiric-muzical «C. Tănase» prezintă în mai multe orașe ale țării — pînă la 10 noiembrie — spectacolul «Nu te lăsa, Stroe»! de N. Stroe și N. Kanner, cu muzica de Aurel Giroveanu. Din distribuție: N. Stroe, Constantin Drăghici, Trio Caban, Rolanda Camin, Marian Iorga, Nutzi Cremeneanu. Acompaniază formația «Melody '69».

Const. Codrescu

televiziune

Filmul, mai precis filmul de cinematecă, evocator al unor glorii apuse ale celei de-a șaptea arte, deține capul de afiș al programelor televizate din săptămîna ce urmează. Și rubrica de teatru promite.

Prin urmare:

DUMINICĂ 26 OCTOMBRIE. Melomanilor care preferă Ateneului fotoliul domestic le recomandăm înregistrarea **concertului simfonic** cu marele Charles Munch la pupitrul Orchestrei simfonice din Boston: Concertul pentru pian și orchestră de Mozart (Do minor) — solist Claude Frank (11.30) ● De la Brașov, **meciul de fotbal** Steagul roșu-Steaua (15.00) ● **Film cu trei stele:** Marilyn Monroe în «Stația de autobuz», unul dintre filmele care au aureolat-o pe frumoasa și nefericita vedetă (20.00) ● Pe programul II, **Seară de teatru:** «Podul de piatră» de Laszlofy Csaba, în adaptare tele de Ion Olteanu, care semnează și regia (20.00).

LUNI 27 OCTOMBRIE. **Între metronom și cronometru,** emisiunea-concurs urmărită cu larg interes și vădit folos, se desfășoară la Brașov cu temele: «Brașov, oraș muzical» și «Cucerirea giganților lumii» (21.05) ● Ca un ecou al **Festivalului de dans - Ungaria 1969,** micul ecran prezintă cîteva selecțiuni (22.35).

MARȚI 28 OCTOMBRIE. «Și soarele are pete». O știam, dar ne-o mai amintește o dată piesa lui Leopold Lahola inclusă în cea de-a doua **Seară de teatru** a săptămînii (20.15) ● Mare personalitate a științei mondiale, ilustru reprezentant al gîndirii științifice românești, Henri Coandă în emisiunea **Prim-plan** de Manasse Radnev (22.05).

MIERCURI 29 OCTOMBRIE. Dinamo - Bacău, «ultimul mohican» dintre echipele de fotbal românești participante la competiții internaționale de club, în meci revanșă cu Skeid-Oslo (15.00) ● Cu mic și mare la vizionarea filmului «Căpitanii curajoși» după Rudyard Kipling, semnat de Victor Fleming («Pe aripile vîntului», «Ioana d'Arc»), cu Spencer Tracy, Lionel Barrymore și — la vremea lor — doi copii minune: Freddie Bartholomew și Mickey Rooney (20.00).

JOI 30 OCTOMBRIE. Ileana Predescu, Silviu Stănculescu și Octavian Cotescu în «Agentul din Cahors», piesa cunoscutei scriitoare Marguerite Duras (20.00).

VINERI 31 OCTOMBRIE. «Dezbatere etică, discretă și plină de sensibilitate» — caracterizează revista «Programul radio și TV» filmul «Sora cea mare» al regizorului sovietic G. Natanson (20.15) ● O recomandare din programele de **muzică ușoară:** Anca Agemolu, Angela Iurcenco, Călin Marian (22.45).

SÎMBĂTĂ 1 NOIEMBRIE. Reportajul lui Alex. Stark intitulat «123 de minute și un secol» are în vedere **Centenarul Căilor Ferate Române** (21.50) ● Ultimele apariții editoriale originale și traduceri în discuția emisiunii **Cărți și autori** (20.20).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 43, etapa din 26 octombrie 1969

I. F.C. Argeș-C.F.R. Cluj	1
II. Steagul roșu-Steaua	x
III. Dinamo Bacău-A.S.A.	1
IV. Farul-Dinamo Buc.	1
V. Petrolul-Politehnica	1
VI. «U» Cluj-Crișul	1
VII. Rapid-Jiul	x
VIII. «U» Craiova-U.T.A.	1
IX. Bari-Sampdoria	x
X. Juventus-Inter	1
XI. Roma-Lazio	x
XII. Napoli-Cagliari	x
XIII. Palermo-Brescia	1

F

45
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 753
1 NOIEMBRIE 1969

V

18

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

IMPERATIVUL ZILEI: ÎNDEPLINIREA PLANULUI LA TOȚI INDICII

premieră industrială la pitești

De curînd a fost semnat actul de naștere al polietilenei piteștene. În prezența unor numeroși chimiști (ingineri și operatori — unii rămași din schimbul de noapte, pentru à surprinde pe viu acest memorabil eveniment), fabrica de polietilenă din cadrul marelui combinat petrochimic a produs prima «șarjă».

Producția de mase plastice,— s-a arătat în documentele celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român — care a cunoscut o mare dezvoltare în anii precedenți, va continua să se dezvolte atît cantitativ cît și calitativ, materialele sintetice, obținute din petrol și hidrocarburi gazoase, reprezentînd un ideal înlocuitor pentru unele produse realizate din metal, lemn și piele. În 1975 producția de mase plastice va fi de aproape două ori mai mare decît cea din 1970, mulțumită dezvoltării capacităților existente cît și prin construirea de noi instalații în cadrul combinatelor chimice de la Pitești, Rîmnicu Vîlcea, Borzești și Ploiești.

Aici la Pitești — ne-a informat tovarășul inginer șef Pavel Obloja — polietilena însemnează mărirea valorii petrolului de circa 6-8 ori. Dintr-o tonă de petrol, care costă 1 000 de lei, se obțin produse, după prelucrare, în valoare de 6 000-8 000 de lei.

Ca aspect, polietilena se prezintă sub forma unor boabe, asemănătoare celor de orez, fabricate la rîndul lor din etilena produsă alături, în inima combinatului, la Complexul de piroliză. Ea servește drept materie primă pentru fabricile de mase plastice din care în urma altor procese industriale mai simple sau mai complicate rezultă filme de înaltă rezistență și claritate, diferite obiecte de uz casnic, începînd cu banalele lingurițe și găleți, o întreagă gamă de jucării, ambalaje pentru cabluri, conductori, saci groși pentru ambalarea produselor chimice etc. În funcție de cerințele beneficiarului, instalația va fabrica pînă la 50 de sortimente de polietilenă. Deocamdată a intrat în probe tehnologice prima linie de fabricație. Capacitatea finală va fi de 60 000 de tone pe an, acoperind tot consumul intern și rămînînd disponibilități pentru export. Paralel cu pregătirea și intrarea în probe tehnologice a celorlalte trei linii, chimiștii piteșteni vor depune eforturi susținute pentru a fabrica și a livra beneficiarilor polietilenă de bună calitate, la nivelul celei realizate pe plan mondial, urmărind totodată, prin intensificarea muncii colective, scurtarea perioadei de atingere a parametrilor prevăzuți în proiect.

Ion NICHIFOR

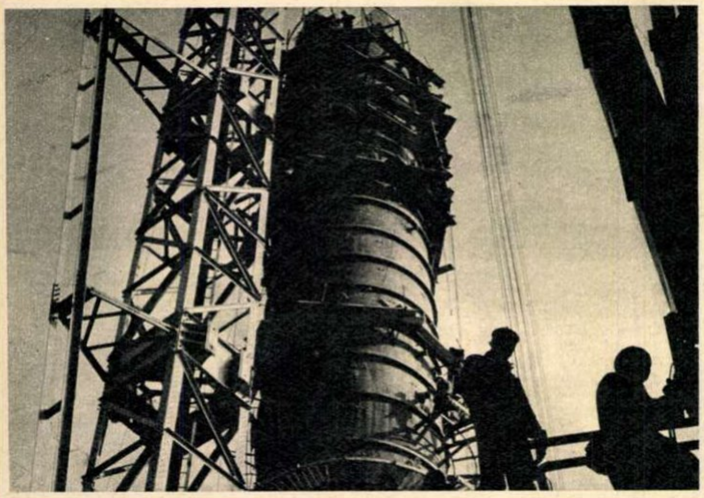

Instalația de piroliză din cadrul marelui Combinat chimic al Piteștiului.

să muncim zi și noapte pentru recuperarea restanțelor

...Bilanțul celor trei trimestre în domeniul investițiilor în județul Arad nu s-ar putea spune că este mulțumitor. Analizele economico-financiare arată că planul pe 9 luni n-a fost realizat decît în proporție de 67 la sută, ceea ce e cu totul nesatisfăcător. Restanțele la lucrări sînt de ordinul a cîtorva milioane de lei.

Trusturile de construcții care au în antrepriză diversele șantiere invocă lipsa unor materiale sau utilaje, dar o analiză mai atentă dovedește mai degrabă lipsa de prevedere, precum și neasigurarea unei ritmicități în aprovizionare. Flagrant este exemplul I.C.M.J.-Arad, constructor cu importante șantiere în oraș, care nu și-a realizat nici măcar investițiile proprii, o bază de producție care avea termen de dare în folosință 30 septembrie.

În mod surprinzător se poate constata că există zece obiective al căror termen de dare în folosință a expirat în 1968, dar care nici pînă în prezent nu sînt terminate. Printre acestea se numără școlile generale din Chișineu-Criș și Sebiș (fiecare cu cîte 16 clase). T.C.L.-Bihor, care este constructorul lor, manifestă o totală indiferență. După reorganizarea administrativă, cele două localități nu mai aparțin teritorial județului în care activează T.C.L.-Bihor, dar aceasta nu îndrituiește trustul bihorean să nu-și onoreze sarcinile. Lunile trec, anii se scurg.

Se apropie 1970, an în care volumul investițiilor din județul Arad e cu 50 la sută mai mare ca în 1969, în special în industrie și în construcțiile de locuințe. O parte substanțială a planului de investiții o ocupă lucrările de dezvoltare a uzinelor «Strungul» și «Vagonul», care în 1970 vor realiza capacitatea finală prevăzută în planul de stat. De asemenea tot anul viitor vor începe lucrările de dezvoltare și reutilare a filaturii și țesătoriei de la «Teba», a secției de catifea și a țesătoriei de la «30 Decembrie», precum și lucrările la două noi fabrici: una pentru produse lactate, alta pentru produse lactate dietetice. Documentația de execuție e asigurată încă de pe acum în proporție de 80 la sută. Trebuie însă semnalate importante lipsuri, care dacă nu vor fi rezolvate urgent vor periclita îndeplinirea la timp a planului de investiții. Astfel, M.I.A. nu a avizat nici pînă în prezent studiul tehnico-economic al celor două fabrici de produse lactate. Fabrica de produse lactate dietetice are termen de predare trimestrul IV 1970. Cum se justifică atunci clauza din contract în care se stipulează ca proiectantul — I.P.I.A.-București — să predea documentația abia la 31 martie viitor? Cînd mai contractează constructorul materialele?

O atenție sporită va trebui să fie acordată capacităților întreprinderilor de construcții. Direcțiile acestora au datoria să se mobilizeze să găsească soluțiile cele mai adecvate și într-un timp foarte scurt. Șantierul nr. 5 ICIM-Brașov, care lucrează pentru uzina de vagoane, are pentru 1970 un plan de lucrări dublu; or, acest șantier a fost deficitar și în acest an la capitolul forță de muncă.

Într-o situație similară se află și șantierul Întreprinderii 13 construcții-Timișoara care are lucrări la Arad, la «Tricoul roșu», «Frigorifer» etc. Cu un plan de patru ori mai mare întreprinderea nu va putea face față sarcinilor fără o mai bună organizare și mobilizare a forței de muncă. Avînd în vedere că o mare parte din lucrările pe care le are de executat sînt pe soluții de prefabricate, întreprinderea va trebui să-și organizeze o stație centralizată de betoane și de montaj.

Planurile de investiții trebuie îndeplinite în mod exemplar și la timp. Și acest deziderat nu poate prinde viață dacă constructorii de pe diversele șantiere nu-și vor mobiliza toate forțele și capacitățile tehnologice, lucrînd zi și noapte.

S. ANDREI

... și vești mai puțin bune de la „automatica"

În unul din numerele trecute, reporterii noștri, analizînd în cadrul unei anchete îndeplinirea planului de producție pe ultimele trimestre ale anului în curs, aveau bucuria de a recomanda «Automatica» drept o întreprindere fruntașă. Arătam cu acel prilej că marea unitate industrială din București a făcut dovada unei activități judicioase, materializată prin îndeplinirea și depășirea planului la toți indicii — mulțumită planificării riguroase, respectării disciplinei de producție și intensificării efortului creator în toate sectoarele de muncă.

Ne-am notat tot cu acel prilej că lucrările pentru extinderea întreprinderii vor determina creșterea capacității totale de producție la 340 milioane lei anual.

Din păcate, revenirea la «Automatica» nu ne mai oferă prilejul de a vă împărtăși în continuare vești îmbucurătoare. Și asta deoarece planurile de perspectivă, anticipate cu precizie de conducerea uzinei, sînt literalmente date peste cap din pricina ritmului de melc în care se desfășoară lucrările de construcție.

La ora cînd scriem aceste rînduri, Trustul I construcții, Șantierul 118 Pipera, și Întreprinderea 11 instalații, Santierul 112, pășesc atît de departe de graficele de plan stabilite, încît recuperarea întîrzierilor apare practic imposibilă. La sfîrșitul celui de-al III-lea trimestru al anului, planul de investiții, în valoare de 9 980 000 lei, din care construcții-montaj 6 336 000 lei, a fost realizat în proporție de 64,69% și respectiv 59,88%. Nerealizările reprezintă o valoare de 5 465 000 lei, din care 4 259 000 lei la lucrările de construcții-montaj.

Pentru aceste grave abateri de la disciplina de plan, principalii vinovați sînt: Trustul I construcții (șef de șantier, inginer Toma Iliescu) și Întreprinderea 11 instalații. Aceasta din urmă, planificată să execute lucrări de instalații și montaje în valoare de 3 695 000 lei, a realizat doar 2 043 000 lei, adică într-o proporție de numai 55.29%. Faptele sînt perfect explicabile, din moment ce munca unora, intensificarea efortului creator sînt handicapate prin inactivitatea și indolența crasă a unor alte colective de muncă. În cadrul aceleiași întreprinderi, de pildă, în vreme ce pe unele șantiere realizările se apropie sau se confundă cu cifrele scontate, într-un alt compartiment de activitate, șantierul 301, planul de investiții a fost realizat numai în proporție de 9,46%. Ei, da, o cifră cu adevărat record!

Nu putem trece cu vederea nici restanțele beneficiarului, întreprinderea «Automatica», pentru care într-un număr trecut al revistei am avut numai cuvinte frumoase de spus. Și aici există regretabile rămîneri în urmă, în special în furnizarea la timp a diverselor utilaje (realizate în proporție de 79,47%), ceea ce, evident, a încurcat la rîndul lor activitatea constructorilor.

Vrem să atragem atenția celor care se fac răspunzători pentru aceste inadmisibile încălcări ale graficului de producție că dacă octombrie s-a dovedit generos în zile frumoase, următoarele luni ale anului pot aduce neplăcute surprize climaterice. Ne adresăm în primul rînd celor care n-au terminat nici pînă în prezent rețeaua de apă, canalizarea fluvială și menajeră în zona cuprinsă între halele 1 și 4 (bazinul pentru rețeaua apelor fluviale n-a fost atacat nici pînă astăzi!), deoarece e lucru știut: nerealizarea acestor lucrări în perioada de timp uscat nu va permite scurgerea apelor provenite din ploi.

Ce veți face sub bătaia nemiloasă a ploilor de toamnă? Veți da vina pe capriciile naturii?

L. MAIOR

pe cînd recepția definitivă?

Am vizitat în această săptămînă cîteva blocuri de locuințe predate beneficiarilor de către constructorii municipiului București la 30 septembrie a.c. Eram pe deplin convins că la proaspetele adrese ne vor întîmpina în prag noii locatari. Dar situația e cu totul alta.

De la predare și pînă în momentul de față apartamentele așteaptă zi după zi ca cineva să se gîndească și la urgentarea lucrărilor de finisaj, și în special de încălzire. Așa, de pildă, în Perone Boccaccio s-au terminat șase blocuri cu 480 de apartamente. Din păcate acestea nu au fost recepționate deoarece lipsește agentul termic. De ce? Trustul de reparații în construcții și construcții, care aparține tot de Direcția generală construcții-montaj, tărăgănească efectuarea lucrărilor la centrala termică, care se află în imediata apropiere a blocurilor respective.

În ansamblul de locuințe din Drumul Taberei a fost de asemenea predat blocul Z-31 cu 66 de apartamente. Aici, din cauza lipsei de covor p.v.c., locatarii nu intră în locuințe. Aceeași situație o întîlnim la blocul C 1 din str. Turturele cu 242 apartamente, blocul 5 din Pantelimon cu 100 apartamente, blocul P3 din str. Amurgului cu 168 de apartamente și blocurile 6, 7 și 8 din str. Ziduri dintre vii, care însumează 250 de apartamente.

Dacă lipsa căldurii reprezintă, e drept, un impediment serios, nu același lucru se poate spune despre unele finisaje care, de fapt, nu împiedică absolut de loc acceptarea repartiției. În asemenea apartamente se poate locui în condiții satisfăcătoare, deoarece lucrările ce urmează a fi executate ulterior nu diminuează flagrant gradul de confort al respectivului apartament. Lipsa temporară a covorului de p.v.c. nu constituie, de pildă, un impediment în această privință.

— Situația pe care dv. ne-o prezentați este binecunoscută de către conducerea noastră, ne-a declarat tovarășul ing. Anastase Boană, șeful serviciului producție din Direcția generală construcții-montaj. Se știe că în această perioadă eforturile constructorilor noștri sînt îndreptate spre recuperarea rămînerilor în urmă și, implicit, în predarea la beneficiari a tuturor apartamentelor asumate în plan. Cele 2 000 de apartamente la care, practic, am încheiat toate lucrările trebuiau de acum să se afle în posesia locatarilor. La 1 431 dintre acestea căldura constituie impedimentul numărul unu, dar în foarte multe se poate locui foarte bine încă de pe acum și cetățenii sînt și ei de aceeași părere.

La întrebarea: «Pe cînd recepția definitivă?» există un singur răspuns: «Cînd factorii de răspundere din Consiliul popular al municipiului București vor lua măsuri energice».

Petre GHEORGHIU

F03

Ce acțiuni întreprindeți în vederea îndeplinirii la toți indicatorii a sarcinilor de plan pe anul 1969.

Ne răspund:

Director VASILE SPAN — Întreprinderea forestieră-Baia Mare:

Apropierea sfîrșitului de an ne găsește în fața unor rezultate pozitive, concretizate prin îndeplinirea integrală la toți indicatorii a planului pe 10 luni. Nici la producția globală, nici la producția pe sortimente de mărfuri, livrări interne sau export nu s-au înregistrat rămîneri în urmă. Planul de măsuri adoptat în legătură cu procesul de organizare a muncii, la care se adaugă aplicarea noului sistem de salarizare, a condus la obținerea, pînă în prezent, a unor beneficii în valoare de 2 100 000 lei.

*

Director IOAN CONDA — fabrica de conserve «Flora»:

Pentru îndeplinirea exemplară a planului la toți indicatorii, întreprinderea noastră a întocmit un plan de măsuri imediate. Astfel, începînd cu data de 27 octombrie a.c. s-a introdus lucrul pe două schimburi la sectorul de legume sterilizate. În ce privește sectorul de conserve de carne, compot din gutui, gem și dulceață, s-a recurs la organizarea activității pe trei schimburi. În urma acestor măsuri planul de carne și legume va fi realizat integral, ba chiar depășit.

*

Ing. șef VASILE OȚIANU — fabrica de tricotaje «Unitatea»-Sighetul Marmației:

După nouă luni de activitate putem declara că întreprinderea și-a realizat toți indicatorii tehnici și economici. Am reușit ca în trimestrul III să atingem în întregime parametrii unei capacități de producție care a fost dată în funcțiune anul trecut. Planul la export a fost și el depășit cu 20,4 la sută. În planul de măsuri aplicat de noi în vederea unei mai bune desfășurări a producției se numără și 12 studii — dintre care 11 deja aplicate — elaborate de către consiliul de organizare științifică a producției și a muncii. Eficiența lor se ridică la 845 mii lei. Un alt studiu întocmit se ocupă de utilizarea suprafețelor neproductive, ceea ce a determinat concentrarea activității productive într-un singur sediu. Eficiența acestui studiu este de 542 mii lei anual.

V. IANCU

La Palatul Consiliului de Miniștri au avut loc convorbirile oficiale între președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, și președintele Consiliului de Miniștri al Olandei, Piet de Jong, și ministrul afacerilor externe Joseph Luns. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, de înțelegere reciprocă.

planul — o sarcină de onoare

În răstimpul de la apariția ultimului număr al revistei noastre și cel al apariției numărului pe care îl aveți acum în mînă, cinci uzine chimice — și prin aceasta se înțelege înainte de toate un uriaș colectiv de cîteva mii de oameni — au trăit un eveniment cu totul deosebit: fuzionînd, au dat naștere Grupului industrial de lacuri și vopsele-București.

Socoteam, și chiar m-am exprimat așa, că ne aflăm în fața unui început de drum, însă tovarășul inginer GHEORGHE STAN, directorul producției acestui nou grupaj chimic, m-a contrazis:

— *Actuala fuzionare trebuie considerată mai degrabă o nouă etapă într-un proces de concentrare a producției, început cu mult mai demult. Este destul să precizez că cele cinci uzine care au fuzionat azi sînt, la rîndul lor, uzine mari, complexe, care, la rîndul lor, au provenit din fuzionarea, cu ani în urmă, a altor uzine despre care tot nu s-ar fi putut afirma că sînt dintre cele mai mici. Astfel, uzinele «Azur» și «Policolor», actualmente înglobate în grup, reprezintă fiecare în parte unirea a cîte alte trei uzine.*

— Și totuși, avînd și conștiința procesului continuu, trăiți acum un început. Care probabil implică și unele dificultăți.

— *E adevărat, e firesc. Fuziunea a fost studiată temeinic în prealabil, totuși acum, o dată cu traducerea ei în fapt, ne mai lovim de inadvertențe de concepție organizatorică, în general de greutăți-surpriză. Însă — sîntem cu toții convinși — vremea și mai ales experiența colectivului își vor spune curînd-curînd cuvîntul.*

— Concret, realizarea planului vă îngrijorează?

— *Uzinele componente ale grupului și-au îndeplinit, în primele nouă luni ale anului, planurile la toți indicatorii. Rostul fuzionării și totodată voința noastră este tocmai de a duce mai departe realizările de pînă acum ale unităților izolate. Griji sînt, pentru că sînt și greutăți. Mai ales cele legate de aprovizionare. Unii furnizori ai noștri nu-și respectă obligațiile. Din vina Combinatului din Rm. Vîlcea, uzinele «Solventul», «Policolor» și «Azur» nu dispun de butanol. Combinatul chimic din Craiova este un mare datornic — cu acid acetic — al uzinei «Solventul». Iar Combinatul chimic-Victoria ne livrează nitroceluloza sincopat și nu ne acoperă nici pe departe necesarul de formol. Pe de altă parte, pentru că Chimimportul n-a făcut contractări la timp sîntem privați și de unele materii prime de import. Grav e că aceste lipsuri de materii prime ne afectează producția de export.*

— Cum întrevedeți ieșirea din impas?

— *Ne-am propus — bineînțeles — un plan de măsuri foarte precise. Vom da, în plus, produse pentru care avem asigurată materia primă, dar vom introduce în producție și sortimente noi care, prin calitatea pe care le-o vom asigura, sîntem siguri, vor trezi interesul cumpărătorilor noștri de peste hotare. Sînt doar două dintre măsurile preconizate, pe care vi le dăm cu titlu de exemplu. Greutăți sînt și probabil vor mai fi, însă — peste toate — planul trebuie îndeplinit, absolut la toți indicatorii. De altfel, ambiția noastră este chiar să-l depășim. Mai precis, ne-am propus să obținem un plus de beneficiu de circa 15 milioane lei. Pentru că, vedeți, noi interpretăm planul evident ca o obligație, o sarcină, dar o sarcină de onoare.*

Nicolae DUMITRESCU

mai multă suplețe în educarea și orientarea tinerei generații

Am citit cu mult interes textul «Inteligența — cea mai de preț investiție» apărut în nr. 43 al revistei «Flacăra». Atenția mi-a fost reținută în mod deosebit de rezultatele obținute în urma anchetei în rîndurile tineretului industrial desfășurată sub auspiciile Centrului de cercetare pentru problemele tineretului. Faptul că din cei 20 785 de tineri chestionați 75% se declară mulțumiți de munca pe care o prestează, de aprecierea și cîștigul prin care li se onorează activitatea, dovedește cu plenitudine ca majoritatea tinerilor noștri își iubesc meseria, că profesiunea aleasă le procură principalele satisfacții în viață, că munca de îndrumare și eforturile materiale ale societății noastre creează toate premisele pentru obținerea unei calificări pe măsura talentului și aptitudinilor reale ale fiecărui individ în parte.

Cei care se declară nemulțumiți de munca pe care o prestează (25,3 la sută) invocă următoarele motive: greutăți întîmpinate la avansare; distanța pînă la locul de muncă; cîștigul; locul de muncă le solicită insuficient pregătirea; nu văd perspectivele pe care le au;

(Continuare in pag. 4)

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Policromia toamnei.
Fotografie de A. SĂGEATĂ

Prezentarea artistică:
Alexandru **FRANCISC**

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

după recoltare - onorarea integrală a contractelor

Însămînțările de toamnă s-au încheiat în limitele timpului optim. Este o mare realizare dacă se are în vedere că în nici un an această lucrare nu a fost terminată atît de devreme. Acum, oamenii muncii din agricultură recoltează ultimele suprafețe cultivate cu porumb și sfeclă de zahăr, culeg rodul bogat al viilor și livezilor. Încă cu o săptămînă în urmă încheiaseră recoltatul porumbului cooperativele agricole din județele Botoșani și Teleorman. De asemenea au terminat sau sînt pe cale să încheie această lucrare și cooperativele agricole din județele Iași, Ilfov, Suceava, Vîlcea, Galați, Gorj, Hunedoara etc. Se poate spune că acum se strînge recolta de pe ultimele suprafețe de porumb. Timpul excepțional de frumos din această toamnă a permis ca porumbul să ajungă la maturitate peste tot și să se poată conserva foarte bine. Este pe terminate, de asemenea, recoltatul sfeclei de zahăr, cultură la care s-a obținut o producție foarte bună, încît aprovizionarea populației cu zahăr va fi asigurată. Se scot cartofii de pe ultimele suprafețe cultivate cu această valoroasă plantă, se strîng fructele și strugurii. Sarcina de căpetenie, pentru toți oamenii din agricultură, rămîne în continuare aceeași: impulsionarea muncii de recoltare, recuperarea grabnică a restanțelor, înmagazinarea tuturor produselor aflate pe cîmp. Nici un bob irosit, în sensul strict și propriu al cuvîntului.

Pentru buna aprovizionare a populației cu produse agroalimentare și a industriei cu materii prime este necesar ca fiecare cooperativă agricolă să-și onoreze în întregime contractele încheiate cu statul și chiar să livreze suplimentar cantități cît mai mari de produse agricole vegetale și animale. De asemenea, fiecare țăran, răspunzînd în mod firesc sprijinului acordat de stat, să vîndă unităților contractante cantități cît mai mari de produse din cele obținute la zi-muncă sau pe loturile personale: grîu, porumb, cartofi, legume. Țărănimea cooperatistă poate contribui la buna aprovizionare a populației și, în același timp, să realizeze importante venituri bănești valorificînd animalele crescute în gospodăria personală: porci, vite îngrășate etc.

În cele mai multe cooperative agricole se vădește preocuparea pentru livrarea în întregime a produselor contractate cu statul și suplimentarea contractelor cu cantități însemnate de porumb, cartofi, legume, carne etc. Bărăganul a dat în acest an o recoltă bună. Din Teleorman la Brăila recolta de 3 000-4 000 kg de porumb la hectar și chiar mai mult sînt cazuri frecvente. Țărănimea cooperatistă este convinsă că acestea se datoresc, în cea mai mare măsură, sprijinului multilateral al statului în tractoare și mașini agricole, îngrășăminte chimice, extinderii irigațiilor care fac cu putință ca recoltele să crească de la an la an.

Ialomița — centrul Bărăganului. Porumbul auriu se revarsă spre bazele de recepție de la Lehliu, Călărași, Slobozia și în alte locuri. Prima care și-a onorat contractul a fost cooperativa agricolă din comuna Gh. Doja. După ce a livrat întreaga cantitate de 800 de tone, cît contractase inițial, a mai suplimentat livrările cu încă 746 tone porumb. De asemenea, în loc de 34 tone fasole cît era contractată inițial s-au livrat 42 tone.

— Este de datoria noastră să livrăm statului cantitățile de cereale care ne prisosesc — declara tov. Ion Spătărelu, președintele cooperativei. Ne amintim că la înființarea cooperativei — în primul ei an de activitate — am recoltat în medie la hectar 900 kg de grîu, 1 600 kg de porumb și 1 200 kg de floarea-soarelui. În acest an, recolta de grîu a fost de 2 241 kg la hectar, cea de porumb de 4 880 kg, iar la floarea-soarelui am obținut 2 200 kg la hectar. Iată de ce noi am hotărît să suplimentăm contractele la cele mai multe dintre produse.

Tot în acest județ ajungem la cooperativa agricolă din Dor Mărunt care, în Ziua recoltei, a primit steagul de unitate fruntașă pe țară la recolta de grîu — 4 033 kg la hectar. Nu ne vom referi la grîu, deoarece această experiență a devenit cunoscută, ci la alte produse — porumbul și fasolea. Cooperativa de aici a depășit planul de livrări la porumb cu 475 tone, iar fasolea fiind de bună calitate a fost livrată la Agrosem pentru sămînță. «Noi — ne spunea tov. Ilie Drăgan, inginerul agronom al cooperativei — am reușit ca prin aplicarea unui complex de măsuri agrotehnice să obținem cîte 2 400 kg de fasole la hectar». Iar președintele, tov. Constantin Popa, ține să adauge că recoltele mari i-au determinat să vîndă statului cantități mult mai mari de produse față de cît contractaseră. Ne-am oprit mai mult la aceste două cooperative agricole. Dar ca ele sînt numeroase altele în județul Ialomița. Pînă la începutul săptămînii Cooperativa agricolă-Scînteia livrase suplimentar 704 tone porumb, Dragoș Vodă — 165 tone etc. Se prevede să se livreze suplimentar de către cooperativele agricole din județ circa 30 000 tone de porumb și cantități însemnate de alte produse.

Și în alte județe se vădește aceeași preocupare pentru îndeplinirea exemplară a contractelor. Cu prilejul încheierii însămînțării grîului, în județul Brăila, în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, se arată: «Porumbul, care reprezintă cultura de bază a județului nostru, asigură anul acesta o recoltă mai bogată decît în ceilalți ani. De aceea, comitetul județean de partid a antrenat la recoltarea grabnică a acestei culturi toate forțele din unitățile agricole. Ne preocupă totodată predarea catre stat a produselor contractate, avînd condiții să livrăm suplimentar cantitatea de 5 000 tone boabe».

Intr-o discuție, tov. Emil Bălăuță, directorul Direcției agricole Brăila, ne-a declarat: «Faptul că cele mai multe cooperative agricole au obținut recolte mari de porumb a dat posibilitatea livrării unor produse suplimentare față de cantitățile contractate. Cooperativa agricolă din Lanurile, obținînd o recoltă de 4 500 kg porumb la hectar a putut să livreze 2 272 tone față de 1 334 tone cît era contractat. De asemenea Cooperativa agricolă Valea Cînepii a suplimentat contractul cu 480 tone porumb, iar cea din Ciocile — cu 700 tone. Cooperativa agricolă din Brăila nu contractase de loc porumb. Dar întrucît a cultivat 106 hectare în sistem irigat și a obținut o recoltă bună a vîndut statului o cantitate de 180 tone porumb. Există deci condiții pentru livrarea în întregime a cantității de 5 000 tone, așa cum se prevede în telegrama adresată Comitetului Central».

Din județul Arad aflăm că, pînă la începutul săptămînii, cantitățile de porumb contractate de cooperativele agricole au fost livrate. De asemenea, la grîu din 75 000 de tone s-au livrat 72 000 tone, la ceapă din 3 646 tone s-au livrat 3 510 tone iar la usturoi 42 tone, față de 40 cît era prevăzut. Pe baza discuțiilor purtate în cooperativele agricole s-a ajuns la concluzia că livrările pot fi suplimentate cu 10 000 tone de grîu, 5 500 tone porumb, 600 tone de legume. Și cooperatorii au început să valorifice cantități însemnate de produse din cele care li s-au cuvenit la ziua-muncă sau au fost obținute pe loturile în folosință personală.

În toate cooperativele agricole, în toate satele se desfășoară acțiuni pentru îndeplinirea contractelor și livrarea suplimentară a unor cantități însemnate de produse. În județul Satu Mare, cooperativele agricole din comunele Foieni, Berveni, Betiș, Petrești, Tiream au predat peste prevederile contractului peste 50 vagoane de cartofi, iar cooperativele agricole de producție din Mărtinești, Medieșul Aurit, Halmeu, Carei, Potău și Livada au livrat în afara contractului 46 000 kg porumb. Cooperativa din Domnești și-a suplimentat contractul la fasole cu 6 000 kg, iar cooperativele din Dindești și Vezendiu au livrat peste plan 100 tone ceapă.

I. HERȚEG

(Urmare din pag. 3)

condiții necorespunzătoare la locul de muncă; timp liber insuficient sau alte cauze în afara acestora.

Pe marginea acestor date, corpul didactic, psihologii, sociologii și toți cei chemați să se ocupe de îndrumarea și educarea tinerei generații pot trage concluzii deosebit de instructive. În calitatea mea de profesor de liceu cred că în prezent activitatea pe care o depun colegii mei pentru depistarea și încurajarea talentului, pentru descoperirea și fructificarea predispozițiilor latente și-a dovedit într-o mare măsură eficiența, dar, ca pretutindeni, există încă loc pentru mai bine. Consider că avem datoria permanentă de a cunoaște mult mai îndeaproape activitatea școlară și extrașcolară a fiecărui elev în parte (pedagogia modernă indică zeci de metode în această privință). Subliniez acest lucru deoarece, precum se știe, nu toți tinerii noștri, la o anumită vîrstă, își întrezăresc cu limpezime vocația reală, își conturează cu limpezime preferințe și aptitudini certe.

De multă suplețe în educarea și orientarea tinerei generații trebuie să dea dovadă și personalul cu vechime din instituții și întreprinderi. Aici în mod deosebit tînărul angajat trebuie să aibă o imagine clară asupra perspectivelor care i se oferă, să cunoască numeroasele posibilități care i se deschid, să fie îndrumat permanent spre domenii de muncă și cercetare apropiate, identice sau convergente cu posibilitățile sale reale. Numai în felul acesta preceptul «om potrivit la loc potrivit» poate deveni o realitate vie pentru cei mai mulți dintre noi.

Ion STAN
profesor-București

dansatorii cubanezi

Ne intîlnim pentru a doua oară cu arta dansului cubanez — solii baletului modern întregind astfel imaginea oferită de baletul clasic care ne-a vizitat în anii precedenți.

La întrebarea: «Ce anume v-ați propus să comunicați publicului prin prezentarea acestui spectacol?» maestrul Ramiro Guerra, coregraful trupei, ne-a relatat că dorește foarte mult să transmită în primul rînd Cubei și apoi lumii întregi «ceea ce supraviețuiește în dansurile «patios» din străvechea artă africană transplantată în lumea Caraibilor». Dansatorii lui Ramiro Guerra au învățat zi și noapte însușindu-și arta anonimilor făuritori de frumuseți coregrafice din timpurile străvechi.

Dansurile interpretate de acest excelent ansamblu sînt inspirate și din atmostera muzicală barocă, sugerînd ambianța Spaniei secolului XVI — cu puternicele ei contraste de misticism și senzualitate, cu formalismul ei de curte și rafinata eleganță a aristocrației.

Spectacolul introduce pe profani în ceremonialul cotidian al vieții unui balerin.

La întrebarea: «Unde ați avut cel mai mare succes?» maestrul ne-a răspuns — «la primul spectacol — am simțit cea mai mare victorie după o perioadă de luptă și frămîntări cu această artă destul de dificilă pentru noi, oamenii de azi. Turneele de la Rio de Janeiro, Sao Paulo și New York sînt o mărturie a succesului și măreției acestei arte originale».

Tablourile din suita «Yoruba» și «Medes și negustorii de sclavi» (din care vă redăm în fotografie o scenă) sînt considerate atît de conducătorii baletului cît și de cea mai mare parte dintre spectatori drept cele mai semnificative momente ale acestui spectacol.

Sîntem convinși că și publicul românesc va aprecia, așa cum se cuvine, arta dansatorilor cubanezi.

A. PLEȘOIANU

«civilitas romana in romania»

În cadrul planului de colaborare culturală dintre România și Italia, la 5 noiembrie se va deschide în sălile cunoscutului «Palazzo delle esposizioni» din Roma expoziția istorico-arheologică «Civilizația romană în România». Timp de două luni, aici va fi prezentată o colecție de circa 1 000 piese originale aparținînd unui număr de 24 de muzee și colecții românești, oferind o imagine sugestivă de ansamblu asupra perioadei începuturilor formării poporului român și a limbii sale.

Multe exponate dovedesc pătrunderea civilizației romane pe teritoriul Daciei încă înainte de cucerirea ei de către legiunile imperiale. Dar cea mai mare parte a exponatelor ilustrează transformarea Daciei în provincie romană în urma celor două războaie traiane și perioada celor 165 de ani de stăpînire a cuceritorilor, perioadă în care a avut loc procesul de romanizare a populației băștinașe.

Un bogat și sugestiv material documentar — hărți sinoptice, tabele, fotografii și texte explicative — completează materialul arheologic, înlesnind o cunoaștere mai aprofundată a trecutului îndepărtat al poporului român, a obîrșiei și continuității sale neîntrerupte pe teritoriul actual al țării.

Realizare științifică și muzeografică de amploare deosebită, expoziția care se deschide la Roma a mai fost prezentată, în primăvara aceasta, la Köln, în Republica Federală a Germaniei, bucurîndu-se de succes atît în rîndul specialiștilor cît și a zecilor de mii de vizitatori care s-au perindat prin sălile de la Kunsthalle. Ca și la Köln, se va edita și pentru expoziția de la Roma un catalog științific, bogat ilustrat, cuprinzînd studii semnate de specialiști români binecunoscuți, printre care acad. Constantin Daicoviciu, acad. Emil Condurachi, I.I. Rusu, Hadrian Daicoviciu, Gabriela Bordenac, Radu Florescu și alții.

Claudiu MIHAIL

valentin gheorghiu, a cincea oară peste ocean

Luîndu-și rămas bun pentru două luni de la publicul nostru — privilegiul l-au avut de data aceasta melomanii din Arad și Lipova, unde a deschis noua stagiune de concerte — Valentin Gheorghiu a plecat în Canada și S.U.A., unde de cîțiva ani este un prețuit «cap de afiș» la început de stagiune.

La scara avionului în care se îmbarca pentru noul său turneu transoceanic, a mai zăbovit cîteva minute, pentru a ne da unele amănunte:

— Voi susține la Montreal primul recital dintr-un select ciclu al sezonului concertistic 1969-1970, în care am cinstea de a reprezenta pianistica română într-o companie deosebit de prestigioasă. Publicului canadian îi vor fi oferite în acest cadru recitalurile unor artiști celebri, ca Sviatoslav Richter, Arturo Benedetto Michelangelli, Mstislav Rostropovici, David Oistrah și alții. Pentru mine va fi cea de-a cincea apariție publică din ultimii ani în Canada.

Dar «ponderea» principală în actualul meu turneu transoceanic revine itinerarului american, urmînd să dau șase recitaluri și zece concerte cu o serie de orchestre cunoscute din diferite state ale S.U.A.

— Repertoriul?

— Desigur, compozitorii mei preferați: Mozart, Beethoven, Brahms, Schumann, Liszt, Prokofiev, iar în concerte — Grieg și César Franck. Din creația pianistică românească am inclus cîteva din compozițiile lui Paul Constantinescu de care, aș putea spune, nu mă despart niciodată.

— Pe cînd prima reîntîlnire cu publicul bucureștean?

— Pentru el, căruia îi păstrez aceleași sentimente de peste un sfert de secol, de cînd mi-a dat acolada la debut, socotesc că tot o întîlnire cu una dintre cele mai prețuite lucrări ale regretatului Paul Constantinescu este o nimerită alegere. În formația de trio, în care colaborez cu fratele meu Ștefan Gheorghiu și cu Cătălin Ilea, vom cînta cu Filarmonica «Enescu».

C. M.

aventurile unui muzeu

Un muzeu este un aspect al trecutului înviat cu fiecare vizitator care trece pragul. Un muzeu este tradiția expusă privirii prezentului spre cercetare și învățătură.

Mare le-a fost bucuria ieșenilor cînd în 1952 actorul Remus Ionașcu îl înființa pe cel al Teatrului Național într-un foaier lateral, poate cam îngust, al teatrului. Și mare le-a fost întristarea cînd în 1958, o dată cu renovarea teatrului, muzeul a fost închis pentru a fi dus la Palatul culturii. De ce să spunem că mai binele este dușmanul binelui? Cine mai crede? În orice caz, documentele care stăteau înghesuite — dar expuse în foaierul teatrului — acum stau tot înghesuite — dar neexpuse — în podul Palatului culturii sau la Arhivele statului. Peste 3 000 de texte cu repertoriul teatrului pe o perioadă de zeci de ani, scrisori ale actorilor celebri, fotografii vechi, costume, portrete, ca cel al actorului Luchian semnat de Stahi, portretul lui Alexandru Evolschi de Mihai Dan (elev al lui Aman), Matei Millo pictat de Livaditti — toată această zestre culturală stă nevalorificată. Acum, cînd perioada de așteptare pare să se fi scurtat (aprobările forurilor superioare au venit), mai rămîne de optat între casele Pogor, unde se va înființa Muzeul literaturii române, perioada «Junimea», și Casa memorială «Vasile Alecsandri», actualmente sediu al Salvării, căreia i se construiește, în sfîrșit, o clădire specială. În prima, muzeul Teatrului Național ar apărea ca o secție a celui de literatură, în timp ce în a doua variantă ar exista de sine stătător. Poate că așteptarea nu a fost în zadar. Poate.

Iuliana POP

marele premiu

Un nou succes important al artei interpretative românești peste hotare: Magdalena Cononovici, tînăra soprană a Operei din Cluj, a obținut Marele Premiu (la proba voci femei) la cea de-a 16-a ediție a Concursului internațional de canto de la Toulouse, care a avut loc de curînd. Artista noastră a interpretat, în cadrul prestigioasei competiții, șase piese dintre care trei arii de operă, două oratorii și un lied.

Ziarul local **La Dépèche** subliniază calitățile deosebite ale reprezentantei României, scriind între altele: **«Magdalena Cononovici, aleasă mare laureată, posedă daruri cu adevărat remarcabile pentru teatrul liric».**

Datorită excelentei sale performanțe ea a fost invitată să-și dea concursul la televiziunea franceză.

— Am fost foarte bucuroasă, ne spune artista, să apar în fața micului ecran din Paris, dar această prezența mi-a provocat și serioase emoții. Rezultatul a fost însă că și aici am trăit momente de reale satisfacții.

Răsfoind alte publicații în care se vorbește despre talentul și buna pregătire a sopranei noastre, mai notăm cîteva aprecieri din ziarul **Le Monde**: **«Magdalena Cononovici s-a impus grație unui timbru extraordinar, generos și catifelat, ca o frumoasă vioară, precum și a unei interpretări profund dramatice a rugăciunii din «Tosca».**

S. NAUMESCU

„festivalul toamnei '69"

Astăzi și mîine în sala «N. Bălcescu» din Buzău se desfășoară cea de-a doua ediție a festivalului folcloric «Festivalul toamnei — Buzău '69». Amplă manifestare folclorică, adevărată trecere în revistă a celor mai bune formații populare de dansuri, tarafuri, brigăzi artistice, festivalul din acest an reunește pe scena buzoiană cei mai talentați artiști amatori dintr-un număr de peste 10 județe: Vrancea, Brăila, Galați, Constanța, Ilfov, Brașov, Covasna, Prahova, Ialomița, Dîmbovița și Buzău.

«Festivalul toamnei» e inițiat și organizat de **Casa creației populare** în colaborare cu **Casa municipală de cultură** din Buzău.

Florentin POPESCU

o.c.l.p.p. – șomează ?!

O.C.L.P.P. — binecunoscută instituție — facilitează, după cum se știe, tuturor celor interesați construirea pe credit a unei locuințe proprietate personală, după gustul și posibilitățile fiecărui solicitant.

Bineînțeles, momentul dării în folosință a apartamentului respectiv este așteptat cu nerăbdare de către toți beneficiarii. Această dată este stipulată în contractul care se încheie între O.C.L.P.P. și beneficiar, specificîndu-se în el și obligațiile ce revin fiecărei părți contractante.

În general totul decurge în mod normal și posesorii acestor apartamente își văd realizat visul cu ochii. Aceasta în general, pentru că mai există și excepții. Una din ele este blocul R4 din Berceni, care urma să fie predat la 30 septembrie 1969. Conform acestui termen, 88 familii erau sigure că sosirea timpului friguros le va găsi instalate în apartamente încălzite.

Dar iată că nu s-a întîmplat așa.

Pe data de 15 octombrie — deci după 15 zile de la data fixată în contract — beneficiarii blocului R4 au primit o înștiințare din partea O.C.L.P.P. prin care li se făcea cunoscut că termenul de dare în folosință s-a prelungit cu 3 luni, adică 30 decembrie 1969. Viitorii proprietari sînt poftiți, pe această cale, să semneze decalarea de termen (!). Nu sînt de acord? Foarte bine — atunci vor fi pedepsiți prin reținerea ratelor lunare respective de la data la care ar fi trebuit să se mute în apartamente, conform contractului.

Este o metodă foarte «originală» de a-ți acoperi lipsa de răspundere. Este un mod cum nu se poate mai bizar de apărare a intereselor celor din a căror contribuție bănească îți provine salariul. Fiindcă acesta este cazul conducerii O.C.L.P.P.-ului, care, în loc de solicitudinea datorată contractanților de apartamente, folosește metoda forte a... somației.

Cu sau fără voie, proprietarii blocului R4 vor aștepta în frig pentru că întreprinderea «Combustibilul» nu se lasă înduioșată de situația lor.

Dar dacă nici la 30 decembrie blocul R4 nu va fi gata? (Că ritmul de lucru este foarte puțin promițător) O.C.L.P.P.-ul va face o nouă somație pentru prelungirea... legală a termenului?!

C. SIMION

INTELIGENȚA-
CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

(III)

de Viorica **CIORBAGIU**
Nelu IONESCU
și ing. Miron **POPESCU**

Instrucția tehnică superioară, dublată de experiență, conferă inginerului autoritatea unui creier organizat, un creier receptiv, în continuă stare de efervescentă creatoare.

S-a scris nu o dată, s-a spus nu o dată (în conferințe, în reuniuni de specialitate) că pentru a căpăta răgazul să gîndească, inginerul trebuie eliberat de îndeletniciri pur administrative ori din funcții care pot fi îndeplinite cu succes de cadre cu studii medii. S-a spus, dar în pofida evaluării sale teoretice inginerul mai este încă, în destule întreprinderi, cel care «împinge producția în loc să o tragă după sine» — cum remarca plastic unul dintre interlocutorii angajați în ancheta noastră. Ce întindere poate avea deci, aspirația la progres autentic, în cazul cînd inginerii se transformă în simpli supraveghetori ai proceselor tehnologice?

CONCEPȚII DESPRE CONCEPȚIE

Uzinele «Independența» din Sibiu sînt supranumite mecanicul șef al industriei românești. Și nu în mod nejustificat: anual se produc la Sibiu aproximativ 7 000-8 000 titluri de utilaje, majoritatea prototipuri, pentru industriile minieră, petrolieră, metalurgică, a materialelor de construcții, alimentară, chimică etc., etc., Producția uzinei mai susamintite fiind afectată, aproape exclusiv, unicatelor, este cum nu se poate mai firesc să te gîndești că aici se consumă, obligatoriu, o mare cantitate de inteligență.

Așadar, cum este alcătuit cuprinzătorul creier, fulgerat de idei, al acestui mecanic-șef național? Aflăm, grație informațiilor furnizate de inginerul șef Sabin Onețiu, că «Independența» este înzestrată cu 135 de ingineri, dintre care aproape 50 lucrează în serviciile de concepție, iar restul de aproximativ 85 conduc sau supraveghează activitatea de producție din secțiile funcționale. Vestea ne-a cam șocat, dar ne-am... consolat cu ideea că, în fond, noțiunea de concepție nu se limitează, exclusiv, la proiectare. Creația consacrată progresului tehnic al unei mari uzine se poate săvîrși în ultimă instanță și în decorul unei hale, nu numaidecît dinaintea planșetei. Șeful serviciului de concepție, ing. Günder Gross, a împărtășit, principial, acest punct de vedere. Numai că, pentru a-i sublinia parcă anumite ezitări, în birou a intrat tînărul inginer Longiu Citirigă de la secția cazangerie: «Se încălzesc lagărele, nu știm de ce...» — a rostit, pe nerăsuflate, delegatul cazangeriei. Apoi, alt trimis din altă secție a uzinei a venit după sfaturi la șeful serviciului de concepție.

«Asta se întîmplă, din păcate, frecvent, ne mărturisește ing. Gross. Mi se pare că firesc ar fi ca cei... nedumeriți să propună ei înșiși soluții, ba chiar să le fi încercat în prealabil, și aici la serviciul de concepție să aibă loc, într-adevăr, discuții creatoare, schimburi de idei realmente utile».

Înaintea acestui dialog spuneam că distribuirea inginerilor (cu ponderea principală aparținînd producției) ne lasă totuși speranța unei vaste activități de concepție, dincolo de numele atribuit anume unor servicii de proiectare. Iată însă că nădejdea noastră a început să pălească. Păstrînd totuși o bună doză de optimism ne-am oprit la etajul III al corpului tehnic-administrativ, unde funcționează serviciul de organizare științifică a producției și a muncii, împărțit în birouri și în grupe și subgrupe, cu șefi, subșefi, și așa mai departe. Dincolo de complicata organizare a organizării (poate că e numai o aparență?) acest serviciu solicită în cel mai înalt grad inteligența tehnică. Cei 12 ingineri dublați de economiști, statisticieni, matematicieni și funcționari, alcătuiesc, s-ar zice, un colectiv de creație de-o forță capabilă să confere fiecărui colțișor al uzinei precizia celui mai perfecționat ceasornic. Așa să fie oare, în fapt? Să vedem cu ce se îndeletnicește, bunăoară, biroul de elaborare a normativelor: la intrarea noastră, din difuzor se revărsa generos o melodie antrenantă. Pe mese, cești (care au dispărut în sertare după ce ne-am dezvăluit identitatea), ziarul «Sportul» și alte ustensile de divertisment. O atmosferă de odihnă și destindere (citiți = de sterilitate, de inconsistență) patrona acest presupus birou de creație. Ne-am ostenit să alungăm impresia, care putea să fie superficială, deci falsă, rugîndu-l pe ing. Cornel Godeanu să ne spună «concret» ce anume creează, bunăoară, doi tineri confrați ai săi — ing. Vasile Doniga și ing. Iosif Dima — cărora le tulburasem

Inginer? Maistru principal? Sau... supraveghetor de transporturi?! ▶

«De ce se încălzesc lagărele?» Răspunsul trebuie căutat la concepție? ▼

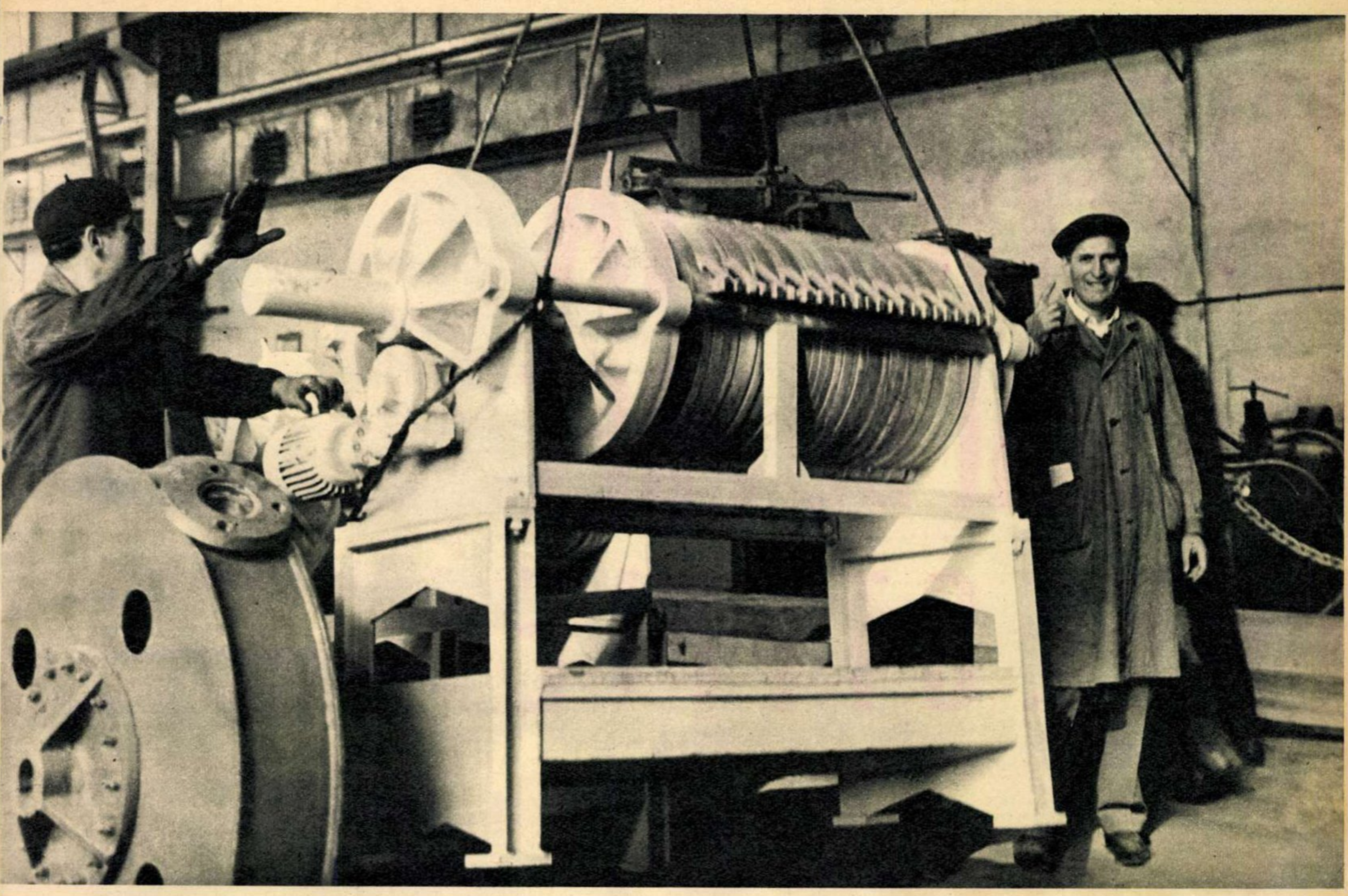

(fie-ne iertat) șueta. In afara unor enumerări teoretice despre ceea ce trebuie să facă un inginer care elaborează, științific, normative, șeful biroului n-a putut să ne spună. Așa că pînă la urmă nu ne-am putut schimba opinia: cei doi «creatori» (bine-ar fi să constituie o excepție) indeplinesc, practic, funcția de copiști, transcriu adică cifre dintr-un dosar într-altul, dintr-o rubrică în alta, și se cam plictisesc....

Un alt model de nefolosire a cadrelor cu instrucție superioară îl constituie serviciul de protecția muncii unde erau, pînă de curînd, incadrați trei ingineri; unul a fost transferat la concepție, de unde a și plecat de altfel. Au rămas, așadar, doi «inspectori generali ai uzinei», cum îi etichetează, cu ironie, oamenii de la «Independența».

După documentarea de rigoare am stat de vorbă, în final, cu directorul uzinei — ing. Miron Negrilă — căruia i-am relatat constatările noastre. Nu mică ne-a fost surprinderea să aflăm că dînsul cunoștea perfect complicata compartimentare a serviciului de organizare științifică a producției și a muncii: «Cu patru oameni inteligenți s-ar putea face treaba perfect. În ciuda numărului mare de specialiști care lucrează acolo, sînt obligat să resping 80 la sută dintre hîrtiile-situațiile-normativele care ajung la mine». Tovarășul director a fost de acord și cu observația noastră precum că 10-12 ingineri într-o secție productivă sînt cam mulți, a admis, sincer mîhnit, și că inginerii stagiari nu sînt pregătiți în spiritul celei mai înalte eficacități a producției. Mărturisim, ni s-a întîmplat foarte rar să fim la unison cu părerile unui conducător de unitate industrială atunci cînd a fost vorba despre observații critice. Prin urmare, reacția ing. Miron Negrilă a constituit, într-un fel, pentru noi o revelație. Dar ieșind dintr-o uimire, am căzut într-alta și mai intensă: dacă tovarășul director al uzinelor «Independența» știe de toate deficiențele privind utilizarea inteligenței inginerești înseamnă că s-a resemnat definitiv și nu mai încearcă nici o îndreptare? Oare comitetul de direcție în totalitatea sa o fi contaminat de aceeași tristă și iremediabilă neputință?

Un gazetar, transcriindu-și în paginile revistei noastre impresiile dintr-o călătorie în Suedia, amintea, printre altele, că la uzina din Göteborg, din cei circa 150 de ingineri, nici unul nu lucrează direct în hale, în orice caz nu ca inginer. Munca puternic automatizată, supravegherea și controlul de calitate sînt treaba muncitorilor și maiștrilor. Inginerii sînt concentrați în laboratorul uzinei, însărcinați să perfecționeze uneltele și metodele. De unde, firește, o înaltă productivitate.

Păstrînd limitele similitudinii posibile, notațiile de mai sus ar putea fi sugestive și pentru uzinele «Independența» din Sibiu. Foamea după ingineri rămîne veșnic nepotolită, dacă inteligența lor se utilizează la întîmplare, în virtutea inerției.

O SUPRASOLICITARE UTILĂ

Pentru a ne asigura o captatio benevolentiae de răsunet cît mai general, vom începe acest capitol cu un subiect care — este dovedit — interesează întreaga lume, indiferent de rasă, naționalitate, sex, religie, vîrstă ș.a.m.d.: automobilul. Și de fapt, nu chiar de automobil e vorba, ci de ceea ce calcă dumnealui în picioare: drumurile. Viața secolului nostru e din ce în ce mai dinamică, mai nestatornică, și de aceea sîntem mereu mai interesați — automobiliști ori pietoni — să avem căi de acces rutier între noi și locurile intereselor noastre, căi mai netede, mai largi, mai răspîndite.

Și acum, o informație: în bună măsură soarta drumurilor noastre viitoare va depinde de uzina mecanică «Nicolina» din Iași.

Pînă acum cam doi ani în urmă, Atelierele C.F.R.-«Nicolina» aveau menirea să repare material rulant. Iată însă că s-a hotărît ca halele, utilajele, cadrele și experiența de acolo să fie folosite mai bine, mai potrivit cu noile noastre interese economice.

Așa se face că, trecînd de la «reparație» la «confecție», schimbîndu-și firma dar și conținutul activității, actuala uzină mecanică «Nicolina» a început să producă — în principal — mașini, utilaje, instalații mecanice pentru construirea și întreținerea drumurilor.

Cu toate că procesul de reprofilare și dezvoltare a acestei întreprinderi este încă în curs, sortimentele produse acolo sînt deja numeroase și de un nivel calitativ meritoriu.

Vă oferim un exemplu care interesează nu numai pe automobiliști și pietoni, categorii amintite, ci și pe cei care se apropie și se depărtează de domiciliile lor stabile, folosind văzduhul.

La realizarea pistelor noului aeroport de la Otopeni a contribuit din plin — cu toate că nu era decît în faza probelor — instalația mobilă pentru mixturi asfaltice, cu o capacitate de 35-40 tone/oră, instalație complet automatizată, care unește într-un tot armonios și eficient peste 6 000 de repere mecanice și electronice.

Uzina ieșeană produce buldozere și scarificatoare pe tractoare S 650, centrale de beton de 30 000 și de 60 000 mc/an, screpere de 3 și 8 mc, tot pe tractoare, încărcătoare cu cupă, topitoare de bitum Reiser, malaxoare de mixturi, turbofreze de zăpadă și altele.

Specifice pentru momentul actual sînt — în uzină — două procese. Pe de o parte, acela al producerii sortimentelor deja asimilate în condițiile cel puțin dificile ale dezvoltării și reprofilării generale a întreprinderii. Și aici e locul să spunem că întreaga uzină este un șantier în care constructorilor le trebuie asigurată posibilitatea frontului lor de lucru, dar în cuprinsul căreia — paralel — trebuie realizate și sarcinile de plan ale uzinei, în sine. Circa 30% din munca întreprinderii se face pe spații provizorii, pe spații restrînse. Și pentru că reprofilarea privește chiar și halele fostelor ateliere, pînă și mașini uriașe de 25 de tone lucrează actualmente în spații provizorii.

Pe de altă parte, specific momentului actual pe care-l trăiește uzina este procesul continuu și masiv de asimilare de noi produse.

În aceste condiții, cu totul speciale, problema raportului dintre numărul specialiștilor folosiți în concepție față de acela al specialiștilor folosiți în execuție este firesc să dobîndească și ea un caracter special.

Fiindcă într-o întreprindere în care noile repere se asimilează cu o asemenea, să-i spunem, abundență pe unitate de timp, cerințele de specialiști în concepție sînt cu mult mai mari decît în mod obișnuit.

De aceea, în uzina mecanică «Nicolina» — ne-a explicat tov. ing. Buzelan Dumitru, șeful serviciului organizării producției — 71 la sută dintre ingineri fac muncă de concepție și doar 29 la sută muncă de execuție. Sau, concret, exceptînd pe inginerii din conducerea întreprinderii și din serviciile funcționale, din corpul de 63 de ingineri, 45 aparțin concepției și numai 18 execuției. Semnificativ este și faptul

INTELIGENȚA - CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

Inginer creator? După toate aparențele, îndeletnicirea este aceea a unui copist.

că din cele 8 secții ale uzinei, doar 4 sînt conduse de ingineri, conducerea celorlalte 4 secții (boghiuri, forjă, turnătorie, și sculărie-prototipuri) fiind încredințată unor maiștri. Raportul concepție-execuție va continua să fie îmbunătățit. Este de ajuns să amintim că 10 ingineri, deocamdată stagiari și tocmai de aceea — potrivit legii — obligați, deocamdată, să lucreze în execuție, vor putea, după definitivare, să fie folosiți și în activități de concepție.

Este de subliniat că tocmai în procesul acesta febril — în condiții oarecum de suprasolicitare — proces de asimilare de noi sortimente de produse, s-au format și se formează cei mai buni ingineri ai uzinei.

Iar dintre aceștia, într-un viitor nu tocmai îndepărtat, se va recruta activul științific al institutului de cercetări prevăzut să ia ființă pe lîngă uzina «Nicolina». Și tot dintre aceștia se vor alege cei care vor executa, în întregime, proiectele tuturor produselor ce vor fi asimilate spre fabricare. Este o ambiție actuală și meritorie a uzinei, privind viitorul.

Iată cum, același om, același specialist, printr-o calificare continuă, cît și printr-o distribuire rațională în structura de specialiști ai unei întreprinderi, va putea — prin munca sa — produce mai mult, va putea deveni o inteligență profesională de o rentabilitate în continuă creștere.

MĂȘTILE CONCEPȚIEI

La prima vedere, logica cam asta s-ar părea că este: un cadru de specialitate utilizat în munca de concepție este mult mai folositor decît dacă este întrebuințat într-o muncă de execuție. Deci, dacă raportăm față de totalul angajaților specialiști, numărul celor din concepție și numărul celor din execuție, stabilim cît de rentabil sînt folosite cadrele într-o întreprindere.

Judecata — în mare — este valabilă, sînt însă cazuri în care lucrurile se complică. Iată, de pildă, situația de la Fabrica de antibiotice din Iași. Din totalul specialiștilor angajați acolo, doar 30 și ceva la sută ocupă funcții evidente de concepție. Dacă acești 30 la sută îi comparăm cu cele 71 de procente la sută în favoarea concepției, pe care le-am găsit la Uzina mecanică tot din Iași, ar însemna că la fabrica de antibiotice lucrurile nu stau tocmai bine.

Și totuși, tovarășul Vasile Albu, inspector al Băncii Naționale a Republicii Socialiste România-județeana Iași, care controlează această unitate de mai mult timp, pornind tocmai de la criteriul rentabilității, socotește întreprinderea aceasta ca o adevărată «comoară».

Iar tovarășul Sabin Ionescu, inginer-șef adjunct al fabricii, susține, cu toată convingerea, că rentabilitatea întreprinderii se datorește în primul rînd creșterii producției ca urmare a muncii de cercetare, deci a muncii de concepție.

S-ar părea că este vorba de o contradicție. Ei bine, nu este nici o contradicție. Dar să explicăm «ciudățenia».

La Fabrica de antibiotice din Iași a existat și există o preocupare permanentă de îmbunătățire a raportului dintre cei afectați concepției și cei afectați producției.

Actualul procent nu este prea fericit pentru că, înființîndu-se recent o nouă secție, a trebuit ca vechile secții să o alimenteze cu cadre deja bine calificate. Și astfel, unii oameni care au fost în concepție au trecut în execuție. Altă soluție n-a existat pentru că a fi specialist la o astfel de fabrică înseamnă a avea o meserie «de graniță» între chimie, biologie și inginerie chimică — ceea ce implică un îndelungat timp de formare, firește după absolvirea facultăților respective.

Dar, independent de această conjunctură trecătoare, o simplă numărătoare și un simplu raport dintre cei din concepție și cei din execuție, nu poate fi edificator pentru o fabrică cu un specific ca al aceleia de antibiotice.

Lupta permanentă în producția de antibiotice este de a scoate dintr-o șarjă de aceeași mărime o cantitate mai mare de produse. Totul depinde de îmbunătățirea tehnologiei producției. Iată de ce înșiși cei din așa-zisa execuție, fiind permanent preocupați și, dacă vreți, avînd ca sarcină de serviciu îmbunătățirea procentului de produs finit pe șarjă, fac într-o mare măsură muncă de concepție.

Elocvente în acest sens sînt două fapte:

Primul constă în aceea că s-a ajuns la multe dintre produsele fabricii — cum sînt penicilina, vitamina B 12 ș.a. — să se obțină din aceeași șarjă o cantitate de produse de 3 și chiar de 8 ori mai mare decît cea obținută inițial.

Iar al doilea fapt semnificativ constă în numărul mare de invenții și inovații propuse și acceptate de către specialiștii fabricii, dintre care multe propuse de către cei repartizați în execuție.

Deci iată că, în ciuda raportului dintre angajații în concepție și cei în execuție, stabilit doar pe baza «firmelor» din statele de funcțiuni, concepția poate exista și în forme mai ascunse, mai subtile, mai nebătătoare la ochi.

INGINERUL CREATOR

Dezvoltarea impetuoasă și multilaterală a industriei reclamă mai mult ca oricînd folosirea eficientă a resurselor creatoare, a investiției de inteligență pe care o reprezintă cadrele inginerești. Această cerință se impune cu atît mai acut cu cît în nenumărate compartimente și funcții sfera activității inginerești este situată în afara obiectivului principal al pregătirii lor, de permanent novator. Mă gîndesc, prin contrast, la numeroasele cazuri în care inginerii nu fac altceva decît să supravegheze executarea unor lucrări, sarcină care ar putea fi cu succes încredințată maiștrilor sau tehnicienilor cărora să li se dea instrucțiunile de lucru clare și complete. Mi-amintesc de exemplu în acest sens de șantierul modernei termocentrale de la Porcheville — la 80 km de Paris, grup de 600 MW pe un singur ax — la care toate lucrările de construcții și montaje erau supravegheate și coordonate (peste 100 de întreprinderi lucrau ca antreprenori sau în subantrepriză) de un grup de diriginți format din doar 26 persoane (de la portar la șeful grupului!) dintre care numai 5 ingineri. Dar, fapt semnificativ, diriginții de șantier erau salariați ai organizației de proiectare și aveau ca atare dreptul să-mbunătățească soluțiile alese pe planșete. Comparînd această situație, care n-avea nimic excepțional în Franța, cu cea a grupurilor noastre de diriginți de pe șantierele de construcții-montaje industriale, numeroase ca personal, dar cu o libertate de inițiativă atît de redusă, este greu să nu sesizăm folosirea evident incompletă a resurselor intelectuale locale.

Pentru a juca un rol creator, pentru a se manifesta, inginerul are nevoie de o anumită autonomie, pe măsura responsabilităților ce-i incumbă, autonomie care este însă adesea net inferioară responsabilităților care, la rîndul lor, nu sînt totdeauna repartizate după criterii științifice și nici nu sînt suficient de clar precizate. Libertatea de inițiativă, corespunzătoare politicii de descentralizare și delegare a autorității promovate azi la noi, merge mînă în mînă cu mobilitatea acestor cadre de specialiști.

De aceea nu se poate spune că ei fac parte din cea mai stabilă categorie de personal, dar este oare chiar atît de dăunătoare mutația inginerilor?

Nu, deplasarea inginerilor, și în general a personalului, de la un loc de muncă la altul și chiar de la o întreprindere la alta nu este neapărat dăunătoare nici pentru cel interesat, nici pentru economie. Dimpotrivă, așa cum s-a relevat de altfel și în materialele Congresului al X-lea al P.C.R.: «Producția modernă, creșterea masivă a dotării tehnice a muncii și mai ales extinderea automatizării determină în mod fatal o mobilitate foarte accentuată în sfera forței de muncă de toate categoriile, mobilitate înțeleasă firește nu ca fluctuație — fenomen nedorit — ci ca un proces de trecere a unor oameni dintr-o întreprindere unde devin inutili în alta unde sînt căutați...»

Și din nou amintirea îmi pune la dispoziție o imagine grăitoare în acest sens, cred eu, și anume aceea a unui inginer francez, șef al unei mari hidrocentrale de pe valea Rhône-ului care se mîndrea (da, se mîndrea!) cu faptul că se afla la cel de-al 10-lea loc de muncă la cei numai 47 ani pe care-i număra la data întîlnirii noastre. Se mîndrea pe drept cuvînt pentru că cele 9 transferări succesive prin mai toate colțurile țării sale nu fuseseră disciplinare, ci născute din grija conducerii întreprinderii pentru difuzarea unor idei, metode și experiențe valoroase al căror agent purtător, conștient și autor parțial, era însuși inginerul amintit. De altfel și eroul acestor frecvente deplasări avusese multe de cîștigat din ele: pe de o parte găsise numeroase terenuri de aplicare fertilă pentru ideile sale novatoare și culesese în același timp materiale utile pentru perfecționarea, pentru împlinirea sa ca om.

Consider cele de mai înainte doar ca pe niște ilustrări ale unor adevăruri incontestabile, și anume că baza folosirii cît mai eficiente a potențialului de inteligență, realizarea inginerului creator, constă în asigurarea evoluției sale prin acumularea unor experiențe valoroase multidirecționale.

*

Ținta înaltă a industriei românești pe care Congresul al X-lea al partidului a precizat-o cu amănunte pentru următorii ani presupune, în ansamblul măsurilor luate de întreprinderi, și o reconsiderare a inteligenței inginerești, în sensul utilizării sale cu cît mai multă eficiență. Dacă dincolo de producția «la zi» este de neconceput absența unor oameni, care să gîndească pentru ziua de mîine, hotărît că dintre aceștia nu se poate și nu trebuie să lipsească inginerul cu întreaga sa disponibilitate creatoare.

ACCIDENTELE SÎNT O FATALITATE?

de Sergiu **ANDON**

fotografii de Elena **GHERA**

În lume, la fiecare 150 de secunde, moare un om ca urmare a unui accident de circulație.

Anul trecut în Japonia au încetat din viață 14 255 de victime ale automobilismului. Recordul (de neinvidiat) îl dețin însă americanii: în afara greului tribut plătit cimitirelor, în S.U.A. sînt mutilate anual aproximativ 200 000 de persoane.

Sînt oare accidentele de circulație o fatalitate a epocii pe care o trăim?

Sînt oare accidentele de circulație o condiție tragică obligatorie determinată tocmai de dezvoltarea impetuoasă a mijloacelor moderne de circulație? O condiție — evident — da, dar obligatorie — mai puțin evident — nu.

De regulă numai două accidente din zece au un caracter neprevăzut. Celelalte opt sînt urmarea unor încălcări flagrante ale regulilor de circulație. Chiar procentul de 20 la sută accidente «întîmplătoare» este în realitate mai mic, deoarece cuprinde și rezultatul unor activități în care riscul morții e acceptat prin definiție: cursele periculoase, cascadorismul, urmăririle, mania competițiilor bizare (recordul mondial de... sărituri cu automobilul a ajuns la 30 de metri!).

Departe de a egala cifrele astronomice din alte state — în calcul absolut — numărul acestor evenimente nedorite este mare și pe șoselele românești. Media ultimelor luni arată că

LA FIECARE 10 MINUTE SE PRODUCE UN ACCIDENT DE CIRCULAȚIE

Zilnic 22 de persoane sînt expediate de pe arterele rutiere către spitale. Din această medie, doar 3 victime reprezintă ușoare contuzionări, pe cînd 13 suferă răniri grave, iar 6 decedează.

În lunile mai-iulie ale anului în curs, 241 din accidente produse în țara noastră s-au datorat nerespectării vitezei legale, iar 228 încălcării regulilor de depășire sau trecere prin intersecții.

Zilnic agenții de circulație folosesc aproximativ două sute de fiole alcooscop pentru testarea șoferilor și recoltează zeci de probe de sînge pentru examinare în laborator. Dar nici temutele «bășici», nici seringa, sancțiunile contravenționale sau penale, nici — mai ales — experiența tragică a altora, nu au împiedicat în aceleași trei luni ca 133 de accidente să fie datorate consumului de băuturi alcoolice.

Însă, în fruntea tuturor analizelor statistice, trebuie menționat că, în București,

DIN TREI ACCIDENTE, DOUĂ SÎNT CAUZATE DE PIETONI

...Pietonul, care traversează pe roșu, sau care se agață de scara tramvaiului, dragul pieton ce apare brusc în fața mașinii; pietonul cu pantaloni scurți care se joacă în mijlocul străzii cu mingea, lipsit de supraveghere, el, pietonul, este regele neîncoronat al secțiilor de ortopedie, el deține și superrecordul de a fi, în unele zile, vinovat sută la sută de accidentele survenite pe raza Capitalei. Să fie oare cetățeanul pedestru al Bucureștiului presat în așa măsură de treburi încît să nu mai țină seama de felul în care circulă?

Pentru a răspunde măcar în parte la această întrebare am efectuat un sondaj discret al motivelor pentru care sînt grăbiți pietonii contravenienți. Eșantionul cuprinde o parte din cei care s-au expus primejdiilor traversării nereglementare a Căii Griviței, la intersecția cu Bulevardul I. Gh. Duca, vineri 12 septembrie între orele 15,30-17,45. Față de bizara coincidență ce rezultă din statistici, că zilele cele mai «ghinioniste» sînt sîmbăta, duminica și... marțea, autorii acestui sondaj efectuat într-o vineri și-au permis să fixeze numărul celor «verificați» la... 13.

Ce au făcut în continuare cele 13 persoane care au cîștigat cîte unul-două minute, smulse circulației printr-o traversare pe stop, ori în afara pasajelor marcate, trecînd chiar prin sau peste gardul de fier de la marginea bordurii? Două aveau întîlniri, alte două au luat tramvaiul din mers, **cinci s-au oprit să privească vitrinele,** iar trei au staționat, fără nici un scop, pe trotuarul celălalt. A mai rămas o persoană: o trecem la... diverse. Comentariile sînt de prisos.

Asumarea în mod stupid a unor riscuri nu se rezumă nici pe departe la contravențiile comune. «Fantezia» unora e nelimitată. Cel mai recent exemplu îl oferă tînărul Coca Iordan, din str. Floarea Cîmpului nr. 7, care, fiind surprins, în tramvaiul 13 fără bilet, a preferat să sară pe geam — în plină viteză — decît să se legitimeze. Rezultatul: un picior i-a nimerit sub roțile vagonului și a rămas invalid. Și dacă revenim la faptul că majoritatea accidentelor de circulație se datoresc pietonilor care nu țin seama de regulile elementare de circulație nu ne mai rămîne decît să subliniem necesitatea unor măsuri care să determine respectarea lor.

Desigur, în primul rînd, pentru ca pietonii să poată beneficia de securitatea pe care le-o oferă regulile de circulație, trebuie să existe peste tot unde este nevoie amenajări corespunzătoare. Ori mai sînt încă porțiuni de trafic intens, cunoscute prin numărul ridicat de accidente pe care le favorizează, insuficient sau de loc amenajate cu semne sau marcaje: Piața Cosmonauților, Șoseaua Colentina, Calea Griviței, Piața gării Progresul ș.a. De asemeni, este bine că în repetate rînduri s-au întreprins acțiuni de popularizare a regulilor de circulație prin fel și fel de mijloace, că s-au arătat și urmările deseori tragice pe care le are încălcarea lor. Dar care pieton, începînd cu cei de vîrsta școlară, poate afirma sincer că nu a știut sau nu știe cum și pe unde se traversează, că trotuarul e făcut pentru oameni și strada pentru vehicule?

Să fie nevoie de un milițian la fiecare intersecție?

Ce le determină pe tinerele Ancuța Adam și Silvia Matei — domiciliate în Calea Giulești nr. 123 — să traverseze astfel strada?

Iată și răspunsul: fetele doreau să consulte programul cinematografelor pe trotuarul celălalt.

Așa cum se practică în permanență un control și aplicarea de sancțiuni severe față de conducătorii auto care contravin regulilor de circulație, cel puțin în egală măsură, dacă nu chiar mai mare, această existență trebuie să se manifeste și față de pietoni pentru a-i obliga, în interesul lor propriu, să-și apere pielea. O atitudine promptă și severă față de distrați și indolenți va duce fără îndoială la reducerea substanțială a numărului de accidente.

*

Greu de înțeles este existența unui termen care se împămîntenește tot mai mult. În limbajul de specialitate, acest termen corespunde accidentelor de circulație ridicate la puterea a treia, la cub. Însăși denumirea acestora:

CATASTROFE RUTIERE,

cuprinde proporțiile și gravitatea lor.

Evidențele Inspectoratului general al miliției au consemnat în anul 1968 un număr de 128 asemenea nenorociri, ale căror tragice consecințe depășesc cu mult ceea ce se înțelege, în mod obișnuit, prin noțiunea de accident de circulație. Numai din aceste catastrofe au rezultat, în primele opt luni ale anului în curs, 173 de morți și 719 răniți. Începutul, în acest an, l-a făcut catastrofa din ziua de 23 ianuarie.

Pe bună dreptate este criticat anacronismul legislativ care permanentizează monopolul I.R.T.A. asupra transportului rutier de persoane. Întreprinderea de construcții-montaj Cluj ceruse dezlegare pentru a transporta cu mijloace proprii muncitori la șantierul rafinăriei din Suplacul de Barcău. Avizul le-a fost refuzat, autobaza nr. 8 Marghita obligîndu-se la satisfacerea acestei necesități. Era de presupus că I.R.T.A., dacă și-a exercitat dreptul ei de «veto», va executa transporturile în condiții pe care numai o adevărată unitate specializată le poate asigura. În realitate a pus la dispoziție camioane obișnuite, fără cea mai mică adaptare pentru transportul de persoane, criteriul repartizării lor fiind în funcție de domiciliile șoferilor, care făceau noaptea escapade cu mașinile, în comunele de baștină.

În dimineața zilei de 23 ianuarie, un asemenea șofer — Gheorghe Naghi — aducea muncitorii din satul Almașul Mare. Angajîndu-se pe un drum de cîmp, ca să scurteze distanța, la ora 6,30 a ajuns la marginea comunei Balc și s-a apropiat de calea ferată Săcueni-Șimleu, simultan cu trecerea trenului 4071. Muncitorii din camion sesizînd

ACCIDENTELE SÎNT O FATALITATE?

primejdia au început să lovească cu pumnii în cabină pentru a-l avertiza pe şofer. Dar acesta n-a oprit. Douăzeci şi şapte de oameni au fost izbiţi şi proiectaţi de trenul aflat în plină viteză. 9 au murit pe loc, 6 au decedat în drum către spital sau în timpul internării, alţi 12 au fost răniţi, majoritatea rămînînd infirmi.

O principală cauză a acestor catastrofe este indiferenţa unor şoferi faţă de ce transportă:

BUTOAIE, CĂRĂMIZI SAU OAMENI

Ba uneori se observă că mai atenţi sînt cei care transportă cărămizi. Vinovat de ciocnirea întîmplată la 9 iunie a.c. pe şoseaua Bucureşti-Buftea-Ploieşti între autobuzul **31-PH-4142** şi un autocamion ce transporta cărămidă, nu a fost şoferul camionului, ci Ion Oancea, cel căruia îşi încredinţaseră viaţa 40 de călători.

Este clar pînă şi pentru copii că autovehiculele defecte nu au ce căuta pe străzi şi şosele. Cu atît mai mult cele care transportă persoane. Şi totuşi sînt surprinzător de repetate cazurile în care, datorită verificărilor tehnice de mîntuială, unor maşini încărcate cu oameni, li se defectează frînele în plină pantă. Încep atunci dramatice coborîri vertiginoase, cu faţa ori cu spatele, salvarea depinzînd de abilitatea şoferului, de teren şi de ce apare în cale. Exemple din această vară:

— 1 iunie, în comuna Cerna, judeţul Tulcea, autocamionul 21-TL-414. 9 răniţi, dintre care 2 de pe şosea.

— 15 iunie, ora 20,30, în comuna Slobozia-Conachi, judeţul Galaţi. Camionul «Bucegi» cu 34 de pasageri, pantă lungă de 1 000 m, înclinaţia 15°. 14 răniţi.

— 20 iulie, ora 4,05, în comuna Pîrscov, judeţul Buzău. Autocamionul 21-GL-719 cu 29 de persoane. Înclinaţia pantei 30°, la baza ei un pod lung de 105 m. Doi morţi, restul pasagerilor au reuşit să sară din mers.

*

Este inutil a mai demonstra, prin alte exemple, că nu există o fatalitate a accidentelor de circulaţie. Însă este extrem de util de a arăta necesitatea unei activităţi permanente, unei intransigenţe faţă de contravenienţi, fie că sînt pietoni, fie că sînt şoferi. Dar în afară de contravenţiile de circulaţie uşor vizibile, care intervin pe rută, există contravenţii grave, mai puţin evidente: cele care trebuie depistate în organizarea defectuoasă a transporturilor, precum şi în starea de funcţionabilitate a parcului de autovehicule.

Creşterea numărului de accidente de circulaţie impune desfăşurarea unei acţiuni continue de prevenire, iar vegherea la aplicarea riguroasă a regulilor de circulaţie va duce cu certitudine la reducerea la minimum a accidentelor.

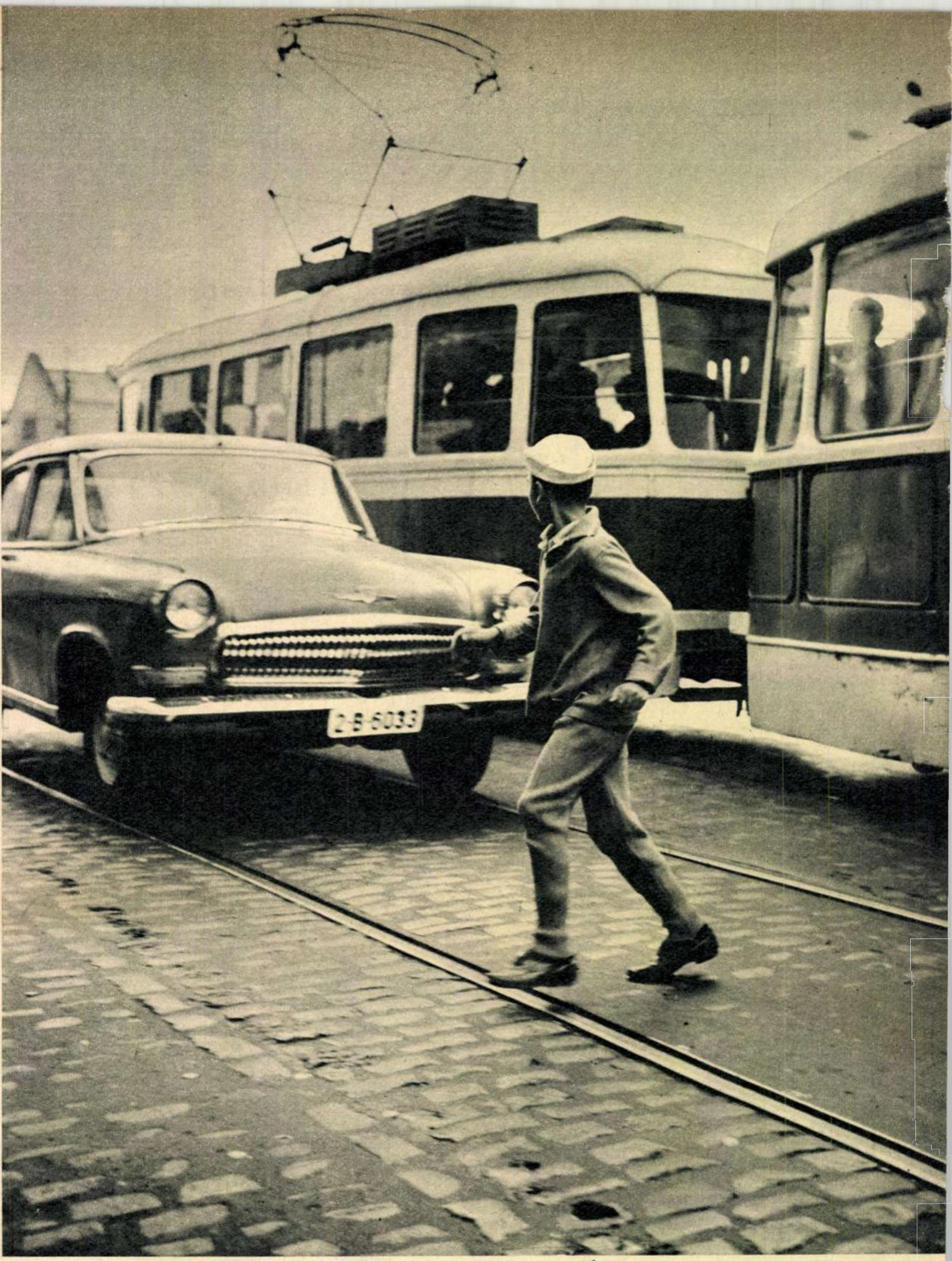

▲ *În luna august 1969, 11 copii au căzut victime ale accidentelor de circulaţie pe străzile bucureştene. Pe cel din instantaneul fotografic, cine, unde l-a trimis?*

◀ *12 septembrie 1969, ora 15,35. Exerciţii de judo şi karaté pe Calea Griviţei, în faţa magazinului «Sora», exact acolo unde troleibuzele urmează o curbă periculoasă. Eroii sînt tineri din cartier.*

Consiliul popular judeţean Galaţi luase, pe hîrtie, măsuri de devierea circulaţiei de pe şoseaua Galaţi—Tecuci, ca urmare a inundaţiilor din luna iulie 1969. Totuşi, autoturismul 1-TM-4272 a pătruns în zona periculoasă, a patinat pe noroiul depus pe asfalt şi s-a răsturnat în apă, înecînd doi oameni. ▶

Autoritățile au reconstituit actul nebunesc al lui Coca Iordan cu o subînțeleasă abatere față de «original»: în timpul experimentului, tramvaiul a staționat.

Un camion în pană lăsat pe partea carosabilă și fără lumini, un autobuz cu șofer grăbit și consecințele sînt suportate de pasageri: 8 răniți.

„CALE LIBERĂ“

Acum o sută de ani a plecat primul tren din București

La 31 octombrie 1869 a fost inaugurată linia ferată București—Giurgiu, cea dintîi construită pe teritoriul de atunci al României.

Construirea ei se datorește inițiativei domnitorului Al. I. Cuza, sub a cărui domnie s-au făcut numeroase proiecte și s-au acordat concesiuni pentru înzestrarea țării cu rețele întinse de căi ferate. Neputîndu-se realiza linii lungi care să străbată toată țara, din pricina lipsei de capitaluri interne și a lăcomiei companiilor străine, domnitorul Cuza a hotărît în 1865 să se construiască linii mai scurte, prin mijloace proprii de stat, fără capital străin. Acest plan a putut fi realizat abia mai tîrziu, după abdicarea silită a domnitorului.

Alegerea liniei București-Giurgiu corespundea unui scop economic esențial și anume, acela de a face legătura comercială, prin intermediul Dunării, cu Orientul și cu Occidentul. Din acest motiv important, linia București—Giurgiu a fost prevăzută în toate proiectele de căi ferate făcute pînă atunci.

Linia a fost construită de compania engleză John Trevor Barkley și John Staniforth între 1867 și 1869, la prețul de 195 000 lei per km. În total linia a costat 21 milioane lei, în care au fost cuprinse dobînda și amortizarea, fiind plătită în 10 ani.

Inaugurarea ei a avut loc în cadrul unor mari ceremonii, cu participarea largă a cetățenilor celor două orașe.

«Întinsul drum de fier de la gara Filaret — scria ziarul *Pressa*, din 2 noiembrie 1869 — era ocupat de mulțimea Capitalei care venise încă de la ora opt dimineața ca să vadă și să asiste la această celebrare, și veselia era atît de mare încît fiecare aștepta cu impaciență pornirea trenului la Giurgiu și șuierătura pătrunzătoare a locomotivei».

Trenul oficial în care au luat loc membrii guvernului, ai corpului consular și ai autorităților civile și militare, a pornit la orele 10,45 în sunetele muzicii militare și în ovațiile mulțimii. Locomotiva împodobită cu flori și drapele tricolore era condusă de însuși constructorul liniei, inginerul John Trevor Barkley. Ea s-a numit «Mihai Bravul», după obiceiul epocii de a da locomotivelor de atunci, puține la număr, cîte un nume: Căprioara, Fortuna, Leul, Vulturul, Rîndunica, Războieni, Călugăreni etc.

La un sfert de oră după plecarea primului tren a plecat al doilea, a cărui locomotivă s-a numit «Dunărea». Ea era condusă de Nicolae Tănase, primul mecanic român de locomotivă.

«În tot timpul călătoriei — scria «Monitorul» — toate stațiunile drumului ferat, ornate cu ghirlande și drapele naționale, erau pline de mulțimea curioșilor care se grăbiră a saluta întîiul tren de călători pe o cale ferată română. Asemenea la toate pasajele de nivel se grăbiră a veni numeroase grupe de săteni din comunele învecinate, privind cu vie mulțumire și aplaudînd trecerea trenului. Gara din Giurgiu a fost mai cu seamă decorată cu mult gust și mai toată populațiunea din oraș venise a saluta această sărbătoare menită a crea pentru acel oraș un izvor necunoscut pînă azi de prosperitate».

Trenurile au străbătut distanța de 67 km într-o oră și jumătate, adică cu o iuțeală de 45 km pe oră, apropiată cu cea a unui personal de astăzi.

În cadrul festivității de la Giurgiu a vorbit primul ministru Dem. Ghica.

«Acest nou mijloc de transport — a spus el — unul din cele mai însemnate titluri de glorie ale epocii moderne, au esersat cea mai mare influență asupra vieții intelectuale, morale și materiale a locuitorilor statelor ce l-au adoptat, a îndulcit obiceiurile, a ridicat nivelul general al inteligenții umane; artele și științele au găsit în el nenumărate și continue izvoare de dezvoltare, și astfel, cu drept cuvînt, s-a zis că gradul de civilizațiune al unui popor se măsoară prin numărul kilometrilor căilor sale ferate».

Arătînd apoi că această primă linie ferată va fi administrată de stat, contrar propunerii unora de a se conceda unei companii particulare, primul ministru a adăugat: «La apelul făcut junimii române, ea a răspuns cu grăbire, și astfel, mai tot personalul esploatațiunii s-a putut compune dintre pămînteni... Nu rămîne dar, decît a ne sili cu toții, să recîștigăm timpul pierdut în calea progresului. Numai astfel vom binemerita de la patrie; numai astfel generațiunile viitoare ne vor binecuvînta. Trăiască națiunea română».

După două ore de staționare în gara Giurgiu, cele două trenuri s-au întors la București, în aceeași atmosferă de entuziasm popular general. La întoarcerea în gara Filaret mulțimea vizitatorilor crescuse în tot timpul zilei într-un număr așa de însemnat încît pe distanță de mai mulți kilometri ambele trenuri au putut avansa cu mari precauțiuni și dificultăți în mijlocul mulțimii ce nu înceta de a aplauda sosirea trenurilor.

Descriind atmosfera zilei, ziarul *Pressa*, citat mai sus, scria: «Mărturisim că am fost cu totul transportați de bucuria ce ne-a inspirat această zi». Bucuria era explicabilă căci cuprindea în ea intuiția marilor avantaje pe care România avea să le tragă prin construcția căilor ferate.

Linia București-Giurgiu a constituit prima treaptă a sistemului de comunicații moderne ale României și un element de seamă al civilizației ei materiale.

B. ȚINCU

Tudorel Popa între Paganel și calculul probabilităților

de Sanda FAUR

Fotografii de Elena GHERA

O siluetă uscățivă. prelungă. ochelari cu rame drepte. niște plete subțiri și rare de călugăr. un aer absent — ușor comic. ușor zăpăuc — totul aduce cu un Don Quijote în surtuc nemțesc. desenat de Salvador Dali într-unul din momentele de calm binevoitor ale fanteziei sale. *Înclin spre marii ridicoli triști. Poate chiar și structural...*, mi-a spus Tudorel Popa. Deocamdată nu e însă nici visatul Cavaler al tristei figuri. nici rîvnitul Alan din «Pădurea împietrită». ci — fără pudra de pe perucă și fără barbișonul de savant lunatic — un Paganel coborît de pe micul ecran direct în vălmășagul străzii bucureștene; trecătorii își șoptesc. unul altuia. *uite-l pe Paganel*. și ție îți vine să te duci să-l smulgi dintre boturile mașinilor pe domnul acesta deșirat și distrat care trece intersecțiile continuînd să mîzgălească ceva într-un caiet. Afli. uimit. că acel ceva sînt niște ecuații diferențiale. *un tic rămas din Politehnică*, cum mărturisește jenat Tudorel Popa. Ca să nu pară lăudăros ori snob. se grăbește să precizeze: *Matematica e pentru mine ceea ce e pentru altul un roman polițist: îmi spală creierii*. Apoi, precipitat. tot parcă scuzîndu-se: *Chestia cu spălatul creierilor e o moștenire de familie: unchiul meu. chimistul Radu Cernătescu. zicea că-și clătește mintea făcînd pasiențe. Sau, mă rog. cîntînd Chopin la pian...*

În pauzele dintre spectacole. sau așteptînd să-i vină intrarea în scenă. Tudorel Popa studiază calculul probabilităților (*deși nu joc la loto*. ține el să facă neapărat. și tot din modestie. o glumă) sau se reîntoarce la geometria grecească. *Nu cunosc poezie mai frumoasă decît geometria grecească*. mi-l citează el pe Paul Valéry și acum vocea nu mai ține să aibă inflexiuni autoironice ci-și permite. o clipă. să fie lirică. *Dar de fapt. cel puțin jumătate din antract să știi că mă ocup cu repetarea rolului. Pentru că. de îndată ce se termină spectacolul. eu îl uit. Vreau să-l uit. Cunosc un actor care știe pe de rost totul. de la primul rol din tinerețe. la ultimul. Dar nimic mai mult. Eu nu vreau să-mi las cortexul năpădit de replicile personajelor. Îmi îngădui luxul să am gîndurile proprii. De fapt. cineva a spus că cea mai înțeleaptă facultate a memoriei. e uitarea... Știi anecdota aceea care-i plăcea lui Pop Marțian? Am dat peste un medicament formidabil — povestea el — care ajută orice memorie, oricît de slăbită. E grozav. Se cheamă... Se cheamă... Cum naiba se cheamă? Uite că l-am uitat. blestematul...*

Dar mă întrebaseși de Paganel... Ai dreptate. cîteodată un personaj ți se lipește de piele că nu-l mai poți da jos decît o dată cu pielea. Paganel m-a strîns în brațe. gata să mă sufoce. Și nici nu știu dacă să-i port — după opt ani de teleconviețuire — recunoștință ori ranchiună. Din cauza lui mă văd telespectatorii. dar nu prea mă văd regizorii: le e teamă să nu-l aduc pe Paganel după mine. în orice alt rol.

— Dar te-am văzut nu demult în profesorul din «Passacaglia». Era o compoziție excelentă.

— *Sărut mîna pentru compliment. dar aici a fost meritul lui Dimiu care a avut curajul — chiar de la teledebutul lui — să zdruncine prejudecățile de distribuție... Dar îți spuneam de Paganel: rolul acesta. ca și cel al Profesorului-Știe-Tot. pe care îl fac în emisiunile științifice de la radio de vreo 15 ani. constituie o muncă artistică fără multă strălucire, dar ele mă plasează. vrînd. nevrînd. în cea mai acut specifică atmosferă a epocii noastre: cea științifică. Nu-i așa. noi trăim o epocă pretențioasă, cînd actorul nu poate exista fără un climat intelectual. cînd floarea talentului ține o zi. dacă nu e udată cu apa cunoașterii. Sigur că azi nu mai poți pretinde, ca Pico della Mirandola. că poți vorbi despre orice, și chiar despre ceva pe deasupra. dar asta nu înseamnă că nu poți avea, mai mult ca oricînd, voluptatea investigației. A investigației intelectuale făcute în mod științific. Chiar și asupra unui rol...*

— Apropo: crezi în acea disociere care se mai face încă între actorul de intuiție și actorul cerebral?

— *Am prins exact sensul apropoului: probabil că ai auzit și mata ce se spune despre Tudorel Popa — cum că n-ar avea talent. că e numai deștept. instruit și sensibil. Să-ți spun un secret: de fapt. eu am lansat zvonul ăsta. Vreo doi-trei n-au observat că-mi atribui trei calități în loc de una...*

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— *Adevărul e că mi s-a întîmplat să rămîn cîteodată stupefiat în fața unui talent nativ care făcea pe scenă. din instinct. lucruri uluitoare. Talent și nimic mai mult. Cunoști anecdota aceea reală cu marele actor și bobocii de rață...*

(O știam. dar am reascultat-o. pentru dv. și pentru plăcerea interlocutorului meu de a o spune încă o dată).

— *...un strălucit actor. care făcuse o strălucită creație. a fost chemat la ordine. cu ceva ani în urmă: «Cum ți-ai făcut concepția rolului. tovarășe?». «Iertați-mă. dar știți. eu cresc acasă niște boboci de rață și, cum am oleacă de timp liber. le toc verdeață. Așa că. n-am avut încă vreme să... Dar îmi iau angajamentul ca pînă în trei zile să viu cu concepția scrisă...» Și de zeci de ani. își interpretează desăvîrșit rolurile. fără să le fi «conceput» vreodată.*

— Să nu uităm totuși că teatrul de azi are și alte pretenții de la oficianții săi...

Teatrul de problemă. teatrul în care «vedem ielele» plimbîndu-se uneori nude pe scenă. teatrul acesta care se despovărează de artificii și de zorzoane și solicită. de o parte și alta a rampei. un efort de gîndire. nu se mai poate face numai cu intuiție. Nu crezi?

— *Fără îndoială. mă fascinează și pe mine tipul de actor complet și complex. care își stăpînește cu mintea talentul. îl ceartă și îl laudă. după nevoie. care are un minereu prețios de prelucrat și nu e nici avar, nici spart la mînă cu harul lui. Cum este să zicem. Ionescu-Gion.*

— Ce anume îți place la Gion?

— *E un partener excepțional (să știi că partenerul slab te trage în jos. numai lîngă unul bun poți face o treabă ca lumea!). Dar să te ferească Dumnezeu să nu te ții după el: are atîta forță încît sau te contaminează. sau te vindecă de teatru. Dintr-un plăminaș cît o nucă, izbucnește un fior de tragedie antică. Gion te uluiește prin precizia gestului, a intonației. prin felul cum poate mișca un deget sau roti o privire. Și îmi place că. spre deosebire de mine, își dă seama că e neserios să rîzi într-una. Era un moment, în istoria noastră. cînd nu era voie, pe scenă și în viață. să se plîngă. Gion își păstra însă. cu demnitate, dreptul de a fi trist... Sau iată. Ion Marinescu... Îmi place cînd declară că el e dușmanul personajului său. în sensul că trebuie să fie învingătorul acestuia. Îmi place cînd îl văd cum își exploatează cu ferocitate parcela lui de spectacol. Dar eu. fiind mai clorotic. mă las provocat de rol. asta neînsemnînd că ridic întotdeauna miinile. Eu sînt. pe scenă. mai curînd «Alice în țara minunilor» decît Siegfried pe Rin.*

— Spune-mi. rolurile pe care le-ai interpretat ți-au satisfăcut nevoia dumitale de a spune ceva. de a comunica ceva? Pentru că. după cîte am înțeles. teatrul nu e pentru dumneata numai o îndeletnicire profesională. ci un act social. un gest intelectual. un sistem de vase comunicante prin care trece. dinspre scenă spre sală. licoarea nobilă a ideilor...

— *Să-ți spun un lucru. care ar putea părea trist și m-ar arăta drept invidios. dar zău că nu e. Eu nu sînt un «frumos». n-am nici umeri atletici. nici «smile» seducător. Drept asta. n-am prea fost eu distribuit în roluri de june-prim și nici n-am apucat să-mi dau bine seama dacă partenerul meu e bărbat sau femeie. Sînt ceea ce se cheamă un actor de compoziție. deși calificativul e puțin artificial — orice actor face. de fapt. compoziție. Din cauza asta. personajele pe care le-am interpretat s-au îmbrățișat poate mai puțin pe scenă dar m-au obligat să gîndesc mai mult. Și m-au pus destul de greu la încercare: mai nici unul nu a semănat cu celălalt. În «Familia» de Popov am interpretat un coleg de-al lui Lenin: aveam 14 ani pe scenă și 28 pe buletin. Azi am 44 și joc. în «Prețul» de Miller. un personaj de 89 de ani.*

— Așadar. ai oscilat între candoarea vîrstelor de început și înțelepciunea calmă. stenică. a vîrstelor ultime.

— *În «Căsătoria» lui Gogol făceam un Baltazar Baltazarovici grotesc. truculent. caricat. în Mr. Martin din «Cîntăreața cheală». joc uscat. absurd. ascetic. stilizat. În «Conu' Leonida» aveam logoree. în «Incident la Vichy» nu scoteam timp de două ore nici un cuvînt. Precum vezi. cu vorbe ori fără. aveam mai întotdeauna de spus ceva prin rolurile mele: îmi plac personajele de esență polemică.*

— Crezi că ai ratat vreun rol?

— *Da. Și din orgoliu. sau poate în speranța rectificării. tocmai pe acelea aș dori să le rejoc. Nu mi-a ieșit Ben din «Vulpile»; era un personaj afurisit și eu mă mîngîi cîteodată cu gîndul că-s prea molatic și cum nu se cade pentru rolul acesta. Să nu-ți vorbesc de rateurile mele în film. care merg. frățește. mînă în mînă. cu rateurile filmelor: am făcut vreo douăzeci și nu știu dacă sînt mulțumit de trei... Dacă ai ști ce dezolant e pentru un actor să se vadă într-un film prost. penibil... Îi vine să se lase de meserie și să-și ia lumea în cap. Dar așteaptă s-o facă întîi cei ce au răspuns, mai mult ca el, de film...*

— Spune-mi. te rog. Tudorel Popa. crezi că un artist are nevoie. pentru însuși gestul său cotidian de creație. de o existență boemă? Mentalitatea obișnuită. cumsecade. a oamenilor obișnuiți este înclinată să lege imediat o profesie artistică de un trai mai puțin ordonat. boem. cum se zice...

— *Într-un fel sau altul cred că toți trecem printr-o fază de boemă. Cînd eram tînăr. trăiam într-o cameră în care erau învălmășite laolaltă cărți. discuri. mucuri de țigară.*

eprubete. coji de salam. pe jos era aruncat un soi de patefon hiriit la care il ascultam cu evlavie pe Fritz Kreisler; i se spunea «camera doctorului Faustus» și toți cei de acolo eram de fapt cite un dr. Faust, toți cei ce citeam și ne certam pentru versuri pînă în zori și beam țuică din retorte: și Tonegaru. și Dimitrie Stelaru. și Barbu Cioculescu, și Tache Demu... Ne simțeam acolo intr-o republică a artelor. in care dirijam mersul stelelor și al poeziilor. Dar cine rămine în faza de boemă. este sau snob. sau iubește promiscuitatea. Peste 40 de ani boema e. cred. travestiul ratării. Dacă te referi însă la aspectul meu boem. la ținuta mea exterioară. să știi că e o tară de familie: Radu Cernătescu purta și el plete à la Berthelot și se complăcea într-o poetică neglijență a veșmintelor — fiind totuși de o nemaipomenită rigoare interioară. Cînd mă văd însă în oglindă imi vine să-mi zic citeodată: «Ce milă mi-e de tine, Tudorel Popa! Cind ești ras. n-ai pantofii făcuți. cind ai pantofii făcuți. ți-au apărut coșuri. cind n-ai coșuri. ești netuns»...

— N-are rost să te consolezi. pentru că știu că te răsfeți acum. stimate Tudorel Popa. Dar dă-mi voie să te întreb ceva: după cîte am înțeles. ai și o pregătire științifică...

— Da. o facultate (de chimie industrială) neisprăvită și un an la fizico-chimice... Să știi — dă-mi voie să mă laud oleacă — am fost un studios...

— Înțeleg că patima pentru știință te mistuie și acum...

— Nu regret nimic mai mult decît defunctul meu laborator de chimie. Dar mă consolez citind: jumătate din biblioteca mea e alcătuită din material științific.

— Ei bine. de ce ai făcut o carieră artistică?

— Pentru că îmi dădeau tircoale. în tinerețe. și muzele. și mai ales pentru că nu am putut să-mi continui studiile științifice din cauza unui accident la ochiul sting. Și așa a apărut in familia noastră cu vechi tradiții științifice...

— Da. am aflat că ești fiul cunoscutului profesor universitar ieșean de anatomie și embriologie. Gr. T. Popa...

— ...așa a apărut deci un reprezentant al histrionilor. Sincer să-ți spun. nu am avut nici o clipă convingerea că eram menit să fiu actor. După cum nu știu dacă aș fi fost vreodată un bun inginer... Și să-ți spun de ce: în primii doi ani de Politehnică ai de-a face cu niște cursuri de o olimpiană claritate științifică. dar apoi. peste acest fundament solid și precis intervin ceea ce se cheamă coeficienții de siguranță: ca să obții ceva. practica iți cere să inmulțești orice rezultat cu acest teribil coeficient. lar eu. cum să-ți spun. nu prea mă simt în stare să manevrez în viață «coeficienții de siguranță». nu prea am vocația «terenului» și nici cine știe ce simț practic.

— Să înțeleg că te nemulțumește profesia la care ai rămas?

— Eu sînt nemulțumit în primul rînd de mine. Și cu atît mai mult cu cit uit citeodată asta. Această non-corespondență între aspirații și realizare este permanentă. Poate totuși că pe undeva mă bucură secret: inseamnă că incă n-am trăit destul. că mai am pentru ce să exist. Făceam odată butada că mă strădui să am în fiecare seară o idee genială pe care o toc zelos. ca să am rostul să fiu în viață și a doua zi.

— Ești angajatul unui teatru — Teatrul Mic — care evită programatic repertoriul comercial. care se străduie să facă din orice spectacol un gest de cultură. Cum se răsfrînge aceasta în relațiile sale cu publicul?

— Onestitatea aceasta intelectuală, respectul pentru ținuta repertoriului, nu prea sînt, e adevărat, comerciale, nu prea ne face să jucăm cu casa închisă. Cred totuși că hiba e alta: unele teatre ale noastre trec, incepînd de cîtăva vreme, printr-un fel de dezarticulare organizatorică, printr-o anume derută și incertitudine repertorială. Observ, nu fără stupoare, cum un teatru cunoaște, de-a lungul a 2-3 ani, o afirmare promițătoare, dar mai mult de 4 nu ține ascensiunea: directorii se schimbă fatalmente și, în funcție de ei, și personalitatea teatrului. Pentru mine e un miracol că teatrele Giulești și Țăndărică își păstrează de atîția și atîția ani aceiași directori.

— Poate pentru că directorii acestor teatre sînt directoare...

— Și să se mai spună că femeia e nestatornică...

— Spune-mi, te rog, cum te-ai simți jucînd într-o sală aproape goală?

— Adevărul e că nu se poate concepe spectacol fără public: noi existăm fiindcă există publicul, dar să nu uităm că și publicul a devenit public o dată cu spectacolul nostru și prin existența lui. E un fel de secret al lui Polichinelle, acesta. Sînt deci două tabere față-n față: fiecare dă, fiecare primește. Se interdetermină, se cultivă reciproc. Un public bun te obligă să joci și mai bine, un public aproximativ te împinge să joci de serviciu, dar un public nerespectuos față de actul scenic, este ucigător... Dar știi cum se spune: fiecare teatru, fiecare spectacol își are publicul pe care il merită...

— Ai întîlnit vreodată un om care să reprezinte pentru dumneata artistul ideal?

— Da: nespus de regretatul nostru scenograf Tony Gheorghiu...

Și după ce i-a pomenit numele, mi s-a părut că Tudorel Popa nu ar mai avea altceva de adăugat...

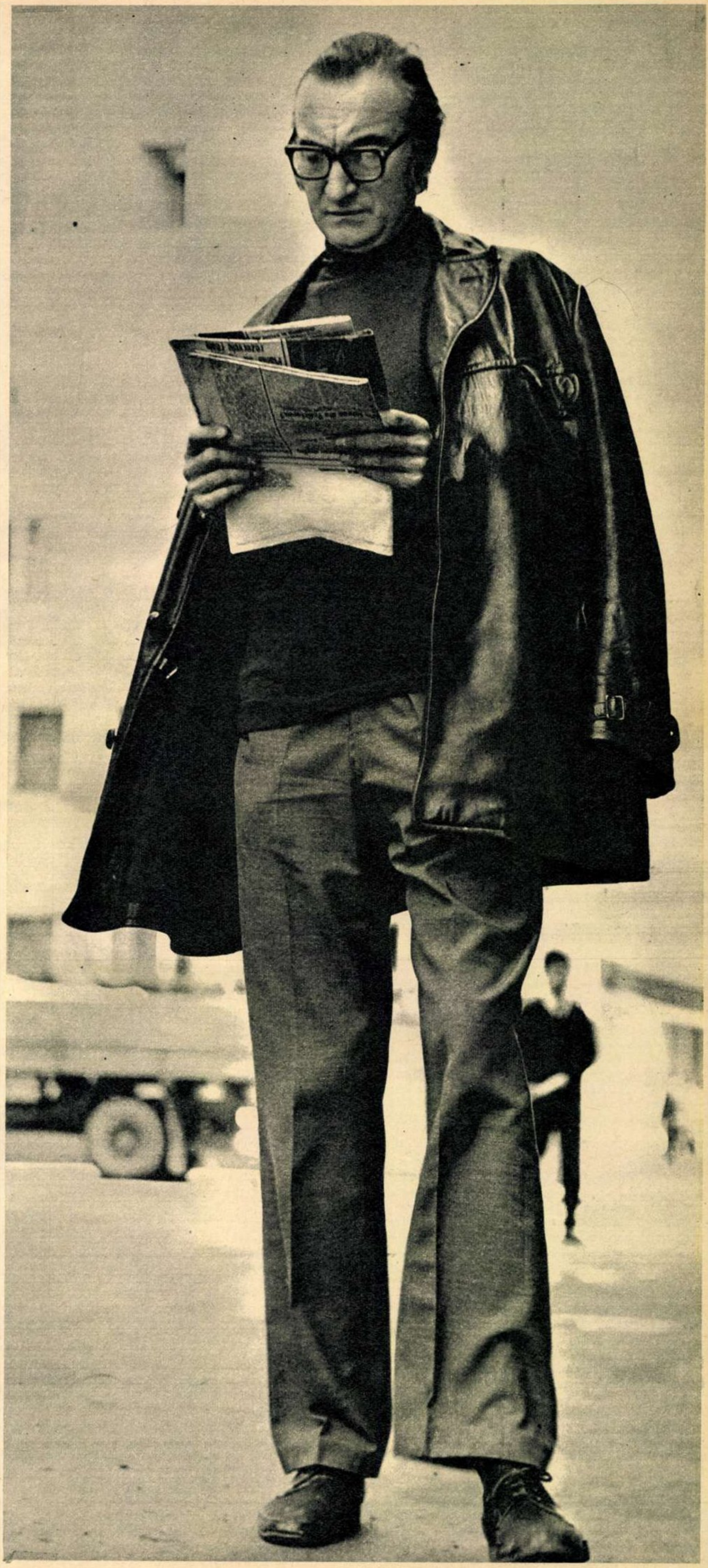

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Dintre numeroasele scrisori care conțin observații și sugestii cu privire la revistă, am vrea să ne oprim astăzi la două.

Cu unele dintre propunerile făcute de cititorul *Dan Bujor* din Timișoara (mai multe subtitluri în textul reportajelor și anchetelor, evitarea publicării acelorași fotografii ca și cotidianele,rezervarea unui spațiu mai larg materialelor de «senzație» sau de culise din viața internațională etc.) sîntem, bineînțeles, întru totul de acord. Alte sugestii ni se par mai discutabile (împărțirea paginilor de actualități în rubrici tematice permanente, folosirea fotografiilor de format poligonal etc.). Cititorul nostru cere, de asemeni, «suprimarea știrilor interne și externe, deoarece ele sînt specifice cotidianelor, nu săptămînalelor». Aici trebuie să ne înțelegem: există știri și știri. Unele dintre ele,care privesc evenimentele curente,nu au, într-adevăr, ce căuta într-o revistă ca a noastră. Alte informații însă, de sinteză sau privind domenii sau aspecte mai puțin abordate, chiar insolite (dar prin aceasta nu mai puțin semnificative) își găsesc locul și într-o revistă săptămînală de actualitate Ca să nu mai vorbim de anumite evenimente deosebit de importante (ca, de exemplu, o «premieră» cosmică) care, deși cunoscute de cititori din paginile cotidianelor și din emisiunile radioului și televiziunii, trebuie să fie totuși prezente, bineînțeles,într-o modalitate specifică unei reviste ilustrate.

Comparațiile pe care le face cititoarea *Marilena Herțanu* din Pitești, în ce privește abundența de materiale, între revista noastră și unele reviste străine nu ține seama de un «amănunt». Nu e același lucru să ai la dispoziție 32, maximum 40 de pagini sau, dimpotrivă, 160, 200 sau 260 de pagini (chiar dacă 50—60 de pagini sînt ocupate de reclame). Și nu e vorba numai de numărul și dimensiunile textelor, ci și de posibilitatea de a le pune mai bine în valoare, ca și de posibilitatea de a publica fotografii multe și mari. În schimb, observațiile tovarășei Herțanu privind ponderea diferitelor teme sau calitatea fotografiilor industriale ni se par întemeiate.

O lungă scrisoare am primit de la cititorul *Ioachim Ilișescu* din comuna Broșteni, județul Suceava, care ne solicită sprijinul în legătură cu «un grup de invenții, inovații și perfecționări tehnice, intitulat sistem rațional de dirijare a circulației bunurilor materiale», pe care dumneasa le-a comunicat mai multor instituții centrale, fără a primi vreun răspuns satisfăcător. Vigilent de astă dată, tovarășul Ilișescu nu ne dezvăluie nimic din conținutul acestui sistem rațional și, după cîte se pare, miraculos, care urmează să rezolve toate racilele de care suferă viața economică. Desigur, ne vom interesa de soarta invenției corespondentului nostru. Ni se pare însă că de insuccesul de pînă acum e oarecum vinovat chiar autorul sus-amintitului panaceu universal. Cînd anunți că datorită invenției productivitatea muncii va crește, de la o zi la alta, cu 4 000—5 000 la sută, e firesc ca oamenii să fie speriați sau, măcar, sceptici. Să fi fost vorba de o creștere de 5,10, hai, 20 la sută, sîntem siguri că interesul ar fi fost mult mai accentuat. Ce să-i faci, așa sînt oamenii. Dacă îți oferă cineva 100 lei pentru o treabă, devii atent, dacă-ți oferă un milion, ridici din umeri sau treci pe trotuarul celălalt (sau telefonezi la miliție). Și mai este o hibă. Tovarășul Ilișescu subliniază de nenumărate ori că invenția dumisale este *unica*, *singura* soluție. E demobilizant. Chiar nimeni să nu mai aibă posibilitatea de a introduce o cît de mică îmbunătățire, de a avea o cît de modestă idee? Dar, să așteptăm urmarea.

Mulțumim cititorului *Dumitru Negoescu* din Ploiești care, citindu-ne «din copertă pînă în copertă», a descoperit în numărul din 4 octombrie o exprimare greșită. Desigur, cu cifra de 12 877 locuitori nu se poate asocia indicația vagă «acum vreo 30—35 de ani». În decurs de cinci ani, orașul Baia Mare (căci despre el e vorba) și-a mai modificat, măcar cu cîteva unități în plus sau în minus, populația. Faptul că greșeala era cuprinsă într-o reclamă nu ne absolvă de răspundere. Tot ce apare în «Flacăra», indiferent din ce sursă ar proveni, angajează responsabilitatea redacției.

În schimb, nu sîntem de acord cu cititorii *Pavel Receanu* și *Dan Costea* din Constanța care se plîng că în unele titluri apar nume proprii scrise cu litere de rînd, fără inițială majusculă. E un procedeu grafic ca atîtea altele, folosit de sute și mii de publicații și nu o luare de poziție împotriva ortografiei oficiale.

În sfîrșit, o precizare. Dacă cineva vrea să-și vadă solicitarea satisfăcută, nu e nevoie să ne trimită mai multe scrisori cu scris contrafăcut și semnătura schimbată. Tot procedeele cinstite sînt mai eficace.

cronică satirică

de **Teodor MAZILU**

SĂ-ȚI PROCURI SINGUR IAURTUL...

G nu vede oamenii așa cum sînt,ci cum ar vrea el să fie sau, ca să fim mai clari, cum i-ar conveni lui să fie. El socoate că fiecare om de pe acest glob este — cel puțin teoretic — un salariat al său, de la fiecare așteaptă tot felul de servicii.

De aceea privește oamenii în perspectiva serviciilor pe care le așteaptă de la fiecare. Un prieten care să-i achite telefonul, un alt prieten care să-i facă rost de-o piesă la mașină, fiecare prieten își are sarcina lui foarte precisă. Cîte servicii, atîția prieteni. G nu cunoaște ideea unei prietenii gratuite. De fapt, în conștiința lui întîi există serviciul — și apoi — mai tîrziu, ca o concluzie logică — apare și prietenul drag, hărăzit de soartă să facă serviciul. El aplică în viață legea biologiei care susține că «funcția creează organul». Deci, serviciul naște amiciția...

Cînd se uită la o femeie o și vede curățindu-i hainele și pregătindu-i regimul dietetic de care are atîta nevoie. Imediat cîntărește serviciile pe care le-ar putea obține îndrăgostindu-se. Căci, fire sensibilă, G se îndrăgostește în schimbul acestor mici servicii.

Dispariția unui frumos sentiment o observă tot pornind de la aceste mici, blestemate și inepuizabile servicii.

— Dacă Luiza mă iubea, azi aveam iaurt la masă.

Sau:

— Dacă Maricica mă adora, aveam pantofii lustruiți.

Dispariția acestor frumoase sentimente îl lovește direct. Trebuie să-și curețe singur pantofii. Trebuie să-și facă singur rost de iaurt...

Să-ți procuri singur iaurtul...

— Ce viață...

OCHIUL IMPRESIONABIL

Acum op-arta nu mai uimește pe nimeni. Ea a devenit clasică și și-a cucerit locul în muzee, oferind doar teoreticienilor prilej să mai discute dacă ea își are sorgintea în știință sau în imaginația artistului. Optica este un instrument cum era odinioară perspectiva. O topografie care caută în mod viclean să impresioneze retina, un joc al unui vrăjitor dezlănțuit care creează iluzii și senzații despre care omul nu-și închipuia că existau în cîmpul său vizual. Joc sau cercetare vizuală, ce importanță mai are? Esențial este că aceste imagini cuceresc și robesc ochii, la fel cum pe copii îi fascinează imaginile dintr-un caleidoscop. Ondulații moarate, joc al culorilor închise pe fonduri deschise, prisme, rețele de linii paralele care se suprapun, grilaje... Mijloacele par să fie infinite. Și artistul creează o încîntătoare atmosferă vizuală cu variațiile ei ca în aceste *«Ritmuri»* cum și-a intitulat ION MITRICI iluziile sale optice.

C.B.

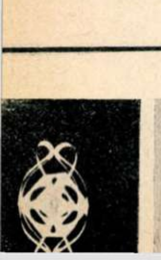

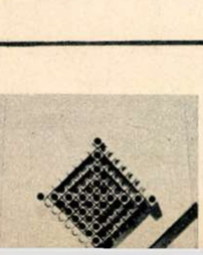

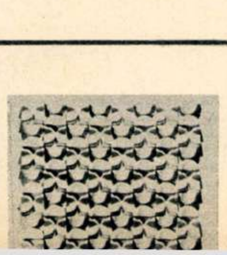

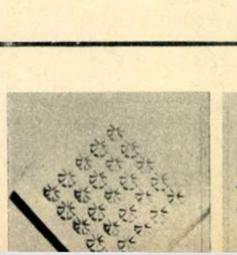

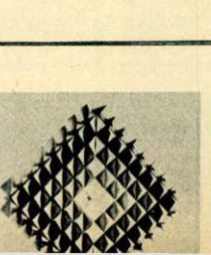

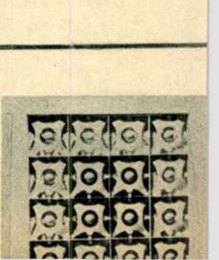

sport

de **Emanuel VALERIU**

PORNIND DE LA COINCIDENȚE...

Cînd fotbalul își etalează, în plin sezon, cu mînă de maestru, frumusețile, și cu una de regizor impecabil, surprizele, cronicarul pare constrîns să-și dedice gîndurile, în exclusivitate, sportului rege. Dar, vai, urechile sale nu vor să audă vacarmul stadioanelor, ochii săi refuză imaginea porții și a plasei sale, obsedante, îndrăznește chiar să ignoreze pașii din ce în ce mai sonori ai vremii, care vestește apropierea datei de 16 noiembrie! De unde atîta curaj sau condamnabilă nepăsare?

Să încep cu... începutul. Cînd duminică dimineața m-am întîlnit cu camaradul în ale publicisticii, Mihai Ungheanu, acesta — pasionat al fotbalului — mi-a relatat o simplă întîmplare ori o coincidență cu substrat. Asistase, cu cîteva luni de zile în urmă, la un joc de fotbal, între Jiul și Dinamo, pe terenul bucureștenilor. Întîlnirea a revenit pînă în cele din urmă gazdelor, dar ele erau conduse cu 1—0 și 2—0 în momentul în care radiourile portative răspîndeau în eter știrea că,la Wimbledon, România se califica în finala Cupei Davis. Zicea colegul meu, obișnuit cu publicul de fotbal, deși personal exterior fenomenului sportiv, el fiind preocupat de critică și literatură, că nu mai asistase la o asemenea explozie ca cea de pe Dinamo, din «sîmbăta mare» de pe Wimbledon.

Vorbele lui m-au pus pe gînduri, pentru că, într-adevăr, dacă 12 000 de cetățeni din București, dintre care 90% dinamoviști și fotbaliști pînă în măduva... sufletului, au putut trece, în acele clipe, peste prezentul sumbru al formației iubite spre a aplauda, de la o asemenea distanță, victoria jucătorilor de tenis, așa cum o făcuseră, ceva neobișnuit se petrecuse fără nici un dubiu.

Duminică, Jiul juca din nou în Capitală, cu Rapid de data aceasta, dar în sala Floreasca cei patru tenismani care reprezentaseră țara în Cupa Davis evoluau și ei. «Concurența» de pe afișul sportiv al săptămînii se cerea rezolvată în favoarea sportului alb!

Sala respectivă a mai îmbrăcat încă o haină, e drept cea mai nouă, din garderoba ei (pînă acum obișnuită cu: tenis de masă,— vă mai amintiți de zilele acelea? —, volei — ce bucurie la cîștigarea Campionatului Europei! —, baschet, handbal, lupte și box, diverse spectacole cultural-sportive), haină croită de geometria terenului de tenis. Despre public, prezent se pare în număr egal în sală și în afara acesteia (din motive de pasiune neacoperită... de spațiu), s-a scris. Despre spectacolul furnizat și despre calitatea lui, de asemeni. Despre farmecul reîntîlnirii dintre public și campionii (neîncoronați) ai Europei s-a relatat prompt. Și totuși există încă un volum de idei insuficient explorat. Cred astfel că tenisul nu mai poate fi considerat,ca pînă de curînd, drept o disciplină minoră, căreia i se rezervă posibilități pe măsura modestiei sale. Dacă sportul alb din țara noastră a ajuns să se impună cu o atît de pregnantă autoritate pe plan mondial, mai puțin importante mi se par acum cauzele (au fost ele în primul rînd materiale? de concepție ori conjunctură? ori sînt numai consecințe ale apariției unor talente cu totul remarcabile?) decît starea de fapt. S-ar putea — evident — stabili proporții între izvoarele multiple care explică realitatea consemnată — cine știe dacă n-ar fi amuzant ori instructiv calculul respectiv? — însă nu vreau să mă angajez pe această pistă, considerînd-o lăturalnică. Cred, în schimb, că acum — fiindcă tot se discută prevederile bugetare ale viitorului an — tenisul și-ar merita o zestre mai substanțială. Sînt sigur că nu s-ar comite nici o eroare consolidîndu-se baza materială a sportului alb, cel mai bun argument fiind tocmai sporul popularității sale, explicat de prestigioasele succese ale celor patru jucători de Cupa Davis: Ion Țiriac, Ilie Năstase, Petre Mărmureanu și Sever Dron. S-ar putea judeca și altfel: dacă cu ceea ce avem, am obținut totuși rezultate bune, atunci de ce să schimbăm condițiile? Semnalez acest mod de a gîndi tocmai spre a-i scoate la lumină fragilitatea bolnăvicioasă, spre a-l supune negației publice, anihilîndu-l chiar și în mentalitatea celor care, nu o dată, au apelat la ființa sa hibridă, cu mari calități de insinuare pînă la acceptarea sa în rîndul argumentelor logice. Viitorul va fi al jocului rapid, atletic, stimulat de specificul terenurilor și de materialele moderne. Parchetul sălii Floreasca a demonstrat ceea ce betonul de la Cleveland ne sugerase, doar. Poate că răul a fost spre bine... Terenul de ciment este mai ieftin decît unul de zgură, cel puțin prin posibilitățile de amortizare a cheltuielilor inițiale, deoarece se poate juca mai mult timp, îngrijirile necesitate sînt mai puține și mai simple, nu atît de costisitoare, iar clima țării noastre recomandă și ea recurgerea la beton, pentru jocul de tenis. Acolo unde există săli cu parchet se impune ca ele să-i găzduiască și pe tenismanii orașului respectiv, în intervalul neprielnic al iernii.

Poate că astfel procesul valoric se va echilibra, în sensul că se va porni de la condiții materiale și umane spre a se realiza marile performanțe. Atunci, poate, federația de specialitate își va lua curajul de a-i înscrie pe campionii noștri și la marile competiții internaționale de sală. O va face oare?

Mai înainte chiar ca cei patru mari de azi să se fi retras?

spectacol pe glob

Un «Orlando Furioso», pe care Ariosto l-ar recunoaşte cu greu în versiunea semnată de Edoardo Sanguineti, este considerat ca unul dintre cele mai interesante spectacole teatrale ale anului. După succesul repurtat de ansamblul artistic italian de sub conducerea lui Luigi Ronconi, la Festivalul de teatru de la Belgrad, «Orlando» va pleca în turneu la Amsterdam, Berlin şi Copenhaga

In cadrul unui turneu întreprins în Italia, cunoscutul ansamblu de cîntece şi dansuri de sub conducerea lui Igor Moiseev s-a oprit între 7 şi 17 octombrie la Bologna. Spectacolele formaţiei coregrafice sovietice au cucerit publicul prin larga lor gamă tematică şi prin perfecţiunea interpretării.

O bună parte a criticii britanice a protestat împotriva ciuntirii unui spectacol brechtian. Pe scena lui Chichester Festival Theatre, «Cercul de cretă caucazian» se joacă fără prolog şi epilog iar interpretarea într-o manieră nepotrivită scade semnificaţia socială a piesei.

tv

de Felicia **ANTIP**

STELUȚE CU ȘI FĂRĂ NUME

Pretutindeni au loc concursuri de interpretare a muzicii ușoare, pretutindeni ele suscită un interes exagerat în raport cu semnificația lor reală și, de asemenea, pretutindeni, oamenii de cultură privesc fenomenul cu o circumspecție și, aș spune, cu o descurajare, asemănătoare cu sentimentele determinate de afluența publicului la filmele de prost-gust sau de succesul de librărie al literaturii-maculatură. În cîteva țări socialiste s-au făcut chiar încercări de a da expresie artistică acestor sentimente sau au fost inițiate discuții teoretice. Regizorul filmului iugoslav «Cînd voi fi mort și livid» a inclus în secțiunea transversală prin ceea ce este sordid în viață și un trist, penibil, concurs de muzică ușoară. Mi se spune că această secvență — al cărei realism l-am apreciat în mod deosebit — este întrecută de departe prin cruzime și forță de documentarul cehoslovac pe bază de ciné-vérité intitulat «Concursul». Concursurile de muzică ușoară organizate de televiziunea ungară sînt criticate cu vehementă de presă. Revista «Elet es Irodalom» subliniază că ele nu au nimic comun cu arta și că, în măsura în care solicită o atenție nemeritată din partea unui public foarte numeros, reprezintă «o farsă enormă». În replică, vicepreședintele Radioteleviziunii maghiare, Ferenc Pecs, declară: «Noi, cei de la televiziune, nu îndrăznim, pentru că ne este rușine, să spunem, să mărturisim, cînd vrem nu să culturalizăm, ci pur și simplu să distrăm lumea. Ca urmare se fabrică explicații. Se inventează că și muzica ușoară, romanțele, ar constitui un fel de treaptă spre îndrăgirea muzicii pretențioase, și că cel care ascultă azi monologul unui erou de comedie bulevardieră va savura mîine monologul lui Hamlet. Aceste teorii sînt complet mincinoase! Ceea ce nu face parte din cultură nu poate fi o treaptă spre ea. Dar de ce trebuie inventate asemenea teorii? Ceva, chiar «ucigător de gust» poate fi util și tolerabil sub aspect social, deși nu-i cultură. Așa cum pocherul este o bună relaxare pentru oamenii obosiți, și televiziunea își are partidele ei de pocher care trebuie asumate ca atare, cu capul sus. Publicul cere mai multe emisiuni deconectante, solicită veselie și satisfacerea acestor necesităţi nu poate fi dăunătoare».

Încredințînd prezentarea concursului «Steaua fără nume» unui poet, incluzînd în jurii personalități exigente, cerîndu-le interpreților să dea dovada unei înzestrări artistice multilaterale si a unui nivel de cultură satisfăcător, televiziunea noastră încearcă să se mențină pe o poziție onorabilă pe acest teren alunecos și controversat. Două prime steluțe recrutate pe această cale — mă refer la Cornel Constantiniu și la Doina Spătaru — au cu adevărat calități vocale și interpretative demne de a fi luate în seamă și, mai ales, par a se situa deasupra condiției intelectuale pe care ne-am deprins s-o asociem — uneori pe nedrept — cu cîntăreții de muzică ușoară. Am ascultat recentul mic recital al Doinei Spătaru și n-am regretat de loc că — nimerindu-mă și eu o dată în juriu — i-am dat nota maximă. Dacă va alege o carieră legată de arta spectacolului va putea să progreseze spre punctul (atins, de pildă, de Margareta Pîslaru și accesibil, presupun, Mihaelei Mihai) din care se deschide calea spre orice gen de rol și de performanță scenică.

Dar chiar dacă «Steaua fără nume» ar fi reprezentat pînă acum un eșec total, o lungă defilare de tineri și tinere cu ambiții pe măsura unui anume biet ideal mediocru, destul de răspîndit în vremea noastră, descoperirea inginerului Adrian Ionescu ar fi justificat, ea singură, toată pierderea de vreme. Televiziunea noastră a găsit tipul perfect de actor-cîntăreț profilat pentru micul ecran. Timbrul plăcut al vocii, muzicalitatea sînt calități binevenite dar nu nemaivăzute. Noi, deosebite, sînt inteligența plină de haz a mimicii, frazarea subtilă care scoate în evidență umorul nebănuit al unui text banal, bonomia, falsa ingenuitate a intonației, a gestului, a privirii. Luat în primire de un regizor ingenios, Adrian Ionescu ar putea să devină capul de serie al unei specii deocamdată cu desăvîrșire absente la televiziunea noastră, dar amplu reprezentată la alte televiziuni: actorul care povestește, cîntă, improvizează și prezintă într-un mod numai al lui pe invitații emisiunii *sale*. (Noi am avut prilejul să-l vedem în această postură pe Gene Kelly.) Un asemenea talent dublat de inteligență nu se găsește pe toate drumurile (dovada: e primul în acest gen care apare la noi pe micul ecran). Să sperăm deci că televiziunea va înțelege că pentru Adrian Ionescu muzica ușoară este și trebuie să fie doar una din modalitățile posibile de exprimare și că-l va utiliza pornind de la această premisă. Cît despre valoarea concursurilor de muzică ușoară, discuțiile vor continua, concursurile vor continua și ele, tinerii vor continua să fie atrași de mirajul firmamentului de mucava. Așa că...

P.S. Vai, vai, ce soartă tristă are năstrușnica familie Varner. După bătrînul Will și-a pierdut și tînărul Jody fizionomia inițială. Noroc de statornicia Clarei și a lui Ben sau mai bine-zis noroc că serialul se apropie de sfîrșit pentru că altminteri s-ar fi ajuns ca nimeni să nu mai recunoască pe nimeni.

economice

de Ilie **ZAHARIA**

RECLAMĂ

În vitrina «Romartei» din Calea Victoriei privirea mi s-a agăţat de un afiş cu următoarea propoziţiune: Economia este arta de a obţine maximum de la viaţă. Curiozitatea pentru mărfurile expuse a fost înlocuită de meditaţie.

Ce ceri de la viaţă?

— Să te realizezi, afirm eu. Şi pentru aceasta trebuie să economiseşti *timbul*.

— Plăcerea, răspunde un epicurian. Dar Epicur găsea plăcerea maximă în filozofie, iar Lucullus în ospeţe. Unul era econom cu bunurile lumeşti, celălalt risipitor.

Dar ce s-o fi gîndit înţeleptul care a aranjat vitrina cu stofe de la «Romarta»? Să nu cheltuiesc banii pe stofe scumpe? Să-i pun deoparte, să-i adun pentru a-mi putea confecţiona un costum elegant? Maximum ce se poate obţine de la viaţă este o haină frumoasă? Sau poate nu s-a gîndit la nimic, ci pur şi simplu i-a plăcut cugetarea şi a plasat-o ca obiect de podoabă? În acest caz ar putea zilnic să varieze vitrina afişînd maximele lui Epictet, Cilibi Moisi sau ale altor moralişti.

Încă un pas pe Calea Victoriei şi gîndul mă duce la rostul şi eficacitatea reclamei. Pentru ce se face publicitatea mărfurilor?

— Ca să se vîndă, ar răspunde Mitică.

— E aşa de multă încît altfel nu se vinde?

— Unele se desfac mai greu.

— De ce?

— Ei! Sînt cam nearătoase, de calitate mai slabă, demodate...

— Şi unor astfel de produse le faci reclamă? Cum vrei să le lauzi? Că sînt frumoase, faine, ultimul răcnet al modei?

— ...

Să ne fie limpede. Reclama are o altă arie de cuprindere în economia noastră socialistă *actuală* decît cea din economia capitalistă şi se va modifica pe măsura dezvoltării forţelor noastre productive şi a schimbării sistemului de conducere a întreprinderilor.

În societatea capitalistă dezvoltată reclama este determinată de necesitatea desfacerii mărfurilor în condiţii de *concurenţă*. Există mulţi producători de tractoare sau de anvelope. Fiecare vrea să cucerească piaţa în detrimentul concurentului. De aceea, această publicitate zgomotoasă, insidioasă, la care sînt utilizaţi psihologi care caută formele cele mai apropiate de pătrundere şi fixare a mărfii în conştiinţa cumpărătorilor. Pe toate şoselele vezi panouri cu anvelope Dunlop (sau Pirelli, sau altele). Nici măcar cuvîntul «cumpăraţi». Numai emblema. De ce? Pentru a crea automatismul de asociere: cine spune anvelopă înţelege Dunlop, cine se gîndeşte la buldozer are imaginea tipului Caterpilar.

— Dar acolo unde monopolul este absolut sau monopolurile şi-au împărţit pieţele de desfacere?

— Şi acolo rămîne valabilă necesitatea *extinderii vînzărilor*. În foarte interesanta şi documentata lucrare «*Cinci coloane pe-a-ntîia*», H. Dona şi E. Preda arată că în lumea occidentală publicitatea «nu este numai o formidabilă armă comercială, ci şi un mijloc foarte eficient de «condiţionare» a opiniei publice». Publicitatea are ca scop *să creeze nevoia*, să *oblige cumpărătorul* la un anumit consum, fără de care nu se poate bucura de consideraţia socială. O fi făcînd haina pe om, dar el este judecat şi după tipul automobilului cu care circulă...

Cu totul altfel este în *lumea noastră* modalitatea publicităţii *astăzi* şi, desigur, aceasta va căpăta alte forme, sfere şi intensitate *mîine*. În perioada imediat următoare războiului, în starea de ruină şi de lipsuri în care ne aflam, nu exista reclamă pentru produse industriale şi nici nu era necesară. Astăzi întreprinderile comerciale şi industriale simt nevoia, în anumite perioade şi pentru anumite produse, s-o facă. Iată un exemplu proaspăt: «În toamna de curînd sosită, îmbrăcăminte potrivită»! Zîmbiţi, nu? Dar sub coaja aceasta rudimentară, zgrunţuroasă şi diformă se ascunde o idee foarte simplă: comerţul de îmbrăcăminte anunţă populaţia că a sosit în magazine marfa de sezon. Atît. Nici vorbă de lupta întreprinderilor pentru a cîştiga favoarea cumpărătorilor prin prezentarea unor confecţii moderne, elegante. Acestea *încă* n-au nevoie de reclamă. Se iau cu asalt.

— Şi atunci?

— Atunci publicitatea trebuie să ţină seama de condiţiile concrete în care au loc producerea şi desfacerea mărfurilor. Sînt foarte, foarte multe produse ale tehnicii moderne care au început să se fabrice şi la noi, despre a căror existenţă, proprietăţi, utilitate şi mod de folosire aproape nimeni nu ştie nimic. Şi ne mirăm că «n-au succes». Iată un debuşeu uriaş pentru o reclamă *inteligentă*.

De pe urma căreia şi cei care vînd, şi care cumpără *cîştigă*.

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Ultima săptămînă a lunii octombrie ne-a prilejuit tradiționala întîlnire cu cîteva dintre cele mai recente creații ale studiourilor din Uniunea Sovietică.

Festivalul filmului sovietic, înscris în agenda de toamnă a oricărui iubitor de cinematograf, ne-a pus față în față cu regizori și actori cunoscuți sau ne-a obligat să reținem unele nume noi. Prestigioasa manifestare artistică a fost dominată, fără îndoială, de monumentala ecranizare a lui Pîriev după romanul **Frații Karamazov,** creație pătrunsă de o adîncă înțelegere a spiritului dostoievskian, film pe care spectatorii noștri au mai avut prilejul să-l vadă în luna august. Reluarea lui în cadrul festivalului ni se pare un gest de cuvenită cinstire a unuia dintre cei mai devotați slujitori ai cinematografiei sovietice: Ivan Pîriev.

Dintre premierele absolute a fost așteptat cu vădit și îndreptățit interes, în primul rînd, filmul lui Stanislav Rostoțki **Să trăim pînă luni;** nu numai pentru prezența pe generic a lui Viaceslav Tihonov (neuitatul Andrei Bolkonski), nu numai pentru aureola cu care se prezintă la noi, după ce a dobîndit un premiu la Festivalul de la Moscova — 1969, ci și pentru frumoasa amintire pe care o păstrăm lui Rostoțki, cel care cu cîțiva ani în urmă, tot în cadrul unui festival, ni s-a impus cu acea creație tandră, de o reală vibrație artistică, ce s-a numit **Casa de la răscruce.** Vi-o mai amintiți? O fată (Larisa Lujina), o casă singuratică aruncată în bătaia vîntului, un logodnic plecat pe front (tot Tihonov), așteptări, așteptări, ca în versurile lui Simonov: «Zică alții tot ce-or vrea, tu nu da-napoi /să m-aștepți cînd cad pe grind galbenele ploi». Poate mai puțin înclinat spre poezie, atras mai mult de dezbaterea etică de data aceasta, Stanisľav Rostoțki rămîne un cineast al cărui drum nu trebuie să-l pierdem din vedere.

«Împovărat» de înflăcărata recomandare a cunoscutului cineast Mihail Romm, astfel s-a prezentat, la această primă cunoștință cu noi, tînărul debutant Savva Kuliș, cel care semnează **Sezon mort.** «Este un film insolit — spune Romm, părintele spiritual al lui Kuliș, despre fostul său operator — și, după părerea mea, foarte interesant. Film cu suspense-uri, **Sezon mort** nu seamănă de loc cu nimic din ceea ce am văzut pînă acum. Se sprijină pe evenimente reale și produce o extraordinară impresie de autenticitate... Sînt foarte fericit pentru Savva Kuliș și aproape că încerc un fel de bucurie egoistă. La urma urmei eu sînt cel care «l-am ghicit» pe acest om și eu l-am ajutat să facă primii pași ». Acuitatea psihologică a acestui film de factură polițistă, excelent interpretat de actorul lituanian Donatas Banionis (Vaitcus din **Nimeni nu voia să moară**), siguranța creării unei atmosfere, merită elogiile maestrului. Alte nuanțe ale aventurii încearcă și filmele intitulate **Mîna cu briliante** și **Noile aventuri ale răzbunătorilor.** Primul, o «comedie polițistă excentrică», cum o numește interpretul său principal, cunoscutul Iuri Nikulin, **(Cînd copacii erau mari; Aport, Muhtar!),** a fost gîndită special pentru acest original actor, venit din lumea circului, și poartă semnătura lui Leonid Gaidai. Al doilea film este continuarea unui serial realizat de E. Keosian.

S-au mai impus atenției noastre și alte filme aparținînd unor nume mai puțin știute: **Orașul visurilor,** al regizorului uzbek Suhrat Annasov, **La război ca la război** (producție a Studioului «Lenfilm») realizat de V. Tregubovici.

M. M.

▲ *O tînără actriță, Irina Pecernikova — un nume nou în galeria actorilor sovietici.* Să trăim pînă luni *este deocamdată cel mai important film al carierei sale.*

◀ *Îl recunoaștem mai greu pe Viaceslav Tihonov cu acest chip de profesor ușor marcat de ani.*

Donatas Banionis, actorul lituanian distins cu un premiu de interpretare la Festivalul de la Karlovy Vary, pentru rolul său din filmul Nimeni nu voia să moară. ▼

ORICE VARĂ ARE UN SFÎRȘIT...

Se duce și «Lunga vară fierbinte» («The lo-o-o-ng hot summer»). Acuși-acuși. **El și ea** s-au sărutat, în sfîrșit, a apărut și mama «în plină strălucire», ce-a mai rămas?....

Unii suspină, unii răsuflă ușurați, altele își pregătesc ochii pentru despărțirea de Ben Quick. Cum, necum, serialul acesta — suficient de comentat în paginile revistei noastre pentru a mai reveni — a ținut și el de cald, în lipsă de altceva mai bun. Chiar dacă dispariția lui Roy Thinnes din casa noastră nu lasă golul pe care l-am simțit la plecarea lui Eric Porter (Soames) ne-am gîndit că nimeni nu se va supăra dacă vom mai publica o dată chipul lui Ben Quick și, alături de el, pe cel al Clarei, așa cum ni-i înfățișează o fotografie primită de la casa producătoare «20-th Century Fox Television». Poate că nu strică să amintim și cîteva date despre ei doi. O spunem de la început însă că nu cunoaștem anul nașterii. Așa cum se mai obișnuiește, în această privință se păstrează un deplin secret. Fișele biografice trimise de «20-th Century Fox» ne informează doar că Roy Thinnes s-a născut la Chicago, într-o zi cu soare, 6 aprilie, iar Nancy Malone — la Queen's Village, la 19 martie.

Thinnes a renunțat rînd pe rînd la cariera de medic și cea de sportiv, în favoarea celei de artist.

Și-a făcut o adevărată specialitate din a fi actor de televiziune, iar producătorul Frank Glicksman îl consideră «una din cele mai strălucitoare stele». Dintre filmele și spectacolele TV în care a apărut, notăm: **Spitalul, Fum de pușcă, Zilele din Valea morții, A 11-a oră** etc. Activitatea artistică a lui Roy Thinnes mai include și cîteva roluri în teatru. Debutul lui Nancy Malone este legat de copilăria ei. Remarcată de un fotograf, Nancy este solicitată să pozeze pentru reclame cu fetițe blonde și cuminți care se hrănesc cu «corn flakes». La 11 ani a apărut la televiziune, cîștigînd aprecierea unor critici. Încă nu împlinise 20 de ani cînd a fost solicitată de un teatru de pe Broadway. Dintre succesele sale pe scenă, amintim: **Șapte ani de căsnicie** (piesa lui George Axelrod, după care a fost realizat filmul) și **Maior Barbara** a lui G.B. Shaw, în care l-a avut drept partener pe Charles Laughton. În ciuda multelor apariții în filme, pe micul și pe marele ecran, se pare că dragostea cea mare a actriței rămîne teatrul. Idolul vieții sale și l-a ales însă tot din lumea cinematografică: este Greta Garbo. Se spune că Nancy Malone deține una din cele mai bogate colecții de fotografii ale Sfinxului suedez.

Foto 20-th Century Fox Television

telegrame

● Luchino Visconti se pregătește de lucru. Presa italiană ne anunță că în curînd marele cineast va porni la ecranizarea nuvelei lui Thomas Mann «Moartea la Veneția» **și că filmul este prevăzut să participe la Festivalul de la Cannes 1970.**

● Glenn Ford, cunoscutul actor american **specializat în westernuri (l-am văzut și noi în** Cimarron), **apare într-o nouă peliculă a genului, intitulată** «În paradis, cu focuri de revolver». **Regia aparține lui Lee H. Katzin.**

● După Marcello Mastroianni iată o nouă vedetă chemată să-l întruchipeze pe ecran pe Rudolf Valentino: Omar Sharif. Nu se **știe cine va fi autorul filmului dar ni se comunică știrea că actorul egiptean a cumpărat drepturile unei viitoare comedii muzicale.**

● Maurice Ronet este, incontestabil, cel mai harnic — sau cel mai solicitat — actor francez al lui 1969. Cinci producții într-un an înseamnă ceva. De curînd a început să colaboreze cu regizorul Leonard Keigel, în vederea unui film intitulat «Nebunie blîndă». **Parteneră — Romy Schneider.**

● Rita Hayworth reapare pe ecrane într-un rol de un puternic dramatism — se zice — ce i-a fost oferit de regizorul francez Georges Lautner. Titlul: «Drumul către Salina».

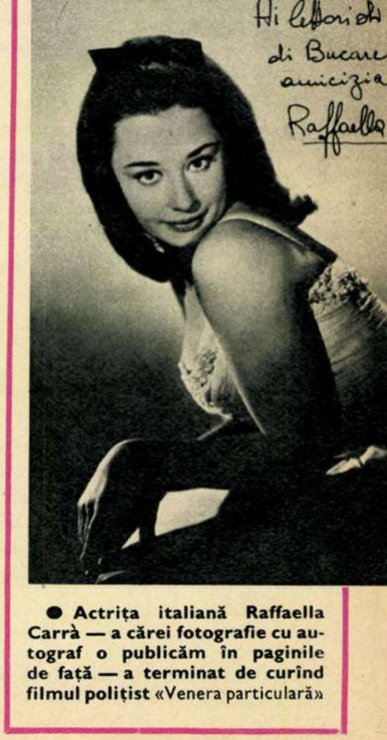

● Actrița italiană Raffaella Carrà — a cărei fotografie cu autograf o publicăm în paginile de față — a terminat de curînd filmul polițist «Venera particulară»

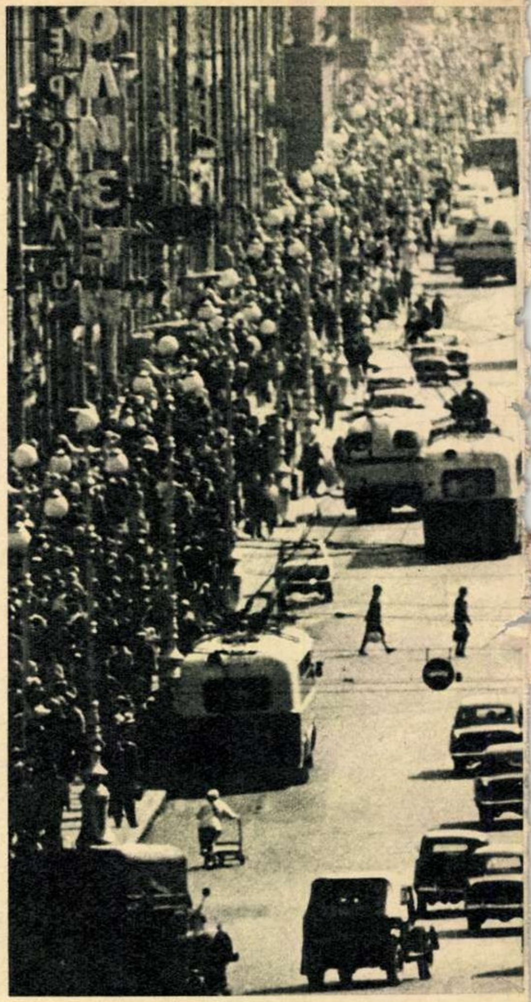

▲ **Oare nu merită să petreci o noapte pe malul Nevei chiar și numai pentru a asista la ceremonialul deschiderii podurilor?**

LENINGRAD 52

«De mult vorbește Neva graiul poeziei
Capitol din Oneghin «Letnii sad» învie
Pe Blok îl văd ostroavele pierdut în reverie
Din Gogol filă ruptă e bulevardul Nevski
Iar pe Raziezjaia se plimbă Dostoievski...»

Să fie oare acest simțămînt aparte pe care-l capeți tu, călător venit de departe, de cum pășești aici, în citadela de pe Neva, această atmosferă plină de lirism pe care o simți plutind în aer — și nu numai pentru că, precum spun și versurile lui Marșak, pe aceleași «ulițe» pe care te preumbli tu azi își purtau mai ieri pașii și Pușkin, și Gogol, și Blok și atîția alții, și nu numai pentru că ai în față imaginea perechilor înlănțuite plimbîndu-se de-a lungul cheiurilor sau stînd pe treptele ce coboară spre Neva, în timpul celor 30 de nopți albe ca și după aceea — care te face să îndrăgești Leningradul?

Sau oare îți farmecă privirile — chiar și în zilele destul de numeroase, cînd, datorită apropierii mării, orașul e învăluit de o subțire pînză de ceață — această minunată îmbinare arhitectonică a orașului așternut pe 101 insule, creație a lui Petru I și a unor arhitecți de faimă ca Rastrelli, Rossi, Montferrand, cu bulevardele sale drepte, cu clădirile viu colorate, multe din ele adevărate bijuterii datorate dantelăriei ornamentelor, cu piețele sale largi, cu cei 34 km

Una din bijuteriile arhitectonice ale Leningradului: catedrala Kazan. ▶

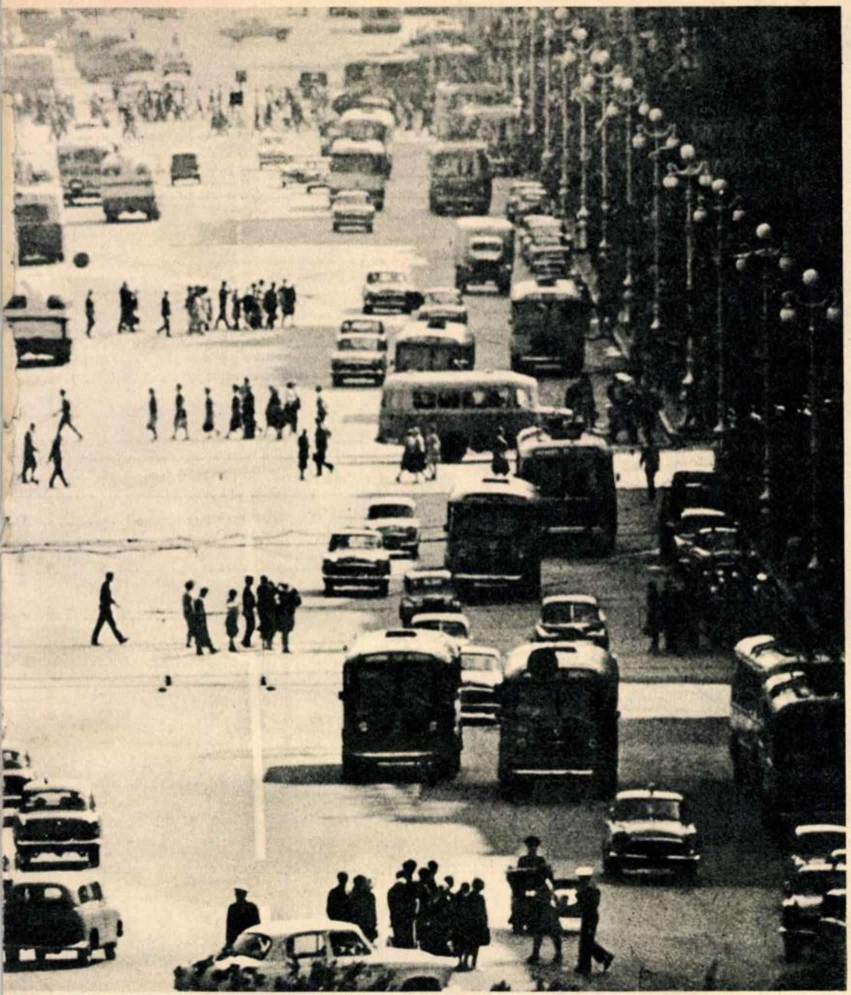

Drum tăiat prin pădure în urmă cu două veacuri — astăzi «inima» oraşului: Nevski Prospect.

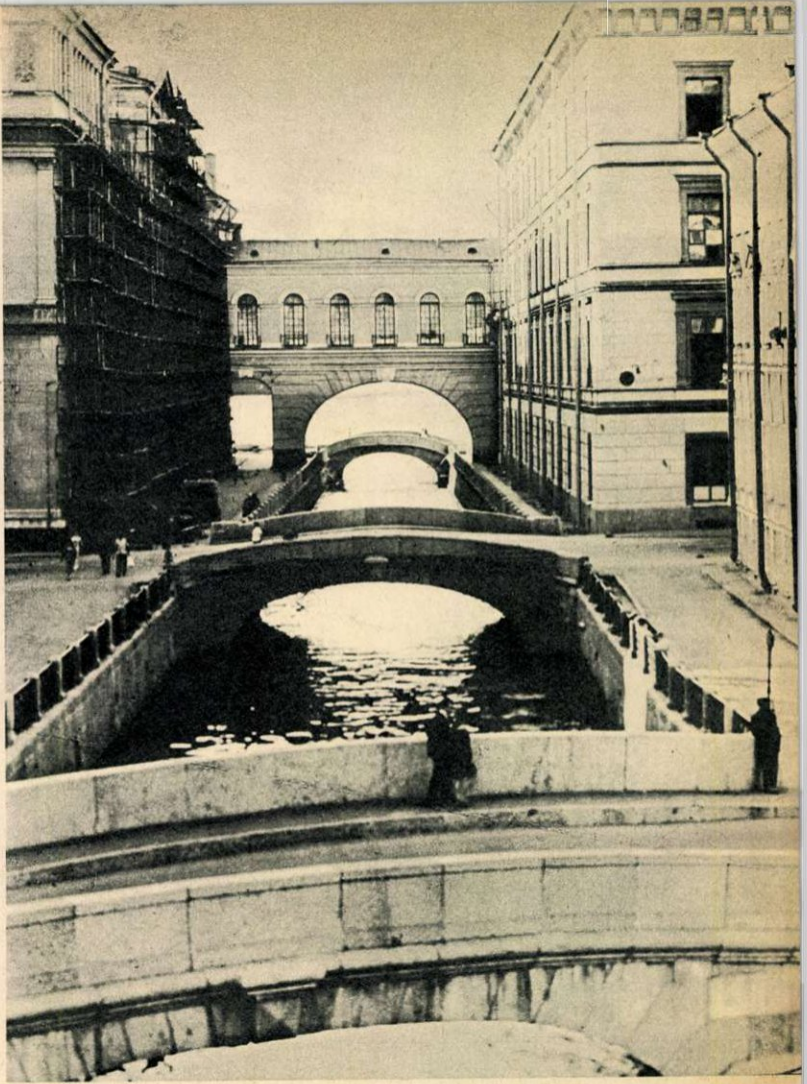

În interior, frumuseţile Ermitajului; în exterior, frumuseţile canalelor care împînzesc oraşul.

linii subterane şi staţiile lor, cu cheiurile Nevei îmbrăcate în granit şi împodobite cu cele 366 poduri dintre care 22 mari, mobile ?

Sau poate prin cele 353 încăperi ce adăpostesc, în fostul Palat de Iarnă, muzeul devenit renumit în întreaga lume sub acest unic cuvînt: Ermitaj, prin simfonia fîntînilor Petrodvoreţului sau prin frumuseţile Columnei triumfale şi coloanelor rostrale ca şi ale catedralei Sf. Isaac, la a cărei construcţie au lucrat 440 000 oameni timp de patru decenii, sau prin Teatrul academic de operă şi balet«Kirov»,Teatrul de dramă «A.S. Puşkin», care au încîntat generaţii de spectatori. Leningradul îţi rămîne întipărit în minte ca una din cele mai valoroase comori de artă ale omenirii?

Sau, oare, datorită celor 1 800 fabrici şi uzine ale sale unde 1 300 000 muncitori produc turbine pentru giganţii de pe Volga, de la Bratsk, de pe Nipru, tractoare, articole ale industriei uşoare, instrumente şi aparate cunoscute pe diverse meridiane ale lumii, datorită celor 400 institute de studii şi cercetări, instituţiilor de învăţămînt superior cu cei aproximativ 400 000 studenţi, Leningradul şi-a făurit un loc de prestigiu atît pe plan unional cît şi internaţional?

Sau, în sfîrşit, poate mai presus de toate tocmai istoria sa, deşi nu pierdută în negura vremurilor, ci însumînd doar ceva mai mult de 26 decenii dar frămîntate — capitală a statului rus timp de două veacuri, leagănul primelor centre ale mişcării revoluţionare şi de progres social, locul unde s-a aflat cartierul general al marelui făuritor al Revoluţiei, V.I. Lenin, şi totodată locul de unde salvele «Aurorei» au vestit în urma cu 52 de ani începerea unei noi ere în istoria omenirii, oraşul ce şi-a cucerit admiraţia întregii lumi pentru eroismul cu care a rezistat blocadei hitleriste de 900 zile — a făcut ca cetatea străbătută de apele mai puţin învolburate ale Nevei să-şi înscrie numele în cartea de aur a omenirii.

Sau, mai precis, pentru toate acestea la un loc se poate afirma că Leningradul este astăzi nu numai unul din principalele centre ale Uniunii Sovietice ci a intrat în patrimoniul universal al civilizaţiei umane.

I. C.

Fotografii: A.P.N.

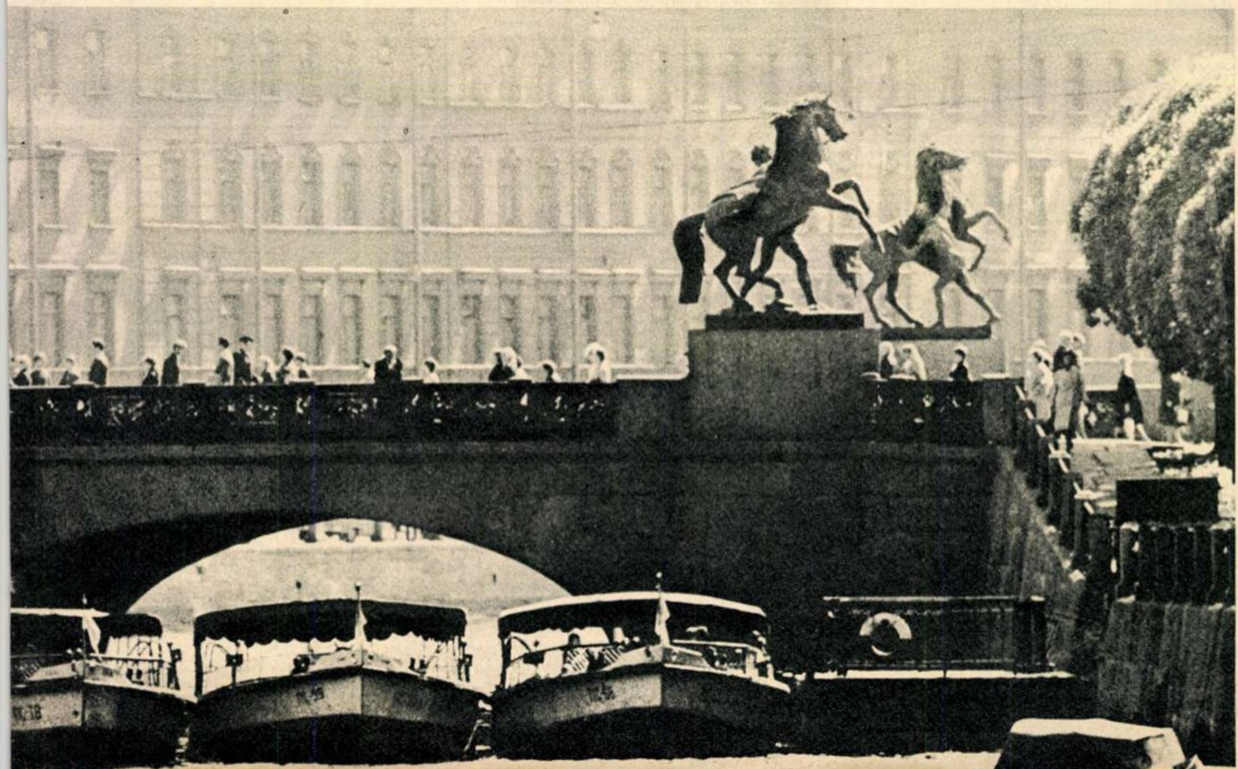

Şi micile poduri — ca acesta de pe Fontanka, pe Nevski Prospect — îşi au farmecul lor.

F reflector științific

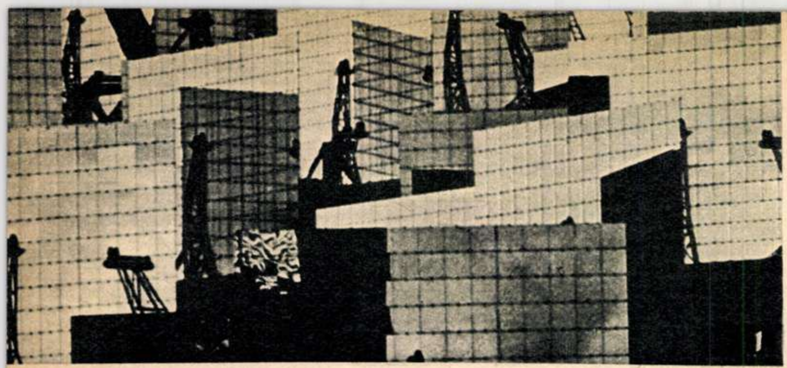
1

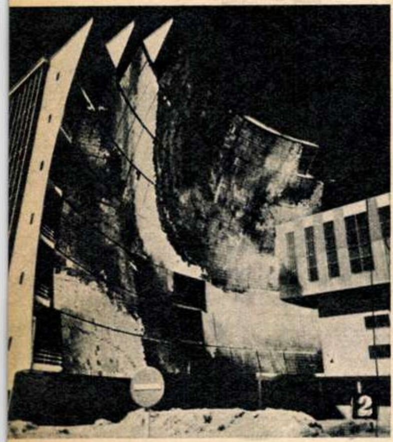
2

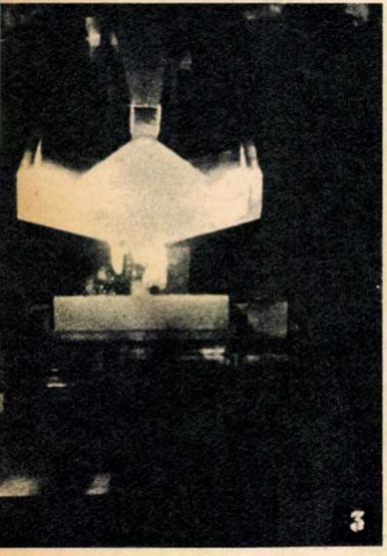
3

ÎN CAPITALA MONDIALĂ A SOARELUI

Munții Pirinei, împreună cu regiunea Provence, cea atît de des cîntată de poeții luminii, sînt considerați a fi «centrul solar» al Franței: pînă la 3 000 de ceasuri de soare pe an, ceea ce, să recunoaștem, este suficient pentru a simți că te trec căldurile...

Într-o pitorească așezare din inima Pirineilor, la Odeillo, a intrat recent în funcțiune prima uzină solară din lume cu aplicații industriale. Iată cîteva aspecte de la această spectaculoasă instalație care a făcut din Odeillo, pînă mai ieri un sat obscur de 400 de locuitori, capitala mondială a Soarelui.

1. Sufletul uzinei solare este acest sistem de oglinzi plane, dispuse în terase ca o gigantică scară artificială. Cele 63 de oglinzi, de cîte 45 mp fiecare, sînt compuse, la rîndul lor, din alte sute de oglinzi mai mici. Aproape 3 kmp de suprafață reflectantă!

2. Razele solare sînt îndreptate spre această gigantică oglindă parabolică, cu un diametru de 62 m. Este cea mai mare oglindă de pe glob. Sistemul de oglinzi care o «alimentează» este orientat prin comenzi electronice pentru a putea urmări mereu Soarele. Grație acestui sistem complicat o uriașă cantitate de energie poate fi concentrată pe o suprafață foarte redusă.

3. În cuptorul uzinei solare se dezvoltă o temperatură pînă la 3 500 de grade. Energia, complet gratuită! Aci se naște, poate, o nouă ramură a științei și tehnicii de mîine: heliochimia.

CONSERVAREA ALIMENTELOR PRIN IRADIERE

Pentru stabilirea posibilităților de folosire a radioizotopilor la iradierea alimentelor, oamenii de știință japonezi au întocmit recent un program de cercetări pe o durată de opt ani. Costul acestor cercetări este evaluat la două milioane de dolari.

În Uniunea Sovietică, cercetările axate pe utilizarea radioizotopilor la conservarea alimentelor se află într-un stadiu mai avansat, reușindu-se să se pună la punct o serie de metode de conservare a legumelor și a fructelor prin iradiere. Pe baza rezultatelor experimentale, în prezent se construiește o instalație industrială de iradiere și conservare a cartofilor și se încearcă diferite tipuri de aparate mobile destinate iradierii fructelor și legumelor.

CAROSERII DIN ZINC + ALUMINIU

Un nou aliaj pe bază de zinc și aluminiu a fost realizat recent de către un grup de cercetători britanici. Noul aliaj, denumit *prestal*, prezintă la temperatura obișnuită calitățile mecanice ale oțelului, iar la temperatura de 260° C devine plastic.

Datorită acestor proprietăți se apreciază că, în viitorul apropiat, noul aliaj va putea fi utilizat la confecționarea caroseriilor de automobile, întrucît este mai ușor decît oțelul, are o comportare mai bună la coroziune și simplifică reparațiile în caz de accident, datorită ușurinței cu care se poate aduce la forma inițială după o încălzire ușoară.

GEMENI LA COMANDĂ!

Înarmat cu cunoștințele de biologie privitoare la particularitățile reproducției la animale, specialistul poate în prezent dirija acest proces în sensul dorit. Ritmul vieții se află, astfel, realmente în mîna biologului, cum o dovedesc și experiențele efectuate la Stațiunea centrală de reproducție și combatere a sterilității la animale. Cercetătorii de la acest centru, sub conducerea dr. Vasile Oțel, au folosit hormoni gonadotropi în scopul provocării sarcinilor gemelare la oi. S-a obținut astfel experimental la un număr de oi un procent ridicat de miei gemeni!

BUMBACUL CA... ALIMENT

Semințele de bumbac constituie o importantă sursă de proteine, valoroase pentru nutriția omului. Un grup de cercetători francezi a elaborat o metodă de extracție a acestor proteine pe baza căreia, atît în India, cît și în S.U.A., se construiesc instalații experimentale pentru obținerea lor. Cercetările se efectuează sub auspiciile Organizației pentru alimentație și agricultură (F.A.O.) din cadrul O.N.U. Pe baza rezultatelor obținute pînă în prezent se apreciază că extractul de proteine din semințele de bumbac va constitui o importantă sursă de proteine vegetale necesare nutriției omului.

PASAGERI... PE BANDĂ

Prin analogie cu sistemele de escaladare pe benzi rulante s-a imaginat un transportor cu benzi pentru circulația pe orizontală în centrele aglomerate din metropole.

La Expoziția de la Paris din 1900 s-a prezentat pentru prima dată această realizare, dar pînă în prezent s-a aplicat numai pe distanțe mici, la aeroporturi sau în incinta magazinelor.

Un astfel de sistem de transport al pasagerilor *în oraș*, denumit «Speedway», a fost recent pus la punct de firma Dunlop în colaborare cu Institutul Battelle din Geneva. Viteza de transport va putea atinge 16 km/oră.

POLUAREA ATMOSFEREI ȘI ACCIDENTELE DE AUTOMOBIL

Observații asupra efectelor oxidului de carbon evacuat de motoare au fost prezentate de un igienist american. El a ajuns la concluzia că procentul de carboxihemoglobină în sîngele automobiliștilor poate ajunge la 3—4%; această concentrație este destul de mare pentru a putea tulbura capacitatea de apreciere a distanțelor și timpului. El a găsit o corelație statistică între creșterea numărului accidentelor de automobil în unele orașe mari și poluarea atmosferică mai ridicată din aceste orașe.

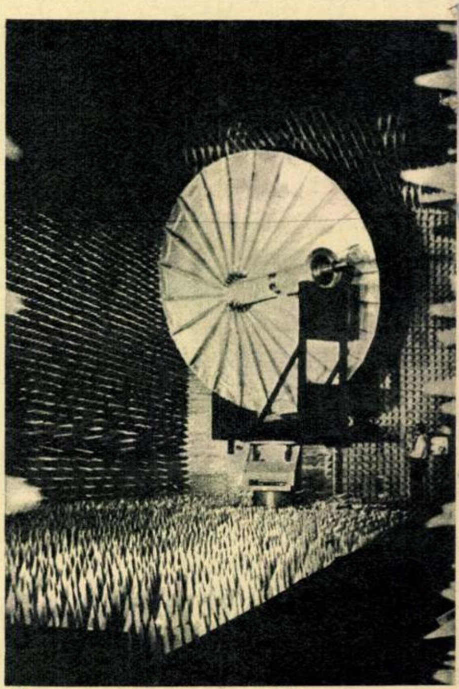

▲

„MARȚIENII" VOR VEDEA ACEASTĂ PARAȘUTĂ?

Asaltul Lunii este în curs. În pregătire, debarcarea pe Marte. Cît de intens se desfășoară cercetările științifice îndreptate în această direcție puteți judeca și după fotografia de sus făcută recent la Langley Research Center din S.U.A. O uriașă parașută «marțiană» își așteaptă «pasagerii»...

▲

HIPNOTISM? NU! STĂPÎNIRE DE SINE

Christian Le Noel, din Republica Ciad, a devenit celebru prin stăpînirea de sine cu care-și exercită profesiunea de ghid de vînătoare în junglă. Doar cu privirea și cu un ușor semn cu mîna este în stare să oprească brusc, doar la cîțiva metri de el, un elefant întărîtat care «șarjează» cu 40 km pe oră. Le Noel se bucură de o sănătate perfectă. Nu suferă de tensiune.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

OMUL CU ARMONICA

1927 — septembrie: se fură... șapte zile.
1931 — doliu la «Grasa» de pe Făinari și «La zece mese».
1939 — Nea Nae Boașe lansează un gurist.
1941 — «Jumulitu» devine un nume.
1943 — Se vinde o proprietate și se cumpără un acordeon.
1944 — «Academia» muzicală din Tei. La Gheorghe Drîngă nea Cristache Cealac eliberează «diplome».
1945 — Apare oficial «lăutaru'lui nea Chimir».
1949 — Răscruce de drumuri sau ceva care încetează și ceva care începe. Se ezită între lacrimă și rîs.
1951 — «Teiul» învață să fie prezent pe afișe de teatru.
1952 — «Diploma» lui nea Cealac este onorată cu primul salariu de artist profesionist.
1954 — «Doamna mea».
1960 — «Omului sărac nici boii nu-i trag». Știți ce se află sub cămașa lui?

Copiii se nasc plîngînd. Despre el se spune că s-a născut cîntînd. Se spune, dar nu cred. Nu pentru că nu-i posibil, se mai pot petrece și minuni, ci pentru că nu avea de ce: 1) au trebuit șapte zile ca cineva să-l recunoască că există, că nu-i numai o părere, ci o ființă vie; 2) intra într-o viață care, pe atunci, prea multe lucruri bune nu-i promitea; 3) înainte de a ajunge o bucurie pentru părinți era, cert, un necaz, o greutate. Singurul cîștig cu care s-a ales sînt cele șapte zile: «Am luat cu anticipație de la viață o dobîndă de timp». Nea Nae lăutarul, cel care pînă la urmă s-a recunoscut drept tată, era răsfățatul clienților de «La zece mese» si «Grasa». El nu cînta, el povestea aproape de urechea omului aflat în necaz, îi răscolea sufletul cu vocea lui răgușită și plînsetul viorii, cu șoapta ruptă de niște plămîni șubreziți. Pînă într-o zi din toamna lui '31, cînd negustorii au bătut în cuie cîte o cîrpă neagră la intrarea în cîrciumi iar în ziua aceea lăutarii și-au pus instrumentele pe masă și au tăcut. Nea Nae lăutarul nu mai era. Starostele guriștilor si instrumentiștilor din cartier dispăruse. Iar vioara, care l-a întreținut o viață, vîndută, l-a dus la groapă.

El nu știe, nu-și aduce aminte, că a fost urcat într-o căruță, la un loc cu tot calabalîcul dintr-o casă și dus spre Tei și stabilit pentru toată copilăria în Soltuzului 24.

Și a crescut. Cum, necum, a crescut. S-a făcut mare, adică suficient de mare ca să cîștige cîte ceva. Nu atît cît să-și cumpere un pantalon și o cămașă, pentru că la 12 ani purta încă o rochie de fată, legată pe mijloc cu un șnur, suficient însă pentru a spune că «lucrează». De ce Nae Boașă i-a dat tocmai lui căruța să facă cărăușie s-au mirat mulți. Jumulitu, pentru că așa îl botezase cartierul, era doar o mînă de om pe care-l dărîmai cu o suflare. «Și Nae Boașă i-a dat caii pe mînă. Mă, al dracului Nae Boașă!» Și seara țiganul Nae Boașă îl apuca cu o mînă de poalele fustei și îl tîra după el pînă la cîrciuma lui Gheorghe Drîngă. Jumulitu la început scîncea. Cu timpul s-a învățat. Se ghemuia jos în țărînă, la picioarele lui Nae Boașă, își rezema fața neagră și murdară în cizmele lui și cînta tărăgănat, încet, apoi din ce în ce mai tare: «Omule cu caii buni...» Și Boașă bea țuică bătrînă de prună pînă se afuma și începea să plîngă: «Mă că necăjit e omu', de ce l-a mai făcut mă-sa pe omu' ăsta, ca să fie așa nenorocit», și atunci chema lăutari bătrîni și îi punea să cînte «Una de of, că tare nenorocit îi omu' », și-l lua de ceafă pe Jumulitu și îi striga să bage la cap, și Jumulitu băga la cap, că zece cîntece de le cîntau lăutarii pe toate zece le repeta fără să greșească, și uite-așa se distra Nae Boașă, și pentru asta îi dădea lui căruța și nu altuia. Asta pînă cînd a spus «stop» nea Chimir, proprietar de camioane și negustor de sticleți și cintezoi, om cu stare în Tei. Jumulitu devenise un nume și nea Chimir și l-a reclamat pentru el. «Mă, începînd de astăzi ăsta-i lăutaru' meu. S-a înțeles?» Și dacă asta a spus-o Chimir, era limpede ca bună-ziua că s-a înțeles. A fost pentru Jumulitu un fel de atestare. Dar cine a mai văzut lăutar fără instrument? Și atunci bucățica de casă în care trăiau, de bine, de rău, el cu mamă-sa și cu un frate, a fost vîndută, sau, mai corect spus, a fost schimbată pe un acordeon și un costum de haine. Acordeonul l-a primit el, costumul de haine, frate-său. Era în 1943. Pînă atunci nu pusese mîna niciodată pe claviatura unei armonici. Stătuse ore întregi la cîrciuma lui Drîngă, ascuns în cîte un colț, urmărindu-i din ochi pe lăutarii bătrîni. Le privea fără să-și dea seama mîinile, le urmărea degetele mișcîndu-se pe clapele acordeonului și asocia sunetele cu fiecare mișcare. Erau seri cînd uita că se află acolo, cînd cel care cînta nu era un altul ci el, corectînd greșelile, simțind junghiuri în piept, ca și astăzi, pentru fiecare sunet fals. Cînta din gură și degetele i se mișcau pe o claviatură imaginară, căutînd sunetul care să poposească în om și nu să meargă mai departe. Era poate învățătura cea mai de preț culeasă de la lăutari. «Mă, Jumulitule, clientului trebuie să-i găsești sufletu' și acolo să-i pui cîntecu'». Este ceea ce a făcut de cînd cîntă și va face cît timp va cînta.

Și cînd a luat acordeonul în mînă și și-a plimbat degetele pe claviatură de la un capăt la altul, a tresărit înfrigurat, cutremurat, simțind că burduful acela este al lui, așa cum ale lui erau mîinile, picioarele, trupul șubrezit și tot cîntecul adunat într-un prea plin în pieptul lui coșcovit. Găsise calea, descoperise fereastra pe unde toate melodiile adunate puteau să iasă, să se elibereze și să-l elibereze. A închis ochii, și parcă nu mai era în casă, sub privirea mirată, speriată a mamei, ci se făcea că este din nou, adunat cu genunchii la gură, într-un colț nevăzut de nimeni din grădina lui Drîngă și că cel care cînta acum nu era el ci unul din lăutari, el nefăcînd altceva decît să-l asculte, să-i urmărească mîinile, să asocieze mișcarea degetelor cu sunetele și să se simtă din nou înjunghiat în piept pentru fiecare greșeală.

Și cîntecul curgea limpede, răscolitor, oprit din cînd în cînd de cîte o zvîcnire a întregului trup, și atunci degetele lui lungi, slabe, tremurau vinovate, cerîndu-și parcă iertare, și o luau de la capăt, cînd nervoase, cînd calme, cînd abia atingînd, cu evlavie, cu gingășie, clapele acordeonului.

Așa au trecut zile și nopți, apoi săptămîni și luni. Era în el o sete de perfecționare de care atunci nu-și dădea seama. Mîncarea se împuținase, traiul, din greu devenise și mai greu. Cei din casă așteptau, așteptau ca el să iasă, să meargă să cînte, să cînte și să aducă bani, adică să cînte pentru a trăi, pentru a avea cu ce trăi. Și a venit și ziua cînd un copil a bătut la poartă și a spus că-l cheamă, la cîrciuma lui Drîngă, nea Cristache Cealac. Stătea la masă bătrîn, adus de spate, înconjurat de alți cinci-șase lăutari. S-a uitat lung la el, la fața lui suptă, la ochii ce-i ardeau ca de boală, la trupul firav, cîntărindu-i parcă puținele kilograme pe care le avea, a clătinat din cap cu tristețe, parcă cu părere de rău, și l-a trimis acasă să-și aducă instrumentul. Stătea pe un scaun în mijlocul prăvăliei și cînta. Oamenii uitaseră de paharele pe jumătate golite și ascultau. Ascultau mușteriii, ascultau lăutarii, asculta Gheorghe Drîngă, omul care cunoștea ce poate fiecare lăutar din cartier. Rămăsese cu coatele sprijinite de tejghea, cu paharul neșters într-o mînă, cu cîrpa în cealaltă, și asculta, pentru că în acordeonul acestui copil se adunase o orchestră întreagă care pătrundea în tine răscolindu-te pînă în adîncurile cele mai ascunse. Și cînd a pus acordeonul jos, în cîrciumă încă mai pluteau melodiile lui. Cristache Cealac a întors capul încet, dureros de încet, către ceilalți lăutari. S-au privit fără să spună o vorbă, înțelegîndu-se din ochi, au ridicat cinzecile și, în numele lor, Cristache Cealac, starostele recunoscut al lăutarilor din cartier, a dat verdictul: «Să fie într-un ceas bun!» Și astfel Jumulitu a intrat în rîndul lăutarilor, cu toate drepturile depline.

Au trecut mulți ani de atunci și s-au întîmplat multe și în viața lui. Întors din armată în 1951intră în noiembrie, prin concurs, la Teatrul de estradă al regiunii București, primind primul salariu abia în martie 1952, «cînd a venit schema de încadrări». Diploma lui nea Cealac a fost onorată cu un contract, iar Teiul, prin reprezentantul său, devenise cap de afiș. Doi ani mai tîrziu apare «Doamna mea», și muzica acestui mare lăutar capătă noi rezonanțe, noi profunzimi. Diamantul încăpuse pe mîna unui șlefuitor de geniu — Maria Tănase. O urmează pe «Doamna» cu credință și devotament, rămînînd la căpătîiul ei și cîntîndu-i cum numai el știe să o facă, pînă în ultimele clipe ale vieții.

... Și de atunci iar a mai trecut vreme.

... Și muzica lui a răsunat deasupra Parisului și Berlinului, în Triest și Israel, impunîndu-l încet și sigur ca pe unul din marii lăutari ai vremii. Și ne pare rău că-l vedem și ascultăm prea rar la televizor, că înregistrările lui sînt prea puține.

...Stăteam de vorbă cu el de cîteva ore. Respirația îi devenise greoaie, din ce în ce mai greoaie, aproape șuierătoare. Sub cămașă, în partea stîngă, un aparat îl ținea legat de viață, pus parcă acolo ca o confirmare că urcușul a fost greu, că aici, sus, nu s-a putut ajunge fără răni adînci, unele de nevindecat. Și iar mi-a părut rău că sînt prea puține înregistrările, mai ales cu cîntece lăutărești, de la acest inegalabil **FĂRĂMIȚĂ LAMBRU.**

Petre ISPAS

F varietăți

CU ASEMENEA MATEMATICĂ NU SE INTRĂ LA APĂ

Atracția cea mai mare a acvariului din Aburatsubo (Japonia) o constituie un peștișor care dovedește foarte multă aplicație la matematică.

De îndată ce se aprinde becul luminos din spatele unei tăblițe pe care sînt scrise două cifre ce trebuie adunate, peștișorul se îndreaptă fără ezitare spre caseta care poartă cifra rezultatului operațiunii respective, pitindu-se în ea.

Iată-l, rezolvind 2 + 2 = 4! ▶

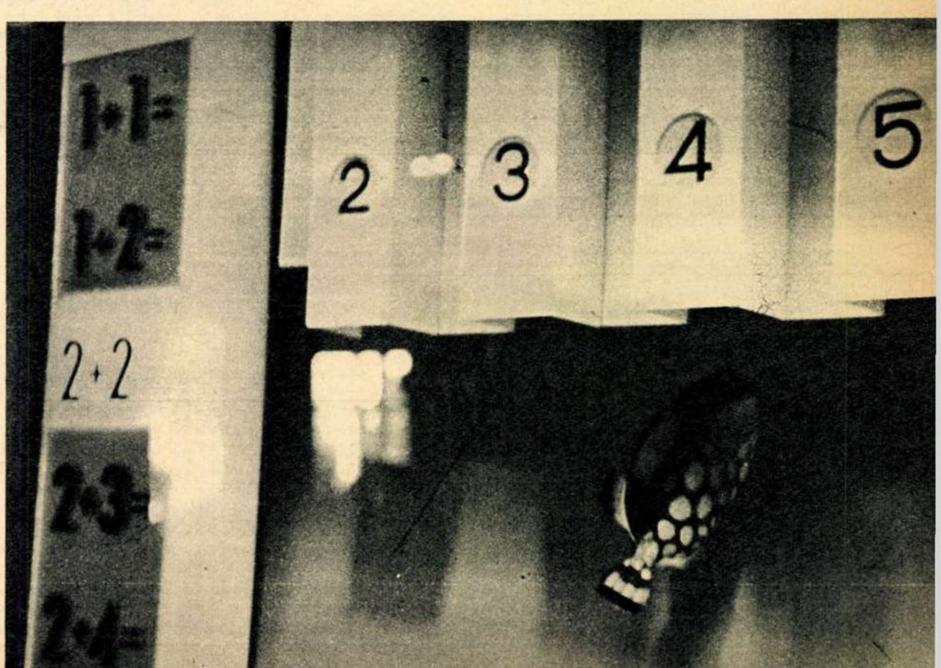

PENTRU PUDICE!

◀ *Modelul din fotografie, prezentat la o expoziție pariziană, este prevăzut cu un decolteu care să permită liberă respirație chiar și... ombilicului. Toaleta poate fi însă purtată și de persoanele cele mai pudice grație unui adevărat abajur de perle care camuflează obrajii eventual rușinați.*

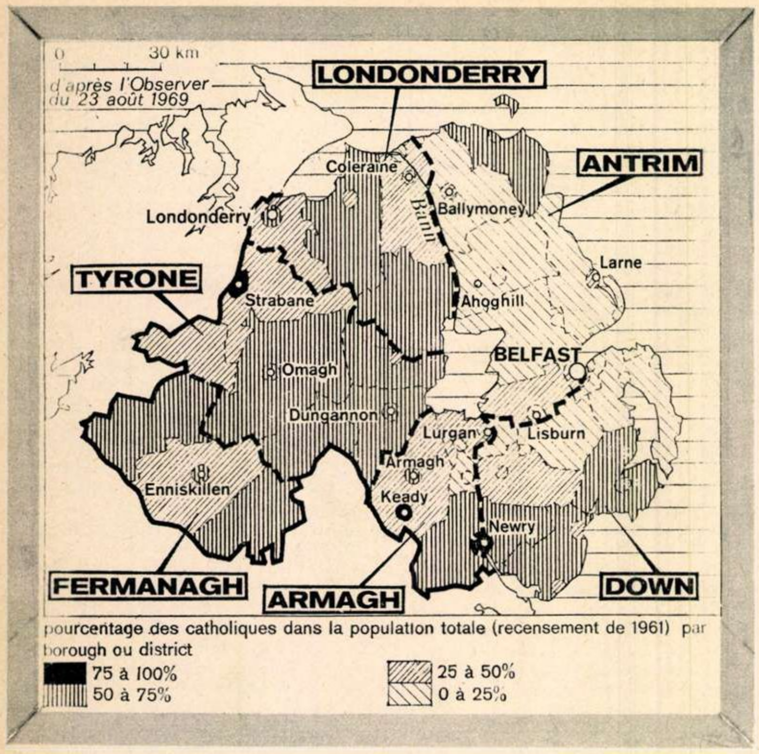
0 30 km
d'après l'Observer du 23 août 1969
LONDONDERRY
ANTRIM
TYRONE
FERMANAGH
ARMAGH
DOWN
Coleraine
Ballymoney
Bann
Londonderry
Larne
Strabane
Ahoghill
BELFAST
Omagh
Dungannon
Lurgan
Lisburn
Armagh
Enniskillen
Keady
Newry
pourcentage des catholiques dans la population totale (recensement de 1961) par borough ou district
75 à 100%
50 à 75%
25 à 50%
0 à 25%

Această hartă publicată de «Observer» din Londra și reprodusă de «Le Monde» indică procentajul catolicilor în cele șase comitate ale Ulsterului.

«Încet dar sigur, situația în Irlanda de Nord se înrăutățește» — observa cotidianul londonez «Daily Telegraph». Relativa liniște ce a urmat trimiterii de trupe britanice în Ulster n-a fost decît aparentă. Abia demolate, baricadele se ridicau din nou. Ciocniri violente între extremiștii protestanți și cei catolici izbucnesc la cel mai neînsemnat prilej. Încordarea permanentă ar putea degenera într-o zi, după părerea multor observatori, într-un război civil în cel mai strict sens al cuvîntului.

Irlanda de Nord-dincolo de «războiul religios»

de Delia **ȘTEFAN**

Bernadette Devlin, la numai 21 de ani lider al minorității catolice și deputat în Parlament. ▶

...și reverendul Ian Paisley, animatorul nr. 1 al extremiștilor protestanți. ▶▶

«PROCESIUNEA UCENICILOR»

Lunile iulie și august sînt pentru protestanții nord-irlandezi prilejul unor ample manifestații de mult intrate în tradiție. Se aniversează cu mare fast două însemnate evenimente care aveau să ducă la detronarea definitivă a dinastiei catolice a Stuarților: bătălia de la Boyne, cînd, la 12 iulie 1690, William de Orania, campion al Reformei, îl înfrîngea pe James al II-lea Stuart și — o lună mai tîrziu — fapta celor 13 ucenici care au reușit să salveze cetatea Londonderry, asediată de armate catolice. Protestanții n-au uitat aceste victorii, după cum catolicii nu uită Reforma introdusă cu forța de Henric al VIII-lea, nu uită cum în 1625 Cromwell a înăbușit în sînge răscoala coreligionarilor lor și nici toate persecuțiile care au urmat de-a lungul timpurilor. Ar fi și greu să uite — în atmosfera de intoleranță și fanatism religios care s-a perpetuat peste secole, întreținută și azi de extremiștii de ambele confesiuni.

Celebrarea victoriei de la Boyne, «procesiunea ucenicilor» s-au desfășurat și anul acesta. Ele au fost și anul acesta un prilej de a reaminti zgomotos și umilitor minorității catolice condiția ei de învinsă. În climatul de instabilitate politică care se făcuse de ajuns simțit și la sfîrșitul anului trecut, manifestațiile protestante din vara aceasta au jucat rolul unui detonator care a făcut să izbucnească din nou, cu o violență nemaiîntîlnită de peste treizeci de ani, resentimentele și ura catolicilor din Ulster. La început în Londonderry, apoi în Belfast și în alte orașe nord-irlandeze ciocnirile s-au succedat ca o reacție în lanț. S-au ridicat baricade, s-au aruncat grenade și sticle cu lichid inflamabil, au fost scoase în stradă tancuri, au explodat bombe cu gaze lacrimogene, au ars fabrici și case, au murit oameni. Intervenția poliției auxiliare, «corpul special B», format exclusiv din protestanți, n-a făcut decît să înrăutățească lucrurile.

Un acord a fost încheiat în grabă la Londra între premierul britanic Harold Wilson și cel nord-irlandez, James Chichester-Clark. În virtutea acordului, 7 000 militari britanici au fost dislocați în Irlanda de Nord pentru a pune capăt tulburărilor. Era însă numai o soluție de compromis.

UN ROL DE CATALIZATOR

Măsura n-a adus decît o liniște relativă și — după cum avea să se dovedească — de scurtă durată. Temeiurile reale ale așa-zisului «război religios» sînt prea complexe pentru a putea fi rezolvate cu asemenea mijloace. Căci să fii catolic în Irlanda de Nord — unde majoritatea protestantă refuzase în 1920 să urmeze destinele Republicii Irlanda, rămînînd o provincie autonomă a Marii Britanii — înseamnă în bună măsură să fii un paria. S-a perpetuat aici, de-a lungul secolelor, o stare de lucruri care a asigurat protestanților — desigur, nu tuturor, dar fenomenul poate fi generalizat — puterea politică și economică, împingîndu-i pe cei mai mulți dintre catolici la marginea societății. Religia nu mai joacă azi rolul principal în opoziția înverșunată dintre cele două comunități. Ea nu mai este decît catalizatorul unui sentiment acut de frustrare și revoltă pe de o parte, al dorinței de a păstra cu orice preț o poziție privilegiată, pe de alta.

CE NU SPUN STATISTICILE

Statisticile oficiale sînt cît se poate de zgîrcite pentru indiscreții care ar încerca să afle date în legătură cu situația catolicilor din Ulster. Sînt totuși fapte, date și cifre care nu pot rămîne la infinit ascunse opiniei publice. Nu fără dreptate sistemul electoral din Irlanda de Nord e calificat drept «o capodoperă a genului». Se știe că în alegerile parlamentare proprietarii de întreprinderi industriale și comerciale, cei funciari, precum și soțiile lor, au dreptul la cîte două voturi; or, în aceste categorii majoritatea covîrșitoare nu o constituie catolicii. În alegerile locale dreptul de vot e legat de proprietatea de bunuri imobiliare; sînt prea puțini catolicii care le dețin și posibilitățile lor de a ajunge la asemenea bunuri sînt îngrădite. În plus, sistemul de delimitare a circumscripțiilor electorale asigură matematic o majoritate protestantă chiar în regiunile unde populația e preponderent catolică. Așa se face că la Londonderry au fost exprimate 30 000 de voturi la numai 18 000 de alegători, că 20 100 catolici n-au obținut în consiliul municipal decît 8 locuri, în timp ce cei 10 274 protestanți au 12 reprezentanți. Tot așa se explică și faptul că la o populație de 1 000 000 protestanți și 500 000 catolici, în Stormont, Parlamentul de la Belfast, există 46 deputați protestanți și 9 catolici. Fostul premier, Terence O'Neill, a plătit cu postul său «vina» de a fi făgăduit o reformă a sistemului electoral.

Lucrurile nu se opresc aici. Deși statisticile oficiale nu furnizează asemenea date, se știe că din 74 întreprinderi industriale create cu sprijinul guvernului de la Belfast, 59 se află în cele trei comitate din est, cu preponderență protestantă, și 15 în celelalte trei, în care majoritari sînt catolicii. Nivelul șomajului — 7,5% pe ansamblul Ulsterului — crește la 18% în Enniskillen, la 17% în Londonderry, la peste 10% la Omagh. E de prisos, credem, să amintim că în aceste orașe numărul catolicilor este mai mare decît cel al protestanților. În ciclul de articole intitulat «Ulsterul amenințat cu moartea», Jacques Almaric de la «Le Monde» aruncă o lumină și asupra situației locuințelor, pornind de la exemplul orășelului Dungannon — 6 500 locuitori, 53% catolici. Dintre cele 207 locuințe construite de autoritățile guvernamentale după război, numai 45 au fost atribuite unor familii catolice. Am mai putea adăuga că în cartierele mărginașe, în care protestanții cu venituri modeste trăiau alături de catolici, nu numai școlile sau brutăriile, dar pînă și cîrciumile și trotuarele erau «segregate».

O DILEMĂ ÎN PLUS

Situația explozivă din Irlanda de Nord constituie pentru cabinetul laburist, pe lîngă multe altele, un motiv de îngrijorare în plus. Problema este în momentul de față extrem de delicată. Guvernul Wilson nu poate neglija amenințarea potențială a Republicii Irlanda, a cărei constituție nu consideră definitivă despărțirea celor șase comitate ale Ulsterului de teritoriul ei, nici faptul că guvernul irlandez s-a opus prezenței trupelor engleze în Irlanda de Nord și a ridicat problema acestei provincii în fața Adunării Generale a O.N.U., urmărind — după cum mulți au apreciat — în ultimă instanță anexarea Ulsterului. Nu poate fi trecută cu vederea nici existența I.R.A. — armata republicană a Irlandei — asociație extremistă în serviciul cauzei unei Irlande unite, care ar putea oricînd interveni.

Pe de altă parte adoptarea reformelor menite să dea satisfacție minorității catolice este privită cu profundă ostilitate în cercurile protestante, care consideră că orice schimbare a actualului statu-quo riscă să le aducă pe picior de egalitate cu catolicii. Și este de temut — se afirmă — că limitele credinței loialiștilor ulsterieni față de Marea Britanie nu le depășesc pe cele ale privilegiilor de care aceștia se mai bucură azi cu sprijinul Coroanei.

LA CEI DOI POLI

De aproape 180 de ani Ordinul de Orania, organizație secretă de tip francmasonic, acționează eficient pentru apărarea privilegiilor protestante. Aproape toți membrii actualului guvern nord-irlandez îi sînt membri, inclusiv primul-ministru, care curînd după numirea sa își mărturisea mîndria de a face parte din rîndurile ordinului. Omniprezentă, avînd loji în toate satele Irlandei de Nord, considerată «adevărată coloană vertebrală a Ulsterului», organizația înflăcărează din umbră zelul protestant. Discursurile belicoase, chemările la «război sfînt» ale celui mai zelos dintre zeloși, reverendul Ian Paisley, liderul extremiștilor protestanți, se fac auzite de la un capăt la altul al ținutului. În ziua de 30 septembrie, cînd în Stormont s-a pus în discuție raportul Comisiei de anchetă care analiza cauzele incidentelor din luna august — raport care recunoștea ca justificate revendicările minorității catolice — precum și un proiect de reformă electorală, Paisley a organizat în fața clădirii Parlamentului o manifestație de protest împotriva oricărui compromis și a oricăror concesii la adresa catolicilor. Dar, amănunt semnificativ, dintre cei 100 000 simpatizanți cărora li se adresase pentru a participa la demonstrație, numai 3 000 au răspuns apelului. Sînt mulți, se spune, cei care-l dezaprobă în cercurile protestante, chiar și printre oamenii politici. Nimeni însă n-o recunoaște pe față, căci în actualul context liderul extremist are de jucat un rol bine determinat. El ațîță păturile neprivilegiate ale protestanților, aruncîndu-le praf în ochi, turnînd gaz în văpaia fanatismului religios, mobilizîndu-le într-o luptă în care numai ceilalți, cei avuți, au de cîștigat. Agitînd ideea că orice luptător pentru drepturi civile este implicit un adept al reunificării cu Republica Irlanda (95% catolici), el dă contur palpabil spectrului unui viitor în care protestanții din Ulster s-ar putea găsi, la rîndul lor, în situația puțin ispititoare de minoritate.

În cealaltă tabără însă, dorința alipirii la Republica Irlanda nu se manifestă prea intens. «Nu urmărim cu orice preț reunificarea cu Irlanda — a declarat Bernadette Devlin, lidera contestatarilor și singura deputată catolică nord-irlandeză în Parlamentul de la Westminster. În ochii noștri guvernul de la Dublin nu valorează mai mult decît cel din Belfast. Ce vrem noi este să se facă dreptate. Acesta este motivul pentru care trebuie să se termine cu guvernul de la Belfast, care de 50 de ani nu urmărește decît un singur scop: să-i facă fericiți pe protestanții bogați, în detrimentul săracilor, indiferent dacă sînt protestanți sau catolici».

Ciocnirile n-au făcut decît să agraveze situația economică a Irlandei de Nord — regiune oricum mai puțin dezvoltată industrial decît restul Marii Britanii și în care măsurile de austeritate adoptate de guvernul laburist se fac acut resimțite: «Cînd Anglia strănută — se spune la Belfast — Ulsterul se îmbolnăvește de pneumonie». Roy Bradford, ministrul de comerț al Irlandei de Nord, aprecia pagubele cauzate de luptele dintre protestanți și catolici la 3-5 milioane lire sterline, consecință a daunelor suferite de 25 de uzine și 1 400 de clădiri — plus scăderea cu 1 500 a numărului locurilor de muncă.

După refuzul Adunării Generale a O.N.U. de a înscrie pe agenda sa discutarea situației Ulsterului și după tulburările stîrnite la Belfast de examinarea unor reforme problema a fost reluată în Camera Comunelor. Tulburările din Irlanda de Nord ar mai putea dura ani, nu luni — a declarat în cadrul dezbaterilor Denis Healey, ministrul apărării — arătînd că va fi probabil nevoie să fie retrase cîteva unități din Germania Federală pentru a fi dislocate în Ulster. Se așteaptă din partea guvernului laburist — interesat ca problema Irlandei de Nord să nu figureze printre paginile dosarului cu care se va prezenta în viitoarele alegeri — noi măsuri care să potolească starea de tensiune.

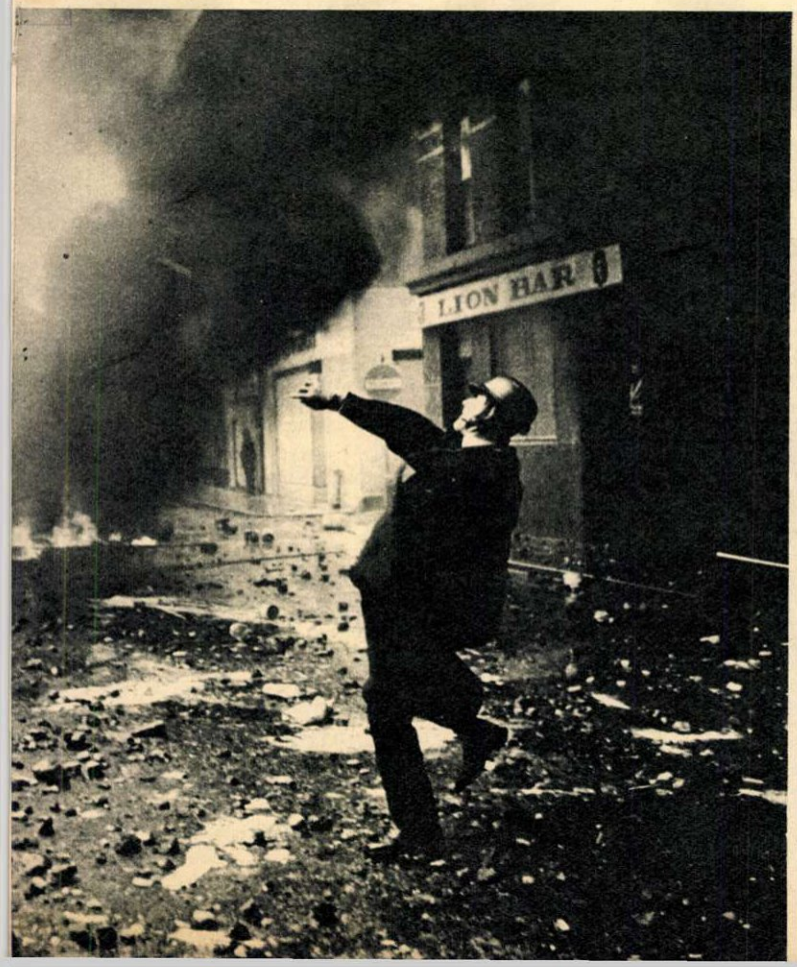

◀ *Londonderry după «procesiunea ucenicilor».*

▲ *Trupele britanice au sosit la Belfast. Baricadele sînt demontate — pentru cît timp?*

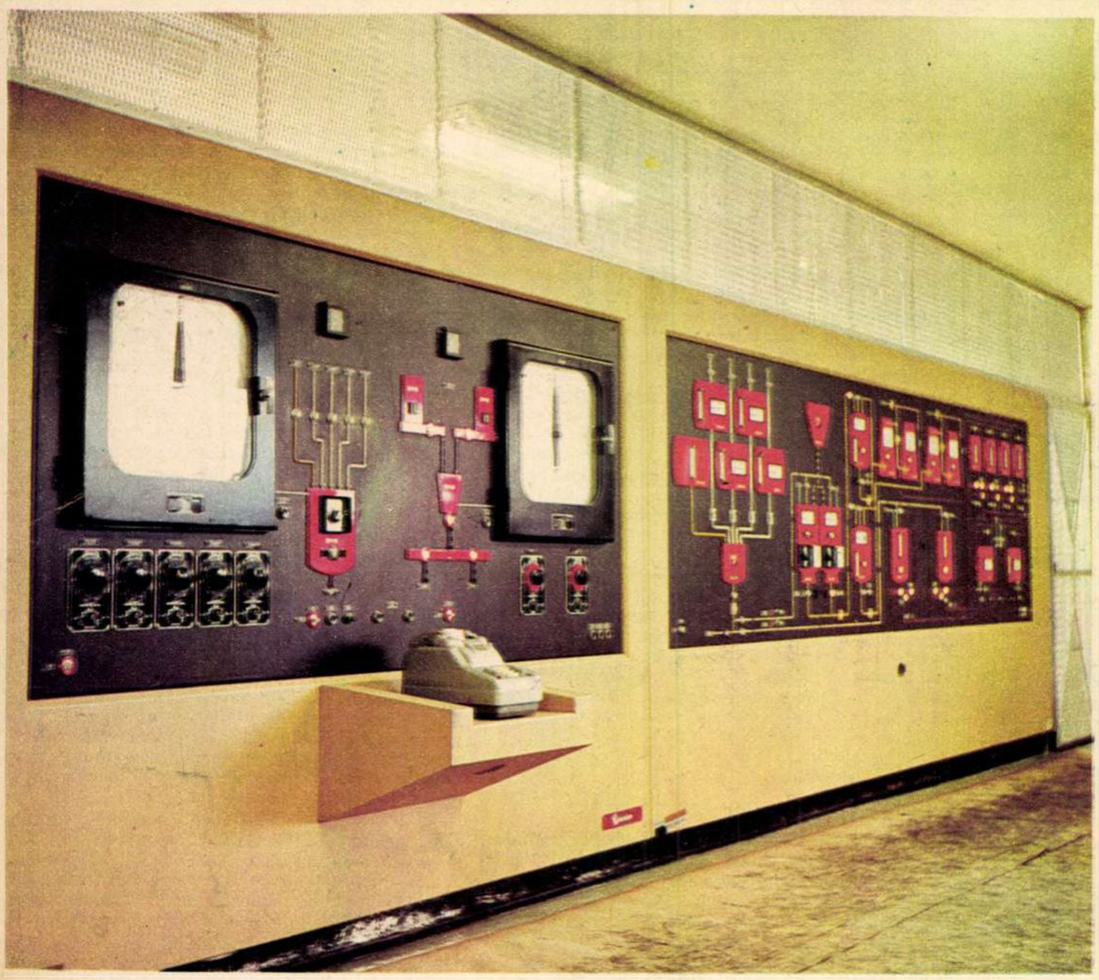

Un an și zece luni nu înseamnă mare lucru în viața unei uzine. La **POLICOLOR** însă cele 22 luni de existență s-au materializat în realizări deosebite: uzina, situată în cel mai nou cartier industrial bucureștean, a asigurat pentru consumul intern, o cantitate substanțială de lacuri, vopsele și cerneluri care își găsesc utilizarea în toate sectoarele economiei naționale. Acesta este rezultatul nemijlocit al nivelului tehnic la care s-au ridicat activitatea de bază și auxiliară a uzinei, comparabile cu ale celor mai avansate firme similare din străinătate.

Prima din cele 3 platforme industriale ale uzinei **POLICOLOR** o reprezintă fabrica de rășini sintetice cu o capacitate productivă anuală de 6 091 tone, rășini 100%. Cîteva din ele — rășinile alchidice ori cele aminice, fenolice sau solubile în apă — constituie semifabricatele folosite în tehnologia obținerii lacurilor și vopselelor.

O altă categorie — rășinile poliesterice — reprezintă materia primă întrebuințată atît la fabricarea lacului poliesteric destinat industriei mobilei, cît și realizării, prin turnare și armare cu fibre de sticlă, a unor piese ca țevi, matrițe și altele.

CULORI,

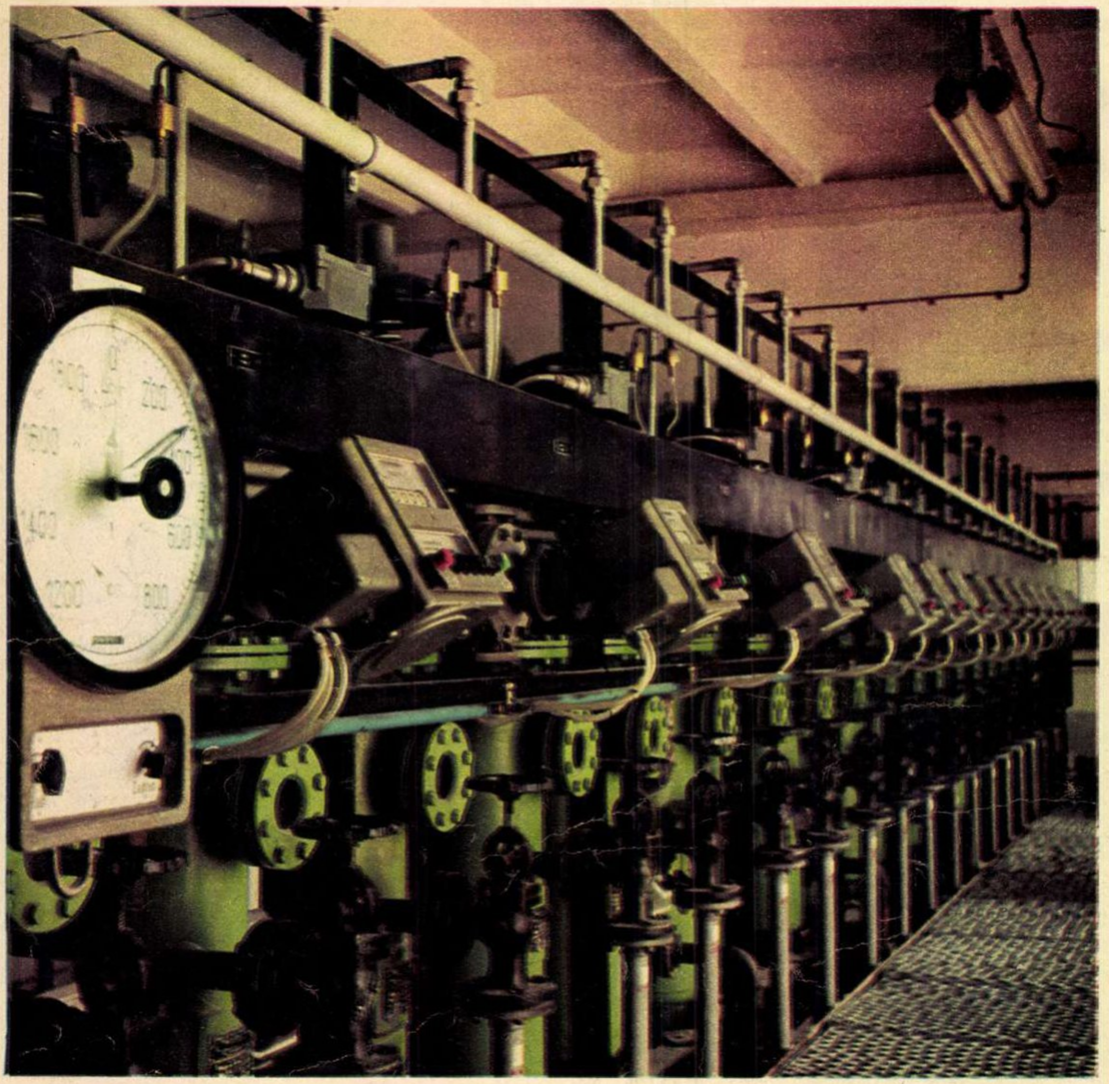

O cantitate apreciabilă din producția de rășini este expediată și altor unități industriale din țară.

Pulsul noii tehnologii îl simți și la cea de-a doua platformă uzinală prin prezența pigmenților micronizați, a agitatoarelor rapide care prepară pasta, a mașinilor de frecat cu încărcare rapidă, prin modul de finisare și aducere la tip de șarje mari (10—20 tone) a produselor.

Una din caracteristicile care recomandă grundurile solubile în apă — produs prezent în industria automobilelor, vehiculelor și diverselor utilaje — o reprezintă calitatea excepțională a peliculei. Remarcînd și alte atribute — aderența la suporturile pe tablă, diverse avantaje în procesul de prelucrare, aplicabile prin stropire sau procedeul denumit «flow-coating» — ne putem explica de ce produsul (importat pînă mai ieri) a trecut cu bine examenul exigenței.

Oferindu-ne o bogată paletă de culori și nuanțe, prezentînd o bună uscare în adîncime, luciu și duritate superioară, rezistență capabilă să suporte pînă și căldura tropicală, emailurile duplex, aplicate «ud pe ud», cu pistolul, la rece sau la cald, sînt utilizate la vopsirea autoturismelor, camioanelor, bicicletelor, aparatelor electrocasnice etc.

Pe lîngă faptul că posedă o rezistență comparabilă cu a duplexurilor, emailurile de remaniere, se mai remarcă prin uscare la aer, la temperatură normală, sau la cuptor la temperatură scăzută, într-un timp relativ scurt. Utilizate ca lacuri de remediu pentru acoperirea suprafeţelor metalice lovite, aceste emailuri se încadrează perfect în compoziţia vopselei aplicate anterior, neproducînd nici o distonanţă.

În noul peisaj urbanistic, culoarea construcţiilor reprezintă unul din elementele de bază. Dispersiile vinilice realizate la **POLICOLOR**, şi aplicate la interioarele şi exterioarele blocurilor, reprezintă ultima toaletă făcută acestora, înaintea instalării proaspeţilor locatari.

E cunoscut faptul că apa şi în general mediul umed duc la degradarea vopselei. Cercetările efectuate în acest sens au dus la realizarea unor produse de tipul epistoll, utilizate ca acoperiri rezistente la medii umede cu gaze sau vapori de chimicale, fiind destinate interioarelor de hale industriale cu un anumit grad de toxicitate, sau diverselor utilaje ale industriei chimice.

Bogata listă a produselor realizate de **POLICOLOR** e completată de lacurile electroizolante pentru diferiţi conductori de sîrmă, tablă, impregnări; diverse alte produse destinate acoperirii plăcilor fibrolemnoase, precum şi vopsele pe bază de ulei, aplicate pe lemn sau metal.

CULORI...

În prezent, colectivul uzinei are ca preocupare principală înlocuirea materiilor prime importate cu materii analoge realizate în ţară. S-au obţinut pînă în prezent succese edificatoare în ceea ce priveşte înlocuirea solventului nafta şi a etilglicolului pe care pînă de curînd le importam. De asemenea şi alte materii prime sînt pe cale de a fi înlocuite. La **POLICOLOR** se realizează deja: răşini sintetice ce înlocuiesc anumite articole de import, cum ar fi solvenţi organici şi aromatici ş.a.

Pe adresa cîtorva beneficiari străini sînt expediate permanent: emailuri polilac — produse aplicabile pe suprafeţe lemnoase sau metalice; emailuri pentru biciclete — remarcate printr-un efect metalizat original; lacuri carbamidice — folosite la vopsirea mobilei în diverse culori şi nuanţe, în funcţie de cerinţele firmelor respective.

Am încercat să trecem în revistă o parte din produsele realizate în cetatea culorilor. Despre realizările şi alte planuri ale acestei uzine vom relata într-unul din materialele noastre viitoare.

Text: Emil CIULEI

Fotografii: Iosif GIUCĂ

UMOR

de arh. Adrian ANDRONIC

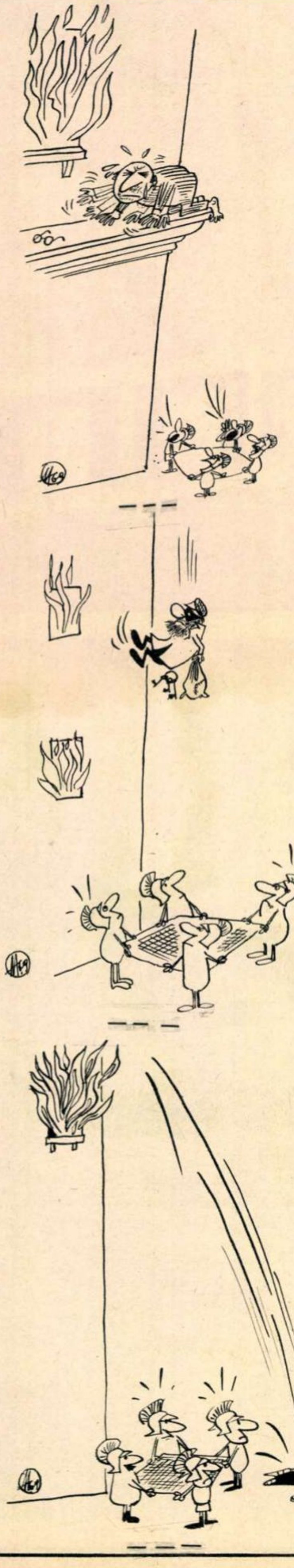

DEZLEGÎND ÎN PLOAIE

1	2	3	4	5	6	7	8 ◢	9 U	10 M	11 E
2						■				
3 T	R	I	S	T	■					
4										■
5							■			
6	■		■	I	R	■				
7				■	E	R	I	E	■	
8 C	A	■						■		
9 ◢							■			
10			■							
11						■				

ORIZONTAL: 1) Apă de ploaie (pl.) — Început de umezeală! 2) Cunoscut de la potop încoace — De neatins (fig.). 3) Plouat (fig.) — Se umflă în... ploaie (pl.). 4) Fuga din... temă. 5) Sărăcia pădurii — Serie infinită! 6) Vîrf de iridium! — Ras... fără a fi săpunit. 7) O pereche cu cîntec — Lac în S.U.A. 8) Intrate în cadă! — Luat peste picior la o adică — Carne! 9) Ca o curcă plouată (masc.) — Pas riveran. 10) A fi la curent — Întețită (fig.). 11) Bărci la purtător — Plouat (fig.).

VERTICAL: 1) Femeia... care aduce ploaie — Stela Georgescu. 2) Lipsită de apă de ploaie — Dezlegînd... în ploaie (fem.). 3) Pe aici a trecut ploaia... — ... și pe aici. 4) I-a văzut soarele (pop.) — Țesea! 5) Pești de mare — Ploiești, de exemplu. 6) Carte! — Canalele colectoare ale acoperișului. 7) Atenuat puțin! — Sine-qua-non al multor mecanisme. 8) Ilie! — Frate cu bradul — Plimbate prin centru! 9) Ciuperci care apar... pe ploaie — Vaduri. 10) Treceri prin apă — Plouă, nu plouă, ele sînt pe baltă. 11) Moș somnifer — Potopit.

Toma MICHINICI

Dicționar: ERIE.

Dezlegarea jocului UN CAREU... TARE, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STENTOR — GAURI. 2) LABIS — ABUZIV. 3) AMETIT — ALOE — K. 4) BANU — INCET — SE. 5) UD — IENA — RIVAL. 6) TUI — LAME — COLL. 7) INTARITA — ITE. 8) B — ION — LARDNER. 9) RAMA — MA — MAIA. 10) ENA — GO — TANC — E. 11) CT — GRADE — TONT. 12) HERCULE — LESIN. 13) TUN — PELIN — ILA.

IATĂ-MĂ, INVIDIAȚI-MĂ!

Mă numesc Sheila Forrest, am 23 de ani, și dintre cele 10 finaliste ale concursului «Miss Foto-cine '69» am reușit prima. Se cheamă deci că sînt cea mai fotogenică fată din Anglia!

PARCUL ANVELOPELOR

La Tokyo a fost pus la dispoziția copiilor un parc amenajat într-un chip puțin obișnuit. Cei mici pot folosi aici pentru joaca lor peste trei mii de anvelope scoase din uz. Se constată, ca urmare, o afluență deosebit de mare a vizitatorilor și o scădere corespunzătoare a numărului accidentelor de circulație ale căror victime erau îndeobște copiii ce se jucau nesupravegheați în mijlocul străzilor. Explicația nu este greu de găsit: fantezia celor mici a fost pur și simplu explozív declanșată de bogăția inedită și insolită din Parcul anvelopelor. Ceea ce se poate lesne deduce și din mărturia celor două fotografii de față.

POFTIȚI ÎN VAGOANE!

Fotografia alăturată a fost făcută cu prilejul unei excursii întreprinse în primăvara anului 1895, de către un grup de notabilități, la lucrările podului de peste Dunăre, dintre Fetești și Cernavodă. Excursioniștii au călătorit cu un tren de lucru al construcției podului. Priviți mica locomotivă cu aburi, fără tender, vagoanele-platforme avînd improvizați pereți de scînduri, deschiși pe lături. În chip de «peron» se văd două trepte de scînduri groase puse pe butuci bătuți în pămînt. Cît privește linia ferată propriu-zisă nu avea încă balastul de pietriș, traversele de lemn erau puse direct pe pămînt. Doar sălciile, atunci ca și acum, formau decorul acestor locuri.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- Echipa de fotbal formată din medicii spitalului din Rimini (Italia) și-a disputat întîietatea cu echipa infirmierilor aceluiași spital. Scor: doi la doi, adică doi medici și doi infirmieri răniți. Ajutorul medical și l-au acordat însă în mod colegial.
- În holul unei bănci din Chicago, un bandit înarmat a smuls un sac de bani din mîna unui funcționar, dar a fost prins după o scurtă urmărire. Atît funcționarul cît și hoțul au avut însă noroc; primul pentru că în sac nu erau bani ci micul dejun, iar al doilea, deoarece va fi judecat doar pentru un delict minor: nu furase decît cîteva sandvișuri!
- Doamna Broomhall a sărbătorit nunta de argint — douăzeci și cinci de ani de la căsătorie — într-o clinică. S-a declarat însă extrem de fericită fiindcă după o lungă, foarte lungă așteptare, a devenit, în sfîrșit, mamă.
- În urma numeroaselor reclamații primite de la abonați, «New York Telephone Co» a inițiat pentru salariații săi cursuri de specializare. Principala disciplină va fi amabilitatea.

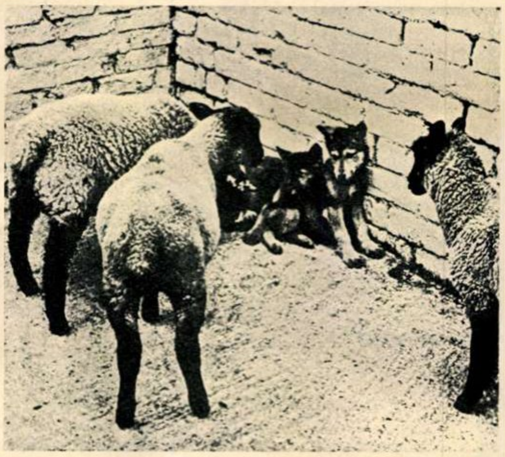

LUP MÎNCAT DE OAIE?...

Pînă la urmă i-au iertat, nu i-au mai mîncat. Fiindcă precum se știe, oile sînt mizericordioase. Și pe deasupra, și ierbivore. Dar — după cum o dovedește fotografia — niște pui de lup au fost amarnic terorizați de trei oi. Plata unei ancestrale polițe!

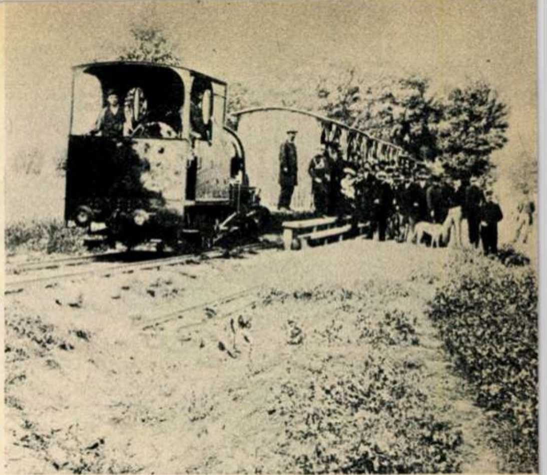

DE MESERIE INCENDIATOARE

În calitatea pe care o are de artificier-șef al unei fabrici londoneze de explozibile, Norma Redrup aprinde zilnic, pentru probe, peste 1 000 de artificii. Se spune că meseria ei este invidiată de toți băieții din lume. Se poate. Dar oamenii serioși nu o invidiază, ci o admiră pe Norma Redrup pentru conștiinciozitatea cu care-și face meseria. Ea și-a sărbătorit recent un milion de probe efectuate, adică un milion de explozii și absolut toate, fără cel mai mic accident sau incident. Deviza adoptată de Norma: «Prudența este mama înțelepciunii».

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

SAIGON	**Dacă guvernul sud-vietnamez nu va lua măsuri severe — apreciază experți americani — un dezastru economic poate oricînd surveni. Prețurile au crescut în ultimele patru luni cu 20%, iar deficitul balanței de plăți va ajunge probabil pînă la sfîrşitul anului la jumătate de miliard de dolari.**
COLOMBO	**În scopul întăririi economiei naționale şi al economisirii valutei străine, guvernul Ceylonului a interzis companiilor particulare să importe acele mărfuri de a căror producere se ocupă întreprinderile de stat ceyloneze.**
MARSILIA	**Cel mai mare oraş portuar francez cunoaşte o perioadă de prosperitate economică datorită construirii unui nou port şi a unei zone industriale, în cadrul planului guvernamental de dezvoltare a unor centre regionale.**
LONDRA	**Cu începere de la 1 ianuarie 1970 cuprul, cositorul, plumbul şi zincul vor fi vîndute la «London Metal Exchange» pe baza sistemului metric decimal. Unitatea de măsură pentru acest metal devine astfel tona metrică.**
MIAMI	**Au fost arestați sub acuzația de comercializare şi consum de drog halucinogen L.S.D. 10 militari din unitățile speciale de rachete staționate la Miami. Faptul a provocat o vie îngrijorare, unii dintre ei îndeplinind funcția de operatori la rachetele cu încărcătură nucleară Nike Hercules.**
BUDAPESTA	**Date statistice referitoare la primele 8 luni ale acestui an atestă o creştere record a numărului turiştilor străini: 4,5 milioane, dintre care 2,4 milioane în tranzit. Pînă la sfîrşitul anului se apreciază că numărul turiştilor în R.P. Ungară va ajunge la 5 milioane.**
CAIRO	**Între autoritățile din Republica Arabă Unită şi «Pan American Oil Company» a fost semnat un acord pentru prospectarea unei zone de 28 000 km în partea de sud a deşertului occidental.**
BONN	**Dintre cele 1 600 persoane chestionate în cadrul unei anchete organizate de Wickert Institut din Tübingen (R.F.G.) dacă socotesc Germania principalul vinovat pentru declanşarea celui de-al doilea război mondial, 66% au răspuns afirmativ, 10% au declarat că vina e împărțită cu alte națiuni.**
OTTAWA	**În fiecare lună sute de militari americani, nevrînd să participe la agresiunea S.U.A. în Vietnam, dezertează în Canada. «New York Times» informează că numărul dezertorilor din forțele armate americane ajunge la 73 000 pe an — aproape cinci divizii.**
TUNIS	**Portugalia a cheltuit pentru lupta împotriva mişcărilor de eliberare națională din aşa-numitele teritorii de peste mări 145 milioane dolari şi nu 86 milioane de dolari,cum s-a anunțat oficial, precizează revista «Jeune Afrique».**

GULF
GO HOM
Boli
GRAN
CON
con ANR

Proclamarea «Zilei demnității naționale» în Bolivia, după naționalizarea companiei petroliere nord-americane «Gulf Oil Co»,a prilejuit în capitala boliviană La Paz mari manifestații în cadrul cărora populația şi-a exprimat satisfacția față de măsurile vizînd apărarea intereselor naționale.

ACCETTURA
IN LOTTA
LAVORO
SIAMO LE VEDOVE DELLA EMIGRAZIONE
LAVORO
HO FATTO IL PENDOLARE PER 10 ANNI ORA BASTA

Paralel cu o serie de greve generale sau regionale în nordul Italiei, au loc puternice acțiuni şi în sudul țării, rămas în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice. În fotografie: o demonstrație revendicativă la Accettura (Matera).

ECUAȚIE ELECTORALĂ FĂRĂ NECUNOSCUTE

La capătul unui an de guvernare — cu și fără Salazar — succesorul dictatorului portughez, Marcello Caetano, a ținut să-și consolideze și prin scrutin funcția și poziția în conducerea structurilor politice și administrative ale Portugaliei. Campania electorală, lungă și voit zgomotoasă, a debutat — cum era de așteptat — cu promisiuni de «modernizare», «liberalizare», de «schimbări fundamentale». Alegerile s-au încheiat — după cum era de așteptat — ca un tipic referendum bine înscenat în care organizatorii aflați la putere contează fără greș pe «victoria totală». Unicul partid admis legal fiind cel salazarist, Uniunea Națională (din care face parte și premierul Caetano), era lesne de înțeles că invitația la urne adresată opoziției n-a reprezentat decît o formalitate necesară pentru a se conferi aparențe democratice alegerilor. Nu a fost nevoie de calculatoare electronice și nici de clasicele pronosticuri ale institutelor de sondaj al opiniei publice pentru a se prevedea rezultatul unei ecuații electorale fără necunoscute. La despuierea urnelor s-a aflat — ceea ce se știa dinainte — că toate cele 130 de mandate de deputat revin automat partidului salazarist, chiar dacă, în ciuda măsurilor restrictive și represive pe care le-au întîmpinat, grupările politice de opoziție au reușit să totalizeze peste 100 000 de voturi. Numărul uriaș al abținerilor de la vot n-a fost nici el un semn de adeziune la perpetuarea regimului antidemocratic. Deși nu se cunoaște cu exactitate numărul celor înscriși în listele electorale, cifra oficială consemnînd rezultatul votului indică o participare mai mică de 20 la sută în raport cu populația țării. In unele circumscripții s-au abținut de la vot 50%. din numărul alegătorilor. Ceea ce reflectă nemijlocit reacția firească a unor largi pături ale populației (din «metropolă» și din teritoriile de peste mare, deținute de Portugalia) care refuză să subscrie la așa-zisa «stare socială stabilă» la care s-au referit atît de frecvent regizorii alegerilor.

Dacă este adevărat că — așa cum arăta deunăzi ziarul francez «Combat» — în Portugalia opoziția este la această oră constituită «dintr-un conglomerat eterogen, lipsită de prea multe puncte comune și nerecunoscută ca partid», nu este mai puțin evident faptul că forțele ce se ridică azi împotriva regimului salazarist — al cărui continuator și inovator se dorește premierul Caetano — constituie încă de pe acum un obstacol serios în calea unei politici ce ar tinde să perpetueze practicile dictatoriale în interior și colonialiste în exterior. Congresul de la Aveiro, care a întrunit, în urmă cu cîteva luni, 1 500 de reprezentanți ai grupărilor de opoziție și în cadrul căruia s-au formulat cele 14 puncte ale platformei electorale pentru înfruntarea guvernului Caetano, declarația de la Coimbra a Comisiei Democratice Electorale (C.D.E.) de tendință socialistă, care a denunțat «campania de intimidare desfășurată de guvern împotriva opoziției democrate» și, în sfîrșit, glasul celor peste o sută de mii de alegători care au avut curajul să înfrunte detașamentele pregătite de Policia de segurancia publica și de PIDE (poliția politică) sînt tot atîtea dovezi ale maturizării și activizării forțelor politice de opoziție. Aceste forțe au participat demonstrativ la alegeri, știind bine, așa cum a declarat purtătorul de cuvînt al grupării Unitatea Democratică, Magalhaes Godinho, că «voința poporului portughez va fi din nou falsificată».

Ecuația portugheză a fost fără surprize dar nu și fără semnificații puțin favorabile celor care și-au adjudecat anticipat și în bloc cele 130 de mandate în parlament.

Dic. BABOIAN

SOMALIA — DUPĂ SHERMARKE

Doctorul Abdirashid Ali Shermarke, ales acum doi ani președinte al Republicii Somalia, fusese cu cîtva timp în urmă victima unor atentate nereușite. Asasinarea sa avea să se producă la mai puțin de o lună de la întoarcerea sa discretă în țară, COMENTARIU

Noul guvern vest-german

de Silviu **BRUCAN**

Constituirea noului guvern al Republicii Federale a Germaniei este unul dintre cele mai semnificative evenimente politice europene din ultimii ani și nu este nici o mirare că el suscită un viu interes atît în cancelarii cît și în opinia publică. După guvernarea de aproape două decenii, asigurată de creștin-democrați pe fondul unei economii care a situat R.F.G. pe locul trei în producția mondială și care pe plan internațional s-a caracterizat prin rigiditate și refuz de a recunoaște noile realități, venirea la putere a partidului social-democrat, în coaliție cu mica formație liberal-democrată, marchează o ușoară deplasare spre stînga în politica vest-germană. Rezervele și precauția cu care observatorii politici caracterizează această deplasare izvorăsc din aceea că deși partidul social-democrat a fost singurul care a obținut cîștig de voturi, *victoria sa electorală n-a fost suficient de categorică pentru a depăși pe creștin-democrați și a permite concluzii politice nete și opțiuni clare. Guvernul condus de cancelarul Willy Brandt pornește deci la drum cu anumite ipoteci care-i vor aminti mereu că politica este arta posibilului. În ce privește parlamentul, coaliția cu liberal-democrații îi asigură cancelarului în Bundestag o majoritate de 12 voturi, ceea ce nu este prea mult dacă se ține seama că P.L.D. are o compoziție destul de eterogenă. Este adevărat că și în partidul creștin-democrat, supus pentru prima dată testului amar al trecerii în opoziție, se manifestă tendințe ambigue care slăbesc disciplina grupului parlamentar și că în orice caz liderii creștin-democrați se vor feri cu grijă de a provoca o criză care să ducă la o nouă confruntare electorală în viitorul apropiat.*

Toate acestea creează premise pentru o politică internă care va continua linia «reformista și pragmatica» preconizata pe plan social-economic de ministrul Karl Schiller cu un accent mai mare pe cheltuieli publice — de la dezvoltarea sistemului de asigurări sociale la finanțarea agriculturii și a învățămîntului, căruia Brandt îi acordă o importanța specială ca parte a «modernizării societății». Lozinca «cogestiunii» muncitorești în întreprinderi, îmbrățișată de sindicate, va fi balansată cu dorința noului guvern de a cîștiga încrederea marii industrii. În genere sînt toate motivele să credem că evoluția de la liberalismul economic al lui Erhard la «pilotajul global» de către stat al economiei se va accentua, așa cum dovedesc primele măsuri legate de reevaluarea mărcii pentru a atenua atît efectele «supraîncălzirii» economiei cît și consecințele defavorabile asupra exportului vest-german

Încă din timpul campaniei electorale a reieșit că principalele mutații în cazul unei victorii social-democrate se vor produce în politica externă și primele declarații programatice ale noului cancelar arată faptul că la Bonn se consideră că s-au copt condițiile pentru ieșirea din «imobilism». În definitiv. Willy Brandt preia cîrma guvernării într-un moment în care puterea economică și financiară a Germaniei occidentale îi impune să-și asume un rol mai activ în politica mondială. Și aici observatorii politici opinează că nu poate fi vorba de un «mare dezgheț», deoarece însăși reafirmarea coordonatelor politicii vest-germane — apartenența la N.A.T.O. și la Piața comună — elimină ipoteza unor mișcări spectaculoase. Este știut însă că Willy Brandt a fost unul dintre promotorii tendinței apărute în ultimii ani la Bonn în direcția unei politici europene mai realiste și flexibile și în primul rînd în directia normalizării și îmbunătățirii relatiilor cu țările socialiste spre care s-au și făcut cîțiva pași. Acum, cînd piedicile puse de fostul cancelar Kiesinger, de care se plîngea Willy Brandt în campania electorală, au fost înlăturate, se pot face pași mai hotărîți în această direcție. Corespondentul ziarului «Le Monde» privește perspectiva cu un optimism moderat și prevede că doctrina Hallstein și celelalte «vaci sacre» ale politicii vest-germane vor fi lăsate să moară de moarte naturală, fără a fi duse la abator. Oricum, înfrîngerea în alegeri a forțelor neonaziste a demonstrat că pretextul menajării stărilor de spirit revanșarde invocat deseori la Bonn împotriva politicii «de deschidere spre Est» nu mai stă în picioare. Evident, instaurarea la Bonn a unui curs pozitiv și realist în politica sa europeană ar avea o mare însemnătate pentru destinderea politică pe continent, pentru îmbunătățirea climatului și cooperării internaționale — rezultate pe care opinia publică de pretutindeni le-ar saluta cu satisfacție.

după călătoria la Rabat.

Mogadiscio, capitala țării, a trăit o săptămînă politică furtunoasă. Instituțiile regimului n-au supraviețuit cu mai mult de cîteva zile morții doctorului Shermarke. O lovitură de stat organizată de ofițeri superiori din armată și poliție s-a soldat cu abolirea constituției, desființarea partidelor politice, dizolvarea parlamentului și arestarea membrilor fostului guvern. Transformările se anunță a viza așadar destul de serios configurația politică internă a țării.

Criza politică se grefează pe o realitate social-economică dificilă. Nu este întîmplător că atentatul s-a produs în timpul unui turneu întreprins de șeful statului într-una din regiunile de nord ale țării, puternic afectată de secetă. Dificultăților economice li se adaugă și contradicții — încă neaplanate — între diferitele grupări etnice care populează Somalia. (De altfel atentatorul aparține unei populații ce se considera persecutată de regimul dr. Shermarke.) Oricum, în primele sale declarații, noua instanță supremă a puterii în stat, Consiliul Revoluționar, a ținut să denunțe corupția și incompetența manifestată de fostele instituții ale țării.

Dacă în ce privește orientarea politicii interne a noii conduceri se remarcă o respingere tranșantă a vechii linii de conduită, opțiunile sale externe nu se îndepărtează, în principiile ei directoare, de coordonatele urmate de Somalia în ultimii ani. «Somalia — precizează un document al noii conduceri — va promova o politică de neutralitate și nealiniere și se va conduce în relațiile externe după principiile coexistenței pașnice și neintervenției în treburile interne ale altor state». La fel ca în Libia însă, lovitura de stat din Somalia s-a produs în împrejurări învăluite, pentru o primă perioadă, de o discreție particulară, nefiind cunoscute, la început, nici măcar numele promotorilor ei.

Corneliu VLAD

STARY SMOKOVEC

PREGĂTIRI FEBRILE

Corespondență specială de la I. CIOARA

Pe șantierul de la Strbske Pleso.

În frumosul peisaj din Vysoke Tatry se desfășoară o activitate febrilă. Aici se află sediul secretariatului Comitetului de organizare a ediției din 1970 a Campionatului mondial de schi (probe nordice). Secretarul general al Comitetului, Jan Mráz, ne înfățișează, cu amabilitate, stadiul pregătirilor. O cifră este edificatoare: investițiile făcute în vederea organizării în cît mai bune condiții a campionatului se ridică pînă-n momentul de față la aproximativ un miliard trei sute milioane coroane. Desigur, tot ceea ce se întreprinde actualmente are în vedere reușita campionatului — cu atît mai mult cu cît evenimentul coincide cu împlinirea a șase decenii de existență a Federației Internaționale de Schi.

Amplele lucrări întreprinse în vederea campionatului se încadrează totodată într-un program de modernizare a acestei frumoase regiuni a Slovaciei. Vizitînd «scena» viitoarelor întreceri — stațiunea Strbske Pleso, de pe malul pitorescului lac cu același nume — întîlnești alături de bazele sportive propriu-zise — stadioanele, clădirile afectate echipamentului electronic de cronometraj, oficialilor și ziariștilor — noul turn destinat retransmiterii campionatului prin televiziune (pentru prima dată în culori în R.S.C.), ca și localul noii poște, hotelul F.I.S. din valea Mlynica, ale cărui lucrări de construcție sînt pe terminate etc., toate destinate celor aproximativ 300 sportivi din 18 țări și celor 550 reporteri străini; s-au ridicat aici noi hoteluri turistice ca de pildă «Panorama» la Nove Strbske Pleso, «Park» la Novy Smokovec, altul la Podbanske, s-au reamenajat telefericele existente și s-a realizat unul cu cabină de la Tatranska Lomnicka la Skalnate Pleso etc.

La Poprad, unde se află aeroportul, special reamenajat, vezi de pe acum pancarte cu urări de bun venit în numeroase limbi și stegulețele diferitelor țări participante la campionate. În prezent se dă asaltul final pentru ca atît sportivii cît și turiștii ce vor sosi aci în vederea campionatelor ce încep la 14 februarie 1970 să devină tot atîția iubitori și popularizatori ai frumuseților din Vysoke Tatry.

Astronauții americani Alan Bean (dreapta) și Charles Conrad-jr. (stînga), care împreună cu Richard Gordon vor alcătui echipajul lui «Apollo-12», își continuă programul de antrenamente la centrul spațial de la Houston.

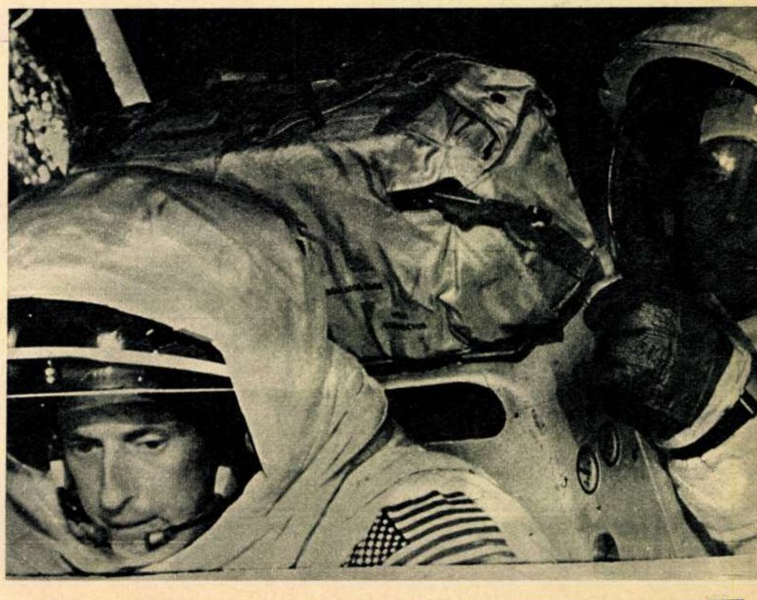

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ-FOTO

TEZAURUL DIN VALEA REGILOR

Pînă în anul 1902, cînd a fost înființat Muzeul arheologic de la Cairo, fuseseră descoperite aproape patruzeci de morminte mai importante, dar puține dintre ele mai conțineau obiecte de valoare. Tocmai cînd se credea că nimic deosebit nu se mai poate scoate la lumina zilei, o echipă britanică, lucrînd sub conducerea lui Hovard Carter și subvenționată de lordul Carnarvon, descoperă, la 5 noiembrie 1922, mormîntul unui faraon, aproape necunoscut pînă atunci, dar care avea să întreacă apoi în celebritate pe toți ceilalți faraoni. Este vorba de Tutankhamon, care a domnit în Egipt între anii 1354 și 1346 i.e.n. Mormîntul, format din mai multe încăperi, conținea un tezaur uluitor: statui de aur și de abanos, vase de alabastru, mobilier de palat, cufere cu îmbrăcăminte regească, bijuterii — totul păstrat în cea mai perfectă stare, deși peste ele se așternuseră treizeci și trei de secole.

In fotografie: arheologii în prima încăpere sepulcrală.

Ion MUNTEANU

BERLIN

O DIAGRAMĂ A COMERTULUI INTERGERMAN

Corespondență specială de la St. DEJU

Într-un articol semnat recent în «Aussenpolitische Korrespondez» de către secretarul de stat în Ministerul pentru Probleme Economice Externe al R.D.G., Gerhard Beil, se arată că volumul comerțului R.D.G. cu statele capitaliste industriale — în afară de R.F. a Germaniei și de Berlinul occidental — a crescut de la un miliard mărci-valută, cît era în 1950, la peste 6 miliarde în 1968.

După o scurtă stagnare — în urmă cu 2-3 ani — volumul comerțului dintre cele două state germane precum și dintre R.D.G. și Berlinul occidental a crescut din nou. Potrivit ultimelor date statistice din anuarul R.D.G., volumul comerțului dintre R.D.G. și R.F. a Germaniei este de 2 095,5 milioane de unități de decontare (mărci-valută), la care se adaugă exportul și importul R.D.G. în și din Berlinul occidental. Presa vest-germană și vest-berlineză — «Die Welt», «Berliner Morgenpost» și alte ziare — informează despre comerțul intergerman din primul trimestru al anului curent și relatează că acesta a marcat o creștere de 20 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut, însumînd o valoare de 764,1 milioane mărci. Livrările vest-germane în R.D.G. au crescut cu 24,1 la sută, ajungînd la 410,6 milioane unități de decontare față de 330,8 în anul precedent. Importul de oțel în R.D.G. din R.F. a Germaniei a fost în primul trimestru în valoare de 53,3 milioane, importul de mașini a sporit de asemenea, însumînd 52,2 milioane, iar cel al produselor agricole a crescut la 51,2 milioane.

În prima jumătate a anului curent volumul comerțului dintre R.D.G. și R.F. a Germaniei și respectiv Berlinul occidental a crescut, potrivit datelor publicate, în ce privește importurile R.D.G. cu 36 la sută, față de aceeași perioadă a anului trecut, iar în ce privește exporturile, cu 16 la sută.

În mai 1969 a fost semnată o convenție între Ministerul Economiei Federale al R.F. a Germaniei și Ministerul pentru Probleme Economice Externe al R.D.G. pentru organizarea reciprocă a unor depozite în comision pentru a se asigura, prin intermediul acestora, aprovizionarea continuă cu anumite produse. Au fost elaborate, de asemeni, unele măsuri prin care mărfurile provenite din R.D.G. pot fi vîndute în R.F. a Germaniei cu prețuri de pînă la 10 la sută mai ieftine decît cele similare produse în R.F. a Germaniei. Pentru prima oară s-a ajuns la un acord între organele economice din cele două state germane, prin care se prevede că R.D.G. va livra în R.F. a Germaniei o instalație completă pentru sectorul construcțiilor de mașini.

Pentru anul viitor se apreciază că pentru R.D.G. există condiții reale de a ridica volumul schimburilor comerciale cu R.F. a Germaniei și Berlinul occidental cu încă 40 milioane mărci.

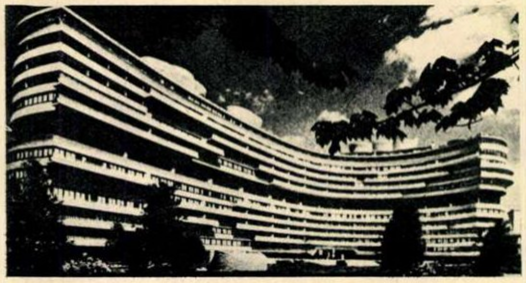

Watergate Hotel din Washington, nu numai construit, ci și administrat direct de «Generale Imobiliare», controlată de Vatican.

MĂSURI DE PRECAUTIE ȘI PERSPECTIVE

Deoarece bugetul afectat N.A.S.A. a fost diminuat de la 6 miliarde dolari în 1965 la 4 miliarde, iar personalul a fost redus în ultimii trei ani la jumătate, celelalte organizații americane pentru cercetări spațiale și-au luat măsuri de precauție. «North American Aviation» a obținut în 1967 un contract pentru studierea unui sistem integrat de transporturi. Ea a fuzionat apoi cu compania «Rockwell Standard», cea mai mare producătoare de piese auto și de avioane. De atunci își realizează mai bine de 1/4 din cifra de afaceri în afara sectorului spațial. «Aerojet General» din California pune la punct un sistem de evacuare a resturilor menajere, iar «Space General» se ocupă cu... readaptarea delincvenților. Din 1960 pînă în 1968 cifra de afaceri a activităților nelegate de explorarea cosmică a industriei americane spațiale s-a dublat depășind astăzi 3 miliarde de dolari.

Reducerea fondurilor destinate industriei spațiale americane pune și alte probleme, de pildă aceea a viitorului orașelor spațiale. Ce se va întîmpla peste cîteva zeci de ani cu imensul hangar, înalt de 200 m, de la Cape Kennedy, care servește asamblării rachetelor «Saturn»? Un inginer mucalit a dat soluția: «Să se facă acolo cea mai mare uzină de suc de portocale din lume». Este edificator exemplul orașului Huntsville din Alabama, cartierul general al lui Wernher von Braun, care a crescut în 10 ani de la 15 000 la 150 000 locuitori; în ultimii ani însă Von Braun a fost obligat să renunțe la jumătate din cei 30 000 salariați ai săi.

Totuși trebuie subliniat că o parte din activitățile determinate de industria spațială sînt în plină înflorire; citām numai electronica și sateliții de telecomunicații care aduc venituri importante industriei spațiale americane. Perspective există și pentru celelalte. Dl. Richard Lesher, directorul Oficiului pentru utilizarea tehnologiei, declara de curînd că tehnicile spațiale își vor aduce din plin aportul în industrie, după anul 1975.

I. MIHNEA

CRONICA DE TREI SECUNDE

EMANUEL K. (1)

N-ați auzit de Kaminka — de Emanuel Kaminka. Nici eu, pînă mai ieri–adică într-o noapte de duminică, la Moscova. L-am descoperit printre mii de afișe teatrale, cosmonautice, jubiliare, sportive — între premiera la «Casa mea — fortăreața mea», meciul de hochei TSKA-Dinamo și anunțuri de lecții în fizico-matematici: «Emanuel Kaminka — A.P. Cehov, raskazi, abonament nr. 4, filarmonica»... N-aveam abonament nr. 4. Mi s-a dat un scaun, într-o sală a bibliotecii «Lenin», sala mare, pentru spectacole — o sală ceva mai mare decît Teatrul Mic din București. Trebuia să treci prin lumea acestei săli ca să ajungi la Kaminka: erau acolo cîteva sute de publicuri — de la eleve venite cu mama pînă la un profesor măruntel, cu bărbuță blîndă, sprijinit într-un baston, de la fata frumoasă care citește o carte și nu intră în vorbă cu băieții bruni pînă la artista bătrînă, cu părul tăiat à la Passionaria, însoțită de ginere, fiică și doi nepoți înalți, de la fata foarte urîtă, fără succes, pînă la studentele superbe în mini-jupe de piele, de la gospodina masivă care duminică și-a pus un ac mare în cocul șaten, lăsînd la vedere pernițele durdulii ale cefei — cum ar zice Gogol — pînă la tînărul cu «col roulé» — erau printre cei 400 de oameni vreo 400 de publicuri iar pe scenă un pian.

EMANUEL K. (2)

Kaminka nu e pianist, nu e cosmonaut, nu e filozof, nu e Erou al muncii socialiste; ceea ce face Kaminka nu are nume în românește, deși din rusă s-ar putea traduce drept «concert literar». Kaminka apare pe scenă, rostește titlul unei schițe de Cehov — să zicem «Surocika», sau «Dramă», sau «La Moscova», sau... — și o spune nu pe dinafară ci pe dinăuntru. Pagini întregi de proză sînt spuse ca poeziile, fără accent teatral, fără efort, fără intenția vreunei performanțe, fără luxul vanității. Emanuel K. spune Cehov, Trei schițe — antract — patru schițe în partea doua a concertului. Nu mișcă nimeni, femeile bătrîne dau din cap înțelegătoare la nuanțe, tinerii surîd, acul de păr al gospodinei sare din coc, e singura întîmplare laică din sală. Altfel — lumea stă ca la evanghelie. Și, ca în limba oricărei religii universale, înțelegi totul, chiar dacă nu știi rusește. Se aplaudă puternic dar nu în delir impudic — fiindcă nu sîntem în casa Domnului (doctor).

După cele 7 raskazi cehoviene, lui Kaminka i se trimit pe scenă bilețele. Actorul deschide unul — i se cere o schiță de Șalom Alehem. O spune. Apoi o poveste a lui Mark Twain, apoi...

Eu nu cred că în Europa la acea oră de noapte a duminicii putea fi ceva mai frumos ca Emanuel Kaminka în concert Cehov. Și-mi măsor bine cuvintele, credeți-mă...

... La abonamentul nr. 5, duminica viitoare e «Sonata Kreutzer» spusă de...

Radu COSAȘU

VATICANUL – FINANȚE ȘI AUR

Două lucrări recent apărute — «Aurul Vaticanului» de Nino Bello și «Finanțele Vaticanului» de Corrado Pallenberg — aduc la cunoștința publicului larg lucruri mai puțin știute în legătură cu o fațetă nebisericească a activității Vaticanului. Este vorba, așa cum reiese și din titlurile citate, de preocupările financiare ale Sfîntului Scaun. «Lucrarea lui Pallenberg — se spune în nota ce precede primul din capitolele publicate de revista italiană «Tempo» înainte de ieșirea de sub tipar a volumului — este în esență istoria uneia dintre cele mai mari puteri financiare ale lumii, ale cărei secrete sînt pentru prima oară dezvăluite pe baza unei documentări riguroase».

Statul papal, care potrivit ultimului recensămînt numără în total 1 031 cetățeni, 50 clădiri și 6 biserici în afara celebrei bazilici San Pietro, nu posedă doar una din cele mai valoroase colecții de artă și cărți din lume, ci și uriașe capitaluri, administrate și fructificate în cele mai multe cazuri cu remarcabilă abilitate. Operațiunile financiare nu sînt efectuate direct de prelați — ar fi și nepotrivit pentru ei — ci de un grup restrîns de laici italieni, ocupînd posturi de răspundere în consiliile de administrație ale unor mari companii și legați de curie prin relații de familie, tradiție, titluri etc. Și chiar dacă în genere legăturile lor cu Sfîntul Scaun sînt cunoscute, nu se poate niciodată ști precis cînd acționează în numele Vaticanului și cînd într-al lor personal. Este un avantaj cert, ce se adaugă celorlalte mai larg cunoscute, ca absența impozitelor, a limitărilor valutare, sprijinul partidului de guvernămînt creștin-democrat din Italia ș.a.

Peste două treimi din capitalurile Vaticanului sînt investite în Italia și transformate fie în titluri de stat, exceptate de la orice fel de control, fie în acțiuni industriale a căror valoare era apreciată în 1967 de ministrul de finanțe italian Luigi Preti la cel puțin 66 milioane dolari. Principala fortăreață a imperiului financiar al Vaticanului este «Centrale Imobiliare» — pe care o controlează în întregime — una dintre cele mai mari companii de construcții ale lumii. Sfera activității financiare a Vaticanului nu se limitează însă la Italia. Investițiile acestuia în acțiuni ale unor mari corporații din S.U.A. însumează circa 30 milioane dolari. În următorii ani, consideră vaticanologii, cetatea Sfîntului Scaun se va lăsa din ce în ce mai mult angrenată în sistemul marelui capital internațional.

D. BRUDEA

MEMENTO

Prezentat de:
Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Alecu POPOVICI (teatru)

carte

• **Scrieri** de Cicerone Theodorescu. În aproape o mie de pagini se află, reunită în două volume compacte, o amplă culegere din creația lirică a autorului «Cleștarului». Pentru că aici nu putem spune mai mult, ne mărturisim, deocamdată, prețuirea provenită din două esențiale motive: îndelunga, și niciodată trădată, fidelitate pentru poezie și respectul sacru pentru cuvîntul laborios șlefuit (Editura pentru literatură).

• O apariție editorială de prestigiu și așteptată: **Critica rațiunii pure** de Immanuel Kant. Asupra primului atribut e inutil a mai insista. Cît privește cel de-al doilea, îl demonstrează faptul că exemplarele, atîtea cîte au intrat în librării, s-au dovedit cantitativ insuficiente, ele epuizîndu-se rapid. Ceea ce mai dovedește că nu numai cercetătorii de specialitate, dar și publicul cititor, maturizat acum, vrea să cunoască direct operele fundamentale ale gîndirii umane. În orice caz, «coada» la o operă de genul apariției în discuție e de natură să aducă, într-o mai mare măsură, sporul de substanță în concepția muncii editoriale, cît și în aprecierea mai judicioasă a tirajului de stabilit. Traducerea poartă girul plin de încredere al eminentului filozof și exeget al filozofiei, prof. univ. Nicolae Bagdasar, în colaborare cu Elena Moisuc. Studiul introductiv, glosarul kantian, indicele de nume, de Nicolae Bagdasar (Editura științifică).

• Ultimul număr al revistei **Secolul 20** (nr. 6) își deschide sumarul cu cîteva «texte inedite» de George Călinescu, purtînd, ca fiecare pagină a marelui dispărut, nota revelatorie a geniului călinescian; textele sînt publicate de un discret dar tenace devot al lui Călinescu: Geo Șerban, care le scoate la iveală «nu pentru a satisface o oarecare curiozitate de «inedit», devenită în ultima vreme la noi deplorabilă psihoză», ci pentru a ne «introduce în laboratorul ilustrului om de cultură». Sumarul e constituit mai departe dintr-o seamă de «ipostaze călinesciene» semnate avizat de Ștefan Aug. Doinaș, Nicolae Balotă, Andrei Ionescu, Grigore Laza, Cornelia Ștefănescu. In continuare, printr-un mănunchi de texte (originale și comentarii) semnificativ selecționate ni se prezintă singularul scriitor de origine «hispano-anglo-portugheză»: Jorge Luis Borges. Tot în paginile revistei e publicată urmarea romanului **Zgomotul și furia** (partea a II-a) de William Faulkner. Rubrica «Jurnal» — «Secolul 20» încheie cuprinsul acestui număr cu subtilitate întocmit.

cinema

• **Moartea unui birocrat.** Cinematografia cubaneză, în plină afirmare de la o bucată de vreme, este reprezentată pe ecranele noastre prin această satiră clocotind de mînii, de o violență ce se învecinează cu ferocitatea. Autorul ei este Tomas Gutierrez Alea, cineast din a cărui filmografie mai desprindem: «Povestiri despre revoluție», «12 scaune», «Amintiri». În distribuție: Salvador Wood, Silvia Planas, Manuel Estanillo, Gaspar de Santelices, Tania Alvarado.

• **Beru și comisarul San Antonio.** Nu s-ar putea spune că producția cinematografică a lumii duce lipsă de detectivi, superdetectivi, comisari etc. Se mai găsește totuși loc și pentru acest San Antonio (al regizorului francez Guy Lefranc), mai ales cînd are farmecul și popularitatea lui Gérard Barray, că de altcineva nu poate fi vorba. Întrucît o modă ceva mai nouă cere ca filmele polițiste să fie ornamentate cu cît mai multe femei frumoase, Lefranc le-a convocat pe Anna Gaël, Maria Mauban, Marthe Mercadier, Amarande.

• **Baltagul,** ecranizarea lui Mircea Mureșan asupra căreia ne-am oprit cu două săptămîni în urmă potrivit datei de programare anunțate inițial (13 octombrie), a ieșit abia în aceste zile la marea confruntare cu publicul.

Anna Gaël

disc

• Solista noastră de 10 000 de volți, **Anda Călugăreanu,** lansează un nou microrecital de muzică ușoară românească, înregistrat și imprimat la «Electrecord». Pe ambele fețe (pe vertical, pe orizontal!) putem asculta: «Nu mai imita» de Radu Șerban, «Acuarela» de Fromi Moreno, «Mă-ntreb de ce?» de Radu Șerban și «M-ai învățat» de Liviu Ionescu (45-EDC-10 077).

• Ascultați mandolina fermecată a lui **Grigore Kiazim,** în «Cîntec de petrecere», «Sîrba dobrogeană» și, mai ales, în «Tropca», «Stînga» și «Șchioapa». Kiazim, care numai el știe ce meșterește acolo, ne face să cîntăm sau să îngînăm, laolaltă cu el, cele cinci cîntece mai sus-pomenite (EPC-10 071).

• **Nicolae Sabău** este cunoscut și prețuit din emisiunile Radioteleviziunii. Dar pe recentul disc (EPC-10 067) întrece orice așteptare. Ascultați spre convingere: «Rosmarin în colțul mesii», «Cine-n lume s-ar afla», «Mîndră, cînd te-i mărita» și «Jocul găinii». De unde le găsește, atît de frumoase?

P.S. Rugăm din nou casa noastră de discuri să aibă atîta inimă și să ne dea tipărite pe mapele discurilor de muzică populară, cuvintele unor cîntece atît de tulburătoare ca cele mai sus-pomenite. Amatori care să-și adune asemenea nestemate folclorice sînt cu nemiluita.

muzică

• Eveniment remarcabil în viața muzicală a Capitalei: Filarmonica leningrădeană, una din cele mai reputate formații simfonice europene, pe scena sălii Palatului (3 și 5 noiembrie). Conducătorul artistic al formației, dirijorul **Evghenii Mravinski,** și-a alcătuit programul din lucrări fundamentale ale cîtorva dintre cei mai reprezentativi compozitori ruși și sovietici — Ceaikovski, Glazunov, Prokofiev, Șostakovici.

• Cu concursul corului (dirijor, **Vasile Pântea)** și al pianistului **Alexandru Demetriad,** Orchestra simfonică a Filarmonicii dirijată de **Ion Baciu** ne propune următorul program pentru concertele de la Ateneu din 7 și 8 noiembrie: «Cantata anilor lumină» de Anatol Vieru; Concertul pentru pian și orchestră nr. 1 (Re minor) de Johannes Brahms; Simfonia a V-a de Șostakovici.

• Foarte interesant programul concertului Orchestrei simfonice a RTV, subliniat de prezența violonistului **Ion Voicu,** interpret a două capodopere ale literaturii violonistice universale: Concertele pentru vioară și orchestră de Beethoven și, respectiv, Brahms. Programul este excelent completat cu două lucrări ale celor doi titani: «12 Contradansuri» de Beethoven și «Dansuri ungare» de Brahms. Dirijează **Iosif Conta.**

• Două recitaluri reunite în sala Studio a Ateneului, la 6 noiembrie. Pianista **Silvia Dumitrescu** cîntă Bach, Beethoven, Cèsar Franck și George Enescu, iar violoncelista **Alexandrina Guțu,** acompaniată la pian de **Elena Cosma** — Haydn și Beethoven.

• «I-auzi plaiurile cîntă» — atractiv și inedit program folcloric la 1 și 2 noiembrie în sala Palatului, cu ansamblul **«Perinița»** și **Gică Petrescu, Doina Badea, Margareta Pîslaru, Ion Bogza, Ana Balaci, Tudor Heica, Maria Pietraru, Ana Piuaru, Ștefania Rareș, Ștefania Stere,** soliști și soliste din Gorj, Baia-Mare, Caraș-Severin.

plastică

A patra premieră colectivă din ultimele trei luni de la galeriile de artă «Apollo» reunește cinci pictori. Grupul e eterogen. Poate ar fi interesant dacă, din cînd în cînd, ar fi reuniți aici artiști care manifestă în creația lor aceleași tendințe:

• **Mariana Petrașcu.** Acuarelele artistei sînt superbe ferestre deschise spre momente de concentrată emoție. Disimulînd elaborarea, ele au creditul spontaneității, iar desfășurarea armonică a umbrei și luminii, ritmul semnelor, le conferă o atmosferă de intensă poezie.

• **Vanda Sachelarie.** Artista expune șase lucrări, în aceeași manieră atît de personală. O pictură expresivă cu desfășurări dinamice, de la care singura excepție este «Orientala», o variație pe o temă atît de familiară picturii românești.

• **G. Tomaziu.** Din curgerea și jocul tușelor, din vraja rituală a culorilor se nasc naturile moarte sau peisajele artistului («Valea Argeșului», «La mare», «Către mănăstirile din Bucovina»), echivalențe ale unor sentimente ale contemplării sau exerciții de profundă puritate și lirism ca în cele «opt mere».

• **Lazăr Iacob.** Pe ecrane stinse care amintesc fresca, artistul imaginează — decorativ — peisaje și simboluri.

• **Ervant Nicogosian.** Cu cele cîteva lucrări pe care le expune, Nicogosian a rămas același creator de simboluri plastice, impregnate de sugestiile miraculosului și ale poeziei învăluitoare.

teatru

SILVIA CHICOȘ

• Silvia Chicoș nu mai este. Exuberanța ei, vocea aceea tînără, totdeauna voioasă, cu care se adresa copiilor din întreaga țară, ascundeau, de mulți ani, o suferință grea, lipsită de speranță. Actriță și cîntăreață înzestrată cu darul rar de a cuceri sufletele cele mai tinere, își măsura eforturile nu după puterile ei fizice, tot mai slabe, ci după dorința de a nu-și dezamăgi și de a nu-și părăsi micii admiratori. Cu nici o săptămînă înainte de a muri a apărut pe micul ecran în «dialogul Silviei Chicoș cu Silvia Chicoș», în care aborda, cu gingășia și cu delicatețea ei dintotdeauna, problemele adolescenței. Acum, totul s-a terminat. Un glas ingenuu, o figură expresivă, o mare sensibilitate, o artistă care iubea copiii și pe care copiii o iubeau: Silvia Chicoș.

CE PĂRERE AVEȚI ?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

— Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?

— Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1969?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1969, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. **Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.**
2. **Cea mai bună actriță romancă de film văzută în 1969.**
3. **Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.**
4. **Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1969.**
5. **Cel mai bun film românesc văzut în 1969.**
6. **Cel mai bun film străin văzut în 1969.**
7. **Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.**
8. **Cea mai bună actriță romancă de teatru văzută în 1969.**
9. **Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1969.**
10. **Cea mai bună interpretă romancă de muzică ușoară ascultată în 1969.**

• **Teatrul Național din Iași** în turneu la București, cu un repertoriu ce cuprinde drame de mare vibrație ca **Galileo Galilei** sau **Lungul drum al zilei către noapte,** comedii ca **Opinia publică** sau **Aterizare forțată,** alături de un basm popular ca **Stan Pățitul.** Repertoriu variat, o structurală omogenizare a interpreților tineri cu «veteranii» scenei ieșene.

• La mulți ani, «Țăndărică»! Săptămîna aceasta vechiul nostru prieten împlinește 20 de ani — 20 de ani de muncă și creații, 20 de ani de succese naționale și internaționale. Săptămîna aceasta a avut loc o trecere în revistă a succeselor teatrului nostru bucureștean de păpuși, în prezența unor reputați creatori din lumea întreagă.

• Și Teatrul de păpuși din Craiova sărbătorește 20 de ani de existență: 4 006 spectacole (67 de premiere) în fața a 819 713 spectatori, turnee peste hotare, participări la trei festivaluri internaționale, soldate cu premii. Cu premiera pe țară **Cuconițele mele dragi** de Valentin Silvestru, după I.L. Caragiale, teatrul spectatorilor craioveni de toate vîrstele inaugurează actuala stagiune în localul complet renovat.

• **Tichia cu clopoței** — o premieră pe țară cu o piesă de Pirandello mai puțin cunoscută. Lectura textului înfățișează încă o pagină pirandelliană închinată omului de rînd, omul uitat, pledînd pentru conștiința umană. Jucată de Teatrul din Bîrlad — în realizarea unui cunoscut cuplu de la televiziune (Lidia Ionescu — regia; Vasile Rotaru — scenografia)—distribuția cuprinde pe: C. Doljan, Livia Ungureanu, Ștefan Tivodaru, C. Petrican ș.a. Spectacolul va fi jucat și la București, în cadrul unui turneu.

• Hasdeu mereu în repertoriu. De astă dată la Teatrul din Baia Mare **Răzvan și Vidra,** montată de arădenii Dan Alecsandrescu și Sever Frențiu (scenografia are ca titulari pe Vasile Constantinescu și Tzenka Velceva).

televiziune

Recomandări, puține. Fiindcă de unde nu-i, nici Dumnezeu...

DUMINICĂ. Dinamo-Uta Frumos meci! Cu condiția ca Dumitrache și Domide... (14.30) • **Realitatea ilustrată** este șemnată astăzi de Tudor Vornicu. Personal. (17.10) • Prin **Interviziune,** departe peste hotare, ecouri ale «Sărbătorii vinului». Colaborează Ștefania Rareș, Mariana Bădoiu, Arcadie Donos, Mihai Mereuță ș.a. (20.00) • Mai circumspecți cu faimoasele **Trei stele,** vă recomandăm, totuși, filmul «Eterna Eva» cu Deanna Durbin și Charles Laughton (20.30) • Pe programul II, **Seară de teatru:** «Îngrijitorul» de Harold Pinter (19.30).

Adela Mărculescu

LUNI. Despre «Lunga vară fierbinte» ce ar mai fi de spus? Doar că se termină... (20.00) • Actualitatea teatrală este dezbătută sub un nou titlu; **Scena** (22.45).

MARȚI. **Seară de teatru:** «Regina de Navarra» de Eugène Scribe (19.50).

MIERCURI. **Telecinemateca:** Filmul lui Fred Zinnemann — «Apa de ploaie» — care a obținut numeroase și valoroase premii internaționale (20.00).

JOI. **A șaptea artă** este titlul nou al rubricii de noutăți cinematografice (20.30) • Cîntă Elena Caragiu și Sergiu Cioiu (21.40) • ...apoi cîntă **(Varietăți pe peliculă)** Yves Montand, Kalinka, Sammy Davis-jr. (22.25).

VINERI. Regizorul Eisenstein, intrat în istoria cinematografiei cu caracterizarea de genial, cu capodopera sa «Octombrie» (20.00) • Chopiniana. O emisiune muzical-coregrafică garantată de semnătura «Baletul Kirov din Leningrad» (22.10).

SÎMBĂTĂ. Carmen Stănescu, Elena Sereda, Valeria Gagealov. Ce se întîmplă cu ei? Nimic. Cîntă! (22.45)

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 44, etapa din 2 noiembrie 1969

I.	Elveția – Portugalia	x
II.	Dinamo Buc. – U.T.A.	x
III.	Polit. – F.C. Argeș	1
IV.	Crișul – Steagul roșu	1
V.	A.S.A. – Rapid	x
VI.	Jiul – Universitatea Cv.	1
VII.	Farul – Dinamo Bacău	1
VIII.	C.F.R. – Petrolul	x
IX.	Șt. Bacău – Metalul Buc.	2
X.	Metrom – Polit. Gl.	1
XI.	Metalul Tg. – Portul	1
XII.	Olimpia Satu Mare – Minerul B.M.	1
XIII.	Gaz metan – C.F.R. Arad	1

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

FLACĂRA-ALBUM

Rika Zarai — poezie și luciditate în muzica ușoară.

F
46
'69
FLACĂRA
ANUL XVIII
NR. 754
8 NOIEMBRIE 1969

...LISE ŞI... COINCIDENT
UNEI NOPŢI
MEDIE ÎN TR
R MUŞAT
Regia ar
GETA V
Decoruri:
arh. PETRE PĂ
Costume:
EUGENIA BAS
Ilustraţia muzicală:
LUCIAN ION
remiera
UL N
UCIAN
CIAN BLAG

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

nouă motonave într-un an

Vas fluvial de pasageri (300 locuri) comandat de NAVROM pentru curse de agrement pe Dunăre; urmează să fie predat pînă la 30 decembrie.

În aceste zile, la Șantierele navale-Oltenița a fost terminată construcția unei noi motonave fluviale de 5 000 tone. Este cea de-a 8-a navă de acest tip construită aici de la începutul anului. Vasului i se fac acum ultimele probe tehnice, urmînd ca peste două-trei săptămîni, poate și mai devreme, să părăsească șantierul. O altă motonavă fluvială de 5 000 tone — cea de-a 9-a, — ultima din seria de motonave fabricate în 1969, se află pe cale de construcție. În vecinătatea acesteia se găsește acum și o altă navă, de data aceasta fiind vorba de un vas de pasageri pentru curse pe Dunăre, cu o capacitate de 300 locuri, comandat de NAVROM cu termen de predare încă în acest an. (Alte asemenea două nave urmînd să fie livrate în 1970.) Vor reuși harnicii constructori ai Șantierului naval-Oltenița să termine la vreme vasele aflate în fabricație? Ce măsuri s-au luat pentru a nu se periclita realizarea planului anual la toți indicatorii? Mai ales că în cursul trimestrului I la acest șantier naval au fost stagnări în producție din cauza nelivrării la timp de către unii furnizori a tablei speciale din care se construiesc navele.

Răspunsul la întrebările de mai sus ni l-au dat ing. Ion Cristea, directorul șantierului naval, și ing. Pavel Petre, secretarul comitetului de partid. Am aflat cu acest prilej că acum cîtva timp colectivul șantierului, dezbătînd pe larg, concret și cu simț de răspundere toate problemele care le stau în față, și-a luat angajamentul să încheie anul cu planul realizat în proporție de 101,5% la producția globală, la producția marfă vîndută și încasată, cît și cu importante beneficii. De altfel, după primele trei trimestre cifra beneficiilor cunoscuse deja o creștere cu 2 milioane lei față de previziunile anterioare.

Pe ce se bazează aceste angajamente? Pe de o parte — ne împărtășesc interlocutorii noștri — pe măsurile luate pentru urgentarea aprovizionării cu materiale și utilaje necesare vaselor aflate în construcție (a 9-a motonavă și vasul fluvial de pasageri); pe de altă parte, pentru grăbirea lucrărilor propriu-zise de construcție a navelor, întrucît se apropie vremea rea, iar vapoarele, după cum se știe, se construiesc sub cerul liber. S-a trecut apoi, în unele sectoare, la două și trei schimburi de lucru. O altă măsură: etapizarea lucrărilor. Cu alte cuvinte: executarea diverselor operațiuni după un plan precis în fiecare loc de muncă, pentru ca nici un sector să nu rămînă în urmă față de celelalte.

Între timp — și aceasta constituie, de altfel, o noutate în domeniul construcțiilor navale — doi salariați ai șantierului naval, maistrul Ion Dulcețu și proiectantul Petre Pestrițu, au realizat o importantă inovație menită să grăbească procesul de fabricație și să reducă prețul de cost. Despre ce este vorba? Pînă acum, după terminarea construirii unei nave, motoarele vasului se încercau prin probe de marș pe Dunăre. Dură 36 de ore, și la această operație luau parte circa 100 de oameni, rupți de la alte lucrări. Or, cei doi inovatori au creat un dispozitiv cu ajutorul căruia încercarea motoarelor se va face de acum înainte fără a se mai parcurge zeci de kilometri pe fluviu, ci pe loc, chiar în timp ce nava se află legată la mal. Aceasta aduce: 1) economii de zeci de mii de lei; 2) se dă posibilitatea comisiei de recepție să ia în primire noul vas într-un timp mai scurt; 3) se folosesc în altă parte cei 100 de oameni care însoțesc vasul în călătoria de încercare.

Efecte practice în ceea ce privește termenele de livrare a viitoarelor nave? Conform planului de măsuri: 15 decembrie pentru predarea celei de-a 9-a motonave; 30 decembrie — pentru vasul fluvial de pasageri.

Așadar, în decembrie vom asista la inaugurarea a încă două nave de construcție românească realizate la Oltenița — ultimele din acest an.

F. URSEANU

se apropie termenul de intrare în funcțiune, dar...

Prin realizarea unui plan de investiții întreprinderea «Colorom Codlea» urmează să pună în funcțiune pînă la sfîrșitul celui de-al IV-lea trimestru o capacitate de 1 400 de tone.

Pînă la sfîrșitul anului mai sînt aproape două luni dar ritmul în care s-a lucrat pînă acum nu lasă posibilitatea de a se întrevedea realizarea acestei sarcini. Pe lista vinovaților se înscriu în primul rînd furnizorii care nu au predat la timp utilajele spre a fi montate, întreaga lucrare avînd o mare întîrziere. Și furnizorii sînt foarte mulți: uzinele «Grivița roșie» (are de predat 101 bucăți), uzinele «Vulcan» (5 bucăți), «Independența» (20 bucăți), Întreprinderea utilaj minier din orașul Dr. Petru Groza (2 bucăți), Uzina de pompe-București (15 bucăți) iar Ministerul Comerțului Exterior are de predat o întreagă gamă de piese solicitate: ventilatoare, circuite de reglat presiune și temperaturi, manometre, vacuumetre, electropompe cu roți dințate și în mod special alte elemente de construcție cerute de un cazan de apă fierbinte de 100 giga-calorii, care neputînd intra în funcțiune atrage după sine cîteva inconveniente: nu se vor putea face probele tehnologice; în momentul cînd va da frigul, constructorii nu vor mai putea lucra; iar cele 11 hectare de sere ale Întreprinderii agricole de stat-Codlea nu vor avea căldura necesară în timpul sezonului rece.

Constructorul, antreprenorul general I.S.C.M.-Brașov împreună cu beneficiarul au întocmit un plan de măsuri imediate pentru a suplini, pe cît posibil, deficiențele arătate mai sus: montarea conductelor se va face în lipsa utilajelor, acestea fiind reprezentate prin machete schematice, consumîndu-se desigur muncă și material în plus, dar cîștigîndu-se totuși timp; s-a propus uzinei «Grivița roșie» care are de predat utilajele cheie, dar care nu are oameni, ca o parte din piese să fie lucrate împreună cu beneficiarul pentru a se scurta termenul; s-au detașat muncitori din producție pentru punerea în funcțiune a cazanului de 100 giga-calorii și a CR-5, pentru aburul tehnologic.

Dar pentru că nu s-au eșalonat riguros aceste lucrări de pe șantier, constructorul se află într-o situație nu cu mult mai bună: termenul de predare al unei lucrări de finisaj — ca pardositul unor secții, instalațiile de ventilație, încălzire și gaz metan, racordurile la secții — s-a apropiat și chiar depășit, dar nefiind încheiată construcția interioară, lucrările sus-amintite nu se pot face, pentru că ne-am afla din nou în situația străzilor cu pavajul făcut și refăcut înainte și după canalizare. În schimb, în secțiile unde se pot face lucrările amintite și fără utilaje se execută atît pardoseala, cît și lucrările de canalizare care vor fi gata în ordinea intrării secțiilor în probele tehnologice.

Pentru a reuși să iasă din acest impas organizatoric s-ar cere ca pe viitor, chiar cel mai apropiat, colaborarea rațională între diversele întreprinderi furnizoare și respectarea termenelor de predare prevăzute în contract ca o datorie primordială.

Gh. ALEXANDRU

mașini agricole cu înalți indici calitativi

Persistă cu intensitate rezonanța cuvintelor exprimate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la adunarea populară organizată de Ziua recoltei în Piața Obor din Capitală. Problemele privind calitatea unor mașini agricole, proiectarea și asimilarea unor noi mașini reprezintă la ora actuală o preocupare de căpetenie pentru întregul colectiv al uzinei de mașini agricole «Semănătoarea» din București. Iată ce ne-a declarat în această privință tovarășul ing. Ion Căpățînă, directorul general al uzinei.

— Criticile privind calitatea unor mașini fabricate pentru agricultură con-

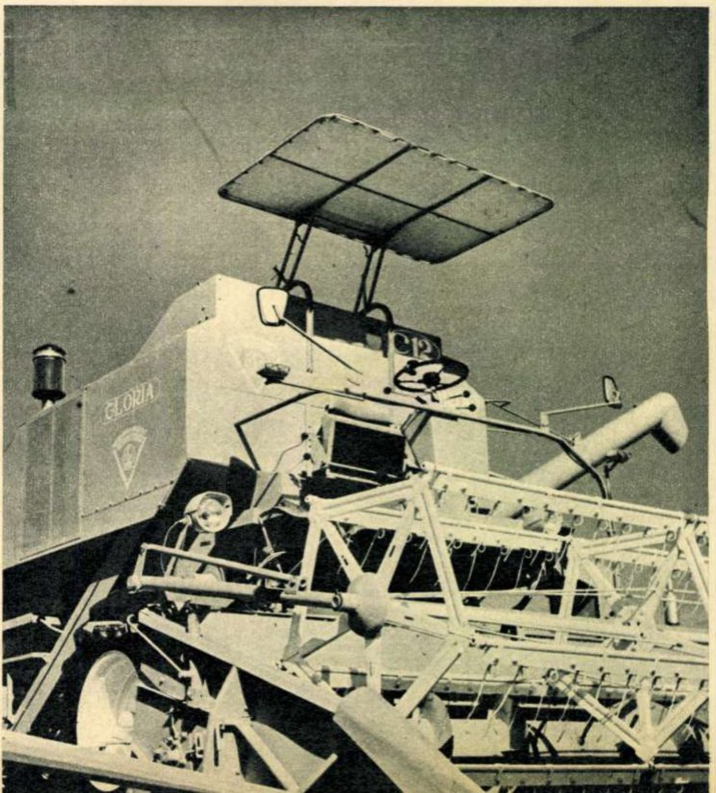

tinuă să formeze obiectul unei profunde analize în scopul eliminării deficiențelor semnalate. S-a trecut la înfăptuirea unui plan de măsuri concrete, cu eficiență imediată. Am sistat deja fabricația tipului de combină C-3care nu mai corespunde exigențelor actuale.

— Va fi înlocuit cu un alt tip de combină?

— Specialiștii noștri au și trecut la asimilarea unui tip de combină net superior tuturor tipurilor existente și care se situează la nivelul tehnicii mondiale. Combina C-12 introdusă în fabricație este dotată cu instalație hidraulică care permite reglarea din mers, ușoară și rapidă,a organelor tehnologice. Combinierul, poate să adapteze mașina la caracteristicile lanului de recoltat, fapt care va înlesni reducerea considerabilă a pierderilor de cereale. Combina C-12 posedă totodată un echipament modern de recoltarea porumbului, asimilat de asemenea în fabricație.

— Ce alte mașini vor fi asimilate?

— S-a asimilat în fabricație de serie un nou tip de motocositoare pentru plante și se află în diferite faze de proiectare și execuție alte echipamente pentru recoltat floarea-soarelui și orez, o mașină nouă de săpat gropi pentru plantații vitipomicole, un tip perfecționat de combină pentru recoltat cartofi, utilaje situate funcțional la un nivel calitativ mult superior față de cele existente.

— Cum sprijină cercetarea științifică uzinală acțiunea de îmbunătățire a calității mașinilor agricole?

— La uzina noastră, cercetarea științifică are un caracter aplicativ. Ea și-a stabilit obiective legate de sporirea eficienței economice și îmbunătățirea calității mașinilor fabricate. Pe această cale s-a obținut, de exemplu, perfecționarea produsului SPC-6, satisfacerea unor cerințe exprimate de beneficiarii externi, reducerea prețului de cost, importante economii de metal etc.

— Care este contribuția acțiunii de organizare științifică a producției la realizarea sarcinilor de plan?

— Specialiștii noștri au elaborat pînă acum 35 studii de organizare a producției și a muncii, din care 32 au și fost aplicate. Efectul acestora este cristalizat în obținerea unei producții globale suplimentare în valoare de 2 000 000 lei, livrarea peste plan a unei producții-marfă în valoare de 1 900 000 lei, sporirea productivității muncii cu 1,7% și depășirea angajamentelor luate în cinstea celui de-al X-lea Congres al P.C.R. Pentru elaborarea studiilor sînt mobilizate toate compartimentele interesate din uzină și este folosită cu succes experiența acumulată de alte întreprinderi cu specific asemănător. Sînt create condițiile pentru creșterea continuă a calității mașinilor agricole, pentru realizarea exemplară a indicațiilor date de conducerea partidului.

Gh. STOICOVICI

pluguri de 10000 ani

De cînd lucrează omul pămîntul? Cînd a folosit el pentru prima dată uneltele agricole?

De aproape un secol, diverși specialiști caută să dea răspunsuri cît mai exacte întrebărilor de mai sus. După cum se știe, neoliticul (epoca pietrei șlefuite) ne-a lăsat destule vestigii care dovedesc că mulți dintre stră-străbunii noștri — din cei care au trăit cu patru sau cinci mii de ani în urmă — cultivau plantele în mod organizat, folosind unelte. Ce se petrecea însă mai înainte, în epipaleolitic (perioada dintre paleoliticul superior și neolitic)? Nu se prea știe! Iată însă că o foarte interesantă descoperire arheologică făcută recent în zona românească a Porților de Fier pare să lămurească problema. Doi arheologi, Vasile Boroneanțu de la Institutul de arheologie al Academiei și Roman Ștefan, lector la Facultatea de istorie din Craiova, efectuînd săpături arheologice pe malul Dunării la Cazanele Mici (punctul Icoana, com. Ogradena, jud. Mehedinți) — zonă care va fi anul viitor inundată — au reușit să scoată la lumină unelte agricole care depășesc ca vechime neoliticul. Este vorba de mai multe brăzdare, «fabricate» din corn de cerb, a căror vechime, după aprecierea arheologilor, ar fi de aproximativ 10000 de ani — deci din epipaleolitic. Ele ar constitui — după afirmațiile acelorași specialiști — cele mai vechi «pluguri» descoperite pînă acum în Europa.

În același loc în afară de brăzdare au mai ieșit la lumină obiecte de artă și de cult confecționate din os (unele din ele gravate cu desene liniare) care au cam aceeași vîrstă cu primele «pluguri».

Lucrurile nu s-au oprit aici. Paralel cu săpăturile arheologice de la punctul Icoana, cercetătorul V. Boroneanțu a mai descoperit în aceeași zonă (în fața peșterii Veterani) — de data aceasta în colaborare cu arheologul Vincentzio Giancotti Tasone de la Centrul național de cercetări științifice din Paris — un alt depozit de unelte agricole străvechi, și anume din acelea pe care omul primitiv le folosea la scormonitul pămîntului. Ele ar fi aparținut unei comunități umane care s-ar fi stabilit aici, chiar pe malul Dunării, cu vreo 11000 de ani în urmă.

F.U.

Aici, la Icoana, între Muntele Ciucaru Mic și Dunăre s-au descoperit cele mai vechi «pluguri».

cînd beneficiarul așteaptă „ora 12“

Țesătoria «Mătasea populară» din București este o întreprindere ale cărei produse s-au bucurat în ultimii ani de frumoase aprecieri din partea specialiștilor și a consumatorilor. Cei 23 de creatori de desene pentru imprimeuri și contexturi, ce constituie colectivul de creație al fabricii, au realizat numeroase desene izbutite pentru țesăturile de mătase și triacetat, pentru cravatele și baticurile care vreme îndelungată au constituit obiect de critică din pricina lipsei de fantezie a creatorilor lor. Colecția expusă la EREN'69, ca și o serie de modele existente în magazine, stau mărturie că faza aceasta a fost depășită.

Întreprinderea a realizat în acest an succese și în ce privește realizarea principalilor indicatori ai planului de producție: în primele 9 luni ale anului planul a fost îndeplinit în proporție de 102,9% în ce privește valoarea producției globale, 103,2% la producția-marfă (dintre care 100,6% marfă vîndută și încasată), 102,7% în ce privește productivitatea muncii.

Care sînt însă perspectivele în ce privește îndeplinirea planului în cel de-al patrulea trimestru — trimestru hotărîtor pentru crearea premiselor realizării planului pe 1970?

Din păcate, nu strălucite. Contractele cu unii beneficiari — și în special cele încheiate cu I.C.E. «Romănoexport» — nu sînt totdeauna judicios defalcate pe cele 3 luni ale fiecărui trimestru, precizarea desenelor și mai ales a pozițiilor coloristice făcîndu-se de către beneficiari în «ceasul al 12-lea». Acest procedeu are urmările care îndeobște se cunosc: blocarea secțiilor fabricii cu țesături ce nu pot fi finisate, crearea de goluri de producție în unele secții, lucru în asalt în altele etc. Și totul se poate repercuta asupra calității produselor. Așa se întîmplă lucrurile și în momentul de față: «Romănoexport», care este beneficiara unui contract pentru 75 mii metri țesături, n-a reușit nici pînă la 20 octombrie să precizeze pozițiile coloristice, deși, conform contractului, la 10 noiembrie marfa ar fi trebuit să fie expediată.

Fabrica mai are și alte greutăți de învins, cum ar fi cele legate de calitatea unor materii prime. E vorba în special de firele de mătase naturală livrate de Filatura de mătase din Lugoj, cărora țesătorii de la «Mătasea populară» au a le reproșa multe în ce privește rezistența și elasticitatea.

«Mătasea populară» are de făcut față în 1970 unor sarcini sporite. Printre altele, productivitatea muncii va trebui să crească cu aproximativ 4%. Dacă nu se vor lua din vreme măsuri pentru ca piedici și scăderi calitative de felul celor arătate mai sus să fie înlăturate, greu de crezut că se vor putea atinge asemenea parametri de creștere a productivității muncii.

V. VIȘAN

La Fabrica de antibiotice din Iași: fiecare nouă șarjă să nu însemne doar o continuare a producției, ci și concretizarea imediată a unui pas înainte în concepție.

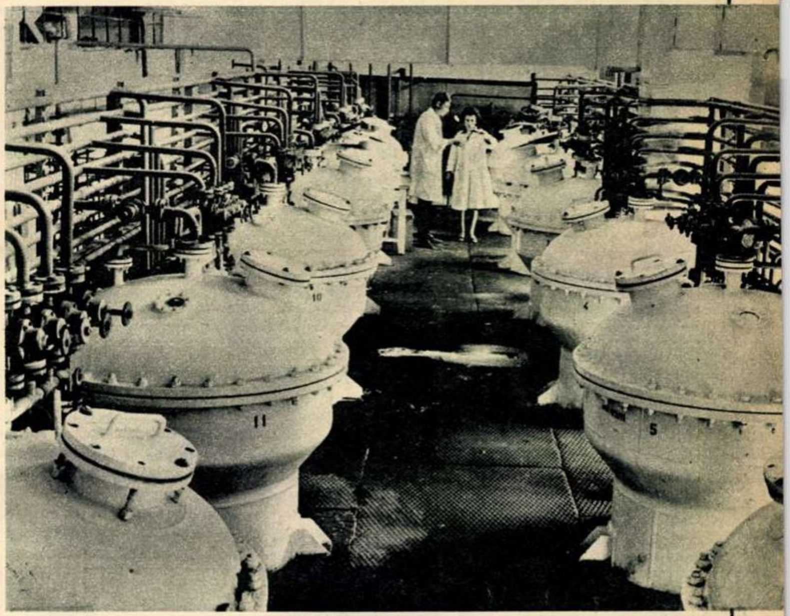

festivalul național de teatru - la brașov

Alături de unele texte cunoscute care au permis teatrelor din Sibiu și Ploiești spectacole reușite, la Brașov a fost prezentat unul dintre dramaturgii noștri foarte originali și foarte puțin jucați: D.R. Popescu.

«Croitorii cei mari din Valahia» de Al. Popescu în regia lui Dan Nasta a constituit un moment de rafinament artistic în care mișcarea scenică completa subtilitatea decorurilor lui Helmut Stürmer, amintind de miniaturile medievale. Spectacolul, atît de armonios, depășește cu mult intențiile cuprinse în text. Sebastian Papaiani a fost un voievod plin de personalitate și haz în limitele cerute de această istorie apocrifă, și Adina Rațiu — o doamnă Fleur plină de temperament, grație și nemulțumiri. Tot Dan Nasta ne-a oferit un moment de autentică poezie în recitalul Radu Stanca, deși selectarea unor prea multe poeme în care străbate obsesia morții nu are darul nici să învioreze, nici să adauge nimic în plus filozofiei proprii poetului, ce reiese și din alte poeme.

Dacă Teatrul de stat din Ploiești a prezentat prin «Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu în regia lui Emil Mandric un spectacol artistic de cea mai bună profesionalitate, regia Mariettei Sadova pentru «Coloana infinită» de Angela Plati la Teatrul dramatic-Brașov nu a reușit să ofere spectacolului pe un text expozitiv, lipsit total de dramatism, decît noblețea unor decoruri (Mircea Marosin) și a unor actori (Constantin Codrescu și Zoe Maria Albani).

Evenimentul etapei l-a constituit prezența Teatrului de stat din Tîrgu-Mureș cu «Acești îngeri triști» de D.R. Popescu. Piesa ridică momentul social-istoric, oglindit la un nivel general uman, la o filozofie a generației tinere, care în fața unor accidente ale existenței — triste, triste — își păstrează puterea interioară de a rezista, de a crede și de a lupta. În interpretarea tinerilor actori Ion Fiscuteanu (Ion) și Anca Neculce-Maximilian (Silvia) îngerii au fost nu atît triști, cît furioși și puternici în credința și setea lor de puritate. Acest mic colectiv actoricesc a demonstrat că de fapt dramaturgia românească originală bună există, dar că trebuie căutată.

Iuliana POP

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ
Actorul
Silviu STĂNCULESCU,
(vezi pag. 15)
Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scinteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scinteii».

ce demască nerambursarea creditului bancar

Fără nici o intenție preconcepută din partea noastră, interviul pe care ni l-a acordat tovarășul TRAIAN DANCAȘ, directorul adjunct al sucursalei județene Ilfov a Băncii Naționale, o dată cu ultima întrebare a spart canoanele clasice ale genului. Dar pînă la ea — ultima — au mai fost alte patru întrebări:

— Cum apreciați dv., ca specialist, rațiunea creditului bancar acordat întreprinderilor?

— *Firește, ca un ajutor temporar acordat întreprinderilor, ajutor care, alături de fondurile proprii, să asigure realizarea și depășirea sarcinilor de plan. Dar, țin să precizez, un ajutor care, la îndeplinirea termenului stabilit, trebuie — cu rigurozitate — rambursat băncii.*

— Precizarea dv. ne lasă să bănuim că sînt cazuri în care întreprinderile nu se prea comportă ca niște debitori corecți.

— *Există, și, din păcate, numeroase. Fabrica de conserve-Buftea datorează băncii 3 515 mii lei, ceea ce înseamnă un volum de împrumuturi restante echivalent cu 31% din fondurile proprii. Fabrica de conserve-Valea Roșie, Fabrica de zahăr-Giurgiu, Întreprinderea de industrie locală-Snagov și aceea din Brănești n-au restituit băncii împrumuturi ce se ridică — respectiv — la 2 062 mii lei, 8 950 mii lei, 1 776 mii lei și 811 mii lei. Sau, respectînd aceeași ordine, împrumuturile se ridică la 10%, 37%, 18% și 34% din fondurile acestor întreprinderi. Sînt nevoit să închei și acest răspuns tot cu o precizare: în cursul anului împrumuturile restante au fost și mai mari.*

— Care sînt cauzele?

— *În general, o slabă gospodărire a fondurilor de către întreprinderi. În special, cauzele sînt variate. Astfel, de pildă, aprovizionarea cu materii și materiale cu mult peste necesar ori aprovizionarea pentru produse fără desfacere asigurată constituie o categorie de cauze. Întreprinderea de industrie locală-Snagov deține materiale fără mișcare în sumă de 455 000 lei și stocuri fără desfacere în sumă de 217 000 lei — ceea ce reprezintă, în total, 40% din împrumuturile ei restante. Altă cauză: depășirea prețului de cost ca urmare a aprovizionărilor de la distanțe mari ori ca urmare a depozitărilor necorespunzătoare, care duc la degradarea produselor. Datorită acestui gen de cauze, Fabrica de conserve-Buftea înregistrează o depășire a prețului de cost de 1 295 mii lei, adică 36% din totalul creditelor restante, și a fost silită să recondiționeze circa 59 tone pastă de tomate. Exemplele pot continua.*

— Și banca? Cum reacționează, ca creditor păgubit? Ce metode folosiți ca să determinați întreprinderile beneficiare de credite să-și folosească rațional fondurile și implicit să-și achite la timp datoriile?

— *Facem verificări faptice de gaj la perioade cît mai scurte tocmai pentru a depista cît mai prompt gospodărirea defectuoasă a valorilor materiale. Aprofundăm controlul asupra modului de efectuare a operațiunilor de decontare, aplecîndu-ne special asupra cauzelor care determină refuzurile din partea beneficiarilor de produse. Analizăm, încă din perioada de elaborare a planului de contractări și de încheiere a contractelor de livrare, modul în care se determină necesarul de aprovizionări cu materii și materiale, tocmai pentru a preveni din timp atît cererile în plus de materiale cît și fabricarea de produse fără desfacere asigurată. Desigur, n-am amintit aici decît doar cîteva din căile folosite de noi, oamenii de bancă, pentru recuperările de împrumuturi restante, dar și pentru prevenirea restanțelor.*

Ultima întrebare n-o mai adresăm tovarășului director Dancaș — căruia, pentru amabilitatea de a ne fi acordat o jumătate de oră din timpul domnieisale, îi mulțumim — ci celor care răspund de destinele întreprinderilor mai sus-citate:

— De ce l-ați silit pe interlocutorul nostru să ne dea și răspunsuri neplăcute?

I. NICOLAIE

„macul roșu" și surprizele

Fabrica de produse cosmetice «Macul roșu» ne-a răsfățat în ultimii ani cu o serie de surprize plăcute. Numai dacă amintim produsele lansate în anul în curs — apele de colonie «Eva 1001» și «Eva 1002», emulsia «Nonodor» în flacon cu bilă, emulsia pentru mîini «Darclée», laptele de toaletă «Farmec», pudrele extrafine «Tenofin» (compactă) și «Darclée» (pulbere), spray-ul «Ozon» pentru parfumarea încăperilor ș.a. — și e suficient pentru a putea aprecia cum trebuie strădaniile colectivului vechii fabrici bucureștene. La aceste surprize plăcute făcute consumatorilor — și în special celor aparținînd sexului frumos — trebuie să adăugăm, pentru a putea aprecia întru totul rezultatele muncii acestei întreprinderi, succesele obținute, în primele 9 luni ale anului, pe linia îndeplinirii planului la principalii indicatori. Și, mai ales, să adăugăm surprizele de sezon pe care «Macul roșu» le pregătește în prezent.

În «Luna cadourilor» din acest an vom putea oferi soțiilor, logodnicelor și prietenelor noastre cîteva noi produse de calitate elaborate de «Macul rosu». E vorba în primul rînd de produsele — aflate în faza de omologare și definitivare a prețului — din seria intitulată «A.B.C...». Sînt 6 produse noi și anume: fardul lichid (tip Eyeliner) pentru conturarea ochilor, batonul și fardul compact pentru pleoape, fardul pentru obraz, pudra compactă și roșul de buze. Fiecare dintre aceste produse — prezentate în ambalaje moderne, foarte atractive — este fabricat în mai multe nuanțe (numai roșul de buze, de pildă, este produs în 15 nuanțe, dintre care 6 sideturi). În acelasi timp la «Macul roșu» se mai pregătesc pentru omologare: pudra compactă extrafină «Eva» (în 4 nuanțe); pudriera cu oglindă și perniță din blană fină, prevăzută cu pudră compactă sidef pentru fardul de seară «Dalia»; un atomizor cu parfum de toaletă ș.a.

Veștile acestea sînt bune. Consumatoarele se întreabă însă dacă nu se va petrece și cu aceste produse același fenomen care s-a petrecut cu un altul, lansat cu mult succes acum un an și care niciodată nu poate fi găsit în întreaga gamă solicitată. E vorba de vopseaua pentru păr «Cromoplatin».

Aceeași întrebare am pus-o și noi direcției fabricii. Din răspunsul primit am aflat că primii vinovați sînt... consumatorii (a se citi la... feminin). Succesul produsului a fost atît de mare, încît comerțul a solicitat fabricii o cantitate dublă față de cea contractată inițial. Or, fabrica n-a putut face față acestei cereri, neavînd asigurată cantitatea de coloranți necesară. Perspectivele de satisfacere a cererii pieței cu «Cromoplatin» (ca și cu «Tonal», de altfel) nu sînt nici în prezent prea strălucite. Aceiași blestemați de coloranți, care ar trebui să fie livrați fabricii de către I.C.E. Chimimport, continuă să lipsească. «Macul roșu» dispune de fondurile valutare și de toate aprobările necesare pentru achiziționarea lor. Dar, din păcate, cantitățile de materie primă pe care le necesită sînt cu mult prea mici, prea neînsemnate, pentru a stimula în suficientă măsură interesele celor ce le livrează!

Ce păcat că o buturugă mică — de cele mai multe ori e vorba de cantități de materii prime ce se exprimă doar la nivelul kilogramelor! — poate să răstoarne cîte un car întreg de realizări!

S. IVAN

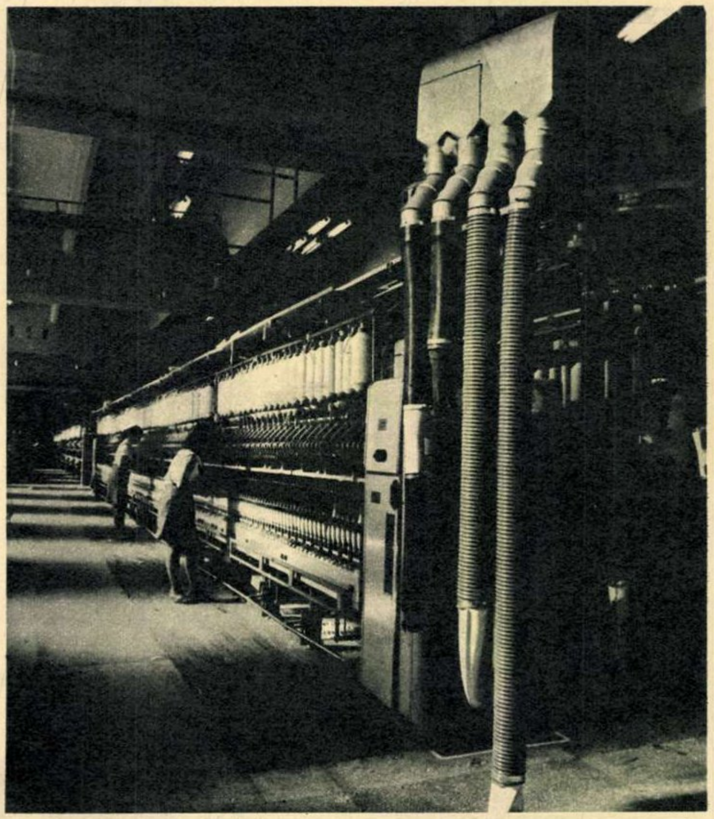

La Oltenița se construiește un important obiectiv al industriei ușoare: o filatură modernă proiectată să producă anual 7 410 tone fire bumbac.
În fotografie: secția ringuri, intrată anul acesta în producție.

două distincții

Juriul celei de-a III-a ediții a Concursului internațional de vioară Tibor Varga, care s-a desfășurat de curînd în orașul Sion din Elveția (juriu din care au făcut parte personalități de seamă ca Tibor Varga, Pierre Colombo, Lukas David, Georges Haenni, Nicolas Lagger, Nelly Soeregi, A.M. Grunder), a acordat cele mai importante distincții ale acestei prestigioase competiții — *premiul I și premiul II* — reprezentanților țării noastre, respectiv Ladislau Kiss și Silvian Ițicovici.

Performanțele obținute de violoniștii români au fost deosebit de apreciate, trezind un larg ecou atît în rîndul specialiștilor, cît și al publicului și presei din Elveția care a subliniat calitățile excepționale ale celor doi interpreți. Reamintim că Ladislau Kiss este profesor la Conservatorul «Gh. Dima» din Cluj iar Silvian Ițicovici, distins cu premiul al II-lea, este în vîrstă de 19 ani și se mai află pe băncile Conservatorului de muzică «Ciprian Porumbescu» din București, ambii violoniști deținînd și alte premii internaționale.

La remarcabilul succes al Concursului internațional din Elveția, reprezentanții României au adus astfel o prețioasă contribuție.

N. SANDU

zilele culturii sovietice

Manifestările din cadrul Zilelor culturii sovietice organizate în ţara noastră se bucură de un deosebit interes. Cu prilejul acestui important eveniment au sosit mai mulţi artişti plastici, compozitori, scriitori şi cineaşti care s-au întîlnit şi se vor întîlni cu reprezentanţi ai vieţii noastre publice, cu oameni de artă şi cultură.

La 24 octombrie a avut loc la cinematograful «Republica» din Capitală deschiderea Festivalului filmului sovietic cu filmul «Să trăim pînă luni». De asemenea în oraşele Piteşti, Cluj, Braşov şi alte localităţi din ţară au fost programate reprezentaţii ale Festivalului filmului sovietic, cu participarea unor delegaţii de cineaşti sovietici. La 3 noiembrie s-a deschis în Capitală expoziţia de fotografii artistice sovietice, iar în sala Ateneului român a fost prezentat, în aceeaşi zi, concertul Filarmonicii de stat din Leningrad, sub conducerea lui Evgheni Mravinski, artist al poporului al U.R.S.S., laureat al Premiului Lenin. În rîndul soliştilor s-au aflat pianistul Dmitri Başkirov şi violoncelista Karine Georgian, care îşi vor da concursul şi în cadrul altor concerte în cîteva din oraşele ţării.

În sala Dalles din Capitală s-a deschis expoziţia «Arta decorativă în U.R.S.S.» care cuprinde lucrări de ceramică şi porţelan, sticlă şi metal, bijuterii, goblenuri şi covoare, realizate de artişti plastici din toate republicile unionale.

Închiderea Zilelor culturii sovietice va avea loc la 12 noiembrie printr-un spectacol prezentat de colectivul de dansuri «Iunost» al Casei de cultură a învăţămîntului profesional-tehnic din Leningrad, laureat al celui de-al IX-lea Festival al tineretului şi studenţilor de la Sofia. Între protagonişti se numără Batîr Zakirov, artist al poporului al R.S.S.-Uzbece, Andrei Hramţov, solist al Operei din Leningrad, Inga Demianova, interpretă de cîntece populare ruseşti.

Săptămîna aceasta au avut loc în ţară adunări festive, în cadrul manifestărilor prilejuite de cea de-a 52-a aniversare a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.
La adunarea ţinută la clubul uzinelor «Republica» din Capitală — de la care prezentăm o imagine — au vorbit ing. Nicolae Matei, directorul tehnic al uzinei, şi I.S. Ilin, ministru consilier al Ambasadei Uniunii Sovietice.

TRAIASCA PRIETENIA FRATEASCA
SI COLABORAREA MULTILATERALA
ROMANO-SOVIETICA

sala paşilor pierduţi

CA-N FILME! Un locuitor al oraşului Turda citea pe stradă numărul din 18 octombrie a.c. al ziarului «Informaţia Bucureştiului». La cunoscuta rubrică de ştiri judiciare era anunţat furtul maşinii cu număr de circulaţie 4-B-9414. Ridicînd privirea, a constatat cu uimire că în faţa lui era parcat chiar automobilul reclamat. Pînă să ia o hotărîre, maşina a dispărut. Vigilentul cititor a anunţat serviciul orăşenesc de miliţie, care, operativ, a alertat posturile de miliţie şi locurile de popas turistic limitrofe. Nu după multă vreme prezenţa maşinii a fost semnalată la cabana «Cheile Turzii». O grupă de miliţieni s-a deplasat de îndată pe urmele fugarilor şi i-a găsit aşezaţi la masă. Erau Nicolae Popescu şi Gheorghe Mareş, evadaţi cu patru zile înainte din penitenciarul Văcăreşti. Surpriza a fost reciprocă şi a continuat la cercetarea bagajelor: 12 ceasuri, 2 aparate de radio, un aspirator, multe alte obiecte în valoare de aproximativ 30 000 de lei. Evadaţii furaseră maşina din Bucureşti şi, în drum spre locurile pitoreşti din Munţii Apuseni, au mai comis o spargere la poalele Făgăraşului, în comuna Arpaş.

AUTORI NEIDENTIFICAŢI au încercat să-l omoare pe Ioan Marchiş, azvîrlindu-l în Someş. Fapta s-a petrecut la Cluj, în seara zilei de 19 octombrie, pe puntea ce traversează rîul amintit, între str. Karl Marx şi Parcul Feroviarilor. Victima este internată în spital şi se află în stare gravă. Se fac cercetări, orice relaţii sînt preţioase.

*

ÎN URMA notei publicate în numărul 44 al revistei noastre despre crima de la Săftica, sîntem informaţi că Procuratura judeţeană Ilfov anchetează în aceeaşi cauză — sub stare de arest — şi pe Constantin Dumitru, zis Traian (care, de asemeni, participă pentru a doua oară la asasinarea unui om), şi Vlad Dionisie. O menţiune despre modul de efectuare a urmăririi penale: criminalul îşi aruncase cuţitul într-o groapă acoperită cu buruieni şi vrejuri de mure, la o distanţă destul de mare de cadavru; a fost găsit după ce întregul teren a fost cosit şi scotocit, centimetru pătrat cu centimetru pătrat, la capătul a două zile de căutări.

Sergiu ANDON

la griviţa roşie
măsurile încep să se înfăptuiască

Am consemnat în unul din numerele trecute ale revistei noastre măsurile stabilite de Comitetul de direcţie al uzinei «Griviţa roşie» în vederea recuperării rămînerilor în urmă şi realizării integrale a planului anual. O nouă vizită întreprinsă de reporterii noştri la aceeaşi unitate industrială ne oferă posibilitatea de a vă informa despre rezultatele obţinute între timp.

Uzina îşi propusese să se ocupe de ridicarea calificării a 120 de strungari şi frezori tineri. Pentru aceasta s-au numit deja instructori care-i supraveghează şi-i îndrumă, dînd un ajutor permanent absolvenţilor din promoţia 1969 şi elevilor din anul al III-lea care au făcut practică în vara aceasta în uzină. Dintre aceşti tineri cîţiva s-au evidenţiat, pot lucra piese complexe, de categoria a V-a, deşi sînt la începuturile meseriei.

Am reorganizat — ne-a spus ing. Ioan Popovici, inginerul şef al uzinei — schimburile, punînd în frunte maiştrii, împărţind în mod echilibrat meseriaşii cu experienţă şi începătorii. S-au luat măsuri ca secţia sculărie şi serviciul sculer şef să execute numărul necesar de scule şi dispozitive cu care muncitorii angajaţi recent să-şi desfăşoare în bune condiţiuni activitatea. Atît pentru ei cît şi pentru muncitorii mai vechi care dau rezultate necorespunzătoare se vor organiza cursuri de ridicare a calificării. În cadrul unor acţiuni mai largi de reorganizare a secţiilor s-au format echipe restrînse din muncitori bine pregătiţi care se vor ocupa de utilajele mai complexe. Simţim pe mai departe nevoia meseriaşilor cu calificare ridicată: cel puţin 20 strungari, 10 frezori, pe care nu avem posibilitatea să-i formăm imediat şi de care avem mare nevoie. Am început reorganizarea atelierului de debitare centralizată de table în secţia cazangerie, prin completarea efectivului cu oameni detaşaţi sau transferaţi din alte compartimente, astfel încît să se asigure lucrul şi în schimbul al III-lea. În secţie se vor transfera din alte sectoare unele utilaje necesare sau vom achiziţiona altele, ca foarfecă, ghilotină, o maşină de copiat direct de pe desen, cu celulă fotoelectrică etc. Continuăm organizarea debitării centralizate a profilelor prin reamplasarea utilajelor aferente, completarea efectivelor şi organizarea lansării grupate a diverselor profile. Aceasta va duce la reducerea forţei de muncă şi a timpului şi la realizarea de economii.

Pentru o mai bună organizare a procesului de producţie vom realiza în secţii un decalaj de lansare a documentaţiei cu 30 de zile înaintea începerii executării.

Acestea sînt cîteva din măsurile actuale care alături de intensificarea eforturilor generale vor duce la îndeplinirea planului anual la toţi indicatorii.

Petre ANGHEL

F03

Ce plan de măsuri aţi adoptat în vederea recuperării restanţelor şi pentru îndeplinirea la termen şi în bune condiţiuni a planului de producţie?

Ne răspund:

Tov. Valeriu LEONTE, ing. şef la Combinatul de fibre artificiale — Brăila:

— Printre problemele curente vă informăm că am trecut la întocmirea unui urgent plan privind aprovizionarea cu piese de schimb din ţară şi de peste hotare. În acest sens se întreprinde o acţiune concentrată pentru asimilarea de piese de schimb din ţară pentru a nu mai fi necesar importul acestora de la furnizorii externi. În legătură cu materia primă se urmăreşte realizarea unor contracte de lungă durată cu furnizorii pentru obţinerea unei uniformităţi de aprovizionare. Pentru recuperarea unor rămîneri în urmă la producţia de celofibră se va pune în funcţiune o instalaţie de apă demineralizată la Fabrica de reţele cord. Concomitent cu acest fapt va avea loc omologarea şi confecţionarea unor bobine pentru firul cord, pe care pînă acum le procuram din străinătate. La Fabrica de sulfură de carbon se aplică un complex de lucrări de mărire a randamentului de recuperare a sulfurii de carbon din gazele reziduale.

Tov. Dumitru COJOCARU, ing. şef la Fabrica de osii şi boghiuri — Balş:

— Întrucît pe primele trei trimestre sarcinile de plan la construcţii şi montaj nu au fost îndeplinite, s-a alcătuit un grafic care prevede urgentarea utilităţilor în aşa fel încît: 1) linia tehnologică pentru forjarea roţilor să înceapă probele tehnologice la 20 noiembrie; 2) linia de forjare a osiilor de cale ferată să-şi înceapă activitatea pe data de 25 noiembrie.

Graficul mai cuprinde şi alte elemente de maximă însemnătate pentru activitatea productivă ca, de exemplu, aprovizionarea cu energie electrică, gaze, apă, aer comprimat, aprovizionare care asigură începerea probelor tehnologice, terminarea halelor industriale, montarea utilajelor, dotarea locurilor de muncă cu s.d.l.-uri.

N. IANCU

CAUZE ŞI EFECTE

de C. BOZBICI

Fotografii de Marcel CONCIU—Arad

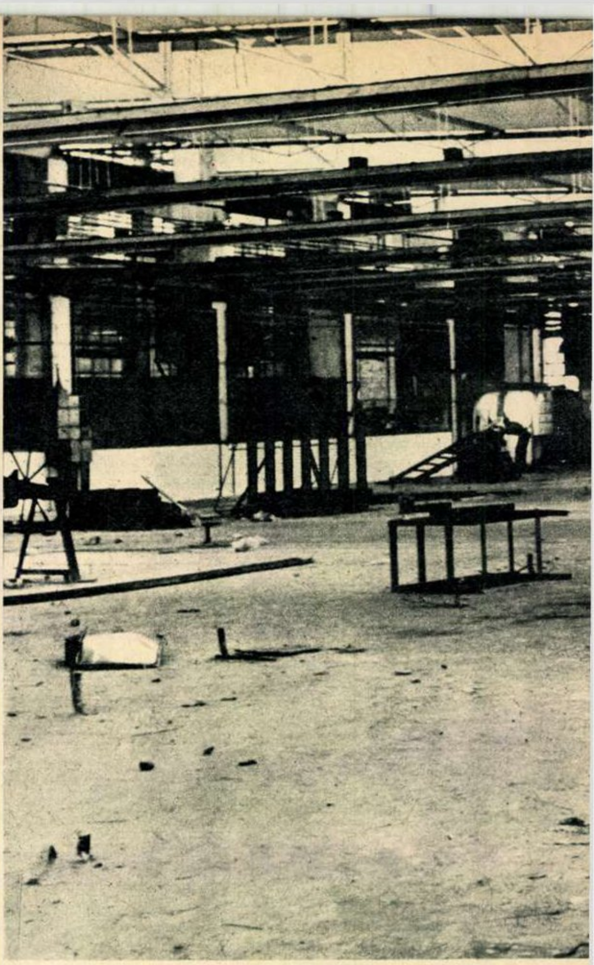

Atelierul de sculărie. ▶
Constructorul trebuia să-l predea amenajat uzinei la 1 septembrie...

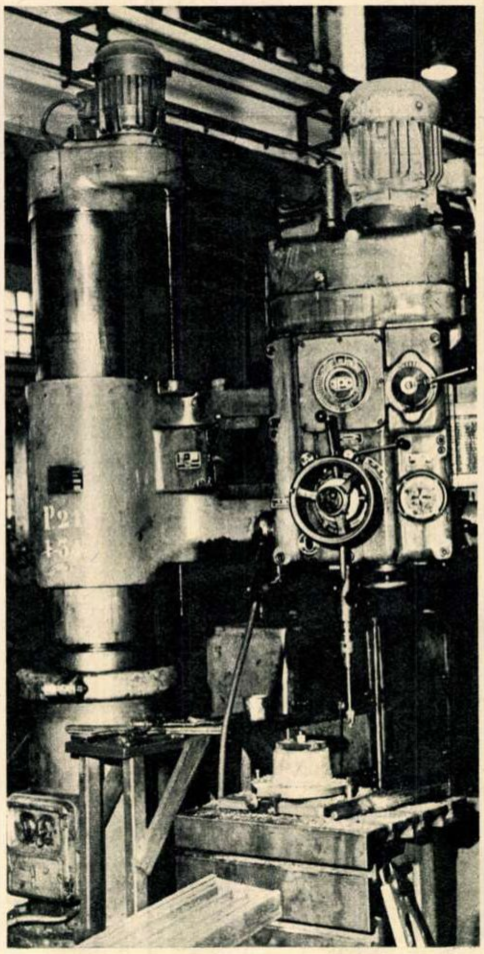

Secţia II C. O maşină de găurit care nu funcţionează. Cauza? În ziua de 24 octombrie, cînd a fost făcută această fotografie, I. Bartucz lipsea (nemotivat). Urmarea: dereglarea fluxului tehnologic al întregii secţii.
▼

Atmosfera e sub presiune. Se simte peste tot, dar mai ales în nucleele de conducere ale uzinei, ale secţiilor, că oamenii sînt preocupaţi, mobilizaţi. Dincolo de amabilităţile de rigoare, o oarecare nervozitate politicos disimulată. E o impresie pe care gazetarul o receptează după o zi sau două de conversaţii şi întrevederi în uzina «Strungul» din Arad. Nici inginerii, nici maiştrii nu prea au chef de vorbă, nici poftă să răspundă la aceleaşi întrebări care, de cîteva săptămîni, li se pun mereu verbal sau pentru rapoarte: care e cauza că indicatorul X sau Y n-a fost îndeplinit? Cert este că analiza indicatorilor de bază arată — pe nouă luni — o situaţie dificilă: producţia globală îndeplinită numai 99,7% (cu 500 000 lei sub plan), producţia-marfă vîndută şi încasată: 88,3% (nerealizări: 19 milioane), productivitatea muncii:97,6%...

COLABORĂRI DEFECTUOASE

În epoca marilor industrii pe care o trăim, a dezvoltării impetuoase a tehnologiilor, colaborarea este o parte integrantă a procesului economic. Nu poţi produce tot şi nevoia partenerilor care să furnizeze diferite repere ale aceluiaşi agregat se impune de la sine. E de la sine înţeles că aceşti parteneri — vrînd-nevrînd — deţin în mîinile lor una din pîrghiile care poate asigura succesul sau eşecul unui plan. Este deci, în ultimă instanţă, o problemă de morală socială ca un colaborator să se achite de angajamentele care şi le-a asumat la termen şi respectînd în acelaşi timp şi calitatea. «Nu intenţionez să estompez propriile noastre slăbiciuni — ne spune inginerul-şef al uzinei, Ion Blăgăilă — dar unii dintre partenerii noştri ne-au făcut şi ne mai fac încă mari dificultăţi. Nu numai că sute de repere nu ne-au fost şi nu ne sînt livrate la termen, întîrziindu-ne deci cu multe săptămîni, fapt care bineînţeles se reflectă în îndeplinirea ritmică a planului, dar partenerii noştri ne creează dificultăţi şi în ceea ce priveşte calitatea. Uzina de utilaj de morărit Topleţ, unul dintre partenerii noştri importanţi, livrîndu-ne piese de calitate necorespunzătoare, ne-a obligat în trimestrul II, de exemplu, să turnăm noi înşine în uzină

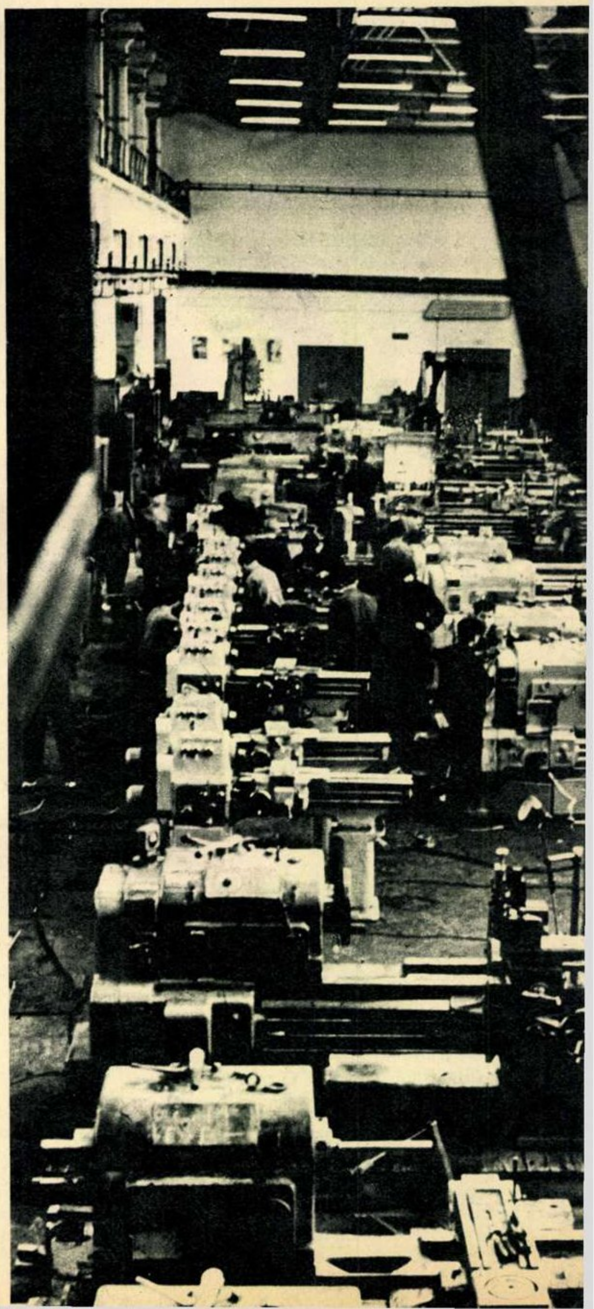

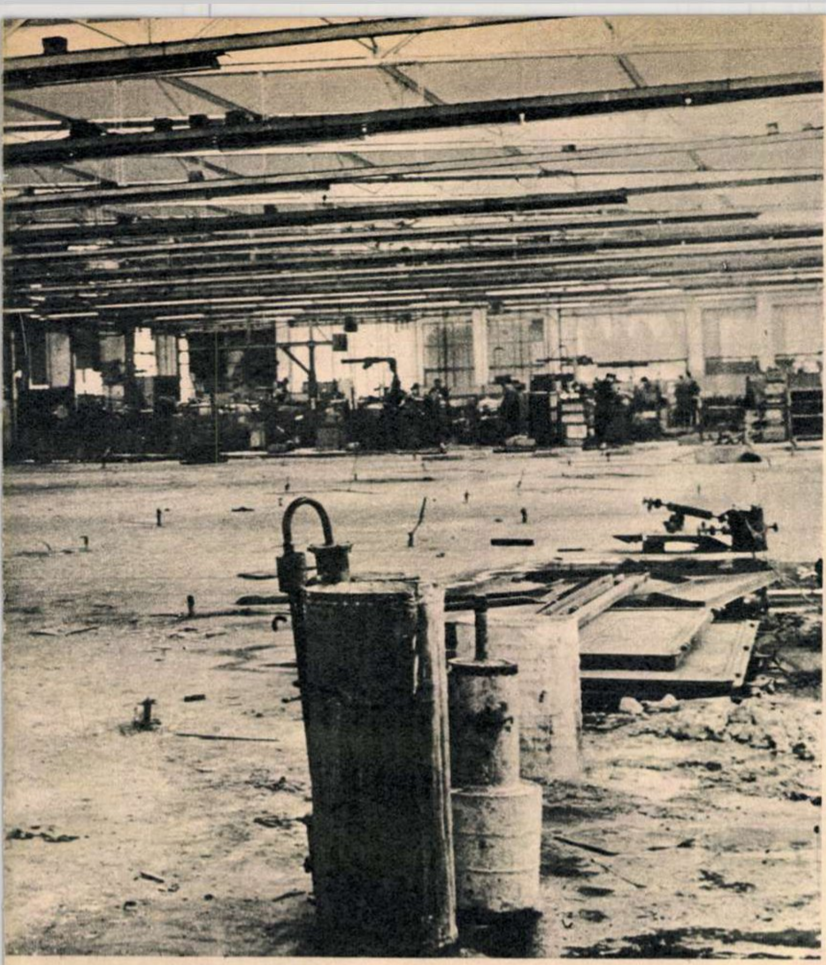

seriile a circa 11 repere (sania transversală și sania nortcutit de la S.N.-320, lagărul de la S.N.-630 etc.). Aceasta nu e o mutare simplă, cum s-ar părea la prima vedere. În primul rînd, s-a încărcat capacitatea de turnare a uzinei, în al doilea rînd, operațiile se fac cu ore suplimentare, în al treilea rînd, aproape că se dublează efortul normal al lucrătorilor din turnătorie».

Uzina de la Topleț după toate probabilitățile — dacă între timp M.I.C.M. nu va lua măsuri hotărîtoare — va periclita și în viitor producția strungului S.N.A.—500 pentru care are contract să execute cîteva repere: picior mare, capac, cutie de viteză etc. Preluînd turnarea acestor piese uzina arădeană va fi obligată să-și greveze din nou turnătoria cu 422 tone, exact capacitatea pe o lună.

Dar iată și reversul medaliei, cînd nu colaboratorul e cel vinovat. 6 tone de materiale (suportul-lampă pentru S.N.—630—800) sînt turnate și așteaptă să fie ridicate de la întreprinderea Crasna-Carei. Uzina are urgentă nevoie de acestea la montaj. Dar cine să le transporte? Neacoperind tonajul unui vagon nu se pot transporta pe C.F.R.; uzina nu poate trimite un camion gol pînă la Carei pentru că e pasibilă de amendă. I.R.T.A. e angrenată în campania de toamnă, n-are mașini disponibile. Și iată cum se creează o situație practic de nerezolvat!

În uzina arădeană, în plină transformare, lucrează un șantier de construcții pentru amenajarea unui atelier de sculărie. Contractul trebuia îndeplinit la 1 septembrie, însă lucrările mai trenează încă. Constructorul care trebuia să efectueze mici reparații și transformări nu pare a fi prea interesat, el realizîndu-și valoarea contractelor în lucrări curente cerute tot de uzină. Dar nici uzina nu s-a grăbit să mute un grup de strungari ca să faciliteze constructorului refacerea pardoselii, instalația de forță și alte instalații sub cota zero. În concluzie, șantierul și uzina se deranjează reciproc. În dauna cui?

CONȘTIINȚA ȘI FACTORUL TIMP...

Ce este o zi pierdută în lungul șir al unui an? Aproape nimic, am fi tentați să zicem. O cantitate infimă și de cele mai multe ori recuperabilă prin efort. Să fie chiar așa? O zi, sau mai precis o zi de muncă, deci 8 ore pierdute, la o analiză fie ea cît de sumară, se poate vedea că că are repercusiuni imediate asupra ritmicității producției. Iată un exemplu: găuritorul Carol Cojocaru de la secția II C a lipsit o zi. Din această cauză nu s-au putut realiza cinci axe principale, care urmau să fie predate secției de montaj și s-au întîrziat cinci strunguri. Cinci strunguri înseamnă o zi de producție-marfă sau un milion de lei... Deci o zi, se pare, nu este numai o simplă zi...

32 800 ore absențe nemotivate pe uzină (în 9 luni)... Situația nu e de loc strălucită. Indicele de utilizare a fondului de timp la mașini variază la uzina arădeană între 52 și 64%, față de peste 70% cît se înregistrează în ramura de mașini-unelte.

Făcînd un sondaj statistic în prealabil ni se furnizează următoarele cifre: întîrzieri sau plecări: 1 263 ore (trim. I), 1 192 ore (trim. II), 1 197 ore (trim. III); absențe nemotivate: 2 200 ore (trim. I), 4 168 ore (trim. II), 8 304 ore (trim. III).

— De ce credeți că lipsesc nemotivat oamenii? — I-am întrebat pe inginerul Alex. Papiu, șeful secției II C.

— Absențele nemotivate se datoresc mai multor cauze și trebuie analizate selectiv după grupe și vîrste. Absențele sînt un fenomen preocupant, ele pot avea cauze obiective, dar și subiective. Aș porni de la o constatare. Cei cu înclinări mai frecvente pentru absențe sînt tinerii, noii angajați. Aș opina că pe lîngă diverse cauze aceștia nu cunosc legislația muncii, în pofida faptului că la intrarea în uzină li se face un instructaj. Dezbaterea acestei legislații în cadrul orelor de dirigenție de-a lungul anilor de școlarizare la școlile profesionale ar tempera, după părerea mea, abuzul de absențe. Apoi colectivitatea ar trebui să-și exercite cu mai mare forță opera de fortificare a conștiinței. Majoritatea zdrobitoare a tineretului pe care o absoarbe uzina este de la țară. În procesul de urbanizare are loc și o anumită «dezrădăcinare», o trecere dintr-un mediu în altul, și, implicit, ieșirea de sub controlul familiei. Tinerii se trezesc liberi. De cele mai multe ori ei înșiși sînt puși în fața situației de a lua hotărîri. Și aici intervine conștiința. Trebuie remarcat că adeseori cei care ne încarcă la absențe și ne viciază «fondul de timp» sînt tineri foarte pricepuți, buni meseriași. Scrob Liviu e un excelent frezor dar este un risipitor de timp mai ales în schimbul III. Ori absentează din cînd în cînd, ori doarme. Stînd de vorbă cu el invocă motive care ar putea fi plauzibile. Dar adevărul este că nu știe să-și organizeze timpul, îl irosește și se prezintă obosit la uzină. E și aceasta o chestiune de conștiință. Sau Francisc Arnold. Borwerkist bun, dar sîmbăta se «topește» mai devreme, iar uneori lunea vine complet surmenat. S-ar putea pune întrebarea: ce facem noi? Bineînțeles că stăm de vorbă, explicăm, dar ar trebui creată o opinie a întregii colectivități. Și asta deoarece pentru realizarea unui indicator de plan nu răspund numai cutare sau cutare șef de secție, ci, după opinia mea, și fiecare dintre muncitori...

Analizînd indicele de utilizare a timpului se constată că el variază pe trimestre între 93,5 și 95,4%. Este clar că absențele au aici o pondere importantă. La fel și lipsa de disciplină. Faptul că 67% din forța de muncă pe care o utilizează uzina are o vechime sub trei ani nu poate fi invocat ca un motiv capital. O mai bună organizare a locurilor de muncă, introducerea unei discipline mai ferme se impun ca o necesitate imperioasă.

Un studiu sociologic detaliat ar scoate în evidență și alte motive ale încălcării disciplinei. Ne vom opri doar la unul dintre factorii externi, dar care contribuie la risipirea multor ore de producție. Uzina «Strungul» se află într-o zonă industrială întinsă a Aradului. Mijloacele de transport se retrag din această zonă la ora 23,30 — 23,45. Dar schimbul II își termină programul la ora 23,30. Ca să nu scape tramvaiele sau mașinile, mulți dintre salariați pleacă mai devreme. Situația e mai acută în lunile de iarnă. În consecință, municipalitatea ar trebui să studieze posibilitatea prelungirii orarului mijloacelor de transport.

MĂSURI

În urma analizei celor trei trimestre ale anului, s-a constatat că uzina mai este datoare beneficiarilor cu 429 de strunguri.

Care sînt măsurile ce au fost luate?

— Ele sînt numeroase și menite să înlăture rămînerile în urmă — ne-a spus inginerul-șef Ion Blăgăilă. Greutățile pe care le-am avut în trimestrele I și II datorită calității unor piese turnate la produsul S.N.-250 au fost înlăturate prin execuția unor repere în uzină. Îmbunătățind în mod corespunzător calitatea acestui produs am rezolvat una dintre problemele care ne-au adus multe pierderi și întîrzieri. Au fost înlăturate în bună parte strangulările de la atelierul de debitare prin achiziționarea unor utilaje care au dublat capacitatea atelierului. De altfel, cu sprijinul centralei industriale, uzina a fost dotată și cu alte mașini.

În secția de prelucrări mecanice au fost luate măsuri de creare a două linii de fabricație, iar la secția de montaj lucrările au fost individualizate — în limita în care posibilitățile au permis — pe fiecare muncitor, întărindu-se în acest fel controlul.

Dotîndu-ne cu agregate complexe, cum este mașina de găurit și alezat cu ax orizontal — pentru care nu aveam muncitori corespunzători — am specializat pe cîțiva dintre cei care lucrau la alte mașini. În sfîrșit, prin diversele măsuri aplicate s-au degrevat o serie de locuri de muncă, creîndu-se posibilități mai bune de desfășurare a procesului de fabricație. Și pentru că în actuala structură de capacitate doar rectificarea roților dințate mai punea probleme, uzina a făcut un studiu de programare avantajoasă a aplicării reperelor, preconizîndu-se folosirea la maximum a capacităților și reducîndu-se la minimum posibil timpii de reglare.

Evident, sînt și alte măsuri. Toate acestea sperăm și ne străduim — ne spune inginerul-șef Ion Blăgăilă — să conducă la realizarea planului pe 1969.

◀ *Cu producția sa de strunguri,*
care acoperă o bună parte din necesitățile de mașini-unelte
ale industriei autohtone,
«Strungul» se numără
printre uzinele importante ale țării.

UN SIMPLU GEST

Toamna e un anotimp ireparabil. Decorul ei ar putea fi un simplu trucaj, pentru că, iată, apropiindu-mă de un stejar, acesta tresare, și eu nu știu dacă apropierea mea i-a determinat o anume stare de spirit sau neliniștea lui exista și înainte. Probabil în orice apropiere e necesar un pic de tandrețe. Mă opresc, îl simt ușor demoralizat, ușor stînjenit; observ pe una din crengi o formă rotundă de iască. Să fie o pălărie cu boruri ondulate? Și mă întreb în cît timp a modelat-o el atît de exact?Iar acum se înclină și puțin fîstîcit mi-o oferă. Mi se pare un gest suprem. Fără acest gest suprem apropierea noastră ar fi inutilă. Mă acopăr cu darul lui și mă retrag pe cărarea dintre mine și el, lăsîndu-l acolo cu brațele ridicate spre cer, așteptînd să piară. Pentru că toamna este un anotimp al pierderilor. Se pierde, se abandonează, se rupe cu trecutul, se moare un pic pe o porțiune neglijabilă. Certitudini roz se desprind și cad. În situația de față aceste certitudini au fost frunze. Gesturi pastelate, puțin confuze, de o fantezie absurdă se înăbușă unul pe altul într-un dezastru galben. Pentru că există un mic dezastru galben în fiecare gest verde. Stejarul își continuă viața ridată de sus pînă jos. Viața lui se aseamănă cu viața celorlalți stejari și toți stau astfel cu brațele ridicate. Și acest gest se produce în liniște. O liniște timidă, infiltrată cu delicatețe sau melancolie într-un anotimp ireparabil.

Alexandra TÎRZIU
Fotografii de A. MIHAILOPOL

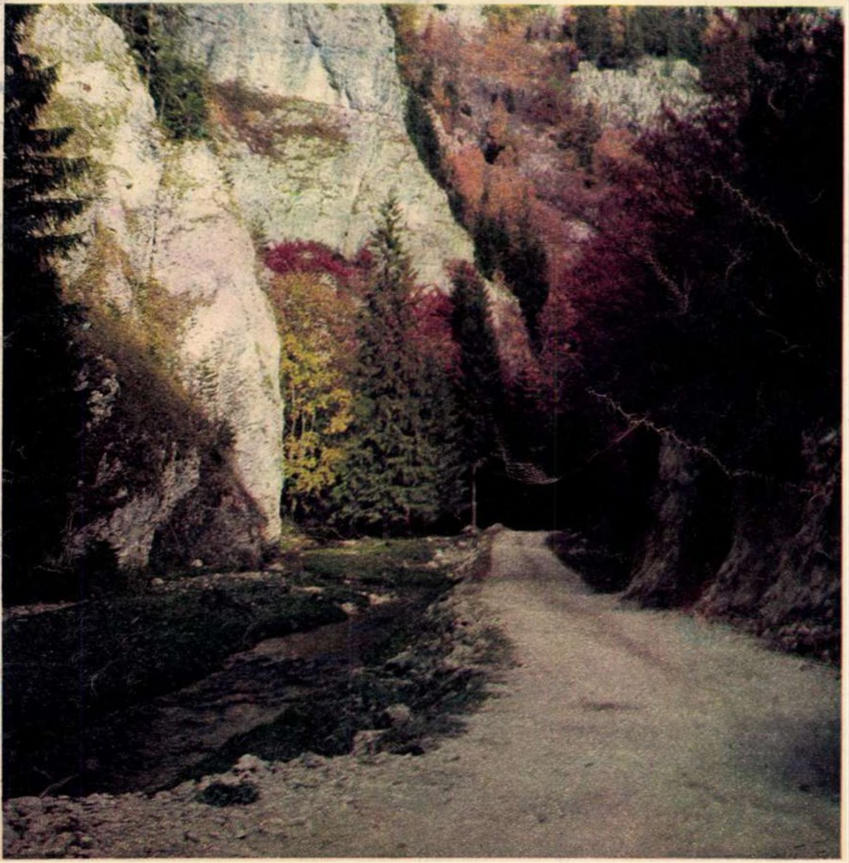

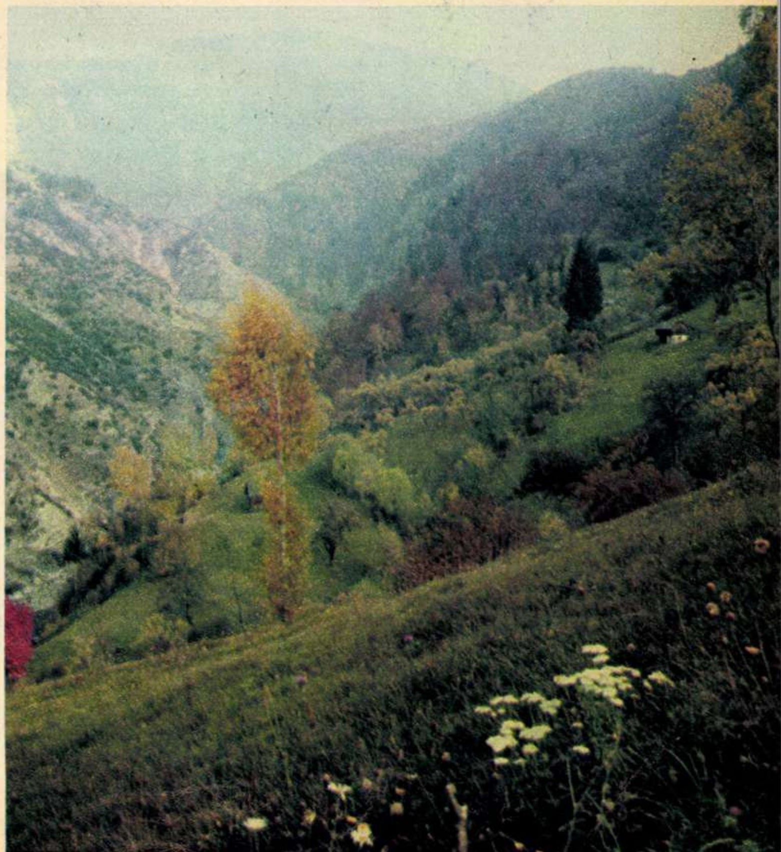

spectacol pe glob

E în curs de desfășurare ediția 1969-1970 a maratonului muzicii ușoare «Canzonissima». Îmbinînd într-un show gigantic muzica și hazardul (spectatorii și telespectatorii pot participa la un fel de loto adiacent spectacolelor), Canzonissima stîrnește vii discuții pro și contra. Fapt este că milioane de italieni urmăresc în cincisprezece sîmbete consecutive fiecare etapă a Canzonissimei. În fotografie, surorile Kessler, de mulți ani vedete ale televiziunii italiene, care au lansat cu acest prilej melodia «Da-da-umpa» (?!)

Teatrul din Szolnoc prezintă publicului budapestan piesa «Și acoperișul casei...», dramatizare după romanul «4447» al scriitoarei Jokai Anna. Spectacolul «Și acoperișul casei...» e o dezbatere amplă despre rolul și viața familiei în societate.

John Cranko este autorul baletului Femeia îndărătnică, *o adaptare coregrafică după* Shakespeare. *Muzica baletului este o a doua adaptare, după* Scarlatti, *și este semnată de* Heinz Stolze. *O «colaborare» fericită care a dat naștere unui spectacol plin de căldură, cu o reușită redare coregrafică a conflictului.* Femeia îndărătnică, *a cărei premieră a avut loc la* Stuttgart *(R.F.G.) în interpretarea* Baletului de stat din Würtemberg, *a întrunit adeziunea unanimă a publicului și criticilor.*

Chichester Festival Theatre a pus în scenă farsa lui Arthur Wing Pinero, Magistratul. *Un spectacol amuzant, al cărui punct forte e regia, inventivă și alertă. Interpretarea, foarte bună, pune în valoare umorul acestei comedii gen Feydeau.*

cronică satirică

de Teodor **MAZILU**

CĂLDURA

Y adoră căldura. Încă de pe băncile școlii adora căldura. Nu era mulțumit de cîtă căldură dăruia soarele. Mai dădea și de la el, adăuga și el cîte ceva la binefacerile naturii. Vara — umbla în palton. Nici în luna lui cuptor nu se despărțea de căciula lui de blană.

Dar îi plăcea nu numai căldura soarelui ci și căldura sobei. Acolo trăia, lîngă sobă. Acolo dormea, acolo muncea, acolo gîndea, lîngă sobă. Simțea o atracție aproape magnetică pentru căldură. Căldura era idealul vieții lui. De aceea și folosea cu tandrețe diminutivul «călduricӑ». Cum vedea o sobă, cum se lipea de ea. Acolo rămînea mult și bine — trebuia să folosești forța ca să-l convingi să părăsească soba.

Dar nu-i plăcea numai căldura sobei și a soarelui. Adora, în aceeași măsură, căldura sentimentelor. Mereu era într-o stare de incandescență. Mereu se agita, mereu punea ceva la cale. Dar și agitația asta își avea dimensiunile ei restrînse. Se muta de la o sobă la alta. Chiar și planurile de viitor erau legate de aceste posibile mutații. Cum să ajungă de la o sobă caldă la una și mai caldă.

Să-i fie cald, tot mai cald — asta era deviza care-i călăuzea pașii. E știut că prea multă căldură adoarme. În toiul pasiunii, Y se pomenea adormind. Încărcase soba peste măsură...

Dar el adora nu numai căldura sobelor. Nu numai căldura sentimentelor. Adora — în același timp — căldura posturilor ușoare și bine retribuite. Dacă avea o sobă caldă, voia ceva și mai cald — trăgea, cu alte cuvinte, la călduricӑ.

Era cald — și nu muncea.

Era cald — și leafa mergea...

Fluturii sînt atrași de ispita luminii. De multe ori plătesc cu viața această cutezanță. Y a plătit la fel. Atras de ispita căldurii, s-a trezit într-o zi scrum și cenușă. Îi părea sincer rău, dar n-avea ce să mai facă...

Marcel Bluwal a încercat prin noua sa punere în scenă la «Théâtre de la Ville» din Paris, să dea Mizantropului *lui Molière sensuri noi, moderne, să-l contemporanizeze. Din fericire, afirmă cronicarii, intenția regizorului nu a trecut rampa,* Mizantropul *rămînînd, în ciuda unor disonanțe, un spectacol clasic în care a strălucit Michel Piccoli (în fotografie, alături de Danielle Lebrun).*

literare

de G. **DIMISIANU**

Charles DIEHL:

FIGURI BIZANTINE

Avem în aceste două volume editate de «Biblioteca pentru toți» una dintre acele prețioase și rare scrieri care, întemeindu-se pe rezultatele cercetării stricte și nepărăsind nici un moment terenul informației furnizate de documente, izbutește totuși să fie operă de creație și de subiectivitate, operă care insuflă acțiunii de reconstituire și interpretare istorică un sentiment al epicului și o emoție participativă, proprii mai degrabă formulei literare decît spiritului unei lucrări de erudiție și de investigație științifică. Și totuși Charles Diehl (1859-1944) e om de știință, autor de studii fundamentale în domeniul bizantinologiei, savant și profesor; el este însă, totodată, și un admirabil scriitor, spirit dăruit cu mare forță evocatoare, stilist desăvîrșit și portretist memorabil, amintind prin fericita îmbinare de însușiri personalitatea unui N. Iorga, contemporanul și prietenul său, la ale cărui cercetări în istoria Bizanțului se referă, de altfel, chiar în cartea de față.

Care este deci metoda lui Diehl? El pune la contribuție documentele, vechile cronici, mulțimea cercetărilor anterioare, neignorînd nimic și nepermițîndu-și să emită vreo ipoteză sau vreo caracterizare nesprijinite pe argumentul realității istorice. Are însă destulă putere pentru a se desface din mărăcinișul factologic și a se înălța la viziunile cuprinzătoare, spre a desprinde marile sensuri de evoluție, marile trasee urmate de lumea Bizanțului. Astfel ajunge să formuleze, în prima parte a lucrării sale, *Marile probleme ale istoriei bizantine*, tratînd sub variate specii, chestiunea politică, religioasă, militară ș.a.m.d. într-un spirit sintetic și conclusiv care denotă lărgimea orizontului și amploarea perspectivei de interpretare. Remarcăm eleganța și precizia formulărilor, dezvoltarea gradată a argumentației, expunerea expresivă și vie. Dar secțiunea în care talentul eseistic și literar al lui Charles Diehl se manifestă în formele cele mai bogate este aceea a *Figurilor bizantine*. Aici autorul e creator în sensul deplin al cuvîntului, învie chipuri dintr-un ev dispărut, o galerie vastă de figuri ilustre sau obscure ce-și vor retrăi încă o dată în paginile sale un destin pe care istoria îl consemnase impersonal și rece. Textul lui Diehl e animat de o mișcare epică, personajele istorice au descins din panouri și se comportă omenește; imaginea vieții bizantine, a ceremonialului de curte sau a cotidianului mizer, a intrigilor de gineceu sau a taberelor militare este fantastic de bogată, policromă fără a fi senzațională, *realistă* în sensul că menține un binevenit echilibru între apologie și pamflet. Dincolo de actul reconstitutiv propriu-zis *Figurile bizantine* năzuiesc spre o meditație asupra istoriei, asupra luptelor politice și a pasiunilor acaparante stîrnite de mirajul puterii, o meditație despre morală și religie, despre mărirea și decăderea unei civilizații și a unei culturi, despre contradicțiile unei societăți complexe și în multe privințe de neînțeles pentru noi, dar cu încă atîtea și atîtea ecouri în lumea de astăzi. Omul de știință, scriitorul, sînt însoțiți, în persoana lui Diehl, de filozof, act complementar care impune o prezență captivantă prin vastitatea preocupărilor și multitudinea însușirilor sale.

Lectura e pasionantă, cuceritoare, textul e dens, plin de sugestii și frumuseți stilistice pe care buna traducere a Ilenei Zara le valorifică în cadrul unei echivalări ce nu-l trădează pe autor. Fără îndoială că progresul investigațiilor documentare, cercetările de arhivă vor ajunge să infirme, în chip fatal, o parte din concluziile strict științifice ale lucrării, unele ipoteze privind desfășurarea cutărui sau cutărui episod din îndepărtata epocă descrisă. Inalterabile rămîn valoarea literară și evocativă a scrierilor lui Diehl, aceste adevărate romane din lumea Bizanțului pe care, dacă știința istoriei le va respinge cîndva cu totul, istoria literaturii va fi oricînd dispusă să și le revendice.

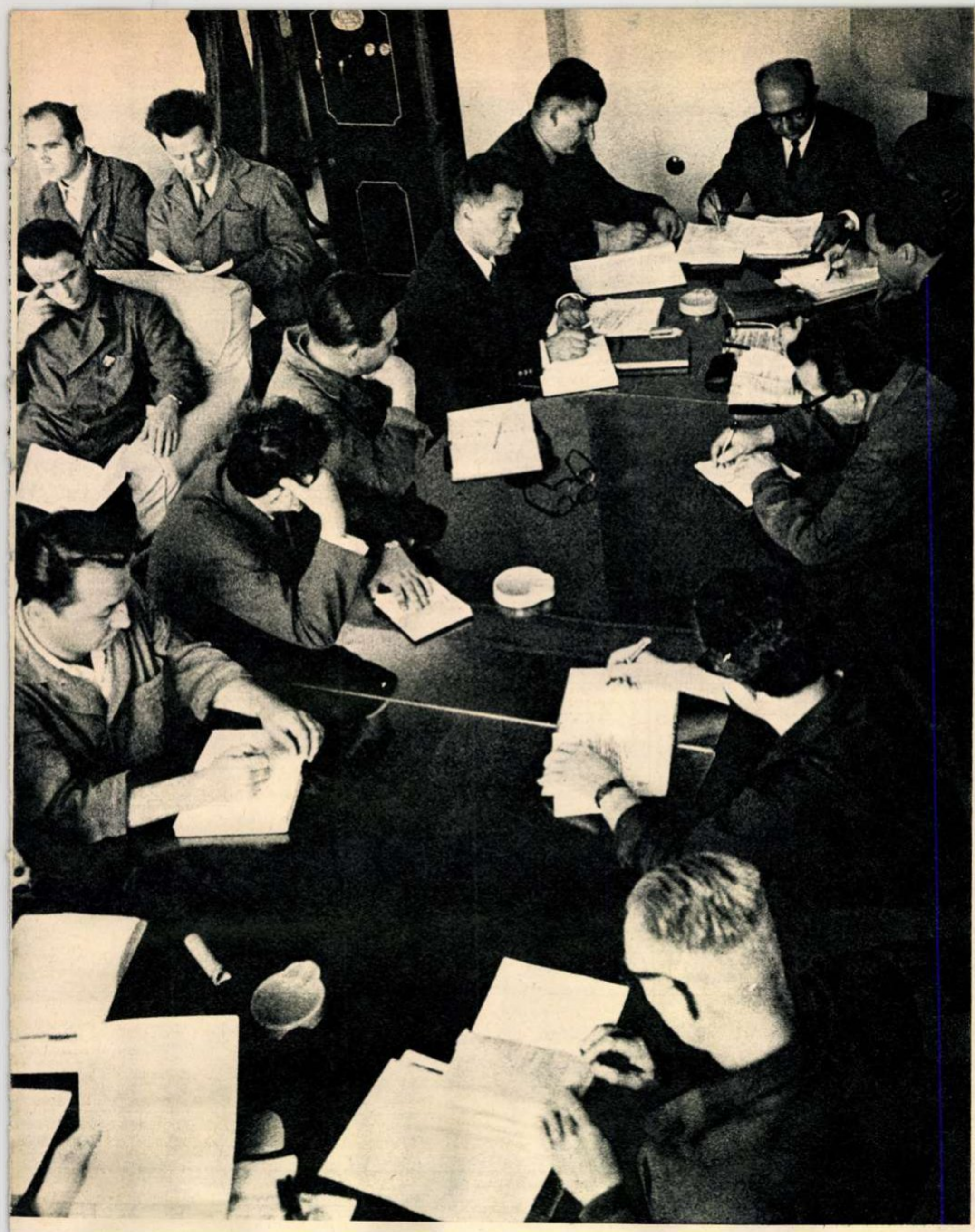

Crearea comitetelor de direcție și a consiliilor de administrație, stabilirea obligativității prezentării dării de seamă în fața adunărilor generale ale salariaților corespund condițiilor noi ale dezvoltării forțelor de producție din țara noastră. Aceasta asigură ca problemele de bază ale activității întreprinderilor să fie rezultatul gîndirii celor mai buni specialiști, a întregului colectiv de oameni ai muncii.

NICOLAE CEAUȘESCU

Se dezbat cu spirit de răspundere problemele cele mai arzătoare ale uzinei. (Ședință de comitet de direcție la I.O.R.)

FORȚA GÎNDIRII ȘI MUNCII COLECTIVE

Anchetă economică de Mihai HETCO
Fotografii de Eugen IAROVICI

În cadrul amplului proces de perfecționare a conducerii și organizării producției, în urmă cu un an și opt luni se constituiau în întreaga țară comitetele de direcție. Noile organe de conducere colectivă răspundeau astfel unei realități stringente a economiei noastre, legate de continua ei dezvoltare și diversificare. Fabrica, uzina au devenit organisme extrem de complexe ce nu mai pot fi conduse în mod satisfăcător de către un singur om. A trecut vremea directorului factotum a cărui arie de preocupări cuprindea deopotrivă aprobarea meniului cantinei salariaților săi și încheierea diferitelor contracte. Ceea ce era posibil în cadrul unei întreprinderi rudimentare, parte integrantă a unei economii încă nu destul de evoluate, nu mai este posibil azi, cînd țara noastră a atins indicii de dezvoltare economică cunoscuți. De aceea înființarea comitetelor de direcție a adus un impuls viguros activității întreprinderilor, în sensul mai bunei lor organizări și conduceri. Comitetele de direcție, formate din cadrele de conducere ale uzinei, șefi ai diferitelor secții-cheie ale întreprinderii, precum și din reprezentanți ai muncitorilor, au posibilitatea să cunoască pînă la detaliul cel mai intim mecanismul uzinei sau fabricii, luînd astfel în diferite probleme hotărîrea adecvată. Fără îndoială, aceste organisme n-au nimic de-a face cu diversele adunări în care fiecare discută despre problemele care i se par mai importante, după cum nici ședințe de producție nu sînt. În ședințele ordinare, care se țin în general o dată pe lună, sau în cele extraordinare, comitetele de direcție discută și iau hotărîri privind problemele-cheie, în primul rînd realizarea sarcinilor de plan. Rațiunea de a fi a acestor organisme este demonstrată numai prin eficacitatea activității lor în această direcție. Ancheta de față își propune analiza unor aspecte ale activității comitetelor de direcție din cîteva mari uzine bucureștene, urmărind eficacitatea acestei activități.

SĂ ANALIZĂM CU TOATĂ RĂSPUNDEREA, SĂ NU NE ÎNTÎLNIM PENTRU A... VORBI DISCUȚII!

— Trebuie să recunoaștem că activitatea comitetului de direcție al uzinei noastre n-a prea strălucit la început, ne spune **ing. Ion RENȚEA,** directorul I.O.R. Ne întîlneam, țineam ședințe regulat, dar toate erau de un formalism exasperant. Oamenii nu cunoșteau tematica ședinței, se prezentau nepregătiți și-atunci ridicau probleme mărunte care n-aveau ce căuta aici. Se făceau simțite greutățile, după părerea mea, inerente ale trecerii de la conducerea singulară la cea colectivă. Oamenii așteptau însă să vadă ce zic eu, în speță, directorul. Sudura între membrii comitetului s-a realizat însă destul de repede și discuțiile la obiect, precise, nu de puține ori în contradictoriu, au devenit curente. Nici o hotărîre mai importantă nu se ia în prezent fără consultarea tuturor membrilor comitetului de direcție. Iar ședințele sînt pregătite în mod serios, fiecăruia dintre noi anunțîndu-i-se cu cîteva zile înainte tematica. Apoi ședințele noastre atacă problemele cele mai importante, legate de îndeplinirea indicatorilor de plan sau de dezvoltarea în continuare a întreprinderii. Discuțiile mărunte, locale, ca să le zic așa, nu le mai acceptăm... Eficacitatea unui astfel de stil de muncă se resimte cu putere asupra activității întregii întreprinderi. ...Într-adevăr, I.O.R.-ul și-a îndeplinit sarcinile de plan la toți indicatorii, realizînd un beneficiu peste plan de 604 000 lei, și o depășire la producția de export în valoare de 1 100 000 lei. Sînt indicii certe că și în trimestrul IV planul va fi realizat și depășit.

Asemenea rezultate nu pot fi obținute decît printr-o organizare superioară a producției și muncii, printr-o cunoaștere profundă a tuturor problemelor întreprinderii. Răsfoiesc procesele verbale ale ședințelor comitetului de direcție, citesc luările de cuvînt. Sînt analize serioase, urmate de propuneri eficace. Apare astfel înaintea noastră viața uzinei, în toată complexitatea sa. La 10 octombrie s-a analizat problema stocurilor supranormative. La 24 octombrie calitatea producției, rebuturile și remanierile. La 21 noiembrie se vor pune în discuție perspectivele realizării planului pe trimestrul I al anului 1970.

Cele mai importante realizări ale I.O.R.-ului, de dată recentă, evident, au fost condiționate de buna activitate a comitetului de direcție. Un exemplu: se cereau tot mai insistent, atît pe piața internă cît și externă truse de sudură, dar la capacitatea sa uzina nu putea face față unor comenzi sporite. Comitetul de direcție a hotărît mărirea capacității uzinei, prin construirea rapidă a unei hale metalice în care să se realizeze întregul ciclu de fabricație a respectivei truse. Acțiuni de acest gen se vor continua și în viitor mărindu-se considerabil cifra de export a uzinei.

Fără-ndoială, la I.O.R. se poate lucra și mai bine. Automulțumirea, autoliniștirea nu-și au locul. Însăși activitatea economică efervescentă, febrilă, punînd noi și noi probleme, nu permite aceasta. Rezultatele

FORȚA GÎNDIRII ȘI MUNCII COLECTIVE

Crearea de cadre de muncitori cu înaltă calificare, îndrăgostiți de meserie, preocupă în cel mai înalt grad și colectivul de conducere al Fabricii de mașini-unelte și agregate. Ucenicii, sub atenta supraveghere a maiștrilor, deprind o meserie frumoasă pentru care merită să-și dedice întreaga viață.

Unitate terminală a sistemului de alegere și transmitere automată a datelor, după denumirea sa tehnică: IBM–357. Mașina calculează și centralizează gestiunea magaziilor din cadrul Fabricii de mașini-unelte și agregate. S-a concretizat astfel una din preocupările comitetului de direcție pe linia perfecționării organizării producției.

de pînă acum indică însă că drumul urmat este cel bun.

Și la Fabrica de mașini-unelte și agregate activitatea comitetului de direcție se face simțită. Înaintea constituirii sale, directorul general monopoliza toate frînele de detaliu ale întreprinderii, devenind în cele din urmă prizonierul hîrtiilor, al hotărîrilor mărunte. Dispărea, prin forța lucrurilor, orice preocupare de concepție, de coordonare. Activitatea conducerii uzinei avea un caracter haotic, lipsit de perspectivă.

Actuala conducere colectivă a dat diferitelor compartimente din întreprindere autoritate, a dispărut (sperăm, pentru totdeauna...) acea criză de timp a directorului care, după cum spuneam,făcea orice (semnînd și bonuri de plecare în oraș...) numai muncă de coordonare și concepție nu.

— Lucrurile nu se îndreaptă de la sine, intervine **Vasile CLONDA**, șeful serviciului prețuri. Mai persistă o urmă de formalism în cadrul discuțiilor, cîteodată observi că cutare nu-și notează nimic. Atunci cum va putea reține ce s-a discutat? De unde să-și facă o idee sintetică despre situația uzinei? «După ureche» se poate prinde cîte ceva, dar nimic trainic nu se alege. Că în activitatea comitetului de direcție e loc berechet de mai bine, o știm cu toții. Cred că mai persistă o «criză de încredere» în eficacitatea muncii acestuia.

De pildă, un maistru se plînge, în mod justificat, de actul de indisciplină al cutărui muncitor. Comitetul de direcție tărăgănează luarea unei hotărîri pe motiv că problema este minoră (deși disciplina muncii în cadrul uzinei noastre numai o problemă minoră nu e!). Maistrul respectiv are toate motivele să se îndoiască de eficacitatea muncii noastre...

...Trebuie arătat că Fabrica de mașini-unelte și agregate nu și-a îndeplinit planul la toți indicatorii pe trimestrul III. Motivele? În primul rînd, o slabă disciplină a muncii! Nu se respectă orele de program, 47 la sută din efectivul de personal este lipsit de experiență. Absolvenții școlilor profesionale au un randament, măcar la început, foarte scăzut. Ar fi fost normal ca tocmai această problemă să stea în centrul activității comitetului de direcție, rezolvarea sa impunîndu-se imperios. Or, culmea! Ea nu este analizată serios sau în cel mai bun caz este expediată rapid și superficial.

Recent, comitetul de direcție a luat hotărîrea de a întări disciplina în cadrul schimbului de noapte. Cîteva vizite inopinate au surprins, «în flagrant», oameni dormind sau pur și simplu mașini părăsite mergînd în gol. Sancțiunile aplicate cu promptitudine, precum și discutarea unor abateri în adunarea generală a salariaților au ameliorat situația.

Încă o dată: de eficiența activității comitetelor de direcție, de analiza promptă a fiecărei situații și luarea unei hotărîri în consecință depinde bunul mers al întreprinderii!

COMITETUL DE DIRECȚIE — UN ORGANISM DE CONDUCERE CU PERSONALITATE PROPRIE, PUTERNIC CONTURATĂ

Prin lege s-au acordat comitetelor de direcție largi competențe care implică, desigur, maximă responsabilitate. Dreptul de a conduce și a lua decizii, într-o măsură mult mai mare decît înainte, este corelat cu răspunderea sporită față de hotărîrea luată. Este natural să fie așa.

Mulți dintre interlocutorii noștri, în special directori de întreprinderi, au remarcat însă că activitatea comitetelor de direcție, ai căror președinți sînt, este îngrădită cîteodată de tutela măruntă exercitată cu obstinație de diferitele ministere.

Să fim bine înțeleși. Nu este vorba de cine știe ce revendicări menite să submineze autoritatea forului tutelar, ci de acele atribuții elementare, și deci indispensabile, fără de care activitatea comitetelor de direcție nu poate da roade.

Directorul general al Fabricii de mașini-unelte și agregate, inginer **Aurel BOZGAN**, amintea că noua reorganizare a ministerelor cît și înființarea centralelor industriale au dus la perfecționarea activității întreprinderilor, a economiei noastre în general. În spiritul acestor măsuri ar fi necesară o lărgire a atribuțiilor întreprinderilor.

Astfel, comitetele de direcție ar trebui să dispună de un fond pentru stimularea muncii de noapte a personalului de la mașinile-cheie. Să poată opera modificări în structura organizatorică a fabricii, în funcție de necesitățile specifice și de etapele dezvoltării acesteia. Să aibă dreptul de a stabili relații directe cu furnizorii interni și externi, precum și cu beneficiarii produselor lor. În fine, să dispună de un fond necesar creării de condiții sociale care să atașeze salariații de întreprindere. Eventual, aceste probleme ar putea fi rezolvate la nivelul centralelor.

Aminteam de construirea unei hale metalice în cadrul I.O.R. pentru activizarea producției de aparate de sudură. Luni de zile

RESPECTAȚI NORMELE DE TEHNICA SECURITĂȚII

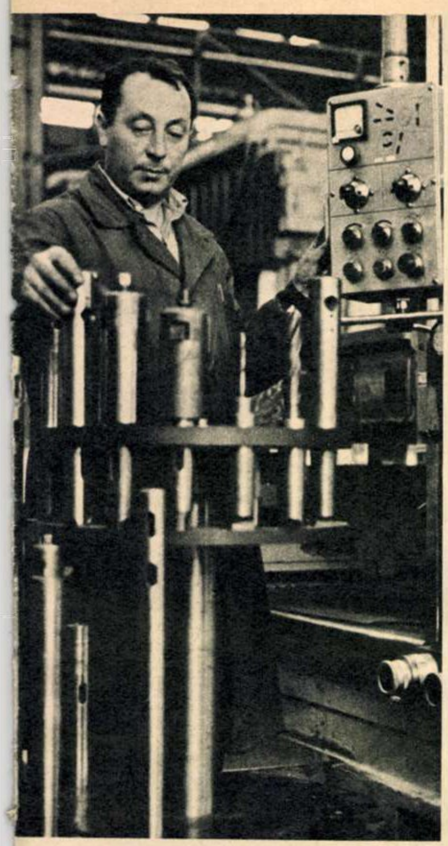

Alături de mașina de alezat și frezat, rastelul rotativ pentru scule, recent introdus la Fabrica de mașini-unelte și agregate. O inovație aparent mică dar cu nebănuite efecte legate de productivitatea muncii.

I.R.C.R. a tărăgănat lucrările. O echipă formată din cîțiva oameni din fabrică a muncit zi și noapte pentru a o da la timp în exploatare. Comitetul de direcție n-are posibilități de stimulare materială a unor asemenea eforturi. Apoi, orice investiție care depășește suma de... 500 lei trebuie avizată de ministerul respectiv. Pentru construirea unui vestiar, să zicem, se trimit adrese peste adrese, se fac inspecții etc., cînd lucrurile s-ar rezolva mult mai simplu prin existența acelui fond atît de insistent invocat de toți interlocutorii noștri.

COMITETUL DE DIRECȚIE: CONDUCERE COLECTIVĂ SAU... COLECTIV DE CONDUCERE?

Spune vechiul proverb: «Unde-i unul nu-i putere»... Într-adevăr, în fața unor hotărîri importante care implică cunoașterea multilaterală a o serie de factori sînt necesare (iar în activitatea economică, mai mult decît oriunde...) consultarea și dezbaterea.

Comitetul de direcție, ca formă colectivă de conducere, are ca scop tocmai combaterea veleitarismului, a impunerii cu orice preț a unei singure idei. Crizele de autoritate n-au ce căuta și nu duc decît la dezastruoase rezultate pe plan material. Antrenînd în mod democratic totalitatea salariaților în problemele de importanță hotărîtoare, comitetul de direcție se face așadar exponentul autorizat al acestora. Respectarea normelor de muncă și conducere colectivă se impune cu stringență.

— Comitetul de direcție care nu păstrează și nu dezvoltă continuu legăturile cu întreaga masă a salariaților riscă să se transforme dintr-o modernă formă a conducerii colective într-un «colectiv de conducere» rupt de viața zilnică a întreprinderii, nereușind a-și impune deciziile decît prin constrîngere, prin autoritatea sa ierarhică necontestată (ing. **Miron POPESCU**, expert instructor la C.E.P.E.C.A.).

Iată deci că posibilitățile de a acționa ale comitetelor de direcție nu sînt limitate numai de acte normative, considerate (după cum am văzut...) de unii directori ca prea restrictive, ci și de modul în care aceste comitete știu să-și asigure acordul general asupra hotărîrilor luate și prin aceasta participarea sinceră și constantă a tuturor salariaților.

Dar legătura comitetului de direcție cu personalul unității trebuie să se realizeze și alt fel decît prin liniile de comunicații asigurate de structura întreprinderii, și anume prin reprezentanții personalului, aleși de salariați la fiecare doi ani în cadrul unor adunări generale. În comitetele de direcție, reprezentanții salariaților trebuie să contribuie la optimizarea deciziilor acestora. Pentru aceasta este necesar să fie în prealabil precis informați asupra subiectelor discuțiilor la care participă ca invitați. Precizia informării nu este suficientă însă. Informarea trebuie prezentată într-o formă accesibilă nivelului lor de pregătire, înlocuindu-se pe cît posibil terminologia prea strict tehnică cu termeni cunoscuți tuturor salariaților. În acest mod, problemele vor avea pentru reprezentanții salariaților semnificații exacte iar participarea lor la discuții nu va fi formală ci efectivă!

În afara ședințelor comitetelor de direcție, rolul reprezentanților salariaților este de asemenea foarte important, deoarece ei sînt cei cărora le revine în măsura cea mai mare sarcina de a motiva, de a face să fie înțelese de întreg personalul, deciziile conducerii. Reprezentanții salariaților pot influența astfel substanțial participarea mai profundă a tuturor membrilor colectivelor de muncă la viața întreprinderii.

Activitatea atît de importantă a reprezentanților salariaților își găsește o deplină eficiență doar în condițiile cînd este ajutată sistematic și competent de conducere, de serviciul personal al întreprinderii. Reprezentanții salariaților vor trebui ajutați în înțelegerea fondului problemelor discutate cît și în crearea unui cadru organizatoric propice desfășurării discuțiilor de informare periodică pe care dînșii le poartă cu alegătorii lor — totalitatea muncitorilor întreprinderii.

*

Desigur, ancheta de față nu și-a propus să analizeze toate problemele legate de activitatea comitetelor de direcție. Ele sînt deosebit de complexe, variind de la o întreprindere la alta. Totuși, cîteva idei generale, extrase din analiza modului cum funcționează aceste comitete în cîteva mari întreprinderi din Capitală, cît și din discuțiile purtate cu specialiști în domeniu, se pot avansa. Sintetizînd, se constată că aplicarea principiului muncii și conducerii colective cîștigă tot mai mult teren. La fel, eficiența muncii comitetelor de direcție se materializează prin creșterea competenței în fundamentarea deciziilor. Pe de altă parte, se mai constată că în unele întreprinderi nu s-a renunțat pe deplin la formele de conducere unipersonală și se întîrzie elaborarea de regulamente de funcționare a susnumitelor comitete, adaptate la condiții și sarcini concrete. În unele cazuri, selecționarea problemelor nu s-a făcut cu destul discernămînt iar analizele economico-financiare mai ocupă un loc modest în dezbateri. Se mai «uită» informarea membrilor comitetelor de direcție despre ducerea la îndeplinire a hotărîrilor anterioare. Ministerele își trimit mult prea rar reprezentanții la ședințele comitetelor de direcție...

Așadar, perfecționarea muncii noilor forme de conducere colectivă este o sarcină continuă, urgentă, o datorie a cărei îndeplinire coincide, în fond, cu bunul mers al întreprinderii și al economiei noastre în general.

Hală metalică construită de muncitorii I.O.R.-ului. Comitetul de direcție a soluționat astfel rapid și eficace sarcina de a spori în mod serios producția de truse de sudură.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

Reușita

De ce a reușit Tache Gheorghe, președintele CAP din Sinești, și de ce nu a reușit Dobre? Ce date în plus a avut primul? Pentru că, dacă mă gîndesc bine, cel avantajat tot Dobre a fost: a avut de partea lui orașul, s-a putut apropia mai repede de un grup mai larg de intelectuali — influența lor nefiind de neglijat, — cîștiga incomparabil mai bine și, la vremea aceea, era neînsurat, obligațiile lui familiale rezumîndu-se la niște bani trimiși, de altfel cu regularitate, părinților. Și cu toate astea el s-a poticnit undeva la mijlocul drumului și Tache nu. De ce? Ceea ce nu am spus despre Dobre cu două numere de revistă în urmă se poate reduce cam la următoarele: liceul seral, activist U.T.C., bacalaureatul, apoi munca la Comitetul orășenesc de partid, survenită exact atunci cînd își pregătea examenul pentru admitere în facultate. A urmat perioada de stabilizare a oamenilor în Valea Jiului, de formare a unor noi generații de mineri; galeriile au început să se modernizeze, normele lui Kopetin Geza, doborîte prin forța mușchilor, au început să intre în legenda; se vorbea din ce în ce mai mult despre organizare științifică, despre metode științifice, și uite așa s-a trezit dintr-o dată că acasă are doi copii și o nevastă cu o sănătate cam șubredă, că în locul lui, în munca de partid, a fost ales un altul care terminase cu vreo trei ani în urmă Institutul de mine. Și a trebuit să intre din nou în subteran și să o ia de la capăt. Numai că peste el au trecut anii, și cam mulți, că drumul de acolo, din galerie, pînă în aula institutului i se părea acum lung, aproape imposibil de parcurs. Și nu l-a mai făcut.

Și îmi vine să spun că toate acestea pentru ca Tache...

Dar nu, pentru că nu au fost toate acestea pentru ca Tache să...

Pentru că nici drumul lui Tache nu a fost pavat cu lespezi de marmură.

După ce l-a legat burduf pe administratorul moșiei prințesei Ana Calimaki, l-a urcat în faeton și a dat bice cailor cu direcția București, a trebuit să pună mîna pe par și să-i despartă pe cei care erau gata încăierați pentru niște hirburi aflate pînă la acea oră în proprietatea prințesei. Era membru de partid și utecist. Avea 4 clase primare, o nevastă și un fantastic simț al dreptății. Pămîntul împărțit trebuia lucrat, țara avea nevoie de hrană, se anunțau anii de secetă, foamea începuse să-și arate colții albi de oase uscate. Și au dat produse. «Dar asta era în firea lucrurilor. Problema era alta: oamenii mă întrebau *încotro?* Și eu nu prea știam ce să le răspund». Și atunci, la lumina lămpii cu petrol (astăzi mi se pare banal să spun că toată comuna este electrificată, că în aproape toate casele există aparate de radio, că din două case una are deasupra antenă de televizor), a început să citească și să înțeleagă «încotro». În '49 răspunsul s-a concretizat prin înființarea cooperativei agricole de producție: 67 de familii, 209 ha, 20 cai, 15 oi, 200 găini — averea obștească cifrîndu-se la 280 000 lei, pentru ca să ajungă, după 20 de ani, la 800 vaci de rasă, peste 1 000 de oi, iar averea obștească să se concretizeze în impresionanta sumă de 13 milioane lei. Pentru asta au trebuit înfrînte inerții, răsturnate tradiții, apropiați oamenii de ceea ce se cheamă astăzi știința lucrării pămîntului. Dar nu despre asta vreau să vorbesc, ci despre Tache. A fost ales președinte de la înființarea cooperativei. La început, a mers. Se mai putea lucra și după obiceiul pămîntului. Cu timpul însă... «Facem grădină de zarzavat, Tache?» — au întrebat oamenii. «Facem». «N-a fost niciodată, cheltuim banii, ne risipim forțele». «Facem asolamente, și o să dea rezultate». Așa i-au spus lui niște specialiști, și Tache i-a crezut. Dar ce era în capul lor, el nu înțelegea și voia să știe. Și atunci a urmat un curs de tehnicieni agricoli. Și-a spus: «Altfel nu se poate, trebuie să țin pasul, sînt obligat, am sarcină». Nu-l obligase nimeni, dar cu nu știu al cîtelea simț și-a dat seama «că altfel nu se poate». Și gospodăria s-a mărit, au apărut probleme noi, complexe, greu de soluționat chiar și pentru un tehnician cu maturitatea lui. Grădina a dat rezultate. Experiența acumulată, paralel cu dezvoltarea sectorului zootehnic, crea posibilități pentru dezvoltarea legumiculturii. Oamenii au votat în adunarea generală ca de la 5 ha de grădină să ajungă într-un timp scurt la 150 ha. Și toți se uitau la el: « ce facem?» și mai ales «cum facem?». Terenul nu era potrivit. Se cereau efectuate lucrări de ameliorare, de pregătire, stabilite măsuri pentru irigare... «Ce faci, Tache?» — întrebarea i-a pus-o doctorul Rădulescu Ion, prietenul lui. «Asta e treabă de inginer». «Și ce să fac?» «Să te faci inginer». Ce simplu sună acum, ce caraghios de simplu pare. Să te faci inginer, și se făcu inginer. Tache povestește și zîmbește. Zîmbește la amintirea nopților albe, la zilele cînd stătea ascuns în păpușoi și învăța nevăzut de nimeni, la examenul de botanică pierdut de trei ori la rînd, la lucrarea de stat în care a adunat toată experiența lui pentru a face, acolo unde nimeni nu credea, o grădină de 150 de ha. Și zîmbește pentru că acum, cînd toate astea sînt undeva în urmă, pare simplu, al dracului de simplu.

Si Tache a reușit. Și Dobre, nu. A fost Tache mai puternic?

Petre ISPAS

«DECEBAL»

Istoria poporului nostru, plină de evenimente de răscolitoare semnificație, constituie pentru compozitorii contemporaneității unul dintre cele mai captivante subiecte inspiratoare. Exemplele sînt prea numeroase pentru a încerca să le reamintim. De curînd însă, premiera **Decebal** cu care s-a deschis stagiunea Operei române a readus în actualitate rostul unor asemenea lucrări, locul lor în definirea unui profil creator caracteristic muzicii contemporane. Dar ca să putem cuprinde cît mai larg problematica premierei operei **Decebal** de Gheorghe Dumitrescu, se cer anumite lămuriri. Știm că muzicianul a arătat un profund atașament pentru comentarea cu mijloacele oratoriului și ale operei a unor fapte eroice din istoria neamului. Pentru ce a ales, de această dată, ca personaj central pe unul dintre marii eroi ai antichității — Decebal? Nu poate fi vorba de o căutare a unui subiect spectaculos și totodată destul de neobișnuit. Compozitorul include opera sa într-un mare ciclu, dedicat istoriei României, urmărind trăsăturile caracteristice unor epoci esențiale pentru conturarea spiritului național. În acest context, **Decebal** este primul acord al epopeii, deschide lanțul unor ample poeme despre Ioan Vodă, Tudor Vladimirescu, despre Răscoala din 1907, Grivița roșie, despre «zorii de aur» ai evului contemporan. Ultima sa operă — de fapt creată cu mai bine de un deceniu în urmă — reprezintă punctul de plecare al unor idei despre eroismul și concepțiile de viață ale românilor de-a lungul veacurilor. Iată de ce credem că **Decebal** este, în primul rînd, o patetică prefață a istoriei muzicale cuprinse de Gheorghe Dumitrescu în operele și oratoriile sale. Valorile dramaturgiei, sensurile muzicii, autenticitatea neostentativă a culorii de epocă — bazată pe nuanțe arhaice ale datinilor și folclorului românesc — conferă acestei creații calitățile unui vibrant mesaj patriotic.

Pornind la realizarea scenică, autorii spectacolului Operei române au înțeles acest lucru. Nu numai pe planul atmosferei evocatoare, ci și pe cel al unei maxime contribuții interpretative. În acest sens, regia — Jean Rînzescu — a accentuat aspectul de epopee, în care amănuntul se topește în suflul eroic general, iar gesturile aparțin unor siluete descinse parcă din străvechi documente de piatră. Fără îndoială că și excelentul cadru plastic al scenografului Ion Ipser a contribuit cu real efect la stabilirea unei asemenea ținute care preferă respectarea istoriei unei montări «grande opéra». Dacă nu avem decît cuvinte de apreciere pentru ansamblul coral (condus de Stelian Olariu) și orchestral (dirijat de Paul Popescu), se cuvine să accentuăm că, în ultimă instanță, ceea ce s-a impus publicului a fost realizarea solistică, atît vocală cît și actoricească, a lui Nicolae Florei — Decebal —, a Iuliei Buciuceanu — Drigisa —, a Marianei Stoica, a lui Viorel Ban, pentru a nu aminti decît interpreții prim-planurilor. În astfel de condiții, Opera română a reușit să demonstreze că semnificațiile majore ale unei creații naționale devin elemente esențiale în afirmarea valorii artistice a primei noastre scene lirice.

Grigore CONSTANTINESCU

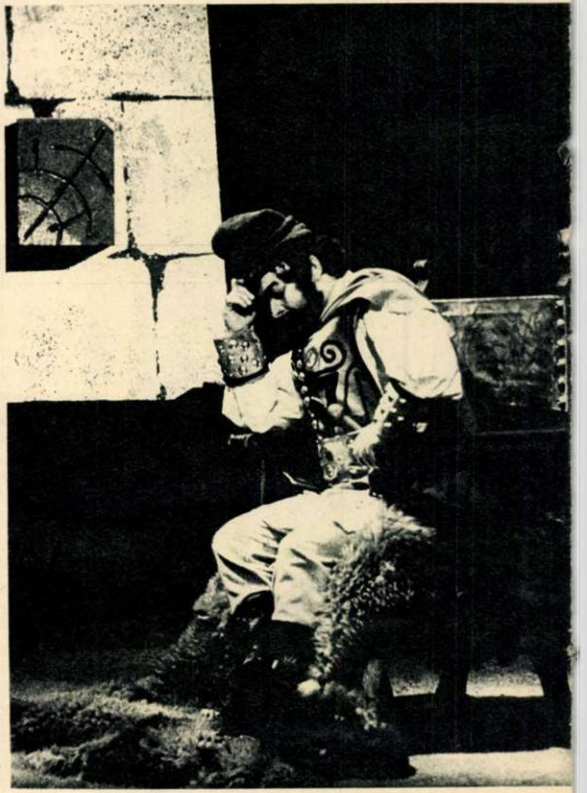

Nicolae Florei în rolul lui Decebal. ▶

Scenă din actul I.

ALIZUNA

Tina Ionescu-Demetrian, autoarea Alizunei și interpretă a drăgaicei Codruna, alături de însăși Alizuna — Silvia Popovici.

Din sertare tixite cu drame și versuri, alcătuite de-a lungul anilor într-o nepieritnică și tăcută modestie, Tina Ionescu-Demetrian (actriță a Naționalului pe care o știam din roluri mărunte, împlinite cu același sîrg discret și neprofitabil) a scos-o pe **Alizuna,** a trimis-o la Concursul național de dramaturgie, de unde s-a întors cu trofee și cu dreptul de a intra pe ușa din față a Teatrului Național. Există o răsplată a răbdării, după cum există și un ceas al recunoașterii talentelor. Chiar dacă aceste talente nu se îmbracă în hainele literare cele mai de ultimă oră, chiar dacă-și permit să se învăluie într-un abur de poezie ce poate părea ușor desuetă și să circule într-un univers de poveste cu mituri și motive folclorice, chiar dacă ele cer spectatorului modern să renunțe la habitudinile sale teatrale cele mai proaspete și să accepte — acolo, pe scenă — o parabolă lirică cu parfum «de epocă». Dar basmul Tinei Ionescu-Demetrian, populat cu drăgaice și priculici, dar și cu pădureni savuroși coborîți parcă din poveștile lui Creangă, este — dincolo de această interferență a planurilor și personajelor reale cu cele supranaturale — o metaforă plină de noblețe și generozitate, care conferă **iubirii** darul de a umaniza forțele elementare și care identifică **Omul** cu Stihuitorul, cu poetul, cu arta.

Alizuna, pe jumătate drăgaică crudă și jucăușă a pădurii, pe jumătate pămînteană, va dori, din dragoste pentru acel trubadur plin de vrajă și har care e Stihuitorul, să renunțe la nemurirea ei de gheață, și firește că autoarea îi va face pe voie, după ce îi îngăduie să-și respingă pețitorii proști și lacomi, după ce o lasă să se mai joace o noapte cu drăgaicele sub razele reci ale lunii — în timp ce năpîrcile le șerpuiesc în plete și sîn — cu rochii din vălătuci de fum și voci ascuțite, șuierătoare. Atmosfera aceasta de poveste, istorisită parcă cu limbă rea de șarpe, lumea aceasta cu zîne crude, strecurate ca niște umbre printre copacii pădurii, i-au reușit admirabil regizorului George Teodorescu ca și momentele de vibrație lirică ce traversează fără ostentație întreaga piesă. Fără îndoială că scenografia Elenei Pătrășcanu-Veakis a fost — în acest sens — hotărîtoare, și trebuie să recunoaștem că rar am văzut o mai rafinat-modernă și mai poetică întruchipare plastică a **ideii** de basm, a ideii de împletire a visului cu realitatea. Și poate de aceea ni s-a părut discordant — ieșind din viziunea și bunul gust regizoral și scenografic al spectacolului — tabloul pețitului, cu personaje construite exclusiv de gros, cu reminiscențe din **Căsătoria** gogoliană, oricum inadvertente substanței poetice și folcloric-românești a piesei. Și ne-a mai mîhnit, în acest frumos spectacol, o distribuire ce nu servește — prin lipsă de adeziune la rol — nici actorul, nici reprezentația: în rolul Stihuitorului, Lazăr Vrabie, actor grav și cerebral, se simte parcă încurcat, chinuit de ipostaza de trubadur care vrăjește inimile cu versul și dezleagă vrăjile rele cu privirea. Dar spectacolul se bucură în general de una din acele distribuții de zile mari pe care e în stare să le asigure Naționalul; și dacă nu putem să-i amintim decît în treacăt, pentru schițele pline de umor subțire desenate fraților Alizunei, pe Matei Alexandru, C. Rauțchi și Ovidiu Moldovan, ori pe interpretele drăgaicelor, nu ar fi drept să nu-i dăm interpretei Alizunei, pilonul artistic al piesei, tot ceea ce i se cuvine: cu forțe parcă prea mult economisite în ultimii ani, Silvia Popovici a irumpt acum pe scena Naționalului cu toată vigoarea și delicatețea lirică a talentului ei, cu acea sensibilitate lucidă pe care i-o știm și cu un plus de maturitate artistică pe care și l-a adăugat, a venit și a **elaborat-o** pe Alizuna, și a **trăit-o** cu o artă fără cusur.

Ceva mă face să cred că **Alizuna** de azi va cunoaște gloria de odinioară a piesei **Înșir-te mărgărite...**

Sanda FAUR

COPERTA NOASTRĂ

SILVIU STĂNCULESCU

Nu i-am spus-o niciodată dar de multe ori, văzîndu-l în filme, la teatru, pe stradă, pe platouri, cerîndu-i un interviu, mi-a jucat prin fața ochilor fraza aceea frumoasă din Saroyan «de unde vin eu, oamenii sînt politicoși», pe care tare aș fi vrut s-o fi găsit eu prima dată sau măcar unul din prietenii mei buni. Nu cuvîntul *politicoși* mă seduce (e plină lumea de ei, nu?), ci acel «de unde vin eu...» după care mi-ar plăcea să adaug: ...«oamenii sînt sinceri». Știu că nici acest «sinceri» nu mai spune mare lucru, dar nu renunț să leg această frază de prezența lui Silviu Stănculescu. Sinceritatea lui este fundamentală și grea ca o povară. Ea îi împinge toate gîndurile către noi și putem fi siguri că niciodată nu vor nimeri pe drumuri ocolite. *Liniștea superioară* a personajelor sale este de fapt perfecta punere de acord a gîndului cu gestul. Cum s-a ajuns la această înțelegere, chinurile de pînă aici sînt ferite de ochii noștri. Actorul ne ocrotește cu aceeași grijă cu care își așază și își învăluie cuvintele atunci cînd recită. Acest *calm* adus de departe («de unde vii dumneata, Silviu Stănculescu?»), adevărată mană cerească pentru cinematograf, nu poate fi stricat nici de cel mai prost regizor. Ca și sinceritatea de care vorbeam, el sare peste hîrtoapele căscate de cutare sau cutare rol, oferindu-ni-se ca un dar meritat, ca un omagiu.

La o întîlnire cu un astfel de actor nu te poți duce nici tu cu sufletul gol sau «nepregătit», cum ar spune Exupéry. Înainte de a vedea un film sau o piesă cu Silviu Stănculescu să ne mai aruncăm o dată ochii peste un vers frumos ori, dacă sîntem mai norocoși, să-l ascultăm pe Nat King Cole.

M. M.

P.S. O «însemnare» despre Stănculescu ar putea să apară tot atît de bine și în paginile noastre de cinema.

Acolo, în spațiul închinat filmului, ne-ar fi mai la îndemînă să ne prefacem a întreba cu nedumerire, chipurile, de ce nu l-am mai văzut într-un film?

Și, mai ales, cînd o să-l vedem în filmul pe care-l merită și el, și atîția alții dintre actorii noștri?

TĂCERILE LUI BOTTA

Una din marile creații ale lui Botta: *Ion din* Năpasta.

De arta lui Botta cuvintele cronicarului se apropie sfioase, temătoare, intimidate de slaba lor putință de a-i spune acesteia pe nume. **În fața lui Botta** cuvintele paralizează, poate pentru că orice interlocutor simte că artistul nu crede decît în «elocința tăcerii» — cum spune singur — că pentru el vorbele sînt păsări fragile, de zborul cărora îi e frică și de care se ferește strîngîndu-se în sine. Dar iată că doi teleaști, Valentin Munteanu și Horia Vasiloni, au avut temeritatea de a-l înfrunta și a-l aduce pe singuratic în piața cea mai aglomerată a cetății — cea a micului ecran —, de a-l urmări aici cu lăcomia sălbatică a camerei de luat vederi, de a-l întreba, de a-l scormoni, de a-l descoase pe cel care nu poate vorbi decît arar și atunci în picături grele de poezie, ce cad dureros, chinuit. Gestul ar părea brutal și lipsit de pietate, în sufletul lui Botta nu se poate pătrunde cu întrebări gazetărești de o banală indiscreție, pe el nu-l poți întreba ce-nseamnă teatrul; «te naști sau nu cu această ciudată, dureroasă vocație, cu această fericită damnațiune» — e tot ce poate răspunde uriașa modestie a lui Botta; pe el nu-l poți chestiona asupra cauzelor sinuosului său drum în artă, fără să te jenezi apoi cînd îți răspunde că «sinuozitățile» se datorează, poate, acelor doamne distinse pe care el nu le iubește și care se numesc d-na abilitate, d-na amabilitate, d-na stil...

Dar gestul celor doi teleaști s-a încărcat de poezie atunci cînd au înțeles că pe Botta trebuie să îl lași să vorbească tăcînd, plimbîndu-și silueta singuratică pe alei de parcuri desfrunzite, umplîndu-și ochii de lumina de miere a toamnei și chipul de tristețea frunzelor căzînde, atunci cînd i-au lăsat să vorbească mîinile, mîinile acelea ce fîlfîie ca niște aripi de pasăre cu zborul frînt, mîinile ce strîng la piept pîinea uscată a năpăstuitului Ion, mîinile ce se frîng într-o crispare dureroasă. Micul ecran ne-a lăsat o jumătate de ceas, pe fiecare dintre noi, singuri față în față cu Botta, ne-a lăsat să intrăm în vîrful picioarelor și cu capul descoperit — cum spunea un confrate — într-un templu în care se oficiază un rit păgîn și se adoră o «păgînească treime — cea a frumuseții, a adevărului și a dreptății». Pentru aceasta, recunoștința noastră celor doi temerari exploratori în ținuturile misterioase ale sufletului lui Botta.

S. F.

FILMUL ÎNSEAMNĂ, MĂCAR DIN CÎND ÎN CÎND, VIAȚĂ LA PĂTRAT

BLOW-UP

Iubitori zeloși sau mai puțin înfocați ai lui Antonioni, ne putem lua cu toții de mînă, pentru a ne prinde frățește în aceeași horă a mulțumirii: pentru unii este o mare bucurie să-l vedem pe Antonioni cel de după «schimbarea la față» (sau să-l revedem, căci *Blow-up* a figurat anul trecut în cadrul Festivalului filmului englez), pentru alții — este clipa așteptată a împlinirii unei curiozități. Doar a curs atîta cerneală în jurul lui *Blow-up*... Poate că nu este rău ca înainte de a intra în sală să aruncăm un gînd, două către trecutul nostru de cinefili și să le lăsăm să hoinărească puțin prin acele deșerturi sufletești prin nisipurile cărora cineastul însuși și-a lăsat eroii, nu fără o strîngere de inimă; în cele din urmă, să încercăm, pe cît posibil, să ne scuturăm de obsesia unui Antonioni observator neîndurător al pustiurilor umane, de povara amintirilor despre un Antonioni pentru care radiografierea psihologiei feminine — în special — a fost un crez de viață; să ne eliberăm, dacă putem, și de imaginea unui cineast al cărui Dumnezeu era, pînă nu demult, destrămarea realității pentru ca, prin unul din ochiuri, să vadă mai bine ce se află dincolo de ea.

Fotograful (David Hemmings), «prezență demiurgică»,

Prin toate cele spuse mai sus, mă încumet a sugera una din căile — firește, din multele posibile — de a ne pregăti să stăm în fața acelui artist care știe să se situeze pe culmi și atunci cînd întreprinde o alt fel de radiografie, socială. Pus deasupra lumii, *aparatul-lupă* al lui Antonioni descoperă acel punct în care esențele confirmă sau dau peste cap aparențele, punctul de sprijin al celor care cred pînă la moarte că filmul este, măcar din cînd în cînd, viață la pătrat. Povestea fotoreporterului londonez al cărui teleobiectiv surprinde întîmplător o crimă ale cărei urme aveau apoi să dispară misterios nu este altceva decît o magistrală ipostaziere a acelei «prezențe demiurgice a fotografului în viața noastră» (Roland Barthes), simbolul trist al încrederii pe care o acordăm imaginii ca păstrătoare nu numai a memoriei ci și a vieții noastre.

Pe bună dreptate *Blow-up* (în traducere exactă ar însemna mărirea unei fotografii) a fost numit «macrocosmosul cel mai evident al irealității realității din anul 1967».

Foamea de imagini specifică acestei civilizații care este, printre altele, și a vizualului, imagini de tot felul, și sofisticat compuse (vezi fotografiile de modă), și furate pe viu (instantaneele bătrînilor din uzină), revelația realului prin intermediul artificialului, ușurința cu care poți fi deposedat și de unul și de altul, toate aceste adevăruri esențiale sînt spuse de Antonioni la nivel de capodoperă.

Într-o lume în care cu toții consumăm — pe diferite trepte — imagini și mituri (nu este imaginea cel mai solid suport al mitului?), într-o lume în care se face totul pentru ca omul să fie dresat a lua semnificațiile drept o stare de fapte (primul indiciu al stării de *victimă a imaginii*), filmul lui Antonioni are acuitatea unui țipăt de alarmă.

Thomas, eroul său, este *omul-aparat*. Chipul neutru, spălăcit, al actorului David Hemmings (îndelung căutat de cineast care nu avea nevoie, de data aceasta, de o vedetă ce ne-ar fi impus realitatea propriului său personaj) este cotropit de doi ochi proeminenți ce par anexe ale obiectivului. Zeul fotografului, singurul căruia i se supune, este declanșatorul. Semnalele lumii exterioare sînt culorile. Obosit de agresivitatea lor întîlnită la tot pasul, și-a construit un mic paradis artificial, studioul cufundat în tonuri reci, lăptoase, mineralizate, protectoare prin inerția lor. Un amănunt strident, rozul unei poșete — azvîrlită pe mașină de una dintre cele două tinere vizitatoare — îl scoate din sărite.

Antonioni, care în *Deșertul roșu* folosise culoarea — luată cu muchia de cuțit a maximei subiectivități — ca pe o proiecție a stărilor de spirit o obligă de data aceasta să iasă în întîmpinarea omului.

Explozia de verde a parcului — prevestitor de rele prin liniștea lui ireală — nu reprezintă pentru fotoreporter o simplă pată de culoare instigatoare sau, eventual, un prilej de bucurie pentru ochi, ci un fragment de realitate *demn de a fi imortalizat pe peliculă*.

Acest *verde* este un adevărat erou al filmului. El ascunde crima, el ascunde misterul (la cîteva ore după descoperirea omorului, cu ajutorul fotografiilor instantanee, orice urmă dispare), el leagă și dezleagă verigile *realitate-reproducere-aparență*, pentru ca, în cele din urmă, tot el să adăpostească grotescul joc al *mimării realului*. Thomas, cel pentru care orice colț de realitate, vînată sau contrafăcută, era pînă atunci un fetiș, se prinde în imaginara partidă de tenis. Aparatul lui Antonioni îl îndepărtează din ce în ce mai mult de noi, îl turtește aproape, pînă ce pe gazon nu mai observăm decît un singur punct alb. Ecranul plesnește de atîta liniște, dar simțim că din clipă în clipă trebuie să cadă cerul pe cineva. Poate după ce pe ecran a apărut cuvîntul «sfîrșit».

Magda MIHĂILESCU

Pentru Vanessa Redgrave filmul Blow-up *a însemnat definitiva consacrare cinematografică.*

DE LA A LA Z

Numărul cititorilor care ne solicită date biografice şi amănunte despre activitatea artiştilor şi regizorilor de cinema de ieri şi de azi este în continuă creştere. Mulţi îşi exprimă regretul că n-au mai văzut în coloanele noastre fişele filmografice cu care îi obişnuisem într-un timp.

Deşi nu sîntem o revistă profilată pe teme cinematografice, ne-am gîndit totuşi, în întîmpinarea acestor solicitări, să publicăm de-a lungul a mai multor numere un sumar dicţionar biografic al personalităţilor filmului. Bineînţeles, nu vom putea cuprinde pe toţi cei care ar merita să figureze într-un asemenea dicţionar şi nici nu vom putea depăşi cadrul unei anumite informaţii telegrafice. Ne vom strădui însă ca selecţia să fie cît mai corectă şi toate datele cît mai minuţios verificate.

Urmăriţi deci, începînd din numărul viitor, rubrica noastră «De la A la Z».

Desigur, observaţiile şi sugestiile cititorilor sînt binevenite.

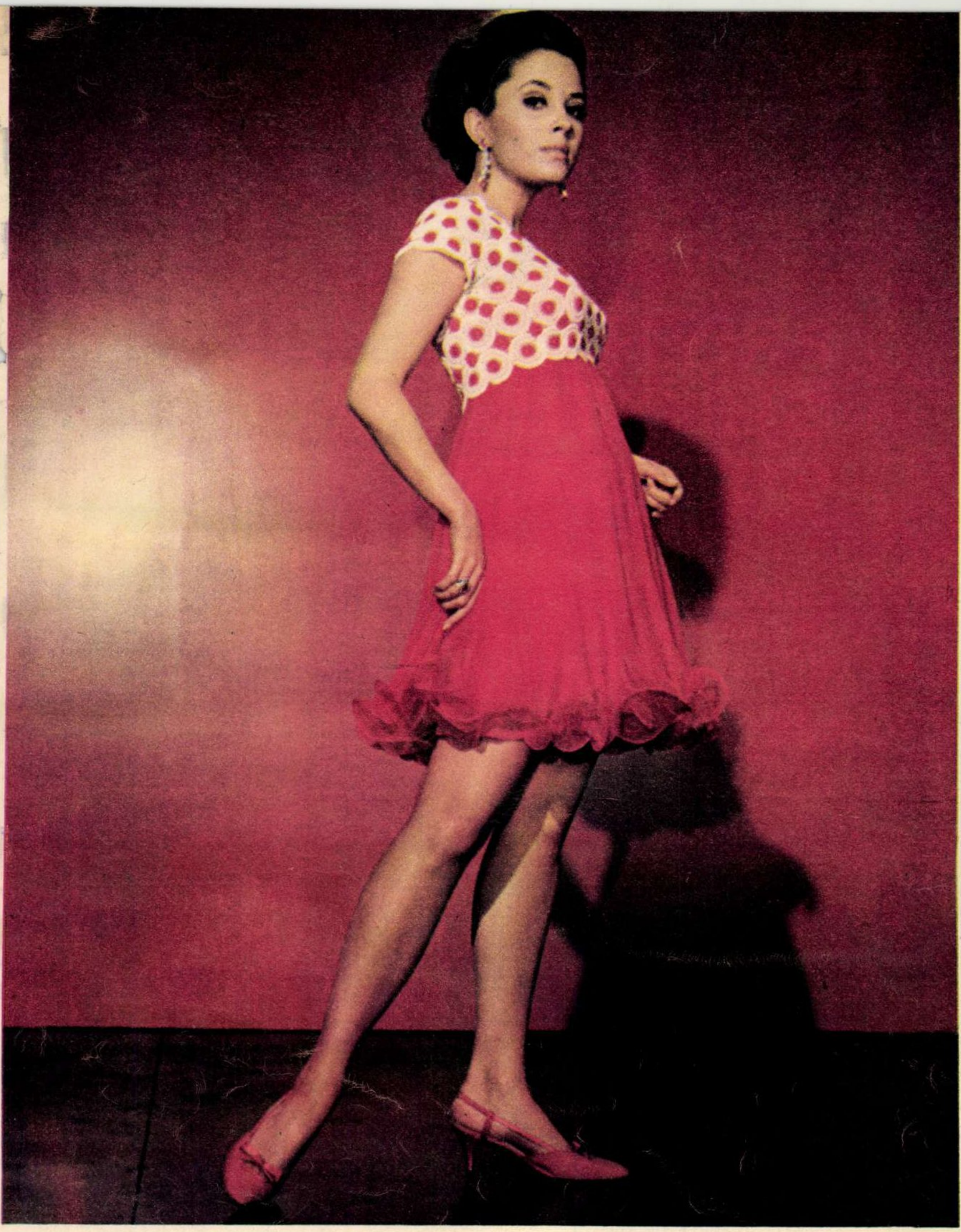

◀ **Faceţi cunoştinţă cu...**
...Barbara Perkins.
Înainte de a o vedea
în filmul
Valea păpuşilor
(ecranizare
după best-seller-ul
Jacquelinei Suzan),
făgăduit
pentru luna decembrie,
vă oferim
această fotografie
pusă la dispoziţie
de casa
20-th CENTURY FOX

◀ *Cinematograful* **Timpuri no**
gazda de toată ziua
a filmelor noastre
de scurt metraj,
a primit
o nouă recoltă
din producţia studioului
Alexandru Sahia.
Ca introducere
a unui viitor articol
despre
documentarele noastre,
reproducem
această imagine
din filmul
lui David Rău
şi Gh. Patakfalvi
Pe Arieş.

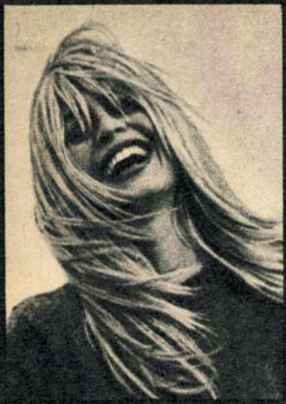

PRIVIȚI!

GHICIȚI!

CÎȘTIGAȚI!

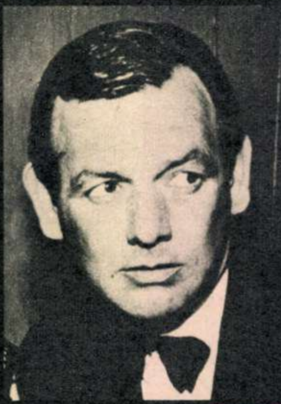

CONCURS – SERIAL
ORGANIZAT DE „FLACĂRA“
UN TEST DE PERSPICACITATE PENTRU TOȚI

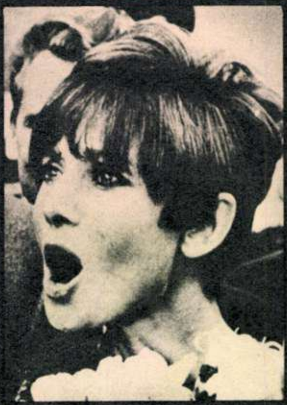

Cine sînt?

Pentru fiecare fotografie, un răspuns exact.

5 răspunsuri exacte, un cîștigător.

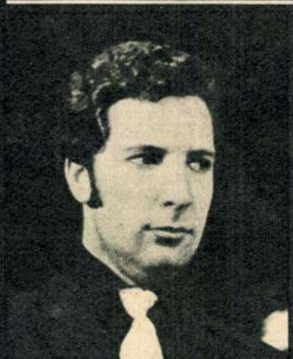

Concursul-serial este deschis pînă la 20 noiembrie 1969. În numărul viitor vor fi înlocuite numai **acele fotografii care au primit** răspunsuri exacte. Vor fi repetate acele portrete care încă nu au fost recunoscute de cititori. **Semnul de întrebare va dispărea o dată cu dezlegarea «misterului».**

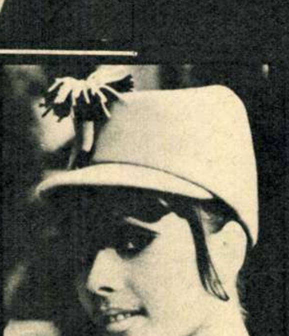

tv

de Felicia ANTIP

ÎN ALPI SAU ÎN TATRA

Am văzut într-un jurnal cinematografic un grup de fericiți cîștigători la loterie străbătînd Veneția. Alții — pe aceștia i-am văzut pare-mi-se chiar la televiziune — admirau tot în contul întreprinderii Loto-Pronosport, Bosforul. Cu prilejul Săptămînii economiei am aflat — de asemenea prin intermediul televiziunii — despre un nou tip de libret CEC care oferă ca premii excursii în străinătate. Și atunci dați-mi voie să întreb: dacă se mizează pe incontestabila atractivitate a călătoriilor, dacă mirajul depărtărilor este folosit ca stimulent pentru plasarea biletelor de loterie sau pentru depunerile la CEC, de ce să nu se ofere și participanților la concursurile televiziunii perspectiva de a vizita locuri pe care cei mai mulți dintre noi visează să le vadă? Sînt aproape sigură că noi, cei care nu cunoaștem nici Veneția, nici Bosforul, nici Parisul, am considera că este mai echitabil ca șansa de a vedea pe gratis frumusețile acestei lumi să revină unui tînăr care știe pe de rost operele de artă ale Florenței, unui eminent cunoscător al istoriei Bizanțului sau unui desăvîrșit exeget al lui Byron decît posesorului unui bilet de loto norocos. Sau, pentru a da exemple mai direct legate de experiența recentă a concursului «Între metronom și cronometru», nu-i așa că ar fi fost destul de drept ca cel ce cunoaște — teoretic — Himalaya ca pe propriul său buzunar să aibă prilejul de a participa la o ascensiune, o nu, nu chiar în Himalaya, dar de pildă în Alpi sau măcar în Tatra? Sau ca specialistul în trecutul, prezentul și viitorul muzical al Brașovului să fie invitat la festivalul anual de la Bayreuth sau la altă manifestare similară? Cu «concursul», cum se spune, al întreprinderii Loto-Pronosport, neîntrecută vînzătoare de iluzii mari și ieftine. Chiar și în țările în care loteria este o afacere prohibită, se consideră moral, demn și oportun ca erudiții cîștigători ai competițiilor de cultură generală să primească premii cu adevărat semnificative și demne de invidiat. O diversificare ingenioasă a premiilor în funcție de subiectul ales ar face să crească și mai mult prestigiul si atractivitatea concursurilor.

Vorbind despre prestigiu, fac, în această cronică dedicată concursului «Între metronom și cronometru», o paranteză privind «Steaua fără nume», pentru a-l ruga pe poetul Dan Deșliu să nu mai plece urechea la scrisori necivilizate și insultătoare, nici măcar pentru a le repudia. Nici atît nu merită. N-aș vrea să cred că există vreo legătură între această jalnică maculatură și înlocuirea distinsului președinte al juriului. Televiziunea are dreptul și obligația de a ține capul sus. A asigurat o asemenea ținută și o asemenea obiectivitate unui concurs care — mai curînd decît oricare altul — e supus riscului de a aduce pe micul ecran personaje puțin recomandabile, încît apariția întîmplătoare a unei trișoare (și aceea neîndemînatică) n-o poate în nici un caz compromite.

Revenind la «Metronom», noua modalitate de folosire a cronometrului, tardivă dar bine gîndită reacție la critici justificate, reduce jocul hazardului, sporește omogenitatea și seriozitatea spectacolului. Merge bine acest concurs, dar tocmai pentru că acum a reușit să-și stabilească un profil corespunzător din toate punctele de vedere, ar fi poate timpul ca televiziunea să se gîndească și la alt tip de întrecere: una la care nu memoria, mai mult sau mai puțin mecanică, ci prezența de spirit, asociația de idei inteligentă, puterea de judecată, capacitatea de sinteză și alte asemenea trăsături superioare ale minții omenești să fie solicitate și premiate. Mă număr printre cei care cred cu adevărat că om cult este cel ce știe să caute într-o bibliotecă, nu cel care are o bibliotecă în cap.

Sigur că elaborarea unui asemenea gen de concurs ar fi mai dificilă după cum mai dificilă ar fi și notarea (dar juriul și-ar dobîndi cu adevărat rostul). Pentru idealul intelectual către care trebuie însă să tindem, mai adecvată ar fi întrecerea dintre inteligențe decît întrecerea dintre memorii. Ca să spun adevărul pînă la capăt, pe mine un concurent care știe să răspundă desăvîrșit la toate întrebările actualului concurs mă deprimă oarecum. La ce bun, mă întreb, la ce bun, un asemenea efort de înregistrare automată?

P.S.: Documentarele despre Sulina și despre Iulia Hașdeu au readus «Realitatea ilustrată» la nivelul inițial. Poate pentru că au fost realizate de unul dintre regizorii inițiali?

sport

de Emanuel VALERIU

IERTAȚI-MĂ, DAR NU POT SĂ APLAUD!

Vi s-a întîmplat vreodată să vă lăsați copleșit în templele artelor de acea forță colectivă care te înglobează unui entuziasm general, fără ca măcar să-ți dai seama cum s-a întîmplat? Începi să aplauzi și să strigi laolaltă cu ceilalți, deși nu știi prea bine de ce o faci. Se aplaudă și nu poți rămîne exterior atmosferei... locale, căreia i te integrezi, oarecum din jenă, oarecum din spirit de solidaritate, din inocență (cine știe dacă tocmai momentul respectiv nu reprezintă punctul culminant al spectacolului?), ori pur și simplu, ca să te mai dezmorțești...

Fapt este că în această situație v-ați aflat măcar o dată și, pentru a vă fi mai ușoară mărturisirea, ei bine, iată, vi-o spun franc: eu m-am aflat,și nu o singură dată, în împrejurările citate și nu numai la concerte ori piese de teatru, drame muzicale ori filme, ci chiar la sport (unde ar trebui să mă pricep totuși după atîția ani). Tocmai de aceea mă simt extrem de jenat astăzi, cunoscîndu-mi mai vechile greșeli și contratimpul entuziasmului personal față de cel al unor semeni mai avizați, pentru faptul că nu pot să aplaud un eveniment care a stîrnit valuri de entuziasm în jurul meu, pe oceanul atît de placid uneori, ori agitat de alte valuri decît cele roz de acum (rozul ar fi «echipamentul» Speranței și Optimismului).

Ce aplaudă confrații mei? Autonomia federației de fotbal! Într-o ședință care va face, după toate probabilitățile, istorie, Biroul respectivului for tehnic sportiv și-a anunțat componenții și presa că a devenit autonom, adică va putea să meargă pe propriile sale picioare, va avea buget, va putea să-l cheltuiască și să-l fructifice după criteriile pe care le va considera judicioase și avantajoase pentru sportul rege, ca controla și îndruma, va hotărî, va... va... va conduce, efectiv, cu o singură vorbă.

Tabloul viitor al fotbalului a început să fie creionat, precizat, colorat, definitivat. Știm de pe acum, de pildă, că autonomia federației o va atrage și pe cea a cluburilor, că va deveni o pîrghie a eticii, va consolida raporturile dintre forul tehnic și echipele de fotbal, va dezvolta aria relațiilor internaționale, va oxigena un organism atrofiat de viața dusă pînă acum în eprubetă, va pregăti generațiile viitorilor internaționali (care, desigur, vor juca mult mai bine), îi va cointeresa pe sportivii de performanță, îi va stimula pe ceilalți etc.

Și-atunci, de ce nu pot să aplaud și eu această desfășurare de forțe creatoare, această descătușare din tiparele ruginite de vreme și de erori evidente? Din încăpățînare; Din lipsă de înțelegere sau de entuziasm? Din conservatorism ori pur și simplu, pentru a face impresie sau opinie separată?

Nu, stimații mei cititori, nimic din ceea ce s-ar putea presupune nu mi-a veștejit aplauzele. Cu totul altceva și anume NEDUMERIREA. Sînt nedumerit, ca cel mai nedumerit spectator trezit la un concert simfonic, cînd el se crezuse la unul de muzică pop! Sînt nedumerit cum toți cei care aplaudă acum în cor nu-și amintesc faptele și nu încearcă să le explice. Faptele sînt, într-adevăr, îndeajuns de vechi, dar nu într-atît încît să fi ieșit din raza memoriei noastre. Doar cu doi ani mai devreme decît ziua de azi, apărea legea sportului, consecință a unui alt eveniment important: desfășurarea conferinței naționale a mișcării noastre sportive, care, analizînd o anume perioadă de activitate, găsise că soluțiile îmbunătățirii muncii se puteau realiza prin unele măsuri dintre care reorganizarea federațiilor, pe alte criterii și cu un spor de autoritate și răspundere atît față de cluburi și asociații cît și față de conducerea sportului, fusese considerată printre soluțiile cele mai robuste. Legea amintită stabilea cadrul necesar noilor prerogative acordînd personalitate juridică forurilor tehnice și autonomie, în aria legalității. Dar, iată, au trebuit să treacă doi ani de zile pentru ca litera legii să se aplice. Ce s-a petrecut în cele aproape 750 de zile scurse pînă acum? S-a dus o luptă de principii, afirmă cei mai delicați. Ce fel de luptă și ce fel de principii? — pot întreba naivii binevoitori, cînd exista o lege, glăsuind, cu autoritatea forului legislativ al țării, ce anume trebuie să se facă și cum? Mă întreb, la rîndul meu, dacă în economie, să zicem, s-ar descoperi, la un moment dat, că o lege... legală nu s-a respectat vreme de doi ani? Ori în justiție? Am serba, prin aplauze, acceptarea ei de către cei *însărcinați s-o aplice?*

Mă îndoiesc, cu toată energia de care este capabil spiritul meu, că un asemenea spectacol și-ar găsi entuziaștii!

De aceea și numai de aceea, fără a mă mai gîndi la prețiosul timp pierdut, la răspunderea ce revine celor care au *obligația* să aplice actele normative în vigoare, fără a calcula prejudiciul de calitate măcar, dacă nu și pe cel financiar, al unei stagnări durînd de doi ani și — evident — fără a cere ca responsabilii să explice public inerția pe care au manifestat-o și întreținut-o, mă mărginesc numai să declar ritos, cu scuzele necesitate de delicata poziție în care mă aflu: iertați-mă, dar nu pot să aplaud...

dialog cu cititorii

de H. DONA

Nu puține sînt și scrisorile pe care le primim din străinătate; după cum rezultă din poșta sosită pînă acum, avem cititori pe trei continente. Nu sînt mulți, desigur (revista noastră nu se adresează străinătății), dar rîndurile pe care le primim au pentru noi, deseori, un farmec deosebit. Iată, de pildă o scrisoare primită recent de la cititorul nostru **Antoine von Moos** din Lausanne (Elveția). Iată cîteva fragmente (în traducere):

«...Anul acesta am călătorit prin toată țara, pe orizontală și pe verticală, de la Retezat și pînă-n Deltă, de pe litoral pînă-n Bucovina. Și am regăsit aceeași Românie plină de farmec, dulce și ospitalieră. Mă înțelegeți acum de ce am atîta nevoie de «Flacăra» mea. Ea reprezintă legătura vizibilă dintre tot ce am văzut în România și tot ce se petrece acum în țara dv. Publicația dv. a reușit să se integreze în existența mea, datorită entuziasmului față de România». Și, mai departe: «...Mi se pare ușor și firesc să iubesc România, după ce am avut ocazia s-o străbat în lung și în lat și să împărtășesc, timp de cîteva zile, grijile și bucuriile dv. De altfel, nu sînt singurul care în Occident nutrește asemenea sentimente și sînt deosebit de fericit să constat că farmecul României devine o realitate tangibilă pentru tot mai mulți dintre compatrioții mei, grație activității culturale a lui Marcel Cellier, eminent cercetător al muzicii folclorice românești, autor a numeroase emisiuni radiofonice în Elveția și în Franța». Nu mai cităm și alte pasaje în care dl. Von Moos vorbește despre «Flacăra» cu o gentilețe care ne-a copleșit. Îi mulțumim din toată inima pentru inspiratele dumisale cuvinte.

Se pare că seria de interviuri cu actorii români de teatru se bucură de prețuirea cititorilor noștri. Ca un ultim exemplu, cităm din scrisoarea cititorului **Nicolae Tudora,** în vîrstă de 19 ani, din orașul minerilor, Lupeni: «Interviul (cu Rodica Tapalagă, n.n.) a fost inteligent conceput și mie personal mi-a dat impresia unei cunoștințe adevărate cu o actriță contemporană..., artistă care m-a entuziasmat prin gîndirea sa logică, lipsită de extravaganțele unei vedete. Țin să-i transmiteți mulțumirile mele cele mai calde pentru fraza: «Am convingerea că nu se poate face artă fără o poziție fermă ideologică, fără convingere». O încredințez că eu, precum și alți tineri, o așteptăm în cît mai multe roluri și, dacă s-ar putea, în cît mai multe filme».

Tot cititorul Nicolae Tudora ne critică, într-un post-scriptum, pentru că publicăm, din cînd în cînd, reclame ale unor fabrici de mașini sau utilaje grele și ne întreabă, ironic, referindu-se la o reclamă a Uzinei de vagoane din Arad: «Unde aș putea cumpăra un vagon de călători de clasa I?»

N-am vrea să mai revenim asupra problemelor reclamei de care ne-am ocupat într-un număr trecut. Ne-am permite, totuși, să reamintim tov. Tudora și celor (foarte mulți, sîntem convinși) care gîndesc ca dumnealui că reclama n-are numai o funcție comercială directă, aceea de a determina imediat cumpărarea unui anumit obiect. În societatea contemporană, reclama exercită și o importantă influență de atmosferă, obișnuind pe consumator cu o anumită ambianță modernă, creîndu-i o anumită stare de spirit, anumite gusturi și necesități, ridicîndu-i și modernizîndu-i nivelul exigențelor sale. În acest cadru, și răspunzînd acestei importante funcții psihosociologice,își găsește locul și așa-numita «publicitate de prestigiu», prin care cele mai importante întreprinderi — indiferent de obiectul producției lor — își manifestă prezența în fața opiniei publice prin ce au ele mai de calitate. Deci, nu cumpărați vagoane de călători!

În aceeași ordine de idei, trebuie să semnalăm și scrisoarea cititorului **Zaharia Grigorovici** din Simeria Veche (jud. Hunedoara) care, manifestînd un veritabil spirit modern, ne solicită să acordăm **mai mult** spațiu publicității. Faptul că tov. Grigorovici este pensionar cazangiu demonstrează, o dată în plus, că modernitatea nu este neapărat apanajul tinereții.

Și fiindcă veni vorba de tineri, trebuie să mărturisim că nu prea știm ce să răspundem grupului de elevi din București care ne cer sprijinul pentru formarea unui club de admiratori ai muzicii ușoare. Planul pe care ni-l schițează ni se pare perfect rezonabil și, în același timp, realizabil. Credem că ar fi bine să ia contact cu Casa de cultură a tineretului din sectorul respectiv, care are mai multă competență pentru a rezolva asemenea inițiative.

Cîțiva cititori (din București, Brad, Pitești) își manifestă amărăciunea pentru tristul accident petrecut acum cîtva timp la o emisiune TV «Steaua fără nume», cînd un concurent a răspuns corect ...la o întrebare care abia trebuia pusă. Între timp, se pare, s-a dat o explicație chiar în cadrul emisiunii. Sîntem convinși că, după cum îi este obiceiul, televiziunea va manifesta,și de data aceasta, spirit autocritic. Nu ne oferă oare ea inegalabilul exemplu al însoțirii majorității filmelor prezentate (inclusiv al celor cu «trei stele») de un comentariu introductiv în care se explică de ce filmul respectiv este slab, fără valoare, prost jucat, prost regizat, mult sub nivelul altor filme asemănătoare?

Și acum, două răspunsuri telegrafice: îl rugăm pe cititorul **C. Cîmpeanu** să ne expună mai concret cazul dumisale, pentru a-i putea răspunde, iar cei care vor să scrie persoanelor care apar pe copertele noastre sînt rugați să trimită epistolele redacției; noi le vom transmite mai departe.

O îndatorire de onoare: SUPLIMENTAREA PRODUSELOR AGRICOLE CĂTRE FONDUL CENTRAL

Din toate județele țării sosesc la redacție vești privind livrările de produse prevăzute în contractele făcute cu statul de către cooperativele agricole. Frecvența acestora, conținutul lor — care înfățișează nu numai importante cantități de diverse produse vîndute suplimentar statului, dar și dorința țărănimii de a contribui din plin la formarea fondului central agricol — demonstrează o amplă mișcare de masă. Onorarea integrală și suplimentarea contractelor este — în mod concret și direct — o expresie a contribuției populației rurale la progresul general al țării, o nouă dovadă a recunoștinței față de grija acordată continuu de partid și de stat asigurării unei baze tehnico-materiale moderne, menită să permită dezvoltarea multilaterală și intensivă a acestui important sector economic al țării. După cum se știe, procesul de creștere a potențialului tehnic al agriculturii se află într-o ascendență permanentă. La începutul acestui an, de pildă, în unitățile agricole lucrau circa 97 000 de tractoare fizice, 47 100 combine pentru păioase, 55 740 semănători mecanice și un număr sporit de alte utilaje și mașini agricole. S-au extins suprafețele amenajate pentru irigații, acestea urmînd să ajungă, în acest an, la 660 000 ha, iar la finele anului 1970 la circa 1 000 000 ha. Pentru activitatea de producție, în anul 1969, unitățile agricole au primit credite în valoare de circa 6 000 milioane lei. Ca urmare, rezultatele directe, pe cîmp, sînt tot mai evidente, recoltele fiind superioare, cu toate condițiile climatice mai puțin favorabile din acest an. Cantitățile de produse realizate pe ogoare asigură și în acest an aprovizionarea întregii populații a țării și industriei și creează, de asemenea, posibilități de export.

În județul Dolj (fotografia vă înfățișează baza de recepție «Jiul» din Craiova), țăranii cooperatori și-au luat angajamentul să suplimenteze contractele către stat cu 8 000 tone porumb.

O SARCINĂ PATRIOTICĂ

În județul Galați, cooperatorii s-au angajat ca în această toamnă să vîndă statului, peste cantitățile contractate, în afară de alte produse ale muncii lor, aproape 10 000 tone de porumb. Ultimele zile au marcat o considerabilă creștere a ritmului de predare la bazele de recepție a cantităților de porumb datorate statului, prin mobilizarea generală a mijloacelor de transport.

Din județul Dîmbovița ni se relatează că, pînă la începutul acestei săptămîni, 12 cooperative agricole de producție, reevaluîndu-și posibilitățile și resursele, au suplimentat contractele la porumb. Astfel, cooperatorii din Vîlcelele, Zoița, Boldu, Brăiești, Căldărăști, Cochirleanca, «Zori noi» și «Victoria socialismului» din Pogoanele, Nicolești, Balta Albă, Băile și Cislău, după ce și-au achitat exemplar obligațiile către stat, au adus la bazele de recepție importante cantități de porumb care vor influența pozitiv atît veniturile generale ale cooperativei, cît și valorile ce vor fi achitate cooperatorilor pentru zilele-muncă efectuate.

La Dăbîca, în județul Cluj, după cum informează președintele cooperativei agricole de producție, Iosif Rusu, problema livrărilor suplimentare de produse agricole a fost dezbătută în adunările generale ale organizațiilor de partid și în adunarea generală a țăranilor cooperatori. Toți și-au luat angajamente concrete de valorificare — prin contractări și achiziții — a diverse cantități de grîu, porumb etc. Astfel, întreaga comună, inclusiv cooperativa agricolă de producție, va livra în primele două decade ale acestei luni, la fondul central de produse agricole: 30 tone grîu, 50 tone porumb, 3 tone fasole, precum și 80 de porci grași.

Rodul toamnei este bogat și în județul Brăila. În majoritatea unităților agricole, el a fost în întregime strîns și depozitat. În același timp, numeroase cooperative agricole și-au achitat integral contractele inițiale de produse agricole vegetale. Reanalizîndu-și posibilitățile și resursele de care dispun, 45 cooperative agricole au luat inițiativa să

▲ Treieratul orezului la C.A.P.-Sprîncenata.

Mari cantități de struguri au livrat fondului centralizat de stat și cooperatorii din județul Tulcea. ▶

vîndă statului, suplimentar, 14 000 tone de porumb. Ni s-a comunicat că, pînă acum, s-au vîndut statului, peste prevederile contractuale, 5 216 tone porumb. Printre cooperativele agricole fruntașe în livrări sînt cele de la Mircea Vodă — 263 tone; Ciocile — 675 tone; Unirea — 339 tone; Dudești — 239 tone; Tudor Vladimirescu — 331 tone. O contribuție importantă aduc și țăranii cooperatori din numeroase sate, care au hotărît să vîndă statului din surplusul de produse al gospodăriei personale.

În multe unități agricole din județul Vrancea s-a făcut propunerea de a fi suplimentate contractele de livrare către stat. Această inițiativă s-a extins cu repeziciune, astfel ca, numai în cîteva zile, să se hotărască de cooperatori vînzarea către stat a unor importante cantități suplimentare de cereale, legume, carne. Cifric, acest angajament suplimentar se prezintă astfel: peste 3 000 tone de porumb, aproape 500 tone de grîu, 300 tone fasole și alte produse — pentru a nu cita decît primele date.

— Statul ne ajută cu specialiști, cu mijloace mecanizate moderne, îngrășăminte și mărfuri industriale de bună calitate pe care le obținem la prețuri fixe — a declarat Ion Coman, președintele C.A.P.–Ciorăști, din acest județ. În acest fel, viața cooperatorilor devine de la an la an tot mai fericită, mai plină de frumos. Rezultatele muncii noastre urcă pe verticala belșugului. Bineînțeles, ele nu vin de la sine. Hărnicia omului este cea care smulge pămîntului cantități sporite de produse. Ne-am spus: cine alții decît noi, cooperatorii, trebuie să asigurăm statului cantități sporite de cereale la fondul central? Așa am hotărît, în unanimitate, suplimentarea față de contract cu încă 870 tone porumb, pe care îl transportăm din lan direct la bază. «Este o datorie a noastră, ne spune președintele acestei cooperative agricole, ing. Ion Jercan, de a participa într-o măsură tot mai mare la formarea fondului central agroalimentar al statului».

Cele mai recente știri sosite din județul Maramureș confirmă de asemenea că zeci de cooperative agricole de producție au hotărît să valorifice suplimentar la stat 3 000 de tone porumb, 2 000 tone grîu, și alte produse. O astfel de acțiune onorează pe susținătorii ei, care au înțeles că atitudinea lor este de fapt o îndatorire civică, o înțelegere a faptului că fiecare trebuie să contribuie în mod efectiv la bunăstarea tuturor oamenilor muncii din țara noastră. În același spirit trebuie interpretată hotărîrea a mii de cooperatori care s-au angajat să valorifice la stat un însemnat surplus de produse din propriile lor gospodării. În total, pe județ, ei și-au propus să livreze 1 000 de porci și 1 500 tone porumb.

În județul Bacău, multe cooperative agricole și-au onorat în întregime contractele, și chiar le-au suplimentat. Printre fruntași se află cooperatorii din comuna Traian care, pe lîngă contract, au livrat o cantitate suplimentară de porumb. Merită laude pentru modul în care și-au achitat sarcinile contractuale la porumb unitățile cooperatiste din localitățile Parava, Tăvădărești, Orbeni, Răcăciuni, Berești-Bistrița și altele. De asemenea, în ultimele zile, cooperatorii din Buhoci au trimis la baza de recepție cantități importante de porumb. Se întîlnesc însă și cooperative agricole care socotesc contractele simple hîrtii. Cooperatorii din Căbești, de pildă, nu se pot plînge că n-au obținut recolte bune de porumb. Dar conducerea cooperativei a neglijat să îndeplinească una dintre îndatoririle ce le are față de stat: achitarea contractului. Deși criticați deseori, președintele C.A.P., Gheorghe Costin, ceilalți membri ai consiliului de conducere, specialistul, n-au luat măsuri pentru ca în baza de recepție, aflată la depărtare de 5-6 km, să intre toată cantitatea de porumb.

Cap de afiș pe agenda acțiunilor în agricultură continuă să se afle și în județul Hunedoara îndeplinirea tuturor obligațiilor asumate prin contractele cu statul. În unitățile agricole cooperatiste unde s-a muncit bine, realizările sînt mulțumitoare, cooperatorii avînd posibilitatea să suplimenteze obligațiile inițiale. Obținînd peste 3 500 kg porumb la hectar, cooperatorii din comuna Folt s-au angajat să livreze, în plus, față de contracte, la fondul centralizat, importante cantități de produse. Sînt însă, din păcate, cooperative agricole care tărăgănează în mod nepermis onorarea obligațiilor contractuale. Pe lista restanțelor la livrarea grîului, porumbului și legumelor, cu cantități ce depășesc cîte 100 tone de produse se situează o serie de unități, printre care cele din Clopotiva, Sălașu de Sus, Sălașu de Jos, Rusi, Sălciva.

Avem o toamnă bogată, sînt posibilități ca unitățile agricole, țăranii cooperatori să-și aducă o mai mare contribuție la crearea fondului centralizat al statului. Este nevoie însă ca, în fiecare unitate și gospodărie personală, să se analizeze cu răspundere posibilitățile care sînt pentru a suplimenta livrarea de produse vegetale și animale către stat. Este în interesul statului, al fiecărei unități, a tuturor cooperativelor, de a preda obligațiile contractuale și a suplimenta cantitățile de produse ce pot fi livrate, mărind astfel contribuția agriculturii la crearea fondului central de produse.

Gh. BRATU

17 300 TONE PORUMB PESTE CANTITĂȚILE CONTRACTATE ÎN ILFOV

Pentru lucrătorii din aparatul de valorificare a cerealelor, această «lungă toamnă fierbinte» este propice desfășurării unei intense activități pe teren, la silozurile și bazele de recepție, unde, într-un șirag neîntrerupt, camioanele descarcă în aceste zile roadele muncii celor de pe ogoare. Tocmai de aceea ne-a fost atît de greu să-l găsim pe tovarășul Ioan Nicoară, directorul Întreprinderii pentru valorificarea cerealelor din județul Ilfov, pentru a-l întreba: «Cum stăm cu îndeplinirea contractelor la porumb?»

Consemnăm răspunsul primit:

— I.V.C. a contractat cu cooperativele agricole de producție din județul Ilfov o cantitate de 166,3 mii tone porumb. Pînă la 26 octombrie fuseseră livrate circa 48 mii tone. Analizînd situația, Comitetul județean de partid a luat măsuri urgente de a veni — îndeosebi cu mijloace de transport — în ajutorul cooperativelor. Drept urmare, într-o săptămînă de la adoptarea planului de măsuri ce a rezultat din această analiză, bazele de recepționare din județ au primit, pentru fondul central al statului, încă circa 22 mii tone. Acțiunea este în plină desfășurare, ritmul recepționărilor fiind în prezent de circa 6 000 tone porumb zilnic și avînd create condițiile să ajungă la 8 000 tone pe zi, astfel ca în jurul datei de 15 noiembrie să se termine recepționarea întregii cantități contractate. Cu aceasta însă sarcina noastră în acest domeniu nu va fi încheiată, deoarece, răspunzînd chemării partidului, cooperativele agricole de producție din județul Ilfov au hotărît să livreze la fondul central al statului 17 300 tone porumb, suplimentar, peste cantitățile contractate. Dintre cooperativele cu angajamente mai importante le amintim pe următoarele: C.A.P.–Gîrbovi, al cărei contract inițial era de 1 700 tone porumb, va livra 4 500 tone, adică 2 800 tone peste contract; C.A.P.–Cătrunești — 1 256 tone peste cantitățile contractate; C.A.P.–Ulmeni — 618 tone; C.A.P.–Valea Măcrișului — 500 tone; C.A.P.–Gogoșari — 312 tone. Și așa mai departe, pînă la completarea celor 17 300 tone suplimentare de care vorbeam.

Acțiunea are un mare ecou în rîndurile țăranilor cooperatori, mulți dintre ei luînd hotărîrea să predea la fondul central al statului cantități de produse agricole care le prisosesc. Este o dovadă concludentă a înțelegerii îndatoririlor patriotice ale țărănimii cooperatiste, o mărturie a recunoștinței pe care țărănimea o poartă statului socialist pentru sprijinul pe care-l primește din partea acestuia.

V. SAVIN

ÎN JUDEȚUL TELEORMAN...

De vorbă cu Ion Răducă, primarul comunei Crînguri:

— Pînă în prezent, numărul celor care s-au înscris la suplimentare constituie peste 50 la sută din totalul cooperatorilor noștri. Numai sătenii din Dracea au suplimentat contractul cu 50 tone porumb. E ceva, dar nu e totul. Țăranii din comuna noastră vînd statului și din porumbul primit la zi-muncă: 30 de tone porumb. Și mai dăm și 15 tone grîu, tot din cel primit la zi-muncă. Iată și cîteva nume: Ilie Doncea, președintele C.A.P.-ului, și Vișan Paraschiv, brigadierul, și Nicolae Manea, cooperator. Toți dau. Și dau nu numai pentru că au nevoie de bani, acum, în prag de iarnă, ci pentru că tot ce s-a făcut în comuna asta cu sprijinul statului s-a făcut. Și cine este în fond statul ăsta? Noi toți sîntem, și dacă el, statul, are, avem și noi. E clară socoteala.

— Așa s-a hotărît în adunarea generală?

— Acolo s-a hotărît pentru ce e al cooperativei. Dar pentru ce-i al fiecăruia, gîndește fiecare cu capul lui. Așa, bunăoară, Sandu Dobre Anghel, țăran cooperator de la noi, vinde statului și din produsele recoltate de pe lotul personal. De ce fac așa? Din recunoștință pentru tot ce a făcut statul pe aceste meleaguri.

Un alt interlocutor, Dinu Alexandru, instructor la Uniunea județeană a cooperativelor agricole de producție Teleorman, ne informează că în majoritatea comunelor țăranii își valorifică prin unitățile de stat o parte din produse, fie că sînt recoltate de pe lotul personal, fie că sînt primite pentru zilele lucrate la cooperativă. La Izvoarele, Zimnicea, la Smîrdioasa, Cernetu, Paroschia, Tigănești, aceasta este o practică curentă.

Am fost tentat să pun toate acestea pe seama distanței care îi desparte pe cooperatorii din Zimnicea, de exemplu, de piața Capitalei. L-am întîlnit însă pe cooperatorul Niță Nicolae din Vidra, localitate cunoscută ca veche furnizoare de legume pentru Capitală, care mi-a risipit temerea:

— Am, după cum vedeți, mai tot ce ne trebuie, mie, soției, fetiței mele: casă nouă, frumoasă, televizor, curte împrejmuită cu gard de ciment și cîte cele. Acum vreau să cumpăr o mașină de cusut, că e bună la casa omului. De aceea am vîndut statului produse recoltate de pe lotul personal, însumînd vreo 4 000 lei. Mai întîi am vîndut 500 kg roșii, apoi am mai dat 500 kg țelină și am valorificat prin «Aprozar» verdețuri de sezon.

La o remarcă făcută privind cîștigul mai bun pe care îl obțin cei care vînd la piață, a răspuns răspicat:

— Eu sînt vindecat! Am fost în alți ani la piață, dar am făcut o socoteală care nu mi-a convenit. Mă costă mult transportul pînă la oraș, taxa la piață. Cînd făceam socoteala cu ce-am ieșit după vînzare și cît m-a costat «distracția» asta îmi venea să înjur de necaz. Se adăugau și alte cheltuieli, mai un mititel, mai o țuică, înghețam stînd atîta nemîncat lîngă marfă. Mă întorceam acasă cu te miri ce. Pînă la primăvară m-am vindecat de mers la piață. Acum, pînă în sărbători, fac iarăși contract cu statul. E mai avantajos. Mă achit astfel și de datoria pe care o am ca cetățean față de societatea noastră care m-a ajutat pe mine și pe ceilalți să fim în rîndul oamenilor.

Gh. CONSTANTIN

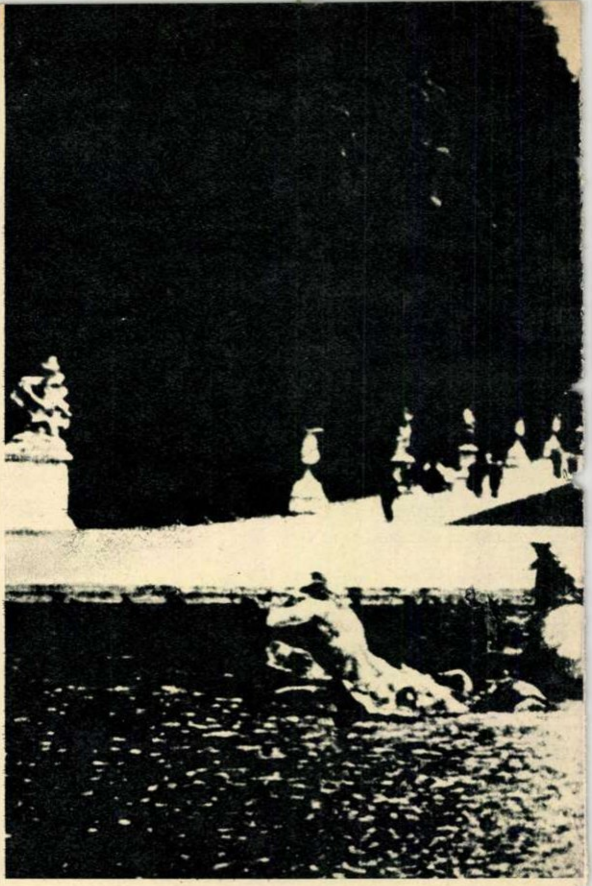

Toată compoziția a fost organizată în jurul unui ax central, astfel conceput încît să traverseze nu numai parcul, ci și dormitorul și patul regal.

GRĂDINARUL REGELUI-REGE AL GRĂDINARILOR-ȘI MINUNEA DE LA VERSAILLES

de R. BIANU

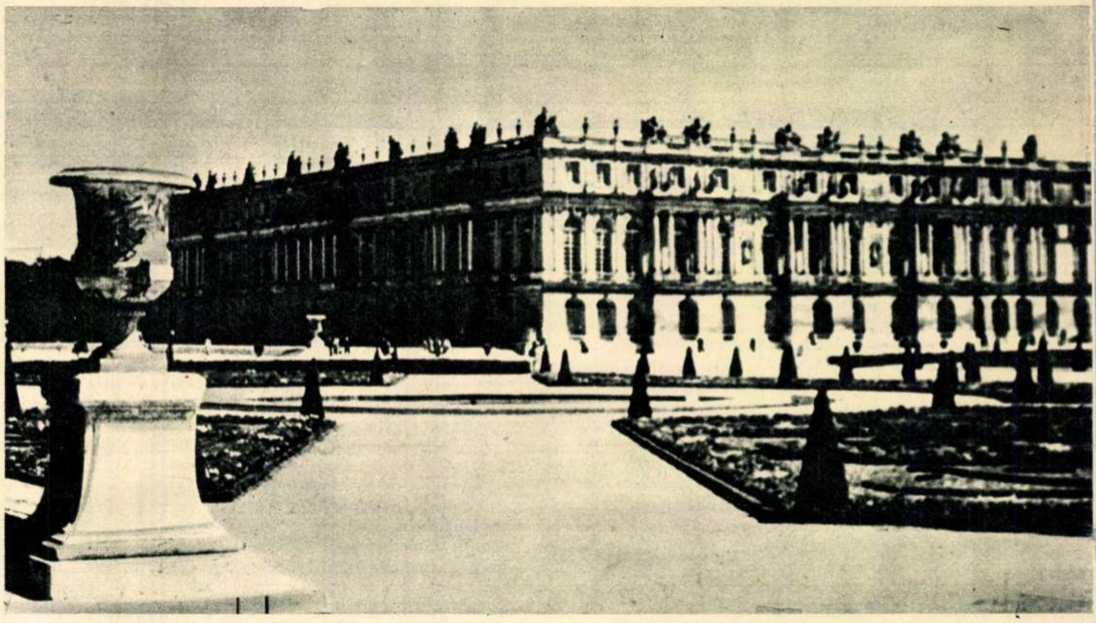

La construirea castelului și a parcului ce-l înconjură au lucrat 36 000 oameni — se spune — iar costul acestor lucrări a fost suportat de poporul francez.

Ce simplu sună aceste cîteva cuvinte consemnate în mai toate enciclopediile lumii: Ludovic al XIV-lea i-a comandat lui André Le Nôtre, genialul grădinar-arhitect, proiectarea grădinilor Versailles-ului... În realitate, în spatele acestei sumare enunțări se ascund intrigi dictate de orgoliul celui ce se considera reprezentantul lui Dumnezeu pe pămînt, ascensiuni și decadențe, dar și dragoste pentru artă și frumos.

VAUX-LE-VICOMTE SI DIZGRAȚIA LUI FOUQUET

...1661. Ludovic al XIV-lea, în vîrstă de 23 de ani, ia conducerea regatului în propriile mîini, după ce din 1643 domnise sub regența mamei sale, Anna de Austria. Tînărul monarh moștenise o curte strălucită prin multitudinea de personalități politice și militare și numărul impresionant de reprezentanți de frunte ai artei și literelor. O curte care clocotea de intrigi și pasiuni. La cîrma finanțelor țării se afla supraintendentul Nicolas Fouquet. Acesta nu s-a dat în lături să profite de poziția sa pentru agonisirea unei averi fabuloase. Vanitos și mare amator de lux, el a construit Vaux-le-Vicomte, în apropiere de Melun, un castel minunat care adăpostea o bibliotecă de o uriașă valoare, tablouri, sculpturi și tapiserii ieșite din mîinile celor mai iluștri creatori ai timpului.

Parcul, care înconjura din toate părțile castelul, era opera lui Le Nôtre. De pe terasa palatului se puteau îmbrățișa dintr-o singură privire întreaga compoziție a grădinii, ansamblul ei unitar și armonios, rondurile de flori așezate de ambele părți ale unui mare ax, apoi bazinele, canalul transversal, cascadele.

Nicolas Fouquet a avut proasta inspirație de a organiza în cinstea regelui, la 16 august 1661, o serbare în palatul și grădina din Vaux-le-Vicomte. Istoricii francezi au dedicat multe pagini descrierii acestei serbări, memorabile nu numai prin fastul său, dar și prin consecințele pe care le-a avut.

Steaua prea ambițiosului ministru, orbit de pasiunea pentru lux, risipitor, era în declin. Dușmanul lui neîmpăcat, Jean-Baptiste Colbert, dezvăluise regelui afacerile sale oneroase. Fouquet n-a ținut seamă de faptul că această serbare ar fi putut fi socotită de rege o insultă directă. Regele a acceptat invitația numai pentru a nu trezi bănuielile gazdei. Cei peste 6 000 de oaspeți au început vizita cu o plimbare în parc, alaiul, în frunte cu regele, fiind condus de Le Nôtre, care dădea explicațiile. Au fost admirate sculpturile, fîntînile și cascadele din care țîșneau ploi multicolore. Pe canale vizitatorii au fost așteptați de bărci pictate și aurite. Splendorile pe care le etala castelul nu erau mai prejos. Curtenii cărora nimic nu le scăpa au remarcat în multe locuri, pe tavane și în ornamentația arhitectonică, deviza supraintendentului: «Quo non ascendam?» (Unde nu voi urca?), reprezentată printr-o veveriță cățărîndu-se pe un arbore.

Timp de cîteva zile «lumea bună» s-a ocupat exclusiv de splendoarea serbării de la Vaux-le-Vicomte, iar La Fontaine a cîntat-o în versuri. Regele s-a simțit profund lezat. Sosise momentul dizgrației inevitabile a lui Fouquet. Încă din luna septembrie a aceluiași an 1661, invitat să-l însoțească pe rege la Nantes, Fouquet a fost arestat și tradus în fața justiției. După un proces care a ținut patru ani, la intervenția personală a regelui, supraintendentul a fost condamnat, pentru fraudă și rebeliune, la închisoare pe viață.

Castelul și parcul din Vaux-le-Vicomte au trecut, bineînțeles, în patrimoniul regelui.

PICTOR ȘI ARHITECT TOTODATĂ

Cu prilejul serbării, regele fusese puternic impresionat de grădinile castelului. Încă de pe atunci s-a hotărît să realizeze ceva și mai grandios.

Exista la Versailles un castel modest construit de tatăl său, Ludovic al XIII-lea, pe care tînărul monarh obișnuia să-l folosească pentru întîlnirile sale amoroase cu domnișoara de La Vallière. Aici s-a hotărît să construiască un palat și o grădină cum nu mai existau altele. Nu s-a oprit la Saint-Germain, de pildă, cu pădurile și arborii săi superbi, cu bogatele resurse de apă, terasele naturale și farmecul Senei. Orgoliul — nota memorialistul Saint Simon — îi dicta să-și pună continuu la încercare puterea față de evenimente, oameni, natură deopotrivă. Alese deci Versailles-ul, ținutul fără perspective, trist și ingrat, fără păduri și fără apă, numai nisip și mlaștină.

André Le Nôtre a fost însărcinat cu proiectarea parcului și conducerea lucrărilor pentru amenajarea lui. Născut

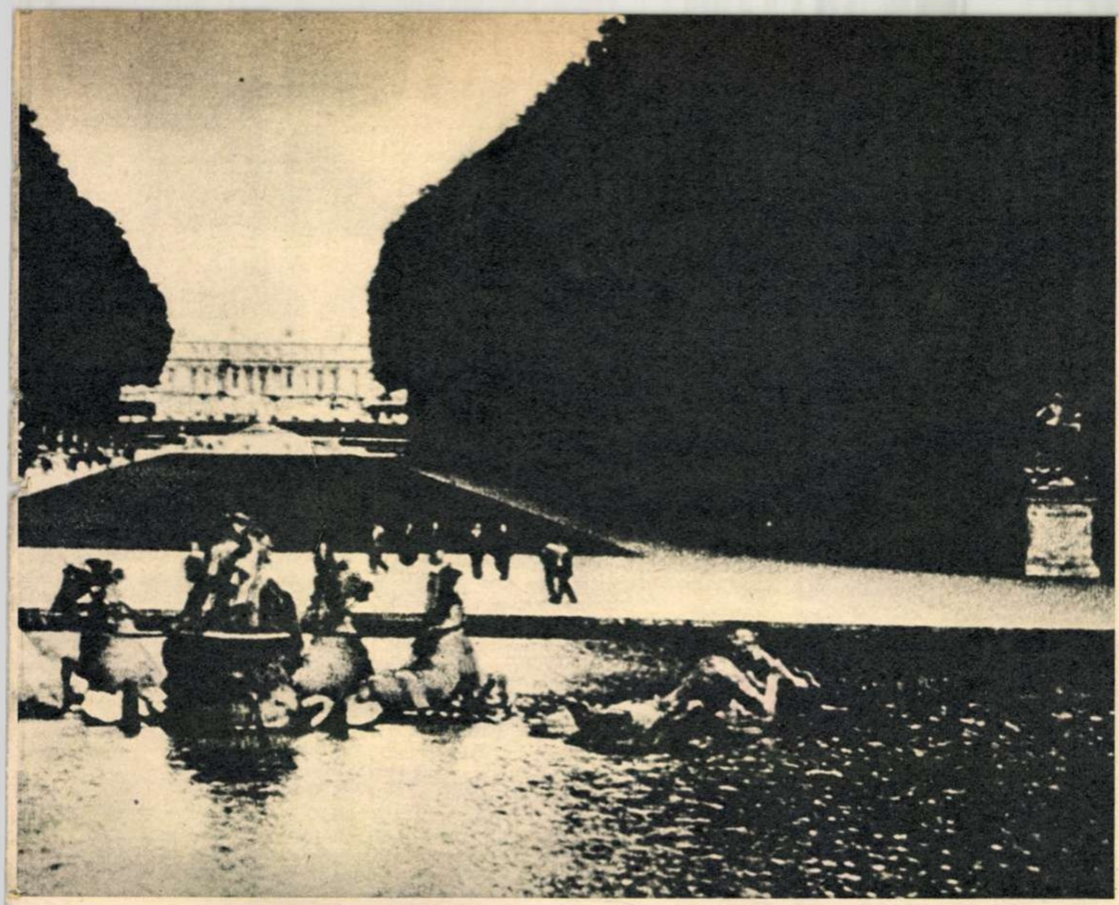

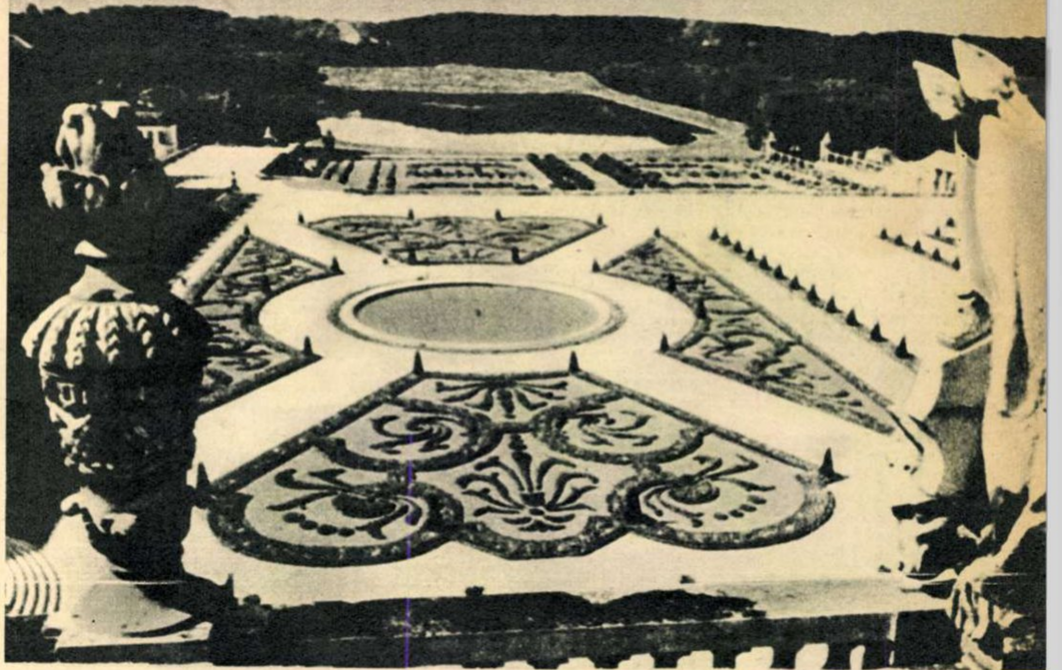

Natura «sculptată» și ordonată după voia și talentul lui Le Nôtre.

la Paris, în anul 1613, el era fiul grădinarului șef al lui Ludovic al XIII-lea, iar bunicul său îndeplinise aceeași funcție la curtea Caterinei de Medici. Tînărul André studiase mai întîi pictura în atelierele lui Vouet și Le Brun, apoi arhitectura, după care, la 22 de ani, se hotărîse să se dedice pasiunii familiale: arhitectura peisajului. Talentul său remarcabil a atras curînd atenția întregii nobilimi franceze, iar comenzile nu mai conteneau. El își imagina efectele de lumină și culoare cu sensibilitatea unui pictor, iar perspectiva cu ochii unui arhitect.

Le Nôtre era un om deschis, cu replici sincere. Nu ținea cont de rangul interlocutorului, exprimîndu-și sentimentele fără menajamente și ocoluri. De fiecare dată cînd expunea regelui planul grădinii, acesta, încîntat, îi spunea: «Pentru asta vă dau 20 000 de livre». Se spune că la un moment dat Le Nôtre, plictisit, i-ar fi replicat: «Sire, nu veți putea continua, vă ruinați».

PARCUL «SCULPTAT» DE LE NÔTRE

Parcul de la Versailles a fost în întregime opera lui Le Nôtre, care l-a conceput și proiectat.

Nici un artist pînă la el nu realizase un parc de o asemenea feerie solemnă. S-a vorbit și s-a scris mult despre această capodoperă a artei grădinilor și a artei în general. A fost lăudat în termeni superlativi planul precis și monumental prin noblețea și simplitatea liniilor. N-au lipsit nici cei care i-au reproșat un exces de rigoare, o anumită severitate monotonă. Saint Simon, deși mare admirator al geniului lui Le Nôtre, scria în memoriile sale: «Violența folosită pretutindeni împotriva naturii respinge și dezgustă fără voia ei...»

Într-adevăr, Le Nôtre și-a impus voința naturii, modelînd-o ca un sculptor, «creînd-o» după placul lui. Acolo unde nu era decît mlaștină a întins straturi de pămînt adus din alte părți, unde nu a fost strop de apă s-a încumetat să proiecteze bazine, fîntîni și jocuri de apă, dintre care 460 mai există și azi. Grădinile concepute și realizate de el se întind pe 96 hectare, «marele» parc și «parcul de vînătoare» totalizează peste 7 000 de hectare.

Suveranul, nerăbdător, nu putea aștepta ca puieții să crească, de aceea au fost plantați copaci mari. Chiar dacă trei sferturi nu se prindeau, erau repede înlocuiți cu alții. Au fost aduși zece mii ulmi din Artois și zeci de mii de carpeni din Normandia. În imensele straturi florile erau înlocuite încontinuu cu altele proaspete, aduse din cele mai diverse colțuri ale Europei — Olanda, Spania, Turcia. În mai multe localități din Franța s-au înființat sere și grădini speciale, care trebuiau să asigure florile necesare. Numai una dintre ele furniza 18 000 000 lalele de patru ori pe an.

În parcul de la Versailles au fost așezate sculpturi lucrate de artiștii vremii. Cu toate că multe dintre ele au dispărut în decursul secolelor trecute, a mai rămas pînă azi un număr destul de mare dintre statuile originale.

Le Nôtre a adoptat pentru Versailles un plan în formă de cruce. Toată compoziția se ordonează în jurul aleii centrale, formînd marele ax al planului. Ax de simetrie al palatului și parcului totodată, el trecea prin dormitorul, respectiv chiar prin patul regelui. Trei mari alei duc spre palat, spre piața acestuia, prin curtea de onoare. De o parte și de alta a aleii centrale se întind ronduri de iarbă și flori, sînt presărate boschete. Le Nôtre a dus aleea centrală, gazonul verde de pe marginile marelui canal, pînă la cea mai îndepărtată linie a orizontului. Cerul oglindindu-se în apă, în nuanțele sale diverse, verdele gazonului, coloritul rafinat al florilor constituie un spectacol unic prin frumusețea sa. Palatul își profilează silueta grandioasă pe cer, printre arborii care străjuiesc aleea. Sculpturile ornamentale, covoarele de gazon, boschetele mărginite de arbuști tăiați în formă de ziduri, galerii, porticuri reproduc arhitectura palatului, spiritul, proporțiile și măreția lui. Sculptura vremii este și ea bogat reprezentată în ansamblul grădinii, care constituie un muzeu de artă în sine, legat de numele lui Le Brun, al fraților Keller, al lui Coysevox, Claude Perrault, J. Houzeau, Etienne le Hongre, Gaspard și Balthazar Marsy ș.a.

TREI MELCI, TREI CĂPĂȚÎNI DE VARZĂ ȘI UN HÎRLEȚ

Grădina a devenit una din marile mîndrii și bucurii ale lui Ludovic al XIV-lea, care a stabilit el însuși un itinerar pentru uzul vizitatorilor (originalul se află la Biblioteca Națională din Paris).

În decursul desăvîrșirii acestei opere de artă s-a ivit o mare problemă: s-a constatat că alimentarea cu apă a grădinii nu putea asigura funcționarea completă a tuturor instalațiilor proiectate. Au fost încercate diverse planuri de aducere a apei din Loira, apoi din Sena și Eura. Cheltuielile pentru realizarea acestor proiecte i s-au părut pînă și regelui prea mari, iar printre zecile de mii de oameni care lucraseră la realizarea lor victimele malariei și ale altor boli au fost atît de numeroase încît Ludovic al XIV-lea a dispus ca toate notele care puteau indica cifre în această privință să fie arse. Ulterior s-au făcut diverse calcule estimative, care au ajuns toate la sume astronomice.

*

André Le Nôtre a realizat în decursul îndelungatei și prodigioasei sale vieți — a murit la venerabila vîrstă de 88 de ani, în 1700 — 90 dintre cele mai splendide parcuri ale lumii: Vincennes, Chartres, Rambouillet, Bourges, Chantilly, Saint-Germain en Laye, Sceaux-Amiens. În Anglia a conceput grădinile de la Saint James și Greenwich, iar în Austria a compus Schoenbrunn-ul. Faima lui a ajuns în toate colțurile continentului. Capetele încoronate și nobilimea din Olanda, Italia, Prusia, Petru cel Mare, țarul Rusiei, se întreceau în a-l invita pe acest magician al naturii. Le Nôtre a rămas însă fidel Franței toată viața, dedicîndu-și talentul în principal înfrumusețării patriei sale cu opere a căror trăinicie a fost verificată de secolele ce au trecut.

În 1675 el este înnobilat. Întrebat de rege ce blazon vrea să-și aleagă, el răspunse: «Trei melci, purtînd pe cap trei căpățîni de varză... și, cum era să uit, bineînțeles, un hîrleț!» Era simbolul eforturilor neobosite și al dragostei sale pentru pămînt.

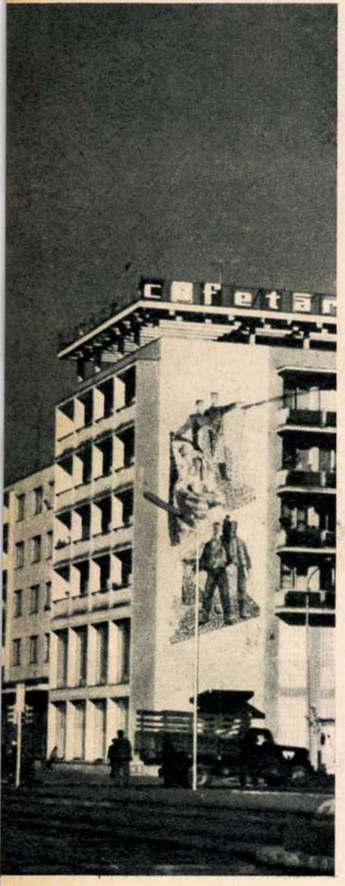

CONSTRUCȚII MARAMUREȘENE

Ritmului impresionant al construcțiilor industriale, social-culturale și de locuințe din orașul Baia Mare și din întregul județ Maramureș îi corespunde pe deplin și ritmul de dezvoltare al întreprinderii care a realizat majoritatea acestor construcții: TRUSTUL DE CONSTRUCȚII LOCALE MARAMUREȘ. Înființată acum aproape 20 de ani (mai precis: în aprilie 1950), întreprinderea avea la început 1 513 salariați — pentru ca astăzi să ajungă la 4 265 salariați. Producția și productivitatea muncii au crescut în proporție și mai mare: în 1950 s-a realizat un volum de lucrări de construcții-montaj în valoare de 17 milioane lei, pentru ca în cincinalul 1966-1970 să se ajungă la 930 milioane lei (o medie anuală de mai bine de 10 ori mai mare!); productivitatea muncii a crescut la 400%: de la 11 454 lei de salariat în 1950, la 45 800 lei în 1969 (date preliminate).

Dintre obiectivele mai importante realizate de acest trust amintim următoarele: flotația Cavnic; stația antezdrobire la I.M. Baia Sprie; uzina electrică Sighet; atelierele centrale U.M.M.U.M.; fabrica de pîine Baia Mare; întreprinderea de electricitate Baia Mare; flotația Săsar; centrala telefonică automată Baia Mare; fabrica de acid sulfuric Ferneziu; întreprinderea poligrafică Baia Mare; topitoria de in Ulmeni; poligonul de prefabricate panouri mari Baia Mare; atelierul auto-moto Baia Mare; uzina de apă și stația de epurare Baia Mare; policlinica și spitalul de boli pulmonare Baia Mare; hotelul «București» Baia Mare; institutul pedagogic Baia Mare; școli cu 208 săli de clasă în Baia Mare și așa mai departe.

Un rol important i-a revenit trustului în construcția de locuințe. În 15 ani, 1955-1970, s-au construit 15 057 apartamente convenționale; începutul a fost modest: pornindu-se de la 1 696 apartamente în cincinalul 1956-1960, s-a ajuns la 7 085 apartamente în actualul cincinal.

Un atare volum al construcțiilor a pretins dotări materiale și cadre de specialiști corespunzătoare. Inițial dotările erau foarte reduse, pentru ca abia în anul 1958 să se ridice la un volum al mijloacelor fixe în valoare de 12 milioane lei, iar la ora actuală să atingă 71 milioane lei.

În ce privește cadrele de specialiști, dacă în anul 1950 trustul dispunea de 5 ingineri, astăzi numărul acestora este de 43. O preocupare permanentă a constituit-o calificarea muncitorilor: școlile profesionale ale trustului au fost absolvite în perioada 1956-1969 de 1 293 elevi, iar la locul de muncă s-au calificat 1 837 muncitori.

Trustul pășește în noul an însuflețit de hotărîrile Congresului al X-lea al P.C.R., pe care vrednicii constructori maramureșeni le vor traduce în viață cu același devotament cu care și-au îndeplinit și pînă acum sarcinile.

PUBLICITATE

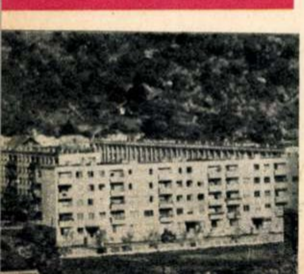

AGENȚIA DE
PUBLICITATE

RECLAMĂ
EFICIENTĂ
ÎN
ROMÂNIA LIBERĂ,
ELÖRE, NEUER WEG,
SPORTUL, FLACĂRA, CINEMA,
TEATRUL, CONTEMPORANUL,
COMERȚUL SOCIALIST
și ALTE 59 PUBLICAȚII
ADMINISTRATE DE ISIAP.

STR. EFORIE NR. 6
BUCUREȘTI
TEL. 16 79 45

PUNCT ŞI DE LA CAPĂT

- *Înecîndu-se cu un sirop împotriva tusei, dl. Derras di Lilla din Roma a fost victima unui violent acces de tuse care i-a provocat moartea...*
- *Trei tineri englezi au plecat într-o temerară călătorie în jurul lumii. Ei vor călători într-un automobil construit în 1926 şi acționat de aburi.*
- *Warren Knowles, guvernatorul statului Wisconsin (S.U.A.), a inaugurat un creier electronic, special conceput pentru selecționarea cadrelor. În raport cu datele primite, maşina indică funcția cea mai potrivită fiecărui salariat. Dorind să se cunoască mai bine, dl. Knowles a dat şi datele personale, dar computerul a înapoiat fişa neperforată. Defecțiune tehnică, tact sau...*
- *Doi oameni în salopetă au muncit din greu în incinta a două mari aeroporturi din Berlinul de Vest pentru a ridica distribuitoarele automate de țigări, în total 6 aparate. Nimeni nu i-a întrebat nimic. Acum poliția caută distribuitoarele, țigările şi, bineînțeles, şi hoții!*
- *Accident de circulație la San Remo. Un elefant aparținînd circului din localitate a făcut o plimbare pe cont propriu. Bilanțul: trei maşini călcate (ironia soartei). Pahidermul nu a suferit nici o leziune.*

MASS-MEDIA ÎN OFENSIVĂ

Societatea japoneză Matsushita Electric Industrial Co. a lansat de curînd acest senzațional tip de combină radioteleviziune prevăzută cu un dispozitiv în măsură să imprime jurnalele de actualități pe care le pune la dispoziția telespectatorilor, sub forma unui ziar obişnuit.

DEGETE DE AUR

Sigrid Lude. Siggi cum îi spun prietenii, secretară-dactilografă la o redacție din Stuttgart (R.F.G.), a dobîndit de patru ori la rînd titlul de campioană mondială a dactilografiei: 1963 la Praga, 1965 la Paris, 1967 la Berna, 1969 la Varşovia, unde şi-a depăşit principala concurentă cu nu mai puțin de 60 de bătăi pe minut. Ea a dactilografiat timp de 30 de minute cu 716.6 bătăi pe minut. Pare neverosimil, dar Siggi scrie mai repede decît se poate citi...

SAŞA E STUDENT

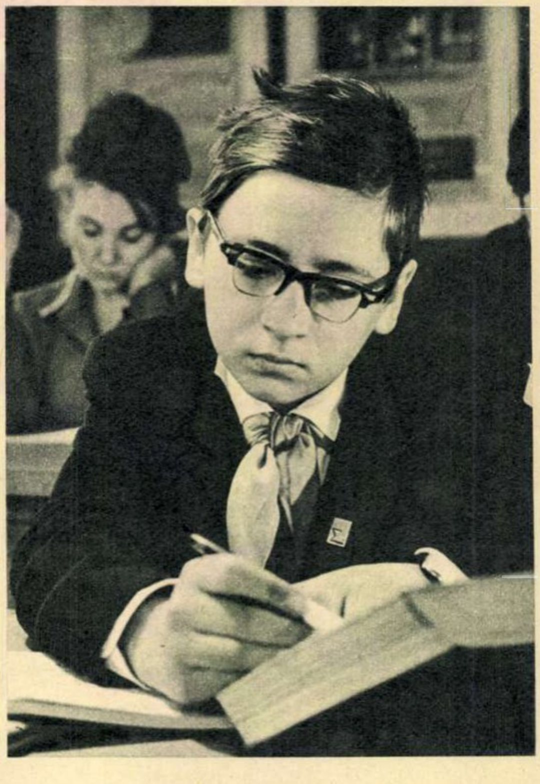

Saşa Dvorak are 12 ani şi este încă pionier. Pînă aici, nimic deosebit.
Ceea ce iese însă din comun e faptul că întreaga şcoală medie a «consumat-o» în numai şase ani, în oraşul Makeev, obținînd la sfîrşitul ei «medalia de argint». Actualmente, micul Saşa este student în anul I la Facultatea de matematică-mecanică din Kiev; la prima sesiune şi-a trecut examenele numai cu notele «foarte bine» şi «bine».

CU CĂȚEI ŞI CU PURCEI ...

În momentele grele în care cățeaua Pud dădea naştere la trei cățeluşi, la cîțiva paşi de ea, o scroafă aducea pe lume 18 purceluşi. Oricît de scroafă era, bietei mame îi era aproape cu neputință să hrănească pe săturate o asemenea progenitură. Şi oricît de cățea era Pud, tot a înțeles impasul vecinei şi i-a întins o labă de ajutor. După cum se vede în fotografie, familia porcească se aprovizionează cu lapte de la familia cîinească şi totul se petrece în cea mai deplină înțelegere.

varietăți

UMOR de V. CRĂIȚĂ-MÎNDRA

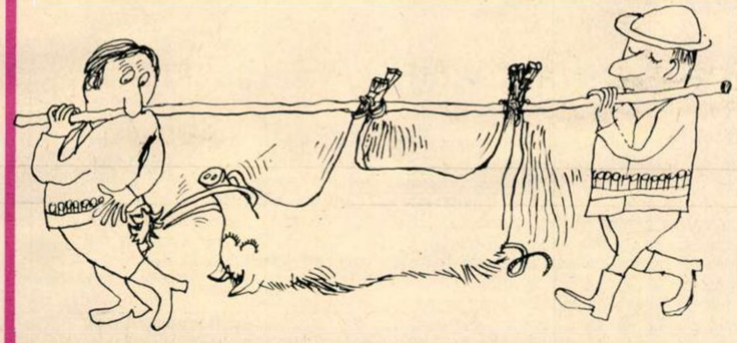

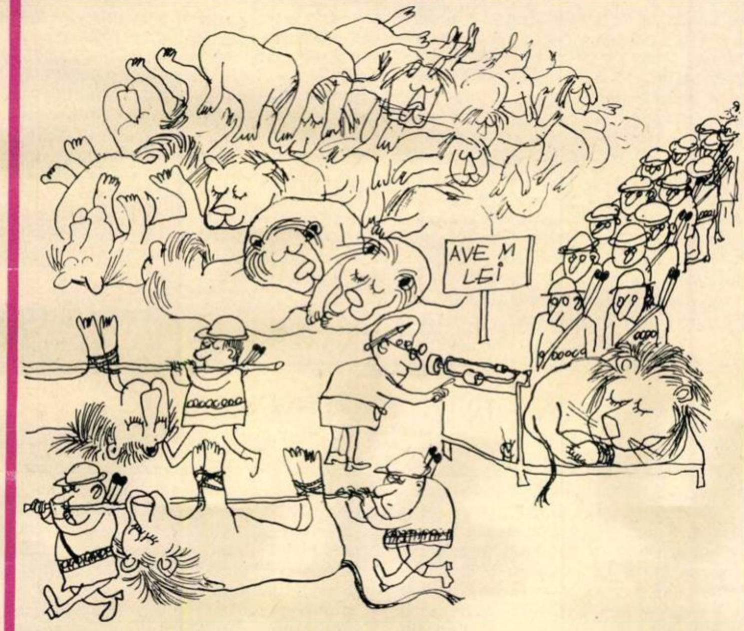

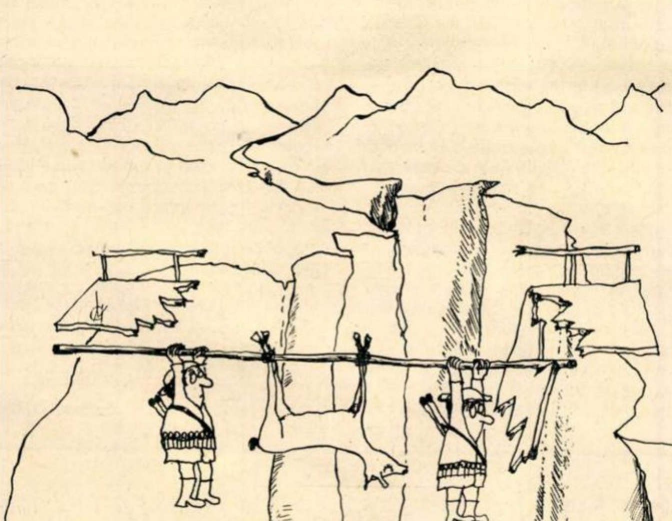

BUN E VINUL GHIURGHIULIU...

1 C	2 O	3 T	4 N	5 A	6 R	7 I	8 ◩	9 B	10 A	11 U	12 T
2 A	N	I	■	M	U	S	T	A	R	I	I
3 R	O	S	I	I	■	C	O	C	G	A	■
4 A	R	A	C	■	D	A	A	H	■	G	O
5 G	A	■	A	P	A	■	M	U	S	A	T
6 I	■	A	R	I	■	A	N	S	A	■	E
7 A	C	U	■	V	E	L	A	■	T	O	T
8 L	U	M	I	N	I	I	■		■	C	I
9 E	S	■	A	I	■	˘	R		S	A	■
10 ◩	C	A	S	O	I	O	A	R	E	■	O
11 P	A	C	I	E	N	T	■	O	C	H	I
12 A		I	■	R	I				I	A	G

ORIZONTAL: 1) Podgorie moldovenească cu o licoare neîntrecută — I s-a urcat vinul la cap. 2) Înnobilează vinul — Tulburel și pastramă cu mămăliguță (pl.). 3) Vinurile ghiurghiulii — Autorul volumului «Vinul de viață lungă». 4) Sprijină vița de vie — Oraș antic — În mijlocul podgoriei! 5) 13 grade! — Compromis pentru vin — Amatorul de Murfatlar din nuvela «Butoiul» de Ion Istrati. 6) Trei... din Cotnari — Comună în Suedia. 7) Acum la Odobești — Pînză de corabie — Pînă la fundul paharului. 8) «Calea...», roman de Șerban Nedelcu, în care unul din personaje este pivnicerul Stamate — Demiseci! 9) Editura de stat! — Usturoi (reg.) — Celebru vin de Cotnari. 10) Căsuțe. 11) Unora dintre ei, medicii le recomandă vin tonic (sing.) — Sticlesc după cîteva pahare. 12) Cai de pe la Murfatlar — Vin sec, de calitate superioară.

VERTICAL: 1) L-a făcut celebru pe un anumit «cetățean turmentat» — Primele două din pahare! 2) A face cinste — Vin tămîios. 3) Rîu în a cărui zonă de confluență cu Bodrogul, pe dealurile din împrejurimi, se-ntind viile care produc renumitele vinuri de Tokaj — Alt nume al zeului Amon — Vin din Măcin! 4) Zburător legendar — Oraș moldovean, căruia Topîrceanu i s-a adresat astfel: «Te salut oraș grădină, cu conture iluzorii,/ Străjuit de patru dealuri încărcate cu podgorii». 5) Insulă în Oceanul Pacific — Cu slujba la bolta rece. 6) Puțin rubiniu! — Cu Bachus în frunte! — Vin după voi — Din Miniș! 7) A provoca — Vin alb de masă. 8) Cînd apare tulburelul — Termină băutura! 9) Zeul vinului și al veseliei la romani — Pe cuvînt! 10) Posedă — Pietroasele, de pildă — Vinuri aspre. 11) Sticlă (reg.) — Măsură de vin la «Hanul Ancuței» — Han... gol! 12) La ieșirea din Odobești, Nicorești, Cotești etc. — A se acri — Stavilă în calea apelor.

Adam STOICA

Cuvinte rare: BAAH, ANSA, TUM, AMI.

Dezlegarea jocului DEZLEGÎND ÎN PLOAIE, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PALAVRE — UME. 2) ARARAT — IMUN. 3) PICAT — ALBIE 4) ADĂPOSTIRE. 5) RARIȘTE — ERI. 6) U — I — IR — PLIN. 7) DUET — ERIE — U. 8) AD — SOSON — RN. 9) AMĂRÎT — VAD. 10) STI — ANIMATĂ. 11) GALOȘI — BIET.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

LONDRA Agenția «Reuter» anunță crearea unor detașamente speciale ale armatei britanice, destinate înăbușirii dezordinilor civile. Echipate cu veste rezistente la gloanțe, căști de oțel, măști de gaze, scuturi și bastoane, detașamentele urmează să fie deocamdată trimise în Irlanda de Nord.

MOSCOVA Un oraș nou ia naștere pe malul drept al Eniseiului, în regiunea Krasnoiarsk. Centru al industriei de echipament electric, Electrogradul va avea 250 000 locuitori, specialiști în acest domeniu.

DJAKARTA Potrivit unei declarații făcute de șeful statului major indonezian, Maraden Panggabean, în prezent se află deținuți în Indonezia 71 905 comuniști.

HAGA Cabinetul olandez a autorizat firma «Fokker» să participe, alături de Franța și Germania Federală, la realizarea proiectului «Airbus»-ului european — avion de mare capacitate pentru distanțe mici.

SAIGON În ultimul an numărul cererilor de pașapoarte a crescut cu 60%. În fiecare săptămînă pleacă din Saigon aproximativ 400 persoane, dintre care cel puțin 50% părăsesc definitiv Vietnamul de Sud. La baza acestui fenomen stă — apreciază observatorii — neîncrederea crescîndă în regimul Thieu.

BONN În Bavaria s-a declanșat o «febră a uraniului» — anunță săptămînalul vest-german «Vorwärts». În urma unor intense și îndelungi lucrări de prospectare, în Munții Fichtel din nordul provinciei au fost în sfîrșit descoperite zăcăminte de material fisionabil.

VIENA În cercurile progresiste din Austria se manifestă nemulțumire față de noua lege a reorganizării sectorului naționalizat al industriei. Administrarea acestuia trece din competența statului în cea a unei asociații special create; 49% din acțiunile întreprinderilor naționalizate pot fi vîndute fără aprobarea parlamentului.

DELHI 822 morți, peste 228 000 vite înecate, 1 670 hectare inundate, peste 312 000 case distruse, pagube totalizînd aproape 4 milioane rupii — acesta este bilantul inundațiilor și uraganelor care au bîntuit anul acesta India.

PRETORIA În ciuda embargoului economic, exportul sud-african a atins anul acesta valoarea record de 1 900 milioane dolari.

SUCCESE ROMÂNEȘTI ÎN R.D.G.

Mihaela Mihai la Berlin

Corespondențe primite de la agenția «Panorama» reflectă succese ale unor artiști români repurtate în toamna aceasta în Republica Democrată Germană. Dintre cei 22 interpreți din Uniunea Sovietică, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria, Iugoslavia, Cuba și R.D. Germană, care au participat la prima etapă a Festivalului internațional de muzică ușoară din țările socialiste, cea care a întrunit sufragiile juriului a fost românca Mihaela Mihai. «Mihaela Mihai — scrie Monika Weule în «Berliner Zeitung» — a dovedit că a meritat aprecierea juriului prin felul cum a interpretat cu o grație visătoare bucata din a doua parte a concertului — «Trurli, trurli» — o melodie cu acorduri dulci».

De un remarcabil succes s-a bucurat și Teatrul «Țăndărică» — de altfel cunoscut și apreciat de publicul berlinez încă din 1959, cînd a întreprins primul său turneu în R.D.G. Teatrul bucureștean s-a străduit să se impună în cadrul celei de-a XIII-a ediții a Zilelor festive berlineze, nu numai în fața celor mai buni artiști din R.D.G., ci și în fața unor ansambluri renumite ca «Bolșoi Teatr» din Moscova, «Masowsze» din Polonia, corul Filarmonicii slovace, ansamblul de teatru No din Japonia. Artiștii români și-au îndeplinit sarcina în mod meritoriu — remarcă agenția de presă «Panorama» — nu numai pentru că au fost singurii în acest gen, ci și prin spiritul și temperamentul lor. Cele două piese prezentate de ei, «Elefănțelul curios» de Nina Cassian și «Cele trei neveste ale lui Don Cristobal» după Garcia Lorca, au fost urmărite de tineri și vîrstnici cu o încordată atenție, cucerind aplauze furtunoase. «Teatrul bucureștean de păpuși «Țăndărică» — remarcă ziarul «Berliner Zeitung» — îi pune pe spectatori în situația de a-și redescoperi receptivitatea la fantastic și de a și-o desfășura în voie». Același ziar are numeroase cuvinte de laudă la adresa regiei, a muzicii amuzante, decorurilor poetic stilizate și a măiestriei artiștilor români în mînuirea păpușilor.

„EUROPA VERDE“ VA HIBERNA

Hotărîrea noului guvern de la Bonn de a revaloriza marca vest-germană are, după cum era și de așteptat, implicații directe asupra situației unor valute occidentale, asupra pieței interne vest-germane și, îndeosebi, asupra mecanismului comunitar al «celor șase». Cel mai afectat este însă mecanismul agricol comunitar.

Întreaga politică agrară «comună» — constituirea fondului agricol comunitar, repartizarea lui, stabilirea prețurilor unice etc. — are la bază o unitate de cont egală cu dolarul. Menținerea parității fiecărei valute naționale a «celor șase» față de dolar este deci condiția funcționării «pieței comune agricole». Devalorizarea francului a produs o breșă puternică în acest mecanism. Prin devalorizare, francului i-a scăzut valoarea și deci cu aceeași cantitate de dolari (și respectiv de unități de cont) se puteau obține mai mulți franci. Ca urmare, încasările agricultorilor francezi ar fi valorat mai mult în franci, ceea ce ar fi agravat tendințele inflaționiste pe piața internă franceză tocmai pentru a căror combatere acționa și acționează guvernul francez. În consecință, piața franceză a fost izolată de sistemul prețurilor unice — printr-un complex de taxe prețurile pe piața franceză au fost reduse cu procentele devalorizării francului — iar realizarea «Europei verzi» a fost amînată. Revalorizarea mărcii produce acum o a doua breșă, desființînd potențial Piața comună agricolă. Fermierii vest-germani primind pentru produsele lor aceleași cantități de unități de cont, vor obține mai puține mărci. Aceasta întrucît valoarea unității de cont este egală cu dolarul, față de care însă cursul valutar al mărcii a crescut. Ca atare pierderile vor trebui compensate, parte din fondul comunitar, parte din bugetul vest-german, ceea ce înseamnă că produsele agricole pe piața vest-germană, printr-un sistem de taxe de protejare a fermierilor, nu vor mai fi cele unice din Piața comună (cum nu sînt, în prezent, nici cele franceze).

Noi confruntări intracomunitare sînt deci previzibile. R.F.G. și Italia, nemulțumite de faptul că ele sînt nevoite să finanțeze actuala politică comunitară agricolă, vor folosi probabil prilejul pentru a obține noi reglementări, mai avantajoase lor. Dimpotrivă, Franța, beneficiara acestei politici, va încerca să le perpetueze, forțînd o coardă deja întinsă în mod explicit de ministrul de externe Schumann, care a declarat recent că ajungerea la un acord comun prealabil între «cei șase» asupra reglementărilor agricole este condiția sine-qua-non pusă de Franța atît în ce privește «aprofundarea» cît și «lărgirea» Pieței comune.

Ilie ȘERBĂNESCU

CONFLICTUL LIBANEZ

Evenimentele din Liban s-au plasat în primul plan al actualității internaționale, dat fiind implicațiile pe care le au într-o zonă care cunoaște și așa destule probleme explozive. Crizei de guvern de la Beirut, care nu și-a găsit o rezolvare în pofida lungilor luni de tratative în culisele politice, i s-a adăugat conflictul dintre autoritățile libaneze și forțele de comando palestiniene, conflict care a trecut din domeniul politic în cel militar. Părțile implicate în acest conflict și-au expus pozițiile iar ziarele, radioul și televiziunea au acordat un spațiu larg relatării desfășurării evenimentelor. În esență, președintele Charles Helou sublinia că Libanul sprijină cauza pentru care luptă organizațiile palestiniene însă formulează o serie de condiții în legătură cu libertatea de acțiune a comandourilor pe teritoriul libanez, în sensul că orice acțiune trebuie să se desfășoare în limitele inviolabile ale suveranității țării și să nu afecteze securitatea Libanului. Grupurile palestiniene cer însă deplină libertate de acțiune pe întreg teritoriul libanez. Tensiunea a crescut o dată cu incidentele provocate de instalarea unei baze în apropierea satelor Majdul Salam și Chacra. Între armata libaneză și grupurile palestiniene (care au refuzat să accepte cererile Beirutului) s-au declanșat ciocniri soldate cu răniți și morți. Incidentele au continuat în pofida eforturilor de a calma spiritele. Conflictul a avut urmări imediate pe scena politică libaneză, Rachid Karame — premierul desemnat — renunțînd la tentativa de a forma un nou guvern. Stat multiconfesional, în care ciocnirile de interese au căpătat o acuitate deosebită, Libanul traversează o perioadă de profundă dificultate.

Lumea arabă a reacționat imediat la evenimentele din Liban. În capitalele arabe s-a desfășurat o intensă activitate diplomatică. Cairo și-a asumat rolul de mediator. În capitala egipteană s-au desfășurat convorbiri separate între reprezentanții R.A.U. și ai celor două părți, după care exponenții libanezi și palestinieni au luat loc în jurul aceleiași mese a tratativelor. Prima reuniune s-a încheiat cu o înțelegere în sensul sistării luptelor dintre armata libaneză și unitățile palestiniene și al anulării tuturor măsurilor represive dictate în perioada crizei, considerînd că în acest fel se netezește terenul unei reglementări a conflictului care să ia în considerare interesele ambelor părți. Ziarul egiptean «An Nahar» afirma că delegația palestiniană adoptă o poziție care «ține seama de drepturile legitime ale grupurilor palestiniene de comando și ale Libanului». Observatorii politici urmăresc cu prudență desfășurarea evenimentelor, evitînd pronosticuri ce ar putea fi contrazise de evoluții ulterioare.

Andrei DRAGU

ARGENTINA: REVENIRE LA VIAȚA POLITICĂ PARLAMENTARĂ ?

În cercurile politice argentiniene a produs surpriză declarația făcută zilele acestea de comandantul suprem al armatei, generalul Alejandro Lanusse: «Sînt pentru reîntoarcerea la viața politică parlamentară». Pronunțîndu-se pentru democratizarea vieții politice din Argentina, Lanusse preconizează «o reactivizare a Congresului Național» și «mai multă libertate de acțiune partidelor politice».

COMENTARIU

De la deziderat la practică

de Silviu BRUCAN

A trecut doar o săptămînă de la publicarea Declarației Consfătuirii miniștrilor afacerilor externe din statele participante la Tratatul de la Varșovia și ecoul ei în opinia publică precum și reacțiile cercurilor oficiale confirmă justețea premisei ei — existența în prezent a unor condiții favorabile pentru convocarea conferinței general-europene.

Cele două documente anterioare — Declarația de la București din 1966 și Apelul de la Budapesta din această primăvară — cuprindeau întreaga problematică legată de obiectivul major — realizarea unui sistem de securitate europeană. Firește, în jurul unui asemenea program vast, conținînd probleme spinoase și controversate, în care există puncte de vedere și interese contradictorii ale statelor europene, era greu să se realizeze de la început un consens general. A devenit evident în ultimele luni că punerea pe prim plan a problemelor dificile constituie un obstacol în calea convocării unei conferințe general-europene, că, într-un cuvînt, cu abordarea acestor litigii trebuie să se termine și nu să se înceapă procesul «dezghețului european». Consfătuirea miniștrilor de externe a demonstrat înțelepciune politică atunci cînd a lăsat pentru moment la o parte chestiunile cele mai spinoase, pentru a căror soluționare nu sînt șanse în situația actuală, și s-a axat asupra a două teme concrete pentru care condițiile par a se fi copt în Europa și anume: 1) Asigurarea securității europene și renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea acesteia în relațiile reciproce dintre statele din Europa *și 2)* Lărgirea relațiilor comerciale, economice si tehnico-științifice pe baza egalității în drepturi, în scopul dezvoltării colaborării politice dintre statele europene.

Într-adevăr, ideea renunțării la folosirea forței a cîștigat asemenea teren în Europa încît ea este avansată în prezent ca obiectiv de negocieri și acorduri chiar de state între care există serioase divergențe și litigii. A sosit timpul să se pună capăt folosirii forței în relațiile dintre state, să se renunțe la amenințări, șantaj si intimidări legate de folosirea forței. În vremea noastră, soluționarea litigiilor și diferendelor dintre state nu poate avea loc decît pe calea tratativelor, respectîndu-se pe deplin independența fiecărei națiuni. Nicăieri, dar mai ales în Europa unde națiunile au o conștiință atît de înaltă a drepturilor lor, folosirea forței nu rezolvă lucrurile ci mai rău le complică. Evident, un acord general-european care ar consacra renunțarea la folosirea forței ar deschide drum și spre celelalte măsuri pentru realizarea securității europene, cum ar fi lichidarea concomitentă a grupărilor militare, retragerea trupelor străine și desființarea bazelor militare pe teritoriul altor state, înlăturarea pericolului nuclear și înfăptuirea dezarmării. De asemenea, dezvoltarea largă a relațiilor intereuropene pe toate planurile — de la cele economice și tehnico-științifice la cele politice — este menită să servească aceluiași obiectiv major, cu condiția ca aceste relații să fie construite pe respectarea deplină a drepturilor fiecărui popor de a-și decide singur soarta, pe respectarea strictă a principiilor egalității în drepturi, suveranității și independenței, neamestecului în treburile interne ale altor state, avantajului reciproc.

Realismul ordinei de zi propuse pentru o conferință general-europeană care ar avea loc la Helsinki în prima jumătate a anului 1970 se împletește cu poziția flexibilă și receptivă, lipsită de exclusivism, față de orice alte propuneri sau sugestii privind data, locul, participanții și ordinea de zi a conferinței din partea celorlalte state europene. În politica internațională, vechea maximă juridică — să ascultăm și cealaltă parte — trebuie să însoțească orice inițiativă diplomatică al cărei scop este realizarea unui consens al mai multor state cu orînduire social-politică diferită, state care se deosebesc atît de mult ca mărime, pondere economică și militară.

Noua inițiativă a statelor socialiste europene, dispunînd de atribute esențiale — realism politic, principialitate și poziție receptivă, pentru a căror promovare România socialistă militează de mult în concertul european — are ecoul pe care-l merită și perspectiva de a constitui într-adevăr tranziția de la deziderat la o bază de lucru a unei viitoare conferințe general-europene.

Se știe că, o dată cu lovitura de stat care l-a adus în fotoliul prezidențial pe generalul Ongania, în 1966, Congresul Național argentinian a fost dizolvat. După un timp el a fost reconstituit, fără a i se da însă posibilitatea să-și desfășoare activitatea normală, întrucît guvernul militar conduce țara prin decrete cu caracter de lege. Partidele politice fiind și ele dizolvate în 1966, opoziția și-a canalizat activitatea în organizații de masă, în sindicate, continuînd astfel să se manifeste activ în viața politică a țării.

Privită în acest context, declarația comandantului suprem al armatei apare pe deplin justificată, cu atît mai mult cu cît Lanusse s-a mai pronunțat și în alte împrejurări pentru o schimbare în viața politică a țării, în sensul normalizării ei. Revendicările persistente ale Confederației Generale a Muncii (C.G.T.) — care în numele milioanelor de muncitori cere sporirea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă — precum și cererile forțelor politice aflate în opoziție, care vizează instalarea unui guvern provizoriu în vederea pregătirii unor alegeri generale democratice și legalizarea tuturor partidelor politice, au influențat evident activitatea guvernului Ongania, orientînd-o spre inițierea unor măsuri concrete. În urmă cu două săptămîni, în cadrul unei conferințe de presă radiotelevizate, președintele Ongania anunța o sporire cu 8 la sută, de la 1 ianuarie 1970, a salariilor muncitorilor din întreprinderile de stat și stabilirea unui salariu minim de 20 000 de pesos, promițînd în același timp o lărgire a democrației în țară. Cît privește acest din urmă aspect, comandantul suprem al armatei a precizat: «Guvernul urmărește revenirea la o situație normală, dar această aspirație este condiționată de crearea unor elemente care să permită existența unei democrații reale». Așadar, punerea în practică a măsurilor de democratizare reală apare, după părerea comentatorilor de presă, supusă unor rigori ce pot acționa ca frîne. «Sesizînd faptul — relevă ziarul argentinian *La Razon* — masele populare au declanșat un nou val de greve și demonstrații politice la Rosario, Cordoba și Buenos Aires», la care guvernul a răspuns prin instituirea stării de urgență în aceste orașe. După opinia observatorilor vieții politice argentiniene, guvernul Ongania va trebui în cele din urmă să treacă la o seamă de primeniri cu caracter politic și social în spiritul celor enunțate de Lanusse.

Dan BULGĂR

NAPOLI

SCANDALUL VOMERO

Corespondență specială de la Giorgio CASTELFRANCO

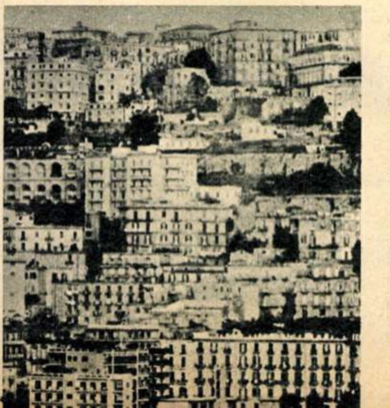

Prima ploaie din această lungă și splendidă toamnă a readus din nou orașul Napoli în cronici. Cronică tristă, dureroasă, nu aceea cunoscută despre Napoli de turiștii din întreaga lume din pliantele care vorbesc de Vezuviu, de Margellina, de Piedigrotta, de macaroane, de mandoline...

Ici și colo, pe unele străzi, se deschide o prăpastie care înghite cîte o casă cu cei ce locuiesc în ea. În ultimul an s-au produs 11 prăbușiri, totalizînd 9 morți și 37 de răniți. Napoli, oraș de un milion și jumătate de locuitori, și unul dintre cele mai încîntătoare locuri din lume, are un subsol foarte nesigur. În orice moment există posibilitatea ca unul din cele 450 de goluri subterane să producă adevărate dezastre. Dar adevărata cauză a răului nu constă numai în configurația subsolului, ci și în speculații și în lipsă de răspundere.

Să privim spre Vomero, cartierul în care prăbușirile sînt mai frecvente. Văzute dinspre mare, construcțiile sînt îngrămădite aici ca spectatorii pe un stadion imens.

Pînă la cel de-al doilea război mondial, Vomero era o înălțime cu cîteva livezi vizitată doar de excursioniști. Deși lunecările de teren din acest loc sînt frecvente, nu au fost luate măsuri corespunzătoare de consolidare a terenului. Dimpotrivă, ispitite de perspectiva unor profituri mari, firmele de construcții au declanșat «cursa edilitară» și curînd Vomero a devenit un centru populat în continuă dezvoltare. În 1945, el număra 20 000 de locuitori. Astăzi locuiesc aici 160 000 de oameni în case pline pînă la refuz. Nici un petic de verdeață — doar blocuri de locuințe ca niște cazarmi. Mai grav este însă că această explozie de ciment și de oameni s-a produs pe un teren de umplutură, datînd din 1888. Și iată că instalațiile de scurgere s-au spart, apele au ros terenul neprotejat; s-a produs catastrofa.

În 1967, un grup de anchetă format din ingineri, geologi și speologi a cerut ca, din motive de securitate, să nu se mai elibereze autorizații de construcție. Totuși în ultimii trei ani s-au construit la Vomero apartamente totalizînd 53 000 de camere. Presa denunță scandalul și ia poziție iar populația cere o anchetă care să-i trimită pe vinovați — oricine ar fi ei — pe banca acuzaților.

«LUNGA CALE A RECONCILIERII»

Comunicatele de război de pe fronturile nigeriene sînt mai rare în ultima vreme. Continuă în schimb — cu frecvența din perioadele cele mai intense de contacte politico-diplomatice — diferitele eforturi cheltuite în scopul aplanării conflictului.

Șeful statului nigerian, generalul Gowon, a inaugurat un animat schimb de corespondențe și de vizite cu o serie de fruntași politici africani și lideri ai O.U.A., eventuali mediatori între guvernul de la Lagos și echipa conducătoare a lui Ojukwu. (Reiese, potrivit unor surse oficioase, că guvernul federal se prezintă cu noi propuneri părții biafreze.) La rîndul său, președintele Tanzaniei, Nyerere, odinioară partizan necondiționat al independenței Biafrei, se situează în prezent pe o poziție mai rezervată, cu gîndul — probabil — de a îndeplini o eventuală misiune de mediere între federali și secesioniști. O oarecare flexibilitate se manifestă și în tabăra lui Ojukwu. Dacă acesta preferă pentru moment tăcerea, unul dintre principalii săi colaboratori, comisarul pentru informații, dr. Eke, a făcut declarații întîmpinate cu interes. Acest lider biafrez n-a mai revendicat, ca în trecut, suveranitate deplină pentru Biafra. «Ceea ce dorim noi — a precizat el — este un dialog direct cu Nigeria. Biafra nu pune nici o condiție prealabilă și nu insistă pentru stabilirea unei încetări a focului înainte de deschiderea convorbirilor». În sfîrșit, un fapt oarecum semnificativ îl constituie turneul

(Continuare in pag. 30)

Mii de muncitori din Billancourt (Franța) au ieșit recent în stradă, demonstrînd în sprijinul revendicărilor lor privind o mai bună salarizare.

L'ECHELLE MOBILE
AVEC LA CGT

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ-FOTO

PREMIILE NOBEL

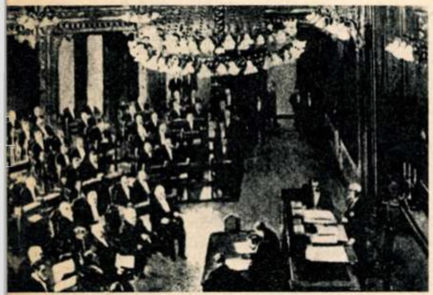

În testamentul pe care l-a lăsat, în noiembrie 1896, chimistul și industriașul suedez Alfred Nobel, cunoscut în întreaga lume pentru numeroasele sale invenții și descoperiri — dar mai ales pentru dinamită — menționa că din uzufructul averii lui să se acorde, în fiecare an, cîte un premiu *«acelora dintre oameni care au adus umanității cele mai mari servicii»* și fixa cinci domenii de activitate din rîndul cărora să fie desemnați cei premiați: fizica, chimia, medicina, literatura și pacea. Un regulament de distribuire a acestor premii s-a publicat la 29 iunie 1900, iar la 10 și la 14 noiembrie 1901 au fost încununați primii laureați: savantul german Wilhelm Konrad Roentgen, pentru fizică; olandezul Van't Hoff, pentru chimie; germanul Emil Behring, pentru medicină; scriitorul francez Sully Prudhomme, pentru literatură și elvețianul Henri Dunant (în asociere cu francezul Frédéric Passy), pentru pace. În fotografie: ședința solemnă a Stortingului norvegian, din 14 noiembrie 1901, pentru acordarea Premiului Nobel.

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 29)

intreprins de dr. Azikiwe, prestigios om politic nigerian de origine ibo (și primul președinte al Nigeriei independente), în cîteva regiuni ale țării, efectuat în scopul restabilirii încrederii și reconcilierii între diferitele populații nigeriene. Vizita, denumită de ziariști «lunga cale a reconcilierii» și desfășurată mai ales în zonele populate masiv de locuitori ibo, a avut drept laitmotiv afirmarea obiectivelor de «reconciliere-reabilitare-reconstrucție» și «promovare a Nigeriei unitare și indestructibile».

Sînt acestea elemente ce ar putea duce la soluționarea conflictului din Nigeria? În orice caz, sînt semne de bun augur.

Corneliu VLAD

„INTREPIDE“ AȘTEAPTĂ STARTUL

Modulul lunar ce va atinge la 19 noiembrie suprafața Selenei a fost botezat «Intrepide», iar cabina de comandă «Yankee Clipper», amintind de primele cargouri rapide americane din secolul trecut. Dînd aceste nume de cod, astronauții americani Charles Conrad, Richard Gordon și Alan Bean își anunță identitatea — toți trei marinari cu același grad: căpitani de fregată. Înainte de a pleca de la Houston spre Cape Kennedy, unde se vor antrena pînă la 14 noiembrie, ziua lansării, cei trei membri ai echipajului «Apollo-12» au expus pe larg schimbările ce vor fi efectuate la instalațiile de aselenizare pentru a ajunge cît mai aproape de punctul fixat în «Oceanul Furtunilor». Datorită faptului că în timpul experienței «Apollo-11» a fost înregistrată o «eroare» de șase kilometri față de punctul prevăzut, specialiștii de la Cape Kennedy au schimbat ordinatorul utilizat la ghidarea modulului lunar. El a fost înlocuit cu un ordinator care poate da soluții instantanee la informațiile furnizate de aparatele de navigatie. Se stie că dificultătile «Vulturului» s-au datorat faptului că operațiile indispensabile de calcul au fost făcute într-o ordine cronologică a datelor primite. Inginerii au corijat, de asemenea, sistemul de evacuare a apei, ce juca rolul unei mici rachete, a cărei acțiune în timpul coborîrii a accentuat eroarea «Vulturului».

«Intrepide» va dispune de un supliment de 90 de kilograme de carburant, prelungind astfel cu 30 de secunde timpul necesar astronauților pentru alegerea locului de aselenizare. Zona de aselenizare este o fîșie plată, cu o lungime de aproximativ 96 de metri, aflată între două cratere. Dacă totul se va desfășura normal, modulul lunar se va așeza lin la 180 de metri de micul crater unde se află, de aproape trei ani, sonda lunară americană «Surveyor-3». Conrad și Bean vor încerca să recupereze cîteva din piesele lui «Surveyor» — în special camera de luat vederi. Pentru aceasta cei doi piloți vor face probabil exerciții de «alpinism lunar», cînd vor coborî și vor ieși din craterul în care se află sonda lunară. «Coarda» de care dispun viitorii «alpiniști» selenari are o lungime de zece metri.

Dar «Apollo-12» va marca și alte premiere. Pentru prima oară echipajul lui «Intrepide» va folosi pe Lună o cameră de televiziune în culori. Se așteaptă imagini mai detaliate ale suprafeței lunare. Instrumentele științifice ce vor fi lăsate pe Selene vor fi mult mai perfecționate.

După cuplarea cu «Yankee Clipper», aflată pe o orbită circumlunară, «Intrepide» va fi trimis prin telecomandă spre suprafața Lunii și va cădea la 8 km de punctul inițial de alunizare pentru a permite seismografului instalat de Conrad să înregistreze șocul.

O dată stabilită direcția Pămînt, cei trei membri ai echipajului «Apollo-12» vor fotografia la fiecare 20 de secunde — timp de patru ore — fața vizibilă de pe Pămînt a Lunii.

BARBADOS–PETROL

Insulele Barbados, cu o economie bazată în principal pe agricultură, au devenit un obiectiv interesant pentru «vînătorii de petrol». Corporația nord-americană «General Crude Oil Company» din Texas, care efectuează lucrări de prospectare în Barbados, încă din ianuarie 1966, și-a extins acum operațiunile în adîncurile zonei de coastă. Compania a efectuat o serie de studii geofizice sub apa mării și speră să coboare în liniștitele adîncimi la începutul anului viitor, în căutarea «aurului negru».

În Barbados se crede că în insulele de corali învecinate există bogate rezerve de petrol. La baza acestei afirmații stă faptul că în insulă se extrage petrol încă din 1898, adică cu aproape zece ani înainte ca Trinidadul, vecinul cel mai apropiat al insulelor Barbados, să înceapă extracția masivă. Dar căutarea «aurului negru» nu a trezit un interes pe măsura așteptărilor, în principal datorită lipsei de echipament modern de foraj și refuzului monopolurilor britanice de a investi capital în depărtatele insule.

Recentele cercetări geofizice efectuate au confirmat existența petrolului, iar autoritățile si-au anunțat intenția de a cerceta toate zonele insulei pentru ca prin descoperirea unor eventuale zăcăminte să contribuie la dezvoltarea industriei petroliere. La rîndul său, «General Crude Oil Company» a anunțat că pînă la 1 iulie 1970 va investi 1,5 milioane dolari în căutarea de noi surse, pentru redeschiderea celor vechi și pentru prospecțiuni ce urmează să fie efectuate în largul mării.

Din 1965 și pînă în prezent au fost forate patru puțuri din care a țîșnit țițeiul — două în sudul insulei iar alte două în centrul regiunii St. Thomas. Este posibilă redeschiderea altor 30 izvoare abandonate de «British Union Company» o dată cu încetarea operațiunilor corporației în 1948.

Noile descoperiri vor duce, prin exploatarea rațională a zăcămintelor, la dezvoltarea economiei insulei, care pînă în prezent se baza pe cultivarea trestiei de zahăr și pe veniturile realizate din turism. Descoperirea de noi zăcăminte petrolifere în insulele Mării Caraibilor, în cantitate comercială suficientă, ar putea constitui un răspuns la numeroasele dificultăți economice cărora trebuie să le facă față multe dintre acestea.

Ileana DUMITRESCU

„MITSUI“ PE BANCA ACUZĂRII

Parte civilă — un grup de agricultori din prefectura Toyama. Pe banca acuzării — reprezentanți ai companiei «Mitsui Kindzoku», cea mai mare întreprindere niponă din industria extractivă. Procesul — primul de acest fel din Japonia — ridică problema consecințelor nefaste ale utilizării neraționale a resurselor naturale.

Originea acuzațiilor pe care agricultorii le aduc companiei miniere trebuie căutată cu mai bine de trei decenii în urmă, cînd, în timpul invadării Manciuriei, «Mitsui» deschide în această regiune o exploatare minieră menită să furnizeze materie primă industriei de armament. Nu mult timp după aceea, în prefectura Toyama apare o boală necunoscută pînă atunci. Oamenii — în special cei în vîrstă și mamele cu copii mulți — suferă de dureri care-i imobilizează în pat, oasele le devin extrem de fragile, coastele ajungînd să se frîngă pînă și din cauza tusei. Maladia misterioasă este denumită «itai-itai». La început se crede că este vorba de o formă specială de reumatism sau de o infecție. Examinate mai atent, ambele ipoteze cad. Misterul începe să se destrame cînd, studiind repartiția geografică a îmbolnăvirilor, Haghino observă că mai toate sînt concentrate în jurul rîului Dzindzu. Doctorul de țară Haghino stabilește o legătură între boală și poluarea rîului cu particule de plumb și zinc provenite de la mina administrată de «Mitsui Kindzoku» și prezintă o comunicare în acest sens. Din acel moment începe pentru el un lung șir de necazuri și persecuții pentru că îndrăznise să acuze cea mai mare întreprindere din industria extractivă a Japoniei și, prin intermediul acesteia, concernul «Mitsui,» unul dintre cele mai puternice grupuri monopoliste ale țării.

Doctorul este însă sprijinit de cei pe care încercase să-i apere. Agricultorii din prefectura Toyama constituie un «Comitet de luptă împotriva poluării rîului Dzindzu». Fac apel la savanți de mare prestigiu care dovedesc cu probe de necontestat că vinovată atît pentru îmbolnăvirile de «itai-itai», cît și pentru scăderea recoltelor de orez, observată pe ogoarele regiunii, este poluarea rîului. «Mitsui» va fi probabil obligată să plătească despăgubiri pentru viețile pierdute și răul pricinuit agricultorilor prefecturii Toyama.

Delia ȘTEFAN

AZNAVOUR–TATĂ

Cunoscutul cîntăreț francez Charles Aznavour, într-o postură mai puțin cunoscută: aceea de proaspăt tată. Iată-l la clinica din Neuilly alături de soția sa, Ulla, și nou născuta Katia.

CRONICA DE TREI SECUNDE

„LE MONDE“ ȘI CERBII

Cerbii sînt slăbiți — constată un congres de biologi la Moscova. În pădurile Ucrainei cerbii sînt slăbiți.

Oamenii sînt obosiți, ce e oboseala? — se întreabă un congres psiho la Paris (psihologi, psihosomaticieni, psihiatri și, firește, cardiologi).

De ce slăbesc cerbii? Din ce vine oboseala (la oameni)? Cerbii sînt obosiți? Slăbiciunea lor vine din migrene? Există mai multe tipuri de oboseală (la oameni)? La cerbi există mai multe tipuri de slăbiciune? De ce sînt cerbii mai puțin viguroși? Dar oboseala e legată de insomnie. Cerbii au insomnie? Insomnia are rădăcini în inconștient (la oameni). Cerbii au inconștient? Unii dintre cei fără somn sînt înfricoșați că somnul înseamnă moarte. Există unii cerbi fără somn? Poate că cerbii nu dorm și de aceea slăbesc. Sînt oameni care suferă de boala numită de dr. Held „comportamentul cititorilor lui «Le Monde»“. Ca să nu adoarmă, bolnavul se silește să citească toată noaptea «Le Monde», de la articolul de fond pînă la ultima pagină, pînă la știrea minusculă cu unul care s-a înecat într-un rîu de munte. Nu, cerbii nu citesc «Le Monde». Dar ce citesc? Din ce slăbesc? De ce nu mai au putere?

Ipoteza cea mai serioasă, reținută de biologi, e următoarea: cerbii slăbesc din cauză că în pădurile Ucrainei numărul lupilor scade. Nu mai are cine să-i atace, să-i sfîșie să-i devoreze. Dacă nu-s lupi — de unde putere la cerbi? E logic. Pentru cerbi. Cerbul nu e lupul cerbului.

Pentru oameni, ipoteza n-are haz și aici cele două programe se despart și emit întrebări diferite.

RĂSCRUCE

Fellini, genialul, zice că e necesar din cînd în cînd — la trei ani o dată — să fii bolnav: «o boală nu prea gravă, dar mai ales nu prea dureroasă». Să suferi vreo 25 de zile ca să-ți se deschidă un alt univers, să te supui unei igiene mentale, să întrevezi o clipă malul celălalt al Styxului. El zice că o asemenea boală folosește enorm inspirației. Îl cred. Rubinstein, pianistul, zice invers: să nu te plîngi de dureri, să iubești viața căci și viața te va iubi. «Viața nu-i iubește pe cei care se plîng. Viața iubește doar pe cei care o iubesc». Îl cred și pe el. Crezîndu-i pe amîndoi, nu cred însă în nici unul și stau la răscruce. Cui nu i-ar conveni să fie bolnav de boli nu prea grave și mai cu seamă nedureroase? Și unde a găsit pianistul femeia aceea de viață pe care dac-o iubești cu patimă și ea te iubește cu patimă? Totuși, și Fellini și Rubinstein sînt din rasa celor care trebuie crezuți. Crezuți și uitați. Eu nu cred, la răscruce unde sînt, decît în bătăile mele de inimă, în furnicătura neplăcută din brațul stîng, în țigara pe care nu trebuie s-o fumez, în cafeaua pe care nu trebuie s-o beau, în morcovii pe care-i mănînc de ani de zile ca să-mi scadă miopia. Și nu scade, domnule!

Eu cred în răscruci.

Radu COSAȘU

MEMENTO

Prezentat de:

Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUȘATESCU** (disc)
E. **DASCĂLU** (muzică și televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

CE PĂRERE AVEȚI?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

— Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?

— Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1969?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1969, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. **Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.**
2. **Cea mai bună actriță romîncă de film văzută în 1969.**
3. **Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.**
4. **Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1969.**
5. **Cel mai bun film românesc văzut în 1969.**
6. **Cel mai bun film străin văzut în 1969.**
7. **Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.**
8. **Cea mai bună actriță romîncă de teatru văzută în 1969.**
9. **Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1969.**
10. **Cea mai bună interpretă romîncă de muzică ușoară ascultată în 1969.**

---

carte

● Sub titlul generic **Vîntul și ploaia** au apărut romanele: «Vulpea», «Frigul» și «Roza» — ciclul «Rădăcinile sînt amare» de Zaharia Stancu. Tulburător amestec de document și ficțiune, greu de stabilit granița dintre cele două elemente, dată fiind puternica impresie de viață ce-o degajă. «Vîntul și ploaia» se înscrie ca o nouă izbutire a multilateralului scriitor și ca indiscutabilă realizare a literaturii noastre (Editura pentru literatură).

● «Să nu arunci niciodată cu papucul în Lună», «Cei doi zgîrie-nori care se hotărîră să aibă un copil», «Maimuțoiul cu Față Indiferentă și Tigrul ca un Cîrnăcior», sînt cîteva din titlurile narațiunilor pline de fantezie și umor cuprinse în cartea **Povești din țara Rutabaga** de scriitorul american Carl Sandburg. Tălmăcirea în limba română semnată de Nina Stănculescu păstrează grația și poezia textelor originale (Editura tineretului).

● Se află în librării volumul IV din opera memorialistică a lui Ilya Ehrenburg: **Oameni, ani, viață**. Cu febrilitatea caracteristică scriitorului sovietic, cu capacitatea sa de a reconstitui rapid și sugestiv evenimentele trăite și de a ne prezenta dinamic și viu siluetele oamenilor intîlniți — mulți dintre ei reprezentativi pentru spiritualitatea epocii — sînt evocați în acest volum anii 1932-1941. Traducerea: Tatiana Nicolescu (Editura pentru literatură universală — colecția Meridiane).

cinema

● **Femeia îndărătnică.** Prezența în distribuție a celebrilor Elizabeth Taylor și Richard Burton asigură filmului din capul locului procentul de magnetism necesar. Mai adăugăm că mîna care îi conduce pe cei doi este a unui desăvîrșit om de spectacol, Franco Zeffirelli, specializat în ecranizări după Shakespeare.

● **Mina cu briliante**, «comedie excentrică», cum o numește chiar autorul, Leonid Gaidai («Răpire caucaziană»), scrisă anume pentru interpretul său principal, actorul Iuri Nikulin, comic cu nuanțe insolite («Cînd copacii erau mari»).

● **Galileo Galilei.** Ampla evocare a marelui om de știință poartă urmele lăudabilei strădanii de a reconstitui cu supunere la obiect un destin uman exemplar. Filmul, o coproducție bulgaro-italiană, a fost distins anul trecut la Festivalul de la Veneția cu Premiul Cineforum. Regia — Liliana Cavani. În rolul principal — actorul englez Cyril Cusack. Parteneri — Gheorghi Kaboiancev, Giulio Broggi, Nevena Kokanova.

Nevena Kokanova

● Mari cineaști pe ecranele noastre: **Luis Buñuel** («Viridiana»), **Miklos Jancso** («Roșii și albii»), **Michelangelo Antonioni** («Aventura»).

● Tînărul regizor francez Francis Leroi intenționează să realizeze un film închinat lui Arthur Rimbaud, «Viața imaginară a lui Arthur R.». Marele poet ar urma să fie întruchipat pe ecran de Renaud Verley, iar pentru rolul lui Verlaine a fost solicitat Maurice Ronet.

disc

● Suita orchestrală de balet **Daphnis și Chloe** de Maurice Ravel, o înșiruire de tablouri muzicale, ne prilejuiește ascultarea unuia din magiștrii expresivității orchestrale. Cele trei scene: «Zorii zilei», «Pantomimă», «Dans general» sînt interpretate de Orchestra simfonică a Filarmonicii din Cluj, dirijată de Emil Simon (ECE-0396-2).

● Premiul I la Festivalul «Eurovision»-1969 și două mențiuni la cel de la Brașov au impus-o pe cîntăreața **Frida Boccara** mai mult din punct de vedere... publicitar. Ceea ce-o impune într-adevăr este neasemuita ei artă interpretativă, rod al unor îndelungate străduințe ce pot fi prețuite din ascultarea înregistrărilor ei. De aceea, discul imprimat de «Electrecord», după o bandă «Philips»-Paris, vine să confirme succesul de care se bucură Frida Boccara (EDD-1235).

● **Aurelian Andreescu** cîntă în englezește «Release me», «It's not unusual», «Smile» și «Massachusetts». Pronunția, tot atît de corectă ca și execuția. Acompaniază Al. Imre, în fruntea orchestrei «Electrecord» (45-EDC-10.078).

muzică

● Dirijorul francez **Georges Prêtre** la pupitrul Filarmonicii: Simfonia VIII (Sol major) de Antonin Dvorak, «Nocturnele» lui Claude Debussy, «Valsul» de Maurice Ravel (14 și 15 noiembrie, sala Ateneu).

● Un dirijor finlandez — **Paavo Berglung**, și o pianistă japoneză — **Yaeko Yamane** sînt oaspeții orchestrei simfonice a RTV în concertul săptămînal din 13 noiembrie. Programul: legenda «Tapiola» de Jean Sibelius, Concertul pentru pian și orchestră de Serghei Prokofiev, Simfonia a II-a de Johannes Brahms.

● O seară muzicală inedită (patru prime audiții) este oferită iubitorilor muzicii de cameră de violonistul **Mihai Constantinescu** și pianista **Maria Cardaș.** Programul este alcătuit din lucrările unor compozitori contemporani din S.U.A.: David Diamond — Sonata pentru vioară și pian; John Corigliano — Sonata pentru vioară și pian; Samuel Barber — Canzone pentru vioară și pian; Alan Hovhaness — Trei viziuni (10 noiembrie, sala mică a Palatului).

● Ne vizitează o prestigioasă formație muzicală: **Orchestra de cameră din München** sub conducerea lui **Hans Stadlmair.** În programul concertului extraordinar din 12 noiembrie (Sala Ateneu) sînt cuprinse: Concerto grosso (Do minor) de Haendel; Suita (Re major) pentru viola da gamba și orchestră de coarde de Telemann — solist, **Klaus Kosbahn**; Divertisment (Sol major) de Mozart; Cinci piese pentru orchestră de coarde de Paul Hindemith.

● Un nou concert-lecție în care muzicologul **Nina Turcu** va expune tema «Creația lui Bach și Haendel» cu ajutorul exemplificărilor susținute de pianistul **Al. Demetriad,** mezzo-soprana **Martha Kessler,** organistul **Helmuth Plattner,** orchestra de cameră a Filarmonicii dirijată de **Paul Popescu.**

plastică

● **Sonia Barcianu-Petrașcu.** La a doua expoziție personală, artista expune 12 gravuri, 14 acuarele și tușuri colorate și 3 mozaicuri de mici dimensiuni. Artista — după cum precizează prefațatorul expoziției — ne relevă mai mult apartenența sa la spiritualitatea contemporană decît la formele ei exterioare de modernitate (Galeriile de artă, Calea Victoriei 132).

● Rigorile picturii monumentale, pe care **Petre Dinu** (n. 1933) a practicat-o, persistă și în aceste lucrări de șevalet, ecrane de jocuri de elemente rectilinii supuse unor ritmuri prestabilite («Compoziție», «Dinamism» etc.). Pictorul oscilează între reprezentarea abstractă și figurală, dar în ambele cazuri el ordonează spațiul pînzei după legile unei geometrii intime, cu multiple valențe decorative (Kalinderu).

● Absolvent din acest an al Institutului de arte plastice, **Dan Băncilă** (n. 1943) prezintă publicului prima sa expoziție personală. Modelînd formele obiectelor de sticlă — pe care le înzestrează cu valori cromatice decantate cu delicatețǎ — Băncilă se dovedește un artizan iscusit. Dar ceramica descoperă toată plenitudinea imaginației sale și înclinația pe care o manifestă pentru compoziții plastice, ca acelea realizate pe plăcile ceramice (Kalinderu).

● **Ciprian Radovan** — pictură Timișoreanul C. Radovan (n. 1939) este un creator de viziuni feerice. El descrie cu răbdare și pasiune secretă mutațiile, efemerul, mișcarea și confluențele materiei, cu minuția unui miniaturist medieval, construind cu dezinvoltură metafore baroce (Kalinderu).

● Azi sat obscur, Nicula Gherlii își cîștigase faima în secolul trecut prin zugravii săi pe sticlă. Țăranii de aici — bărbați și femei — sînt primii pictori de icoane din Transilvania, creatori ai unei adevărate școli naționale, a cărei arie de influențare cuprinde întreg Ardealul. **«Arta icoanelor pe sticlă de la Necula»** de Ion Apostol Popescu este un vast și competent studiu despre apariția, caracteristicile stilistice și circulația icoanelor niculeene (Editura tineretului).

teatru

● 150 de ani de teatru în limba română în București. 150 de ani de la primele cuvinte românești rostite în **Oda lui Saturn** la teatrul «Cișmeaua roșie». Fără îndoială că evenimentul nu va rămîne nemarcat astăzi cînd sînt la fel de vii cuvintele lui Iancu Văcărescu «podoabe limbii noastre dați / în românești cuvinte».

● În premieră pe țară — una din cele mai poetice și mai vibrante piese ale lui O'Neill: **Fire de poet** la Teatrul din Baia Mare. Regia — Gh. Harag, scenografia — Mihai Tofan.

● Săptămîna viitoare încep spectacolele unui prestigios colectiv teatral din R.D.G.: **Teatrul Național german din Weimar** — care a făcut de altfel un schimb de regizori (Sorana Coroamă a lucrat la Weimar) și scenografi cu Teatrul Național din Iași. În țara noastră se vor juca piesele «Visul unei nopți de vară» de Shakespeare și «Aula» de N. Kant (o piesă puțin cunoscută) la București și «Ulciorul sfărîmat» de Kleist la Sibiu. Piesa lui Shakespeare se va juca și la Iași.

● Și pentru că e vorba de schimburi culturale, să amintim aici recenta premieră a Teatrului Național din Cluj (care teatru se află într-o suită de constante schimburi culturale cu Prato) **Astă seară se joacă fără piesă** de Luigi Pirandello. Spectacolul a fost pus în scenă de italienii Paolo Magelli și Leonardo Toccafondi în decorurile lui T. Th. Ciupe.

televiziune

Melomanii așteaptă cu nerăbdare cîteva manifestări muzicale de prestigiu. Cinefilii așteaptă cu nerăbdare două filme cu titlu răsunător. Iubitorii de sport au și ei ce aștepta cu nerăbdare. În sfîrșit, toată lumea așteaptă cu nerăbdare noul serial britanic. După socotelile noastre, obiectivele nerăbdării totalizează cam 7 ore de emisiune. Nu s-ar putea spune că e exagerat de mult pentru o săptămînă întreagă, dar e ceva...

DUMINICĂ: Sportul duminical este reprezentat de **fotbal:** Polonia-Bulgaria și **rugbi:** România B – Franța B (13.00) ● Julie Christie în filmul **cu trei stele** «Societatea anonimă Crookes» (20.00) ● Cel mai mare dintre cei mai mari muzicieni ai tuturor timpurilor, Ludwig van Beethoven, este omagiat, cu prilejul bicentenarului nașterii, de Orchestra Filarmonică de stat din Berlin sub conducerea lui Kurt Mazur (R.D.G.) interpretînd Simfonia I (20.00) ● Un **Medalion muzical** dedicat lui Theodor Rogalski reunește cîțiva distinși soliști vocali, balerini etc. (20.30).

Ileana Iliescu

LUNI: Așadar, un nou **serial:** «La răscruce de vînturi». Celor ce n-au uitat încă «Forsyte Saga» li se aprind noi speranțe (20.00).

MARȚI: Retrospectivă – **Toamna muzicală clujeană**, cu o selectă participare de șefi de orchestră, soliști vocali și instrumentali (22.00).

MIERCURI: **Telecinemateca:** «Dr. Jekyll și Dl. Hyde»(versiunea regizorului Victor Fleming), cu două mari staruri — Spencer Tracy și Ingrid Bergman (20.00) ● **Salonul literar TV** se bucură de prezența — directă sau indirectă — a unor proeminente figuri ale scrisului românesc: Șerban Cioculescu, Eugen Barbu, Tiberiu Utan, Marin Preda, Pop Simion și alții (22.00).

JOI: **Seară de teatru:** «Malițioasa mea fericire» de Maliughin cu Virgil Ogășanu, Sanda Toma, Irina Petrescu (20.00) ● Foarte interesantă tema dezbaterii reținută de **Cronica ideilor:** «Omul în realitatea și gîndirea contemporană» (22.50).

VINERI: Ion Petru și Sergiu Stejar valorifică, într-o primă peliculă, rezultatele vizitei lor la centrul spațial Houston (19.30) ● «Aventurile lui Tom Sawyer», coproducție a studioului «București» cu «France-London-film» Paris (20.15) ● Debut în ciclul **Glorii ale scenei lirice românești:** Elena Theodorini și Nicolae Herlea (22.25).

SÎMBĂTĂ: **Muzicorama TV** este titlul unei noi rubrici-magazin de muzică ușoară (21.35).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 45, etapa din 9 noiembrie 1969

I. Polonia-Bulgaria	1
II. Bologna-Fiorentina	x
III. Cagliari-Roma	1
IV. Lazio-Lanerossi	x
V. Napoli-Juventus	x
VI. Sampdoria-Brescia	x
VII. Torino-Bari	1
VIII. Verona-Palermo	1
IX. Gloria Bd.-Știința Bc.	1
X. Portul-Polit. Gl.	1
XI. Metalurgistul-Vagonul	x
XII. Metalul Tr.S.-C.F.R. Tim.	1
XIII. Electroputere-C.S.M. Sb.	x

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI
41 505

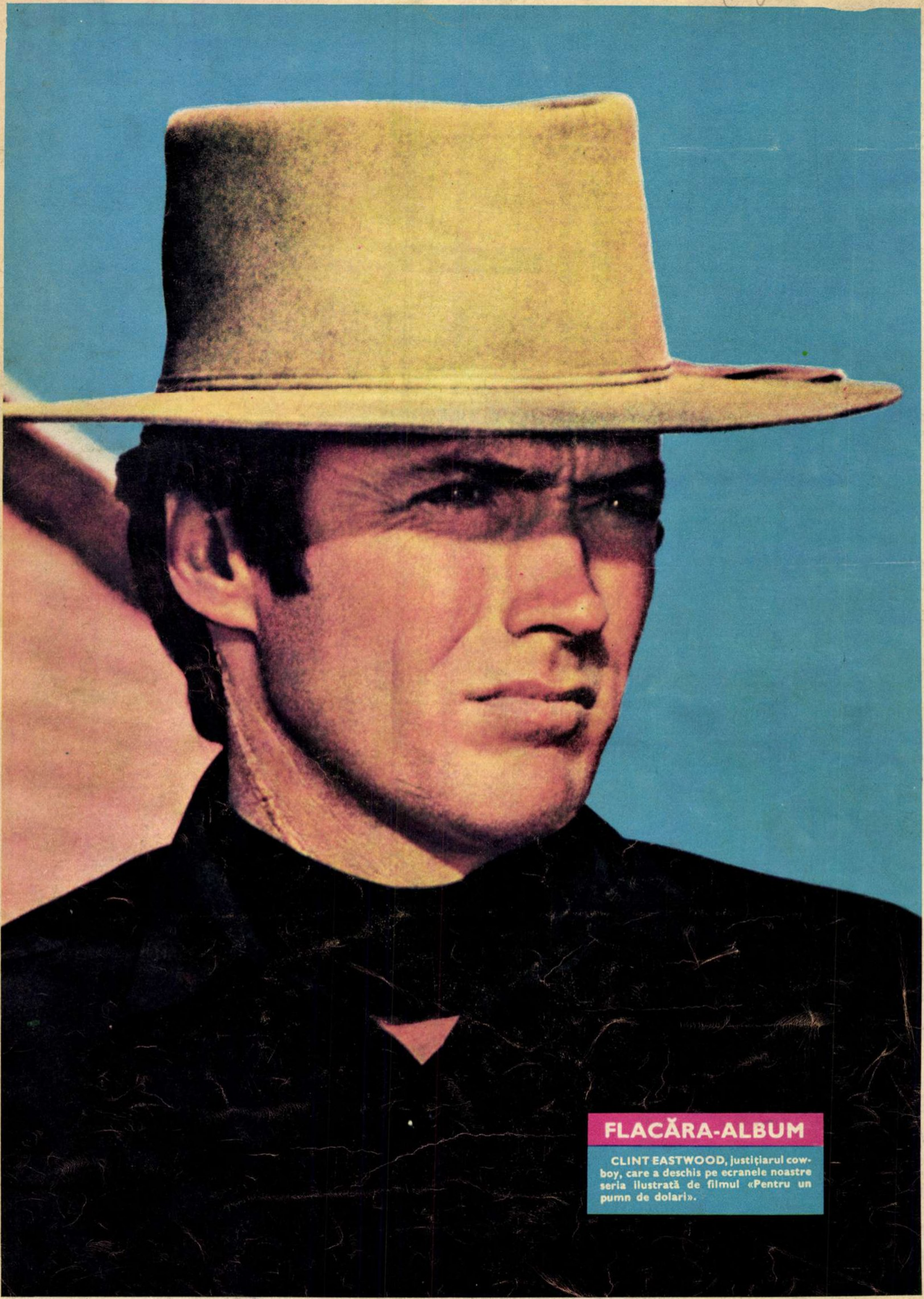

FLACĂRA-ALBUM

CLINT EASTWOOD, justițiarul cowboy, care a deschis pe ecranele noastre seria ilustrată de filmul «Pentru un pumn de dolari».

F

47
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 755
15 NOIEMBRIE 1969

MEXICO
LAUSANNE
WEMBLEY

V

[illegible]

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

îndeplinirea și suplimentarea contractelor, o înaltă îndatorire cetățenească

1 100 vagoane de porumb în plus

La sfîrșitul acestei toamne tîrzii și îmbelșugate zilele care au mai rămas sînt folosite din plin, pe toate ogoarele țării, în vederea încheierii în condiții bune a lucrărilor agricole. Înțelegînd semnificația îndeplinirii cu strictețe a tuturor obligațiilor asumate prin contracte, cooperativele agricole de producție își onorează îndatoririle. Ceva mai mult, achitîndu-și obligațiile contractuale, numeroase cooperative, în urma reevaluării posibilităților de care dispun, au sporit contribuția lor la constituirea fondului central al statului. În județul Dolj — de exemplu — la data cînd consemnăm aceste acțiuni, peste 11 000 tone de porumb au fost livrate suplimentar. La cooperativele agricole de producție din Băilești, unde producția la hectar a fost depășită cu 500-1 300 kg, mai ales datorită irigărilor, această acțiune cetățenească de sporire a livrărilor către stat a fost concretizată în următoarele fapte: C.A.P. «1 Mai» a suplimentat contractele inițiale cu 100 tone, C.A.P. «23 August» cu 150 tone, iar C.A.P. «7 Noiembrie» cu 238 tone. Cea mai mare cantitate contractată peste plan în județ a realizat-o C.A.P.-Băneț — 700 tone. Numeroase alte cooperative agricole de producție participă cu cantități însemnate peste plan la formarea fondului centralizat al statului. Printre ele se numără și C.A.P.-Rast — 200 tone, C.A.P.-Afumați — 150 tone, Covei — 150 tone, Giubega și Cetate — cîte 200 tone fiecare. Țăranii cooperatori din aceste unități agricole au înțeles că a participa cu cantități cît mai mari la fondul central agroalimentar este un act patriotic, izvorît din conștiința legăturii care există între clasa muncitoare și țărănimea cooperatistă. Achitarea contractelor și suplimentarea lor este în felul acesta o acțiune în folosul întregului popor și al lor personal, prin asigurarea de noi venituri bănești. Produsele lor contribuie la dezvoltarea economiei naționale, la creșterea producției de mașini și unelte agricole, de îngrășăminte necesare ogoarelor țării.

De aceea apare de neînțeles atitudinea unor cooperative agricole care pînă la această dată nu și-au predat nici cel puțin obligațiile față de întreprinderile de mașini agricole, pentru muncile efectuate. În această situație se află C.A.P. «7 Noiembrie», Bîrca, Goicea Mare, Goicea Mică, Drănic, Grecești, care nu au predat încă statului cantitățile datorate pentru muncile agricole.

I. GEORGESCU

Deși în cooperativele agricole de producție și în întreprinderile agricole de stat semănatul grîului s-a terminat, iar terenurile au fost eliberate de coceni, campania de toamnă este încă în plină desfășurare. Trebuie executate într-un ritm urgent arăturile pe terenurile care urmează să fie semănate în primăvară, aceasta fiind chezășia recoltelor din anul următor. Tocmai de aceea, organele agricole și conducerile unităților trebuie să continue campania în ritmul susținut de pînă acum. Fiind vorba de o suprafață mare — 2 889 000 ha în cooperativele agricole și 903 000 ha în I.A.S. — tractoarele trebuie să nu contenească pînă ce terenurilor nu li se va asigura fertilitatea. Ploile căzute în ultimul timp în mai toate județele țării oferă posibilitatea unor lucrări de bună calitate.

În fotografie: la I.A.S.-Baldovinești, arăturile de toamnă sînt în plină desfășurare.

produse animaliere peste plan

În județul Vîlcea, planul de livrare la principalele produse animaliere a fost realizat în întregime. De pildă la lînă planul de livrare a fost depășit cu 10 tone prin predările peste planul inițial efectuate de diverse cooperative agricole de producție. C.A.P.-Băbeni a livrat în loc de 3 200 kg lînă o cantitate de 6 230 kg, C.A.P. «N. Bălcescu», în loc de 1 088 — 1 275 kg, C.A.P. Păușești-Măglași, în loc de 3 200 kg — 3 725 kg, iar C.A.P.-Popești a depășit planul cu 766 kg.

Depășiri substanțiale s-au înregistrat și la producția de lapte, unde majoritatea cooperativelor și-au onorat contractele livrînd peste plan cantități însemnate. Iată depășirile de la cîteva unități cooperatiste: C.A.P. Călimănești — 1 131 hl față de 890 cît avea planificat, C.A.P. Drăgănești — 476 față de 310 hl, C.A.P. Mihăești — 1 089 hl față de 612 și C.A.P.-Olănești — 1 413 hl față de 1 030 hl.

Aceste rezultate au fost posibile datorită activității permanente a consiliilor de conducere și a cooperatorilor. Exploatarea vacilor cu lapte s-a făcut aproape 300 de zile pe an. Toate aceste cooperative au căutat să-și permanentizeze îngrijitorii, să evite fluctuațiile de personal. Ferma din Olănești, de exemplu, are îngrijitori permanenți de peste 10 ani. În felul acesta, la ferma Călimănești, specializată în producția de lapte, planul de 1 920 hl la producția de lapte de vacă a fost depășit, predîndu-se o cantitate de 2 304 hl, iar la ferma Olănești s-au obținut în medie pe cap de vacă furajată aproape 1 300 kg lapte-marfă cu perspective de a se obține 1 600—1 700 litri la fiecare vacă.

Pentru asigurarea producției de carne, în județul Vîlcea, încă din anul 1968 a început o acțiune de specializare a fermelor, în alegerea lor ținîndu-se seama de condițiile furajere, de suprafețele agrare în care predomină grîul și porumbul, asigurîndu-se apropierea de căile de acces. În prezent există 3 ferme de acest fel: la Gorunești, Galicea și Sutești. C.A.P.-Galicea, din totalul de 450 capete tineret taurine contractat a se preda la greutatea medie de 250 kg, a livrat deja 220 capete, pînă la sfîrșitul anului planul urmînd a fi realizat și depășit — C.A.P.-Sutești a predat din 250, 234 capete la o greutate medie ce depășește cifra contractată. Și aici planul anual va fi depășit cu cel puțin 7 tone carne. Pentru anul 1970 s-a stabilit un plan de livrare de 600 capete prin înființarea unei noi ferme, sectorul zootehnic fiind profilat pe îngrășarea tineretului. La această cooperativă s-a reușit să se livreze tineret taurin la o greutate de peste 300 kg fiecare, la vîrsta de un an și la calitatea I. În felul acesta, în sectorul zootehnic de la C.A.P.-Sutești s-a obținut un venit de circa 600 000 lei, cu perspectiva de a se realiza în plus cel puțin 250 000 lei.

Cooperatorii din Păușești-Măglași vor preda pînă la sfîrșitul anului cel puțin 30 capete, dintre care 20 tineret, iar cei de la Orlești au depășit deja planul cu 17 capete.

Prin hărnicia cooperatorilor și prin grija acordată sectorului zootehnic producția de carne la bovine și porcine pe anul 1969 în județul Vîlcea va fi realizată integral și chiar depășită. Cel puțin 23 tone vor fi obținute în plus numai la producția carne de porc.

S. STOIAN

o sarcină de primă urgență: adăposturile de iarnă

Cooperativele agricole din județul Teleorman au o veche tradiție în executarea unor adăposturi zootehnice corespunzătoare, în mare parte din resurse locale. Erau organizate chiar și schimburi de experiență, în care cooperatori din alte zone veneau să învețe din metodele bune folosite în aceste cooperative. Animalele însă nu trăiesc din gloria trecutului, oricît de frumos ar fi el, fapt care se pare că a scăpat din vedere zootehniștilor din județul Teleorman.

— Din cele 145 adăposturi zootehnice planificate să se construiască anul acesta în cooperativele agricole de producție din județul nostru, numai jumătate au fost atacate și au șanse să se termine în această toamnă — ne relatează tov. ing. Ion Despina, director adjunct al Direcției agricole-Teleorman. 37 sînt de-abia la fundație sau într-un stadiu de construcție care nu prezintă garanție că se vor termina curînd. Celelalte 37 obiective nici nu au fost începute...

Mai exact spus, zeci de grajduri pentru vaci, îngrășătorii de porci, maternități de scroafe, hale de păsări și saivane vor lipsi iarna aceasta efectivelor de animale ale cooperatorilor din județ. Precizăm că este vorba de iernarea a circa 89 000 taurine, 140 000 porcine, 190 000 ovine, 450 000 păsări-matcă, din care numai o parte vor avea adăposturi corespunzătoare.

Consecințele acestei stări de lucruri sînt cunoscute. Peste 80% din mortalitatea înregistrată anul acesta în sectorul porcin, pentru a lua numai acest exemplu, se datorește proastei adăpostiri. Cifra este de mult cunoscută la U.J.C.A.P. și Direcția agricolă județeană-Teleorman. Ar fi fost firesc să se întreprindă măsuri concrete pentru ca deficiențele din iarna trecută să nu se perpetueze. Dar, spre surprinderea noastră, interlocutorii noștri din organele județene și consiliile de conducere ale cooperativelor agricole de producție au dovedit o mare dexteritate în găsirea unor «cauze obiective». Laitmotivul acestor justificări este lipsa de materiale. Se invocă absența materialului lemnos, a cimentului, a fierului-beton — sortimente pe care serviciul de aprovizionare care a funcționat în organele agricole ale județului nu a fost în stare să le asigure. De asemeni, în ultimul timp s-au manifestat rețineri în atacarea construcțiilor și din cauza lipsei de

(Continuare în pag. 4)

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ÎNTREPRINDERILE INDUSTRIALE DIN CAPITALĂ

La uzina de utilaj chimic «Grivița Roșie», tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu tinerii absolvenți ai şcolii profesionale a uzinei.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut în cursul zilei de sîmbătă 8 noiembrie 1969 o vizită în marile întreprinderi industriale ale Capitalei. În timpul vizitei, secretarul general al partidului a fost însoțit de tov. Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., și de tov. Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R.

Această vizită se înscrie în practica obișnuită a conducerii partidului nostru, în preocuparea continuă de a lua contact nemijlocit cu realitățile social-economice din țara noastră. Ea a constituit un prilej de examinare amănunțită a stadiului îndeplinirii planului de producție și de investiții pe anul în curs, a modului în care își exercită atribuțiile centralele industriale.

Primul popas l-a constituit uzina de utilaj chimic «Grivița Roșie». Muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinei au făcut conducătorilor de partid și de stat o primire entuziastă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de situația îndeplinirii planului pe anul în curs în secțiile vizitate, de măsurile luate pentru pregătirea producției anului viitor. Tovarășul secretar general a recomandat conducerii centralei să studieze posibilitățile ca în cel mai scurt timp să se preia proiectele utilajelor, comenzile, documentația și să se treacă la o aprovizionare unică.

Coloana mașinilor oficiale s-a îndreptat apoi spre noua zonă industrială a Bucureștiului — Berceni, unde s-a vizitat Uzina de mașini grele-București, locul de naștere al turboagregatelor de mare putere. Deși dată de curînd în funcțiune, performanțele producției realizate aici au fost stabilite recent prin executarea unor repere cu tehnologii complexe pentru turbinele hidraulice de 178 MW destinate Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier.

Oaspeții au vizitat hala de turboagregate, hala de tratament termic, aflată în plină construcție. Secretarul general al partidului a insistat în recomandările adresate asupra necesității de a se asigura toate condițiile pentru ca în fiecare secție să se realizeze o utilizare optimă a capacității de producție și să se atingă într-un termen cît mai scurt indicatorii planificați. Tot în cartierul Berceni a fost vizitată secția de pereți membrană și țevi pentru cazanele de aburi aparținînd uzinei «Vulcan».

După ce a fost vizitată Fabrica de cabluri și materiale electroizolante, cu produse de o întrebuințare foarte variată, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost încheiată la uzinele «23 August». S-au purtat discuții fructuoase în secțiile de motoare și de locomotive, în secția de sculărie a uzinei.

În toate întreprinderile industriale vizitate, raportînd despre rezultatele obținute, muncitorii, tehnicienii și inginerii și-au exprimat atașamentul nețărmurit față de politica marxist-leninistă a partidului nostru. S-a exprimat hotărîrea, ce animă întregul popor, de a munci și lupta pentru înfăptuirea măreților sarcini trasate de Congresul al X-lea al partidului.

În timpul vizitei la uzinele «23 August», conducătorii de partid și de stat s-au interesat de preocupările colectivului pentru pregătirea și asigurarea ritmicității producției.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

MIRCEA LUCESCU, pe care-l dorim — împreună cu ceilalți componenți ai reprezentativei de fotbal — victorios în meciul «marilor speranțe».

Fotografie de **S. STEINER**

Prezentarea artistică:
Alexandru **FRANCISC**

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

enigma unei statui

Spre sfîrșitul anului 1847, domnitorul Gheorghe Bibescu hotărîse să-și ridice un strălucitor palat de vară în împrejurimile Mogoșoaiei, gîndindu-se totodată să împodobească grădina palatului cu o statuie care să întreacă nu numai prin proporții, dar și prin valoare, tot ce exista în țară la vremea aceea. Misiunea procurării acestei statui a fost încredințată italianului Filippo Oliva, sculptor-pietrar, care se stabilise în România prin 1830. După o îndelungată peregrinare pe drumurile de artă ale Italiei, Oliva cumpără dintr-o colecție particulară o statuie a lui Neptun de aproape trei metri înălțime, sculptată într-un singur bloc de marmură de Carrara. O serie de evenimente neprevăzute au făcut ca datele «biografice» ale statuii să dispară o dată cu sculptorul Oliva, care, în drum spre țară, se îmbolnăvește de ciumă și moare la Constantinopol. Între timp izbucnește revoluția de la 1848, domnitorul Bibescu este silit să abdice și să părăsească țara, lăsînd nerealizat fastuosul proiect al palatului său de vară. «Zeul mărilor» își continuă însă drumul spre București ajungînd în posesia familiei Oliva și este instalat în curtea unei modeste case bătrînești unde se află și astăzi. Încet-încet, colbul uitării s-a așternut peste această statuie, cu toate că personalități de renume s-au preocupat de ea, printre care: regretatul istoric Grigore Tocilescu, maestrul Oscar Han, arhitectul Horia Teodoru, prof. Constantin Motaș. Enigma ei nu a fost încă dezlegată. S-a emis ipoteza că ar fi vorba despre o lucrare aparținînd unui elev al lui Michelangelo. Ar îndreptăți-o o anume asemănare cu figura marelui renascentist, modelarea părului și a bărbii asemănătoare cu acelea ale lui Moise, sau chiar poziția și anatomia mîinii stîngi. Alții cred că este vorba despre o lucrare în stil pur baroc, aparținînd poate lui Bernini sau școlii lui care a dat lucrări valoroase inspirate din mitologia greco-romană.

Credem că ar fi timpul ca oameni de specialitate — critici și istorici de artă din țară și de peste hotare — să-și spună cuvîntul, ajutînd la elucidarea originii și valorii acestei monumentale sculpturi pline de armonie și expresie, despre care nu s-au spus pînă acum prea multe, în ciuda vîrstei apreciabile și a faptului că ar putea reprezenta unul din marile monumente ale culturii italiene și universale.

Constantin CIOCAN

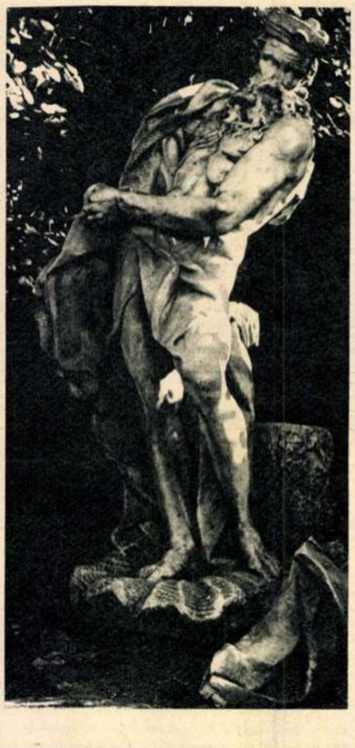

„metropolitanul", cucerit de vocea tenorului octavian naghiu

Corespondență de la New York

De curînd a debutat pe scena Operei Metropolitan din New York, în rolul Cavaradossi din opera Tosca de Puccini, tînărul tenor de la Opera română din București, Octavian Naghiu, care a semnat cu conducerea prestigiosului teatru un contract pînă în anul 1972.

Am luat loc printre cei 4 600 de spectatori de sub imensa cupolă a Metropolitanului, așteptînd cu emoție apariția lui Naghiu. Pînă la ridicarea cortinei, aud în jurul meu rostindu-se «România», precum și numele unor cîntăreți români care au mai cîntat aici, printre care cel al Haricleei Darclée — despre care și programul scrie că a fost prima interpretă a Toscăi.

Vocea puternică și clară a lui Naghiu cucerește sala, care la sfîrșitul actului I îl ovaționează furtunos. La finalul actului III, sala se transformă într-un vulcan de aplauze.

Merg la cabină. Naghiu, copleșit de emoția succesului, îmi șoptește: «Cînd am văzut imensul public care popula cele cinci rînduri de loji, am închis ochii, și închipuindu-mi că sînt acasă, în fața publicului român, am izbutit să cînt».

— *Fiindcă gîndurile ți-au zburat acasă, la publicul nostru, cred că ar fi bine să spunem acestui public cum ai ajuns aici.*

— Prin concurs, îmi răspunde Naghiu.

— *In ce a constat concursul?*

— În probe vocale eșalonate pe trei etape. Numărul concurenților veniți din toată lumea a fost enorm. După primele două etape — interpretarea ariilor cu pian, apoi cu orchestră — am rămas doar 20. În etapa a III-a ne-am susținut fiecare repertoriul propriu. Și... am fost admis.

— *Au mai fost admiși și alții?*

— Nu. Am fost singurul candidat admis pentru postul de prim-solist. Pentru celelalte posturi n-a reușit nimeni.

— *Imi amintesc că te-am intîlnit atunci, pe Fifth Avenue. Erai al III-lea artist român intîlnit în aceeași zi pe marea arteră newyorkeză. Din vitrinele librăriilor îmi zîmbise regretatul nostru pianist Dinu Lipatti, iar mai apoi mă săgetaseră ochii de foc ai Mariei Tănase, de pe coperta unui disc. Alături de cine vei mai cînta?*

— În afară de Clarice Carson, partenera mea din Tosca și cea mai «en vogue» cîntăreață americană, voi mai cînta alături de Leontine Pryce, faimoasa cîntăreață de culoare, de Ioa Delcampo de la «Scala», de faimoasa Renata Tebaldi, de Buonaldo Giaiotti și de alte nume celebre pe toate scenele lumii. Spectacolele cu «Tosca», «Boema» și «Rigoletto» vor fi dirijate de Zubin Mehta, Carlo Francci și Francesco Molinari Pradello.

— *Ce alte proiecte mai ai?*

— Un turneu prin cele mai importante orașe ale S.U.A., spectacole la operele din Viena și Roma, la Scala din Milano, unde voi fi programat la începutul stagiunii viitoare în «Boema» și «Lucia di Lamermoor». Apoi la Covent Garden din Londra, în «Trubadurul» și «Rigoletto», și în perspectivă un «Lohengrin» în R.F. a Germaniei.

— *După acest program încărcat?*

— Voi reveni acasă, la București, unde sper să reiau spectacolele cîntate pe scenele amintite mai sus alături, dacă va fi posibil, de partenerele mele Renata Tebaldi, Clarice Carson, Ida Delcampo, cărora le-am trezit interes pentru Opera română, pentru România. De asemenea, voi concura, ca reprezentant al Metropolitanului, la Festivalul internațional din iunie 1970 de aici, de la New York.

Îl ascult cu plăcere pe tînărul tenor, gîndindu-mă la cele ce am citit în buletinul Operei Metropolitan despre debutul său: «Apariția tenorului român Octavian Naghiu a constituit o mare senzație, întrucît el a reprezentat o splendidă prezență scenică, cu o voce de o maleabilitate care-i dă posibilitatea să cînte tot repertoriul de tenor dramatic, cu o deosebită degajare actoricească, în fine, posedînd calități de tenor complet».

G. FLORAN

(Urmare din pag. 2)

proiecte. Au rezultat construcții unde vitele sînt lipsite de lumină, aer, căldură, apă. Sînt totodată numeroase construcții care stau nefolosite.

La C.A.P. din Lița, brigadierul Grosu Stelică ne-a arătat cu mîndrie o hală uriașă, cu ziduri de cetate. Construcția aceasta impunătoare ar fi trebuit să fie cumva folosită, pentru că a costat bani grei pe cooperatori. Dar nu e! Stă fără ferestre, fără destinație, fără perspectivă. Ar fi trebuit să fie o hală de păsări (așa s-a prevăzut), dar pînă la urmă va sluji probabil ca saivan pentru oi. Or, se știe că adăposturile pentru oi nu au nevoie de ziduri de cetate și nici de ornamente costisitoare. La Lița s-a turnat și fundația unei maternități pentru scroafe. A fost însă abandonată, deși această unitate are în plan livrarea către stat a 1 200 porci grași. Deocamdată nu are decît 500, dar... sînt prevăzute cumpărări de la alte unități sau pe unde s-or găsi...

Iarna nu este așteptată nici la C.A.P. din Crîngul. Gheorghe Bucur, tehnicianul zootehnist, ne mărturisește candid că, față de situația existentă în sectorul zootehnic, vor rămîne datori statului cu cel puțin 10 000 kg carne de porc. Motivul, au murit prea mulți purcei în primăvară, pentru că au fost prost cazați. O privire generală prin sector ne edifică: cîte un godac șchiop și o scroafă costelivă hoinăresc printre padocuri. Grajdurile n-au ferestre, iar unele, care au, sînt cu geamurile sparte. Lîngă un grajd, viței stau în aer liber, înșirați de-a lungul zidului, pentru că interiorul este ocupat cu grîu. Tînărul tehnician este lipsit de îndrumarea unui inginer zootehnist și nici președintele C.A.P. nu-l prea sprijină. Așa că face și el ce poate, îngrijind uneori singur de purcei, pentru că îngrijitorii sînt indisciplinați, iar dacă cineva îi supără, pleacă și te lasă baltă. În consecință, sectorul zootehnic este coordonat pe bază de rugăminți, de hazard. Grîul cooperatorilor stă în grajd (în ce condiții!) în timp ce puiernițele stau nefolosite. Ferestrele grajdurilor sînt în pod și se așteaptă un ger ca să le dea cineva jos.

— Am fost la Brașov, la Hărman, în schimb de experiență — ne spune îngrijitorul Niță Ștefan. Știm cum trebuie îngrijite și furajate animalele. Dar cu cine să te înțelegi?

Nu ne propunem să tragem concluzii. Timpul se menține frumos, dar nu poate rămîne așa mult timp. Gospodarii din județul Teleorman trebuie să facă un efort pentru ca în cel mai scurt timp să asigure efectivelor de animale spații de cazare corespunzătoare.

Gh. STOICOVICI

festivalul național al teatrelor dramatice la cluj

Intîlnirea teatrelor din Satu Mare, Baia Mare, Turda și Cluj în atmosfera de lucru și competiție a Festivalului național a prilejuit vizionarea unor montări, rînd pe rînd, mediocre sau remarcabile, și revederea unei piese clasice într-un buchet de texte contemporane.

Teatrul de Nord — Satu Mare (secția maghiară) — prezentînd în regia lui Kovacs Ferenc «Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu, a oferit un spectacol de cel mai bun și substanțial realism, în care căldura și finețea detaliului psihologic se definesc într-o atmosferă întregită de fiecare obiect prezent în scenă.

Colectivul teatrului din Baia Mare a oferit plăcuta surpriză a unui ansamblu unitar, cuprins într-o muncă artistică făcută cu pasiune și dăruire — premise pentru realizarea și afirmarea unui viitor centru artistic important. Colaborarea cu regizorul Dan Alexandrescu a însemnat prezentarea unui spectacol cu piesa «Răzvan și Vidra» de B.P. Hașdeu, de autentică acuratețe și profesionalitate, dar care pentru relevarea accentelor de contemporaneitate cuprinse în text ar fi cerut o viziune proprie asupra relațiilor dintre eroii principali.

Așteptată cu un deosebit interes, premiera «Săptămînii patimilor» de Paul Anghel, în regia lui Vlad Mugur, a însemnat un spectacol cu actori de o certă valoare, într-un cadru scenografic adecvat, semnat de Mircea Matcaboji.

Momente deosebite au fost reprezentațiile Teatrului de stat din Turda și cel cu piesa lui Teodor Boșca la Naționalul clujean. Dar este vorba pe de o parte de prezența unei montări submediocre, cu actori de o îndoielnică profesionalitate la Turda, pe un text cu unele accente poetice («Asasinatul de pe plaja pustie» de Vasile Rebreanu), iar pe de altă parte de o reprezentație în care virtuozitatea unor actori ca Silvia Ghelan, Valentino Dain, László Gerö a fost pusă la încercare în mod inutil, pe un text nemeritoriu («Curcubeul negru» în regia lui Victor Tudor Popa).

I. POP

toate eforturile pentru îndeplinirea planului de stat

rezultatele unei bune organizări a producției și muncii

În luna august a acestui an, lua ființă Combinatul de confecții tricotaje-București, prin comasarea fabricilor de confecții din Călărași și Curtea de Argeș, precum și a întreprinderilor bucureștene Arta modei și Tehnica confecției. S-a creat astfel un combinat complex, în care aproximativ 20 000 de oameni asigură, practic, cu îmbrăcăminte, tricotaje și alte produse, întreaga țară, oferind în același timp o largă gamă pentru export.

Era necesară o profilare și reorganizare a acestor unități, în sensul sincronizării activității lor. De asemenea, se impunea ridicarea randamentului și calității producției acestor întreprinderi la nivelul-etalon impus de marea Fabrică de confecții tricotaje-București, în jurul căreia s-a format respectivul combinat.

Așadar, sarcini dificile, de maximă importanță, de traducerea cărora în practică depindeau însuși bunul mers al producției, realizarea cifrelor de plan. S-a trecut mai întîi la analiza amănunțită a procesului tehnologic, recalculîndu-se fiecare fază a acestuia. O bună coordonare și o asistență tehnică corespunzătoare au asigurat perfecta conlucrare dintre unitățile respective. Serviciul de organizare științifică a producției și muncii a pus la punct proiectarea de mobilier industrial nou în unitățile din Curtea de Argeș și Călărași, ceea ce va spori eficiența muncii de aici. De asemenea, s-au asigurat condiții optime de lumină și temperatură în noile secții, pe linia studiilor de ergonomie realizate de serviciul de cercetare al combinatului. În sfîrșit, dotarea unor unități cu o tehnologie perfecționată (mașini moderne de montat mîneci, de montat pernițe și executat butoniere...) a ridicat mult cantitatea și calitatea producției. Rezultatul: noul combinat a încheiat 10 luni de producție cu cifre de prestigiu: realizarea producției globale în proporție de 104%, a producției-marfă cu 103% și a productivității muncii cu 102,8%.

Surplusul de 4%, realizat la producția globală, se materializează prin realizarea suplimentară a unui milion de cămăși, a 15 000 de costume, a 12 000 de paltoane, a 100 000 de tricotaje, în sfîrșit, a 50 000 de ciorapi... De unde se vede că o bună organizare, dublată de preocuparea permanentă în vederea îndeplinirii și depășirii sarcinilor de plan, dau rezultate pe măsură...

H. MIHAI

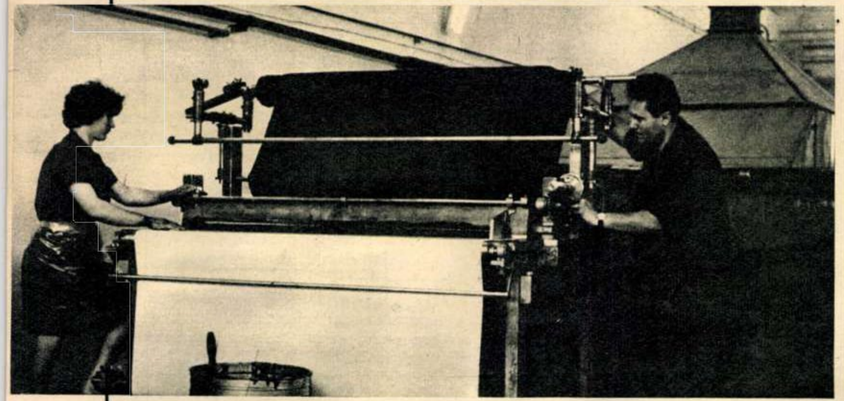

Mașină pentru produs piele artificială necesară unor confecții, utilaj recent introdus în cadrul Combinatului de confecții și tricotaje București.

F03

Sîntem în penultima lună a anului 1969, an în care se concretizează premisele necesare abordării în bune condiții a obiectivelor cincinalului viitor. Pentru a vedea în ce măsură această cerință este îndeplinită, ne-am adresat telefonic cîtorva cadre din conducerea unor întreprinderi:

— **RECENT** — ne răspunde tov. Ioana Băleanu, șef adjunct la serviciul investiții, Întreprinderea minieră-Dobrogea — s-a adoptat un plan de măsuri care urmărește impulsionarea și desfășurarea exemplară a lucrărilor ce au mai rămas de executat în această scurtă perioadă de timp. Sub îndrumarea directă a Județenei de partid-Tulcea (aici avem noi centrale de exploatare), la fiecare două săptămîni între beneficiar, proiectant și constructor se face o analiză a felului în care decurge activitatea pe șantier. Deficiențele sînt înlăturate operativ prin deplasarea proiectantului la punctele de lucru sau prin prezentarea unui delegat al beneficiarului la proiectant, evitîndu-se deci labirintul corespondenței. De asemenea, avem trimiși delegați permanenți la furnizorii de utilaje pentru devansarea lucrărilor de materiale, în scopul coordonării acestei operații cu graficul de producție.

— **RĂSPUNSUL** nostru — afirmă tov. Aurel Herișanu, director la întreprinderea «Ceramica»-Jimbolia — privește doar... realizarea armonioasă a sarcinilor de plan, întrucît nu avem nici un fel de restanțe. Producția globală cunoaște o depășire pe primele nouă luni de 5,76%, producția-marfă cu 3,21% iar indicele de productivitate a muncii cu 0,05%. Totodată, la întreaga producție de marfă s-a înregistrat o economie, pe cele trei trimestre, de 368 000 lei.

— Cum s-a realizat această «armonie»?

— În primul rînd, perfecționînd sistemul de exploatare a carierelor de materie primă — argila. Măsura respectivă a fost însoțită de perfecționarea sistemului de uscare la secția «D»-Cărpiniș, ca și de paletizarea (mecanizarea) încărcării vagoanelor de cale ferată în proporție de 90% la cărămizi. Și-a spus cuvîntul și aplicarea unor studii ergonomice la sectorul de fasonare a cărămizilor. Așteptăm rezultatele pozitive ale aplicării, într-un scurt timp, a studiului bazat pe calcule matematice de programare a alimentării secțiilor de fabricație cu materie primă.

N. IANCU

---

prezenți cu peste 1 000 de produse

Popas la «Metaloglobus». Fabrica bucureșteană pe care o vizităm este binecunoscută pentru numărul deosebit de mare de produse pe care le fabrică: peste o mie. De la articole de uz casnic la ferodouri pentru frînele automobilelor, de la jucării mecanice la fermoare sau articole din metal inoxidabil. Ce se întîmplă aici, acum, cînd pînă la sfîrșitul anului mai sînt doar șase săptămîni? Cum este îndeplinit planul de măsuri menit să asigure realizarea (și chiar depășirea) sarcinilor prevăzute pentru 1969?

— Vom îndeplini planul la toți indicatorii!

— Pe ce vă bazați?

(Discuția are loc cu directorul adjunct al fabricii — tov. Gh. Duțescu.)

— Planul pe primele zece luni ale anului — ne spune d-sa — la producția globală a fost realizat în proporție de 100,8 la sută, iar la mărfuri vîndute și încasate în proporție de 100,2 la sută. De asemenea, beneficiul a fost integral încasat. Produsele pentru export au fost livrate integral. În cursul aceleiași perioade — continuă interlocutorul nostru — colectivul întreprinderii a realizat prin reducerea consumului specific și prin alte economii circa 1 100 000 lei. Cum s-a reușit? Prin realizarea unui plan de măsuri judicios întocmit. Planul de care vorbim avea 48 de obiective. La ora cînd discutăm, 47 dintre acestea au și fost aplicate, aducînd pînă acum o eficiență economică de 1 361 000 lei. Doriți să știți în ce constau măsurile? În primul rînd, s-a îmbunătățit sistemul de planificare operativă, programare și control al producției, în special în sectorul care fabrică articole casnice și în sectorul fermoare — acolo unde sînt multe linii tehnologice. Apoi, mecanizarea unor operații care pînă acum se efectuau manual. Pentru realizarea de economii, unele repere metalice au fost înlocuite cu repere din masă plastică, care s-au dovedit și mai ieftine, și mai practice.

— Care sînt ultimele noutăți ale anului?

— Un nou tip de fermoar (M.G.15) pentru încălțăminte și marochinărie. E vorba de fermoare lungi, pînă în prezent importate. Mașinile pentru fabricarea acestor produse au fost importate din străinătate, ele constituind utilajele cele mai moderne în domeniul producției de fermoare. În domeniul articolelor de menaj fabricăm acum noi tipuri de platouri inoxidabile și noi tipuri de tăvi. De asemenea, și nenumărate articole de uz casnic, jucării etc.

— Pregătiri pentru '70?

— În anul viitor fabrica noastră — continuă a ne releva tov. Duțescu — va avea sarcini sporite. De aceea, în momentul de față, creăm condițiile necesare asigurării unei producții normale încă din primele zile ale lui 1970. Nu este vorba numai de măsuri de ordin organizatoric, ci și de măsuri ce privesc aprovizionarea cu materie primă, întrucît nu toți furnizorii noștri (ei se numără cu sutele) își respectă totdeauna angajamentul, așa cum de altfel s-a întîmplat în cursul acestui an.

F. URSEANU

Aici, în acest atelier, lung de peste 80 de metri, se nasc, în mașini moderne, sutele de mii de fermoare.

---

filarmonica din varșovia la bucurești

În a doua jumătate a lunii decembrie ne va vizita țara Filarmonica națională din Varșovia, care va susține o serie de concerte la București.

Formată din 117 instrumentiști angajați printr-o selecție foarte riguroasă, Orchestra simfonică a Filarmonicii naționale lucrează sub conducerea prim-dirijorului Witold Rowicki căruia i s-a acordat de 3 ori Premiul național de merit.

Orchestra cuprinde și un cor profesionist, format din 100 coriști (bărbați și femei) angajați în aceleași condiții ca și membrii orchestrei simfonice. Corul a luat parte la turneele efectuate de Orchestra simfonică în Belgia, U.R.S.S., Elveția, Ungaria, Cehoslovacia, Austria, Grecia, Republica Democrată Germană etc.

Filarmonica mai cuprinde și o orchestră de muzică de cameră, formată din 16 membri, care își duce activitatea fără dirijor. Această formație a făcut o serie de turnee în Franța, S.U.A., Canada, Anglia, Italia, Austria, R.F. a Germaniei, Mexic, Columbia, Panama etc.

În ultimii ani, Orchestra simfonică a Filarmonicii naționale a fost invitată în 18 capitale. Pînă la sfîrșitul anului 1967, concertele acesteia au fost audiate de un număr de 505 250 spectatori din diferite țări ale lumii.

La 15 mai 1968, Orchestra simfonică a Filarmonicii naționale a sărbătorit, la St. Etienne în Franța, jubileul celui de-al 250-lea concert prezentat în străinătate. În timpul turneelor în străinătate, concertele prezentate au fost adesea transmise prin radio și televiziune.

Pe baza unui asemenea palmares, sîntem siguri că orchestra din Varșovia se va bucura de succes și în țara noastră.

M.L. PLEȘOIANU

---

sala pașilor pierduți

HORVATH NANDOR a comis cea de-a 12-a infracțiune mai mult de amorul artei. După 11 condamnări anterioare pentru furturi și alte delicte cu mobil pragmatic, și-a procurat o uniformă militară uzată, i-a adăugat epoleți de căpitan și un toc de revolver, afișîndu-se apoi cu «tot tacîmul» în public. Art. 241 din Codul penal. A ajuns pînă la urmă la arestul Miliției-Brașov, unde a fost primit cu toate «onorurile» cuvenite celeilalte ținute, pentru care dovedește o irezistibilă vocație.

*

ROD AL UNEI LEGĂTURI NELEGITIME, micuța Felicia nici nu împlinise 2 ani. Dormea fără grijă, cînd tatăl ei, Alexandru Gulu din Făgăraș, s-a strecurat hoțește în casă și i-a tăiat gîtul cu un cuțit, după care s-a dus să se culce. La anchetă a declarat: «M-am gîndit c-ar fi bine să scap de plata pensiei de întreținere». Cum de îl mai rabdă pămîntul?

*

APROAPE TOȚI LOCUITORII orașului Turda au participat la prinderea autorului accidentului de circulație de pe strada Libertății. Autocamionul nr. 21-AR-1296, condus cu vădită nesiguranță, a izbit puternic un stîlp al rețelei electrice, doborîndu-l cu firele rupte peste un grup de copii care se jucau: șase răniți, dintre care două fetițe au murit. Omul de la volan a reușit să fugă. Totodată s-a constatat că mașina fusese furată. Operativ, cu sprijinul larg al populației, făptuitorul a fost descoperit: Gavrilă Cuc Borșan, de 19 ani; este cercetat în stare de arest.

A. SERGIU

OMUL DE LA GHIȘEU

Anchetă realizată de Viorica CIORBAGIU, Liviu TIMBUS, S. ANDON și V. SAVIN

PROGRAM:
ZILNIC 8-19
SIMBATA 8-12

Priceperea profesională și politețea pot fi socotite surori bune de cînd e lumea. În zilele prezentului, acuratețea relațiilor de serviciu presupune un stil de muncă modern, operativ, competent, autocenzura actelor de conduită, în vreme ce în spatele impoliteții se ascund, de cele mai multe ori, incompetența, indolența sau lenevia cronică. Stăpîni pe situația de moment, interlocutorul nevăzut de la celălalt capăt al firului telefonic, vînzătorul baricadat de tarabă, funcționarul protejat de ferestruica ghișeului sau directorul păzit de portari și secretare severe contractează uneori o boală primejdioasă: **megalomania.**

Resortul intim al nedoritei maladii: jalnica senzație a celui care se socotește pe moment atotputernic pentru simplul motiv că cei din jur îi solicită serviciile.

În alte cazuri, cauzele sînt mai mult decît evidente: indolența, lucrul făcut de mîntuială, tratarea superficială a îndatoririlor profesionale.

Să le amintim acestor oameni că nu sînt singuri pe lume, că sînt datori să-și subordoneze dorințele personale scopurilor generale, că în răstimpul celor 8 ore de serviciu sînt la dispoziția publicului și nu invers, iar un stil de muncă modern presupune, în afara pregătirii profesionale, respectarea cu strictețe a normelor eticii socialiste.

CÎT COSTĂ POLITEȚEA?

Aparent, nimic. Adevărul e însă altul: actele de conduită controlate reclamă un consum nervos mult mai pronunțat decît obișnuitele descărcări nervoase ale omului «ocupat, tracasat, plictisit sau indispus din o mie și unul de motive».

Un om harnic și priceput, cum e de pildă ing. A. Brebenel, directorul Întreprinderii de difuzarea materialelor sportive — funcționar constrîns să-și drămuiască fiecare clipă printr-o riguroasă planificare a timpului de lucru — «găsește» totuși timpul liber pentru a sta la dispoziția sutelor de vizitatori, rămînînd în permanență același: amabil, săritor, plin de tact și gata să rezolve cu promptitudine toate cererile solicitanților. Și să nu uităm: ne găsim într-o instituție asaltată de prezenții și viitorii proprietari de automobile, acest «genus irritabilae», oameni contaminați de maladia endemică a secolului, presați de timp și nerăbdare.

Am observat de asemenea cu multă plăcere că exemplul tovarășului director a fost urmat și de către funcționarii aflați în subordinea domniei-sale. Am remarcat în mod deosebit operativitatea și conștiinciozitatea prin care se recomandă activitatea tovarășei secretare. O concretizare în practică a unui principiu de muncă universal recunoscut la ora actuală: rezolvarea treburilor curente la cel mai de jos nivel posibil, prin competența, spiritul de răspundere și solicitudinea funcționarilor investiți nu numai cu obligații, ci și cu autoritatea necesară.

La antipod: frica de răspundere, vehicularea cererii prin toate etapele ierarhiei profesionale.

Cînd șeful își cîștigă prestanța și autoritatea cuvenite în fața subalternilor — dar asta prin pricepere, instruire și conduită exemplară — cele 8 ore de producție au toate șansele a se desfășura într-un climat favorabil. Greu de presupus că într-un colectiv condus de un șef plin de metehne subalternii își vor organiza ei singuri un program de lucru disciplinat, activizînd cu de la sine putere controlul actelor de conduită.

Iată-ne, de pildă, la casa de bilete din gara Bacău. Un sfert de oră pînă la sosirea acceleratului de București. Impasibilă, imperturbabilă, funcționara își numără banii, complet străină de văicărelile și tropăiturile din fața ghișeului. În sfîrșit, iat-o decisă să înceapă vînzarea biletelor. Pe fugă, pe apucatele, deoarece minutele sînt numărate. Solicităm un tichet pentru București și ne pomenim cu unul pentru Iași. Ne reîntoarcem în fața ghișeului, iar aici aflăm cu stupefacție că preschimbarea biletelor implică aprobarea șefului de gară. Eroarea comisă de funcționară nu poate fi anulată decît prin semnătura șefului. Vă închipuiți distracții. Caută-l pe șef, ia-l de unde nu-i, roagă-te, amenință, cînd — sancta simplicitas! — totul putea fi rezolvat cu tact și promptitudine.

Iată și un alt exemplu, de data aceasta un reușit travesti profesional, pus în scenă de un confrate de la «Informația Bucureștiului».

Cu săptămîni în urmă se prezintă omul

la Serviciul pentru reglementarea spațiului locativ, sectorul I, înarmat cu o biografie confecționată ad-hoc.

— Sînt cetățeanul X, locuiesc cu nevasta și trei copii într-o singură cameră. Vecinul meu, din încăperea de alături, s-a mutat de două zile și vă rog să-mi aprobați extinderea, deoarece fostul locatar intenționează să dea odaia unui prieten.

— Lăsați o cerere.

— Dar bine, oameni buni, pînă sosiți dv. omul se mută și-mi ia camera.

— Dacă se mută, îl scoatem noi.

Dar «cetățeanul» nostru nu se dă bătut și trece alături, la biroul de sesizări și reclamații din cadrul Consiliului popular al sectorului I. Își deapănă omul povestea de la început, inserînd de data aceasta și un amănunt dramatic: «Noul locatar a și sosit, mi-a admonestat nevasta și mi-a bătut băiatul».

Răspunsul sosește invariabil:

— Lăsați cerere la spațiu.

Cîte erori, și în ce măsură incompetența, lipsa spiritului de răspundere și indolența funcționarilor în cauză au handicapat îndreptățita cerere a omului nostru pus pe drumuri de la Ana la Caiafa?

În primul rînd. Serviciul pentru reglementarea spațiului locativ era obligat să trimită de urgență un inspector la fața locului.

În al doilea rînd, biroul de reclamații și sesizări trebuia să impulsioneze cu promptitudine activitatea celor de la spațiu.

HOȚUL DE PĂGUBAȘ

Mandatul telegrafic nr. 6 646 din luna mai **1968,** trimis pe adresa: strada Stoica Ludescu nr. 62 din București, are o istorie demnă de consemnat în colecția de anecdote (triste) pe teme poștale.

Elena Popescu, destinatara mandatului sus-amintit, a încasat de la factorul poștal, cu toate formele de rigoare, suma de trei sute lei, expediată din Mediaș. La un interval de timp foarte scurt, alt factor poștal prezintă spre onorare aceluiași destinatar un alt mandat telegrafic conținînd aceeași sumă. La încercările de protest ale Elenei Popescu, poștașul a ripostat că își cunoaște perfect meseria și nu are nevoie de lecții. Drept care, beneficiara a acceptat și al doilea mandat.

După 6 luni s-a descoperit neregula: telegrafista Ana Ganea, de la oficiul P.T.T.R. nr. 1 din Mediaș, a transmis din greșeală de două ori același mandat. Oficiul P.T.T.R. din Mediaș, ascunzînd cu bună știință proveniența greșelii, a acuzat, în acest sens, Telegraful central. Acesta, la rîndul său, a cerut, în contul Oficiului 2 P.T.T.R. — București, poprirea pe salariul beneficiarei mandatului din Capitală a sumei de 300 lei. Hîrtiile cu comunicări, reproșuri, somații (în care a fost implicată și Direcția P.T.T.R. a Municipiului București) s-au adunat în dosare cu zeci de pagini. Atît de «perfect» au funcționat relațiile poștei cu ea însăși, încît cei 300 de lei au fost încasați de trei ori (de la expeditor — prin bunăvoință, de la beneficiar — prin poprire și de la «inocenta» telegrafistă — de voie-de nevoie). Un an și jumătate după evenimentul care se voia sărbătoresc, a început redistribuirea banilor și nu se știe dacă operația s-a încheiat încă. Poate că se vor crea alte încurcături, în continuare. Nu ar fi imposibil, dacă cineva încearcă vreodată să recapituleze logic: adresa 0123, 466/210, 73/88 796 etc.,etc.,etc.

Am reținut o remarcă, foarte ritos rostită de către Elisabeta Ionescu, oficiant principal la Telegraful central: «Dacă beneficiarul sau expeditorul mandatului ar fi restituit imediat suma de 300 lei, lucrurile nu se încurcau atît de tare». Aceeași opinie o împărtășește și șeful Oficiului P.T.T.R. din Mediaș și dirigintele Oficiului 2–București. Să zicem că atît expeditorul cît și beneficiarul erau obligați să știe de eroarea produsă înaintea celor în cauză și să se dovedească prompți în lămurirea ei. Dar aici se află rădăcina încurcăturilor? De ce nu le-o fi oare la îndemînă celor care au patronat această istorie să spună adevărul evident: «Dacă telegrafista n-ar fi transmis mandatul de două ori, totul era în ordine».

Care sînt resorturile intime ale acestor flagrante încălcări ale îndatoririlor profesionale, ale simțului de răspundere, ale eticii noastre socialiste?

«In relații cu semenii sîntem influențați în mare măsură de imaginea ce ne-o formăm despre noi înșine, ne-a spus tovarășa Luminița Ghivirigă, cercetătoare la Institutul de studii pedagogice. O imagine adevărată sau denaturată. Oamenii care uită cine sînt au nevoie de sprijinul opiniei publice. Trebuie să dovedim intoleranță pentru faptele care nesocotesc trăsăturile de bază ale eticii noi: cinstea, corectitudinea, responsabilitatea, comportarea civilizată».

Și părerea tovarășului prof. univ. Traian Herseni:

— Munca reprezintă o puternică forță moralizatoare. Este ușor de bănuit că în cadrul ei s-a pus pentru prima oară, în forme pregnante, nu numai nevoia autostăpînirii, a autodisciplinării, dar și problema desăvîrșirii. Între muncă, rațiune și morală legătura este esențială și deci indisolubilă.

NICI CAZURILE TRAGICE NU POT ÎNFRÎNGE INERȚIA BIROCRATICĂ?

În acea zi de primăvară, tînărul inginer Octavian Mitrescu de la Combinatul de ciment din Tg. Jiu lucrase la verificarea unor instalații și venise acasă murdar de ulei din cap pînă-n picioare. Fără a se gîndi prea mult, a pus mîna pe o damigeană cu benzină și a început să-și curețe hainele. În apropiere, aragazul aprins. Lipsa oricăror măsuri de precauție a dus la explozia cu urmări fatale: Octavian Mitrescu s-a ales cu arsuri de gradul II-IV pe 70% din suprafața corpului, încetînd din viață în chinuri groaznice; soția sa, Maria Mitrescu, medic la Policlinica-Tg. Jiu, a avut de suferit arsuri de același grad pe 45% din suprafața corpului, fiind internată în mai multe spitale timp de aproape 6 luni. Singurul membru al familiei care, din fericire, a scăpat neatins a fost copilul, în etate de 11 luni, ce nu se afla acasă.

Desigur, de micuțul Constantin au avut grijă — după moartea tatălui și în timpul prelungitei internări în spitale a mamei — rudele și prietenii. Dar, pe patul de spital fiind încă, Maria Mitrescu a înaintat, la 10 iunie, Combinatului de ciment din Tg. Jiu o cerere prin care solicita întocmirea formelor pentru stabilirea pensiei de urmaș la care are dreptul orfanul Constantin Mitrescu. Pînă la 30 octombrie, data ieșirii din spital a doctoriței Maria Mitrescu, cererea nu primise însă nici o rezolvare! Petiționara s-a adresat în scris, la 31 octombrie, Ministerului Muncii, și nu ne îndoim că cererea ei îndreptățită va fi rezolvată.

Aceasta nu ne împiedică însă să întrebăm: cum vă lasă conștiința, tovarăși de la Combinatul de ciment-Tg. Jiu, să tratați cu totală nepăsare o asemenea cerere? Dacă inima vi s-a împietrit cu totul, nu vă este măcar teamă de răspunderea la care veți fi trași?

ODISEEA RANCHIUNEI SAU POVESTEA CELOR 26 DE MEMORII

Doamne ferește de ideile preconcepute ale omului cu suflet mic! Doamne ferește ca un asemenea om să-ți poarte pică! Dar infinit mai grave devin resentimentele atunci cînd aparțin nu unui om ca individ particular, ci unui funcționar. Subiectivitatea apare din te miri ce, uneori din simpla «sîcîială» pentru cîștigarea dreptății, iar consecințele ei cresc pe scara ierarhică.

În numărul 37 al revistei noastre ne exprimam stupoarea asupra modului în care Procuratura generală a rezolvat dosarul de anchetă privind cauza morții Alexandrinei Mureșanu. Ce măsuri a luat Procuratura generală pentru ca acest proces, asupra căruia planează atîtea suspiciuni, strămutat din motive similare de către Tribunalul Suprem, să reintre pe făgașul legalității? Nu le cunoaștem. Știm doar că la primul termen, la Judecătoria-Focșani, a intrat ca procuror de ședință tovarășul Ion Popescu, **rudă cu unul din inculpați.**

Dar să facem abstracție de latura penală a faptei și să derulăm «cazul» medicului Iordan Georgescu, pentru a înțelege cum se poate ascunde otrava unei prejudecăți în torentul hîrțoagelor și explicațiilor chițibușare.

În noaptea de 10 spre 11 mai 1968, gravida Alexandrina Mureșanu s-a prezentat la casa de naștere a comunei Padina, județul Buzău. Nașterea, iminentă, prezenta dificultăți care depășeau posibilitățile moașei. Pacienta a fost trimisă la spitalul din Pogoanele, unde a ajuns la ora 6,35. Medicul de gardă, Valentina Popa, dezertase de la datorie. La ora 7,40 s-a prezentat la serviciu, în mod obișnuit, medicul obstetrician Iordan Georgescu. A examinat gravida și, considerînd că sarcina ridică probleme, a dispus expedierea ei de îndată la Spitalul-Buzău; medicul Georgescu nici nu avea acces la sala de operație, aflată într-o stare lamentabilă din punct de vedere al posibilităților de a se efectua o intervenție chirurgicală mai delicată (de dotarea sălii răspundeau directorul Ion Briciu și chirurgul Gheorghe Ionescu). Salvarea a plecat spre Buzău cu întîrziere de o oră și jumătate, reținută de director, întîrziere care a fost fatală pacientei.

Direcția sanitară a județului Buzău a încercat cocoloșirea cazului. Procuratura nu a fost înștiințată. Dar tragedia a fost semnalată presei, stîrnind largi sentimente de dezaprobare în opinia publică. S-a dispus efectuarea unei anchete administrative, formîndu-se o comisie prezidată de medicul Virginia Russ, pe atunci director general adjunct al Direcției generale a asistenței medicale curativo-profilactice.

Concluziile anchetei rețin că moartea Alexandrinei Mureșanu reprezintă un caz de responsabilitate medicală și a survenit în condițiile haosului ce domnea la spitalul din Pogoanele, sub oblăduirea direcției sanitare județene. Interesant e că printre vinovați, dacă nu chiar principalul vinovat, s-a reținut a fi și medicul Iordan Georgescu, adică singurul care s-a prezentat în mod normal la serviciu și care a luat unica măsură ce ar fi putut salva viața femeii. Cum se prezintă «argumentele» comisiei:

— **Medicul I.G. nu a pus cu certitudine diagnosticul de ruptură uterină iminentă.** Dar poate fi pus, în condițiile examenului clinic, un asemenea diagnostic în mod sigur? Știe comisia că ruptura exista la ora 7.40? (Expertiza medico-legală efectuată de specialiști de renume afirmă că ruptura s-a produs după aceea.) In afară de toate acestea, are importanță exactitatea diagnosticului din moment ce măsura era aceeași — expedierea bolnavei?

— **Medicul I.G. nu a prèscris nici un tratament.** Dar care tratament era indicat, din moment ce orice remontare a bolnavei însemna temporizarea cazului? Ce tratament i se putea aplica într-un spital fără nici un flacon de sînge utilizabil?

— **Medicul I.G. nu a luat măsura însoțirii bolnavei pînă la Buzău.** Ce rezolva această «omisiune»? Ce posibilități de terapie intensivă există într-o salvare aflată în marș? Și, mai presus de orice, medicul Iordan Georgescu era cel care trebuia să dispună dublarea **medicului director de spital** care călătorea în aceeași ambulanță?

— **În sfîrșit, I.G. nu a încercat o intervenție chirurgicală în părăginita sală de operație a Spitalului din Pogoanele.** Inconsecvența logică a acestei afirmații (în raport cu celelalte constatări) este zguduitoare. Actul cel mai autoritar al dosarului, expertiza specialiștilor Institutului de cercetări științifice medico-legale, se pronunță, de asemeni, că o intervenție la Pogoanele era riscantă. Oare preferau funcționarii Ministerului Sănătății să se încerce măcelărirea pacientei, cum-necum, numai să nu mai fi răbufnit toate neplăcerile proastei organizări, care au transformat cazul într-un scandal?!

Tragicomedia începe abia cînd conducerea Ministerului Sănătății și-a însușit propunerile de sancționare făcute de amintita comisie: chirurgul Gheorghe Ionescu, «patronul» sălii de operații tot atît de pregătite pentru intervenții cît o morgă bună, care a mai și lipsit nemotivat în ziua cu pricina, a ieșit basma curată; Valentinei Popa, cea care o ștersese din serviciul de gardă, i s-a interzis dreptul de a profesa medicina timp de... 3 luni; iar lui Iordan Georgescu, fără altă vină decît aceea de a se afla în dizgrația superiorilor, i s-a suspendat același drept pe timp de un an întreg. A, era să uităm «drastica» sancțiune aplicată lui Ion Briciu, care se face în mod direct vinovat că Spitalul-Pogoanele era un sat fără cîini, ca și pentru lipsa de omenie cu care a ținut bolnava în curtea spitalului, cauzîndu-i moartea (ca să meargă și dumnealui cu niscaiva terfeloage la oraș): retrogradarea din funcția de director, pe care nu o va mai putea ocupa timp de 5 ani; emoționant, numai că Ion Briciu tot trebuia să iasă la pensie!...

Din acest moment, Iordan Georgescu începe să-și caute dreptatea. Din acest moment, el nu mai e om sau medic, ci «o problemă delicată», «ăla cu referatul», «figura». De un an și cinci luni umblă cu jalba-n proțap și roagă, cu politețe demnă, să se recunoască o dată că negrul este negru și albul e alb.

...Douăzeci și șase de memorii adresate numai Ministerului Sănătății, plus cele către diferite direcții sanitare județene, plus către procuratură, plus către instanțe, plus, plus, plus... 2,400 kg de hîrtie! (Curiozitatea de a cîntări întreaga corespondență ne aparține)

Dar cum erau să accepte reprezentanții Ministerului Sănătății, de la început și răspicat, că au greșit?! Cum era să-și periclitoze tovarășa Virginia Russ cariera?! Cum era posibil ca ceilalți directori generali care s-au ocupat de caz (Alex. Dimitriu — șeful corpului de control, Dumitru Tănăsel — fostul conducător al direcției de personal) să manifeste «lipsa de tact» a unei opinii personale?! După ce au trecut luni și luni și s-au deschis, în sfîrșit, ușile cabinetului ministerial, cum era să se recunoască dreptatea după atîta întîrziere?! Cine să plătească salariul celui dat afară de pomană?!

Veți zice că totuși, cumva, trebuia să se înoate în fluviul de hîrtie. Mai întîi s-a tăcut. Pur și simplu. După 7 luni, petiționarului i s-a dat dreptate, dar numai verbal, i s-a promis reîncadrarea, dar să-și caute singur post (ministerul are evidența centralizată a posturilor). După alte două luni, fostul șef al direcției de personal descoperă singurul loc din țară unde cel azvîrlit pe drumuri ar putea fi reîncadrat: spitalul din Spineni, județul Olt, adică exact în subordinea chirurgului Gheorghe Ionescu — mutat între timp acolo — despre care se stabilise oficial că la Pogoanele făcuse zile fripte medicului Georgescu. Au mai trecut încă 7 luni de zile și punctul de vedere al Ministerului Sănătății nu s-a modificat.

Doar două cuvinte pot reda pe deplin impresia produsă de asemenea anomalii: DE NECREZUT! Lăsînd la o parte latura umană a cazului, ne mirăm cum de renunță deliberat direcția de personal a Ministerului Sănătății la serviciile unui medic tocmai în această perioadă de plină campanie pentru reașezarea judicioasă a cadrelor? Sau poate se oferă cineva din minister să îndeplinească la țară munca unui ginecolog?

ÎN LOC DE CONCLUZII

Am scris aceste rînduri gîndindu-ne mereu la orele pierdute de pomană, la timpul irosit de cetățenii noștri porniți să-și rezolve treburile prin intermediul serviciilor publice.

Ne gîndim de asemenea de ce oare nu pot fi rezolvate în dese cazuri asemenea operații prin intermediul poștei, de ce, cu alte cuvinte, de fiecare dată serviciile publice reclamă cu obstinație prezența fizică a petiționarului.

Metodele muncii operative, moderne, în stare să ducă la rezolvarea promptă a cererilor și doleanțelor prezentate, sînt arhicunoscute. N-avem nevoie în acest sens de invenții și descoperiri senzaționale, nici de instituirea unor noi metode de muncă ci, **eventual, de schimbarea celor care nu se pricep sau nu înțeleg să le aplice.**

Și încă ceva. Amabilitatea de circumstanță nu ni se pare o formulă perimată. E adevărat, curtenia, politețea, nu se reduc la simple forme exterioare, dar în anumite cazuri, deprinderile, faptele automatizate obținute prin repetarea unor acțiuni similare pot contribui în mare măsură la realizarea unei atmosfere optime de lucru. Curtoazia profesională, surîsul, creează sentimentul bunei-cuviințe, ceea ce pentru cetățeanul sosit în fața ghișeului este foarte important. Prin educație (și de ce nu și prin sancțiuni?), directorii instituțiilor, șefii de serviciu pot determina personalul din subordine să-și fixeze comportamentul în schema unor asemenea deprinderi.

Dar, mai presus de orice, reprezentantul unei instituții trebuie să fie obiectiv, principial, gata oricînd să repare operativ o greșeală, să nu uite nici o clipă că cetățeanul e un om ca și el, chiar dacă nu apare decît sub forma numelui înscris într-un preambul de cerere sau pe coperta unui dosar.

«Manhattan», înfruntînd ghețurile, ocolește prin nord-vest continentul nord-american, pentru a deschide drum petrolului alaskan spre coasta estică a Statelor Unite.

„GHEȚARUL LUI SEWARD” ÎȘI DEZVĂLUIE TAINELE

• ALASKA LA ORA GOANEI DUPĂ PETROL •

de **D. TODERICIU**

ȚARA «MARILOR TĂCERI ALBE», ȚARA CUMPĂRATĂ CU 4,7 DOLARI KILOMETRUL PĂTRAT, A INTRAT ÎN CEL DE-AL DOILEA SECOL AMERICAN AL EXISTENȚEI SALE. PĂMÎNT AL NEOBIȘNUITULUI, ALASKA TRĂIEȘTE AZI O NOUĂ FEBRĂ A MILIOANELOR, DEVENIND UN «FAR-NORTH» CARE POLARIZEAZĂ ENERGII ȘI RELEVĂ URIAȘE BOGĂȚII.

EXPERȚII SUB LENTILĂ...

Un tren alcătuit din 14 vagoane circulînd într-un bizar du-te-vino între două localități canadiene, pe un traseu lung de cîteva sute de kilometri, ar putea constitui imaginea de introducere a unei povestiri kafkiene. Ei bine, un asemenea tren non-stop a consumat la începutul lunii septembrie a acestui an 150 de ore din viața unui grup de experți, reprezentanți a două mari companii petroliere. Scopul ciudatei operații era să rupă de restul lumii — pentru a împiedica spionajul industrial și amestecul concurenței — oameni desemnați să participe, în centrul alaskan Anchorage, la marea licitație a petrolului, noua superbogăție a Alaskăi. Ziarele au scris mult despre această licitație — «cea mai fantastică» tranzacție din istoria Statelor Unite, în cadrul căreia marile trusturi petroliere ale lumii au prezentat oferte în valoare de peste 900 milioane de dolari pentru achiziționarea a 179 concesii, însumînd 450 858 acri în regiunea golfului Prudhoe. Obiectul propriu-zis al acestei licitații: țițeiul conținut într-un uriaș zăcămînt — apreciat inițial a fi de 800-1 600 milioane tone, și ceva mai tîrziu, la dublul acestei cifre — care face din Alaska un uriaș

Secole de-a rîndul, locuitorii au recurs la acest procedeu pentru a putea repera «de la înălțime» focile sau balenele. Obiceiul s-a păstrat, dar și-a pierdut conținutul: a rămas un fel de joacă.

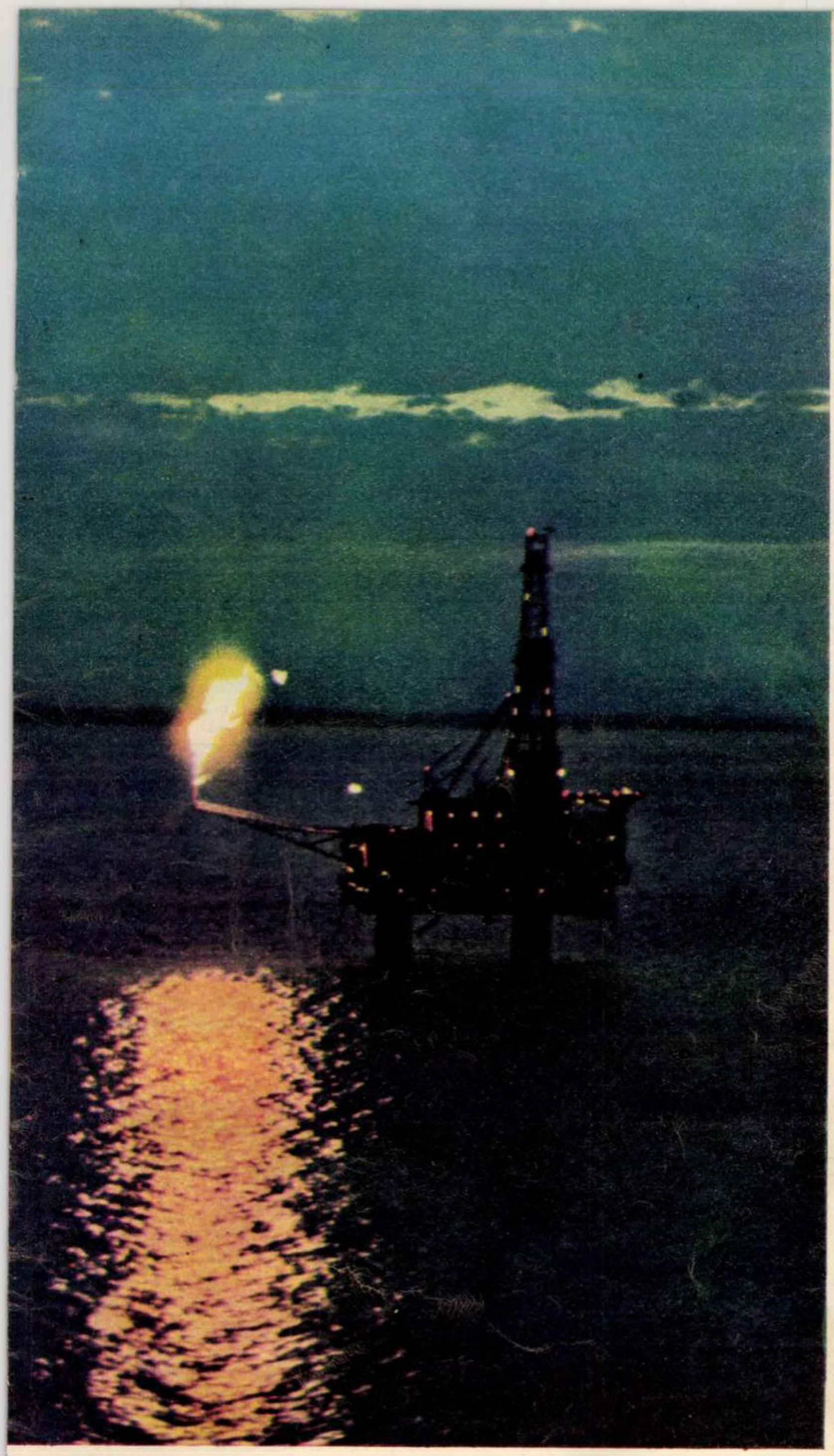

Foraj în plină noapte la Cook Inlet.

rezervor de petrol, poate cel mai mare al lumii întregi.

Brusca revenire în actualitate a celui de-al 49-lea stat al S.U.A. are loc deci — și de astă dată — sub semnul tranzacției comerciale, rememorînd simbolic întreg trecutul «american» al acestei mari și încă atît de puțin cunoscute frînturi de continent.

«GHEȚARUL LUI SEWARD» ÎȘI SCHIMBĂ PROPRIETARUL

Trecerea imensului teritoriu de peste un milion și jumătate de kilometri pătrați din patrimoniul Rusiei țariste în cel al Statelor Unite ale Americii s-a înfăptuit tot printr-o tranzacție: Alaska a fost cumpărată. Despre afacerea aceasta s-a vorbit ani de zile ca despre «nebunia lui Seward» sau «naivitatea lui Johnson» (urmașul președintelui Lincoln — n.n.). Nu a rămas, cu începere din 1867 și pînă spre sfîrșitul secolului trecut, nici un ziar american care să nu fi scris într-o formă sau alta că achiziționarea «ghețarului de la nord» este o mare eroare financiară. Numai doi oameni au fost sincer mulțumiți atunci cînd, la orele 4 ale dimineții de 30 martie 1867, imensul teritoriu și-a schimbat stăpînii, trecînd sub noua administrație. Aceștia erau William Henry Seward, secretar de stat american, și baronul de Stoeckel, ambasadorul țarului Rusiei la Washington. «Este cea mai ieftină gheață pe care am fi putut-o cumpăra vreodată», declara Seward cu subînțeles. «Sînt profund mulțumit că, în sfîrșit, totul s-a isprăvit cu bine», comenta Stoeckel. Prețul fusese de 7 200 000 dolari aur. Dezbaterile Senatului american au relevat ulterior că circa 300 000 dolari — «un avans» asupra acestei sume — fuseseră cheltuiți de Stoeckel pentru a «capta bunăvoințe»...

Tîrgul a orientat acest ținut aproape nepopulat, pînă la care navigatorii, negustorii de blănuri și pescarii ruși ajungeau ușor datorită micii depărtări care îl desparte de Siberia (insula americană Micul Diomede se află la numai 3 800 metri de cea sovietică, Marele Diomede), spre perspectivele istorice ale propriului său continent. Tratatul de la Washington, care consfințește trecerea Alaskăi sub administrație americană, nu i-a deschis însă porțile unei noi existențe. Timp de decenii administrația S.U.A. nu a fost preocupată de punerea în valoare a acestui teritoriu. A fost nevoie de redescoperirea Alaskăi. Ea a avut loc mai tîrziu, după ce «ghețarul lui Seward» rămăsese un timp în afara cotidianului existenței americane.

DE LA GOANA DUPĂ AUR LA CEA DUPĂ PETROL

Un raport oficial redactat în 1877 declara, printre altele, despre Alaska: «Se pare că nu există aici prea multe șanse de a se descoperi zăcăminte susceptibile de a fi exploatate...» Rapoartele oficiale însă nu reflectă totdeauna destul de bine realitatea. Numai 8 ani mai tîrziu se producea prima năvală spre Alaska, cea a aurului. În ultimii ani ai secolului trecut, peste 100 000 oameni se stabilesc în Alaska. Destul de curînd însă, agitația, trebuie zis, destul de artificial născută în jurul acestei noi Californii a aurului american, s-a potolit. Majoritatea noilor veniți rămași în viață s-au retras spre locurile de unde porniseră. Cu timpul a devenit evident faptul că marea bogăție minerală a Alaskăi nu constă în aur, ci în alte metale, cum ar fi cuprul, cromul, plumbul, cobaltul, mercurul, staniul etc. Deși încă insuficient exploatate, datorită lor orașul Anchorage, de pildă, pe ale cărui locuri nu se afla în anul 1914 decît o simplă baracă, a ajuns la 160 000 locuitori.

CE MAI ASCUNDEA «PĂMÎNTUL CENTURIONILOR»

Vorbind despre Alaska zilelor noastre, un ziarist francez o numea, cu numai doi ani în urmă, și nu fără oarecare întemeiate rațiuni, «pămîntul centurionilor» — aceasta pentru că, devenită în 1949 stat aparte, al 49-lea stat american, Alaska a fost repede populată de militari. Botezat inițial cu mare emfază «scutul de nord», noul stat avea de jucat un rol important în eșichierul războiului rece. Două mari baze navale, patru mari baze aeriene și o întinsă rețea de instalații radar au constituit primul său echipament modern și, în 1951, la numai doi ani de la proclamarea Alaskăi ca stat, date oficiale relevau că circa 70% din veniturile ei erau legate de

Peisajul numai aparent arid al Alaskăi.

„GHEȚARUL LUI SEWARD" ÎȘI DEZVĂLUIE TAINELE

• ALASKA LA ORA GOANEI DUPĂ PETROL •

«Garajul» pentru hidroavioane din Anchorage. Condițiile specifice ale ținutului conferă un loc preponderent transportului aerian.

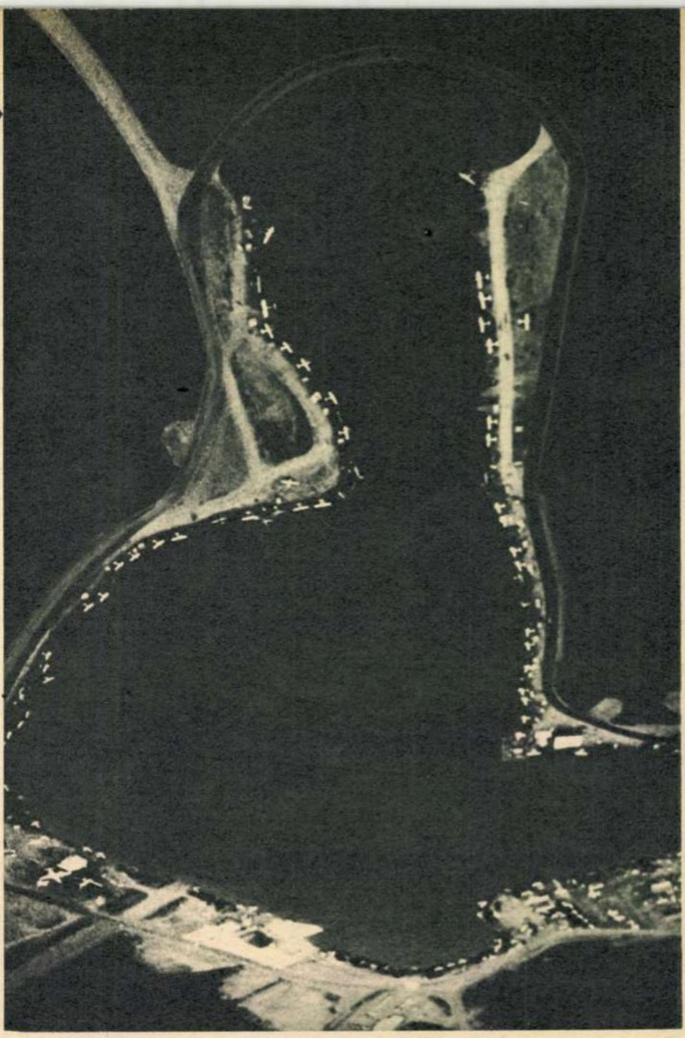

Itinerarul pe care l-a străbătut «Manhattan».

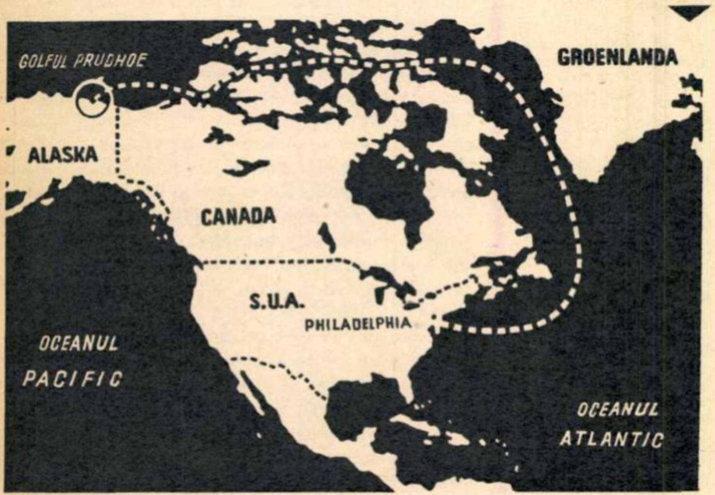

activitatea Pentagonului. Destul de repede eroarea catalogării Alaskăi drept teritoriu propice numai scopurilor strategice a ieșit zgomotos la iveală. Mai mult chiar, exploatarea mai atentă și prospectările inerente cunoașterii mai aprofundate a acestui pămînt, reclamate de însuși rolul militar care i se destina, au relevat noi resurse.

Este drept că în acest ținut temperatura — mai ales în anotimpul rece — nu e dintre cele mai îmbietoare și că frigului termic indicat de aparatele de măsură e necesar să i se adauge corecția factorului de răcire — o scădere în plus datorată vitezei vîntului (și cînd nu bate vînt în Alaska...?). Și dacă iarna alaskană e crîncenă, vara e de-a dreptul insuportabilă. Tundra, compusă în proporție de 80% din apă, se dezgheață pînă la o adîncime de 50 cm și noroiul care o acoperă face aproape orice activitate imposibilă.

Dar dacă recoltele din Alaska sînt rare, gigantismul lor poate fi admirabil exploatat. Oare căpșunile nu se coc în soarele scurtei veri de aici pînă ce ating mărimea unor portocale, iar verzele nu ajung să cîntărească cîte 20 de kilograme? Cine a văzut faimoșii maci de Alaska, cu corole cît ale florii-soarelui, îi uită cu greu. Toate planurile de dezvoltare viitoare, atît cele în legătură cu valorificarea acestor recolte, cît și cele de fructificare a pescuitului (industria de conserve), vînătorii (crescătoriile de animale cu blană), a pădurilor (industria lemnului, a hîrtiei și celulozei), au lăsat însă azi locul exploatării petrolului. O nouă febră a cuprins Alaska — cea a «aurului negru».

DE 25 ORI «MANHATTAN»

Uriașa bogăție, atît de oportun descoperită pentru a suplini deficitul crescînd de petrol al Statelor Unite, nu se lasă prea ușor pusă în valoare. Condițiile în care se lucrează pentru exploatarea țițeiului, în deșertul înghețat al Alaskăi, sînt de o duritate care face ca sondorii care lucrează aici să fie cei mai bine plătiți petroliști din lume. În plus, totul durează

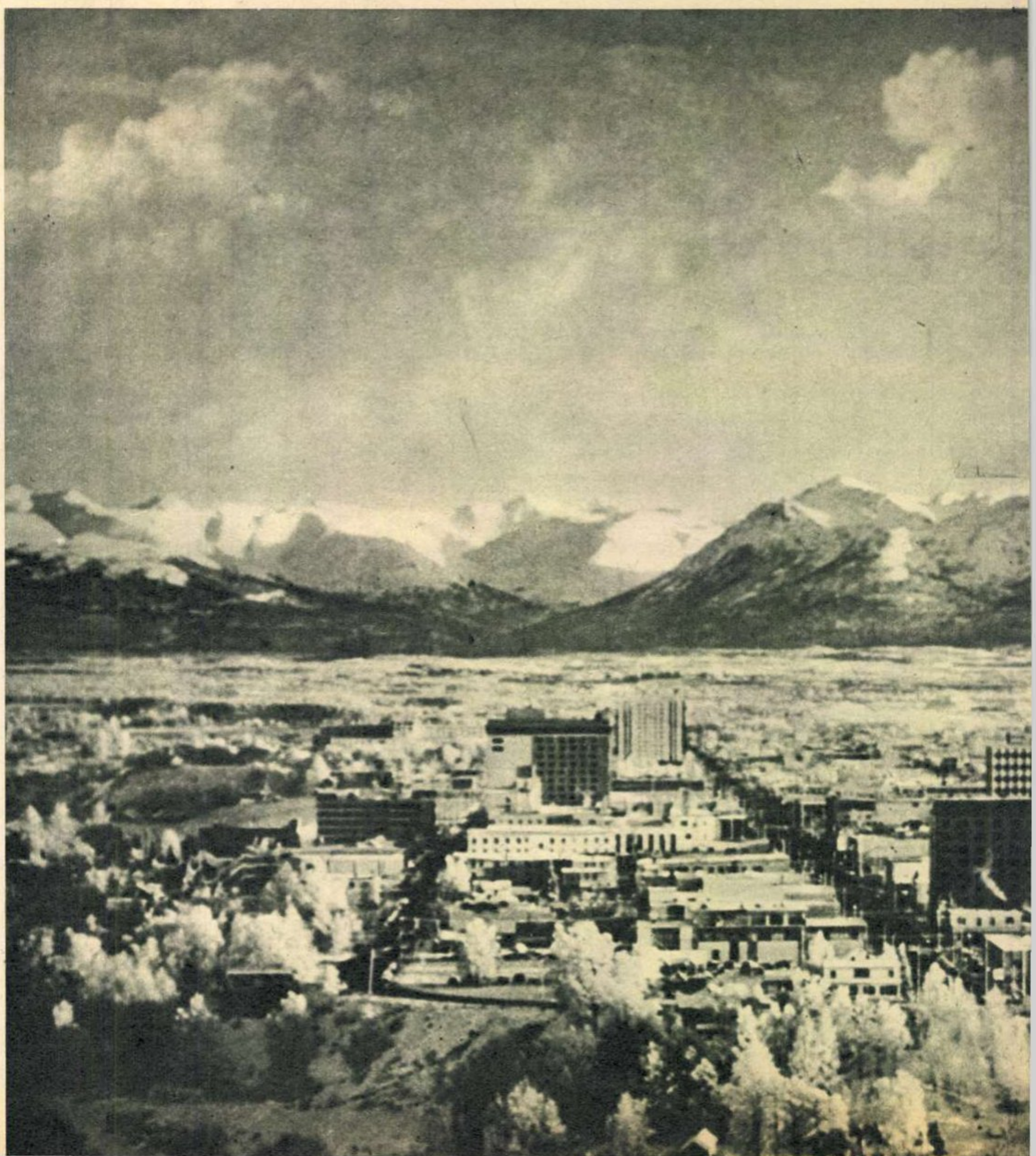

Aproape jumătate din populația întregului stat trăiește aici, în oaza de civilizație modernă a Anchorage-ului.

mai mult și costă mai mult decît în oricare altă parte a globului. Un metru de foraj este de 12 ori mai scump și ia de 7-8 ori mai mult timp decît în Texas, de pildă. Căci tot materialul — inclusiv alimentele — trebuie transportat cu avionul. Este nevoie de 160 de curse ale unui cvadrimotor Hercule pentru instalarea unei singure sonde și de alte 5 curse zilnice pentru a-i asigura condițiile de funcționare. Și este nevoie de țevi care să încălzească cu jeturi de vapori punctele sensibile ale fiecărei instalații de foraj — căci metalul se sparge ca sticla la «numai» —40° Celsius — și de faruri la lumina cărora se lucrează 22 ore din 24.

Dificultățile nu se sfîrșesc aici. Țițeiul o dată scos la suprafață trebuie transportat. Or, Alaska, aproape total lipsită de căi ferate și șosele, este prin excelență un ținut al transportului aerian: un alaskan — se spune — folosește avionul de 22 ori mai frecvent decît americanul mediu. Dar pot fi cărate milioane de tone de petrol pe calea aerului? Costul și așa ridicat al «aurului negru» din Alaska ar crește enorm. Cu începere din anul 1972 țițeiul va începe să curgă prin pipe-line-ul de dimensiuni impresionante — 1,20 m diametru, 1 300 km lungime — care-l va duce spre portul Valdez, în sudul statului. Se studiază de asemenea proiectul construirii unui pipe-line de patru ori mai lung care, traversînd Canada, să ajungă pînă la Chicago — dar realizarea acestuia este legată de numeroase dificultăți. Cea mai îndrăzneață tentativă de rezolvare a problemei transportului petrolului din Alaska este cea înfăptuită de petrolierul «Manhattan», — 150 000 tone, un motor de 43 000 CP, o lungime de 330 metri — cel mai mare vas comercial din lume, blindat cu 9 000 tone de oțel și transformat ad-hoc în spărgător de gheață. Pornind din Philadelphia, trecînd prin Marea Labrador, Strîmtoarea Davis, Golful Baffin și Marea Beaufort, luptînd cu ghețuri ce atingeau uneori o grosime de 30 metri și momente cînd totul părea pierdut, «Manhattan» a reușit să ajungă la Anchorage forțînd fabulosul pasaj nord-vestic, pe parcursul căruia se pierduseră atîtea speranțe și vieți de îndrăzneți navigatori. «Manhattan» a reușit astfel nu numai să deschidă drum petrolului alaskan spre estul continentului nord-american, ci și să inaugureze o adevărată revoluție în domeniul transportului, cu ample repercusiuni economice. «Operația Manhattan» a costat compania Humble Oil, care a finanțat-o, 40 milioane dolari. Folosind acest mod de transport al petrolului se pot însă realiza — în comparație cu costul unei conducte care să lege Alaska de partea de est a S.U.A. — economii apreciate la 5 miliarde dolari pe an. Acesta este și motivul pentru care în momentul de față se ia în considerație construirea a 25 petroliere-spărgătoare de gheață de tipul și talia «Manhattan»-ului.

NEMULȚUMIREA «SOWDUCHS»-ILOR

Cu obișnuita sau mai bine-zis presupusa competență a experienței, «sowduchs»-ii, cei mai de mult sosiți pe pămîntul Alaskăi, obișnuiesc încă să le mai spună «cheechaks»-ilor — noii-veniți: «Nu-l întreba nicicînd pe un om în ce crede, căci locul în care se roagă nu este altceva decît marele exterior». «Marele exterior» simbolizează în folclorul alaskan natura aspră, stăpînită de vijeliile iernii, atît de prezente aici.

«Cheechaks»-ii sînt în aceste luni din ce în ce mai numeroși. Și de astă dată nici băștinașii indieni și eschimoși și nici «sowduchs»-ii nu au motive să fie încîntați de amploarea și ritmul noilor instalații. Pentru ei, concesiunile acordate marilor companii reprezintă «un genocid economic comis asupra minorității băștinașe». Ei cer să li se recunoască legal dreptul asupra unei părți din pămîntul pe care trăiesc și cer, din beneficiile realizate din exploatarea bogățiilor acestui pămînt, o sumă care să-i ajute să-și îmbunătățească condițiile de viață. Vocea lor este însă înecată de valurile de nou-veniți și de dolarii ce se revarsă asupra Alaskăi, în acordurile noului vals al milioanelor.

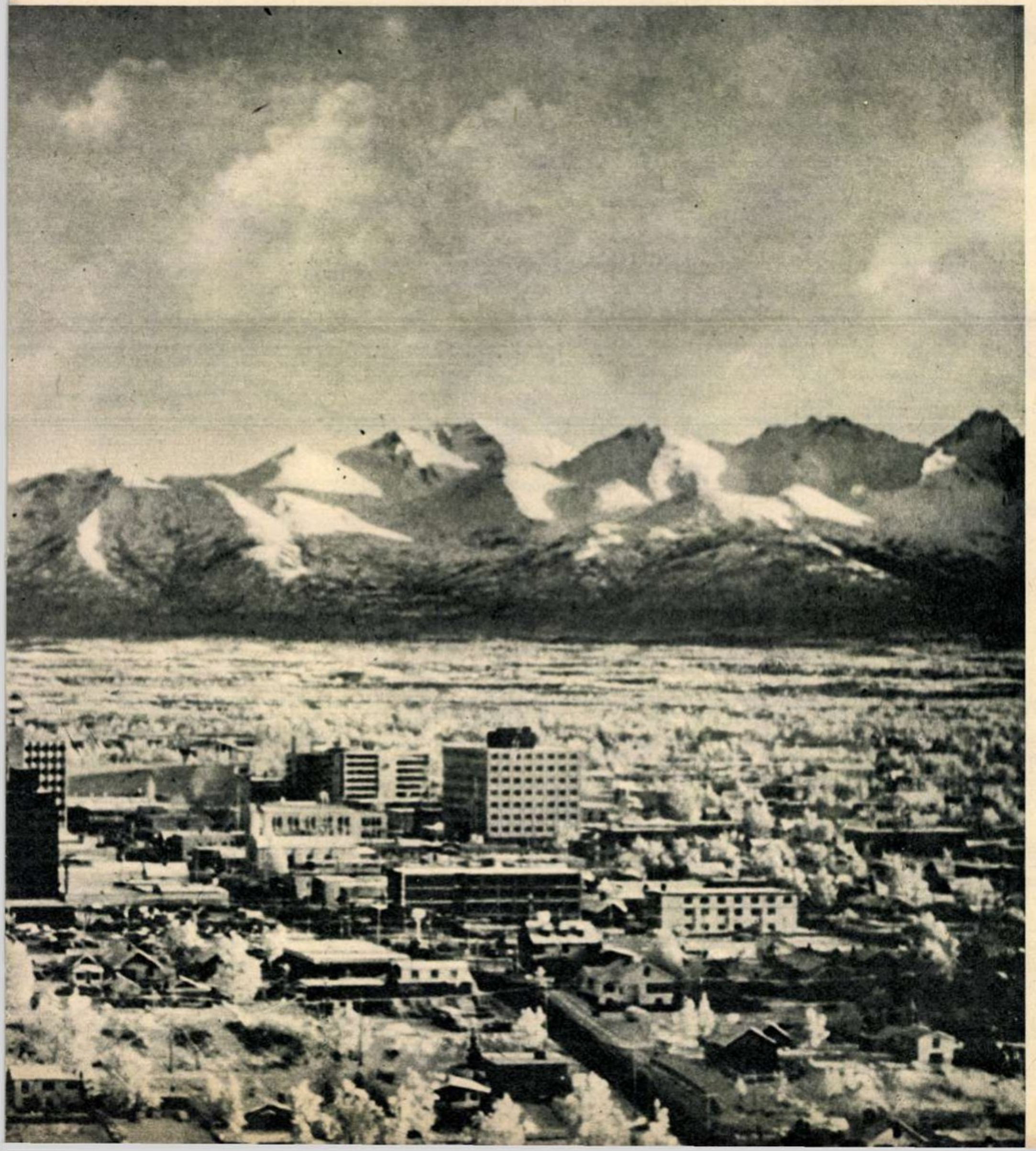

de Felicia ANTIP

O CERTITUDINE

«Dece nu scrii și despre proiectele televiziunii?» am fost întrebată. Simplu, pentru că nu le cunosc și pentru că uneori mă întreb dacă le cunoaște măcar televiziunea, mai bine-zis cît e de sigură de ele, cît sînt de ferme. Tudor Vornicu a abandonat de mult dialogul cu noi, telespectatorii; unele dintre promisiunile pe care ni le-a făcut încă pe vremea cînd Căsuța poștală **111** era și un titlu de emisiune n-au fost onorate nici pînă acum. Cred că, atunci cînd își amintește de ele, regretă că s-a pripit. După cum cred că regretă și confratele de la un săptămînal literar care, cu cîteva săptămîni în urmă, ne-a anunțat bucuros că, în săptămîna respectivă, vom vedea pe micul ecran un film după un roman de Françoise Sagan.

De ce să intrăm într-un joc atît de riscant? Nu-i mai bine să consemnăm ceea ce există cu adevărat, mai ales în această perioadă de transformări în lanț? «Realitatea ilustrată» își caută un drum nou, pe urmele experienței reușite a magazinului duminical prezentat pe vremuri și totodată pe urmele unui cunoscut ciclu de emisiuni al televiziunii franceze. «Convorbirile literare» au revenit la titulatura, anunțată inițial dar nefolosită niciodată, de «Salon literar» și, ceea ce e mai important, se încearcă formula emisiunii cu «amfitrion». «Carnetul cinematografic» se cheamă acum «A șaptea artă», iar «Gongul» a fost rebotezat «Scena» și rămîne să vedem dacă schimbării titulaturii îi va corespunde și o schimbare de conținut. «Reflectorul» a devenit un telefoileton cotidian. «Transfocatorul» pare a-și căuta și el o vocație nouă. Există ceva cu titlul «Stagiune lirică» și ceva cu titlul «Muzicorama». Reapare «Cronica duminicală», i se adaugă «Agenda politică», emisiunea «Cadran» începe iar să rătăcească de la o zi la alta a săptămînii. Așteptînd ca toate aceste lucruri noi să se așeze, să se consolideze și mai ales să nu se schimbe iar înainte de a-și fi format un profil clar, să vorbim deocamdată despre punctele din programul televiziunii care reprezintă certitudini. Și, totodată, stimulați de receptivitatea tot mai marcată a televiziunii față de criticile constructive, să facem unele sugestii, poate utile.

O certitudine — fără rabat, fără nici un «însă» —o constituie, de multă vreme, teatrul în studio. Privind în urmă îmi dau seama că telecronicile pe care le-am scris cu cea mai mare plăcere, din toată inima, au fost consacrate unor piese de teatru montate de regizorii televiziunii. «Agentul din Cahors» de Marguerite Duras (regia Petre Sava Băleanu) a reprezentat una dintre reușitele seriei de excelente spectacole cu personaje puține și mișcare scenică nulă, în care aparatul de filmat nu are de făcut altceva decît să înregistreze mișcări sufletești, reacții intime, o investigație psihologică subtilă. Trei mari actori, Ileana Predescu, Silviu Stănculescu, Octavian Cotescu, au venit în fața noastră pentru a reconstitui infrastructura mobilurilor unei crime de neînțeles. Numai la televiziune comprehensiunea îndurerată de care anchetatorul interpretat de Silviu Stănculescu se apropie treptat putea să fie pusă în valoare într-un mod atît de desăvîrșit. Privirea aceea din ce în ce mai edificată și din ce în ce mai tristă, expresia de compasiune potențată de o inteligență pătrunzătoare, au reprezentat un desăvîrșit comentariu mut al acestei tragedii a inadaptării. Pentru Ileana Predescu, actriță parcă anume făcută pentru asemenea roluri complexe și bizare, în care naivitatea și viclenia sînt deopotrivă de reale, în care viața așa cum e este refuzată în favoarea unei existențe imaginare sau a unui refugiu în trecut, în care puritatea și perversitatea sînt la un pas una de cealaltă, rolul din «Agentul din Cahors» a fost prilejul unei noi creații mari. Pe Octavian Cotescu l-am văzut prăbușindu-se, descompunîndu-se parcă fizic sub ochii noștri, pe măsură ce anchetatorul îl obliga să se descopere pe sine. Un spectacol remarcabil în care superflue n-au fost decît, poate, mișcările excesive ale camerei de luat vederi. O dată ce s-a înțeles că nu e nevoie de decor, n-ar fi trebuit să se facă abuz de lipsa de decor prin jocuri inutile ale imaginii.

UN CONTRACT, DOUĂ CONTRACTE... UN TERMEN, DOUĂ TERMENE...

de Sergiu **ANDON**
Fotografie de Traian **PROSAN**
Desen de V. **OLAC**

Unde nu-i cap, vai de... stocurile supranormative!

Într-o convorbire pe care a avut amabilitatea să o poarte cu mine, prof. univ. Edmond Nicolau mi-a împărtășit impresii culese în timpul călătoriilor pe care dumneasa le-a făcut în străinătate cu diferite prilejuri. Printre altele, la una dintre fabricile Fiat, cu o producție zilnică de 5 000 de automobile, interlocutorul nostru a constatat absența practică a depozitelor de materii prime și semifabricate. Stocurile de siguranță sînt foarte mici datorită încrederii că furnizorii își vor respecta cu promptitudine obligațiile contractuale. De ce? Penalizările la care ar fi obligat partenerul nepunctual sînt atît de mari, încît nu numai că sînt usturătoare pentru cel în culpă, dar îndestulează deplin pe beneficiarul lezat. Situația devine aproape convenabilă pentru acesta din urmă, care obține veniturile scontate fără a se mai osteni să producă ceva, ci... în urma unui proces juridic.

Severitatea «represaliilor» în exercițiul dreptului civil burghez este, fără îndoială, exagerată. Dar putem opta pentru soluțiile situate în cealaltă extremă, a blîndeții excesive?

CERCUL VICIOS AL NEÎNCREDERII RECIPROCE

În țara noastră, așa-numitele condiții fundamentale — o categorie aparte de norme juridice — limitează cuantumul penalizărilor pentru întîrziere la 0,05% pe zi din valoarea mărfii nelivrate în termen, iar în unele ramuri chiar la... 0,01% pe lună!

Cît de «convingătoare» pot fi aceste sancțiuni aproape simbolice se observă, bunăoară, din multitudinea litigiilor ivite între întreprinderile agricole de stat și foarte multe organizații comerciale, care nu ridică mari cantități din vinul contractat. Numai la I.A.S.-Sadova, județul Dolj, unde capacitatea de înmagazinare în cramă este doar de aproximativ 180 de vagoane, așteaptă să fie ridicate 50 de vagoane de vin din recolta anului trecut (cu termene de livrare expirate în urmă cu un semestru), cărora li se vor adăuga cele 230-240 de vagoane produse anul acesta. Mai e de mirare că la unele ferme din județul Ilfov, spre exemplu, au existat cazuri de aruncare a vinului la canal? În acest timp, penalizările ce pot fi acordate pentru un litru de vin alb de regiune sînt de... 4 bani pe lună.

Cu adevărat straniu e decalajul ce poate exista între cuantumul penalizărilor prevăzute de lege pentru marfa propriu-zisă și cel prevăzut pentru ambalajul ei. Dacă, spre exemplu, I.C.R.A.–Argeș a întîrziat timp de 5 luni ridicarea a 6 vagoane de vin de la unul dintre furnizori, ea poate fi obligată la penalizări de numai 13 561 lei (aproximativ 0,20 lei per litru) pentru produs, dar pentru ambalajele goale i se pot pretinde penalizări însumînd 93 600 lei, adică de aproape 8 ori mai mari.

Dar e bine să precizăm cadrul problemei: nu cuantumul penalizărilor, singur și în mod automat, reprezintă soluția. Remediul indisciplinei contractuale este... disciplina. Aceasta nu e o tautologie și nici un simplu joc de cuvinte. E vorba de disciplina generală, ca rezultat al conduitei corecte și interesate a fiecărui om față de îndatoririle sale.

A fost de ajuns ca un singur terchea-berchea să întocmească o situație eronată, pentru ca Întreprinderea forestieră Curtea de Argeș să contracteze 16 700 garnituri de cremoane îngropate cu bare, în valoare de 138 000 de lei, care nu vor fi necesare decît la sfîrșitul anului viitor. Și mai semnificativă este misterioasa acumulare a preselor ţupă la Fabrica de motoare electrice-Pitești. Piesa — o garnitură de cauciuc simplă, vizibilă și importantă pentru siguranța funcționării motorului — nu este comandată decît în limitele ritmului de fabricație; calculul e simplu (un electromotor — o presă ţupă), livrările sînt ritmice, și totuși stocul crește, apropiindu-se de o sută de mii de bucăți (513 000 de lei). Enigma? Presele se achiziționează, dar nu se folosesc. La nici un motor. Bucată cu bucată, electromotoarele ies de pe bandă rulantă, *primesc viza controlului tehnic de calitate*, sînt livrate beneficiarului aproximativ constant, dezinvolt, numai că... le lipsește ceva. Motoarele funcționează, dar acel «ceva» are rostul lui de a le prelungi viața și întări siguranța exploatării, condiții de calitate prevăzute explicit sau implicit în contractele de livrare pe care fabrica le-a încheiat, la rîndul ei, cu beneficiarii.

Păcatul cel mare al nerespectării termenelor contractuale nu este numai stocarea valorilor de o parte sau alta. Atunci cînd beneficiarul este o altă întreprindere cu care se cooperează la realizarea unui produs final, întîrzierile pot produce consecințe grave asupra însuși procesului de producție.

Mai mult, climatul de neîncredere în promptitudinea furnizorilor influențează direct progresul tehnologic, și invers. Ce punctualitate «feroviară» trebuie să fi existat la primirea materialelor cu prilejul atingerii recordului de scurtă durată în construcții: ridicarea în plin centrul orașului Hamburg a unui bloc cu 7 etaje în numai 5 zile (socotite de la deschiderea șantierului pînă la predarea cheilor)! Mai poate cineva să considere o întîrziere de cîteva zile ca fiind normală?

Teama că nu vei primi la timp, sau nu vei mai primi de loc materia primă, semifabricatele ori subansamblurile necesare, generează practica devansării nerealiste a termenelor contractuale. Astfel, Întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton-Pitești, care și așa are o situație financiară nu prea fericită (împrumuturi de peste 7 milioane de lei), a stabilit termene devansate pentru primirea tablei necesare. Mai mult, întreprinderea a acceptat ulterior o altă modificare, solicitînd cu 127 de zile mai înainte 191 tone de tablă de la Combinatul siderurgic-Galați, de teama că furnizorul nu va mai lamina sortimentul necesar.

Cercul vicios se închide atunci cînd furnizorul sesizează prudența exagerată a beneficiarului, caracterul de anticipare a termenelor contractuale. Cunoscînd că necesitatea reală e situată mai tîrziu în timp, el nu se mai grăbește să fie punctual, «dejucînd» astfel chibzuința beneficiarului. O face cu prețul unei întîrzieri reale, al muncii în asalt, al toleranțelor la calitate. Iar dacă fenomenul se extinde, devine periculos prin încurcarea graficelor de livrări și cu alți parteneri, prin polarizarea anormală a produselor necesare la unii beneficiari, în dauna altora.

CARE E LEGĂTURA DINTRE SONDELE RANGER ȘI CONTRACTELE ECONOMICE?...

...Teoria fiabilității.

Concepute să aselenizeze lin, pentru cercetări hotărîtoare în vederea trimiterii omului pe Lună, eșecul în serie al sondelor tip Ranger pusese sub semnul întrebării întregul program cosmic american. Misterul prăbușirii lor a fost dezlegat de matematică. În rezumat, așa-numita teorie a fiabilității nu e decît reversul a ceea ce explicase Johann von Neumann cu două decenii în urmă: cum din piese proaste se poate construi un ansamblu bun. În cazul sondelor Ranger, a apărut explicația enigmei că din piese desăvîrșite pot rezulta ansambluri proaste.

Două din concluziile practice ale teoriei amintite pot interesa și materia contractelor. Prima, grăitoare prin ea însăși, este reîntoarcerea la simplitate, preocuparea de a căuta soluția bazată pe cît mai puține subelemente; de aici derivă multiple consecințe care poartă numele comun de eficacitate. A doua concluzie este importanța cunoașterii raportului dintre siguranța exploatării produsului și ieftinătatea lui, dintre ceea ce este optim din punct de vedere tehnic și ceea ce este optim din punct de vedere economic.

Și una și alta vizează momentul în care contractanții convin asupra parametrilor tehnici ai produselor pentru care se înțeleg.

Această posibilitate de aplicare a matematicii în raporturile economice, destul de neglijată, semnalează și neajunsuri foarte simple, cum ar fi renunțarea la caietele de sarcini ca anexe ale contractelor. Comoditatea neîntocmirii lor, ușurința cu care partenerii speră, copilărește, că, în cazul în care partea adversă formulează nemulțumiri, vor găsi refugiu tocmai pe terenul gol al intențiilor neprecizate, determină apariția unei categorii suplimentare de litigii, micșorarea autoexigenței furnizorului și exagerarea exigenței beneficiarului.

Desigur că fundamentarea științifică a pretențiilor la încheierea și executarea contractelor nu se rezumă la simpla folosire a caietelor de sarcini. Important este răspunsul care se dă, de la caz la caz, întrebării: la ce nivel al cerințelor tehnice trebuie să ne situăm?

Fabricile de vagoane au refuzat o cantitate foarte mare de osii fabricate de Combinatul siderurgic-Reșița. Osiile corespundeau condițiilor tehnice obișnuite, dar beneficiarul, comod, pretindea un plus de certitudine, fiind vorba de siguranța circulației. Domeniul invocat nu admite, desigur, nici un compromis, dar analizele și experimentele făcute după aceea de specialiști străluciți au dus la concluzia că osiile pot fi folosite fără nici o emoție. Excesul de zel al beneficiarului nu a fost deci decît un pretext comod, care putea fi evitat.

Anomalia sesizată la discutarea termenelor nerealiste se poate repeta atunci cînd beneficiarul pretinde condiții de calitate excesive; furnizorul, observînd acest lucru, trage de păr buletinele de calitate, pentru că speră că viciile, fiind relative, nu se vor evidenția. Astfel el capătă cu timpul obișnuința lucrului de mîntuială și din nou se închide cercul vicios al neîncrederii reciproce.

Mutatis mutandis, ajungem din nou la problema responsabilității fiecărui individ.

I.I.L. «Steaua roșie»-Zalău a fabricat scaune pliante din lemn. Simple, cu două bolțuri de prindere în punctul de încrucișare a picioarelor scaunului, unul de o parte, altul de cealaltă. Asemenea scaune au format mobilierul unor localuri distinse. La așezarea consumatorilor, scaunele au început să se prăbușească. Care era cauza accidentelor? Scaunelor le lipsea unul dintre bolțuri, care bolț nu s-a aplicat deoarece lipsea orificiul lui, în fine, în locul orificiului era aplicată... ștampila controlului tehnic de calitate. E drept să dezvăluim numele autorilor de scaune marca «Tîndală»: procesul verbal de autorecepție a fost semnat de Dumitru Pușcaș, F. Koronky, Ștefan Hartman și S. Vilhelm.

DE-A BABA-OARBA SUB PULPANELE TUTELEI IERARHICE

La 30 iunie 1968, în Uzina mecanică de piese auto-Colibași se formează stocuri supranormative de piese în valoare aproximativă de 4,5 milioane lei. În semestrul următor, stocul a scăzut cu circa 3 milioane, rămînînd totuși în jurul sumei de 1,5 milioane. Curba descendentă a continuat, dar stocurile sînt mari și în prezent. Ele provin în cea mai mare parte din modificarea sarcinilor de livrare prevăzute în contractele încheiate cu beneficiarii aparținînd Ministerului Transporturilor.

Adevărata greșeală aparține salariaților Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, care nu și-au îndeplinit o îndatorire ce nu numai că făcea parte din rațiunea existenței lor pe scaunele fostei Direcții generale piese de schimb și livrări, dar constituia și o obligație legală expresă. Restructurarea sarcinilor de plan s-a făcut conform înțelegerii intervenite între ministerul furnizorului și ministerul beneficiarilor. H.C.M. 116/1962 art. 14 prevede cît se poate de clar că, în situația modificării sarcinilor de livrări, forul tutelar va lua și măsura reactualizării planului de aprovizionare, tocmai pentru a se evita sufocarea fondurilor întreprinderii producătoare cu stocuri supranormative. Această prevedere legală parcă nici n-ar fi existat pentru salariații sus-amintitei direcții. Numai ca urmare a celor comunicate prin adresa 2 249 950 din 11 aprilie anul trecut, neurmată și de o restructurare corespunzătoare a planului de aprovizionare, s-au format la uzina din Colibași stocuri în valoare de 1 780 000 de lei.

Dar în taifunul hîrțoagelor care se vehiculau pînă nu demult între întreprinderi și unele organe centrale se rătăceau nu numai obligații legate de prejudicii «indirecte», ci și alte îndatoriri, a căror uitare afecta în mod nemijlocit producția și disciplina contractuală. În anul trecut, Uzina de vagoane-Arad nu a fabricat 546 de vagoane de diferite tipuri din numărul planificat, încălcîndu-se, în consecință, obligațiile contractuale; s-au plătit penalizări de sute și sute de mii de lei. Care a fost cauza principală? Fosta Direcție generală de construcții navale și material rulant, din același Minister al Industriei Construcțiilor de Mașini, nu a dat curs repetatelor insistențe ale uzinei și a repartizat 1 400 tone de tablă mai puțin față de cantitatea necesară, calculată pe baza normativelor. Cum pereții vagoanelor nu se pot face din hîrtie cu antet, contractele au rămas neonorate.

Dar cerința disciplinei plenare include pe membrii societății la toate nivelurile. «Omisiuni» ca cele scrise mai sus apar, uneori, în mod cu totul bizar, la însuși partenerul de contract. Conducerea căilor ferate a cerut despăgubiri uzinei din Arad pentru nelivrarea în termen a unui număr de 50 de boghiuri Manden Deutz. Dar în contract fusese prevăzută obligația beneficiarului de a pune la dispoziția uzinei, cel mai tîrziu la 30 iulie 1968, desenul plăcii pe care se montează generatoarele electrice. Acest desen a fost primit la uzina din Arad abia la 16 decembrie. Pînă la sfîrșitul anului rămăseseră doar 15 zile. Cînd mai putea fi realizată comanda?

*

Ancheta noastră a cuprins, bineînțeles, doar anumite aspecte ale disciplinei contractuale. De aceea nici concluziile ei nu au pretenția să epuizeze problema:

— Contractul nu este o simplă hîrtie, ci o importantă pîrghie de reglementare a raporturilor economice.

— Sistemul «contractelor planificate» reprezintă un mare avantaj pentru sănătatea raporturilor economice; indisciplina contractuală îl poate transforma în contrariul său.

— Orice toleranță ori încercare de compromis, în special în ceea ce privește calitatea produselor, iradiază efecte negative resimțite de toți partenerii.

— Disciplina contractuală face parte, inseparabil, din disciplina de plan. Ea este rezultatul atitudinii corecte și responsabile față de muncă a fiecărui membru al societății.

PENALITĂŢI
PENALIZĂRI
INVESTIŢII
PLAN
TERMEN
LIVRĂRI
PLAN INVESTIŢII

Cine seamănă... amînări, culege... penalizări.

PREMIERĂ DE TOAMNĂ: REPERTORIUL

de Iuliana POP

Presupunînd găsirea unui raport judicios între diverşi factori — capacitatea de selecţie în funcţie de aprecierea pieselor din punct de vedere estetic şi educativ, armonizarea lor cu posibilităţile de realizare scenică, necesitatea fundamentală a trezirii interesului şi deci solicitarea prezenţei publicului — alegerea repertoriului este o sarcină de deosebită răspundere. Avînd la dispoziţie o literatură dramatică de mai bine de 2 000 de ani şi dorind stimularea dramaturgiei noastre originale, stabilirea repertoriului se face îmbinînd valorile clasice cu cele contemporane. Dar în afara acestei probleme ce reclamă existenţa unor criterii, repertoriul mai ridică şi probleme, să le zicem organizatorice — programarea premierelor şi respectarea acestor date, organizarea unor modalităţi de atragere a publicului, variat ca structură.

Ne vom referi în rîndurile de mai jos la cîteva aspecte ale repertoriului la patru teatre din ţară (Timişoara, Oradea, Craiova, Ploieşti).

O GAZDĂ ONORABILĂ

Prima fază a Festivalului naţional al teatrelor dramatice a deschis stagiunea timişoreană şi a constituit un moment de confruntare artistică a teatrelor din Arad, Oradea şi oraşul gazdă. Opţiunile pentru dramaturgia istorică de inspiraţie contemporană («Viteazul» de Paul Anghel şi «Procesul Horia» de Al. Voitin) au stîrnit un real interes. Chiar dacă spectacolul din Arad se simte că este încă în «fază de lucru» în primul rînd datorită actorului Liviu Martinuş (Viteazul), exterior şi excesiv temperamental, cel al teatrului german are o ţinută artistică unitară, mulţumită unui Horia deosebit, în interpretarea lui Hans Baumert-Pomarius.

Prezenţa gazdelor la festival cu «Oedip salvat» de Radu Stanca, în premieră pe ţară, este o reuşită atît ca act de cultură, cît şi ca realizare scenică. De relevat meritul regizoarei Nicoleta Toia, care a ştiut să găsească ritmul şi tonul cerute de o asemenea piesă,ce se ridică la autentice valori poetice şi filozofice printr-o situaţie dramatică extrem de simplă, dar care nu are totuşi suficientă încărcătură mitologică sau psihologică pentru a împlini personajele. Un debut scenic oferind certitudinea unui autentic talent: Mihaela Buta în rolul Antigonei.

Teatrul «Matei Millo» din Timişoara este cunoscut prin curajul cu care stimulează căutarea unor noi modalităţi de expresie (amintim spectacolul regizorului Aurel Manea cu «Anotimpurile» de Wesker). Şi în stagiunea aceasta, teatrul a urmărit găsirea unor piese valoroase ca modalitate artistică şi prin mesajul de idei conţinut, cu profunde rezonanţe educative. Ceea ce se mai poate remarca este un raport echilibrat între dramaturgia românească («Al patrulea anotimp» sau «Primăvara tîrzie» de Horia Lovinescu, «Farsa infernală» de Aurel Baranga, «Aceşti îngeri trişti» de D.R. Popescu şi «Oedip salvat» de Radu Stanca) şi cea universală («Vijelie în crengile de Sassafras» de René de Obaldia, «Arta comediei» de Eduardo de Filippo, «Regele moare» de Eugen Ionescu, «Raţa sălbatică» de Ibsen şi «Peruca cea mare» de Peter Kavars). Aceeaşi preocupare pentru nou, interesant şi valoros o putem găsi şi în repertoriul studioului experimental, unde toate piesele sînt în premieră pe ţară: «Cum s-a lecuit suferinţa domnului Mockinpott» de Peter Weiss, «Nu aşa,Beby» de Dan Radu Ionescu şi «S-a întors Paternic» de D. Teodorescu. Există astfel o concepţie coordonatoare a activităţii teatrului, şi după cum spune directorul Gheorghe Leahu: «Studioul nu este un scop în sine, el nu face decît să pregătească pe spectator pentru sala cea mare. Experimentul nu se poate justifica în afara programului curent şi nici nu poate constitui o scuză atunci cînd publicul nu vine la teatru».

CRIZĂ SAU IMPAS?

O dată cu dispersarea nucleului format în anii 1955-1956 de Radu Penciulescu şi Valeriu Moisescu, se poate spune că mişcarea teatrală din Oradea intră într-o criză de lungă durată, care ţine pînă azi. Criză sau impas? În orice caz situaţia există: lipsă de actori (la secţia română doar 23), o acută lipsă de regizori (2 la ambele secţii) şi... lipsa publicului. Planul minimal se realizează cu elevi. Dacă într-un interviu acordat anul trecut revistei «Familia», Emanoil Enghel, directorul teatrului, era pe deplin conştient că «în climatul de creaţie al unui teatru repertoriul trebuie să fie interesant», datoriile pe care domnia-sa le simţea către «clasicii literaturii noastre şi universale sau către teatrul universal contemporan» nu au fost pe deplin onorate. Repertoriul nu cuprinde nici o piesă în premieră pe ţară, nici din literatura dramatică universală, nici din cea originală, fapt care ar fi putut constitui premisa unei înviorări a interesului pentru teatru, prin noutatea conţinută de text. Sînt prezentate în premieră piese deja cunoscute, ca: «Michel-

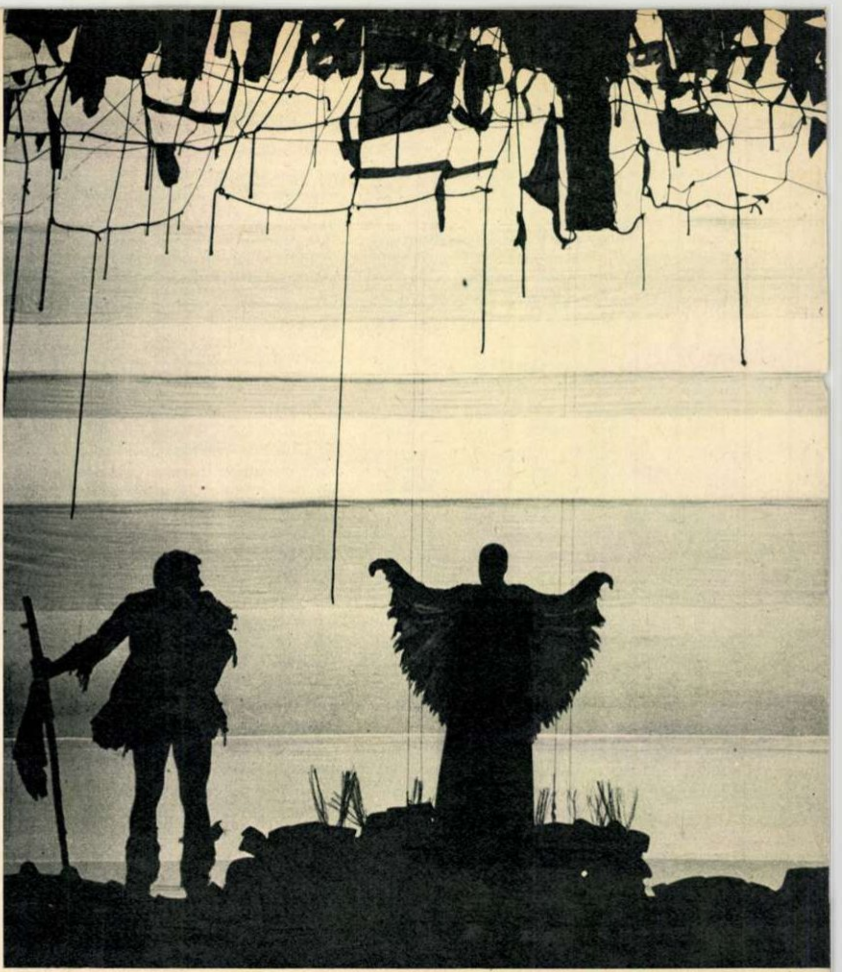

Teatrul de stat din Oradea (secţia maghiară) prezintă în cadrul Festivalului naţional de teatru un spectacol de ţinută cu «Hanul de la răscruce» de H. Lovinescu. Aspect de la repetiţii (în dreapta, regizorul Szombati dînd indicaţii actorilor).

Pe scena Naţionalului craiovean, un debut regizoral: Octavian Greavu în «Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu. Un moment din repetiţii: Constantin Sassu (Paul), Leni Pintea Homeag (Nina), regizorul şi Madeleine Nedeianu (mama).

Banyai Iren şi Laczo Gustav în recitalul de poezie «Anotimpuri», la Teatrul maghiar din Timişoara.

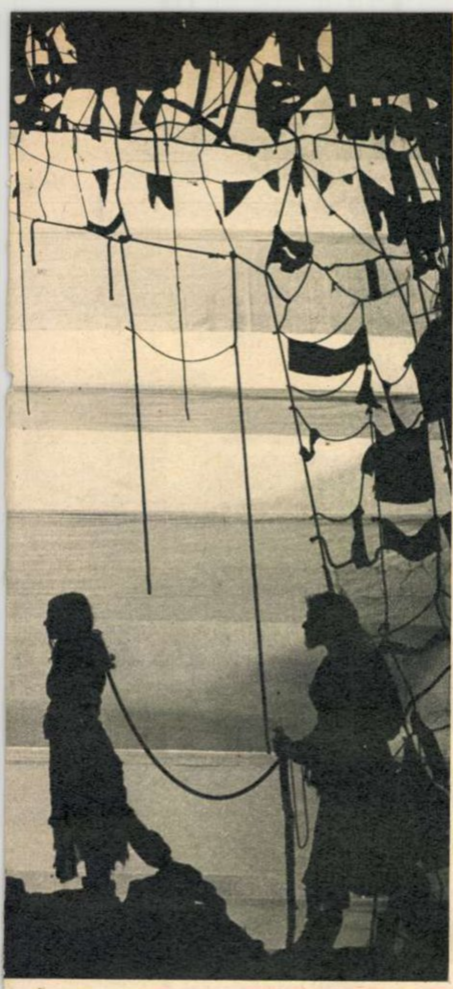

«Oedip salvat».
de Radu Stanca.
la Teatrul Matei Millo
din Timişoara:
Ion Cocieru (Eumet).
Vladimir Jurăscu (Oracolul).
Mihaela Buta (Antigona)
şi Victor Odilo Cimbru (Oedip)
în admirabilul
cadru scenografic
semnat de tînărul
Sorin Haber.

angelo» de Al. Kiriţescu, «Fii cuminte, Cristofor!» de A. Baranga, «Ce înseamnă să fii onest» de Oscar Wilde, «Doamna Spiriduş» de Calderon de la Barca, «Neîncredere în foişor» de Nelu Ionescu, «Moartea unui comis-voiajor» de Arthur Miller, «Un loc rămas liber» de Ionel Hristea, iar pentru copii, dramatizarea lui Dinu Bondi după romanul lui Radu Tudoran «Toate pînzele sus» şi binecunoscuta «Coana Chiriţa». Direcţia şi secretariatul literar ne asigură că, iniţial, propunerile au fost mult mai interesante şi variate, dar că nu au primit aprobările Comitetului judeţean de cultură şi artă Bihor şi ale C.S.C.A.

Să fie oare aşa de dificilă înţelegerea în vederea unei colaborări cu adevărat creatoare?

*

«Michelangelo» de Al. Kiriţescu în regia lui Szombati Gille Otto deschide activitatea teatrului. Încercare de a descifra misterul creaţiei, atît de impresionant întruchipată în Capela Sixtină, piesa caută în acelaşi timp să definească poziţia artistului în raport cu societatea, deşi liantul dramatic rămîne o romantică şi patetică intrigă de dragoste. O dificultate în plus pentru regie care, avînd de mînuit şi un bogat efectiv de forţe actoriceşti, ar fi trebuit să găsească ritmul şi tonul potrivite. Dacă decorurile semnate de Mircea Matcaboji, de la Teatrul Naţional din Cluj, conferă spectacolului o atmosferă aerată, o stilizare, regia nu foloseşte din plin posibilităţile de mişcare şi de vorbire într-un asemenea cadru, rămînînd la o interpretare patetică-desuetă, prea greoaie, cîteodată deasupra textului.

În schimb, acelaşi Szombati Gille Otto reuşeşte în «Hanul de la răscruce» — spectacol al secţiei maghiare — o reprezentaţie de o deosebită acurateţă, în care colaborarea în continuare cu scenograful clujean se dovedeşte a fi pe deplin valorificată.

UN LAITMOTIV: REPERTORIUL ÎNCĂ NEDEFINITIVAT

La Craiova, repertoriul Teatrului Naţional nu era încă definitivat pînă la începerea stagiunii. Dacă repetiţiile lui V. Moisescu cu «Viteazul» de Paul Anghel erau într-un stadiu foarte avansat (piesa a deschis stagiunea la 8 octombrie), dacă Octavian Greavu repeta zilnic «Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu si dacă se stia că se va juca «Astă-seară se improvizează» de Pirandello, la celelalte două premiere se cunoştea numele autorului, dar nu şi piesa. Este vorba de O'Neill şi Shakespeare. Prezenţa pe afiş a unei comedii aparţinînd marelui dramaturg elisabetan, chiar dacă imprecisă, ne bucură, dat fiind lipsa marelui Will din repertoriul altor teatre, iar pe de altă parte ne mulţumeşte faptul că se continuă astfel o tradiţie existentă deja în teatrul craiovean. Noua piesă ar permite, alături de «Regele Lear», «Othello», «Doi tineri din Verona», «A 12-a noapte» şi «Femeia îndărătnică», o săptămînă shakespeariană, un act de cultură de prestigiu şi de un deosebit interes spectacologic.

UN REGIZOR, DOUĂ PREMIERE

— Valeriu Moisescu, cu «Viteazul» de Paul Anghel sînteţi la ceea ce s-ar putea chema un «remake»?

— Da şi nu. Un spectacol este un gînd neîmplinit şi de fiecare dată îl poţi realiza alt fel, avînd în vedere posibilităţile infinite de redare scenică conţinute într-un text dramatic.

— Îmi amintesc că de curînd acelaşi lucru l-aţi demonstrat cu piesa «Nu sînt Turnul Eiffel». Şi totuşi nu poate fi vorba de o specializare. Atunci?

— Se poate ca lucrul prelungit pe text să te ducă la înţelegerea fundamentală a sensurilor conţinute. Cu atît mai mult cu cît «Viteazul», ca piesă de idei e dificilă scenic şi e necesar să-i înţelegi şi, mai ales, să-i redai concret mişcarea ei interioară.

— Văd că scenograful Mihai Tofan a construit un decor care vă permite tocmai desfăşurarea acestei mişcări conţinute de text şi că actorii vă urmăresc cu multă atenţie şi chiar colaboraţi cu ei la unele scene.

— Cu actorii mă înţeleg foarte bine. Şi alături de Ion Pavlescu (Sfetnicul) şi Papil Panduru (Viteazul) vreau să-l numesc pe Tudor Gheorghe (Cîntăreţul de baladă), care este un sensibil şi autentic poet rapsod. Va fi cred o revelaţie.

— Ce credeţi despre teatrul politic?

— Este un teatru pe viaţă şi pe moarte.

— Să vă întreb despre proiectele de viitor?

— Nu ar fi mai simplu să le vezi gata împlinite?

UN TEATRU CU PERON

La Ploieşti, într-o atmosferă de peron de gară, cu lumea veşnic grăbită, ne-am adresat directorului Teatrului de stat, Marian Graţian, care ne mărturiseşte:

— Situaţia colectivului nostru are un anumit specific: mai bine de jumătate din cei 34 de actori sînt navetişti, ceea ce face ca volumul lor de muncă să fie redus. Actorii ajung aici gata obosiţi şi tracasaţi.

— Ce îşi propune în această stagiune Teatrul de stat din Ploieşti?

— Pentru prima oară porţile teatrului se deschid cu o premieră din dramaturgia originală — «Al patrulea anotimp» de Horia Lovinescu, în regia lui Emil Mandric. Şi sperăm că piesa, care a mai fost reprezentată în cinstea celei de-a XXV-a aniversări, va interesa în mod deosebit publicul.

— Am toate motivele să cred că speranţele dv. vor fi onorate. Trebuie să remarc puterea efectivă a regizorului Emil Mandric de a crea un spectacol de ţinută artistică pe un text plin de deficienţe de construcţie dramatică. Mulţumită si actorilor Eugenia Laza (Nina), Zephi Alşec (Paul), Silvia Năstase-Dumitrescu (Iulia), Eusebiu Ştefănescu (Mihai Roban), Gina Trandafirescu (Marioara), care prin firescul exprimării şi al mişcării scenice au reuşit să evite, pe cît posibil, durităţile din text, reprezentaţia colectivului ploieştean a fost binevenită în peisajul Festivalului teatrelor, care a cunoscut o frecvenţă aproape inexplicabilă (de patru ori) a acestui text discutabil, cu nu mai puţin relative spectacole. Dar, spuneţi-ne, vă rog, ce mai cuprinde repertoriul?

— În afară de «Tragedia spaniolă» de Th. Kyd, în regia lui Zoe Anghel-Stanca, repertoriul cuprinde numeroase piese originale: «Generaţia de sacrificiu» de I. Valjean, în regia lui Harry Eliad, o colaborare cu Al. Mirodan pentru un text-improvizaţie de teatru politic, bazat pe evenimente de strictă actualitate, şi piesa lui Eugen Bela Popa «Vin depărtările», cu o tematică specifică tineretului.

*

Desigur, dintr-o vizită în patru teatre nu se pot enunţa concluzii generale. Dar o colaborare mai strînsă şi în acelaşi timp mai elastică cu forurile superioare (comitetele judeţene pentru cultură şi artă, C.S.C.A.) este de dorit. După cum este de dorit ca atunci cînd teatrul nu poate realiza un spectacol de cea mai bună calitate artistică, datorită unor factori obiectivi (lipsa de actori, regizori), măcar opţiunea pentru text să fie de o exigenţă maximă.

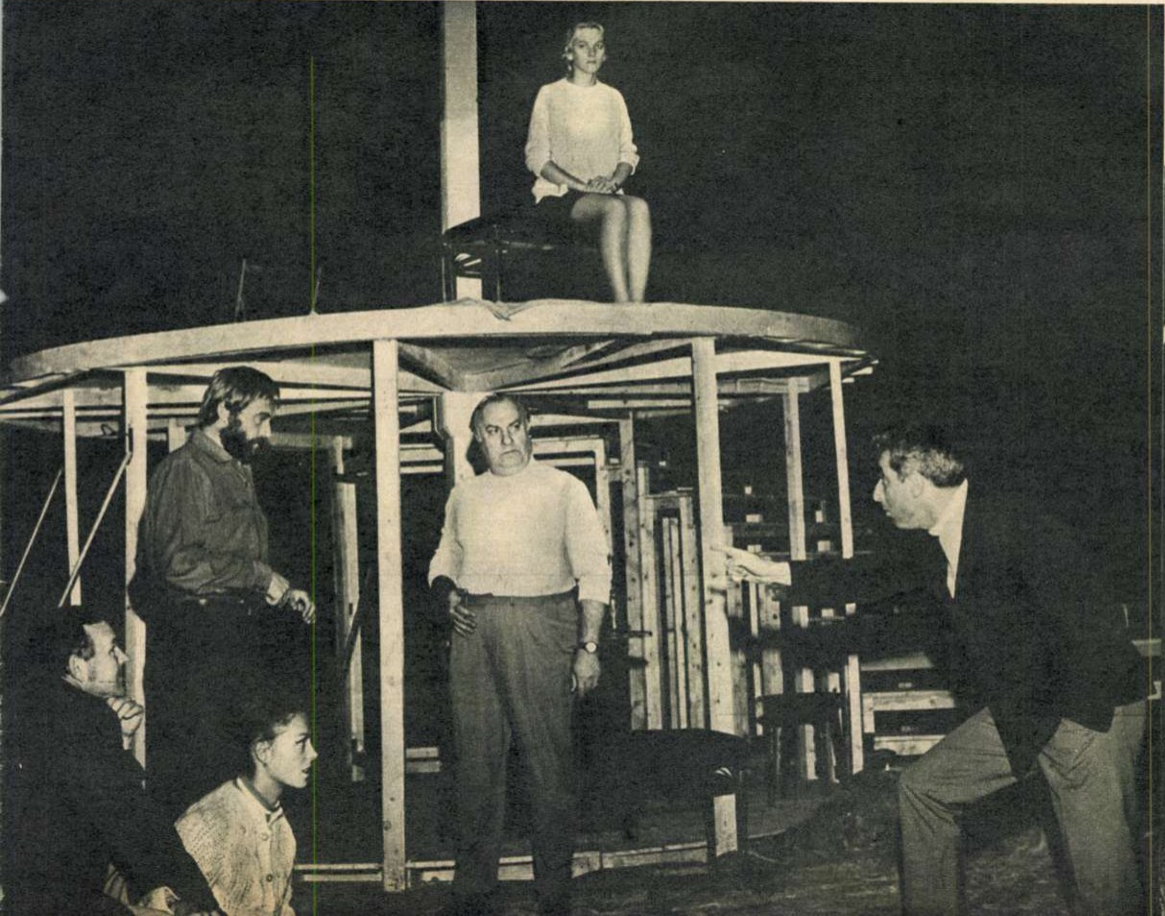

«Michelangelo».
de Al. Kiriţescu,
la Teatrul de stat
din Oradea,
în regia
lui Szombati Gille Otto.
Andra Teodorescu-Dristaru (Brigida)
şi Ion Mîinea (Michelangelo).

pe ecrane

„SĂ TRĂIM PÎNĂ LUNI" – *cronica în imagini a trei zile din viața unei școli*

Furați de sclipirile ademenitoare (dar și înșelătoare adesea) ale valului de filme-divertisment — comedioare ușurele, colorate atractiv și strident, sau povești cu peripeții-șoc, senzații tari și dispute violente, colorate și ele ca imaginile din cărțile poștale ilustrate — ajungem, regretabil, să uităm prețuirea care se cuvine filmelor simple, clare, emoționante, adevărate. Ne lăsăm prinși în capcana de o oră și jumătate a spectaculosului facil și facem eroarea de a trece pe lîngă pelicule lipsite, ce-i drept, de atuurile zgomotoase ale efectelor care iau ochii, dar care, în schimb, se constituie ca niște mărturii discrete, autentice și eficace despre timpul nostru.

În această categorie meritorie, care nu trebuie să rămînă neobservată, se înscrie filmul lui Stanislav Rostoțki *Să trăim pînă luni*, cu care s-a inaugurat anul acesta tradiționalul Festival al filmului sovietic.

Am văzut adesea pe ecran lumea școlii, cu acel abur incert și delicat care învăluie copiii pășind pragul adolescenței, cu primele semne ale dragostei pe fețe senine, cu dificultățile și farmecul raporturilor complexe dintre elevi și profesori, cu rezonanța aparte dobîndită în această ambianță de fiecare întîmplare, de fiecare gest, de fiecare conflict. Am văzut filme contestatare vizînd prejudecăți și sisteme închistate de educație, am văzut filme lirice sondînd resorturile intime ale universului sufletesc al elevilor, am văzut filme lucide și analitice demontînd mecanismul existenței școlare și căutîndu-i semnificațiile esențiale. Este o zonă despre care s-ar părea că s-a spus totul, de la *Nota zero la purtare* al lui Jean Vigo sau *Drumul vieții* al lui Nikolai Ekk, după Makarenko, și pînă la *Riscurile meseriei* al lui André Cayatte — ca să pomenim doar de trei titluri notorii.

Și totuși Rostoțki nu respectă pe alții. În ciuda aparentei banalități care marchează deliberat atmosfera filmului, regizorul evită clișeele comode și tiparele stereotipe. Experiența de viață a autorului scenariului, Gheorghi Plouski, fost el însuși profesor, îi permite să condenseze în cronica a trei zile de școală — joi, vineri și sîmbătă — o sumedenie de observații, dacă nu inedite, în orice caz pertinente și revelatoare. Pe regizor îl interesează nu numai particularitățile celor două universuri care coexistă paralel — cel al tinerilor și cel al pedagogilor — dar și influența lor reciprocă, repercusiunile provocate în viața unora de frămîntările, aspirațiile, bucuriile și supărările celorlalți.

Elevii clasei a IX-a sînt eroii filmului în egală măsură cu profesorii lor și cu directorii școlii. Clasa înregistrează cu o sensibilitate de celulă fotoelectrică orice mutație în comportarea dascălilor (fie și nuanțele interioare, imperceptibile la prima vedere), iar reacția elevilor urmează strict fiecare atitudine a celor care îi educă.

Elevii simt insatisfacțiile multiple ale profesorilor de literatură, traduse în rigidități și închistări uscate (admirabilă compoziția actriței Nina Menșikova, care a știut cu subtilitate și rafinament să învingă o anume tendință de schematizare a personajului din scenariu și să creeze un portret viu și nuanțat); în ochii lor se descifrează receptivitate și înțelegere față de severitatea dreaptă și echilibrul exemplar al profesorului de istorie Ilia Semionovici Melnikov (sobru și exact, poate mai puțin scînteietor ca altădată, îl reîntîlnim aci pe Viaceslav Tihonov); o punte de simpatie și căldură sufletească îi leagă de tînăra profesoară de engleză (rol în care debutanta Irina Pecernikova aduce prospețime și o grație ușor naivă), și chiar dacă-și permit să fie uneori obraznici, se solidarizează totuși cu ea în esență.

Pe de altă parte, ambianța din cancelarie, surprinsă în notații fugare dimineața, înainte de începerea cursurilor, problemele care-i preocupă pe profesori, în special demoralizarea trecătoare și zbuciumul sentimental al lui Melnikov, conflictul său de principii cu directorul, nu există, *in sine*, desprinse de evenimentele cotidiene ale școlii, de faptele elevilor. Dialectica acestor relații, împletirea măruntișurilor neînsemnate și a actelor grave, importante, țesătura de situații și întîmplări de zi cu zi, conferă filmului densitate și explică interesul cu care-i urmărim desfășurarea.

Stanislav Rostoțki are voluptatea modestiei și a discreției; el nu ține să epateze printr-o expresivitate vizuală ieșită din comun, prin racorduri de montaj, mișcări de aparat sau compoziții ale cadrului de mare efect. De aceea *Să trăim pînă luni* are naturalețea și simplitatea unei cronici obiective, pătrunse de tact și de respect față de mersul vieții însăși. Și, probabil, această mare și naturală simplitate i-a adus filmului Medalia de aur la Festivalul de la Moscova din vara aceasta.

Mihail LUPU

actori și roluri

BETTE DAVIS

nu se poate plînge că nu a avut parte, de-a lungul carierei sale, de roluri de femei «otrăvite». Recentul film «Aniversarea» i-a mai dat un prilej.

de la a
la z

A H E R N E Brian. Actor american de film (și teatru) născut la King's Norton (Worcester Anglia) la 2 mai 1902. Studiază arhitectura, la care renunță pentru teatru unde abordează cu succes repertoriul romantic. Debutează în 1924 și în film (în Anglia). La apariția sonorului se stabilește în S.U.A., unde se impune ca partener al Marlenei Dietrich în *Voluptate* (Song of Songs — 1933; r: Rouben Mamoulian). Actor cu joc sobru, remarcat pentru distincția și rafinamentul său, B.A., egal de dotat pentru toate genurile, apare în drame: *The Constant Nymph* (Tessa — 1933); *Dușmănia* (Beloved Enemy — 1936, cu Merle Oberon); *Juarez* (1938;r: W. Dieterle, cu Bette Davis, Paul Muni); *Sora de noapte* (după Cronin — 1939, cu Carole Lombard); *Pasiunea cea mare* (1940, cu Madeleine Carroll); *Titanic* (1953; r: Jean Negulescu, cu Barbara Stanwyck); în filme de capă, cu sau fără spadă: *Un îndrăgostit celebru* (The Great Garrick — 1938; r: Mervyn Le Roy, cu Olivia de Havilland); *Lanțuri sfărîmate* (Captain Fury — 1939; r: Hal Roach); *The Prince Valiant* (1954 — r: Henry Hathaway); *Lancelot and Guinevere* (1958, cu Janet Leigh); în comedii: *Vreau să-mi trăiesc viața* (1935 — r: W.S. Van Dyke, cu Joan Crawford); *Sylvia Scarlett* (1936 — r: George Cukor, cu Katharine Hepburn); *O familie trăsnită* (1938, cu Constance Bennett); *Sora mea, Elena* (1943, cu Rosalind Russell); *The Swan* (1956, cu Grace Kelly); în filme polițiste: *The Locket* (1947); *I Confess* (1953 — r: Alf Hitchcock). B.A. a fost căsătorit cu actrița Joan Fontaine.

A I M É E Anouk. Actriță franceză de film, născută Françoise Sorya, la Paris, la 27 aprilie 1932. Studiază dansul și arta dramatică (René Simon). Debutează pe ecran la 14 ani. Se remarcă însă doi ani mai tîrziu, în *Amanții din Verona* (1948; r: A. Cayatte și J. Prévert, cu Serge Reggiani). Cariera ei se desfășoară, paralel, în Franța: *Le rideau cramoisi* (1951) și *Les mauvaises rencontres* (1955), ambele de Alexandre Astruc; *Montparnasse 19* (1958; r: Jacques Becker, cu Gérard Philipe); *La tête contre le mur* (1958; r: Georges Franju); în Anglia: *The Golden Salamander* (1949); *Omul care aștepta să plece trenul* (1952); in R.F.G.: *Ich suche dich* (1955) și *Nina* (1956), oferind în filme foarte variate ca gen imaginea unei comediene abile care nu mizează numai pe farmecul tinereții sale. Fellini în *La dolce vita* (1959) și *8 1/2* (1962) și De Sica în *Judecata de apoi* (1961) ne-o prezintă sub noul aspect al unei femei moderne de tip cerebral, plină de complexe, iar Jacques Démy în *Lola* (1961) și mai ales Claude Lelouch în *Un bărbat și o femeie* (1966), sub cel al unei ființe generoase, plină de caldă feminitate. Vedetă internațională, A.A. turnează peste Ocean *Sodoma și Gomora* (1961; r: Robert Aldrich) și, recent, *Justine* (1969), după romanul lui Lawrence Durrell, cu Dirk Bogarde. Căsătorită cu regizorul Nikos Papatakis, apoi cu actorul-cîntăreț Pierre Barouh, A.A. devine în vara aceasta soția lui Albert Finney (interpretul lui Tom Jones). Printre ultimele ei filme, citām: *Un soir, un train* (1968; r: André Delvaux, cu Yves Montand), *Model Shop* (1969; r: Jacques Démy) și *Le rendez-vous* (1969, cu Omar Sharif).

A L B E R S Hans. Actor german de film (și teatru), născut la Hamburg în 22 septembrie 1892. Se dedică de la început teatrului, ajungînd să joace în compania lui Max Reinhardt la Deutsches Theater, iar în 1917 își face debutul în film. În ambele sectoare devine, încă din anii '20, unul dintre cei mai populari comedieni ai Germaniei. Se impune în film, la început în roluri antipatice (*Îngerul albastru* — 1930; r: Sternberg, cu Marlene Dietrich și Jannings), apoi, schimbînd registrul, în eroi fără frică, cu zîmbetul pe buze. Devine celebru datorită prestanței și dinamismului său în pelicule extrem de variate ca gen, ca: *Noaptea e a noastră*, *Copoiul* (1931), *Îndrăznețul*, *Monte-Carlo sub bombe*, *Învingătorul*, *Quick* (1932), *Refugiatii*, *F.P. 1 nu răspunde* (1933), *Aur*, *Peer Gynt* (1934), *Sherlock Holmes* (1937), *Sergentul Berry* (1938), *Carl Peters*, *Münchhausen* (1942), *La Paloma* (1944), *Deasupra noastră e cerul* (1947), *Barbă albastră* (1951), *Ultimul om* (remake după filmul lui Murnau — 1954), *În amurg* (după G. Hauptmann — 1956), *Der Greifer* (1958), *Kein Engel ist zu rein* (1960). În cîteva roluri, ca cele din Peer Gynt, Münchhausen sau În amurg, Albers aducea în plus jocul unui comedian de clasă și multă fantezie personală. Moare în culmea gloriei, în 1960, lăsînd un număr record de filme în cei peste 40 de ani de carieră.

A L B I C O C C O Jean-Gabriel. Regizor francez de film, născut la 15 februarie 1936 la Cannes. Asistent de regie pe lîngă Jules Dassin, își face debutul ca cineast cu *La fille aux yeux d'or* (1961), ecranizare a unei nuvele de Balzac, transpusă în zilele noastre, în care lansează o tînără actriță, care-i va deveni soție: Marie Laforet. Tot ea este vedeta celui de-al doilea film al său, *Șoarecele din America* (1963), cu Charles Aznavour. Fără a se integra «noului val», Albicocco merge mai degrabă pe linia clasică a unui Feyder, preocupat mai ales de frumusețea imaginii, așa cum se vede în *Le Grand Meaulnes* (1967), unde cu concursul interpreților (Brigitte Fossey, Jean Blaise), al culorii și al decorurilor naturale din Sologne, reconstituie atmosfera poetică a romanului lui Alain-Fournier. După acest veritabil triumf artistic, Albicocco realizează, la rînd, filmele în scheciuri *L'amour au feminin* (1968) și *Le coup de lune*, cu Catherine Deneuve și Maurice Ronet (1969). A terminat de curînd *L'homme seul*, cu Brigitte Auber si Michel Auclair.

Constantin POPESCU

---

actori și roluri

CATHERINE SPAAK,

care a turnat foarte puțin în acest an, este interpreta principală a comediei lui Pasquale Festa Campanile «Cu ce dragoste, cu cită dragoste», ale cărei filmări sînt prevăzute pentru sfîrșitul acestei toamne.

CE MI-A FĂCUT LA PIATRA NEAMȚ „ANGELICA ȘI SULTANUL“

Am prins trei bilete la «Angelica și Sultanul», ceea ce mi-a atras oprobriul întregului bloc. planificat să meargă la cinema spre sfîrșitul lunii decembrie.

Notez prin prezenta că sînt domiciliat în Piatra Neamț, că n-am dobîndit biletele pe cale ilicită și nici nu le-am moștenit pe bază de deces, ci le-am obținut pe cale legală, prezentînd la casa de bilete un certificat medical, deoarece sufăr de bătăi de inimă de cîte ori trec prin fața unicului cinematograf din localitate, afecțiune care s-a transmis și familiei, fapt atestat de către medicul consultant și certificat de președintele de bloc și rude apropiate.

Așa s-a întîmplat că am văzut-o pe Angelica înainte de termen și mărturisesc că mi-a plăcut foarte mult și de aceeași părere au fost și soția și puștiul, care n-a mai fost la film de la «Tom Degețelul», de aceea m-a întrebat de ce oare Zîna s-a îmbrăcat în șpilhozen, iar Tom a dezbrăcat-o ca la ora de igienă, ceea ce nu e tocmai potrivit pentru un copil de 12 ani, dar, mă rog, anii trec și pînă apucă băiatul să mai vadă un film se face flăcău mare și ajunge să priceapă că «naturalia non sunt turpia», cum zice nevastă-mea de cîte ori ia autobuzul de «Vaduri» și coboară în stație numai în combinezon...

Stai să vezi că balamucul de-abia începe.

A doua zi primesc un plic, iar în plic următoarea înștiințare: «Întrucît ați încălcat în mod flagrant regulamentul spectacolelor de cinema din Piatra Neamț, vă anunțăm că sînteți șters de pe lista de spectacole pe 1970, în aceeași situație aflîndu-se fiul și soția dv., spectatori clandestini ai filmului «Angelica și Sultanul». Semnat: «Comitetul de bloc».

Ei bine, atît i-a trebuit nevestii-mi, care s-a și făcut foc pe mine. Și-a amintit pe loc că e tînără, frumoasă și că-și omoară zilele cu un papă-lapte, că a renunțat de dragul meu la partide strălucite, între care doi directori de sală de cinema.

Atît i-a trebuit și puștiului. S-a prezentat glonț la mine și m-a amenințat că-și scoate «permanent» la barul de noapte «Ceahlăul», aici unde se dau spectacole ca-n filme și la prețuri accesibile (bătaia fiind cuprinsă în prețul biletului de intrare), și unde direcțiunea localului suportă și cheltuielile suplimentare (pahare sparte, scaune rupte), întrucît sînt băieți și fete sub 18 ani, cam fără parale și însetați de cunoștințe, iar o noapte la «Ceahlăul» face cît cinci lecții de judo și două tratate de inițiere sexuală.

Vă imaginați situația mea. N-am dormit o noapte, două, am citit trei dicționare de proverbe și citate celebre și în cele din urmă am înțeles că n-am de ales decît o singură cale: cea care duce la Întreprinderea de construcții și montaj a județului Neamț.

Aici, în cabinetul tovarășului director, ing. A. Ghica, mi-am vărsat tot năduful:

— Am grave încurcături familiale, tovarășe director.

— Cine n-are... a suspinat omul, și de aceeași părere au fost toți cei prezenți.

— Tocmai de aceea! In situația mea se găsesc zeci de mii de cetățeni. Vă fac și un calcul: în acest oraș cu trei baruri de noapte și unul de zi, există un singur cinematograf de 600 locuri, în care rulează un singur film pe săptămînă. Am calculat că la 40 000 de locuitori (adolescenții și populația adultă a orașului!) ar fi necesare 73 de spectacole pe săptămînă și nu 35 cîte sînt în prezent. In felul acesta fiecare dintre noi ar putea merge la cinema o dată pe săptămînă și nu o dată la două săptămîni cum reiese din calculul meu. De ce nu terminați noul cinematograf «Dacia»? L-ați anunțat la radio, la televizor, ni l-ați promis pentru anul trecut, pe urmă pentru începutul anului 1969, i-ați prezis botezul în august, pe urmă la 1 septembrie și tot nimica.

— Nu te alarma, cetățene, a zîmbit blînd directorul. Cu răbdarea treci marea. Mult a fost, puțin a rămas.

Și deschizînd un dosar voluminos, cît Biblia și Coranul la un loc, mi-a citit spre mîntuire aceste cuvinte înțelepte:

— Luatu-s-au măsurile necesare privind ritmul de execuție, în așa fel ca punerea în funcțiune să fie asigurată pentru 30 noiembrie a.c.

M-am reîntors într-un suflet acasă și i-am povestit nevestii-mi totul:

— Fleacuri! Iată o frază asemănătoare rostită de același director la 10 iulie: «S-au luat măsuri necesare privind ritmul de execuție în așa fel ca punerea în funcțiune a lucrării să fie asigurată pentru 30 septembrie». La aceeași dată, din totalul volumului de investiții în valoare de 3 426 000 lei, întreprinderea mai avea lucrări restante în valoare de 1 445 000 lei, din care 1 295 000 construcții-montaj. E normal, din moment ce nu și-au asigurat front de lucru în pragul iernii trecute, au lăsat clădirea fără acoperiș și deci au stat cu brațele încrucișate tot sezonul rece. Nu mai cred nimic.

Am mai făcut două nopți albe, am recitit dicționarele de citate celebre și am ajuns la următoarea concluzie: îmi iau abonament pe C.F.R. și-mi duc săptămînal nevasta la cinema la Bacău.

Cu puștiul o rezolv mai simplu: îi cumpăr arc, săgeți, un costum de indian tip Winnetou, și-l las să vîneze găinile din terasa administratorului. Toată afacerea mă costă în jur de 1 000 lei. În sfîrșit, mai bine așa decît să mă văd divorțat și cu băiatul haiduc la barul hotelului «Ceahlăul».

Liviu TIMBUS

DOI TINICHIGII ÎN NORI

Se făcea că eram Sfîntul Petru.

La ora 7 dimineața (H.E.Or.) m-am prezentat punctual la biroul meu de informații de la poarta raiului, am desigilat fișetul, mi-am întins registrele pe masă și am ridicat fereastra ghișeului în așteptarea primelor călătoare. (În cercurile înalte, bărbaților tot «călătoare» li se spune, deoarece substantivul «suflet» e de genul ambigen.)

Tocmai vărsasem o călimară cu cerneală divină și căutam sugativa înjurînd de mama focului, cînd o văd în fața ghișeului pe Victoria Păunescu din București.

M-a luat tare:

— Unde naiba ați plasat salonul de coafură?

— Care salon? Ce coafură?

— Salonul în care voi lucra eu. Sînt transferată de la I.H.R. «Athenée Palace».

— Fii liniștită, roaba Domnului. În paradis nu se tunde nimeni. Ai să te odihnești.

— Și cît cîștig cu asta? Bacșiș, bineînțeles, statele nu mă interesează. Eu fără nouă miișoare pe lună nu stau.

Discuția ne-a fost întreruptă de strigătele cuiva:

— Exersați un ochi și-o mînă! Exersați un ochi și-o mînă!...

A apărut o cucoană destul de bine făcută și înarmată pînă-n dinți. Mi-a împins în mînă un pușcoci cu aer comprimat:

— Trage-n mireasă!

Pe perete apăruse o pereche de miri din tablă, cam butucănoși dar neprihăniți, ciuruiți de alice ca un mercenar din Angola.

— Sînt Valeria Zorzan. Caut un loc cu verdeață. Cît costă?

— Locurile de odihnă sînt, în general, gratuite.

— Eu vreau unul cu bani, de lux, fără urmă de suspin.

— Cel mai scump loc, la dreapta Tatălui, costă 140 000.

— Ce faceee? Mai ieftin decît apartamentul construit de mine așa, într-o doară? Și cu ce ne îmbrăcăm?

— Treceți pe la depozitul cu frunze de viță.

— Altceva nu aveți?

— Pentru adeptele mini avem frunze de pătrunjel.

— Frunze din blană, de 10 000 de lei bucata, nu se găsesc?

— Regret...

— Nici autoturisme?

— Nici.

— Atunci ce-am să fac cu banii cîștigați cu călușeii și tirul sportiv? Dumneavoastră nu vă dați în călușei?

— Nu obișnuim.

— La ce naiba mai faceți atîta reclamă raiului ăsta. Altul nu mai există?

— Nu, doamnă. De cînd caut și eu, interveni un suflet destul de modest îmbrăcat, care apăruse ca din senin.

Apoi îmi șopti la ureche:

— Sînt milionar. Am fugit de la Spitalul Periș. Aveți nevoie de un ginecolog?

— Doamne ferește. Dacă doriți însă un post de pediatru, avem mare nevoie. A izbucnit o epidemie de pojar printre îngeri.

— Cu o condiție: să-mi cedați norul acela.

— Ce să faceți cu el?

— Vreau să-mi ascund milionul meu

— Nu cred că se poate.

— Păcat! Vorbisem și cu tinichigiii.

— Care tinichigii?

— Soții Vasile și Elena Cuzdrioreanu.

— Ce caută acolo? Îi construiesc acoperiș?

— Nu. Se ascund de Judecătoria sectorului 2-București, unde au fost citați de 13 ori Preferă să se judece dosarul în lipsă decît să-i mai întrebe cineva despre proveniența celor 428 853 de lei cheltuiți în numai vreo 4—5 ani, a celor 5 mașini cumpărate și schimbate...

— Dv. tot pentru asta ați fugit de pe pămînt? Doar mai aveați un pachet de zile netrăite.

— Cam așa ceva. Dar raiul e anost. Cînd putem să prindem un ascensor spre iad?

— Nu vă bazați pe lift, se defectează mereu. Coborîți per pedes.

Ei au luat-o pe scări, iar eu am coborît din pat. Se făcuse 7 și jumătate și trebuia să merg la Tribunalul Capitalei să mai răsfoiesc cîteva dosare.

Sergiu PONCU

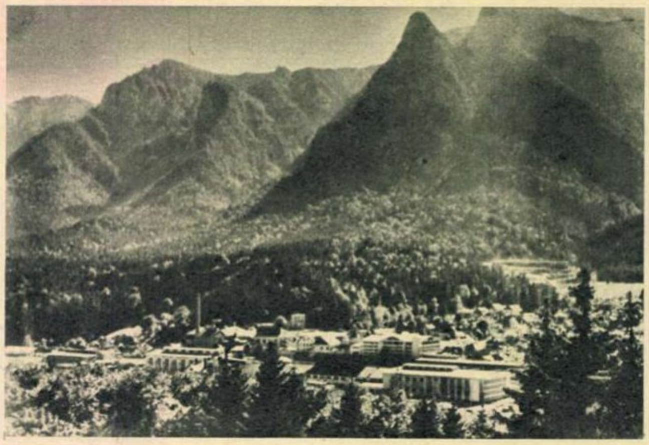

FABRICA
DE HÎRTIE
BUȘTENI

PRODUCE
ȘI LIVREAZĂ
PE BAZĂ DE REPARTIȚII
URMĂTOARELE:

- ● HÎRTIE DE SCRIS ȘI TIPĂRIT.
- ● HÎRTIE DE ZIAR.
- ● HÎRTIE DE AMBALAJ.
- ● HÎRTIE ELECTROTEHNICĂ.
- ● HÎRTIE CREPONATĂ.
- ● SACI DE HÎRTIE.
- ● CAIETE ȘCOLARE.
- ● FILTRE PENTRU TRACTOARE.

Produse ale Fabricii de hîrtie-Bușteni se exportă în Turcia, Olanda, Kuweit, Liban, Kenya etc.

F varietăți

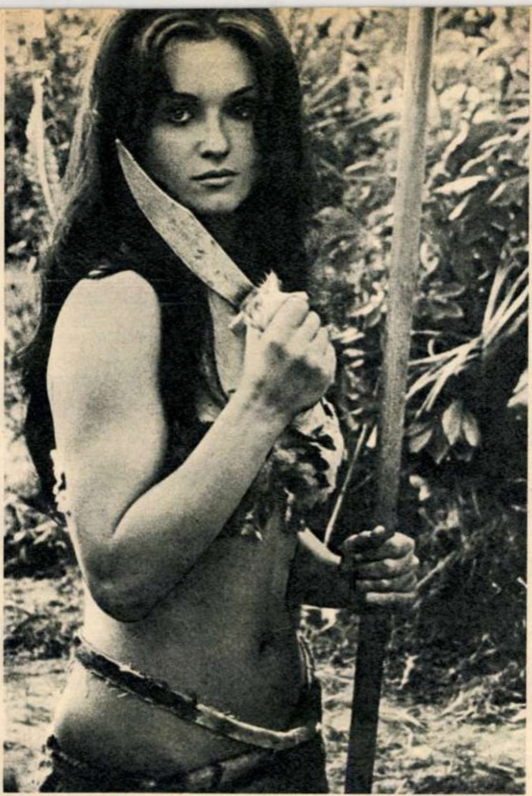

ÎN JUNGLA DE LÎNGĂ... MADRID

Fammy Vanussi, actrița italiană cîștigătoare a nu mai puțin de 17 titluri la diverse concursuri de frumusețe, face acum film. Ea va fi «bătrînul șef de trib», eroul unor dramatice întîmplări în jungla Amazoanelor, care junglă se află, din cauză de economii, lîngă aeroportul din Madrid.

ULTIMUL RĂCNET ÎN MATERIE DE SPERIETORI

Invenția aparține fermierului britanic Roy Rothery din Walcot, care pretinde că sperietoarea lui de ciori, mobilă și mecanizată, poate acoperi, cu un consum minim de benzină, suprafețe de teren apreciabile. Roy și-a oferit invenția aviației civile engleze, ca o soluție împotriva inconvenientelor pe care le provoacă păsările de pe aeroporturi. Cum pînă acum britanicii nu se arată prea entuziasmați de propunere, autorul invenției amenință că o va vinde americanilor.

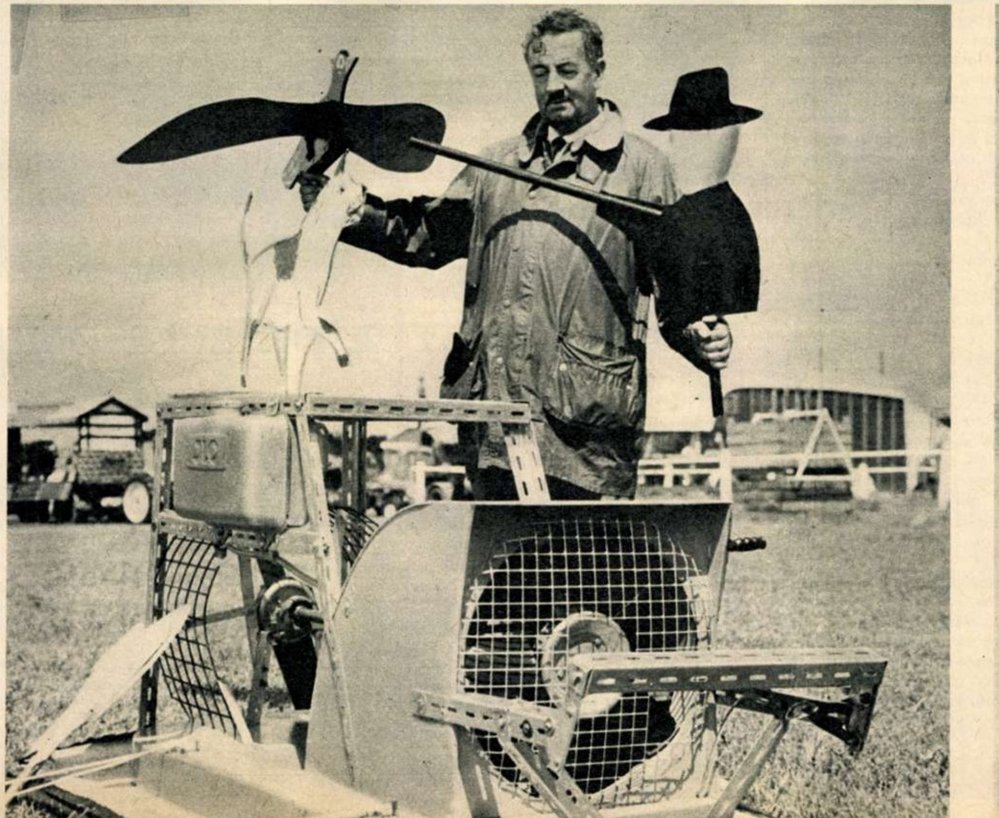

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- *În pitorescul cartier newyorkez Greenwich Village, sediul boemei artistice, există un magazin «Fortune Store», adică magazinul norocului, organizat de o societate pentru ajutorarea foștilor deținuți. Aici, toți salariații au trecut pentru o anumită perioadă de timp prin închisorile statului. Pentru a-i da o notă de autenticitate, dar mai ales pentru a atrage clienții, vînzătorii poartă uniforme de pușcăriași cu numerele respective, iar pe ghișee se află anunțuri cam de acest tip: «Aici servește Mc Garry, care a stat pe după gratii 20 de ani... Vizitați deci cu încredere Magazinul norocului».*

- *Pe o stradă pustie din New York, un răufăcător a smuls geanta din mîna unei femei. Victima s-a apărat ca o tigroaică, cu ghearele și mai ales cu dinții, astfel încît borfașul a lăsat în schimbul genții un deget în gura păgubașei. Trofeul a fost dus la poliție, iar hoțul, un recidivist, a fost identificat pe baza amprentelor digitale.*

- *Funcționarele trezoreriei britanice cer cu insistență o măsură pe care ele o consideră indispensabilă — aducerea cîtorva pisici. În local și-au făcut apariția șoarecii, fapt care le obligă de mai multe ori pe zi să lase lucrul pentru a se sui pe scaune. Deocamdată administrația se opune, susținînd că micuțele feline nu sînt prevăzute în buget.*

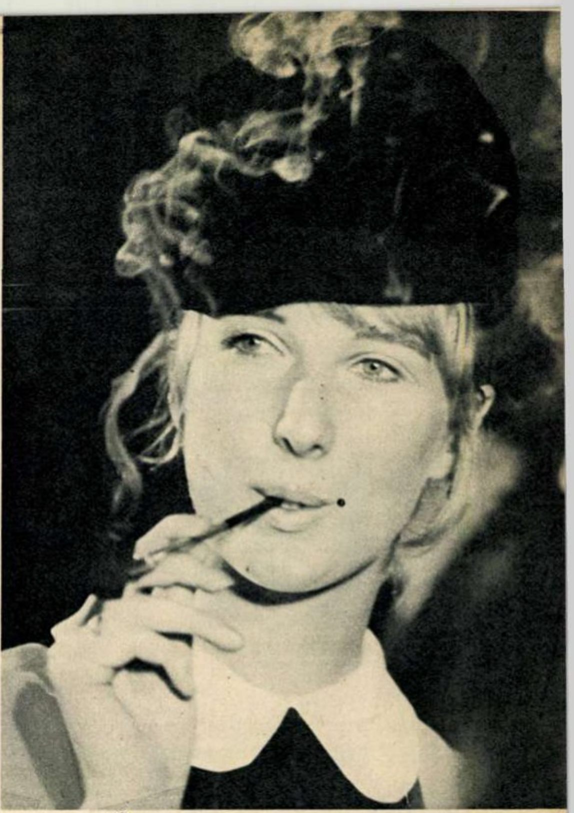

SERVIȚI O PIPĂ, MISS!

Cea mai mare manufactură britanică de tutun de pipă, «Ogden» din Liverpool, s-a lansat în acțiunea îndrăzneață de introducere a fumatului pipei și în lumea femeilor, adică a unui considerabil număr de eventuali clienți. Cu prilejul unei recepții la Festival Hall, doamnelor și domnișoarelor li s-au servit lulele, evident ceva mai delicate decît cele obișnuite, și au fost apoi invitate să-și exprime părerile asupra calităților mai multor sorturi de tutun.

NOUTĂȚI PENTRU „EXPO '70"

Cel mai mare ascensor din lume a fost realizat în Japonia și va fi pus pentru prima oară la dispoziția publicului la expoziția internațională ce va avea loc la Osaka, anul viitor.

Liftul poate transporta simultan 260 de persoane în două cabine suprapuse, care opresc în același timp în dreptul a două etaje diferite.

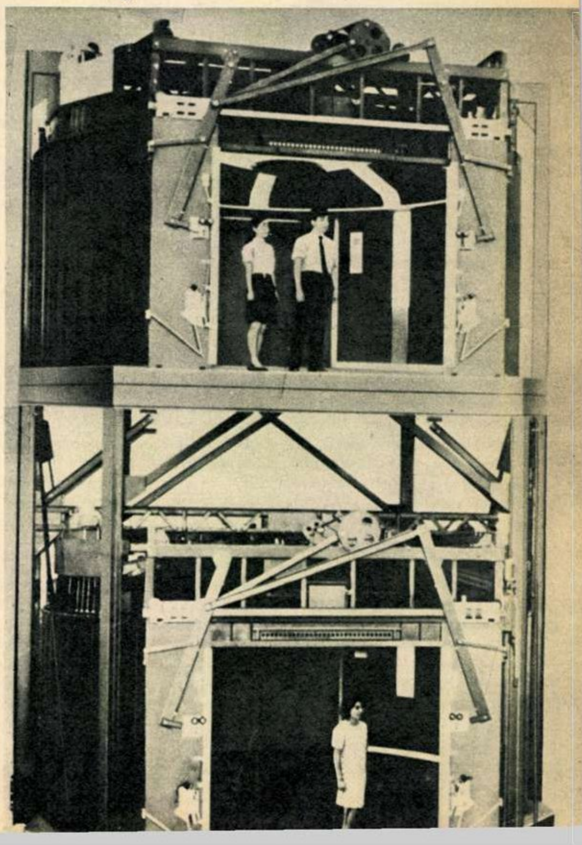

NOU LA CEC:

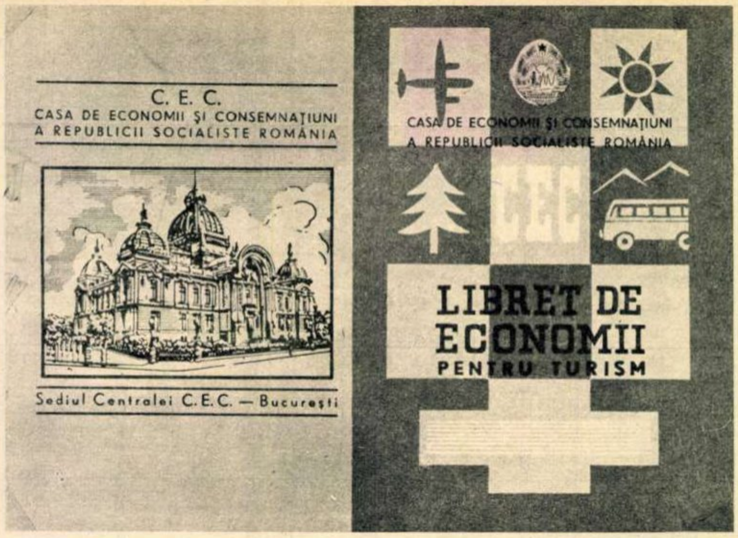
C. E. C.
CASA DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
Sediul Centralei C.E.C. — București
CASA DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
CEC
LIBRET DE ECONOMII
PENTRU TURISM

• LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU TURISM

• CARNETE DE CECURI

Libretul de economii a devenit îndeajuns de familiar în țara noastră pentru a nu mai insista asupra utilității lui.

Vă vom informa deci, fără alte comentarii despre caracteristicile libretului de economii pentru turism introdus la 1 noiembrie a.c., în baza unei recente Hotărîri a Consiliului de Miniștri. Tovarășul MATEI PÎRCĂLĂBESCU, director adjunct în Centrala Casei de Economii și Consemnațiuni, a acordat revistei noastre interviul pe care îl consemnăm.

— Spuneți-ne, vă rugăm, ce avantaje specifice prezintă noul libret de economii introdus recent de C.E.C., care sînt caracteristicile sale?

— Libretul de economii pentru turism se înscrie pe linia preocupărilor instituției noastre de a oferi populației avantaje cît mai variate care să corespundă intereselor și preferințelor diverse ale acesteia. Economisirea în scopuri turistice constituie un obiectiv important pentru un număr din ce în ce mai mare de depunători.

Pentru sumele depuse pe noul libret, depunătorilor li se acordă dobînzi, și prin trageri la sorți, cîștiguri în excursii în străinătate organizate de O.N.T., ca și cîștiguri în bani pentru organizarea de excursii individuale în străinătate.

Cîștigătorii care efectuează excursii individuale în străinătate primesc, la cerere, o parte din valoarea cîștigului (lei 3 000) în valuta țării în care se deplasează.

Dar avantajele de care beneficiază cîștigătorii pe libretul de economii pentru turism nu se limitează numai la cele pe care le-am menționat mai sus. Cîștigătorul excursiei poate solicita ca împreună cu el să plece în excursie și o altă persoană, suportînd costul pentru cel de-al doilea loc. De asemenea, titularul libretului de economii ieșit cîștigător poate ceda excursia cîștigată soțului (soției) sau unuia dintre copiii săi minori, iar în cazul în care titularul libretului este minor, de excursie pot beneficia și părinții săi.

Precizez că titularul unuia sau mai multor librete cîștigătoare poate beneficia în decurs de un an calendaristic de o singură excursie în străinătate (organizată prin O.N.T. sau individuală). Este însă posibil ca în același an în care a efectuat o excursie în străinătate cîștigată prin C.E.C., același titular să obțină la tragerile la sorți și alte cîștiguri în excursii. În acest caz, excursiile respective pot fi efectuate de către soție (soț) sau copiii minori, precum și de părinți în cazul titularilor minori, cu condiția ca în anul calendaristic respectiv și cel care pleacă în excursie în locul titularului libretului cîștigător să nu mai fi efectuat o altă excursie obținută prin C.E.C.

Titularul libretului de economii pentru turism care a obținut în decurs de un an calendaristic mai multe excursii poate efectua însă (atît el cît și soția, soțul sau copiii minori, iar în cazul titularilor minori, părinții) și cea de-a doua excursie, dacă plecarea are loc în anul calendaristic următor celui în care a efectuat prima excursie, cu condiția ca excursia respectivă să aibă loc în cel mult un an socotit de la data cînd s-a efectuat tragerea la sorți.

Dacă cea de-a doua excursie cîștigată nu poate fi efectuată întrucît plecarea în această excursie are loc în același an calendaristic în care a fost efectuată prima excursie, în anul calendaristic următor poate fi efectuată o altă excursie în locul celei cîștigate, în limita posibilităților existente.

În cazul în care excursia nu poate fi efectuată în condițiile de mai sus, costul acesteia se achită în numerar sau se depune pe un instrument de economisire, conform dorinței titularului libretului.

De asemenea, la cererea titularilor libretelor de economii cîștigătoare, cîștigurile în excursii se pot achita și în numerar.

— Am reținut că acordarea cîștigurilor se face prin trageri la sorți. Cum se efectuează tragerile la sorți ale noului libret și ce condiții trebuie indeplinite pentru a participa la aceste trageri?

— Cîștigurile la depunerile pe libretele de economii pentru turism se stabilesc prin trageri la sorți. Ele au loc trimestrial.

La tragerile la sorți trimestriale participă libretele care au în tot cursul trimestrului pentru care se efectuează tragerea la sorți un sold de minimum 3 000 de lei, provenit din depuneri anterioare trimestrului pentru care se efectuează tragerea. Tragerile la sorți trimestriale au loc în cursul trimestrului următor celui pentru care se efectuează tragerea.

În mod excepțional, la prima tragere la sorți a noului libret (pentru trimestrul IV a.c.) vor participa libretele care vor fi emise *pînă la data de 22 noiembrie a.c., inclusiv.*

Pentru a participa la această tragere, titularii de librete trebuie să depună pînă la data de 22.XI.a.c. suma de minimum 3 000 de lei, pe care trebuie să o păstreze pe libret pînă la 31.XII.a.c., inclusiv.

— Vă rugăm ca în continuare să vă referiți la modul în care se emite noul libret de economii.

— Libretele de economii pentru turism se emit de filialele și agențiile C.E.C., pe numele persoanelor care efectuează depunerile sau pe numele altor persoane.

Depunerea inițială și soldul minim pe un libret de economii pentru turism sînt de 100 lei.

Depunerile ulterioare și restituirile se pot efectua la unitatea C.E.C. care a emis libretul, la celelalte unități C.E.C. proprii din aceeași localitate cu unitatea emitentă a libretului, precum și la filiala C.E.C. de care aparține unitatea care a emis libretul.

— Recenta Hotărîre a Consiliului de Miniștri la care ne-am referit la începutul interviului prevede și introducerea carnetelor de cecuri pentru plăți din conturile curente ale populației. Ce inlesniri vor fi aduse populației de Casa de Economii și Consemnațiuni prin această formă?

— Carnetele de cecuri care urmează a fi puse în curînd la dispoziția titularilor de conturi curente personale vor facilita acestora efectuarea diferitelor plăți fără a fi utilizați banii în numerar. Dar pentru a înlesni celor interesați cunoașterea deplină a acestui sistem practic, avantajos și civilizat de plată, ingăduiți-mi să fiu mai explicit.

Carnetele de cecuri sînt eliberate la cerere de filialele C.E.C. la care sînt deschise conturile curente, numai titularilor de conturi, în limita disponibilului ce depășește soldul minim de 100 de lei al contului curent personal. Un carnet de cecuri poate fi emis pentru valori de 2 000-10 000 lei și conține 20 de cecuri. Termenul de valabilitate a unui carnet de cecuri este de 6 luni de la data eliberării lui de către filialele C.E.C.

Avantajele de care beneficiază titularii conturilor curente personale prin folosirea carnetelor de cecuri sînt multiple. Iată-le:

Cecurile pot fi prezentate la plată la oricare unitate C.E.C. din țară, valoarea cecurilor achitîndu-se beneficiarilor în numerar sau prin creditare în conturile acestora. De asemenea, pot fi utilizate la efectuarea de plăți pentru procurarea de mărfuri la unele organizații comerciale de stat și cooperatiste, pentru prestări de servicii și pentru achitarea altor sume datorate organizațiilor socialiste, autorizate să primească pentru plată cecuri.

În afară de acestea, pentru disponibilul din carnetele de cecuri, Casa de Economii și Consemnațiuni acordă dobînzi pînă la utilizarea sumelor respective.

În ceea ce privește efectuarea plăților, este important de știut că cecurile pot fi folosite pentru procurarea de mărfuri sau prestarea de servicii și de alte persoane decît titularul contului curent personal, cecul fiind semnat însă de titular. De asemenea, cecul poate fi folosit la procurarea de mărfuri sau prestarea de servicii și în situația în care titularul nu cunoaște organizația socialistă și suma de plată, fiind necesar ca titularul carnetului de cecuri să semneze doar cecul, completarea lui făcîndu-se la organizația socialistă de către prezentator.

Titularul carnetului de cecuri este obligat ca după expirarea termenului de valabilitate, înscris pe carnetul de cecuri sau după folosirea ultimului cec din carnet ori după utilizarea întregii sume limită înscrise în carnet, să se prezinte la filiala C.E.C. care a eliberat carnetul de cecuri pentru lichidarea acestuia.

DE LA BANII DE SCOICĂ...

... LA LIBRETUL DE ECONOMII

Economia și păstrarea cu grijă a veniturilor proprii au constituit din timpuri străvechi trăsături umane bine conturate.

Dar ce economiseau oamenii în acele vremuri străvechi?

Este știut faptul că în urmă cu milenii, cînd produsele destinate schimbului devin mărfuri, iar schimbul se transformă într-un fenomen regulat și imperios necesar, rolul de echivalent al bunurilor care se schimbau l-au îndeplinit diferite mărfuri.

Acest rol însă nu l-a îndeplinit pretutindeni și o perioadă îndelungată una și aceeași marfă.

De obicei mărfurile care aveau răspîndirea cea mai largă în viața economică a societății respective serveau ca echivalent general.

Astfel, sarea, orezul, ceaiul, vitele (la romani, «pecus» însemna vită, de unde a derivat mai tîrziu cuvîntul «pecunia», care însemna bani; la fel, la vechii indieni, «rupa» însemna turmă. Astăzi rupia este monedă indiană), vîrfurile de lance și de săgeți, brățările și alte obiecte de podoabă (pe teritoriul țării noastre), melcii kauri (în Insulele Caroline), inelele de marmură (Noile Hebride), mărgelele de sticlă colorată (Africa), pieile de balenă (Alaska), dinții de animale (Noua Guinee), penele de păsări (Insulele Santa Cruz), perlele etc. s-au numărat printre cele dintîi mărfuri care au îndeplinit rolul de echivalent general.

Aceștia au fost «banii», pe care însă de pe atunci oamenii au început să-i strîngă. Unde? Ascunzătoarea cea mai la îndemînă era pămîntul, în care se săpau gropi, — «tezaur» — și colibele păzite cu strășnicie.

Numai că într-un asemenea sistem pecu-

niar. în care «banii» cer nutreț în fiecare zi. pot face febră aftoasă și dalac. iar gropile pot fi acoperite de un vulcan. nu se prea făcea economie.

În sfîrșit. dezvoltarea ulterioară a forțelor de producție și adîncirea diviziunii sociale a muncii au determinat apariția unei cantități crescînde de mărfuri pentru schimb și a banilor adevărați. sub formă de monede. din felurite metale. obișnuite sau rare.

O dată cu banii de metal au apărut și primele economii organizate. Sînt cunoscute în Babilon așa-numita bancă «Egibi și Fiul», iar în Nippur «Casa Muraschu». care păstrau desigur și economii.

De asemenea. se știe că vechii greci își construiau încăperi speciale pentru păstrarea avuțiilor lor. numite « thesauras». iar în templul din Delfi se primeau pentru păstrare economiile localnicilor.

La romani este cunoscută un fel de casă de economii la care soldații trebuiau să depună jumătate din solda lor.

Tot în această perioadă apar și primele pușculițe din pămînt. cu diferite forme.

La romani apare prima pușculiță în formă de stup. la chinezi în formă de purcel. la indieni în formă de elefant. la egipteni în formă de șarpe încolăcit etc.

Asemenea pușculițe au fost folosite și pe teritoriul țării noastre. atît în antichitate cît și mai tîrziu.

Toate acestea dovedesc că lumii nu i-a trebuit mult ca să învețe să economisească. spiritul de economie apărînd aproape o dată cu omul.

Dar numai în epoca modernă economisirea își definește rolul și utilitatea socială. iar deprinderea ei de un număr tot mai mare din membrii societății are ca rezultat organizarea primelor case de economii și apariția libretului de economii.

Primele instituții de acest gen apar în secolul al XVIII-lea și iau o mai mare dezvoltare în secolul următor.

În România. primul proiect de înființare a unei case de economii a fost prezentat în 1845 de Costache Bălcescu. fratele revoluționarului democrat Nicolae Bălcescu.

Propuneri pentru înființarea unei asemenea instituții au mai fost elaborate în țara noastră și de Mihail Kogălniceanu. Ion Ionescu de la Brad și alții. Ea a luat ființă sub domnia lui Al. I. Cuza. la 24.XI.1864. cu denumirea de Casa de Depuneri și Consemnațiuni.

P. NEDELCU

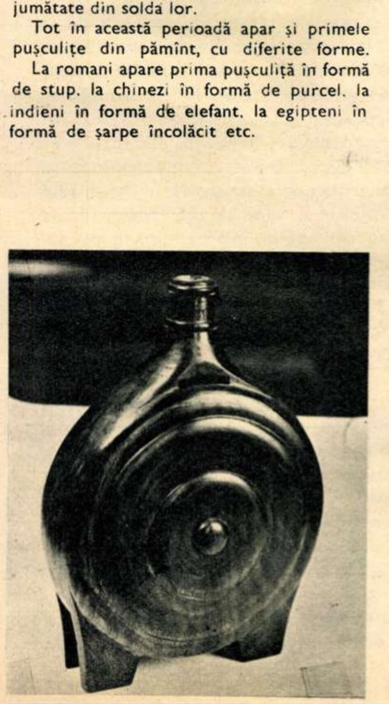

BIOGRAFII CONTEMPORANE

stil

Era o zi limpede de toamnă cînd. întorși de la Aninoasa peste dealuri. am rămas tolăniți în iarba unei buze de rîpă privind de sus Petroșanii plutind într-un abur ușor de lumină. Și atunci. am inventat jocul acela ciudat. plin de imaginație. de a personifica luna preferată a anului. Și i-am vorbit de o fată zglobie. vaporoasă. nebună-nebună. și deci plină de farmec. de o fată bălană. cu ochi albaștri și în ei cu strălucirea unui cer cu miliarde de stele... M-a ascultat și mi-a spus: «Mai. luna iubirilor superficiale. a focului cu ardere rapidă. luna începuturilor. a experiențelor. deci luna făcătoare de amintiri...» A stat puțin pe gînduri și mi-a vorbit apoi zîmbind. dar păstrînd. poate fără voia lui. în voce o notă gravă. despre o femeie cu șolduri rotunde. cu mers legănat. voluptos. o femeie cu sîni plini. cu privire limpede și îndepărtată. cu o ușoară cută în jurul gurii care-i mărea farmecul matur. cu brațele încărcate de tot ce a adunat într-o viață. oferind cu zîmbetul unei lumini calde. pătimașe... L-am ascultat și i-am spus. pe atunci prietenului poet: Toamna. «Da. sau mai corect. luna septembrie». Și el mi-a mai spus niște lucruri foarte inteligente pe care nu le mai țin minte. dar care cred că aduceau. pentru om și viața lui. a bilanț. a rezultat pus dincolo de linia cînd faci adunarea. numai că toate acestea atunci el le-a spus frumos pentru că era poet. Și mi-am adus aminte de clipa de lumină și farmec. de clipa de bilanț. ascultînd-o pe această fată sau această femeie, Dumnezeu știe. povestind.

Am intrat în casa ei cu o fantastică bună dispoziție. plin de amintirile primei noastre tinereți. convins că în fața unei cafele vom avea o seară plăcută vorbind despre noi și despre ceilalți. Pentru că ea era din echipa de băieți și fete care. în '48-'49. formam activul Comitetului U.T.C. al Sectorului II negru A București. O țineam minte pentru că ea ni se părea atunci mai dîrză. mai hotărîtă decît toți. atingînd aproape perfecțiunea în a vorbi cu dinții strînși. a lăsa cuvîntul să se strecoare anevoie și să cadă peste tine cu greutatea marilor adevăruri. era cea care reușise să meargă apăsat. aproape cazon. semn pe vremea aceea a acceptării liber consimțite a unei discipline de fier. și tot ea reușise să repudieze. în comparație cu celelalte fete. cu duritate orice urmă de feminitate. considerată atunci. în naivitatea noastră. ca o manifestare tipic mic burgheză. Și o admirau mai ales fetele. și o invidiau mai ales cele foarte tinere. și foarte tinere erau aproape toate. cu excepția ei. care pe atunci avea aproape 25 de ani. Am intrat în casă și pe șira spinării m-a trecut un fior rece. cu toate că ea zîmbea prietenos. aproape cald. aproape feminin. Avea fața ușor pergamentată. în privire o undă de desperată așteptare. iar în voce durități și tăișuri metalice. Vorbea exaltat. incoerent. sărea de la o idee la alta. de la un fapt la altul... «Îți aduci aminte. stăteam într-o mansardă. singura mobilă — o canapea medicală... Vai ce trist era!... Veniseși la sector plin de noroi. cu un ochi vînăt. vai ce caraghios erai! și ce tînăr! Atunci. mi-am cumpărat o noptieră. uite asta. credeam că-i stil. nu este. Te-au bătut lăptarii din Pantelimon. erai instructor pentru circa U.T.C. de acolo... Și tu ai plecat. parcă la o școală. nu mai țin minte. știu însă că ai plecat cînd mi-am cumpărat comoda aceasta. Nu. nu-i stil. m-am păcălit și cu ea... După aceea. oh. dar cîte n-au mai fost după aceea...» (Și-și roti ochii mîngîind cu privirea tot conglomeratul de lucruri adunate în jurul ei.) «Știi. s-au făcut unele organizări atunci. eu am fost dată funcționară la o administrație financiară. Am primit și locuința asta. Vai ce bucuroasă am fost... Trebuia să o aranjez puțin. nu? într-un fel sau altul trebuia să mă pregătesc. nu-i așa?... Am renunțat la canapea cu durere. dar ce să-i faci dragă. sînt în viață hotărîri pe care trebuie să le iei. oricît de dureros ar fi pentru tine... Și-am cumpărat patul ăsta din talcioc. e stil. sau cel puțin așa mi s-a spus. Înțelegi și tu. pentru o fată care așteaptă... înțelegi doar. e o chestiune fundamentală...». Și mîngîia cu mîna coloanele negre. spiralate. ale patului. iar eu. privindu-l încă o dată. am înțeles de ce m-a luat cu frig cînd am intrat în această cameră. Monstrul ăsta era vinovat. trîntit în mijlocul camerei. cu coloanele lui care sprijineau un acoperiș drapat în catifea neagră. cu draperiile din aceeași catifea adunate și strînse în jurul fiecărui stîlp al catafalcului. pentru că să-l ia naiba dacă era altceva decît un catafalc. M-am scuturat încă o dată de frig și. involuntar. am căutat cu ochii și sfeșnicul pentru lumînări și l-am văzut. sau le-am văzut. pentru că erau două încărcate de arabescuri și cu cîte trei lumînări de spermanțet în fiecare. «Îți plac?». Am îngăimat ceva aprobativ. «Atunci le aprind și sting lumina. să vezi ce frumos...» «Nu. nu. te rog!». Strigătul a fost involuntar. speriat. și parcă acum simțeam în cameră și mirosul acela specific emanat de florile multe și de toate felurile aduse ca un ultim omagiu... «Păcat. ar fi fost frumos. Ce am mai făcut? Cu ce? Cu visurile. cu ideile noastre de atunci? A, dragă. s-au întîmplat atît de multe... Vezi. sfeșnicele care spui că-ți plac atît de mult le-am cumpărat mai tîrziu. mai înainte am cumpărat comoda pe care stau. Nu. nu e stil nici ea. nici vasul acela mic chinezesc nu-i original. cum l-am crezut... Cum? Ce spui? Cu proiectele? Care proiecte. dragă? că după ce-am luat vasul nu mai voiam altceva decît o sufragerie stil și am luat masa asta cu șase scaune... Nu. nu-l căuta pe al șaselea. n-a avut loc și l-am pus sus pe șifonier. Nu. nu-i stil. ca să vezi. dragă. și de data asta m-am păcălit. Pendula? A. ea este veche. Nu. nu merge. nu a mers nici cînd am cumpărat-o. cred că nu a mers niciodată. dar nu-i așa că-i drăguță? Ți se pare mare, butucănoasă? Nu. greșești. Are ceva masculin în ea. ar face o notă foarte plăcută cu un bărbat voinic. cu mușchi puternici... Dar la urma urmei poate să nu fie nici chiar așa voinic. poate să fie și mai slăbuț. mai mărunțel. sigur. să nu aibă cocoașă. să-i lipsească un picior... dar chiar dacă are o cocoașă și-i lipsește un picior... Știi. eu m-am gîndit bine la lucrul acesta și am ajuns la concluzia că bărbații care au cocoașă sau nu au un picior. au stil. sînt mai hotărîți. sînt mai masculini... La urma urmei ce importanță are cum este... Dar ce-i cu tine. ți-e cald. de ce ai transpirat. de ce dai din picioare. te strîng pantofii? Scoate-i. Te rog, dragă. fă-mi plăcerea asta. scoate pantofii și pune papucii aceștia. sînt noi. Cînd i-am cumpărat? Acum patru. ba nu. cinci ani. Nu. nu i-a încălțat nimeni. Te rog pune-i în picioare. Te grăbești? De ce? Stai să fac măcar o cafea. Am un serviciu teribil. L-am cumpărat de la o fostă moșiereasă. Credeam că-i stil. dar nu e. Am luat și vase de bucătărie. Stai. de ce pleci... Mai am atîtea să-ți spun. Uite. cearșafuri de pat. de plapumă. fețe de pernă... Da. au și monogramă. da. o singură literă. cealaltă știi... Pijamale bărbătești sînt dragă. de ce te uiți așa. Multe? Am luat toate măsurile și culorile... Și fotoliile... Nu. nu sînt stil... Am luat și lucruri mai intime pentru el... Nu dragă. nu te speria. nu ți le arăt. sînt doar intime. se poate... Am și dantele. lingurițe. macrameuri... Nu fugi pe scară. fii atent cum cobori. la doi este o treaptă ruptă. să nu cazi. fii te rog atent. Mă auzi? Vreau să te rog ceva... Un halat de baie. din pachet. bărbătesc. este singurul lucru care mai lipsește. dar te rog. dragă. să fie...»

Și n-am mai auzit-o pentru că eram în stradă. în burnița ușoară de afară și îmi venea să mă dezbrac. să rămîn gol pușcă și să las ploaia să mă spele de o mîzgă pe care o simțeam. lipicioasă. pe sub cămașă. Și mergeam pe stradă și-mi spuneam cu voce tare că-i absurd, și oamenii întorceau capul după mine și eu îmi spuneam că-i absurd. absurd. îngrozitor de absurd...

Petru ISPAS

spectacol pe glob

Maestrul necontestat al pantomimei, Marcel Marceau, a dat o serie de recitaluri la Théâtre de la Musique din Paris. Printr-o gestică mereu simplificată, care tinde spre o aprofundare și îmbogățire spirituală a interpretării, Marcel Marceau reușește să înmănuncheze din ce în ce mai mult mimul cu arta dramatică.

Chichester Theatre din Londra aduce pe scenă în această stagiune drama lui Shakespeare «Antoniu și Cleopatra». Este remarcabilă realizarea actorilor Margaret Leighton și John Clements (în fotografie), care — păstrînd viziunea shakespeariană — dau o tentă contemporană de înaltă finețe interpretativă rolurilor mereu actuale ale celor doi îndrăgostiți.

La 4 decembrie va avea loc la Théâtre de France gala anuală organizată de UNICEF. Un mare spectacol de muzică clasică la care își vor da concursul Igor Markevitch, Lorin Maazel, Peter Ustinov, Mario del Monaco (în fotografie), Colette Boky, Miroslav Cangalovic ș.a.

Despre «Bufnița și pisicuța» a dramaturgului nord-american Bill Manhoff, un cronicar italian afirma că e doar o tipică producție de export «made in U.S.A.», ceva între Pigmalion și comedia bufă. Totuși, în actuala stagiune milaneză piesa a fost reînscrisă pe afiș, căci doi interpreți îi dau consistență și umor: Walter Chiari și Alida Chelli (în fotografie).

cronică satirică

de Teodor MAZILU

ȘTII CINE SÎNT EU?

— Știi cine sînt eu?

Pesemne ați auzit cu toții această frază. E o frază celebră, intrată în antologie. O formulă aproape magică. O asemenea frază o auzim cu toții de cîteva ori pe zi.

Cel care o rostește e totdeauna un individ plin de importanță. E atît de plin, încît această importanță i se revarsă parcă în jurul lui.

Tu îți vezi liniștit de treabă. El are impresia că în autobuz l-ai bruscat puțin. Atunci vezi că popîndăul de lîngă tine crește, crește și se transformă într-un dulău. Și îți flutură deasupra capului fraza aceea magnifică, amenințătoare ca o sabie:

— Știi cine sînt eu?

Cu această frază e convins că te-a pus la pămînt, ca o lovitură de sabie bine calculată.

Tu, bineînțeles, nu știi. De unde să știi biografiile tuturor oamenilor care circulă în autobuz. Dai din umeri respectuos și ispășit.

Altă dată — în fața unei case de bilete — individul care duhnește de importanță de la o poștă, așa cum alții duhnesc a băutură, ți-o ia înainte, convins că el se bucură de o jurisprudență specială. Tu încerci un palid protest. El devine din nou măreț și te sfidează:

— Știi cine sînt eu?

Nu știi, de unde să știi. E convins că el are un regim special, că lui totul i se poate permite. Cum de-a ajuns la concluzia asta, e greu de precizat. Dar categoria asta de indivizi importanți e destul de numeroasă, în fiecare zi cunoaștem cîte un asemenea exemplar.

Odată, tot în fața unei case de bilete, cam ăsta e locul unde își demonstrează ei superioritatea, s-au întîlnit față în față doi asemenea barosani.

— Știi cine sînt eu?

— Da... știu cine ești...

A rămas îngrozit. Parcă l-ar fi lovit careva drept în creștetul capului. Îngrozit de ideea că cineva «știe cine e el», a devenit modest și a plecat în grabă, ca un cîine plouat...

Așa că, nu vă mai intimidați. Dacă cineva vă întreabă plin de măreție:

— Știi cine sînt eu?

Răspundeți calm:

— Da. Știu cine ești...

Și în clipa asta persoana importantă se dezumflă ca un balon de săpun.

literare

de Valeriu CRISTEA

Boris PILNIAK:

ANUL GOL

Romanul — oglindă plimbată de-a lungul unui drum, spunea Stendhal: în ea se reflectă deopotrivă băltoacele și azurul răsturnat în noroi. În «Anul gol», roman revoluționar despre revoluție, oglinda e în țăndări. Autorul strînge în pumn numai cioburi și fiecare dintre ele răsfrînge înnebunitor, în zeci și sute de imagini, aceeași realitate covîrșitoare, dislocată fantastic, în plină mișcare de restructurare. Replică promptă la evenimente (data consemnată pe ultima filă: 25 dec. st. vechi, 1920), cartea lui Boris Pilniak pare scrisă în șa, într-un tempo de cavalcadă. Textul nu e redactat, ci aruncat pe hîrtie, pana aleargă spasmodic, impetuos: revoluția trebuie prinsă din urmă, trăită intens, integral. Liniștea epică, seninătatea olimpiană, continuitatea, au dispărut: episoadele nu mai sînt ample ca actele unei piese de teatru, ci scurte și rapide ca niște secvențe cinematografice, personajele nu mai reprezintă legături statornice, cultivate cu grijă de autor, ci cunoștințe întîmplătoare, de moment, de care te desparți imediat și pe care în cel mai bun caz le reîntîlnești în treacăt. Unitatea de loc își contemplă aici dezastrul: scena e turnantă, rotindu-se amețitor. De asemenea, unitatea de acțiune e inexistentă într-o lume în care cei mai mulți trăiesc după cum îi taie capul și doar bolșevicii încearcă să organizeze viața nouă. Doar unitatea de timp e respectată cu sfințenie, căci timpul e al Revoluției. Mișcarea acestei proze, în care onomatopeele vijeliei abundă, e în vîrtej, și toate repetițiile stilistice, revenirile de locuri sau reapariția unor personaje converg spre sentimentul unui roman ciclon, ridicînd o pulbere de episoade, măturînd suprafețele, vînturînd ca pleava sufletele oamenilor. Niciodată o operă aparținînd genului proteic nu și-a meritat mai mult numele. Și niciodată un autor n-a semănat mai bine cu Proteu. Alunecos, derutant, Boris Pilniak rămîne de nedefinit în mijlocul talentelor sale diverse și nu o dată contradictorii. Textul este cînd un scenariu sec, pur indicativ, cînd o descripție șiroind de culori. Reprezentările de o mare intensitate a concretului alternează cu ample pasaje poematice și acestea din urmă cu un fel de poem telegrafic, specific autorului: «Rusia. Revoluția. Țipă bufnițele; țipătul lor de bucurie are o rezonanță lugubră pentru om. Amurg. Toamnă». Crîmpeie de proză obiectivă se învecinează cu intervenția direct în text, pateticul cu ironia, notația crudă, de brutală sinceritate naturalistă, cu evocarea suavă. De la apusul maiestuos al soarelui de stepă și de la zăpada curată pînă la vagoanele «pline de oameni» și la oamenii «plini de păduchi» — totul este înregistrat fără crispare, fără reticențe, cu un fel de seninătate deznădăjduită. Căci «Anul gol» marchează în mai mare măsură — după cum arată Al. Sever, prefațatorul ediției românești — sfîrșitul unei lumi, al unei societăți, al unor clase, decît apariția noilor structuri. Și totuși prin caleidoscopul apocaliptic al cărții se pot vedea primele, timidele germinații ale noului. Apropiindu-se de noi pentru o clipă — pasiunea naturii ne amintește de Sadoveanu, sacadarea și ritmul narațiunii, de Zaharia Stancu — Boris Pilniak se îndepărtează iarăși, retrăgîndu-se enigmatic în originalitatea sa impenetrabilă.

Temele cărții, structurată în tripticuri, alcătuiesc ele însele un triptic: revoluția e una dintre ele, predominantă. Celelalte două sînt natura și trecutul. Acest cîntăreț al timpului său este și un mare evocator al anotimpurilor, al muncilor legate de ele. În tînărul scriitor dormitează un Hesiod încărunțit de vreme. De asemenea, clocotul revoluției răscolește și aduce la suprafață sedimentul unei Rusii străvechi, folclorice: obiceiuri, rituri, credințe defilează prin fața ochilor noștri. Privirea lui Boris Pilniak cuprinde tot, orizont și falie, prezent și trecut.

Prin poezia frustă a naturii și a instinctelor, acest scriitor atît de modern în tehnica sa este un primitiv, un, păstrînd proporțiile, Homer al unui alt început de lume.

sport

de Emanuel VALERIU

VARIANTĂ INACCEPTABILĂ

Lumea întreagă se specializează, profesiunile și ramurile științei se diversifică tot mai net, apar unele noi, o dată cu acest fenomen, dar în același timp întrepătrunderea dintre ele se face mai des simțită, mai necesară. E ca și cum ai avea în față o scară din trepte unice, unite prin însăși nevăzuta direcție ascendentă pe care — dacă nu practic — cel puțin mental trebuie s-o parcurgi pentru a înainta, realmente, spre înălțimi. Nu voi înșirui aici nici măcar cîteva exemple, ci mă voi mulțumi să constat că nici sportul, atît de complex în tehnica și specificul propriu fiecărei ramuri a sa, nu constituie o excepție. Fenomen social bine conturat, el își are o suprafață strict delimitată de acțiune, fiind prin urmare specializat pînă la amănunt (categorii de greutate la box, lupte, haltere, arme de tir și arme albe, unelte de vîslit și stiluri de înot, probe de velodrom și de șosea, la ciclism, diverse clase și tipuri, la disciplinele cu motor, particularități pînă și la gimnastică sau hipism) sportul suferă (de cele mai multe ori în beneficiu) interferențe cu alte domenii omenești de manifestare, din care nu lipsesc nici cele concrete, nici cele abstracte.

Pentru azi îmi reține atenția doar una: statistica. O cale ușoară, elementară, un subiect gras de exploatare, va zice cititorul grăbit și avizat, suspectîndu-l bineînțeles pe cronicar de o superficialitate care nu-i este străină, într-adevăr, adeseori. Dar nu de această dată, pentru că nu voi invoca știința ordonării cifrelor în raporturi și proporții pentru a vă dovedi cine știe ce competență ori cine știe ce adevăr uzat prin... uzanță. Nu voi cita nici o performanță atletică și nici un argument statistic, nu voi compara ceva cu altceva. Mă voi referi, spre a n-o mai lungi, la fotbal. Dar nu cu apeluri la rezultate trecute, la indicatori de vîrstă sau frecvențe de șuturi pe poartă, la eficacități irosite ori realizate. Nu mă voi sprijini pe statistică deci, ca pe un argument practic, ci voi încerca s-o combat în ceea ce are ea mai frumos și util, în logica ei. Îndrăzneală sau risc? Inconștiență sau neîncredere? Lipsă de informație ori numai calambur? Judecați-mă dumneavoastră.

Draga noastră statistică arată, întocmai cum o face atunci cînd se referă la demografie sau nivel de trai, la bunuri materiale și chiar imateriale, că mîine, în meciul de fotbal cu Grecia, echipei noastre îi va fi suficient un meci nul!

Să-mi fie îngăduit un protest vehement. Să-mi fie iertată nesocotirea (deliberată) a calculelor, respingerea judecății de oțel și gheață a bunei și dragei noastre statistici. Am citit, și știm pe dinafară, că în grupa cea mai agitată a preliminariilor C.M. de fotbal, cea care se va încheia (sper) mîine la București cu calificarea formației noastre reprezentative, căreia îi este necesar un singur punct — obținut prin orice rezultat de egalitate — spre a păstra un avans decisiv asupra Greciei și a ajunge, în primăvară, la Mexic. Știu că acel unic punct, reprezentînd doar 50% din volumul total a ceea ce se cheamă victorie, este calculat ca și realizat, într-o proporție tot de 50%, de avantajul propriului teren și că, punînd în prezență cifrele respective, se poate conchide că ai noștri au de jucat și de obținut doar 25 de procente pentru a-și realiza șansa, în timp ce adversarii lor vor trebui să se zbată pentru restul de 75 de procente. E clar? Vai, cît de tristă mi se pare — de data asta — numita evidență a cifrelor, cît de inumanizată devine buna, draga și înțeleapta noastră statistică, atît de viguroasă și invulnerabilă ori de cîte ori este adusă în scenă!

De ce atîtea îndoieli opuse atîtor argumente? Pentru că, dacă ar fi să acceptăm mîine statistica, ar trebui să trimitem în teren doar cele 11 tricouri tricolore, fără titularii lor, așteptînd ca ele singure să realizeze acel sfert de procente necesar calificării. Arbitrul ar urma să consemneze, în modul cel mai formal cu putință, raportul dat de calculul prealabil, iar grecii să se mulțumească cu destinul ce le-a fost predestinat de știința cu putere de oțel și temperatură de gheață a scumpei noastre statistici.

Dar știu că nu va fi așa, că faptele încă nedeclanșate la această oră închid în ele puteri ce scapă însăși capacității de prevedere a statisticii!

Știu asta tot atît de bine pe cît știu că unu și cu unu fac doi, și totuși resping de data aceasta statistica, pentru că ea îmi apare mecanică, de o răceală respingînd viața, insensibilă la mediul pe care-l tratează, incapabilă să cuprindă scînteia ce ar putea dezlănțui incendiul mistuitor.

Fotbalul se joacă timp de 90 de minute și fiecare dintre cele 90 de particule ce-l compun poate fi decisivă, de la cea dintîi, pînă la cea din urmă. Golul fatal poate veni și-n ultima secundă, stricînd balanța echilibrată a logicii printr-un simplu artificiu al hazardului, ce nu se împacă cu rigurozitatea statistică. Fotbalul este un joc și de aceea el reprezintă, chiar și pentru austera lume a cifrelor, un dans al incertitudinii.

Ce-i oare mai propriu jocului decît instabilitatea? Poate fi pusă în fața talerului pe care scrie victorie și Mexic, statistica? Eu unul nu cred, și de aceea îi rog de aci, din colțul meu de plumb, topit la întreaga căldură a cititorilor mei, pentru a deveni tipar, pe toți cei 11 români care vor juca mîine să uite sau să ignoreze total statistica, buna și draga noastră învățătoare, atoateștiutoare. Le-o voi prezenta, pentru scuze, după cele 90 de minute ale meciului cu grecii și-i voi lăsa să împletească, împreună, frînghia logică de posibilități și probabilități pe care vor pendula, la anul, din Europa pînă în Mexic. E cineva contra?

---

economice

de Ilie ZAHARIA

PREMIUL NOBEL PENTRU ECONOMIE

Cuprins de remușcări, bătrînul Alfred Nobel, inventatorul dinamitei, n-a aruncat în aer averea obținută de pe urma fabricării acestui mijloc de distrugere, ci a sortit-o premierii anuale a acelora care și-au cîștigat merite deosebite în lupta pentru pace, în descoperiri fundamentale în medicină, fizică și chimie și acelora care prin scrierile lor au îmbogățit patrimoniul culturii universale. Marele om de afaceri nu s-a gîndit să răsplătească și pe cei care fac să progreseze știința economică. Pe vremea lui — în secolul trecut — numai socialiștii marxiști trăgeau concluzii practice din teoria economică. Conducerea, la nivel macro și microeconomic, era o artă, nu o știință.

Începînd cu anul acesta, academia suedeză, care execută testamentul lui Nobel, a hotărît să decerneze premii și pentru economie. E o recunoaștere a însemnătății **științei** economice, însemnătate nu mai mică decît a celorlalte științe ale naturii pentru întreaga dezvoltare socială.

Cine și pentru ce realizări au fost laureați în acest an cu Premiul Nobel pentru economie?

Ragnar Frisch, norvegian, și Ian Tinbergen, olandez, sînt doi dintre marii economiști ai vremii noastre care au promovat aplicarea metodelor de analiză matematică și statistică în economie. Prin aceasta, prin cuantificarea unor fenomene și procese economice, a devenit posibil un mare progres nu numai în **cunoașterea,** ci și în luarea unor decizii concrete, judicioase, **științifice,** atît la nivel de întreprindere cît și la nivelul economiei naționale. Ragnar Frisch, profesor la Universitatea din Oslo, conducătorul revistei **Econometrica** timp de 22 de ani, este chiar creatorul termenului de **econometrie,** care și-a cîștigat drept de cetate în știința economică modernă. În ce privește conținutul acestei discipline, nici adepții ei n-au căzut de acord asupra unei definiții riguroase. O butadă spune că este **«știința constituită din toate articolele apărute în Econometrica».** În orice caz, Ragnar Frisch o considera încă în 1950 ca un instrument cu ajutorul căruia pot fi stabilite diferite procedee de politică economică într-o țară dată și la un moment dat.

Ian Tinbergen, profesor de planificare la Universitatea din Rotterdam, statistician, econometrist, președintele Comitetului de planificare a dezvoltării de pe lîngă Organizația Națiunilor Unite, consultant al Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare, al multor guverne (Indonezia, Pakistan, Turcia, Egipt, Venezuela etc.), a devenit o autoritate în lumea economiștilor în special după 1950, cînd a apărut cartea sa **Econometria.** Ultima lui lucrare, **Planificarea,** marchează predilecția și preocuparea sa deosebită pentru «lumea a treia», pentru țările slab dezvoltate.

Costin Murgescu făcea în **Viața economică** observația că ambii laureați ai Premiului Nobel pentru economie au o formație de bază străină acestei discipline. Ragnar Frisch este doctor în filozofie, iar Ian Tinbergen, doctor în fizică. Aș mai adăuga că două din cele trei «Nobel» din acest an pentru medicină au fost atribuite unor fizicieni care s-au «profilat» ulterior spre genetică moleculară, în domeniul căreia și-au obținut laurii. Cred că puntea de legătură a acestor discipline a fost tot **matematica.** Pînă la urmă poate că membrii Academiei regale de științe a Suediei mai constituie un Premiu Nobel...

P.S. *Pentru cititorii* Flacării *care se interesează de viața personală a celebrităților, pot adăuga un amănunt pitoresc: Ian Tinbergen are pasiunea de a conduce tramvaie. Aproape toți vatmanii din Haga îl cunosc. N-are automobil, dar pedalează bine pe bicicletă. Ragnar Frisch are alt «hobby»: albinăritul. În acest domeniu a și făcut descoperiri importante de statistică genetică.*

---

dialog cu cititorii

de H. DONA

Considerăm drept un semn de prețuire din partea cititorilor faptul că unii dintre aceștia ne trimit, pentru a ne exprima părerea, fel de fel de studii și eseuri. Această încredere ne măgulește și ne onorează, deși sîntem conștienți de faptul că nu posedăm totdeauna competența necesară pentru a răspunde așa cum se cuvine așteptărilor stimaților noștri corespondenți.

Cititorul *V. Moșneag* din Bacău ne trimite, astfel, vreo 12 pagini de considerații etico-estetice, a căror finalitate — trebuie s-o recunoaștem — nu ne este suficient de clară. Printre alte sentințe am întîlnit și una față de care nu putem să nu ridicăm obiecții. Scrie tov. V. Moșneag, bizuindu-se — spune dumneasa — pe învățămintele istoriei, că «dacă un artist poate produce liber și neîngrădit de nimic, nesupus vreunei opreliști sau vreunei influențe, atunci el va crea opere nemuritoare». Din păcate, lucrurile nu sînt chiar atît de simple și nici rețeta «operelor nemuritoare» nu e chiar atît de la îndemînă. După cît se pare, pe lîngă libertate absolută, creatorul mai are nevoie și de talent. Altfel, operele nemuritoare riscă să se cam lase așteptate. Ni se pare că pe undeva corespondentul nostru face confuzie între libertatea creatoare a artistului, fidel sieși și artei sale, libertate într-adevăr indispensabilă, și absența oricărei influențe sau a oricărei comenzi sociale. Formula artistului care cîntă liber ca păsările cerului, lansată de Goethe într-o baladă celebră, a căpătat răspîndire abia o dată cu romantismul. Secole și milenii artiștii nu s-au considerat decît executanți ai unei comenzi sociale (chiar în înțelesul cel mai direct și mai concret al acestui termen). Marile genii ale Renașterii (ca să nu luăm exemple mai vechi), un Leonardo, un Michelangelo, un Rafael, un Tiziano și, după ei, un Rembrandt sau un Rubens, n-au pictat pe baza unei inspirații «libere», ci numai pe bază de comenzi precise (comenzi care uneori înglobau și tematica, și dimensiunile tabloului, și dispoziția personajelor, și multe, multe alte detalii). Ceea ce n-a împiedicat operele lor să fie cu adevărat nemuritoare. Dar oare Bach sau Mozart au compus vreo lucrare care să nu fi fost «comandată»? Exemplele s-ar putea, desigur, înmulți și extinde asupra tuturor artelor. Aceasta ca să nu mai vorbim de formele indirecte și subtile, prin care artiștii, toți artiștii veritabili, răspund cerințelor profunde ale societății în mijlocul căreia trăiesc și pentru care creează.

Cred că ne-am situa în aceeași ordine de idei, răspunzînd cititorului *Liviu Stamate* din București — care ne chestionează asupra tendințelor principale în tematica muzicii ușoare occidentale — că fenomenul care atrage în primul rînd atenția observatorilor este *politizarea* tot mai accentuată a acestei tematici. Ați aflat, probabil, de recentul recital dat în Anglia de cîntărețul american Bob Dylan, la care au luat parte peste 150 000 tineri entuziaști. Ce a adus gloria lui Dylan, ce a făcut din el «idolul» nr. 1 al cîntecului american? În cîntecele lui nu e vorba de suspine sub clar de lună și de turturele care ciripesc cioc în cioc, ci de Vietnam, de discriminarea rasială, de lupta tineretului, de mizeria cartierelor sărace. Accentele politice, sociale, sînt tot mai pregnante și în cîntecele Joanei Baez, ale componenților formației Rolling Stones, ale lui Hugues Aufray și ale multor, multor altora. Cum spunea chiar Johnny Hallyday, după evenimentele din mai 1968 din Franța (marea mișcare protestatară a studenților și muncitorilor), «nu se mai poate cînta ca înainte». În cîntece sînt tot mai prezente și evenimentele politice propriu-zise, și problemele vitale ale oamenilor contemporani (și în special ale tinerilor). Nu discutăm aici justețea pozițiilor și soluțiilor promovate; esențială este această participare frenetică la contemporaneitate, această ancorare pasionată în politic. Să mai adăugăm că încercăm adesea o părere de rău în fața caracterului derizoriu, vetust în fond, al multora dintre cîntecele lansate de interpreții noștri, cîntece care, cum spunea Yves Montand (alt cîntăreț politic!), nu știu decît să decline «cuore, amore, fiore»? Dar pe dumneavoastră nu vă interesează, bineînțeles, părerile noastre personale...

Cititoarei *Silvia Huluna* din Rădăuți, care ar vrea să vadă reapărînd în paginile noastre de film fișele filmografice, ca și multor altor cititori care și-au exprimat dorințe asemănătoare le răspundem că — așa cum se și vede din acest număr — publicăm, cu continuare, un scurt dicționar biografic despre personalitățile cinematografice. Dar despre aceasta, mai pe larg, în paginile respective.

Tuturor celor care s-au interesat de Almanahul Flacăra pe 1970 le comunicăm că nu mai au mult de așteptat. Foarte curînd vom publica toate amănuntele necesare.

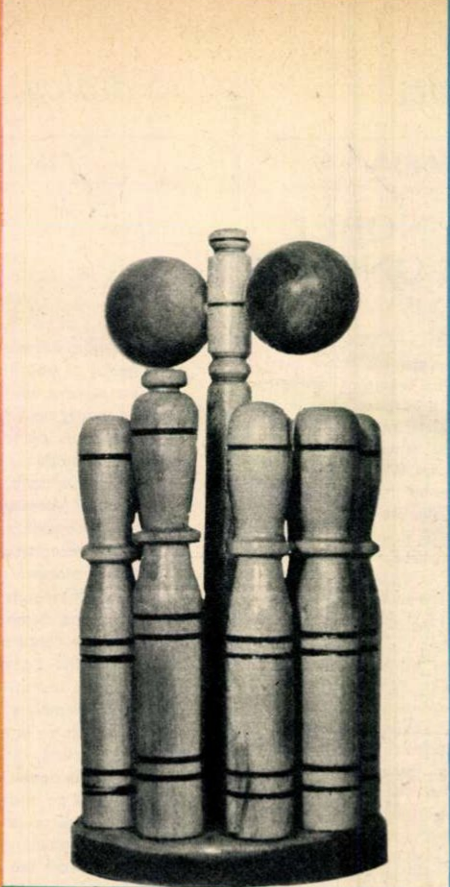

DE CINCI ORI FRUNTAȘ

Nouăsprezece ani de existență a împlinit
cooperativa de producție UNIREA INVALIZILOR
din Satu Mare.
Dar cine și cum ar mai putea face vreo comparație
între ce era această unitate economică în 1950
și ce este ea astăzi?
Poate să chemăm cîteva cifre în ajutor!
Cînd se constituia, în 1950, cooperativa număra 50 de membri.
Azi are 444.
Fondul subscris în 1950: lei 6 000...
Fondul social în 1969 este de 400 000 de lei.
În trei zile ale anului în curs se realizează
întreaga producție a anului 1950,
iar beneficiul anului trecut s-a ridicat
la peste trei milioane șapte sute mii lei.
De la două ramuri de activitate (pantofărie-lenjerie) în 1950,
munca cooperatorilor se desfășoară acum în 20 de activități,
iar producția de mică serie cuprinde circa 150 de sortimente.
Poate că nu este lipsit de semnificație
nici faptul că unele produse ale modestei întreprinderi sătmărene
(jocuri de popice, abace, jucării etc.) se exportă
în Anglia, Austria, Islanda, Norvegia, Olanda,
Danemarca, Suedia, S.U.A.
Nu este de mirare, după toate astea, că din 1961
și pînă în prezent cooperativa «Unirea invalizilor»
din Satu Mare a fost declarată o dată fruntașă pe țară (1964)
și de patru ori fruntașă pe uniune.

COOP. »UNIREA ÎNVALIZILOR«

SATU-MARE

Str. Depozitelor 19

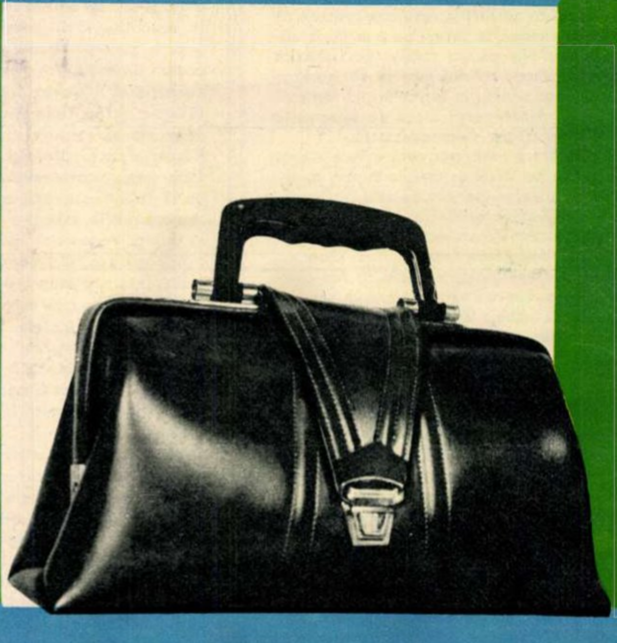

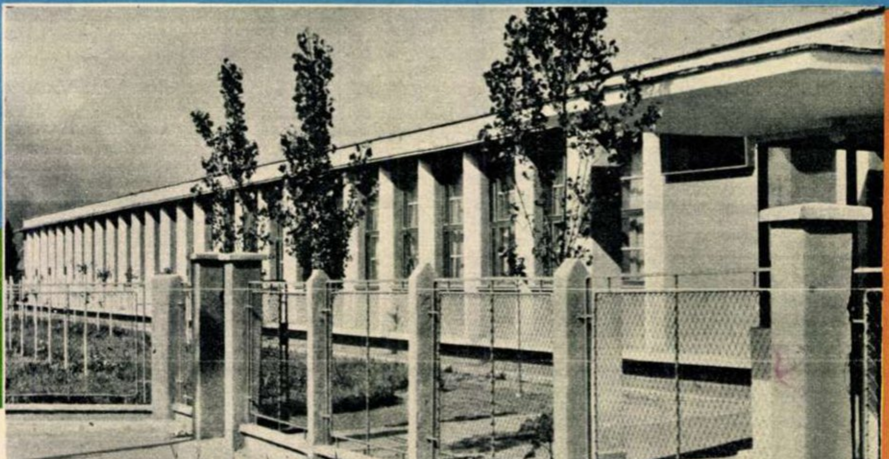

PUBLICITATE

între reacție și efect

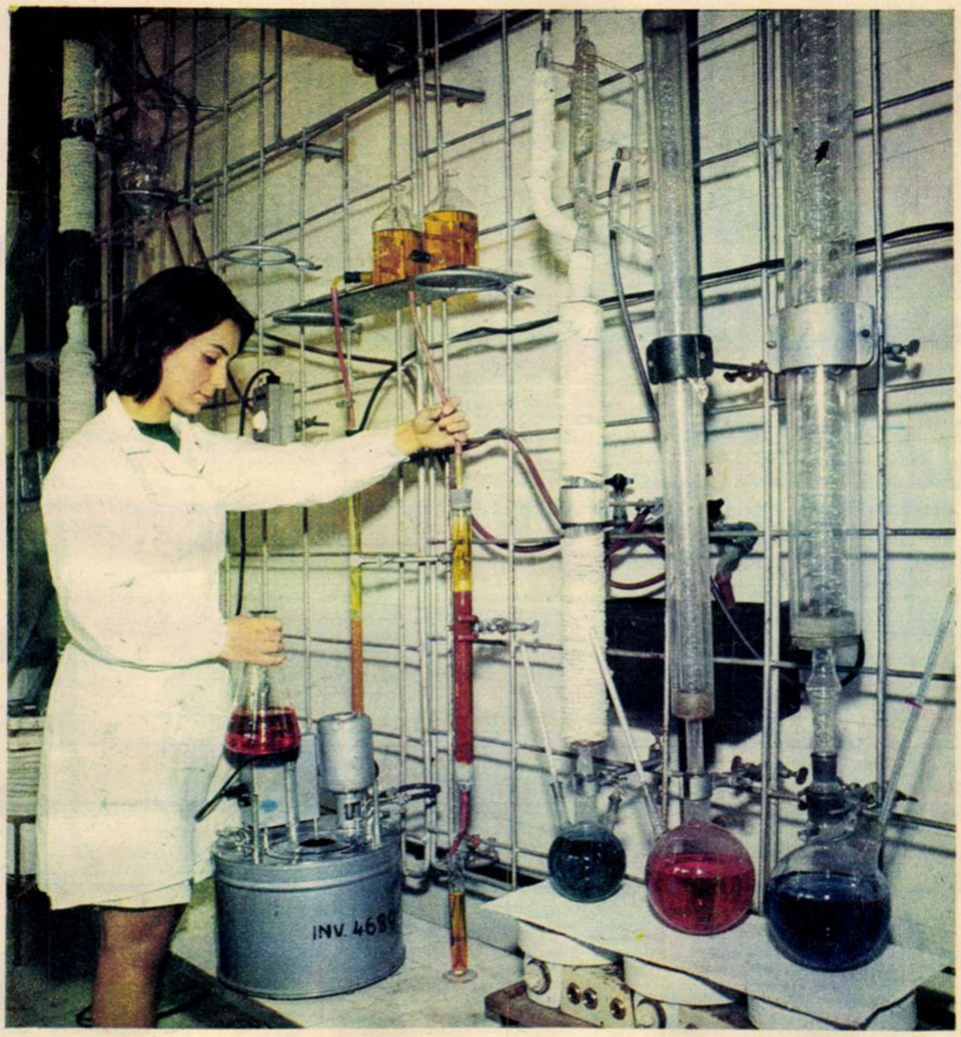

Fabrica de produse chimice REACTIVUL este cotată ca unul dintre principalele obiective ale industriei chimice românești, fiind unica întreprindere din țară profilată pe producerea de reactivi organici și anorganici, solvenți, indicatori.

Cînd am vrut să cunosc produsele realizate aici, am răsfoit cele 13 pagini ale nomenclatorului acestora. În dreptul ultimului — tiosulfatul de sodiu — am citit cifra 523. Evident, este dificil, dacă nu imposibil, să faci cunoscuți, în acest cadru, 523 de produși chimici. Citînd alcoolul etilic și metilic, cloroformul, tetraclorura de carbon, acetona, am enumerat doar o parte din grupa solvenților organici — produse destinate dizolvării diverselor substanțe care urmează a se obține în laboratoarele de cercetări industriale.

— Știți ce legătură este între REACTIVUL-București și... Congo?

Firesc ar fi fost ca eu să fi pus prima întrebare. Iată însă că, de astă dată, directorul fabricii, farmacistul Ladislau Lakatos, este cel care îmi oferă posibilitatea unui răspuns.

— Probabil că produsele dv. sînt exportate în această țară.

— Nu numai atît. «Roșul de Congo» este denumit produsul care, alături de aluminonă sau silicagel cu indicator, reprezintă indicatorul de culoare al diferitelor reacții chimice.

Diversitatea domeniilor de utilizare a sortimentelor fabricii REACTIVUL cuprinde și ramura farmaceutică. Sărurile colorate sau cele albe, cum ar fi cele de cobalt, mangan, zinc, calciu, crom, sodiu, bismut, sînt destinate industriei farmaceutice pentru prepararea diverselor medicamente. Dacă amintim că tot la REACTIVUL se obțin și solvenți pentru spectroscopie și cromatografie, reactivi analitici speciali (reactivul Nessler, de exemplu, este utilizat în determinarea sărurilor de amoniu sau alcool metilic absolut), soluții titrate de acid acetic, clorhidric, azotic, oxalic, bicromat de potasiu, clorură de sodiu, iod și titrofixurile — utilizate în determinări volumetrice — putem afirma că puține la număr sînt sectoarele industriale din țară care să nu solicite produsele acestei fabrici.

— Convinși fiind că emblema fabricii bucureștene e cunoscută și pe piața externă, ce putem înregistra la capitolul export?

La întrebare, răspunde inginerul șef al fabricii, Ion Perianu:

— Aproape un sfert din întreaga producție trece granițele a peste 10 țări. Peste puțin timp vom exporta și cîteva din produsele pe care în prezent le importăm. Și pentru că tot am abordat capitolul proiecte, aș vrea să fac cunoscut că se află în fază incipientă asimilarea unor produse ca: cupferonă, fosfat monopotasic, hidroxid de sodiu reactiv. Paralel cu aceasta, dorim să îmbunătățim continuu parametrii calitativi ai tuturor produselor noastre, pentru a deveni competitive pe piața externă.

Printre ultimele realizări ale colectivului se înregistrează elaborarea unei metode originale de obținere a sulfitului de sodiu stabilizat. Prin folosirea unui stabilizator (metolul) și modificarea procesului tehnologic, în sensul eliminării unor operații suplimentare, s-a reușit să se obțină un produs calitativ superior. Reducîndu-se în același timp consumul de materii prime și manopera, s-a realizat o economie post-calculată de aproape 55 000 lei.

Alăturîndu-se celorlalte, sulfitul de sodiu stabilizat vine să completeze «cartea de vizită» a produselor fabricii REACTIVUL.

Text: Emil CIULEI
Foto: S. STEINER

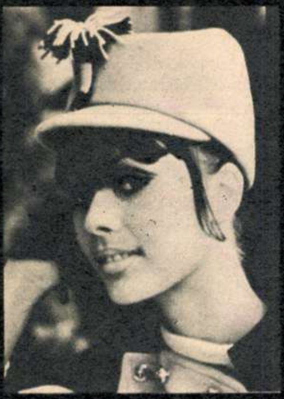

PRIVIȚI!

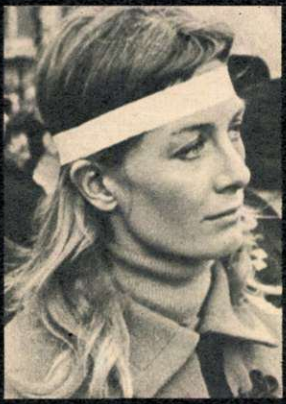

GHICIȚI!
CÎȘTIGAȚI!

CONCURS – SERIAL
ORGANIZAT DE „FLACĂRA“
UN TEST DE PERSPICACITATE PENTRU TOȚI

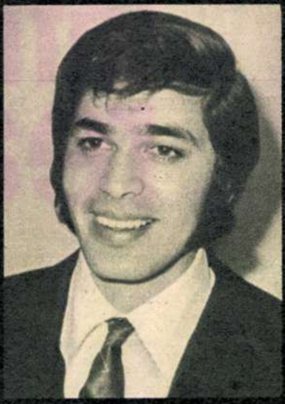

?

Cine sînt?

Pentru fiecare fotografie, un răspuns exact.

5 răspunsuri exacte, un cîștigător.

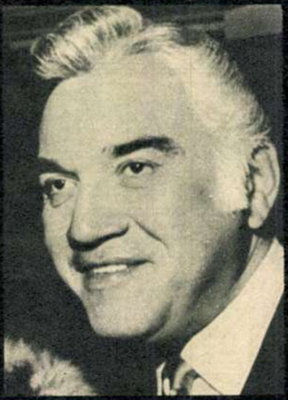

Concursul-serial este deschis pînă la 20 noiembrie 1969.

În numărul de față au fost înlocuite acele fotografii care au primit răspunsuri exacte.

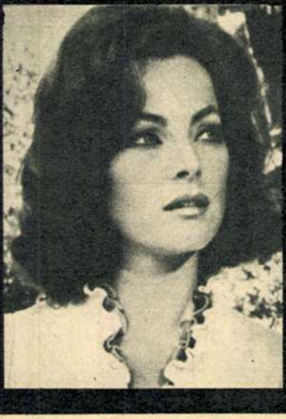

Semnul de întrebare va dispărea o dată cu dezlegarea «misterului».

F varietăți

UMOR de Eugen TARU

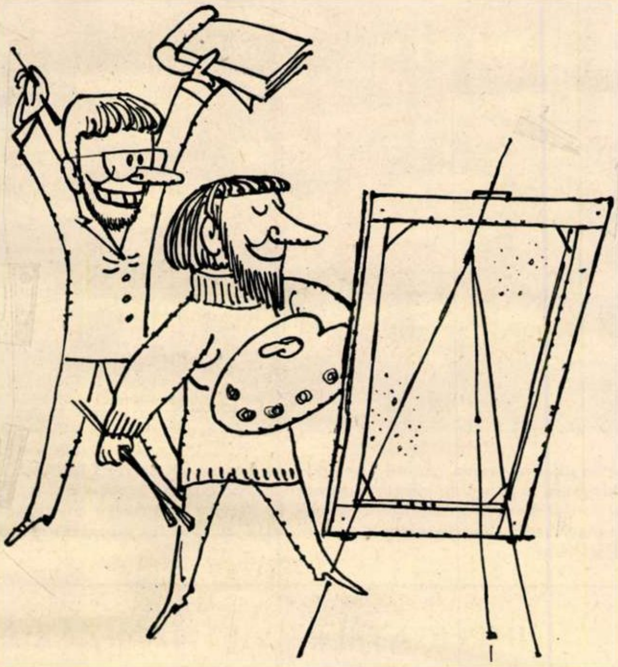

— Cîtă noutate, maestre! Așa ceva nu s-a mai făcut dinainte de război!

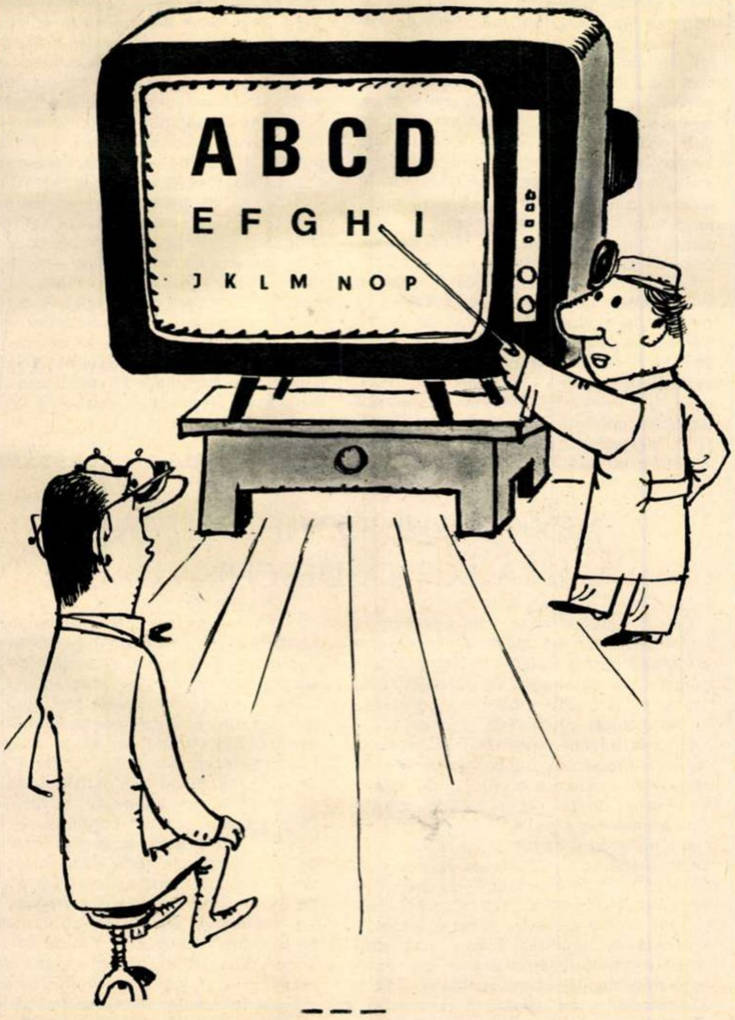

GARDEROBA

1 Z	2 V	3 O	4 N	5 ■	6 S	7 C	8 R	9 I	10 M	11 E	12 R
2 I	A	S	O	N	■	H	A	L	A	T	E
3 A	T	■	D	O	M	I	N	O	■	E	V
4 R	E	A	■	R	E	M	I	T	E	R	E
5 ■	L	U	P	■	S	O	T	■	V	I	R
6 V	I	T	E	L	■	N	■	L	A	C	■
7 I	N	O	T	A	T	O	R	I	■	A	B
8 N	A	M	E	T	I	■	A	P	A	■	A
9 I	■	D	O	I	N	Ă	■	S	U	R	I
10 L	O	B	I	■	U	R	Z	I	T	O	R
11 I	R	I	T	A	T	A	■	T	O	B	A
12 N	E	L	E	G	A	T	A	■	R	A	M

ORIZONTAL: 1) Veste... pe dedesubt — Îmbrăcat în alb și poartă mască. 2) Vechi amator de fire textile de aur — Costum de laborator (pl.). 3) Cută! — Costum de bal — Ceva de epocă! 4) Haină — Schimbare... la mînă. 5) Își schimbă mereu blana — O pereche (pentru femei) — «Adam» la Roma. 6) Umblă în piele fină — Materia primă pentru pantofi de ocazie. 7) Evoluează în costum foarte sumar (pl.) — Ba pe dos! 8) Haină de iarnă (pl.) — Micșorează confecțiile. 9) Rămasă de la părinți — Mille-points. sare și piper (pl.). 10) Croiți în frunza de viță — Țese pînză. 11) Ieșită din... fire — Îmbrăcată în piele... 12) ...și o carte neîmbrăcată — Se poartă verde primăvara și galben toamna.

VERTICAL: 1) Apare în fiecare zi cu manșete noi — Material pentru poșete, cordoane... 2) ...și paltoane — Un ceas bun (pl.). 3) Materie primă pentru nasturi și piepteni — Mașină... de călcat. 4) La cravată — Haine vechi. 5) Umbrelă de soare — Pantofi moderni la vîrf — Manșete de nădrag! 6) Papuc de pîslă (reg.) — Îmbrăcăminte. 7) Haină din «țara surîsului» — Lucrat... în scoarță. 8) Tăiat în piele — Haină ...în Moldova. 9) Spartan sărac — Fără cămașă (fig.). 10) Poale de pijama! — Femeia cu monokini — Creator de modele (cu toc!). 11) Ca un voal (fig. fem.) — Ținuta magistraților. 12) Croială... la ping-pong — Masă în haine de sărbătoare la musulmani.

I. CARAIMAN

Dicționar: VIR, MES.

Dezlegarea jocului «BUN E VINUL GHIURGHIULIU», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COTNARI — BAUT. 2) ANI — MUSTARII. 3) ROSII — COCEA. 4) ARAC — BAAH — GO. 5) GA — APA — MUSAT. 6) I — TRI — ANSA — E. 7) AMU — VELA — TOT. 8) LUMINII — P — CI. 9) ES — AI — GRASA. 10) CASCIOARE — D. 11) PACIENT — OCHI. 12) ATI — RIESLING.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

LONDRA Un sondaj de opinie inițiat de ziarul «Times» confirmă scăderea sensibilă a avansului Partidului conservator față de Partidul laburist. Într-un răstimp de patru luni, acest avans s-a redus de la 19% la 3,5%.

TOKYO În «Cartea albă a delicvenței», apărută în Japonia sub auspiciile Ministerului justiției, se relevă că în decurs de un an numărul delictelor penale a crescut cu 150 000, atingînd aproape 2 milioane. Dintre cei arestați, o cincime sînt minori.

TORINO Ca o consecință a repetatelor greve ale muncitorilor, producția uzinelor «Fiat» va fi anul acesta cu 170 000 unități sub cifra prevăzută — a declarat în cadrul unei conferințe de presă Giovanni Agnelli, președintele companiei.

MOSCOVA 24 academicieni, 52 membri corespondenți ai Academiei, 200 doctori în științe și 2 000 candidați în științe își desfășoară în prezent activitatea în institutele de cercetări și complexele științifice care au luat ființă pe teritoriul Siberiei.

WASHINGTON Se află în curs de elaborare un plan de reorganizare a Agenției de informații a S.U.A. (U.S.I.A.). Reconsiderarea întregului sistem de propagandă a politicii externe americane reprezintă o încercare de restabilire a prestigiului, în continuă scădere, al Statelor Unite.

PARIS În cadrul campaniei antidrog, în Franța au fost arestate, în decurs de aproape 2 luni și jumătate, 529 persoane. «Cu toate că sînt ostil pedepsei cu moartea — a declarat Joseph Comiti, secretar de stat pentru problemele tineretului — sînt în favoarea aplicării acestei măsuri în cazul traficanților de droguri».

AMSTERDAM Ultimele mine de cărbune ale Olandei își vor înceta activitatea în anul 1975. Se prevede ca extracția de cărbune — în prezent de 5,3 milioane tone — să scadă pînă în 1974 la 0,5 milioane tone, consumul intern urmînd să fie acoperit prin import.

«Marșul împotriva morții» programat pentru zilele de 13-15 noiembrie la Washington, în semn de protest împotriva continuării războiului din Vietnam, a fost precedat de numeroase demonstrații în diferite localități ale S.U.A. În fotografie: la Institutul tehnologic din Massachusetts au avut loc ciocniri între demonstranți și poliție.

TORINO

AUTO '70 ÎN ARENĂ

Corespondență specială de la Giorgio CASTELFRANCO

Cea de-a 51-a ediție a Salonului automobilistic de la Torino prezintă o imagine a ceea ce ni se va oferi în acest domeniu în următorii zece ani. Salonul indică tendințele ce se conturează pregnant în industria de automobile pe plan mondial: motoare din ce în ce mai puternice, așa cum cer autostrăzile moderne, înfrumusețarea modelelor de utilitate zilnică și lărgirea gamei modelelor de sport. Fabricanții de automobile și-au orientat evident «producția viitorului» spre forme noi, avîntate... spațiale. Iată de pildă tipul *Runabout* prezentat de Autobianchi: caroserie aerodinamică, parțial din oțel inoxidabil, fără portiere, avînd culorile argintiu și roșu. La fel, *Mercedes C 111*, prezentat cu titlu experimental și avînd motorul chiar în spatele șoferului (motor Wankel cu trei pistoane rotative), sugerează tipurile de automobil ce vor invada șoselele în anii următori. Și dacă aceste două modele nu sînt încă decît niște «propuneri», «idei», *Alfa Romeo Junior Z* este deja produsă în serie ca un GT 1 300 cu o formă aerodinamică, extraplată. Atinge o viteză de 175 kilometri pe oră, avînd aderență și agilitate excepționale.

Un profil tipic sportiv îl oferă modelul *Volkswagen-Porsche 914*, decapotabil, care poate avea două motoare: unul de 1 679 cmc, iar altul de 2 000 cmc și poate atinge viteze de 178 și respectiv 200 kilometri pe oră. Este interesantă și aici poziția centrală a motorului — imediat în spatele conducătorului.

Toate acestea nu sînt totuși decît expresia unor tendințe noi, în timp ce salonul din Torino este în primul rînd expoziția automobilului italian și mai ales a automobilelor Fiat, cu alte cuvinte a producției de masă pentru piața internă și externă de astăzi. Statisticile anului 1968 arată că producția de automobile a fost mai ridicată la mașinile de mic litraj (501—1 000 cmc). Fiat produce 1 500 000 automobile pe an (din care 600 000 exportate). Vînzările arată că sînt mai solicitate tipurile *500 lux*, *124* și *125*.

Iată de ce este lesne de înțeles că, după ce a subordonat *Citroën-ul* și a înghițit recent *Lancia*, Fiat și-a adjudecat partea leului la Torino. În afară de două noutăți prezentate în primăvară (128 și 130), Fiat expune acum șapte modele: *128-familiar*. *124 cupeu* și *spider* in versiunile 1 400 si 1 600, *Dino cupeu* și *spider*, cu motor pînă la 2 400 cmc. Mai exact ar fi să spunem că acestea sînt modele și versiuni noi, reprezentînd o amplificare a gamei.

În ultimii ani s-au impus automobilele cu tracțiunea anterioară: Fiat 128, Renault R. 12 (Dacia 1 300) și Alfa Romeo cu noul model 1 200 cmc. Fac excepție, în Europa, Volkswagen și Mercedes. Tehnicienii sînt însă de părere că, ținînd seama de avantajele oferite de marea producție în serie, sistemul «totul în față» va rămîne dominant și în anii următori.

În fotografie: un exponent al «producției viitorului»: **Runabout** (Autobianchi).

IMPLICAȚIILE „VIETNAMIZĂRII"

La Saigon, discursul lui Nixon a fost, se pare, cunoscut și aprobat dinainte. Ideea preconizată: «vietnamizare» prin retragerea planificată a trupelor americane, era și ea știută. Experții și observatorii politici din S.U.A. și din Vietnamul de sud s-au întrebat ce eforturi economice și politice va cere «vietnamizarea». Mulți dintre ei își dau seama că Vietnamul de sud poate ajunge dintr-o lună la alta într-un impas economic dezastruos dacă nu se va recurge la măsuri drastice. În ultimele patru luni, prețurile s-au mărit în general cu 20 la sută, iar cele ale mărfurilor din import s-au dublat. Curînd, deficitul statului va ajunge la o jumătate miliard de dolari. Față de această situație, președintele saigonez Thieu a trecut la măsuri de austeritate economică pe cît de severe, pe atît de nepopulare, stîrnind agitație în rîndurile populației și proteste vii chiar din partea membrilor parlamentului. Dar «vietnamizarea» avînd serioase implicații politice, Thieu are nevoie, pentru a supraviețui, de armată. Or, moralul acesteia se află într-o stare dintre cele mai precare. Mai mult, între vîrfurile armatei și Thieu existau divergențe. Generalul Minh ca și fostul general și senator Tran Van Don preconizează o anume «neutralitate» sau o «a treia forță în Vietnam» (o coaliție dominată de cei aflați acum la putere, care să includă într-o foarte mică măsură și reprezentanți ai F.N.E.), idee respinsă categoric de Thieu pe motivul că o asemenea coaliție ar putea fi urmată de una reală, ceea ce s-ar putea solda pentru el cu pierderea totală a terenului. Pe de altă parte, foștii partizani ai lui Diem care militează azi în vechile partide, aflate în declin, sînt adepții unui guvern «forte». În fața acestei situații, Thieu a recurs la o manevră clasică — remanierea de guvern — încercînd să se înconjoare de așa-numiții «ulii» cu ajutorul cărora speră să se mențină la putere și să dea regimului de la Saigon o tentă de stabilitate și capacitate de a rezista în perspectiva retragerii americane.

Dumitru CONSTANTIN

NEW DELHI: CONFRUNTARE LA SCENĂ DESCHISĂ

După naționalizarea principalelor 14 bănci indiene, act care a reprezentat o victorie netă a forțelor de stînga, după alegerea lui Varahagiri Venkata Giri, promotor al unei linii politice progresiste, în funcția de președinte al Republicii, iată că partidul de guvernămînt Congresul Național Indian este supus în prezent unei puternice presiuni a dreptei congresiste. Între aripa de stînga, al cărei promotor este primul ministru Indira Gandhi și elementele de dreapta, susținute de președintele partidului Nijalingappa, s-au manifestat, încă de mai mult timp, puternice fricțiuni care însă nu izbucniseră public tocmai pentru a se conserva o anumită aparență de unitate. Totuși, conflictul dintre promotorii reformelor și cei legați de marele capital sau oligarhia feudală a luat proporții, ca urmare a confruntării partidului de guvernămînt cu o serie de probleme majore impuse de dezvoltarea economică și socială. În planul mișcărilor de forțe din cadrul C.N.I., naționalizarea bancară și reformele din industrie și agricultură au corespuns necesității de a se bara mișcările dreptei congresiste.

Recentul schimb de scrisori dintre Indira Gandhi și Nijalingappa marchează, așadar, dincolo de un sever dialog în contradictoriu, semnalul încetării stării de armistițiu aparent între cele două principale forțe ce scindează astăzi C.N.I. Deși actualul conflict continuă pe acela izbucnit cu ocazia alegerilor prezidențiale, cînd dreapta agita ideea «nepartinității» primului ministru (care l-a preferat pe Giri în locul candidatului dreptei, Reddy), implicațiile politice ale corespondenței Gandhi-Nijalingappa sînt cu mult mai ample. Nu este exclus, apreciază observatorii politici, ca primul ministru să fie obligat, în acest context, să treacă la dizolvarea parlamentului și, în continuare, la fixarea unor alegeri generale înainte de termen.

COMENTARIU

Amînarea de la Haga

de Silviu **BRUCAN**

Unul dintre paradoxurile vieţii internaţionale de astăzi îl constituie, neîndoios, faptul că pentru comentatorii pasionaţi de divergenţe, conflicte de interese şi rivalităţi nu există subiect mai «gras» decît Piaţa comună — adică tocmai organizaţia creată pentru a elimina contradicţiile dintre o serie de state vest-europene. Aproape că nu trece o lună fără ca în acest «miraj în şase» să nu izbucnească un conflict de interese sau cel puţin o ceartă în organismele comunitare de la Bruxelles, care să ţină pînă noaptea tîrziu. Culmea este că, cu cît se apropie termenul fatidic — 31 decembrie 1969 — cînd trebuie să dispară ultimele bariere vamale între «cei şase»,cu atît se inteţesc taxele şi suprataxele vamale prin care comunitarii se apără unii de alţii în privinţa produselor agricole. După devalorizarea francului francez, din august, pentru a evita efectele ridicării automate a preţurilor în favoarea producătorilor francezi, Franţa a fost «izolată» în cadrul Pieţei comune agricole, iar după revalorizarea mărcii vest-germane, guvernul de la Bonn a instituit o taxă de 5,5 la sută asupra importurilor agricole pentru a apăra pe producătorii vest-germani împotriva partenerilor care-şi ofereau produsele la preţuri mult mai scăzute. Între preţurile agricole franceze şi cele vest-germane s-a creat un decalaj de 18 la sută, care dacă nu ar fi reglat prin taxe vamale aproape prohibitive, ar da peste cap întregul eşafodaj construit cu atîta trudă de-a lungul celor 12 ani ai comunităţii.

Pe scurt, trebuie creată o nouă piaţă agrară comună a «celor şase», deoarece preţurile şi sistemul de subvenţionare din fondul comunitar al părţilor dezavantajate, aşa cum au fost stabilite în trecut, nu mai stau în picioare. Potrivit experţilor, numai suma compensaţiilor cuvenite ţăranilor vest-germani, pentru a nu rămîne în pierdere, se ridică la 450 de milioane dolari.

Ca şi cum buclucurile dintre «cei şase» n-ar fi de ajuns, problema aderării Angliei — inclusiv a Danemarcei, Norvegiei şi Irlandei — complică şi mai rău lucrurile. Parisul insistă ca mai întîi să se ajungă la un acord între «cei şase» în privinţa Pieţei comune agricole, în timp ce noul guvern de la Bonn cere deschiderea urgentă a negocierilor cu Anglia. Or, aici nu este vorba de o simplă divergenţă, ci de o problemă cheie a Pieţei comune, construită tocmai pe ideea compensării atuului de care dispune Republica Federală a Germaniei în domeniul industriei prin satisfacerea intereselor prioritare franceze în materie agricolă. În momentul cînd se atinge acest echilibru fragil, Piaţa comună este ameninţată de o «deteriorare ireparabilă», cum scrie «Le Nouvel Observateur». De altfel, nici Anglia nù mai este dispusă să accepte orice condiţii de aderare, deoarece între timp rolurile s-au inversat între cei doi vechi parteneri ai Antantei Cordiale — balanţa de plăţi engleză a început să se echilibreze, lira sterlină şi-a întărit poziţia şi, de peste Canalul Mînecii, glasurile încep să sune mai bărbăteşte.

De aceea, nu-i de mirare că reuniunea la nivel înalt a ţărilor membre ale C.E.E., ce urma să se desfăşoare la Haga în 17 şi 18 noiembrie, a fost amînată pentru 1—2 decembrie. Desigur, două săptămîni nu este prea mult pentru găsirea unor soluţii la probleme atît de complicate, mai ales că unora dintre parteneri nici nu le arde de aşa ceva. Guvernul italian, care a luat iniţiativa amînării, are destule probleme la el acasă, unde puternicele frămîntări sociale se ţin lanţ şi creează o serioasă instabilitate politică şi economică.

Ziarul «Le Monde» se consolează cu aceea că,«în cele mai proaste momente ale Pieţei comune, nici una dintre naţiuni n-a împins lucrurile pînă la a pune în cauză cucerirea C.E.E.»,ceea ce în fond este adevărat. De fiecare dată cînd comunitatea ajungea la ananghie se găsea de regulă un compromis prin care partenerul care pierdea pe un anumit plan era recompensat pe alt plan. Aceasta a fost practica în perioada în care ţările comunitare beneficiau de o anumită stabilitate economică şi politică şi în care raportul de forţe între «cei şase» nu suferise modificări esenţiale. În prezent însă, lucrurile stau alt fel, în special în raporturile dintre Paris şi Bonn. Ţinînd seama că aceste raporturi sînt decisive pentru soarta Pieţei comune, este de prevăzut că un nou echilibru în cadrul comunitar nu va fi uşor de găsit.

Oricum, în planul mai larg al desfăşurării de forţe, pro şi contra Indira Gandhi, poziţia primului ministru se menţine favorabilă. Reformele sociale, economice iniţiate de stînga congresistă, au avut ca urmare o sensibilă creştere a prestigiului primului ministru, o vizibilă apropiere a forţelor de stînga dinafara partidului de guvernămînt, de aripa progresistă a C.N.I.

Radu **BUDEANU**

partenerii sud-americani. În plus, aceste măsuri nu pot fi luate în consideraţie, fără a se ţine seama de avertismentul adresat ţărilor latino-americane, care nu vor respecta investiţiile private. Reacţia nord-americană la ultimele naţionalizări — din Peru şi Bolivia — apare în acest caz implicită. Amendamentul Hickenlooper (care prevede sistarea oricărui ajutor în cazul unor exproprieri fără despăgubiri) nu a intrat în vigoare, dar hotărîrile recente tind să realizeze ceea ce s-ar fi obţinut de fapt prin aplicarea lui. Sînt aspecte ce nu scapă presei latino-americane, acum cînd este analizată noua orientare a politicii S.U.A. faţă de America Latină.

Anca **VOICAN**

NIXON: NOUL CONCEPT AL RELAŢIILOR INTERAMERICANE

Alegerea cadrului şi a auditoriului discursului referitor la America Latină, rostit de preşedintele Nixon în ultima zi a lunii octombrie, a fost considerată semnificativă. Preşedintele a vorbit la Societatea Interamericană a Presei (S.P.I.), în faţa celor desemnaţi să informeze şi să orienteze opinia publică din ţările lor. Paginile cotidianelor latino-americane abundă, aşadar, în interpretări şi precizări pe marginea acestui discurs aşteptat cu mult interes.

Este pentru prima dată că actualul şef al Casei Albe rosteşte un discurs de o asemenea amploare pe teme interamericane. El intervine la aproape un an de la scurta sa alocuţiune pe tema «Alianţei pentru progres». Între timp, misiunea Rockefeller şi documentul sesiunii C.E.C.L.A. (Comisia specială de coordonare a Americii Latine) de la Vina del Mar au furnizat Administraţiei datele necesare pentru elaborarea politicii continentale.

Dintre cele expuse, a fost în primul rînd reţinută propunerea adresată partenerilor latino-americani privind «un nou concept de asociere», în opoziţie cu ideile lansate cu opt ani în urmă de John Kennedy sub forma «Alianţei pentru-progres». Premisa asocierii, aşa cum se preconizează la Washington, aminteşte de cea avansată în martie trecut — în timpul periplului european al preşedintelui Nixon — în legătură cu relaţiile Statelor Unite cu Europa Occidentală. Observatorii se întreabă însă dacă acest «nou concept» va fi în cele din urmă aplicabil între parteneri atît de inegali ca Statele Unite şi ţările latino-americane. Formula des repetată: «*trade not aid*» (comerţ, nu ajutor), expusă de preşedintele Nixon în iarna trecută, pare a fi confirmată de recenta propunere. Ea lasă să se înţeleagă că ţările latino-americane, primind un ajutor american, vor fi autorizate pe viitor să-şi desfacă produsele nu numai pe piaţa Statelor Unite fără a depăşi totuşi limitele continentului american. Va trebui însă timp pentru diversificarea pieţelor de desfacere latino-americane, Statele Unite dispunînd pentru moment de un avans greu de recuperat de către

Tînăra Rhonda Iffland, în vîrstă de 19 ani, studentă la Colegiul tehnic din Sydney, a cucerit titlul de «Miss Australia 1970» la concursul frumuseţilor australiene desfăşurat recent la Adelaide.

INTELSAT — RUNDA A II-A

Amînate după o lună de tratative infructuoase (februarie-martie a.c.), lucrările Conferinţei Consorţiului internaţional pentru comunicaţii prin sateliti — Intelsat (International Telecommunications Satellite Consortium) — urmează a fi reluate la 18 noiembrie în capitala S.U.A. Noua rundă de tratative este menită să ducă la rezolvarea divergenţelor existente în privinţa realizării unui nou acord al sistemului comercial de comunicaţii prin sateliţi. Printre problemele controversate ce urmează a fi abordate, aspectele cele mai spinoase le constituie rolul Comsatului şi dreptul de veto pe care-l deţin în prezent Statele Unite. La crearea Intelsatului, în august 1964, cînd s-a stabilit contribu-

(Continuare în pag. 30)

Pe una din străzile Stockholmului, după uraganul ce s-a abătut recent asupra Suediei şi altor ţări scandinave şi care s-a soldat cu victime omeneşti şi mari pagube materiale.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ

CARLTONUL

În urmă cu treizeci de ani existau în Capitală aproape o mie de imobile cărora li se atribuiseră numele de blocuri. În fruntea lor erau: Palatul Telefoanelor, blocul Wilson și blocul Carlton. Carltonul avea 13 etaje și o terasă — în total 42 de metri înălțime. A fost singurul bloc, dintre cele o mie, care s-a prăbușit în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1940, în urma puternicului cutremur abătut asupra țării noastre. În afara catastrofei provocate la închisoarea Doftana, atît în București cît și în celelalte orașe cuprinse în zona cutremurului (Buzău, Focșani, Galați, Iași) au fost distruse cîteva sute de clădiri, dar nici una nu era dintre cele noi, construite pe principii moderne. S-a dovedit astfel vinovăția proiectanților și a constructorilor. Cutremurul din 1940 a cauzat moartea a peste 300 de persoane, dintre care mai mult de un sfert fuseseră locatari ai blocului Carlton.

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 29)

ția fiecărei țări membre și, în funcție de aceasta, puterile în conducerea respectivului consorțiu, S.U.A., care sînt reprezentate cu 54% — față de mai puțin de 25% cît constituie partea țărilor vest-europene, luate la un loc — au reușit să impună ca de realizarea rețelei de sateliți și de gestiunea acesteia să se ocupe Comsatul (Communication Satellite Corp) care este o companie americană sută-n sută. În prezent țările vest-europene și cele în curs de dezvoltare cer ca rolul acesteia să fie preluat de un «secretariat internațional». Cum însă și puterea voturilor a fost stabilită inițial în raport direct cu contribuția țărilor membre în Intelsat, S.U.A. dețin în fapt un drept de veto. Ridicîndu-se împotriva acestei situații, membrii neamericani ai Intelsatului insistă, așa cum relatează «International Herald Tribune», asupra faptului că nu trebuie să existe putere de veto dacă se dorește cu adevărat o cooperare internațională. Altfel, menținerea actualei stări de lucruri nu înseamnă decît perpetuarea supremației americane asupra țărilor din Europa Occidentală și din alte zone în domeniul telecomunicațiilor spațiale. Țările vest-europene încearcă să contracareze această tendință inițiind programe proprii (de pildă proiectatul satelit de telecomunicații franco-vest-german «Symphonie», care urmează a fi plasat pe orbită de racheta ELDO). Membrii vest-europeni ai Intelsatului mai sînt nemulțumiți și de faptul că, în pofida promisiunilor inițiale de a li se acorda de către Comsat comenzi de materiale la valoarea contribuției lor, acestea sînt slabe, iar «investițiile nu aduc profituri decît industriei americane» («Le Nouvel Observateur»).

În sfîrșit, dar nu ca unul din aspectele mai puțin importante, se subliniază, atît de către comentatori cît și de către diferiți membri ai Intelsat, că în condițiile actuale de largă dezvoltare a comunicațiilor internaționale un asemenea organism, pentru a fi cu adevărat internațional, nu se poate lipsi de prezența țărilor socialiste și îndeosebi a U.R.S.S., care a și lansat o serie de sateliți de telecomunicații. Pentru toate acestea trebuie însă renunțat la actualul sistem discriminatoriu bazat pe hegemonia S.U.A. Întrunirea de la Washington va arăta ce cale a fost aleasă.

I. CIOARĂ

SPRE O RĂCIRE A „RELAȚIILOR SPECIALE"?

Hotărîrea Ministerului de justiție al S.U.A. de a se opune fuzionării dintre firma «B.P. Oil Corp», filiala americană a cunoscutei societăți londoneze «British Petroleum», și firma americană «Sohio» («Standard Oil of Ohio») a stîrnit o puternică reacție în presa de pe ambele țărmuri ale Atlanticului. Este pus în discuție însuși statutul «relațiilor speciale» americano-britanice, preconizîndu-se o serioasă răcire a lor, întrucît guvernul de la Londra deține 49 la sută din pachetul de acțiuni ale lui B.P. Oil.

Ministerul de justiție al S.U.A. caută de fapt să mențină afacerea în cadrul strict al legislației antitrust. Încă în iunie, anul acesta, B.P. Oil a fost avertizată că acest minister se va opune probabil oricărei fuzionări dintre primele 200 de firme americane, luate în ordinea importanței, achiziționării uneia dintre acestea de către o altă firmă sau unei fuzionări prin care o firmă ar obține preponderență într-o anumită zonă sau ramură industrială. Se exprima atunci îngrijorarea Administrației S.U.A. față de intensificarea procesului de concentrare și centralizare a capitalului financiar și consecințele acestuia asupra liberei inițiative. «Sohio» controlează în proporție de 30 la sută desfacerea produselor petroliere pe teritoriul statului Ohio și deține puternice poziții în alte cîteva state, în timp ce «B.P. Oil Corp» a pătruns și și-a asigurat, în mai puțin de un an, o poziție puternică în 16 state din estul S.U.A. și o participare de 27,75 la sută la acțiunile proiectatei conducte transcanadiene, care ar urma să lege exploatările de petrol din Alaska cu statele consumatoare din vestul mijlociu al S.U.A. Socotind și posesiunile din Alaska, B.P. Oil este cotată acum printre primele 25 de firme petroliere care operează în S.U.A., urmînd ca prin fuzionarea proiectată să efectueze, în viitorul apropiat, 3,5 la sută din totalul desfacerilor de pe piața S.U.A.

Din punct de vedere american este vorba deci de un caz clasic de aplicare a legislației antitrust. Pe țărmul european al Atlanticului, acțiunea este privită însă ca o «discriminare». Astfel, arată ziarul «The Wall Street Journal», în timp ce marile firme americane dețin poziții cheie în economia țărilor vest-europene, S.U.A. încearcă, după aprecierea acestora, să împiedice companiile vest-europene să intre pe piața americană. În acest context, ziarul «Financial Times» consideră că «nu este de așteptat ca guvernele europene să mențină politica porților deschise», preconizînd o politică de diferențiere selectivă față de firmele americane, prin instituirea unei serii de restricții asupra activității capitalului nord-american pe teritoriul Europei Occidentale. Iar ziarul «Times» merge și mai departe, considerînd că această reacție nu trebuie să fie o simplă măsură de descurajare.

Referindu-se la faptul că cele două societăți sînt decise să fuzioneze, indiferent de atitudinea Ministerului de justiție al S.U.A. și a consecințelor respective, «The Christian Science Monitor» conchide că în cazul intentării unui proces urmările acestuia asupra relațiilor americano-vest-europene vor fi profunde.

Paul DIACONU

WELLINGTON: PERSPECTIVA IMPASULUI

Suspense-ul prelungit în legătură cu problema aderării Angliei la Piața comună este — se pare — mai apăsător, în multe privințe, în Noua Zeelandă, țară situată la 12 000 mile de Europa. Se știe că în momentul în care va deveni parte componentă a Comunității Economice Europene, Anglia ar înceta să mai ofere un debușeu pentru cel puțin 50% din exportul neo-zeelandez, ceea ce ar avea consecințe incalculabile pentru întreaga economie neo-zeelandeză. Or, în ultimii 100 de ani, aceasta a fost orientată spre furnizarea către consumatorii englezi de produse alimentare de calitate și ieftine.

De la primele negocieri inițiate în 1961 de Anglia în vederea aderării, Noua Zeelandă a trecut la diversificarea exportului, căutînd piețe noi. Deși unele progrese au fost realizate în această direcție, la Wellington se manifestă în continuare mult pesimism în legătură cu șansele de găsire, în viitorul previzibil, a unor alternative la piața britanică pentru importantul export de produse alimentare.

Este demn de notat că, în legătură cu acest aspect, perspectiva aderării la C.E.E. nu găsește un ecou pozitiv nici în ansamblul populației britanice. Potrivit unui sondaj efectuat recent de ziarul «Times», 54% dintre englezi sînt de părere că aderarea nu va servi Marii Britanii. Această opinie este justificată din punctul de vedere al consumatorilor englezi de unt, brînză și carne, de vreme ce pătrunderea în C.E.E. ar antrena o majorare substanțială a prețurilor acestor produse. (În timp ce untul comunitar, de exemplu, costă 790 lire sterline tona, prețul untului neo-zeelandez este de 300 lire sterline tona.)

Avînd în vedere și aceste interese ale propriilor consumatori, oficialitățile britanice au fost unanime în a admite gravitatea consecințelor pentru Noua Zeelandă reprezentate de aderare. Comisia C.E.E. și guvernele țărilor membre s-au arătat la rîndul lor receptive la această problemă, — calificată ca «specială» — acceptînd să caute o soluționare a ei. Un rol în această recunoaștere l-a jucat turneul efectuat recent în Europa Occidentală de vicepremierul neo-zeelandez J. Marshall. Dar șansele unei reglementări a problemei, în sensul dorit de Noua Zeelandă, sînt în continuare destul de palide. Oricum, Noua Zeelandă va trebui să-și intensifice și mai mult eforturile în vederea diversificării economiei și a găsirii de noi debușee — singura cale de evitare a impasului.

Constantin ȚINTEA

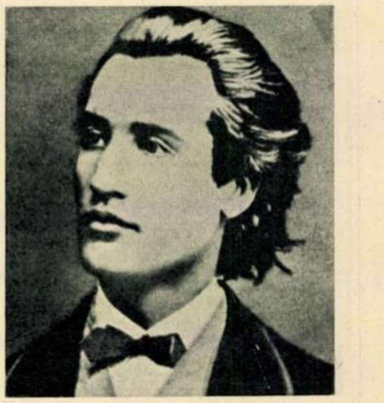

„SARA PE DEAL" ÎN 8 VERSIUNI

«Francezii l-au avut pe Musset, englezii, pe Byron, germanii, pe Heine, italienii, pe Leopardi, spaniolii, pe Cervantes, portughezii, pe Camões, rușii, pe Pușkin, americanii, pe Poe, brazilienii, pe Castro Alves, iar românii, pe Eminescu... România a comemorat anul acesta 80 de ani de la moartea celui mai vestit poet al său, Mihai Eminescu, unul dintre cei mai mari romantici ai literaturii universale». Așa își începe Nelson Vainer cuvîntul către cititor la ultima sa culegere din literatura română, cuprinzînd cele mai reușite traduceri în limbi străine ale poeziei «Sara pe deal».

Alături de textul original, volumul cuprinde versiuni ale cunoscutei poezii eminesciene în limbile engleză (traducător P. Grimm), franceză (D.I. Suchianu), italiană (Umberto Cianciolo), spaniolă (Maria Teresa Léon și Rafael Alberti), portugheză, idiș (Nelson Vainer), germană (Konrad Richter) și maghiară (Jekely Zoltan). Apărută în editura «A Cruz» din Rio de Janeiro, lucrarea urmează să fie difuzată în toate țările în care se vorbesc limbile în care a fost tradusă această poezie a marelui poet român.

N. NICOARĂ

CRONICA DE TREI SECUNDE

ACTUL 1

Aflu cu mare plăcere că se pune la cale un atentat îngrozitor împotriva dramaturgilor obsedați de succes și de public. Îl denunț cu și mai mare plăcere. «Teatrul Național Popular» de la Paris, una din cele mai prestigioase instituții culturale franceze, își va instala un ordinator care va prezice cu siguranță destinul comercial al oricărei piese. (Căci din destin comercial în destin comercial se face bal...) Aici să vă văd, domnilor debutanți și consacrați! Nu ne vom mai juca de-a «opiniile», de-a «punctele de vedere», de-a pamfletele, de-a surda și de-a «teoria» cum că să vezi cum e cu inefabilul și cu subiectivul... Adio argumente subtile! Vreți obsesii? Poftiți obsesii! Vine ordinatorul!

ACTUL 2

La două zile după premieră i se vor da rezumatele principalelor cronici și situația vînzării de bilete. În cîteva secunde, oracolul va preciza cît va dura cariera piesei. Și dacă va spune că va fi succes — degeaba te vor mînca în oraș confrații. Va fi succes. Și dacă va spune că e cădere — te vei mînca singur. Nu va fi scăpare nici în subiectiv, nici în inefabil...

ACTUL 3

Dar — ca să mergem cu adevărul pînă la capăt — eu cunosc cîțiva dramaturgi risipiți prin lume, de o mare forță a caracterului și a caracterelor, capabili să lupte și cu ordinatorul cînd vor succesul — și-l vor întotdeauna. Parcă-i văd vorbind cu ei înșiși sau cu cronicarul X sau Z, scriind repede — chiar înainte de premieră — cîteva cronici superelogioase cu care să deruteze oracolul. Și dacă nu-l vor deruta? Atunci, dumnealor, cu marea lor forță inventivă — parcă-i văd! — îl vor denunța poliției de moravuri ca pe «un parazit al vieții teatrale», dacă nu ca pe un «corupător de minore»! Căci, printre multiplele sarcini nobile ale unui dramaturg, nu e și aceea de a demasca pe toți cei care se opun succesului său (și ideilor sale)?

EPILOG

Dar tot nu va fi scăpare. Adios, amigos!

Radu COSAȘU

MEMENTO

Prezentat de:
Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUȘATESCU** (disc)
E. **DASCĂLU** (muzică și televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

CE PĂRERE AVEȚI?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

— Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?

— Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1969?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1969, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. **Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.**
2. **Cea mai bună actriță română de film văzută în 1969.**
3. **Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.**
4. **Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1969.**
5. **Cel mai bun film românesc văzut în 1969.**
6. **Cel mai bun film străin văzut în 1969.**
7. **Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.**
8. **Cea mai bună actriță română de teatru văzută în 1969.**
9. **Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1969.**
10. **Cea mai bună interpretă română de muzică ușoară ascultată în 1969.**

carte

• Mircea Horia Simionescu ne-a dăruit prin **Ingeniosul bine temperat** o carte (prima dintr-un ciclu cu același nume) distinct personală și de o vie originalitate. O carte care relevă multiplele fațete ale unui talent îndelung exersat și șlefuit. Mai întîi descoperim o ascuțită inteligență artistică. Autorul are un acut simț al cuvîntului, el scrie frumos, fără ticurile calofilului. E inventiv pînă la virtuozitate. Are ingenuitatea poetului, dar și luciditatea satiricului. Umorul e obținut fără ostentație. Dar cum acest «roman construit parcă din telegrame», după însăși afirmația autorului, se refuză rezumatului, îl recomandăm spre lectură, asigurînd cititorul de rafinate delicii spirituale (Editura pentru literatură).

• Fără îndoială că reporterul din Pop Simion are o funcție preponderent-declanșatoare în activitatea sa scriitoricească. Mai ales în faptul că tot ce-i intră în raza observației, scriitorul caută, cu febrilitate, a fi comunicat. În sensul acesta, n-a rezistat tentației ca într-o recentă carte: **Criza de timp**, să relateze — cu toate implicațiile psihologice inerente — un grav accident ce l-a suferit. Dar asupra acestei cărți, ce închide între copertele ei consemnarea emoționantă a unei «curse împotriva morții», vom reveni într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre (Editura pentru literatură).

• Umberto Eco: **Opera deschisă.** Precizîndu-și poziția față de acel structuralism care «pretinde că poate să analizeze și să descrie opera de artă ca pe un „cristal"», autorul, un eminent estetician italian — contestînd anularea situației de interpreți istoricește determinați — aduce prețioase și inedite contribuții la studierea problematicii «operei deschise». Traducerea (bună) și un minuțios «studiu introductiv» (cîteodată însă prea abstract) al evoluției autorului sînt semnate de Cornel Mihai Ionescu (Editura pentru literatură universală).

• În Editura politică a apărut **Rețeaua sugrumată,** carte în care autorul ei, ziaristul de talent Philippe Ganier-Raymond, relatează pasionant un episod — rămas încă umbrit de mister — din istoria celui de-al doilea război mondial, cunoscut sub numele de **Englandspiel** (Jocul englez). Cuvînt înainte de A. Vianu.

cinema

• **Blow-up**,«civilizația imaginii», surprinsă și destrămată sub necruțătorul aparat-lupă al lui Antonioni, ni se înfățișează cu toate vălurile smulse. Filmul a fost distins cu Marele Premiu la Festivalul de la Cannes-1967, cu Premiul Federației Internaționale a Cinecluburilor, cu Premiul anual al criticii franceze «Leon Moussinac» pe 1967. În distribuție: Vanessa Redgrave, David Hemmings, Sarah Miles, Jane Birkin, Peter Bowles, Verushka, Jill Kennington, Gillian Hills, John Castle.

Vanessa Redgrave

• **În împărăția leului de argint.** Un anumit cinematograf de aventuri — cel care nu-și bate capul cu ceea ce numim noi chestiunile de artă — a descoperit că se poate trăi foarte confortabil pe spinarea lui Karl May. Drept care scriitorul este exploatat centimetru cu centimetru. Regia: F.J. Gottlieb. Interpreți: Lex Barker, Marie Versini, Ralf Wolter, Gloria Camera, Antonio Casas, Anne-Marie Blanc.

• Nu pierdeți aceste filme: **Tatăl** (Istvan Szabo), **Dragostea unei blonde** (Miloș Forman), **Domnișoarele din Rochefort** (Jacques Démy), **La est de Eden** (Elia Kazan), **Corabia nebunilor** (Stanley Kramer), **Viridiana** (Luis Bunuel), **Anul trecut la Marienbad** (Alain Resnais).

disc

• Dintre formațiile instrumentale de muzică populară care răspîndesc pe plaiurile țării cîntul românesc, se cuvine a fi menționată orchestra «Trandafir de la Moldova» din Bîrlad. Recentul disc imprimat la «Electrecord» ne oferă un recital intitulat «Jocuri din Moldova»,în interpretarea suspomenitei formații, dirijate de N. Bălan. Nu pierdeți prilejul să ascultați: «Hora lui Buruiană», «Țărăneasca de la Viișoara»,«Hora de la Cotoroaia» (EPC-10 065).

• Cîntecul oltenesc are în **Maria Ciobanu** o reprezentantă de frunte, cu un glas puțin obișnuit. De data aceasta, solista ne prilejuiește bucuria unui repertoriu neașteptat: «N-auzi, Ioane, cîinii latră» sau «Pleacă neica, nu știu unde». Acompaniază orchestra Gheorghe Zamfir (EPC-10 061).

• Un alt glas generos: **Florentin Iosif,** acompaniat de orchestra Nelu Stan, cu care, trebuie spus, că se împacă nespus de fericit din punct de vedere al dozărilor sonore, interpretează: «Dragu-mi-i cînd cîntă cucul», «Scoală,mîndro, nu ședea» și altele tot atît de... mîndre! (EPC-10 070).

plastică

• **Lucia Dem. Bălăcescu** — pictură. În căutarea timpului pierdut, artista rememorează fapte diverse cu acoperire istorică («Cursele din 1911», «Teatru progresist 1817»), reinventează peisaje («Sulina 1901», «Slănic Moldova 1895»). Ecranul pînzei e o scenă în care personajele interpretează dezinvolt «momente» într-un cadru fastuos și decorativ. Compoziția e liberă, încărcată de ingenuități, iar cromatica impetuoasă. Lucia Dem. Bălăcescu parcurge prin narațiunile sale univoce, un drum ca altădată Matei Caragiale în proză, izvodind melancolii (Dalles).

• **Rodica Marinescu.** Grupate în cicluri, cele 30 de guașe sînt tot atîtea itinerare în cîteva superbe zone folclorice. Imprimate pe retină, asimilate sentimental, rafinate în laboratoarele intime, imaginile se recompun spontan,păstrînd puritățile cromatice, organizîndu-se decorativ. O aventură a spontaneității pe care artista o trăiește cu pasiune, adeseori metaforic,ca în guașele grupate în ciclul «Primăvara», lieduri cromatice și în același timp confesiuni lirice (Galeriile de artă, bd. Magheru 20).

• **Ion Grigore.** Iubind imaginea directă, fără ambiguități de exprimare, Ion Grigore creează un ținut al său,recognoscibil oricînd, ordonîndu-l după legile unor simetrii intime, ținut mitic,căci peisajul e idealizat. În cele cîteva priveliști («Peisaj cu case», «Satul», «Șoseaua» etc.) drumul e nu numai laitmotiv și simbol, dar și perspectivă în jurul căreia se organizează tabloul compozițional. Jocul poliedrelor pe cîmpul pînzei creează o arhitectură aproape canonică, naivă, plasată într-un peisaj cu rotunjimi bizantine. Compozițiile cu personaje sînt de o rară și tulburătoare frumusețe plastică (Galeriile de artă, bd. Magheru 20).

• **Magdalena Chelsoi** (Ateneul tineretului): un univers plin de frăgezimi și candori, transcris pe sticlă în tușe spectaculoase de culoare, un foarte modern simț al formelor și volumelor — modelate în lut cu o neașteptată vigoare, o fantezie suculentă și o știință a îmbinării smalțurilor, totul pornit de la asimilarea creatoare a tradiției artei populare. Un excelent debut plastic.

muzică

• La pupitrul Filarmonicii, **Iosif Conta** va dirija: «Divertisment pentru orchestră» de Béla Bartok; Concertul pentru violoncel și orchestră (Do major) de Joseph Haydn — solist, **Radu Aldulescu**; în primă audiție — «Messa glagolitică» de compozitorul ceh Leos Janacek (1854-1927), cu concursul corului Filarmonicii condus de **Vasile Pântea** (21-22 noiembrie, Ateneu).

• **Aaron Copland,** renumit compozitor și șef de orchestră din S.U.A. (n. 1900),apare la București în această dublă calitate artistică. Domnia-sa va conduce concertul «de joi» al Orchestrei simfonice a RTV, pe afișul căreia citim: uvertura «Candide», o primă audiție de compozitorul american contemporan Leonard Bernstein; uvertura la opera «Troienii» de Héctor Berlioz; «Variațiuni pe o temă de Haydn» de Johannes Brahms; «Péléas et Mélisande» de Gabriel Fauré; în sfîrșit, în primă audiție, două lucrări proprii ale dirijorului: Concert pentru clarinet și orchestră — solist **A. Octav Popa,** și «Salonul mexican» (20 noiembrie).

• Un relaxant concert de muzică preclasică prezintă formația **Concertino** cu lucrări de Philipp Emmanuel Bach, Georg Philipp Telemann, Girolamo Frescobaldi, Georg Friedrich Haendel, François Couperin. Iată și soliștii concertului: flautistul **Virgil Frâncu,** violonistul **Adrian Semo,** violistul **Otto Georges Roth,** violoncelistul **Tiberiu Ungureanu,** clavecinistul **Nicolae Licareț,** soprana **Emilia Petrescu** (19 noiembrie, Studio Ateneu).

• Numele lui **Radu Aldulescu** îl întîlnim pentru a doua oară în manifestările muzicale ale săptămînii. Împreună cu pianistul **Albert Guttman,** distinsul violoncelist ne oferă o seară de sonate ale cîtorva maeștri ai genului: J. Chr. Bach, J. Brahms, Zoltan Kodály, Claude Debussy (17 noiembrie, sala mică a Palatului).

• În sfîrșit, o altă ispititoare seară de muzică de cameră (păcat că la concurență cu concertul Copland): **Paul Farkaș** — recital de pian (Beethoven, Brahms, Jora) și soprana **Blanche Adelstein-Sternberg** — un recital de lieduri și arii din Mozart, Richard Strauss, Wolf, Ravel, Doru Popovici, Mansi Barberis (20 noiembrie, Studio Ateneu).

teatru

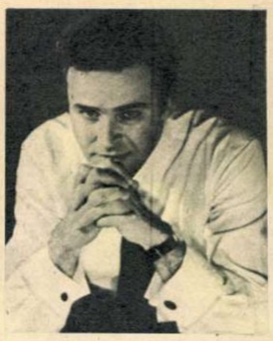
Florin Crăciunescu

• «Anotimpul» lui Horia Lovinescu: **Al patrulea anotimp,** piesă care a făcut un rapid circuit al teatrelor din țară (poate cea mai jucată piesă la ora actuală), a fost recent prezentată și în premieră bucureșteană la Teatrul Național «I.L. Caragiale». Investigația dramaturgului, sondajele sale psihologice, alternanțele dramatice, «melo» sau satirice, au fost rezolvate scenic într-un spectacol fluid, semnat de Mihai Berechet. Natașa Alexandra e eroina copioasă a reprezentației, alături de Emanoil Petruț (bun creator de tipuri) și Carmen Stănescu.

• Vă supunem atenției o excelentă **piesă, vie, actuală, interesantă,**în care scriitorul D.R. Popescu revine (după «Cezar, măscăriciul piraților») la scenă: **Acești îngeri triști.** La Tg. Mureș piesa a fost jucată în regia lui Eugen Marcus,cu Anca Neculce-Maximilian, Ion Fiscuteanu și Victor Ștrengaru în rolurile principale. Atențiune teatre în «criză» de repertoriu!

• Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor își amplifică și îmbogățește preocupările artistice, cultivînd acum și formule de spectacol cu implicații teatrale. După «Balada omului» — solicitînd resurse de poezie și sensibilitate — **Esop, viața, muzica și noi,** un text amuzant, viu, cu reale calități de literatură (Sadi Rudeanu și M. Joldea) solicită pe lîngă balet și muzică actori ca Florin Crăciunescu (excelent în ambele spectacole, înzestrat atît cu calități dramatice cît și comice), Yvonne Bertola, Paula Chiuaru, Realini Lupșa, Nae Lăzărescu ș.a. Regia spectacolelor este semnată de Petre Mihail.

televiziune

Cînd, în ziua și la ora anunțată, la televizor apar cu totul alte lucruri decît cele anunțate cu patru,cinci sau șase zile înainte, înțelegem dificultățile de programare. Le înțelegem chiar și atunci cînd programul anunțat de dimineață în ziar nu mai este cel pe care îl vizionăm seara. Mai greu ne este să înțelegem ce se întîmplă cînd telecrainica anunță una, și numai după cîteva minute — de la mînă pîn'la gură, cum se spune — pe micul ecran apare altceva... Aici nu mai e vorba de dificultăți, ci de neglijență. Bine ar fi să dispară!

Spicuim din programul, destul de bogat în atracții, al săptămînii:

DUMINICĂ. Conștienți de inutilitatea recomandării, s-o facem totuși: **meciul de fotbal România-Grecia,** ultimul act — în ce ne privește — al preliminariilor pentru calificarea în World Cup Mexico 1970 (13.50) • Despre **Realitatea ilustrată TV,** programul tipărit nu precizează dacă-și păstrează autorul și caracteristicile ultimelor două ediții; în orice caz, sumarul este deosebit de atractiv (17.00) • Cu un grup de buni soliști vocali și balerini, o emisiune cu titlul **«Farmecul unui vals»,** inspirată din creația lui Chopin, Leoncavallo, Strauss, Offenbach, Suppé, Lehar (21.50).

LUNI. Generos în promisiuni, noul roman foileton «La răscruce de vînturi» (20.00) • **Steaua fără nume** își continuă cercetările întru descoperirea de stele cu nume (21.30) • Aurel Baranga, Radu Popescu, Ion Băieșu, Dinu Săraru, Matei Călinescu — oaspeți valoroși ai emisiunii de actualitate și critică teatrală **Scena** (22.45).

MARȚI. Seară de teatru: Partea a II-a a spectacolului cu «Malițioasa mea fericire» de Matiughin (20.00).

MIERCURI. Telecinemateca: un film de mîna întîi — «Barbă roșie» al marelui regizor japonez Kurosawa cu nu mai puțin vestitul actor Toshiro Mifune (20.00).

JOI. Filmul maghiar «Zile reci» (Premiul **FIPRESCI**), cu Istvan Gabor (20.00).

VINERI. Studio dans XX prezintă «Chaconna» de J.S. Bach în interpretarea Ansamblului cubanez de dans modern (22.35).

SÎMBĂTĂ. Ni se oferă din nou **O oră cu... Alfred Hitchcock** (21.15) • Sub genericul **Seara melomanului,** un film muzical-coregrafic, cu Marina Crilovici, Dan Iordăchescu, Elena Cernei, Ion Buzea, Nicolae Florei, Magdalena Popa, Alexa Mezincescu, Sergiu Stefanschi (21.30).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 46, etapa din 16 noiembrie 1969

I.	România-Grecia	1
II.	Turcia-U.R.S.S.	x
III.	Brescia-Bologna	x
IV.	Cagliari-Juventus	x
V.	Fiorentina-Bari	1
VI.	Lanerossi-Inter	1
VII.	Milan-Napoli	x
VIII.	Palermo-Lazio	x
IX.	Roma-Sampdoria	1
X.	Torino-Verona	1
XI.	Catanzaro-Atalanta	x
XII.	Como-Pisa	x
XIII.	Foggia-Reggiana	1

NOTĂ: redactia nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

FLACĂRA-ALBUM

Olinka Berova — tînăra actriță cehoslovacă aflată pe calea unei depline afirmări internaționale.

Foto: 20-th Century Fox

F
48
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 756
22 NOIEMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

la redacție a sosit o scrisoare...

...Una dintre sutele și sutele de scrisori pe care cititorii ni le adresează cu încrederea că doleanțele, cererile, sugestiile ce ni le fac vor fi împlinite. Pe toate avem datoria să le studiem cu atenție — și ne străduim să facem acest lucru; asupra acesteia însă ne oprim în mod deosebit, deoarece conținutul ei vrem să-l dezbatem în public.

Dan Onisor, semnatarul scrisorii cu pricina, a absolvit astă-primăvară Facultatea de geologie-geografie, secția geologie. După susținerea examenului de stat — ne scrie d-sa — **«am fost repartizat în județul Tulcea, la Turcoaia, în cadrul școlii generale, la catedra de biologie-agricultură»**, deși pregătirea d-sale nu include nici un fel de cursuri sau de practică pedagogică, pe de o parte, si nici cursuri de biologie pe de alta. Tov. Onișor ne declară — sperăm cu sinceritate: **«Spre deosebire de toți tinerii din articolul dv.** (e vorba de un articol apărut în revista noastră în legătură cu tinerii absolvenți din învățămîntul superior care nu se prezintă la posturile la care au fost repartizați — N.R.) **care vor să tragă chiulul, eu vreau să muncesc în specialitatea mea pentru care am învățat 5 ani de zile»**. Și mai departe: **«Vreau să muncesc în specialitatea mea, nu neapărat în București, ci oriunde în țară».**

Pînă aici toate ni se par bune. Ceea ce aflăm mai departe din scrisoare constituie însă motivul principal al discuției noastre publice: tov. Dan Onișor, refuzînd — în oarecare măsură îndreptățit — postul care i se oferea, s-a întors acasă. Acasă la mama sa (tatăl e decedat), care trăiește ea însăși dintr-un salariu foarte modest. **«Și acum** — ne scrie tov. Onișor — **cînd am absolvit facultatea și mă gîndeam că aș putea s-o ajut cu ceva, tot dînsa trebuie să mă întrețină, pentru că nu vrea să-și vadă fiul profesor** (la o specialitate) **pentru care nu a fost pregătit la facultate și nici nu are nici o aplicație. Știți ce fac acum? Nu colind bulevardele, cum ați crede, ci stau în casă și gîndesc. Toți în jurul meu muncesc și eu stau».**

Dacă sîntem de acord că greșit a procedat Inspectoratul scolar județean-Tulcea cînd l-a repartizat pe tînărul absolvent al facultății de geologie-geografie la o catedră de biologie-agricultură, apoi sub nici un motiv nu putem fi de acord cu faptul că nu a găsit altă soluție decît să dezerteze de la post și să vină să trăiască pe spinarea mamei sale! El trebuie să înțeleagă că, dacă nu i s-a găsit post de geolog și a fost repartizat în învățămînt, avea datoria — datorie și către mama sa, care l-a crescut și l-a ținut în școală, datorie și către societatea care i-a creat condițiile de studii și care acum îi cere să muncească — să se prezinte la post. El putea — și încă nici acum nu e prea tîrziu — să se adreseze organelor județene din Tulcea să i se găsească un post de geolog (în articolul la care el însuși se referă arătam cum, într-un caz similar, aflat la Buzău, unui coleg de facultate al tov. Onișor i s-a găsit post de geolog la D.S.A.P.C.) și, în cazul cînd un asemenea post nu s-ar fi găsit imediat, să fie cel puțin repartizat la o catedră de geografie — specialitate mult mai apropiată de cea pe care a studiat-o, făcînd parte din însuși profilul facultății absolvite de d-sa.

Dar atitudinea adoptată — dezertarea de la datorie și refugierea sub aripa ocrotitoare (și mai ales pe spinarea!...) mamei, n-o putem aproba nicicum!

V. SAVIN

microstatistică revoltată

Toamna se numără bobocii în multe domenii. La ceas tîrziu de toamnă s-a făcut și o numărătoare a cadrelor repartizate învățămîntului, care nu s-au prezentat la posturile lor. Cifrele sînt foarte grăitoare:

- Din totalul de 8 235 cadre noi (1 248 educatori, 1 511 învățători și 5 476 profesori absolvenți ai universităților și institutelor pedagogice) nu s-au prezentat la posturi un număr de 1 351, adică 16,32%.
- Dintre diferitele categorii de «dezertori», ponderea cea mai mare o reprezintă absolvenții învățămîntului superior (universitar și pedagogic): din 5 476 absolvenți și-au luat în primire catedrele doar 4 270; aceasta înseamnă că 22% dintre ei continuă să dezamăgească societatea ce le-a creat condiții de studii și le-a acordat toată încrederea sa.
- În ce privește învățătorii, doar 98 din 1 511 nu s-au prezentat la posturi (adică 6,48%), iar dintre educatori, doar 47 din 1 248 (adică 3,76%).
- Sînt județe în care din contingentul de profesori noi nu s-a înregistrat nici o singură «absență la catalog» (cum e județul Covasna) sau un număr foarte mic de asemenea absențe (pînă la 10% în județele Alba, Arad, Gorj ș.a.).
- Există însă cîteva județe în care porția profesorilor «dezertori» este de-a dreptul îngrijorătoare: Ialomița, aproape 60% de «absenți» (s-au prezentat doar 87 din 215!); Tulcea, circa 46% (45 din 98); Teleorman, circa 40% (121 din 203); Ilfov, tot circa 40% (152 din 252) ș.a.m.d.

*

Unde sînt cei 1 206 profesori, 47 educatori și 98 învățători absolvenți? Probabil că destui dintre ei și-au găsit culcușuri călduțe în alte profesiuni sau în alt soi de întreprinderi și instituții care n-au nimic comun cu pregătirea lor sau cu repartizarea ce li s-a făcut. Răspunderea revine deci și celor ce le-au facilitat dezertarea de la datorie. Ce bine ar fi să fie depistați și chemați la ordine!

S. VILI

chipiul de culoare vișinie

Copil fiind, într-una din zilele mirificei vacanțe mari am dat o raită — pentru a cîta oară? — prin podul casei bunicilor. Avea acest pod, numai penumbre și mistere, o atracție irezistibilă. Stăruiau în cuprinsul său miresme de grîu ținut în lăzi enorme, să nu se înfierbînte, și alături de lucruri mai mult sau mai puțin trebuincioase, mobilă veche, un cărucior de copil cu arcurile făcute zob, rame de tablouri, totul acoperit de

Întreprinderea intercooperatistă de sere-București, Complexul de sere Vitan-Bîrzești — grădinile sub sticlă ale acestei întreprinderi rodesc în tot timpul anului. De pe cele 46 ha de sere s-au recoltat pînă în prezent roșii, din primul ciclu, în cantitate de peste 1 000 000 kg.

Întreprinderea a devenit o mare exportatoare de legume de seră în toată Europa. Olanda, Anglia, Franța, R.F.G., Danemarca sînt cîteva din țările în care produsele întreprinderii sînt deosebit de apreciate.

LUCRĂRILE MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Aspect din timpul lucrărilor Marii Adunări Naționale.

Luni 17 noiembrie, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România și-a început lucrările în cadrul celei de-a treia sesiuni a celei de-a șasea legislaturi.

La lucrări au luat parte tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Janos Fazekaș, Petre Lupu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica.

În tribunele rezervate publicului au fost prezenți numeroși invitați — conducători de instituții centrale și organizații obștești, activiști de partid și de stat, personalități ale vieții economice, științifice și culturale, ziariști. În sală se aflau, de asemenea, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în țara noastră, precum și corespondenți ai presei străine.

Lucrările sesiunii au fost deschise de tovarășul Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale.

Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate următoarea ordine de zi:

1. — Proiectul de lege privind conducerea ministerelor și a celorlalte organe centrale ale administrației de stat, pe baza principiului conducerii colective.
2. — Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea Miliției.
3. — Proiectul de lege privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste.
4. — Proiectul de lege privind executarea pedepselor.
5. — Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România.
6. — Proiectul de lege privind regimul străinilor în Republica Socialistă România.
7. — Proiectul de lege privind regimul produselor și al substanțelor stupefiante.
8. — Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.
9. — Raportul comisiei speciale a Marii Adunări Naționale împuternicită să verifice dotarea cu aparatură medicală, de cercetare și învățămînt în unitățile clinice și învățămîntul preclinic precum și folosirea și repartizarea cadrelor medicale pe teritoriul țării.
10. — Proiectul de lege pentru adoptarea Planului de stat al economiei naționale pe anul 1970.
11. — Proiectul de lege pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1970.
12. — Modificări în componența unor comisii permanente ale M.A.N.

Lucrările sesiunii continuă în comisii.

---

un praf dens și gros, prin care urmele pașilor mei se imprimau parcă definitiv, ca într-un mulaj, apăreau grozave, împungînd agresiv, coarnele gigantice ale unui cerb. Trofeul, incitînd la aventuri cinegetice, nu o dată am tras în el cu săgeți prevăzute în vîrf cu bucăți întărite de soc, jubilînd ca un nou Nemrod, reprezenta punctul cel mai îndepărtat la care ajunsesem în explorările mele. La întoarcere mă împiedicam cu regularitate de un maldăr de cărți, pe care însă le ocoleam cu nepăsare. Vacanța mare mă subjuga cu forțe oculte. Și mă dădeam ei cu ochii închiși...

...Într-una din amintitele expediții, am descoperit cu încîntare, pitit între două saltele făcute sul și-o damigeană, un chipiu de culoare vișinie, un chipiu cam decolorat, cu cozoroc scurt și lucios. Mi l-am pus imediat pe cap și, fudulindu-mă, am alergat în casă, dînd glas bucuriei mele. Efectul produs de descoperirea mea a întrecut orice așteptare. «Tanti» mi-a luat chipiul din cap, l-a privit o clipă și a oftat (nițel melodramatic, stau să mă gîndesc eu acum...): «O, Cluj, și voi ani ai studenției mele...» Aflam cu stupefacție că chipiul îi aparținuse și era însemnul distinctiv al veselei confrerii studențești clujene.

...L-am revăzut recent, purtat cu aceeași grație de studenții etern juvenilului Cluj, ce sărbătoreau, așa cum numai ei știu să sărbătorească, cincizeci de ani de la înființarea clubului sportiv de glorioasă tradiție Universitatea, mai pe scurt: «U». Și l-am regăsit, tot mai des arborat, și nu numai în semn de omagiu. Găseau acești tineri și tinere că, dincolo de mica cochetărie vestimentară, chipiul vișiniu, cu cozoroc scurt și lucios, reprezintă cu mult mai mult, anume un simbol. Arborarea lui este de fapt o acoladă dată trecutului de glorioase tradiții universitare clujene, o dovadă de continuitate, sub auspiciile mereu favorabile ale Almei mater. La fel ca și celelalte însemne tradiționale studențești, care numai gratuite și exterioare nu sînt. Căci intonarea lui «Gaudeamus igitur» sau arborarea de către corpul profesoral în ocazii solemne a robelor fac să retrăiască cu putere un întreg univers de spiritualitate, racordînd cel mai important centru de cultură transilvan unor seculare tradiții umaniste. Purtat cu orgoliu, chipiul studențesc marca distinct apartenența tînărului de un cert univers spiritual. Și impunea o ținută și un comportament pe măsură. Aș zice, cu o exagerare evidentă, că respectiva chivără transmite, ca în cazul armurii lui Ahile, un irezistibil fluid de vitalitate, de dorință ferventă de afirmare. Cu corectivul ca cel ce o poartă să-i fie la înălțime. Altfel s-ar putea repeta (moralmente vorbind...) tragedia lui Patrocle care a fost răpus, cu toate că purtase în luptă armura și chivăra primului, zămislite de mîini nemuritoare...

Mihai HETCO

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Raquel Welch, actrița cunoscută spectatorilor noștri din filmele «Loana» și «Călătorie fantastică».

Foto 20-th Century Fox

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scinteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scinteii».

de fapt, calul era vacă

Locul acțiunii — după decor spectatorul își dă seama că se află în județul Vîlcea.

Personaje: un medic veterinar, achizitori ai I.R.I.C.-ului (ceva cu contractarea animalelor) și o vițea (deocamdată).

Prologul piesei aduce la cunoștința celor interesați că I.R.I.C. are dreptul să contracteze orice animale, inclusiv vițele de reproducere: acestea din urmă numai pînă la vîrsta de 5 luni. E drept că achizitorii zeloși contractează animale și pînă la vîrsta de 7-8 luni pe care — din lipsa certificatului de naștere sau din curtoazie — le consideră mai june. Înainte de predarea sau sacrificarea animalelor, medicul, conform hotărîrilor în vigoare, face clasarea și animalele bune de reproducere sînt oprite, în locul lor fiind sacrificate altele.

Actul I. Cu mai bine de o lună în urmă medicul veterinar de la C.A.P.-Călimănești identifică o vițea pe care o predă cooperativei, urmînd să fie adusă în locul ei o vacă adultă pentru a fi sacrificată. Dar I.R.I.C. cere o adeverință de la Banca Națională din care «să se adeverească prin prezenta că sus-numita cooperativă n-are bani la voia întîmplării încît să cumpere o vițea pentru prăsilă». Și o cerere: «Ținînd cont de cele de mai sus vă rugăm — ca în conformitate cu hotărîrile legale — să primiți o vacă nițel mai trecută prin greutățile vieții.»

Cu asemenea acte lipite între boureștile-i coarne, vaca se prezintă la abator dar stă ca... vițelul la poarta nouă pentru că... are o alură prea prosperă, adică este de calitatea a II-a. În concluzie, trebuie să mai facă și dînsa ceva și să devină de calitatea a III-a «că noi nu primim de-a doua».

A mai așteptat preopinenta și peste o vreme s-a întors cu acte în regulă că e de calitatea a III-a. Dar e prea tîrziu, nu s-au primit între timp la abator dispoziții să se primească în locul viţelei dinainte un alt animal. De ciudă, îmbătrînita vacă și-a scos acte că nu mai poate rezista, s-a întors și a cerut să fie sacrificată. Zadarnic I.R.I.C. vrea vițeaua care e îngrijită și mănîncă de aproape două luni la C.A.P.-Călimănești. Nu interesează că prin tăierea animalului oferit în schimb se primește mai multă carne și în felul acesta, își îndeplinește planul de achiziție și respectă și hotărîrile în vigoare.

Actul II. Vaca s-a supărat și, în urma antrenamentelor de du-te-vino, a devenit cal.

Aplauzele trebuie auzite la Direcția agricolă județeană Vîlcea sau mai sus.

A. PETRE

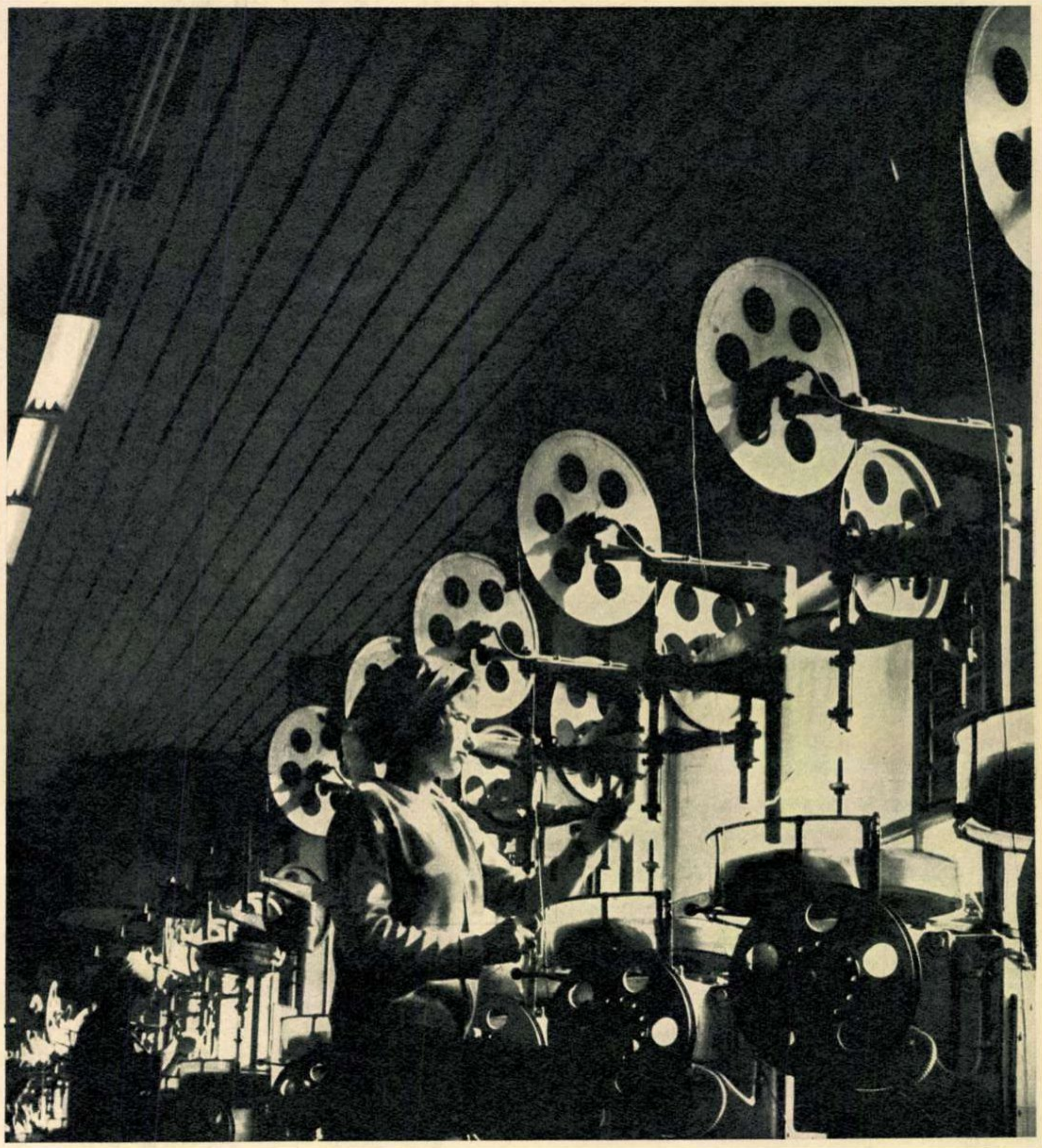

Capacitatea de producție a Fabricii de cabluri și materiale electroizolante din Capitală continuă să crească intr-o dinamică sincronă cu cerințele economiei țării și exportului. În ultimul timp aici au intrat în funcțiune noi linii pentru realizarea cablului de forță izolat în masă plastică, a cablului telefonic și de semnalizare etc. De asemenea, recent, au început să producă o trăgătorie de fire de aluminiu cu o capacitate de 10 000 tone anual și o alta de cupru care va fabrica în final 21 000 tone fire.

sala pașilor pierduți

MARE E GRĂDINA lui Dumnezeu!... Aurel Croitoru și Cristofor Popovici, din comuna Cornu Luncii, județul Suceava, au dat 1 500 lei «vrăjitorilor» Vasile Stoian, Paulin Constantin și Maria Cîțu ca să le obțină prin farmece... 100 000 de lei. Într-o noapte neagră au camuflat ferestrele cu pături și au îndeplinit cu sfințenie ritualul stabilit de escroci: chilipirgiii le-au dat banii, au frecat în palme făină cu bucățele de metal, au descîntat o carcasă veche de telefon, iar cînd au deschis ochii... i-ai pe cei trei de unde nu-s!

*

TOT DUPĂ CHILIPIR ilicit a umblat și Geamula Feizula, din Constanța. Aranjase cu Sali Rain, Salip Auri și Pamac Bairan să-i schimbe 1 800 de lei în valută. Treaba, fiind necurată, urma să se desăvîrșească pe întuneric. La locul stabilit, Feizula le-a înmînat banii și a primit în locul lor teancul cu hîrtiile rîvnite. Numai că, acasă, a constatat că erau... simple fîșii de ziar. Acum îl caută pe Nastratin Hogea.

*

LIPSIT DE UMOR, Decebal Dumitraș din Suceava a comis o faptă dezgustătoare. Era cu chef cînd a întîlnit în centrul municipiului un grup de eleve, care ieșeau de la meditație, însoțite de profesoara lor. Fără nici un motiv și fără să o cunoască, huliganul a pălmuit-o, rostogolind concomitent și cele mai murdare cuvinte. Răsplata i-o va da justiția. Dar ne întrebăm: oare acest individ nu a trecut și el prin școală? Nu a avut dascăli?

*

O ALT FEL DE BEȚIE au tras și cinci muncitori ai I.C.M.-București, care lucrau în portul Constanța. La inițiativa lui Alexandru David s-au adăpat la o conductă cu metanol, căreia i-au slăbit vana. Trei dintre ei au murit.

Sergiu ANDON

pe urmele lui Seneslau

Atenția arheologilor este îndreptată în ultima vreme către două monumente istorice aflate pe platoul din centrul orașului Curtea de Argeș: Curtea Domnească a lui Basarab I (1322-1352), din care au rămas doar ruine, și Biserica Domnească ridicată și ea acum vreo 600 de ani. Atît Curtea Domnească cît și biserica (care de altfel se păstrează destul de bine) au mai fost cercetate în primele decenii ale acestui secol. Ce se urmărește prin noile săpături arheologice? Descoperirea sub zidurile Curții a unei așezări domnești și mai vechi, iar sub biserică a unei alte biserici ridicate cu mult înainte, toate aceste investigații urmînd să scoată la lumină o serie de date noi legate de formarea și trecutul Țării Românești.

Ce s-a descoperit pînă acum? După cum ne declară arheologul N. Constantinescu de la Institutul de arheologie al Academiei, care conduce săpăturile (în colaborare cu specialiștii de la muzeele din Pitești și Curtea de Argeș), rezultatele cercetărilor sînt deosebit de interesante, mai ales în ceea ce privește Biserica Domnească. În 1920 — ne spune domnia-sa — în această biserică au fost identificate 14 morminte. Pe cel mai important dintre ele, o veche legendă, îl atribuia lui Negru Vodă, în timp ce descoperitorii lui din 1920 afirmau că ar aparține lui Radu I, tatăl lui Mircea cel Bătrîn. Cercetări mai noi infirmă și legenda, și afirmația descoperitorilor mormîntului, presupunîndu-se acum că el ar aparține lui Vlaicu Vodă (1364-1377), care ar fi și ctitorul bisericii.

Săpăturile pe care le-am efectuat în vara acestui an — ne spune în continuare arheologul N. Constantinescu — au fost făcute în mijlocul bisericii. Așa cum a fundamentat încă în 1935 prof. univ. A. Sacerdoțeanu, au fost descoperite zidurile unei biserici interesante ca arhitectură (în cruce greacă) ridicată în prima jumătate a secolului al XIII-lea. Presupunem, pe baza datelor pe care le-am obținut — a adăugat interlocutorul nostru — că ea a fost zidită pe vremea voievodului Seneslau, atestat documentar, după cum se știe, încă în 1247 în cunoscuta Diplomă a Ioaniților care menționează pentru prima oară formațiunile prestatale feudale românești dintre Carpați și Dunăre. Zidurile bisericii străvechi descoperite acum poartă pe ele urmele unor bogate și interesante picturi murale caracteristice epocii respective.

Săpăturile arheologice de la Biserica Domnească au fost încheiate. Urmează acum ca Direcția monumentelor istorice, care preia lucrarea pentru restaurare, să marcheze cu dale, pe pavamentul interior al bisericii, conturul zidurilor străvechii biserici, al cărui ctitor ar fi fost, probabil, pe la 1240, voievodul Seneslau.

F. URSEANU

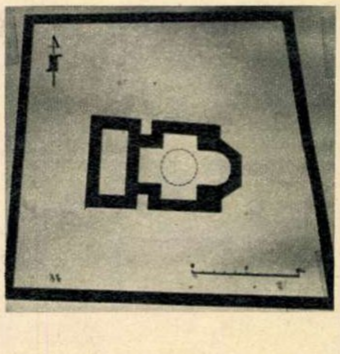

Iată ce s-a descoperit sub pardoseala Bisericii Domnești de la Curtea de Argeș: ziduri ale unei alte biserici ridicate probabil pe timpul voievodului Seneslau. În fotografia de sus: reconstituirea planului după care a fost construită străvechea biserică și a zidurilor care o înconjurau.

fă-ți iarna car și vara sanie dar nu-ți cumpăra cizme în presezon...

...pentru că poți avea «surpriza», de loc plăcută, să constați, în timpul sezonului, că pătrunde apa în interiorul lor, cum este cazul, de pildă, al cizmelor din p.v.c. — model 15 288, produse de Fabrica «8 Mai»-Mediaș și puse în vînzare încă de la începutul lunii septembrie.

«Reclamația nu este justificată (ne-a declarat Gh. Helvig, inginer principal la Direcția generală de urmărire și îndrumare a producției, din cadrul M.I.U.), deoarece apa se infiltrează pe la cusătură și nu pe la lipitură...»

Ca și cum pe cumpărător l-ar consola cu ceva faptul că umezeala pătrunde printr-un loc și nu prin altul!

Ce-i drept, în decurs de 30 de zile de la cumpărare (conf. H.C.M. 1826/67), în cazul în care se constată «vicii ascunse», articolul se poate schimba la unitatea care a emis bonul.

Ce faci însă cînd ai cumpărat cizma în septembrie, de exemplu, și ai început să o porți (normal!) abia în sezon, iar «viciul» (acesta sau altul) apare după termenul consacrat? Foarte simplu: te resemnezi! «Fiindcă — susține tovarășul director Ovidiu Drăgoi, de la Direcția încălțăminte din M.C.I. — nimeni nu-l obligă pe om să cumpere (adică să se «ardă», am adăuga noi) în presezon!»

O fi aceasta o concluzie convenabilă din punct de vedere al comerțului!

Dar din punct de vedere al cumpărătorului?

Elena POPA

cinegetică

An de an, în jurul datei de 16 noiembrie, cu o regularitate pe cale de a deveni tradițională, Consiliul A.G.V.P.S. din R.S.R. declară deschis sezonul de vînătoare la iepuri și fazani. «Modestia» — proverbială a vînătorilor are prilejul să se afirme pe poligoanele unor fonduri de vînătoare în care efectivele de iepuri și fazani pot suporta un dialog violent, fără ca prin aceasta omul «cu pușcă și ogar» să aibă avantajul ultimului glonț. Căci, pentru ca tradiția la care ne refeream să-și păstreze continuitatea, s-au luat măsuri în vederea asigurării unui întins lot de reproducție, pe de o parte, și a temperării (sub paza severă a legii) oricăror abateri de la legile sportivității vînătorești. Măsura este binevenită și datorită faptului că ciclul anotimpurilor din anul acesta nu a fost prielnic micilor vietăți. Asprimea iernii, și chiar a primăverii, ploile necurmate au impietat și compromis, de pildă, aproape două generații de iepuri. Au avut cel mai mult de suferit iepurii bătrîni și puietul. Atenție, deci! În județele Iași, Constanța, ca și în unele zone din raza altor județe, vînatul este strict interzis. În aceste locuri, ca de altfel pe tot cuprinsul fondurilor de vînătoare ale țării, vînatul mic, și nu numai el, va găsi hrana suplimentară necesară iernatului, precum și instalațiile și construcțiile aferente. Un fapt îmbucurător: intensificarea colonizării fazanului. Țara noastră posedă terenuri și condiții prielnice dezvoltării acestei specii de vînat. Numărul de fazani va crește, în următorii ani, la aproape 100 000. A.G.V.P.S.-ul speră ca pe baza acestei acțiuni de colonizare a fazanului problema «iepurească» atît de acută pe plan european — datorită unor factori multipli (vînătoare nerațională, tehnologie agrară etc.), iepurele a dispărut sau este pe cale să dispară în multe țări ale continentului — să nu mai constituie o problemă. Deci, de duminică 16 noiembrie — aport!

N. IANÇU

LUNILE SCADENȚELOR

de C. BOZBICI

fotografii de Carol SZASZ

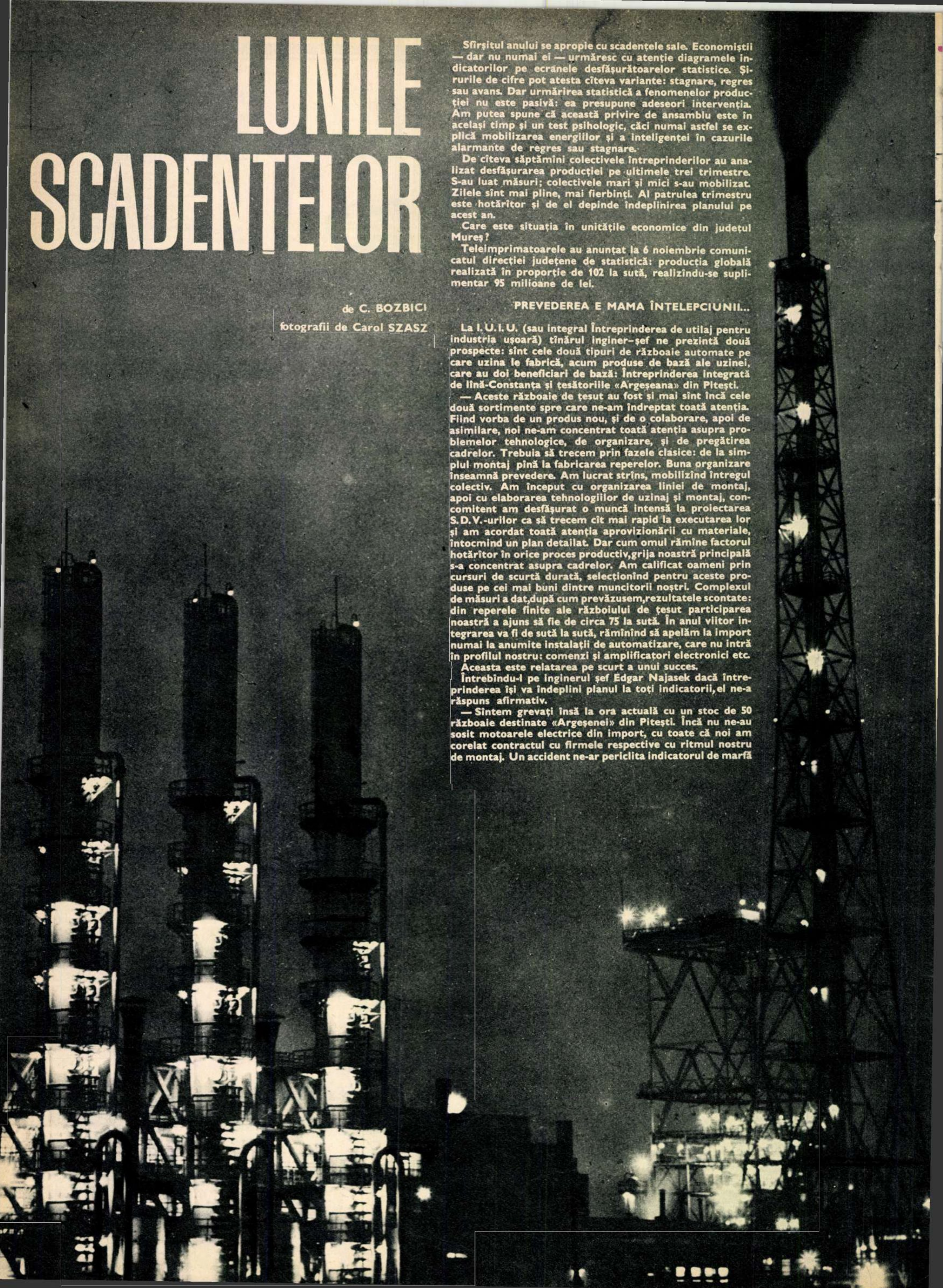

Sfîrșitul anului se apropie cu scadențele sale. Economiștii — dar nu numai ei — urmăresc cu atenție diagramele indicatorilor pe ecranele desfășurătoarelor statistice. Șirurile de cifre pot atesta cîteva variante: stagnare, regres sau avans. Dar urmărirea statistică a fenomenelor producției nu este pasivă: ea presupune adeseori intervenția. Am putea spune că această privire de ansamblu este în același timp și un test psihologic, căci numai astfel se explică mobilizarea energiilor și a inteligenței în cazurile alarmante de regres sau stagnare.

De cîteva săptămîni colectivele întreprinderilor au analizat desfășurarea producției pe ultimele trei trimestre. S-au luat măsuri; colectivele mari și mici s-au mobilizat. Zilele sînt mai pline, mai fierbinți. Al patrulea trimestru este hotărîtor și de el depinde îndeplinirea planului pe acest an.

Care este situația în unitățile economice din județul Mureș?

Teleimprimatoarele au anunțat la 6 noiembrie comunicatul direcției județene de statistică: producția globală realizată în proporție de 102 la sută, realizîndu-se suplimentar 95 milioane de lei.

PREVEDEREA E MAMA ÎNȚELEPCIUNII...

La I.U.I.U. (sau integral Întreprinderea de utilaj pentru industria ușoară) tînărul inginer–șef ne prezintă două prospecte: sînt cele două tipuri de războaie automate pe care uzina le fabrică, acum produse de bază ale uzinei, care au doi beneficiari de bază: Întreprinderea integrată de lînă-Constanța și țesătoriile «Argeșeana» din Pitești.

— Aceste războaie de țesut au fost și mai sînt încă cele două sortimente spre care ne-am îndreptat toată atenția. Fiind vorba de un produs nou, și de o colaborare, apoi de asimilare, noi ne-am concentrat toată atenția asupra problemelor tehnologice, de organizare, și de pregătirea cadrelor. Trebuia să trecem prin fazele clasice: de la simplul montaj pînă la fabricarea reperelor. Buna organizare înseamnă prevedere. Am lucrat strîns, mobilizînd întregul colectiv. Am început cu organizarea liniei de montaj, apoi cu elaborarea tehnologiilor de uzinaj și montaj, concomitent am desfășurat o muncă intensă la proiectarea S.D.V.-urilor ca să trecem cît mai rapid la executarea lor și am acordat toată atenția aprovizionării cu materiale, întocmind un plan detailat. Dar cum omul rămîne factorul hotărîtor în orice proces productiv,grija noastră principală s-a concentrat asupra cadrelor. Am calificat oameni prin cursuri de scurtă durată, selecționînd pentru aceste produse pe cei mai buni dintre muncitorii noștri. Complexul de măsuri a dat,după cum prevăzusem,rezultatele scontate: din reperele finite ale războiului de țesut participarea noastră a ajuns să fie de circa 75 la sută. În anul viitor integrarea va fi de sută la sută, rămînînd să apelăm la import numai la anumite instalații de automatizare, care nu intră în profilul nostru: comenzi și amplificatori electronici etc.

Aceasta este relatarea pe scurt a unui succes.

Întrebîndu-l pe inginerul șef Edgar Najasek dacă întreprinderea își va îndeplini planul la toți indicatorii,el ne-a răspuns afirmativ.

— Sîntem grevați însă la ora actuală cu un stoc de 50 războaie destinate «Argeșenei» din Pitești. Încă nu ne-au sosit motoarele electrice din import, cu toate că noi am corelat contractul cu firmele respective cu ritmul nostru de montaj. Un accident ne-ar periclita indicatorul de marfă

Combinatul de îngrășăminte azotoase din Tg. Mureș, una din unitățile economice importante ale județului, va da anul acesta beneficii peste plan în valoare de 13 milioane.

vîndută și încasată, dar timpul încă nu e pierdut, vom depune toate diligențele și sînt sigur că sfîrșitul anului nu ne va aduce surprize neplăcute.

O LIPSĂ CHEAMĂ PE ALTA...

Dintre toate unitățile economice ale județului cea care a stîrnit o legitimă îngrijorare tuturor forurilor este Combinatul de industrie alimentară-Mureș. Avînd în componența sa șapte fabrici, numai una continuă să nu-și îndeplinească planul lună de lună: Industria cărnii-Mureș, afectînd indicatorii globali pe județ. Care sînt cauzele? Ni le explică directorul general al combinatului, Mircea Cherebețiu:

— Avem pînă în prezent o nerealizare de 32 milioane de lei. Dar ea se datorează în cea mai mare parte partenerilor noștri. Să vă explic: Noi am încheiat contracte și grafice cu alte județe. Dar aceste contracte nu numai că nu s-au realizat ritmic, dar nici n-au fost onorate integral. Astfel, Industria cărnii din județul Neamț nu ne-a livrat 1 140 tone carne, cea din Vîlcea 160 tone, cea din Buzău 490 tone, cea din Harghita 410 tone. Repercusiunile sînt extrem de grave. A fost dereglat indicatorul productivității pe județ.

De ce nu sînt penalizate unitățile respective care nu și-au îndeplinit obligațiile?

Fără să-l contrazicem pe directorul general al combinatului, am amintit că 7 milioane de lei din aceste nerealizări revin totuși județului Mureș, care are un șeptel bogat. Dacă ar fi să dăm doar un singur exemplu, după datele unui recensămînt, în județ se cresc anul acesta 140 000 de porci.

— Cinci milioane lei s-au recuperat — ni se spune. Evident, trebuie să recunoaștem că dacă ar fi existat o preocupare pentru contractarea ritmică și pentru preluarea de la gospodăriile individuale situația ar fi fost întrucîtva alta. Sarcina de contractare era de 2 000 tone porci vii (17-18 mii porci) din care pînă la 30 septembrie s-au preluat doar 905 tone (48%). Iată de ce am luat măsuri energice: s-a stabilit planul de contractare pe comune, s-a defalcat pe achizitori și baze și se urmărește zilnic graficul de contractare. Toate măsurile ne îndrituiesc să credem că vom recupera majoritatea restanțelor.

ELECTRO-MUREȘ: MOBILIZARE MAXIMĂ

La «Electro-Mureș» mobilizarea e maximă. Se prevăd îndeplinirea tuturor indicatorilor din plan, onorarea completă a contractelor pînă la finele anului, realizarea integrală a planului de export și chiar o depășire de 2 milioane lei.

— Am luat o serie de măsuri în acest scop — ne spune ing. șef coordonator Ilie Năzdrăvan — cum ar fi printre altele asigurarea prin grafice a livrărilor de la colaboratorii care ne livrează subansamblurile, înzestrarea colaboratorilor noștri care execută piese din bachelită cu dubluri de turnare, în sfîrșit, o serie de măsuri organizatorice care presupun analiza zilnică a procesului de producție în secții și decadal la nivelul conducerii, avînd astfel posibilități de a interveni prompt ori de cîte ori situația o cere.

Nu trebuie să trecem prea ușor și peste unele incertitudini care planează asupra noastră. De exemplu, fabrica de conductoare este dependentă, prin materialele de izolație (PVC, granule de polietilenă), de combinatul de la Pitești și de Fabrica de mase plastice-Iași. Prima nu și-a onorat de loc contractul, iar cea de-a doua este în restanță cu 100 tone de PVC. Înțelegem greutățile lor, dar cu înțelegerea nu prea rezolvăm multe. Cert este că, neavînd un stoc din aceste materii prime și ca să nu periclităm planul, am luat măsuri ca să facem transporturi urgente cu mașinile noastre... și lucrînd strîns, cu eforturi, ne vom onora angajamentele.

PREZENT ȘI PERSPECTIVĂ

Pentru a avea o privire de ansamblu asupra modului cum întreprinderile din județul Mureș își desfășoară activitatea în aceste luni, hotărîtoare pentru îndeplinirea planului și a angajamentelor asumate, precum și a măsurilor care au fost luate, ne-am adresat cu cîteva întrebări tovarășului Vasile Lanțoș, șeful sectorului de coordonare și sinteză economică a Comitetului județean de partid-Mureș.

— Îndeplinirea și depășirea planului pe 1969 și în același timp asigurarea tuturor condițiilor pentru producția anului viitor, sînt privite de comuniști, de către toți oamenii din județ, ca niște condiții absolut necesare în vederea înfăptuirii importantelor creșteri cantitative și calitative cuprinse în Directivele pentru viitorul plan cincinal, aprobate de Congresul al X-lea al partidului. Ca urmare a măsurilor luate, în cele zece luni planul producției globale pe județ a fost îndeplinit în proporție de 102 la sută, obținîndu-se peste prevederi o producție de 95 milioane lei, cu 10,4 la sută mai mult decît în aceeași perioadă a anului precedent. Depășirea cu 1,7 la sută a planului producției marfă vîndută și încasată, precum și reducerea cheltuielilor de producție cu 19 milioane lei au asigurat obținerea unor beneficii suplimentare de peste 45 milioane lei în primele trei trimestre ale anului.

— Care considerați că sînt aspectele negative în activitatea unor întreprinderi?

— Rezultatele obținute de județ au fost diminuate de nerealizarea planului producției globale pe această perioadă cu aproape 37 milioane lei de către industria cărnii. Cauzele v-au fost desigur expuse de către conducerea combinatului. După părerea noastră ar trebui ca Ministerul Industriei Alimentare să reanalizeze modul de așezare al planului pe județe în sectorul carne, în așa fel încît fiecare întreprindere județeană să poarte răspunderea și mai ales să suporte consecințele pentru orice nerealizare a fondului de stat la carne.

Vorbind de respectarea obligațiilor contractuale n-aș vrea să trec cu vederea faptul că în județul nostru există unele întreprinderi care nu răspund cu promptitudine tuturor obligațiilor asumate, atît față de unii clienți interni cît și externi. Iată o situație succintă, pe zece luni, de întreprinderi care nu și-au onorat contractele economice: Combinatul chimic-Tîrnăveni — 261 contracte, Fabrica de geamuri-Tîrnăveni — 116 contracte, Fabrica de zahăr-Luduș — 35 contracte etc. După cum e lesne de înțeles nu considerăm satisfăcătoare activitatea unei întreprinderi numai după realizări globale. Deci, se impun măsuri energice.

— Ce s-a preconizat?

— Comitetul județean de partid a analizat în octombrie mersul îndeplinirii planului pe 9 luni și a stabilit măsurile necesare pentru realizarea condițiilor de realizare a planului pe 1970. Tot în luna octombrie comisia economică a organizat discuții pe grupe de întreprinderi. Din analizele efectuate a rezultat că planul producției globale industriale ce revine județului Mureș pe anul 1969 va fi îndeplinit și depășit la toți indicatorii, realizîndu-se peste prevederi 112 milioane lei. Evident că întreprinderile au greutăți a căror soluționare depinde de conducerea ministerelor sau ale altor organe centrale și care au fost informate și solicitate. Majoritatea ministerelor au răspuns cu promptitudine solicitărilor noastre căutînd și găsind soluții. Prompte au fost conducerile ministerelor industriei chimice, a materialelor de construcții, a industriei lemnului, a construcțiilor industriale care au deplasat în județ persoane din conducerea ministerelor respective și care au rezolvat la fața locului problemele ridicate de întreprinderi. Așteptăm ca și conducerile ministerelor industriei alimentare, industriei ușoare, industriei construcțiilor de mașini care au fost solicitate să răspundă cît mai repede. De operativitatea lor depinde în mare măsură îndeplinirea unor angajamente ale colectivelor din întreprinderile respective.

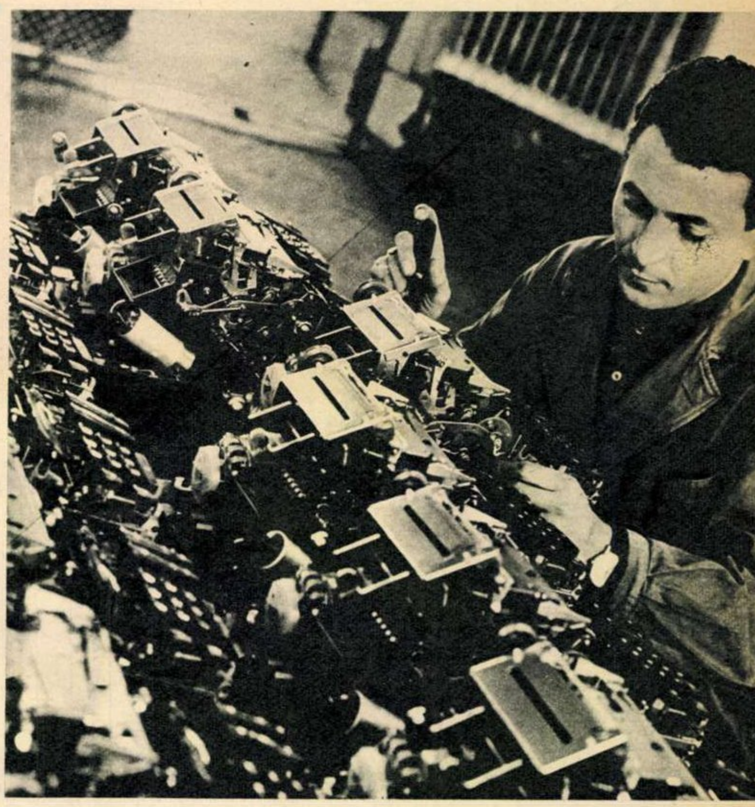

▲ *Electro-Mureș.*
Mașinile de calcul electromecanice,
un produs prestigios
al întreprinderii.

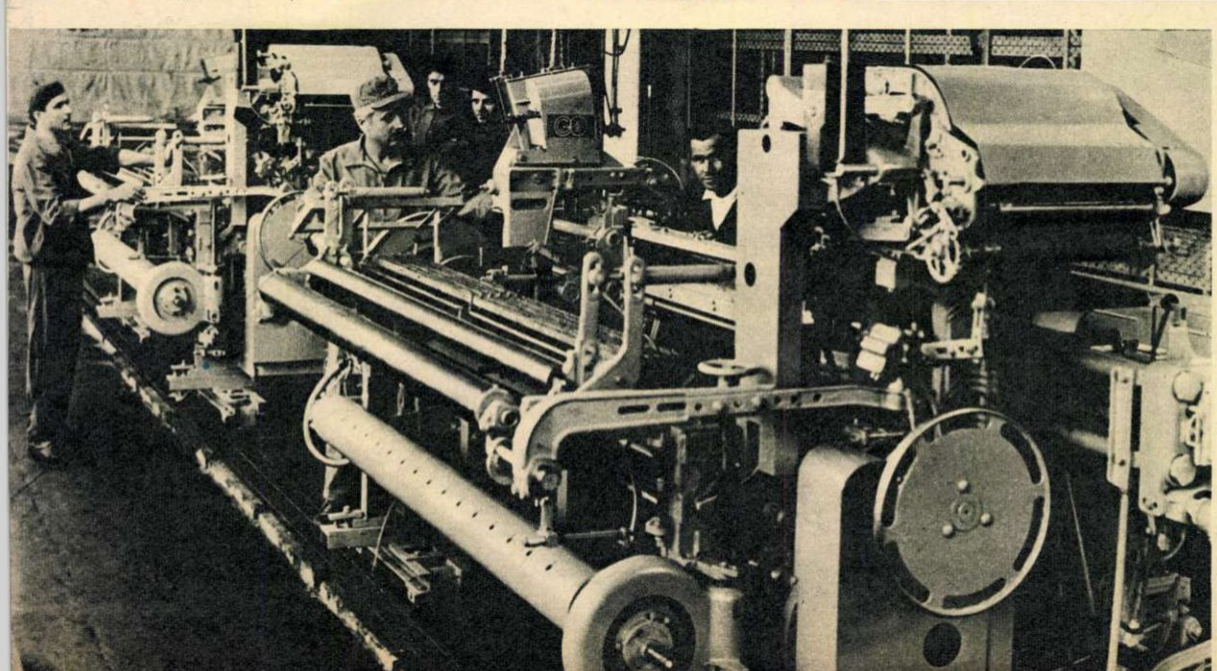

◀ *Buna organizare și grija*
pentru calificarea cadrelor
au permis colectivului de la I.U.I.U
să asimileze într-un timp record
noile tipuri
de războaie automate de țesut.

CU O TOAMNA MAI DEVREME

De o parte și de alta a Oltului se consumă ultima toamnă liniștită. Pe hărțile proiectanților și ale inginerilor din cadrul Centralei de producere a energiei electrice de la Rîmnicu Vîlcea domnește însă un calm de o natură cu totul aparte: noua înfățișare a rîului a fost desemnată. Pe locul in care a trecut ochiul atent al proiectantului vor trece într-un viitor apropiat excavatoarele.

PORȚILE DE LUMINĂ ALE OLTULUI

20 de hidrocentrale vor fi înălțate pe Olt, atingînd o putere de 1 000 MW, adică vor egala capacitatea hidrocentralei de la Portile de Fier. Oltul, pe a cărui albie curge a zecea parte din apele care brăzdează teritoriul țării, unul dintre cele mai mari rîuri din interior, va da în curînd sistemului energetic național întreaga sa putere de lumină. În anul viitor, de o parte și de alta a municipiului Rîmnicu Vîlcea, va începe construcția primelor hidrocentrale: Dăiești — cu o putere instalată în etapa finală de 37 MW, Rîmnicu Vîlcea — 45 MW, Ostroveni și Rîureni cu o putere de 25 MW, și Govora — 44 MW. Toate hidrocentralele vor funcționa cu turbine fabricate la Uzinele metalurgice Reșița.

▲
Încă puțin
și îmbietoarea poartă
dintre plopi
se va schimba într-o poartă
impunătoare de lumină.

Farmecul orașului,
casele vîlcene
cu poartă și balcon,
vor rămîne pe mai departe
mărturia
dragostei de frumos. ▶

de Petre **ANGHEL**
fotografii de Elena **GHERA**

«D-apoi cum să nu mă duc; că omu' ce zice: învăţ ş-o meserie şi stau şi mai aproape de casă».

Rămas în anul 1969 pe locul 34 în ceea ce priveşte contribuţia la producţia globală industrială a ţării, judeţul Vîlcea va aduce în cel mai scurt timp o contribuţie de seamă la economia naţională, potenţialul energetic crescînd considerabil. Forţa de muncă din judeţ îşi va găsi o utilizare judicioasă pe Valea Oltului; lucrările hidroenergetice vor dura aproape 10 ani. Am întîlnit oameni care abia aşteaptă să se califice într-o meserie utilă şi rentabilă. Ei vor fi de un ajutor preţios celor ce vin cu experienţa altor şantiere similare, de la Porţile de Fier, de pe Argeş, Lotru. Celor veniţi li se vor acorda 740 apartamente, în blocuri, definitive şi alte 400 apartamente provizorii. Peste 7 000 de muncitori se vor întîlni aici înfrăţindu-şi voinţa şi priceperea şi schimbînd întru totul faţa Oltului.

Ne este destul de greu să ne închipuim cum va arăta Oltul zăgăzuit de 20 de porţi, strîns în tot atîtea lacuri de acumulare. Cum va arăta după ce — doar la cele cinci şantiere din prima etapă — se vor excava 6 700 000 mc pămînt şi piatră şi se vor turna 6 500 000 mc betoane. Echipamentul hidroenergetic va depăşi 11 000 tone. Cele mai dificile lucrări de construcţie vor fi canalele de fugă şi în special cele de la centrala Govora, care va produce anual 141 000 000 KW k. Iată şi o cifră comparativă: printr-o turbină vor trece pe Olt 110 mc pe secundă în timp ce pe Argeş la centrala principală debitul este 45 mc pe secundă.

ACESTA E ABIA ÎNCEPUTUL

Noile construcţii de pe Olt vor constitui cea mai de seamă înnoire a judeţului Vîlcea. Schimbări esenţiale vor surveni pretutindeni în viitorul apropiat, prefaceri cu largi implicaţii în viaţa oamenilor şi a ţării. Pentru că hidrocentralele de pe Olt nu înseamnă numai creşterea puterii energetice a ţării. Se vor naşte oraşe noi, staţiuni balneoclimaterice, lacuri pe ţărmul cărora vom putea poposi la sfîrşit de săptămînă. Oraşul Rîmnicu Vîlcea, cu a cărui înfăţişare odihnitoare ne-am obişnuit, ne va oferi surprize. Deşi va rămîne aproape neschimbat în centrul lui tradiţional, va fi orientat în viitor între calea ferată şi lacurile ce le va forma în dreptul său Oltul. Nu vor lipsi posibilităţile de pescuit, crescătoriile sistematizate de peşte, punctele atractive pentru vizitatori, întrecerile sportive cu caracter naţional.

E necesar ca Oficiul Naţional de Turism, în studiile sale de perspectivă, să aibă în vedere staţiunile existente aici şi dezvoltarea lor, precum şi posibilitatea navigaţiei cu caracter turistic între Călimăneşti şi Rîmnicu Vîlcea. Ce-ar fi dacă, acolo unde Oltul nu prezintă pericol, s-ar găsi la îndemînă bărci pentru 2-3 persoane, şi la care fiecare să apeleze ori de cîte ori are nevoie?

E posibil ca staţiunile balneoclimaterice care se construiesc acum la Lotru, legate prin şosea asfaltată de Rîmnicu Vîlcea, să ofere turiştilor la întoarcere alt drum, prin Tîrgu Jiu şi Voineasa, existînd condiţii ca la Voineasa şi la baraj să se construiască staţiuni cu minimum 5 000 de locuri.

Ochii se mai pot odihni încă peste imaginile Oltului.

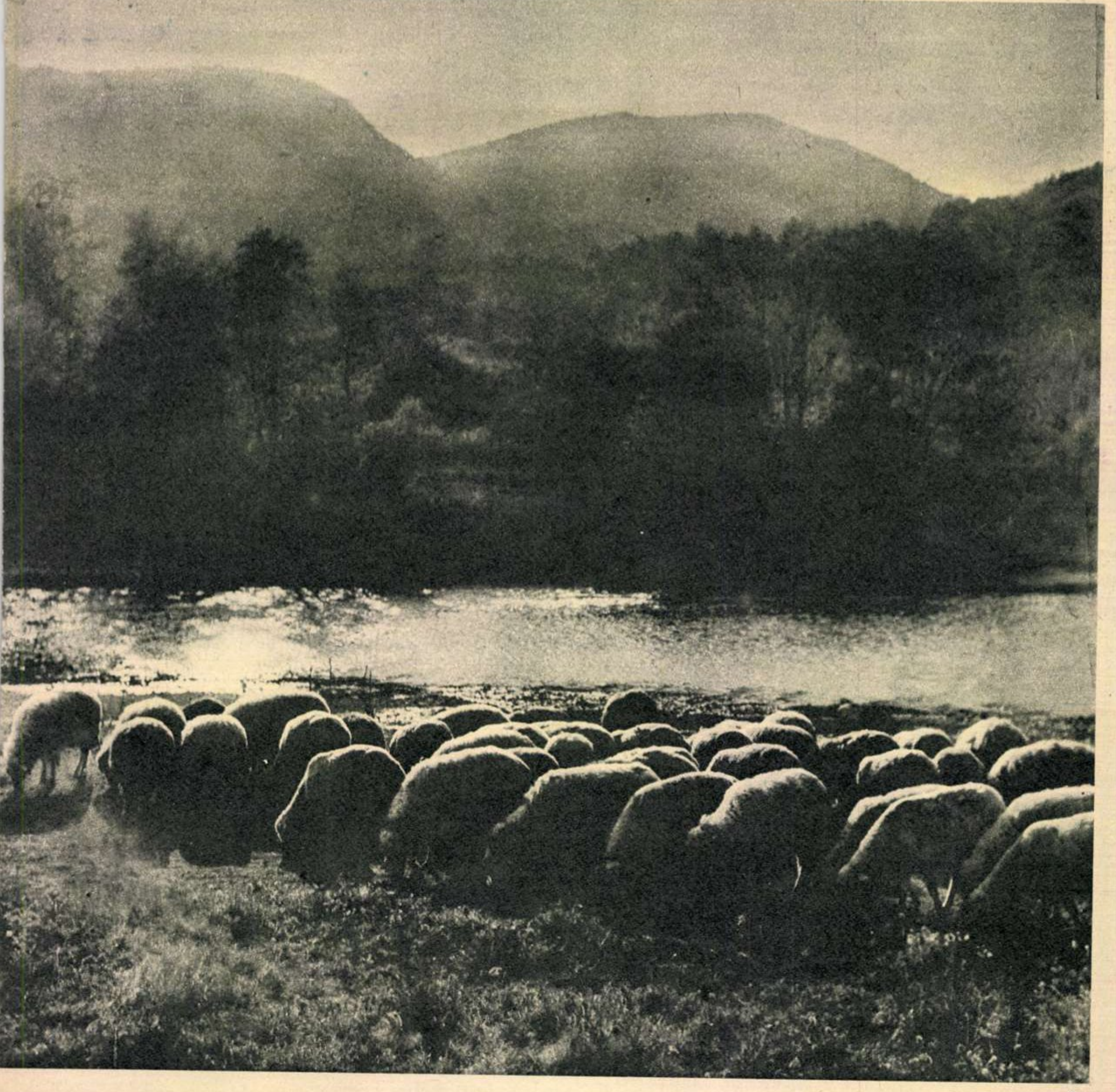

Se lasă amurgul peste văi; curînd apa va curge prin turbine şi va naşte lumină.

economice

de Ilie **ZAHARIA**

Ce s-ar întîmpla dacă automatizarea...

Să-mi îngăduie cititorul ca, în demonstrația pe care vreau s-o fac, să utilizez anticul procedeu al dialogului, cu atît mai mult cu cît cele de mai jos reprezintă o însumare a unor discuții care au avut realmente loc.

— *Studentul:* Tovarășe profesor, am învățat că valoarea este creată de muncă. Deoarece nu mașina produce valoare, înseamnă că pe măsură ce muncitorii sînt înlocuiți de mașini, masa valorii trebuie să scadă. Or, dv. ne arătați că, în procesul dezvoltării capitalismului și a tehnicii mașiniste, crește cantitatea de valoare nou creată. În cazul acesta n-ar trebui să admitem că mașinile creează valoarea?

— *Profesorul:* Dumneata, dragul meu, faci abstracție de faptul că, în același timp cu izgonirea muncitorilor înlocuiți de mașini, în dezvoltarea economiei capitaliste a avut loc un proces invers — și mai intens — de atragere a unor mase mai mari de muncitori în noile ramuri de productie create, a muncitorilor care *fabrică mașinile* (și materia primă pentru mașini), a muncitorilor care *mînuiesc mașinile* fabricate. **În 1860 numărul muncitorilor de fabrică ocupați era în S.U.A. de 1 300 000. Știi cît a fost numărul lor un secol mai tîrziu, în 1960? 12 265 000! Aproape de zece ori mai mare. Vezi deci...**

— *Studentul:* Dați-mi voie să formulez alt fel întrebarea. Să presupunem că într-o întreprindere capitalistă sînt o sută de muncitori care produc mărfuri în valoare de un milion de dolari. Prin introducerea automatizării producția se mărește — să zicem — de zece ori, adică numai zece muncitori produc acum aceeași cantitate de valoare ca mai înainte, sau cei o sută de muncitori produc, în loc de un milion de dolari, mărfuri în valoare de zece milioane de dolari. Cine a produs diferența de valoare? Nu mașinile automate?

— *Profesorul:* Mașinile sînt creații ale oamenilor și funcționează numai prin intervenția acestora. În consecință, valoarea este creată de om, de munca acestuia, luată în sensul cel mai larg, iar mărimea valorii depinde de forța productivă pusă în mișcare. Un muncitor care acționează un ferăstrău electric creează considerabil mai multă valoare decît cel care mînuiește un topor rudimentar.

În legătură cu exemplul dumitale, ți-aș mai răspunde următoarele: zece lucrători vor primi de zece ori mai puțin salariu decît o sută. Deci cheltuielile de salarii se vor reduce la o zecime. Dacă în toate întreprinderile se va petrece același proces de automatizare, mecanismul concurenței va duce la scăderea prețurilor, respectiv al valorii pe unitate de produs corespunzător cu scăderea salariilor, deși suma totală a valorii mărfurilor va crește, pentru că crește cantitatea lor.

În măsura în care automatizarea este introdusă doar în întreprinderea luată ca exemplu de dumneata, atunci aceasta va beneficia de creșterea considerabilă a productivității muncii pentru a obține profituri suplimentare.

— *Studentul:* Dar în ipoteza automatizării producției pe scară națională (și internațională) ce se va face cu muncitorii de prisos? Și cine va cumpăra marfa produsă din belșug dacă cea mai mare parte dintre muncitori nu vor avea de lucru?

— *Profesorul:* Dumneata pornești de la ipoteza greșită că în viitor oamenii vor munci același număr de ore ca astăzi. Dacă ziua de muncă în acest viitor ce-l întrezărim se va reduce la jumătate, n-ar mai fi muncitori «de prisos».

În plus, nu trece cu vederea faptul că însăși structura și relațiile sociale vor suferi schimbări radicale în raport cu cele actuale. N-ai învățat că există o interdependență între dezvoltarea forțelor productive și sistemul de relații dintre oameni?

Lumea nu stă pe loc, dragule. Crezi că revoluția tehnico-științifică la care asistăm va rămîne fără consecințe sau nu va fi urmată de o revoluție în sistemele sociale?

CU O TOAMNA MAI DEVREME

Și, în curînd, Rîmnicu Vîlcea va deveni unul din cele mai primitoare și pitorești orașe.

Arhitectul Adrian Oprea, coordonatorul zonei de sistematizare a Văii Oltului, ne-a precizat că există posibilitatea ca pe viitor să se dezvolte o arteră de circulație între Rîmnicu Vîlcea și Dunăre printr-un sistem de ecluză. «Ținînd seamă de dezvoltarea turismului între Europa și Asia Mică, am propus — a continuat tovarășul arhitect — o magistrală de tranzit turistic internațional care să treacă prin Austria–Ungaria–România–Bulgaria–Turcia. În interiorul țării noastre magistrala ar putea trece pe la Oradea–Orașul dr. Petru Groza–Deva–centralele hidroenergetice de pe Sebeș, Lotru, Olt–Curtea de Argeș–Pitești–București». După construirea hidrocentralelor, drumul național 7 Pitești–Sibiu va trece peste baraj evitîndu-se staționările la barieră. Va fi o șosea deasupra barajului cu patru fire de circulație în ambele sensuri. Studiile de dezvoltare a orașelor au prevăzut aceste perspective. Numai la Rîmnicu Vîlcea, alături de cele două lacuri de acumulare, se vor construi un hotel, o casă de cultură și un palat administrativ, un sediu al dispeceratului hidrocentralelor de pe Olt, noi artere cu cinematografe și spații comerciale. Iată doar cîteva din perspectivele innoitoare ale județului de sub culmile Coziei, Lotrului și Căpățînii.

Regularizarea cursului Oltului va avea însă repercusiuni capitale și asupra agriculturii. Studiile întreprinse de colective specializate asupra posibilităților de extindere a irigațiilor au arătat că pe Valea Oltului se vor amenaja circa 2 600 ha numai în prima perioadă. Din cele aproximativ 9 000 ha care alcătuiesc în prezent bazinul viticol al Drăgășanilor circa 7 000 ha vor primi apă din Olt în vederea sporirii producției.

Planul acesta de perspectivă va produce transformări adînci în viața oamenilor de pe Olt. Va fi cea mai mare «aventură lucidă» a rîului. Restructurările de zonă, schimbările demografice vor face valea, căreia Geo Bogza i-a închinat o carte, de nerecunoscut. Călimăneștiul, Rîmnicul Vîlcea, Căciulata, Drăgășanii, Slatina — orașe care se vor schimba din temelii.

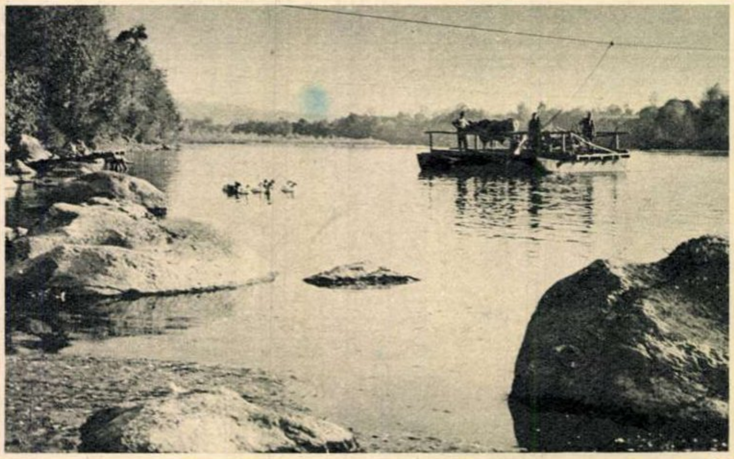

Ultimul bac peste Olt. În locul lui se vor înălța poduri peste care vor trece vehicule în viteză.

În locul apei scoase anevoie cu ciutura, ogoarele județului vor primi apă din Olt, datorită lucrărilor de irigare deja începute.

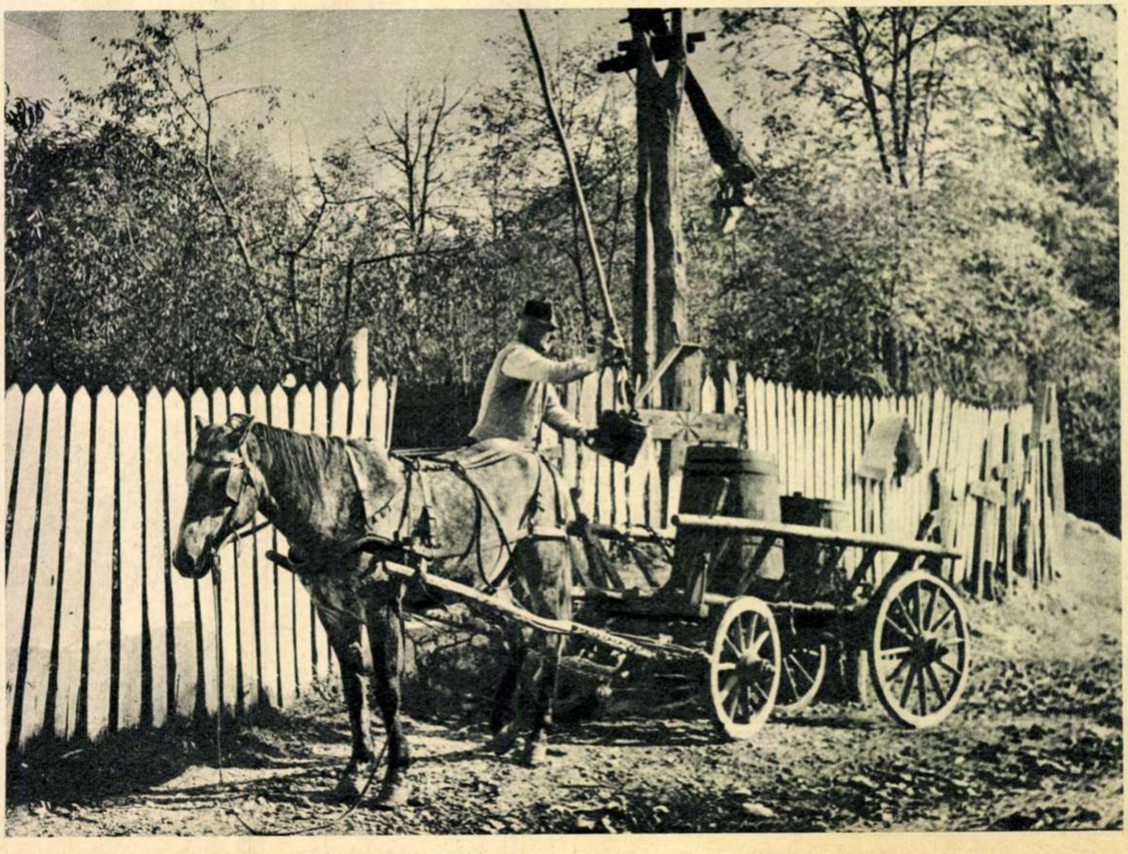

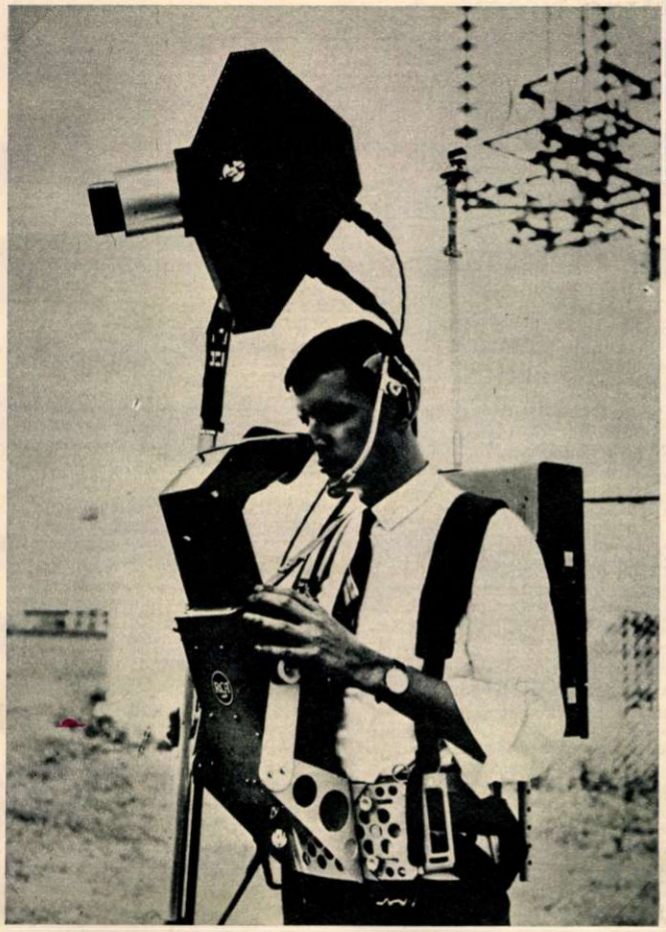

operatorii de televiziune pe lună...

...vor utiliza această bijuterie tehnică care a cîştigat admirația specialiştilor prin înaltul ei grad de miniaturizare. Este vorba de un aparat portativ de luat vederi TV în culori şi a fost dezvoltat special pentru uzul cosmonauților. Dar de pe acum se întrevăd utilizări şi pe Pămînt. Întreaga instalație cîntăreşte doar vreo 25 kg.

cutremure artificiale

Geofizicienii sovietici şi japonezi proiectează declanşarea unor cutremure artificiale provocate de puternice explozii subterane în insulele Sahalin şi Hokkaido, pentru a studia împrăştierea undelor cutremurelor la suprafața solului.

microbi... metalurgi

În lumea microbilor există nu numai duşmani periculoşi ci şi prieteni ai omului, cu «talente» dintre cele mai variate. Astfel au fost descoperiți microbi care pot îndeplini cu mult succes munca de extragere a unor minereuri prețioase. La noi în țară, cercetătorii Gheorghe Vanci, Anatol Bodiu şi Ioan Sinko au izolat culturi bacteriene care s-au dovedit capabile să extragă cuprul din apele de mină provenite din zăcămintele de la Baia Sprie. Raportul dintre extracția de cupru realizată cu ajutorul bacteriilor şi cea obținută fără bacterii este de 15—20 de ori mai mare.

cel mai lung avion din lume...

...nu este o glumă fotografică, ci o construcție pe deplin reală. El a fost proiectat de compania engleză Slingsby Aircraft din Yorkshire. Pe «panoul zburător» de 115 m lungime pot fi montate reclame luminoase vizibile la mare distanță. Numele originalului avion: Camco V.

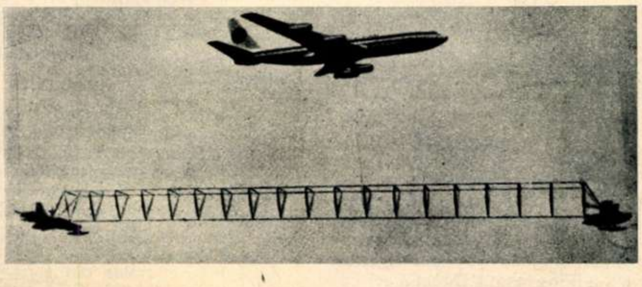

omagiu bicicletei

Iată cum se circulă în interiorul celui mai lung accelerator liniar din lume, construit recent la Stanford, California. Instalația, destinată cercetărilor nucleare, este de trei ori mai lungă şi de zece ori mai puternică decît fostul «recordman» nuclear. Este interesant de remarcat viabilitatea bicicletei, venerabil mijloc de transport care, după cum se vede, se dovedeşte de neînlocuit. Mai jos dăm şi o fotografie aeriană a noului accelerator gigant.

uleiul curăță!

Utilizarea unor mici cantități de ulei pentru îndepărtarea impurităților din apă stă la baza procedeului de purificare a apei pus la punct de cercetătorii ştiințifici de la Royal Dutch Group din Amsterdam. Acest procedeu se foloseşte la îndepărtarea particulelor solide din fluidele de orice natură, incluzînd apele de scurgere din oraşe, şi contribuind astfel la îmbunătățirea «calității» rîurilor şi a altor ape curgătoare.

În dispozitivul de separare şi tabletare Shell, apa care conține particule solide în suspensie vine în contact cu un jet de ulei. Datorită uleiului, particulele solide se aglomerează sub forma unei mase care se tablează şi poate fi uşor separată de apă. Astfel se îndepărtează 99,95% din impuritățile din apă, iar tabletele pot fi utilizate drept combustibil...

apă grea, dar nu... „apă grea“

O apă cu densitate superioară cu 40% celei normale, deşi structura este aceeaşi, a fost obținută de savanții sovietici. Apa nou realizată, care nu îngheață şi nu se evaporă în condiții normale, a fost obținută prin condensarea vaporilor de apă chimic puri în tuburi capilare de cuarț.

Subliniem că acest produs nu are nimic comun cu aşa-numita apă grea cunoscută din fizica atomică şi care are o altă structură atomică decît apa obişnuită.

apa desalinizată pentru irigații

Sub auspiciile Agenției atomice internaționale s-a ținut la Madrid un colocviu internațional pentru desalinizarea apei de mare cu ajutorul energiei atomice. Cu această ocazie, delegația spaniolă a prezentat un proiect de centrală mixtă de 1 000 MWe, care va fi construită în regiunea Almeria şi care va putea produce aproximativ şase metri cubi de apă pe secundă pentru irigații.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

Șansa

Nu știu exact de ce am rămas la acest titlu cînd puteam foarte bine să-i spun «Coasta a cam fost ignorată...» sau «Homotransplantare de nod sinoatrial» sau, în sfîrșit, «Doctor Nicolae M. Constantinescu, cercetător la catedra de chirurgie experimentală». Am ales «Șansa» pentru că în lungile noastre discuții, politicos dar ferm, s-a împotrivit rolului pe care îl joacă șansa în viața unui om, avînd chiar momente de vădită iritare împotriva acestei idei:

— Se dă prea mult întîmplării, se pune prea mult pe seama întîmplării. Koch, Pasteur, Fleming nu au ajuns Koch, Pasteur, Fleming datorită unei întîmplări, a șansei. Îmi veți spune că a mai fost și vîntul care a adus în laboratorul de sub scară al lui Fleming acea ciupercă care s-a înmulțit, făcînd un bulion de penicilină...

— Nu voi spune eu pentru că așa este...

— Așa este, fără discuție, dar vîntul cine știe de cîte milenii aruncă ciuperca aceasta și poate cîte altele în uriașa oală a omenirii. Dar nu a văzut-o nimeni pînă la Fleming. De ce? Pentru că nimeni nu a fost pregătit să o vadă.

— Ceea ce înseamnă...

— Ceea ce înseamnă că pentru omul de știință, pentru cercetător, șansa trebuie construită...

— Știu că liceul l-ai terminat cu diplomă de merit, asta însemnînd o cărămidă în construirea șansei?

— Exact, și nu cea mai lipsită de importanță.

— Mai știu că tatăl dumitale s-a bucurat de o faimă binemeritată în lumea medicală. Să considerăm influența lui ca o altă cărămidă în construirea șansei?

— Nu știu de ce nu ai început cu asta, pentru că predominant în evoluția viitoare a tînărului este climatul său familial. Dintr-o familie de metalurgiști, viitorul adult are toate șansele să reușească cel mai bine tot în meseria părinților. Am văzut puțini ingineri agronomi buni proveniți din familii de orășeni...

— Nu crezi că te îndrepți pe un teren alunecos?

— Numai în măsura în care cele ce-ți spun sînt luate la modul absolut. Eu sînt medic, o soră a mea este inginer forestier, iar un alt frate, cel mare, medic veterinar... Eu mă refeream la șansă, la cea mai mare șansă, la capacitatea de a o construi sau a o recepta mai ușor tocmai pe aceasta, pe cea mai mare. Și aici climatul de familie, atmosfera în care te dezvolți, sînt factori de o importanță prea adesea ignorată.

— În timpul facultății, ați dat, dacă nu mă înșel, 46 de examene. Din acestea, 24 le-ați luat cu calificativul foarte bine cu evidențiere. Restul numai cu foarte bine. Să leg rezultatele tot de construcția șansei?

— Evident, dar într-un mod ceva mai amplu decît pînă acum. Pentru că acum studentul este și arhitect, și constructor, și beneficiar. Șansa există. Pe ea a pus mîna, este, doar, student în facultatea pe care a dorit-o. Dar nu-i suficient. De la această șansă trebuie să scoată totul, dar absolut totul. Să revin la mine. În familie, m-am familiarizat cu noțiunile medicale. În facultate mi le-am explicat. Vroiam să fac cercetare. Mai știam însă că aceasta nu este posibil fără o temeinică instruire. Și atunci m-am apucat să-mi construiesc o metodologie a studiului. Eram în anul doi. Mi-a luat un timp enorm. Nu regret însă pentru că m-a disciplinat. Dar, din păcate, nu toți studenții au tăria să-și piardă nopți, după-amiezi, duminici — și, nu uitați, asta în primii ani de studenție — pentru a reface un drum parcurs de mulți alții înaintea noastră. Un asemenea curs în anul unu sau doi de facultate cu privire la metodologia muncii studentului — și, aș mai spune a studentului cercetător — ar scuti pe mulți de eforturi inutile, de eșecuri.

— Știu că în facultate ați desfășurat o activitate științifică meritorie, recunoscută, de altfel, și printr-un număr mare de diplome primite. Pentru viitorul cercetător profesionist această activitate are o valabilitate științifică sau rămîne pur și simplu un exercițiu?

— Nu știu exact cîți se întorc la tema elaborată în anul doi sau trei de facultate. Știu însă că toți ne sprijinim, în dezvoltarea viitoare, pe baza metodologică care începe să se contureze atunci.

— Între dorința, pasiunea pe care o ai pentru cercetare, și posibilitățile practice nu s-a realizat concordanța necesară decît aproape după zece ani de la terminarea facultății. Ajută asta cercetării sau dimpotrivă?

— Nu, nu poate să ajute. Sînt pierduți anii cei mai fecunzi, de potență creatoare. Nu, asta nu are cum să ajute. Să ne înțelegem, mă refer la medicină. Aici munca de cercetare sau munca la catedră se află sau ar trebui să se afle, legic, într-o corelare directă cu activitatea clinică a specialistului. Nu poți fi bun preparator, asistent, lector etc. la chirurgie fără să practici chirurgia, fără să ai zilnic orele tale de clinică, operatiile tale. Așadar, problema legăturii cu practica în medicină se pune puțin alt fel decît în restul disciplinelor. În ceea ce mă privește, faptul că nu am intrat direct în cercetare este o neșansă evident, dar această neșansă a purtat în ea — paradoxal — și o mare șansă: am lucrat trei ani de zile la Centrul republican de chirurgie osoasă aflat la sanatoriul din Eforie Nord. Și aici intervine una din marile mele șanse: faptul că am avut norocul să lucrez cu regretatul medic emerit Victor Climescu. A stat 45 de ani pe malul mării, a strîns cu răbdare o avere de instruire, creînd una din cele mai mari filmoteci din această zonă europeană. Un om cu extraordinară experiență, cu o capacitate fantastică de sinteză, de prelucrare a datelor, și pe deasupra un medic a cărui viață își găsește atît de bine exprimarea în deviza lui preferată: «Nimic nu trebuie precupețit cînd este vorba de sănătatea omului». Nu l-a văzut nimeni obosit, nu l-a văzut nimeni nervos. După operații grele, după gărzi lungi și obositoare, el rămînea proaspăt, vesel, bun... Mi-a oferit și mie ceea ce a oferit tuturor medicilor tineri care au trecut pe la el: știința lui, cazurile adunate, sala de operații, ca și filmoteca. Omul acesta nu avea rezerve, nu avea colțuri ascunse. Pentru a lua de la el, ți se cerea o singura condiție: să vrei. Aveam 25 de ani cînd, sub directa lui îndrumare, am publicat lucrarea mea de căpătîi în chirurgia osoasă. Există în școala ortopedică română o idee care a încercat de cîteva ori să iasă la lumină, ideea aceasta are forma coastei, căreia nu-i dăm suficientă atenție...

Povestea cu coasta este foarte interesantă și doctorul Constantinescu a încercat să mă convingă că dacă îmi va lipsi vreodată vreo bucată de os, pe undeva — ceea ce nu-mi doreşte — pot lua, cu ajutorul lui, una din propriile mele coaste pentru a o folosi ca material de construcție, chestiunea neducîndu-mă în mod obligatoriu cu gîndul la coasta ruptă din bărbat pentru o cauză atît de generoasă ca cea cunoscută. De altfel, părerile doctorului Constantinescu despre femei, baschet, literatură onirică și probitatea profesională în munca de cercetare vor face obiectul unor altor seri de discuție în doi. Și cum a venit iarna și serile sînt lungi...

Petru ISPAS

CUM A DESCOPERIT NESTOR-CALUL, FURAJAREA CU AUTOSERVIRE

La o vîrstă înaintată (10 ani înseamnă mult în viața unui cal), bietul Nestor, de profesiune animal de povară, domiciliat în comuna M. Kogălniceanu — județul Constanța — a fost nevoit să-și procure singur furajele pentru iarnă ceea ce, evident, nu intră în atribuțiile unui cal obligat să presteze lucrări mult mai importante.

L-am întîlnit și l-am cunoscut pe drumul ce duce la Ideciu de Jos (jud. Mureș). Umbla la pas, singur de capul lui, amărît, costeliv și obosit:

— Cum mă vezi, bătrîn și prăpădit, sînt de zece zile pe drum.

Și mi-a povestit cele ce urmează:

— Lucrez de cîțiva ani la internatul liceului din comună. Am trăit, cum se zice, într-un mediu intelectual.

— Se vede după cum te exprimi...

— Ce folos... Toamna aceasta mi-a pus capac la toate. Săptămîna trecută direcția școlii s-a adresat Inspectoratului județean de învățămînt, solicitînd o rație de furaje. Adresa a fost înaintată Întreprinderii teritoriale de aprovizionare care mi-a repartizat 5 tone fîn de la Bistrița-Năsăud. Stai să vezi! Pe contract se menționează că fînul trebuie transportat «cu mijloace proprii», care, în fapt, nu sînt decît două: căruța și subsemnatul. Cazul a fost dat și la ziar (Dobrogea nouă nr. 6 605) dar tot degeaba. Pînă la urmă mi-am făcut rost de potcoave noi și am pornit-o să-mi rezolv singur treburile.

M-a poftit, amabil, să-l încalec, dar l-am refuzat, menajîndu-i bătrînețea și tignafesul, așa că l-am însoțit la trap pînă aproape de hotarul comunei Ideciu de Jos. Aici mi-a venit o idee:

— Ascultă, bătrîne.

— Spune-mi pe nume...

— Ce-ar fi, Nestore dragă, să le facem o vizită celor din cooperativă. Găsim aici furaje și nu mai e nevoie să lungești drumul pînă la Bistrița.

Am căzut la învoială și-am intrat să vizităm, la pas, sectorul zootehnic al C.A.P.-ului din Ideciu.

— Ceea ce căutați e greu de găsit, ne-a întîmpinat un tauraș nepoliticos, tolănit, grămadă, peste un morman de gunoi. Nu cumpărăm și nu vindem nimic. La noi s-a introdus autoservirea.

Abia atunci am observat că toată mulțimea dobitoacelor, pe două și patru picioare, se vînturau de-a brambura prin curtea cooperativei mîncînd pe apucatele ba fîn și concentrate, ba porumb, orz sau nutreț din silozuri.

— Sînteți dresați?

— Ei, spanac! O facem de nevoie. Lipsesc patru îngrijitori (s-au certat cu conducerea cooperativei) iar restul sînt la o nuntă în sat.

— Am ajuns și noi vaci sfinte, se amestecară în vorbă, naive și prostuțe, două juninci cochete. Ne purtăm cum ne place. Poftiți la masă. Facem noi cinste.

— N-am mîncat în viața mea decît fîn muncit, a mormăit nemulțumitul Nestor. Hai să încercăm în comunele vecine.

— Vă încurcați degeaba. Cei din Fărăgău și Cozma duc lipsă de patru îngrijitori, cei din Petelea de trei. La C.A.P. Beica n-au terminat nici pînă astăzi grajdul început în 1967, iar la Cerghid, Mica și Șincai n-au luat nici o măsură pentru însilozarea furajelor.

Atunci trecu pe lîngă noi un berbec pletos și nespălat, aidoma unui bulevardist. Cele două juninci izbucniră în rîs:

— Parc-ar fi Hanibal, tu!

— Rîdeți voi, rîdeți, dar să vă vedem ce faceți la iarnă, a mormăit pe sub breton berbecul hippy. Cine vă curăță, cine vă mulge? Uitați-vă în jur: gunoiul a făcut crustă pe aleile de furajare, intrările în grajduri sînt blocate de mormane de gunoi. Nu există bazin de colectare și nici canale pentru scurgere, iar urina s-a infiltrat în zidărie pînă la nivelul ferestrelor.

Avea dreptate.

P.S. M-am despărțit de Nestor în fața gării. El s-a îndreptat cu un «vagon special» spre Bistrița, iar eu m-am mulțumit cu un singur tichet pentru București. Mi-a promis că-mi va scrie.

CUM AU MÎNCAT LA POPRICANI OILE LUPUL

Zise lupul către oaie: «De ce îmi tulburi apa, oițo?» Dar lupul n-avea dreptate, deoarece oaia se găsea în «aval» de poziția lupului, așa că n-avea cum să-i tulbure apa rîului, dar ce importanță are cînd e vorba de legea junglei, așa că lupul a găsit ce-a căutat, s-a repezit la oaie, a mîncat-o cu blană cu tot și așa mai departe...

Treaba aceasta s-a întîmplat cu foarte mult timp în urmă, din moment ce lupul s-a adresat oii în latinește («Cur meum rivum conturbas», ca să folosim cuvintele lui Fedru), dar oile n-au uitat această gravă jignire, așa că s-au pregătit pe îndelete 2 000 de ani, pînă cînd au izbutit să-i vină de hac lupului după cum urmează:

Celebra vendetă s-a desfășurat în sediul I.A.S.-Popricani, din județul Iași, unde oile au găsit împotriva lupului o armă de preț: azotatul de amoniu. Celebra armă chimică a fost folosită cu ajutorul îngrijitorilor precum și prin directa solicitudine a Direcției regionale C.F.R.

Mai întîi și mai întîi cîteva oi au murit intoxicate cu buruieni otrăvitoare. Pierderea a fost încadrată la capitolul «răpiri» (ferparul animalier prevede și asemenea întîmplări, cu toate că povestea cu ursul din pădure a ajuns de rîsul copiilor). Poanta s-a prins însă la Direcția agricolă județeană, așa că îngrijitorii și inginerul s-au văzut scuturați de griji.

La toate acestea, oile rămase în viață au tras următoarea concluzie: «De ce să murim fără folos în brațele unor urși și lupi inexistenți?»

Și s-au apucat a doua zi să mănînce din furajele aduse recent în saivane. Chestia a mers simplu, deoarece nutrețul a fost transportat în vagoane, încărcate în prealabil cu îngrășăminte chimice.

În decurs de numai cîteva ore au decedat 300 de oi tinere (asta a fost pe la 4 dimineața), iar pe la ora cinci, în zori, s-a ivit din pădure și lupul. Lupul cel adevărat și nu cel din istoria cu « răpiri».

Ei bine, lupul a găsit oile muribunde, a mîncat după pofta inimii și a murit corect pe la 7 dimineața.

De data aceasta n-a mai ținut povestea cu « răpirea». Pe patul de moarte lupul a povestit totul, ceea ce, în sfîrșit, a avut darul de a trezi atenția Direcției agricole județene.

P.S. Chestia cu lupul, ursul și milenara vendetă a nevinovatelor ovine sînt, evident, de domeniul fanteziei. Cele 300 de oi au murit însă de-adevăratelea intoxicate cu furaje otrăvite. O întîmplare tragică și ireversibilă, fapt care întrece la scara realității chiar cele mai năstrușnice închipuiri ale fabulistului.

Așteptăm «morala» din partea I.A.S.-Popricani și a Direcției regionale C.F.R.

Foiletoane de Liviu TIMBUS

spectacol pe glob

Academia de muzică Santa Cecilia din Roma a inițiat un început de ștagiune impresionant. După două concerte inaugurale Vivaldi, dirijate de Renato Fasano, au urmat un recital Nathan Milstein, la 31 octombrie, iar la 7 noiembrie un al doilea recital, poate și mai prestigios: Arthur Rubinstein.

Mereu tinărul Georges Brassens reapare la Bobino, celebrul music-hall parizian. Din cele douăzeci de melodii pe care le interpretează, șapte sînt noi. Ca totdeauna, cîntecele lui Brassens sînt și acum de un optimism robust, filtrat printr-o poetică melancolie.

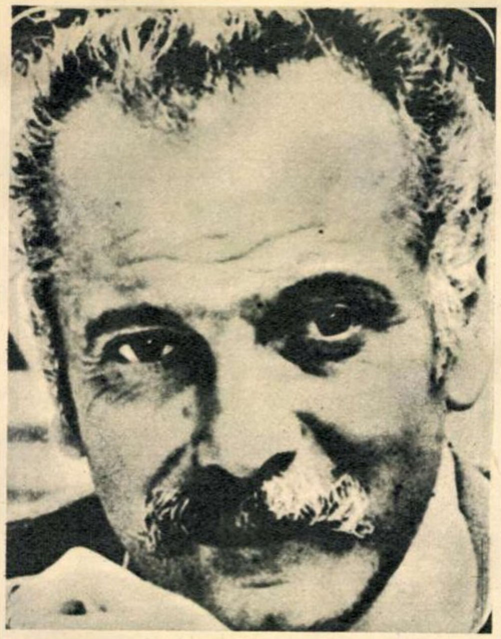

În fotografie, o scenă dintr-un recent spectacol cu «Don Pasquale» la Opera din München. Interpretează Raymond Wolansky, Noel Mangir și Jeanette Scoratto. Nici un german! Pentru a face față invaziei de cîntăreți străini care acaparează rolurile principale pe scenele lirice din R.F.G., la München s-a creat un studio pentru pregătirea postdidactică a tinerilor absolvenți.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

Cap de împrumut

După cum bine se știe există magazine care oferă sub formă de împrumut — contra cost — tot felul de obiecte, începînd cu lenjerie și sfîrșind cu rochii de mireasă.

Într-adevăr, de rochia de mireasă sau de costumul de ginere n-ai nevoie toată viața... Soarta acestor simbolice veșminte e foarte scurtă. O zi de strălucire le este îndeajuns. De aceea e foarte rezonabil să nu-ți cumperi un costum de ginere, ci numai să-l împrumuți.

Pornind de la această realitate, amicul W a ajuns la concluzii similare în ceea ce privește capul. Și-a dat seama, din propria lui experiență, că n-are nevoie de cap toată ziua, bună-ziua. Ar putea să numere pe degete zilele în care capul îi este cu adevărat necesar. Atunci, pentru aceste cîteva ceasuri dintr-o viață de om, merită oare să-și permită luxul de a avea un cap permanent? Un cap, după cum se știe, costă foarte scump. A înțeles că n-are nici un rost să țină pe umeri, să hrănească și să justifice ceva de care are nevoie doar din an în paște.

Așa că W a ajuns la concluzia că ideea unui cap permanent e cu desăvîrșire lipsită de sens. De ce să transporți în fiecare zi pe umeri ceva de care ai nevoie atît de rar. Așa că W a renunțat să mai aibă un cap permanent.

Cînd are nevoie de cap, W împrumută. Îl împrumută cu ora, cu ziua, după cum are nevoie. După ce-l folosește, îl înapoiază în cea mai bună stare.

Dornic să facă economii, W încearcă să aibă nevoie de cap cît mai puțin cu putință. Banii hărăziți acestui lux îi pune la ciorap. Așa că se duce să împrumute un cap numai în caz de forță majoră. Alteori, caută să utilizeze capul prietenilor care duminica se duc la pescuit și-l lasă acasă. În felul ăsta nu-l costă mai nimica...

Cu timpul au dispărut însă și cazurile de forță majoră. W s-a obișnuit atît de mult să trăiască fără cap, încît nu-i mai simte nici prezența, nici absența.

E fericit.

Un celebru cuplu al cinematografului de acum un sfert de secol reapare pe scena teatrului parizian «Alliance Française» Jean Marais și Madeleine Sologne dețin rolurile Oedip și Iocasta în tragedia lui Jean Cocteau, «Oedip rege». Spectacolul este completat de un prolog muzical semnat de Maurice Thiriet. O viziune modernă într-un spectacol în care neobositul Jean Marais semnează regia, scenografia, deținînd și rolul titular.

literare

de Lucian RAICU

Veronica PORUMBACU:

Drumuri și zile

Poeta Veronica Porumbacu este și autoarea, în ultimii ani, a unor interesante pagini de proză memorialistică și confesivă, de o ținută sobră, feminină fără obișnuitele excese. Confesiunea domină și în recenta carte de reportaje externe (Italia, Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Suedia, Norvegia, Franța...), bine întocmite, atrăgătoare și pentru latura lor documentară, desigur, dar mai ales pentru că reprezintă intenția de a stabili un anume tip de relație, de comunicare afectivă cu lumea, această lume în care autoarea ar vrea să se simtă mai puțin singură, mai solid instalată, mai sigură de ea însăși. De aici nota lirică precumpănitoare, calda iradiație a paginii. Însemnările de călătorie ale Veronicăi Porumbacu acreditează și un personaj, peste tot același, mereu grăbit, curios să afle (uneori prea curios), hotărît să-și taie drum, cu oricîte insistențe, spre scopul nobil dinainte fixat. Nu fără o simpatică ironie, autoarea se prezintă pe sine căutînd acest acces, luptîndu-se să vadă totul, să pătrundă în orice muzeu, să rămînă peste orele îngăduite spre a vedea mai mult, alergînd de la un sublim la altul, nelăsînd să-i scape nimic din ce ar merita să fie înregistrat. De la gară va merge deci «direct la Muzeul Capodimonte», la Napoli va «înghiți» lacomă «toate culorile care îmi cad sub ochi», la Veneția și mai ales la Florența va suferi pentru că trebuie totuși să aleagă între zecile de colecții, între capodoperele «care nu mai încap în pinacoteci și se risipesc generos în curțile interioare, în grădini, în piețe publice». Personajul acreditat este, sub acest aspect, cel puțin, de o însuflețire extraordinară, de o intensitate ieșită din comun în ce privește folosirea cît mai cu profit intelectual și sufletesc a timpului la îndemînă. Activitatea sa este uneori de-a dreptul înfricoșătoare, temperată numai de nevoia stabilirii unui contact uman deasupra muzeelor și a capodoperelor. Altfel ar deveni antipatică. Veronica Porumbacu știe să integreze însemnărilor sale un coeficient natural de intimitate, de familiaritate cu lumea, pentru ca lumea să fie mai puțin rece, mai puțin ostilă decît este. Pretutindeni se simte efortul de a preface depărtatul în apropiat, distanța în relație. Autoarea face mereu tentativa de a converti senzația de viață «străină», de a-i micșora intensitatea prea crudă și de a restabili un tip de ambianță intimă, de receptivitate simplă, tonică, omenească, de a imprima lucrurilor — teribil de străine — un «timbru sufletesc», menit să le sporească zona de accesibilitate. E patosul salvator al acestor notații, altfel de un interes mijlociu, întrucît nimeni nu-și poate închipui că adaugă observații noi și originale în direcția unor teme obositor de frecventate. O «impresie» în plus, firește, nu strică, dar nici nu revoluționează cunoașterea. În schimb, interesează oricînd efortul de comunicare, de reintegrare afectivă, posibilitatea unui dialog, dincolo de inerentele automatisme.

TUR DE ORIZONT

de Nicolae **SPIRESCU**

Arta dansului e poate arta cea mai apropiată de om, nu numai prin obiectul ei, corpul omenesc, cît mai ales prin faptul că ea reprezintă o activitate (cea mai energică și sublimă, după credința lui Nietzsche) continuă de acordare a ritmului omenesc cu ritmul universal. Dansul devine astfel un act de manifestare a libertății vieții, iar ritmul uman o transpunere sau o concentrare a ritmului universal. Astăzi, mai mult ca oricînd, dansul, ca activitate conștientă, este necesar omului contemporan, aflat în relație fie cu un mediu de viață potrivnic la care să reacționeze, fie cu unul prielnic cu care vrea să se identifice.

În forma sa clasică sau în balete de factură contemporană, care propagă mișcarea liberă a corpului, dansul rămîne uman prin excelență. Omul modern se regăsește mai repede și mai precis prin dans.

În Uniunea Sovietică, socotită patria tradiției pure și neștirbite a baletului academic, dansul clasic se manifestă mai *umanizat*, nu numai prin folosirea lui în montarea unor balete avînd o problematică specific umană, dar și prin tendințele de îmbogățire a arsenalului său tehnic cu figuri și mișcări apropiate de viață și prin grija acordată întregului corp de balet adus la egalitate cu vedeta.

Moscova e orașul concursurilor de balet. Numai anul acesta au avut loc aici două, de o deosebită importanță pentru mișcarea coregrafică sovietică. Cel internațional, organizat pentru prima oară, a prilejuit o nouă reafirmare, necesară se pare, a valorilor clasicismului. Tot atunci s-a impus încă o stea pe firmamentul «cotatelor» la bursa internațională a dansului: Nina Sorokina, dansatoare de mare naturalețe, cîștigătoarea premiului I și a Medaliei de aur, confirmată astfel pe plan mondial. Al doilea concurs, cel unional, organizat pentru a treia oară, a trezit un viu interes în toată Uniunea Sovietică, fiind reprezentat prin cele mai noi montări ale maeștrilor de balet din Moscova, Leningrad și republicile unionale. Concluzia principală a fost aceea că în baletul sovietic contemporan s-a instaurat definitiv profesionalismul ca urmare a unui eficace proces de învățămînt în școli. S-a mai constatat existența unui fenomen de restabilire a echilibrului de reprezentare în balet între bărbați și femei. Bărbații sînt «repuși» în drepturi. Concepția anilor '30, care a dominat pînă în zilele noastre, potrivit căreia prezența bărbaților în balet ar fi de importanță secundară, a fost abolită. Mulți coregrafi au preferat forma de trio (bărbătesc, bineînțeles), magistral folosită de A. Sechero, regizor din Kiev, în baletul său «Alarma» sau de V. Hanamirean din Erevan în reprezentarea coregrafică plină de forță a cunoscutului grup sculptural al lui E. Vucetici: «Din săbii vom făuri pluguri». Alți coregrafi au utilizat în baletele lor trei dansatori și o dansatoare, iar numele mari ale baletului sovietic, regizorii-coregrafi I. Kasatkina și V. Vasiliev, au prezentat baletul «Pace și război», admirabil redat în interpretarea altor două nume mari, N. Sorokina și I. Vladimirov, interpreții favoriți ai primilor.

La «Bolșoi Teatr», punctul forte al reprezentațiilor de balet îl constituie încă interpretarea baletului «Giselle» de către același V. Vasiliev și de soția sa, Ekaterina Maximova, cuplu pentru al cărui joc nu se mai găsesc superlative. Dar mereu se impun și alte nume. La ultima premieră a Teatrului de operă și balet «Kirov», din Leningrad, cu baletul «Munteanca» de M. Kajlaev, în regia și coregrafia lui K. Vinogradov, s-a afirmat o foarte tînără dansatoare, V. Ganibalova, care-și supune bagajul tehnic lirismului discret cu care interpretează rolul unui copil ce intră în luptă cu obiceiurile străvechi, cu tradiția ucigătoare, cu mediul potrivnic. Tot la «Kirov», evenimentul acestei toamne îl constituie deschiderea studioului Nataliei Dudinskaia, celebra elevă a nu mai puțin celebrei Vaganova. Undeva, pe o străduță

De la commedia dell'arte pînă la dansul cel mai abstract cu putință, în balet drumul nu e lung.

Scenă din baletul lui Alvin Ailey, intitulat «Revelations», redînd o întreagă gamă de sentimente exprimate în cîntecele negrilor «spirituals», în execuția ansamblului American Dance Theater.

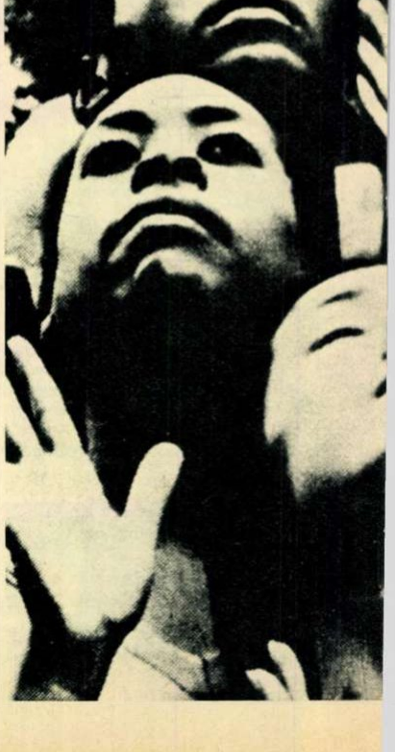

◀ *Silvia Humăilă și Iuliu Horvath în «Pastorala» din baletul «Simfonia fantastică» de Hector Berlioz, pe scena Operei de stat din Timișoara.*

Scenă din baletul lui Glen Tetley «Îmbrățișează tigrul și reîntoarce-te în munți».

Ekaterina Maximova și Vladimir Vasiliev în «Giselle», actul II.

▼

care coboară spre cheiul Nevei, într-o sală de repetiție, pot fi văzute zilnic împreună toate vedetele Kirovului, printre care nu sînt greu de recunoscut Natalia Makarova, Alla Sizova, Gabriela Komleva, Galina Kekișeva, Natalia Balșakova. Ele formează acum clasa de perfecționare a Nataliei Dudinskaia, în care se păstrează stilul de predare al școlii Vaganova: poetic fără sentimentalism, artistic fără manieră, noblețe fără poză. Tehnica aproape acrobatică, maximul de talent și disciplină care se oglindesc pînă în evoluția ultimei dansatoare din corpul ansamblului (deci omogenizare și sincronizare) completează tabloul atributelor baletului de la «Kirov». Cînd nu sînt întrunite aceste calități, orice balet poate să cadă, așa cum s-a întîmplat cu una dintre cunoscutele creații ale lui Balanchine, «Baletul imperial», pus în scenă în Berlinul occidental de coregraful John Taras. Conceput în spirit pur clasic, și eșafodat pe canavaua mai puțin celebrului «Concert pentru pian nr. 2 în Sol major» de Ceaikovski, baletul a fost întîmpinat atît de reproșurile criticii, adresate în special evoluției slabe a corpului de balet, cît și de proteste la adresa unor astfel de balete.

În schimb, la Covent Garden biletele, de un preț fabulos, sînt vîndute cu mult timp înainte de spectacolele cuplului Margot Fonteyn — Rudolf Nureyev. Dansul lor, în esență clasic, e mai senzual dar și mai cerebral în același timp și face deliciul întregii Anglii. Ei nu dansează, oficiază. Mitul lor concurează pe cel al vedetelor de film. Se pare că vedetele baletului încep să tulbure somnul adolescentelor, căci și la Chevry (Franța) s-a creat clubul Jean-Pierre Bonnefous, patronat, desigur, de o societate («Saint-Raphael») iar Cyryl Atanassof, vedeta pariziană, a trebuit să-și angajeze un secretar pentru a răspunde la scrisorile admiratoarelor. În sfîrșit, un premiu Oscar se acordă pentru dansul italiencei Carla Fracci. E oare un reviriment al dansului? Se pare că da, căci «dansul este arta secolului XX, după cum secolele XVI și XVII au fost acelea ale teatrului, secolele XVIII și XIX, ale operei», spune Béjart. «Astăzi, continuă tot el, a fost regăsit corpul, sensul expresiei corporale, emoția prin mișcare fizică. Actorii teatrului modern se mișcă din ce în ce mai mult, se vorbește din ce în ce mai puțin în filme, pictura se animă, totul devine dans». Fiindcă Béjart crede că dansul e arta secolului a încercat să-i dea un sens nou. «Dansul este rit, sacru sau omenesc, și numai ca rit mă interesează». Fără să ofere exhibiții spectaculoase unor spectatori în delir, el propune un drum spre armonie, o meditație, prin corp și spirit, asupra fericirii și tradiției timpului prezent. Regăsind prin Béjart publicul, funcția socială și finalitatea spirituală, arta străveche a dansului reînvie. Reluînd la Bruxelles un mai vechi balet al său, creat în colaborare cu Jannine Charrate în 1961, «Cei patru fii Aymon», Béjart face un pas și mai mare spre atingerea acelui țel care e teatrul total, căci în balet drumul de la commedia dell'arte pînă la dansul cel mai abstract cu putință nu e lung. Și dovada o face Béjart, în «Cei patru fii Aymon» găsindu-se cîte ceva din toate formele de teatru și balet, de la «pas de quatre»-ul clasic pînă la teatrul Kabuki. Le vom recunoaște în jocul trupei sau al interpreților «fraților» Woytek Lowsski, Jorge Donn, Daniel Lommel și Robert Denvers, și vom recunoaște chiar mai multe pentru că, orice s-ar spune, Béjart e Béjart, adică totul, adică moda. Și alt fel îl privești pe Béjart, alt fel pe un coregraf care stă «cuminte» în teatrul lui. Calitățile primului devin lesne cusururile celui de-al doilea. Căci dacă, de pildă, Fred Traguth ar fi celebru, ideile lui poate că ar alimenta speculațiile criticii în aceeași măsură cu acelea ale lui Béjart. Pentru că și ale lui sînt cel puțin tot atît de

F *balet*

TUR DE ORIZONT

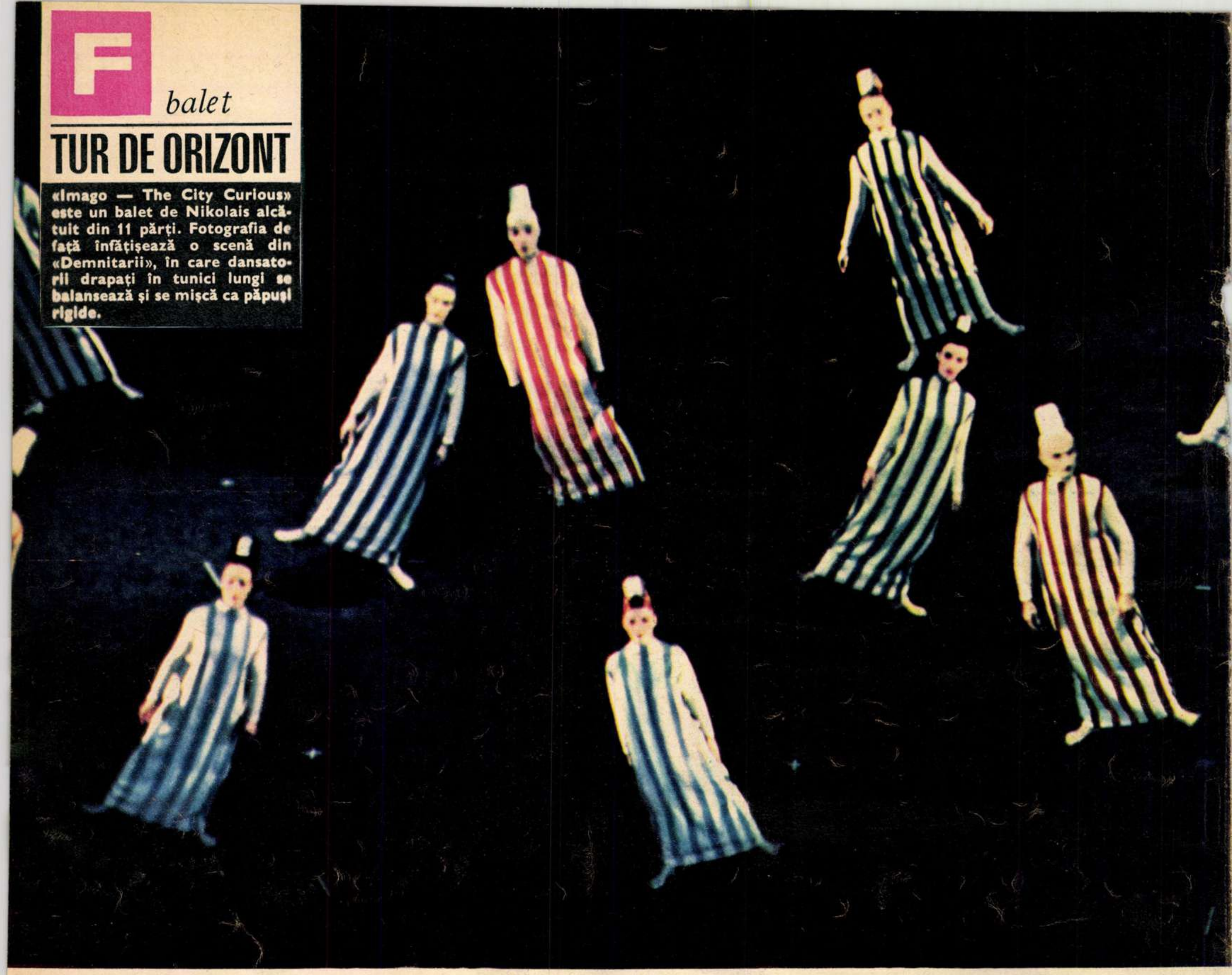

«Imago — The City Curious» este un balet de Nikolais alcătuit din 11 părți. Fotografia de față înfățișează o scenă din «Demnitarii», în care dansatorii drapați în tunici lungi se balansează și se mișcă ca păpuși rigide.

În «Boulevard» o figură-mamă se înalță deasupra unui om ghemuit ca un cangur în pungă, în timp ce patru figuri grotești par a fi suspendate în aer ca niște fachiri orientali, privind după colțuri invizibile.

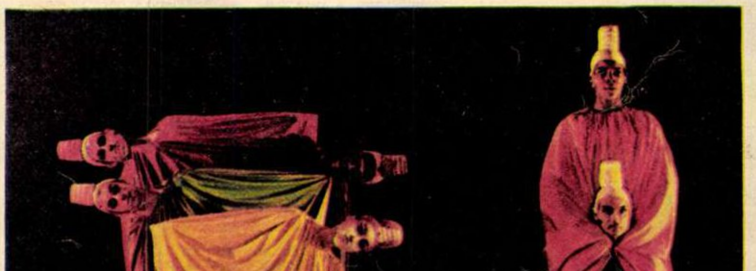

interesante. Regizor al Teatrului municipal din Frankfurt, cunoscut și ca dansator și ca regizor de lumină, el susține că «modern dance»-ul născut din acel «german dance», căruia i-a pus bazele Mary Wigman, și care și astăzi mai e un dans al expresiei, împreună cu «jazz-dance» și «folk-dance», rudele sale, se depărtează tot mai mult și ireversibil de dansul clasic. «Modern dance»-ul are scopul de a veni în întîmpinarea muzicii noi cu o mișcare expresivă, adecvată, capabilă să-i înscrie în spațiu valențele de exprimare. Adepții săi optează și astăzi, după cum subliniază Traguth, pentru «dominarea intelectuală a elementelor dansului», principiu proclamat și slujit cu abnegație de dascălul lui Mary Wigman, acela care a fost metafizicianul mișcării, Rudolf von Laban. Aceste elemente sînt mișcarea (forță), ritmul (timp)

Paul Taylor, un fost elev al Marthei Graham, este prim-balerin al ansamblului său În «Orbs», Taylor, intruchipînd soarele, transmite planetelor arta dragostei într-un dans bazat pe alegorie, care se distinge prin mișcări pure.

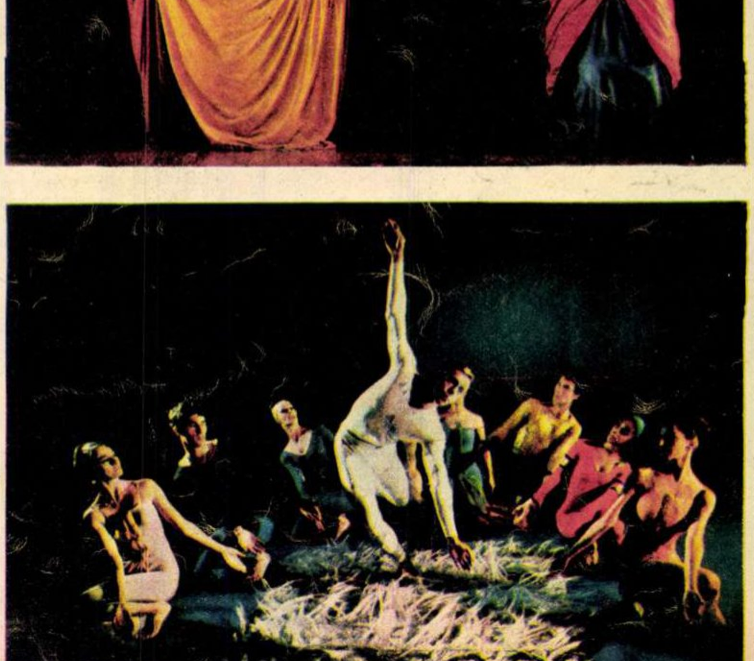

și direcția (spațiul). Dansul are nevoie de un spațiu, teoretic împărțit în linii mediane, transversale și diagonale, după care se ordonează figurile de dans. Apare deci noțiunea de «spațial», vom avea deci «structură spațială», «valoare spațială» și, în sfîrșit, «conștiință spațială». Pe aceste noțiuni fundamentale, care se adresează mai mult intuiției decît spiritului analitic al publicului, își bazează Traguth exemplificările care cuprind două balete, «Protest» și «Opus pentru un dansator». Pentru compoziția orchestrală «Protest» a americanului Morton Gould — creează sub ochii spectatorilor 13 poziții de dans, care se ordonează după principiile enunțate anterior în deschiderea spectacolului.

Dacă Traguth, pentru a ajunge la abstracționism pleacă de la expresionism, Kenneth MacMillan, plecînd tot de aici, eșuează într-un realism care se degradează la rîndul lui în naturalism în baletul «Cain și Abel», compus pe «Uvertura tragică» a polonezului Andrzej Panufnik. Impregnat de freudism, de complexe oedipiene și viziuni apocaliptice, baletul propune spectatorului terorizat tabloul unor încleștări fizice năprasnice, care, într-un crescendo furios, se fac ecoul zbuciumului sufletesc complicat.

Abstracționismul pur rămîne în America. Trupele de balet modern se înmulțesc, faima lor crește. La Teatrul Națiunilor, anul acesta, trupa lui Glen Tetley — prezentînd baletul «Embrace Tiger and Return to the Mountain» (Îmbrățișează tigrul și reîntoarce-te în munți), inspirat de complexul de exerciții chinezești T'ai Chi—a obținut un deosebit succes. Blamînd povestea, literarul, lovind deci în principiile Marthei Graham care, paradoxal, a fost înaintașa lor (dar orice «rebel» de valoare devine o dată și o dată clasic), tinerii coregrafi americani caută esența pură a mișcării. Ei folosesc o muzică diferită: electronică, jaz sau chiar tăcerea, ca în baletul «Moves» al lui Jerome Robbins. Realizările sînt uneori remarcabile ca în baletele «Exposition» de Ann Halprin, creat sub cerul liber, pe o plasă uriașă, întinsă între copaci; «Revelations» de Alvin Ailey, exploatînd cîntecele «negro spirituals», «Astarte» de Robert Joffrey, o combinație sălbatică amețitoare de imagini și sunet, sau «Imago» și «Boulevard» al fostului păpușar Alwin Nikolais — capodopere ale umorului vizual. Numeroase companii de balet modern, unele foarte cunoscute în toată lumea, ca cele înființate de Alvin Ailey, Paul Taylor, Alwin Nikolais, Merce Cunningham sau ansamblurile Joffrey și Harkness, propagă noua concepție a dansului ca teatru absolut, printr-o tehnică totală care să acopere toată gama mișcărilor umane, și pusă în slujba exprimării tuturor preocupărilor omului.

În contextul mișcării coregrafice mondiale, baletul românesc și-a cîștigat personalitatea, cultivînd dansul clasic într-o formă care a smuls admirația specialiștilor europeni, îmbogățindu-l spiritual cu preocupările unui popor care vădește aceeași grijă, atît pentru muncă, cît și pentru arta sa. «Lacul lebedelor» românesc a fost socotit unul din cele mai bune în materie de gen, iar Magdalena Popa și Sergiu Stefanschi, «prim-balerini» ai Operei Române, și-au înscris numele alături de cei mai buni interpreți ai rolurilor solistice din «Giselle». Abordînd cu mai mult curaj, în ultimul timp, lucrări de factură modernă, coregrafii noștri au obținut succese, mai ales cînd au folosit ca punct de plecare muzica tinerilor compozitori români. De curînd, colectivul de balet al Operei de stat din Timișoara și-a întregit repertoriul, repunînd în circulație 3 balete într-un act, socotite de mare succes la vremea lor: «Bolero» de Ravel, «Șeherazada» de Rimski-Korsakov și «Simfonia fantastică» de Berlioz. Am remarcat cu acest prilej frumoasa evoluție a unui grup de tineri soliști: Silvia Humăilă și Iuliu Horvath, dansatori de mare finețe, cu multă decență în etalarea calităților tehnice.

Abordînd teme românești, («Întoarcerea din adîncuri» de Mihail Jora, «Iancu Jianu» de M. Chiriac, «Priculiciul» de Zeno Vancea) sau universale («Prinț și cerșetor» de Laurențiu Profeta), creațiile românești de balet tind să completeze un repertoriu care să fie oglinda tuturor preocupărilor și posibilităților compozitorilor și coregrafilor noștri.

Zilele trecute, Opera Română a prezentat două balete de factură modernă, de mare circulație pe toate scenele lumii: «Mandarinul miraculos» de Béla Bartók și «Sărbătoarea primăverii» de Igor Stravinski, într-un spectacol cu multe calități de concepție și interpretare, datorate atît maeștrilor de balet Oleg Danovski și Vasile Marcu, cît și soliștilor Petre Ciortea, Magdalena Popa, Rodica Simion și Ion Țugearu.

Această acțiune trebuie însă continuată, scenele noastre de balet putînd găzdui toate marile valori ale creației universale. Talentul dansatorilor români se cere folosit în realizări cît mai diverse, care să ilustreze mai pregnant «Școala românească de balet».

▲ *În baletul «Clovnii» coregraful ansamblului Joffrey, Gerald Arpino, confruntă simbolul străvechi al clovnului cu modernismul unui balon din material plastic ocupînd întreaga scenă, care se umflă încet pentru a înghiți pe toți dansatorii clovni și, implicit, întreaga omenire.*

◀ *Dansul lor, în esență clasic, e mai senzual dar și mai cerebral în același timp. Fonteyn și Nureyev în «Paradisul pierdut».*

de la a la z

ALDRICH Robert. Regizor american de film, născut la Evanston (Rhode Island — S.U.A.) la 9 august 1918. Diplomat în științe economice al Universității din Virginia (1941), R.A. vine la Hollywood unde va fi pe rînd producător, scenarist, apoi asistent de regie pe lîngă Renoir, Milestone, Wellman, Zinnemann, Losey și Chaplin. Debutează în regie în 1953 cu *The Big Leaguer* (cu Edward G. Robinson), operă demascatoare în care se trasează deja liniile directoare ale stilului și concepțiilor sale de cineast neconformist. Ele apar încă mai precise în *The Big Knife* (1955, cu Ida Lupino, Rod Steiger), unde ni se dezvăluie corupția Hollywoodului. Există la început un Aldrich violent, dar generos, care dă noi titluri de noblețe westernului cu: *Vera Cruz* (1954, cu Gary Cooper); *Ultimul apus de soare* (1959, cu Kirk Douglas); *Four for Texas* (1963, cu Frank Sinatra); care atacă rasismul: *Apache* (1954, cu Burt Lancaster); care înfierează spiritul militarist: *Attack* (1956) și *Ten Second to Hell* (1957), ambele cu Jack Palance. Dar cu timpul, cultul violenței devine scop în sine și problematica socială face loc cazului patologic: *Kiss me Deadly* (1955); *Ce s-a întîmplat cu Baby Jane?* (1963, cu Bette Davis, Joan Crawford); *Autumn Leaves* (1955, cu Joan Crawford); *Hush... hush... sweet Charlotte* (1964, cu Bette Davis, Olivia de Havilland). Face chiar o incursiune în istoria biblică cu *Sodoma și Gomora* (1962, cu Anouk Aimée, Steward Granger). Ultimele sale filme: *The Dirty Dozen* (1968, cu Lee Marvin); *The Legend of Lylah Clare* (1969, cu Kim Novak) și *The Killing of Sister George* (1969, cu Susannah York) indică însă o salutară întoarcere la filmele de gravă rezonanță umană. Pregătește actualmente un nou film antirăzboinic: *Too late the Hero*, cu Cliff Robertson.

ALEKSANDROV Grigori. Regizor sovietic de film născut la Ekaterinburg, actualul Sverdlovsk (U.R.S.S.), în 23 februarie 1903. Activează la început în teatru, alături de un coleg ilustru, S.M. Eisenstein, cu care debutează și în film. Deocamdată colaborează cu E. ca asistent de regie la: *Greva* (1924) și *Crucișătorul Potemkin* (1925), apoi și ca scenarist la: *Octombrie* (1927); *Vechiul și noul* (1926-1929) iar uneori ca actor (*Potemkin*). Scrie și o serie de scenarii dintre care multe au văzut lumina ecranului. În perioada de agonie a filmului mut pleacă împreună cu Eisenstein la Paris, unde realizează un scurt metraj experimental început de maestrul său: *Romanță sentimentală* (1929), pretext liric pentru găsirea unui contrapunct ideal sono-vizual. Merge apoi la Hollywood unde participă tot ca asistent al lui E. la realizarea capodoperei *Que Viva Mexico*, rămasă neterminată, datorită unei cabale a producătorilor. La întoarcerea în U.R.S.S. realizează primul său film ca cineast independent: *Internaționala* (1934). Urmează *Toată lumea rîde, cîntă și dansează* (1934), poate cel mai important film al său, în măsura în care-l consacră drept maestru al comediei satirice. *Circul* (1936) și *Volga-Volga* (1938), realizate de pe aceleași poziții de vehementă critică socială, sub forma unor spectacole muzicale de mare fantezie, îi aduc notorietatea pe plan mondial. Interpreta principală a acestor filme era Liubov Orlova, care avea să-i devină soție. Tot ea va fi și protagonista celorlalte filme ale sale, în care muzica joacă un rol important: *Calea luminoasă* (1940, muzica Dunaevski); *Primăvara* (1947, cu N. Cerkasov); *Întîlnire pe Elba* (1949); *Glinka* (1952); *Amintiri din Rusia* (1957). El a mai realizat, în alt registru, filme cu teme mai grave: *Patriotul* (1941); *O singură familie* (1943); *Cei din Caspica* (1944); *De la om la om* (1958).

ALLEGRET Marc. Regizor francez de film. Născut la Bâle (Elveția) în 22 decembrie 1900. Nepot al lui André Gide, realizează în colaborare cu el, în timpul unei călătorii în Africa, documentarul: *Voyage au Congo*. Face apoi asistență de regie, iar în primii ani de sonor îl găsim în rîndurile cineaștilor cu mare priză la public. Capabil de a ataca cu succes orice gen, artizan abil, M.A. are mai ales o mare calitate — aceea de a pune în valoare actorii consacrați și de a lansa noi talente. Astfel el oferă lui Raimu roluri memorabile, de la comedia bulevardieră: *Alb și negru* (1930), *Mamzelle Nitouche*, *Mica ciocolatieră* (1931), la drama de caractere: *Fanny* (Pagnol) (1932) sau *Gribouille* (1937); valorifică cinematografic personalitatea unor monștri sacri ai teatrului ca: Jean-Louis Barrault și Pierre Fresnay în *Sous les yeux d'Occident* (1936); Edwige Feuillère în *Doamna din Malacca* (1939); Louis Jouvet în *Entrée des artistes* (1939); Micheline Presle în *La belle aventure* și *Felicie Nanteuil* (1942) etc. și asigură gloria unor debutanți, pe care-i descoperă cu ochiul său expert: Simone Simon și Jean-Pierre Aumont: *Les beaux jours* și *Lac-aux-dames* (după Vicki Baum, 1935); Michèle Morgan în *Crima Nataliei Roguin*, (*Gribouille*, 1937) și *Veninul* (cu Charles Boyer, 1938); Gérard Philipe în *Les petites du Quai aux fleurs* (1943). După război, el oferă în continuare posibilitatea de a străluci din nou unor vedete consacrate ca: Michèle Morgan, în *Marie Chapdelaine* (1949); Danielle Darrieux în *Amantul doamnei Chatterley* (1955) și *Drôle de Dimanche* (1958); Jean Marais în *Vedetele de mîine* și *Julietta* și șansa de a se afirma unor debutanți ca: Brigitte Bardot în *Vedetele de mîine* (1955) și *En effeuillant la marguerite* (1956); Dany Robin și Jeanne Moreau în *Julietta* (Ștrengărița — 1953). Ultimul său film: *Le bal du comte d'Orgel* (1969) după romanul lui Raymond Radiguet.

Constantin POPESCU

tv

de Felicia ANTIP

Arta de a primi musafiri

Televiziunea își deschide «saloanele». Primește. Invită oaspeți distinși, interesanți, a căror prezență ar cinsti orice adunare. E bine. Așa trebuie. Mulți înainte, cum se spune, și la mai mare. Dar arta de a primi musafiri, de a-i face să se simtă bineveniți, de a-ți împărți atenția în mod egal, sau aproape egal, între ei (cu o deferență specială față de invitatul de onoare),nu se învață de pe o zi pe alta. De aici, unele stîngăcii, unele situații oarecum stînjenitoare. Mi se pare că nu e admisibil să-l poftești pe academicianul Grigore Moisil să vorbească despre condițiile ce trebuie create pentru dezvoltarea tinerilor excepțional dotați și să-l întrerupi brutal, tăind banda cu foarfeca, în mijlocul relatării despre un elev recomandat pentru a sări peste doi sau trei ani de studii. Că nu se face să-l inviți în studio pe Henri Stahl și să-l lasi să înțeleagă, schimbînd vorba, că nu te interesează punctul lui de vedere despre condițiile reușitei unui sondaj de opinie. Că nu se cade să nu-i permiți poetului Virgil Teodorescu să-și dezvolte liber argumentația despre suprarealism, încercînd să-l determini să spună altceva decît crede.

Îmi dau seama că, mai întotdeauna, timpul mînă necruțător din urmă, că «amfitrionii» sînt datori să încadreze discuția într-un orar dinainte stabilit. Dar tocmai de aceea e mai mare nevoie de tact, de «savoir-faire». Dacă unul dintre invitați — și, trebuie s-o recunosc, asta se întîmplă mai ales cu doamnele — tinde să acapareze conversația, să-și rezerve primul cuvînt, ultimul cuvînt, plus cuvintele de la mijloc, despre orice temă, gazda este aceea care are datoria să intervină. Altfel se poate întîmpla să ne enervăm cu toții privind cum se irosește prilejul extrem de rar de a-l avea în studio pe publicistul Nestor Ignat — și încă vreme de două ore bune. Și nu e vorba numai de faptul că nu i s-a dat decît rareori posibilitatea de a interveni în discuție sau că atunci cînd începea să spună ceva era «bruiat». Nu s-a respectat, aș îndrăzni să spun, nici excelentul principiu diriguitor al noii «Realități ilustrate»: o emisiune bazată pe preferințele invitaților de marcă. Întrucît cactușii nu fuseseră introduși în beneficiul domnieisale, întrucît nu cred că îl interesează cu deosebire bărbații în toată firea care se joacă cu trenulețe, și întrucît nu ne-a spus că vede în pictura de bîlci un «nec plus ultra» al artelor plastice, nu ne rămîne să presupunem decît că singurul element de program pe gustul invitatului nr. 1 a fost dansul lui Miriam Răducanu. Dar și această potrivire a părut întîmplătoare, neprevăzută.

Pentru ca un festin să nu se lungească peste măsură, e de dorit ca bucatele pregătite să nu fie excesiv de numeroase («Realitatea ilustrată» se trezește în situația de a lăsa multe neservite). Nu e recomandabil nici ca mai multe feluri să fie înghițite pe nerăsuflate, fără nici o pauză între ele și fără nici o pregătire prealabilă. Dacă televiziunea ar fi organizat un concurs-ghicitoare pe tema «Ce-ați înțeles din numărul de pantomimă intitulat Sonet?» mă îndoiesc că ar fi primit răspunsuri satisfăcătoare. Dacă era vorba de un **anumit** sonet, ar fi trebuit să ne fie citit și nouă, celor care am privit cu perplexitate evoluția mimului Nicki Wolcz. Da, e greu să fii gazdă. Uneori se întîmplă să ai de-a face și cu cîte un invitat care nu e la înălțimea cerințelor și a celorlalți participanți: îl rogi să-și spună părerea despre ceea ce a văzut, dar el nu vrea sau nu poate să facă altceva decît să recite un text învățat de-acasă pentru a se lupta cu mori de vînt fără nici o legătură cu emisiunea dată.

Alteori, televiziunea își alege într-un mod ciudat invitații. Toată lumea e de acord că o reașezare generală a specialiștilor, în așa fel încît fiecare să ajungă pe locul anume destinat lui, nu poate fi decît binevenită.Dar să aduni în studio vreo șapte responsabili, care de care mai mare și mai autoritar, și să-i opui unei singure tinere, specialistă în arhitectură peisagistică, pentru a o convinge că «este nevoie de ea la fermele legumicole», și că «dacă simte nevoia să cultive flori n-o împiedică nimeni să aranjeze straturi frumoase în fața sediului unei cooperative agricole», e nu numai disproporționat, excesiv. E greșit. Nu servește ideea, o deservește.

Anume am vorbit de-a valma despre emisiuni de tot felul în care, altminteri, am găsit lucruri admirabile: discuția despre «copilul minune» care a rămas repetent, o pertinentă observație a Monicăi Săvulescu (o revistă nu poate pretinde că spune «totul despre actuala stagiune teatrală» cînd omite numele unor regizori ca Ciulei, Penciulescu, Esrig, Pintilie, Șerban, Helmer) și mai ales organizarea «Realității ilustrate» sub egida unor personalități ca profesorii Berza și Condurache etc. Problema pe care am ridicat-o era doar de stil, de manieră sau,dacă preferați, de maniere.

P.S. *Ireproșabilă, de un bun-gust desăvîrșit, «Realitatea ilustrată» cu acad. Ștefan Milcu și Ana Blandiana.*

sport

de Emanuel VALERIU

Răzbunarea statisticii, acceptată!

Există o răzbunare implacabilă, făurită în retortele nevăzute ale văzduhului, o răzbunare impersonală, a unor elemențe disparate, care-și dau mîna atunci cînd vor să țească plasa deasă a celei mai crunte răzbunări: răzbunarea gratuită, cea devenită inutilă. Așa a fost răzbunarea pe care mi-a aplicat-o statistica, cu șapte zile în urmă, izgonită de la masa echipei noastre naționale și contestată de cronica «Flacării».

Într-adevăr, a trebuit să accept că reprezentativa de fotbal a țării s-a calificat pentru finala din Mexic grație unui meci nul cu Grecia. Ei bine, succesul statisticii nu mă deranjează acum, nici cît un fir de păr căzut în pantof, iar dragei și scumpei noastre științe exacte i-am promis, încă de atunci, scuzele de rigoare pentru ignorarea deliberată. Nu vreau să mă pun în continuare rău cu ea, subliniind că factorul sufletist a fost mai important duminică 16.XI. 1969, data calificării României în finala mondialelor din Mexic. Acest factor s-a compus, de-a lungul unui an întreg, din durerea unui eșec inițial (vă amintiți Lisabona?), din speranțele unor redresări la început timide, din clara victorie asupra Portugaliei și s-a desăvîrșit, cel puțin în clasificare,pentru că un meci nul nu poate fi numit «desăvîrșire» ci mai curînd contrariul ei, în ceaunul de beton de la «23 August»! Statistica nu are de ce să se considere jignită (nu se simt astfel nici acei activiști sportivi — îndeajuns de sus-puși — care recomandaseră cea mai nesportivă soluție: forfaitul practicat și la Olimpiadă de voleibaliști și poloiști, ei fiind, dimpotrivă, în fruntea mesei sărbătorești, ca unii ce «usturoi n-au mîncat, gura nu le miroase».

Calculul șanselor nu putea include pe tabelele sale tensiunea unei întreceri sportive, infuzia de voință transmisă de public jucătorilor, conștiința unei datorii pe care doar fotbalul n-o achitase în concernul general al mișcării sportive românești, onorată cu titluri olimpice, mondiale și europene la numeroase discipline colective și individuale, un alt debit, rămas descoperit, în fața opiniei publice care înconjură fotbalul și pe practicienii săi cu o dragoste pasionată, fără rezerve și limite, dar veșnic în așteptare (ipostază de o tristețe incomparabilă),în așteptare ca o dată și o dată să se producă acționarea ambițiilor personale ale tuturor jucătorilor, ale antrenorilor, contopirea lor pînă la monolitism.

Să discutăm, acum, despre ceea ce este, totuși, o victorie, chiar dacă am intrat în ea cu zîmbetul cam crispat. Unul din cele mai viguroase parapete care au ocrotit gingașa întreprindere a construirii succesului în grupa I, a fost atribuirea răspunderii personale antrenorului, omului de specialitate: Angelo Niculescu pentru pregătiri, selecționare, concepția fiecărui joc, ca și pentru cea generală privind politica, dacă vreți, echipei naționale. Sigur că aceste atribute n-au exclus, ci dimpotrivă au inclus, consultările în cadrul colegiului de antrenori, al Biroului federal, cu informarea periodică a conducerii mișcării sportive, așa cum se impune în orice acțiune importantă.

Cu toate realitățile luate în considerație complexul de care sufereau fotbaliștii români din echipa națională și care-i făcea incapabili să acționeze la limita superioară a valorii lor, mai ales în jocurile cheie, în cele cu miză, nu a fost total destrămat. S-a văzut aceasta în primele 37 de minute, pînă la înscrierea golului și mai ales după acel moment, cînd jucătorii români n-au știut să speculeze impasul psihologic al oaspeților și — mai grav decît asta — n-au fost capabili să-și revină, după ce grecii obținuseră egalarea. Nu vreau să fiu nedrept cu acești tineri talentați care,beneficiind de condiții optime de pregătire, au reușit să cîștige, pentru fotbalul nostru, un loc printre cele 16 finaliste ale Cupei Jules Rimet, spunîndu-le totuși că și-au dezamăgit susținătorii în bună măsură, la ultima lor evoluție. Nu mă gîndesc la nimic altceva decît la succesul lor viitor, care nu se va putea concretiza la nivelul jocului prestat în partida cu Grecia. O finală mondială la fotbal presupune nu o simplă excursie de agrement,ci o întîlnire a elitelor sportului cu balonul rotund. Deci drumul în Mexic se cere apreciat ca un început și nu ca un final. Ultima confruntare a naționalei noastre ne-a arătat vechi carențe, ce păreau dispărute: incapacitatea de concentrare nervoasă pe toată durata unui meci, o încetineală în ceea ce privește adaptarea la condițiile tactice schimbate de către adversar, angrenarea în jocul impus de acesta, găsirea promptă a soluțiilor tehnico-tactice corespunzătoare.

Revenind la statistică îi mai opunem un ultim argument: meciul egal cu care s-a calificat echipa pentru Mexic s-a realizat numai pentru că băieții au jucat pentru victorie! Dacă n-ar fi jucat pentru victorie (cu toate lipsurile acestui meci) dacă ar fi jucat pentru statistică, adică pentru un rezultat nul, băieții noștri și-ar fi mîncat șansa, precum Zeus își devora copiii.

Așadar, băieți, pentru victorie.

Totdeauna. Olé!

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mai multe scrisori sosite recent se referă la problema — atît de dezbătută în presa ultimelor săptămîni — a încadrării tinerilor specialiști în producție, a responsabilității morale și sociale a absolvenților repartizați în diferite colțuri ale țării.

Profesorul **Gh. Barboni** din Lugoj, după ce își exprimă acordul cu unele considerații expuse în rubrica noastră, emite cîteva observații cu privire la repartizarea absolvenților. Dumneasa este de părere că pentru a se evita multe încurcături și necazuri, absolvenții ar trebui trimiși, în măsura posibilului, în locurile de unde sînt originari. Desigur, adăugăm noi, sînt cazuri în care natura profesiunii nu permite o asemenea repartizare, după cum e firesc să se țină seama și de disponibilul de locuri libere. Într-o societate ca a noastră, aflată în plină mutație, anumite deplasări ale cadrelor sînt și firești, și necesare, și binevenite. În unele sectoare, mai ales în învățămînt și asistență sanitară, credem însă că sugestia tov. Barboni ar putea fi mai lesne luată în considerație.

Corespondentul nostru ne vorbește, în continuare, și despre dificultățile de ordin moral, despre atmosfera uneori neprimitoare de care se lovesc unii absolvenți repartizați la țară. Nu ne îndoim de adevărul celor relatate, dar ne întrebăm dacă asemenea situații nu se pot ivi și în orașe și chiar în orașe mari. Începutul unei vieți de muncă este numai rareori o uvertură festivă și nimeni și nimic nu poate anula, printr-o formulă magică, dificultățile încadrării într-un colectiv necunoscut.

Cît despre încurcăturile pe care le fac adesea organele locale însărcinate cu primirea și instalarea absolvenților repartizați, nu sînteți, după cum știți, tovarășe Barboni, primul care le semnalează. Totul e să nu ne complacem în acceptarea neajunsurilor existente, să luăm atitudine, să-i tragem la răspundere pe cei vinovați, să manifestăm inițiativă. Scrieți la un moment dat: «De ce nu sînt întrebați tinerii cum s-ar putea rezolva greutățile? Sînt convins că vor găsi idei excepționale». Aveți cuvîntul, tovarășe Barboni. Ne bucură să vă numărăm printre interlocutorii noștri.

După ce își exprimă adeziunea la ideile susținute în ancheta «Inteligența — cea mai de preț investiție», publicată în trei numere ale«Flacării»,cititorul nostru **Titus Florescu** din Oradea ne semnalează ceea ce dumneasa consideră drept un caz de birocratism în repartizarea unei absolvente. Așa cum am arătat și înainte, sîntem convinși că mai există greșeli și nedreptăți în rezolvarea unei probleme atît de complexe și atît de delicate. Sîntem de asemenea convinși că în acțiunea de repartizare trebuie luate în considerare — și chiar așa se întîmplă deseori — necesitățile asigurării unei vieți de familie normale a tinerilor profesioniști. Este posibil însă ca, fără a fi vorba de reavoință sau nepăsare, uneori reunirea celor doi soți în aceeași localitate să fie în mod obiectiv dificilă. E vorba, bineînțeles, de o situație cu totul și cu totul temporară; nimeni nu se gîndește la permanentizarea sau măcar la prelungirea unor asemenea stări de lucru. În orice caz vom trimite sesizarea tov. T. Florescu pentru cercetare la forurile în drept.

De probleme asemănătoare se ocupă și scrisoarea-schiță a cititorului **V. V. Tomescu** din București. Dacă am înțeles bine, corespondentul nostru pledează pentru romantism, considerînd că numai pe această bază tinerii intelectuali vor putea schimba fața satelor, ridica nivelul lor de cultură. Sîntem de acord cu romantismul, cu eroismul, dar ne-am permite să adăugăm că mai sînt necesare și condiții materiale. Credem că societatea noastră acționează în ambele direcții.

Pentru a doua oară, cititoarea **Adina Nicolae** din București ne trimite amănunțite aprecieri laudative despre revista noastră. Îi mulțumim din nou și o rugăm (vorbim cu toată sinceritatea!) să mai adauge, din cînd în cînd, și cîte o observație critică. În doze homeopatice, ele nu ne pot face decît bine. Cît despre sugestii, vom ține seama de ele.

Cititorul **Gheorghe Siminea** din București ne scrie că după lungi și amănunțite studii și comparații a ajuns la concluzia că seamănă cu Roy Thinnes din toate punctele de vedere. Nu există decît o singură deosebire: dumnealui e student în construcții, în timp ce tizul său (fizic și spiritual) e actor. Propunem continuarea studiilor. Poate se mai găsesc și alte deosebiri!

Mare microbist, cititorul **Ion Banaru** din Lupeni dorește să parcurgă distanța România-Mexic «**pe jos**» (sublinierea d-sale). Ne întreabă cărui «for competent trebuie să i se adreseze» pentru a-și vedea dorința îndeplinită. Deh, știm noi? Credem că lui Dumnezeu, pentru că altfel nu vedem cum ar putea străbate **pe jos** Oceanul Atlantic (sau Pacific, dacă o ia pe viceversa).

Îi comunicăm cititorului **Zaharie Grigorovici** din Simeria Veche, jud. Hunedoara, că am sesizat acolo unde trebuie necazul dumisale cu romanul lui Aurel Mihale (pentru a nu fi suspectați de imixtiune nepermisă în domeniul criticii literare, precizăm că e vorba de erori de tipărire).

TAROMUL-IARNA

Activitatea aviației noastre comerciale continuă pe multiple planuri și în timpul iernii. Cursele de pasageri și mărfuri se desfășoară cu aceeași regularitate pe rutele externe ca și pe cele interne. 19 importante orașe din Europa și Orientul Mijlociu sînt legate de București prin cursele TAROM: Moscova, Varșovia, Budapesta, Praga, Viena, Berlin, Copenhaga, Frankfurt/Main, Bruxelles, Londra, Paris, Zürich, Roma, Sofia, Atena, Cairo, Tel-Aviv, Beirut și Istanbul. În același timp, 11 orașe din țară beneficiază de legături aeriene cu Bucureștiul prin avioanele de pasageri ale TAROM-ului: Arad, Bacău, Baia Mare, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Suceava, Timișoara și Tg. Mureș.

Paralel cu cursele acestea, avioanele TAROM execută transporturi de mărfuri într-o serie de țări din Orientul Mijlociu și din Europa occidentală și Peninsula Scandinavă. În Orientul Mijlociu aparatele noastre de zbor transportă mărfuri în Libia și în Iran; în Europa occidentală și Peninsula Scandinavă ele aterizează cu regularitate pe aeroporturile din Londra, Frankfurt/Main, Amsterdam, Copenhaga, Oslo, Helsinki, Stockholm ș.a.

Cînd vremea este favorabilă zborurilor de agrement, TAROM organizează asemenea zboruri atît de pe aeroportul Băneasa cît și de pe alte aeroporturi din țară. Turismul extern ocupă un loc important în preocupările hibernale ale TAROM; în momentul de față sînt în pregătire două mari croaziere în jurul lumii, acțiune în vederea căreia se duc tratative cu diferite companii aeriene și organizații turistice de peste hotare.

O bună parte dintre preocupările actuale ale TAROM constau în pregătirea viitorului sezon estival. În acest scop, în afara preocupărilor de ordin tehnic trebuie să amintim, ca o importantă acțiune de sezon, cursurile speciale și măsurile de ordin administrativ, menite a școlariza și pregăti multilateral, în vederea unei îndepliniri exemplare a sarcinilor sporite din vara viitoare, a echipajelor de pe aparatele de zbor ale TAROM.

Stewardesele de pe bordurile avioanelor TAROM — grație, eleganță, solicitudine față de pasageri.

PUBLICITATE

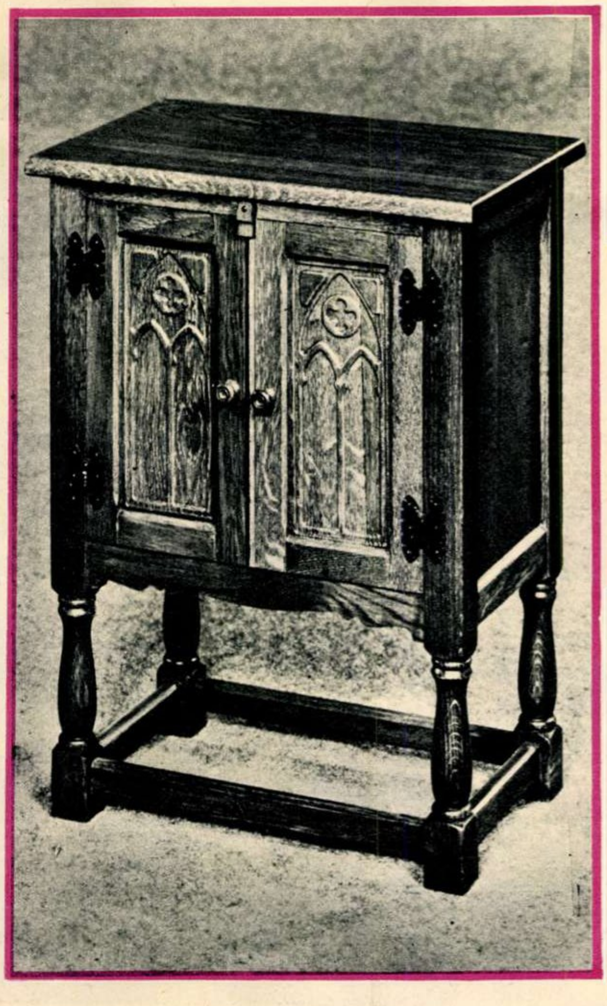

COOPERATIVA MEȘTEȘUGĂREASCĂ DE PRODUCȚIE
ARTA MOBILĂ

DIN TÎRGU MUREȘ

Piața Trandafirilor nr. 6

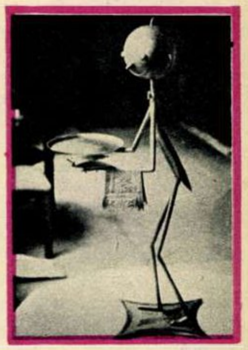

produce
și livrează
pe bază de comenzi o întreagă gamă
de produse de artă populară
și artizanat
executate din lemn, fier forjat, ceramică și textile.
Unitatea noastră execută mobilă de diferite tipuri
și de calitate superioară.

PUBLICITATE

ADRESAȚI-VĂ CU ÎNCREDERE UNITĂȚII NOASTRE.

PAȘI PRIN LONDRA

de **Gheorghe DOLGU**

Adevărul pe care îl dețin despre Anglia este foarte parțial. În schimb este foarte subiectiv, așa că n-aș sfătui pe nimeni dintre cei ce vor vizita acest mic continent insular să ia însemnările mele drept ghid.

Să-și alcătuiască mai bine fiecare propriul său adevăr. Bunăoară, despre această Londră imensă și uneori de o maiestuoasă solemnitate. Fără deschiderile generoase ale Parisului, dar în schimb aerisită de parcurile sale cu iarbă veșnic verde. Fără sinuozitățile pe verticală și pe orizontală ale Romei și fără prestigioase vestigii antice, dar cu un nu știu ce care-ți dă un sentiment de sedimentare și soliditate mai puternic decît oriunde. Cel de prin locurile noastre nu va avea, poate, ca și mine, impresia de familiar pe care a avut-o în alte orașe străine. Va fi cu atît mai tentat să încerce să populeze această lume insolită cu eroii romanelor pe care le cunoaște, să recheme în gînd pe un Wordsworth, cîntăreț al dimineților însorite pe Westminster Bridge.

Instantaneu tipic în Carnaby Street.

Străinul își caută, desigur, repere, elemente de referință. Edificiul Parlamentului mi-a sugerat o uriașă orgă, Saint Paul Cathedral mi-a amintit de Sacré Coeur. În pomul memoriei am agățat fiecare impresie pe o anumită ramură alături de alte impresii cu care se asociază prin asemănare sau prin contrast. Dar cum fiecare are pomul lui, este mai sănătos să nu mă amestec în împodobirea lui. Pe călătorul proaspăt descins pe malurile Tamisei îl las deci singur.

Fredonînd «It's a long way to Tipparrery» să încerce să deslușească, seara, în feeria de lumini de pe Piccadilly și din Leicester Square, de ce soldatul care pleca la război își lua rămas bun de la Londra pe aceste locuri.

Să se ducă bineînțeles la această Mekka londoneză a culturii care este British Museum, dar să-și drămuiască timpul, dacă acesta este limitat, pentru a nu omite National Galery, Tate Galery sau splendida retrasare a istoriei tehnicii contemporane — începînd de la revoluția industrială — pe care o va găsi la Muzeul științei.

Hoinarul, mai puțin înghesuit de timp, să se amestece în Trafalgar Square, la picioarele lui Nelson, printre fîntîni, copii, polițiști calmi ca niște englezi, porumbei și participanți chemați de... la mitingul pentru... Va vedea, în sfîrșit, cît de rău este că... sau cît de bine este că... sau ce trebuie făcut pentru ca... Și cu acest antrenament să meargă în Speaker's Corner din Hyde Park și, după ce va da o raită pe la toți oratorii, să se oprească în fața personajului care, cățărat pe un bidon și într-o ținută involuntar pitorească, proclamă tocmai în fața a

Statuia amiralului Nelson domină de sus copiii, porumbeii și polițiștii din Trafalgar Square.

Catedrala Westminster —
una dintre bijuteriile arhitectonice ale Londrei —
și-a sărbătorit anii trecuți
a 900-a aniversare.
În incinta ei se află mormintele multor regi
și oameni de seamă ai Angliei.

Londra, așa cum poate fi văzută de pe una din terasele celui mai înalt turn al ei — Post Office Radio Tower.

Tower Bridge — podul turnului. Wordsworth nu găsea nimic mai frumos decît o dimineață cu soare, pe unul din podurile de peste Tamisa

vreo două duzini de cască-gură că el este viitorul prim-ministru al Angliei. Și cine nu se va amuza copios, ei bine, înseamnă că nu are umor — și dacă nu are, nu-l va înțelege cum trebuie pe englez, care îl are din plin. Englezul caută poanța și știe să guste și să se amuze copios de poantele altora. L-am căutat sub înfățișarea maiorului Thompson, dar trebuie să recunosc că n-am avut succes.

Hoinarul la întîmplare va descoperi sensul acelei formule pars pro toto, după cum nu numai întreaga Londră, ci uneori și întreaga Anglie, este subînțeleasă prin City. Va afla prerogativele deosebite ale lordului primar asupra acestui mic perimetru și își va purta curiozitatea pe străzile din interiorul lui. Strada Flotei nu are nimic de-a face cu marina, ci cu presa. Iar bursa, faimoasa bursă londoneză, este și ea simbolic implantată în această inimă a Londrei. De sus, de la galeria publicului, călătorul o să vadă grupuri de oameni agitați, o să urmărească deplasările protagoniștilor pe zigzagurile unor interese numai de ei știute. În forfota de jos va găsi ceva ireal, fantastic, ca în agitația dezordonată a microorganismelor dintr-o picătură de apă, mărită la microscop de mii de ori.

În fața Palatului Buckingham trecătorul va întîlni la anumite ore grupuri de curioși. Va fi poate absorbit de ele. Va asista atunci la schimbarea gărzii, acest spectacol colorat, desprins parcă dintr-o operetă.

Cum o fi arătînd schimbarea gărzii pe ceață, atunci cînd ceața este o autentică ceață londoneză? Nu știu. De fiecare dată Londra m-a primit cu vreme clară. Dar într-un fel de ceață sînt învăluite amintirile mele despre ea. E ceața pe care o dă distanțarea și care seamănă cu aburul ce estompează și unifică obiectele pe pînzele lui Turner.

ENIGMATICUL DOMN SORENSEN

O împușcătură, o explozie, un vas scufundat, un om ucis, un avion necunoscut care brăzdează întunericul — iată tot atîtea fapte banale care acum trei decenii, într-o Europă sfîșiată de război, puteau trece lesne neobservate. Adesea însă ele nu erau altceva decît ecoul surd al unui alt război, al unui război nevăzut, în care erau angajate armatele agenților secreți — războiul umbrelor.

Operațiile militare ale înaltului comandament al armatei hitleriste, în cursul celui de-al doilea război mondial, au fost precedate întotdeauna de cele mai «sonore» acțiuni de spionaj și sabotaj în țările care reprezentau ținta agresiunii Germaniei naziste. Executanții erau aleși dintre oamenii cei mai lipsiți de scrupule, cei mai versați în mînuirea pistolului și a bombei, ași ai șantajului și vicleniei.

Unul dintre aceștia a fost agentul cunoscut sub numele de Hans Sorensen, căruia generalul Erwin von Lahousen Vieremont, adjunct al faimosului amiral Canaris la conducerea Abwehr-ului — serviciul de spionaj al armatei hitleriste — i-a făcut «cinstea» de a-l pomeni la loc de frunte în memoriile sale din timpul războiului.

În paginile ce urmează vom relata cum s-a desfășurat una din operațiunile cele mai îngrijit pregătite din toate operațiunile Abwehr-ului în timpul celui de-al doilea război mondial și care a avut un final cel puțin surprinzător.

În cursul toamnei anului 1939, cu cîteva săptămîni după începerea ostilităților, Lahousen desemnase pentru o misiune de sabotaj împotriva Angliei pe unul dintre agenții cei mai remarcabili din serviciul său. El mai avusese prilejul să-și dea seama de calitatea acestui german din nord, cunoscut la Abwehr sub numele de Hans Sorensen — deși acesta nu era numele care figura pe certificatul său de naștere, eliberat de serviciul stării civile din Hamburg. Într-adevăr, cu cîteva săptămîni înainte de atacul Germaniei hitleriste împotriva Poloniei, Sorensen, deghizat, se infiltrase în zona coridorului de la Dantzig și reușise să zădărnicească toate eforturile polonezilor care țînteau să distrugă imensul pod de la Dirschau, pe Vistula, a cărui integritate era esențială pentru înaintarea armatelor germane.

«CICERO» DIN HAMBURG

Încă cu mai bine de un an înainte, pe cînd tocmai se angajase la Abwehr, Lahousen auzise vorbindu-se despre acest fost negustor de mărunțișuri din Hamburg, devenit maestru al spionajului german și ale cărui aventuri dinainte de război deveniseră faimoase în rîndul serviciilor secrete germane. Acest bărbat mărunt și blond, în vîrstă de aproximativ treizeci și cinci de ani, dusese la bun sfîrșit, în birourile Consulatului general francez din Hamburg, ceea ce s-ar putea numi, pe bună dreptate, prima «operație Cicero», încă cu șase ani înainte ca valetului ambasadorului din Turcia al Marii Britanii să-i vină aceeași idee. Iată cum s-au desfășurat lucrurile atunci.

În 1936, Sorensen, care poseda cunoștințe ieșite din comun asupra celor mai puțin «catolice» metode de a deschide casele de fier, primise, din partea Cartierului general din Berlin al Abwehr-ului, ordinul de a solicita un post de portar la Consulatul general francez din Hamburg. Abwehr-ul aranjase cu un birou de plasare din marele oraș portuar ca Sorensen să fie acela care să obțină postul. Vicleanului Sorensen nu-i trebui mult pînă să descopere că stăpînul său, consulul general, era un catolic fervent, care se ducea la slujbă în fiecare duminică la aceeași oră. Nevinovatul «portar», înzestrat cu tot felul de «talente», se grăbi să fabrice un șperaclu care intra ca o jucărie în broasca seifului secret al consulului.

În fiecare duminică dimineață avea loc aceeași manevră. De îndată ce consulul pleca la slujbă, Sorensen se strecura în camera lui de la etaj și îi deschidea casa de fier. Tria rapid toate documentele purtînd mențiunea «ultrasecret» și altele care păreau că prezintă un interes oarecare. Apoi se arunca pe motocicleta care-i fusese pusă la dispoziție în acest scop și fugea pe străzile deșarte pînă la biroul Abwehr-ului din Sophienstrasse. Fotografi specializați ai serviciului secret îl așteptau acolo gata să se pună pe treabă. În cîteva minute toate documentele erau fotografiate. Timp de aproape doi ani, săptămînă de săptămînă, Sorensen avea să-i furnizeze astfel lui Canaris și subordonaților săi o colecție de documente secrete franceze de primă calitate.

Uneori informațiile erau de o valoare considerabilă. Alteori, ele erau de mică însemnătate, dar aceasta nu-l descuraja pe Sorensen în activitatea sa. Veni anul 1938 și criza sudetă. În plină această perioadă agitată se întîmplă ca ambasadorul Franței la Berlin, celebrul André François-Poncet, să facă o vizită la Consulatul său general din Hamburg. Cu acest prilej în seiful secret fură depuse documente mai confidențiale ca oricînd. Din nou Sorensen se puse pe treabă.

O OPERAȚIE «DELICATĂ»

Operația se dovedi a fi mai delicată decît de obicei. Totuși, soarta îl ajută și de astă dată — deși numai în parte — pe îndrăznețul agent: ambasadorul și consulul trebuiră să participe la o serată oficială. Nici nu se urcară bine în mașină și Sorensen se și apucă să deschidă casa de fier scoțînd de acolo tot ce putu să găsească. Ca de obicei, documentele fură fotografiate în birourile Abwehr-ului și Sorensen se înapoie la consulat. Tocmai pe cînd punea hîrtiile la loc în seif auzi o mașină oprindu-se în fața casei: ambasadorul și consulul se întorseseră. Sorensen trînti în grabă ușa casei de fier și coborî treptele cîte patru făcîndu-se nevăzut. Era însă convins că nu pusese la loc hîrtiile exact în ordinea în care le găsise.

Dacă consulul avea să examineze conținutul seifului, avea cu siguranță să-și dea seama că acesta fusese scotocit. În tot cursul nopții următoare Sorensen așteptă să se dezlănțuie furtuna. Dar nu se întîmplă nimic. Oare se descoperise că cineva deschisese casa de fier și francezii tăceau acum chitic în speranța că vinovatul se va demasca? Pînă în cele din urmă luă hotărîrea să încurce ițele. Fiind un agent foarte inventiv, Sorensen întocmi în grabă un plan de acțiune îndrăzneț, menit să acopere adevărul. De îndată ce avu prilejul se strecură la primul etaj, deschise seiful și puse mîna pe zece mii de mărci care știa că se găsesc acolo. Apoi răvăși conținutul casei de fier și avu grijă să lase urme evidente care să atragă bănuielile asupra lui.

Furtul fu de îndată descoperit. Kripto — poliția judiciară germană — fu chemată și nu întîrzie să-l identifice pe vinovat care fu arestat fără menajamente și băgat la pușcărie. El fu judecat pentru furt și condamnat cu severitate. A doua zi însă, cu ajutorul Abwehr-ului care se ocupase de el de la arestare, lucrurile fură astfel aranjate încît să poată evada liniștit din închisoare și să ajungă cu bine la Cartierul general din Berlin al Abwehr-ului.

Toți îl priveau ca pe Mesia! Documentele pe care le «împrumutase» de la consulat se dovediseră a fi cu totul senzaționale. Unul dintre ele nu era, nici mai mult nici mai puțin, decît lista completă a agenților secreți francezi care operau în Germania hitleristă!

Amiralul Canaris, șeful suprem al Abwehr-ului, se mulțumi să păstreze lista, știind precis că-i va fi de folos mai tîrziu; în așteptare, posturile telefonice ale tuturor agenților semnalați fură puse sub supraveghere, iar corespondența lor deschisă sistematic. În cursul lunilor următoare această supraveghere strînsă se dovedi a fi deosebit de fructuoasă. Serviciul de contraspionaj german urmărea activitatea agenților francezi ca printr-o vitrină. Dar, abia cu un an mai tîrziu, atunci cînd izbucni războiul, lista fu scoasă la lumină și polița agenților francezi plătită definitiv.

«OMUL CEL MAI INDICAT» SE PERFECȚIONEAZĂ

În primăvara anului 1941, în centrul atenției Abwehr-ului intrară acțiunile de sabotaj asupra Angliei, în acest scop fiind montate mai multe acțiuni. Dar, către sfîrșitul verii, Lahousen socoti că cei cîțiva agenți care operau deja în Insulele Britanice nu mai erau de ajuns și că era necesar să fie înmulțite sabotajele de mare anvergură. Încă de pe atunci era evident că războiul avea să dureze, iar producția aeronautică britanică, în plină dezvoltare, începea să-și facă simțite efectele asupra faimoasei «fortărețe europene» a lui Hitler.

În vremea aceea, dictatorul nu lăsa să treacă nici una din ședințele sale cu conducătorii Abwehr-ului fără a cere cu țipete puternice să fie lansată o campanie de sabotaj intens împotriva uzinelor engleze de aviație din Midland și din jurul Londrei. Ținînd cont de excepționalele sale aptitudini «tehnice», Sorensen era cel mai indicat pentru a pune la cale o asemenea operație. Lahousen hotărî să-l trimită în Anglia cît mai curînd cu putință. Dar exista o piedică mare: faptul că Sorensen nu cunoștea aproape de loc limba engleză. De aceea, trebui găsită o metodă care să permită reducerea la maximum a consecințelor ignoranței sale în materie de limbă.

În timp ce ofițerii din statul-major al Abwehr-ului se luptau cu această problemă, Sorensen fu trimis la laboratoarele de la Tegel pentru a urma acolo un curs de perfecționare în domeniul celor mai noi metode de distrugere. El fu instruit în special în direcția fabricării explozivilor, căci era evident că nu va putea duce nimic cu el. Chimiștii Abwehr-ului îi arătară cum ar putea produce el însuși explozivi puternici cu ajutorul unor substanțe curente care puteau fi încă obținute cu ușurință în magazinele engleze — apă oxigenată, zahăr ca și un medicament folosit în mod obișnuit în tratamentul afecțiunilor renale.

O dată cu venirea toamnei anului 1941 experții lui Lahousen elaboraseră un plan îndrăzneț pentru trimiterea lui Sorensen în Anglia și îi fixară obiective interesante pentru acțiunile lui de sabotaj.

În cursul săptămînilor precedente, agenți ai Abwehr-ului fixați în Marea Britanie comunicaseră știrea că existau «germani în armata engleză». Agenții germani, ciulind bine urechile prin localuri și prin trenuri, descoperiseră existența unor companii speciale de geniu, formate din oameni care vorbeau limba germană.

Spionii nu se înșelau, cel puțin într-o anumită măsură. În fapt, aceste unități de geniu erau recrutate exclusiv din rîndurile refugiaților germani și austrieci care se aflau în Marea Britanie în momentul declarării războiului — amănunt care scăpase agenților

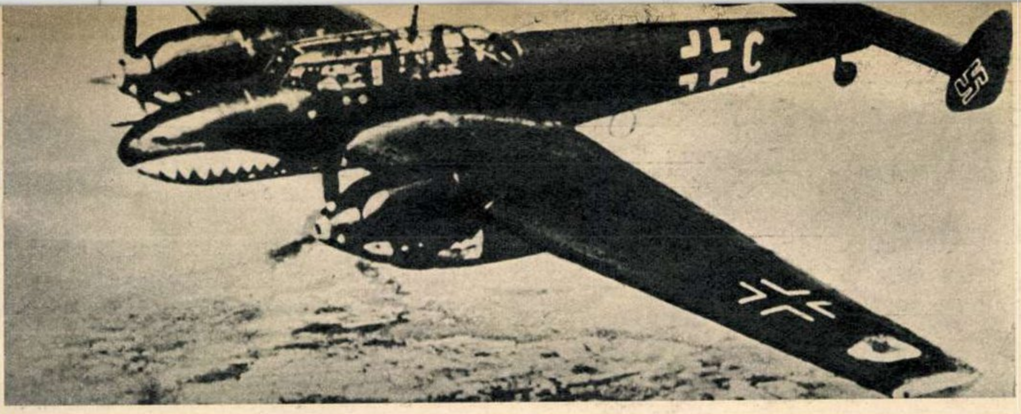

Primăvara anului 1941... Bombardierele Messerschmitt Me-110 se scurgeau în valuri spre coasta engleză pentru a-şi arunca încărcătura ucigătoare. Dar producţia aeronautică engleză era în plină dezvoltare şi nimic nu părea a-i opri cursul ascendent. Însuşi Hitler insista pentru lansarea unei campanii de sabotaj intens împotriva uzinelor engleze de aviaţie. Astfel a fost pusă la cale de către Abwehr «Operaţiunea Sorensen».

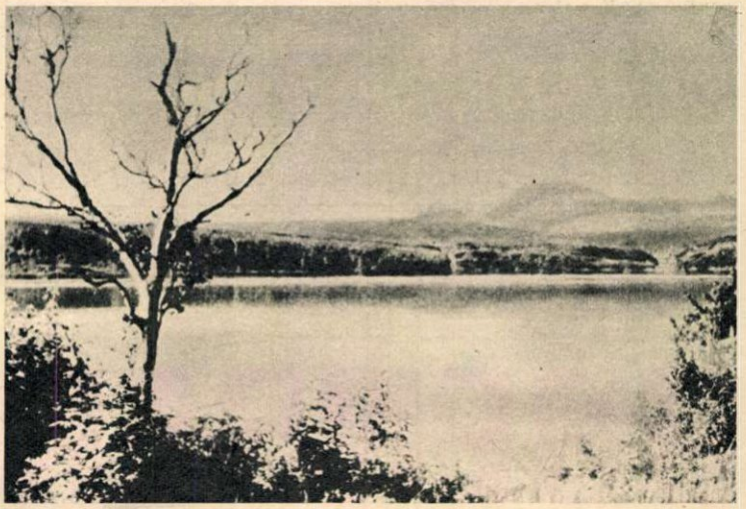

Fiordurile norvegiene au cunoscut, în cursul ostilităţilor, nenumărate momente dramatice. Ele au fost martore ale necruţătorului război naval, dar şi punctul de plecare pentru multe misiuni de spionaj.

germani. Unii dintre ei aveau să devină mai tîrziu străluciţi ofiţeri de stat-major englezi.

Prilejul trebuia neapărat folosit astfel încît în unităţile speciale de geniu să pătrundă agenţii germani.

UN PLAN SPECTACULOS...

«Trustul creierului» de la Abwehr imagină un plan spectaculos potrivit căruia Sorensen şi alţi cîţiva inşi aveau «să dezerteze din armata germană în Norvegia». «Dezertorii» aveau să fure un vas la bordul căruia să traverseze Marea Nordului. Ajunşi în Anglia, ei trebuiau să intre ca voluntari în trupele de geniu. Statul-major al Abwehr-ului era convins că Sorensen şi acoliţii săi aveau să aibă posibilitatea de a pune la cale acte de sabotaj repetate.

Se hotărî ca lui Sorensen să i se alăture un anume Pedro Kupferhagen, german născut în Brazilia, în vîrstă de 20 de ani. Venit în 1938 în Germania pentru a studia agronomia, fusese mobilizat. Tinereţea petrecută în America Latină şi cunoştinţele lingvistice păreau a-l desemna pentru o carieră în serviciul de spionaj. De aceea, la scurt timp după încorporare, fu repartizat la Abwehr. Din echipă făcea parte şi un danez nazist, cunoscut la Abwehr sub numele de Hansen.

Pregătirile începură de îndată. Sorensen căpătă un livret militar din care reieşea că este soldat în Regimentul 338 Landesschutz, staţionat în Norvegia; Pedro primi acte de marinar german servind pe o navă frigorifică ancorată în fiordul Oslo; cît despre danez, care era deja în armată, el fu transferat la Oslo unde se prezentă la biroul Abwehr-ului.

Aşa cum se întîmplase şi cu prilejul altor operaţii asemănătoare, Abwehr-ul nu se îngriji să pregătească agenţilor săi camuflaje sigure: Sorensen nu avu nici cel mai mic contact cu regimentul din care, chipurile, dezertase, în timp ce legăturile lui Pedro cu marina germană erau de o «subţirime» asemănătoare. Toate eforturile fură îndreptate în schimb spre pregătirea tehnică a aventurii, ceea ce era cu totul în spirit german. Instalat cu domiciliul la baza operaţională a Abwehr-ului (ca de obicei, o firmă de import-export), Sorensen îi învăţă pe Pedro şi pe Hansen să mînuiască emiţătorul pe care aveau să-l ia cu ei şi le explică în amănunt tehnica sabotajului.

Instrucţia preliminară fu încheiată către mijlocul lunii noiembrie. Sorensen şi cei doi însoţitori ai lui plecară cu trenul la Stavanger unde fuseră precedaţi de Andersen şi Koblischke, principalii agenţi ai Abwehr-ului în Norvegia.

...CARE NU ŢINE SEAMA DE CAPRICIILE MĂRII NORDULUI

Avangarda reperase un mic vas norvegian de pescuit într-un port din vecinătatea Stavangerului; cei trei spioni puseră mîna pe ambarcaţie în cursul unei nopţi întunecoase în plină furtună. O vedetă a marinei germane, care avea la bord marinari îmbrăcaţi în civil, era ancorată puţin mai încolo. După ce vasul de pescuit fu alimentat cu destul carburant pentru a putea traversa Marea Nordului, vedeta îl remorcă şi o dată ajunşi în largul mării parîma fu dezlegată şi Sorensen împreună cu cei doi tovarăşi ai lui plecară... să se angajeze în armata engleză.

După cîteva ore se lumină de ziuă. Dar nu trecu mult şi Marea Nordului începu să arate ce poate la sfîrşitul lunii noiembrie. Din nord se ridică un vînt puternic. Printre nori, valuri şi trîmbe de apă cei trei spioni nu mai vedeau nici la un pas. Cu toate acestea îşi urmară cu încăpăţînare drumul aşteptîndu-se în fiecare clipă ca valurile enorme să-i răstoarne. Nici nu se punea problema să se odihnească şi cu atît mai puţin să doarmă: unul stătea la cîrmă, al doilea se ocupa de motoare, în timp ce al treilea se agăţa cum putea de cuşeta unde era lăsat din timp în timp să-şi tragă sufletul. Cei trei se schimbau la fiecare oră la cîrmă, la motoare sau la odihnă, dar nici unul din aceste posturi nu era mai plăcut decît celălalt. Căci vasul era zgîlţîit de valuri în asemenea hal încît singura preocupare a echipajului era să se agaţe de tot ce-i cădea sub mînă. Traversarea de coşmar continuă timp de patru zile nesfîrşite, apoi vîntul se decise să se oprească şi marea se linişti puţin. Aproape imediat, o ceaţă foarte deasă se lăsă asupra navei. Douăzeci şi patru de ore în şir Sorensen navigă în apele calme fără să aibă nici cea mai mică idee asupra locului în care se află.

Curînd, valurile se ridicară iarăşi puternice şi Sorensen şi danezul aflîndu-se în cea de-a şasea zi a călătoriei pe mare ajunseră la concluzia că avînd o viteză medie de opt noduri chiar şi pe timp de furtună ar fi trebuit să ajungă de mult pe coastele Scoţiei. Aşadar, se rătăciseră. În disperare de cauză Sorensen dădu ordin de întoarcere în direcţia coastei norvegiene.

SPRE LOCUL EXECUŢIEI...

O nouă furtună de iarnă se porni şi abia în cea de-a douăsprezecea zi, printr-o spărtură a norilor, Sorensen văzu pămîntul. Era coasta Norvegiei, dar care punct de pe această coastă? Nici unul dintre ei nu avea o idee cît de vagă. De altfel, se aflau într-o asemenea stare încît nu le mai păsa de nimic. De îndată ce vasul de pescuit se opri la adăpostul coastei, cei trei spioni complet epuizaţi adormiră ca nişte buturugi. După cîteva ore, Sorensen se trezi auzind cum marginea vasului scrîşneşte, frecîndu-se de stîncile unui mic golf. Cîteva clipe mai tîrziu zări un alt vas de pescuit care traversa intrarea golfului în direcţia sud.

Sorensen trase concluzia că trebuie să existe un port prin preajmă şi se luă după celălalt vas. Nava spionilor ajunse curînd într-un mic port de pe insula Blomeoe; exact în clipa cînd acostau la chei, motoarele se opriră: rezervoarele de carburanţi erau goale.

Sorensen se grăbi să ascundă numărul de înregistrare al vasului furat; el ştia într-adevăr că Rezistenţa norvegiană avea oameni în toate porturile şi nu avea nici un chef ca vasul să fie identificat. Îmbrăcat în aceleaşi haine civile cu care «dezertase», el coborî pe ţărm unde găsi un comandant de port german care după o lungă discuţie îi aprobă să transmită în fonie un mesaj biroului Abwehr din Oslo. Cu cîteva ore mai tîrziu, Koblischke, însoţit de soldaţi germani înarmaţi, debarca în micul port, unde, după ce îi făcu un semn cu ochiul lui Sorensen, îi arestă pe cei trei spioni ca «dezertori din forţele armate germane din Norvegia».

Lui Sorensen şi celorlalţi doi li se puseră cătuşe; apoi, înconjuraţi de garda înarmată, fură duşi în chip solemn pe bordul unui cabotier norvegian care avea să-i ducă înapoi la Stavanger. Fură închişi într-o cabină de clasa întîi unde o fermecătoare blondină norvegiană, care făcea oficiul de stewardesă, le aduse, curînd după aceea, un prînz alcătuit din ceea ce se găsea în magazia vasului. Sorensen îi povesti pe larg «dezertarea» şi încercarea zadarnică de a ajunge pe coasta Scoţiei.

— Şi uite aşa — încheie el pe un ton lugubru — acum ne duc la Oslo ca să ne împuşte.

Foarte impresionată, biata fată părăsi cabina cu lacrimi în ochi. Ea reapăru după cîteva minute cu ţigări, ciocolată şi alte dulciuri. «Un dar din partea Rezistenţei norvegiene» — preciză ea.

«Arestaţii» sosiră la Stavanger după cîteva ore. Supravegheaţi cu stricteţe de paznici, spionii debarcară şi fură urcaţi în trenul de Oslo. La sosirea în capitală fură duşi sub escortă la cartierul general german; de îndată ce escorta plecă, Koblischke le scoase cătuşele. Sorensen se apucă de îndată să întocmească un raport asupra încercării nereuşite, raport care fu imediat transmis la Berlin. Pentru germani nu încăpea nici o îndoială ca spionii îşi greşiseră cu desăvîrşire drumul spre coasta scoţiană. Înţelegînd că asemenea excursii în Marea Nordului pe un vas de pescuit în plină iarnă erau cu desăvîrşire «nerentabile», Abwehr-ul ordonă ca operaţia să fie amînată pentru începutul primăverii.

O VERSIUNE PENTRU UZUL SERVICIULUI SECRET

O dată cu venirea anului 1942, serviciul secret german reexamină situaţia şi îşi întări convingerea că misiunea lui Sorensen oferea posibilităţi foarte largi cu condiţia să fie bine executată; succesul şi amploarea sabotajelor care puteau fi realizate depindeau în ultimă instanţă de rezultatul luptei subtile care opunea Abwehr-ul Intelligence Service-ului. Totul era să ştii dacă agenţii vor reuşi să determine serviciul secret englez să accepte versiunea potrivit căreia ei erau, într-adevăr, aşa cum pretindeau, dezertori. De asemenea, serviciului secret german i se păru absolut necesar să includă în echipă un om care să fie nu numai capabil să vorbească o engleză perfectă, dar care să aibă şi suficiente cunoştinţe şi experienţă pentru a povesti basmul dezertării într-un asemenea fel încît să convingă autorităţile britanice pe care aveau să le înfrunte îndată ce aveau să pună piciorul pe pămîntul scoţian.

Hansen, danezul, nu-i făcuse lui Sorensen o impresie prea bună în cursul expediţiei lor din noiembrie; de aceea fu eliminat. În locul lui fu desemnat un hamburghez uriaş, foarte jovial, care avea în urma sa o carieră impresionantă de agent secret şi pe care îl vom numi aici Hans Braun.

În vîrstă de aproape patruzeci de ani, Braun era de profesie contabil şi petrecuse ani îndelungaţi în America de Sud în serviciul unei companii miniere scoţiene; de altfel acolo se şi căsătorise cu o englezoaică. Mai tîrziu, în 1938, avea să deschidă la Londra un magazin filatelic, nu departe de Tottenham Court Road. După ocuparea insulelor anglo-normande el devenise şeful serviciului de informaţii german de la Guernesey. Grupul fu completat cu alţi doi hamburghezi gata la orice, Mewe şi Koch.

De îndată ce membrii echipei fură aleşi, s-a trecut la crearea detaliilor camuflajului care trebuiau să fie pe cît de verosimile pe atît de inatacabile, astfel încît operaţia să fie una dintre acţiunile cele mai îngrijit pregătite, lansate vreodată la Abwehr.

Sorensen, care după cum ne amintim fusese «detaşat» la Regimentul 338 Landesschutz, fu trimis într-adevăr la această unitate care era în vremea aceea însărcinată cu apărarea unei insule din fiordul Oslo. În cursul săptămînilor petrecute în regiment, el avu tot timpul să înveţe numele multor ofiţeri care fuseseră sau erau în unitate, precum şi amănunte foarte precise asupra Magdeburgului, oraşul garnizoanei de origine a unităţii, începînd cu numele localurilor favorite ale soldaţilor. Pentru a nu lăsa nimic la voia întîmplării, i se dădu un echipament militar complet, ciorapi, lenjerie, într-un cuvînt tot tacîmul, inclusiv setul de perii reglementar, ceea ce avea să se dovedească a fi o iniţiativă excelentă. După mai multe săptămîni de instrucţie de infanterie, spionul se înapoie fără regrete la biroul Abwehr-ului: viaţa militară într-o unitate regulată, hotărît lucru, nu era pentru el. Pedro fu trimis pe bordul vasului frigorifer ancorat în fiordul Oslo, din al cărui echipaj, chipurile, făcea parte. El asimilă acolo rapid tainele vieţii de marinar aşa cum făcuse Sorensen în armata terestră. În cursul acestui stagiu tînărul germano-brazilian lăsă să se înţeleagă, în faţa camarazilor săi de bord, că era sătul de regimul lui Hitler, chiar şi în marină, şi că singura sa ambiţie era s-o şteargă şi să ajungă din nou sub soarele Braziliei.

Hans Braun, care tocmai fusese transferat de la birourile Abwehr-ului din Franţa, deveni peste noapte un contabil civil repartizat pe lîngă serviciile comandamentului pieţei din Oslo. Urmînd cu stricteţe instrucţiunile primite de la Berlin, distinsul contabil — aşa cum avea să povestească amuzat el însuşi cu cincisprezece ani mai tîrziu — începu numaidecît să moşmondească registrele. Cu o artă desăvîrşită el deturnă zi de zi bunurile armatei germane atît de bine încît atunci cînd sosi ziua Z, colegii săi de birou descoperiră că avea perfectă dreptate să părăsească atît de grăbit slujba din armată.

Mewe şi Koch, care pînă atunci făcuseră parte din echipele de salvare aeronavale de pe Canalul Mînecii, fură transferati în sud-vestul Norvegiei. Ei nu se lăsară mult rugaţi atunci cînd li se sugeră să înceapă să şterpelească ţigări, rachiu şi batoane de ciocolată de la popotă, ceea ce le-ar putea oferi un bun motiv de a dezerta pe tăcute. După cîteva săptămîni fură transferaţi discret la Oslo unde Sorensen se însărcină cu antrenamentul lor de radio în pivniţele firmei de import-export a numitului Andersen.

Către mijlocul lunii aprilie 1942, agenţii erau în sfîrşit gata. Într-un articol viitor vom relata cum a traversat domnul Sorensen Marea Nordului.

Adrian COSTA

FLACĂRA
almanah '70
FLACARA

AȚI PRIVIT?
N-AȚI GHICIT...
DAR AȚI CÎȘTIGAT.

Concursul serial organizat de «Flacăra»
a stîrnit ecoul scontat.
S-au primit mii de răspunsuri
și tot atîtea întrebări.
Cine este,
unde apare
al cincilea personaj al serialului?
RĂSPUNSUL EXACT:

ÎN ALMANAHUL FLACĂRA '70

384 pagini, bogat ilustrate, color și alb-negru.
Un sfat util:
Rețineți din timp la chioșcarul dv.
Almanahul Flacăra '70.
Acei participanți la concursul serial
care au trimis 8 răspunsuri exacte
la cele 9 fotografii publicate
vor primi, gratuit,
cîte un exemplar din ALMANAHUL FLACĂRA '70.

ARADEANCA

I.I.S.

„ARĂDEANCA“

ARAD

PRODUCE:
- PĂPUȘI,
- OBIECTE DIN ALPACA,
- INSIGNE ȘI CUPE PENTRU PREMII SPORTIVE.

PUBLICITATE

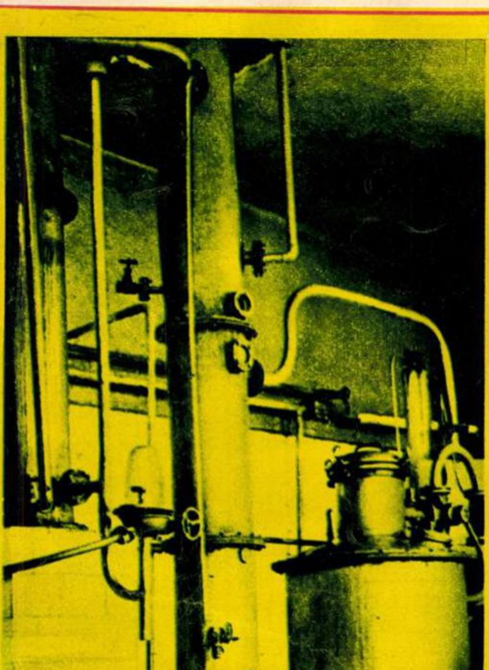

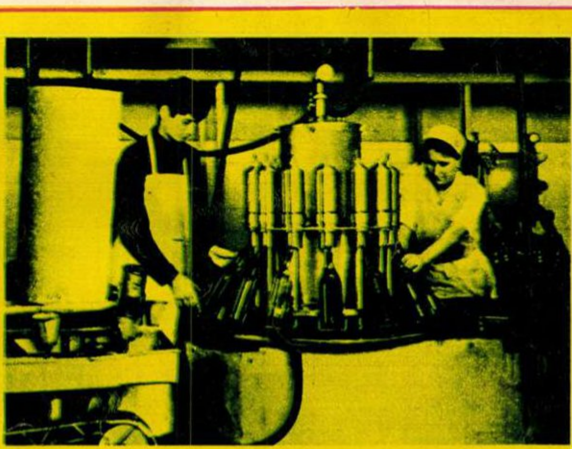

ÎNTREPRINDEREA
DE INDUSTRIA
VINULUI
ȘI BĂUTURILOR
ALCOOLICE
MARAMUREȘ
BAIA-MARE

prelucrează prin cele două secții —Seini și Bucium— peste 200 vagoane de fructe anual. Indicele ridicat de mecanizare și îmbunătățirea continuă a procesului tehnologic contribuie la realizarea unor produse de bună calitate.

PUBLICITATE

Și parașutistele au moda lor...

O tînără studentă din München, parașutistă fruntașă, a lansat de curînd o nouă modă a costumului specific, îmbrăcînd un simplu tricou din fibre supraelastice care — zice-se — reprezintă maximum de comoditate și securitate. Și cochetărie, ne-am permite noi să adăugăm...

„Expo '70",

care se va deschide anul viitor la Osaka, și-a definitivat și emblema: o floare a vișinului japonez **sacura**, *prezentată în stilizarea din imaginea de jos.*

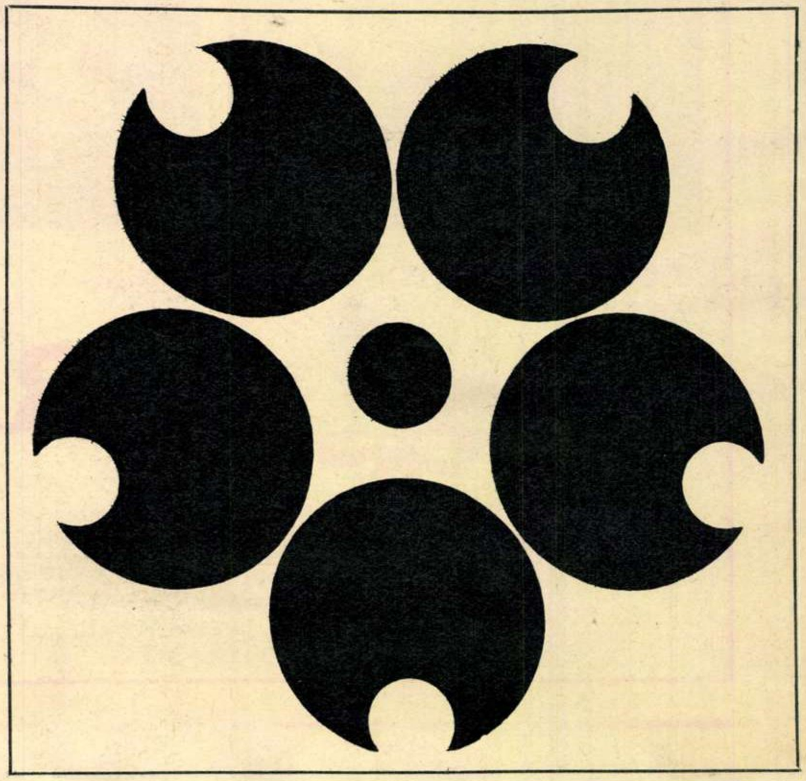

punct și de la capăt

- *În ciuda refuzului său energic, Antonio Castaneda Gongalez a fost transportat cu ambulanța la spital. După un examen medical foarte minuțios tînărul mexican, în vîrstă de 26 ani, a fost găsit perfect sănătos. Zelul medicilor s-a datorat faptului că... pacientul a căzut de la al șaptelea etaj al unei clădiri...*

- *Din localul Palatului de Justiție din Nisa a fost furată o cantitate de stupefiante, confiscată cu prilejul arestării unor contrabandiști. Cercetările nu au durat mult. S-a dovedit că hașișul a fost subtilizat de o secretară pentru a-l dărui unei prietene care se droga..*

- *Doi cercetători din Bristol (Anglia) au reușit să prepare un vin din mere care nu îmbată. Atențiune, automobiliști!*

- *Ministrul de justiție suedez inițiază o experiență unică în felul ei: un orășel populat în exclusivitate de deținuți, care vor putea trăi împreună cu familiile lor, bineînțeles, fără a avea dreptul să părăsească localitatea.*

- *Un nou pas pe calea emancipării femeii în Portugalia: o lege recentă permite soțiilor să obțină un pașaport fără a mai fi necesară aprobarea scrisă a... soțului.*

Filatelie

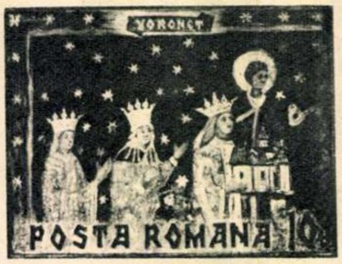

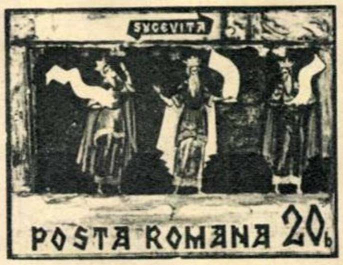

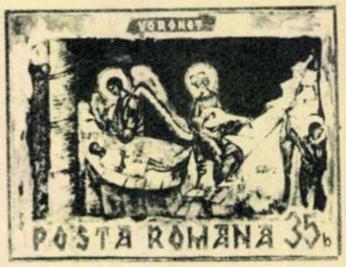

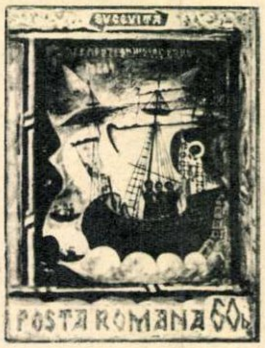

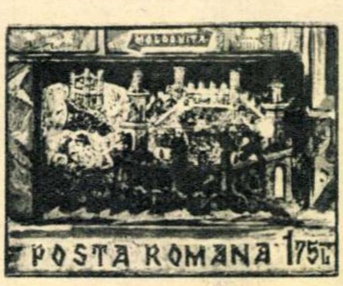

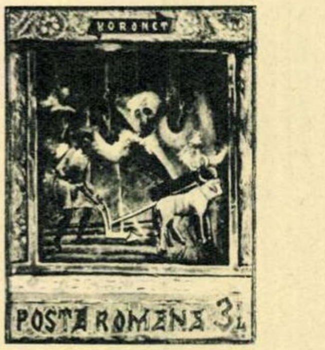

Frescele de la mănăstirile din nordul Moldovei, remarcabile prin frumusețea coloritului, vigoarea expresivă a desenelor și a accentelor laice ale portretelor, sînt valoroase ansambluri de pictură murală românească, constituind adevărate opere de artă.

Pentru a ilustra în filatelie aceste rare frumuseți, Direcția generală a poștelor pregătește o emisiune de mărci poștale formată din 6 valori. Seria va reproduce fragmente de frescă de la mănăstirile Voroneț, Sucevița și Moldovița.

Valorile: 10, 20, 35, 60 bani; 1,75 și 3 lei.

Emisiunea, prima de acest gen în filatelia românească, va fi întregită și de apariția a 3 plicuri prima zi a emisiunii cu obliterare specială.

Mărcile vor fi tipărite în sistem tifdruc, în policromie. Format 54 × 42 mm.

varietăți

UMOR de peste hotare

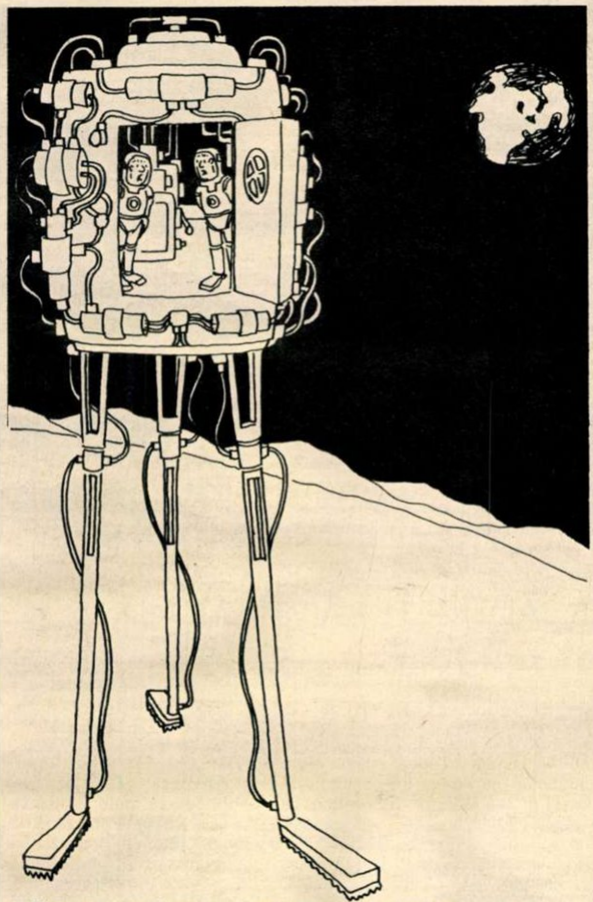

— *Și-acum ce ne facem?... Cum o să coborîm?... Am uitat scara pe Pămînt.*

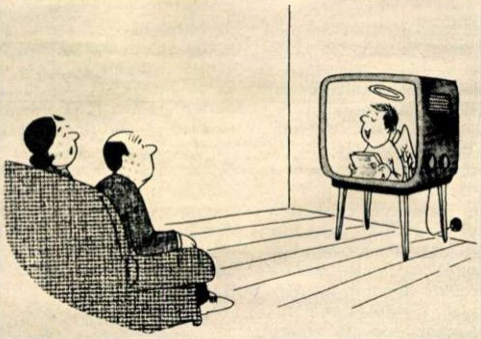

— *Am spus eu că antena noastră a fost montată prea sus!...*

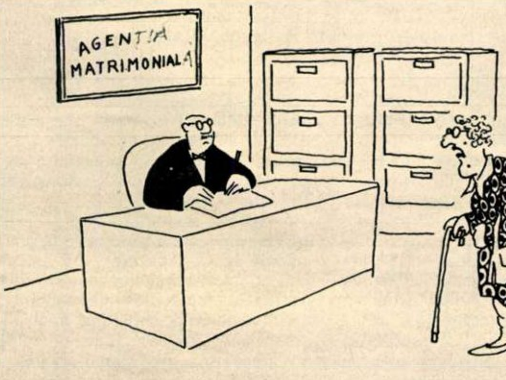

— *Încă nimic?...*

ÎMBRĂCĂMINTE

1 B	2 U	3 G	4 H	5 B	6 ■	7	8	9	10 E	11 C	12 A
2 I	M	B	R	A	C	A	T	■	S	A	C
3 C	E	■	A	S	T	R	A	H	A	N	■
4 ■	R	O	B	A	■			A	T	■	P
5 C	A	V	A	■				L	■	C	A
6 U	G	I	■	A	T	A	■	A	L	S	E
7 S	■	N	U	A	A	■		T			A
8 A		A	■	A	L	S	E	■		■	R
9 T	Ă	■		M							I
10 U	Z	A	T	■			■		■	O	E
11 R	E	L	O	N	■		I		A		R
12 A	N	A	■	E	L	E	G	A	N	T	I

ORIZONTAL: 1) Îmbrăcat în scutece — Parte a îmbrăcămintei. 2) Cuprins de... temă — Rochia unei anumite mode. 3) Întrebare — Pentru haina de blană. 4) Haina magistraților — Lucrat. 5) Venă importantă — Nume masculin — Pe cal. 6) Intrări — Important accesoriu în croitorie — Insulă de corali. 7) Dezbrăcată — Sine-qua-non pentru haine. 8) Stofă țărănească — Nimfa pădurilor sacre (mit.). 9) Cută la pantaloni! — Ca scoși din cutie. 10) Haine vechi (masc. sing.) — La jartieră! — Joe decapitat! 11) Fibră sintetică folosită la tricotaje — Haină scurtă purtată în Oltenia și Muntenia. 12) Lugojana — Îmbrăcați după ultima modă.

VERTICAL: 1) Îmbrăcat cu gust — Croială. 2) Se îmbracă cu haine — Petic la pantaloni. 3) Georgescu Barbu — E de oaie — Acela. 4) Se poartă cu văl pe față — Servește la țesut. 5) Îmbrăcăminte călugărească — Renumit magazin bucureștean de îmbrăcăminte — Coadă la haine! 6) Control tehnic! — Expunere în vitrină. 7) Eșarfă rustică — Fire destrămate dintr-o țesătură. 8) Fac parte din portul nostru popular — Grăsime — În orice ligament! 9) Haină de casă — Pentru stofe de calitate. 10) S-a întors Tase! — Veșmînt roman — Decan! 11) Cam (pop.) — Stofă groasă din lînă de Angora — Certat (reg.). 12) Bunul cel mai de preț al croitorului — Meșteșugari ai unor accesorii vestimentare.

Giuseppe NAVARRA

Dicționar: ALSE, CAN, SOF, TOIT.

Dezlegarea jocului «GARDEROBA», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ZVON — SCRIMER. 2) IASON — HALATE. 3) AT — DOMINO — EV. 4) REA — REMITERE. 5) LUP — SOT — VIR. 6) VITEL — N — LAC. 7) INOTATORI — AB. 8) NAMEȚI — APA — A. 9) I — OCINA — SURI. 10) LOBI — URZITOR. 11) IRITATĂ — TOBA. 12) NELEGATĂ — RAM.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

NEW YORK «New York Times» dezvăluie conținutul unui memorandum secret, din care reiese că în incinta unei baze militare din statul Arkansas se fabrică importante cantități de arme bacteriologice, precum și gloanțe umplute cu substanțe toxice.

MOSCOVA Agenția TASS anunță începerea construcției celui mai mare tanc petrolier din U.R.S.S. Caracteristici: 150 000 tone deplasament, viteză de 16,5 noduri, o instalație specială pentru facilitarea manevrelor de intrare și ieșire din porturi.

SANTO DOMINGO Crește numărul asasinatelor politice, al arestărilor și disparițiilor. Din 1967 și pînă în prezent 74 lideri ai opoziției au fost asasinați și 110 răniți. Ziarele nu exclud amestecul «poliției paralele», formate din adepți ai fostului președinte Trujillo.

LUANDA În regiunea angoleză Cassinga s-a descoperit un zăcămînt aurifer pe care experții îl consideră a fi cel mai mare din întreaga Africă.

TOKYO Prin recent hotărîta fuzionare a companiilor japoneze «Iawata» și «Fundzi Iron and Steel» ia naștere un nou concern siderurgic, al doilea ca mărime din țările capitaliste.

DALLAS Jesse Curry, șef al poliției din Dallas în perioada asasinării președintelui Kennedy, anunță că va publica o carte în care-și va expune propriile constatări în legătură cu atentatul. El declară că nu poate susține cu certitudine că Lee Harvey Oswald este asasinul președintelui.

BUDAPESTA În cadrul programului de combatere a poluării apelor și aerului, în zona turistică Balaton a fost dată în exploatare industrială o instalație de decantare biologică a apelor reziduale. În bazinele de decantare, bacteriile «consumă» reziduurile provenite de la uzinele chimice din localitate.

LAUSANNE Un grup de personalități elvețiene și-au exprimat intenția de a cere să se introducă în constituția țării o prevedere prin care să se interzică zborul, în spațiul aerian elvețian, a avioanelor supersonice civile, al căror zgomot prejudiciază sănătatea oamenilor și dăunează clădirilor. Ei urmează să strîngă 50 000 semnături, pentru a putea organiza un referendum.

DELHI Datorită creării de către Corporația alimentară a Indiei a unor rezerve de 530 milioane tone, precum și a recoltei record scontate pentru anul acesta, cu începere din 1972 India va înceta să mai importe produse alimentare.

FORT-LAMY Guvernul Ciadului a acordat companiei petroliere britanice «Conoco» autorizația de a efectua prospecțiuni într-o zonă de 46 milioane hectare. Societatea engleză va investi în această operațiune aproximativ 2,4 milioane lire sterline.

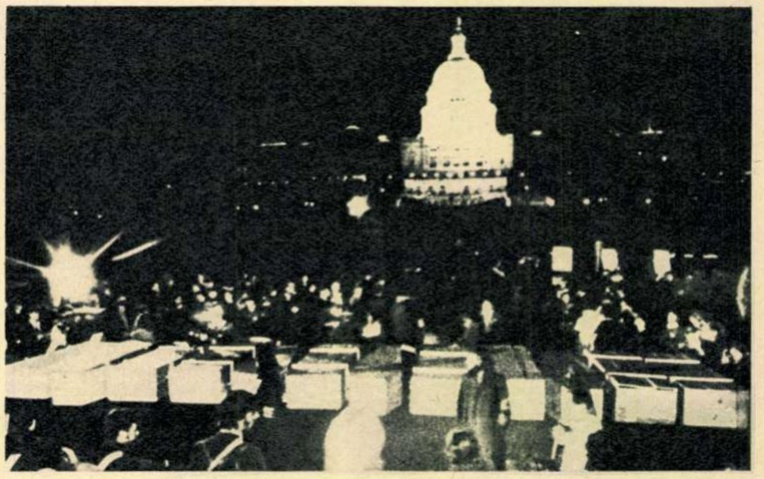

Washington. Uriașa mulțime demonstrează la lumina torțelor în fața Capitoliului; sicriele aduse de manifestanți și pancartele cu listele soldaților americani uciși în Vietnam au constituit o impresionantă chemare la încetarea războiului.

S.U.A.: „ADUCEȚI BĂIEȚII ACASĂ !“

Sîmbătă 15 noiembrie. Sub un cer plumburiu de toamnă, pe marile artere ale Washingtonului, peste o jumătate de milion de oameni se îndreptau spre cîmpia obeliscului înălțat în memoria aceluia care a fost primul președinte al țării. Acolo, această mare de oameni a participat la ultimul act al celui de-al doilea Moratoriu pentru Vietnam — «cea mai mare demonstrație din istoria Americii împotriva războiului», cum o califică agenția UPI. Veniți din toate colțurile țării, bătrîni, tineri, femei, mulți dintre ei rude ale unora dintre cei peste 40 000 soldați americani căzuți pe cîmpul de luptă undeva în Vietnam, purtau pancarte și drapele, cerînd guvernului să pună imediat capăt războiului și să «aducă băieții acasă». În zilele precedente, tot în capitala federală, s-a desfășurat o altă impresionantă procesiune — Marșul împotriva morții, prilej cu care numele celor dispăruți în Vietnam au fost reamintite din nou. Cele trei zile ale Moratoriului au fost marcate și în alte orașe americane de diverse manifestări, de la cele mai simple simpozioane pînă la adunări de masă, la care au participat cetățeni americani aparținînd celor mai diferite pături și categorii sociale. Printre manifestanți s-au aflat senatorii Mc Govern, Charles Godell, congresmanul Allard Lowenstein, cunoscutul luptător pentru pace, doctorul Benjamin Spock, soția defunctului lider al populației de culoare Martin Luther King, actrița Shirley Mc Laine. Pe străzile New Yorkului, participanții la «M-Day» (Ziua Moratoriului) scandau: «Pace în Vietnam», «Retrageți trupele din Vietnam», «Acordați păcii o șansă», în timp ce oratorii cereau mulțimii «să se continue acțiunile fără încetare pînă la sfîrșitul războiului» (France Presse). La San Francisco, în ultima zi a Moratoriului, au participat aproximativ 200 000 persoane.

Cel de-al doilea Moratoriu pentru Vietnam a stîrnit un larg ecou și în afara granițelor S.U.A. La Londra, printre demonstranții împotriva războiului din Vietnam se găsea și cunoscuta actriță Vanessa Redgrave. În Piazza Navona din Roma, scriitorul american Gore Vidal, adresîndu-se demonstranților, a spus: «Este important pentru europeni să știe că nu toți americanii aflați în străinătate sînt de acord cu punctul de vedere al guvernului S.U.A. în privința războiului din Vietnam».

Zilele fierbinți ale Moratoriului pentru Vietnam au arătat că în S.U.A. crește numărul celor ce consideră că prețul uman, politic și material al continuării războiului este catastrofal de mare pentru S.U.A.

A. DUMITRESCU

CRONICA DE TREI SECUNDE

UN STRIGĂT

Acum, că se apropie sfîrșitul anului și lucrurile s-au mai liniștit coborînd spre uitare, cred că pot dezvălui ce a strigat în vara asta reprezentantul Hondurasului (112 008 kmp) la Organizația Statelor Americane, cînd a auzit că trupele Salvadorului (de cinci ori mai mic — 21 393 kmp) au pătruns pe teritoriul țării sale. Acel reprezentant permanent a strigat așa: «E un nou Pearl Harbour!» Strigătul mi se pare și azi atît de sfîșietor încît mă gîndesc cu tot respectul cuvenit că ar fi riguros necesar ca marilor puteri să li se recomande — printre apăsătoarele responsabilități care le incumbă în lume — să vegheze strict și la felul cum se răspîndesc în lume exemplele enormelor lor războaie. Căci al naibii de al naibii ar fi să izbucnească un Verdun între două minuscule state situate la stînga și la dreapta unui izvoraș de munte, un El-Alamein între două stătulețe de la Pol, încă un Pearl Harbour între două insulițe pierdute în Pacific.

În concluzie: și în domeniul marilor exemple de energie belicoasă ar trebui instituită o severă nondiseminare.

UN PRÎNZ

«Figaro» publică într-un chenar apăsat meniul prînzului de gală oferit la 18 noiembrie 1869, cu ocazia inaugurării Canalului de Suez; îl traduc așa cum mă taie capul, așa cum pricepe stomacul și cît mă lasă limba (maternă):

«Entré»-uri: paté de vînat à la Dorsay; limbă de boeuf à l'anglaise; aspicuri de Nerac; gelatină de prepeliță; fileuri imperiale.

«Feluri alese» (cum dracu să traduci: «grandes pièces»?): pește à la Réunion din cele două mări; roast-beaf à l'anglaise; gelatină de Perigueux, pe soclu; jambon ornamentat, tot pe soclu; gelatină de fazan, pe soclu și ea.

Fripturi: de căprioară à la Saint-Hubert; de curcănei cu trufe; de fazan, tot cu trufe; de clapon garnisit cu prepeliță.

Firește, *salate:* crevete de Suez; salată rusească; sparanghel italian în untdelemn proaspăt.

Și *«între-feluri»:* pudding diplomat cu ananas, biscuiți de Savoia.

Și înghețată. Și deserturi asortate. Și torturi.

Cînd te gîndești ce îngrozitoare mîncare de pește a ieșit din acest prînz inaugural, ajungi lesne să extragi din această fină și realistă gastronomie acea melancolică metafizică a timpului care se hrănește (după cum se știe) cu copii preparați à la Dorsay, à la Réunion sau chiar à la Hiroshima.

Radu COSAȘU

SANTIAGO DE CHILE

PRIMUL PAVILION ROMÂNESC

Corespondență specială de la N. VRABIE

După o intensă activitate desfășurată pe parcursul a trei săptămîni, Tîrgul internațional din capitala chiliană și-a închis porțile. Favorizat de primăvara sud-americană, tîrgul a atras un mare număr de vizitatori din Santiago și din împrejurimi — după aprecierea organizatorilor peste un milion și jumătate de oameni. Dacă raportăm aceasta la faptul că întreaga țară numără aproape 7 milioane locuitori și că tîrgul se află la 15 km de Santiago, putem aprecia mai bine interesul cu care a fost întîmpinat acest eveniment. Tîrgul a oferit vizitatorilor și o gamă complexă de distracții, o mare varietate de localuri și restaurante cu diverse specialități culinare, ca și posibilitatea de a cumpăra «amintiri» de la standurile țărilor străine și ale firmelor chiliene. De asemenea, pitorescul costumelor naționale chiliene, programele de dansuri folclorice, demonstrațiile vestiților huaso (călăreți crescători de vite) au creat, într-un spațiu relativ restrîns, atmosfera specifică.

În acest cadru interesant și atrăgător au fost prezentate produsele țărilor participante la tîrg, printre care și cele ale țării noastre, produse alese în funcție de interesele comerciale ale pieței respective. România a participat pentru prima oară la acest tîrg cu un pavilion de 120 mp, în care au fost prezentate mașini-unelte, convertizoare de sudură, un motocompresor de aer, o largă gamă de produse de artizanat și ceramică etc. Prezența noastră

COMENTARIU

Treptele securităţii europene

de Silviu **BRUCAN**

Sociologia succesului în diplomaţia contemporană cere ca o acţiune cu vocaţie universală, continentală sau regională să înceapă prin a angaja o dezbatere care să prilejuiască statelor interesate să-şi exprime acordul sau dezacordul, obiecţiunile sau rezervele, argumentele pro şi argumentele contra. Cum este evident că asemenea acţiuni nu mai pot fi în zilele noastre nici rezultatul unei înţelegeri secrete între două sau mai multe metropole şi nici dictatul unor mari puteri, a doua operaţie care se impune este studierea motivelor de dezacord şi a soluţiilor pentru eliminarea lor, găsirea modalităţilor pentru înlăturarea obiecţiunilor şi rezervelor — reale sau pretextate — şi elaborarea unei argumentări serioase menite a convinge opinia publică şi guvernele asupra necesităţii şi utilităţii acţiunii propuse. Bineînţeles că argumentul cel mai eficace rămîne consecvenţa dintre vorbe şi fapte a statelor europene.

De aceea, un prim rezultat cu care se poate felicita iniţiativa statelor participante la Tratatul de la Varşovia în legătură cu pregătirea unei conferinţe general-europene pentru prima jumătate a lui 1970 este viul dialog intereuropean angajat pe această temă. Cum era şi firesc, într-un dialog între state atît de diferite ca orînduire socială şi mărime, s-au exprimat puncte de vedere şi interese variate; elemente care confirmă o dată mai mult teza românească binecunoscută că obiectivul major — securitatea europeană *— poate fi atins numai printr-un proces evolutiv, printr-o înaintare progresivă, pas cu pas, dînd precădere problemelor oarecum coapte asupra cărora există un larg consens şi lăsînd problemele mai dificile şi controversate pentru o abordare ulterioară.*

Pe aceeaşi linie hotărîrea guvernului român din 13 noiembrie tinde să mişte lucrurile înainte pe baza studierii atente a diferitelor reacţii europene şi a acelei receptivităţi faţă de orice propunere, sugestie sau iniţiativă menită să defrişeze terenul spre conferinţă, care a fost acceptată ca premisă a succesului convocării ei.

În privinţa ordinii de zi, dacă este adevărat că abolirea forţei din relaţiile intereuropene este o cerinţă fundamentală a vieţii politice a continentului, pare logic ca extinderea pe toate planurile a cooperării economice şi tehnico-ştiinţifice să constituie modalitatea primordială a realizării securităţii europene.

În Europa, mai mult decît pe orice alt continent, constituie un truism faptul că la realizarea unui asemenea scop trebuie să participe toate *statele continentului, indiferent de orînduire socială şi de mărime, că fiecare din acestea este chemat să-şi aducă contribuţia proprie de gîndire, iniţiativă şi acţiune la înfăptuirea operei comune. Dat fiind că unele obiecţiuni şi rezerve ţin de participare, guvernul român consideră pe bună dreptate că, pe lîngă participarea pe baze egale a tuturor statelor europene, la conferinţă ar putea lua parte şi alte state interesate să contribuie la realizarea securităţii europene.*

Într-o conjunctură europeană ca cea actuală, cînd apar semne ale ieşirii din imobilism acolo unde existau în trecut cele mai mari rezerve faţă de o conferinţă general-europeană, devine imperioasă grija tuturor statelor şi cercurilor politice pentru crearea unui climat de încredere şi colaborare — premisă esenţială a succesului cauzei unei asemenea conferinţe.

la tîrg a stîrnit un mare interes, reflectat şi în faptul că numeroşi vizitatori ai pavilionului nostru au cerut date şi informaţii suplimentare despre România, despre poporul şi conducătorii săi, despre economia noastră în plin avînt. În timpul tîrgului, maşinile româneşti s-au impus pe piaţă datorită calităţilor lor tehnice, comparabile cu produsele similare prezentate de alte firme şi chiar superioare acestora.

Prin conţinutul şi modul său de prezentare, pavilionul român a fost un bun şi util mesager al ţării noastre peste hotare.

NORDEK, AMÎNĂRI ŞI REZERVE

Evaluînd stadiul negocierilor şi posibilităţilor de realizare a unei «uniuni economice nordice» — NORDEK — numeroşi comentatori politici occidentali au prevăzut mai de mult dificultăţile care ar putea — cel puţin pentru o perioadă — să impună amînarea transpunerii în practică a proiectului. Obstacolele constau în existenţa unor diferenţe sensibile în nivelul de dezvoltare economică a viitorilor membri — Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda şi Islanda — ca şi în afirmarea unor puncte de vedere diferite asupra viitoarelor reglementări agricole, financiare. Pe de altă parte, rezervele manifestate de către unii membri sînt determinate de eventualitatea implicaţiilor politice ce ar decurge din «integrarea economică» şi care ar contraveni propriei lor politici. În plus — unii dintre viitorii membri, intenţionînd să adere la Piaţa comună, menţin în şah proiectul NORDEK, aşteptînd decizia «celor şase» de a lărgi C.E.E. Recenta amînare a creării NORDEK-ului nu face decît să confirme existenţa unor reale dificultăţi în realizarea unui organism de genul Pieţei comune, avînd prim obiectiv o «uniune vamală».

Aparent, realizarea unei asemenea uniuni n-ar trebui să constituie o problemă, tarifele vamale (pentru produsele industriale) între ţările nordice fiind şi aşa desfiinţate în cadrul AELS, ale cărei membre sînt. Obiecţiunile sînt însă în legătură cu tarifele vamale comune externe, faţă de care Suedia, mai industrializată şi mai competitivă, manifestă interes în timp ce Norvegia şi Danemarca (mai puţin competitive) nu le privesc cu entuziasm. În ce priveşte domeniul agricol, divergenţele sînt şi mai evidente. Norvegia, şi mai ales Danemarca, dispunînd de excedente agricole, doresc ca, prin intermediul NORDEK, să li se creeze posibilitatea asigurării unui debuşeu sigur pentru stocurile lor, puternic afectate de baricadele C.E.E.

În calea NORDEK, există piedici şi de altă natură, avînd în vedere că trei din cele cinci ţări — respectiv Danemarca, Norvegia şi Islanda — sînt membre ale N.A.T.O., în timp ce Suedia şi Finlanda sînt ţări neutre. «Lărgirea cooperării economice nu trebuie să aibă consecinţe asupra neutralităţii noastre, baza politicii externe finlandeze». Asemenea opinii sînt tot mai frecvent exprimate la Helsinki ca şi la Stockholm.

Ilie **ŞERBĂNESCU**

SCOTLAND YARD ÎN ACŢIUNE

De mai multe luni de zile, în diferite cercuri de afaceri din Liban a început să se facă cunoscut un foarte bogat comerciant din Arabia Saudită. El nu atrăgea în mod deosebit atenţia asupra sa, dar dacă cineva ar fi avut curiozitatea să-i urmărească mai îndeaproape activitatea, ar fi putut constata foarte uşor că omul de afaceri venit din Ryad manifestă un interes cu totul special pentru studierea cecurilor de călătorie emise de băncile britanice şi aflate în circulaţie în capitala libaneză. Comerciantul saudit era, de fapt, un agent care lucra pentru Scotland Yard şi care se afla pe urmele unei importante bande internaţionale specializate în falsificarea banilor şi a diferitelor hîrtii de valoare.

În cele din urmă, cu sprijinul Interpolului şi al autorităţilor libaneze, activitatea pretinsului comerciant saudit s-a soldat cu o descoperire de seamă. Cu prilejul unei descinderi făcute prin surprindere într-un imobil din Beirut a fost depistat sediul principal al bandei, unde se găseau o maşină specială de tipărit bani, adusă clandestin din Anglia, cerneluri, hîrtie şi alte materiale necesare falsificării. În acelaşi timp, a fost confiscată şi o cantitate de cecuri falsificate, ce urmau să fie puse în circulaţie. Din cercetările efectuate la Beirut a reieşit că «creierul» bandei este un cunoscut contrabandist de aur din India. Principalul colaborator al acestuia — un cetăţean libanez născut în Turcia — a reuşit să dispară. Din documentele găsite cu prilejul descinderii a reieşit că principalii «cărăuşi» ai falsurilor erau 14 ciprioţi.

Concomitent cu descoperirea acestei bande, poliţia britanică a reuşit să pună mîna şi pe o altă bandă care opera în Anglia şi se specializase în contrafacerea de franci elveţieni. Printre principalii inculpaţi se află şi Robert Makcew, directorul unei companii britanice prin intermediul căreia au fost puşi în circulaţie banii falsificaţi. În momentul arestării lui Makcew şi a altor zece persoane au fost descoperiţi trei milioane franci elveţieni în bilete falsificate.

Problema luptei împotrivă bandelor internaţionale de falsificatori de bani a fost dezbătută în amănunţime şi la recenta conferinţă internaţională organizată de Interpol la Mexico City. La conferinţă au fost formulate o serie de propuneri în acest sens. Între altele, s-a insistat asupra necesităţii folosirii unei hîrtii de calitate superioară la tipărirea banilor de către institutele de emisie, s-a amintit de necesitatea utilizării filigranelor şi a altor elemente de securitate, s-a propus ca monedele naţionale să nu mai fie reproduse în scopuri publicitare, s-a sugerat să se acorde o atenţie specială cernelurilor folosite etc.

U. **VĂLUREANU**

APARTHEIDUL SUB ACUZARE

«Dosarul apartheidului» a înglobat noi file cu prilejul dezbaterilor din Comitetul politic special al Adunării Generale a O.N.U. pe această temă, încheiate recent la New York. În centrul atenţiei s-a aflat politica de discriminare rasială promovată de guvernul Republicii Sud-Africane. «Nicăieri violenţa unei rase împotriva altora nu a atins proporţiile apartheidului din R.S.A.» — scrie săptămînalul american *Newsweek*, iar lucrările Comitetului O.N.U. au furnizat noi confirmări în acest sens.

Faţă de opoziţia crescîndă întîmpinată în ţară şi peste hotare de politica apartheidului, guvernul de la Pretoria a socotit necesar să mărească procentul alocat cheltuielilor pentru întărirea forţelor militare şi poliţieneşti. În ultima vreme au fost create «trupe speciale», despre care se spune că ar fi organizate după modelul unităţilor de puşcaşi marini şi «rangers» din armata S.U.A. Şi totuşi, autorităţile de la Pretoria nu consideră că dispun nici în aceste condiţii de forţe şi mijloace necesare pentru a putea face faţă, în perspectivă, acţiunilor organizate de patrioţii sud-africani, care sporesc continuu. În acelaşi timp, trebuie subliniat că frontul opozanţilor faţă de promotorii apartheidului, care a activat în acest an cu vigoare sporită, a cuprins cercuri mai largi ale societăţii sud-africane. Capetown, Durban, Johannesburg — centre universitare reputate ale ţării — au cunoscut o «perioadă fierbinte», caracterizată prin manifestări antirasiste studenţeşti de o amploare fără precedent.

Luînd act de măsurile întreprinse de guvernul R.S.A. în scopul perpetuării şi consolidării sistemului de apartheid, Comitetul politic special al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat o rezoluţie preconizînd amplificarea sancţiunilor împotriva regimului de la Pretoria şi convocarea Consiliului de Securitate în vederea examinării problemei apartheidului. Documentul cheamă, totodată, la recunoaşterea caracterului legitim al luptei de eliberare a poporului sud-african. Încă o dovadă că politica rasistă a guvernului de la Pretoria este supusă — în cercuri guvernamentale sau ale opiniei publice, în cadrul lucrărilor diferitelor organizaţii internaţionale — unei condamnări severe, apartheidul fiind considerat un flagel politico-social incompatibil cu civilizaţia secolului.

Corneliu **VLAD**

Cu prilejul ceremoniei de la Cenotaful din Londra în «Ziua Amintirii», numeroşi participanţi au început să strige: «Amintiţi-vă de Biafra!» Poliţia a încercat, precum se vede, să-i reducă la tăcere...

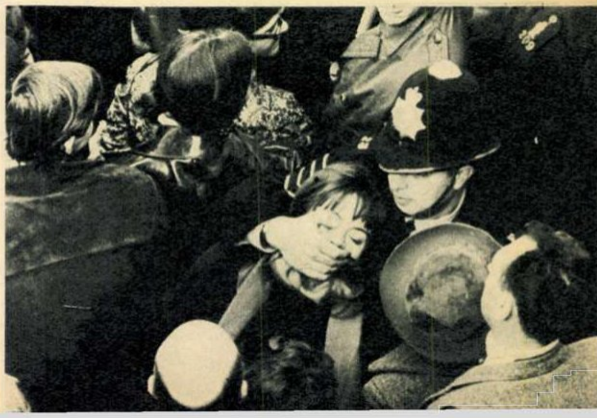

„APOLLO-12“

O EXPEDIȚIE TEHNOLOGICĂ

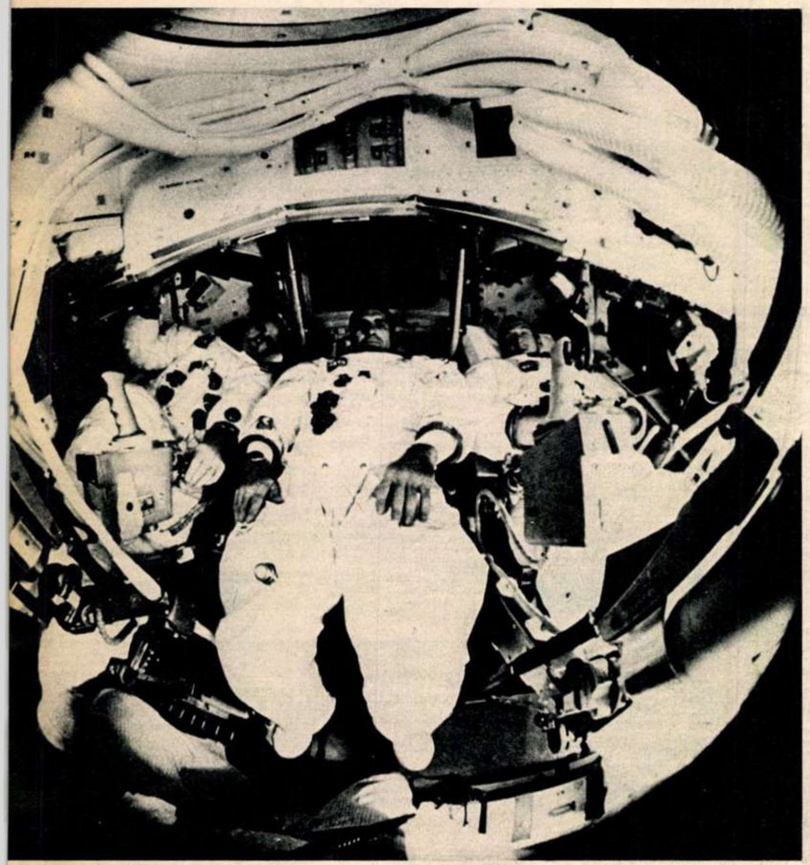

Poate faptul cel mai surprinzător în legătură cu misiunea «Apollo-12» a fost calmul care a domnit în rîndul specialiștilor de la Houston și Cape Kennedy, precum și în rîndul sutelor de milioane de oameni de pe toate continentele, care au urmărit... în papuci, în fața televizoarelor, fazele cele mai palpitante ale ultimei expediții lunare.

Deși — după cum prea bine se știe — nu au lipsit momentele de «suspense» — începînd cu ploaia torențială de la lansare și defectarea temporară a sistemului electric de bord și terminînd cu «obiectul misterios» care a urmărit nava — se poate afirma că efervescenței generalizate, premergătoare și următoare lansării navei «Apollo-11», i-au luat locul o curiozitate stăpînită și speranța fermă — ca să nu spunem siguranța — că totul se va petrece cu bine și că frontierele cunoașterii omenești vor fi împinse tot mai departe prin noua alunizare și prin cele care-i vor urma.

Firește, surprizele nu sînt niciodată excluse și, din păcate, nici catastrofele astronautice — oricînd posibile. Dar **știm** că rachetele vor deveni tot mai perfecționate și cosmonauții tot mai experimentați; că vom pătrunde tot mai adînc în sistemul solar; că oameni din generația noastră vor apuca probabil ziua cînd vor cumpăra un «bilet pentru cosmos» — la început pentru o croazieră circumterestră, apoi pentru Lună...

Aceste realizări vor reclama îndrăzneală tehnică, eroism, cel mai autentic spirit de pionierat, însă toate acestea le privim **dinăuntrul** epocii în care ne simțim cu toții intrați: era călătoriilor interplanetare. Începem să considerăm aceste expediții astronautice cam tot așa cum am privit cucerirea Everestului. O realizare extraordinară și totuși.... normală, în spiritul zilelor noastre. Fapt care nu știrbește cu nimic meritul cutezătorilor alpiniști, tereștri sau cosmici.

S-a spus, pe drept cuvînt, că în timp ce expediția «Apollo-11» era psihologică, misiunea «Apollo-12» este tehnologică. În adevăr, echipajul format din comandantul Charles Conrad jr., Richard Gordon și Alan Bean a avut de efectuat o serie de operații și investigații științifice mai complexe decît Armstrong, Aldrin și Collins, deși misiunea lor nu a fost fundamental diferită de cea din iulie.

Deoarece la ora cînd revista noastră merge la tipar expediția pe Lună este în plină desfășurare nu avem posibilitatea să comentăm în acest număr programul cercetărilor și mersul explorării selenare. Iată de ce oferim cititorilor un comentariu fotografic privind primele faze ale expediției.

Sînt fotografii... optimiste care — indiferent de rezultatul misiunii «Apollo-12», rezultat pe care-l dorim cît mai favorabil — subliniază o atmosferă generală, convingerea că vecina noastră cosmică a intrat definitiv în patrimoniul terestru și că, oricare ar fi surprizele și obstacolele neprevăzute, ea își va dezvălui tainele, una după alta, pașnicilor ei cuceritori.

L. NIȚESCU

▲ **Primele momente după lansare au fost pline de emoții. Dar apoi totul a intrat în normal.**

▲ **Cea mai înaltă tensiune... pe Pămînt, în familiile cosmonauților. Iată (sus) familia lui Richard Gordon în momentul lansării și (jos) pe Jane Conrad și Sue Bean, soțiile celor doi «pietoni» lunari, în fața microfoanelor, după lansare. «A fost cel mai măreț moment din viața mea» — a declarat cu emoție Sue Bean.** ▼

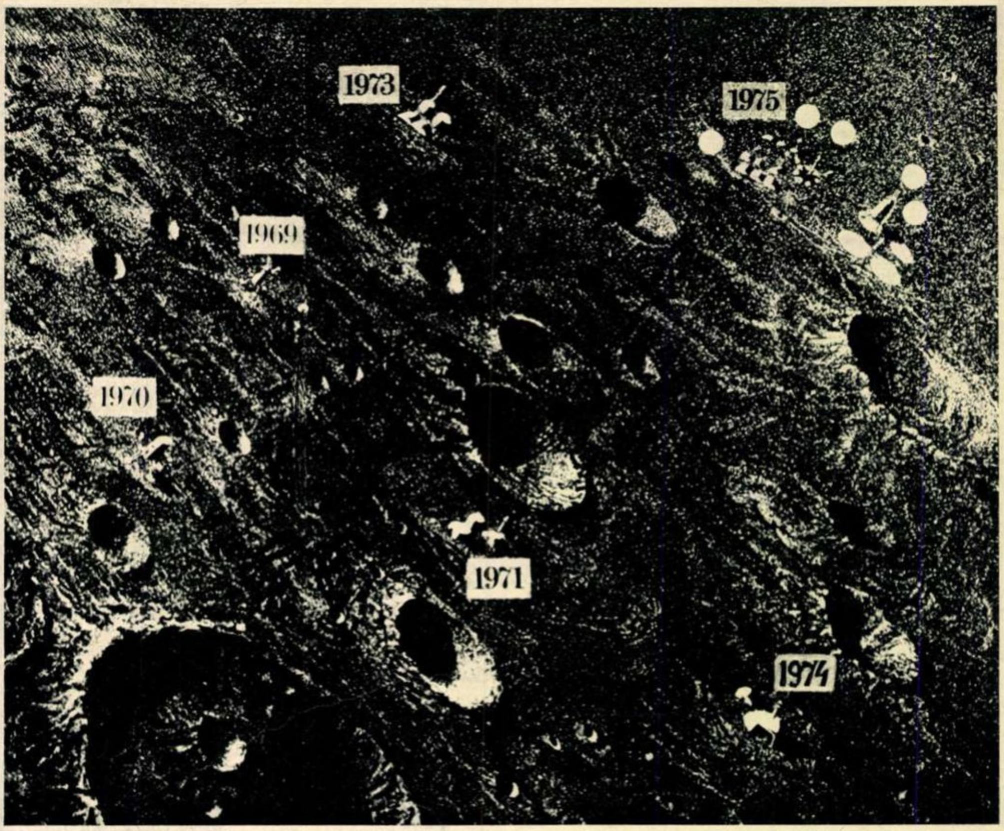

▲ **Noua hartă a Lunii în anii care vor veni... conform previziunilor N.A.S.A. După «Apollo-12», în 1970 un modul mai dezvoltat va lua locul familiarilor LEM. Între 1971 și 1973 se va întemeia o bază selenară semipermanentă, la care în cei doi ani următori se va adăuga o bază pentru studierea resurselor satelitului terestru și a modalităților de dezvoltare a exploatării sale. Între 1975 și 1978 se va ridica pe solul neprimitor al Selenei o stație științifică permanentă compusă din mai multe construcții — ferme de cultură de alge și sere de fotosinteză (pentru asigurarea hranei proaspete pentru cosmonauți), un telescop, un centru de tratare a deșeurilor, antene de radioghidaj și telecomunicații, «blocuri» de locuit etc.**

MEMENTO

Prezentat de:
Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Alecu POPOVICI (teatru)

carte

- Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. a apărut la Editura politică cartea: **Români în rezistența franceză în anii celui de-al doilea război mondial.** Volumul conține amintirile a numeroși voluntari români care au luptat pe «baricadele rezistenței franceze» în anii 1940-1944. Din paginile cărții, purtînd amprenta autentică a mărturiilor-document, se înalță, emoționant și semnificativ, spiritul eroic al atîtor luptători antifasciști care, animați de simțămîntul solidarității internaționale, și-au adus contribuția — uneori pînă la jertfa de sînge — la zăgăzuirea hitlerismului. Lucrarea a apărut sub îngrijirea unui colectiv format din: Gh. Vasilichi, M. Florescu, V. Ionescu, Gh. Adorian, Al. Jar, C. Cîmpeanu.

- Tot la Editura politică a apărut cartea **Transmite A-54** de C. Amort și I.M. Jedlicka, în care ni se evocă un episod — nu lipsit de senzațional — al «istoriei din umbră» a ultimului război mondial. Traducerea din limba cehă de Teodor Alexandru. Prezintă cartea: Nicolae Minei.

- **Studii de istorie a religiilor antice** de D.N. Pippidi. În volum sînt strînse studii și texte (documente inedite sau mai puțin cunoscute) privind religia la greci și romani, autorul aducînd prețioase date și concluzii în urma unor cercetări minuțioase și îndelungate într-un domeniu mai puțin explorat la noi (Editura științifică).

- Scriitorul Nicolae Tăutu publică în colecția Aventura (Editura tineretului) romanul: **Enigmatica Solveig.** În paginile cărții se derulează firul unei acțiuni de spionaj în scopul divulgării unor oficine străine secrete militare și economice. Inspirat dintr-o întîmplare reală, romanul, pe măsura parcurgerii lui, se citește cu interes sporit datorită ritmului alert al narațiunii din care nu lipsesc surprizele, senzaționalul și suspenseurile.

- Iubitor de substanță și frumos în literatură, un amic ne spunea mai deunăzi: «De cînd cu publicarea «Spiralelor» lui Eugen Barbu în Informația Bucureștiului am reînceput să citesc cu reală plăcere critică literară. Nu știu dacă aceste «spirale» vor fi strînse într-un volum, eu însă, pentru orice eventualitate, le decupez în mod regulat din ziar».

cinema

- **Vă place Brahms?** Anatole Litvak, riguros profesionist american, a dat un contur cinematografic acceptabil faimoasei și fragilei scrieri a Françoisei Sagan. Centrul de interes al filmului îl constituie însă prezența actorilor Ingrid Bergman, Yves Montand și a proaspetei noastre cunoștințe, Anthony Perkins. Pentru rolul susținut în acest film, tînărul actor a fost distins cu Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină la Festivalul de la Cannes-1961.

- **Păpușa.** Prestigioasă realizare a cinematografiei poloneze din ultimii ani. Ecranizarea reputatului regizor Wojciech Has («Dragoste neîmplinită»), după romanul lui Boleslaw Prus, nu a sacrificat complexitatea cărții, nu a lăsat la o parte ciudatele ei culori, de dragul poveștii de dragoste ce ar fi putut foarte bine să invadeze ecranul. În rolurile principale: **Beata Tyszkiewicz, Mariusz Dmochowski, Kalina Jedrusik, Jan Kreczmar, Andrzej Lapicki, Jan Machulski.**

- **Nu pierdeți aceste filme:** «Ultima lună de toamnă», «Crăciun cu Elisabeta», «Viața lui Matheus», «Viridiana», «Apele primăverii», «La Nord prin Nord-Vest».

Ingrid Bergman

- Mari actori pe ecranele noastre: Oskar Werner, Lee Marvin, Simone Signoret, Vivien Leigh («Corabia nebunilor»), Annie Girardot, Yves Montand («A trăi pentru a trăi»), Elizabeth Taylor, Richard Burton («Femeia îndărătnică»), Mihail Ulianov, Kirill Lavrov («Frații Karamazov»), **James Dean, Julie Harris («La est de Eden»), Vittorio Gassman («Tigrul»).**

- După o vacanță mult prelungită Ursula Andress și-a reluat activitatea cinematografică. În momentul de față turnează la Londra în filmul lui Peter Hall **Vinerea perfectă.** Parteneri: Stanley Baker și David Warner.

disc

- Imprimarea celor trei piese de concert ale lui Frédéric Chopin, realizată de casa noastră de discuri după o bandă înregistrată la Varșovia de «Polskie Nagrania», ne dă ocazia să-l ascultăm pe **Wladyslaw Kedra**, unul dintre cei mai dăruiți interpreți contemporani ai marelui compozitor. Pianistul polonez este acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii Naționale din Varșovia, dirijată de cunoscutul șef de orchestră **Witold Rowicki.** Atît în **«Fantezia pe teme poloneze»** cît și în „Variațiuni pe tema «La ci darem la mano» de Mozart“, sau în «Rondo à la **krakoviak», Wladyslaw Kedra** tulbură și cucerește nu atît prin virtuozitate, cît printr-o cunoaștere adîncă a creației chopiniene (ECE-0394).

- **Lampa lui Aladin,** dramatizarea lui M. Drumeș după «1001 de nopți», a fost înregistrată la radio în 1967. Și iată, că-n 1969, spre încîntarea copiilor a apărut și discul. Și încă-i bine, că n-au trecut decît doi ani de atunci. Din distribuție: Simona Bondoc, Marcela Demetriad, Ion Caramitru, Șt. Mihăilescu-Brăila, Fory Etterle. Regia: Paul Stratilat (EXD-1237).

- Sîntem mai mult decît convinși că discul **14 noi șlagăre mondiale**, purtînd subtitlul: «Înregistrări originale din Anglia», va constitui un record de vînzare. Redacția s-a orientat excelent, alegînd cu discernămînt și inspirație. Păcat că mai lipsesc pe ici, pe colo, numele compozitorilor și, peste tot, traducerea titlurilor (EDE-0436).

muzică

- **Mihai Brediceanu** dirijează concertul Filarmonicii din 28-29 noiembrie al cărui solist este violonistul **Ion Voicu.** Un program pentru multe și felurite gusturi: Cantata «Ulysse» pentru voce și orchestră de tînărul compozitor Liviu Glodeanu; mult discutatul și totuși strălucitorul Concert pentru vioară și orchestră de Felix **Mendelssohn-Bartholdy**; o primă audiție — Simfonia a II-a de compozitorul francez contemporan Marcel Landowski (n. 1915); fermecătorul poem «Pinii din Roma» de Ottorino Respighi (Ateneu).

- Și formația de cameră a Filarmonicii, dirijată de **Paul Popescu**, apare în public (24 noiembrie, sala mică a Palatului) cu programul: Concerto grosso (Sol major) de Haendel; rar cîntatul Concert pentru pian, vioară și flaut (La minor) de J.S. Bach cu **Sofia Cosma, Avy Abramovici, Virgil Frâncu**; Poem bizantin de Doru Popovici (primă audiție); din nou Respighi — Suita a III-a «Dansuri antice» pentru orchestră de coarde.

- Anton Webern — Alban Berg — Arnold Schönberg, corifeii școlii vieneze de muzică contemporană, părinții spirituali ai atonalității dodecafonice, reuniți într-un concert de cameră al formației **Musica Nova** cu concursul soliștilor: pianista **Hilda Jerea**, violonistul **Mircea Opreanu**, violistul **Valeriu Pitulac**, violoncelistul **Cătălin Ilea**, clarinetistul **Aurelian Octav Popa**, mezzo-soprana **Martha Kessler**, flautistul **Virgil Frâncu**, fagotistul **Mihai Tănăsilă** și saxofonistul **Ilie Ștefănescu** (26 noiembrie, sala mică a Palatului).

- **Concertul săptămînal al RTV** este asigurat de orchestra de studio — dirijor, **Constantin Bugeanu** și corul, dirijat de **Aurel Grigoraș**, cu programul: Serenada op. 16 de Johannes Brahms; Concert pentru oboi **(Petre Bocotru)**, fagot **(Emil Biclea)** și orchestră de coarde de Adrian Rațiu; monumentala capodoperă mozartiană «Recviem». Soliști vocali: **Emilia Petrescu, Martha Kessler, Valentin Teodorian** și **Gheorghe Crîsnaru.**

- Cu concursul unor cunoscuți soliști de muzică ușoară, Ansamblul artistic al Uniunii Tineretului Comunist oferă un concert spectacol — **«Rapsodii de toamnă»** — la 23 noiembrie în sala Palatului. Printre interpreți: **Margareta Pîslaru, Anca Agemolu, Mihaela Mihai.**

Martha Kessler

plastică

- **Aurul vikingilor.** O artă care fascinează și cu care bucureștenii fac cunoștință pentru prima oară: arta vikingilor. Arme, obiecte de podoabă lucrate în aur, argint și bronz, unelte de prelucrare a metalelor prețioase — aproximativ 250 de exponate, mărturii ale iscusinței meșterilor nordici de odinioară (Muzeul de artă).

- **Micaela Eleutheriade** — pictură. Impresiile artistei din Franța și Italia nu sînt notații fugare, ci selecții ale privirilor asupra cărora retina insistă, căutînd să rețină lumina, culoarea, amănuntul semnificativ. Se ghicește în toate aceste pînze beatitudinea unor revederi care irump liric în cromatică, în finețea desenului, în diversitatea perspectivelor din care sînt privite peisajele, unele de o remarcabilă poezie («Laguna», «Perugia», «Aterizare la Palermo» etc.) (Galeriile de artă, Bd. N. Bălcescu 32).

- Oglindă fidelă a gustului și sensibilității societății, arta broderiei se desăvîrșește în Țările Române în a doua jumătate a secolului XV dezvoltîndu-se timp de aproape patru veacuri. **Broderia medievală românească** de Ana Maria Muzicescu prezintă evoluția și trăsăturile stilistice fundamentale ale acestei «picturi cu acul» și piesele cele mai reprezentative aflate în patrimoniul național (Editura Meridiane).

- **Ion Miclea: Romania antiqua.** «Temelia albumului nu este timpul cu scurgerea lui neîntreruptă, ci spațiul țării noastre», remarcă pertinent acad. C. Daicoviciu. Albumul însumează sute de imagini ale unor glorioase vestigii și este însoțit de un studiu istoric explicativ de Hadrian Daicoviciu și versuri de Ion Brad (Editura Meridiane).

teatru

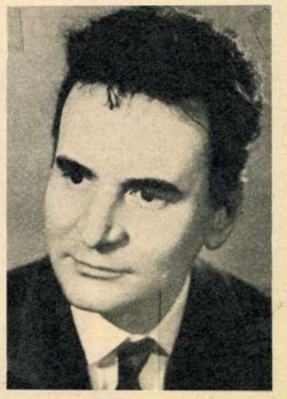

Radu Beligan

- **Transplantarea inimii necunoscute.** Al. Mirodan se întoarce pe scenă după o scurtă absență. Un pretext liric pe datele medicinei moderne, satiră, efuziuni lirice și mereu surîsul atît de personal al replicii aforistice a lui Mirodan. Moni Ghelerter a realizat scenic la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» piesa în stilul caracteristic acestei trainice colaborări. Radu Beligan oferă din nou un recital susținut cu vervă și strălucire, secondat de Marin Moraru, excelent comic de nuanțe și subtilități; Ileana Predescu abordează dezinvolt comedia, iar Florian Pittiș o încarcă excesiv cu gesturi și mimică. Neconcludentă, prezența Valeriei Marian. Spiritual, decorul lui Vl. Popov e bine susținut de originalele și totodată poeticele desene animate ale lui Sabin Bălașa.

- **Dispariția lui Gaby Gay** — sau Lucian Giurchescu la lucru! La Teatrul de Comedie, un spectacol de mare respirație satirică, plin de invenție, lucid și analitic, emanînd forță satirică. Excelentă — una dintre cele mai bune interpretări ale stagiunii — compoziția Stelei Popescu — revenind la teatrul de proză (unde cîntă și spune cuplete). Ion Lucian creează de asemenea cu maturitate un tip de neuitat, demonstrînd virtuțile unui actor deplin, iar Mihai Pălădescu e un Gaby Gay uman și sensibil. Mircea Albulescu (mai ales), C. Băltărețu, D. Cheșa și Dem Savu compun un cvartet savuros, iar Aurel Giurumia și Mircea Constantinescu un duo perfect. Muzica (Paul Urmuzescu), decorurile ingenioase (Dan Nemțeanu) sînt date suplimentare ale acestui spectacol de adevărat început de stagiune.

- Un nou autor — un nou debut: L. Szekernyes (autor local) în piesa **Regele-i sub tron** la Teatrul din Tg. Mureș. Provincia oferă mereu asemenea exemple, Capitala — mai puține.

televiziune

Avem temeiuri să ne plîngem din nou de searbădul (în bună parte) programului televizat. Afară de un spectacol de teatru Saroyan și vreo două emisiuni din domeniul «ideilor», recomandări se pot face doar cu oarecare riscuri. Ni le asumăm pentru:

DUMINICĂ. Meciul de **fotbal** Farul-Steaua în transmisie directă de pe litoral (14.00) • Eroul emisiunii-magazin **Realitatea ilustrată TV** este violonistul Ion Voicu pe care-l vom asculta și ca solist și — surpriză — ca dirijor (17.00) • Oedip, eroul sofoclian, în muzică (20.00).

LUNI. **Între metronom și cronometru:** 1) Vă cunoașteți orașul? 2) Ludwig van Beethoven (21.40) • Emisiunea **Scena** (actualitate și critică teatrală) i-a invitat la dezbateri pe Dinu Cernescu, Ion Cojar, Crin Teodorescu, Aurel Dragoș-Munteanu, Valeriu Cristea, Ovidiu Bădina (22.45).

MARȚI. Emisiunea studențească **Alma Mater** se ocupă de «Conferința pe țară a cercurilor studențești» — în reportajul semnat de Val Tebeica și Cătălin Dodu (18.30) • Televiziunea ne amintește că piesa lui Carlo Goldoni «Bădăranii» a fost ecranizată de Sică Alexandrescu și Gheorghe Naghi, cu cîțiva ași ai scenei românești (20.00).

MIERCURI. **Actualitatea muzicală** n-a pierdut din vedere prezența la București a cunoscutului dirijor american Aaron Copland și nici alte manifestări muzicale, justificînd titlul emisiunii (18.30) • Cronofagii — lacomii devoratori ai timpului nostru — sub reflectorul unei **Anchete sociale** la care participă Eugen Barbu, Al. Mirodan, prof. Victor Sabini, dr. Francisc Proinov (19.30) • Un select (ca de obicei) **Salon literar TV.** Amfitrion — Alex. Piru. Oaspeți — Mihai Beniuc, Ion Biberi, Ov.S. Crohmălniceanu, Ion Negoițescu, Sorin Movileanu, Mihai Ungheanu (21.50).

JOI. **Seară de teatru:** «Oamenii cavernelor» de William Saroyan. Garanții pentru calitatea spectacolului: traducerea textului — Catinca Ralea, regia — Dinu Cernescu, distribuția — în frunte cu Eliza Petrăchescu, Șt. Mihăilescu-Brăila, Mariana Mihuț (20.00) • George Ivașcu, N. Tertulian, Gh. Vlădescu-Răcoasa și C.I. Botez emit — la **Cronica ideilor** — cîteva opinii despre... opiniile exprimate la «Întîlnirile internaționale de la Geneva» (22.10).

VINERI. Filmul «Un idiot la Paris» — amuzantă comedioară cu Jean Lefebvre și Dany Carrel (20.15) • În ciclul **Glorii ale scenei lirice:** Hariclea Darclée și Const. Stroescu (22.25).

SÎMBĂTĂ. **Interviziunea** își asumă garanția calității filmului TV de varietăți «Păpuși pentru oameni mari» (22.30).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 47, etapa din 23 noiembrie 1969

I. «U» Cluj-Rapid	1
II. Steagul roșu-«U» Cv.	1
III. Farul-Steaua	x
IV. Dinamo Bacău-Jiul	x
V. U.T.A.-F.C. Argeș	1
VI. Polit.-A.S.A.	1
VII. Petrolul-Crișul	1
VIII. Dinamo Buc.-C.F.R. Cluj	1
IX. Genoa-Reggina	x
X. Mantova-Catanzaro	1
XI. Monza-Pisa	2
XII. Perugia-Catania	x
XIII. Arezzo-Varese	x

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI
41 505

FLACĂRA-ALBUM

Fostul rege al rock-ului, Elvis Presley, a părăsit pentru cîtva timp chitara de dragul filmului nemuzical.

Foto 20-th Century Fox

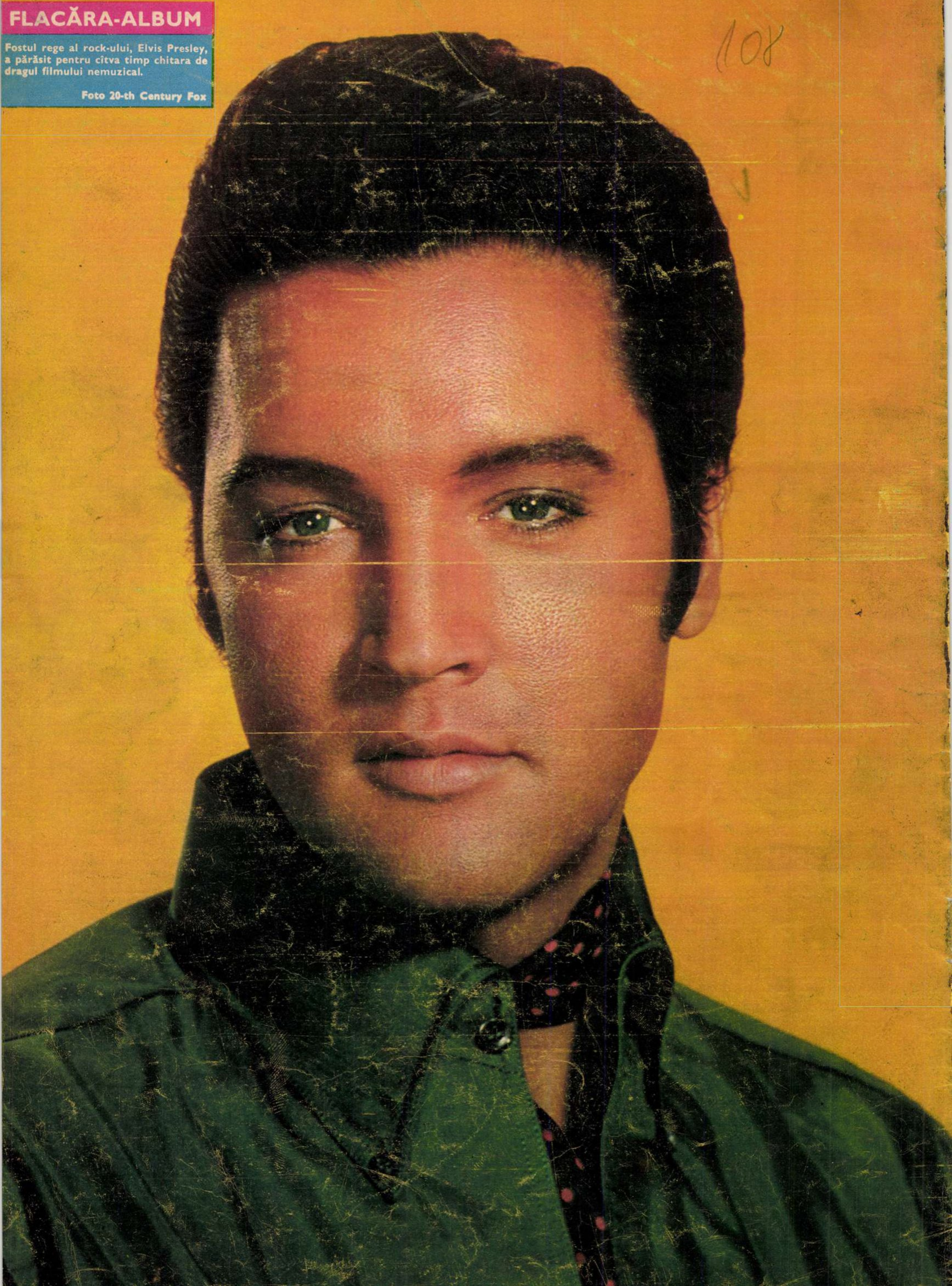

49
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 757
29 NOIEMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

mai multă atenție investițiilor

Deși constructorii feroviari din județul Dolj au dat în funcțiune tronsonul Craiova-Filiași, iar lucrările de la rețeaua telefonică interurbană Craiova-Tr. Severin au totalizat deja 100 km cablu telefonic, planul anual de investiții pe județ prezintă încă numeroase rămîneri în urmă.

Există în județ un număr de 6 capacități și obiective, cu termen de punere în funcțiune la sfîrșitul lunii octombrie a.c., care nu s-au dat încă în exploatare. La Fabrica de produse lactate-Craiova s-au înregistrat întîrzieri mari la lucrările de construcții și instalații, ca urmare a neaprovizionării șantierului la timp cu materiale. Nici în prezent Trustul 2 instalații-București nu a asigurat pe șantierul I bateriile de încălzire, 18 tablouri electrice, 11 uși pentru camerele de ventilație. Lipsa frontului de lucru la construcții a făcut ca o serie de utilaje existente pe șantier să nu fie montate la termenele din grafic.

La Combinatul chimic-Craiova, capacitățile restanță de la 30 VI a.c. nu s-au realizat, deoarece probele tehnologice la fabrica de amoniac, începute în luna mai a.c., au fost sistate în luna august. S-au reluat după o oarecare întîrziere, ca apoi instalația să fie oprită. Planul de investiții nu se poate îndeplini, creîndu-se goluri în producție și încălcîndu-se cu ușurință termenele stabilite.

La Întreprinderea de prefabricate-Craiova, cu o capacitate de 115 000 mc elemente nearmate, prevăzută a intra în funcțiune pînă la sfîrșitul anului, nu s-au asigurat nici pînă în prezent utilajele. Conducerea atelierelor «9 Mai»-București e datoare încă șantierului 2 transportoare cu bandă care trebuiau livrate, conform graficului, pînă la 31 iulie a.c. Nu e convinsă oare că neonorîndu-și contractele aduce prejudicii serioase atît obiectivelor industriale respective, cît și propriului plan de producție?

Nemontarea acestui utilaj la Întreprinderea de prefabricate-Craiova a întîrziat montarea altora, care trebuia încheiată pînă la sfîrșitul trimestrului III.

În fața acestei situații se impun în continuare măsuri care să ducă la recuperarea rămînerilor în urmă, acordîndu-se atenție obiectivelor cu termen de intrare în funcțiune anul acesta.

Este necesar să se ia măsuri urgente pentru crearea frontului de lucru pentru timpul friguros, astfel încît planul de investiții să fie îndeplinit integral.

A. PETRE

valoarea unui singur procent

Produsele Uzinei de mecanică fină-București — aparate, dispozitive și scule de măsură și control — fiind concepute în așa fel încît să ajute permanent la ridicarea productivității muncii în toate ramurile de activitate industrială, în mod firesc îți pui întrebarea: dar în însăși uzina ce le produce cum stăm cu productivitatea muncii?

În primele 10 luni ale anului planul producției globale a fost îndeplinit în proporție de 101,13%, iar la producția-marfă vîndută și încasată, în proporție de 102 %. În ce privește creșterea productivității muncii, aceasta a înregistrat un spor de 1,6% peste plan.

— Ce înseamnă, de fapt, o creștere cu un procent al productivității muncii în uzina dv.? — l-am întrebat pe tov. ing. I. Neaga, șeful serviciului planificare de la U.M.F.

— Concret: un spor de producție însemnat și economii peste plan depășind 500 000 lei la prețul de cost.

— Cum se realizează această creștere?

— Principala contribuție în această direcție au adus-o măsurile luate în acest an pentru îmbunătățirea organizării muncii, a tehnologiei și a fabricației. În uzină a fost organizat un atelier special pentru aparatele de măsură de tehnicitate și complexitate mai ridicată — aparate care pînă nu demult se fabricau în aceleași ateliere în care se produc și sculele mai puțin pretențioase. S-au reorganizat transporturile uzinale și s-a aplicat o disciplină tehnologică mai severă, a cărei urmare a fost reducerea rebuturilor, pe întreaga uzină, la procentul de 0,2% (față de aproape 1% cît era în anii precedenți). Munca de planificare și organizare a producției a fost de asemeni îmbunătățită. Astfel, s-a izbutit să se asigure determinarea și lansarea în fabricație a comenzilor pe loturi optime, încît să se realizeze caracterul de serie mare al producției respectîndu-se totodată termenele de livrare către beneficiari. Pentru o mai bună lansare a comenzilor centralizate s-au depus eforturi în vederea tipizării în măsură mai mare a unor repere (un exemplu: uzina produce peste 20 de tipodimensiuni de micrometre; pentru sporirea productivității muncii celor ce le produc s-au tipizat multe dintre reperele — părțile componente — acestor micrometre, astfel ca să se asigure, la lansarea unor comenzi, serii cît mai mari).

Uzina mai are de făcut față unor greutăți în aprovizionarea cu materii prime și materiale. De asemenea, sînt încă multe de făcut în direcția ridicării calității, cît și în ce privește lărgirea gamei de aparate și dispozitive produse. Dar, mai ales, există încă rezerve pentru ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a productivității. Posibilități există. Iar premisele sînt create prin realizările de pînă acum.

V. VIȘAN

instantanee ale lipsei de punctualitate a unor furnizori

Planificat pentru a fi construit în raza orașului Brașov, în satul Măgurele, Complexul avicol de 15 hale trebuie să fie terminat la sfîrșitul trimestrului IV. Trustul V al M.C.I. a adoptat un sistem de construcție modern, care constă în folosirea unor plăci izolatoare de silan și a unor pereți sandviș din azbociment și polistiren. Dar furnizorii acestor noi produse nu-și respectă contractele. Întreprinderea de materiale izolatoare Berceni-Ploiești a livrat din 17 000 mp doar 8 000-9 000 mp, iar producția pe lunile următoare va fi livrată la Crevedia, deci nu va ajunge și la Brașov; pentru celălalt produs, Întreprinderea Bîrsești-Gorj a livrat din 5 700 mp doar jumătate. Încă o dată planificarea defectuoasă a contractărilor și nerespectarea lor de către furnizori pun în imposibilitate constructorul de a-și îndeplini obligațiile.

*

Uzinele mecanice de material rulant-Cluj au preluat de la uzinele «Grivița roșie» o secție de funduri de cazane pentru locomotive și de la Uzinele-Reșița o alta, de piese pentru C.F.R. Această extindere a reclamat construcția unei noi hale care trebuie să fie gata la sfîrșitul anului. Un colectiv de la Institutul politehnic-Cluj, condus de profesorul Mircea Mihăilescu, a proiectat pentru acoperișul halei forme lenticulare, invenție proprie, care sînt de trei ori mai ușoare decît materialul folosit în construcția obișnuită. Deși Întreprinderea de prefabricate-Aiud a trebuit să facă tipare speciale și deci le-a livrat cu întîrziere, construcția propriu-zisă este gata, dar nu are cu ce funcționa. Este vorba de o mașină Borwerg-125, construită de Fabrica de mașini-unelte și agregate-București (prototip), care a fost contractată direct de la EREN '69 de Cluj cu întîrziere. Dar acum a venit factura la Cluj pentru expedierea coletului la Iași (?!), la Uzinele Nicolina (!!). Pînă se va rezolva acest qui-pro-quo, hala goală așteaptă.

Gh. ALEXANDRU

sala pașilor pierduți

SE TINDE CĂTRE un folclor al exploziilor? Presa a semnalat cazuri, care de care mai năstrușnice, de folosire a proiectilelor neexplodate în scopuri gospodărești. S-a vorbit și de un moșneag care a tot ciocănit pe o nicovală-obuz de la primul război mondial încoace. Recent, unei asemenea necugetări i-au căzut victime și copiii familiei Luciu din Stănița, județul Neamț. După ce tatăl lor a utilizat ghiuleaua tot ca nicovală, mama — Maria Luciu — a așezat-o pe foc, ca suport pentru susținerea cazanului de rufe...

*

TEMBELISMUL lui Gheorghe Corci a fost ceva mai subtil, mai... tehnicizat. Acest braconier din comuna Vatra Moldoviței, județul Suceava, a conceput o capcană destul de complicată. A barat cu o sîrmă subțire poteca pe care spera să treacă vînatul, un capăt al sîrmei l-a legat de trăgaciul puștii (pe care o deținea în mod clandestin), iar arma a ascuns-o într-un tufiș, pe un sistem de țăruș, în așteptarea prăzii. Primul a trecut pe potecă... chiar braconierul. S-a împiedicat de sîrmă, capcana a funcționat și Gheorghe Corci a fost împușcat mortal.

*

RĂSFOIND DOSARELE de furt din avutul obștesc, soluționate de Procuratura județeană Ilfov, am observat că se sustrag obiecte cu cele mai bizare destinații, trădînd nu numai cleptomania, ci și predilecția unor făptuitori de a jefui cu orice preț, indiferent ce și de unde. Alexandru Florea și Maria Giorceanu din Balotești au furat de la Căminul cultural 4 scaune pliante; Tudor Gorea din Curcani a tăiat dintr-un vagon de călători 2 perdele pe care le-a folosit ca preșuri în bucătărie; Ion Cojocaru din Găujani a demontat și dus acasă barele porților de fotbal și handbal de pe terenul de sport comunal, iar Camburu Aurică din Afumați a furat... o umbrelă de grădină de la bufetul «Grădinița».

A. SERGIU

cîteva minute cu aaron copland

În luna noiembrie ne-a vizitat țara compozitorul și dirijorul Aaron Copland, una dintre personalitățile de seamă ale muzicii americane contemporane. Într-o discuție cu artistul, acesta ne-a relatat:

— Sînt foarte încîntat că am prilejul să cunosc îndeaproape viața muzicală a țării dv. și, în special, opera marelui compozitor și dirijor George Enescu. Muzeul ce poartă numele strălucitului muzician, precum și întîlnirile mele cu o serie de compozitori români mi-au completat cunoștințele despre muzica românească, apreciată și peste hotare.

— Am dori să știm în ce curent se încadrează muzica dv.?

— Nu poate fi vorba numai de un curent. Se pare că muzica mea poate fi încadrată și în muzica electronică, și în muzica simfonică clasică, și în muzica lejeră îmbinată cu muzica clasică, și folosește și originalitatea pe care îmbinarea de timpi muzicali o dă unei compoziții. Personal, folosesc foarte mult această tehnică.

— Ce părere aveți despre muzica americană?

— Muzica americană nu are o lungă istorie, o consider foarte tînără, după părerea mea. 15 ani pentru istoria unei muzici este totuși puțin. În acești ani am asistat la ridicarea continuă a o serie de compozitori tineri. Sperăm că vor juca un rol destul de important în istoria muzicii universale.

— Care dintre compozitorii și dirijorii tineri sînt considerați de dv. ca fiind cei mai talentați?

— În primul rînd Leonid Bernstein, care armonizează, într-un mod cu totul original, muzica clasică și contemporană. Apoi Zubin Mehta, Slija Ozawa...

— După turneul din România, unde intenționați să concertați?

— La Londra voi dirija Orchestra simfonică și voi înregistra o serie de discuri cu noile mele compoziții, printre care se numără și «Salonul mexican», prezentată în prima audiție la București.

Marie-Louise PLEȘOIANU

siderurgie în secolul V

Hunedoara, Reșița, Galați sînt, după cum se știe, puternice centre siderurgice românești. Puțini sînt însă cei care știu că siderurgia, această prețioasă ramură a industriei metalurgice, a fost practicată în țara noastră din cele mai vechi timpuri. De curînd, mai exact în cursul acestei veri, doi arheologi, Victor Teodorescu, de la Muzeul de istorie din Ploiești, și Vasile Dupoi, asistent universitar la Facultatea de istorie din București, au scos la lumină, în valea Budureasca (15 km de Mizil), noi și importante mărturii ale unei «industrii siderurgice» din perioada daco-romană (secolele V, VI, VII e.n.). Este vorba de o așezare străveche ai cărei locuitori se ocupau cu toții de fabricarea fierului. Au fost descoperite pînă acum nu mai puțin de 8 cuptoare de reducerea minereului și, o dată cu ele, resturi de materii prime. Au mai fost găsite tot aici multe tipare pentru turnat podoabe (cercei, pandantive, mărgele etc.), cît și podoabe deja fabricate. Toate acestea se găseau printre resturile unor locuințe.

Descoperirea de care vorbim este legată de o serie întreagă de cercetări arheologice efectuate în aceste locuri timp de peste un deceniu. Rezultatele investigațiilor sînt de-a dreptul senzaționale. În valea Budureasca, aflată în zona primelor dealuri subcarpatice, într-un loc ferit de vînturi, unde vara, alături de piersici și caiși cresc migdali și smochini, arheologii au identificat urme de civilizație umană care încep cu o sută de mii de ani în urmă și continuă aproape neîntrerupt pînă în secolul al VII-lea al erei noastre, cînd locuitorii — «siderurgiștii» de care vorbeam mai sus — au părăsit definitiv locul. Au fost scoase la lumină unelte din cremene din paleoliticul mijlociu și superior, altele din mezolitic și neolitic, unele din ele lucrate cu o deosebită finețe, foarte multă ceramică, rîșnițe primitive, topoare din piatră cioplită etc. Tot în această vale s-au descoperit, pentru prima dată la noi în țară, urmele unui lăcaș de cult, vechi de aproximativ 3 000 de ani, alcătuit dintr-o construcție avînd la mijloc un altar. Acest loc — după cum ne spune arheologul Victor Teodorescu — era legat de cultul soarelui. Un disc solar fixat pe altar (expus acum la muzeul din Ploiești) pare să confirme acest lucru. Descoperirile nu s-au oprit aici. În aceeași vale, unde în preistorie se găseau numeroase așezări omenești, au mai fost scoase la lumină, pentru prima dată la noi, niște construcții rituale alcătuite din blocuri mari de piatră, asemănătoare cu faimoasele monumente megalitice din bazinul mediteranean și din apusul Europei. Aceste monumente par a fi opera unor oameni care au trăit prin partea locului cu 1 600 sau 1 700 de ani înaintea erei noastre. În afara numeroaselor locuințe (bordeie sau semibordeie) s-au mai descoperit în aceeași regiune necropole de incinerație aparținînd tracilor, morminte geto-dacice, foarte multă ceramică autohtonă și de import, monede romane etc.

O amforă bizantină din secolul VI e.n., scoasă la lumină la Budureasca.

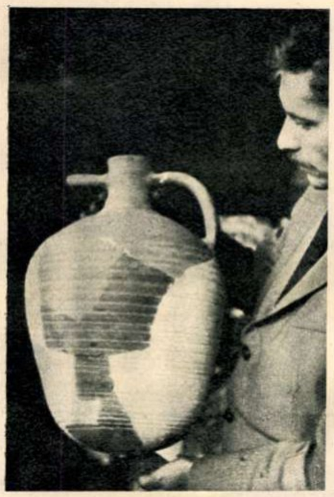

În primăvara viitoare, Muzeul de istorie din Ploiești va continua, cu sprijinul Comitetului județean pentru cultură și artă, săpăturile de la Budureasca, ele urmînd, după aprecierea arheologilor, să dureze cel puțin pînă în 1980.

F. URSEANU

ecran-club

După o «captivitate» de aproape doi ani, I.R.C.R. (nu mai știm care) a redat clădirea din Șos. Grozăvești 82-84 unei activități integrale și originale, așa cum o pretinde menirea ei de lăcaș de cultură. Acest imobil, cu așezarea lui splendidă și alură de palazzo sobru, cunoaște de puțin timp o afluență neîntreruptă de vizitatori (de regulă tineri). Explicația este simplă: fosta Casă de cultură a tineretului — «16 Februarie» — a devenit, la inițiativa Comitetului Municipal al U.T.C., o instituție pe profil «Ecran-club». Nu trebuie să citim neapărat prospectul acestei noi instituții pentru a ne convinge de prioritatea de care se bucură, printre multiplele îndeletniciri instructive și desfătătoare ale tineretului, cultura și creația cinematografică. De aceea, în cadrul Ecran-clubului sîntem încredințați că maxima horațiană — miscere utile cum dulci — își păstrează neștirbită actualitatea. Cei aproape 500 de membri ai Ecran-clubului, recrutați din rîndurile celor mai diverse categorii profesionale prin simplă opțiune și în schimbul unei modeste taxe trimestriale, au la dispoziție instrumentele necesare pregătirii lor cinefile: accesul la o cunoaștere a artei și culturii filmice (cursuri teoretice — lecții, vizionări), adică, utilul pe de o parte, ca și posibilitatea de a-și vedea concretizate propriile lor înclinații (cursuri practice — regie, imagine, scenarii, actorie, cascadori), adică plăcutul, pe de altă parte. Ecran-clubul ni se pare de aceea rodul unei inițiative de valoare. Există, desigur, cinecluburi cu formele lor cunoscute — mai mult sau mai puțin consistente. Există chiar festivaluri ale cineaștilor amatori (unii dintre ei, adevărați artiști!). Dar, am putea adăuga, există și cadre tinere, specializate, pe care le-am dori activizate în direcția inițiativei consemnate. Ar fi o îndatorire morală și profesională ca cei care s-au bucurat ani de zile din partea statului de o instrucție cinematografică superioară să-și aducă contribuția pe tărîmul atît de fecund al unei culturi aflate în etapa ei de efervescență. Un dialog ca acesta, inaugurat de Ecran-club, la care ar participa și forțele tinere ale cinematografiei românești, poate deveni dialogul a două generații hotărîte să se afirme într-un domeniu artistic și teoretic ale cărui semnificații grave ne trec, uneori, pe la ureche. Iată de ce ne propunem să revenim asupra scopului și rezultatelor unei instituții de asemenea prestigiu cum este Ecran-clubul, pentru a semnala cititorilor maturizarea lor viitoare.

N. IANCU

Vizita în Marea Britanie a premierului Ion Gheorghe Maurer

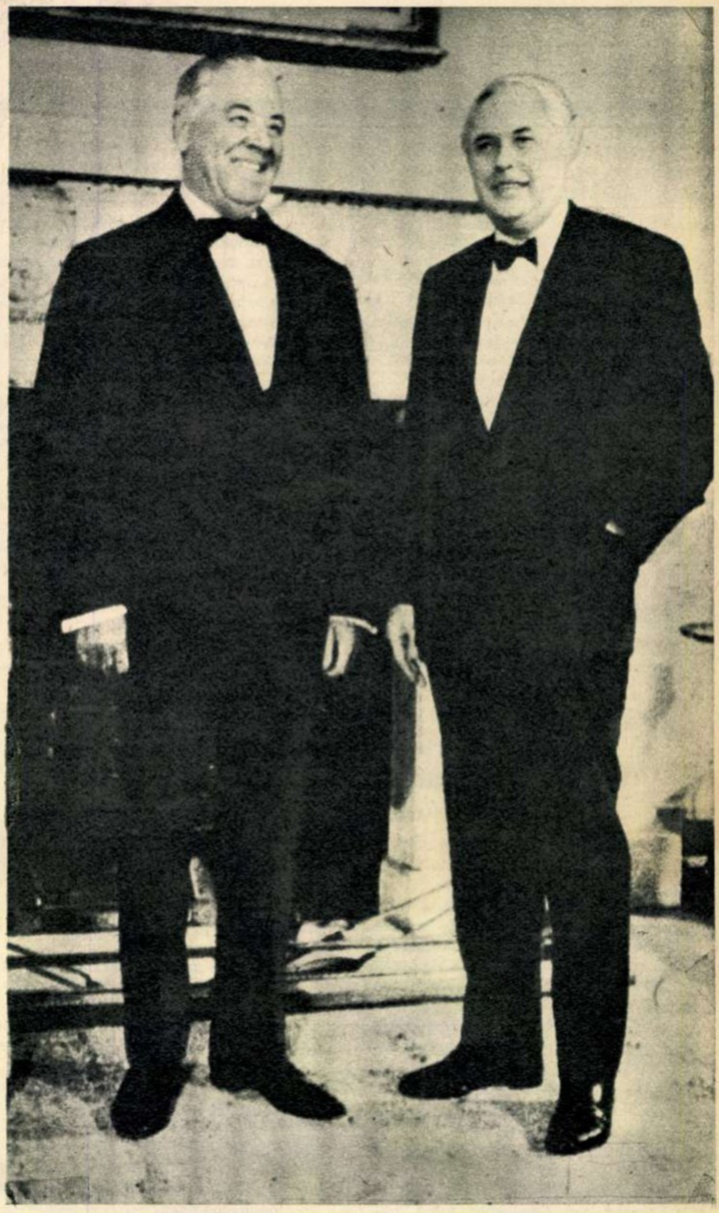

Răspunzînd invitației primului ministru al Marii Britanii, Harold Wilson, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, însoțit de ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, a făcut în cursul acestei săptămîni o vizită oficială în Anglia. Înscrisă în contextul multiplelor contacte și întîlniri ce au avut loc în ultimii ani, la diferite niveluri, vizita în Anglia a premierului român a prilejuit, alături de trecerea în revistă a relațiilor în dezvoltare ascendentă dintre cele două țări, un schimb de vederi asupra unor probleme de interes mai larg, între care un loc important l-a ocupat înfăptuirea securității europene — preocupare de primă însemnătate a României.

teatrul național din cluj – la 50 de ani

Între 29 noiembrie și 2 decembrie Clujul sărbătorește o jumătate de veac de existență a Teatrului Național. Dar mișcarea teatrală transilvăneană își revendică o vîrstă mult mai mare. Vom alege doar cîteva date și nume din impresionanta listă a oamenilor de altădată, care au început, continuat și promovat ideea de teatru național, de la o firavă organizare de amatori elevi, la o mișcare de un autentic prestigiu artistic: 1754 — Grigore Maior pune la Blaj baza mișcării teatrale școlare; 1815 — cea mai veche reprezentație a diletanților români; 1870 — «Societatea pentru fondarea de teatru român» organizează turneele în Ardeal ale artiștilor Mihai Pascaly, Matei Millo, Agatha Bîrsescu; 1869 — la inițiativa unor elevi din Cluj se înființează o «tovărășie dramatică» cu caracter statornic și ia naștere «Prima societate teatrală din Transilvania». Astfel, inaugurarea impunătoarei clădiri, construite de arhitecții vienezi Helmer și Felner la 1 decembrie 1919, de către primul director Zaharia Bîrsan, apare ca încununarea unei tradiții. Nu vom aminti lungul șir de actori și regizori de valoare care au activat pe scena Naționalului clujean timp de 50 de ani, ci vom spune că în formația sa actuală actori ca Silvia Ghelan, George Motoi, Melania Ursu, Valentino Dain, Marin Aurelian, Gheorghe Nițescu sînt la înălțimea înaintașilor. Cu această ocazie

(Continuare in pag. 4)

REPORTAJ DE ŞAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Balerina **MAGDALENA POPA** (vezi pag. 14-15).

Fotografie de Ion **PETCU**

Prezentarea artistică:
Alexandru **FRANCISC**

FLACĂRA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scinteii 1. Sectorul 1. Căsuţa poştală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scinteii».

(Urmare din pag. 3)

festivă ne-am adresat directorului Teatrului Naţional, Vlad Mugur:

— *Cum vedeţi sărbătorirea acestui eveniment?*

— Aniversarea are o valoare simbolică şi ea se cere susţinută de întreaga noastră activitate. Nu este vorba de un moment în sine, ci de un moment al unei continuităţi.

— *Ce veţi oferi la festivităţi?*

— Teatrul va juca «Săptămîna patimilor» de Paul Anghel, «Caligula» de Camus, un recital Lucian Blaga şi de lieduri şi «O scrisoare pierdută» de Caragiale, susţinută de Teatrul Naţional din Bucureşti. Iar Opera, care este părtaşă la eveniment, îl va sărbători cu «Aida» de Giuseppe Verdi şi «Michelangelo» de Alfred Mendelsohn.

— *Tot în luna noiembrie Teatrul Naţional a fost gazda unei etape din Festivalul naţional al teatrelor dramatice. Spuneţi-ne, cum priviţi această succesiune de festivităţi?*

— Desigur, sîntem bucuroşi să fim gazdele unor asemenea evenimente deosebite, cu toată fragmentarea activităţii noastre artistice, însă, dorinţa noastră este ca programul obişnuit să aibă ţinuta unei autentice sărbători.

— *Dacă vom aminti participarea Naţionalului la festivalurile de la Arezzo şi Florenţa şi un turneu în Italia, numai în decurs de o stagiune şi jumătate, după cum şi proiectul unui turneu de mare amploare tot în Italia, cu «Visul unei nopţi de vară» de Shakespeare, dorinţa dv. pare să prindă viaţă.*

— Da, dar aceasta presupune o mare răspundere. În ceea ce mă priveşte, am o deosebită emoţie pentru modul în care va ieşi spectacolul shakespearian.

Iuliana POP

cum l-a răpus zmeul-zmeilor pe făt-frumos în gara de nord

— În luptă dreaptă să ne luptăm, în săbii să ne tăiem sau cu maşina 31 să voiajăm?

Aşa a vorbit în seara de 18 noiembrie, pe peronul Gării de Nord, Făt-Frumos fiul iepei (poanta e răsuflată, deoarece băiatul a sosit la gară într-un Chevrolet tip 1946). Dar Zmeul-Zmeilor, care tocmai coborîse, şmecher şi precaut, din simplonul de Periş, nu s-a lăsat tras pe sfoară. Între timp (de la Ispirescu şi pînă azi) bătrînul a mai prins ceva relaţii, a căpătat ceva «usage du monde», aşa că a ştiut să i-o reteze dibaci:

— Lasă bancurile cu barbă, Făt-Frumos! Vino mai bine să bem o bere. Fac eu cinste.

Zis şi făcut. Naiv, viteaz şi credul, Făt-Frumos din Chevrolet (alias Mitică Andrieşu, şofer la Trustul 1 construcţii) a dat crezare cuvintelor rostite de către Zmeul-Zmeilor (alias Costache Avram, originar din Periş şi muncitor sezonier la aceeaşi întreprindere). Au intrat amîndoi la restaurantul Gării de Nord, aici unde se reţin locuri în picioare cu trei zile înainte, local renumit, între altele, prin «specialităţile casei»: «cafea la ceaun» (fiartă în oală dimineaţa şi servită seara), «şniţel din oţel garantat» ş.a. S-au aşezat la o masă şi Zmeul-Zmeilor a comandat, ipocrit şi insinuant:

— Să vină două fripturi şi trei coşuri cu «chifle» (era pesemne vorbit cu ospătarul).

Au cinstit amîndoi din alesele bucate, au băut zdravăn «vin de regiune» (produs natural garantat) şi au discutat, ca între bărbaţi, despre Ileana Cosînzeana (alias Lucica B., în prezent inspectoare la loz în plic).

Ei bine, de aici a pornit încăierarea. Gelos pe succesele lui Făt-Frumos, Zmeul-Zmeilor s-a ridicat în picioare:

— Ei bine, acu' e acu'! În luptă dreaptă ne luptăm, în săbii ne tăiem sau în «chifle» ne încontrăm?!

Şi, fără să mai aştepte răspunsul, i-a trimis comeseanului o chiflă între ochi.

Ce buzdugan, ce ghioagă sau spadă fermecată!? Lovit de chiflă, bietul Făt-Frumos s-a prăbuşit ca trăsnit. A fost transportat la dispensarul gării, iar Zmeul-Zmeilor s-a predat cavalereşte secţiei de miliţie.

Pentru elucidarea incidentului am stat de vorbă cu responsabilul localului.

— De ce oferiţi asemenea ghioage comestibile?

— Aşa ne sosesc de la trust.

Am dat fuga la trust:

— De ce atentaţi la liniştea publică?

— A fost o greşeală. Pe viitor vom servi chifle proaspete.

Între timp am auzit că restaurantul a hotărît să introducă în desfacere pîine de 2 kg. Pentru evitarea unor viitoare incidente, a fost comandată şi încălţăminte de protecţie pentru ospătari.

Liviu TIMBUS

nu l-am împăiat pe vasile neagu

Cînd m-am hotărît să devin naturalist, n-aveam decît 3 fire presate de *ciuboţica cucului* şi o corigenţă la botanică. Nutream în schimb ură de moarte lui Karl von Linné, din invidie şi din neputinţa de a crede că un altul şi nu eu şi-a cîştigat renumele de «naş al naturii». M-am pus pe treabă, mi-am luat corigenţa, m-am însurat, acum am ierbar, insectar, seminţar, acvariu, trabant şi acces la bucătărie.

Dar succesul vieţii mele l-am dobîndit abia în floarea vîrstei, cînd am împlinit 25 de ani de cînd m-am lăsat de fumat şi am început să descopăr o sumedenie de noi mamifere. Speciile şi specimenele scăpaseră atenţiei tuturor zoologilor, profesionişti sau amatori, încadraţi în producţie ori ca paraşutişti la baia centrală.

Nici n-am terminat încă sistematizarea exemplarelor. Ea ar trebui să arate cam aşa:

ORDINUL MANGLIPEDELOR

Din el fac parte genuri foarte periculoase de dăunători ai agriculturii. Majoritatea sînt adaptate pentru orientarea pe întuneric, se deplasează cu rapiditate de la o cultură la alta, rezistă la insecticide şi ignorează codul penal.

Gallinaceo Stephanus (popular — Găină Ştefan), specie care atacă în special porumbul şi în special cu autobasculanta nr.- 31-TL-105, proprietatea Autobazei nr. 3 Tulcea. Interesant este procesul de simbioză al individului cu alte specimene mai puţin adaptate la mediu (Marin Moţ şi Grigore Ştefan). Ultima dată au fost semnalaţi pe tarlalele C.A.P. din satul Molcoci, comuna Nufărul.

Curcis Traiana (popular — Curcă Traian), pasăre rară de la întreprinderea de mase plastice «Viitorul» din Oradea. Este vivipar, trăieşte şi atacă lanurile de porumb în stoluri mici, care cuprind uneori şi 1-2 femele (Curcă Florica şi Iuliana Matei).

Cabalinis Constantin, din familia Armăsaru, răspîndit în special prin părţile Deltei. Nişte naturalişti entuziaşti au fost curioşi să-i cerceteze bîrlogul din cartierul Tudor Vladimirescu-Tulcea. Mare le-a fost surpriza găsind 350 kg porumb boabe, 40 kg de fasole, 200 kg de cartofi, ceapă, ardei, varză, ciugulite de pe tarlalele cooperativelor agricole din apropiere.

Lutra Miticis, mamifer amfibiu, cunoscut în popor şi sub numele de Neagu Dumitru. Ziua se ascunde pe draga 002 a Întreprinderii de hidroamelioraţii-Cernavoda, făcînd pe mecanicul şef, iar noaptea iese după pradă prin lanurile de floarea-soarelui şi porumb ale I.A.S.-Medgidia. Piteşte seminţele în flotoarele dragei. De curînd i s-a-nfundat.

Pandaris pîndaris este o clasă de rozătoare ce a realizat un foarte interesant proces de mimetism. Deşi fac parte din încrengătura delincvenţilor, ramura hoţilor, au luat înfăţişarea fiinţelor cunoscute sub numele de pîndari (paznici sau jitari) ori chiar de brigadieri. Exemple de acest soi au fost descoperite pe raza comunelor Săruleşti-Ilfov (Nicolae Cîrstea, Ion Soare), Movila Banului-Buzău (Toader Rusu), dar şi prin Lunca Siretului, cea a Bîrzavei, Podişul Transilvaniei şi chiar în zona subcarpatică.

*

Am descoperit şi dăunători ai altor produse agricole, dar n-am apucat încă să-i împăiez: ai grîului de sămînţă (Alexandru Done şi Petre Pîrvan de la I.M.A.-Roşiori de Vede), ai strugurilor pentru vin (Ilie Lungeanu, tehnician la Staţiunea experimentală-Ştefăneşti-Argeş: 465 kg), ai lînii de pe oi (Stan Speriatu din Radovanu), ai lucernei verzi (Vasile Neagu din Dascălu-Ilfov), ba chiar şi ai seminţei de lucernă (Gheorghe Ivaşcu din Tărtăşeşti).

Cercetările mele continuă.

Sergiu PONCU

domnule giurchescu, „un om este egal un om ?“

— *Aţi montat Brecht, autor a cărui creaţie e teză, idee, funcţie militantă şi curaj. Ce aţi găsit dincolo de cuvînt?*

— E vorba de o piesă de tinereţe, care conţine în germen majoritatea ideilor pe care autorul le dezvoltă ulterior în piesele sale de maturitate. Simplificînd, am putea spune că Brecht se preocupă în toate piesele lui de poziţia omului vizavi de societate, vizavi de colectivitate, şi îşi pune de fapt o întrebare pe care o rezolvă diferit în diverse lucrări dramatice, stabilind în ce măsură omul se integrează în această societate şi în ce măsură societatea îi permite omului să fie el însuşi.

În piesa aceasta, autorul aduce în faţa cititorului sau a spectatorului problema despersonalizării individului în anumite condiţii sociale, condiţii ce-l împiedică pe individ să fie el însuşi. De fapt piesa e un protest, un protest formulat artistic împotriva tendinţelor de dezumanizare a individului, de desconsiderare a personalităţii sale, împotriva lipsei de respect faţă de om în general.

— *Împrejurările — spune autorul — constrîng la abandonarea personalităţii, la înlocuirea ei cu un alt eu. Dar, domnule Giurchescu, e adevărat că un om = un om?*

— Dacă aş fi crezut că totdeauna şi în toate cazurile un om = un om, probabil n-aş fi montat piesa. Din păcate însă, concepţia după care un om este doar un număr, un obiect, n-a dispărut complet şi ea se manifestă încă, mai vizibil sau mai ascuns, şi astăzi. Este, de aceea, necesar să montăm asemenea piese, pentru că indiferent dacă acest lucru priveşte direct sau indirect pe spectatorul nostru, trebuie să-i mai reamintim din cînd în cînd că asemenea probleme există în societatea contemporană.

— *Decorurile lui Dan Nemţeanu şi muzica lui Urmuzescu v-au slujit admirabil. Care e explicaţia?*

— În privinţa decorurilor lucrurile sînt mai simple — nu e prima întîlnire, ci o colaborare care durează de aproape zece ani şi care, din fericire, oferindu-ne avantajele unei cunoaşteri reciproce aproape perfecte (în măsura în care putem cunoaşte perfect pe cineva şi chiar pe noi înşine), nu a devenit sclerozată, ci dimpotrivă, stimulatoare în a găsi de fiecare dată o altă soluţie, nu de dragul soluţiei, ci pornind de la text.

Cu Paul Urmuzescu colaborez a doua oară şi m-am adresat lui pentru că aveam nevoie de o muzică contemporană, dar nu sofisticată, de un compozitor căruia să nu-i fie ruşine că ar putea fi înţeles de fiecare spectator, ci dimpotrivă.

În plus, montarea piesei a pornit nu de la traducere juxtă, ci de la versiunea românească în care Mariana Şora şi Mircea Şeptilici au găsit echivalenţe pline de sens şi de savoare ale textului brechtian.

Petre ANGHEL

Concursul serial lansat de revista noastră cu o lună de zile în urmă a stîrnit un viu interes în rîndul cititorilor. Sute de corespondenți au ținut să dovedească — imediat după lansarea concursului — perspicacitate în recunoașterea fotografiilor. Bineînțeles, nu toți cei ce ne-au scris au cîștigat, dar noi mulțumim tuturor cititorilor pentru promptitudinea cu care au răspuns. Și acum iată-i pe cei ce au privit, au ghicit și au cîștigat cîte un Almanah Flacăra 1970, trimițînd în timp util (20 noiembrie a.c.) 8 răspunsuri exacte din 9 răspunsuri exacte posibile: Bozdoc Tania — Deva; Chicoș Sicuța — Pitești; Ardelean Ion — com. Bobdu; Stoii Viorica — București; Mîniosu Tincuța — Focșani; Chirilă Ștefan — Ploiești. De asemenea, mai considerăm cîștigători și pe cititorii: Armencea Larisa — Pitești; Demușca Angela — orașul Gh. Gheorghiu-Dej; Sîrbu Liana — București, care au trimis numai 7 răspunsuri exacte, iar la fotografia actorului Lorne Greene, deși nu au specificat numele actorului, au menționat totuși filme în care l-au văzut și rolurile interpretate.

Regretăm că mulți cititori ne-au trimis răspunsuri exacte numai la prima etapă a concursului, iar la etapa a II-a au renunțat (de ce?), iar alții au trimis corespondențe după data închiderii concursului.

mirajul de carton al aventurii

Ne-am întîlnit cu tînărul Ion Dumitriu la locul său de muncă — barul de zi «Unic», joi 13 noiembrie 1969, ora 10,30. De ce să nu recunoaștem, începutul discuției a debutat sub semnul stînjenelii.

— *Așadar...*

— ...Ăsta sînt.

— *Ați acceptat interviul dorind publicitatea?*

— Nu. Bănuiesc că spuneți asta în glumă. Dar publicitate mi s-a făcut. Acolo, în Turcia. Fără știința și asentimentul meu, am fost fotografiat la comisariatul de poliție, iar fotografia și numele meu au fost publicate într-un ziar. Nu cunosc limba turcă și nu știu ce au scris despre mine.

— *Ce v-a determinat să rămîneți «acolo»?*

— Întrebarea corectă ar fi: *cine* m-a determinat?! Făceam parte dintr-un grup de excursioniști români care a vizitat Istanbulul la începutul lunii martie 1969. În a doua zi a sejurului însoțeam o colegă prin bazar. Pe neașteptate a apărut Victor.

— *Victor?...*

— ...Un individ necunoscut, care ni s-a prezentat sub acest nume. Părea entuziasmat că și-a găsit compatrioți cu care să discute. Nu am refuzat conversația, eram chiar emoționat, și m-am jenat să-l întreb ce caută în Turcia. Nu mi s-a părut nimic suspect în convorbire, poate doar amănuntele autobiografice pe care mi le-a smuls pe nesimțite: profesia, pregătirea, domiciliul, că sînt necăsătorit și nu am în țară decît pe mama... Atunci n-am dat însă importanță acestei curiozități.

— *Cînd și cum v-ați hotărît să fugiți?*

— În aceeași zi, seara, am primit la hotel un telefon de la «Victor». M-a invitat la bar, am acceptat, acolo se mai aflau și alți tipi... Am băut mult, am fumat... Cred că m-a drogat sau, nu știu ce să zic, eram obișnuit doar și cu băutura, și cu țigara, atunci însă m-am simțit rău, nu prea eram stăpîn pe mine. Toată noaptea mi-au înșirat proiecte mărețe, au insistat să renunț la cetățenie, îmi spuneau că după o scurtă ședere în Turcia pot cere să emigrez oriunde, inclusiv în S.U.A.

— *Aceste perspective au fost motivele opțiunii dv.?*

— Dar n-a fost nici o opțiune. Am acceptat așa... din inerție. Mai exact spus, nici n-am acceptat, ci n-am refuzat.

— *Bine-bine, dar autoritățile nu v-au cerut explicații?*

— Vedeți, totul curge ca pe tobogan. E mult pînă începi să aluneci. La poliție n-a trebuit să rostesc decît o singură parolă: «libertate». Totul era organizat, bagajele mi-au fost luate de la hotel prin grija lor, a colegilor de petrecere, peste tot parcă eram așteptat. Cu fiecare etapă drumul părea tot mai fără întoarcere. Așa-zisul Victor a dispărut imediat ce am fost dus în colonia transfugilor.

— *Cum ați hotărît să vă înapoiați?*

— Decepția a fost prea puternică de la început. Însăși colonia sau lagărul acela avea un aspect dezolant: barăci de scînduri, murdare, cu geamuri sparte, pline de guzgani...

— *...Nu exagerați?*

— De loc. Mi-e silă să-mi aduc aminte. Să nu credeți că ni se acorda cine știe ce importanță și cine știe ce fonduri. Suma de bani ce ni se dădea zilnic pentru cheltuieli era doar de 5 lire turcești. Mizeria corespundea poate și scopurilor de mascare a «instituției» noastre (firma de la poartă era... «Azil de bătrîni»). Apoi întreținerea barăcilor era lăsată în seama locatarilor, dar cum ei alcătuiau un grup al deprimării și regretelor nemărturisite, dezolarea se transmitea și asupra obiectelor. Nu prea am văzut indivizi care să fie satisfăcuți de pasul făcut.

— *De ce nu se întorc?*

— Din inerție, alții din neîncredere, dar mai ales pentru că e foarte complicat. Eu mai mult am evadat decît am fost repatriat. După multe peripeții am reușit să fug... înapoi la poliție. Cînd cei de acolo s-au convins de fermitatea hotărîrii mele, au început alte peripluri și doar întîmplarea m-a ferit să cad în cursa unor noi «Victori». Mă urcaseră în tren fără bilet, creîndu-mi toate «condițiile» să mă înhațe din nou, de data aceasta ca delicvent ori contravenient. Noroc că mi-am dat seama la timp și am mai avut vreme să-mi scot singur bilet. Cu chiu cu vai am ajuns la granița turco-bulgară.

— *Și... în țară?*

— În țară am fost încadrat în aceeași muncă, de barman, la mai puțin de o sută de metri de localul în care lucrasem anterior. Nu mă deranjează nimeni, nici măcar ziariștii...

Interviu luat de Sergiu ANDON
și Petre HLADCHI-BUCOVINEANU

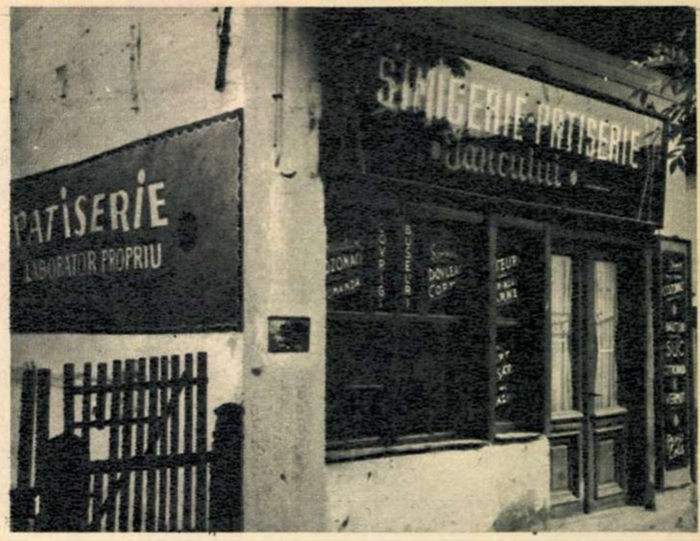

pieton pe șoseaua iancului

Aflînd din lectura «Flacării» că revista noastră dispune de un reporter și un fotoreporter care se... deghizează frecvent în pietoni indiscreți, un cititor ne-a telefonat la redacție invitîndu-ne să trecem neapărat și pe Șoseaua Iancului: «Vă veți da seama cam cum o duc cetățenii din acest colț al Capitalei în privința aprovizionării și, în general, a unor servicii la care omul trebuie să apeleze aproape în fiecare zi...»

Autorul apelului telefonic va afla, nădăjduim, din cele ce urmează că promisiunea noastră nu a fost o simplă formula de politețe:

1) «Primim la copt păsări pentru diferite ocazii — executăm cozonaci speciali — servim dovleac copt». Iată doar trei dintre anunțurile foarte ispititoare desenate pe geamul de la intrarea patiseriei și simigeriei Iancului. De pe ușă nu lipsește nici orarul: 6-22. Numai că de astă-toamnă pînă acum nici un client nu a călcat pragul acestei prăvălii, pentru bunul motiv că T.L.C.R. nr. 2 (Trustul local de cofetării și răcoritoare) nu s-a decis încă să-și valorifice ispititoarea reclamă. În interior, pe lîngă cuptorul zidit, orice trecător poate «admira»: o găleată plină de boarfe, din care iese un vîrf de sanda, gheme de lînă, andrele, o pisică de ipsos, două căni murdare — un decor demn de... I.C.A.B.

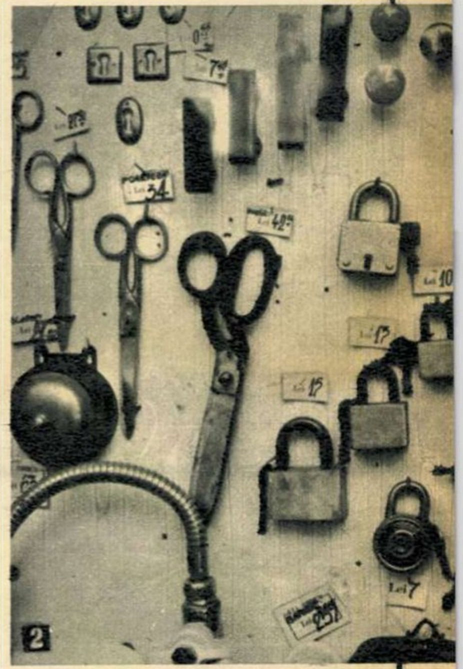

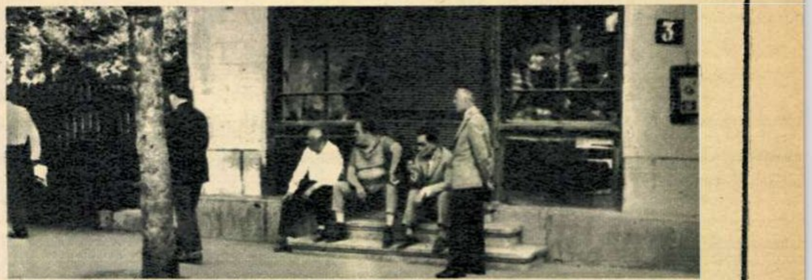

2) Deși magazin de stat — pentru desfacerea articolelor de menaj, electrice, chimicale — bunul plac funcționează nestingherit, într-o caligrafie adecvată: «Magazin închis pînă luni. GESTIONARU ÎN COMPENSAȚI». Lacătele și foarfecele din fotografie au valoare de simbol și sugestie...

3) Pe vremuri aici își avea atelierul un croitor (tot particular), care, între timp, și-a transformat vitrinele într-o expoziție de flori rare. Din considerente estetice, probabil, treptele fostei croitorii au devenit loc de... ședință cotidiană.

4) Decît dughenele ținute de Ilie C. Dascălu (pantofar) și de Nicu (frizer) mai bine... Nu că ar avea prejudecăți oamenii de pe Iancului, dar, în cazul înființării unor unități de cooperație meșteșugărească, meseriașii n-ar mai deschide prăvăliile cînd vor ei.

P.S. Se cuvine să lansăm noi, de rîndul acesta, o invitație către cei care se ocupă de buna rînduială a comerțului și cooperației în București. Dragi tovarăși, Șoseaua Iancului vă oferă subiecte inedite. Nu le ocoliți, fie chiar și ca pietoni!

Text de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

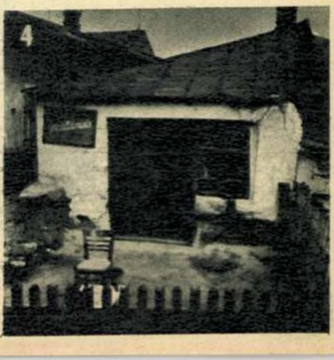

de la impas la REVIRIMENT...

Anchetă realizată de Liviu TIMBUS, N. IONESCU și V. SAVIN

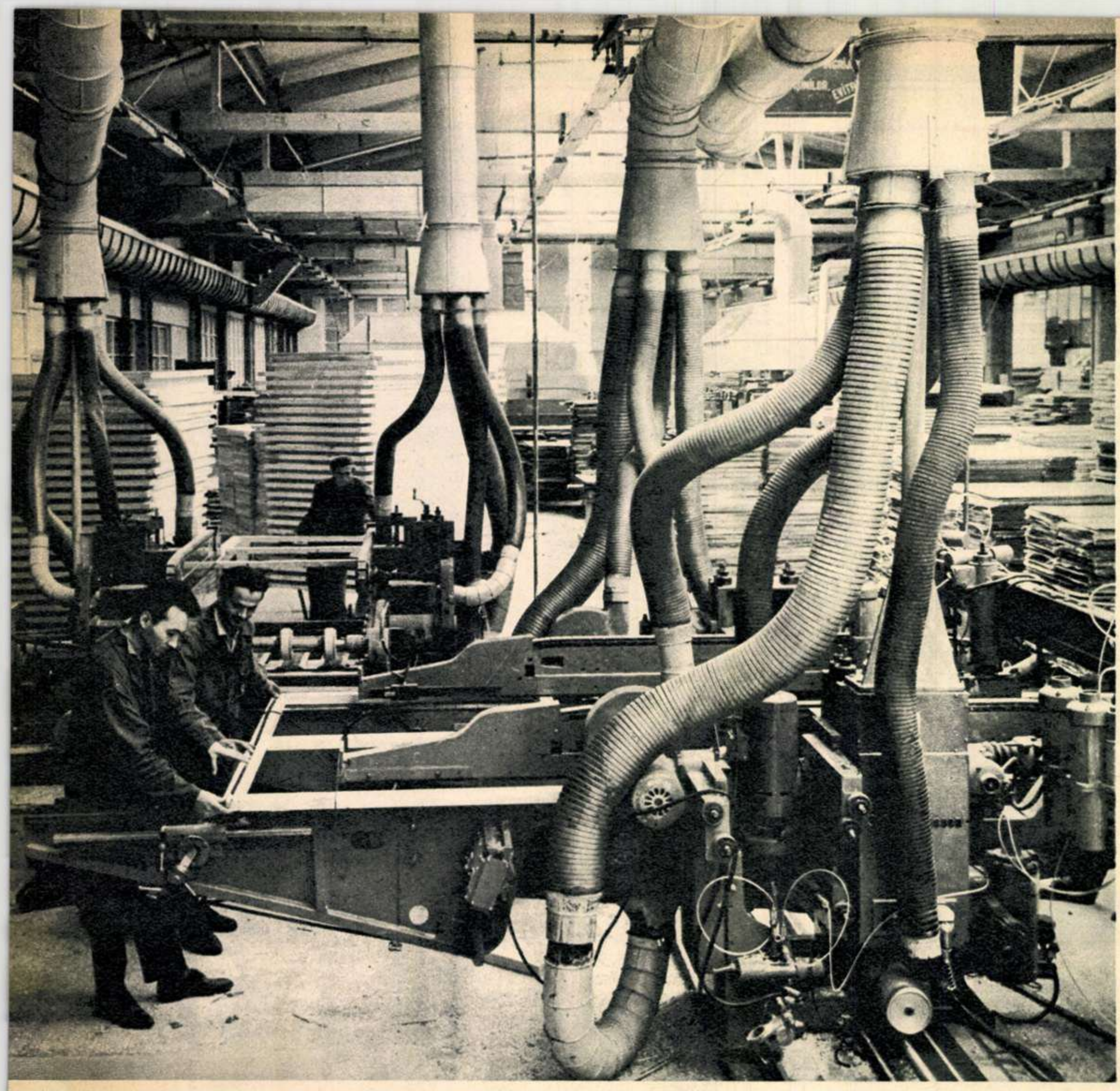

Să începem cu puțină istorie. Istorie modernă, atît prin anii în care-i cuprinsă cît și prin faptele care-i fac obiectul. În orașul de hotar dintre Moldova și Muntenia, de prin 1963, a început să producă o nouă unitate industrială: Combinatul pentru industrializarea lemnului din Focșani.

Lucrurile au pornit și — un timp — au mers bine, însă cinci ani mai tîrziu, deci în 1968, întreprinderea aceasta avea să cunoască un impas pe care oamenii ei îl socotesc și acum nici mai mult, nici mai puțin decît cumplit. Cifrele de plan nu se realizau, colectivul de salariați își pierduse încrederea în propriile posibilități, dar și în cele ale conducerii cîștigurile angajaților în loc să crească diminuau, spiritele erau permanent și din ce în ce mai încordate, nemulțumirea luase locul armoniei. Controalele veneau din toate părțile, criticile de asemeni, dar impasul continua să capete proporții.

◀ *Chiar dacă prezentul a corectat mulțumitor trecutul, trebuie să ne gindim foarte serios și cu responsabilitate la viitor. Or, pentru Combinatul de industrializarea lemnului din Focșani viitorul înseamnă, printre altele, o ambiție: sporirea producției de export.*

Oamenii dispun de rezerve, de capacități de nebănuit. Totul e să-i convingi «să pună umărul». Pentru aceasta fiecăruia trebuie să-i vorbești pe limba lui, să-l tratezi potrivit firii lui. 1 200 de angajați dintr-o întreprindere înseamnă 1 200 de caractere, 1 200 de feluri de a fi. Chiar firile cele mai dificile, dacă se apelează la ele ca la niște colaboratori și nu ca la niște subalterni, sînt în stare să-și dea și viața. Secretul revirimentului de la C.I.L.-Focșani, înainte de toate: pedagogia. ▼

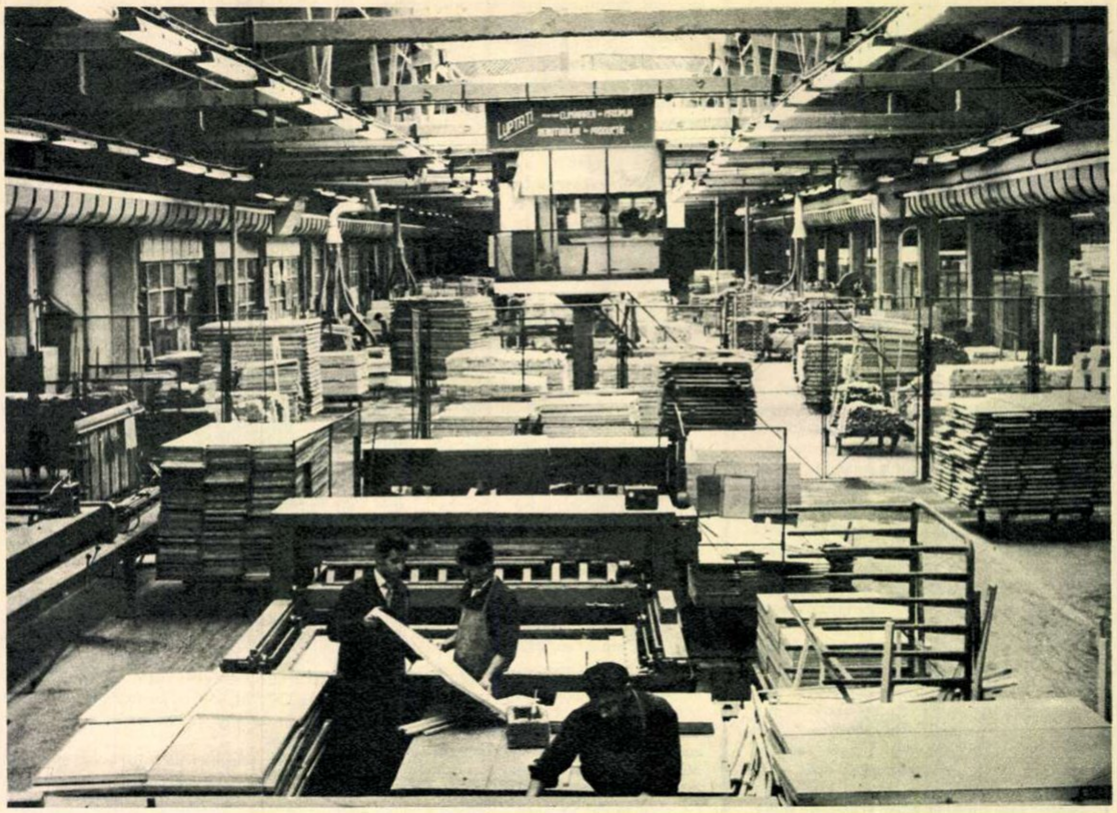

Impasul acesta și cauzele care l-au determinat au făcut, la vremea lor, obiectul unor largi analize atît în coloanele ziarului județean cît și în publicațiile presei centrale.

Notăm doar că, în fața amintitei situații-limită, forurile în drept au fost nevoite să hotărască schimbări în conducerea întreprinderii focșănene. Astfel se face că de la 7 august 1968 combinatul are un nou comitet de direcție și un nou director în persoana inginerului Lucian Olteanu. De atunci și pînă azi activitatea întreprinderii a cunoscut un reviriment spectaculos.

Redresarea — în sensul îndeplinirii planului — s-a obținut chiar din prima lună a noului colectiv de conducere, iar în cea de-a doua se și discutau căile nu numai pentru realizarea planului ci și pentru recuperarea restanțelor. Producția globală realizată în luna iulie 1968 a fost de 5 526 mii lei, în august de 6 650 mii lei, în septembrie de 7 700 mii lei, iar în octombrie, printr-un spor de aproape două milioane, de 9 300 mii lei

Productivitatea medie a fiecărui salariat însemna, în primele 6 luni ale anului 1968, 41 664 lei, iar în primele luni ale anului 1969, 55 959 lei. Deci, o diferență de 14 000 lei. Tot în aceleași perioade cîștigul mediu al muncitorilor a crescut de la 969 lei la 1 179 lei. Ne-am oprit la data de 31 iulie 1969 pentru a face paralela în chip corect, căci ulterior, prin aplicarea noului sistem de salarizare, salariile au cunoscut o nouă creștere substanțială.

Iată care erau — comparativ — cifrele definitorii ale producției globale în 1968 și, respectiv, în 1969, tot la sfîrșitul lunilor iulie: 43 300 000 lei și 60 100 000 lei. O augmentare evidentă. În coeficienți, planul a fost îndeplinit astfel: la producția globală în proporție de 84,2% în 1968, iar de 101% în 1969; la producția-marfă în proporție de 84,5% în 1968 și de 101,1% în 1969; la producția destinată exportului în proporție de 67,2% în 1968 și de 102% în 1969; la producția-marfă vîndută și încasată de 88,3% în 1968 și de 101% în 1969.

Schimbarea aceasta fericită de la combinatul din Focșani a constituit obiectul interesului și anchetei de față. Pentru că e drept să ne interesăm de mersul întreprinderilor noastre nu numai cînd trec prin încurcături, ci și atunci cînd cunosc succese.

— *Ce ați făcut ca să dobîndiți rezultatele meritorii de azi?*

Am primit răspunsul la această întrebare din partea tovarășilor: inginer Lucian Olteanu — director general, Vasile Dascălu — inginer șef, Ion Vasile — maistru, Neculai Toma — brigadier, Augustin Flonta — secretar al comitetului de partid, și Mihai Popescu — inginer.

Nu consemnăm opiniile dumnealor separat pentru că — independent de o formulare sau alta, de un accent mai apăsat pe un aspect sau altul — în esența lor toate coincid.

Înainte de orice, trebuie să amintim la loc de frunte stilul de muncă promovat de noua conducere a întreprinderii.

Noul comitet de direcție are meritul de a fi reușit să-și apropie oamenii, să le redea încrederea în posibilitățile lor și să-i facă, pe fiecare în parte, copărtași la sentimentul de răspundere pentru bunul mers al combinatului.

A fost introdusă o nouă concepție despre muncă. Concret, orice problemă, orice dificultate, orice idee nouă, orice soluție nouă era — înainte de a se adopta vreo hotărîre privitoare la ea — dezbătută la toate nivelurile ierarhiei profesionale. În astfel de discuții a participat de fiecare dată cea mai mare parte a salariaților întreprinderii.

Acordîndu-li-se încredere, acordîndu-se atenție muncii, inițiativelor și greutăților lor, oamenii, la rîndul lor, au răspuns cu încredere, cu dăruire.

E adevărat, s-a muncit mult și în afara programului de lucru. Dar în aceste ore colectivul întreprinderii focșănene a căutat și a găsit numeroase soluții pentru optimizarea muncii productive sau pur și simplu a muncit pentru recuperarea rămînerilor în urmă. Azi însă salariații combinatului își amintesc cu drag de perioada aceea de muncă acerbă. De fapt, e și firesc: dacă astăzi munca este pe un nou făgaș în sensul că totul merge normal, ritmic, aceasta se datorește tocmai efortului de atunci.

O ultimă subliniere: rezultatele bune de azi au fost obținute cu aceiași oameni de mai înainte. Cu toate că, e adevărat, structura colectivului a suferit și schimbări: unii au fost puși în locurile unde erau mai folositori, iar alții au fost eliminați. Pentru că, din păcate, au fost și unii dintre acei care nu înțeleg de vorbă bună. Indisciplinaților ori celor care se abăteau de la tehnologia de fabricație li s-au aplicat și sancțiuni, dar numai în urma unor anchete serioase, care înlăturau orice posibilitate de nedreptate.

A doua mare bătălie — după cea psihologică — a fost dusă la C.I.L.-Focșani pe linie pură de producție.

Pînă la un punct, impasul anului 1968 a avut și niște cauze obiective. Introducerea masivă, la sfîrșitul lui 1967 și începutul lui 1968, de noi produse — fiind insuficient pregătită — a determinat serioase dereglări și rămîneri în urmă. De aceea s-a căutat și s-a realizat o reducere a sortimentelor produse în combinat, punîndu-se accentul în schimb pe calitatea și pe cantitatea celor rămase în producție. În acest fel muncitorii au avut posibilitatea să se specializeze în executarea cutărei sau cutărei faze de lucru, prin permanentizarea lor pe același loc de muncă.

Apoi, unele tehnologii de fabricație au fost îmbunătățite. Este cazul tehnologiei aplicării furnirurilor pe panouri, a acelora privind procesele de finisare și montaj și altele. De remarcat că toate îmbunătățirile tehnologice s-au făcut prin idei «interne», adică numai ale celor din combinat.

In fine, o a treia categorie de măsuri o constituie cele de ordin cumva organizatoric. Astfel, de un real folos a fost și este punerea la punct a unui sistem informațional privind activitatea de producție zilnică, sistem datorită căruia, imediat, cel mai tîrziu în cursul zilei următoare, problema, de oricît de mică importanță ar fi ea, ajunge la știrea conducerii, fiind pe loc discutată și rezolvată.

O altă măsură organizatorică o constituie instituirea unei — să-i zicem — funcții de consultant al șefului de tură, în persoana unui inginer sau tehnician stăpîn pe meserie și care are menirea să asigure pentru schimburile II și III o asistență tehnică competentă, pentru rezolvarea situațiilor-surpriză.

Firește, ar fi mult mai multe de spus despre factorii care asigură bunul mers al unei întreprinderi. N-am arătat aici decît cîțiva, cei mai importanți pentru cazul particular al combinatului de la Focșani, și în primul rînd traducerea în practică a principiului conducerii colective.

Și totuși am făcut-o cu convingerea că se pot trage învățăminte generale chiar din necazurile și măsurile «antinecazuri» particulare ale unei anumite unități.

Fabrica de placaj ceramic este dotată cu 5 cuptoare de ardere tip microtunel, complet automatizate. Fapt care n-a putut contracara în asemenea măsură lipsa unor piese de schimb (ca benzile din sîrmă refractară) sau unele lipsuri organizatorice, încît să se poată asigura îndeplinirea planului. În fotografie: tabloul de comandă automatizată a cuptoarelor.

... și reversul MEDALIEI

Pentru început, aceste cîteva rînduri apărute într-un ziar din Capitală în octombrie 1963: «După aproape un an de la intrarea în producție, Întreprinderea de piese ceramice fine (I.P.C.F.C.B.), tînăra unitate înălțată în cartierul Militari, produce cu întreaga ei capacitate».

Și, în continuare, aceste însemnări apărute într-o altă publicație a presei centrale: «Vizita noastră la tînăra și moderna întreprindere bucureșteană ne-a condus în final spre aceste concluzii: am cunoscut un colectiv de muncă sudat, activ și disciplinat, condus de un mănunchi de ingineri și tehnicieni deosebit de capabili și instruiți, investiți cu reale calități organizatorice, cu multă inițiativă și spirit inventiv».

La acea dată (ne găsim spre sfîrșitul anului 1964) întreprinderea izbutise să producă importante beneficii peste plan.

O veritabilă carte de vizită pentru ceramiștii bucureșteni, un drum ascendent, caracterizat prin succese de prestigiu, dar care, în mod surprinzător, s-a curmat brusc începînd cu 1965, aceeași întreprindere prezentînd pînă astăzi o permanentă involuție.

Nici un mister la mijloc. Gloria ruginește dacă nu o cureți în fiecare zi, și, ca să folosim o cunoscută zicală, «lenea merge atît de încet, încît nu-i e de loc greu sărăciei să o ajungă din urmă». La ora cînd scriem aceste rînduri, ceramiștii din Militari (combinatul cuprinde cinci fabrici distincte: una de obiecte sanitare, una de placaj și faianță, o fabrică de placaj ceramic și altele două proiectate să producă plăci de gresie și tuburi de gresie) produc cu mult sub sarcina de plan, împovărați de rebuturi și gîtuiți de scurgerea implacabilă a timpului. Iată situația de fapt: pe primele trimestre ale anului în curs sarcinile de plan au fost îndeplinite doar în proporție de 90 la sută, iar rebuturile continuă să handicapeze în mod inadmisibil realizarea prețului de cost planificat.

TOATE DRUMURILE DUC SPRE COMITETUL DE DIRECȚIE

Pentru două unități productive distincte — în exemplul nostru o mare uzină chimică și o simplă... bucătărie condusă de o gospodină — disciplina tehnologică, sprijinită pe cîteva cerințe și obligații esențiale, poate determina în egală măsură succesul sau insuccesul activității practice. Realizarea obiectivelor sanitare, a placajului ceramic, a plăcilor de gresie etc. rămîne strict condiționată de respectarea cu strictețe a parametrilor tehnologici de fabricație. Inovațiile, raționalizările pot scurta viteza de circulație a produselor, dar parametrii tehnologici trebuie să rămînă neschimbați. Aceeași presiune pe centimetru pătrat cînd e vorba de utilizarea matrițelor, o temperatură constantă de 50—60 grade în zona de uscare a formelor, deoarece sub această limită apa reziduală împiedică utilizarea în continuare a tiparniței, iar peste 60 de grade produsul turnat iese fisurat. O simplă dereglare a presiunii, furnizată de centrala termică, poate provoca anomalii de-a lungul întregului proces tehnologic.

Iată, așadar, cheia problemei: în spatele marilor agregate, a travaliului executat cu promptitudine de aceste utilaje moderne, în dosul nenumăratelor aparate de măsură și control, la capătul uriașului organism neînsuflețit, un factor determinant și indispensabil: omul, cu priceperea și destoinicia lui **omenească,** tehnicianul activ și instruit sau insul corupt de lenevie, dezinteres, superficialitate și egoism.

O anchetă desfășurată în incinta întreprinderii din Militari a dovedit că neatenția personalului de execuție provoacă rebuturi în proporție de 4—5 la sută, dereglarea mașinilor în proporție de 1—2 la sută, în vreme ce nerespectarea parametrilor tehnologici (pentru care se fac direct vinovate cadrele de specialitate, inginerii, maiștrii și membrii comitetului de direcție) constituie cauza principală a marelui volum de rebuturi din cele cinci fabrici ale combinatului.

Din ce pricină s-a ajuns la această situație? Ce cauze «obscure» alimentează această stare de lucruri într-un colectiv de oameni care, vreme de doi ani, s-a recomandat prin hărnicie, competență, spirit de abnegație? Am aflat răspunsul la această întrebare stînd de vorbă cu numeroși foști și prezenți angajați ai întreprinderii în cauză.

Degringolada fabricilor din Militari a început în primele luni ale anului 1965, o dată cu înlocuirea fostului director prin persoana inginerului Domițian Ionescu. Un amănunt demn de reținut: noul om chemat să conducă destinele întreprinderii nu era nici chimist și nici nu lucrase pînă atunci în domeniul producției de ceramică. Inginerul Domițian Ionescu este cimentist și a lucrat toată vremea în diverse fabrici de ciment. Prin ce mijloace și potrivit căror considerente s-a adoptat această măsură?

(Continuare în pag. 20)

DOMNULE LEU...

Dumneata, domnule leu, neam nobil al pisicii mele de-acasă, ești un personaj legendar. Se spune că ești puternic și viteaz — o «inimă de leu» ne onorează și pe noi, oamenii. Ești considerat regele junglei și al tuturor animalelor și, chiar dacă n-o fi așa, chiar dacă în epoca asta de ploconire în fața inteligenței s-a descoperit că alte animale sînt mai dotate intelectual decît dumneata, nimeni nu te-a detronat, nimeni nu ți-a contestat rangul și titlul. Căci dumneata, domnule leu, ești stimat de oameni dintotdeauna. Nu numai pentru că — pe drept sau pe nedrept — ești pentru ei un simbol al curajului, al forței și al măreției. Ci și pentru că înfățișarea dumitale exprimă cum nu se poate mai bine toate aceste virtuți. Ești frumos, domnule leu! Ai o statură impunătoare, un cap masiv și o coamă ca nimeni altul, ai o privire enigmatică și autoritară, îmbini puterea cu agilitatea, grația cu maiestuosul.

Pentru toate astea și pentru ce simbolizezi pentru ei, oamenii ți-au înfățișat de mii de ani și de mii de ori făptura. Egiptenii au dat sfinxului lor capul dumitale, asirienii te-au dăltuit cu o săgeată înfiptă între omoplați, ai fost pus să veghezi porți miceniene, să lupți cu Hercule, să păzești intrări de palate, catedrale și bănci, să împodobești steme și steaguri. Ai fost zugrăvit de Rubens și Delacroix și nici pînă azi artiștii animalieri nu te-au dat uitării. Nici fotoreporterii. Și, cu permisiunea dumitale, domnule leu, ne vom lua libertatea să reproducem aici, pentru cititorii noștri, cîteva imagini în care să te vadă în viața dumitale de zi cu zi.

Delia ȘTEFAN

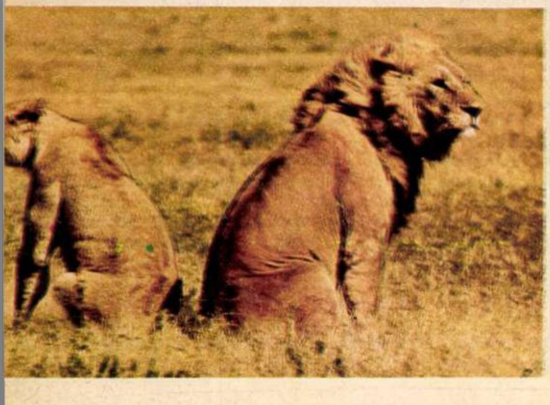

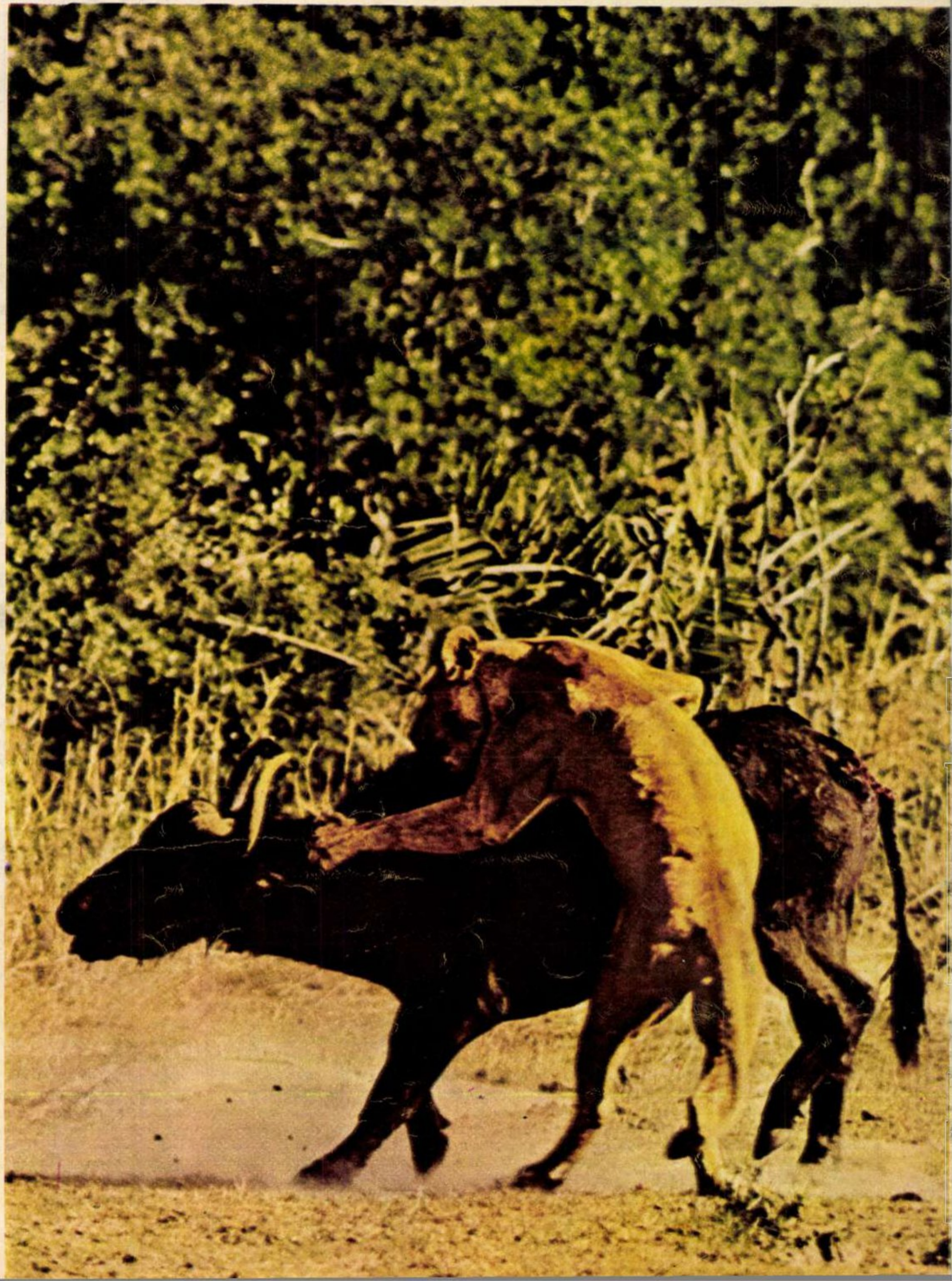

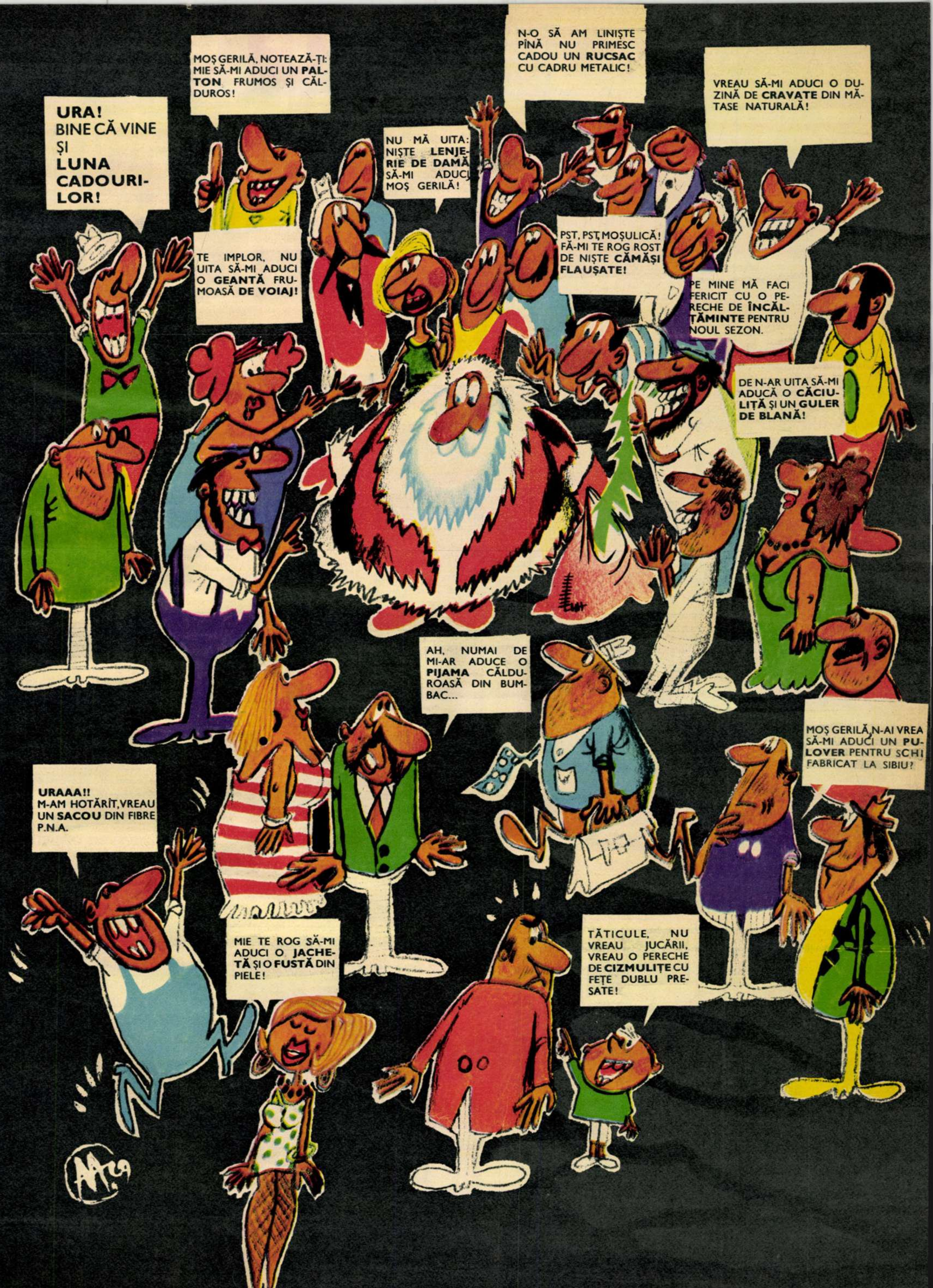
URA! BINE CĂ VINE ȘI LUNA CADOURILOR!
MOȘ GERILĂ, NOTEAZĂ-ȚI: MIE SĂ-MI ADUCI UN PALTON FRUMOS ȘI CĂLDUROS!
N-O SĂ AM LINIȘTE PÎNĂ NU PRIMESC CADOU UN RUCSAC CU CADRU METALIC!
VREAU SĂ-MI ADUCI O DUZINĂ DE CRAVATE DIN MĂTASE NATURALĂ!
NU MĂ UITA: NIȘTE LENJERIE DE DAMĂ SĂ-MI ADUCI, MOȘ GERILĂ!
TE IMPLOR, NU UITA SĂ-MI ADUCI O GEANTĂ FRUMOASĂ DE VOIAJ!
PST, PST, MOȘULICĂ! FĂ-MI TE ROG ROST DE NIȘTE CĂMĂȘI FLAUȘATE!
PE MINE MĂ FACI FERICIT CU O PERECHE DE ÎNCĂLȚĂMINTE PENTRU NOUL SEZON.
DE N-AR UITA SĂ-MI ADUCĂ O CĂCIULIȚĂ ȘI UN GULER DE BLANĂ!
AH, NUMAI DE MI-AR ADUCE O PIJAMA CĂLDUROASĂ DIN BUMBAC...
MOȘ GERILĂ, N-AI VREA SĂ-MI ADUCI UN PULOVER PENTRU SCHI FABRICAT LA SIBIU?
URAAA!! M-AM HOTĂRÎT, VREAU UN SACOU DIN FIBRE P.N.A.
MIE TE ROG SĂ-MI ADUCI O JACHETĂ ȘI O FUSTĂ DIN PIELE!
TĂTICULE, NU VREAU JUCĂRII, VREAU O PERECHE DE CIZMULIȚE CU FEȚE DUBLU PRESATE!

»JADRANBROD« - OAMENII ȘI COLOȘII ADRIATICII

de Dic **BABOIAN**

Sărbătoare la Rijeka: la șantierul «3 Mai» are loc lansarea navei «Silvretta» — comandă elvețiană.

De la Ankaran, bijuteria turistică a Istriei, în nord, pînă la nisipurile calde încă ale plajelor aurii din Ulcinj, în sud, litoralul iugoslav deschide spre lume o fereastră largă de aproape 2 000 km.

Peisajul dalmat, cu zecile de stațiuni turistice și cele peste o mie de insule și insulițe pitorești care perlează apele de coastă, este dominat de prezența vie a marilor șantiere navale iugoslave în care se nasc și pornesc în larg coloșii plutitori.

Marele anotimp al turismului iugoslav oferă beneficiarilor săi în medie 200 de zile însorite pe an. În schimb, cele patru anotimpuri obișnuite ale construcțiilor navale numără laolaltă peste 300 de zile și nopți de foc, în care permanența și ritmicitatea fluxului de producție se înscriu ca valori de însemnătate vitală pe harta economiei naționale. De mai mulți ani, dinamica industriei construcțiilor navale se inserează în statisticile iugoslave cu ritmuri de dezvoltare dintre cele mai înalte. Participînd cu aproape 10% la întregul export al țării — saturînd paralel «piața internă» — șantierele navale de pe țărmul iugoslav al Adriaticii au reușit să producă în ultimii zece ani nave de export totalizînd un milion de tone. Numai anul trecut au fost livrate beneficiarilor străini 25 de unități cu un deplasament total de 350 mii de tone, iar în prezent sînt onorate comenzile pe 1969, însumînd o jumătate milion de tone.

Deși principalele șantiere navale iugoslave au o istorie mai recentă, multe dintre ele fiind complet reconstruite după cel de-al doilea război mondial, se poate vorbi totuși de o tradiție a construcțiilor navale, ale cărei urme se pierd în urmă cu secole. Cîndva, prin veacul al XVII-lea, doi italieni, Pantero Pantera și Bartolomeo Crescenzio, pomeneau în scrierile lor despre trăinicia și originalitatea corăbiilor construite la Dubrovnik, socotindu-le printre cele mai bune ambarcații la vremea lor. Vasele portu-

Blocuri de locuințe pentru constructorii navali din Split.

Cîțiva dintre cei 20 000 constructori navali iugoslavi de pe țărmul Adriaticii.

gheze erau singurele în măsură să le concureze.

Altă carte de vizită, poate mai concludentă pentru evoluția în timp a șantierelor maritime iugoslave, datează din 1956. Este vorba de o mențiune specială cuprinsă în raportul anual al faimoasei companii maritime engleze «Lloyd», care consemnează «dezvoltarea excepțională a construcțiilor navale» în Iugoslavia.

«Marile șantiere din Rijeka, Split, Pola — scrie revista iugoslavă **Revue** — s-au afirmat pe plan mondial și livrează vasele produse de ele unor țări cu mari tradiții maritime. Potrivit unui raport «Lloyd» ce se referă la cifra tonajului aflat în construcție în martie 1969 Iugoslavia ocupa, în acel moment, locul al 13-lea în lume. Dar în același timp Iugoslavia ocupă locul al 2-lea în raport cu comenzile înregistrate, adică vasele care se află acum în construcție și cele care au fost comandate dar a căror construcție n-a început încă».

În acest context, merită reținută cifra de 1 700 000 tone, reprezentînd comenzile globale pe anul acesta. Și o altă cifră: 133 000 000 dolari — valoarea globală a încasărilor realizate din livrarea în termen a grosului comenzilor pe 1969. Performanța este mai evidentă dacă se ține seama de faptul că, potrivit prevederilor planului de producție cu termene medii, exportul iugoslav de vase maritime urma să atingă un asemenea nivel abia anul viitor, în 1970.

O incursiune în registrele întreprinderii «Jadranbrod», care reprezintă interesele principalelor șantiere navale de pe litoral, totalizînd un număr de aproape 20 000 de muncitori și tehnicieni, oferă dimensiunile exportului iugoslav de vase maritime. Printre clienții lui «Jadranbrod» se numără de mulți ani firme cunoscute ca: «Atlantic Bulk Trading Co» — Boston (S.U.A.); «Stockholms Rederei» (Suedia); «Diamantis Pateros» (Anglia); «Sudoimport» (U.R.S.S.); «Empresa Lineos Maritimos» (Argentina); «Polskie Linie Oceaniczne» (Polonia); «Western Shipping Corporation» (India); «Companhia National de Navegaco» (Brazilia); «Arab Maritime Company» (R.A.U.); «National Shipping Co» (Pakistan); «Panoceanic Cargo» (Liberia) și altele.

Nu o dată în ultimii ani șantierele navale au executat comenzi românești, construind și livrînd nave de linie ca «Dobrogea» (1961) și «București» (1962).

De la vasele de mic tonaj, construite în primii ani după eliberarea țării, pînă la navele cu deplasament de 46 000 tone de genul cargoului «Arhontas», construit la Split pentru o companie britanică, șantierele iugoslave au parcurs un drum lung de experiențe rodnice, ajungînd să construiască apoi nave de 88 000 tone (în prezent se află în lucru un asemenea vas comandat de «Shipping Corporation of India»).

Între timp, pe baza unui vast proces de modernizare a instalațiilor și a metodelor de lucru, șantierele «Uljanik» din Pola se avîntă temerar în cursa pentru construirea faimoaselor «supertankers», petrolierele-gigant de 220 000 tone. Un prim contract încheiat cu armatorul norvegian Sigval Bergsen prevede livrarea pînă în 1971 a două asemenea vase. În perspectivă se profilează încă de pe acum posibilitatea ca Iugoslavia să construiască și petroliere de 300 000 tone.

Specialiștii iugoslavi au deci toate motivele să sublinieze importanța succeselor repurtate în domeniul atît de complex al industriei construcțiilor navale; așa cum afirmă ei — toate navele construite sub egida «Jadranbrod» trec cu succes «examenul clasificării», situîndu-se în clasamentul internațional pe treapta cea mai înaltă.

În ultimele luni, o dată cu perfecționarea soluțiilor de construcție, muncitorii și tehnicienii șantierelor de la Pola au început să experimenteze cu succes metoda «lipirii în larg» a celor două părți, lansate separat, ale unei nave. Aplicînd o licență japoneză, ei au reușit să lipească prima parte a vasului «Bellary» (85 000 tone), lansată la apă anul trecut, de partea a doua a acestuia (cîrma), care a fost gata abia în vara aceasta. Operațiunea de lipire în mare a fost efectuată în cele mai bune condițiuni, astfel încît șantierul iugoslav a fost în măsură să-și onoreze promisiunea de a livra în aceste zile vasul beneficiarului indian.

Acum, cînd coloșii iugoslavi ai Adriaticii spintecă valurile mărilor și oceanelor lumii, confirmînd și reeditînd la noi dimensiuni forța și trăinicia navelor produse pe coasta Dalmației, bilanțul rodnic înregistrat de cei 20 000 de constructori navali reprezentați de «Jadranbrod» constituie un adevărat omagiu adus sărbătorii naționale din 29 noiembrie, Ziua Republicii Socialiste Federative Iugoslavia.

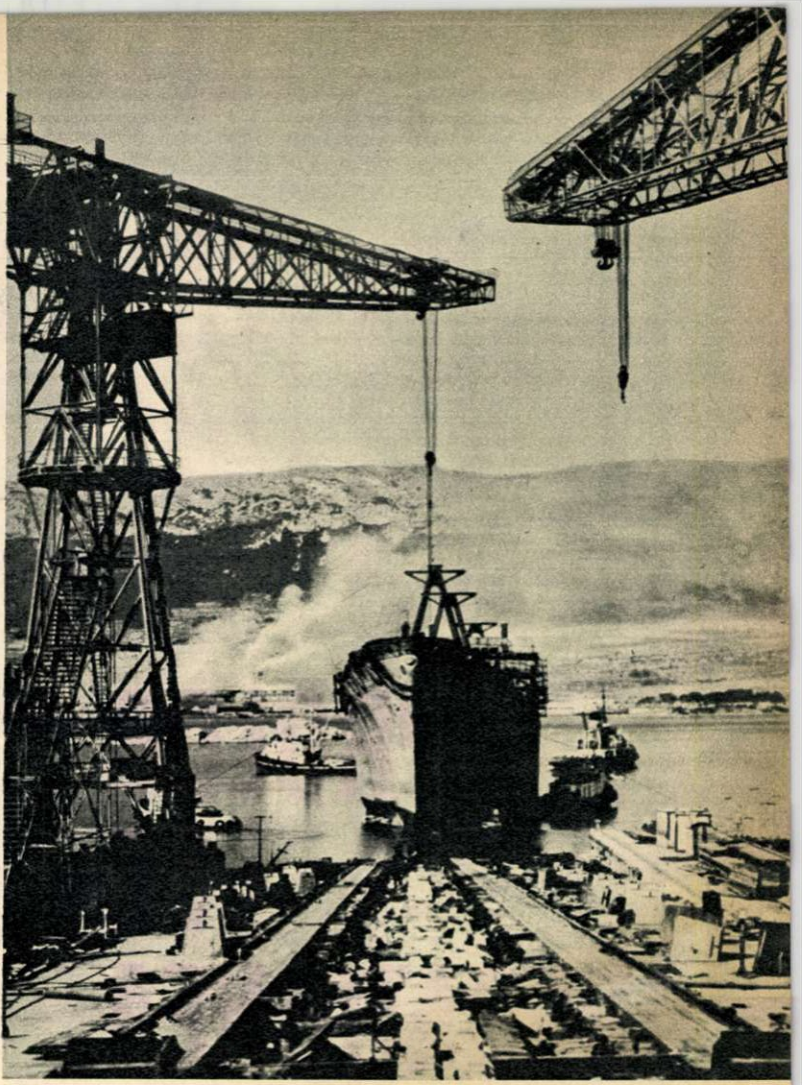

▲ *Unul dintre cele mai mari șantiere navale din Europa și cel mai mare din Iugoslavia: Split.*

◀ *Omul și creația sa: colosul plutitor.*

▲ *Comandă executată pentru «Atlantic Bulk Trading Co» Boston: un vas pentru transportul mărfurilor în vrac.*

Cînd un inginer specialist în radiotehnică se apucă — de bunăvoie și nesilit de nimeni — de medicină; cînd în unul din principalele localuri ale Institutului de medicină din Moscova te întîmpină, de la poartă, busturile lui Galilei și Newton — nu ale lui Pavlov sau Pasteur — iar pe mesele de lucru zărești o «Introducere în mecanica cuantică», cursuri de ecuații diferențiale și tomuri de fizică matematică, toate la nivel universitar și postuniversitar; cînd «cei doi Serioja», Korșunov și Metelkov, elevi în clasa a X-a dintr-o școală medie din Kazan, îți demonstrează funcționarea unui galvanometru cu oglindă pentru biocurenți, cu o sensibilitate de o miime de miliardime de amper, aparat asamblat de **ei înșiși**; cînd tînărul titular al catedrei de fizică de la un reputat institut de aviație lasă baltă reactoarele și își pune cunoștințele tehnice în slujba muzicii lui Skreabin; cînd un pașnic chirurg din Volgograd constată cu uimire că nu-și poate face meseria de chirurg fără a conversa cu EGDA-9-60 (care, cum probabil ați ghicit, nu este o fată, ci un calculator electronic) — atunci îți dai și mai bine seama că pătrunderea matematicii și fizicii în cele mai variate domenii ale științei și artei, influențele subtile dar profunde exercitate atît într-un sens cît și în celălalt constituie o adevărată carte de vizită a timpului nostru.

Iată pe eroii anonimi ai reportajului de față. Viitori doctori, veți spune. Nu vă grăbiți cu concluziile.

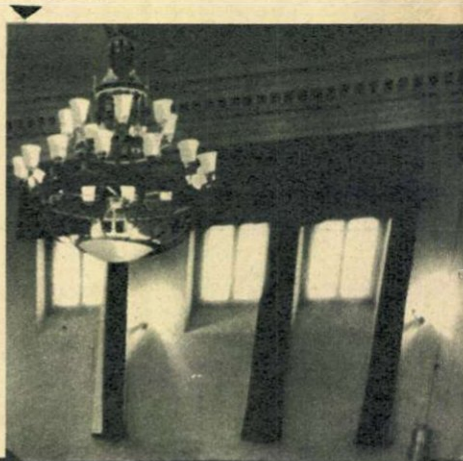

PROLOG LA OPERAȚIUNEA EGDA

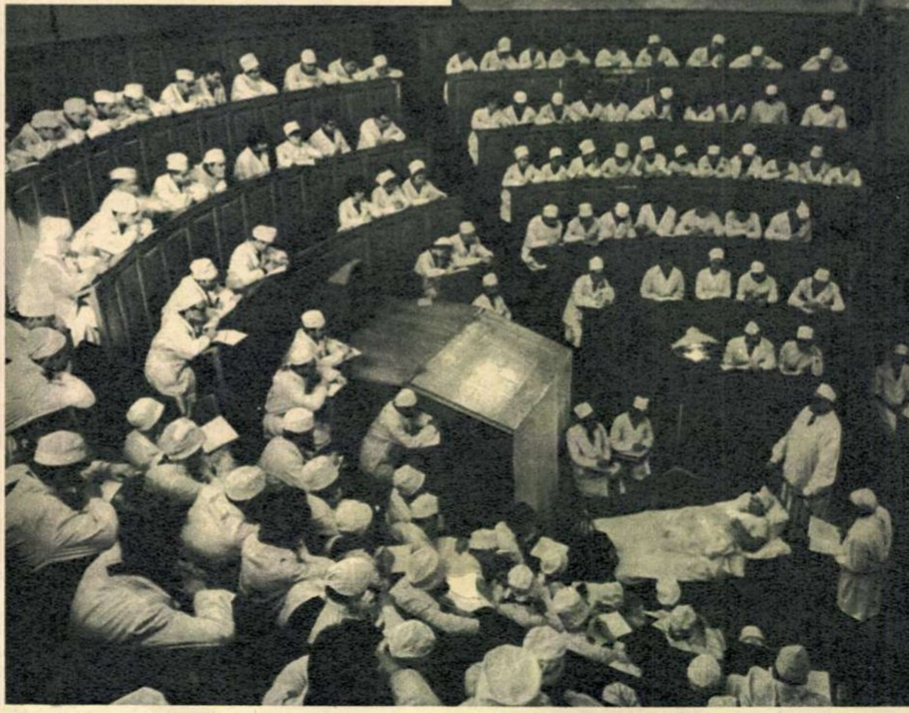

de L. NIȚESCU

Nu avem cîtuși de puțin intenția, în cele ce urmează, să vorbim despre electronică sau medicină, ci despre oamenii care se îndeletnicesc cu ele, în condiții oarecum neobișnuite, despre cîțiva tineri oameni de știință întîlniți în cursul unei călătorii în U.R.S.S., despre drumul lor sinuos — în știință, dacă nu în viață — pentru a ilustra unul dintre cele mai interesante fenomene ale societății contemporane.

SPECIALIȘTI... FĂRĂ PROFESIUNE

Mihail Mihailovici Gorșkov, absolvent al Facultății de fizică a Universității din Moscova, specialist în fizica semiconductorilor, și Oleg Semionovici Zadorojnoi, inginer de telecomunicații, sînt oameni care, întrebați fiind ce profesiune au, ar spune, oarecum jenați: «nu știm». Și aceasta nu fiindcă, Doamne ferește, au fost siliți să-și abandoneze, dintr-un motiv sau altul, nobila activitate de fizician și de inginer și să se apuce de contabilitate sau de cinematografie (pe care de altfel nu le contrapunem celor dintîi în sens peiorativ, ci doar din nevoia de echilibru), ci pentru un motiv mult mai simplu: pentru specialitatea lor prezentă nu există încă un nume. (Cel puțin nu exista în momentul cînd i-am întîlnit eu.) Ambii lucrează la Facultatea de medicină biologică, proaspăt vlăstar al Institutului de medicină din Moscova — creat pentru a da studenților și o temeinică pregătire în științele fizico-matematice.

— Da, oricît ar părea de curios, nici pentru noi, corpul didactic, și nici pentru viitorii absolvenți nu s-a inventat încă o titulatură adecvată — exclamă Mihail Gorșkov. Este drept, mai avem timp: facultatea noastră este atît de tînără încît nu se fălește pînă acum nici cu un singur absolvent! Poate ei se vor numi medici-ingineri? Alții înclină pentru titlul de medic-biofizician. Se vîntură și variante mai complicate, în funcție de pregătire: medic-inginer specialist în metode optice, medic-inginer radiofizician, medic-inginer specialist în electrochimie etc... Dar cum va fi pînă la urmă? Nu știm.

Fireste, nu interesează ce va scrie exact pe cărțile de vizită ale viitorilor absolvenți, ci însuși faptul că sub ochii noștri se nasc noi ramuri ale științei, în zonele cele mai pline de promisiuni, «de contact» între diferitele discipline.

Trebuie bine precizat că noua facultate din Moscova nu este o «anexă» a Institutului de medicină. Cu alte cuvinte, nu este vorba de formarea de medici care să aibă o pregătire suplimentară (dar aproximativă) în domeniul fizicii și matematicii, ci de o **profesiune nouă** care nicăieri în lume nu numără mai mult de cîțiva ani de existență. Nici măcar manuale speciale nu s-au creat încă, nici în U.R.S.S., nici în alte țări. Iată de ce, deocamdată, în afară de tratatele clasice de anatomie, histologie, fiziologie ș.a.m.d., pe mesele de lucru ale studenților și profesorilor zărești «Bazele fizice ale mecanicii» de S.E. Haikin, manual pentru facultățile de fizică, anul I, «Optik und Atomphysik» de Robert Pohl, «Folosirea lămpilor de radio în fizica experimentală», «Teoria proceselor stohastice», «Teoria distribuțiilor statistice», cursuri voluminoase de ecuații diferențiale... N-am greșit oare adresa? Ne aflăm la un institut de medicină?!

DE LA SEMICONDUCTORI LA ASTROLOGIA SECOLULUI XX

Am promis că nu ne vom lansa în divagații cu caracter tehnic. Ceea ce ne interesează este însă cum, prin ce proces psihologic sau datorită căror întîmplări un specialist în fizica semiconductorilor și un inginer de telecomunicații au pășit pe porțile templului lui Esculap.

— Și totuși nu e nimic extraordinar. Era ceva «în aer» — spune rîzînd Mihail Mihailovici Gorșkov, lector la catedra de fizică experimentală. Cînd am terminat eu facultatea, în 1959 (deci interlocutorul meu are doar 32 de ani), s-au ivit primii laseri. Cu ajutorul acestor emițătoare de fascicule de lumină «concentrată», coerentă, s-au putut stabili calitățile materialelor, prin

Cu un laser poți să pătrunzi adînc în intimitatea proceselor biologice. Sau poți provoca microexplozii. Dar poți să-l folosești și ca reflector improvizat pentru a distra bolnavii noaptea. Întrebați-l pe Oleg.

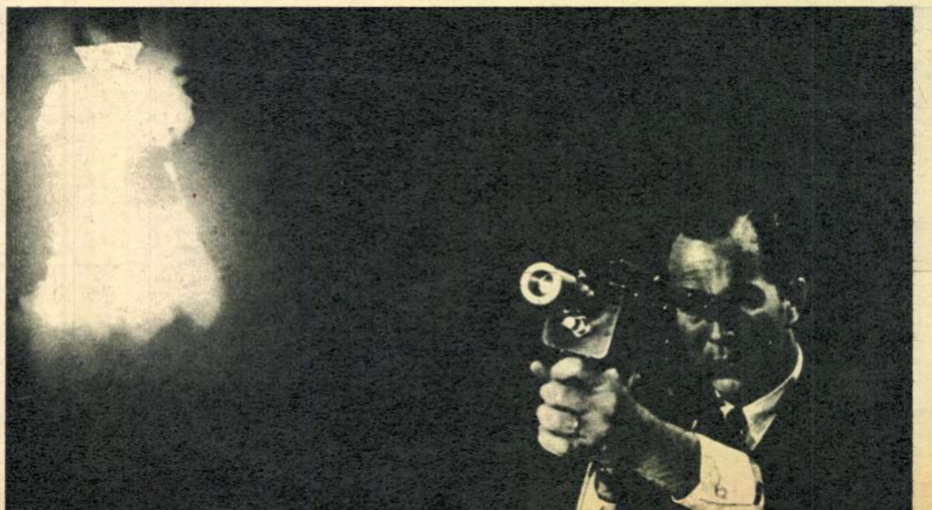

metode spectroscopice, cu o preciziune neatinsă în trecut. M-a frapat atunci ideea că noțiunile de fizica semiconductorilor pot fi folosite și la studiul structurilor biologice. În fond numeroase probleme de transfer și de formare de energie, procesele fotochimice etc. se pun aidoma în corpul uman ca și în materialele cu care lucrează în mod obișnuit fizicianul.

Sau să luăm alt exemplu — continuă Gorșkov: mișcarea sîngelui prin vase. Medicina tradițională este pur și simplu dezarmată în fața acestui fenomen aparent simplu: ea nu poate pătrunde în **esența sa fizică.** În adevăr, un medic «ia pulsul», măsoară tensiunea ș.a.m.d., dar ce știe el, oricît de strălucit ar fi, despre reologie, despre hidrodinamică, despre teoria elasticității? Zero. Dar el, fizicianul, rămîne neputincios, căci el nu cunoaște fundamentele biologiei. Se impune deci o conlucrare sau, și mai bine, formarea de specialiști care să îmbine **în aceeași persoană** pe fizician și pe biolog.

Astfel — continuă interlocutorul nostru — au început să mă pasioneze problemele biologiei considerate prin prisma fizicianului. Am căutat să văd ce s-a scris în domeniul acesta, să depistez înaintașii. Așa l-am descoperit pe A.L. Cijevski, personalitate marcantă dintre cele două războaie mondiale, medic, fizician și cîte altele. După părerea mea, el a fost un «academician al tuturor științelor». Firește, folosesc o hiperbolă, dar Cijevski a avut îndrăzneala să navigheze pe drumuri puțin bătute, să poposească în multe porturi ale științei, să stabilească interconexiuni între discipline variate, cu rezultate adesea surprinzătoare. La urma urmei, ce putea fi mai ciudat — la data cînd își făcea cercetările Cijevski — decît să urmărești influența activității solare asupra înmulțirii unor microbi sau, să spunem, a lăcustelor?! De altfel tocmai aceasta este una din liniile de cercetare care mă pasionează și pe mine.

— Vă ocupați în prezent de... lăcuste? — l-am întrebat pe acest tînăr specialist în semiconductori.

— Nu tocmai, sau nu numai de ele, ci de evoluția sistemelor biologice sub influența activității solare. O «astrologie» modernă, care se întemeiază nu pe credulitate și superstiție medievală, ci pe cele mai fine experiențe de biofizică, pe metode de măsură perfecționate, pe calcule astronomice, pe prelucrări cu caracter statistic cu ajutorul calculatoarelor electronice și pe alte asemenea tehnici curente în «alchimia» și «astrologia» zilelor noastre.

UN MAGNET PENTRU OLEG

— Măsurări exacte! Iată una din căile, unul din resorturile intime, magnetul care atrage pe ingineri și fizicieni spre biologie — intervine în discuția noastră inginerul (azi medicul-inginer) Oleg Semionovici Zadorojnoi.

La începutul carierei — îmi spune el — pentru mine nu existau decît radioreceptoare, radioemițătoare și antene; antene, radioemițătoare, radioreceptoare; și alte variații pe aceeași temă, cum spun muzicienii. Și eram foarte mulțumit să mă mișc în acest univers al undelor, cînd, întîmplător, mi-a căzut în mînă o carte a doctorului Selkov care descria modificări ale plasmei sanguine în cazuri patologice. Pentru a studia aceste fenomene el a folosit și metode radiotehnice, între altele tehnica frecvențelor înalte, obținînd rezultate foarte interesante. Pentru mine experiențele lui Selkov au constituit o revelație. Iată — mi-am zis — ce poate realiza un medic care nu cunoaște decît în mod cu totul imperfect aceste tehnici și care totuși reușește, cu ajutorul lor, să deschidă perspective noi. Pentru un electronist de meserie, pentru un radiotehnician, măsurări fine — de pildă de ordinul picowaților — sînt o jucărie... Și așa am ajuns la Facultatea de medicină biologică, aci, la catedra profesorului Lavrentiev.

— De fapt, ce specialitate medicală are profesorul dv.?

— Nu e medic de loc! A studiat fizica la Leipzig. De altfel, nu vedeți «uneltele» noastre? Nu seringa sau aparatul de luat tensiunea, ci iată acest spectrometru în infraroșu și acest laser cu gaz, cu care de altfel mai descrețim și fruntea bolnavilor din pavilionul alăturat. Îl folosim noaptea ca reflector. Dar vă rog să nu afle profesorul de asta.

— Fiți liniștit. De la mine nu va afla — îl asigur eu.

Convorbirea cu cei doi tineri ingineri-medici a fost stenică și nu lipsită de surprize. Mărturisesc că nu mă așteptam, de pildă, să aflu că Mihail Mihailovici Gorșkov — care îmi vorbise cu căldură, ore întregi, despre pasiunea sa pentru semiconductori, astronomie și medicină — cîntă în orele libere din... corn englez și oboi. Este drept, după unele investigații suplimentare a reieșit că vecinii lui Mihail ar prefera ca el să se concentreze în exclusivitate asupra fizicii și biologiei, dar asta rămîne între noi.

Cei doi tineri din fața mea aveau laolaltă vîrsta unui om matur, aflat la apogeul carierei. Deși specialiști și tehnicieni valoroși, ei erau, într-un fel, începători. La propriu și la figurat. Căci întruchipau noi atitudini, noi poziții, noi simbioze. Ne-am obișnuit ca medicul să fie medic, pictorul, pictor, toboșarul, toboșar. Mai mult, știm cu toții cît de adevărat este astăzi, cînd orizontul cunoștințelor se extinde furtunos în toate direcțiile, că omul de știință (și nu numai el) cunoaște din ce în ce mai mult despre din ce în ce mai puțin. Specializarea îngustă este un blestem și o binecuvîntare a științei zilelor noastre. Dar însăși dinamica vieții și a științei, care nu cunoaște frontiere și limite rigide, dă naștere unor noi discipline, unor științe de graniță și, implicit, unor noi profesiuni și unor preocupări extrem de fertile, cu urmări practice și teoretice încă greu de prevăzut în toată amploarea lor.

FĂRĂ CRAVATĂ

De adevărul constatării mai sus-menționate am avut ocazia să mă conving — pe plan pur uman — și cu prilejul altor întîlniri cu cercetători sovietici. Oameni tineri, entuziaști, «fără cravată» (nu am în vedere numai latura vestimentară), cu o profesiune greu de definit tocmai datorită noutății și insolitului ei.

Bulat Galeev ar fi putut face o strălucită carieră de fizician (mi-au confirmat-o colegii), dar a abandonat tam-nisam aerodinamica pentru a se consacra «muzicii optice». De la teoria aripii de avion și funcțiile de variabilă complexă la «Prometeul» lui Skriabin, oglindit într-un straniu film experimental în care muzica devine nemijlocit volum și culoare — iată o cale lungă pe care tînărul fizician din Kazan a parcurs-o cu dezinvoltură. Firește, cu Bulat Galeev nu mai pășim pe terenul ferm al științelor de graniță, ci pe nisipurile mișcătoare ale artei contemporane practicate de un fizician cu mijloacele specifice profesiunii lui.

Iar povestea lui Rudolf Pavlovici Samusov, candidat în științe medicale la vîrsta de 29 de ani (și poate, în momentul cînd apar aceste rînduri, doctor în științe «conform planului»), este povestea chirurgului pasionat de profesiunea lui, care constată cu surprindere că nu arareori operații realizate impecabil se soldează cu un succes deplin pentru chirurg și cu... moartea pacientului. De ce? Fiindcă medicul de azi nu cunoaște matematicile superioare, hidrodinamica, modelarea, nu știe să facă apel la calculatoarele electronice. Desigur, nici în viitor nu este de așteptat ca un chirurg să-și obțină diploma de medic la... institutul politehnic, dar sînt necesare cercetări îndrăznețe, coordonate, ale medicilor, biologilor, fizicienilor, electroniștilor pentru a pătrunde mai adînc în intimitatea proceselor vitale. Și Samusov s-a angajat tocmai pe această cale.

Dar despre Bulat Galeev și Rudolf Samusov vom scrie altă dată mai pe îndelete. Căci ei nu sînt abstracțiuni și nici mașini de gîndit, ci oameni vii, cu o puternică personalitate. Cum am putea vorbi doar în cîteva rînduri despre Bulat fără să pomenim de căsătoria lui cu pianista Ira (așa s-a deșteptat oare interesul tînărului fizician pentru muzică?; el o neagă cu îndîrjire, dar colegii...); despre primul lui film care i-a năucit pe spectatori; despre eșecurile, reușitele și căutările lui?

Și cum am putea vorbi în abstract și pe scurt despre activitatea științifică a lui Rudolf Pavlovici fără a sufla un cuvînt despre hoinărelile sale în stepa calmucă în miez de vară; despre cei 400 km parcurși pe Don cu o simplă barcă cu vîsle; despre gîndurile sale despre Updike și Rahmaninov; despre ideile sale originale privind telepatia și cîte altele? Or, aceste idei și impresii definesc pe tînărul om de știință de pe malurile Volgăi, nu mai puțin ca rezultatele obținute la un impersonal calculator electronic (chiar dacă acesta din urmă poartă numele atrăgător de EGDA.). Dar asta, cum se spune, este o altă poveste... S-ar putea denumi Operațiunea EGDA.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

Lecția

A fost o vreme cînd nu l-am cunoscut, cînd nu știam că există.

Și a fost o vreme cînd am auzit că există, că trăiește, și încă bine, dar mai ales că are toate șansele să trăiască și mai bine.

Și a venit o vreme cînd a trebuit să-l cunosc. A descins în mijlocul nostru în poziția omului trimis să întărească munca, să pună ordine, să facă disciplină... Dacă era sau nu nevoie, asta este o altă treabă. Venise însă. Auzisem atît de multe despre el, încît de persoana lui ne-am apropiat cu timiditate, ușor timorați, curioși. Așteptam un om infatuat, plin de el pînă la refuz.

Și nu a fost așa.

Avea o figură plăcută, o dantură perfectă și știa să și-o arate într-un zîmbet aproape cuceritor. Se interesase de noi și ne cunoștea pe fiecare, și fiecăruia ne-a spus din prima clipă pe numele mic, strîngîndu-ne cu putere mîna.

Ne cucerise. Sau aproape ne cucerise.

Rezervele noastre erau spulberate, neîncrederea înlăturată, curiozitatea satisfăcută. Ne-a lăsat să ne vedem fiecare de treabă, fără a schița cel mai mic gest de amestec. Lucrurile mergeau ca și înainte, nici mai bine și nici mai rău, prioritară rămînînd inițiativa fiecăruia pentru sectorul de care se ocupa. Înainte de a lua o decizie, mergeam la el și-l informam. Asculta amabil, arătîndu-și dantura. Nu te întrerupea, nu punea întrebări. După ce terminai ce aveai de spus, îți vorbea despre ultima premieră a Naționalului. Plecai de la el aproape uitînd de ce ai venit. Și dacă reveneai, te privea mirat și răspunsul era întotdeauna același: «Crezi că este bine cum ai propus? Dacă da, acționează, dacă nu...» Și unii acționau, alții nu, în funcție de capacitatea și dispoziția fiecăruia de a-și asuma sau nu o responsabilitate.

Și treaba mergea.

Forurile noastre superioare au început să ne laude. Munca era impulsionată, disciplina întărită, inițiativa dezvoltată.

Și treaba mergea.

Nu știu nici astăzi dacă el a cunoscut sau nu vreodată cu exactitate ansamblul problemelor instituției noastre.

Dar treaba mergea.

Și el a fost promovat.

La noi își făcuse datoria. La noi pusese lucrurile la punct.

În ziua în care s-a anunțat oficial că a fost promovat, mi-a făcut cinstea să mă invite, pentru seara, la el acasă.

Un antreu dominat de un cactus înflorit, apoi o sufragerie mare, în mijloc cu o masă din lemn masiv pentru douăsprezece persoane. M-a primit amabil și m-a prezentat unui domn bătrîn, într-un costum negru, la modă prin '920, purtînd la gît o lavalieră neagră cu picățele albe. «Tata». Ne-am așezat la masă, eu la mijloc, cei doi la cîte un capăt. S-a mîncat în tăcere. S-a mîncat bine, totul fiind udat din belșug cu o băbească veche, plăcută, după care am trecut în partea rămasă pînă atunci în întuneric a sufrageriei. În jurul unei mese rotunde — trei fotolii cu huse albe. Am zîmbit, gîndindu-mă că nu eram un invitat de fotolii fără huse. A observat și s-a scuzat prompt, dînd vina pe servitoare.

Ne sorbeam cafeaua și coniacul în liniște, studiindu-ne reciproc. Mie îmi plăcea bătrînul care făcea eforturi vizibile să nu adoarmă. Discuția se înfiripa greu, poticnindu-se, pînă cînd a intrat pe un făgaș, se pare, acum sînt sigur, foarte drag amfitrionului.

— Da, da, a reuși în viață este o artă, cu legile ei, cu rigorile ei. Pentru a ajunge cineva, trebuie să-ți construiești un adevărat edificiu...

— Eu credeam că e suficient să muncești, să se vadă, dacă vreți, că muncești.

— Glumești, dragul meu. Arta încetează acolo unde începe să se vadă munca. Iar eu îți vorbesc de artă.

M-am lăsat prins în jocul lui.

— Și dumneavoastră aveți un asemenea edificiu? Dacă v-aș ruga să-mi vorbiți de el ar fi o îndrăzneală prea mare?

Lavaliera cu picățele se învioră. Ochii bătrînului se aprinseră, fața se îmbujoră, mîna i se învîrti prin aer, vrînd parcă să spună: «Ce știi dumneata cine-i feciorul meu!»

— Te știu băiat inteligent (nu mi-o mai spusese) și, pentru că vreau să te ajut să te ridici, ascultă-mă cu atenție. În clipa în care ai ajuns să pui mîna pe un post de șef, oricît de mic ar fi el, prima și cea mai importantă lege este să nu iei niciodată vreo decizie (ca termen ideal), niciodată să nu fii de acord în mod manifest (așa a spus, manifest) cu deciziile luate de alții. Și aceasta din cel puțin două motive:

a) Dacă este subalternul tău și propunerea lui este greșită, se aplică și se află, tu răspunzi. Dacă i-ai dat o aprobare fermă, răspunderea nu ai cum s-o mai eviți. Dacă lași însă să se înțeleagă că ești de acord cu el, dar că poți tot atît de bine să nu fii, atunci lucrurile se schimbă. În această împrejurare, dacă s-a aflat și tu ai aflat că s-a aflat că ceea ce s-a făcut este greșit, sau, chiar dacă nu este greșit, nu place cuiva mai sus, atunci, înainte de a ți se atrage ție atenția, îl chemi și, în funcție de nivelul scandalizat, îi dai o mustrare, îl retrogradezi sau îi desfaci contractul de muncă pentru incapacitate. Te duci unde s-a aflat și raportezi asupra sancțiunii date, neuitînd să te consideri tu vinovat, cu toate că, personal (aici trebuie subliniat *personal*), ai interzis măsura incriminată. În această împrejurare, te alegi cu o strîngere de mînă și cu recomandarea prietenească ca altădată să-ți alegi mai bine colaboratorii. În situația în care greșeala nu se află, pericolul trece și ajungi la concluzia certă că asupra ei nu mai poate reveni nimeni, îți chemi subalternul, îi oferi o cafea într-un cadru cît mai degajat, îl întrebi de nevastă, de copii, discuți cu el despre greutățile materiale ale vieții, despre fericirea omului care are un post asigurat, ca al lui, și la plecare, bătîndu-l prietenește pe umăr, îi recomanzi cu un aer cît mai confidențial să fie atent în viitor, că în legătură cu *chestia* (știe el care) abia-abia l-ai scăpat de data aceasta. Tu nu riști nimic, iar omul îți va purta o veșnică recunoștință, fără să mai punem la socoteală atmosfera de «om care ține spatele» pe care ți-o creează în rîndul subalternilor.

b) Dacă sînt șefii tăi (de obicei nu te întreabă dacă ești de acord), și dacă totuși te întreabă, mormăi ceva incoerent, iar dacă insistă, ceri timp de gîndire, pe care-l prelungești pînă chestiunea se perimează. Norocul este că șefii s-au obișnuit să ia tăcerea drept aprobare. Deci, dacă merge și merge, îți spun eu, taci. Dacă iese bine, informezi rapid și amănunțit asupra eficienței. Dacă nu, faci să ajungă la urechea cui trebuie că tu ai avut rezerve, ba chiar ai manifestat o anumită opoziție, e drept, tacită, dar (și aici subliniezi) «știți cît de irascibil este tovarășul... Nu că el ar fi așa, dar cîte nu are pe cap...» Ultima remarcă este o investiție pentru viitor. E mai bine să fii la adăpost.

...Îl ascultam și aveam impresia că-și bate joc de mine. Vorbea calm, rațional, aproape didactic. Expunea un program gîndit pînă în cele mai mici amănunte. Eram înghețat. Din fotoliul lui, mîngîindu-și cu un gest reflex lavaliera cu picățele, bătrînul îl asculta căzut în transă.

— Mă urmărești?

— Vă mărturisesc cinstit că sînt buimac, interzis... Dumneavoastră îmi dezvăluiți o fațetă a existenței...

Voiam să spun că a existenței lui, dar nu m-a lăsat. Cu un gest scurt, autoritar, m-a întrerupt:

— Ești încă tînăr, foarte tînăr, mai ai multe de învățat...

Iar bătrînul, părăsind lavaliera, făcea rotogoale cu mîna prin aer: «Ehe, cît de mult mai ai de învățat», și împungînd aerul cu

Petru ISPAS

(Continuare în pag. 20)

zborul lucid al magdalenei popa

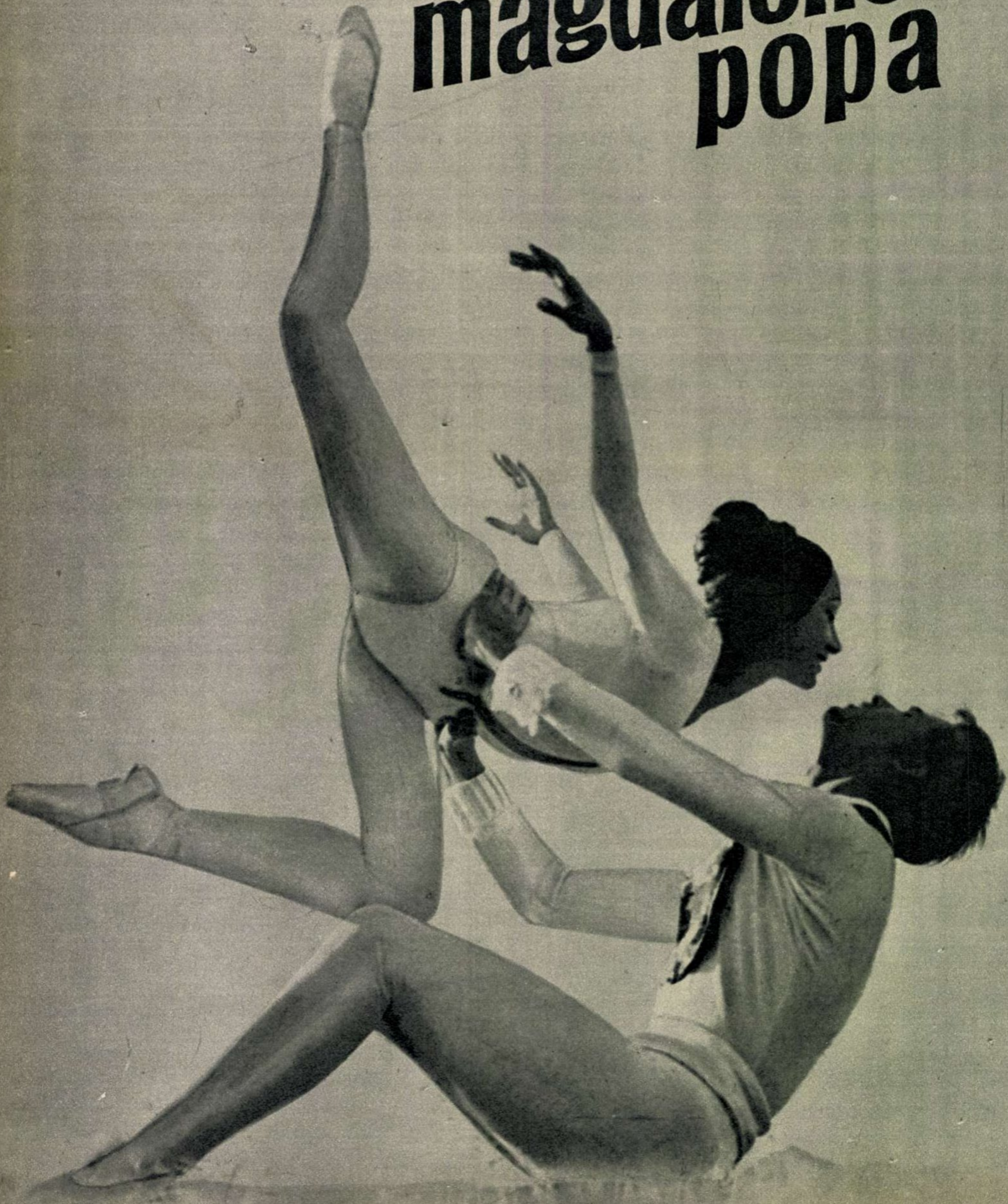

Interviu realizat de Sanda FAUR
Fotografie de Liana GRILL

— Dar spune-mi, Magdalena Popa, asta se întîmplă totdeauna? Chiar dacă te afli la Madrid sau la Monte Carlo, la Paris sau la Tașkent, chiar dacă ai călătorit toată noaptea sau te afli în vacanță, chiar dacă n-ai pur și simplu chef în ziua aceea? Tot-dea-u-na? Nu-ți îngădui niciodată o nevinovată «grasse matinée» — cum spune francezul — o dimineață de dulce lenevească, fără griji, fără arabescuri și jetéuri, fără piruete?

Îi așteptasem în acea zi telefonul timp de două ceasuri. «Ne vedem de dimineață, te sun cum îmi termin studiile» — *îmi spusese. Știam eu că o balerină nu se mulțumește cu cincisprezece minute de matinală gimnastică suedeză, dar cînd o mare dansatoare, căreia îi suspectezi pînă și visele nopții de avataruri coregrafice, care dansează de douăzeci și doi din cei douăzeci și opt de ani ai ei, despre a cărei neverosimilă perfecțiune tehnică și al cărui fior artistic scriu, înecați de emoție, și cei mai arțăgoși critici ai lumii, cînd o asemenea stea a dansului asudă zilnic, la bară, ca un tăietor de lemne, peste două ceasuri, cu aceleași și aceleași obsedante exerciții începi să-ți dai seama că talentul nu e chiar cea mai confortabilă dintre virtuțile omenești. Cu crucea aceasta grea, de aur, în spinare, balerina ușoară ca un fir de păpădie, care demonstrează existența imponderabilității aici, la noi, pe pămînt, urcă zilnic Golgota artei, două ceasuri dimineața, două-trei după-amiază, uneori, în ajunul premierelor, chiar opt ore pe zi, consumînd energie cît un miner, mîncînd cît o pasăre a cerului, ducînd un soi de viață ascetică. Ce părere aveți,doamnelor care vă dați copilele din anii grădiniței să capete grație la balet, mai doriți să le sortiți unei asemenea categorii de «muncă grea» pe viață?*

— Dar altfel nu e cu putință, nu am putea intra în scenă, nu am putea dansa seara fără antrenamentul de dimineața: riști nu numai eșecul artistic, dar și un accident, o întindere, o rupere de ligamente! Gîndește-te că noi pierdem, de la o zi la alta, din cauza relaxării de peste noapte, o parte din elasticitatea corpului, și trebuie să ne reconstruim zilnic musculatura, să o luăm mereu de la capăt, mereu la fel, cu aceleași exerciții clasice.

E adevărat însă că în ultimii ani mi-am schimbat oarecum, mi-am îmbogățit modalitățile de antrenament; de la Marika Bessobrasova, directoare a Baletului din Monte Carlo și un excelent pedagog, am învățat anumite exerciții de Yoga, prin care îmi studiez respirația și îmi încălzesc ligamentele înainte de a face antrenamentul pur de dans clasic.

(Oare Yehudi Menuhin să fi fost acela care a spus: «Cînd nu studiez o zi, știu numai eu; cînd nu studiez două, știe lumea întreagă»?)

— Dar să știi — *continuă Magdalena* — că nu e vorba atît de cantitatea de timp dăruită studiului, cît de felul în care îți întrebuințezi timpul și energia.

— Tocmai voiam să te întreb: am citit că pentru cele 12 minute ale «După-amiezei unui faun» Nijinski a făcut 120 de repetiții; îmi spuneai adineauri că recenta premieră a «Mandarinului miraculos» ai pregătit-o în doar opt zile...

— Numai că acesta a fost un tur de forță care nu se poate repeta prea des: s-a lucrat într-un ritm nebun. Adevărul e că aceste zile am trăit, în afara orelor de repetiții intense de dimineața și seara, numai în sonoritățile muzicii lui Bartok; am ascultat încontinuu banda, ceasuri la rînd, partitura e cu adevărat colosală, fiecare idee muzicală are un text care o subliniază pregnant, expresiv, și cînd intri în miezul lor nu mai poți scăpa, ești pierdută. M-am îmbibat cu muzica lui Bartok, m-am pătruns de ea, m-am contopit cu ea, și atunci cînd am înțeles totul perfect, rolul Fetei — căreia maestrul Oleg Danovski i-a construit o coregrafie pe structura mea — nu a mai fost o problemă.

— Unele voci spuneau că rolul acestei Fete,hai să-i spunem pierdute, care servește drept nadă unui cuib de hoți, nu e pe structura dumitale artistică și temperamentală. Sincer să-ți spun, și mie mi s-a părut că ai înnobilat, că ai purificat personajul prin grația nobilă a dansului dumitale.

— Mie aprecierea aceasta mi se pare inexactă. Eu am DANSAT, am folosit PAȘI DE DANS și nu pantomimă în realizarea chemărilor și provocărilor erotice ale Fetei, și poate de aceea latura «sexy» a personajului nu apare îngroșată. Dar pe mine mă interesa să fac un simbol din această Fată, un simbol al umanizării, al înfrumusețării ei lăuntrice petrecute sub iradierea personalității fascinante a Mandarinului, și nicidecum un personaj naturalist, facil atracțios. Naturalismul e o zonă care — mai ales în dans — mă oripilează. Stilizarea plastică e o necesitate vitală a mea. Ca să construiesc această Fată, i-am căutat mai întîi un corespondent plastic și l-am găsit într-un desen de Picasso, înăuntrul căruia m-am insinuat în întregime.

— De fapt, cum memorezi coregrafic un rol?

— Cînd repeți mereu mișcările pe muzică, ele se așază pe scoarță, se fixează și devin un reflex al gîndului, al sentimentului. Eu simt nevoia să-mi gîndesc mișcarea, nici un gest nu are voie să fie gol, gratuit, nici unul nu e o virtuozitate în sine. Fiecare pas de dans trebuie să fie pentru mine un mod de comunicare, un cuvînt, o frază. Gestul are,cum să-ți spun eu, valoarea unei replici de teatru. Cînd dansez Giselle, sau Julieta, sau Odile, eu pornesc nu de la tehnica coregrafică a rolului, ci de la personaj, mi-l construiesc precum o actriță de dramă, îi gîndesc biografia, personalitatea, mi-l explic, mi-l justific. Dacă mi-e neclar, nu-l pot dansa...

— Spune-mi, te rog, interpretezi totdeauna identic un rol, îl dansezi totdeauna la fel, chiar dacă nu ai mai apărut de mult în acel balet?

— Mai întîi să-ți spun că dacă sînt programată, să zicem o dată pe lună, cu «Lacul lebedelor» — pe care îl dansez, îți dai seama, încă din școală — îl repet zilnic, două-trei ceasuri, timp de o săptămînă. Însă absolut la fel, cu mișcări calchiate de la un spectacol la altul, nu se poate dansa. Dar în același timp eu mă refuz deliberat improvizației, nu-mi place să-mi reinventez rolul în funcție de inspirația, de dispoziția sau indispoziția mea dintr-o seară. Deși cunosc mari dansatoare care, sub focul inspirației, ajung să facă niște spectacole sublime. Cum e și firesc, tot ele pot avea și seri ratate. Eu cred că un artist trebuie să fie totdeauna perfect stăpîn pe sine, perfect lucid, să-și construiască cerebral rolul, să-și construiască chiar și emoția de pe scenă, ca să poată emoționa el spectatorii.

— Și cînd te gîndești că toată lumea vorbește despre Magdalena Popa ca despre o materializare a însuși lirismului, a sensibilității vibrante, că ești considerată o interpretă desăvîrșită mai ales a marilor roluri romantice...

— Dă-mi voie să te contrazic, e o părere greșită, o prejudecată. În afara «Chopinianei» — care e într-adevăr un concentrat liric — tot ce am dansat eu a căpătat, sau, mă rog, m-am străduit să capete, o anume forță vitală, un anume dramatism. Nu pot suferi personajele dulci-clorotice, nu pot suporta sensibleriile pe scenă; chiar îmbrăcate în tutu de voal și cu trandafirași roz în păr, personajele mele tind să capete o anume vigoare, o sete de viață, o tensiune lăuntrică. Să-ți dau un exemplu: în actul II din Giselle, eroina e doar o amintire, o umbră care revine chinuitor în mintea lui Albert. Unele mari balerine — Alicia Alonso, de exemplu, care dansează formidabil scena aceasta — o fac pe Giselle asemenea unei vedenii, a unei păreri, a unui suflu; eu îi dau personajului materialitate, îmi subliniez prin sentimente omenești reale, dramatice, fiecare mișcare. Nu știu dacă e mai bine sau mai puțin bine, dar eu așa am simțit scena.

— *După ce ai* gîndit-o, *desigur. Dar Julieta?*

— Julieta mea e o fată zburdalnică, proaspătă, dar totodată lucidă, cu o voință puternică, hotărîtă. Nu am vrut să folosesc nici un artificiu exterior în crearea ei: deși trece, cum bine știi,prin stări sufletești și emoții atît de diferite, eu i-am făcut, de pildă, o singură și foarte sobră pieptănătură, cu toate că, îți dai seama, o Julietă despletită ar fi fost — în unele momente — de mare efect. Cînd dansez, eu gîndesc cu frazele lui Shakespeare, îmi umplu mișcările și mi le conduc cu replicile Julietei. Nu am nevoie de alte auxiliare.

— Și elementele de construcție efectiv coregrafică a rolului nu te obsedează?

— Acestea sînt doar un limbaj, ele alcătuiesc vocabularul nostru. Începînd cu clipa cînd nu mai ai probleme cu el, poți abia să-ți creezi liniștită rolul. Dar voiam să-ți spun adineauri ceva și îmi fugise gîndul: am văzut într-o seară la teatru...

— Mergi des la spectacole?

— Cît pot de des, și la teatru, și la cinematograf. Soțul meu mai ales e pasionat de problemele filmului. Deci, într-o seară, la un spectacol care nu era de loc prost, o actriță de loc mediocră s-a pornit la un moment dat pe un plîns — e drept, scena era dramatică — care nu mai contenea. I se roșise nasul, îi curgea fardul și toată «trăirea autentică»a actriței se transformase, după mine, într-o scenă penibilă, cu un efect contrar celui scontat: pur și simplu m-a pufnit rîsul în fața acestui exces de zel naturalist. Cred că era o proastă înțelegere a dăruirii totale pe scenă: fără o fentă de luciditate, dăruirea nu se realizează, nu se poate transfigura artistic.

— Înțeleg că ești o adeptă a «distanțării» brechtiene aplicate în universul populat cu melancolice zboruri de lebădă...

— Dar și cu «zboruri» pe muzică de Bach...

— Ai dreptate, Isadora Duncan spusese cîndva că a dansat pe ritmuri de Bach, Gluck, Beethoven, Schubert, Wagner, pentru că de fapt aceștia sînt «singurii care au înțeles și au urmat ritmul corpului omenesc». Am văzut, pe micul ecran, excepționalul dans pe care l-ai făcut, pe o «Arie» de Bach, împreună cu Amatto Checiulescu.

— Lui îi și aparținea, de altfel, coregrafia. Acolo nu mai mureau lebede, nu mai înnebuneau țărăncuțe bolnave de inimă, ci pur și simplu două siluete albe, o fată și un băiat, așezate la o anume distanță, cu spatele una la alta, făceau aceleași gesturi de chemare, de mîngîiere, de dragoste, de parcă s-ar fi aflat față în față. Numai că gesturile nu se întîlneau, comunicarea nu se stabilea, dragostea se frîngea... Se mai întîmplă, nu crezi?

— Iar în dans,durerea, suferința se poate transcrie extrem de grațios... Apropo, Magdalena Popa, ce crezi, succesul aduce fericirea? La 28 de ani ești celebră, dansezi de două stagiuni (în afară de scena Operei române) și în Franța, ca prim-solistă a acelui foarte cunoscut și de avangardă «Balet-Théâtre Contemporain» *din Amiens, ai colindat, pe poante, întreaga Europă, aplauzele te-au urmărit pretutindeni ca o lungă trenă sonoră și am citit niște cronici elogioase care pot ameți pe orice om slab de înger... Te-au ajutat, toate acestea, să găsești cheia fericirii?*

— Cred că sînt cu adevărat mulțumită — hai să nu întrebuințăm chiar cuvintele-limită! — numai atunci cînd sînt împăcată cu mine însămi, cînd sînt satisfăcută de ceea ce am făcut. Ai înțeles doar că viața noastră, a dansatoarelor, nu se desfășoară într-o poieniță presărată cu floricele, în care zburdăm, euforizate — cum apare uneori pe scenă. Dacă nu ai cultul muncii, nu poți să reziști în meseria asta. Chiar dacă ești un mare talent, fără muncă poți eșua. Și repet că pentru mine talentul înseamnă nu numai posibilitățile fizice, expresivitatea mișcării, ci putința de a te folosi gîndit de acestea: fără gîndire baletul se transformă în acrobație. Iar aplauzele... Of, vanitatea artistului. Da, îmi plac aplauzele, dar parcă mai curînd consistența, spontaneitatea lor decît durata lor, uneori provocată...

— E o fericire să muncești atîta?

— Știu și eu? E o patimă, o datorie față de tine. Devii sclavul propriului tău talent.

— Te revolți vreodată împotriva lui?

— N-am timp!

— Pentru ce ai timp, Magdalena?

— Pentru viața familială. Dacă nu aș fi avut acasă un echilibru, dacă n-aș fi avut o căsnicie armonioasă, nu aș fi fost fericită. Cred că nu mi-ar fi ajuns arta... Și nici eu n-aș fi ajuns la ea.

— Soțul dumitale este și pe scenă partenerul preferat?

— Nu am confundat niciodată pe Amatto-soțul cu Amatto-colegul. Cred că dacă delimitările între aceste două zone nu sînt foarte bine precizate se pot tulbura multe lucruri. Cu fiecare din partenerii mei — cu Amatto, cu Sergiu Ștefanski sau Petre Ciortea, cu Șatilov la Leningrad sau cu Jean Babilée la Amiens — am realizat niște dialoguri foarte sensibile, pentru personajele respective.

— Spune-mi, te rog, ce dansezi la Amiens? Și de ce s-a gîndit domnul ministru André Malraux să plaseze Centrul coregrafic național al Franței în acest oraș cu doar 109 000 de locuitori, despre care nu se știe decît că este un centru agricol și textil, că are o superbă catedrală gotică din secolul al XIII-lea și că nu este prea departe de Paris?

— Poate tocmai fiindcă nu este prea departe de Paris și nu este totuși Paris. Există acum în Franța o bine intenționată tendință de a se descentraliza cultura, de a înviora artistic și alte orașe ale țării; drept care, aici, la Amiens, ca și la Grenoble, de pildă, s-au înălțat niște superbe case de cultură ce tind să devină focare artistice ale țării. De altfel, în zilele premierelor noastre se petrece un fel de exod, de invazie a Amiensului, de către iubitorii de balet. Trupa aceasta e prima și singura oficială, subvenționată de stat (bineînțeles, în afară de Opera și Opera comică), și ea trebuie să-și spună un cuvînt nou,cu adevărat contemporan, în arta baletului.

— *Am citit în programul trupei că ea se dorește* «punct de întîlnire și de sinteză între artele plastice, muzica și expresia corporală a timpului nostru» *și că fiecare spectacol e elaborat în comun, de la bun început, de către cei trei creatori ai săi — scenograful, compozitorul, coregraful. Asta mi-a amintit de Baletele ruse ale lui Djaghilev,ale căror spectacole erau gîndite ca* «tablouri în mișcare» *și pentru care Cocteau făcea librete, Picasso și Bakst,decoruri, Stravinski,muzica... Și ce spuneai că dansezi la Amiens?*

— Împreună cu Amatto, «Aquathème» în coregrafia lui Françoise Adret, sau «Hai-Kai» pe muzică de Webern și în coregrafia lui Jean Babilée, împreună cu Babilée însuși. Pentru «Aquathème», pictorul Gustav Singier a creat un straniu și fascinant univers subacvatic, în care totul e scăldat în albastre ape vălurite, în luminile și culorile oceanelor, iar dansul sugerează și el plutirea.

— Și mîine pleci din nou la Amiens...

— Pentru cîteva săptămîni, căci Amatto pregătește acum premiera «Legenda cerbului» pe muzica lui Bartok și în coregrafia lui Skibine, iar pe mine mă așteaptă munca la o altă premieră, cu un coregraf american. Dar în decembrie ne întoarcem acasă, dansăm pe scena Operei. Să-ți spun ceva: nicăieri nu te simți mai bine ca acasă, nicăieri nu ești mai tu însuți ca acasă, oricît de seducătoare ar fi, să zicem, turneele și aplauzele marilor scene ale lumii. Unii au aflat aceasta după experiențe triste, eu am știut-o dintotdeauna, și în clipa cînd urc în avion să zbor spre alte țări, mă și gîndesc ce bine va fi la întoarcere, cînd îi voi zări pe aeroport, încă din avion, pe părinții mei făcîndu-ne cu mîna...

„VĂ PLACE BRAHMS?"

Iubim ceea ce înţelegem. Nu neapărat noul, necunoscutul. El doar ne atrage, ne incită, ne străfulgeră. Curentul de înaltă tensiune sentimentală, de îndelungă tensiune sentimentală, se stabileşte pe şarade dezlegate, pe mistere convertite, îmblînzite. Iubirea e domesticire, ne învaţă Saint-Exupery. Răbdare şi aşteptare, cunoaştere şi măsură, ne învaţă Anthony Perkins, noua noastră cunoştinţă actoricească. Mînz nărăvaş, năvalnic, cultivînd excesul dar tînjind după măsură. Echilibru. Graţie matură.

Am epuizat în mare «problematica» ecranizării după Sagan? Nici vorbă! Filmul are infinite ramificaţii — îndeosebi psihologice, datorate exclusiv literaturii subţiri care l-a inspirat, datorate, şi mai evident, interpretării şi mai subţiri care l-a înaripat. Anthony Perkins e tinereţea însăşi. Vîrsta dimineţii — explozie şi ardere. Ingrid Bergman e aşteptarea. După-amiaza domoală, aparent resemnată, contemplînd începuturi, întîmpinînd apusuri.

Yves Montand n-are vîrstă. E egoismul acerb. Elegant şi cinic. E sentimentul-crampon, sentimentul-supapă, umilire şi tiranie, slăbiciune şi despotism. Şi totuşi la el se întoarce Ingrid Bergman, fiindcă n-are încotro. Nu din laşitate, din frică de necunoscut, ci din înţelegere. Din acceptare lucidă. Din comparare a răului cu mai-răul. Yves Montand e gheena, dar o iubeşte. Şi ea îl iubeşte. Celălalt o atrage, dar nu el, ci ceea ce reprezintă vîrsta lui. Aventura femeii e nostalgia după tinereţe. Despărţirea de puşti va fi despărţirea definitivă de tinereţe. De asta e de o mie de ori mai dureroasă decît orice altă despărţire de un om anume. Chiar decît dragostea ei matură. Şi uite-aşa, din aproape în aproape, banala aventură în trei se transformă în jocul de-a viaţa şi de-a moartea. Ca în Arghezi: «Aşa e jocul, îl joci în doi, în trei, îl joci în cîte (cîţi) vrei, arde-l-ar focul!»

Desigur, filmul e bine făcut, dar fără străluciri de Oscaruri. Desigur, Ingrid Bergman e tristă şi subtilă, dar nu răscolitoarea doamnă nedemnă. Dar spaima ei înainte de a şti ce trebuie să facă — să se joace de-a v-aţi ascunselea cu vîrsta sau s-o înfrunte lucid — e cutremurătoare. În această carte, în acest film, marile drame nu se joacă patetic, ci cu zîmbetul pe buze. Ca să eviţi meloul, coteşti spre vodevil. Cu graţie şi durere. Cu o graţie a durerii. Dar cine, Doamne iartă-mă, să te înţeleagă?

Alice MĂNOIU

---

actori şi roluri

JULIE ANDREWS şi CRISTOPHER PLUMMER

sînt interpreţii celebrului film Sunetul muzicii, *care, după cum se poate ghici din titlu, este un musical. Dacă mai adăugăm că regia aparţine lui Robert Wise, avem şi deplina garanţie a calităţii.*

Foto: 20-th CENTURY FOX

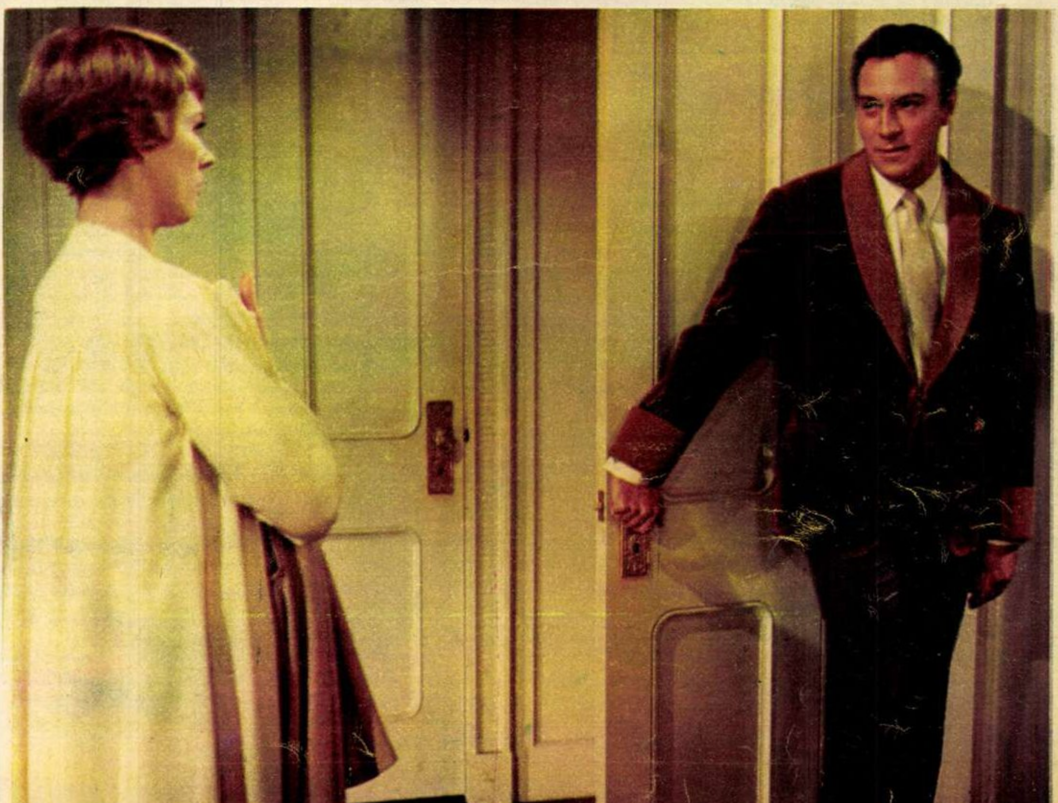

---

actori pe care am vrea să-i cunoaştem:

MICHAEL CAINE

Îl ştim din cele auzite, din cele citite. Face parte din noul detaşament al viguroşilor actori de cinema englezi. Are la activul său peste 20 de roluri, dintre care desprindem pe cele din filmele: Alfie, Funeralii în Berlin, Un creier care valora un miliard de dolari, Bătălia pentru Anglia, Prea tîrziu, eroule.

Foto: 20-th CENTURY FOX

profil

AMBIȚIOASA DOAMNĂ TAYLOR

Capriciul publicului impune și menține o vreme vedeta. Publicitatea îi întreține sau îi distruge cu sadism gloria. Dar ceea ce face ca anii să nu ronțăie capriciile, să nu spulbere tronurile de celuloid, e munca. Ambiția. Perseverența. După monumentala dar insignifianta «Cleopatra», Liz Taylor era cît pe-aci să fie declarată bună doar pentru superproducții. După riscata ei căsătorie cu Richard Burton — dezaprobată, blamată de opinia publică — era cît pe-aci să piardă locul întîi în inima americanilor. Și supremația pe lista box-office-ului. Dar Liz e o ambițioasă. A vrut să facă film, și mica englezoaică a început să turneze la 10 ani. S-a îndrăgostit de Burton în ciuda tuturor Casandrelor prăpăstioase care nu-i prevedeau nici un an fericit, și iată că-și menține căsătoria de cinci ani.

«Richard a fost singurul care a avut încredere în actrița din mine» — iată garanția actualei căsătorii, iată secretul reînvierii, pe baze artistice noi, a unei cariere crezute pierdute.

«Surpriza» Liz Taylor e de fapt consecința unei ambiții. Brigitte Bardot sau Monica Vitti au avut șansa unor regizori care să le compună, cu răbdare, o personalitate. Liz l-a întîlnit pe Burton, care a intuit deodată o personalitate rătăcită printre canoanele hollywoodiene. Fragila adolescentă țepănă și convențională din *Fidela Lassie* (1942), din *Jane Eyre* sau *Uriașul*, femeia superbă dar mută ca temperament din *Pisica pe acoperișul fierbinte*, din *Sandpiper* — rece, în ciuda aparențelor — explodează de cîțiva ani ca un Vezuviu continuu, într-o cascadă de flăcări și lavă, scorpie îmblînzită de Shakespeare sau neîmblînzită de Albee *(Cui îi e teamă de Virginia Woolf?)*, pentru care obține, pe bună dreptate, Oscarul.

Milioanele doamnei Taylor încep să aibă și acoperirea valorică a talentului, nu numai a ochilor violeți și a surîsului fragil-provocator. Petrucchio-Burton a convertit un monstru sacru într-o personalitate. Abia de acum încolo sacră. Inviolabilă. Nevulnerabilă la declarații ca: «Liz și-a clădit cariera doar pe scandal. Tot scandalul o s-o piardă». Sau: «Peste un an se va îngrășa și Burton o va părăsi». Ei și?! Acum Liz nu se mai teme de un an în plus, de un rid în plus. În *Boom* e urîțită de vîrstă și vicii. Burton e escrocul care-i pîndește moartea ca s-o jefuiască.

«Pentru film, ei doi reprezintă distribuția ideală», declară regizorul. Și nu un oarecare: un Losey. Losey, căruia Liz i se relevă abia acum ca o mare actriță și o mai distribuie în *Secret-ceremony*. De data asta fără Burton.

Al. C.

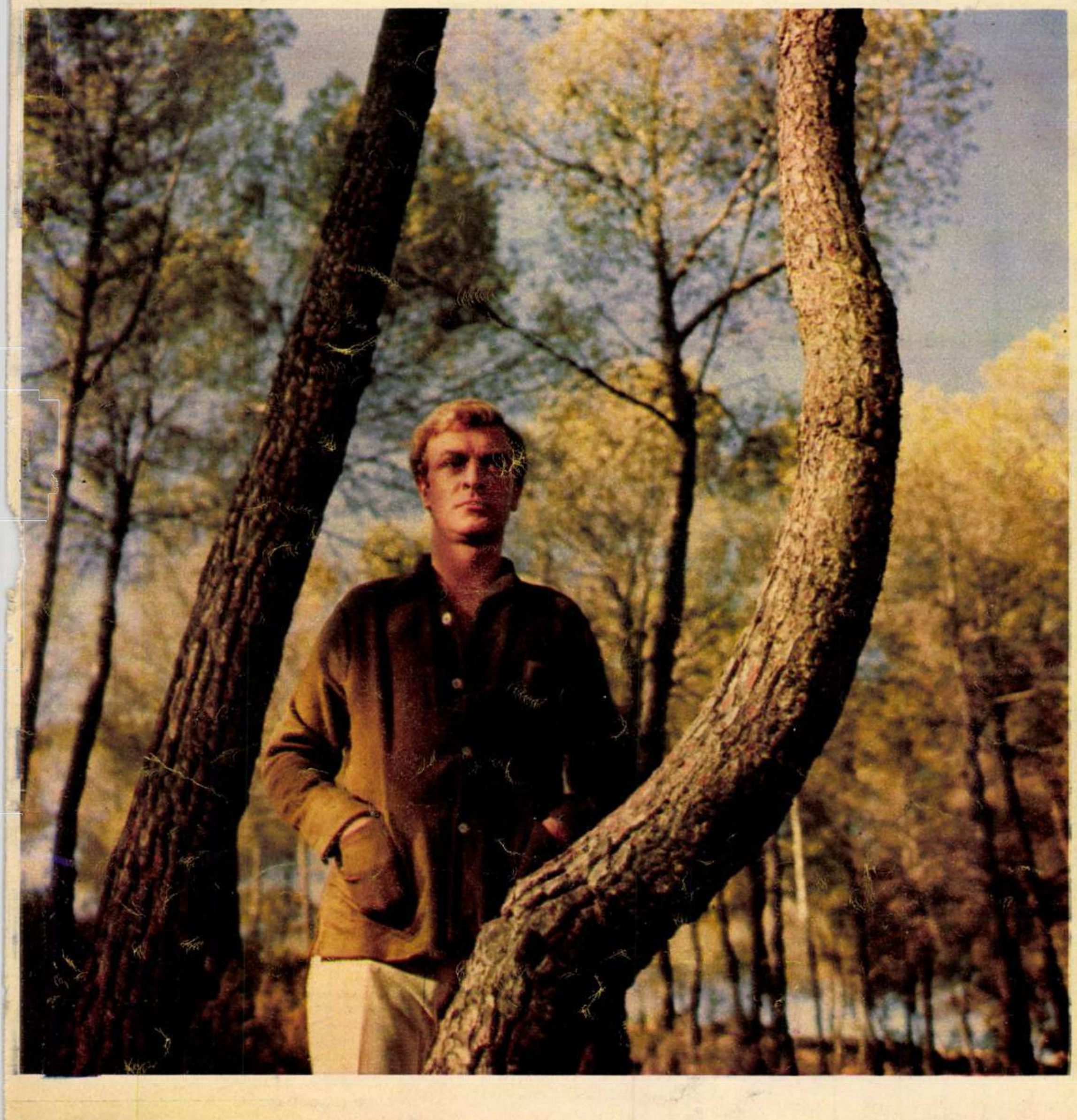

ALLEGRET Yves. Regizor francez de film (fratele lui Marc Allegret), născut la Paris în 13 octombrie 1907. Asistent de regie încă din 1927 pe lîngă Jean Renoir și fratele său, Marc, Y.A. participă activ la acțiunea grupului Octombrie, născut în zilele Frontului Popular (1934) cu nobila misiune de a face arta accesibilă maselor populare. Activitatea lui de cineast începe propriu-zis în 1940 cu comedia *Tobie est un ange* (distrusă de un incendiu). În timpul războiului el mai realizează *Cei doi timizi* (1941) și *La boite aux rêves* (1943) cu Viviane Romance. Imediat după eliberare dedică eroilor Rezistenței filmul *Les démons de l'aube* (1945) în care-și fac debutul două viitoare vedete: Simone Signoret și Georges Marchal. Simone devine soția lui și, împreună, ca regizor și interpretă, realizează două filme memorabile: *Dedée d'Anvers* (1947) și *Manèges* (1948). Cu un stil incisiv, de un realism uneori brutal, Allegret cultivă mai mult drama de atmosferă, cu aprofundat studiu de caractere: *Une si jolie petite plage* (1948) cu Gérard Philipe; *Les miracles n'ont lieu qu'une fois* (1950) cu Jean Marais-Alida Valli; *Nez de cuir* (1951) cu Jean Marais; *La jeune folle* (1952) cu Danielle Delorme; *Orgolioșii* (1953) cu Michèle Morgan-Gérard Philipe; *Oasis* (1954) cu Michèle Morgan-Pierre Brasseur. Cariera sa marchează un lent declin între anii 1955 și 1963, ani în care face concesii modei timpului care impune violența și erotismul *(Méfiez-vous fillettes* — 1957; *Asul de pică* — 1961). Două momente de reținut în această perioadă, cele două filme de gravă temă socială *Le meilleure part* (1955) cu Gérard Philipe, dedicat constructorilor de baraje, și *Germinal* (1963) după Zola, cu François Perier. Allegret își irosește talentul în prezent în comedii sofisticate de aventuri ca: *Johnny Banco* (1966) cu Horst Bucholz.

ANDERSON *Lindsay*. Regizor, critic și eseist britanic. Născut la Bangalore (India), la 17 aprilie 1923, din părinți scoțieni. Studiază la Oxford, unde face să apară o revistă de cinema intitulată «Séquence». Colaborează apoi la «Observer» și «Sight and Sound», unde pledează pentru o cinematografie despovărată de convenționalismul comercial, pentru o artă angajată, militînd pentru ideile de stînga. El însuși dă exemplul, turnînd o serie de filme documentare sau metraje medii cu subiecte libere, neconformiste în idei și stil, ca: *Exbresul din Wakefield* (1953); *The Pleasure Garden* (1953); *O! Dreamland* (1954); *Tounk Conveyor* (1954), *Foot and Mouth* (1955); *Thursday's Children* (1955), distins cu premiul Oscar. Colaborează la filmul poetic al lui Z. Mazetti: *Together* (1956), premiat la Cannes, și realizează cîteva episoade din serialul TV *Robin Hood* (1957). Obține, tot în 1957, marele premiu pentru documentare, la Veneția, cu: *Everyday except Christmas*. Colaborează cu alți cineaști la filmul despre manifestația anuală pentru pace din Anglia: *March to Aldermaston* (1958), și realizează împreună cu Karel Reisz: *We are the Lambeth Boys*. Primul său lung metraj artistic: *Viață sportivă* (This sporting life), deținător al unui premiu la Cannes în 1963, este urmat la un lung interval de alt film, care scandalizează cercurile burgheze: *If...* (Dacă...), care obține la Cannes marele premiu pe 1969.

AMECHE Don. Actor american de film, născut la Kenosha (Wisconsin-S.U.A.) în 1909, dintr-o familie de origine italiană. Dominic Felix Amici, devenit Don Ameche, studiază la universitatea din Wisconsin și la colegiul din Columbia. Activează în teatru, apoi la radio, și în 1936 debutează în film. Joacă la început în comedii: *Dragoste în viteză* (Norman Taurog — 1937); *Cînd vrea femeia* (Tay Garnett — 1937, cu Loretta Young), se specializează apoi în comedii muzicale: *Prințesa patinajului* (1936) cu Sonja Henie; *Parada nebunilor* (1938) cu Alice Faye; *Rapsodia diabolică* (Alexander's Ragtime Band — r: Henry King — 1938, cu Tyrone Power, Alice Faye); *Vraja albă* (1938) cu Sonja Henie; *Cei 3 mușchetari* (1939) cu frații Ritz; *Cavalcada Hollywoodului* (Irving Cummings — 1939) cu Alice Faye, Buster Keaton. Cu figura sa jovială, neavînd nici unul din atributele junelui prim tradițional, D.A. reușește în schimb să contureze autentice personaje de dramă ca cele din: *Ramona* (Henry King — 1936) cu Loretta Young; *Focul din Chicago* (Henry King — 1938) cu Tyrone Power, Alice Faye; *Oameni de sacrificiu* (Alexander Graham Bell — 1939) cu Loretta Young; *Insula emigranților* (1938); *Sleep my love* (1948) cu Claudette Colbert; sau să dea viață unor spirituali eroi de comedie satirică, ca în *Miezul nopții* (1939) cu Claudette Colbert; *Heaven can wait* (Ernst Lubitsch — 1943) cu Gene Tierney; *So goes my love* (1946) cu Myrna Loy; *A fever in blood* (1962). Azi, el apare foarte rar pe ecran, rămînind însă o vedetă a teatrelor de pe Broadway și a televiziunii.

AMIDEI Sergio. Scenarist (și producător) italian, născut la Trieste, la 30 octombrie 1904. Își începe activitatea în studiourile italiene încă din 1938, cînd devine unul din autorii-scenariști cei mai reputați de la Cinecittà. Scenariile sale au avut șansa să fie realizate de aproape cei mai buni cineaști ai Italiei. Debutează cu *Pietro Micca* (1938), r: Aldo Vergano. Scrie apoi între 1938 și 1945 scenarii pentru o serie de filme cunoscute, dintre care amintim: *Noaptea fantastică* (1939); *Într-un cămin de domnișoare* (1940); *Regina de Navarra* (1940); *Femeia îndărătnică* (1942); *Don Cesare di Bazan* (1942). În 1945 îl aflăm în avangarda cineaștilor care pun bazele școlii neorealiste. El scrie (singur sau în colaborare) scenariile unor filme devenite clasice ca: *Roma, oraș deschis* și *Paisa* (1945), r: Rossellini: *Sciuscia* (1946), r: V. de Sica; *Anni difficili* (1947), r: Luigi Zampa; *Sotto il sole di Roma* (1947), r: R. Castellani; *Stromboli* (1949), r: Rossellini; *Domenica d'Agosto* (1950) și *Fetele din piața Spaniei* (1951), ambele de Luciano Emmer; *Cronica amanților săraci* (1953), r: Carlo Lizzani; *Povestiri din Roma* (1955), r: G. Franciolini; *Generalul della Rovere* (1959), r: V. de Sica. S.A. știe să istorisească o poveste cu un lirism și o vervă specific italiene. Eroii săi preferați sînt oamenii simpli din viața de toate zilele, cu marile și micile lor drame, așa cum i-am cunoscut în filmele de neuitat ale școlii neorealiste.

Constantin POPESCU

sport

de Emanuel VALERIU

OVALIA

A fost, la început, o idee, apoi a devenit un truc pe care scriitorii îl folosesc ori de cîte ori vor să localizeze o acțiune fără a se lăsa descoperiți chiar de la început sau, măcar, făcînd-o în timp ce strigau în gura mare: «Nu, nu este ceea ce gîndiți, vi se pare doar că ați recunoscut locul, în orice caz, nu eu vi l-am spus. Credeți ce vreți, dar nu-mi faceți proces de intenție»... Așa s-au născut, sub soare, orașe și țări, continente și planete, fără ca geografia să se revolte ori să se modifice.

Există însă și un alt gen practicat în literatură, onorant de altfel, și în care calitățile manifeste ale locurilor ori, mai adeseori, cele ale oamenilor, conferă un renume propriu simplei geografii. Spre deosebire de prima categorie citată, cea de-a doua caută să ne convingă că spațiul cel mai legitim al fenomenului transformat în atribut exclusiv și notoriu este doar acela indicat de scriitor.

Obiceiul s-a încetățenit și în sport și, pentru a alege doar un exemplu, iată cum au numit gazetarii și scriitorii de sport francezi sudul țării lor, vecin Pirineilor: OVALIA, pentru că acolo, spun ei, este patria jocului cu mingea ovală, lumea rugbiului pe care populația îl gustă și îl practică individual și laolaltă, ținutul în care disciplina aceasta a rodit stufos și cu vigoare. Aci, în OVALIA, verdictul public este mai categoric și mai competent ca oriunde în lume, recunoscut cam în felul în care este recunoscut cel al spectatorilor de Operă de la Napoli, să zicem, exigenți pînă la cruzime dar niciodată pînă la nedreptate.

Ei bine, în OVALIA rugbiul este în propria sa casă, dar eu mi-am lăsat gîndurile să fluture fără teama de a comite încălcări teritoriale și nici măcar cu jena plagiatului și deasupra altor locuri, mult mai apropiate și mai dragi nouă, și ele m-au îndemnat să afirm că ovalul de piele, pentru care se luptă îndrăcit de bărbătește rugbiștii, își revendică — de la o vreme — și o altă patrie!

În special duminica trecută, în Parcul Copilului, teren-leagăn al unei echipe de rugbi, cea grivițeană, m-am simțit mai încurajat ca oricînd să dau cale liberă mai vechiului gînd, asistînd la jocul naționalei noastre cu cea a prietenilor cehoslovaci. N-am mai fost de multișor la rugbi (parcă fotbalul ăsta îl poate lăsa pe om liber vreodată duminica?), iar 15-le reprezentativ a devenit, între timp, mai viguros, mai îndemînatic, mai necruțător, mai inteligent, mai tînăr. I-am văzut pe purtătorii emblemei naționale întrecînd copios un adversar mereu mai dificil în ultimii ani, incomod pentru multe formații, creditat nu numai de o ambiție nu fără acoperire, ci și de o vigoare atletică remarcabilă, toate reunite pe altoiul unei munci serioase și roditoare în planul performanțelor. Se știe că, de pildă, recent, ei i-au învins pe jucătorii din R.F. a Germaniei cu un scor superior celui realizat, în fața acelorași adversari, de internaționalii români. Ai noștri făcuseră atunci doar un amical, iar acum, cu cehoslovacii, debutau în «Cupa Națiunilor F.I.R.A.», pe care tot ei o cuceriseră, pentru prima oară, în trecuta sa ediție.

Joaca se cerea deci să fie... serioasă. Oaspeții au venit la București — gîndind și vrînd să învingă — comparînd rezultatele anterioare, alimentîndu-se la nădejdea unor scoruri strînse cu românii, în ultimii ani, încrezători în evidentul lor progres tehnic, dornici să treacă victorioși în etapa următoare a trofeului aflat în joc și să rupă o dată tradiția neîntreruptelor noastre succese la rugbi.

Cîtă asemănare cu întîlnirea de fotbal România-Grecia! Și cîtă deosebire, totodată! Să fii învățat sportivii balonului oval ceva din drama cu... happy-end a stăpînilor jocului cu mingea la picior? Nu se poate ști, dar evoluția celor 15 tricolori a răcorit mii de spirite încinse. După mulți, foarte mulți ani, cred că de prin 1949, cehoslovacii n-au mai părăsit terenul de joc cu un atît de împovărat bagaj de puncte: 42-6! Victoria gazdelor nu putea fi pusă la îndoială, în mod logic, și ea s-a creionat îndeajuns de rapid, dar tricolorii au vrut ca ea să strălucească, să fie deplină, concludentă, de aceea ei au jucat pe toată durata celor 80 de minute, indiferent de tabela de marcaj, indiferent de ratări (deoarece au fost și ratări), indiferent de opoziția adversarilor, indiferent chiar față de obligațiile ce aveau să le revină în urma unui asemenea succes.

Pentru că — și rugbiștii cunosc acest adevăr — victoria lor la scor înseamnă angajamente pentru meciul cu Franța, în deplasare. Și iarăși o asemănare cu fotbalul: cam tot la același interval dintre jocurile cu Portugalia și Grecia au fost programate cele cu Cehoslovacia și Franța la rugbi. Ce se va petrece în acest interval? În OVALIA franceză pregătirile sînt în plină desfășurare, iar gazdele îi așteaptă pe ai noștri decise să-i pedepsească pentru succesul de acum un an.

La noi, pe terenul din Parcul Copilului, a apărut însă o nouă OVALIE, cea românească, care-i include nu numai pe grivițeni, ci întreaga familie a sportului cu balonul oval. Fenomenul se petrece la noi invers decît în Franța: în loc să se concentreze, rugbiul se difuzează. El se joacă azi în București, în vestul, nordul, estul și sudul țării, în locuri unde, pentru prima oară, s-a văzut o minge ovală în ultimii 10-12 ani.

Țin la această OVALIE ca la o Lume Nouă, născută sub ochii noștri, în bogăție și frumusețe.

---

cronică satirică

de Teodor MAZILU

OMUL CARE PLÎNGE

Așa cum sînt oameni care rîd la orice fleac, din te miri ce, W are capacitatea sumbră de a vedea în jur numai catastrofe. O adiere ușoară e ridicată prompt la rangul unui cutremur. O mică indispoziție ia dimensiunea unei tragedii.

Viața lui W se desfășoară între cutremure și naufragii — tot felul de intemperii ale vieții și naturii.

Numai că W are o optică din cale-afară de specială în aprecierea evenimentelor. L-am văzut zilele acestea aproape doborît de suferință. Era tras la față, avea cearcăne la ochi.

— Ce s-a întîmplat?

— O tragedie. Am întîrziat de la film și am pierdut jurnalul.

Cam de categoria acestora sînt suferințele domniei-sale. Ruperea unui nasture în autobuz e de asemenea o catastrofă, motiv copios de vaiete, proteste, lacrimi și amenințări.

— Nu știu ce are destinul cu mine...

E convins că destinul îl urmărește. E convins că soarta, în cruzimea ei iresponsabilă, îi stă în drum. De aceea W a căpătat și grandoare. Grandoarea omului care sfidează destinul. Discută cu plăcere despre semnificația destinului în tragedia antică, începe să guste privilegiul sacru al suferințelor. Se socoate un om deosebit — un personaj romantic.

Culmea e că începe să se laude cu puterea pe care o demonstrează în fața loviturilor vieții. Lovituri, slavă Domnului, n-a primit, soarta a fost miloasă, dar W își laudă tăria cu care le-a făcut față.

E mîndru că, deși a întîrziat o dată la un jurnal, nu și-a tras un glonte în cap. E fericit că nu și-a pierdut încrederea în om cînd ospătarul l-a înșelat cu cîțiva lei. Nu uită nici acuma, după atîta timp, cu ce stoicism a suportat ideea de a nu merge într-o sîmbătă seara la televizor. Se socoate deci «un tip tare», «un caracter de bronz».

De fapt, W este un răzgîiat, un copil răsfățat. Vrea să aibă și el tragedii, așa cum copiii vor să aibă baloane și biciclete. Ce o să se facă însă W cînd le va avea cu adevărat? Atunci să-i vedem stoicismul...

---

tv

de Felicia ANTIP

NU NE SPUNEȚI VORBE COPLEȘITOARE !

Ce idee ciudată a avut regizoarea Letiția Popa! Crede oare că, obosiți, plictisiți și atenți numai la ceea ce mișcă înăuntrul nostru și în imediata noastră apropiere — migrena MEA, guturaiul MEU, interesele MELE — am putea vibra la o poveste atît de naiv înduioșătoare si mai ales atît de încărcată de vorbe copleșitoare, de sentimente (sau, cum am spune noi, sentimentalisme), ca aceea a relațiilor dintre Cehov și oamenii din jurul lui?

Îți doresc să fii fericită și să-mi dai și mie puțin din fericirea ta.

Să fim serioși! Cine mai vorbește așa în zilele noastre? Emisiunea pentru liceeni «Eu și ceilalți» ne-a demonstrat că, dincolo de confuziile decurgînd din necunoașterea unor noțiuni elementare de psihologie, tinerii știu cu certitudine un lucru: egoismul este inerent ființei umane, este chiar un factor de progres, pe cînd altruismul e ceva nefiresc, greu de înțeles și, în orice caz, suspect: un fel de filantropie ipocrită. Orice formă a legăturilor dintre oameni — dragostea și prietenia inclusiv — trebuie să se bazeze, ne-au explicat ei, nu pe morbidul, prefăcutul altruism, ci pe sănătosul nostru egoism de toate zilele.

Dragostea ce ți-o port e atît de dezinteresată încît nu te poate speria.

Ba pe noi ne-ar speria. Acest Cehov trebuie să fi fost un dezaxat, ca și femeile care, într-un fel sau altul, l-au iubit. Cînd esti atît de bolnav, cînd spui:

Sînt drăcește de obosit și de enervat,

cînd spui:

Sînt incurabil... In fiecare primăvară scuip sînge,

nu-ți pasă de alții, nu mai ai timp să ții seama de ei. Prea multe scrisori au țesut o legătură continuă între scriitor și prietenii săi: l-au urmărit prin toată Europa, ajungînd uneori cu mare întîrziere, în timp ce el continua să solicite, folosind adesea cuvinte copleșitoare, da, COPLEȘITOARE, încă altele, mai multe, mai concrete, mai amănunțite.

Înșală-ne că ne ții minte. Inșelăciunea este preferabilă indiferenței.

Aș, de unde! Noi preferăm brutalitatea, și o numim franchetă. Am învățat cuvintele «fair-play», le repetăm cu orice prilej, ne împăunăm chiar că ar fi lozinca noastră în viață, dar, de fapt, le aplicăm doar la unele aspecte, cu grijă alese, ale acesteia, sau le interpretăm așa cum ne convine. Cazul prezentat de «instanța fair-play» a emisiunii pentru tineret este tipic: o fată și un băiat se iubesc, într-o zi ea îl așteaptă, el nu vine, ci îi telefonează: «m-am îndrăgostit de alta», și închide telefonul. Punct. Bravo! Sănătos, energic, franc și cu meritul de a evita cuvintele COPLEȘITOARE.

Aș fi vrut să aud măcar un singur cuvînt frumos, trist, dar nimeni nu l-a spus.

Dacă vitalul Gorki vorbea așa, dacă Cehov își îngăduia în viață un patos pe care îl refuza literaturii sale, nu se sfia să fie cald, atent, BUN, avea atîtea de scris, atît de puțin de trăit, și totuși își găsea timp pentru toți cei care îi solicitau afecțiunea, înseamnă cumva că noi, cei tari, cei neînduplecați, cei grăbiți, cei veșnic preocupați de prețioasa noastră persoană, am fi...? A, nu, nu!

Să-ți dea Dumnezeu sănătate, tragere de inimă la lucru, fericire. Căci niciodată nu e prea tîrziu ca să fii fericit. Sau: *Nu mă uita. Fie ca prietenia dumitale să nu se stingă.* Sau: *Cît de puțin am stat de vorbă împreună! Cît de neclare sînt toate! Nu găsești?* Sau încă: *O să ne vedem și totul va fi dat uitării*

sînt, după criteriile noastre, vorbe de clacă. Ne vine să credem că, alegînd un asemenea text dramatic și încredințîndu-l spre rostire unor actori de mare talent și sensibilitate — Virgil Ogășanu, Sanda Toma, Irina Petrescu, Boris Ciornei și tînăra Mihaela Murgu — Letiția Popa a vrut să ne creeze complexe de inferioritate.

Trebuie să trăim! Trebuie să trăim!... Și viața care ni se scurge printre degete... Oare cum să trăim această viață?

Noi nu punem asemenea întrebări. Noi nu ne trăim viața, ci o lăsăm să ne consume. Noi spunem «viața e tîmpită», și între timp ne privim într-una în oglindă. Vai, un coș! Vai, un rid! Vai, am strănutat! De ce vrei, doamnă Letiția Popa, să ne tulburi binecuvîntata amorțeală? Nu vrem să ne punem întrebări! Nu vrem să privim în jur! Ce ne pasă dacă moare cineva la ușa noastră? Ea va rămîne închisă. Prea e cald și confortabil înăuntru. De aceea te asigurăm că, jucat într-o sală, spectacolul regizat de dumneata n-ar produce îmbulzeala la casă pe care cei mai viguroși dintre noi o consideră supremul criteriu al valorii artistice.

Îți sărut fruntea ta cu gînduri multe. Adio, om ilustru!

spectacol pe glob

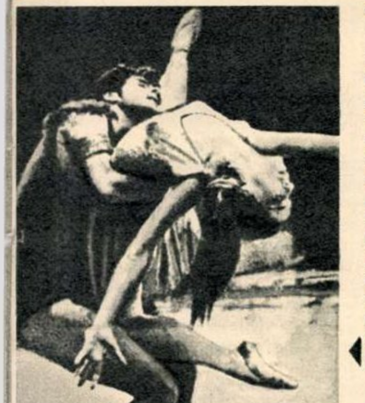

În cursul lunii noiembrie, corpul de balet al Operei din Budapesta a susținut o serie de reprezentații la Paris, în cadrul Festivalului internațional de dans — manifestare artistică de prestigiu, care se desfășoară pînă la 6 decembrie. În fotografie, o scenă din baletul «Spartacus», pe scena renumitului Thèâtre des Champs Elysées. Interpretează Victor Rona și Adel Orosz.

Multilateralul muzician sud-american Daniel Barenboim obișnuiește să spună: «Ca pianist, folosesc pianul ca o orchestră, iar cînd dirijez, orchestra devine pentru mine un instrument». De aceea, English Chamber Orchestra, una din rarele formații muzicale care îi permit să fie în același timp dirijor și interpret, este pentru Barenboim o orchestră ideală, în compania căreia a cîntat în această toamnă în marele amfiteatru al noii Facultăți de drept din Paris, în fața unui public de melomani entuziaști.

După o lungă absență, cu caracter protestatar, Nuria Espert, actriță de prestigiu atît în țara sa cît și peste hotare, reapare în stagiunea actuală pe o scenă madrilenă în «Slujnicele» lui J. Genet, o piesă al cărei text a trebuit să sufere unele amputări pentru a putea fi jucată la Madrid. În vederea viitoarelor ei apariții pe scenele spaniole și străine, Nuria Espert pregătește un repertoriu semnificativ: Macbeth în versiunea lui Leon Felipe, Antigona lui Brecht și Yerma de Federico Garcia Lorca.

Teatrul Mare de dramă din Leningrad, «Maxim Gorki», unul dintre cele mai prestigioase teatre din Uniunea Sovietică, împlinește cincizeci de ani de existență. De la primul spectacol, cu Don Carlos de Schiller, și pînă azi, pe scena teatrului leningrădean s-au interpretat marile opere ale dramaturgiei sovietice și universale. Cu prilejul semicentenarului, teatrul «Maxim Gorki» pregătește un spectacol, cu «Idiotul», după Dostoievski, spectacol realizat de artistul poporului al U.R.S.S. Gheorghi Tovstonogov.

literare

de G. DIMISIANU

Pop SIMION: CRIZA DE TIMP

Noua carte a lui Pop Simion poartă subtitlul: «o cursă împotriva morții», inscripție care avertizează despre valoarea-*limită* a experienței umane înfățișate de autor în paginile sale, pagini ce sînt pînă la un punct transcrierea unor fișe de jurnal interior (declanșate de un fapt biografic) și absorbite pînă la urmă de aliajul unei compoziții imprecise ca factură, eseu dar și reportaj, evocare lirică dar și analiză lucidă, narațiune epic-obiectivă dar și evadare în arbitrariul visului și al reprezentărilor onirice. Cu deplină degajare Pop Simion asociază în scrierea sa formule dintre cele mai diverse, încrezător în natura fecundă a fuzionărilor de procedee și tehnici literare, mai ales atunci cînd operațiunea se produce sub girul unei puternice teme unificatoare. În cartea de față autorul se află în posesia unei astfel de teme (cursa împotriva morții) și, chiar dacă nu ajunge să o exploreze pînă în straturile de profunzime ideativă, textul se încarcă totuși de o înfiorare proprie contactului cu o mare problematică existențială.

Nota definitorie a cărții este febrilitatea impusă de chiar pretextul narațiunii: personajul povestitor a fost victima unui grav accident, iar acum se află pe masa de operație, sub narcoză. Conștiința e ațintită dureros către două realități: una imediată, a momentului critic, trăit fără spaimă, deși cu încordare și iritare crescîndă, cealaltă spre trecutul retrăit de fluxul memoriei. Sentimentul posibilului sfîrșit creează o mare aviditate de a regăsi trecutul, un mod de a compensa prin intensă trăire retrospectivă ceea ce se pierde abrupt. («Dacă medicii nu pot să-mi lungească viața înainte, pot să mi-o lungesc eu însumi înapoi, cu ani-memorie».) Inițial, imaginile năvălesc haotic, o învălmășire de secvențe rostogolindu-se fulgerător, derutant; treptat, toate aceste fulgurații se organizează în reprezentări congruente, care ne lasă posibilitatea de a reface traseul unei existențe. Revin imagini din epoca războiului, amintirile școlare, primele experiențe erotice sau episoade de epic obiectiv, aparent desfacute de albia directă a biografiei eroului (întîmplările țăranului Tudor Ursu ș.a.). Am remarcat degajarea cu care Pop Simion asociază variate procedee de narațiune, aspectul mozaical al construcției. În consens cu această atitudine scriitorul își impune un regim stilistic de libertate căutată, adică vrea să lase impresia nepreocupării de stil, dar se simte că *vrea* acest lucru. Vorbirea personajului său alternează expresia neaoșă, crudă, verde cîteodată, cu neologismul tehnic — efectele fiind de multe ori crispante («buboiul fabulos și plin de enigme al memoriei», pag. 22, «are un cap care se ipostazează bine» pag. 92, «noi vrem să vă prădăm de solarul din voi» etc.). În genere se constată o mare voluptate a divagării, autorul amețindu-ne uneori prin torent de vorbe, iar cartea, ce s-ar fi vrut peste tot acută, este atunci numai locvace. Dincolo de acestea, *Criza de timp* e mărturia unei experiențe revelatoare sub unghiul omenescului, expresia unei frenezii vitale pe care o încurajează și o susține însăși atingerea cu amenințarea morții. Laitmotivul paginilor finale, acel obsedant «vei umbla», e strigătul glorios de încheiere a dramaticei curse, încununarea ei.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Și în această săptămînă au continuat să ne sosească ecouri la reportajele publicate de noi cu privire la repartizarea tinerilor specialiști la locurile de muncă unde li se simte mai acut nevoia. Dintre felurite observații și propuneri, o reținem de această dată pe cea a cititorului *Petre Danciu* din Cluj, care, referindu-se la dificultățile de cazare și întreținere pe care le întîmpină, mai ales la sate, unele cadre intelectuale, sugerează înființarea «în fiecare sat» a unei «case a intelectualilor», în care, spune dumneasa, «să găsească adăpost și masă intelectualii tineri nefamiliști și cei aflați în trecere, în interes de serviciu. Construcția, de o mărime corespunzătoare nevoilor, poate fi ridicată, în majoritatea cazurilor, din materiale aflate în localitate și cu ajutorul muncii patriotice, pe bază de proiecte tip. Dotată cu bibliotecă, sală de lectură, club, cantină etc., casa intelectualilor poate asigura locatarilor condiții de viață cît mai apropiate de cele de la oraș. Un tînăr cadru didactic, un medic, un inginer agronom, proaspăt numit într-un sat, ar putea găsi acolo o cameră mobilată și un mediu agreabil care să-l stimuleze în muncă».

Propunerea ni se pare demnă de a fi luată în seamă. Bineînțeles, ea trebuie examinată în raport cu condițiile locale (existența sau lipsa unor locuințe cît de cît corespunzătoare, numărul tinerilor intelectuali, posibilitatea unor construcții economicoase etc.) și tot prin inițiativa locală s-ar și putea trece la realizarea unor asemenea cămine; în acest caz, ca și în multe altele, nu e nevoie să se aștepte dispoziții superioare.

Cititorul *V. Anghelescu* din Ploiești, într-o scrisoare în care face cîteva considerații interesante cu privire la dezvoltarea și eficacitatea televiziunii, emite și părerea că «în vremea noastră radioul își găsește tot mai greu rostul și-și pierde aproape toată importanța». Afirmația nu ni se pare întemeiată; ea este contrazisă și de datele cele mai recente. Astfel, ca să luăm un caz extrem, chiar în Statele Unite, unde televiziunea este cea mai răspîndită (în medie un televizor la trei persoane), radioul, după o oarecare perioadă de criză (sau, mai bine-spus, de impas), cunoaște în ultimii ani o dezvoltare continuă, o influență crescîndă. Radioul a «dat înapoi» în domenii în care superioritatea televiziunii e categorică (de ex. în ce privește spectacolele teatrale sau transmisiile sportive), dar s-a impus în direcțiile în care este de neînlocuit, datorită, mai ales, aparatelor cu transistoare, portative sau montate în automobile. În lumea contemporană, caracterizată prin mobilitate, asemenea avantaje înseamnă mare lucru. Desigur, există și televizoare portative, cu transistoare, dar a urmări televizorul în timp ce conduci mașina înseamnă a urma un singur itinerar: cel spre morgă. Mai mult, s-a constatat, în orașele americane în care există numeroase programe paralele de televiziune, dintre care unele funcționează 24 ore pe zi, că la anumite ore (de pildă între 6 și 9 dimineața) majoritatea cetățenilor (care la acele ore se spală, se îmbracă, își iau micul dejun, merg cu mașina sau cu metroul) urmăresc, cum e și firesc, radioul, și nu televiziunea. În general, în condițiile concurenței televiziunii, radioul s-a profilat și s-a impus mai ales în ce privește informațiile (totdeauna mai operative) și programele muzicale. Fenomene asemănătoare, în diferite proporții, se întîlnesc în toate țările.

Prin urmare, tovarășe Anghelescu, nu vă aruncați aparatul de radio la gunoi. Mai aveți nevoie de el!

Cititoarea *Cornelia Maria Contici* din Timișoara ne sugerează să reluăm ciclul «Prin orașele patriei». O vom face, probabil, dar într-o formă publicistică înnoită față de trecut. Aceeași cititoare ne solicită știri noi în legătură cu recentul asasinat de la Hollywood. Elemente deosebite față de ce am publicat cu cîteva numere în urmă, n-au apărut deocamdată. Dacă se vor ivi, îi vom ține la curent pe cititorii noștri.

Mai multe (foarte) tinere cititoare ne solicită adresa lui Roy Thinnes, protagonistul răposatului serial de la televiziune. Cei care au citit articolul publicat în paginile de film ale numărului 45 din revista noastră au putut afla care este casa de filme pentru care lucrează; scriindu-i pe adresa acestei case din Hollywood, Los Angeles, California, S.U.A., vor primi (poate) răspuns. În așteptare, nimeni nu trebuie să-și piardă cumpătul, așa cum și l-a pierdut, pare-se, cititoarea din Pitești, care se recomandă *N.V. Corina*, iscălește Cristina și-și dă pe plic numele de Doina.

Și, în sfîrșit, un răspuns la o întrebare a cititorului *D. Cruceanu* din București: la rubrica «De la A la Z» sînt date în românește numai titlurile filmelor care au rulat la noi; celelalte sînt consemnate cu titlurile originale.

(Urmare din pag. 7)

Nu cunoaştem amănunte, dar ştim în schimb că numirea s-a efectuat sub directa oblăduire a unor persoane influente din fostul Minister al Construcţiilor.

Înscăunat în fotoliul de director, inginerul Ionescu a început să-şi aducă din afară oamenii preferaţi. În postul de inginer şef a fost numit ing. Arsene Santighian, de profesiune «cimentist» şi care în prealabil colindase nu mai puţin de 12 întreprinderi. Au mai fost aduse, în continuare, şi alte cadre de «specialitate», între care ne permitem să amintim numele inginerului Marin Ionescu, specialist în ... metalurgie.

Cum era de aşteptat, noii sosiţi au format o tabără aparte, iar «competenţa» lor a produs în scurtă vreme grave dereglări în disciplina de producţie. Mai mult decît atît: conturbaţi de criticile şi protestele îndreptăţite ale specialiştilor cu vechime, noii stăpîni ai întreprinderii au început să se descotorosească treptat de aceşti «indivizi incomozi». Prin manevre de culise, noul director şi noul inginer au izbutit să înlăture din uzină numeroşi ingineri cu vechime. Iată cîteva nume: Emil Barna (inginer ceramist cu o vechime în producţie de 20 de ani), Tamara Alexenco (de 14 ani inginer ceramist), Rudolf Szladik (cu vechi state de serviciu în aceeaşi ramură de producţie, fost inginer specialist la întreprinderi de ceramică din Cluj, Ploieşti şi Bucureşti). Pe urmele lor au plecat din întreprindere numeroşi maiştri şi lucrători de tradiţie.

Rezultatul final îl cunoaştem: din 1965 şi pînă în prezent întreprinderea lucrează sub sarcina de plan şi a devenit fruntaşă la capitolul rebuturi. O situaţie care, în sfîrşit, a atras atenţia fostului Minister al Construcţiilor. La începutul acestui an a fost schimbată conducerea întreprinderii şi totodată au fost înlăturaţi din minister şi «specialiştii» care au tolerat cu bună-ştiinţă această stare de lucruri, semnînd şi contrasemnînd deciziile de numire ale celor care au dus în pragul falimentului o mare şi modernă întreprindere bucureşteană.

În ce măsură va fi capabil noul comitet de direcţie să repare greşelile trecutului? Vă prezentăm în finalul anchetei noastre o convorbire cu noul director al I.P.C.F.C.B., tov. ing. Marin Cristea.

Întrebarea noastră:

— Cum s-a realizat planul producţiei globale în 10 luni ale anului în curs?

— Am îndeplinit doar circa 90% din planul producţiei globale, deşi la producţia fizică avem substanţiale depăşiri în majoritatea secţiilor (112,3% la faianţă, 109,9% la gresie etc.). Dar la fabrica de placaj ceramic, numai 81,2%.

— Care este însă situaţia îndeplinirii planului din punct de vedere al producţiei-marfă vîndută şi încasată?

— Aici se înregistrează una dintre cele mai serioase rămîneri în urmă: la acest indicator s-a realizat doar 80,1% din plan! În consecinţă, avem în depozitele noastre importante stocuri de produse — în special placaje ceramice — cărora nu li s-a asigurat desfacerea.

— Ce măsuri aţi luat pentru a lichida atît ceea ce dv. denumiţi dezechilibrul dintre sarcinile valorice şi cele fizice cît şi pentru a asigura desfacerea produselor?

— Dat fiind că producţia noastră a fost stînjenită de lipsa unor piese de schimb, am preconizat şi pus în practică măsuri de asimilare în atelierele noastre a unor asemenea piese pentru utilajele fabricilor de faianţă şi de gresie cît şi o serie de autoutilări. De asemenea, tindem să eliminăm întru totul importul de matriţe, deoarece ne-am organizat bine o producţie proprie. Am izbutit să ne asigurăm o serie de utilaje din producţia internă sau chiar a atelierelor noastre mecanice, cum sînt: utilajele de sfărîmare, instalaţia de uscare pentru fabrica de placaj, cea de mecanizare a sortării faianţei, linia tehnologică pentru prepararea şamotei la fabrica de tuburi, organizarea unui atelier de producere a coloranţilor pentru faianţă şi gresie, care asigură tot necesarul de coloranţi al întreprinderii noastre, şi altele. În acelaşi timp am luat şi luăm în continuare măsuri pentru o organizare tehnică mai apropiată de realităţile producţiei.

— Dar din punct de vedere al aprovizionării cu materii prime cum staţi?

— Şi în acest sector am avut deficienţe. Socotim însă că am depăşit greutăţile. În timp ce anul trecut iarna ne-a surprins fără stocurile necesare de materii prime, în momentul de faţă necesarul întregii ierni este acoperit. O problemă grea o constituie însă descărcarea acestei materii prime. Ca şi în alte domenii, şi aici am moştenit, de la vechea conducere a întreprinderii (tov. ing. M. Cristea este relativ de scurtă vreme director al I.P.C.F.C.B. — n.r.), o situaţie grea. Ceea ce s-a prevăzut, cu prilejul construirii complexului, ca mecanizare la descărcarea materiei prime, este cu totul necorespunzător cu dezvoltarea şi sarcinile de producţie ale întreprinderii. Astfel că în prezent descărcarea se face aproape numai cu mijloace manuale.

— Şi ce preconizaţi în această direcţie?

— Bineînţeles că o mecanizare superioară. Totul este însă încă în faza anteproiectelor, astfel că nu are rost să intrăm în detalii.

— Dar pentru a se asigura o mai bună desfacere a produselor?

— În primul rînd trebuie să realizăm o mai mare diversificare a producţiei, astfel ca să putem răspunde unei game mai largi de solicitări. În unele secţii — cum ar fi în cea de placaj — vom merge chiar pînă la reprofilare, creînd sortimente noi, ca înlocuitorii de faianţă. Ne vom strădui să asigurăm o creştere substanţială a exportului unora dintre produse. De pe acum contăm pe un export de circa 50% din producţia totală a anului viitor la gresie (faţă de numai circa 33% în anul în curs). Ne îndreptăm atenţia spre piaţa externă şi în ce priveşte placajele de ceramică. În ce priveşte produsele fabricii de faianţă, ele sînt solicitate în măsură mai mare chiar decît putem produce, iar cele ale fabricii de obiecte sanitare de asemenea nu creează probleme.

— Perspectivele planului din anul viitor?

— Cred că le putem privi cu optimism. Datorită măsurilor de care v-am pomenit mai înainte — şi a altora încă, pe care nu le-am mai amintit — sperăm că în 1970 şi întreprinderea noastră se va afla printre cele care raportează îndeplinirea planului la toţi indicatorii.

Nota redacţiei: avem motive să împărtăşim optimismul tov. director M. Cristea? Noi credem că da. În timpul destul de scurt de cînd conducerea întreprinderii a fost schimbată, o serie dintre carenţele manifestate sub vechea conducere au fost înlăturate. Să sperăm că anul 1970 va aduce lichidarea tuturor rămînerilor în urmă.

În atelierul de modelaj al Fabricii de obiecte sanitare aflăm, alături de modelajele unor piese din producţie, o veritabilă microexpoziţie de artă plastică şi decorativă (în planul al doilea al fotografiei). Sînt micile obiecte de artă pe care lucrătorii din acest atelier le creează, «pentru sufletul lor», în timpul lor liber.

economice

de Ilie ZAHARIA

DE CE ?

Prima întrebare pe care şi-o pune omul practic cînd are de rezolvat o problemă este *cum?*

Prima întrebare pe care şi-o pune omul de ştiinţă cînd are de rezolvat o problemă este *de ce?*

Cînd omul de ştiinţă este dublat de practician atunci întrebarea *cum?* urmează după răspunsul *de ce?* Si atunci se spune că problemele practicii sînt soluţionate ştiinţific.

Oamenii practici, — de aceea şi sînt astfel numiţi — în faţa unui anumit fenomen *iau imediat măsuri.* Şi este firesc ca un incendiu mai întîi să-l stingi şi apoi să te întrebi de cauze. Dar după ce l-ai stins faci cercetări asupra originii lui şi împrejurărilor în care a izbucnit, pentru *a-i preveni* repetarea.

Cercetarea cauzelor nu este mai simplă, mai puţin dificilă în economie decît în oricare alt domeniu al ştiinţei. S-ar părea că este suficient să găseşti *vinovatul* pentru a-l juxtapune şi confunda cu cauza.

De ce nu s-a realizat planul la întreprinderea X? Să vedem *cine răspunde* în primul rînd de buna gospodărire a întreprinderii.

De ce nu s-a realizat planul, tovarăşe director?

— Aprovizionarea cu materii prime...

— De ce n-ai luat măsuri?

Şi directorul este scuturat, mustrat, tăiat la primă fiindcă «n-a luat măsuri». Urmează la rînd şeful serviciului aprovizionare.

Dacă se depăşeşte stadiul cauzelor *imediate* şi se merge mai departe pe filieră, ajungem la întreprinderea furnizoare (producătoare sau importatoare) *vinovată* de nerespectarea la termen a contractelor. La rîndul ei şi aceasta arată «cauze obiective». Pînă la urmă se constată că nimeni nu este în culpă, *dar* planul nu s-a îndeplinit.

Nu mă refer la fenomene întîmplătoare, accidentale, rare, ci la acelea care revin mereu şi care necesită deci studierea *mecanismului* care le dă naştere, fără de care studiere nici o acţiune *operativă*, oricît de energică s-ar dovedi, nu este în stare să le evite *repetarea*, cu consecinţe economice din ce în ce mai neplăcute.

— De ce nu e în regulă aprovizionarea, tovarăşe director? Ai făcut din timp contractele? Sistemul contractual acţionează cum trebuie? Ţi s-a mai întîmplat să fii în asemenea situaţii? Stocuri de rezervă nu ai? Nici în depozitul centralei industriale de care aparţii? Cum este organizată evidenţa stocurilor în întreprinderea dumitale şi la centrală? Dar planificarea aprovizionării? Cum ar trebui, *după părerea dumitale,* organizată aprovizionarea tehnico-materială?

S-ar putea ca mecanismul să se dovedească bun sau necorespunzător, s-ar putea ca o minoră perfecţionare la o rotiţă să înlăture neplăceri majore. Multe s-ar putea...

Un lucru, după mine, este clar. Că nu am ajuns încă în stadiul în care sistemul de organizare al economiei ar fi atît de minuţios pus la punct încît orice acroc n-ar putea să se datoreze *decît* incompetenţei sau neglijenţei unui individ.

De altfel perfecţiunea este în contradicţie absolută cu perfectibilitatea.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

(Urmare din pag. 13)

degetul în direcţia odraslei, parcă spunea: «Ia aminte, bagă la cap. Ai în faţa ta un geniu, un geniu», şi degetul se ridica, făcînd spirale spre tavan. «este opera mea, opera mea». Priveam, ascultam şi trăiam senzaţia că mă aflu într-o casă de nebuni.

— Acum chiar te rog să fii atent, pentru că este un lucru care te priveşte direct. Eu, cum probabil ai observat, refuz să am idei. Te-am testat însă de cîteva ori şi ai fost îngrozitor. Mi-ai adus pe loc o avalanşă de argumente din care rezulta că ideea pe care ţi-am spus-o este o tîmpenie. Nu, sigur, nu ai spus chiar aşa, dar în ultimă instanţă asta însemna. Şi aveai dreptate.

S-a lăsat pe spate, rezemîndu-se de braţele fotoliului, într-un mod vădit teatral.

— Înţelegi acum?

— Mărturisesc că nu. Cred că este de datoria mea să-mi ajut colegul de muncă să vadă cînd greşeşte, chiar dacă îmi este şef, sau poate tocmai de aceea...

— Aici este marea ta greşeală, fundamentală. Şi, de altfel, pentru a te face să înţelegi asta te-am invitat la mine. Coleg? Şef? Dragul meu, învaţă că şeful îţi este coleg numai ca idee (generoasă idee), practic el rămîne şef. Nu, tinere, pentru întreaga mea evoluţie, pentru întreaga mea ascensiune, a nu-mi contrazice şeful a fost şi este o lege...

— Bine, dar nu se bate cap în cap cu ce aţi spus mai înainte?

— Dragă, eu vorbesc de o idee, nu de o decizie. Or, de la idee la decizie mai este un drum... Şi ideea nu trebuie contrazisă, dar nici aprobată dintr-o dată. Este şi aici o tehnică. Îl asculţi, rămîi puţin pe gînduri, concentrat, şi cu cît ideea este mai tîmpită, tu devii din ce în ce mai concentrat, apoi îi spui că nu ai prins întreaga semnificaţie şi, la nevoie, îl rogi să repete. După care treci la atac. Vii cu argumente, cît mai multe, cît mai nebănuite, surprinzîndu-l, făcîndu-l să vadă chiar el nişte faţete noi ale chestiunii. La sfîrşit, îi spui că problema este mult mai complicată decît credeai, că merită gîndită mai mult şi îi ceri, cu modestie, cu multă modestie, permisiunea să te mai gîndeşti la chestiune, la implicaţiile ei.

— Dar asta este un fals! — am strigat, fără să mă pot stăpîni.

Tatăl se uită la fiu, fiul la tată, şi amîndoi clătinară din cap plini de durere.

— Dumnezeule, cît de naiv poţi fii. Ce şi pe cine înşeli? Nu uita că este vorba de o idee şi nu de o decizie. Şi omului îi face plăcere, îl stimulează, îi dă încredere. Dacă nu este intelectual, îl face să se simtă ca şi cum ar fi. Dacă este, îl face să se simtă şi mai. Cine pierde? Nimeni. Cine cîştigă? Toţi. Adică şi tu, şi el. Ce mai zici?

Tăceam dărîmat. Eram mut, făcut fărîme, bun de adunat cu făraşul.

— Şi mai este ceva, care iar te priveşte direct. Te-am rugat eu vreodată să-mi spui lipsurile din fosta noastră instituţie? Şi chiar dacă te-aş fi rugat, eşti convins că voiam să le aflu, că ţineam să cunosc situaţiile îngrozitoare cu privire la neregulile dintr-un loc sau altul? De ce nu pricepi? Dacă le cunosc, trebuie să iau măsuri. Dacă iau măsuri, pot să greşesc, şi eu nu vreau să greşesc. Pricepi?

...Am plecat de la el şi m-am oprit la primul colţ mai întunecat şi am vomitat.

Şi el a fost promovat.

Acum cîţiva ani am auzit că, pentru talentul lui organizatoric, urma să fie promovat la Ministerul Industriei Chimice. Omul făcuse dreptul, dar ce importanţă avea! Ultima dată l-am văzut acum zece sau douăsprezece zile pe cheiul Dîmboviţei. Lucrează la un birou de copiat acte. Clienţii îi spun «domnu' avocat». E adus de spate, îmbătrînit, şi poartă la gît o lavalieră neagră cu picăţele albe. Se opreşte din cînd în cînd din bătutul la maşină, priveşte în gol şi se întreabă cu voce tare: «Unde am greşit?»

Am vorbit cu el şi nu m-a recunoscut. Şi mi s-a făcut milă.

SFATURI PENTRU REVELION

NOUTĂŢI ÎN MATERIE DE MACHIAJ

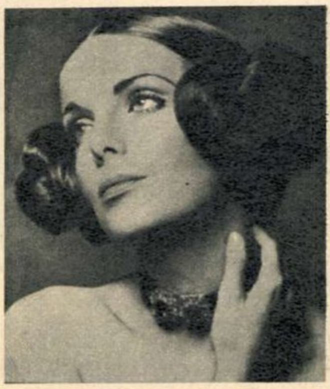

Un machiaj recomandat mai ales brunelor: sprîncenele, uşor zbîrlite la începutul lor, îşi subţiază şi rotunjesc linia; pleoapele sînt umbrite cu un fard brun, paietat, linia ochilor e subliniată cu creion negru dar se opreşte exact la colţuri; obrazul e pudrat cu o nuanţă de bej-auriu, iar gura colorată într-un roşu viu, transparent.

◆

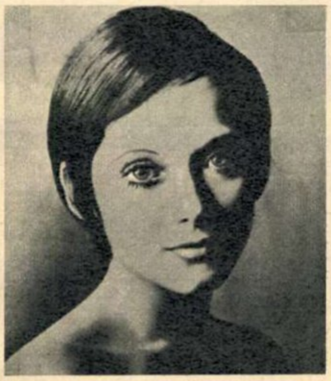

Unul din cele mai noi tipuri de machiaj: luminos, uşor perlat, se realizează printr-o pudrare în exact nuanţa tenului, prin estomparea — cu ajutorul unui fard bej — a sprîncenelor, prin fardarea pleoapelor cu un bleu-pal şi o subliniere a arcadelor cu fard alb. Linia ochiului, subliniată cu un albastru mai intens. Rujul de buze — într-o nuanţă de roz sidefat. Recomandat mai ales fetelor tinere.

◆

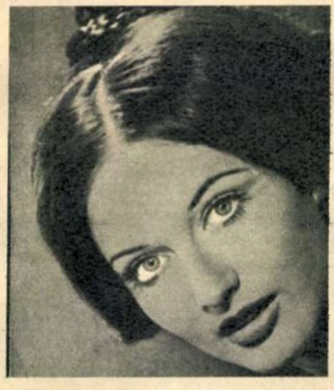

Pentru tenurile deschise: o pudră transparentă, bej-roz, sprîncenele lungi, subţiate, urcînd uşor, pleoapele colorate cu verde sau bleu (în nuanţa ochilor), un punct ivoar la colţul dinafară al ochiului, genele rărite cu ajutorul rimelului, gura rujată într-o nuanţă aproape naturală.

◆

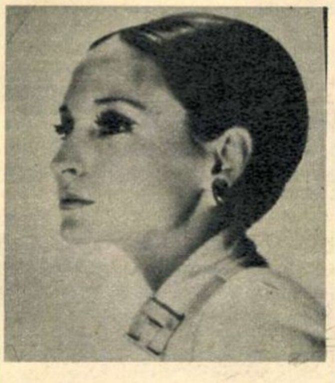

Pentru o roşcată: o pudră bej-roz sau de culoarea piersicii, fard de pleoape în nuanţa irisului, linia ochilor subliniată cu brun şi depărtîndu-se uşor de colţuri, sprîncenele neaccentuate, buzele rujate cu un roşu strălucitor, transparent, lipsit de agresivitate.

◆

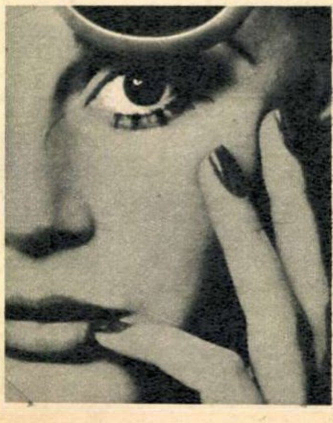

Un detaliu la modă: genele false, aplicate din loc în loc în mici buchete, subliniate cu rimel.

„NU E FEMEIA SUB TIMPURI..."

Dintre toate gesturile de curaj pe care bărbaţii, dar mai ales femeile acestui glob, le săvîrşesc dintotdeauna, fără să obosească vreodată, cel mai brav ni se pare acela de a da cu tifla timpului: exact în noaptea în care sîntem ameninţaţi să fim încărcaţi la socoteala buletinului de identitate cu încă un an, în care pînă şi cel fără vocaţia meditaţiei se simte încolţit de gînduri şi versuri horaţiene — «Eheu! fugaces... labuntur anni»— «vai! ce repede zboară anii», femeile vor mai fierbinte să fie tinere şi frumoase. Salut, doamnelor, voinţa aceasta de tinereţe şi socot, ca şi dv., că nici un artificiu nu e de ocolit, nici o armă din arsenalul înfrumuseţării de boicotat, pentru a demonstra că «nu e femeia sub timpuri...». Aşadar, stimate amice, fruntea sus, pleoapele umbrite cu o undă de mister brun sau turcoaz, ochii făcuţi imenşi cu ajutorul creionului dermatograf, buzele frăgezite cu lucirile sidefii ale rujurilor, părul transformat în fastuoase arhitecturi capilare, înţepenite cu ajutorul fixativului! Fruntea sus, chiar sub crudele lumini de neon, zîmbetul festiv scos la iveală, în ciuda orelor nesfîrşite petrecute în bucătărie, dulcile minciuni ale cosmeticii şi coafurii puse toate la bătaie, ce rău ne mai poate pricinui un an, un biet an în plus, pe lîngă veşnica, nesfîrşita frumuseţe feminină, asezonată după vrerile modei?!

Iar vrerile din această iarnă ale modei ne lasă să fim în tot felul: şi misterioase, şi franc băieţoase, şi minijupate, şi cu fuste maxi, şi tunse scurt, şi invadate de plete unduioase. Cum ajungem însă, tehnic vorbind, la «stilul» fiecăreia, poate învăţăm cîte ceva şi din pozele alăturate. Frumuseţea din noaptea revelionului, se ştie, trebuie exersată bine şi din vreme. Începeţi, doamnelor!

S.F.

CÎTEVA IDEI DE COAFURI FESTIVE

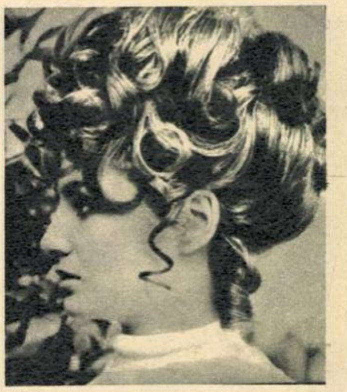

Cu ajutorul unei meşe aplicate abil, se poate construi şi această foarte elegantă coafură, cu şuviţe lunecînd, ondulate, pe frunte, pe ceafă, pe obraz.

◆

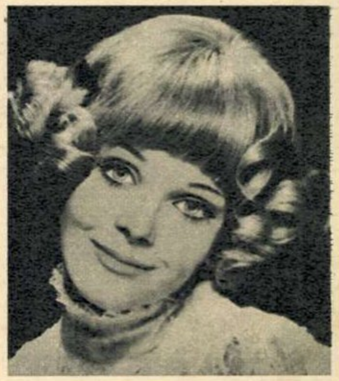

Un breton des pe frunte, bretonul cel de toate zilele, capătă un aer festiv prin alăturarea celor două buchete de bucle şi ondule care îmbracă bine un obraz prelung, subţire.

◆

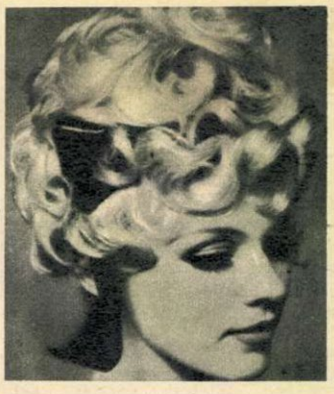

Părul scurt, atît de comod de pieptănat peste zi, poate oferi excelente pretexte pentru pieptănături de seară. Pentru un tip de faţă tînără, gracilă, cu un profil delicat, această coafură vaporoasă, cu întreg creştetul acoperit de ondule largi, printre care e strecurată o fundă de satin negru.

◆

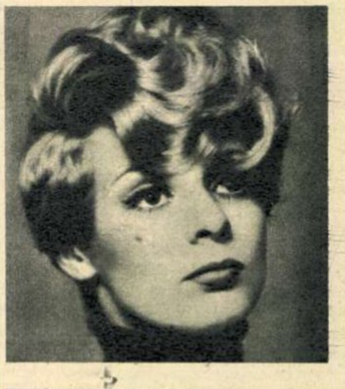

Un tip de feminitate mai sobră va fi avantajată de această coafură cu urechile libere şi fruntea acoperită de cîteva ondule ample, lejere.

◆

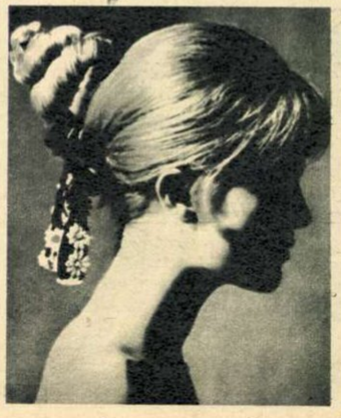

Un păr lung, lăsat peste zi să alunece pe umeri, poate fi răsucit şi prins pe ceafă în forma unei originale cochilii de melc; o fundă de catifea neagră presărată cu flori albe sporeşte eleganţa acestei pieptănături de seară.

LUNA BIS

Echipajul «Apollo-12» într-o postură neobișnuită.

Sub acest titlu au prezentat unele publicații străine de mare tiraj expediția «Apollo-12», încheiată cu bine luni, cu aceeași exactitate matematică care a caracterizat întreaga operație. A fost oare ultima aselenizare un simplu *bis?* Întrebarea nu are un caracter pur retoric, ci pune în lumină un aspect controversat, și de mare actualitate, al programului «Apollo».

Firește, orice nouă aselenizare aduce un plus de cunoștințe, apropie tot mai mult clipa creării primelor așezări ale pămîntenilor pe Lună. Iar în ce privește performanțele personale ale selenauților, perfecta lor stăpînire de sine, excelenta pregătire profesională, curajul, simțul umorului, care nu i-a părăsit pe Conrad, Bean și Gordon nici în clipele grele, și cîte alte calități, nici un *bis* nu le va putea umbri. Eroismul este «repetabil», dar totdeauna în alte variante, totdeauna cu o pecete proprie care ne stîrnește o mereu reînnoită admirație.

ENERGIE PENTRU 80 DE ANI... ȘI DUPĂ

Asemuiam într-un articol trecut pe selenauți cu cuceritorii Everestului. Comparația nu era fortuită, fiindcă, iată, am fost martorii nașterii alpinismului lunar. Cei 30 de metri pe care i-au coborît și apoi i-au urcat Conrad și Bean pentru a face observații și a prelua elemente ale sondei «Surveyor» au necesitat un efort și o încordare cu nimic mai prejos decît cel pe care-l presupune cățărarea pe culmile înzăpezite ale Terrei. Fiindcă a fost prima explorare a unui crater lunar, cufundat în beznă și în frig polar — o adevărată călătorie în necunoscut, cu picioarele afundîndu-se adînc în «praful» lunar. Cît de singuri trebuie să se fi simțit cei doi pămînteni înconjurați de pereții craterului, lipsiți de perspectiva largă care a contribuit într-o măsură de fel neînsemnată la întreținerea stării de euforie a predecesorilor lor pe meleagurile inospitaliere ale Selenei...

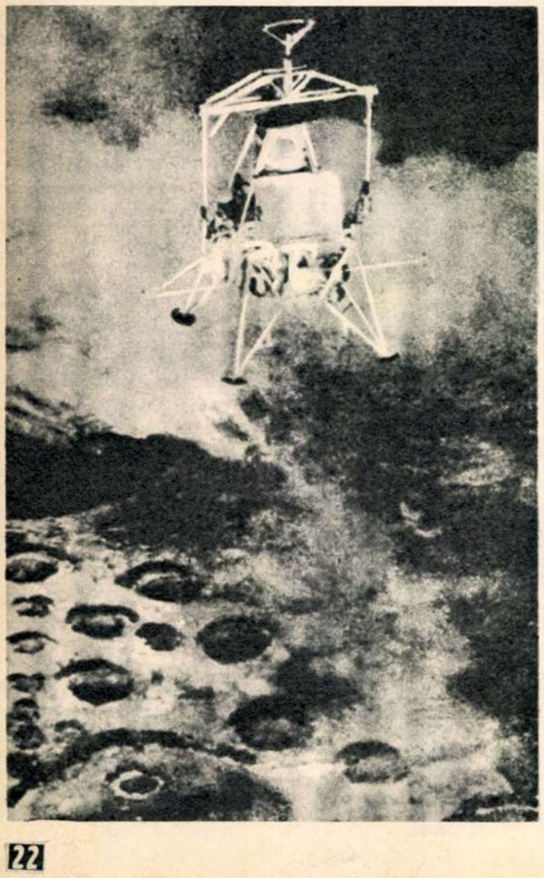

Cea mai senzațională fotografie a expediției «Apollo-12»: momentul alunizării. Dar, firește, fotografia n-a putut fi făcută de nimeni... Nu era nici un fotograf «jos» ca să surprindă momentul pe peliculă! Și totuși modulul este autentic și, mai mult, la «volan» se află Conrad și Bean. Dar nu pe Lună, ci în simulatorul de la Houston. Dar întrucît «pe teren» lucrurile s-au petrecut, din fericire, aidoma ca în simulator, — după înseși afirmațiile celor doi astronauți — privind această fotografie vă puteți considera, cu deplină îndreptățire, martori ai impresionantului eveniment.

Dar, în fine, totul s-a petrecut cu bine. Pietonii lunari nr. 3 și 4 au desprins prețioasele elemente din sonda «Surveyor», care-i vor ajuta pe specialiști să elaboreze materiale ultrarezistente pentru viitoarele stațiuni spațiale; au selecționat o nouă colecție de roci lunare, «bucățile cele mai de soi», cum au afirmat cu justificată mîndrie cei doi exploratori; au făcut fotografii și observații asupra varietății geologice și cromatice aproape infinite a satelitului terestru; au instalat minilaboratorul ALSEP, acționat de o pilă atomică.

Este interesant de menționat că această pilă — de fapt o centrală atomică în miniatură, care transformă în electricitate căldura produsă de radiațiile plutoniului — poate furniza energie timp de decenii. Peste optzeci de ani generatorul va da jumătate din cantitatea de electricitate pe care o «livrează» acum! Dar după trecerea a aproape unui secol aparatele așezate cu migală de Conrad și Bean în înfrigurata lor activitate pe solul lunar vor fi luat și ele drumul neființei, împreună cu cei care le-au lăsat acolo.

Și apoi înapoierea în modul, startul, jonctiunea cu nava-mamă, drumul de întoarcere, — cu mult mai puține peripeții decît cel de la Pămînt la Lună — toate aceste operațiuni complexe care cu doar cîteva luni înainte făceau să ni se ridice părul măciucă în cap și pe care acum, pe nedrept, le considerăm drept o simplă rutină, au fost duse la bun sfîrșit. Un nou capitol în cucerirea Lunii s-a încheiat cu succes. Urmează «Apollo-13»...

Dar o asemenea relatare n-ar fi — cum zic americanii — decît o jumătate de adevăr. Fiindcă în jurul bisului, al ultimei și viitoarelor expediții «Apollo», există unele controverse în rîndul specialiștilor americani — cei mai în măsură să emită o opinie în materie.

SAVANȚI «CONTRA» INGINERI

«Savanții reproșează Agenției naționale pentru cercetarea spațiului cosmic și astronautică — scria recent în «L'Express» Gérard Bonnot — că nu se interesează decît de realizări pur tehnice». Se evocă în acest context o serie de demisii răsunătoare din ultimele luni: dr. Wilmot Hess, directorul științific al faimosului centru de la Houston, dr. Elbert King și dr. Persa Bell, directori în Laboratorul de recepție a mostrelor lunare, dr. Eugene Shoemaker, specialist de reputație mondială, și alții. «Ei s-au întors la catedrele lor universitare, convinși că-și pierdeau timpul la N.A.S.A.» — scrie revista franceză.

În fond, ce puteau ei și colegii lor reproșa acestei agenții care a jucat un rol atît de pozitiv în concentrarea și utilizarea eficientă a unui imens potențial științific și tehnic? Că grăbește ritmul aselenizărilor în mod nejustificat, astfel încît operațiunea următoare nu poate beneficia de prelucrarea imensului material furnizat de expediția precedentă. Că se ocupă mai mult de modalitățile de *transportare* a omului pe Lună și nu de *cercetarea* științifică, metodică, aprofundată a satelitului. De altfel, o serie de specialiști americani înclină spre trimiterea — cel puțin pentru moment — de roboți, de sonde și laboratoare automate care să facă aceeași treabă ca oamenii, dar infinit mai «ieftin».

Dilema pare a fi următoarea: o expediție lunară cu echipaj la bord este încă atît de riscantă și presupune o pregătire cosmonautică atît de temeinică și de prelungită, încît în prezent nici nu se conturează posibilitatea de a trimite la fața locului savanți selenologi, deci cosmonauți amatori. Și atunci — se întreabă cei dintîi — de ce să cheltuim atîtea miliarde pentru a permite alunizarea unor... figuranți? Firește, acestea sînt opinii extreme, dar rămîne un fapt că secția pentru studiul spațiului cosmic a Academiei naționale de științe a S.U.A. a cerut încetinirea ritmului de trimitere pe Lună a echipajelor «Apollo», din motivele mai sus-arătate.

Inginerii replică, prin unul dintre cei mai reprezentativi conducători ai N.A.S.A., dr. Rocco Petrone, noul director al programului «Apollo», că fără punerea la punct a suportului tehnic pentru viitoarele expediții lunare nu se va putea întreprinde nici în viitor o cercetare aprofundată a vecinului nostru cosmic. «De pildă, savanții ne imploră — declara recent dr. Petrone — să-i transportăm în fundul craterului Tycho. Așteaptă asta cu mai multă ardoare decît copiii darurile lui Moş Gerilă. Or, noi nici nu ştim dacă această debarcare este principial posibilă cu materialul de care dispunem».

Aşa că... disputa continuă. Se trag primele concluzii după «Apollo-12», scoţîndu-se în relief faptul că unul dintre principalele rezultate tehnice ale misiunii rezidă în aceea că a dat posibilitatea omului să constate că se poate simţi pe Lună la fel de bine ca şi pe Pămînt. Uşurinţa cu care astronauţii Charles Conrad şi Alan Bean au lucrat în cursul misiunii lor geologice de patru ori în Oceanul Furtunilor a lăsat parcă impresia că omul se găseşte în mediul său natural.

Pietonii lunari nr. 3 şi 4 n-au resimţit practic nici o oboseală, fapt care a permis să li se prelungească cu 30 de minute activitatea în exteriorul modulului. Un alt rezultat încurajator: reuşirea unei aselenizări «la punct fix».

PRIMUL AUTOMOBIL LUNAR

De pe acum atenţia se îndreaptă spre «Apollo-13», care conform programului stabilit iniţial va avea ca destinaţie craterul lunar Fra Mauro; spre «Apollo-14», care va aluniza într-o zonă mai accidentată (deşi situată între două regiuni cu denumiri poetice şi cu efect... sedativ: Marea Nectar şi Marea Liniştii!); spre «Apollo-15»... şi restul «familiei».

Reţine atenţia şi recenta declaraţie a dr. Rocco Petrone, confirmînd că echipajele «Apollo» 17 şi 18 vor dispune de un vehicul cu care se vor putea deplasa pînă la o distanţă de 6-7 km de LEM. «Automobilul» lunar cu patru roţi, fiecare acţionată în mod independent de un motor electric cu baterie, va atinge viteza de 15 km pe oră şi va putea ataca pante de 35°.

O altă noutate: specialiştii de la N.A.S.A. contemplă posibilitatea reutilizării modulului de comandă, evident după o revizie severă. Este oare şi acesta un răspuns la criticile adresate N.A.S.A., în sensul că operaţiunea «Om pe Lună» costă prea scump?

În orice caz, indiferent de cost, programul «Apollo» este în plină desfăşurare. Sîntem în preajma unor noi descoperiri, a unor noi surprize. Şi dacă peste scurtă vreme vor intra în funcţiune şi vehiculele lunare promise de N.A.S.A., să nu ne mirăm prea mult dacă vom asista şi la un eveniment însemnat cu litere roşii în analele transportului rutier: prima depăşire extrapămînteană a vitezei reglementare. Căci de ce am fi atît de optimişti să ne închipuim că omul va fi mai precaut pe Lună decît pe Pămînt?

L.N.

Iată ce a văzut din cabina sa singuraticul Gordon după încheierea cu succes a misiunii LEM-ului pe solul lunar: «Intrepid» îndreptîndu-se grăbit spre «Yankee Clipper» spre a efectua joncţiunea.

După prima demonstraţie de alpinism lunar din istoria ascensiunilor, cît de plăcute şi liniştitoare sînt apele albastre ale Pacificului...

*Determinaţi
ca mîna dumneavoastră
să fie centrul
admiraţiei tuturor*

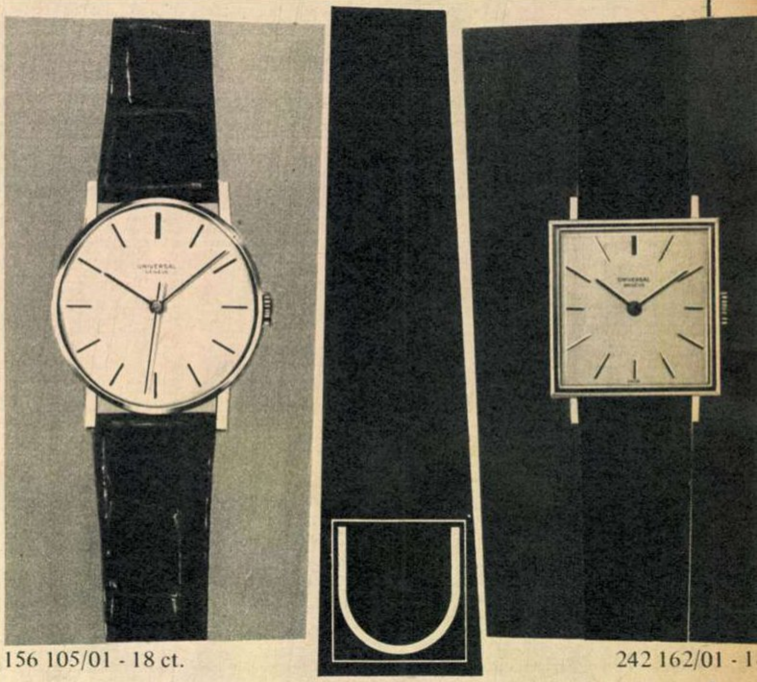
156 105/01 - 18 ct.
242 162/01 - 1

UNIVERSAL GENÈVE

CEASUL CARE LANSEAZĂ LINIA MODEI

de vînzare în magazinele de specialitate

**Firma exportatoare:
UHREN - VERKAUFSBÜRO
Seminarstrasse 28
8057 Zürich - Elveţia**

PUBLICOM

CINEMATOGRAFUL ESTE O ARTĂ PRIMITIVĂ SPUNE MIKLOS JANCSO

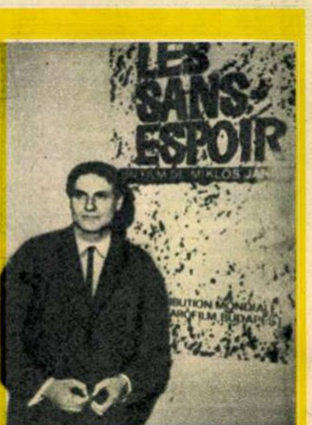

Cred că nu exagerez cu nimic dacă spun că de cînd am văzut *Flăcăi sărmani* **mintea mea nu a încetat să fabrice** *întrebări* **pentru Miklos Jancso. Curiozitate, egoism profesional, nesăbuință, nu știu ce să fie, pentru că unui cineast pentru care te-ai bătut cu pumnii în piept declarînd că filmele sale îți creează** *sentimentul catedralei*, **unui artist pentru care cinematograful pare a fi o problemă de viață și de moarte n-ar trebui să-i iei niciodată interviuri. Nu ne învățăm însă minte și, cu întrebările noastre aduse de-acasă sau cu altele iscate pe loc, sîntem gata să urmărim un om pînă la capătul lumii. După primele cuvinte adresate lui Miklos Jancso îmi venea să fug, ca o elevă lașă, înspăimîntată de marele examen. Am avut sentimentul că n-am început bine, că nu i-a plăcut întrebarea, din moment ce răspunsul nu avea gravitatea pe care o așteptam. Abia pe urmă aveam să-mi dau seama că fiecare cuvînt ce venea în atingere cu cinematograful era smuls cu chinuri, că pentru fiecare vorbă plătea un preț scump, că de aceea îi este imposibil să-și taie gîndurile în bucățele ordonate, așa cum se obișnuiește într-un interviu. O anumită întrebare îl poate lăsa indiferent, în aparență, pentru ca după o oră să se învîrtească numai în jurul ei...**

— Eu aș face filme mai vesele, dar nu mă pricep. De fapt, să vă spun sincer, nici nu știu de ce sînt regizor, m-am obișnuit probabil cu munca asta, deși am avut și alte meserii. Sau poate pentru ca se spune că e bine să faci filme. Așa zice un prieten de-al meu.

— *Orice fel de film, numai să fie?*

— Asta nu știu, prietenul meu știe *(n.n. — pe parcurs aveam să pricep șiretlicul cu «prietenul meu»)*. Mi-ar plăcea să fiu compozitor, bunăoară, este mai odihnitor, nu credeți? Dar din păcate nu am auz muzical. Oricum, mi-aș dori o profesiune în care să nu am atîtea prilejuri de enervare.

Mă prefac că iau «de bună» această introducere glumeață și mă prind în joc cu gîndul că doar-doar vom ajunge acolo unde vreau, acolo unde aș dori să-l întreb simplu de tot: «Ce înseamnă filmul, la urma urmei, pentru dv., Miklos Jancso?»

— *Și eu care credeam că vă socotiți printre acei cineaști care nu pot cunoaște lumea decît cu aparatul de filmat în minte, care-și fac o cărare prin haos cu camera de luat vederi.*

— Nu știu cum sînt alții. Mi se pare însă prea pretențios, prea filozofic să spun că prin filmele mele cunosc lumea, viața. Și apoi, cum să vă explic, filmele mele *sînt deja făcute* în momentul cînd mă apuc de lucru. Ce să mai cunosc prin ele? Așa cum arată, nu mai sînt decît un joc al gîndirii, al meu și al colaboratorului meu apropiat în scrierea scenariilor, Hernady. Gîndurile noastre pe marginea unor probleme...

— *Mai ales a istoriei (zic eu, dar Jancso nu aude sau se face că nu aude).*

— ...și apoi filmul este o artă destul de primitivă, nu-ți dă voie să spui totul așa cum ai vrea. Aproape că nici nu-mi place să-i spun artă.

— *Dar cum să-i spunem atunci?*

— Nu știu. Ceva care se exprimă prin imagini mișcătoare.

— *Și ce ar avea dreptul, după părerea dv., să se numească artă? Muzica, literatura, teatrul?*

— Poate și cinematograful dacă ar putea, dacă ar izbuti să facă să dispară bariera dintre spectator și ecran. Teatrul a atins cîteva momente de acestea, de pulverizare a pragului dintre scenă și omul din sală. Am văzut la New York un spectacol al maximei sincerități pe scenă și al maximei participări a publicului. Ca în Brecht, dar nu era o piesă de Brecht.

— *Totuși, filmul este film, are alte convenții...*

— Asta e. *Nu știu pînă cînd filmul va mai fi film.* O, dacă cinematograful ar putea să aibă aceeași soartă ca a literaturii sau a muzicii, să-ți poți cumpăra filmele, — dar să fie ieftine — să ți le poți duce acasă ca pe o carte sau o bandă de magnetofon. *Să dispară o dată această mistică a filmului.*

— *Tocmai dumneavoastră spuneți asta, care mi se pare că întrețineți această stare de mister în jurul filmului? Dar să trecem. Dacă îmi dați voie, am să vă spun următorul lucru: într-o cronică am îndrăznit să scriu despre dv. că sentimentul fundamental cu care plec din sală după ce v-am văzut filmele este că «vă doare Istoria», în sensul în care spunea Unamuno «mă doare Spania». Nu vă cer să-mi dați sau nu dreptate, totuși țin să vă întreb: ce înseamnă pentru dv. Istoria, pe imaginea căreia nu încetați să meditați, de ce i-ați închinat atîtea filme?*

— E greu să faci filme contemporane. Timpul, distanța, îți ascut luciditatea. Prin istorie ne strecurăm de fapt pentru a ajunge pe un tărîm unde putem fi siguri că oamenii s-au trezit, au înlăturat amănuntele cotidiene, s-au apropiat mai mult de esențe. Artisticește vorbind, ești ispitit să încerci și puterea abstracțiunilor cu care operează istoria. Și apoi, nu uitați că eu am fost documentarist; faptele, documentele capabile să spună ceva și peste ani, mă fascinează.

— *Ați putea numi un film contemporan care v-a lăsat cea mai puternică impresie în ultima vreme?*

— Da. Este o operă de debut a unui tînăr german, Fleschmann, *Scene de vînătoare*. Este o istorie sătească foarte cruntă, dezgolește totul fără a satiriza însă nimic.

— *Și Forman este crunt, ca să zicem așa. E drept că el satirizează, și încă din plin.*

— Nu. Forman glumește.

— *Ați spus cîndva că s-ar putea ca odată să vă apucați de un film de dragoste. Pur și simplu.*

— Am spus asta? A... da... Am trecut pe lîngă ceva asemănător acum trei ani; aveam o temă. Acum nu știu. Poate. O să mă mai gîndesc. Dar în nici un caz nu va fi filmul acela de acum trei ani.

— *Spuneți-mi, domnule Jancso, nu încercați nici o clipă de îndoială, de neliniște, cu privire la soarta filmului de astăzi? Nu toată lumea îi privește cu optimism viitorul.*

— Mai mult mă neliniștește soarta lumii. Atîta vreme cît ea însăși nu a găsit răspuns la unele întrebări, cum să-l afle filmul? Cu chestiunile *de formă* cinematografia se va descurca, filmul va deveni, în mod sigur, un alt *mod de a scrie*, în mîna celor mai mulți. În ceea ce privește conținutul — asta este o problemă a omenirii. Dar, în sfîrșit, vom vedea ce se va mai întîmpla. Poate din cauza ritmului prea rapid al contemporaneității unii mari cineaști dau impresia că au obosit. Să așteptăm selecția pe care o va face viitorul. Un prieten de-al meu a fost la un tîrg de cărți din Frankfurt...

— *Alt prieten?*

— Altul. Îmi spunea că astăzi ar fi imposibil să revizuiești literatura lumii.

— *A operat-o timpul...*

— Poate și întîmplarea...

— *Nu v-a supărat de loc faptul că la Cannes, în 1966, după ce Marele premiu l-a luat «Un bărbat și o femeie» al lui Lelouch, critica internațională v-a descoperit cu întîrziere, v-a considerat un mare nedreptățit și v-a copleșit cu toate elogiile posibile?*

— Dar cine v-a spus că eu sînt un romantic în ce privește festivalurile și critica? Festivalul nu reprezintă pentru mine un premiu, ci părerea unui public. Cît despre critică — o cunosc de-acum atît de bine, încît știu dinainte ce va spune cutare sau cutare cronicar. Le cunosc modul de gîndire. Și apoi, fiecare critic se exprimă pe el scriind despre noi.

— *Vreți să spuneți pe spinarea dv.*

— Nu credeți că am dreptate?

Interviu realizat de Magda MIHĂILESCU

Budapesta, noiembrie 1969

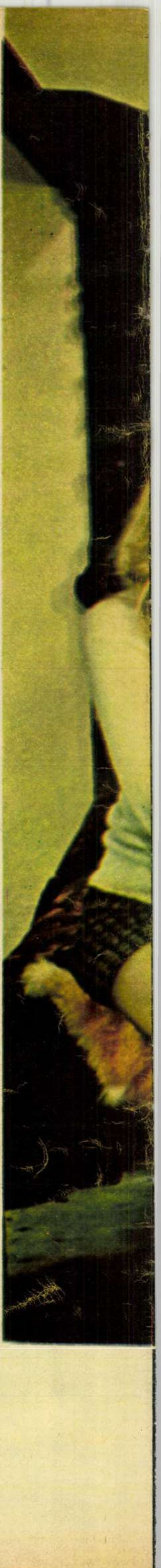

FILME DESPRE CARE SE VORBEȘTE

ÎNDUIOȘĂTOARELE

Fostul arhitect și fotograf Robert Freeman și-a ales pentru filmul său de debut o poveste pe care el o consideră de domeniul fantasticului: patru fete tinere, una mai frumoasă decît alta, răpesc un cîntăreț de muzică ușoară. Cu alte cuvinte, istoria s-ar putea rezuma și astfel: un lup mîncat de oi.

Fotografiile color, foto: 20-th CENTURY FOX

F varietăți

UMOR de peste hotare

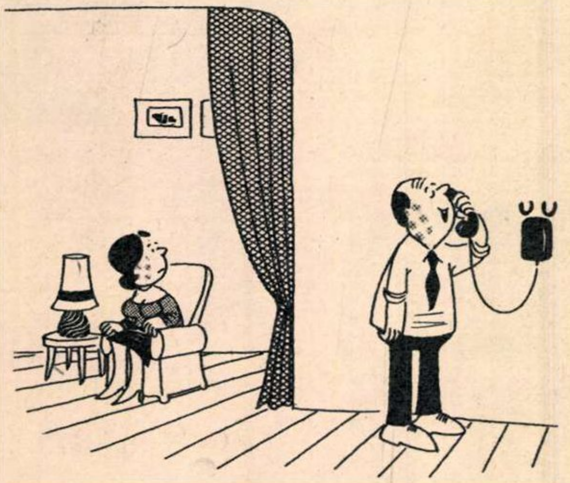

— Doctore, soția mea a avut un șoc și nu mai poate vorbi. Puteți s-o consultați... peste vreo 3—4 săptămîni?

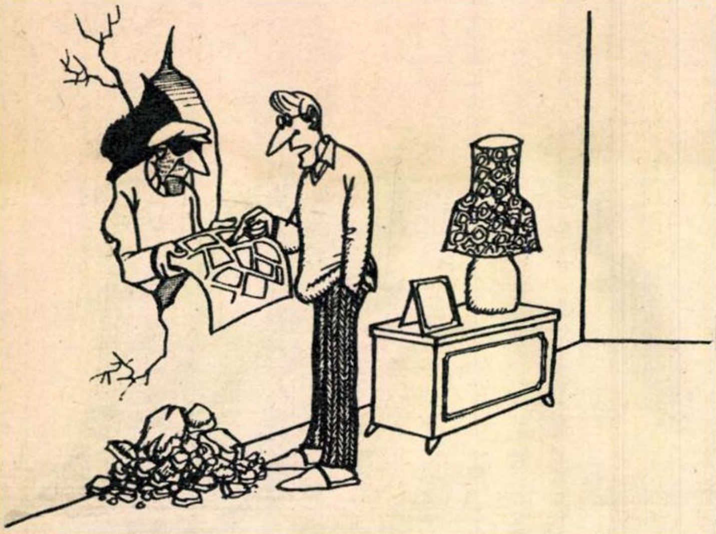

— Banca pe care o căutați e la prima intrare din stinga...

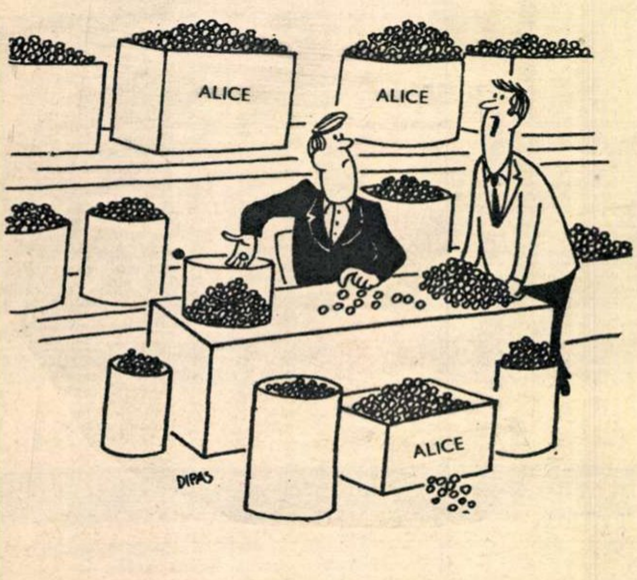

— Ei, cum merge inventarul?...

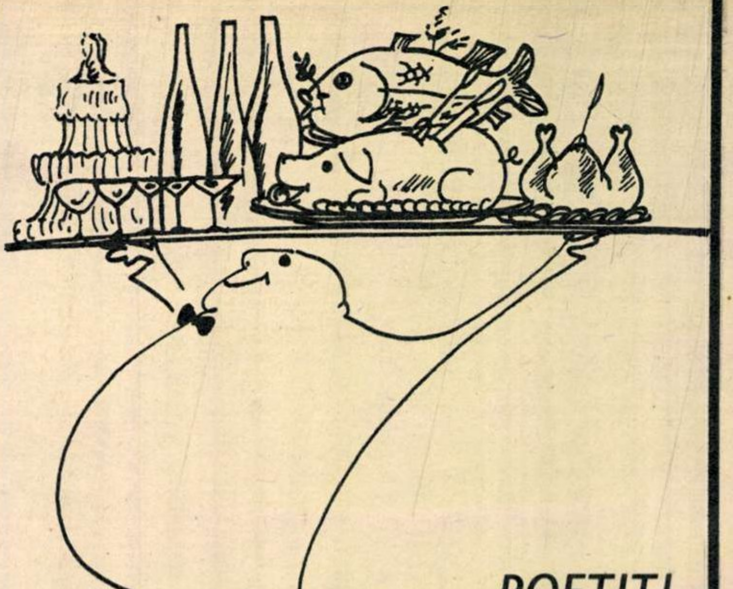

POFTIȚI LA MASĂ!

1 S	2 C	3 A	4 M	5 P	6	7	8 T	9	10 V	11	12
2 M	O	Z	A	R	T	■	O	S	P	A	T
3 I	C	■	C	I	O	R	B	A	■		
4 N	A	P	■	N	C	■	A	X	T	I	C
5 T	■	E		Z	A	T	■	E	I	■	
6 I	C	R	E	■	N	U	C	A	■	C	P
7 H	A	I	■	S	A	R	E	■	M	O	
8 Ă	R	S	I	C	■	C	A	S	A	T	A
9	H	O	R	O	C	■	I	T	■	I	■
10 M	E	A	■	AI	H	A	■	I	M	U	N
11 I	■	R	A	C	I	T	U	R	I	■	A
12 A	P	E	R	I	T	I	V	■	C	A	Ș

ORIZONTAL: 1) Îl mănînci... din ochi (fig.) — Materie primă pentru unele ciorbe. 2) A compus piesa muzicală «Tartina cu unt» — Petrecere cu masă mare. 3) Pană... dar nu de somn — Uverturi... tematice — Notă. 4) Plantă alimentară — Coji de nucă! — Din trecutul îndepărtat. 5) Surogat — Tei! 6) Servite ca aperitiv — Prezentă la sarailie — Cupe! 7) Baterie... dar de fluiere — Nelipsită din bucate — La cîrnați. 8) Os al genunchiului, la miei și capre — Ca desert, o înghețată. 9) Urarea care însoțește ciocnitul paharelor la masă — Unit! 10) Posesiv — Exclamație — Nu se poate îmbolnăvi. 11) Piftii. 12) Deschide pofta de mîncare — Produs alimentar preparat din lapte.

VERTICAL: 1) Produs din lapte — Ministerul... tematic (abr.). 2) Cozonac... în devenire — Baza temeliei care stă la fundamentul fripturii. 3) Folosință — Un fel de sarmale în ciorbă. 4) Presărat pe covrigi și cornuri — Una din șapte — Unguent — Măsură pe ogoare. 5) E timpul să luăm principala masă — Moluște comestibile. 6) O mîncare cu sos — Pasta... de la geam. 7) Din Turcia — În mijloc, la clătite! 8) Sortiment de mezeluri — Băutură, uneori... dansantă — La suveică! 9) Diluată, dă un produs alimentar — Bun la borș. 10) Victor Petrescu — Titan — Jumătatea mesei! — Fript la grătar. 11) Oraș în Moldova cu vestite podgorii — Îl preferați cu brînză sau cu carne? 12) O găsiți la sticlele înfundate — Simte primul... cînd se pregătește o masă bună.

Ion PASCAL

Dezlegarea jocului «ÎMBRĂCĂMINTE», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SUGAR — MINECA. 2) IMBRACAT — SAC. 3) CE — ASTRAHAN. 4) ROBA — ARAT — P. 5) CAVA — EMIL — SA. 6) UȘI — ATA — ATOL. 7) S — NUDA — STOFA. 8) ABA — ALSE — G — R. 9) TA — IMACULATI. 10) UZAT — IA — I — OE. 11) ROLAN — MINDIR. 12) ANA — ELEGANTI.

PENTRU O BUCĂȚICĂ DE PEȘTE...

Cum a putut fi determinat delfinul din fotografie să sară din apă pînă la o înălțime de peste 7 metri? Foarte simplu: prietenul și... antrenorul său îi oferă niște heringi, gustarea preferată a inteligentului cetaceu, la înălțimea de 7 metri. Deocamdată. Fiindcă antrenamentele continuă iar înălțimea crește treptat.

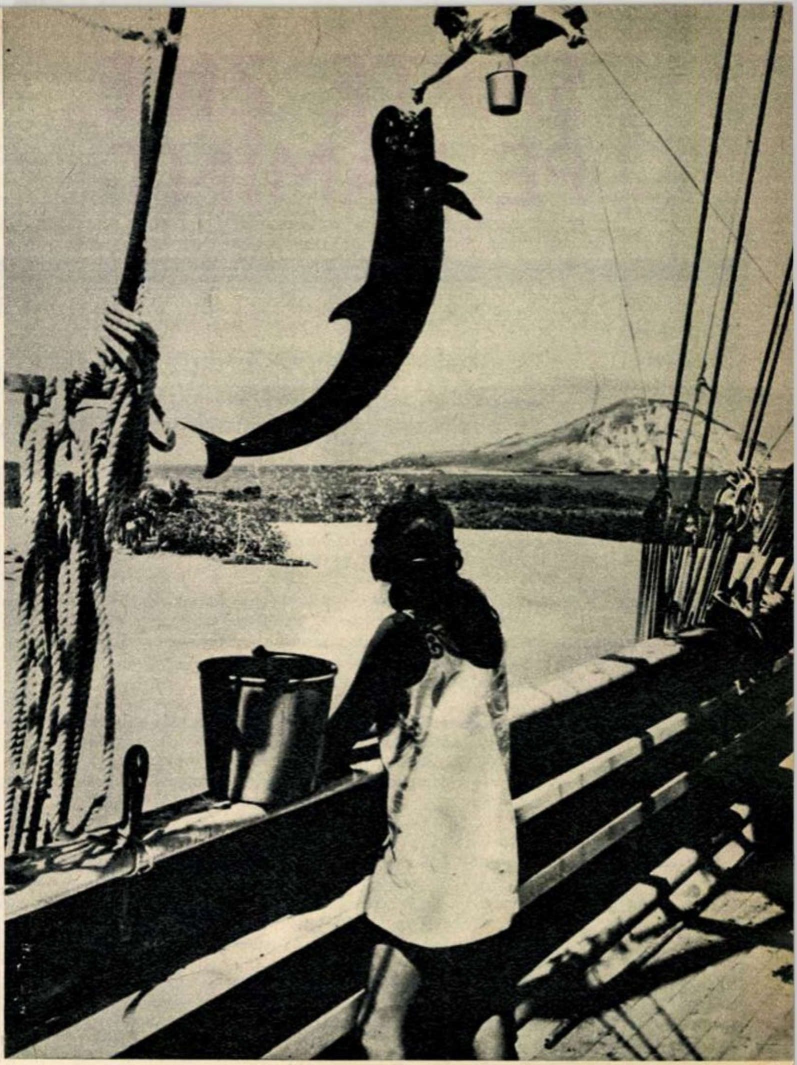

TELEBIBLIOTECĂ

Mare noutate mare pentru telespectatori: posibilitatea de a-și alege singuri, dintr-o telebibliotecă, programul dorit.

Așa cum punem la picup discul pe care-l vrem, așa vom introduce într-un dispozitiv al televizorului banda cu programul care ne place. Firma engleză RCA a și pus în circulație 30 de asemenea programe de cîte 30 de minute fiecare.

OCOLUL PĂMÎNTULUI ÎN... 720 DE ZILE !

Un autocamion «Britania» din anul 1926, acționat de forța aburilor, a fost revizuit cu scrupulozitate și pus în stare de funcționare de către proprietarul său, englezul Michael List Brain, care s-a așezat apoi la volanul arhaicului vehicul și a părăsit Londra, la 16 octombrie a.c., pentru un voiaj de 36 000 km în jurul lumii.

În timpul călătoriei el va trece prin 20 de țări, cu o viteză de 20 km/oră, și va consuma 65 tone de cărbuni și 500 000 litri de apă.

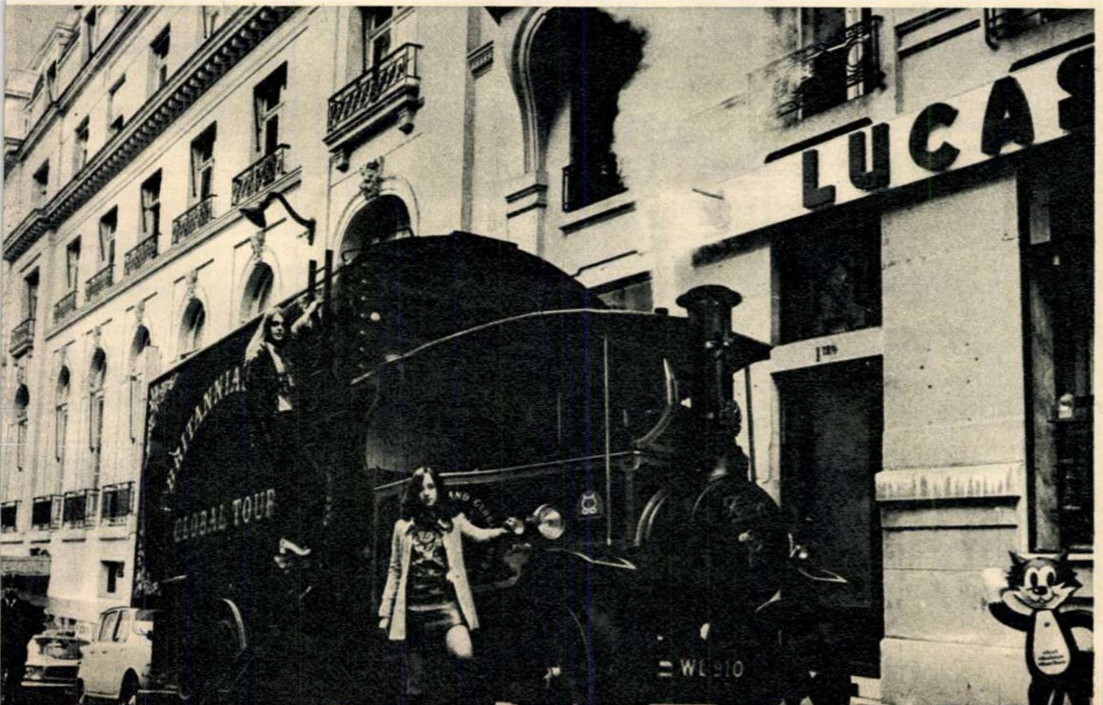

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- *John Frankenheimer s-a dovedit a fi un regizor inventiv. Avînd nevoie de 4 000 de figuranți pentru filmul «Cavalerii din Afganistan» și nedispunînd de suma considerabilă echivalentă plății lor, a anunțat că figuranții voluntari (și deci neplătiți) vor participa la o loterie la care se vor oferi ca premii o mașină și cîteva motociclete. Ideea pare să fi fost bună, căci numărul celor ce s-au prezentat a depășit prevederile...*
- *Serge Joly, funcționar din Paris, îndrăgostit de fiica unui industriaș, prevăzînd un refuz brutal atît din partea fetei cît și a tatălui ei, s-a răzbunat... cu tenacitate. Folosind peste 5 000 de apeluri telefonice, a comandat într-o zi, pe adresa industriașului, o sută de plăcinte, în altă zi i-a trimis mașinile salvării și pompierii, altă dată pe toți cei păgubiți de hoții de buzunare (adresele și numele le lua de la rubricile de știri ale ziarelor), făgăduindu-le că la adresa «socrului» vor găsi hoții etc., etc. Dragostea sa a fost răsplătită de un tribunal parizian cu 15 luni de închisoare.*

ASTA DA, PARURĂ !

Cea mai fantastică podoabă capilară (firește, artificială) a fost prezentată la «Gala coafurii» care a avut loc la Teatrul Champs Elysées din Paris.

Pentru confecționarea ei a fost nevoie de 5 kilometri de panglici, cu ajutorul cărora s-a reușit să se bată toate recordurile precedente în materie, înălțimea ei ajungînd la 15 metri! Să-ți vină amețeală, nu alta!

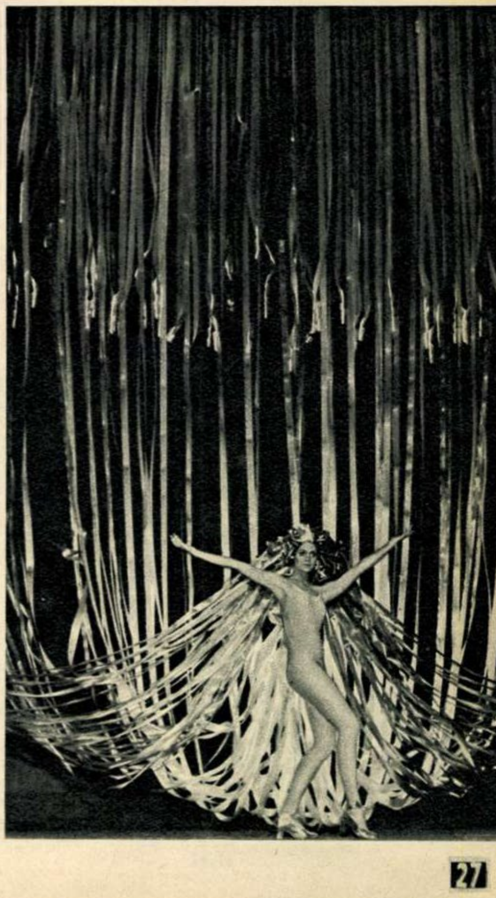

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ROMA **Planul indicativ mondial de dezvoltare agricolă, dezbătut în cadrul celei de-a 15-a sesiuni a F.A.O.,propune pentru următorii 15 ani o strategie a dezvoltării care ar putea permite să se facă față nevoilor expansiunii demografice din țările subdezvoltate.**

NAHA **Potrivit unei statistici întocmite de partidul de opoziție Komeito, pe teritoriul Okinawei sînt amplasate în prezent 148 baze militare, ocupînd o suprafață de 208,84 kilometri pătrați și deservite de un personal militar alcătuit din 53 000 americani și 34 000 japonezi.**

NEW ORLEANS **După realegerea sa — la începutul acestei luni — în funcția de procuror districtual, Jim Harrison și-a exprimat, în cadrul unui interviu televizat, intenția de a-l rechema în fața instanței de judecată pe businessmanul Clay Shaw, acuzîndu-l de mărturie mincinoasă.**

LONDRA **Se preconizează pentru viitorul apropiat fuzionarea companiilor aeronautice de stat «British Overseas Corporation» (BOAC) și «British European Airways» (BEA). Din această fuziune va rezulta cea mai mare companie aeronautică a Europei.**

HAGA **A luat naștere Ultra-Centrifuge-Nederland N.V. — societate anonimă, în care 50% din acțiuni sînt deținute de stat — pentru producerea uraniului îmbogățit prin ultracentrifugare. Uzina-pilot ce se construiește la Almelo, în apropierea frontierei olando-vest-germane, va produce în primii ani cîte 25 de tone uraniu îmbogățit.**

WASHINGTON **Creșterea productivității va fi practic nulă anul acesta în S.U.A. Informația este furnizată de Departamentul muncii. În primele două trimestre indicele de productivitate a fost atît de scăzut, încît creșterea de 0,2% înregistrată în trimestrul al treilea al anului rămîne ineficientă.**

SAIGON **În cadrul programului de austeritate adoptat de regimul Thieu, orezul, zahărul, laptele, benzina sînt considerate «obiecte de lux» și ca atare supuse unei scumpiri cu 100%.**

BUDAPESTA **Peste 11 milioane de forinți au fost alocați programului de dezvoltare a fabricării de autobuze, autocamioane și autobasculante «Ikarus», a căror producție va crește în următorii ani de la 2 000 la 7 000 unități anual. Produsele purtînd această marcă sînt exportate în 30 de țări.**

GENEVA

ÎNTÎLNIRE CU PAPILLON

În animația cotidiană a supermagazinului genevez «Grand Passage»,un punct atrage atenția prin afluența neobișnuită a publicului: la o masă, un om trecut de prima tinerețe, cu fața ciupită de vărsat, îmbrăcat cu un pulover alb, la modă, cu o pălărie mică în carouri, cu o țigară de foi subțire în colțul buzelor, întinde mecanic mîna, ia cîte un volum de la persoanele care îl asaltează și, după ce așterne o dedicație stereotipă, semnează. Îl am în față pe fostul ocnaș Henri Charrière, devenit brusc, după publicarea relatării calvarului său și a evadărilor senzaționale din cele mai teribile închisori, un personaj celebru.

Henri Charrière, mai cunoscut sub porecla de Papillon, este azi cetățean venezuelean. Dacă prima oară cînd a trecut prin Paris i s-a pus în vedere să nu rămînă mai mult de 24 de ore, azi, cu toate că în jurul lui se nasc încă aprige controverse, este invitat de onoare în multe orașe occidentale. În presa geneveză cartea lui a fost comentată de mulți cronicari cu căldură; alții l-au acuzat că ar fi «fabricat o realitate» de dragul îmbogățirii. Dar, fie că a fost lăudat, fie că a fost hulit, «fluturele» n-a trecut în nici un caz neobservat. Prezența lui pe malul Lémanului a fost indiscutabil un eveniment deosebit.

Romanul «Papillon» deține capul de afiș al vînzărilor în toate țările de limbă franceză, tratativele pentru ecranizarea acestuia se duc la mize de ordinul sutelor de mii de dolari. În 1970 Charrière va întreprinde un turneu de conferințe în 48 de orașe americane. Aici, la Geneva, a poposit după ce fusese invitat la Facultatea de drept din Paris, unde își spusese părerea despre perspectivele de readaptare ale foștilor deținuți, și după ce posturile de radio Luxembourg și Europe I îi solicitaseră interviuri care duraseră ore de-a rîndul. Chiar dacă «Papillon» nu poate fi dat exemplu de virtute, iar autenticitatea reconstituirii foarte detailate în roman a lumii claustrate a închisorilor după scurgerea atîtor ani a fost pusă sub semnul întrebării, voința lui neînfrîntă de a-și dobîndi cu orice mijloc libertatea este indiscutabilă. Analizînd succesul cărții sale și celebritatea cîștigată peste noapte, nu poate fi ignorată rețeaua specialiștilor în publicitate, care și-au adus fără îndoială o contribuție substanțială. Dar mai intervine și un alt element demn de luat în seamă: în valul contestatar care se manifestă din plin în lumea occidentală, Papillon apare ca un individ care a sfidat ordinea constituită și, în micul lui univers, a biruit. De aceea, o bună parte a publicului este alături de el și admiratorii se înghesuie aici, la «Grand Passage», să obțină autografe.

Z. FLOREA

Henri Charrière, autorul best-seller-ului «Papillon». El a fost condamnat în 1931 la muncă silnică pe viață.

CEE: SCADENȚE ȘI ÎNTREBĂRI

Hărțuită și nedecisă, după ce a bătut pasul pe loc în tot cursul anului 1969, Comunitatea Economică Europeană încearcă acum să abordeze anul 1970 — anul trecerii la «faza definitivă» a integrării vest-europene — într-un climat de încordare.

Scadențele, amînate de 12 ani, apasă acum pe umerii participanților la reuniunea la nivel înalt a «celor șase», programată pentru 1 și 2 decembrie la Haga. Se pare că șefii statelor respective vor reține doar aspectele considerate de ei drept fundamentale: definitivarea «Europei verzi» și lărgirea comunității, acestea constituind nodul gordian al CEE.

Pozițiile sînt bine precizate: guvernul francez cere ca înainte de abordarea problemei primirii de noi membri în clubul comunitar fondatorii să-și pună la punct, definitiv, problemele proprii, în special cele agricole. Poziția sa e determinată de faptul că Franța este principalul producător agricol al CEE și că definitivarea politicii agrare i-ar furniza o compensație pentru dezavantajele ce i le-a adus Piața comună industrială. Partenerii săi însă, îndeosebi Italia și Olanda, susțin, dimpotrivă, că n-ar avea nici un rost să se stabilească niște norme definitive înaintea primirii noilor candidați. Se are în vedere, desigur, că, după eventuala primire a acestora, discuțiile, oricum, ar reîncepe. Parisul, care se vrea pus la adăpost, obiectează: dacă șase nu se pot înțelege, cum o vor putea face nouă sau zece eventuali membri ai CEE?

De cealaltă parte a Canalului Mînecii, insistențele pentru primirea în Piața comună au căpătat, între timp, forme noi. Britanicii caută acum, după ce au reușit o oarecare redresare a balanței lor comerciale, să convingă statele comunitare că ele însele au nevoie mai mare de Marea Britanie decît aceasta de CEE. Londra încearcă să determine pe «cei șase» ca, la Haga, să stabilească cel puțin perioada în care s-ar putea deschide negocierile privind aderarea la CEE. În ce măsură această tactică va reuși, se va vedea după două săptămîni. Pînă atunci, incertitudinea asupra perspectivelor «integrării vest-europene» conservă toată acuitatea în capitalele comunitare. Ea a fost exprimată, de altfel, deschis de miniștrii de externe ai Olandei și R.F. a Germaniei, care au profețit că dacă la Haga nu se va realiza un acord, va urma o perioadă de acute dificultăți.

Experților comunitari le place să afirme că «cei șase» se găsesc azi la granița ireversibilului. Orice nou pas pe calea armonizărilor — spun ei — îi antrenează spre uniunea economică, care ar însemna deja o integrare politică. Dar tocmai aceasta explică, poate, ezitarea lor și amînarea de fiecare dată a pașilor spre armonizare.

Ion BADEA

ROMA

IMPLICAȚIILE CAZULUI MINICHIELLO

Corespondență specială de la Giorgio CASTELFRANCO

Cazul a stîrnit vîlvă. Ținîndu-i sub amenințarea armei, tînărul Raffaele Minichiello obligă piloții unui Boeing-707 să «prelungească» cursa New York-Los Angeles dincolo de Atlantic și să aterizeze la Roma, după ce parcurseseră o distanță de 11 000 kilometri. Odiseea nu se termină însă după orele dramatice ale zborului peste Ocean, luînd după arestarea autorului nebuneștii acțiuni de piraterie aeriană întorsături neașteptate.

«Cazul Minichiello» situează într-un încurcat conflict de competențe penale și teritoriale, judecători, diplomați, psihiatri și chiar... organisme ale NATO. Pentru a fi obiectivi, trebuie să spunem că cel dintîi care a cerut autorităților italiene extrădarea lui Minichiello a fost chiar comandamentul NATO. Autoritățile NATO și-au motivat cererea susținînd că Minichiello nu este decît un dezertor, un caporal care a luptat 13 luni în Vietnam. Știrea îi zguduie pe părinții tînărului, determinîndu-i să intervină. «Un copilandru de 18 ani, aruncat în infernul acela!» — spune cu groază mama, abia sosită de la Seattle. Bătrînul tată afirmă: «Fiul meu a știut că eram bolnav și a vrut să vină la Melito Irpino să mă vadă. În Vietnam a înțeles ce înseamnă moartea...»

În ciuda faptului că a trăit în Statele Unite și a luptat în Vietnam în rîndurile pușcașilor marini americani , Raffaele Minichiello este cetățean italian. Cu toate acestea, un juriu federal din Brooklyn l-a chemat în fața justiției sub acuzația de piraterie aeriană, răpire și agresiune înarmată, primul delict fiind pasibil de pedeapsa cu moartea pe scaunul electric, iar celelalte două de temniță grea. Mandatul de arestare a fost înaintat Departamentului justiției din Washington, care, pentru a obține extrădarea, l-a transferat Departamentului de Stat, iar acesta l-a trimis ambasadei S.U.A. de la Roma. Ambasada l-a prezentat, la rîndul său, Ministerului italian al Afacerilor Externe, ca să-l înainteze Ministerului de Justiție, iar acesta, în sfîrșit, Curții de Apel. În cazul că magistratura ar fi acceptat cererea de extrădare, Ministerul de Justiție italian ar fi putut să o aprobe sau să o respingă. În prima ipoteză dosarul ar fi urmat să facă drumul invers, pînă la Brooklyn. Dar legile statului California nu prevăd delictul de piraterie aeriană, care de altfel nu este menționat nici în acordul cu privire la extrădare dintre Italia și Statele Unite. O declarație a ministrului italian al justiției a precizat însă că Raffaele Minichiello nu va fi extrădat, nu atît pentru că este cetățean italian, ci deoarece acțiunile comise de Minichiello pot fi, în Statele Unite, pasibile de pedeapsa cu moartea, pedeapsă care în Italia a fost abolită.

În cazul că Minichiello va fi în cele din urmă judecat în Italia, el va trebui să răspundă pentru 8 incriminări, ale căror pedepse ar putea însuma 30 de ani de închisoare.

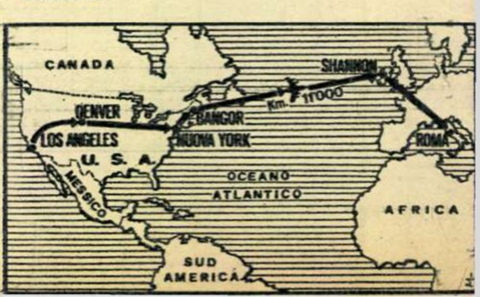

COMENTARIU

Negocierile de la Helsinki

de Silviu **BRUCAN**

Începerea, în capitala Finlandei, a negocierilor sovieto-americane în problema limitării armelor nucleare strategice a fost apreciată ca un fapt pozitiv de opinia publică internațională. Într-adevăr, însuși istoricul de peste doi ani și jumătate al angajării acestor negocieri vorbește despre caracterul spinos și extrem de complex al obiectului negocierilor — armele nucleare strategice. Doar este vorba de o categorie de arme care, atît prin ponderea lor în politica și strategia mondială, cît și prin enorma lor capacitate de distrugere, prezintă o importanță vitală pentru omenire.

Peste tot, observatorii avertizați pun în gardă împotriva unui optimism facil, de genul celui care confundă acceptarea negocierilor cu rezolvarea problemei chiar și atunci cînd este vorba de o problemă ca dezarmarea — privită după atîția ani de negocieri infructuoase cu un scepticism destul de larg răspîndit. De altfel, și cele două mari puteri nucleare, care cunosc mai bine ca oricine implicațiile armamentului strategic, s-au apropiat de aceste negocieri cu deosebită precauție și atenție, calificîndu-le drept preliminare *și precizînd că este vorba doar de o frînare a cursei înarmărilor strategice, de o limitare a lor, și numai după aceea de reducerea lor. În faza preliminară, cele două delegații au drept scop să definească principiile și obiectul propriu-zis al negocierilor care urmează să aibă loc ulterior.*

În același timp, comentatorii internaționali subliniază elementele care motivează inițierea acestor negocieri și care presează pentru ducerea lor la bun sfîrșit. După cum este știut, cursa înarmării nucleare s-a desfășurat în mai multe etape, inaugurată fiecare cu descoperirea și perfecționarea unei noi arme, mai distrugătoare și încheiată de regulă cu posedarea ei de către ambele superputeri nucleare. Cursa a căpătat un caracter absurd în momentul în care ambele au dobîndit capacitatea de a se anihila reciproc, indiferent de cea care aplică «prima lovitură». Absurditatea producerii și acumulării de noi arme nucleare peste acest nivel și-a găsit expresia în noțiunea «overkill» (supraucidere sau ucidere de mai multe ori). Și cum armele moderne costă din ce în ce mai scump, între 1962 și 1967 s-au cheltuit peste 700 miliarde de dolari pentru înarmări, într-o lume care suferă încă de foamete și mizerie, de lipsă de școli, spitale și locuințe. Apogeul paradoxului nu se află în teatru, ci în politică!

In prezent se conturează o nouă fază a cursei nucleare. Elementele ei sînt: construirea unui sistem de rachetă-antirachetă (ABM), perfecționarea unor noi «generații» de rachete — unele cu mai multe focoase nucleare, care pot fi dirijate spre același obiectiv (MRV), și altele cu mai multe focoase, care pot fi dirijate spre obiective diferite (MIRV). Sumele angajate în această direcție depășesc toate recordurile, fiind de ordinul zecilor de miliarde de dolari; consecințele politice vor fi dăunătoare, deoarece cheltuirea acestor sume astronomice cere în mod necesar încordare internațională și, la rîndul ei, generează tensiuni și conflicte primejdioase pentru pacea și securitatea internațională.

Tocmai pentru a evita escaladarea într-o nouă fază a cursei nucleare, cu toate consecințele ei nocive pentru omenire, s-au angajat negocierile sovieto-americane de la Helsinki.

Desigur, evoluția pozitivă a acestor negocieri ar putea duce spre ceea ce rămîne obiectivul major al omenirii — interzicerea și distrugerea armamentului nuclear, singura garanție efectivă împotriva unui război nuclear. Guvernul sovietic a reafirmat și cu această ocazie necesitatea întreprinderii unor măsuri care să ducă spre dezarmarea nucleară. Și secretarul Departamentului de Stat, Rogers, declara deunăzi că «Acumularea cantitativă de arme din ce în ce mai complicate nu contribuie la întărirea securității fundamentale a vreuneia din părți».

«Echilibrul teroarei» — teoria menită a justifica înarmările — nu prezintă nici o garanție pentru pace, deoarece atîta timp cît există arme nucleare există și primejdia să se recurgă la aceste arme.

Dar pînă la dezarmarea nucleară este cale lungă și fiecare pas spre acest țel scump al omenirii merită să fie salutat și sprijinit.

LONDRA

ANGLIA ȘI SECURITATEA EUROPEANĂ

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

Înainte de a deveni prim-ministru, Harold Wilson dădea asigurări că, în cazul instalării sale în fruntea guvernului britanic, va depune eforturi pentru lichidarea încordării în Europa și promitea o formă de recunoaștere a R.D. Germane. Apoi, cu prilejul vizitei primului ministru sovietic în Anglia, convorbirile dintre cei doi premieri s-au axat asupra eforturilor comune în vederea asigurării securității europene, avîndu-se în vedere participarea la eventualele tratative pe această temă a tuturor statelor, ceea ce însemna, implicit, acceptarea celor două Germanii. Pînă-n prezent guvernul englez n-a arătat în ce măsură susține concret propunerea țărilor membre ale Tratatului de Varșovia de a se organiza o conferință general europeană — pe care guvernul de la Helsinki s-a oferit s-o găzduiască. Un fapt pozitiv îl constituie o declarație făcută în sensul că Anglia e gata să sprijine o asemenea reuniune «dacă va fi pregătită cum se cuvine». Ceea ce constituie un element negativ în atitudinea anumitor cercuri britanice față de această problemă este faptul că ele își concentrează atenția tot mai mult asupra întăririi NATO, în loc să insiste în căutarea unor căi care să ducă la destindere și la dispariția blocurilor militare. Se vorbește, de pildă, cu seninătate despre condițiile în care NATO ar putea folosi, încă de la începutul unui eventual conflict, armele nucleare și despre cantitatea acestora... Dar, în pofida unor astfel de manifestări anacronice, tot mai mulți oameni din Anglia — și sînt convins că și din alte țări vest-europene, inclusiv R.F. a Germaniei — încep să-și dea seama că așa-numita balanță a teroarei nucleare nu este cea care ar putea împiedica distrugerea omenirii, ci dimpotrivă. Iată de ce crește și în Anglia presiunea în favoarea unei conferințe pentru securitate și colaborare în Europa. Acest curent de opinie se manifestă chiar în interiorul partidului laburist și se poate prevedea că va lua aceleași proporții ca și protestul în legătură cu războiul din Vietnam. În rezoluțiile adoptate de multe sindicate se cere să se întreprindă eforturi în vederea asigurării destinderii în Europa, dezarmării și realizării practice a coexistenței pașnice. Aceasta e bătălia care se duce în prezent în Anglia și ea va căpăta intensitate mai mare aici, mai ales datorită faptului că se apropie alegerile, iar politicienii știu că dorința cea mai mare a oamenilor de pretutindeni este pacea.

RAPORTUL ROCKEFELLER

Alegerea momentului publicării raportului guvernatorului Nelson Rockefeller, la mai puțin de două săptămîni după discursul rostit de președintele Nixon, nu este întîmplătoare. Casa Albă a apreciat că a sosit timpul să se răspundă criticilor la adresa noului concept al politicii interamericane expus de Nixon, prin argumentele cuprinse în raportul Rockefeller.

Pentru cercurile politice americane, care consideră că noul concept de asociere reduce la minimum rolul de conducere al S.U.A. în America Latină, iar formula «Trade, not aid» (comerț, nu ajutor) ar implica o serie de concesii economice greu accesibile unui congres înclinat spre o politică comercială protecționistă, raportul înfățișează o perspectivă îngrijorătoare în ceea ce privește relațiile S.U.A. cu vecinii de la sud de Rio Grande. Rockefeller este de părere că America Latină se află la o răscruce de drumuri, subliniind faptul că, dacă S.U.A. nu acționează de urgență, pericolul unor revoluții sociale este iminent. Pentru prevenirea și reprimarea unor astfel de răsturnări, el propune crearea unui Consiliu de securitate al emisferei, însărcinat cu «menținerea ordinii». Recunoscînd eșecul politicii «paternaliste» a S.U.A. și cel al programului «Alianța pentru progres», raportul consideră că recomandările pri-

(Continuare în pag. 30)

Oameni aparținînd celor mai diferite pături își manifestă în număr din ce în ce mai mare protestul împotriva continuării războiului dus de S.U.A. în Vietnam. Fotografia noastră vi-l prezintă, participînd la o demonstrație pentru retragerea trupelor americane din Vietnam, pe J. Paul Getty-jr., fiul marelui magnat al petrolului american Paul Getty, considerat cel mai bogat om din lume.

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ-FOTO

U.N.E.S.C.O.

Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură — U.N.E.S.C.O. — a fost constituită în ziua de 16 noiembrie 1945, la Londra, de către reprezentanţii a 44 de naţiuni. Un an mai tîrziu — în noiembrie 1946 — principiile fundamentale din acest act fiind recunoscute de parlamentele ţărilor fondatoare, U.N.E.S.C.O. îşi începe activitatea ca instituţie specializată a O.N.U., călăuzindu-se în toate acţiunile sale de ideea *«de a contribui la menţinerea păcii şi a securităţii, unind, prin educaţie, ştiinţă şi cultură, colaborarea între naţiuni, spre a asigura respectul universal al dreptăţii, legii drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie»*. În noiembrie 1958 U.N.E.S.C.O. şi-a stabilit reşedinţa în noul său palat (în fotografie), construit la Paris prin contribuţia statelor membre (care au ajuns astăzi la un număr de 122 — între ele şi România).

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 29)

vind concesiile economice pe care S.U.A. ar trebui să le facă ţărilor latino-americane ar constitui una dintre modalităţile de contracarare a unei evoluţii nefavorabile Statelor Unite.

Dacă cercurile politice din S.U.A. nu şi-au precizat pînă în prezent poziţia faţă de raport, majoritatea guvernelor latino-americane au şi reacţionat, aducînd în general aceleaşi obiecţii ca şi cele formulate la adresa discursului preşedintelui. Recomandarea referitoare la crearea Consiliului de securitate este apreciată, de pildă, ca o încercare de reactualizare a proiectului de constituire a forţelor interamericane, respins de latino-americani, care se tem că în felul acesta S.U.A. şi-ar asigura o bază legală pentru a interveni în treburile lor interne. Investiţiile particulare nord-americane, condiţionate de acceptarea «securităţii» oferite de S.U.A., sînt considerate drept un mijloc de descurajare a acţiunilor de naţionalizare a companiilor americane, ca acelea din Peru şi Bolivia. Se apreciază că o astfel de orientare nu ţine seama de necesităţile reale, de modificarea structurilor economice în sensul dezvoltării capacităţilor şi resurselor acestor ţări.

Paul DIACONU

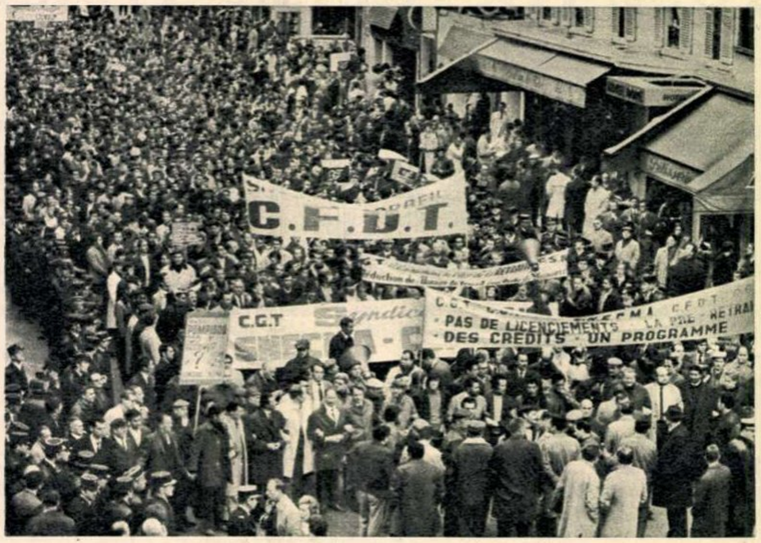

În Franţa, mişcările greviste şi acţiunile revendicative continuă. Printre cei ce s-au alăturat acestor acţiuni se numără şi muncitorii uzinelor pentru motoare de avioane SNECMA.

BLOCURI SUD-ASIATICE ÎN PROCES DE COROZIUNE

Pe măsură ce se dezvăluie dimensiunile reale ale procesului de coroziune a blocurilor militare din sud-estul Asiei, promotorii acestora par să fi intrat într-o adevărată alertă. La originea proceselor de deteriorare în care sînt antrenate ANZUS (Tratatul tripartit de securitate între S.U.A. Australia şi Noua Zeelandă), S.E.A.T.O. (Organizaţia Tratatului Asiei de sud-est) şi ASPAC (Consiliul Asiei şi Pacificului) se află factori multipli. În mod cert însă un adevărat catalizator al proceselor centrifuge ce se manifestă în cadrul acestor blocuri militare înjghebate de diplomaţia americană după cel de-al doilea război mondial este războiul din Vietnam. Australia, Filipine, Noua Zeelandă, Thailanda, ţări care au dat curs presiunilor americane, trimiţînd trupe la sud de paralela 17, resimt din plin vicisitudinea unui angajament militar ce le-a împovărat considerabil bugetul şi a provocat un val de proteste, imposibil de stăvilit, în rîndurile populaţiei. Un alt ferment al reevaluărilor politice în Asia de sud-est l-a constituit hotărîrea Angliei de a-şi retrage pînă în 1971 trupele de la est de Suez. Spulberarea definitivă a iluziilor Marii Britanii de a-şi menţine strategia în această zonă a lumii constituie neîndoielnic pentru ţările din sud-estul Asiei un prilej de profundă meditaţie asupra orientării lor.

În această conjunctură, divergenţele din sînul blocurilor militare se agravează vertiginos. Cazul ANZUS-ului, care a devenit un pact epavă, este mai puţin discutat de strategii de la Washington, Canberra şi Wellington. Paralizia sa este oarecum estompată de criza S.E.A.T.O., iar participarea Franţei la S.E.A.T.O. este pur şi simplu formală. Pakistanul, una dintre cele trei ţări asiatice membre ale acestui bloc, s-a distanţat, de asemenea, în mod vizibil de S.E.A.T.O., nefiind reprezentat decît de un observator la reuniunile organizaţiei. Australia, Noua Zeelandă, Filipinele şi chiar Thailanda, membre a căror fidelitate faţă de S.E.A.T.O. era pînă acum sigură, au început să-şi pună cu acuitate întrebarea dacă alianţa declarată cu S.U.A. este rezonabilă şi dacă interesele naţionale nu le-ar cere să adopte o politică internaţională mai independentă.

Încercînd să atenueze «criza de armonie» în care se zbat blocurile militare din sud-estul Asiei, criză la originea căreia se află discrepanţa dintre obiectivele acestora şi realităţile epocii noastre, susţinătorii pactelor respective vorbesc despre eventualitatea unei aşa-zise revizuiri a lor. «Reformatorii» sînt însă nevoiţi să acţioneze cu cea mai mare prudenţă, conştienţi fiind că orice «exces» ar putea provoca noi şi grave divergenţe.

S. BONDOC

KENYA — AVANPREMIERĂ ELECTORALĂ

La 6 decembrie în Kenya urmează să aibă loc alegeri generale şi evenimentul domină viaţa politică a ţării, fiind vorba de primul scrutin organizat din 1963, anul proclamării independenţei.

Pînă nu demult, Kenya putea fi socotită drept una dintre cele mai echilibrate ţări africane din lumea în prefacere a continentului negru, dar asasinarea, în vara acestui an, a lui Tom M'Boya, ministru al planificării şi secretar general al partidului de guvernămînt Uniunea Naţională Africană (KANU), a răscolit şi reaprins o serie de vechi conflicte politico-tribale, a căror răbufnire afectează încercările de a se restabili calmul anterior.

Tom M'Boya era un reprezentant de vază al tribului luo, ce numără aproximativ 1 200 000 de membri, opuşi deseori grupării etnice majoritare, kikuyu (peste două milioane), căreia îi aparţine Jomo Kenyatta, preşedintele ţării, şi alţi demnitari. Promovînd o politică de depăşire a vechilor conflicte tribale, pentru contopirea comunităţilor etnice ale ţării în vederea constituirii unei naţiuni kenyote unice şi omogene, Tom M'Boya s-a plasat, practic, în afara oricărui trib; moartea sa a dinamitat însă, cel puţin pentru moment, toată această politică, redeşteptînd vechea inamiciţie a tribului luo faţă de cel majoritar. Se reproşează îndeosebi reprezentanţilor kikuyu din guvern că, în cei şase ani care au trecut de la proclamarea independenţei ţării, au îndepărtat sistematic personalităţile luo din posturile înalte; de asemenea, faptul că pămînturile cele mai roditoare, confiscate de la coloni, au fost împărţite la 35 000 familii, în majoritate kikuyu, în vreme ce alte cîteva milioane de ţărani au rămas în aceeaşi stare de sărăcie ca şi înainte de independenţă.

Situaţia s-a complicat prin faptul că partidul de opoziţie, Uniunea Poporului din Kenya, s-a folosit de sentimentele populaţiei luo în propriile sale scopuri politice. Liderul acestuia, Oginga Odinga, este şi el un luo, dar adeptul unei politici fundamental deosebite de cea a ministrului asasinat; cu toate acestea, ca mai pretutindeni în Africa, unde partidele politice se creează pe baza unor nuclee etnice, el a reuşit să-şi alăture o parte însemnată a membrilor comunităţii sale, care îl urmează în virtutea unui soi de fidelitate tribală redeşteptată de asasinarea lui M'Boya.

Evenimentele s-au precipitat în urma unor incidente serioase declanşate la Kitsumu de partidul opoziţionist, ceea ce a determinat, în ultimă instanţă, interzicerea sa.

Acum, în pragul confruntării electorale, Nairobi continuă să-şi învăluie, ca de obicei, vizitatorii în beţia sa de culori şi miresme, încercînd parcă să-şi disimuleze agitaţia şi tensiunea interioară. Este îndoielnic totuşi că apropiatul scrutin va pune capăt frămîntărilor politice.

Venera ANGHEL

CRONICA DE TREI SECUNDE

RÎSUL...

Veşti bune, domnilor, veşti bune: cîte un om, doi, dacă nu chiar trei se mai pot salva prin rîs. Hohotul de rîs mai e o forţă. Ne mai putem apăra rîzînd. Partida nu e definitiv pierdută. Un tip vine — de pildă — la ghişeul unei bănci din Lubbock (Texas) şi întinde casieriţei un bilet: «Dă-mi 10 000 dolari sau arunc totul în aer». D-ra Franks ar fi fost gata să se execute, cînd constată — într-o fracţiune de secundă — că mustaţa gangsterului se desprinde de sub nas şi alunecă spre bărbie, creînd astfel una din acele imagini pe care esteticienii, filozofii şi criticii dramatico-cinematografici o numesc comică. Un hohot nebun de rîs o zgîlţîie instantaneu, hoţul se sperie ca de diavol şi din două salturi e în maşină, dispărînd. La Montréal, într-un meci de box, canadianul Ratte îl înfruntă pe americanul Herrick. Ultimul nu are nici o şansă, aşa că, de la primul schimb de pumni, omul începe să rîdă sănătos, chiar pe ring. Ratte dă tare, Herrick ride. Ratte loveşte mai cu sete — Herrick se apără şi în dosul «gărzii» se strîmbă de rîs. Din cînd în cînd mai face şi bancuri la adresa arbitrului. Omul se îndoaie de rîs patru reprize, rămînînd în picioare, derutîndu-şi adversarul, care nu mai ştie cum şi pe unde să dea într-un adversar cocoşat nu din lovitură ci din rîs. Pînă cînd arbitrul opreşte meciul, dictînd k.o. tehnic. Herrick a scăpat cu bine şi întreg.

Cum vă spun, cît timp rîsul ne mai poate salva de explozii, k.o.-uri şi atîtea altele — că multe mai sînt pendinte de rîs — pînă atunci se mai poate mînca o pîine pe lumea asta şi n-avem de ce să dăm în primire.

...ŞI PLÎNSUL

Se zice că invenţia doctorului Hunnam-Rosen, la Long Island, e o revoluţie în tehnica lentilelor de contact. Cei care poartă în locul ochelarilor o asemenea tehnică înaintată, nu vor mai avea iritaţii ale ochilor. Lentilele puse direct pe ochi vor fi din plastic. Şi foarte suple. Apoi — fiecare lentilă va avea un recipient minuscul în care se vor putea aduna lacrimile. Lacrimile nu vor mai jena ochiul şi nici lentilele. Lacrimile nu vor mai curge pe obraz, aşa cum se întîmplă chiar şi celor cu ochelari. Din cînd în cînd, vei lua lentilele de pe ochi şi le vei scutura de lacrimi. Frumos. Igienic. Simplu. Discret. De ce n-ar fi şi o revoluţie tehnică? Ura!

Radu COSAŞU

P(lîn)S: O voce din ochi — cum ar zice Nichita Stănescu — îmi şopteşte tainic că în problema lacrimilor curse pe obraz nu e nevoie de nici o revoluţie.

MEMENTO

Prezentat de:
Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUȘATESCU** (disc)
E. **DASCĂLU** (muzică și televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

carte

● O binevenită inițiativă a Editurii Meridiane: publicarea unei selecții din cronicile și articolele despre teatru ale lui Mihail Sebastian. **Intîlniri cu teatrul,** carte recent apărută, ne prilejuiește o reîntîlnire cu subtilitatea unei gîndiri deopotrivă nuanțate și precise a autorului «Accidentului». Studiu introductiv și antologie de Cornelia Ștefănescu.

● La Editura militară, colecția Columna, a apărut cartea de versuri cu tematică patriotică și cetățenească: **Iarba de aur,** de Eugen Frunză. În lirica lui Eugen Frunză, compartimentul poeziei patriotice deține o continuă și organică prezență, multe dintre piesele constitutive fiind rodul nu unor date conjuncturale, ci al unor predispoziții și înclinații firești. Obiectivitatea ne cere să evidențiem realele calități ale cărții recent apărute, survenite la capătul unui îndelungat exercițiu liric circumscris în perimetrul respectiv. Aflăm aceste calități în exprimarea concentrată a unui patetism reținut, în imaginea și metafora revelatoare, în melodicul atîtor versuri ce le face ușor de reținut.

● În cartea **Cercetări literare,** George Munteanu se impune ca un critic ce urmărește strict obiectul, neispitit de divagații oricît ar fi ele de spectaculoase. Nealergînd deci după interpretări cu orice preț insolite, dar sunînd a gol, criticul nostru emite însă, negălăgios, o cantitate de loc neglijabilă de păreri proprii, oricînd verificabile prin datele ce ni le pune la îndemînă (Editura pentru literatură).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut în trei volume romanul **Muntele vrăjit** de Thomas Mann, în excelenta traducere a lui Petru Manoliu. Prefața de Ion Ianoși.

● Tot în colecția B.P.T. mai semnalăm apariția romanului **Regele Cărbune** de Upton Sinclair. Traducere de Any și Virgil Florea. Prefață și tabel cronologic de Nicolae Minei.

● Sub egida Comitetului județean pentru cultură și artă și a Muzeului de istorie a județului Prahova a apărut volumul (II) de **Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al jud. Prahova.** Bogat și divers, sumarul volumului, prin studiile ce le cuprinde, aduce prețioase și inedite date, menite să contribuie la o cunoaștere cît mai adîncită a trecutului regiunii. Spicuim cîteva titluri: Paleoliticul și epipaleoliticul de la Lapoș de Fl. Mogoșanu, Nicolae Petrașcu Voievod de Ștefan Mihăilescu, Focul din Ploiești din Marte 1843 de George Potra, Istoricul tipografiilor prahovene de C.M. Rîpeanu și N.I. Simache (care e și redactor responsabil al volumului), O lucrare dramatică necunoscută despre 1907 de A. Mihai....

cinema

● **Să trăim pînă luni.** Stanislav Rostoțki, cineast care, cu cîțiva ani în urmă, ne-a cucerit adeziunea cu acea sensibilă peliculă «Casa de la răscruce», dovedește din nou alesele sale daruri de investigație psihologică. În rolurile principale: Viaceslav Tihonov, Irina Pecernikova, Nina Menșikova, Olga Jizneva, Mihail Zimin.

● **Operațiunea Lady Chaplin.** Trei studiouri reunite (din Italia, Franța și Spania) și un regizor dintre cei mai obscuri, Alberto de Martino, se străduiesc să ne stîrnească palpitații. În distribuție: Ken Clark, Daniela Bianchi, Jacques Bergerac, Evelyn Stewart, Helga Linne.

● **Noile aventuri ale răzbunătorilor**. Continuarea «Răzbunătorilor» lui Edmond Keosaian (studioul Mosfilm) și a curajoaselor lor acțiuni, care se pare că au avut o deosebită trecere în rîndurile spectatorilor mari și mici. În distribuție: Mișa Metelkin, Vasia Vasiliev, Valia Kurdinkova, Vitia Kazîh, Arkadi Tolbuzin.

Daniela Bianchi

● Săptămîna aceasta, Cinemateca bucureșteană a fost gazda unei prestigioase retrospective a filmului polonez. Au putut fi văzute, în aceste zile: **Pe urmă va veni liniștea** (Janus Morgenstern), **Trenul de noapte** (J. Kawalerowicz), **Felul de a fi** (J. Rybkowski), **Slabul și alții** (H. Kluba), **Norocul sașiu, Pasagera** (A. Munk).

● **Mari actori pe ecranele noastre: Ingrid Bergman, Yves Montand, Anthony Perkins** (Vă place Brahms?), **Jean Gabin** (Soarele vagabonzilor), **Vivien Leigh, Simone Signoret, Oskar Werner, Lee Marvin** (Corabia nebunilor), **Francisco Rabal** (Viridiana), **Cary Grant, Eva Marie Saint** (La Nord prin Nord-Vest).

● Cunoscutul roman al lui Michel Butor «La modification» (tradus la noi cu un alt titlu, **Renunțarea**) va fi ecranizat de către Michel Worms (aflat la primul său film), fost asistent al lui Georges Franju. Rolurile principale sînt deținute de Maurice Ronet, Emmanuèle Riva și Sylva Koscina.

disc

● Un recital mai puțin obișnuit întîlnim pe discul «Supraphon»-Stereo-SUA ST 50 635, înregistrat la Casa artiștilor din Praga de eminenții soliști Ilja Hurnik și Pavel Stepan, care interpretează la patru mîini o serie de lucrări oarecum uitate. Repertoriul recitalului cuprinde: « Sonata în fa major, op. 18, nr. 6» de Johann Christian Bach, «Petite suite» de Claude Debussy, «Variații pe o temă de Schumann» de Johannes Brahms, «Sonata (1918)» de Francisc Poulenc. O deosebită grijă pentru puritatea stilului caracterizează arta celor doi interpreți praghezi.

● «Arii din Bach și Händel» în interpretarea unuia dintre renumiții cîntăreți germani — Theo Adam — reprezintă o înregistrare de zile mari, excelent imprimată din punct de vedere tehnic, în care putem asculta și admira o voce de mare cultură. Fragmentele interpretate de Theo Adam din creația celor doi titani au fost alese din «Cantatele» 211, 68, 71, 111, 232 de J.S. Bach și din «Judas Maccabäus» și «Messias» de G.F. Händel (Eterna-8 20 701).

● «Piese populare» în interpretarea formației «Musici Pragensis», condusă de Libor Hlavacek (soliști: Janine Andrade, vioară, și Alfred Holecek, pian), însumează cele mai cunoscute și accesibile lucrări ale lui Kreisler, Sarasate, Mozart, Rubinstein, Wieniawski, Dvorak, Brahms, Rimski-Korsakov, Paganini și Grigoraș Dinicu (Supraphon-SUA 10 930).

muzică

● **Viktor Tretiakov,** distins violonist sovietic, este solistul concertului Filarmonicii din 5-6 decembrie, dirijat de **Emanuel Elenescu,** și va interpreta cunoscutul Concert pentru vioară și orchestră de Aram Haciaturian. Celelalte lucrări din program: piesa pentru orchestră «Cortegiu» de Mihail Jora și unul dintre celebrele poeme simfonice ale lui Richard Strauss — «Așa grăit-a Zarathustra» (Sala Ateneu).

● **Aurelian Octav Popa,** tînărul și foarte înzestratul nostru clarinetist, prezență deosebit de activă în viața muzicală a Capitalei, ne oferă, în compania sopranei **Emilia Petrescu,** a pianistei **Alexandrina Zorleanu** și a timpanistului **Nicolae Albulescu,** o seară de muzică de cameră inedită. Vom asculta lucrări pentru clarinet solo, clarinet și pian, soprană, clarinet și pian, soprană, clarinet și percuție ale romanticilor Schubert și Schumann și ale modernilor Silvestri, Sivic, Birtwrite și Lehman (1 decembrie, Sala mică a Palatului).

● Dirijorul clujean **Emil Simon** din nou la București, de data aceasta la pupitrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. În program: Simfonia polifonică a compozitorului sovietic (din R.S.S. Estonă) Arvo Piart; Concertino în stil clasic pentru pian și orchestră de Dinu Lipatti; Concert pentru pian și orchestră KV537 de W.A. Mozart. Solist, Corneliu Gheorghiu. În fine, mai ascultăm «Iberia» de Claude Debussy (4 decembrie).

Aurelian Octav Popa

● Tot la 4 decembrie (sala Studio Ateneu), un dublu recital: al pianistului **Bogdan Georgescu-Pitești** (J.S. Bach, Liszt, Brahms, Debussy, Ravel, Enescu) și al violonistului **Șerban Lupu,** acompaniat la pian de **Liliana Iacobescu** (Corelli, J.S. Bach, Enescu, Bartok).

plastică

● **Mihai Rusu** — pictură. De cîțiva ani, Mihai Rusu (n. 1925) experimentează cu consecvență, pe ecranele pînzei, noi structuri care l-au apropiat și acum integrat printre artiștii op-artei. Dar imaginile sale nu sînt ingredientele coșmarurilor unui optometru sau înregistrarea mecanică a undelor care apar în osciloscop, ci construcții severe, de cele mai multe ori calme, evocări insolite ale percepției («Contactul cu tăcerea»), ordonate după o geometrie și o dinamică intime, în cîmpuri spațiale temperate cromatic (Apollo).

● **Marcel Chirnoagă** — gravură. Cîteva lucrări cu imagini terifiante («Cățelul pămîntului», «Sperietoare» etc.), apoi un serial de zece compoziții, — o succintă istorie a mijloacelor de transport pe roți — în sfîrșit, alegorii cartografice, lucrări care demonstrează maturitate artistică și o reîntoarcere la atmosfera poeziei alegorice a miniaturii medievale (Apollo).

● **Ion Nicodim** — pictură. Autor de decorații murale, de tapiserii («Cîntare omului», uriașă tapiserie de 44 mp, împodobește unul dintre pereții O.N.U. din New York), Ion Nicodim (n. 1932) practică la ora actuală o «pictură deschisă», în care atenția privitorului e deplasată de la esență la aparența subiectului pictural (Apollo).

● Într-un spațiu scenic ingenios aranjat, **Andrei Ivăneanu Damaschin** expune decoruri, costume și schițe la cîteva piese (Dalles).

● Interesantul studiu a lui Ion Biberi despre Bruegel a apărut mai întîi în colecția «Universul literar» (1940), apoi revăzut în Editura Meridiane (1967). Cu unele modificări și reproduceri de dimensiuni mai mari, albumul este reeditat în actualul format. Studiul lui Biberi este un pertinent sondaj în lumea vizionară a marelui flamand.

teatru

● Finala marii întreceri a teatrului românesc: **FESTIVALUL NAȚIONAL 1969,** se apropie de sfîrșit. După ce au fost vizionate peste 50 de spectacole în fazele de zonă din provincie, urmează a fi selecționate spectacolele bucureștene. Ele s-au pregătit intens. Teatrul Național va fi prezent cu: **Coana Chirița,** adaptare de T. Mușatescu după V. Alecsandri, **Travesti** de Aurel Baranga, **Al patrulea anotimp** de Horia Lovinescu, **Cine ești tu?** de Paul Everac, **Alizuna** de Tina Ionescu; Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra», cu **Transplantarea inimii necunoscute** de Al. Mirodan, **Viteazul** de Paul Anghel, **Contrapuncte** de Paul Everac, **Tandrețe și abjecție** (recital Octavian Cotescu) de T. Mazilu; Teatrul Giulești, cu **Absența** de I. Naghiu; Teatrul «C.I. Nottara», cu **Anonimul** de Ion Omescu; Teatrul Mic, cu **Maria 1714** de I. Păunescu, **Baltagul** după M. Sadoveanu, montajul de versuri **De dragoste, de viață, de moarte**; Teatrul «Ion Vasilescu», cu **Manevrele** de Deak Tamas, Teatrul «Ion Creangă», cu **Poveste neterminată** de Alecu Popovici și **Drumul e liber** de Ion Lucian și V. Puicea, Teatrul evreiesc de stat, cu **Răzbunarea suflerului** de V.I. Popa, **Camuflajul** de Al. Mirodan și un spectacol coupé de Adrian Lupu (după Geo Bogza, Geo Dumitrescu, Dumitru Solomon, Marin Sorescu) intitulat **Circulați numai pe partea carosabilă a sufletului.**

● **Strigoii,** celebra dramă a lui Ibsen a fost restituită publicului bucureștean de către Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» în transcrierea scenică a regizoarei Marietta Sadova, care a urmărit sublinierea raporturilor psihologice dintre personaje. Rolul dificil și complex al lui Oswald este interpretat de Virgil Ogășanu, alături de Beate Fredanov, nuanțat patetică, Dan Herdan, care-și face debutul bucureștean, Ștefan Ciubotărașu, Elena Caragiu.

● Spectacol în pregătire la Teatrul «C. Tănase»: **Nicuță... la Tănase.** Autori: Nicuță Tănase și Marin Traian. Muzica de Gellu Solomonescu și Petre Mihăescu. Regia: Bițu Fălticineanu. Interpreți: Zizi Șerban, Stela Popescu, Margareta Pîslaru, Puiu Călinescu, Aurelian Andreescu ș.a.

Virgil Ogășanu

televiziune

Reținem din promisiunile programelor televizate ale săptămînii ce vine calitatea filmelor selectate și eforturile rubricii de teatru de a aduce mereu ceva nou în repertoriu, în distribuție etc. În rest, o săptămînă ca oricare alta...

DUMINICĂ. Unii își încep teleduminica cu fotbalul. Le furnizăm informația că pe stadionul Giulești (cam impropriu pentru transmisiuni televizate) se dispută **meciul Rapid-Farul** (14.00) ● Catinca Ralea, arh. Ascanio Damian și conf. univ. Eugen Drobotă participă la derularea, comentată, a unui foarte promițător sumar **Realitatea ilustrată TV** (16.30) ● **Film cu trei stele:** «Gambitul reginei», cu minunata Shirley McLaine și un actor englez pe care mulți cunoscători de film de la noi au dorit să-l vadă la lucru — Michael Caine (20.00) ● Tache, Ianke și Cadîr, ultrapopularii eroi ai lui Victor Ion Popa, într-o Seară **de teatru** (20.00).

LUNI. Emisiunea concurs **Steaua fără nume** caută nu numai vedete, ci și metode perfecționate pentru depistarea lor (21.40).

MARȚI. Seară de teatru de certă atractivitate: «Candida» de G.B. Shaw, cu Beate Fredanov, Septimiu Sever și alții (20.00).

MIERCURI. Telecinematecă. Pe fostul copil-minune, Freddie Bartholomew (pe care l-am văzut recent în rolul principal, strălucit interpretat, din «Căpitanii curajoși»), îl revedem în ecranizarea clasicei povestiri pentru copii «Micul lord» de Frances Hodgson-Burnett (20.00) ● **Salonul literar al TV** ne reține și astăzi atenția pentru toate cîte-și propune să dezbată. Amfitrion — Adrian Păunescu (21.50) ● Cîntă Anca Agemolu și Aurelian Andreescu (22.45).

JOI. Filmul «Week-end cu Ana», realizare a studiourilor poloneze (20.00).

VINERI. Originala emisiune de cultură științifică prin telefon **Mai aveți o întrebare?** și-a fixat dialogul pe tema tragică a cancerului (19.30).

SÎMBĂTA. Cine nu vrea să-și piardă **O oră cu Alfred Hitchcock?** (20.15) ● Romanțe și cîntece lăutărești, «lăutarii» fiind de prima mînă: Gică Petrescu și Ionel Budișteanu (22.50) ● Un interesant triptic de scurt-metraje sub titlul generic **Mozaic cinematografic:** «Tatăl» (polonez), «Maia Plisețkaia» (sovietic), «Fasolea» (francez — premiul «Palme d'or» — Cannes 1963) (20.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 48, etapa din 30 noiembrie 1969

I.	Polit.-Dinamo Buc.	X
II.	A.S.A.-«U» Cluj	1
III.	F.C. Argeș-Petrolul	1
IV.	C.F.R. Cluj-«U» Craiova	X
V.	Jiul-Crișul	1
VI.	Steagul roșu-U.T.A.	1
VII.	Bologna-Lanerossi	X
VIII.	Inter-Lazio	1
IX.	Juventus-Fiorentina	X
X.	Napoli-Brescia	1
XI.	Roma-Torino	X
XII.	Sampdoria-Milan	X
XIII.	Verona-Cagliari	1

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

FLACĂRA-ALBUM

Anul 1969 a fost pentru Brigitte Bardot cel mai spornic din cariera ei: patru filme într-un an înseamnă ceva.

F

50/'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 758
6 DECEMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

cînd livrarea utilajelor întîrzie

Transformatoare, micromotoare, tablouri de comandă, aparatură medicală — iată principalele produse, realizate în circa 250 sortimente, ale fabricii bucureștene «Electrotehnica». Sarcinile de plan ale fabricii pe anul în curs — sporite cu mai mult de două procente, ca urmare a angajamentului colectivului de a îndeplini sarcinile trasate de Congresul al X-lea al P.C.R. — au fost îndeplinite și depășite pe primele 11 luni. În același timp, pînă la 25 noiembrie s-au îndeplinit sarcinile de export pe întregul an 1969.

Bunele aprecieri de care se bucură — atît la beneficiarii interni, cît și la cei de peste hotare — produsele acestei fabrici au creat premisele depunerii unor susținute eforturi financiare în vederea dezvoltării și modernizării întreprinderii. În acest scop s-au alocat importante fonduri de investiții al căror rezultat — noua unitate a fabricii, amplasată în cartierul Drumul Taberei — s-ar concretiza în creșterea producției cu 65% în 1970 (față de 1969) și cu 100% în 1971.

Lucrările de construire a noii unități au început la 8 noiembrie 1968, urmînd ca fabrica să intre în funcțiune încă în 1969. Constructorii, montorii și sectorul de investiții al întreprinderii beneficiare au lucrat cu multă seriozitate. La ora actuală, pe strada Lujerului strălucesc pereții din sticlă «profilit» ai halelor de producție ale noii fabrici, ca și zidurile colorate ale blocului social-administrativ, toate la un loc adăugînd un plus de frumusețe acestui colț din Drumul Taberei. Sarcinile de plan în ce privește lucrările de construcții-montaj pe acest an au fost de pe acum îndeplinite și depășite, realizîndu-se investiții de circa 15 milioane lei. Și totuși îndeplinirea planului de investiții la toți indicatorii săi este în mare măsură rămasă în urmă. E vorba, mai ales, de livrarea utilajelor.

Pînă la finele anului vor fi date în funcțiune 7 ateliere, dar acestea constituie cu mult prea puțin în raport cu sarcinile planului de investiții. Întîrzierile, care la 1 decembrie însumau circa 4 milioane lei la utilaje, se datorează nelivrării de către întreprinderile furnizoare a unor importante cantități de mașini, aparate, instalații ș.a. Pe lîngă neîndeplinirea contractelor de livrări de către unii furnizori externi, de notat și o serie de întîrzieri cauzate de furnizori din țară. Astfel, Fabrica de mașini-unelte și agregate-București nu a livrat încă nici pînă acum mașina de alezat, în valoare de circa 450 mii lei, pe care trebuia s-o livreze pînă la 30 septembrie. Nici utilajele contractate cu întreprinderea «Electrometal» din Timișoara (aproape 500 000 lei), nici cele de la «Independența»-Sibiu (un cuptor în valoare de circa 460 000 lei), nici diversele utilaje de la Uzina mecanică-Roman etc. nu au fost livrate în termen.

Constructorii și-au îndeplinit sarcinile, întreprinderea beneficiară a creat condițiile pentru respectarea termenelor contractuale — dar o serie de furnizori nu-și îndeplinesc angajamentele. Oare nu există nici un mijloc prin care cei ce au semnat niște contracte să fie convinși că trebuie să le respecte?

V. SAVIN

cine plătește?

▲

La I.I.S.-«Frigotehnica» o serie de lucrări de montaj se execută în aer liber. Motivul? Hala de montaj este foarte departe de a fi terminată. Ne întrebăm cum va decurge munca peste cîtva timp, cînd va începe să ningă?...

Doi-trei oameni execută caluparea noii secții de sudură și lăcătușărie. După aprecieri modeste, lucrarea trebuia terminată cu 3 luni în urmă. ►

Nu vrem să ne lăsăm tentați de calambururi. Totuși, vizitînd întreprinderea bucureșteană «Frigotehnica», nu ne-am putut reprima... cîteva frisoane. Nu din cauza titulaturii sus-numitei întreprinderi și a timpului ploios, ci datorită deplorabilei situații la care s-a ajuns, grație neîndeplinirii planului de investiții pe anul în curs.

Pînă la 30 noiembrie trebuiau date în folosință două noi hale de lăcătușărie și tîmplărie. De asemenea se prevedeau lucrări de mărire a capacității secției mașini unelte-strungărie. Pînă la data fatidică, din planul de investiții, s-au realizat doar 5 000 000 lei. Este greu de imaginat că ceea ce nu s-a realizat pînă acum să fie dus la îndeplinire pînă la sfîrșitul acestui an. La lucrările de construcții-montaj, de pildă, nu s-a realizat nici măcar jumătate din lucrările proiectate. Rezultatul? Prin hala de lăcătușărie, care acum ar fi trebuit să producă, bate un vînt năprasnic, care spulberă movilele de nisip depozitate aici de cine știe cînd... Iar «plomba» proiectată la secția mașini unelte-strungărie, construcție care trebuia «să se integreze organic și eficient celor deja existente» (n.n. — vezi planul inițial, întocmit în termeni care, avînd în vedere realitatea, nu pot decît să înduioșeze...), se prezintă sub forma unor fragmente de ziduri ce, cu anumită imaginație, pot fi luate drept vestigii pompeiene, dar construcții industriale în nici un caz.

Directorul I.I.S.-«Frigotehnica», Hans Klotzer, ne arată că întreprinderea constructoare I.C.A.P. nu și-a onorat nici pe departe obligațiile contractuale. Cu toate ședințele săptămînale la care participă atît beneficiarul cît și constructorul, cu toate angajamentele fierbinți care se iau în astfel de ocazii, lucrările stagnează. Chiar startul în realizarea planului de investiții a fost ratat. Institutul de proiectare de pe lîngă Ministerul Industriei Alimentare a predat proiectele pentru construcții cu două luni întîrziere. Apoi întreprinderea constructoare a atacat șantierul cu prea puțină forță de muncă. De luni de zile lipsesc zidarii și betoniștii. Lipsesc apoi materialele de necesitate urgentă: instalații electrice și de canalizare. Muncitorii care trebuiau, cu începere de la 30 noiembrie, să lucreze în noile hale execută diferite operații de montaj fie în aer liber, fie în cîteva barăci metalice improvizate. Să-și imagineze oricine cu cîtă eficiență se poate lucra pe vînt, ploaie sau zăpadă...

Așadar, întîrzieri de luni de zile. Așadar, utilaje achiziționate pe bani grei, degradîndu-se în ploaie. Condiții improprii de lucru și, în ultimă instanță, stagnări de producție. Se vor obține iar derogări de termene? Se vor invoca nu știu ce greutăți obiective care au dus la... etc., etc.? În ce ne privește, ni se pare că o singură întrebare, tulburătoare, fără îndoială, stă în picioare. Anume: cine plătește?...

M. HETCO

„activitate științifică la un înalt nivel“

O delegație a Societății inginerilor americani, condusă de președintele acesteia, prof. ing. Phillipp Myers, și în rîndul căreia s-au mai aflat ing. Joseph Gilbert, secretarul general al acestei societăți, și prof. dr. Gary Borman, a făcut recent o vizită în țara noastră la invitația Institutului politehnic din București. Înainte de a părăsi România, prof. ing. Phillipp Myers a avut amabilitatea de a ne împărtăși cîteva din impresiile domniei-sale, culese în timpul acestei vizite, ținînd totodată să releve ospitalitatea și atenția de care s-au bucurat membrii delegației pe care a condus-o.

Ing. Phillipp Myers, profesor la Universitatea din Wisconsin, este specialist în domeniul mecanicii, matematicii și economiei, autor a numeroase lucrări de interes științific internațional ce tratează diferite probleme privind funcționarea și perfecționarea motoarelor cu ardere internă.

«Prima mea vizită în România — ne-a declarat oaspetele — a avut scopul de a strînge legăturile de colaborare cu inginerii din țara dv., de a cunoaște munca de cercetare științifică desfășurată de colectivul catedrei de motoare cu ardere internă a Institutului politehnic din București, condusă de prof. George Bărănescu. După cum este firesc — avînd în vedere profesia mea — am fost interesat să vizitez laboratoarele de specialitate ale Politehnicii, atît cele existente în actuala clădire, cît și cele în curs de finisare din noul local de pe Splaiul Independenței, pe care le consider demne de elogii. În cadrul acelorași preocupări, țin să menționez că am fost plăcut impresionat de investigațiile ce se efectuează aici asupra proceselor de ardere și injecție la motoarele diesel, care, după competența dovedită, fac cinste școlii românești de motoare cu ardere internă, ale cărei lucrări se vor desfășura la București, în iunie 1970.

Am stat de vorbă și cu viitorii absolvenți ai Institutului politehnic. Am luat masa împreună cu ei la cantină, am vizitat elegantele lor cămine din cartierul Grozăvești și mi-am dat seama de excelentele condiții de viață și de studiu de care se bucură tinerii ce se pregătesc să devină specialiștii de mîine ai țării dumneavoastră.

Am fost de asemeni bucuros să vizitez noul local al celui mai mare institut politehnic din România, instituție de învățămînt superior cu vechi și cunoscute tradiții. Construcția este grandioasă, iar amploarea și amenajările interioare pentru experiențele practice ale studenților, ca și cabinetele de lucru ale corpului profesoral, se situează la nivelul celor mai înalte exigențe contemporane. Cu o asemenea bază materială și cu asemenea cadre didactice — despre care aveam excelente impresii și înainte de a veni în România — Institutul politehnic din București dispune de condițiile esențiale pentru formarea de valoroși ingineri și cercetători ce vor duce mai departe realizările de pînă acum ale industriei și științei românești.

În altă ordine de idei — a subliniat interlocutorul — țin să menționez plăcerea de a-l fi cunoscut personal pe președintele Academiei, Miron Nicolescu, matematician de renume mondial, ale cărui lucrări sînt prețuite și folosite de vreme îndelungată în învățămîntul superior de specialitate din S.U.A. Cu același prilej am făcut cunoștință și cu activitatea pe care o desfășoară Comisia pentru combaterea poluării atmosferei. Punctele de vedere, ideile largi ale specialiștilor români și din acest domeniu mi-au format convingerea că activitatea științifică din România se desfășoară la un înalt nivel, aflîndu-se în plină înflorire. În acest context țin să subliniez că am avut o mare satisfacție să văd puternica dezvoltare a industriei românești, numeroasele construcții și să constat, eu însumi, ritmul viu al vieții universitare și academice».

Interviu consemnat de
Adina CONSTANTINESCU

Marți seara a sosit la Moscova delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, pentru a participa la întîlnirea conducătorilor de partid și de stat din R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Polonă, Republica Socialistă România, R.P. Ungară și U.R.S.S. Din delegația română fac parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., și Corneliu Mănescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe.
Lucrările întîlnirii au început miercuri, 3 decembrie.(În imagine:sosirea pe aeroportul Șeremetievo.)

în actualitate: învățămîntul agrozootehnic

În vederea asigurării unor cantități sporite de produse agroalimentare ca rezultat al dezvoltării intensive și raționale a agriculturii, anul acesta învățămîntul agrozootehnic se va desfășura în condiții noi, urmărindu-se un maximum de eficiență. Acțiunea a căpătat amploare și preocupă în cel mai înalt grad Direcțiile agricole din toate județele țării. În județul Dolj, de exemplu, la toate C.A.P., I.M.A. și stațiunile experimentale s-au stabilit profilurile cursurilor, s-au fixat lectorii și temele ce vor fi dezbătute în perioada de școlarizare. Azi și mîine, cadre didactice de la liceul agricol din localitate și de la Universitatea Craiova vor ține lecții model la Casa agronomului din Craiova, recomandînd viitorilor lectori predarea cunoștințelor la o înaltă ținută științifică și cu o cît mai mare finalitate practică. Pentru aceasta s-a asigurat încadrarea tuturor cercurilor cu lectori din rîndurile inginerilor, medicilor veterinari, tehnicienilor agronomi și veterinari, cadre didactice care predau obiectul «agricultura și științele naturii» în învățămîntul de cultură generală. Vor fi organizate cicluri de lecții cu privire la exploatarea sistemului de irigație, a terenurilor în pantă și nisipoase, referitoare la organizarea producției și a muncii, achitarea obligațiilor către stat, după specificul fiecărei unități. Tot în funcție de specificul unităților, direcția agricolă județeană în colaborare cu întreprinderea de cinematografie va definitiva și trimite cicluri de filme documentare agricole ce se vor prezenta în unități în sprijinul temelor predate.

Însușirea cunoștințelor predate la învățămîntul agrozootehnic, urmată de o consecventă aplicare a lor în practica de zi cu zi a cooperativelor agricole, va duce la o creștere rapidă a productivității muncii pe ogoarele județelor patriei.

A. PETRE

înalta judecată a opiniei publice

În urmă cu mai multe luni, revista noastră semnala confuzii și dificultăți în activitatea unor comisii de judecată din județul Ilfov. Am primit atunci un răspuns detaliat, analitic, prin care Comitetul executiv al consiliului popular județean recunoștea adevărul celor criticate și ne comunica măsurile concrete pe care intenționa să le ia. Cum s-a tradus în fapt acest răspuns, am urmărit cu prilejul prezentului material.

Am constatat o evidentă și susținută preocupare pentru îndrumarea membrilor comisiilor de judecată. Întregul activ de oameni ai legii, mobilizat prin organizația județeană a Asociației juriștilor, a participat la acțiunile organizate în acest sens. Mai mult, a fost cîștigat și sprijinul Ministerului Justiției care și-a trimis reprezentanți de prestigiu, încît un număr important de juriști, cu cele mai diverse funcții și ocupații, de la consilieri ministeriali și procurori pînă la avocați și jurisconsulți, s-au deplasat la sediile comisiilor de judecată într-o adevărată campanie de inițiere a lor.

Cu acest prilej s-a marcat o substanțială îmbunătățire a activității comisiilor, în special a celor de pe lîngă consiliile populare orășenești și comunale. Dar juriștii s-au oprit mai insistent asupra activității comisiilor de judecată din cadrul C.A.P.-urilor, constatînd slaba activitate, uneori chiar inexistența acestora.

Or, tocmai aceste comisii sînt chemate să contribuie, prin intervenție promptă și creare de opinie, la apărarea avutului obștesc, ele avînd căderea să judece sustragerile de mai mică valoare săvîrșite pentru prima dată la locul de muncă.

Preponderente par a fi nu aspectele de nelegalitate propriu-zisă, deși își au și acestea importanța lor. Președintele comisiei de judecată din cadrul C.A.P.-Hotarele a soluționat singur, prin rezoluție, cele 5 plîngeri aflate pe rol. Comisia de la C.A.P.-Crețești a sancționat 2 cazuri de furt de cereale, nu prin aplicarea măsurilor prevăzute de lege, ci la liberă inspirație. Unele comisii (C.A.P.-Fierbinți, Budești ș.a.) s-au rezumat la măsuri de acoperire a prejudiciului.

Dar mai înainte ca aceste comisii de judecată să înfrunte subtilitatea reglementărilor juridice, mai înainte de a realiza importanța inscrisurilor pe care le întocmesc ori să fie preocupate de întărirea solemnității ședințelor, ele par să sufere de două boli ale copilăriei: multe comisii nu există decît pe hîrtie, inactivitatea lor datorîndu-se faptului că nici nu sînt sesizate de sustragerile pe care numai ele au căderea să le judece, iar altele, atunci cînd au fost sesizate, au îngropat ori au rătăcit dosarele în meandrele uitării.

Cazul șefului postului de miliție al comunei Plătărești e oarecum izolat. (Întrebat de împuternicitul Asociației juriștilor, judecătorul E. Solomon, dacă a sesizat comisia de judecată cu faptele pe care le-a descoperit și care sînt de competența comisiei, milițianul a răspuns că n-a avut timp, că a fost preocupat de campania de recoltare; dar cînd, dacă nu în campanie, avea rost să intervină prompt comisia de judecată împotriva sustragerilor din recoltă?). În schimb, în foarte multe cazuri, cei care nu sesizează comisia de judecată și preferă să sancționeze sustragerile pe cale administrativă sînt președinții cooperativelor agricole.

Căutînd explicația acestei stări de lucruri, ajungem la concluzia că nu mai este vorba numai de lipsa de îndrumare și asistență juridică, ci de lipsa de încredere a organelor din comune, conjugată cu slaba orientare a celor care au propus și ales pe componenții multor comisii.

Am înțeles rezerva președintelui C.A.P.-Fundulea față de comisie. Ce probitate mai garanta aceasta, dacă însăși soția președintelui comisiei și unul dintre membrii ei — Petrache Dumitru — au fost prinși cu cereale sustrase? Dosarele înaintate de șeful postului de miliție din comuna Ghimpați au fost pur și simplu pierdute la comisia de judecată a cooperativei agricole din comună. Cum să nu se «întîmple» acest lucru, dacă secretarul comisiei — fostul casier Ștefan Ionescu — a ispășit o condamnare de 6 ani închisoare pentru delapidarea unei importante sume de bani din avutul aceleiași C.A.P.?

Dar nu este vorba numai — cel puțin în primul rînd — de încredințarea înaltei misiuni de a judeca unor oameni nedemni, ci și de categoria celor care nu sînt convinși de însemnătatea și noblețea misiunii încredințate de consătenii lor. Unii au primit această sarcină ca pe o corvoadă, alții așteaptă să fie remunerați. Membrii comisiei de la C.A.P.-Gostinari au pretins ca participările la activitatea comisiei de judecată să le fie remunerate în zile-muncă, cei de la C.A.P.-«Dezrobirea» din comuna Schitu au refuzat să participe «pe gratis» chiar la instructajul pe care jurisconsultul Vasile Anastasiu a intenționat să-l facă.

Alții se simt pur și simplu depășiți de exigența pe care trebuie să o dovedească. Nimeni nu trebuie să mențină silit în funcție pe președinta comisiei de la C.A.P.-Herăști, care, ca femeie și văduvă, a declarat că pur și simplu se simte intimidată de cei pe care comisia ar urma să-i judece.

În sfîrșit, sînt cazuri în care membrii comisiilor dovedesc seriozitate și bunăvoință, dar fie prin natura muncii lor (brigadieri, șoferi), fie prin faptul că locuiesc în sate îndepărtate ori au și alte sarcini obștești, nu au timp să se dedice misiunii de judecători obștești.

*

Importanța comisiilor de judecată este demonstrată de însăși viața, dar viabilitatea lor nu se obține de la sine. Pe lîngă asistența de specialitate pe care Asociația juriștilor trebuie să le-o acorde **în mod permanent,** este necesar să se inițieze o acțiune pentru completarea cu cadrele cele mai potrivite a comisiilor de judecată.

Sergiu ANDON

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ
Pe șantier (arhitect Vasilica Iacob).

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

palatul universității se reîntregește

Printre importantele acțiuni edilitare din Piața Bălcescu se numără și reconstrucția unei părți din vechiul palat al Universității, de la a cărui inaugurare se vor împlini anul acesta o sută de ani.

Istoria monumentalului palat începe în anul 1857 cînd s-a decis să se construiască un palat «demn de a servi de azil științei», după cum s-a exprimat *prof. Gh. Costaforu*, primul rector al Universității (1864-1871). Cu realizarea construcției a fost însărcinat decanul Facultății de științe, *prof. Al. Orăscu*, mare matematician și arhitect român din secolul trecut.

Piatra fundamentală a fost pusă de caimacamul domnesc *Al. Ghica*, în prezența membrilor Divanului Ad-hoc și a comisarilor marilor puteri europene, trimiși spre a studia instituțiile și a constata drepturile legitime ale poporului român în vederea unirii lui într-un stat național și independent.

Inaugurarea palatului a avut loc la 14/26 decembrie 1869, în același an în care Școala de medicină este înălțată la rangul de facultate și integrată Universității.

În 1874, în fața palatului s-a amenajat actuala piață, pentru a fi ridicată tot în acel an statuia lui Mihai Viteazul, opera sculptorului francez *Carrier-Belleuse*.

Astfel încadrat, palatul Universității — cu importante modificări aduse între 1927 și 1930 de *arh. Ghica-Budești* celor două aripi — a dăinuit pînă la ultimul război mondial, cînd, în urma unui bombardament aviatic, edificiul a suferit, în partea sa centrală, grave avarii, fapt ce a dus la demolarea acestei părți, și în locul rămas liber s-a amenajat un mic parc destinat studenților.

Anul acesta, printr-o fericită coincidență, s-a început reconstruirea părții inaugurate acum o sută de ani și, după cum ne-a declarat arh. Vincențiu Martina de la Institutul «Proiect»-București, «din vechea construcție a Universității, sub forma originală, se va păstra numai peristilul lui Orăscu, înglobat în construcția refăcută și completată care, începînd din 1971, va adăposti Facultatea de istorie. Peristilul, din piatră sculptată, va fi în stil ionic și va păstra decorația lui Orăscu, iar pentru restul corpului în construcție, decorația lui Orăscu și Ghica-Budești».

Prof. dr. Const. SIMIONESCU

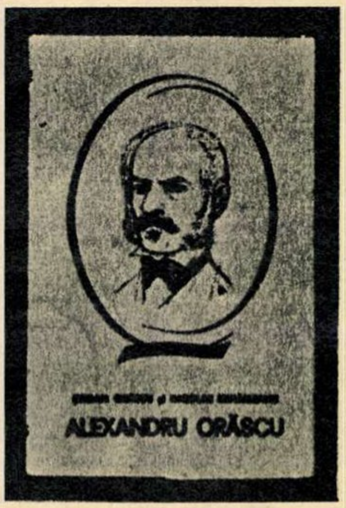

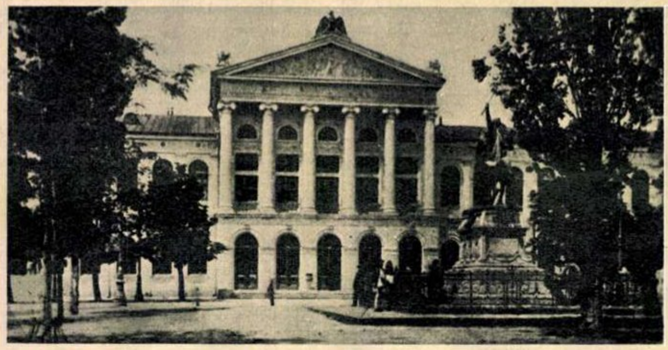

Palatul Universității din București, înainte de 1916.

Zîmbiți, vă rog! Mama și plăpîndul ei mezin, imortalizați pe peliculă, par mai degrabă cuprinși de o reflecție gravă și profund ovină decît de veselia disimulată și crispată a evenimentului. Oaia-matcă este, pe drept cuvînt, complexată; prîslea cel negru, cu fragilitatea piciorușelor încă neîncercate de hîrjoana pe pășunile verzi, nu este cumva un intrus? Culoarea lui neagră este prea de... oaie. Și totuși acesta e adevărul curat: prin transplant de zigoți, la Stațiunea centrală de reproducție și combatere a sterilității la animale s-a obținut de la o oaie merinos un miel caracul. Deh! Sîngele albastru...

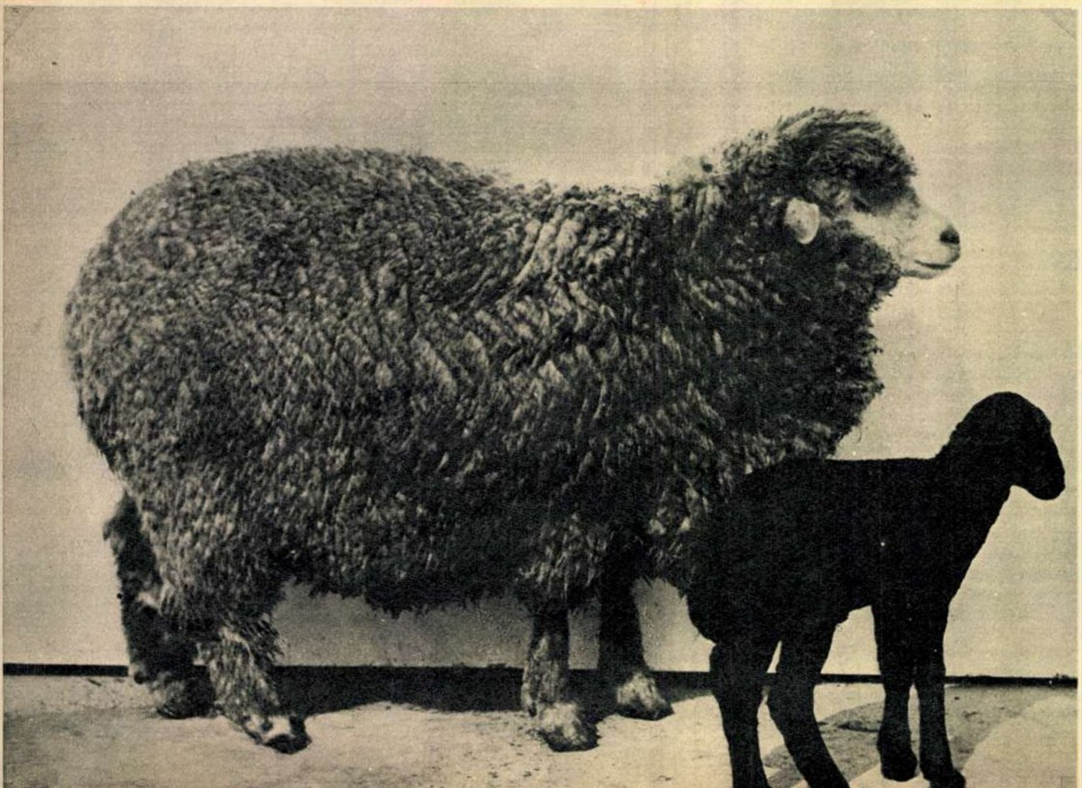

sala pașilor pierduți

ÎN NUMAI 30 DE MINUTE, Vladimir Grigorescu din Brașov a comis cu autoturismul său trei accidente grave de circulație. La miezul nopții de 21/22 noiembrie a izbit în mare viteză o motocicletă cu ataș pe care a proiectat-o într-un «Wartburg» ce staționa. Și-a continuat goana nebună, iar în fața complexului comercial din cartierul Steagul roșu s-a urcat cu mașina pe trotuar și l-a lovit pe pietonul Ioan Iancu. Fugind și de la locul celui de-al doilea accident, l-a călcat într-o intersecție pe I. Doboș. Apoi s-a dus acasă și s-a culcat.

*

JUDECAREA GESTIONARULUI Ion Todirică la locul de muncă a reprezentat, probabil, un «spectacol» de succes pentru persoanele din conducerea cooperativei *Tehnica confecției* din Iași. Așa doar înțelegem de ce, după ispășirea pedepsei, dumnealor s-au grăbit să-l reangajeze pe un post de așa-zis manipulant, post despre care mai peste tot se știe că e un refugiu formal pentru cei care nu mai pot fi numiți gestionari. Actul II nu a durat prea mult: 20 779 de lei.

*

MAI PE ȘLEAU au procedat cei din conducerea cooperativei de consum din Siliștea, județul Constanța: l-au angajat pe recidivistul Gheorghe Zamfir chiar în funcția de gestionar. Este bine să precizăm că legea interzice unor asemenea indivizi administrarea bunurilor obștești nu de azi, de ieri, ci din anul 1960. Mereu s-a atras atenția asupra pericolului de a încredința gestiuni celor care au suferit condamnări pentru infracțiuni îndreptate împotriva proprietății socialiste, mereu s-au făcut acțiuni pentru depistarea și scoaterea din funcție a acestor elemente, dar cei de la Siliștea tot nu s-au conformat. Vor fi crezut că experiența lui Gheorghe Zamfir este prea prețioasă. Acum s-au văzut rezultatele: într-un singur an el a delapidat 191 307 lei.

*

CÎINELE nu era de vină. L-au luat cu ei Marin Florea și Tudor Moga din Chirnogi-Ilfov cînd s-au dus, călare, să fure ceapă de pe tarlaua C.A.P.-Mitreni. În timpul operațiunii lor nocturne, cei doi au priponit caii și dulăul. Surprinși de paznici, hoții n-au mai apucat să dezlege animalele. Degeaba au rupt-o la fugă, nevinovatele patrupede au ajutat la prinderea lor.

A. SERGIU

un pasaj cu... cîntec!

Ați rămas fără bilet la concertul Filarmonicii? N-ați mai găsit locuri la viitoarea premieră de la Operă? S-a contramandat festivalul de muzică ușoară la care urma să vă duceți cu logodnica? Nu e cazul să vă faceți inimă rea! Vă recomandăm un remediu comod, eficient și, pe deasupra, gratuit!

«Remediul» se află în plin centrul Bucureștiului, legînd Calea Victoriei de strada Academiei și purtînd numele de «Pasajul Bijuteria». Că denumirea pasajului nu mai are de mult nici o contingență cu «conținutul» său, n-ar fi un lucru deosebit de important. Mai puțin banal ni se pare însă ce se petrece acolo.

Să ne explicăm: în acest pasaj funcționează numeroase magazine «consignația», de toate specialitățile, de la aparate fotografice la produse cosmetice, de la obiecte de artă la pantofi de bal, de la magnetofoane la rochii de seară, de la... la... Nimic neobișnuit în asta; fiecare mare oraș din lume, fie că se cheamă Chicago sau Paris, Bombay sau Port Said, are o «consignație» a lui, care într-un fel sau altul se integrează în pitorescul local.

Numai că pasajul «Bijuteria-Consignația» are un «ce» al său care îl deosebește fundamental de confrați sau consurori întru profil: el s-a transformat de mult într-un templu al muzicii de toate genurile, care i-ar îndreptăți mai degrabă denumirea de «Pasajul Euterpei». Căci, pătrunzînd dinspre Calea Victoriei, nici n-apuci să faci doi pași și valuri de armonie te iau în primire, mai ceva ca la intrarea în incinta paradisului. Este drept, acest val de melodii are o rezonanță destul de cacofonică, în el dizolvîndu-se cu dezinvoltură toate genurile de muzică existente la ora actuală pe Terra sau în spațiile siderale, de la muzica infraușoară la cea supragrea. Înotînd cu curaj în acest ocean muzical te poți trage, după preferință, spre sectorul simfonic sau spre cel folcloric, dacă nu cumva te îndeamnă inima să te alături muzicii de jaz.

Ce se întîmplă, de fapt? «Producătorii» diferitelor genuri de muzică oferită gratuit trecătorilor nu sînt altceva decît profesioniști ai comerțului clandestin care, oferind spre vînzare microradioreceptoare de cele mai felurite proveniențe, procurate de multe ori cu ajutorul celor cîțiva centimetri în plus cu care le este înzestrată mîna stîngă, își fac reclamă «mărfii», punînd-o să se exprime cu maximum de intensitate disponibilă. În jurul lor, numeroși gură-cască, între care și eventualii amatori de chilipiruri, pipăie «marfa» pe toate părțile. Ca la iarmaroc!

Privind mai atent, observi că nu numai «muzica» este oferită aci spre vînzare, ci o gamă întreagă de mărfuri cu nimic mai puțin variată decît cea aflată în magazinele «Consignației». Cu alte cuvinte, o concurență bine susținută, pe cît de neloială, pe atît de ilicită.

Frumos e că nu se sesizează nimeni. În noțiunea de «nimeni» includem și Inspectoratul miliției municipiului București aflat pe Calea Victoriei, exact în fața sus-amintitului pasaj.

Să nu treacă oare nici un lucrător de la acest inspectorat prin pasajul cu pricina?

Să n-aibă nici unul ureche muzicală?

Mircea NOVAC

5 minute cu Virginia Zeani

Pentru a treia oară ne-a vizitat țara soprana Virginia Zeani, care a cîntat la Cluj și Timișoara în «Traviata» și «Aida». La Electrecord, soprana a făcut o serie de imprimări — «Aida», «Manon Lescaut». La întrebarea noastră: «Ce vă determină să ne vizitați atît de des?» — soprana ne-a confirmat: «Publicul românesc, cald și primitor și care știe să aprecieze calitățile artistice».

— Cînd ați debutat și unde?

— Am debutat în anul 1948 la Bologna în «Traviata».

— Pe ce scene mari ale lumii ați cîntat?

— În America, la Metropolitan, în Italia, la Scala din Milano, Spania etc. cu Mario del Monaco, Di Stefano, Benjamino Gigli, Aureliano Pertile — dar trebuie să vă mărturisesc că succesul din România m-a impresionat mai mult și mi-a dat mari satisfacții. Desigur, atît eu cît și soțul meu, Nicola Rossi Lemeni, iubim muzica ușoară și muzica populară românească, care este plină de ritm și variație.

— Am dori să știm dacă și în anii viitori ne veți vizita?

— Mai mult ca sigur că voi veni și anul viitor împreună cu soțul meu, care pregătește «Oedip» de George Enescu. Voi veni de asemeni și la Festivalul «Enescu», care mă interesează foarte mult.

Marie-Louise PLEȘOIANU

evocare: V. Voiculescu

Ziua de duminică a îmbrăcat straie de sărbătoare pentru locuitorii satului Pîrscov (Buzău). Într-un decor impresionant, evocînd deopotrivă bogăția de culoare din poezii dar și frumusețea tradițiilor și elementelor folclorice locale, au fost prezentate, pe rînd — de către profesori, de membri ai familiei poetului, de colegi de școală și de către consăteni ai scriitorului — personalitatea de medic și de om de litere (poet, prozator și dramaturg) a autorului «Destinului» în cadrul unei ample manifestări culturale «Festival V. Voiculescu — 85 de ani de la naștere». Evocărilor, pline de culoare și farmec, le-au urmat recitări din creația poetică (susținute de actori-amatori din județ) și scurte dramatizări din povestiri (în interpretarea unor formații ale Casei municipale de cultură din Buzău). În încheierea festivalului a avut loc un recital de poezie (în lectura autorilor) din creațiile literare ale membrilor cenaclurilor literare din județ.

Florentin POPESCU

surpriză: Voicu la pupitru

De aproape trei decenii «cap de afiș» al vieții concertistice din țară ca și din marile centre muzicale de peste hotare, violonistul Ion Voicu va oferi în curînd melomanilor surpriza apariției sale într-o ipostază inedită: șef de orchestră.

— Era un vis mai vechi, ni se destăinuiește Ion Voicu, întrerupînd pentru cîteva minute o repetiție cu formația pe care a alcătuit-o recent și pe care se gîndește s-o numească Orchestra de cameră «București». Turneul întreprins la noi în primăvară de celebra «Menuhin Festival Orchestra» a constituit pentru mine îndemnul hotărîtor. Orchestra lui Yehudi Menuhin era într-adevăr exemplul ideal pe care-l aveam de urmat pentru a face din visul meu realitate. Am apelat, ca și ilustrul meu model, la colaboratori de veche și statornică reputație, ca și la o serie de tinere talente. Printre cei 27 de membri ai orchestrei «București» se află «autorități» în materie, ca artistul emerit Alexandru Rădulescu, ca Radu Zvorișteanu, concertmaistrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii române, ca excelenții instrumentiști Ion Bădănoiu, Emil Bîclea, Al. Nicolae și alții.

Repertoriul nostru a și înscris un prim lot de lucrări celebre din literatura camerală preclasică și clasică, ilustrată de semnăturile Corelli, Vivaldi, Mozart, iar la prima noastră apariție în public, în ianuarie viitor, eu voi susține și partea solistică într-unul din concertele de vioară și orchestră de Johann Sebastian Bach. Nădăjduiesc să nu dezamăgim așteptările publicului nostru. Intenționăm să participăm în toamna viitoare la cea de-a V-a ediție a Festivalului internațional «George Enescu». Confruntarea în acest cadru de deosebit prestigiu va fi edificatoare pentru perspectivele formației noastre...

S. MAXIM

de la Babadag la... Troia

Cine n-a auzit de Troia? Vestită nu numai datorită epopeilor homerice, ci și importantelor descoperiri arheologice făcute la sfîrșitul secolului trecut, cînd după săpături care au durat ani de zile au fost scoase la lumină 9 straturi, perfect suprapuse, conținînd bogate urme de civilizație umană. De curînd, doi arheologi români, cercetătorul principal Morintz Sebastian de la Institutul de arheologie al Academiei și Simion Gavrilă, directorul Muzeului de istorie din Tulcea, au descoperit pe malul lacului Babadag vase din ceramică, perfect asemănătoare cu cele găsite la Troia în stratul cunoscut sub denumirea VII B.2. Căror împrejurări se datorește asemănarea dintre ceramica descoperită pe malul lacului Babadag și cea găsită la Troia? După părerea arheologului Morintz Sebastian, tipul respectiv de vase n-a fost importat. Dimpotrivă, fabricat mai întîi aici, a fost dus în străvechea cetate de pe litoralul nord-vestic al Asiei Mici prin migrarea din regiunile noastre, încă în epoca fierului, a unor meșteri ceramicari aparținînd populației tracice. Este vorba de o ceramică lucrată de mînă, pe care cei din Troia au folosit-o, deși mai înainte (așa cum s-a descoperit într-un strat de cultură mai veche: al 6-lea) foloseau o ceramică mai avansată, lucrată la roata olarului.

Ceramica aceasta, prezentă și la noi, și la Troia, a fost descoperită cu prilejul unor cercetări care au drept scop să scoată la lumină modul de viață al populației din Dobrogea în perioada de la începutul epocii fierului (circa 1 000 de ani înaintea erei noastre). Investigațiile durează de 9 ani și s-au soldat pînă acum cu scoaterea la lumină a urmelor unei așezări destul de întinse, fortificate, cu numeroase urme de locuințe și foarte multă ceramică, care, pe lîngă vasele asemănătoare celor din Troia, cuprinde și foarte multe exemplare deosebit de bine realizate și bogat ornamentate, dovedind stadiul de cultură înaintat al unei populații care, cu milenii în urmă, a trăit în nordul Dobrogei de azi.

F.U.

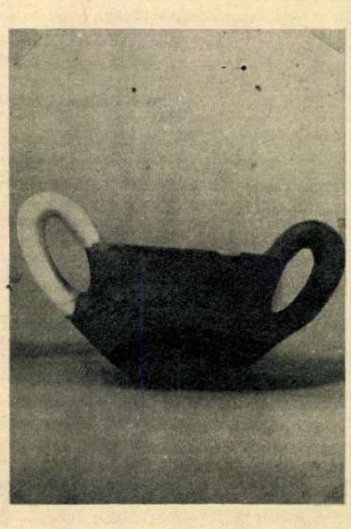

Un produs al ceramicarilor care au trăit cu mii de ani în urmă pe malul lacului Babadag.

PE „FRONTUL DE IARNĂ" NIMIC NOU...

Anchetă de Viorica **CIORBAGIU**
Fotografii de Elena **GHERA**

S-au adunat destui ani de cînd lunile cu vifornită nu mai înseamnă pentru șantierele de construcții un răstimp de «relaș». Între 15 noiembrie și 15 martie, așa-numitul front de iarnă a devenit, prin perpetuare, tradițional. Nu-i deci nimic nou în faptul că mijlocul lui noiembrie trebuie să găsească fiecare șantier pregătit a înfrunta surprizele iernii. Există, ce-i drept, adevăruri mai mult decît evidente care scapă atenției, tocmai fiindcă se găsesc prea la îndemînă. Așa o fi și cu frontul de iarnă... Mai ales că toamna aceasta părea a se prelungi pînă la apariția ghioceilor. Dincolo de extravaganțele anotimpurilor, calendarul are însă rigorile sale neînduplecate. Chiar cu riscul de a repeta și noi un lucru arhicunoscut, mărturisim că rațiuni calendaristice ne-au dictat rîndurile care urmează...

EȘECUL DE PE STRADA «ÎNVINGĂTORILOR»

Șantierul Fabricii de produse din carne de la Popești-Leordeni are ambiția să isprăvească într-o lună ce n-a făcut într-un an. Temerară hotărîre! Te-ai putea lăsa tentat să aplauzi și să scrii un reportaj despre eroismul în muncă, dacă n-ar interveni luciditatea analizei unor detalii:

Obiectivul economic sus-amintit a întrunit toate condițiile legale pentru deschiderea șantierului în mai 1968. Țărușul care a inaugurat lucrările de bază s-a implantat în sol abia peste 11 luni. Cu ce treburi s-a consumat aproape un an de zile dacă, practic, silueta viitoarei fabrici putea fi întrezărită doar din liniile trasate pe hîrtie de calc? Inginerul Constantin Trifan (locțiitorul șefului de șantier) ne oferă cîteva deslușiri din «istoricul» acestei lucrări, la care n-a participat pe de-a-ntregul fiind dintre cei ce s-au urcat pe parcurs în «trenul» cu mii de minute întîrziere. Aflăm, asadar, că între constructor și proiectant s-au dus îndelungi tratative pentru definitivarea soluției de grinzi prefabricate din beton. Proiectantul pretindea un tip special, care nu se fabrică în industrie, dar care, conform calculelor sale, costa mai ieftin. Constructorul nu se dădea nici el bătut, argumentînd că nu are un poligon cu instalații adecvate pentru confecționarea acelor grinzi prevăzute în proiect. Și uite așa s-au scurs o lună, două, unsprezece, timp în care nu se întîmpla nici o minune și fabrica nu creștea singură. Pînă la urmă (de ce atît de tîrziu?) a intervenit fostul minister al industriei construcțiilor și a pus capăt ciorovăielilor sterile, patronînd o soluție de compromis: grinzi executate de fabrică și suprabetonate pe șantier. Chiar dacă nu sîntem specialiști ne dăm seama lesne cu cît spor se montează asemenea coloși, suportînd și operații intermediare. În sfîrșit, trecînd peste aceste dificultăți, întrebarea este dacă întreprinderile furnizoare de prefabricate vor putea să onoreze comenzile făcute cu specificația «expres». Și cînd?

Am fost pe șantier după 15 noiembrie. Stîlpi înalți, coridoare străjuite de stîlpi și deasupra cer, foarte mult cer. Decorul era într-adevăr copleșitor, dar cum o să se mai lucreze în lunile care urmează fără acoperiș și fără împrejmuiri laterale? Că oricît am încerca să ne păcălim, de îngheț și ninsoare tot o să avem parte. Or, pe șantierul Fabricii de produse din carne, frontul de iarnă nu este decît o simplă enunțare. Și anul viitor pe vremea asta, la Popești-Leordeni planul prevede încheierea pregătirilor pentru intrarea în funcțiune a fabricii. Greu de închipuit că sînt șanse ca să mîncăm curînd sandvișuri cu șuncă sau salam provenind de la această adresă.

Contrar «obiceiului», unele utilaje tehnologice au și ajuns pe șantier ca niște musafiri sosiți prea devreme. Rînduite pe lîngă pereții unei magazii, bijuteriile de culoarea argintului sînt păzite de un cîine slăbănog, forțat de un lanț să împărtășească soarta mașinilor nedorite. Dar oare cotarla poate să scutească utilajele de influența nefastă a intemperiilor?

Am fi dorit foarte mult să aflăm care sînt opiniile beneficiarului asupra perspectivelor acestei ample investiții ale industriei alimentare. Ne așteptam să-l găsim pe directorul sau pe inginerul șef al fabricii acolo, în decorul stîlpilor și-al macaralelor, dar nu era nici unul dintre ei. Nici măcar dirigintele beneficiarului. Am aflat că sediul conducerii acestei fabrici inexistente (care primește totuși salariu din fondurile de investiții!) se află pe strada Învingătorilor nr. 31. Numele străzii parcă a fost ales anume ca să sublinieze un eșec indubitabil. Cel puțin pînă la ora actuală. O întîrziere de 11 luni, recuperată printr-un ritm somnolent, nu poate sugera optimism. Poate doar așa, declarativ. Că la santierul acesta se țin multe ședințe. La una dintre ele am fost invitați și noi:... «Să veniți marțea viitoare, cînd o să fie o ședință importantă. O să vedeti: ne luăm angajamentul ca pînă în 10 decembrie să montăm toate grinzile.

— Și o să le montați?

— Ei, nu chiar pînă în 10, dar pînă la sfîrșitul anului, sigur».

Cu asemenea asigurări, îți vine să crezi că termenul de intrare în funcțiune se va amîna pe cine știe cînd.

ȘANTIERUL S-A DESCHIS DAR CONSTRUCTORUL NU ȘTIE...

La Banca de Investiții am primit asigurări că pe platforma industriei ușoare din cartierul Ghencea vom găsi două șantiere noi: stația-pilot pentru înlocuitori de piele și o secție a «Țesătoriilor reunite». Sigur, părea foarte ispititor să fii, chiar pentru puțin timp, martorul forfotei constructorilor, care se zoresc să-și pună la adăpost schelele înainte de primul îngheț. Dar, spre marea noastră dezamăgire, la stația-pilot începuse abia, timid, săparea gropilor pentru fundații. Cum așa? — ne-am exprimat nedumerirea față de șeful șantierului, ing. T. Anghelescu.

— Noi așteptăm deschiderea șantierului încă de la sfîrșitul lunii martie. Dar...

Din nou ne-a fost dat să ascultăm o poveste despre un proiect care n-a fost gata în martie, ci în iunie, apoi în iulie s-a restituit pentru refacere, în septembrie au intervenit iar modificări «și se pare că nici acum completările nu au fost terminate».

Nu vom reține atenția cititorilor cu întregul cortegiu de amănunte privind fazele proiectului pentru stația-pilot ale cărei produse le așteptăm cu toții nerăbdători. E destul să amintim un singur detaliu care este, după părerea noastră, definitoriu:

În ajunul începerii lucrărilor s-a constatat

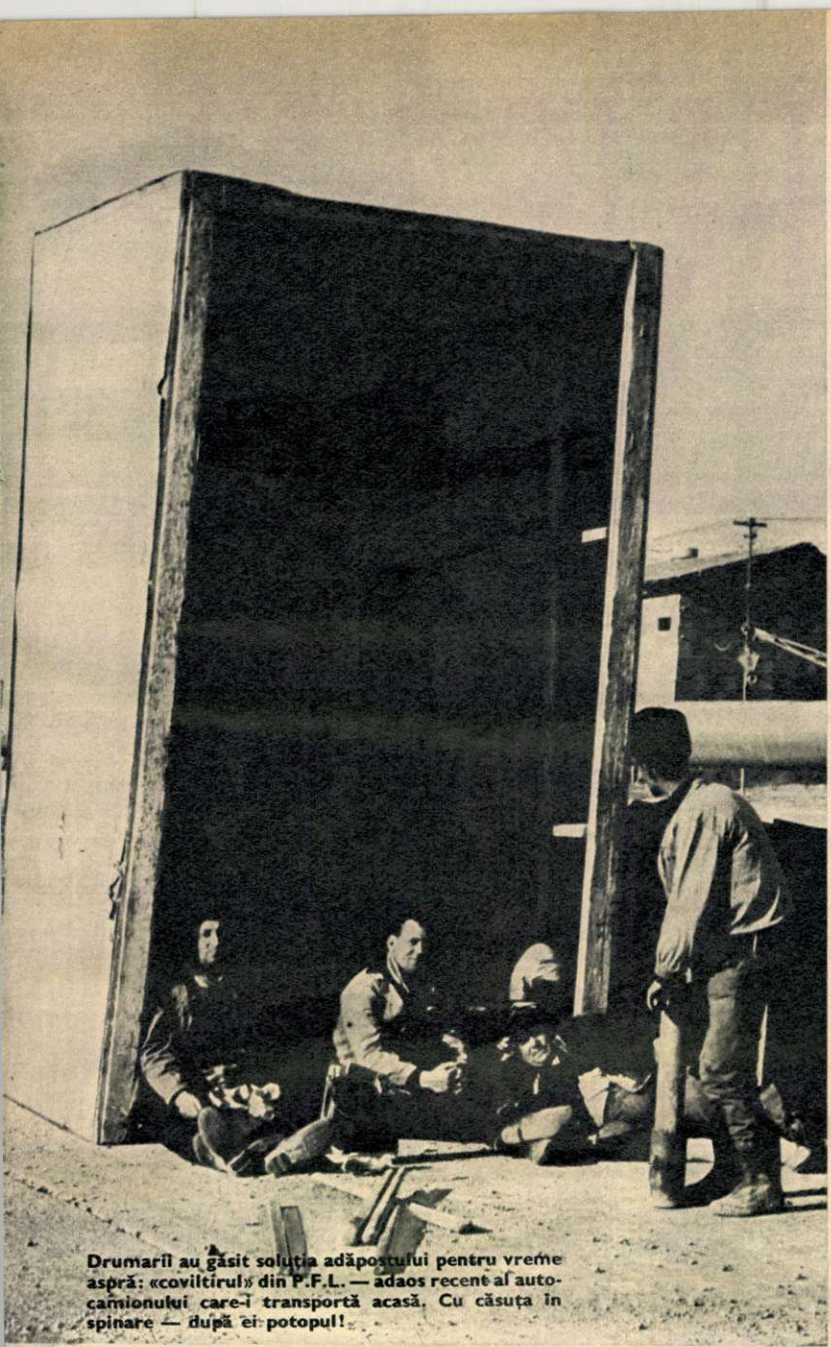

Drumarii au găsit soluția adăpostului pentru vreme aspră: «coviltirul» din P.F.L. — adaos recent al autocamionului care-i transportă acasă. Cu căsuța în spinare — după ei potopul!

În loc de martie, sfîrșitul lui noiembrie: Santierul stației-pilot pentru piele sintetică experimentează deocamdată posibilitatea transformării iernii în primăvară veșnică.

Pe strada Ziduri între Vii constructorii dau o bătălie năprasnică pentru încheierea anului cu toate apartamentele predate. «Dacă am fi avut front de iarnă...» Vor reuși? Nu vor reuși?

că pe amplasamentul stației trec niște cabluri electrice, din care cauză lucrarea trebuie deplasată lateral cu cîțiva zeci de metri. Știe toată lumea că un teren pe care s-a hotărît să se ridice o construcție trebuie investigat și din punct de vedere geologic. Proiectantul să fi sărit peste această operație inițială și elementară? Sau cablurile sînt atît de adînc îngropate în pămînt, încît «descoperirea» lor în ceasul al 12-lea trebuie brevetată drept invenție?

Cînd i-am pomenit șefului de șantier despre cel de-al doilea obiectiv — secția întreprinderii «Țesătoriile reunite» — surprinderea sa a fost fără margini. Știa, așa vag, că șantierul 803 al Întreprinderii de construcții-montaj nr. 8 e vorba să construiască și o secție de pînză pentru impregnatul tuburilor de cauciuc, dar... Ei da, finanțarea pentru începerea acestei lucrări s-a deschis pe data de 6 octombrie 1969. Noi am purtat amintita discuție în 21 noiembrie anul curent și constructorul de fapt și de drept nu aflase încă nimic. Poate va afla într-o bună zi, dar de ce organizare pentru timp friguros mai poate fi vorba atunci? Se vor cheltui banii afectați lucrărilor pregătitoare într-un chip mai mult sau mai puțin util, data «atacării» șantierului va figura în scripte, dar pînă în martie-aprilie nu se va realiza, practic, nimic. Și în justificările întîrzierilor nu va apărea nici un element nou. Se vehiculează în astfel de ocazii stereotipe formula: «Nu am avut asigurat frontul de lucru pentru iarnă». Impersonal. Fără adresă, fără consecințe...

NIMENI NU E DE VINĂ?

Graficele de șantier au rostul să stabilească ordinea logică a operațiilor specifice în construcții, cu durata lor, să fie adică oglinzi fidele ale mersului unei lucrări de la început pînă la sfîrșit. Un început și un sfîrșit stabilite riguros cu rigla de calcul.

«...Și totuși graficele sînt, din păcate, un element foarte labil, ne mărturisea șeful șantierului 803. Iată, bunăoară, sperînd că vom putea deschide mai devreme șantierul stației-pilot, am comandat pentru data de 30 octombrie grinzi și chesoane prefabricate. Ne apropiem de sfîrșitul anului și n-am primit nici de la Brașov, nici de la București vreo confirmare a comenzii. Lipsa corelațiilor de tot felul ne obligă să modificăm și graficele».

Față de asemenea explicații îți îngheață pe buze orice urmă de replică. Îi compătimești sincer, din toată inima, pe constructori și te feliciți în gînd că ți-ai ales o altă meserie. Da, dar dacă ești reporter vrei să afli totuși cine încurcă ițele, cine e de vină că graficele nu pot fi grafice, că termenele nu se respectă, că avuția țării capătă cu întîrziere felurite bunuri pentru a căror producție se cheltuiesc fonduri uriașe. Dintr-o dată te vezi prins într-o aventură absolut fantastică: toată lumea are dreptate, toți se străduiesc, toți întîmpină grave neajunsuri și, pînă la urmă, nimeni nu e de vină. Constructorul se plînge de proiectant, proiectantul acuză lipsa de înțelegere a constructorului, beneficiarul nu încheie contractele la timp, furnizorul întîrzie livrarea comenzilor. Un cerc vicios în care te învîrtești pînă cînd te apucă amețeala.

«Iată, ne spunea inginerul Constantin Trifan, a început construcția halei principale fără ca mai întîi să se termine drumurile de acces în șantier. Cum s-ar fi transportat grinzile dacă era o toamnă ploioasă? Apropo de transport: fabrica va beneficia, obligatoriu, de o cale ferată. Oare nu era bine să se

(Continuare în pag. 23)

LA AGIGEA, BIOLOGII DESCIFREAZĂ ENIGMELE MEREU REÎNNOITE ALE MĂRII NEGRE, DESCHID DRUMUL SPRE RECOLTE... ACVATICE

Într-un anumit fel omenirea se află astăzi cam la aceeași răspîntie la care s-au găsit strămoșii noștri preistorici. Dacă ei au putut supraviețui și face față nevoii crescînde de hrană, pe măsura creșterii populației lor — creștere inevitabil legată de sărăcirea vînatului și de greutățile tot mai mari de a-și strînge hrana — aceasta s-a datorat faptului că ei s-au deprins a lucra pămîntul, că au învățat să cultive și să selecționeze animale și plante de uscat, animale care l-au pus pe omul acelor vremuri la adăpost de instabilitatea climatului, de vicisitudinile vremii.

Pentru ca omenirea de mîine să poată face și ea față ritmului său uluitor de creștere, trebuie nu numai să sporească pe toate căile suprafețele arabile ale planetei și producția la hectar a uscatului, dar să învețe să domine și să cultive și **oceanul,** să selecționeze și să crească în largul lui (nu numai la țărm) cît mai multe plante și animale folositoare hranei și industriei alimentare, să înlăture răpitorii, să folosească îngrășăminte de apă etc.

...Aceste remarci ale distinsului oceanolog român dr. docent Mihai Băcescu, membru corespondent al Academiei, constituie, credem, cea mai nimerită introducere în călătoria pe care vă invităm s-o întreprindeți împreună cu noi în adîncurile Mării Negre. «Portul» de îmbarcare va fi, de data aceasta, Stațiunea de cercetări marine-Agigea.

Peste 200 de studenți și cercetători — la care se adaugă 20 de specialiști din străinătate — lucrează anual în laboratoarele de pe țărmul mării. Aci se organizează și rodnice sesiuni și consfătuiri științifice. De exemplu, între 24 și 26 octombrie a avut loc la Agigea cea de-a 16-a sesiune științifică a Facultății de biologie din Iași, la care peste o sută de cadre universitare și cercetători au prezentat comunicări științifice. Tot anul acesta s-a desfășurat la Agigea, sub egida Asociației mediteraneene de biologie marină și oceanologie, sub direcția acad. prof. Eugen Pora, primul curs internațional de biologie marină din țara noastră.

(Continuare în pag. 24)

Cercetătorul Adrian Telembici și laboranta Iuliana Dina, din cadrul laboratorului de fiziologie animală, selectează midii în vederea stabilirii condițiilor lor optime de viață și dozării unor compuși ai organismului lor, care intră în mod curent și în alimentația omului. Este interesant de menționat aci cum se «colonizează» aceste vietuitoare. Ne referim, mai precis, la formarea de culturi de midii și stridii. Se aruncă în mare plăci de cupru, iar midiile se prind de aceste plăci. Apoi sînt extrase cu ușurință din apă, o dată cu plăcile de cupru, de care sînt atașate (deoarece în sîngele lor există elementul cupru). Este, așadar, suficientă existența unui singur element asemănător pentru a se crea o afinitate — este drept — de un fel cu totul deosebit.

Aceste alge se nasc din săruri de mare și raze de soare. Apoi sînt mîncate de animale foarte mici. Animalele foarte mici sînt mîncate de pești. Peștii sînt mîncați de oameni. Iar printre oameni se găsesc și cercetători care extrag din mare alge, apoi încearcă să le cultive în laborator. Și totul începe de la început... Iată și microistoria algelor din fotografia noastră.

Dintr-o algă se pot extrage substanțe chimico-farmaceutice; ea reprezintă însă și una din cele mai importante surse de hrană ale mării. Fiind foarte bogate în vitamine și săruri minerale, algele influențează creșterea și sînt folosite cu succes și în hrănirea animalelor domestice.

În laboratorul de fiziologie vegetală, unde este făcută fotografia de jos, se studiază influența unor factori ai mediului extern (salinitate, lumină, temperatură) asupra principalelor procese de metabolism la algele marine, pentru a cunoaște condițiile care favorizează buna lor dezvoltare.

De asemeni s-a început transpunerea în cultură a unor specii de alge macrofite marine, în scopul găsirii posibilităților de cultură organizată a acestor plante creatoare de substanțe organice, cu întrebuințare în cele mai diverse ramuri ale activității umane.

▼

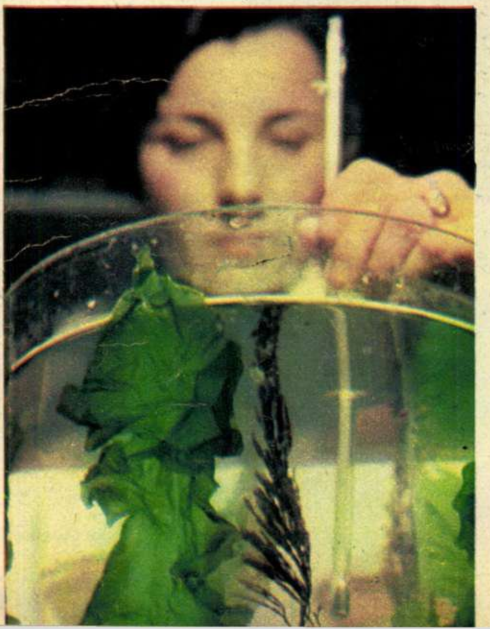

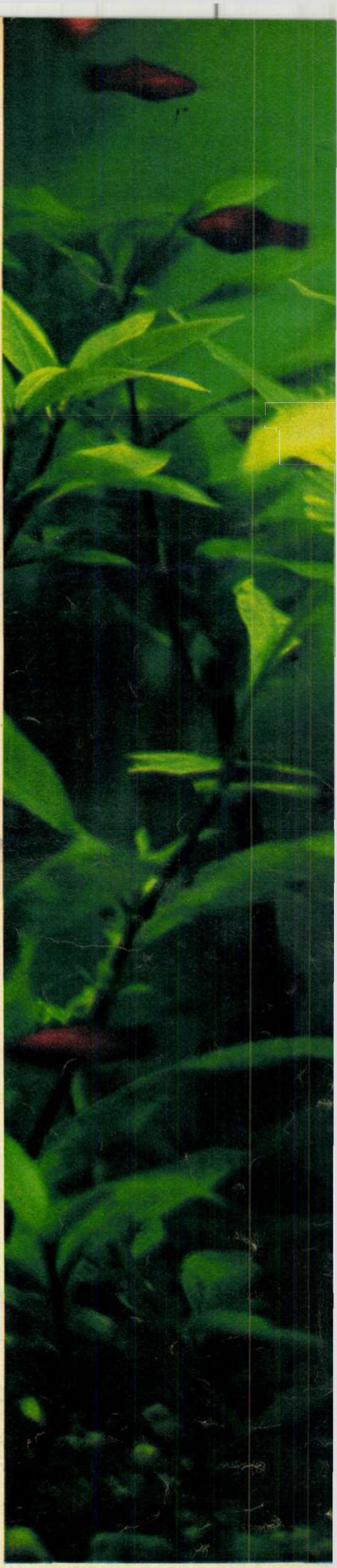

Text de Alexandra TÂRZIU

Fotografii de Aurel MIHAILOPOL

lanurile verzi ale mării

BIOGRAFII CONTEMPORANE

Cota 104

(SUB CÎRLIG)

Bucureşteanul s-a obişnuit de-acum cu noul peisaj din Piaţa Bălcescu. Teatrul «s-a conturat» şi pentru privitorul de afară, parcajul subteran «merge», ca să folosesc termenul unui constructor, iar deasupra tuturor se înalţă, încet dar sigur, marele hotel«Intercontinental».Douăzeci şi patru de etaje, douăzeci şi şase de niveluri, optzeci şi nouă metri înălţime finală. Privit din colţ, de la fostul ceas, întregul şantier îţi lasă impresia, la început, a unui spectacol în curs de montare. Cu cît îl priveşti mai atent, îţi dai seama însă că «piesa se joacă». Naţionalul,şi cu tot ce-l înconjură, îşi prezintă douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, fără pauze şi expoziţii de foaier, prima sa premieră. Regizor principal, regizor secund, regizor de culise — şef de şantier, ingineri, maiştri; scenografi, maşinişti, electricieni, şi o întreagă recuzită dirijată şi administrată cu grijă. Lipsesc actorii, actorii profesionişti. Aici, pe această mare scenă a şantierului, îşi trăiesc existenţa cotidiană, îşi joacă piesa înşişi eroii. Poate cîndva se va găsi dramaturgul care să reconstruiască, din esenţe, ceea ce se petrece acum, aici, în văzul lumii, şi actori care să încerce, cu talent şi dragoste, să dea din nou viaţă celor care dau viaţă şantierului.

Dar pînă atunci... Aici plouă rece, mărunt, insistent. Aici va ninge, aici va bate vîntul, va fi ger şi palmele se vor lipi de metal... Aici oamenii muncesc, caută soluţii (cum este mai bine să fie montată macaraua-turn?), şi în baraca din plăci prefabricate, încălzită cu un radiator electric, inginerul Marius Ionaşcu, împreună cu alţi colegi, desenează, calculează o soluţie, două, trei,«care o fi cea bună?»; într-o cameră imensă, cu pereţii acoperiţi de grafice şi schiţe, cu telefonul ţinut cu umărul la ureche, şeful şantierului, Eugen Niţescu, reclamă ritm constant, indiferent de timp, pregăteşte şedinţa decadală şi caută mental o relaţie care să grăbească vindecarea de lombosciatică a maistrului Bărbulescu; iar sus, în cuşca macaralei, la 57 de metri,cînd am discutat cu el, la **69,** cînd citiţi dumneavoastră, şi la **104** — cota maximă sub cîrlig — cînd va înflori liliacul şi va fi luna mai, îşi joacă piesa sa macaragiul Nicolae Ioniţă.

De ce se află el aici, la punctul cel mai responsabil care se poate acorda unui macaragiu în Bucureşti, este ceea ce am încercat să aflu.

Pe cititorul dornic de senzaţional îl avertizez că în viaţa acestui om nu s-a întîmplat nimic exploziv, nu a fost nimic sau aproape nimic ieşit din comun. S-a născut în comuna Bîltana, la 13 februarie 1940. Pînă cînd a terminat şcoala generală, se culca şi se trezea în acelaşi sunet ritmic al ciocanului, în mirosul devenit familiar, aproape plăcut, de piele, talpă şi pap de cizmărie. Şi-a făcut copilăria printre calapoade, cuie de lemn şi fel de fel de încălţăminte veche, ruptă, adusă la reparat. Tatăl îl vroia cizmar.

Putea să facă o sută de lucruri în viaţă, putea să apuce pe orice drum dorea. A ales drumul care duce spre şantier. A poposit trei ani la şcoala profesională din Bucureşti, după care, dorind un singur lucru: să muncească, visînd un singur lucru: să muncească,a pornit spre un oraş care îşi anunţa în presă, cu litere mari, existenţa viitoare — Oneşti. A lucrat la rafinărie pe un cilindru compresor, construind drumuri, a trecut apoi pe un tractor cu şenile, transportînd materiale pentru oraşul care se grăbea să se ridice. Oamenii munceau, trăiau, se bucurau de viaţă, voiau să se iubească în apartamente cu încălzire centrală şi să-şi trimită copiii la şcoală, şi şcoala să fie nouă şi spaţioasă, şi el, pentru toate acestea, transporta materiale, cărămidă, fier, beton, prefabricate — toată recuzita unui şantier.

A cunoscut o fată din Piatra Neamţ şi era gata să intre în ciclul normal, calm, firesc şi frumos al vieţii. Dar a venit timpul să meargă militar. Cînd s-a întors din armată,o vreme a uitat-o sau poate nu. Nu are nici o importanţă. Lucra acum în Balta Albă, apoi în Pajura, pe o macara Pionier, iar seara, şase luni de zile,seară de seară, a urmat un curs pentru macarale-turn. Spune că-i place înălţimea, aerul tare, că-i place să se afle singur, acolo sus, punînd, cu migală şi îndemînare,bucăţică lîngă bucăţică, celulă lîngă celulă, pînă cînd totul e gata. Şi atunci o ia din nou de la capăt.«Cobori pînă aproape de pămînt, şi te ridici din nou». Cînd a terminat cursul, era nerăbdător să primească o macara-turn. Şi a lucrat şase luni de zile în Berceni, Drumul Taberei, Militari, în echipa de montaj a macaralelor. Abia după aceea a primit prima macara-turn Z.B.45. Celor care locuiesc astăzi în blocul turn cu zece etaje 8.S.14 — Drumul Taberei — le aduc la cunoştinţă că este primul bloc glisant ridicat de macaragiul Nicolae Ioniţă. De atunci, a mai ridicat patru glisante şi două monolite în acelaşi cartier, două cu cofraj metalic şi două monolite în Armata Poporului...

— Se lucrează greu pe macaraua-turn?

— Aş, de unde. Totul este să fii precis, operativ, atent, să pui lucrul pe care îl ridici exact acolo unde trebuie, să nu strici ce este făcut, să fereşti oamenii... Încolo, e un fleac, mai ales dacă nu bate vîntul. Altfel...

Altfel se pot întîmpla multe necazuri. «Pleci de jos cu un panou, e linişte, e calm, pilotul te dirijează, oamenii de pe platformă aşteaptă, şi deodată anemometrul se agită, corzile macaralei vibrează, panoul începe să se balanseze în dansul lui periculos. Te uiţi cu un ochi la anemometru, cu altul la panou. 7... 8... Vîntul se înteţeşte. Peste unsprezece metri pe secundă nu mai poţi să faci nimic. Dacă te-a prins cu panoul în cîrlig, te răstoarnă. Ai făcut mai bine de jumătate din drum. Ai putea să-l laşi, dar e păcat. 9... Acul se ridică, şi încă repede. Oamenii de pe platformă te privesc. Simt şi ei vîntul, dar nu-i cunosc intensitatea. O rafală mai puternică şi-i mături pe toţi cu panoul. Rişti? Îţi iei răspunderea? 10... Mai e puţin. Ai ajuns deasupra şi începi să cobori. Te uiţi la anemometru şi aştepţi sirena. Cînd ajunge la 11, începe să urle. Şi urlă, şi urlă... Atunci, un dispozitiv automat ancorează macaraua, altfel vîntul o împinge pe şine şi, bineînţeles, o răstoarnă. Panoul a intrat la locul lui. Oamenii l-au prins, l-au ancorat. 11... Sirena. Se aude clinchetul metalic al ancorelor de la şine. Şi tu rîzi. Acum ţi-e indiferent. Îţi scoţi o ţigară, o aprinzi şi priveşti oamenii care se luptă cu vîntul, cu praful, cu panoul care încă nu e ancorat cum trebuie... Şi tu rîzi. Acum e rîndul lor. Rîzi, dacă vrei. Dacă nu, aştepţi ca vîntul să coboare sub 11 şi o iei de la capăt».

Simplu, nu?

Aşa a lucrat din **1968** pînă în **'69** pe macaraua-turn la scenă, sală, şi anexele teatrului, iar acum, pe o alta, la ridicarea hotelului.

În viaţa lui au fost totuşi două lucruri senzaţionale: unul — focul. Un foc mistuitor, cu vîlvătăi mari, care a prefăcut în scrum tot ce agonisise. După foc, a urmat un altul, de data aceasta plăcut. Este al doilea şi cel mai important. S-a petrecut în ziua cînd s-a urcat în tren la Bucureşti, a coborît la Piatra Neamţ, a cerut mîna primei lui iubiri şi i s-a spus *da*.

Încolo, nimic deosebit. O biografie contemporană din miile asemănătoare.

Petru ISPAS

---

sport

de Emanuel VALERIU

A greșit Nicușor?

Se spune — şi pe bună dreptate — că a deosebi binele de rău constituie o calitate primordială pentru speţa umană, pe care indivizii o dobîndesc la o anumită vîrstă, nu totdeauna aceeaşi, dar de la care începe, de fapt, viaţa responsabilă, conştientă. În acest sens, nu mi se pare absurd să consider că primul judecător al faptelor proprii este însuşi autorul lor, dar că, aproape simultan, el capătă capacitatea de apreciere şi a comportării semenilor săi, dar principalul raport rămîne totuşi cel stabilit între gîndirea şi acţiunile proprii. De aceea este recomandabil ca mai înainte de a-i supune judecăţii noastre pe alţii să ne îngrijim de autosupraveghere. Căzînd de acord — sper — asupra unor adevăruri, în general cunoscute, pe care ne vom baza cronica de azi, să ne apropiem de fenomenul sportiv stabilind relaţia necesară între cele afirmate şi domeniul activităţilor fizice.

În jocurile sportive, ca şi în cele individuale, publicul are posibilitatea să aprecieze, din tribună sau din fotoliile aflate în faţa televizoarelor, evoluţia celor din arenă. El comentează aproape fără excepţie rezolvările sau nereuşitele combatanţilor, în raport cu ceea ce ar fi făcut ei în aceeaşi situaţie, convinşi că soluţia lor, a celor dinafara terenului, ar fi fost, neîndoios, mai bună. Este şi acesta unul din modurile prin care ne judecăm semenii şi, cu toată stima pe care o port publicului, trebuie să constat că de cele mai multe ori pretenţia spectatorului de a se crede mai dibaci decît omul din arenă are în ea ceva mai mult amuzant decît vinovat; adevăratul sportiv — chiar cînd a trecut dincolo de spaţiul disputei în masa privitorilor — este cel mai rezervat spectator, pentru că el ştie cît de diferite sînt condiţiile în care se pot rezolva situaţiile în teren şi cîtă valoare au cele din tribune sau de-acasă. De obicei, dincolo de pretenţia publicului de a şti mai bine decît atletul aflat în luptă se ascund refulări diverse, incapacităţi nemărturisite, nerealizări sportive într-un trecut mai mult sau mai puţin îndepărtat. Dar, una peste alta, nu cred că vinovăţia aceasta este dintre cele mai vinovate. Pentru spectatorul obişnuit, fiindcă pe lîngă el există şi alţi cîţiva spectatori de o categorie aparte: ziariştii şi comentatorii de radio şi televiziune. Departe de a intenţiona o analiză ori măcar o apreciere a muncii lor, globale sau particulare, vreau să remarc, spre a-mi susţine demonstraţia începută, că în special comentatorii au o misiune cu totul aparte faţă de confraţii lor condeieri. Ei asistă cu... voce tare la spectacolul sportiv, îl redau şi-l interpretează simultan cu desfăşurarea lui şi, tocmai de aceea, aprecierile lor se impun a fi nu numai atente, dar şi judicioase. Se ştie cît de riscată poate fi evaluarea raportului de forţe dintre combatanţi de la începutul unei partide, ca şi afirmaţiile foarte categorice privind forma unui sportiv, pentru că lupta oferă, pe parcursul său, multe neprevăzute care pot răsturna şi cele mai fundamentate previziuni. (Recentul joc cu Grecia ne-a oferit o asemenea mostră de primejdie, tocmai după deschiderea scorului de către echipa română, cînd revirimentul s-a produs exact în cealaltă tabără, iar deruta i-a cuprins pe ai noştri.)

Mai demult, ne exprimasem aici nedumerirea faţă de îngăduinţa cu care un comentator, neidentificat, privea apariţia primei petarde pe un teren de fotbal. Ulterior, cu toate rezervele unor confraţi, s-a văzut că fusese un început de infestare a atmosferei stadioanelor noastre, conducerea mişcării sportive văzîndu-se nevoită să intervină, prin măsuri energice, spre a stăvili falsul entuziasm, vecin huliganismului.

Duminică mi-a fost dat să aud un alt gen de comentariu care m-a uluit din start: de la Iaşi, reporterul ne informa că poarta dinamoviştilor bucureşteni fusese încredinţată unui om în care nici măcar coechipierii săi nu aveau încredere. Bine informatul confrate deţinea ştirea chiar de la un dinamovist al cărui nume, bineînţeles, sublinia el, nu va fi făcut public. Apoi, cînd bucureştenii primeau primul gol, comentatorul nu uita să-şi arate satisfacţia de a se vedea confirmat de greşeala debutantului. Pînă şi la al 3-lea gol (înscris chiar de fundaşul său, Pîrvu),vina fusese tot a portarului Stana. Las la o parte faptul că, în acest timp, atacul bucureştenilor nu reuşea să înscrie, echilibrînd astfel carenţele posibile ale ultimului lor apărător, ceea ce n-avea nici o legătură cu acesta,şi mă opresc asupra comentariului propriu-zis. S-a gîndit cel care făcea reportajul că Stana va afla, de la rude şi prieteni, despre neîncrederea coechipierilor în capacităţile sale? S-a întrebat el oare ce repercusiuni morale va avea acest fapt pentru Stana şi echipa sa? Desigur, nu! Dar nu numai atît: şi-a pus cronicarul întrebarea: de ce procedase antrenorul Nicuşor astfel? Ar fi fost o informaţie mai preţioasă pentru public, chiar şi pentru cei care-l iubesc pe Narcis Coman, titularul postului de portar. Probabil, cei din studioul de la Bucureşti, şocaţi ca şi mine de comentariul fără acoperire morală al confratelui Elisei, i-au atras atenţia, astfel că, în finalul reportajului său, aflăm că N. Coman a sosit la Iaşi după echipa Dinamo şi că Nicuşor, din raţiuni disciplinare, l-a ţinut pe tuşă. Abia atunci s-a întrebat colegul nostru dacă a procedat just sau nu antrenorul.Era însă prea tîrziu. Publicul aflase că Dinamo a avut în poartă un «om de paie», că de aceea a pierdut, că echipa n-avea încredere în el şi că, poate, indiferent ce ar fi comis Coman, el ar fi trebuit să joace.

Cu toată rezerva mărturisită la începutul cronicii, cu toate că nu-mi place să judec faptele altora, nu mă pot reţine să nu deosebesc binele de rău şi de aceea sînt convins că Nicuşor a procedat cum se cuvenea s-o facă un om care răspunde nu numai de capacitatea tehnică a unei echipe,ci şi de valoarea sa morală. Din păcate, microfonul instalat la Iaşi n-a vrut să departajeze albul de negru decît tîrziu, foarte tîrziu. Păcat...

FLACĂRA
F
1
Nr. 1 1970

Ce surpriză — mai corect ce surprize — rezervă «FLACĂRA» cititorilor săi cu prilejul sărbătorilor de iarnă? Le veți afla la timp, adică la 27 decembrie, procurîndu-vă, din timp, de la chioșcuri, numărul special al «FLACĂRII». Deocamdată nu vă putem dezvălui, în legătură cu ediția festivă a «FLACĂRII», decît cîteva expeditive date tehnice și de sumar:

- «FLACĂRA» specială are un număr sporit de pagini, din care peste 20 în policromie.
- Sub semnături de prestigiu, veți găsi o diversitate largă de genuri gazetărești însoțite de o ilustrație foto alb-negru și color corespunzătoare, oglindind actualitatea politică, economică, socială, științifică și artistică internă și de peste hotare, tratată sub cele mai interesante fațete.
- Din numărul special al «FLACĂRII» nu vor lipsi paginile tradiționale care și-au cîștigat de-a lungul anilor simpatia cititorilor: cele mai senzaționale fotografii ale anului, din țară și din străinătate, modă, varietăți, fotocuriozități, jocuri distractive, umor etc.

învăţătorul

de Mihai HETCO
Fotografii de S. STEINER

Spre şcoală.
Un drum
făcut de mii de ori...

...L-am cunoscut într-un sat îndepărtat de munte, cu case răspîndite la mari distanţe unele de altele. Era o zi de toamnă tîrzie, înaltă, străvezie, blîndă şi tristă. Răsărise un soare palid, scăldînd în lumini difuze versanţii sudici ai Bucegilor. I.M.S.-ul albăstrui care ne adusese aici, la vreo 40 de kilometri de Tîrgovişte, odihnea undeva, la o încrucişare de drumuri, asigurat, pentru a nu o lua la vale, cu cîţiva bolovani de rîu. Am luat pieptiş cărăruia sinuoasă, străjuită de o parte şi de alta de case largi, gospodăreşti, cu grădini prelungite în nesfîrşite livezi de meri şi pruni. Mai stăruia în văzduh o aromă dulce de poame fermentate. Cîte un măr păstra încă, prinse de ramurile-i negre, fructe roşii ori galbene. Surprinzătoare pasiune ornamentală a proprietarului ori prefigurare a apropiatelor sărbători de iarnă?...

În faţa şcolii ne-a întîmpinat învăţătorul Mihail Alexandrescu, care dăscăleşte aici, în satul Rîu Alb, de mai bine de 30 de ani. După terminarea orelor — ore care s-au scurs nu fără un plus de emoţie şi surescitare din partea copiilor, dată fiind prezenţa inopinată a celor cîţiva străini («inspectori, fără îndoială»...), dar mai ales a aparatului de fotografiat care ne-a trădat în cele din urmă profesia — l-am urmat pe învăţător acasă. Gospodărie falnică, aşa cum găseşti cu sutele în satele din jurul Tîrgoviştei, cu livadă, numai meri şi pruni, cu viţă-de-vie şi stupi de albine. Se vede în toată rostuirea aceasta ceva mai mult decît simpla grijă de gospodar destoinic. Se simte migală, chiar un fel de pedanterie, aş zice. Şi nu-i de mirare. Învăţătorul Mihail Alexandrescu predă, la şcoala generală de 8 ani din Rîu Alb, agricultura. Este vorba, aşadar, de o pasiune ce depăşeşte larg cadrul orelor de predare...

— ...Sînt rîulean de fel, născut şi crescut în dragostea pentru locurile natale. Aş vrea să mă credeţi, la vîrsta mea profesiunile de credinţă se confundă doar cu o întreagă viaţă de muncă. N-aş da satul acesta, aerul de aici, albastru diafan, prin care transpar Bucegii atît de dragi inimii mele, valea aceasta, oamenii, copiii pe care-i învăţ după puterile mele de ani şi ani, şi am ajuns să-i văd bărbaţi şi femei în toată firea, la casele lor, n-aş da, zic, acest mic univers pentru nimic în lume...

Ore de studiu, acasă. Învăţătorul Mihail Alexandrescu are oricînd de împărtăşit din experienţa-i de dascăl fetei sale, viitoare învăţătoare şi ea.

Cuvintele au o căldură care cucereşte. Nimic nu-l face mai locvace pe învăţător decît evocarea ţinutului natal, a oamenilor, a profesiunii căreia i-a închinat o viaţă.

...A pornit-o trudnic, prin '38, ca tînăr învăţător. Ani de lipsuri mari. Şcoala cerea bani grei pe atunci, acasă erau şapte guri de hrănit. Momentul achitării taxelor i-a rămas întipărit în memorie pe vecie... Dar, cum spuneam, a încheiat şcoala şi a cerut să fie numit învăţător în satu-i de baştină. Era o datorie de onoare, mai mult chiar, o problemă de conştiinţă. Ai săi trudiseră să-l ţină prin şcoli. Acum sosise vremea să răsplătească toate aceste eforturi. Satul aştepta. Mihail Alexandrescu s-a dovedit a fi om de nădejde. A învins prin muncă, prin tact şi perseverenţă orice urmă de neîncredere.

Recreația mare s-a sfîrșit!...

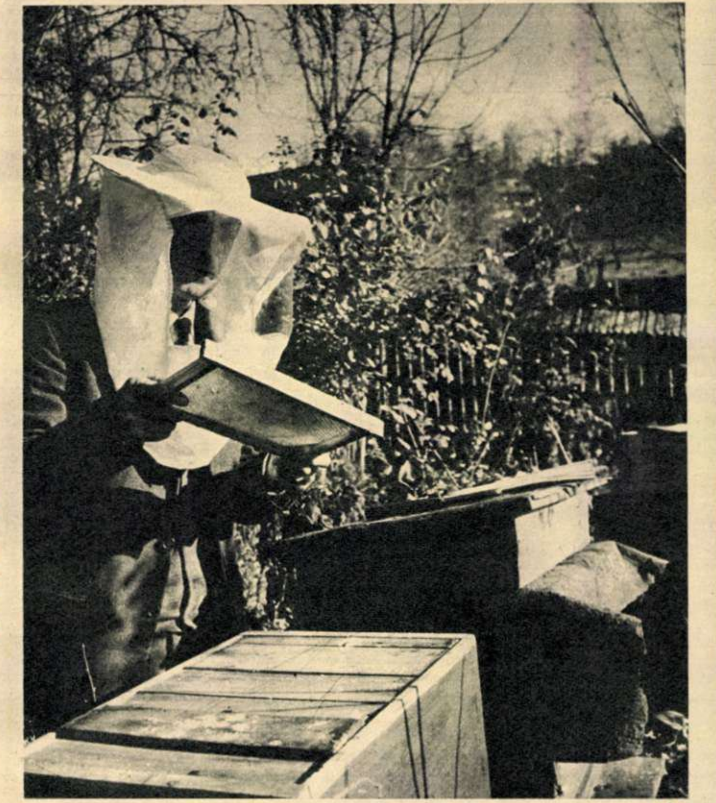

Mierea dealurilor subcarpatice nu mai are nevoie de nici o recomandare.

Ora de agricultură are în aer liber o savoare aparte.

(Se mai găsea cîte unul care să judece cam așa: «Păi acolo am ajuns, să-mi învețe copilul unul de-al lui Alexandrescu?! Mai bine-l trimit cu oile, că de acolo o mînca, nu din călimară!») În primii ani de după război, frecvența copiilor mai era încă foarte slabă. Sătenii trăiseră de cînd lumea izolați, trebuiau convinși de importanța capitală a științei de carte. Mai eficace decît cea mai subtilă pledoarie s-a dovedit exemplul propriu. O viață cinstită, împărțită între catedră și familie. Nici o clipă nu s-a rupt de viața intelectuală. La început mai greu, apoi, cînd timpurile au înlesnit nesperat de mult aceasta, și-a asigurat abonamente la felurite reviste, și-a alcătuit o bibliotecă temeinică. Predînd agricultura, a ajuns să se pasioneze de pomicultură. Cultivîndu-și pomii din livadă după criterii științifice a obținut rezultate spectaculoase. Oamenii au început să-i ceară sfatul. A organizat cu ei adevărate cursuri de pomicultură. La clase, frecvența ajunsese de sută la sută...

— ...Pasiunea, pasiunea care luminează adevărata vocație, îl face pe om să înfrîngă neajunsurile. Credeți că mie, în tinerețile mele, mi-a fost ușor? Aveam și eu poftă de distracție, har Domnului! Ca să ajung la Fieni, la gară, treceam dealurile astea, mari cît munții, călare. Pînă în primii ani de după război o călătorie la Tîrgoviște era o adevărată aventură. Toamna și primăvara cînd se porneau de pe dealuri torenții, rostogolind în vale, de-a valma, pietroaie, pămînt și cioturi de copaci, rămîneai cu căruță cu tot în mijlocul drumului. Acum, vedeți și dumneavoastră, tot județul este împînzit de șosele și drumuri pietruite. O cursă de autobuze face zilnic legătura între satul nostru și Tîrgoviște. Ziarele și cărțile ne sosesc cu regularitate. Apoi, satul nostru se bucură de un climat pentru care l-ar invidia stațiuni de odihnă. Poame ca la noi, mai rar găsești. «Frumosului de Voinești» i s-a dus vestea în toată țara. Atunci, de ce...

...Contrarietatea inimosului învățător din Rîul Alb este pe deplin motivată. Viața pe aceste meleaguri, altădată atît de năpăstuite, s-a schimbat fundamental, la fel ca viața întregii țări, de altfel. Cultura, cu flacăra ei veșnic vie, a pătruns pînă în cele mai îndepărtate cătune. Condițiile de dezvoltare spirituală și materială, pe care statul nostru le asigură tineretului studios, fac, practic, ridicolă orice comparație cu trecutul. Burse, apoi cămine și cantine a căror eleganță le face lesne confundabile cu hoteluri de lux, posibilități de studiu și distracție nelimitate, concură la crearea unei intelectualități multilateral pregătite, capabile să răspundă comandamentelor prezentului. Societatea noastră depune, așadar, un efort masiv căruia trebuie să i se răspundă pe măsură. O diplomă universitară, obținută în asemenea condiții, obligă fără îndoială. Repartizarea cît mai judicioasă a cadrelor pe totalitatea teritoriului țării, astfel încît necesitățile întregii noastre activități materiale și spirituale să fie satisfăcute, ar trebui, așadar, să încununeze acest efort. În universitățile și institutele noastre formăm un număr impresionant de specialiști cărora după terminarea facultății le sînt deschise căile afirmării în profesiunea aleasă. Dar pentru aceasta trebuie să mergi acolo unde viața reclamă prezența ta. După cum fabrici și întreprinderi de tot felul există pe întreg teritoriul țării; la fel copii însetați de învățătură se află nu numai în orașul în care ai absolvit facultatea. Dezertările de la datorie aruncă o lumină de mare îndoială asupra vocației în meseria aleasă. În județul Dîmbovița, aproximativ 20 de profesori și învățători nu s-au prezentat la posturi. Numărul, fără a fi îngrijorător (în alte județe penuria de cadre de specialitate este mult mai acută), indică totuși o anumită mentalitate: impresia, deplorabilă, că și după terminarea studiilor un fel de Moș Crăciun se va ocupa de tine, asigurîndu-ți un locșor cît mai călduț. Frica de a înfrunta vîntul de larg, viața, cu toate bucuriile și încercările ei inerente. O mare doză de egoism, în fond, care n-are nimic comun cu spiritul vremii noastre.

Învățătorul Mihail Alexandrescu își amintește de absolventul Institutului pedagogic din Oradea care acum un an sosise în Rîul Alb. A stat vreo 2-3 luni după care a plecat, și dus a fost. Pe unde o fi acum? De ce a plecat? În scurtul răstimp cît a fost văzut prin sat nu s-a împrietenit cu nimeni, n-a avut curiozitatea să cunoască viața oamenilor în mijlocul cărora ar fi trebuit să muncească și să trăiască. Păcat! Ar fi descoperit săteni cu inimă caldă, ar fi avut revelația unei comori de obiceiuri și datini, care aici, sub munte, sînt mai autentice decît în altă parte.

— ...Mă preocupă problemele de folclor. În cadrul școlii, noi, cei cîțiva învățători, ne străduim să evidențiem personalitatea satului. O facem cu mîndrie. Iile, fotele și maramele noastre, numai negru și roșu, sînt, după părerea mea, de o eleganță nespusă. Și fiindcă veni vorba despre acei tineri care dau bir cu fugiții la primele încercări ale vieții, mi-aș permite o sugestie. În repartizarea învățătorilor, poate chiar și a profesorilor cînd este cazul, să se țină cont de regiunea, de satul de unde provin aceștia. Dragostea de locurile natale, dorința de a te evidenția în ochii satului, de a demonstra «că ai devenit cu adevărat om» nu trebuie minimalizate. O spun dintr-o experiență de mai bine de trei decenii. După cum sădirea în sufletul propriilor copii a dragostei pentru meseria de dascăl asigură (evident cînd este vorba de vocație...) un climat prielnic pentru dezvoltarea în viitoarea profesie. Nu știu dacă s-a făcut o statistică, dar cred că foarte mulți profesori și învățători valoroși provin din familii în care unul sau amîndoi părinții erau dascăli.

Învățătorul din Rîul Alb are trei copii, două fete și un băiat. Ana, fata mai mică, este în anul II al Institutului pedagogic din Galați. O vocație ce în această familie este pe cale să devină tradiție. O vocație care am găsit-o materializată și în persoana învățătorului Virgil Nicolaescu din comuna Priboiu, directorul școlii de aici. Cum și-a început cariera? Într-un sat dobrogean, uitat de Dumnezeu, acum vreo 25 de ani. Și-a găsit cu chirie o odăiță la niște bătrîni zgîrciți și curioși, ceva de speriat. În prima noapte l-au năpădit atîția păduchi de lemn încît a fost nevoit să le dea foc cu gazul de la lampă... Dar n-a dezertat. Copiii aveau nevoie de el. Apoi, după cîțiva ani, a plecat în alt sat, apoi într-altul, pînă cînd a ajuns aici. Pasiunea pentru dăscălie l-a scos în primii ani la liman. Încrederea și dragostea, ghicite în ochii limpezi ai copiilor, i-au fost în multe seri alinare.

— Dacă noi, mai vîrstnicii, am fost în stare să depășim toate greutățile de acum cîteva zeci de ani, ce să zicem de tinerii de azi? Ei nu se vor întîlni nici cu a mia parte din încercările prin care am trecut eu și alții. Unde mai punem că o țară întreagă veghează să-și poată îndeplini obligațiile profesionale în condiții optime. Dar încă o dată, trebuie să-ți iubești poporul din care ai ieșit, trebuie să răspunzi grijii cu care ai fost înconjurat ani de zile și speranțelor care au fost puse în tine...

*

Un apus de soare împărătesc împurpurează Bucegii. Peste întreaga vale a Dîmboviței se aprind lumini. Un vînt de toamnă tîrzie, cald încă, face să freamăte merii și prunii. Albele școli ale satelor, răspîndite pînă departe sub munte, trăiesc clipe de odihnă după concentrarea din ore și dezlănțuirea totală a recreațiilor mari. Ducem cu noi imaginea superbă a acestui colț de pămînt românesc, a dascălilor anonimi, cu inimă largă, care-l luminează.

spectacol pe glob

Sub o cupolă de plastic, amintind un vast circ, amplasată în piața primăriei din Bruxelles, Maurice Béjart cu al său balet al secolului XX prezintă **Cei patru frați Aymont.** *Un spectacol ieșit din comun — chiar pentru baletul lui Béjart. Legenda fraților Aymont este transformată în permanenta luptă împotriva opresorilor. E un spectacol-divertisment gen Béjart semnat însă de doi dintre cei mai apropiați și talentați colaboratori ai săi: Paolo Bortoluzzi și Lorca Massine.*

După ce a dat o serie de spectacole la Moscova cu piesa lui Lech Budrecki și Irenezeusz Kanicki **Azi nu pot să viu la tine,** *Teatrul clasic din Varșovia va evolua la Berlin și apoi în Statele Unite și Canada cu același spectacol. În fotografie, actorul Jerzy Duszynski într-o scenă din spectacol.*

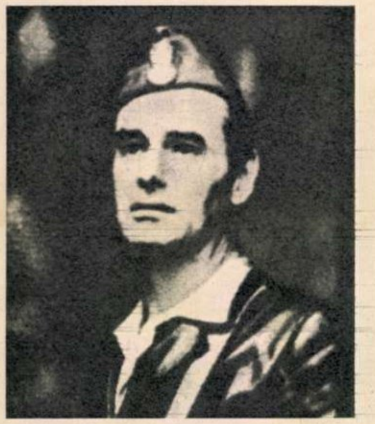

După opiniile mai multor cronicari londonezi, piesa lui John Kerr, **On a Foggy Day** *(Într-o zi cu ceață), prezentată pe scena lui St. Martin's Theatre, nu se apropie de modelul dramaturgiei lui Pinter, ale cărui influențe se fac simțite, piesa rămînînd o simplă comedie și nu o «comedie neagră». Remarcabil efortul actorilor Siobhan Mc Kenna și Margaret Lockwood care s-au străduit, și într-o măsură au reușit, să salveze un text lipsit de substanțialitate.*

Regizorul Varkony Zoltan a pus în scenă, la Teatrul de comedie din Budapesta, piesa lui Ibsen **Constructorul Solness,** *avînd în rolurile principale pe Béres Ilona (Hilda Wangel) și Basti Lajos (Solness). Un spectacol reușit care a abordat fidel opera lui Ibsen.*

literare

de Valeriu **CRISTEA**

Ion HOREA:

CALENDAR

Cititorul de poezie de astăzi, de la noi, este obiectul unor solicitări opuse. Pe de o parte e interesat și intrigat de experiențele moderne, datorate în special tinerilor cărora le rezistă și le cedează alternativ, în care uneori nu vede decît mistificări și prezumții, dar în care alteori știe să descopere, chiar împotriva voinței lui, filoane de lirism autentic, reînnoitor. Dar oricît de «avansat» ar fi sau ar simula că este lectorul (puțin snob) în descifrarea poeziei moderne, el păstrează în adînc, și cîteodată în ascuns, nostalgia versului simplu, clasic, exprimînd nu fulgurări de senzații insolite ci sentimente comune, dar profunde, pe înțelesul bieților muritori. Oricîte eforturi ar fi depus cititorul pentru a se «sincroniza» cu epoca și oricîte progrese ar fi obținut în această direcție, el nu-și va putea interzice un sentiment plăcut de familiaritate și ușurare în momentul în care va deschide un volum de versuri, «obișnuit» ca factură. Nu trebuie să vedem neapărat în aceasta expresia unei condamnabile comodități; după cum nu trebuie să ne grăbim să aprobăm pe cei care, răsucindu-se leneș, întorc spatele poeziei mai dificile, conducîndu-se după teoria minimului efort și punînd în aplicare filozofia lui «muieți-s posmagii». O «modernizare» completă a cititorului nu e posibilă, cel puțin atîta vreme cît va continua să vibreze la temele eterne.

Trecerea timpului, nostalgia tinereții, reîntoarcerea în locurile, acum pustii, ale vieții de altădată, dragostea și moartea sînt tocmai temele noului volum de versuri al lui Ion Horea, intitulat semnificativ *Calendar*. Peste peisajul bucolic al liricii sale se aștern acum umbre prelungi. Cadrul a rămas același: satul, prezent mai mult ca sugestie decît ca descriere, dar vibrația tonului e acum mai dramatică, mai tulburătoare. O tristete fină, patrunzătoare învăluie tema declinului universal. Ion Horea este dintre poeții care se sting zîmbind. «Iată, totu-i dus/ mai către apus/ totu-i înclinat/ mai către-nserat/ stele-or răsări/ și-or acoperi/ sufletul trecut/ în necunoscut». Poetul evocă fragilitatea ființei umane: «Ca o pasăre-n bătaia puștii/ treci peste lume/ și nu știi.../ și nu știi...», cîntecul narcotic (pentru somn? pentru moarte?) al greierilor: «Și greieri în tremur uniform/ Parcă mă-ndeamnă-ntr-una/ Să dorm./ să dorm,/ să dorm», amintirea iubirilor platonice, de demult, reîntoarcerea în vechi locuri cunoscute, de nerecunoscut acum: «Pe rît sub mușuroaie sobolii vremii scurmă/ Fîntîna-i astupată. De cumpănă nici urmă./ Și vitele din troacă nu-și mai ridică botul/ Pe-aici într-o vacanță citeam din Idiotul/ Și podul peste vale-i stricat și gardu-i putred/ Vreau să le spun pe nume și mă ascult și nu cred/ Tutunul pe sub streșini uscat nu mai îmbie/ și dintr-o dată-mi pare că toamna-i mai tîrzie». Ca în poezia populară, moartea e o excludere din comunitatea rurală, cei duși rămîn iarna pe afară ca niște cerșetori, ca niște venetici. Sentimentul însingurării, al părăsirii prin moarte, atinge intensități remarcabile în poezia *Și pe hotar va ninge*, evocînd o intimitate inaccesibilă: «Ne-alungă vremea totuși! Încet, încet se trec/ Aceste mîini crescute și trunchiul lor întreg./ Ce vînturi cheamă, Doamne, din goluri depărtate/ Și-mi clatină făptura și rupe crengi uscate?/ Pe vremea cînd pămîntul mă aduna tăcut/ Din mîlul nu știu cărui tărîm necunoscut/ Și praf ceresc, la ceasul cînd îmi ardea pe creștet/ Nu-nțelegeam foșnirea frunzișului meu veșted./ Nici laudele spuse și semnul de iubire/ Cum se mai pot întoarce-n tăcere și-n jelire/ De n-ar fi prea devreme, de n-ar fi prea tîrziu/ Cînd ultimele versuri va fi să mi le scriu,/ Cînd tu vei fi plecată oricum, chiar de-i mai fi,/ Și pe hotar va ninge și noi ne vom privi,/ Doi oameni de zăpadă ce-au fost lăsați afară —/ Și-n casă-i cald și lampa s-aprinde către seară...»

Volumul *Calendar* relevă un poet de melancolii discrete și de finețe a vibrării, refuzînd disperările zgomotoase, compuse pentru fanfară, ale unor confrați. E adevărat, Ion Horea se înscrie într-o linie tradițională. Dar a scrie poezie «obișnuită» nu cere mai puțin talent decît a crea «modern». Aș spune, dimpotrivă.

cronică satirică

de Teodor **MAZILU**

PE TUȘĂ

Lui W nu-i place niciodată să se amestece direct într-o problemă sau alta. Suprema lui voluptate e să stea pe tușă.

Unii oameni — sportivii, de exemplu — sînt foarte supărați dacă ajung în situația de rezerve, obligați să rămînă pe tușă. W nu numai că nu se simte cîtuși de puțin jignit, dar e chiar fericit că a ajuns pe «banca rezervelor».

De fapt, «banca rezervelor» e pentru W tot una cu țărmul fericirii. W a detestat întotdeauna acțiunea, mișcarea; plăcerea lui era să stea pe margine și să comenteze acțiunile și mișcările altora. Adică — într-un cuvînt — să fie un chibiț. Pînă și viciile și le trăia prin intermediul altora. El nu joacă pocher — se socoate prea pur pentru așa ceva — dar în schimb îi chibițează pe alții.

Situația asta, a «omului de pe tușă», i se pare că îi aduce nenumărate avantaje, printre care și un soi de prestigiu. Lașitatea se transformă ușor în prestanță academică. W n-are curaj să se amestece în viață și această dîrdîială e interpretată drept «detașare filozofică».

De fapt, W ar vrea să se bucure prin intermediul altora — direct i se pare puțin cam riscant. De aceea, toate satisfacțiile W nu le trăiește direct, ci cu ajutorul altora, prin procură. El se bucură și iubește «prin delegație». Dă altora procură să zîmbească în locul lui. Zîmbește prin procură, dar zîmbește... Păcătuiește prin procură — și acest soi de păcat îl numește virtute. Acolo, pe tușă, W nu pățește nimic...

Culmea e că W cîteodată — o, asta nu trebuie să vă mire — se plînge de faptul că e ținut pe tușă. E fericit că e ținut pe tușă, că n-are nici o răspundere, dar i se pare normal să se și vaite puțin.

Dar W are grijă să se vaite încet, în așa fel incit să nu-l audă nimeni...

tv

de Felicia **ANTIP**

INIMĂ DE DACRON

Specialiştii sînt de acord: omul deteriorat poate fi cîrpit, fără teamă, cu dacron. Suportă perfect adaosurile de plastic. O inimă de dacron ar fi tot atît de bună ca şi inima noastră originală, dacă s-ar inventa şi un motoraş foarte mititel (atomic, de pildă) şi foarte perfecţionat (aşa încît să-i adapteze mişcările la ceea ce se întîmplă în alte compartimente ale trupului nostru). Ne-am acomodat într-atît cu supertehnica vremii încît sîntem gata s-o înglobăm şi în cele mai intime resorturi ale fiinţei noastre. Cu o inimă de porc însă, s-a dovedit, nu putem trăi. Nici cu o inimă de berbec. Sînt, oricît am tînji să ne prelungim viaţa, veşti reconfortante. Lucrurile se complică oarecum cînd e vorba de mutarea inimii dintr-un piept de om în alt piept de om. Transplantul e răbdat o vreme — durata variază în funcţie de potrivirile dintre «donatorul» involuntar şi defunct, şi cel căpătuit cu o inimă nouă — apoi este eliminat ca un corp străin şi moare şi cel ce a trăit în contul zilelor refuzate de soartă semenului său. Orice s-ar spune, o lume în care, pentru a supravieţui, trebuie să pîndeşti clipa cînd aproapele tău va trece din viaţa propriu-zisă în starea de furnizor potenţial de organe vii este îngrozitor de imperfectă. Iar întrebările deontologice — de pildă, cît de mort trebuie să fie un mort pentru a avea dreptul să-i detaşezi inima în impecabilă stare de funcţionare şi s-o montezi cuiva care a terminat-o pe a sa — sînt greu de înfruntat. «Mai aveţi vreo întrebare?» Da, multe, fel de fel.

Umorul cu care regizorul polonez Wajda (filmul «Conglomeratul») a transpus problema în zona extremă, numită curent «absurd», e negru sau cel puţin bleumarin. De acolo însă, de dincolo de limitele «bunului simţ», privim parcă mai în profunzime. Prea repede ne blazăm, prea repede considerăm de la sine înţelese minunile epocii: transplantul de cord, sau zborul pe Lună, sau fotografierea genei şi mai ştiu eu cîte altele.

Minunile — şi acum trecem la un domeniu mai prozaic — îşi au şi ele legile lor. Televiziunea poate transforma prinţesele în cenuşărese. Ajunge să le ceară să-şi schimbe superbele mantouri de expoziţie cu paltoanele informe dintr-un magazin de lux. Ea poate ului cîteva cumpărătoare potenţiale (şi pe noi toţi), transportîndu-le în lumea miraculoasă, inaccesibilă, a unui depozit în care există 18 modele de cizmuliţe de iarnă în culori diferite şi de toate dimensiunile. Nu are însă bagheta magică necesară pentru a preface paltoanele din magazin în haine cochete, moderne, croite pe măsură, ca cele purtate de fetele-manechin. Nu-i stă în putere să determine existenţa nici măcar a unui singur magazin în care să se găsească 18 modele de cizmuliţe. Aici acţionează alte legi, mai afurisite, care n-au nici o legătură cu minunile. De exemplu, principiul cointeresării materiale care nu permite să se găsească la vedere sortimente complete de mărfuri atîta timp cît pentru vînzător e mai avantajos să le ofere ca pe o favoare. De aici, cred, discrepanţa dintre «Reflectorul» din primele cinci zile ale săptămînii şi «Reflectorul» de sîmbătă. Sîmbătă trecem din domeniul faptelor în acela al făgăduinţelor, cu atît mai generoase cu cît sînt mai generale. Sîmbătă ni se promite că se vor deschide mai multe centre pentru repararea încălţămintei, ca şi cum asta va schimba cu ceva faptul că nici o cooperativă nu angajează lucrări mărunte şi nu trimite meseriaşi la domiciliu pentru depanări urgente. Sîmbătă ni se spune că se vor lua măsuri pentru ca şoferii ITB-ului să-şi însuşească regulile de circulaţie, dar noi ştim că luni conducătorul autobuzului va mîna la fel de nebuneşte, va schimba vitezele şi va folosi frîna aiurea, azvîrlindu-ne de pe scară, dintre rînduri şi chiar de pe scaun. Sîmbătă ni se spune că responsabilii de magazine vor fi duşi la şcoală, dar noi ştim că luni vom colinda din nou prăvăliile pentru a găsi (sau pentru a nu găsi) te miri ce articol de uz curent.

M-a surprins o emisiune în care s-a vorbit pe îndelete, prea pe îndelete, despre cei ce ne mănîncă timpul cu linguriţa ţinîndu-ne de vorbă pe stradă, de exemplu, cînd adevărata noastră suferinţă în această direcţie este provocată de marii cronofagi care înghit zilnic ore întregi din timpul nostru, vai, ireversibil: cei ce ne lasă să aşteptăm la uşa lor pentru că «n-au vreme de audienţe», cei ce expediază reclamaţiile noastre pe adresa celor pe care îi reclamăm (tot din «Reflector»), cei ce patronează magazine dezasortate, cei ce nu sînt în stare să organizeze transporturile în comun, cei ce ne pun pe drumuri pentru adeverinţe că avem adeverinţe...

Soluţia este, cred, inima de dacron. Daţi-ne, stimaţi chirurgi, inimi de dacron care să bată egal, calm, mecanic. Poate că atunci n-o să ne mai pese.

dialog cu cititorii

de H. **DONA**

La ora cînd aceste rînduri văd lumina tiparului, cea mai mare parte din tirajul Almanahului Flacăra pe 1970 a şi fost epuizată: probabil că în cursul săptămînii viitoare va dispărea din chioşcurile difuzării presei şi restul tirajului. Fără îndoială că acest succes obţinut în condiţiile în care numărul exemplarelor difuzate a fost simţitor mai mare decît în anul precedent, ne-a bucurat şi ne-a întărit convingerea că munca noastră este apreciată de către cititori. Cu acest prilej plăcut vrem să ne exprimăm doar un singur regret: acela de a nu fi putut satisface toate sugestiile şi cererile justificate pe care le-am primit de la corespondenţii noştri. Unele dintre ele — cele mai multe — ne-au sosit abia în cursul săptămînii trecute ceea ce, trebuie să recunoaştem, e mult prea tîrziu. De aceea, vrem să profităm de ocazie pentru a aminti încă o dată cititorilor noştri că procesul de producţie al unei reviste ilustrate, imprimată prin procedeul numit «tipar adînc» (tifdruc), este foarte lent şi, cu excepţia materialelor de strictă actualitate (texte scurte şi nu prea numeroase, rareori cîte o fotografie alb-negru, niciodată o fotografie în culori), marea majoritate a textelor şi fotografiilor trebuie predate în tipografie cu cîteva săptămîni înainte de apariţie. Inutil deci să mai subliniem cantitatea de eforturi şi de ingeniozitate pe care trebuie s-o cheltuiască redacţia pentru ca cititorii să n-aibă nici o clipă sentimentul că se găsesc în faţa unei publicaţii învechite. Am amintit toate acestea pentru că zilele trecute am primit şi unele scrisori conţinînd propuneri pentru numărul de Anul nou; or, acest număr este deja în lucru şi nu ştim dacă măcar unele dintre sugestiile primite vor mai putea fi luate în consideraţie. Şi să mai amintim un lucru: pregătirea almanahului pe 1971 va începe la sfîrşitul primului trimestru al anului viitor. Aşa că, cine are propuneri să nu întîrzie prea mult...

Mulţumim cititorului **Gheorghe Cruceană,** care ne trimite o corespondenţă despre noile construcţii din centrul oraşului Piteşti. Nu ştim ce duh rău ne împinge însă să însoţim mulţumirile şi cu cîteva observaţii. Citindu-l pe tovarăşul Cruceană, am avut la inceput impresia că Piteştiul se pregăteşte să ia locul New Yorkului în materie de zgîrie-nori şi că nu numai celebrul «Empire State Building» riscă să rămînă de ruşine, ci şi Piramidele, Catedrala Sf. Petru, templele din Borobodur şi alte construcţii de aceleaşi dimensiuni vor trebui, în curînd, să-şi plece fruntea în faţa măreţiei argeşene. Într-o corespondenţă de 30 de rînduri, întîlnim de 15 ori cuvintele «gigant» şi «gigantic», alături de care găsim «marea deschidere», «marea construcţie», «erupe din pămînt spre Soare Răsare», «asvîrlind în înălţimile văzduhului», «maiestuos», «proporţii neîntrecute», «superlativul absolut», «citadela luminii», «cetatea înălţimii». Pînă la urmă aflăm că e vorba de o clădire cu cinci etaje şi ne liniştim. Sîntem de părere că a vorbi pe un ton măsurat şi concret despre realizările noastre, e mult mai eficace decît a folosi, cu orice prilej, toba mare, tuba şi toate tromboanele. Şi să nu uităm un lucru: Voroneţul rămîne una dintre minunile artistice ale lumii, deşi încape în întregime între picioarele unuia dintre coloşii de la Abu-Simbel.

Împărtăşim părerea de rău a cititoarei **Mina Macovei** din Iaşi, că n-am putut însoţi reportajul despre grădinile de la Versailles de cîteva fotografii color; despre dificultăţile noastre în această privinţă, am mai vorbit de multe ori. Cît despre propunerea de a prezenta «la cîteva numere o dată» cîte un castel din Franţa, ea ni se pare greu realizabilă. Sînt în Franţa 1 800 de castele, clasate «monumente artistice de valoare deosebită»; presupunînd că prezentăm un castel o dată la trei numere, tot ne-ar trebui 105 ani. Cam mult. Şi apoi, de ce numai din Franţa? De ce nu şi din Anglia, Austria, Germania, Italia, Spania? Dar monumentele noastre româneşti cînd să le mai prezentăm? Credem că nu e bine să ne angajăm decît în acţiuni realiste.

Cititoarea **Liliana Zarea** din Bacău ar dori să citească prezentări ale unor actori de cinema care s-au afirmat între anii 1940 şi 1960, ţinînd seama de faptul că, în timpul războiului şi un număr de ani după aceea, importul de filme străine a fost destul de redus. Credem că într-o anumită măsură, rubrica noastră «De la A la Z» îi satisface dorinţa.

Fiindcă tot continuăm să primim diferite cereri de adrese ale unor actori şi cîntăreţi, ne vedem siliţi să repetăm precizările făcute anterior: 1) comunicăm direct (şi nu prin revistă) adresele artiştilor români, 2) sîntem dispuşi să transmitem mai departe scrisorile adresate artiştilor al căror portret a apărut sau pe copertă, sau în Flacăra-Album, sau în paginile de film, 3) informăm **prompt** (am făcut-o de cîteva ori pînă acum) cu privire la acei cititori care, posedînd adrese, sînt dispuşi să le pună la dispoziţia altor doritori. Astfel, cititoarea **Aurora Ştefan**, str. Moroieni-fermă nr. 2, sect. 2, of. poştal 11, Bucureşti, ne anunţă că dispune de 290 de astfel de adrese.

Am primit din nou o scrisoare de la cititorul **Ioachim Ilişescu** din comuna Broşteni, jud. Suceava, autorul — spune d-sa — a unei extraordinare invenţii, menite să aibă rezultate considerabile. Nici de data aceasta inventatorul nu vrea să spună însă despre ce este vorba. De altfel şi Ministerul Muncii, căruia ne-am adresat, ne arată că i-a răspuns inventatorului repede şi în acelaşi sens: fără cunoaşterea invenţiei, ea nu poate fi sprijinită. Poate că dv., tov. Ilişescu, aţi inventat un sistem senzaţional, dar noi n-am inventat încă o metodă de a afla gîndurile bine ascunse ale corespondenţilor.

economice

de Ilie **ZAHARIA**

MANAGEMENT

Am în faţă un volum de peste opt sute de pagini intitulat **Principiile managementului.** Autori: Harold Koontz, fost preşedinte al Academiei americane de management, şi Cyril O'Donnel, profesor universitar de organizare şi politică a întreprinderilor. Volumul este la ediţia a patra şi face parte dintr-o mare colecţie a prestigioasei edituri McGraw-Hill. Aceasta arată marea importanţă care se dă actualmente acestei discipline.

În fond, în conceptul de management intră angajarea cadrelor, planificarea, organizarea, conducerea şi controlul întreprinderilor. Toate acestea nu sînt scopuri în sine ci au ca obiectiv bunul mers şi eficienţa activităţii întreprinderilor.

O mare întreprindere este astăzi pusă în faţa unor sarcini şi probleme care depăşesc capacitatea unui om, oricît de înzestrat ar fi. Soluţionarea lor în comun, într-un **colectiv,** este doar un aspect, desigur foarte important, al sistemului de conducere. Dar **modul** de soluţionare, empiric-intuitiv sau ştiinţific, deosebeşte o întreprindere modernă de una arhaică. Şi ştiinţa înseamnă aci management.

Două mari categorii de probleme au de rezolvat colectivele de conducere ale întreprinderilor: cele care se referă la relaţiile cu piaţa şi cele care se referă la gestiunea internă.

În prima categorie intră studiul pieţei, pentru a cunoaşte şi prevedea perspectiva desfacerii produselor, evoluţia preţurilor de pe piaţă (mă refer în ce priveşte întreprinderile **noastre** la piaţa externă, unde ne lovim continuu de concurenţă), pregătirea unor produse care să satisfacă noi cerinţe ale consumatorilor. În sfîrşit, tot în această categorie intră şi compararea cu alte întreprinderi similare (scopul e de la sine înţeles).

A doua grupă de probleme se referă la organizarea producţiei, a desfacerii, la aprovizionare, stocuri, investiţii, reducerea cheltuielilor productive şi improductive, sistemul informaţional, controlul şi, **last but not least**, problemele de personal.

Fiecare dintre aceste probleme cere studii aprofundate. Care este, de exemplu, producţia optimă şi stocul optim de produse? Pe directorul sectorului producţie îl interesează o serie cît mai mare, deoarece are în felul acesta un preţ de cost redus. Ce se face cu marfa produsă e treaba directorului comercial. Acesta doreşte serii mai variate ca să satisfacă pretenţiile clientelei. Directorul financiar nu doreşte stocuri pentru a nu-şi imobiliza fondurile, în timp ce directorul comercial are nevoie de stocuri în vederea acoperirii unor comenzi eventuale. Cum se pot împăca aceste cerinţe contradictorii? Aci nu este vorba ca directorul general să arbitreze interese contradictorii printr-o decizie de compromis, ci de un studiu foarte complex în care intră multe elemente de calcul şi în care matematica modernă are o contribuţie importantă.

Management înseamnă studii, înseamnă ştiinţă, ştiinţa conducerii întreprinderilor. Şi utilizarea acestui management are un ţel: eficienţa maximă a întreprinderii.

PE ECRANE

CĂLDURA

Cu Horia Pătrașcu, tînăr prozator, coautor al scenariului, filmul nostru cîștigă unul dintre acei mult rîvniți scriitori îndrăgostiți cu adevărat de cinematograf, gata să-și sacrifice o părticică din prețiosul lor timp pentru a-i pricepe legile atît de ciudate.

Cu Șerban Creangă, tînăr regizor — coautor și el al scenariului — ne sporește încrederea în noua generație de cineaști, proaspeți absolvenți ce așteaptă marea întîlnire cu publicul. Artist în mod evident ambițios (dar cu o anumită înțelepciune în ambițiile sale), Creangă ne înmînează cu acest film un fel de scrisoare deschisă. O scrisoare despre sine și despre generația sa, despre căutările, obsesiile, certitudinile, poticnelile lor. Filmul poartă în chip deslușit multe din semnele operelor de început — și nu mă îndoiesc că autorii cunosc acum foarte bine, pe de rost, și excesele de metaforizare și inconsistența unor traiectorii umane — dar nu nodurile din papură sînt cele care se cer desprinse în primul rînd și puse sub lupa noastră cea de toată ziua, ci acele făgăduințe artistice care și-au găsit o împlinire, fie și parțială. Meritul de seamă al filmului mi se pare a fi frumoasa sa conștiință de sine. **Căldura** nu se dorește a fi mai mult decît ceea ce este, nu vrea să ne ia ochii nici cu «ascuțimea problematicii» sale, nici cu cine știe ce false sfîșieri intelectualiste trîmbițate de unele din filmele noastre. Neliniștea eroilor din **Căldura** este sinceră și, mai ales, neostentativă. Neastîmpărul lor juvenil nu este nici zbenguială băiețească, nici imitare prețioasă a ticurilor celor mari, ci se țese — cam dezlînat, ce-i drept — din acea stare dulce-amară a presimțirii unei maturități foarte apropiate, se confundă cu pregătirea pentru o asumare conștientă a răspunderilor ei. Această idee străbate filmul cu pregnanță, ordonează faptele eroilor, transformîndu-le în acte de generozitate și înțelegere ce rimează cu psihologia autentică a tineretului nostru.

Nu cunosc istoria de lucru a acestui film, se pare că pe parcurs autorii înșiși au operat schimbări în scenariu și în structura filmului, ceea ce lasă acea unanim constatată impresie de fragmentare, de alăturare a unor episoade, poate consistente în sine, dar nu imperios necesare unul lîngă altul. Poate așa se explică și de ce ideea inițială a prieteniei, a înțelegerii prieteniei la o anumită vîrstă, a ceea ce se face sau trebuie făcut pentru întreținerea — ori distrugerea — ei se pierde treptat în ceață, revenindu-se la ea doar enunțiativ, în final. Acestei erori de construcție i se adaugă încă una de distribuție: este surprinzătoare aflarea cu totul și cu totul **dincolo de rol** a tinerei studente Emilia Dobrin, interpreta principalului rol feminin. Asprimea ei este inexpresivă, candoarea — atunci cînd era nevoie de ea — scrîșnește și, nu știu de ce, am avut senzația că niciodată ochii nu i s-au întîlnit cu cei ai eroului, excelent interpretat de Vladimir Găitan. În galeria bunilor noștri actori de film, să-l trecem și pe acest băiat înalt, care știe de pe acum un lucru prețios pentru meseria actoricească: că sensibilitatea nu trebuie împrăștiată pe nimicuri.

Magda MIHĂILESCU

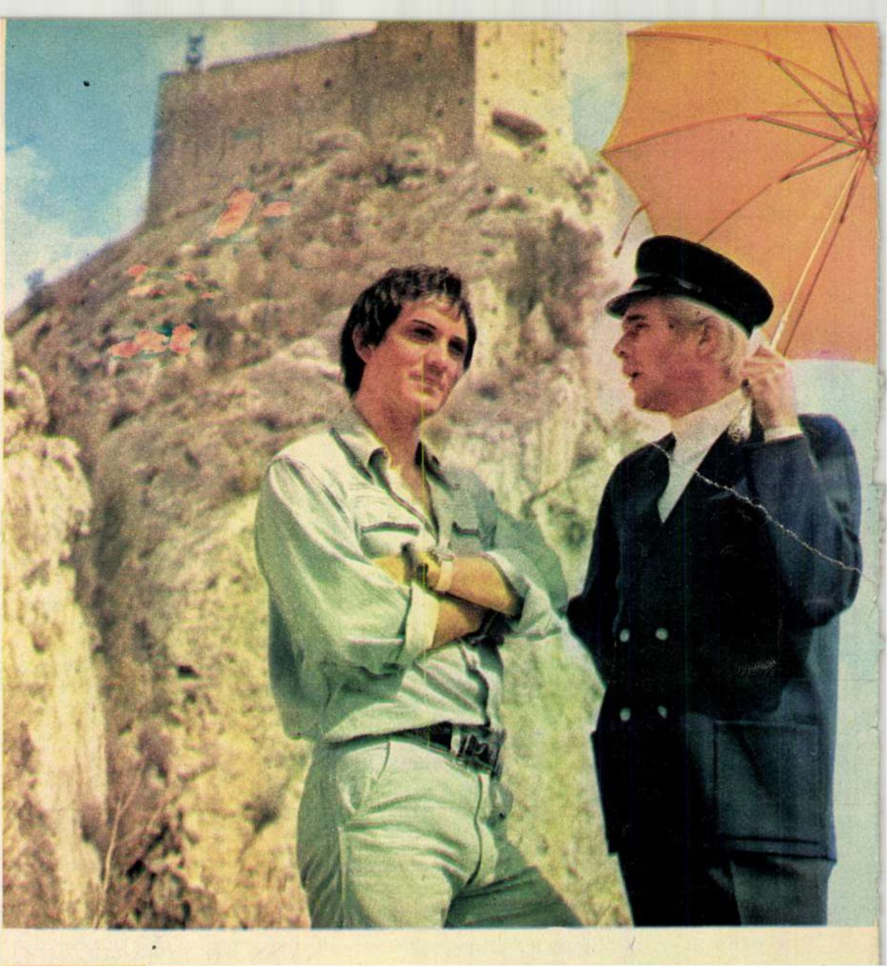

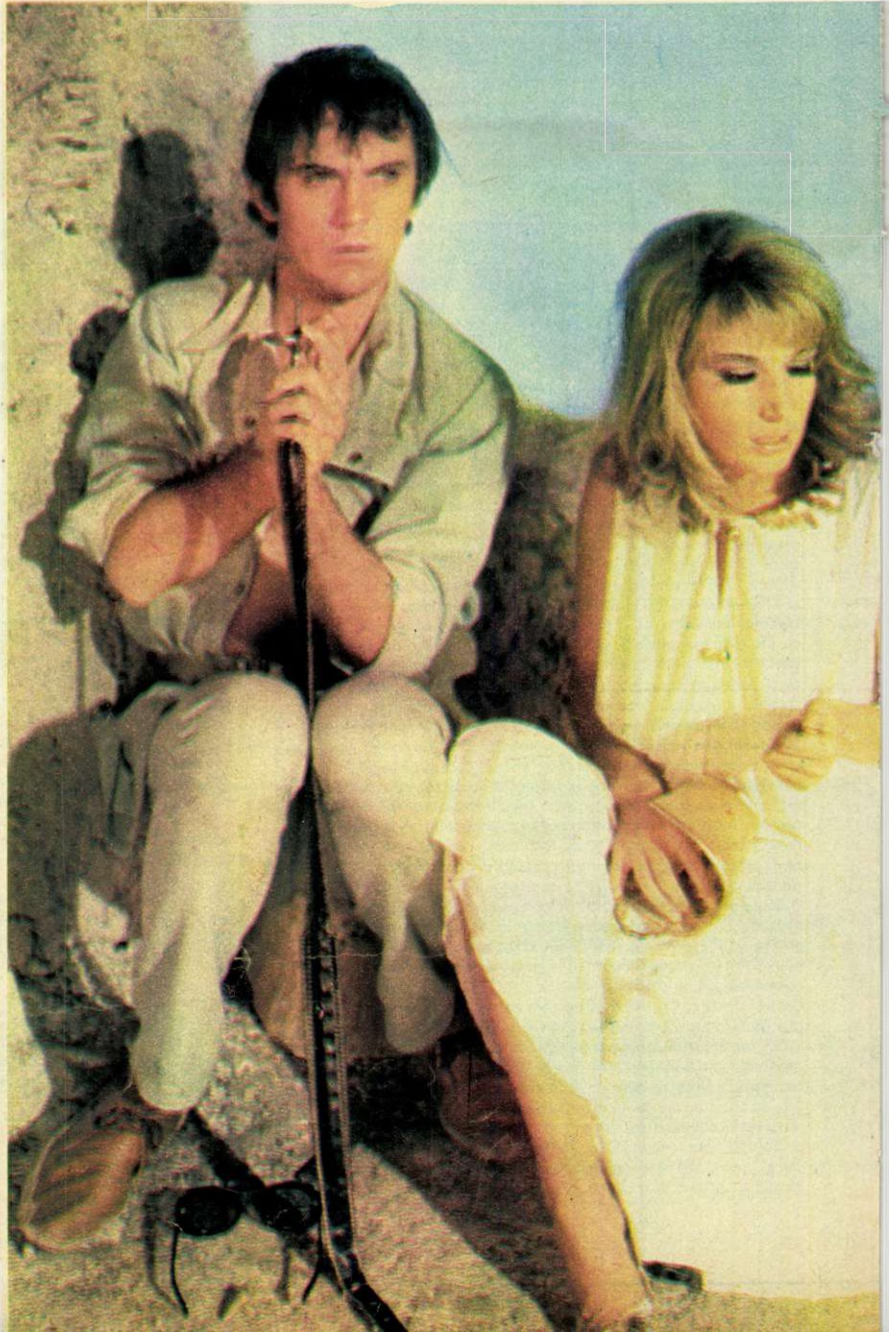

ACTORI ȘI ROLURI

▲

Dacă s-ar acorda un premiu al hărniciei, Claudia Cardinale l-ar merita cu prisosință. Abia a terminat filmul **În anul Domnului...** *— asupra căruia v-am informat într-unul din numerele noastre trecute — că s-a și apucat de comedia* **Sigur, sigur, chiar probabil.**
Foto M.G.-M.

◀ *Monica Vitti și Terence Stamp, eroii unei extravagante aventuri,* **Modesty Blaise,** *imaginate de Joseph Losey.*
Foto 20-th Century Fox

de la a
la z

ANDERSSON Bibi. Actriță suedeză de film (și teatru), născută la Stockholm în 11 noiembrie 1935. Studiază conservatorul la Stockholm, apoi joacă la Stadsteater din Malmö, unde în 1952 e remarcată de regizorul Ingmar Bergman care monta aci spectacole teatrale și care o va distribui într-un rol episodic în filmul său *Surîsul unei nopți de vară* (1955). Chipul ei luminos, pur, de autentică frumusețe scandinavă, atrage atenția și altor cineaști: Gustav Molander, care o utilizează într-un remake al *Comorii lui Arne*, în culori (1955), și Alf Sjöberg, care-i va da rolul principal în *Ultima pereche nu intră în joc* (1957), după un scenariu de Bergman. Același Bergman va face din ea, pentru o lungă perioadă, vedeta sa de predilecție, în filme ca: *A șaptea pecete* (1956); *Fragii sălbatici* (1957); *În pragul vieții* (1958); *Chipul* (1958); *Ochiul diavolului* (1959). B.A. dovedește aceleași calități dramatice și în filmele altor cineaști ca: *Jocul dragostei* (1959) și *Ziua nunții* (1960) de Kenne Fant; *Grădina plăcerilor* (1961) de Alf Kjellin; *Vară scurtă* (1962) de B.H. Jensen, după Pan de K. Hamsun și *Învățătoarea* (1962) de Vilgot Sjöman (marele premiu de interpretare feminină la Fest, din Berlin — 1963); *Noapte de iunie* (1964) de L.E. Liedholm; *Insula* (1965) de Alf Sjöberg; *Sora* (1965) de V. Sjöman. B.A. redevine protagonista unor noi filme de Bergman: *Ca să nu mai vorbim de aceste femei* (1963) și *Persona* (1965) și, chemată la Hollywood, turnează acolo un western dramatic în culori: *Duel la Diablo*, de Ralph Nelson, cu Sidney Poitier și James Garner. Ultimele ei filme sînt *Flickorna* (1967) de Mai Zetterling, *Le viol* de I. Doniol-Valcroze și *L' Isola*, realizat în 1968 în Italia de Florestano Vancini, cu Giuliano Gemma ca partener.

ANDERSSON Harriet. Actriță suedeză de film (și teatru), născută la Stockholm în 14 ianuarie 1932. Ca și omonima ei Bibi Andersson — colegă cu care n-are nici o legătură de rudenie — H.A. este și ea una dintre interpretele favorite ale lui Ingmar Bergman. Face la început teatru, jucînd în spectacole de revistă și music-hall și debutează în condiții modeste și în film în 1949. După cîteva roluri episodice, e remarcată de Bergman în filmul lui G. Molander *Trots* (1952). Acesta îi oferă posibilitatea de a se afirma în filmele sale: *O vară cu Monica* (1952); *Noaptea saltimbancilor* (1953); *O lecție de dragoste* (1954); *Chipuri de femei* (1955); *Surîsul unei nopți de vară* (1955); *Prin oglindă* (1960) și *Ca să nu mai vorbim de aceste femei* (1963). Tot în regia lui Bergman, a apărut la teatrul din Malmö în *Rața sălbatică* de Ibsen. Posedînd un temperament neobișnuit, H.A. are o surprinzătoare facilitate de a-și schimba fizionomia și stilul de joc după foarte variatele roluri interpretate, atît în filmele lui Bergman, cît și în ale altor cineaști ca: *Născut pentru noapte* (1955) de Gunnar Hellstrom și *Zîna din Solbakken* (1957); *Ultima pereche nu intră în joc* (1953) de Alf Sjöberg; *O duminică de septembrie* (1963) de Jorn Donner; *Jocurile dragostei* (1964) de Mai Zetterling; *Ce nu faci pentru prieteni* (1965) de Abramson. A turnat în 1968 la noi în țară în marele film istoric realizat de Robert Siodmak, *Bătălia pentru Roma*, alături de Orson Welles, Laurence Harvey, Emanoil Petruț și Florin Piersic. Dintre ultimele ei filme reținem *Flickorna* după Lysistrata de Aristofan (1967) de Mai Zetterling și *The Deadly Affair*, realizat în 1968 în Anglia de Sidney Lumet cu James Mason, Simone Signoret și Maximilian Schell.

ANDREIEV Boris. Actor sovietic de film, născut în 1915 la Saratov, unde lucrează mai întîi ca muncitor la uzina de mașini agricole. Descoperit în 1937 de regizorul Ivan Pîriev în ansamblul teatrului regional din Saratov (venit în turneu la Moscova), B.A. capătă pentru debutul său unul din rolurile principale ale filmului *Tractoriștii* (1938). Personajul său simpatic cucerește publicul și în curînd devine unul dintre cei mai populari actori ai Uniunii Sovietice. Cu chipul său de om dur, el știe să găsească drumul către inima spectatorului prin umanitatea ce se degajă din toate rolurile interpretate, de colhoznic sau miner, de matroz sau de soldat revoluționar. Tipul său de uriaș cu suflet generos devine în scurtă vreme familiar spectatorilor din întreaga lume, în filme ca: *Pumnul de fier* (Bogdan Hmelnițki) (1941 — r: Igor Savcenko); *Viața nouă* (1939 — r: L. Lukov); *Doi camarazi* (1943 — r: L. Lukov); *Balada Siberiei* (1947 — r: I. Pîriev); *Întîlnire pe Elba* (1949 — r: Gr. Aleksandrov); *Căderea Berlinului* (1950 — r: M. Ciaurelli); *Cazacii din Kuban* (1950 — r: I. Pîriev); *Neuitatul an 1919* (1952 — r: M. Ciaurelli); *Maximca* (1952 — r: V. Braun); *Neamul Jurbinilor* (1954 — r: J. Heifiț); *Mexicanul* (1956 — r: Kaplunovski); *Balada voinicului* (Ilia Muromeț — 1956 — r: Ptușko); *Poemul mării* (1958 — r: Dovjenko-Solnțeva); *Dimineață mohorîtă* (partea a 3-a din *Calvarul* — 1959 — r: Gr. Roșal); *Cazacii* (1961 — r: V. Pronin); *Povestea anilor înflăcărați* (1961 — r: I. Solnțeva); *Tragedia optimistă* (1963 — r: Samsonov); *Desna* (1963 — r: I. Solnțeva). În decursul carierei sale, B.A. a obținut două mari premii pentru interpretare și titlul de artist al poporului al R.S.F.S.R.

Constantin POPESCU

film

telegrame

- Claude Lelouch, care nu a dat niciodată înapoi cînd a fost vorba de sprijinirea confraților săi, a hotărît să finanțeze (împreună cu Luis Carlos Barreta) filmul lui Jean-Daniel Pollet, *Stăpînul timpului*. Filmările au loc în Brazilia iar rolurile principale sînt interpretate de Duda Cavalcanti și Jean-Pierre Kalfon.

- Încă un actor a fugit din front, trecînd în spatele camerei de luat vederi; este vorba de englezul Rody Mc Dowall care și-a ales pentru debutul său regizoral o poveste de dragoste intitulată simplu, după numele personajului principal, *Tomm Lynn*, și o interpretă de zile mari: Ava Gardner.

- Presa cinematografică a lumii nu încetează să anunțe «marea senzație» a anului 1970: un film de George Cukor (supranumit «regizorul femeilor») cu Brigitte Bardot și Warren Beatty. Ce anume va fi — nimeni nu știe, deocamdată, nimic. Tot ce s-a putut observa este că Beatty a lăsat să-i crească barba, zice-se, pentru viitorul rol.

- Maria Grazia Buccella (foto 1), Vittorio Gassman și Tomas Milian sînt interpreții comediei lui Pascale Festa Campanile, *Unde te duci așa goală?*

- Eric Porter, neuitatul Soames Forsyte, și-a făcut puțin timp și pentru cinematograf. Fotografia noastră (nr. 2) îl înfățișează, alături de Suzannah Leigh, într-o scenă din proaspătul său film *Poporul din adîncuri*, semnat de Michael Careras. Notăm numele unei alte partenere a lui Eric Porter în acest film: marea actriță germană Hildegarde Kneff, reîntoarsă pe platouri după o absență de cîțiva ani.

- Fellini, aflat la Paris pentru dublarea filmului său *Satyricon*, a anunțat că foarte curînd va începe turnarea acelui mult făgăduit *Un duo de dragoste*, în coregie cu Bergman. Titlul însă va fi schimbat.

1

2

scrisori din Europa ·II·

Atomiști și femei de serviciu

de Eugen **MANDRIC**

Peste toate problemele de fond care o frămîntau și adeseori agitau, de la problemele reglementabile la nivel guvernamental și internațional la dramele unui modest primar din cutare comună franceză, italiană, belgiană, Europa occidentală oferă călătorului evidența eficacității sale tehnice și economice, diferențiată de la o țară la alta, dar constant tradusă în forme moderne de manifestare a bogăției. De la autostrăzile Germaniei federale, sugerînd mai curînd un aeroport fără sfîrșit, pe care riști să nu te mai poți opri decît la frontiera belgiană, dacă ai pierdut, să zicem, una din deviațiile către Frankfurt, pînă la vitrinele olandeze, în care poți cerceta, înainte să intri și să cumperi, absolut totul, un nasture, un automobil sau o femeie pentru o jumătate de oră, de la blocul Pirelli din Milano, unde poți urca la volan pînă la al nu mai știu cîtelea etaj, și pînă la Bruges, unde absolut nimic nu s-a schimbat din evul mediu și pînă azi (în afara introducerii parkingurilor turistice cu plată), de la splendoarea ruginie a milimetric aliniatelor vii alsaciene. la dezordinea savantă a vitrinelor pariziene, adică de la tot și pînă la tot ce reprezintă civilizație materială, ți se impune senzația de dezvoltare puternică, pînă la explozivă și bogată, pînă la, adeseori, opulență. Faptele sînt fapte, ele pot fi contestate în consecințele

Pretutindeni, în Europa occidentală, o stare de adîncă neliniște, incertitudine și insatisfacție agită tineretul muncitoresc, țărănesc și studios.

Atomiști și femei de serviciu

lor, în perspectivele și tendințele lor, nu în realitatea lor materială.

Am văzut cîteva zeci de mari uzine occidentale: miile de automobile din fața lor nu erau numai ale patronilor, directorilor sau inginerilor șefi. Am trecut prin zeci de sate occidentale: multe căsuțe cochete și (mai mult decît cu televizor) cu apă curentă. (Aș adăuga, în treacăt, că de-a lungul satelor occidentale, pe distanțe de sute și mii de kilometri, mirosea a băligar. Televizorul și apa curentă cresc din pămînt numai dacă nu se irosește nici o baligă.)

Numai astfel descris, Occidentul apare aproape la fel de idilic ca în filmele produse în Spania, cu cîntăreți italieni și bani americani, pentru uzul cameristelor de provincie în ziua lor liberă și pentru uzul Direcției Difuzării Filmului de la noi, a cărei rezistență încăpățînată (și bine sprijinită) la filmul-dezbatere, la filmul-politic, plasează sus-zisa instituție printre puținele organisme intelectuale europene care mai admiră fără jenă celebra «societate de consum».

Dar iată că, stimate prietene, fără să-mi fi luat informațiile despre modul de viață occidental din filmele cu chitare electronice, avînd fundamentale și verificate incompatibilități personale cu capitalismul, mă găsesc surprins, oricît explozia franceză din mai 1968 m-a obligat la reflecții și reevaluări, mă găsesc surprins revizuindu-mi observațiile unei lungi călătorii prin Europa occidentală, de profunzimea, forța și diversitatea cu care, în ciuda reușitelor sale în a-și asimila cîștigurile revoluției tehnico-științifice contemporane și în ciuda abilității cu care a știut să simuleze participarea la aceste cîștiguri a tuturor claselor, capitalismul contemporan, economicește în expansiune, este contestat din toate zonele creatoare ale societății, contestat de muncitori și țărani, contestat de intelectuali și contestat de elementele cele mai active (și majoritare) ale tineretului provenit din toate clasele, inclusiv din clasele avute.

Am auzit pînă acum, stimate prietene, aproape tot ce se putea spune de bine și tot ce se putea spune de rău despre atomiști. Rețin din toate acestea numai faptul că fizica atomică și aplicațiile ei sînt unul din imensele rezerve de forță și bogăție ale sus-numitei revoluții tehnico-științifice. Eficiența muncii atomiștilor depinde, în cea mai înaltă măsură, de o disciplină draconică, intelectuală dar și în sensul care se atribuie disciplinei în producție. Ți-ai fi imaginat atomiști făcînd grevă? Eu îți voi mărturisi că, oricît ar fi fost Joliot-Curie un mare militant de stînga, o mare conștiință politică, am rămas la senzația că un atomist rămînea mult prea ocupat de reacțiile în lanț pentru a-și mai găsi vreme să se întrebe, în ton cu noi, muritorii de rînd, ce se întîmplă cu vecinul lor de apartament.

Și totuși iată, la Saclay, lîngă Paris, într-unul din înaltele centre, mondial reputate, ale fizicii atomice, cinci atomiști declară o grevă a foamei. După cifrele presei franceze, pentru a îndepărta de ciclofazotroane, sau cum le-o fi spunînd, atomiștii greviști, au fost mobilizați 250 de jandarmi. Motivul grevei, după cum vei fi citit, a fost concedierea a 68 de femei de serviciu, toate în vîrstă, deci incapabile să se recalifice. Motive cu mult mai vaste prin implicații au declanșat, urmînd acestui gest, o grevă la scară națională a întregului personal științific și tehnic, dependent de Comisariatul Energiei Atomice.

Probabil că în viitorul nu foarte îndepărtat pămîntul va datora atomiștilor minuni energetice cu care să-i schimbăm fața. Deocamdată însă, după ce le datorăm bomba atomică, eu însumi mă simt îndatorat față de oamenii acestei științe uimitoare pentru solidaritatea lor cu cele 68 de femei de serviciu de la Saclay, dar solidaritatea e un subiect vechi de cînd lumea și nu despre asta vreau să te întrețin.

Aș vrea, dimpotrivă, să ne întrebăm împreună, în termenii celui mai plat realism, ce se întîmplă în acest Occident al atîtor reușite, al atîtor autostrăzi, frigidere, baruri, locuințe cu bucătăria gata instalată și vacanțe pe Costa del Sol?

În Franța, numai în ultimele cîteva săptămîni, mai toate marile întreprinderi au cunoscut greve, comercianți au ajuns să ia ostatici un primar și cîțiva polițiști, țăranii au obligat un ministru (al educației naționale) să asculte revendicări rostite pe un ton amenințător, facultățile și liceele cunosc o permanentă stare de agitație.

Să vorbim despre Franța.

Oricîte dificultăți ar fi parcurs economia și, implicit, întreaga societate franceză în ultimul an (de altminteri criza francului pare, acum, a fi stăvilită), oricît ar fi criticate, de la stînga pînă la dreapta, rămășițele anacronice din structurile industriale franceze, oricît de grevată de problemele (mai ales agricole) ale Pieței comune, Franța este îndeajuns de bogată pentru a oferi — și ea oferă — un nivel de trai de la convenabil în sus. (Excepțiile, chiar numeroase, pentru unele categorii, nefiind *ele* principala cauză a nemulțumirilor.)

Să vorbim despre Italia.

Expansiunea industrială postbelică a peninsulei, chiar cu inegalitățile ei de la Nord la Sud, este remarcabilă, cu evidențieri în nivelul de trai general. Și totuși frămîntările sociale, mișcările revendicative, nu țin seama nici de numărul mașinilor la suta de locuitori, și nici de alți indicatori optimiști ai «societății de consum». Greve la «Fiat» împotriva ritmului excesiv al producției. Greve la «Pirelli» avînd ca obiectiv imediat determinarea de către muncitori a ritmului. Greve în zeci de locuri împotriva specializării excesive, muncitorii cerînd să se roteze prin mai multe posturi ale nesfîrșitelor benzi rulante.

...Și, în cîte un oraș sau altul, un muncitor sau un demonstrant rănit mortal în ciocniri cu poliția.

Să vorbim despre Republica Federală a Germaniei.

Am fost, la începutul acestei toamne, martorul grevelor desfășurate — peste capul sindicatelor — de siderurgiști. Le-a însoțit o imensă satisfacție, nici măcar disimulată, a tot ce are, ca forțe conservatoare, Republica federală. În plină campanie electorală, afirmau convinși exponenții cei mai autorizați ai acestor forțe, grevele zis «sălbatice» vor provoca un

Anul acesta a fost un an-record pentru frămîntările sociale din Italia.

puternic reflex conservator, vor băga în spaime gospodinele, țărănimea și păturile mijlocii, vor perpetua, din calcule de coșniță, dominația politică a dreptei.

Am fost de asemeni martorul eșecului sonor al acestor calcule: electoratul federal a avut un reflex de stînga.

Citeam într-un jurnal din Bremen (un oraș care se mîndrește că are, proporțional, mai mulți milionari decît orașele americane), citeam deci pe marginea manifestațiilor contestatare ale studenților: «Ceea ce se petrece în orașul nostru este, incontestabil, expresia unei stări de spirit noi: mieii s-au transformat în contestatari. Dar cine-i dirijează din culise?»

Foarte seriosul «Der Spiegel» comenta, pe marginea grevelor din Ruhr, existența unei „enorme îmbogățiri a unor pături relativ reduse, care este, din ce în ce mai mult, resimțită ca o insultă de marea masă a celor pe care revelația «miracolului economic» nu i-a atins".

O astfel de «insultă» au resimțit, fără îndoială, minerii din Ruhr plătiți cu 750-800 mărci pe lună (ceea ce nu-i un salariu prost), cînd au aflat că ultimul descendent al familiei Krupp, june vîntură-cazinouri cam de tipul play-boy-lor din filmulețele franco-hispano-italiene, beneficiază de o rentă anuală de peste 2 milioane de mărci.

Dar nu una sau alta din aceste «insulte» explică frămîntările sociale și radicalizarea de stînga a claselor muncitoare (cu brațele și cu mintea) din țările dezvoltate ale Occidentului.

Insulta cea mare este «societatea de consum» în esența și în întregul ei.

În esența ei, bazată pe o dublă eficiență: a) eficiența producției, obținută cu orice preț — al îmbunătățirilor tehnico-științifice, firește — dar și al unei suprasolicitări copleșitoare a materialului uman și b) eficiența desfacerii produsului, sub influența presiunilor celor mai aberante, al unui stil de viață în care publicitatea tinde să se substituie, de la nevoi firești la filozofie, la tot ce-i mai rămîne individului din libertatea sa condiționată.

În întregul său, «societatea de consum» a rezolvat, datorită posibilităților tehnicii moderne, în primul rînd, dar adeseori parțial și de multe ori aparent, mizeria. În condiții însă în care inegalitatea fundamentală exploatator-exploatat se continuă, «societatea de consum» s-a manifestat, numai, ca mai abilă, nu și mai umană. Noțiunii de «existență» i s-au adăugat frigiderele (cu numeroase renunțări puse la înghețat!) și o enormă mașină comercialo-publicitară, oferind totul, sau aproape totul, de la Eros — centrul din Hamburg — la posibilitatea, în majoritatea ei pur teoretică, a reședinței secundare. Beneficiară a revoluției tehnico-științifice, «societatea de consum» se teme, mai mult decît orice, de o reală revoluționare a structurilor sociale.

Or, ceea ce prevestesc frămîntările în creștere, radicalizarea, chiar cînd mai e confuză, este tocmai revoluționarea structurilor. Despre care, cu voia dumitale, vom discuta săptămîna viitoare.

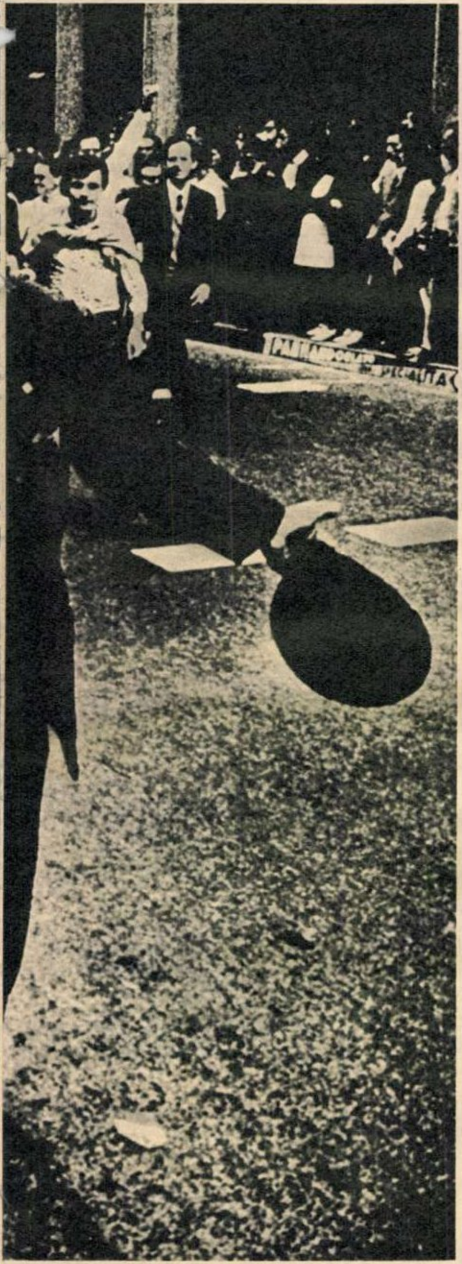

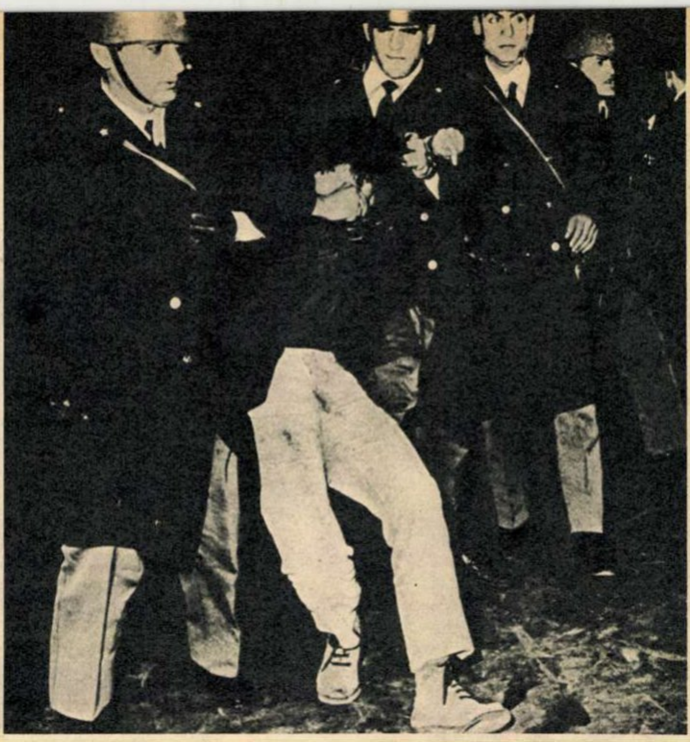

◀ *La lucru, polițiștii sînt tot atît de brutali azi, ca totdeauna. Ciudățenia este că s-au semnalat frămîntări pînă și în rîndurile polițiștilor. Firește, nu în cazul de față.*

Țărani francezi adunați pentru un miting al întrebărilor dramatice: conform unui raport întocmit de experți, la cererea guvernului, circa 1 500 000 pînă la 2 300 000 dintre ei vor deveni inutili pentru agricultură în următorii 15 ani. ▼

LE CERF D'OR
ЗОЛОТОЙ ОЛЕНЬ
THE GOLDEN STAG
DER GOLDENE HIRSCH
concurenți de peste hotare prezintă muzică ușoară românească
radio televiziunea română
FRIDA BOCCARA
GERDA BERNDORF
MARGARITA DIMITROVA
JACQUES HUSTIN
BOBA STEPANOVICI
ADELE MAFFINA
JACQUELINE MIDINETTE
HANIA PAZELTOVA
MAIA ROZOVA
KARE SUNDELIN
ERIC THOMAS
SALVATORE VINCIGUERRA
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE MUZICĂ UȘOARĂ * BRAȘOV * ROMÂNIA

FRIDA BOCCARA
UN JOUR UN ENFANT
BRAVO
BALLADE DE LADY JANE
AUTREFOIS
CENT MILLE CHANSONS
JOHNNY JAMBE DE BOIS
UN PAYS POUR NOUS
L'ENFANT AUX CYMBALES

DON'T FORGET ME
WHEN McKAY TOSSED THE CABER
WAY UP IN CLACHAN
SCOTLAND THE BRAVE
ELECTRECORD
RODDY Mc.NEIL

ELECTRECORD
anda CĂLUGĂREANU
NU MAI IMITA
ACUARELA
MĂ-NTREB DE CE?
M-AI ÎNVĂȚAT

14
NOI ȘLAGARE MONDIALE
Ob la di. Ob la da
Am I that easy to forget
I'm a tiger
The way it used to be
Race with the devil
Funny familiar forgotten feelings
1, 2, 3. O'Leary
There goes my everything
Build me up buttercup
Hush not a word to Mary
Son of a preacher man
I ain't got no...
A minute of your time
Eloise
ELECTRECORD

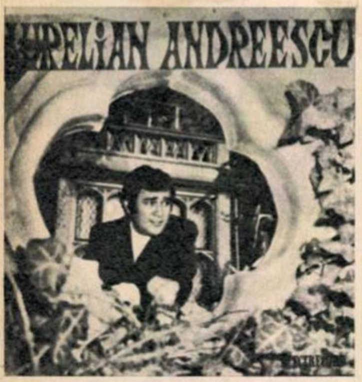
AURELIAN ANDREESCU
ELECTRECORD

MARGARETA MARGARETA
BOUNG - BANG - A - BANG
EU CÎNT ÎNTR-UNA
AZI VREAU SĂ RÎD
AȘA E VIAȚA

JURGENS UDO JURGENS JURGENS JURGENS

DENISE CONSTANTINESCU
VIOLETE PENTRU FETE
ZI DUPĂ ZI
RAMURĂ PĂRĂSITĂ
FIR DE FUM
ELECTRECORD

Jean păunescu
două vieți de-aș trăi
(SE LA VITA È COSI)
dacă vei pleca
(ZINGARA)
rodica paliu
ASTĂSEARĂ-NCEPE VIAȚA MEA
(questa sera voglio vivere)
LA DOUĂZECI DE ANI
(ou pain et au beurre)

DISCURI ELECTRECORD

De vînzare
la toate
magazinele
de
specialitate
din țară.

PE "FRONTUL DE IARNĂ" NIMIC NOU...

(Urmare din pag. 7)

execute încă de la începutul construcției? Am fi realizat astfel importante economii bănești. Fiindcă folosind mijloacele rutiere, transportul unei tone de materiale nu ne costă, de fapt, 20 lei cît este prevăzut, ci 125 lei».

Și observațiile inginerului Trifan sînt de mult bun-simț. În esență, opinia sa este similară cu cea a confratelui de pe platforma industriei ușoare-Ghencea și cu a inginerului șef Alexandru Țiucra de la șantierul 1 de locuințe (I.C.M.-5) din Șoseaua Colentina. Acest din urmă interlocutor, mărturisindu-ne că pe str. Ziduri între Vii se dă o aprigă bătălie pentru predarea, pînă la sfîrșitul anului, a unui număr de 630 apartamente remarca nu fără obidă: «N-am fi fost atît de presați dacă frontul din iarna trecută... Dar o lucrare, indiferent dacă e fabrică, bloc sau școală, n-o poți începe și termina cît ai bate din palme. Orice investiție în construcții trebuie bine pregătită înainte de a începe lucrările propriu-zise. Între primirea documentației complete și definitive și deschiderea șantierului e nevoie de un răgaz pe care constructorul să-l folosească pentru asigurarea materialelor, a forței de muncă, utilajelor și în general pentru ceea ce se cheamă o organizare științifică a fazelor de construcție. Nu avem răgaz să gîndim — acesta este adevăratul handicap al constructorilor».

Și iarăși n-am găsit contraargumente. Toată lumea este de acord — și nu de ieri, de azi — că o investiție trebuie temeinic pregătită. De ani de zile, în consfătuiri și ședințe, și în discuțiile cu constructorii, am auzit formulat dezideratul unei distanțe de timp între terminarea elaborării proiectelor și inceperea construcțiilor. Dar de fapt pauze există, fie că sînt sau nu aprobate de cineva, fie că au sau nu au o acoperire legală. Dacă apelăm doar la exemplul șantierului Fabricii de produse din carne — oare ce altceva decît pauză pot fi socotite cele 11 luni cît au tot durat tratativele? Și dacă graficele nu sînt, ele înșile, decît o formalitate, atunci de ce nu se adoptă o soluție capabilă să prefacă termenele de terminare a oricărei investiții într-o lege, fără capitole și subcapitole de excepții?

Banca de Investiții — centrala și filialele sale județene — controlează și plătește, adică decontează cheltuielile șantierelor în anumite limite și cu anumite condiții. Destul de elastice, după părerea noastră. Planul șantierelor continuă să fie exprimat valoric și judecat asemenea: s-au consumat un milion, două, trei. E în ordine. Dar pe cîți metri cubi de beton și cu ce rezultate în stadiul fizic al acelei construcții, acesta este un lucru secundar. E drept, se consemnează în rapoarte că nu s-au executat închiderile, nu sînt asigurate atîtea excavatoare, buldozere etc., etc., dar o formă de penalizare stimulatorie nu funcționează. Frontul de iarnă este hotărîtor pentru îndeplinirea planului de investiții al cincinalului. Iată o noutate veche. Orice investiție trebuie pregătită din timp și în toate detaliile: un imperativ pe care nimeni nu-l poate contesta. Dar dacă nu se întîmplă așa? Chiar să nu fie nimeni de vină?

Am cuteza în acest sens să apreciem că C.S.P.-ul nu este, nu trebuie să fie un simplu birou de înregistrare a cererilor și jalbelor de justificare. Dacă cineva poate să creeze armonie deplină în traducerea politicii de investiții a partidului și statului nostru, atunci fără îndoială că acel cineva este, în primul rînd, Comitetul de Stat al Planificării.

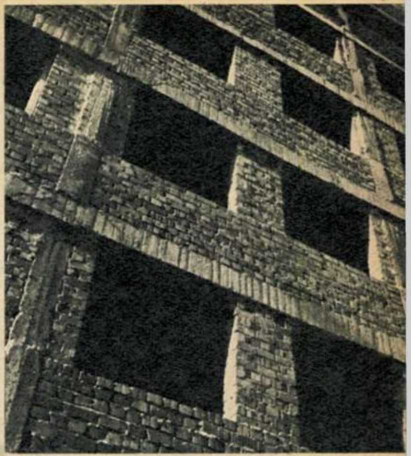

Blocurile 21A, 21C, și 22 de pe Șoseaua Colentina oferă, parțial, finisorilor cîmp de desfășurare în interiorul viitoarelor apartamente... fără tîmplărie și fără geamuri la ferestre. Pojghițele de polietilenă n-o să le țină prea cald nici lor și nici tencuielilor și zugrăvelilor executate «la rece».

Un cîine negru și nevinovat a fost legat în lanț și pus să păzească utilajele tehnologice, care stau sub cerul liber, fiindcă cer acoperit nu există pentru ele pe șantierul Fabricii de produse din carne de la Popești-Leordeni...

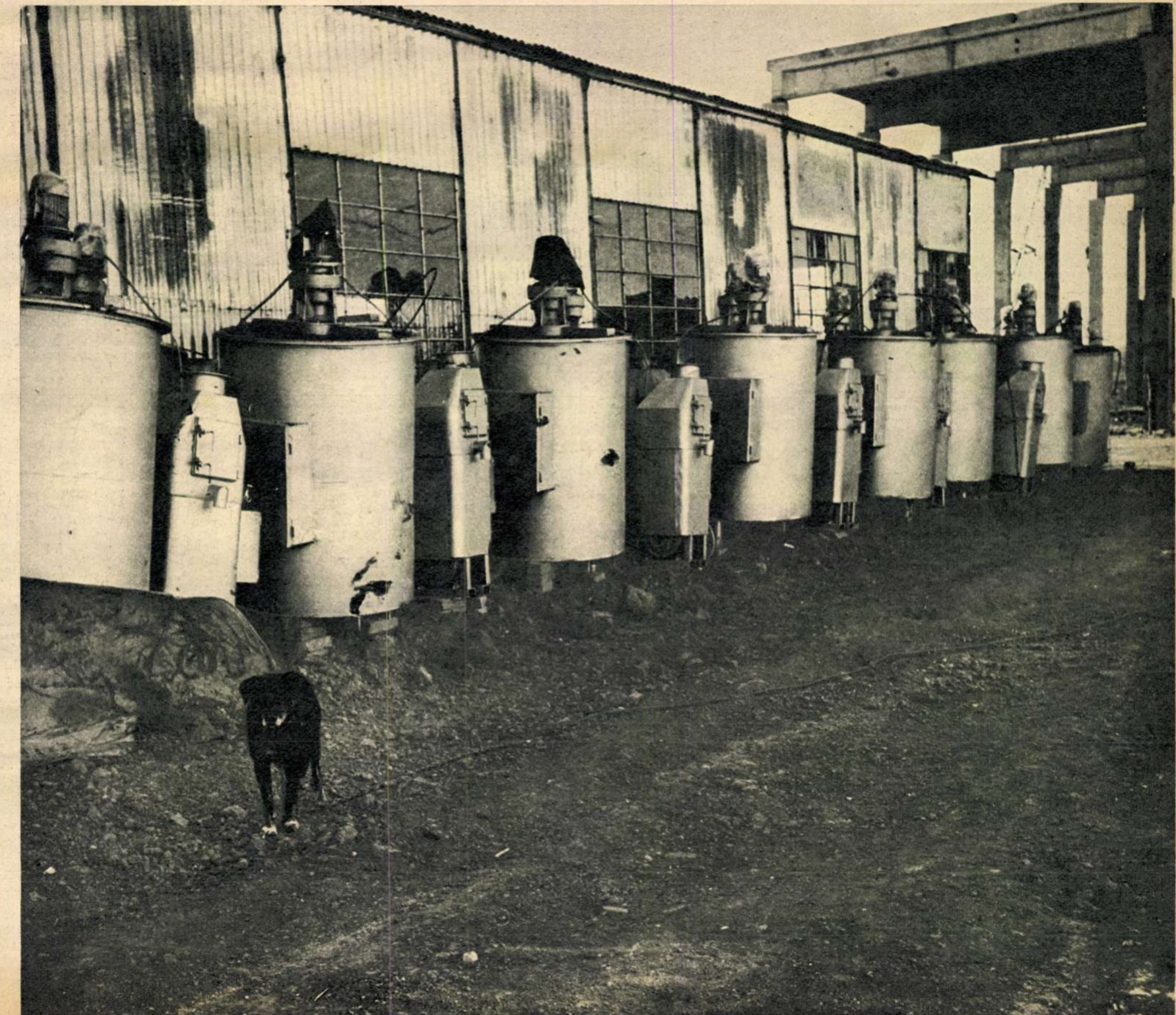

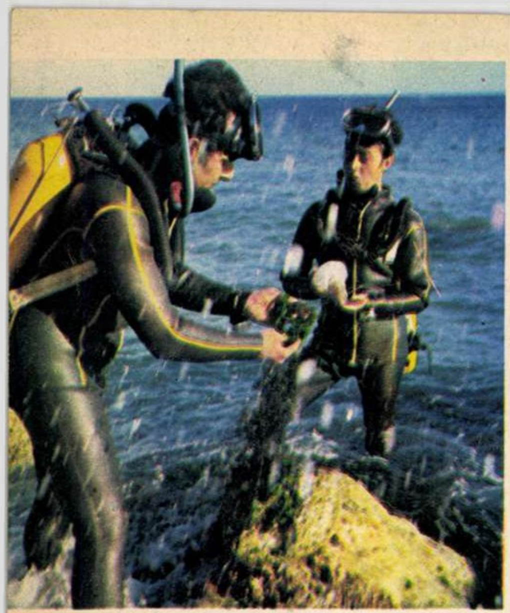

Iată-l pe directorul institutului de la Agigea, Ionel Andriescu (dreapta), surprins într-un costum de scufundător. Împreună cu cercetătorul Radu Mihnea el se pregătește să meargă... la lucru.

Lanurile verzi ale mării

Cercetătorul Ion Neacșu ne prezintă viața mării într-o lumină foarte clară, firească, verosimilă. Desigur, putința domniei-sale de a privi în adînc prin transparența valurilor nu se oprește doar la cei 15 metri cît oferă Marea Neagră neinițiatului. Dar ca să poți privi cum se cuvine un căluț de mare,de pildă, ca cel din fotografie, trebuie creată o afinitate între tine și acel căluț... Apare oare hazardată afirmația că viața unui biolog nu este complet separată de viața căluțului pe care l-a descoperit? Există întotdeauna o strînsă legătură între noi și descoperirile noastre, nu putem descoperi ceva care nu ne-a obsedat puțin.

O surpriză la Agigea: stațiunea de cercetări marine se ocupă foarte intens și de... uscat.

Stațiunea noastră — ne explică tovarășul director Andriescu — se află pe teritoriul Dobrogei, și Dobrogea, din punct de vedere al biologiei terestre, reprezintă poate cea mai importantă regiune a țării. Ea este o răscruce a faunelor și florelor din Spania pînă în Siberia, din Suedia pînă în Africa. În laboratoarele noastre se studiază buruienile din viile și livezile Dobrogei și avem în curs de organizare pe terenul stațiunii o colecție de plante vii din flora Dobrogei. Această colecție conține sute de specii, de o mare importanță științifică și practică.

Despre strania frumusețe a acestei flore puteți judeca și privind fotografia de jos.

(Urmare din pag. 8)

La această stațiune — «prelungire» a laboratoarelor și bază științifico-didactică a Facultății din Iași — s-au efectuat peste 500 de lucrări științifice, avînd ca obiect atît de binecunoscuta... și totuși atît de misterioasa (încă!) Mare Neagră. Căci, deși aflată la doi pași, «sub nasul nostru», ea nu este una dintre cele mai accesibile mări. Anumiți factori o ajută să se «opună» cercetărilor sau să le complice. Știați că Marea Neagră își schimbă temperatura și salinitatea de la un anotimp la altul? Tocmai această variație constituie cea mai importantă particularitate a ei, deoarece influențează viața în adîncuri. Ființele marine nu pot trăi și la minus un grad și la plus douăzeci și șapte grade, și atunci sînt obligate ori să se adapteze, ori să migreze. De obicei, pleacă scrumbiile, hamsiile, ajungînd în Marea Azov, și rămîn peștii de fund, guvizii, calcanii, crustaceele — și cei care rămîn își continuă viața schimbîndu-și metabolismul.

Peștele anghila realizează cea mai mare migrație din lumea animală. El trăiește în apele Europei, inclusiv în Marea Neagră, și are formă de șarpe; îi trebuie cinci ani de viață pentru ca să se maturizeze, iar în clipa maturizării, pleacă spre Oceanul Atlantic, parcurgînd — incredibil — o distanță imensă. Anghila este în stare să se tîrască și pe uscat, poate și prin aer, numai să ajungă în Marea Sargasselor, unde își depune ouăle și apoi moare. Descendenții anghilei însă se întorc în Europa, se maturizează în cinci ani, și apoi constată, la rîndul lor, că nu au condiții favorabile pentru ouăle lor. Și pleacă în Marea Sargasselor, unde mor. Acest pește, care parcurge cea mai mare distanță din lumea animală, nu poate trăi decît în Europa și nu poate muri decît în Marea Sargasselor..

O altă particularitate a Mării Negre este oxigenarea. În alte mări există curenți verticali, care favorizează o oxigenare egală și completă, viața putînd astfel continua pînă în adîncuri. În Marea Neagră — după cum se știe — lipsesc curenții verticali, oxigenarea fiind limitată pe orizontală. Iată de ce imperiul vieții se întinde doar pînă la 200 de metri. Sub această adîncime apare un gaz toxic, numit hidrogen sulfurat, care interzice viața, favorizînd doar apariția unor bacterii.

Marea Neagră are particularitățile ei — ciudățeniile, dacă vreți — pînă și pe plan pur optic. Marea Caraibilor, de exemplu, este transparentă pînă la o sută de metri, pe cînd în Marea Neagră se vede doar pînă la cincisprezece metri.

În paginile de față nu ne-am propus să înfățișăm ansamblul cercetărilor care se desfășoară la Agigea — cercetări care, la rîndul lor, constituie doar o parte din frontul larg de studiu avînd ca obiect Marea Neagră (și despre care am mai scris acum cîteva luni în revista noastră). Dorim doar să prezentăm, în special cu ajutorul unor imagini comentate, cîteva aspecte ale activității centrului de la Agigea, cu o accentuată finalitate practică. Căci cursa pentru aprofundarea științei și tehnologiei oceanice, începută recent, se accelerează mereu, și România, țară cu ieșire la mare, nu-și poate permite să rămînă deoparte.

«România — sublinia recent dr. docent Mihai Băcescu — depune toate eforturile pentru a contribui la îmbogățirea științelor despre mare și a tehnologiei exploatării resurselor sale. Prin aceste eforturi, care continuă linia frumoaselor tradiții românești în domeniul cercetărilor oceanice deschise de savanții noștri de renume mondial — E. Racoviță, Gr. Antipa, I. Borcea și alții — urmărim participarea la rezolvarea unei mari probleme a zilei de azi și de mîine».

FEREASTRĂ SPRE VIITOR

Ce ne oferă astăzi oceanul

Oceanul mondial ne dă ceva mai mult de 50 milioane tone/an produse de pescuit, dintre care 86% pește — în primul rînd Clupeidae («rude» ale heringilor); restul îl reprezintă moluște, crustacee, alge ș.a. Deoarece se apreciază că greutatea umedă a întregii producții de viețăți a oceanelor și mărilor lumii este cam de zece ori mai mare decît greutatea carbonului fixat de plante, rezultă că această producție ar putea fi de 200 miliarde tone. Or, tot ceea ce se pescuiește, se cultivă ori se scoate astăzi din ocean reprezintă doar 0,03% din producția anuală a apelor marine.

O situație vădit nesatisfăcătoare. Dar știința și tehnologia oceanică nu stau pe loc. Ce ne rezervă viitorul?

Hrană pentru cinci miliarde de oameni

Ultimii ani au arătat că pescuitul anual mondial crește cam cu 8%, fiind deci departe de a ține pasul cu ritmul creșterii anuale a populației globului. Se are în vedere o dublare a pescuitului mondial pînă în anul 2000 și creșterea lui continuă — fără a dăuna rezervelor — pînă la 200 milioane tone pe an. Această cifră ar asigura un minimum de proteine animale pentru circa cinci miliarde de oameni; dar chiar și la acest nivel, pescuitul va rămîne într-o anumită măsură în urma ritmului de creștere a populației lumii.

Unde vom pescui?

Dezvoltarea pescuitului se va face mai ales pe seama oceanelor din emisfera sudică — foarte puțin exploatate pînă în prezent (dacă exceptăm pescuitul balenelor). Va fi vorba de un pescuit amplificat dar rațional, cu respectarea rezervelor. El va crește mai ales prin culturi de pești avînd calități nutritive deosebite și nu numai pe baza unei «vînători» — ca aceea pe care o făcea omul din paleolitic pentru a prinde animale terestre.

O mare promisiune — algele

Valorificarea prin culturi selecționate a algelor, atît a celor mari, legate de fundul oceanului, ce pot hrăni direct oamenii — ca în Japonia și, în parte, în China — cît și a celor mărunte, unicelulare, plutitoare (fitoplanctonul) este extrem de promițătoare.

Cele aproape 11 000 specii de alge unicelulare, care constituie fitoplanctonul, întrețin toată viața marină prin actul de fotosinteză de care sînt capabile. Pe seama lor trăiesc peste 100 000 specii de nevertebrate, peste 20 000 specii de pești și peste 100 specii de foci, delfini și alte mamifere acvatice. Or, în viitor, cel puțin pentru cîteva dintre acestea se vor putea crea culturi speciale, cum se fac — deocamdată timid — culturile de alge dulcicole (Chlorella, Scenedesmus ș.a.). Algele monocelulare pot produce peste 400 chintale verdeață uscată la ha cu 50% albumină, în timp ce grîul, de exemplu, dă numai 30 chintale/ha cu 12% albumină. Aceste alge pot fi folosite atît ca nutreț pentru animale cît și ca hrană pentru om (amintim folosirea preparatelor de Chlorella pentru hrana cosmonauților). Ele vor oferi omului de mîine un variat sortiment de alimente bogate în proteine ușor asimilabile.

Pajiști oceanice

Omenirea de mîine va învăța să aclimatizeze în anumite golfuri tot soiul de animale și plante folositoare din alte mări — de la pești, la midii și alte scoici; de la algele ce dau agar-agarul, la speciile de fitoplancton ușor digerabile. Algele marine — cultivate deja în China, Japonia etc. — pot furniza chiar 15 tone masă vegetală la ha, în timp ce o pajiște terestră dă doar 4 tone/ha. Așadar, într-un viitor nu prea depărtat, omul va dispune de adevărate pajiști oceanice...

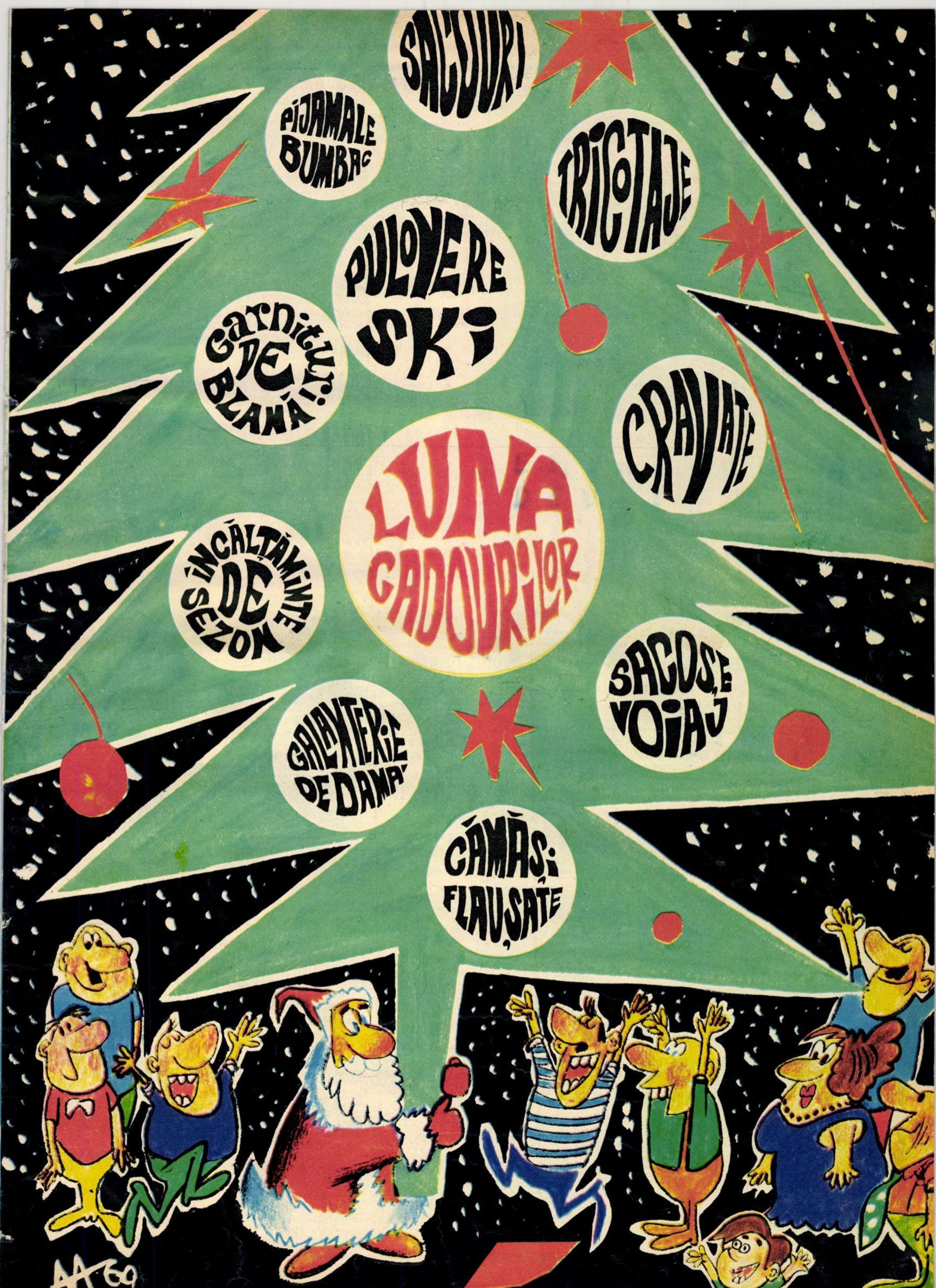
SACOURI
PIJAMALE BUMBAC
TRICOTAJE
PULOVERE SKI
GARNITURI DE BLANĂ
CRAVATE
LUNA CADOURILOR
ÎNCĂLȚĂMINTE DE SEZON
SACOȘE VOIAJ
GALANTERIE DE DAMĂ
CĂMĂȘI FLAUȘATE
AA '69

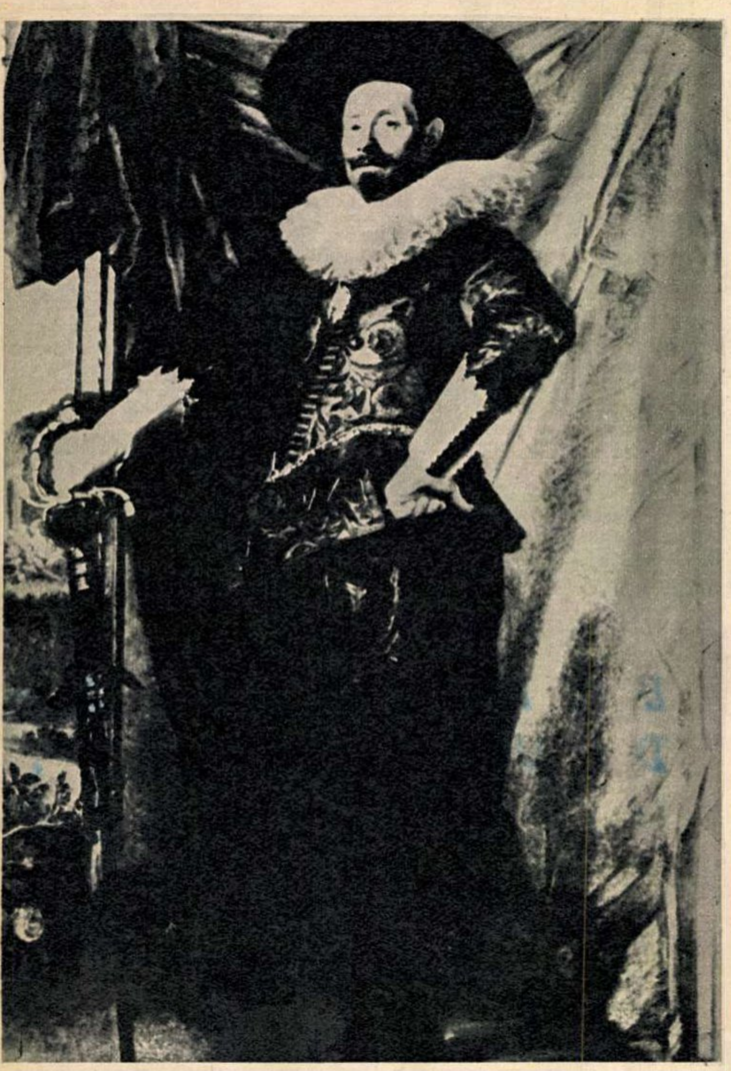

BUN PREȚ

Vînzător: principele Franz Josef de Liechtenstein. Cumpărător: guvernul landului Bavaria. Obiect: portretul lui Willem van Huythusen, pictat de marele artist olandez Frans Hals. Preț: trei milioane de dolari.

P.S. Acum doi ani administrația faimoasei colecții a principelui de Liechtenstein a mai încheiat o vînzare: cu Galeria Națională din Washington pentru un Leonardo da Vinci. Preț: cinci milioane de dolari.

HOP-LA!!!

Cine n-a văzut cal sărind peste obstacole? Toată lumea. Cine a văzut însă cal sărind peste obstacole numai în două picioare? Puțini oameni. Credeți-ne!

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

- Un cetățean din Wellington (Noua Zeelandă) a făcut un voiaj cu totul surprinzător. În timp ce vizita un vas britanic, ancorat în port, a adormit într-o cabină neocupată. Se pare că a băut mai mult decît trebuia. Cert este că a fost găsit pe cînd vasul se afla departe în larg, așa că paharul de whisky în plus l-a costat și prețul unei călătorii pînă la Southampton (Anglia) și retur.

- Al Gossner, polițist din San Francisco, este într-adevăr ghinionist. În timp ce era internat la spital, din cauza unei răni la picior, un infirmier a scăpat o brancardă peste piciorul sănătos, fracturîndu-l. Acum a intrat în spital cu amîndouă picioarele!

- Un deținut dintr-o închisoare a localității Fort-Myers (S.U.A.) a reușit să evadeze pe cînd lucra în exteriorul penitenciarului. Ca să scape de urmăritori s-a ascuns în prima clădire întîlnită. Era a doua închisoare a orașului!

UN BARMAN MAI PUȚIN OBIȘNUIT

Cine intră în bistroul «Violeta» din Ivry simte că inima începe să-i bată mai repede.

În spatele barului dă cu ochii de «Siki», un drăgălaș pui de leu, în vîrstă de șapte luni. Deși la ora actuală «Siki» e — încă — numai ghidușie și bună dispoziție, se pune totuși întrebarea: cît va mai trece pînă cînd leul din el își va manifesta pe deplin... personalitatea?

Căci atît proprietarul localului, cît și clienții, sînt de acord că e de preferat ca «majoratul» lui «Siki» să-l găsească într-o cușcă cu gratii din grădina zoologică decît în spatele tejghelei!

ȘTIȚI CE ESTE SAUNA?

Nu, Sauna nu este numele drăgălașei blonde din fotografie. Sauna se numește baia de aburi finlandeză, vestită în toată lumea. Un inventiv importator englez s-a gîndit că și turiștii prin mijloace auto au uneori nevoie de plăcerile unei băi de aburi și a realizat o «saună pe roate», adică un soi de rulotă, remorcabilă de orice autoturism. După cum se vede, instalația este frumos finisată cu panele din lemn și diverse materiale plastice. Înfierbîntarea la roșu a pietrelor, cu ajutorul cărora se obține aburul necesar, se face electric.

UMOR de peste hotare

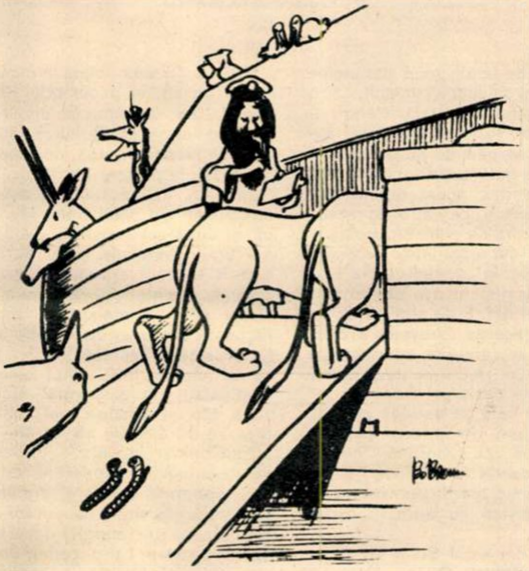

— *Și să sperăm că n-o să-i treacă nimănui prin cap să pescuiască...*

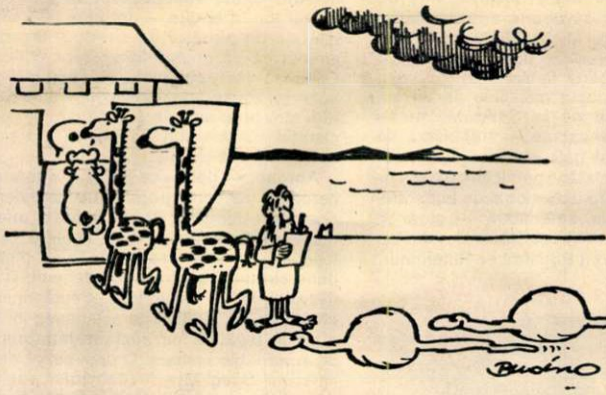

Inventar

— *...două girafe, două găini, doi șerpi...*

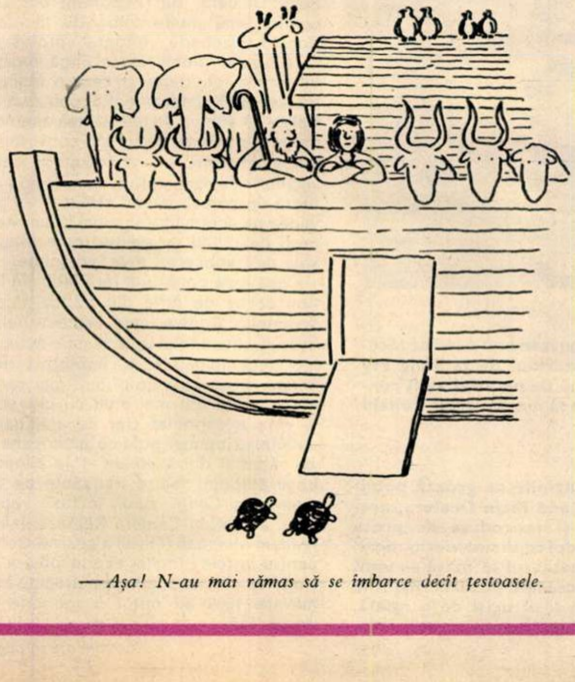

— *Așa! N-au mai rămas să se îmbarce decît țestoasele.*

UN CAREU BUN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	E	M	I	N	E	S	C	U	■	A	S
2	D	E	V	O	T	A	T	■	A	P	T
3	U	T	I	L	■	L	■	P	E	L	E
4	C	A	R	A	C	T	E	R	■	A	A
5	A	L	E	■	R	E	A	■	R	U	■
6	T	E	■	H	E	A	■	P	A	Z	A
7	I	■	R	O	D	■	V	E	S	E	L
8	E	B	■	T	E	R		S	A	■	E
9	■	A	P	A	■	A	R	C	■	T	A
10	O	N	U	■	C	U	R	A	J	O	S
11	S	C	R	I	I	T	O	R	■	C	A

ORIZONTAL: 1) Autorul versurilor: «Baiazid, privind la dînsul, îl întreabă cu dispreț: «Ce vrei tu?» «Noi? Bună pace!» — Foarte bun. 2) Prieten bun — Face treabă bună. 3) Bun — Unul dintre cei mai buni fotbaliști din lume. 4) Corolar al unei bune creșteri — Semne de mirare. 5) Corp de balet! — Dacă nu-i bună... — În mijlocul drumului! 6) Privește înapoi! — Bună pentru săniuș și schi — Cea bună trece primejdia. 7) Bun al pămîntului — în bună dispoziție. 8) Întreb doar la sfîrșit! — Soi de struguri nu chiar atît de buni. 9) Cea mai bună băutură — Amortizează șocurile și realizează o bună suspensie — Solo de trompetă. 10) Militează pentru buna înțelegere între toate statele lumii — Bun la acțiunile care implică greutăți sau riscuri. 11) Ivan Bunin (1870-1953), de exemplu — Calitatea I și a II-a.

VERTICAL: 1) Bună creștere — Bun pentru cîini. 2) Corpuri bune conducătoare de căldură — Dacă sînt bune merită a fi spuse (sing.). 3) Apariție — Neamestecat. 4) Oraș în Italia — Cele bune trec de cinci (sing.). 5) În mijlocul prietenilor! — A lua de bună — La începutul celei de-a șaptea arte! 6) Bună la dormit — Localitate în U.R.S.S. 7) Final de efect! — Într-un ceas! — Scriitor roman (116-27 î.e.n.). 8) În fruntea promoției! — Aruncă undița. 9) Ea scrie invers! — Soi bun. 10) Răsplătesc jocul bun al actorilor — Bun la scris. 11) Cei mai buni actori (sing.) — Cea mai bună.

Adam STOICA

Cuvinte rare: NOLA, RAUT.

Dezlegarea jocului POFTIȚI LA MASĂ, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SCUMP — STEVIE. 2) MOZART — OSPAT. 3) IC — CIORBE — SI. 4) NAP — NC — ANTIC. 5) T — ERZAT — TI — H. 6) ICRE — NUCA — PE. 7) NAI — SARE — MAT. 8) ARSIC — CASATA. 9) NOROC — IT — E. 10) MEA — IHA — IMUN. 11) I — RACITURI — A. 12) APERITIV — CAS.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

VIENA	**Presa austriacă se referă tot mai frecvent la pătrunderea capitalului vest-german în economia țării. Se arată că dintre cele 1 921 întreprinderi străine care au luat ființă în ultimii zece ani în Austria, 1 296 aparțin unor firme vest-germane.**
MOSCOVA	**A fost instituit un concurs avînd drept obiect clădirea care va găzdui noul Muzeu Lenin din Moscova. Muzeul va fi construit pe o suprafață de 26 000 mp, în centrul capitalei sovietice, lîngă Kremlin.**
SALISBURY	**Numărul condamnărilor la moarte pronunțate împotriva cetățenilor de culoare a crescut de peste șase ori în anii de guvernare ai regimului rasist Smith. Ziarul sud-african «Rand Daily Mail» adaugă că majoritatea sentințelor au fost pronunțate pe baza «legii pentru menținerea legalității și a ordinii».**
NEW YORK	**«New York Post» dezvăluie faptul că măsurile de represiune împotriva conducătorilor mișcării antirăzboinice din S.U.A. au fost pregătite prin infiltrarea unor agenți secreți ai F.B.I. în organizațiile pacifiste și întocmirea unui «raport secret» destinat «personal președintelui Nixon».**
LAGOS	**Conflictul nigeriano-biafrez a afectat puternic producția nigeriană de petrol. Cu toate că în 1966 aceasta era de 20 milioane tone, urmînd să atingă, în 1970, 60 milioane tone, în 1968 nu s-au realizat decît 6 milioane tone. Recent, principalele companii occidentale care se ocupă de exploatarea petrolului în Nigeria au hotărît o nouă reducere.**
ROMA	**172 asasinate, 408 tentative de asasinat, 262 răniri, 51 jafuri, 21 extorcări, zeci de atentate cu dinamită. Aceste cifre sînt extrase dintr-un raport asupra activității Mafiei calabreze într-un răstimp de 5 ani. Identificarea conducătorilor acestei mișcări face în prezent obiectul unei vaste acțiuni.**
BUDAPESTA	**Importul autoturismelor va crește în viitorii cinci ani de patru ori. Numărul autoturismelor importate, care pînă în prezent nu a depășit 20 000—22 000 unități pe an, va ajunge în 1970 la 40 000, la 58 000 în 1971 și la 80 000 în 1975.**
PARIS	**Un comunicat guvernamental definește orientarea viitoarei politici atomo-electrice franceze. Accentul va fi pus pe centralele cu apă ușoară, de tip american. Se prevede construirea a trei asemenea centrale.**
VIENTIANE	**Se intensifică bombardamentele forțelor armate aeriene ale S.U.A. asupra zonelor populate din regiunile eliberate ale Laosului. În ultimele două săptămîni s-au înregistrat zilnic cîte 500 incursiuni aeriene americane, precizează ziarul «Bangkok Post».**
BRUXELLES	**Operația întreprinsă de poliția belgiană în scopul depistării rețelei laboratoarelor și depozitelor de narcotice confirmă ipoteza potrivit căreia trusturi internaționale de gangsteri încearcă să transforme Belgia într-un punct de transbordare a stupefiantelor pentru întreaga Europă occidentală. La Anvers, Liège, Mons au fost operate arestări.**

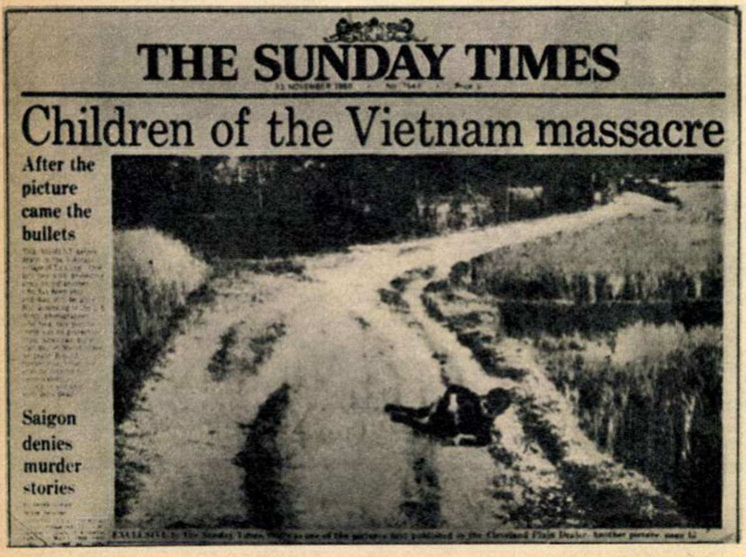

THE SUNDAY TIMES

Children of the Vietnam massacre

After the picture came the bullets

Saigon denies murder stories

Una dintre imaginile de groază publicate de «Cleveland Plain Dealer», preluate imediat și reproduse de presa internațională: doi copii sud-vietnamezi, scăpați de la masacrul în masă — unul mai mărișor, ocrotind pe altul mai mic — aveau să fie și ei uciși de o rafală, la scurt timp după luarea acestei fotografii....

SONG MY — UN CAZ IZOLAT?

de Florica **ȘELMARU**

Cît a trecut de la afacerea «beretelor verzi»? Cinci luni de cînd a izbucnit, două de cînd a fost mușamalizată. Pentru a salva «onoarea» forțelor speciale ale C.I.A., forurile competente au făcut totul pentru ca să fie dată uitării uciderea lui Chuyen — presupus agent dublu, sau triplu, sau multiplu — de către reprezentanți ai acestui corp de elită, iar protagoniștii acțiunii au fost repatriați: o permisie de treizeci de zile, la capătul cărora unii au declarat că demisionează, alții au fost numiți în posturi noi. E de altfel ușor de imaginat că «afacerea Chuyen» a avut mai mult ecou în cercurile informate și de presă decît în rîndurile unei opinii publice imunizate de larga producție de tip James Bond care se perindă pe marile și micile ecrane. Un suspect eliminat «curat» — injecție cu morfină, glonte bine plasat, cadavrul într-un sac, sacul într-un rîu — nimic mai firesc, nu-i așa, pentru niște servicii cu atribuții «speciale»?

Cu masacrul din satul Song My (provincia sud-vietnameză Quang Ngai) e altceva. Acolo au fost uciși la 16 martie 1968, fără vină și fără anestezie, 567 de oameni, «în cea mai mare parte femei, copii și bătrîni; n-am observat nici un bărbat în stare să poarte arme» — cum declară sergentul Michael Bernhardt (care, ca și alți cîțiva soldați din detașament, a refuzat să ia parte la acțiune). În plus, autoritățile au tăcut mai bine de un an, deși atrocitățile de la Song My nu le puteau fi necunoscute — trebuiseră să afle de ele fie pe cale ierarhică, fie măcar din amplele relatări publicate în documente ale Frontului Național de Eliberare, larg difuzate în străinătate — și ar fi continuat să păstreze tăcerea, dacă... Dacă n-ar fi vorbit Ronald Lee Ridenhour.

Acesta nu a participat la masacru. Dar, acum un an, în decembrie 1968, soldat demobilizat, se întorcea din Vietnam în Arizona lui natală. Bucuros, fără îndoială, de a se revedea acasă, dar împovărat de mărturisirile pe care i le făcuseră alți militari care, în martie 1968, asistaseră la atrocitățile din satul Song My. Fapt este că și după sesizarea lui justiția militară s-a urnit destul de greu. Scrisoarea în care Ridenhour expunea tot ce aflase — 1 500 de cuvinte — și pe care a adresat-o Casei Albe, Pentagonului, unui număr de peste douăzeci de membri ai Senatului și Camerei Reprezentanților, purta data de 23 martie 1969. Unul singur dintre destinatari, reprezentantul statului Arizona, Morris Udall, a luat contact cu el («ca să se asigure că nu are de-a face cu un bolnav mintal» — într-atît păreau de neverosimile proporțiile crimei chiar unui congresman care, oricum, trebuie să fi trecut de vîrsta candorilor absolute), apoi a scris secretarului departamentului apărării, Melvin Laird, cerînd deschiderea unei anchete. Acesta i-a răspuns cu relativă promptitudine că serviciile inspecției generale a armatei anchetează. Promptitudinea s-a oprit însă aici: schimbul de scrisori dintre reprezentant și ministru a avut loc în aprilie — dar abia la 5 septembrie un purtător de cuvînt al armatei anunța că un anume locotenent William Calley a fost pus sub acuzare pentru «ofense aduse unor civili» în Vietnam — fără altă precizare. În aceste condiții, declarația purtătorului de cuvînt a trecut aproape neobservată.

Aproape — deoarece presa a întreprins cercetări pe cont propriu. La 12 noiembrie, «Washington Post» relua o informație difuzată de o mică agenție care izbutise să stabilească legătura dintre punerea sub acuzare a locotenentului și dezvăluirile lui Ridenhour. Săptămînalul «Newsweek» publica de asemenea informații în legătură cu ancheta întreprinsă de autoritățile militare. O dată cu intrarea «afacerii Song My» în domeniul public, unii dintre soldații, acum demobilizați, care se aflaseră sub comanda lui Calley și care îi vorbiseră lui Ridenhour despre masacru, și-au confirmat declarațiile în presă. Curînd, relatărilor verbale li s-au adăugat imagini de groază: «Cleveland Plain Dealer», ziar important din Ohio, publica mai multe fotografii făcute de Ronald Haeberle, fotograf profesionist care fusese mobilizat pe lîngă regimentul 20 de infanterie și care a însoțit în martie 1968 detașamentul comandat de Calley. O echipă de televiziune americană transmitea de la Song My convorbiri cu supraviețuitorii și cu locuitorii satelor vecine: «Telespectatorii americani — notează un corespondent străin — au putut vedea pe ecranul lor familial țărani vietnamezi descriind cu gesturi care n-au nevoie de traducere» cele întîmplate.

Ceea ce a contribuit fără îndoială la un nou acces de furie din partea vicepreședintelui Agnew, care atacase deja nu demult presa televizată și care acum și-a îndreptat fulgerele și împotriva presei scrise. Ceea ce a contribuit mai cu seamă — și cu atît mai mult cu cît recenta zi «M» a exprimat clar ce amploare ia ostilitatea opiniei publice americane față de războiul din Vietnam — la adoptarea unor atitudini foarte tranșante de către membri ai Congresului, inclusiv republicani. Astfel, în Camera Reprezentanților, William Minshall (Ohio) a sesizat Comisia pentru forțele armate, exprimîndu-și convingerea că, dacă faptele petrecute în primăvara 1968 au putut fi ignorate atîta vreme, înseamnă că s-a procedat în mod

(Continuare în pag. 30)

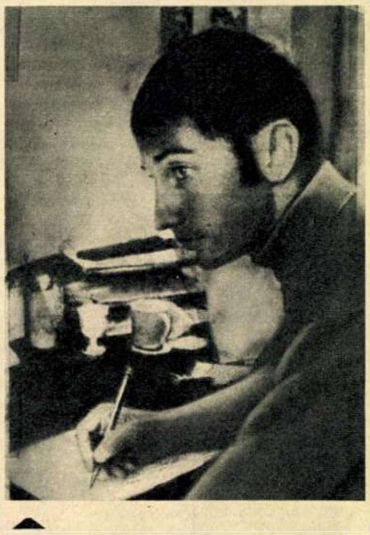

Autoritățile americane au păstrat tăcerea asupra masacrului de la Song My timp de mai bine de un an și ar fi continuat să tacă, dacă n-ar fi vorbit Ronald Ridenhour...

ARHIVĂ-FOTO

PEARL HARBOUR

7 decembrie 1941. Filmul dramaticei zile ar putea fi împărțit în trei mari episoade: liniștea, atacul și infernul. Ora 7 — în cuprinsul marii baze militare americane din portul Pearl Harbour domnește liniștea obișnuită. Războiul e departe; S.U.A. sînt încă în afara războiului; nimeni nu are nici o grijă; toată lumea ascultă muzica difuzată de postul de radio din Honolulu. Ora 7,55. Un stol de avioane, apărut prin surprindere, lansează sute de bombe deasupra navelor din port, trezind acest colț de lume la o realitate nebănuită — Japonia intra în stare de război cu Statele Unite. Urmează încă un atac. De pe portavioanele japoneze, venite acolo de la o distanță de zece mii de km, fuseseră năpustite asupra bazei americane peste trei sute de bombardiere. Ora 9,45 — atacatorii au dispărut la orizont, lăsînd în urma lor haosul: 18 mari nave militare scufundate sau grav avariate; 350 de avioane distruse; 2 500 de morți. Japonezii înregistrau pierderi minime: 29 de avioane și 55 de ostași lipsă la apel. A doua zi, S.U.A. își anunța intrarea în cel de-al doilea război mondial. La 2 decembrie 1945 Japonia avea să capituleze necondiționat în fața forțelor armate aliate.

Ion MUNTEANU

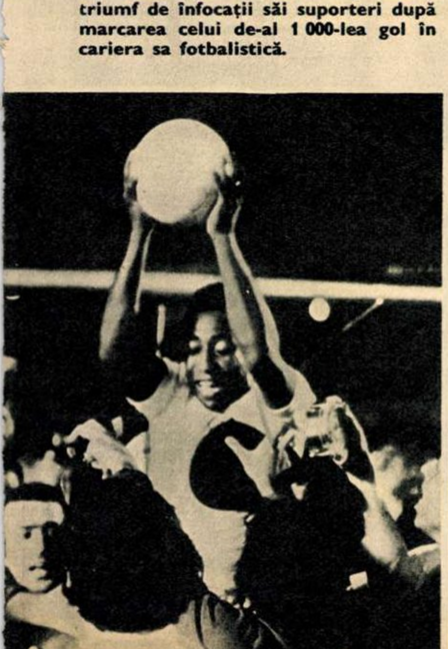

Stadionul Maracana din Rio de Janeiro — meciul F.C. Santos-Vasco da Gama. Edson Arantes de Nascimento — devenit celebru în întreaga lume sub acest scurt nume: Pele — e purtat în triumf de înfocații săi suporteri după marcarea celui de-al 1 000-lea gol în cariera sa fotbalistică.

PARIS

ÎNCEPUT DE STAGIUNE

Corespondență de la Z. FLOREA

Este greu de imaginat o stagiune pariziană mai cuminte decît cea actuală. Împuținarea experimentelor care făceau vîlvă în anii trecuți se explică prin dorința producătorilor de «a merge la sigur». Cît privește preferințele publicului, ele pot fi apreciate după succesul răsunător al lui Charles Aznavour în seria recitalurilor prezentate la «Olympia», în care și-a menținut stilul binecunoscut fără a miza pe vreo inovație de efect, sau după aparițiile, de fiecare dată însoțite de ovații, ale lui Georges Brassens la «Bobino». În această grupă de spectacole denumite «ușoare» se cuvine a fi menționat debutul lui Michel Simon, la 74 de ani, ca protagonist de music-hall, gen în care el solicită la început «bunăvoința» spectatorilor și este răsplătit cu generozitate de aceștia pentru forța mereu proaspătă a talentului său, ce se afirmă cu vigoare și cu acest prilej inedit.

În paleta extrem de variată a spectacolelor pariziene am considerat explicabil interesul publicului pentru baletul Operei care a prezentat la deschiderea stagiunii (într-o sală neadecvată, deoarece localul Operei era în renovare) mereu iubitul «Lac al lebedelor», sau pentru serile tradiționale de la ComediaFranceză, care nu vrea să rămînă altceva decît casa lui Molière, ca și pentru ultima comedie a lui Anouilh, «Cher Antoine», sau comedia «Le Babour» scrisă de Félicien Marceau, cel mai recent laureat al Premiului «Goncourt».

Am reținut de asemeni, din lunga listă a spectacolelor pariziene, «Îngrijitorul» lui Harold Pinter, două piese într-un act de Tennessee Williams (scrise în perioada «Tramvaiului numit dorință»), «Anunțul de la mica publicitate» a Nataliei Ginzburg prezentată în versiune pariziană sub titlul «Tereza» și, deopotrivă, trei piese ale lui Brecht la Théâtre de Ville, Théâtre Gérard Philipe — Saint Denis și Comedie Saint Etienne.

Dacă stagiunea nu a adus pînă acum «lovituri», în schimb debutul ei a fost marcat de un fenomen nou în Franța: apariția unor fundații care strîng sub același acoperiș — la propriu sau la figurat — tot felul de «instituții cu vocație culturală» și-și propun să folosească tehnica de marketing în această «ramură a industriei timpului liber». Să menționăm, de pildă, clubul cultural «Alpha» sau fundația «Sacha Schneider», care încearcă să transpună, la proporții reduse și în condiții specifice, imaginea fundațiilor americane similare Ford sau Rockefeller.

NEW DELHI: MANEVRELE DREPTEI ÎN IMPAS

Manevrele dreptei congresiste care, la un moment dat, o puseseră pe Indira Gandhi — liderul stîngii din partidul de guvernămînt — într-o stare de dificultate parlamentară s-au soldat cu un eșec. După respingerea moțiunii de neîncredere în guvern elaborată de Nijalingappa, președintele C.N.I., și susținută de acel repede format «partid al congresului», gruparea progresistă a C.N.I. a putut demonstra nu numai dreptei din Partidul Congresului Național Indian, dar și partidelor de dreapta și extremă dreaptă, Ian Sangh și Swatantra, forța politică a coaliției cu comuniștii, socialiștii și independenții. Ca urmare a puternicului curent de opinie îndreptat împotriva reacțiunii, Indira Gandhi, în colaborare cu reprezentanții grupării de stînga, majoritari în comitetul de lucru pe întreaga Indie al partidului, a putut trece la curățirea conducerii C.N.I. de elementele a căror ripostă agresivă la adresa reformelor democratice devenise periculoasă pentru linia politică unitară a partidului. În acest context se înscrie scoaterea din funcție prin vot unanim în cadrul ședinței comitetului a lui Nijalingappa și a altor zece membri din conducerea partidului. Așadar, forțele progresiste din cadrul și dinafara partidului de guvernămînt au demonstrat că mersul evenimentelor poate fi orientat în sensul cerut de reformele democratice, împotriva tuturor obstrucțiilor dreptei. De altfel, nu numai în perioada de apogeu a conflictului («excluderea» din partid a Indirei Gandhi, elaborarea moțiunii de neîncredere în guvern etc.), observatorul a putut urmări sprijinul politic deschis al populației față de reformele inițiate de primul ministru.

Mă aflam la New Delhi, la aproximativ două luni după votarea legii de naționalizare a principalelor bănci, și am avut ocazia să urmăresc «pe viu» o serie de manifestații populare organizate în vederea sprijinirii reformelor democratice și a adîncirii lor. În perioada cînd lupta dintre stînga și dreapta congresistă se dădea la «scenă deschisă» în parlament, la New Delhi, aceste demonstrații populare mi s-au părut cele mai concludente argumente în sprijinul unei mari realități: legătura strînsă, viabilă, cu stabilirea ecoului imediat, între parlamentarii progresiști și obiectul activității lor — continuarea programului de măsuri menit să ducă în ultimă instanță la ridicarea nivelului de trai al populației.

Radu BUDEANU

ANACRONISMUL UNUI „ECHILIBRU“

Recent, la o reuniune organizată la Londra pe tema dezarmării, un savant de renume mondial, după ce a constatat că actualele stocuri de arme de distrugere în masă sînt de 10 ori mai mari decît ar fi necesar pentru a anihila întreaga omenire, a exclamat de la tribună: «Vorbesc în numele multor savanți cînd afirm că noi nu vrem să lucrăm pentru diavol. Noi vrem să lucrăm pentru omenire». Incidentul exprimă exasperarea celor siliți să-și irosească energiile creatoare în absurda cursă a înarmărilor.

Dar o asemenea risipă reprezintă numai un aspect al consecințelor nefaste ale acestei curse. Irosirii de energii și de miliarde i se adaugă acumularea atîtor probleme nerezolvate care creează încordare plină de consecințe. De aceea la dezbaterea problemei dezarmării la O.N.U. și în ecourile provocate de tratativele de la Helsinki în problema limitării armelor strategice, de procesul final al ratificării Tratatului de neproliferare a armelor nucleare, răzbate dorința fermă a opiniei publice mondiale de a vedea angajîndu-se măsuri eficiente și sistematice care să ducă la dezarmarea generală și în primul rînd la dezarmarea nucleară. Nu întîmplător, în discuțiile ce au loc pe continentul nostru în legătură cu măsurile de securitate europeană, apar tot mai des referiri la dezarmare, la măsuri parțiale avînd însă drept țel central tocmai un asemenea rezultat.

În definitiv, dacă pe ordinea de zi a unei conferințe a securității europene urmează să figureze la loc de frunte problema eliminării recurgerii la forță în relațiile interstatale, măsurile parțiale și generale de dezarmare înseamnă tocmai înfăptuirea acestui principiu, transpunerea lui în viață, mai precis, eliminarea tocmai a mijloacelor concrete care permit înfăptuirea politicii de forță.

În ultimul număr al revistei americane «Foreign Affairs», fostul consilier al administrației Kennedy, McGeorge Bundy, într-un articol larg reprodus în presa occidentală, ajunge la concluzia că actuala cursă a înarmărilor «a devenit, din punctul de vedere al realităților vieții internaționale, total inacceptabilă. Noile arme nu asigură nici protecție și nici vreo posibilitate de acțiune în sens politic serios». Găsim aci nu numai o recunoaștere a eșecului încercării de a dobîndi poziții politice favorabile pe calea înarmărilor și a amenințării cu forța, dar, implicit, constatarea că așa-numitul «echilibru al teroarei» trebuie înlocuit cu un echilibru real, al unui sistem de securitate care să garanteze relații normale, pașnice, între state.

Nicolae LUPU

CRONICA DE TREI SECUNDE

CĂRȚILE ! (1)

Ce-i leagă pe Sartre, Malraux și Mauriac? Îi despart glorii, premii, adoratori, zile, nopți, cancanuri, tot ce e viață literară — ca să nu intrăm în politică, religie și estetică. După război, Sartre a fost nemilos cu Mauriac. Fraza aceea de fier roșu: «Dumnezeu nu e artist, și nici dl. Mauriac»... va rămîne. Azi, la 84 de ani, Mauriac — care n-ar accepta cartea lui Sartre «Ființa și neantul» «nici sub amenințarea revolverului» — poate să scrie cu o cruzime divină: «Aș vrea să știu cum îmbătrînește Sartre»... Și, deși același Mauriac deplînge că Malraux n-a luat anul acesta premiul Nobel — fiind «cel mai mare scriitor francez în viață»... — noi știm că între «Thérèse Desqueyroux» și «Condiția umană» e o distanță în ani-lumină, ca între două planete. Iar dacă între Malraux și Sartre există o punte, aici conflictul uman și artistic e și mai dramatic pentru că niciodată unul nu va păși spre celălalt, rămînînd fiecare de o parte și de alta a prăpastiei, în contemplare.

CĂRȚILE? (2)

Dar vine o clipă — unică, probabil — de grație, de scîntei, de soare, cînd nimic din ceea ce-i opune nu mai contează, cînd tot ce-i literatură dispare o dată cu vanitățile, religiile și antipatiile. Toți trei semnează o cerere adresată președintelui Boliviei pentru a-l grația pe Regis Debray — «Scriitor și gînditor de mare valoare, de o înaltă cinste intelectuală»..., «unul dintre cei mai talentați oameni ai generației sale... condamnat să-și petreacă anii cei mai frumoși ai vieții în închisoare, privindu-și contemporanii de tot ceea ce le-ar putea da munca sa liberă»... Toți trei au de apărat un om, și-l apără, găsind deodată în această acțiune — singura definiție, umila și suprema definiție a ceea ce-i unește: «Noi înșine, intelectuali»..., scriu cei trei. Noi înșine, intelectuali, știm — cu spaimă și durere — că nu cărțile, nu premiile, nu imnurile de glorie din cronici constituie rațiunea noastră de a fi. Ci apărarea omului, voința de a pune (în discuție) și de a te opune (sentinței). Noi înșine, intelectuali, știm — cu mîndrie, cu bucurie înfricoșată — că a fi intelectual înseamnă ca în ultima clipă, cu spatele la zid și moartea în suflet, să strigi semenilor tăi — «e timpul să vă reamintesc că aparținem umanității, că omul s-a despărțit de animal, și dacă înlănțuim omul revenim la animalitate!» Numai după un asemenea strigăt ai dreptul să mori ca un intelectual.

Radu COSAȘU

(Urmare din pag. 28)

evident la o mușamalizare, ca în cazul «beretelor verzi». În Senat, Charles Goodell (New York) a cerut de asemenea comisiei competente să întreprindă o anchetă — și nu numai asupra masacrului de la Song My, ci asupra ansamblului planului «Phoenix», consacrat reprimării activităților civile ale mișcării sud-vietnameze de eliberare.

«Guvernul este hotărît să respecte legile războiului în ordinele date forțelor americane care luptă în Vietnam» — a declarat recent, în legătură cu masacrul de la Song My, ministrul Melvin Laird într-o scrisoare adresată lui William Fulbright, președintele (democrat) al Comisiei senatoriale pentru afacerile externe. Formula, incontestabil solemnă, este însă marcată de un dublu viciu. În primul rînd, sună ca o făgăduială pentru viitor — și atunci cum rămîne cu intenția, de atîtea ori afirmată de oficialitățile americane, de a căuta și găsi prin negocieri constructive calea spre pace; în al doilea rînd, trece sub tăcere responsabilitatea pentru Song My — și, după numeroase declarații venite ulterior, acesta nu este, din multe cazuri asemănătoare, decît cel pe care l-a scos la suprafață criza de conștiință a unui fost soldat.

De altfel, în ceea ce privește «afacerea Song My», formulările autorităților militare de la Washington sînt prudente, ale cartierului general american de la Saigon reticente, iar oficialitățile sud-vietnameze, după ce au declarat pur și simplu că la Song My, în martie 1968, «nu s-a întîmplat nimic», polemizează acum între ele. Nu cumva aceste versiuni nuanțat contradictorii pregătesc terenul pentru ca tragedia din provincia Quang Ngai să se încheie, într-adevăr, «sacrificînd» eventual pe locotenentul Calley, deferit Curții Marțiale, pe subofițerul David Mitchell, pus și el sub acuzare, poate și pe superiorul ambilor, căpitanul Ernest Medina — în aceleași condiții de vag și ambiguitate ca afacerea «beretelor verzi»? Deși o asemenea cale pare mult mai greu de adoptat în actualele condiții ale sentimentului de consternare și culpabilitate care a cuprins opinia publică americană și a agitației din rîndurile Congresului...

BELGRAD

„DAN REPUBLIKE" —ECOU PRELUNGIT

Corespondență specială de la Dic. BABOIAN

Sărbătorită, potrivit tradiției, fără ostentație, dar sub semnul realizărilor efective în toate domeniile de activitate, Ziua Republicii (Dan Republike) a prilejuit, după cum era de așteptat, încheierea unui bilanț bogat care, la rîndul său, a deschis virtualmente perspectiva unor noi succese.

La Belgrad și în celelalte orașe ale țării iarna s-a instalat, cu și fără zăpadă, rigorile ei fiind îndulcite acum doar de iluminația festivă a străzilor, ce mai întreține parcă ecoul marii sărbători. În afară de recepția oficială de la Palatul Vecei Federative, nu au avut loc în capitală alte manifestări mai importante. În schimb, festivitățile de la Sarajevo — organizate chiar în Ziua Republicii — au conferit premierei mondiale a filmului «Bătălia de pe Neretva» o semnificație aparte. La gala oficială au luat parte președintele Iosip Broz Tito și numeroase alte personalități iugoslave. Superfilmul — care evocă epopeea eroică a partizanilor iugoslavi într-unul din momentele cruciale ale luptei împotriva cotropitorilor fasciști — se bucură de o distribuție de mare anvergură: Yul Brynner, Serghei Bondarciuk, Sylva Koscina, Kurd Jürgens, Hardie Krüger, Franco Nero, Olga Vidov și marii actori iugoslavi Milena Dravici, Bata Jivoinevici, Liubișa Samardjik. Realizat după scenariul și regia lui Velko Bulajič, filmul-mamut a costat, se spune, aproape 30 milioane de dinari noi (3 miliarde dinari vechi), fiind considerat drept cel mai scump film produs vreodată în Iugoslavia și chiar în Europa. La întrebarea dacă pelicula va putea să fie rentabilă, mi s-a răspuns că peste 100 de țări s-au și arătat gata să cumpere filmul, considerîndu-l interesant atît prin dramatismul acțiunii, cît și prin distribuția sa spectaculoasă. Prezența la Sarajevo a marilor actori ce figurează pe generic și sosirea lui Carlo Ponti (fără Sophia Loren, care era bolnavă) au stîrnit un legitim interes din partea admiratorilor. De asemenea, gestul actorului american Yul Brynner care a ținut să plece cu elicopterul la Banja Luka, în semn de compasiune pentru sinistrații acestui oraș distrus recent de un puternic cutremur, a produs aici o impresie profundă.

Acum, ca și în zilele premergătoare sărbătorii naționale, din toate colțurile Iugoslaviei parvin la Belgrad știri despre îndeplinirea înainte de termen a planului anual, despre creșterea producției și productivității muncii, despre ritm și rentabilitate. Industria chimică și cea electrotehnică au înregistrat anul acesta niveluri record de dezvoltare. De altfel, după cum rezultă din statistica federală, încă în primele zece luni ale anului 1969 producția industrială iugoslavă a atins un ritm mai înalt decît în oricare din anii precedenți.

Între timp, pe țărmul Adriaticii, la fabrica «Torpedo» din Rijeka se desfășoară intens montarea motoarelor diesel la autoșasiurile «Bucegi», importate din România în virtutea planului de colaborare economică româno-iugoslavă. Pînă în prezent, uzina de la Brașov a livrat 300 de autocamioane fără motor, în cadrul contractului pe 1969. «Sîntem satisfăcuți de colaborarea cu unitățile economice românești și sperăm într-o lărgire a acesteia» — ne-a declarat tovarășa Kata Stankov, care s-a întors zilele acestea la Belgrad, după ce a purtat tratative la Brașov și la București în numele firmei iugoslave «Investimport». Tot la Rijeka s-a deschis joi o expoziție de artă plastică românească, la inaugurarea căreia a asistat și unul dintre artiștii plastici care expun, pictorul Ion Pacea.

Decorul specific apropierii sărbătorilor de iarnă și-a făcut de acum apariția la Geneva, chiar înaintea fulgilor de nea...

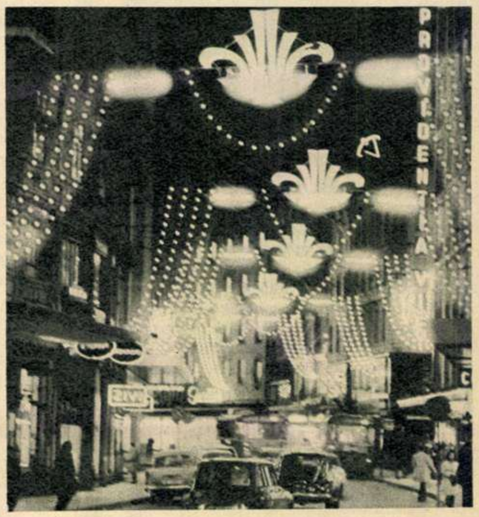

LONGINES

Linia
și precizia unui
LONGINES
subliniază
personalitatea
dv.

PUBLICOM

MEMENTO

Prezentat de:
Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Alecu POPOVICI (teatru)

carte

● Așa cum ne-a vestit zilele acestea presa literară, poetul Ion Sofia Manolescu a împlinit 60 de ani. Și tot în aceste zile poetului i-a apărut a cincea carte de poezii: **Pînă unde pot muri**, care confirmă, încă o dată, prezența unei certe vocații realizate într-o frumoasă și substanțială evoluție lirică (Editura tineretului).

● O bună parte din prozele lui Maria Arsene formează sumarul a două volume, de curînd apărute: **Pianoforte** și **În afară de luni.** Despre literatura lui Maria Arsene s-au exprimat scriitori ca Mihai Beniuc, Tudor Teodorescu-Braniște, Marcel Breslașu, Gheorghe Dinu, George Macovescu, Miron Radu Paraschivescu... Mai puțin s-a bucurat scrisul său de atenția criticii literare, care — după spusele însești ale autorului — l-a «omagiat» prin tăcere. Poate că apariția recentă a celor două volume sus-menționate va avea darul să stimuleze interesul criticilor literari asupra îndelungatei activități scriitoricești a lui Maria Arsene. Acesta ar fi, după părerea noastră, nu numai un gest reparator, dar și necesar. Desigur că nu toate paginile scrise de Maria Arsene poartă pecetea transfiguratoare a artei, ele însă sînt mărturia unei prezențe continue pe cîmpul de luptă împotriva forțelor negre, opresoare. Dar în afara laturii ei documentare, proza lui Maria Arsene oferă și realizări, care pot fi declarate, fără a face rabat esteticului, ca existente în sfera literaturii (Editura pentru literatură).

● **Poemul fără flăcări** de G. Georgescu însumează două cicluri de versuri: «Poemul fără flăcări» (1934-1944) și «Copilul floare» (1944-1966). În ciuda titlului, care poate duce în eroare pe un lector grăbit, versurile lui G. Georgescu vădesc sensibilitate și căldură emoțională. Grija pentru acuratețea expresiei caligrafiază imaginea grațioasă, congruentă, acestui emotiv discret (Editura pentru literatură).

● La Editura științifică (col. Mica bibliotecă etică) a apărut cartea **Etica neotomistă** de Miros Liubomira.

● În paginile ultimului număr (7) al revistei **Secolul 20** întîlnim cîteva prestigioase «voci ale poeziei moderne»: Lautréamont, Ezra Pound, Gotfried Benn, T.S. Eliot, Ossip Mandelstam, Umberto Saba. În acest număr se publică ultima parte a romanului **Zgomotul și furia** de William Faulkner și se începe publicarea romanului **Sfîntul la New York** de Leslie Charteris, un maestru al genului «polițist». Poate că ar fi fost recomandabilă o prezentare a scriitorului, aceasta și pentru informarea cititorilor, dar și pentru «lansarea» lui prin paginile revistei.

cinema

● **Cînd se aud clopotele.** Eroismul fără bravadă, dramele și răvășirile războiului sînt fixate pe peliculă de un cineast care cunoaște prețul adevăratelor valori umane. Să-i reținem numele: Antun Vrdoljak (R.S.F. Iugoslavia). În distribuție: Boris Buzancic, Pavle Vujisic, Boris Dvornik.

● **Jocul care ucide.** Printre atîtea «femei mai periculoase decît bărbații», «comisari Antonio» și «Ladies Chaplin», filmul lui Sergio Gobbi — cineast francez mai puțin cunoscut publicului nostru — răsare ca un exemplar de frumoasă ținută artistică al genului polițist. Răbdarea și discreția cu care regizorul se apleacă asupra destinelor umane — iată o îndeletnicire cu care nu ne-au prea obișnuit în ultima vreme autorii de «pac-pac». Reținem din distribuție prezența a doi mari actori, Pierre Vaneck și Robert Hossein, precum și a frumoasei Elsa Martinelli.

Elsa Martinelli

● **Mari cineaști pe ecranele noastre:** Michelangelo Antonioni (Blow-up, Noaptea), Luis Bunuel (Viridiana), Stanley Kramer (Corabia nebunilor), Andrzej Wajda (Totul de vînzare), Pierre Etaix (Cît timp ești sănătos), Alfred Hitchcock (La Nord prin Nord-Vest).

● Credincios actorilor săi, Jacques Demy i-a ales din nou pe Catherine Deneuve și Marc Michel, interpreții «Umbrelelor din Cherbourg», pentru filmul ce-l are în pregătire și care se intitulează **Pielea de măgar.** Pe generic figurează și numele lui Jacques Perrin.

● Dacă cu sau fără voia dv. ați început să-l uitați pe Bardem, cel care acum cîțiva ani ne-a tulburat cu «Moartea unui ciclist» ori «Strada mare», sau dacă, dimpotrivă, nu vi l-ați scos încă de la inimă, în oricare dintre cazuri, vă recomandăm să vă reîntîlniți cu Juan Antonio Bardem prin intermediul monografiei pe care i-a închinat-o criticul de film Alice Mănoiu. Analiza la obiect este susținută cu seriozitate și nerv publicistic.

plastică

● Realizate la Amsterdam în jurul anului 1680, stampele în culori, prezentate în sala de expoziții a I.R.R.C.S., prezintă regiunile italiene din preajma Alpilor, așa cum arătau ele în acea epocă, cu orașele, edificiile și priveliștile de odinioară.

● **Nicolae Adam** — pictură. După expoziția personală de sculptură și grafică, Nicolae Adam (n. 1936) expune acum la Kalinderu 21 de pînze, corespondențe cromatice ale unor peisaje și flori. Utilizînd pete extinse de culoare, cu tonalități saturate, care prin jocul lor și contrastele luminoase sugerează motivul, artistul realizează cîteva lucrări interesante prin efectul lor decorativ (Șlepuri, Pămînt roșu, Flori albastre etc.).

● **Nicolae Sava** — pictură. Pendulînd între abstract și figurativ, Nicolae Sava (n. 1936) practică o pictură fluidă, de sugestie, de reprezentări echivoce, chiar atunci cînd subiectul e numit («Bolnița Coziei», «Moldovița»). „Utilizînd tehnica picturii murale — după cum observă și prefațatorul expoziției — și adecvînd-o și din punct de vedere estetic șevaletului, pictorul așterne culorile în straturi cu dese reveniri pînă cînd imaginea primește forma definitorie și dă acea impresie de lucru «finisat» și de fapt «trăit»"(Kalinderu).

● **Dimitrie Voicu** — ceramică. Nimic extravagant în aceste vase, platouri, boluri sau servicii ale lui D. Voicu. Și totuși o modernitate intrinsecă în formele echilibrate, în ornamentele severe. Alături de faianță, gresia este materialul preferat al ceramistului, pe care el îl modelează cu măiestrie și-l împodobește cu rafinament (Kalinderu).

disc

● Cei doi Oistrah, David și Igor, din nou pe același disc: «Concertul pentru vioară și orchestră nr. 3, în Sol major» de W.A. Mozart, lucrare de o deosebită cantabilitate și strălucire a improvizațiilor, în interpretarea lui **David Oistrah** și «Concertul pentru vioară și orchestră nr. 2, în Re minor» de H. Wieniawski, dedicat de compozitor ilustrului violonist Pablo Sarasate, interpretat de **Igor Oistrah** (Melodia-33 D 06129-30 (a).

● Celebrul violoncelist **Enrico Mainardi** interpretează, împreună cu Filarmonica din Berlin și, respectiv, Orchestra simfonică a RTV, «Concertul pentru violoncel și orchestră în Re major, op. 101» de Joseph Haydn și «Concertul pentru violoncel și orchestră în La minor, op. 129» de Robert Schumann. Dirijează Fritz Lehmann (Eterna-8 20 292).

● Discul «Muzică rusească pentru cor, din sec. XVIII» poate fi apreciat de iubitorii muzicii corale drept o excepțională întîlnire cu una dintre cele mai reputate formații din U.R.S.S., **Capela corală republicană rusă,** dirijată de A. Iurlov. Lucrările din vechea muzică corală rusă, cuprinse pe cele două fețe ale discului, adevărate comori redescoperite din creația unor mari maeștri ca Berezovski și Bortneanski, sună neașteptat de nou (Melodia — 022907-18).

muzică

● Violonistul polonez **Konstantyn Kulka** este oaspetele Filarmonicii, în compania căreia va interpreta Concertul pentru vioară și orchestră (La minor) de Glazunov. În program mai figurează lucrarea simfonică a lui Ștefan Zorzor — «Muzică festivă» și Simfonia a II-a (Re major) de Brahms. Dirijează **Mihai Brediceanu** (12 și 13 decembrie, Ateneu).

● Radioteleviziunea are și ea un oaspete, tot din Polonia, pe dirijorul **Krisztopf Missona,** care și-a alcătuit programul dintr-o lucrare a compatriotului său Krisztopf Penderecki — piesa pentru orchestră de coarde «Threni», inspirată din drama Hiroshimei; Concertul pentru pian și orchestră nr. 2 de Pascal Bentoiu — solistă, **Sofia Cosma** și Simfonia a III-a de Felix Mendelssohn-Bartholdy (11 decembrie, Studioul de concerte RTV).

● Un concert «Schubert» ne oferă cvartetul «Muzica»: **George Hamza** — vioara I, **Constantin Costache** — vioara a II-a, **Ludovic Lang** — violă, **Robert Sladek** — violoncel. Ascultăm Cvartetul nr. 1 (Mi bemol major) și lucrarea postumă Cvartetul nr. 14 (Re minor) cu titlul «Moartea și fata» (10 decembrie, sala mică a Palatului).

Sir John Barbirolli

● Și la Opera română oaspeți de peste hotare: basul canadian **Joseph Rouleau** (nu este necunoscut publicului românesc) în «Don Carlos» de Verdi la 8 decembrie; dirijorul iugoslav **Mladen Basic** în «Răpirea din Serai» de Mozart la 7 decembrie.

● La 2 decembrie, Giovanni Battista Barbirolli, pe care lumea muzicală de pe toate continentele îl cunoaște sub titlul nobiliar britanic și numele de **Sir John Barbirolli**, a împlinit 70 de ani. La această vîrstă, Sir John este încă un om tînăr, judecînd după prodigioasa activitate artistică pe care o desfășoară ca șef de orchestră. Dacă la vîrsta de 15 ani își mai cîștiga existența cîntînd la violoncel în sălile de cinema și restaurante, la 28 de ani prelua bagheta lui Sir Thomas Beecham la conducerea pretențioasei London Symphony Orchestra, iar în 1936, invitat să conducă un număr de concerte la New York Philarmonic Symphony Orchestra, rămîne aici... zece ani, ca succesor al marelui Toscanini. Printre alte înalte titluri cu care ilustrul muzician a fost distins de-a lungul anilor este și acela de membru de onoare al Academiei de muzică Santa Cecilia din Roma. Prieten al țării noastre, prețioasă prezență la Festivalurile Enescu, Sir John Barbirolli va reveni — foarte probabil — la București în vara viitoare pentru a dirija un concert Beethoven la pupitrul Filarmonicii bucureștene.

teatru

R. Zolla

● **Viraj periculos** de J.B. Priestley la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra». Fără a fi o pagină reprezentativă din opera marelui dramaturg englez (recent sărbătorit pentru împlinirea a 70 de ani), piesa, abil construită pe coordonatele unei intrigi polițiste, sfidează cu violență falsele relații sociale ale high-life-ului englez. Spectacolul oferă surpriza plăcută a debutantului Petre Popescu care a construit un spectacol viu, dinamic, fără ostentația aventurii. Surpriză plăcută este și intîlnirea cu cîțiva actori mai puțin folosiți și care merită citați cu căldură: Anca Vereşti, Gina Petrini, Cătălina Pintilie, Emeric Schäffer, Gh. Oancea și Mircea Bașta (ultimii doi cu totul remarcabili).

● **Bandiții din Kardemomme** — un nou excelent spectacol al Teatrului «Țăndărică» — adevărat «musical» îmbinînd elemente de mare virtuozitate cu elemente de umor copios în cadrul unui scenariu captivant. Echipa regizoarei Margareta Niculescu face o nouă demonstrație de tehnică și maturitate artistică avînd în rolurile principale pe R. Zolla, Eugenia Dumitriu, Elvira Chladek, Gabriela Mitran, susținute de vocile lui N. Gărdescu, Virginica Romanovski, Mircea Constantinescu etc.

● Teatrul Național în turneu în R.S. Cehoslovacă. Cu această ocazie regizorul Horea Popescu realizează un adevărat «triptic» semnînd direcția de scenă a celor 3 spectacole aflate în turneu: «Coana Chirița» (premieră), «Becket» și «Cine ești tu ?»

televiziune

Cîteva pagini de muzică autentică, prima secvență a unui nou serial (poate mai bun decît precedentul), reîntîlnire — în împrejurări diferite — cu nu mai puțin de 4 interpreți îndrăgiți din serialul «Forsyte Saga», hochei și fotbal — iată principalele puncte de sprijin ale programelor televizate din zilele următoare:

DUMINICĂ. Interpreții și programul **concertului simfonic** duminical (înregistrat) obligă: Orchestra simfonică din Boston, dirijorul Charles Münch, Simfonia în Re minor de César Franck (11.15) ● **Fotbal:** Dinamo-Bacău — Rapid (13.30) ● În centrul efervescentului studio ocupat de **Realitatea ilustrată,** o discuție despre «artă și cibernetică» între Edmond Nicolau, Ion Biberi, Emil Botta (16.30) ● Emisiunea **Film cu trei stele** a rezervat două spații celor două serii ale filmului lui Aleksandr Zarhi «Anna Karenina» cu Tatiana Samoilova (20.15) ● Spicuim, fără comentarii, din sumarul **Galei UNICEF** (Paris): Mario del Monaco, Béjart și baletul său, corul românesc «Madrigal», ansamblul polonez «Mazowsze», baletul Operei gruzine (21.25) ● Aspecte de la meciul Suedia-Canada în transmisie directă de la **turneul de hochei** de la Moscova (22.45) ● Din nou sub vraja muzicii: Trio-ul compus din Pablo Casals—violoncel, Alexander Schneider — vioară și Mieczyslaw Nosszowski—pian cu lucrări de Schumann, Couperin, Mendelssohn-Bartholdy (20.00).

LUNI. Primul episod din cele cinci ale serialului «Bîlciul deșertăciunilor». Pe trei dintre interpreți îi cunoaștem din «Forsyte Saga»: Susan Hampshire (neuitata Fleur), John Welsh și Fanny Rowe (20.15) ● Teme atractive la emisiunea-concurs **Între metronom și cronometru:** 1) Natura și dragostea în poezia lui Eminescu 2) Mitologia greacă (21.00).

MARȚI. «Ce este memoria?», o temă mereu pasionantă, reluată de emisiunea de știință «Ce știm despre om» (19.30).

MIERCURI. **Telecinemateca** ne propune să revedem un răscolitor document cinematografic al unui episod din cel de-al doilea război mondial: «Bătălia pentru apa grea» (20.15) ● Ov. S. Crohmălniceanu — gazdă a unei noi ediții a **Salonului literar TV** (22.20).

JOI. **Seară de teatru** reia un mare succes al scenei românești din ultimele decenii: «Gaițele» de Al. Kirițescu. Excelentă distribuție

VINERI. Filmul «Unii oameni» ne atrage atenția prin doi dintre interpreți: David Hemmings (Blow-up) și Kenneth More (Jolyon cel tînăr din «Forsyte Saga») (20.30).

SÎMBĂTĂ. Poate că altceva decît «Nu-ți plătesc» de Eduardo de Filippo era mai potrivit pentru invitația televiziunii de a rămîne acasă sîmbătă la o **Seară de teatru** (20.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 49, etapa din 7 decembrie 1969

I. Dinamo Bc-Rapid	1
II. «U» Craiova-F.C. Arges	1
III. Crișul-Steaua	x
IV. Petrolul-Steagul roșu	1
V. «U» Cluj-Jiul	1
VI. U.T.A.-Polit.	1
VII. Farul-C.F.R.	1
VIII. Cagliari-Bologna	1
IX. Fiorentina-Inter.	x
X. Lanerossi-Roma	x
XI. Lazio-Napoli	1
XII. Milan-Juventus	2
XIII. Palermo-Sampdoria	x

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI
41 505

FLACĂRA ALBUM

Giuliano Gemma (din cînd în cînd, în unele filme americane apare şi cu numele de Montgomery Wood), actor italian specializat în roluri aventuroase (Minunata Angelica, Şeherazada, Un dolar găurit, Pentru încă puţini dolari).

108

F

51
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 759
13 DECEMBRIE 1969

108

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

interviu despre centralele industriale

Sistemul economiei noastre trăiește o îmbunătățire a organizării unităților sale, prin sistematizarea lor în centrale, grupuri și combinate industriale. Se așteaptă, ca urmare a acestor mutații, un spor substanțial al activității productive, privită mai ales prin prisma finalității sale.

Fiind marea problemă economică a zilei, problemă care mobilizează interesul tuturor, chiar și al celor care nu activează în aparatul strict economic, acum, în pragul unui nou an, am solicitat cîteva opinii, cîteva deslușiri dacă vreți, de la unul dintre specialiștii aflați în miezul acestor frămîntări reorganizatorice, și anume de la tovarășul *Petre Turcu*, directorul Centrului de studii pentru problemele conducerii economiei și organizării producției.

— *Înainte de toate, care considerați dv. că sînt ideile conducătoare ale acestor transformări privind organizarea economiei noastre?*

— Firește, rosturile și efectele înființării centralelor industriale sînt multiple și de adînci nuanțe. Dar scopurile esențiale pot fi reduse, concentrate în trei idei.

În primul rînd, apropierea conducerii de procesul de producție. Ceea ce, de fapt, înseamnă materializarea unui principiu al științei conducerii: deciziile să se ia la cel mai jos nivel posibil de luat. De la locul nașterii informației și pînă la locul unde se emite decizia care rezolvă situația la care se referă informația trebuie să fie o distanță cît mai mică. Cu alte cuvinte, totul pentru operativitate. Desigur, aceasta implică și o delegare a puterii de decizie de la organele superioare către cele subordonate.

În al doilea rînd, prin înființarea centralelor se realizează o exercitare, mai precis, o prestare centralizată a unor atribuții care sînt absolut necesare unităților productive, însă care sînt, cumva, colaterale procesului propriu-zis de producție. E vorba de activitățile de aprovizionare, întreținere și reparații, financiar-contabile etc. Întreprinderile, conducerile lor directe, trebuiau degrevate de aceste preocupări. Exercitarea unor asemenea atribuții la nivelul centralei este în folosul nemijlocit al întreprinderilor și, în general, are, prin efectele ei, o puternică justificare economică.

În al treilea rînd, prin acordarea unor atribuții lărgite acestor mari unități economice care sînt centralele industriale devine posibilă — sub raportul rentabilității — o cu mult mai bună administrare a întreprinderilor care le compun. Se poate duce cu succes politica de specializare a unităților productive, politica cooperării dintre ele, pot fi folosite mult mai judicios cadrele, de asemeni mijloacele circulante și așa mai departe. Trebuie subliniat că centralele nu sînt niște aparate suprastructurale, deasupra unităților productive, ci niște forme prin care activitatea întreprinderilor se continuă, se completează, se întregește.

— *Ce caracterizează urmărirea centralizată a rezultatelor reorganizării?*

— Perioada actuală este o perioadă de «așezare a lucrurilor» — o perioadă în care se nasc relații noi, într-un cadru nou, creat prin acte normative noi. Este de aceea firesc ca, din partea organelor centrale de partid și de stat, să existe, acum, o preocupare specială pentru felul în care întreprinderile productive își trăiesc noua lor viață. Scopul acestei atenții speciale constă, pe de o parte, în ajutorarea centralelor în rezolvarea unor probleme, a unor situații inedite, iar pe de altă parte tragerea unor concluzii, a unor învățăminte, în urma experienței care se acumulează zi de zi.

— *Cum s-a organizat pregătirea cadrelor pentru sarcinile noi, apărute în condițiile structurilor noi?*

— Prin diferite forme de perfecționare a specializării, atît în cadrul unor instituții specializate, cît și în cadrul intern al ministerelor.

— *Cum s-a realizat și cum se urmărește consultarea celor interesați, a specialiștilor, pentru definitivarea noilor forme organizatorice?*

— Dacă vreți, consultul a fost legea îmbunătățirii organizării. Nici o hotărîre, nici o nouă măsură, nici un act normativ nou n-a fost adoptat decît în urma unei largi, a unei foarte largi consultări. In continuare se fac studii, discuții în colective, la care participă specialiști din diferite ramuri și aparținînd unor diferite niveluri ale sistemului economic. Pentru că, înainte de orice, crearea centralelor folosește unităților direct productive.

I. NICOLAIE

la start: 1970

Vom intra, o dată cu 1 ianuarie, în ultimul an al actualului cincinal. În spiritul Congresului al X-lea, în spiritul analizelor științifice care s-au desfășurat, începînd din întreprinderi pînă la conducerea partidului și statului, planul anului 1970 va fi, în mod necesar, planul cu cele mai vaste dimensiuni economice pe care l-a cunoscut istoria dezvoltării noastre socialiste.

Socialismul a învins definitiv în România, dar valorificarea acestei cuceriri istorice a societății noastre este în plină desfășurare. Mai mult chiar decît pînă acum, pentru că, an după an, succes după succes, baza materială a socialismului este tot mai complexă, mai mult chiar decît pînă acum avem nevoie de mobilizarea tuturor brațelor și tuturor inteligențelor. Realizările acestui an vor face și mai complexe sarcinile anului viitor, aceasta este dialectica dezvoltării. De peste 25 de ani, parcurgînd etape aproape de necomparat între ele, urmăm această dialectică. Și tocmai diferențele fundamentale dintre etape îi confirmă justețea.

Fiecare etapă are comandamentele sale. Cel al anului acesta a fost eficacitatea economică. Eficacitate! Un cuvînt care nu e nici magic, nici abstract, ci doar un cuvînt care exprimă sintetic un comportament pe care trebuie să-l aibă colectivitatea în epoca noastră.

După toate estimările, planul de stat va fi îndeplinit de cea mai mare parte a unităților productive. Rarele întreprinderi care se vor situa sub procentul sută la sută își datoresc toate neîndeplinirile lipsei de prevedere, slabei organizări, unei productivități a muncii nesatisfăcătoare. Îndeplinirea integrală a planului de producție este o îndatorire față de țară, pentru că astăzi criteriile după care evaluăm forța patriotismului, conștiința socialistă, sînt productivitatea, organizarea științifică, eficiența economică.

Înzestrată cu tehnica cea mai avansată, economia românească înregistrează substanțiale succese în domeniul eficacității, ceea ce este pe cît de tonic, pe atît de necesar. Pentru că anul 1970 ne aduce în fața unui plan care, valorificînd în producție concretă toate eforturile investite în ultimii patru ani, va face legătura cu cincinalul viitor. Implicațiile sale economice, hotărîtoare pentru viitorul imediat, pentru nivelul concret de dezvoltare și pentru perspectivele noastre, cer din partea tuturor o atitudine politică de înaltă responsabilitate.

FLACĂRA

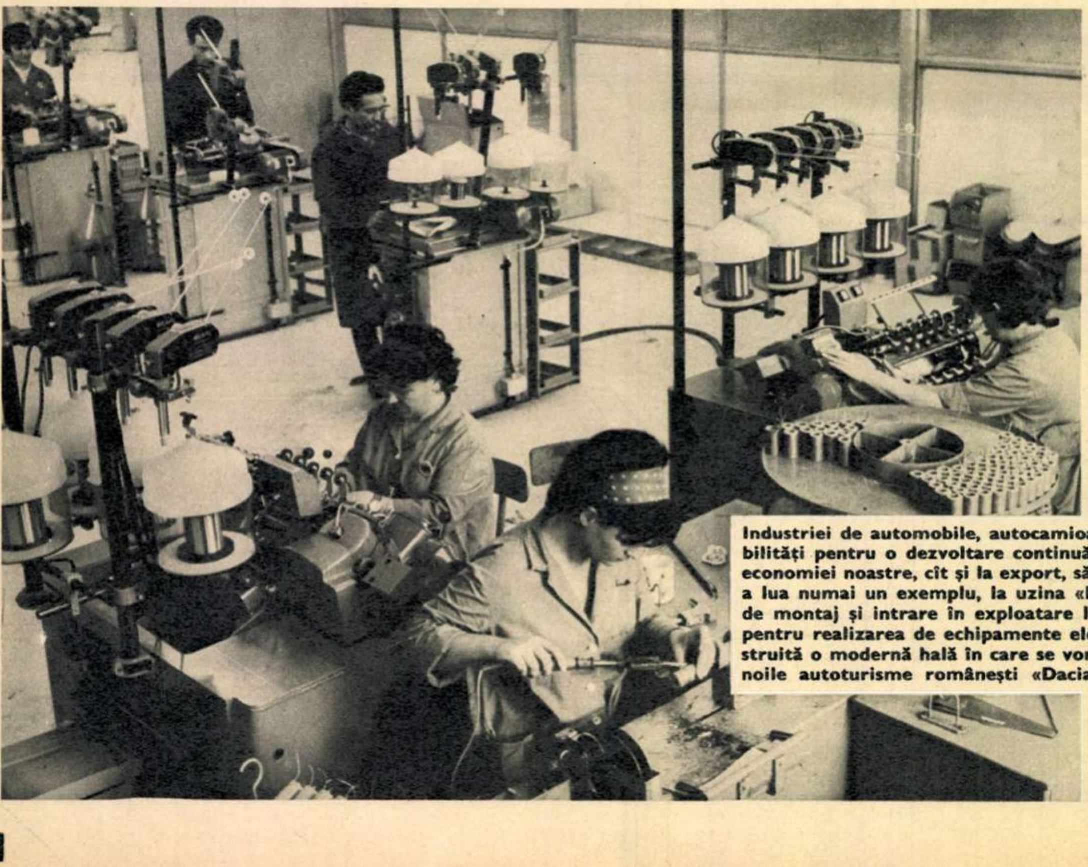

Industriei de automobile, autocamioane și tractoare i se deschid largi posibilități pentru o dezvoltare continuă în așa fel încît contribuția la dotarea economiei noastre, cît și la export, să fie tot mai substanțială. Astfel, pentru a lua numai un exemplu, la uzina «Electroprecizia» din Săcele sînt în curs de montaj și intrare în exploatare linii moderne de fabricație specializate, pentru realizarea de echipamente electrice moderne. De curînd a fost construită o modernă hală în care se vor produce echipamente electrice pentru noile autoturisme românești «Dacia 1300».

ÎN PRAG DE AN NOU – ZILE HOTĂRÎTOARE

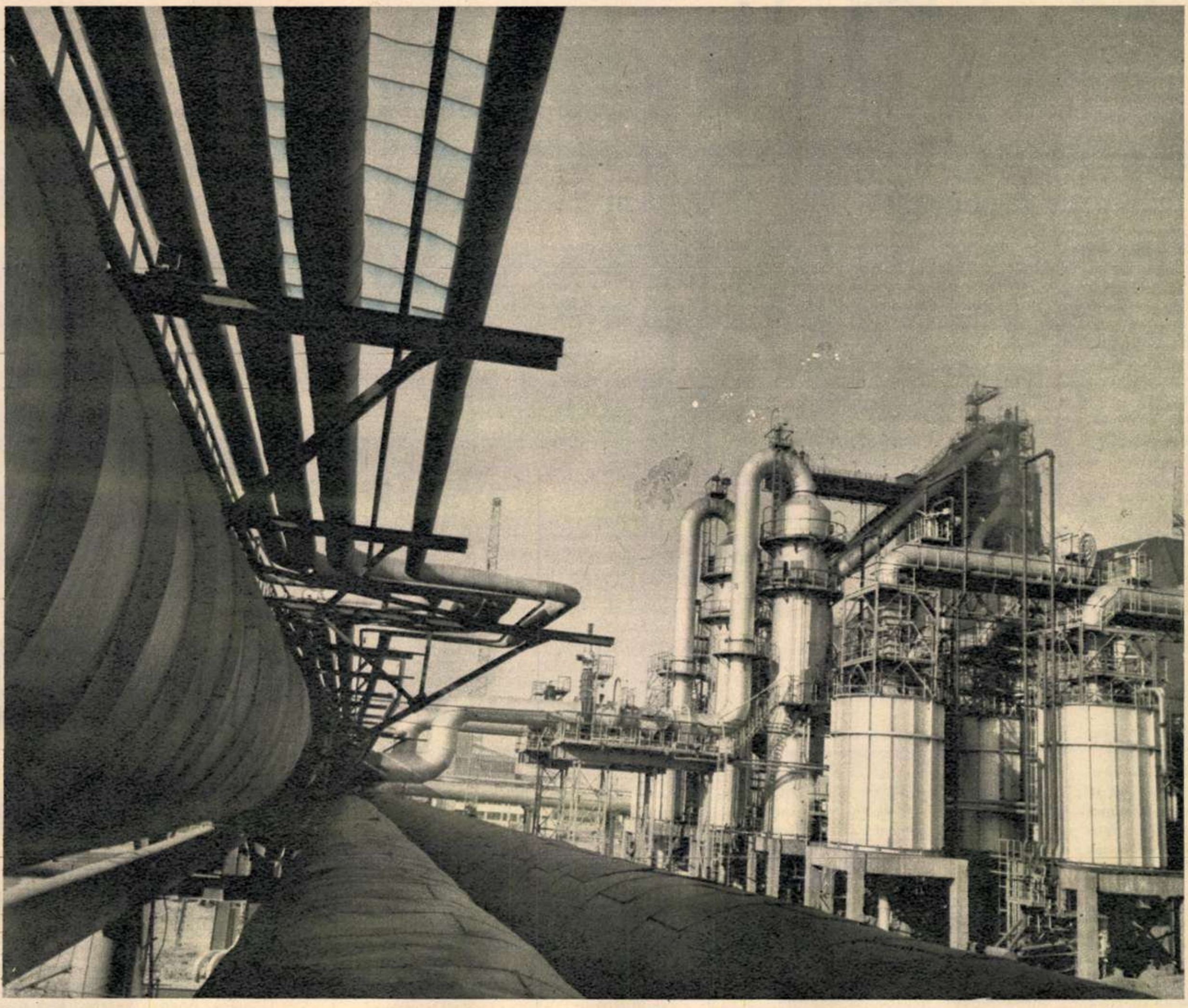

Economiei naționale, importante cantități de metal.

Chiar dacă vremea în care ne aflăm — sfîrșitul anului — ne duce cu gîndul la bilanțuri economice, la Combinatul siderurgic de la Galați multe dintre acțiuni au aspect de început, de inițiativă. Printre ele se înscrie și valoroasa inițiativă în legătură cu economisirea metalului, o sarcină de mare însemnătate, trasată de Congresul al X-lea al partidului. Furnaliștii și-au propus să micșoreze cantitatea de fier dintr-o tonă de zgură de furnal cu 0,3 kg, prin reducerea timpului de răcire a agregatelor și prin menținerea unei compoziții optime. Oțelarii și laminatorii vor micșora pierderile cu 0,5 kg la fiecare tonă de metal.

Prin reducerea cu 0,2 la sută a consumului de utilaj de turnare pe tona de oțel se va realiza o economie de peste 380 tone. În felul acesta, siderurgiștii gălățeni vor reda economiei naționale importante cantități de metal.

În imagine: noul furnal de 700 mc de la Combinatul siderurgic-Galați.

telegrame

- Depășind cu circa 2 milioane lei prevederile la producția globală, Întreprinderea de carotaj și perforări din Ploiești și-a îndeplinit sarcinile anuale de plan la toți indicatorii, realizînd beneficii peste plan care depășesc 1 milion lei.

- Colectivul Institutului de proiectări și cercetări miniere pentru lignit din Craiova a elaborat documentațiile tehnice pentru 138 de lucrări, față de 97 cîte erau planificate, institutul depășindu-și astfel angajamentul luat pe întregul an.

- Minerii de la Combinatul cărbunelui din județul Bihor au raportat extragerea ultimelor tone de cărbune pe anul în curs. Valoarea producției realizate suplimentar se ridică la aproape 29 milioane lei, iar productivitatea muncii a crescut cu 7,5 la sută față de sarcina planificată.

- La sfîrșitul celor 11 luni din acest an unitățile industriale din județul Neamț au depășit principalii indicatori sintetici la producția globală cu 205 milioane lei, iar la producția marfă vîndută și încasată cu 174 milioane lei.

- Industria județului Caraș-Severin a dat peste planul de 11 luni produse siderurgice și construcții de mașini în valoare totală de 79 milioane lei.

- Trustul de construcții din Galați s-a înscris printre întreprinderile care au îndeplinit planul anual, predînd «la cheie» peste 1 700 apartamente în municipiile Galați și Tecuci, 6 centre de vinificație, două școli generale și alte lucrări.

- Județul Satu Mare raportează îndeplinirea și depășirea angajamentelor luate pe întregul an: la producția globală s-a înregistrat o depășire de peste 72 milioane lei, iar la producția marfă vîndută și încasată angajamentul anual a fost, pînă acum, depășit cu 36 milioane lei.

- Întreprinderea minieră-Dobrogea și-a îndeplinit planul anual la producția globală și marfă, ca și planul pe sortimente, depășind sarcinile de producție cu 1 580 tone la cretă măcinată, 1 739 tone la argilă caolinoasă, 1 720 tone diatomită uscată și măcinată. Stop.

contractele, pe primul plan

I.I.L.-«Precizia» din București este o întreprindere industrială ce grupează un număr de 5 unități productive, avînd un mare număr de muncitori și un volum al producției globale echivalent cu al multor întreprinderi republicane. Producția sa — cîteva sute de sortimente de scule și aparate de tot felul, începînd de la cele mai simple și mergînd pînă la o serie de aparate de precizie, ca apometrele sau instalațiile de ventilare, aerotermele etc. — are, la rîndu-i, nu numai prin sortiment, ci și prin destinație, un caracter republican: doar 8% din totalul ei îl constituie bunurile de consum, 92% fiind constituit din scule, aparate și instalații destinate industriei și sectorului de construcții (dintre care o treime sînt comenzi directe ale Ministerului Metalurgiei). Și totuși, în timp ce sarcinile de producție au caracter republican, aprovizionarea tehnico-materială a întreprinderii se face după toate normele și tipicul valabile pentru întreprinderile — de mai mică importanță — ale industriei locale: «Precizia» nu primește prin repartiții decît 80-90% din totalul materialelor ce-i sînt necesare — și acestea nu contractate direct cu furnizorii, ci cu ajutorul a încă unei verigi intermediare: Întreprinderea de aprovizionare a Municipiului București (I.A.M.B.)

În aceste condiții aprovizionarea întreprinderii se desfășoară foarte greoi. În anul 1969 producția unităților I.I.L-«Precizia» a fost de multe ori frînată din pricina lipsurilor în aprovizionarea cu diverse materiale — atît la produse centralizate, pentru care existau contracte cu termene precise (în special electromotoare și produse laminate), cît și la unele produse necentralizate — șuruburi și, în general, organe de asamblare.

Situația nu pare să se schimbe prea mult în perioada ce urmează. Pînă la 1 decembrie trebuiau să fie primite în mod normal cel puțin 80% din repartiții și încheiate contractele cu furnizorii. Or, I.A.M.B. n-a reușit, pînă la această dată, să asigure mai mult de 25% din contractele anului viitor pentru produsele centralizate; mai mult: pînă la 1 decembrie nu s-a contractat încă necesarul de electromotoare.

O asemenea aprovizionare duce la o situație ce poate părea paradoxală la prima vedere: crearea de stocuri supranormative la unele sortimente. Într-adevăr, neavînd asigurate la termenele fixate toate materialele și subansamblurile ce-i sînt necesare pentru a putea susține ritmul producției și a respecta termenele de livrare a produselor, serviciul de aprovizionare de la «Precizia» și întreaga conducere a întreprinderii se zbat să procure respectivele materiale de la beneficiarii lor, după care execută comenzile (uneori întîrziate), pentru a se trezi, atunci cînd furnizorii le livrează în cele din urmă produsele contractate, că dispun de importante stocuri supranormative.

Aprovizionarea cu materiale a dat în 1969 multă bătaie de cap conducerii întreprinderii și în ce privește produsele descentralizate, pentru găsirea și obținerea cărora este necesară multă alergătură și demersuri repetate la întreprinderile furnizoare (cum sînt fabricile de șuruburi și organe de asamblare din Bacău, Mediaș, Medgidia ș.a.).

În general aprovizionarea prin intermediul I.A.M.B. se dovedește greoaie, cauzatoare de strangulări în producție și uneori de stocuri supranormative. Consiliul popular al Municipiului București ar trebui să studieze felul în care se face această aprovizionare și să impulsioneze încheierea contractelor pe 1970, astfel ca rămînerile în urmă de pînă acum să fie cît mai repede lichidate.

V. SAVIN

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

A venit iarna.

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scinteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scinteii».

o expoziție neobișnuită

Cei care își îndreaptă pașii spre pavilionul Casei de cultură din parcul Herăstrău au surpriza unui spectacol inedit. E vorba de expoziția «În sprijinul bibliotecilor», organizată în acest pavilion de Fondul de stat al cărții, din cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Expoziția e prima de acest gen organizată în țara noastră, și vorbește foarte divers, prin multiple mijloace, despre modernizarea bibliotecilor, contribuind astfel în mod substanțial la acest proces necesar.

Pentru a ne da seama însă cît de cît de multitudinea aspectelor specifice înfățișate de această expoziție, să enumerăm în treacăt secțiile acesteia: informarea bibliotecilor asupra cărților recomandate să fie achiziționate; ediții legate și prelucrate centralizat pentru circuitul de lectură; lucrări publicate de diferite instituții, în afara editurilor; o sursă de completare a colecțiilor bibliotecilor: depozitul de dublete al F.S.C.; materiale pentru colecții speciale; utilaje și mijloace tehnice audiovizuale; mobilier; imprimate tipizate; materiale de tehnică bibliotecară; elemente și materiale de informare, popularizare și decorațiuni.

Expoziția e deschisă pînă la 20 decembrie. Sîntem convinși că ea nu va interesa numai pe cei legați profesional de buna și moderna funcționare a bibliotecilor, ci toți iubitorii de carte vor găsi aici lucruri prețioase, legate de o receptivitate cît mai directă și rapidă a literei tipărite.

S. TRAIAN

n-aduce anul, ce-aduce ceasul...

Dincolo de comuna Cățelu, în prelungirea platformei industriale Dudești, se înalță șantierul noii Fabrici de preparate din carne și conserve. Avînd în vedere termenul de punere în funcțiune a întreprinderii, — sfîrșitul anului viitor — s-ar putea ivi obiecțiunea dacă nu este prematură analiza lucrărilor ce se execută aici. Doar termen este berechet! Iar eventualele restanțe vor putea fi recuperate pînă în final...

Nu vrem să demobilizăm pe nimeni, dar o cît de succintă analiză a stadiului lucrărilor de pe acest șantier reduce nebănuit de mult termenul de un an. Hala principală a fabricii, o construcție uriașă, cu o suprafață de aproximativ 30 000 mp, ar fi trebuit să fie în prezent închisă și dotată cu toate cele necesare (lumină, încălzire etc.) în vederea începerii montării utilajelor. Dar deocamdată, cel puțin, nu s-au ridicat decît stîlpii de susținere și s-au montat cîteva planșe. Se pare că însuși startul în această lucrare a fost ratat. Șantierul a fost deschis cu întîrziere, abia prin iulie, din lipsa în primul rînd a documentației. Apoi, Întreprinderea 8 construcții-montaj București n-a asigurat în nici un moment forța de muncă necesară. Pe șantier ar fi trebuit să se afle în permanență circa 800 de oameni. Luni de zile n-au lucrat nici o sută... Lipsesc apoi materiale de primă urgență, cum ar fi: cimentul, balastul ori piatra spartă. La deschiderea șantierului, constructorul a omis să asigure căile de acces, cu toate insistențele beneficiarului. Rezultatul nu-i greu de imaginat: ca urmare a ploilor, un noroi, fără nici o exagerare, de o jumătate de metru îngreuiază extraordinar de mult (uneori îl frînează de-a dreptul...) transportul diferitelor materiale și utilaje. Neglijențele constructorului, nerespectarea termenelor au repercusiuni dintre cele mai neplăcute. Contînd pe asigurările constructorului că își va respecta întocmai termenele de executie, beneficiarul (Fabrica de preparate din carne și conserve-București) a contractat din timp achiziționarea de utilaje. Au sosit încă din martie o serie de mașini de tocat, autoclave, separatoare de ulei etc. Bineînțeles că au rămas așa cum au sosit. Vara, depozitarea lor nu ridica cine știe ce probleme, dar o dată cu venirea ploilor situația se contura, fără nici o exagerare, extrem de dificilă. Utilaje în valoare de mai bine de 5 milioane lei riscau să se deprecieze iremediabil. Văzînd că din partea constructorului nu-i rost de nici un ajutor, beneficiarul și-a construit din fonduri proprii cîteva barăci metalice. Ce să-i faci, la ananghie omul se descurcă cum poate...

Situația deplorabilă de pe acest șantier a făcut obiectul unor analize serioase. În ultimul timp, Întreprinderea 8 construcții-montaj a impulsionat lucrările, astfel încît se speră ferm că prin ianuarie-februarie va începe montajul utilajelor în marea hală. (În treacăt fie spus, un sumar calcul al ritmului lucrărilor de pînă acum demonstra, indubitabil, că dacă s-ar continua astfel, fabrica ar fi dată în funcțiune abia în 1973.)

Iată cum un an întreg poate fi compromis atunci cînd lași exclusiv timpului rezolvarea tuturor problemelor. Să sperăm încă o dată că, în situația de față, cele 365 de zile ale lui '70 vor căpăta întreaga lor semnificație, de activitate ritmică neîntreruptă.

Mihai HETCO

Marea hală a Fabricii de preparate din carne și conserve-București. Termen de dare în folosință: noiembrie 1969. Credem că alte comentarii sînt de prisos...

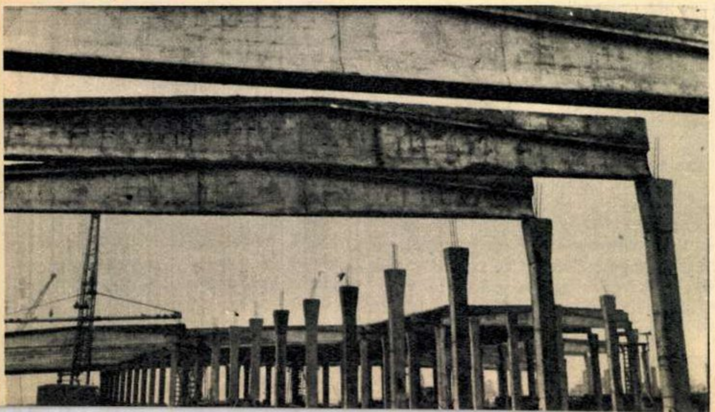

leni dacian dansează pentru „prințul fericit"

Cunoscuta povestire a lui Oscar Wilde, «Prințul fericit», a constituit pentru Aurel Micheles subiectul unui film de scurt-metraj. Rolul principal — Rîndunica — a fost încredințat talentatei balerine Leni Dacian.

— *Rîndunica* este un personaj pe care-l îndrăgesc mult, ne-a mărturisit artista, atît pentru frumusețea deosebită a tot ceea ce reprezintă el în desfășurarea povestirii lui Oscar Wilde, cît și pentru faptul că mi-a prilejuit prima întîlnire cu marele ecran. Este, aș putea spune, un eveniment important in cariera mea, pe care-l prețuiesc în mod deosebit și care mi-a procurat, vă închipuiți, emoții cu... carul.

— *Spuneți-ne, ce impresii v-a produs primul contact cu cinematografia?*

— Cinematografia e interesantă și grea, dar îmi place și mă atrage nespus. În studiourile de la Buftea, unde am turnat, m-am simțit la început timidă și stingheră — ce vreți, îmi lipsea scena... — apoi m-am acomodat, dansînd — cu curaj — întocmai ca o rîndunică. Cinematografia, cu bogatele ei mijloace tehnice, oferă largi posibilități de manifestare și interpreților coregrafi, plasîndu-i într-un cadru cu infinit mai multe resurse de desfășurare decît cele ale scenei.

— *Cine este partenerul dv., interpretul «Prințului fericit»?*

— Colegul meu de la Opera română, Sergiu Ștefanschi. Și vă pot anunța că apar, de asemenea, Valentina Massini, Ion Tugearu, Bogdan Petrov, deci este un film în care rolul principal, de la început și pînă la sfîrșit, îl are baletul. Sperăm ca filmul-balet «Prințul fericit» (cu muzica de Ceaikovski), să fie pe placul publicului nostru și să trezească în continuare interesul pentru asemenea producții coregrafice românești.

N. SANDU

„și a fost aspru criticat"

Una dintre cele mai mari satisfacții i-o oferă subsemnatului strînsa legătură dintre unii intelectuali. Cînd cei în cauză sînt un inginer agronom și un medic veterinar, bucuria crește incomensurabil — ambele profesiuni făcînd parte din dorințele nerealizate ale adolescenței sale. Mă gîndeam, pe vremea cînd n-aveam «titlu», ce bine ar fi să ajung inginer agronom la — să zicem — C.A.P.-Leu, județul Dolj. Cînd se vor vinde turismele cooperativei, cumpăr unul pe care, ca să nu-și uite fostul proprietar, îl voi repara la nevoie o dată cu celelalte vehicule ale unității.

Cu garajul n-o să fie nici un necaz. Iau doi-trei meseriași buni de la C.A.P., îi duc la Craiova și-mi torn un garaj pe cinste (mai multă sau mai puțină). Plata o fac cu zile-muncă, iar materialele le procur prin C.A.P.

Aduc soția la aceeași unitate. Vorba vine că o aduc, dă și ea din cînd în cînd pe acolo, că doar n-o să-i semnez eu statul de plată. Pentru deplasarea ei voi folosi o căruță (mașina costă și nu e... rustică). De altfel, oricărui inginer agronom care se respectă și face naveta trebuie să i se creeze condiții de... drum.

Care-i legătura cu medicul veterinar? E drept că m-am luat cu vorba și-am scăpat din vedere greutățile. La un moment dat se va găsi poate cineva care să mă reclame. Depeșa va ajunge însă la Direcția agricolă județeană Dolj. Aici se va numi un medic veterinar, poate Ion Chirilă, care se va ocupa de mine — ing. Sprîncenatu Ilarie — cu înțelegere și-mi va spune așa, prietenește:

— Ai făcut, băiete, cutare și cutare?

— Nu, răspund eu. (Unde-i cazul nu mă întreabă, că poate află ceva.)

...Transcriem în continuare din procesul verbal al medicului Chirilă: «Pentru această abatere (care? că nu prea s-a omorît s-o afle) a fost aspru criticat... și a fost avertizat că la prima abatere de acest fel (nu credem că intenționează ing. Sprîncenatu să-și mai facă un garaj, dacă nu cumva și-o mai lua o mașină) va fi pus în discuția Direcției agricole (să vedeți ce-o să roșească!)».

Cel mai mult am fost înduioșați de situația critică în care a fost pus intelectualul satului, după ce «s-a adeverit că tovarășa ingineră (soția lui) face naveta și că uneori sosește cu întîrziere sau pleacă mai devreme», fapt pentru care i s-a atras atenția prin soțul dînsei, întrucît tov. ingineră a lipsit de la discuție. Ne-a apucat plînsul văzîndu-l pe tovarășul inginer sculîndu-se dimineața, așezîndu-și o cravată asortată la pijama și aducînd-o pe... drumul cel bun.

Petre ANGHEL

cînd „620“ emite...

— Sînt șase-doi-zero. Sînt șase-doi-zero... Toate posturile trec pe recepție! Sînt șase-doi-zero...

— ...Sînt unu-unu-unu... Recepționez!... Sînt unu-unu-unu...

— ...Sînt unu-unu-doi...

— ...Sînt unu-unu-trei...

Ascult schimbul de mesaje lîngă șase-doi-zero, în mașina-comandant — o *Volgă* gri ce patrulează pe străzile cartierului Bartolomeu. E duminică, 7 decembrie, orele 10,20, și tot ceea ce știu e că voi asista la o acțiune pînă la începerea căreia au mai rămas doar 10 minute. Acum — cînd «șase-doi-zero» emite și recepționează, recepționează și transmite febril, așa cum se cuvine în ultimele clipe dinaintea orei H — știu doar că am ocazia rară să asist la o operațiune făcută «ca la carte» și sînt curios să aflu mai curînd ce și cine «va cădea». Dar nu bănuiesc că voi observa și o atitudine cetățenească a populației, demnă de toată lauda, iar în încheierea matineului voi face cîteva «cunoștințe» mai puțin lăudabile.

Între timp, dirijate prin radio, echipele de scotocire, cele de triere, perimetriștii, cei de la porți, escortele — într-un cuvînt, întreg efectivul — au ocupat pozițiile rapid și în ordinea dinainte stabilită. Este ora 10,28. 6-2-0 se retrage în curtea unei întreprinderi din apropiere. Cobor din mașină și mă îndrept imediat spre locul acțiunii: «Talciocul» din Brașov.

În tîrg, în mîinile unora dintre «cumpărători» au apărut cunoscutele aparate portative de radioemisie-recepție ale miliției. Este ora 10,30. Mă nimeresc chiar lîngă zero-zero-unu, locotenent-colonelul Jelcu Jean, cînd se transmite comanda:

— Începeți razia!

Prima constatare: misiunea se execută cu cel mai deplin tact, metodic, calm, cu zîmbetul pe buze. Practic, tîrgul nu e tulburat. Ofițerii-detectivi se opresc ba la o persoană, ba la alta, discută, privesc obiectele, privesc fizionomiile, legitimează, și atunci cînd e cazul, invită suspectul să-și facă bagajele. Scurt apel prin radio, se comunică punctul de orientare și un lucrător în uniformă începe să-și croiască drum prin mulțimea de oameni. Solicitantul îi urmărește cascheta și antena emițătorului pe deasupra capetelor și îl dirijează: «dreapta... înainte... puțin la stînga...», pînă cînd însoțitorul ajunge exact lîngă cel pe care trebuie să-l conducă la locul de triere.

Un cumpărător abia sosit în tîrg, dar cu ochiul format, acostează pe 006 și-l întreabă ce are-n mînă. Spontan, ofițerul îi răspunde că e un televizor japonez portativ. Atît i-a trebuit! Celălalt se ține scai după el ca să-i vîndă, cu orice preț, «aparatul ăsta atît de mic».

Oamenii se caută prin buzunare dacă au actele la ei și-și văd liniștiți de treburi. Face mare vînzare un «ambulant» cu coperte pentru buletin.

În vădită încurcătură, cei cu afaceri necinstite stîrnesc curiozitatea și hazul mulțimii.

Ceva e în neregulă cu «Wartburgul» 2-B-6110. «Vînzătorii» nu sînt proprietari ai mașinii. Unul dintre ei susține că e paznic la clubul sportiv «Steaua». Milițianul cere «la sigur» să se deschidă portbagajul. E înțesat cu fel de fel de țoale. Se exclamă, «bravo Dinamo!».

Lîngă mine, o femeie a cărei înfățișare stîrnește toată încrederea, murmură: «Bine le face!». Mă simt dator să-i explic rostul raziei, care nu are de ce să deranjeze pe oamenii corecți. Dar bat la porți deschise! Dumneasa îmi povestește cum, cu o săptămînă în urmă, un covor persan valorînd vreo opt mii de lei se vindea la un preț derizoriu. A încercat să obțină adresa ofertantului ori să și-o lase pe a sa. Zadarnic. «Negustorul» evita orice întîlnire în afara tîrgului. «Evident, un hoț», încheie interlocutoarea mea.

Se găsesc cîteva geamantane abandonate, ba chiar și o tavă cu ceva ce s-ar putea numi brînzoaice, dar de proveniență foarte dubioasă.

Cîțiva își strîng lucrurile și se strecoară spre ieșire. Dar acolo trec printr-o «sită» foarte atentă. Și la colțul străzii e alta, la barieră, alta...

Merg la punctul de triere și remarc că unii dintre cei 184 de cetățeni supuși controlului amănunțit sînt tineri și foarte tineri.

Fața cea mai hidoasă a parazitismului cinic mi-o dezvăluie Marcela Blendea, de 19 ani. A plecat de acasă, din comuna Teliu, în urmă cu doi ani. În tot acest răstimp a trăit în Brașov, în fiecare noapte în alt culcuș, fără serviciu, dar ducînd o viață luxoasă. Chiar în «Talcioc» vindea cadouri primite în condiții ușor de înțeles. E căutată de multă vreme de miliție pentru a i se încheia voluminosul dosar format pe numele ei.

— De ce ai plecat de acasă?

— Ca să nu muncesc.

— De ce să nu muncești?

— Munca e făcută pentru sclavi și tractoare!

Amuțesc.

Viorel Gal susține că e zidar. Se simte la miliție în apele lui, etalîndu-și vestimentația bizară. Protestează ușor că i se tund pletele, motivînd că dacă îl văd cei din «gașcă» fără chică, îl iau la bătaie. Ba rîde, ba e trist. N-are palton, dar vinde aparate de fotografiat, transistoare, un reșou... Apreciază admirativ aparatul agățat de gîtul meu și încearcă să ne înțelegem prin semne. Mai tîrziu realizează că sînt ziarist și începe să se plîngă:

— Ce vor zice cei de-acasă! Ei mă cred om serios...

Un început de căință.

*

La închiderea ediției aflu prin amabilitatea tovarășului colonel Constantin Berlescu, ce a participat la acțiune în calitate de consilier din partea miliției Capitalei, rezultatele provizorii ale trierii: 60 de amendați pentru lipsa vizei de flotant, 59 de persoane avertizate, 1 arestat pentru 10 furturi din vestiare, 5 arestați pentru speculă, 5 supuși cercetărilor pentru furt din avutul obștesc, 5 persoane internate pentru tratament antivenerian.

Sergiu ANDON

Viorel Gal, fals cascador, invitat la frizer, la control medical și să explice proveniența lucrurilor pe care le vinde.

O întrebare firească: «De unde aveți obiectele? Hainele sînt cam mari pentru dv.»

---

automobilistice. . .

lavodermul spală tot (nu însă și birocrația)

Știți și dv., Întreprinderea de industrie locală din Brașov a lansat un produs extrem de util și interesant: «Lavodermul» — invenție înregistrată și brevetată pe piața mondială, o emulsie alcoolică perfect înlocuitoare a apei, săpunului și prosopului. Cine dacă nu automobiliștii sînt primii chemați (și interesați) să-l utilizeze? Și cine dacă nu stațiile de benzină sînt primele chemate să-l vîndă? Amintita întreprindere brașoveană s-a adresat (la 20 februarie 1969, cu nr. 2739) Direcției generale de desfacere din Ministerul Petrolului, descriind calitățile produsului, solicitînd vînzarea lui prin stațiile de benzină și amintind — ceea ce e foarte important — procentul de 14% care revine vînzătorului. La 11 martie, pe hîrtia brașoveană apare o rezoluție: «Către Baza Brașov. Sîntem de acord ca în mod experimental să se comercializeze prin stațiile de pe arterele principale (ca nu cumva să se spele și cei de pe arterele neprincipale — n.n.) 100—150 tuburi, după care așteptăm avizul dv. pentru a hotărî. ss. Ștefănescu». Cumpărătorii și-au dat avizul cu promptitudine: s-au vîndut nu 100—150 de tuburi, ci 1 720 și s-au mai cerut 1 000. Dar Ministerul Petrolului n-a dat nici un aviz... S-au purtat discuții telefonice, directorul întreprinderii brașovene s-a deplasat la București, s-au trimis scrisori, și, în cele din urmă (după ce «Scînteia» critica, în numele unor cititori, lipsa «Lavodermului» de la stațiile PECO), la 18 iulie, sub semnătura directorului general Boncoi, a sosit și verdictul. Îl reproducem cu fidelitate:

«La adresele dv. prin care solicitați desfacerea produsului «LAVODERM» prin unitățile noastre «PECO», vă comunicăm că în urma analizelor efectuate sub toate aspectele:

— primirii și desfacerii acestui produs în comision,

— gestionării, depozitării și răspunderii materiale,

— manipulării, evidenței și decontării pe măsura desfacerii,

— numărului și capacității forțelor de muncă,

— garanției și asigurării integrității forțelor stocurilor etc.

a rezultat că nu există posibilități create la unitățile noastre în vederea realizării dezideratului dv.».

La rîndul nostru, în urma analizelor efectuate sub toate aspectele (sic!) rămînem consternați și așteptăm nu hîrtii, cu care, de altminteri, poți șterge orice, dar nu o mașină. Așteptăm Lavoderm.

pi dreapta...

Spre prînz, pe șoseaua națională, la vreo 20 de kilometri de Tecuci. O căruță trasă de doi cai înaintează alene pe linia care marchează jumătatea drumului, circulat la acea oră intens de autovehicule. De unde să știe ei, bieții cai, că la noi se circulă pe dreapta și că o cît de mică abatere de la această regulă poate produce serioase perturbații în drum, dacă nu chiar și accidente care să se soldeze cu moartea?

Primul gînd mi-a plecat la agentul de circulație: Unde-o fi? De ce nu apare el atunci cînd e nevoie? Am oprit căruța. Am întrebat-o pe femeie cum se numește, ce vîrstă are copilul, de ce doarme și dacă știe cum trebuie să se circule pe drumurile publice. Maria Vișan (din Păltinești) mi-a spus mai întîi că se numește... Costică Vișan. Gluma e bună! Dar dacă te gîndești că aceeași femeie circulă otova pe drumurile publice cu aceeași inconștiență de care dă dovadă în clipa în care pretinde că o cheamă... Costică, gluma nu mai e glumă. Ce vîrstă are băiatul? Maria Vișan, mama lui, pretinde că nu știe; copilul, la rîndul lui, pretinde că... a uitat. Ceea ce ne dovedește că amîndoi *știau* perfect de bine că la anii lui copilul n-are voie să conducă un vehicul pe drumurile publice.

— Pe ce parte se circulă?

— Pi dreapta, a răspuns copilul.

— Tu pe ce parte circulai?

— Pi șentru...

Faptul în sine ne scutește de comentarii. O singură precizare e utilă: că cei doi n-au apărut pe lista accidentaților din acea zi. Nu ca Elefterie Cătană (din Lacu Sărat-Chișcani), care are la ora asta o fractură craniană pentru că la o intersecție a virat căruța pe care o conducea brusc la stînga, fără să semnalizeze. Și nici ca tractoristul Vasile Radu (de la I.M.A.-Hagiești) care a părăsit această lume o dată pentru totdeauna pentru că a virat brusc la stînga, din viteză, într-o intersecție.

Bazil DUNĂREANU

P.S. Noaptea, între Focșani și București, am numărat — venind din sens invers — 87 autovehicule. Din acestea numai 6 au respectat dispozițiile în vigoare privind modul în care se folosesc noaptea luminile. Cu alte cuvinte, am întîlnit 81 de atentatori conștienți la viața altora.

Eu însumi, ca și, presupun, alți automobiliști, am fost oprit de 5 (cinci) ori, în sate, bineînțeles, de obicei cît mai aproape de bufetul sătesc, pentru a mi se cere actele la control. Subofițerii le-au citit și mi le-au înapoiat salutînd cuviincios. Adică, ce mai, de cînd a fost criticată, miliția se ocupă intens de reglementarea circulației.

Brașovul este nu numai o puternică «cetate» industrială, dar, după cum bine știm, și un centru turistic de prima mărime, vizitat de zeci și sute de mii de drumeți — din țară și din străinătate. Preocupat de buna oficiere a rolului său de gazdă, Trustul de alimentație publică din Brașov a dat în folosință, sus, la Poiana, o nouă unitate modernă. Este vorba de restaurantul «Capra neagră», aflat în apropierea hotelului Sport.

ÎN ŢARA LUI IANUS

Reportaj-anchetă de Nelu IONESCU

Fotografii de S. STEINER

În limbajul administrativ banal li se spune simplu: «comune suburbane». Din mii de cuvinte le-au fost acordate un substantiv şi un adjectiv, atît. Iar toate satele şi comunele din jurul imediat al aceluiaşi oraş formează o «centură». Vorbe destul de oarecare, însă vorbe ce denumesc un tărîm extraordinar.

De fapt, ca să fiu sincer, mă îndoiesc că teritoriul periurban ar mai fi interesant dacă n-ar fi locuit de un personaj fantastic. Un fel de Ianus care priveşte, cu nostalgie dar şi cu detaşare, spre trecutul lui, spre cîmpie, spre munca lui de ţăran, spre viaţa lui de sătean, însă care, în acelaşi timp, priveşte, pe cît de dornic şi ambiţios pe atît de deconcertat, spre viitorul lui de muncitor industrial, de orăşean. Un personaj care, deliberat, renunţă la personalitatea sa de lucrător al pămîntului, pentru ca să renască în chip de stăpîn al meşteşugului uzinal. Un personaj zbuciumat, dar care cunoaşte şi sublimul trăirii acute a Devenirii, pe care, nouă, celorlalţi, ne este dat s-o trăim, tot permanent, însă mai calm.

Evident, cîte oraşe, atîtea centuri suburbane. Ţara lui Ianus este o ţară din inele. Poate în cinstea zeului tiz al planetei cu cercuri, în cinstea lui Saturn cel care l-a răsplătit pe Ianus pentru meritul său de gazdă spontană, generoasă şi netemătoare de mînia celorlalţi zei cu darul dublei cunoaşteri, dar şi cu neliniştile şi grijile ambiguităţii.

*

Am fost de curînd într-un colţ al sus-numitei «ţări», am vorbit cu oameni de acolo şi cu alţii care cunosc foarte îndeaproape specificul şi problemele ei, am vorbit cu unii dintre cei care s-au îndreptat către industrie şi cu mulţi dintre cei legaţi pătimaş de pămînt, de viaţa cîmpiei, de taina unică şi tulburătoare a încolţirilor şi creşterilor. Mai precis — precum Saturn în Latium, dar păstrînd proporţiile şi dragostea pentru glumă — am fost oaspetele neanunţat al comunei Giroc de lîngă oraşul Timişoara. Cele aflate acolo le veţi găsi consemnate în rîndurile următoare, rînduri care ar putea fi interpretate şi ca un jurnal de călătorie.

Dar mai întîi, o precizare: «specificul» găsit la Giroc este, în elementele sale esenţiale, tipic pentru întreaga centură a oraşului Timişoara. Doar amănuntele, doar cifrele diferă. Trăsăturile definitorii şi mai cu seamă marile probleme sînt de multe ori aceleaşi. Prin Giroc vom descoperi Centura, prin exemplu, regula.

BINELE

Prin aşezarea sa limitrofă Timişoarei, cît şi prin subordonarea administrativă directă faţă de aceasta, Girocul a fost, neîndoielnic, avantajat. O recunoaşte însuşi primarul comunei, tovarăşul Gheorghe Haneş.

Comuna dispune cu evidenţă — e destul doar s-o parcurgi, privind în stînga şi-n dreapta — de o putere economică, să-i spunem, apreciabilă. Pretutindeni întîlneşti case noi, şi acesta e doar unul dintre indici. Dar marile lucrări de interes general n-ar fi putut fi realizate din bugetul propriu.

Să luăm spre exemplificare ultimul eveniment de proporţii din viaţa Girocului: şoseaua asfaltată care leagă comuna de oraş. Tot după aprecierea tovarăşului Haneş, care e un vechi conducător al administraţiei obştei de acolo şi deci ştie foarte bine cum stau lucrurile, şoseaua aceasta n-ar fi putut fi niciodată realizată numai din resursele locale. Lucrarea a însemnat o cheltuială de 10 la sută din capitolul «investiţii-drumuri» din bugetul municipiului Timişoara. Un 10 la sută dedicat exclusiv comunei Giroc, pentru că şoseaua nu poate avea un viitor, o continuare (decît cel mult pînă în satul Chişoda), comuna fiind într-o «fundătură».

Tot datorită înfierii de către municipiu, comuna beneficiază şi de curse regulate (din oră în oră, şi în perioadele aglomerate ale zilei, din jumătate în jumătate de oră), efectuate cu autobuze ale Întreprinderii de transport orăşeneşti. Datorită lor, în 10—15 minute eşti în Timişoara. Deci, ceva mai puţin decît faci din Balta Albă pînă la Universitate, cînd ai bilete la Teatrul Mic.

Oraşul ajută satul şi în clipele grele ale campaniei agricole, în perioada culesului, punîndu-i la dispoziţie suficiente maşini, pentru ca o fostă problemă să nu mai existe de mult.

Tot datorită apropierii de oraş comuna dispune de o bună aprovizionare, din toate punctele de vedere. Începînd, prozaic, cu mărfurile de prin magazine şi terminînd, la o scară superioară, cu necesarul de cadre de specialitate: profesori, medici, ingineri. Cu toate că, în paranteză fie spus, unele guri rele, pe care nu le-am numit în rîndurile de faţă, susţin că, la capitolul acesta, apropierea de oraş le este dăunătoare comunelor din centură. Într-adevăr, schemele de angajaţi sînt acoperite numeric total, însă mai mult cu «soţii şi nepoţi de...» decît cu specialişti fruntaşi de promoţie.

În sfîrşit, a depinde direct de municipiu mai înseamnă, privit prin prisma administrativă, o îndrumare şi un control care pot fi făcute permanent şi mult mai operativ. «Judeţul» are atîtea comune pe cap, «municipiul», doar cîteva: cele din centură.

RĂUL

În Giroc există azi mult mai puţini ţărani de profesie, ca să zicem aşa. Un număr inferior celui necesar pentru volumul de lucrări cerute de suprafaţa de pămînt de acolo pentru un rod deplin.

Specific comunelor din centuri este exodul masiv al tinerilor, şi în general al tuturor celor care încă nu se simt bătrîni, către oraş. Un transfer care priveşte nu atît domiciliul, cît munca, felul ei: din agricultură, în industrie.

La C.A.P.-Giroc mai lucrează azi foarte puţini cooperatori cu o vîrstă între 20 şi 30 de ani, puţini între 30 şi 45, majoritatea celor activi fiind între 45 şi 70 de ani. Au plecat gospodari foarte pricepuţi în ale agriculturii, şi mutaţia are urmări. Căci dacă la culturile prăşitoare situaţia poate fi

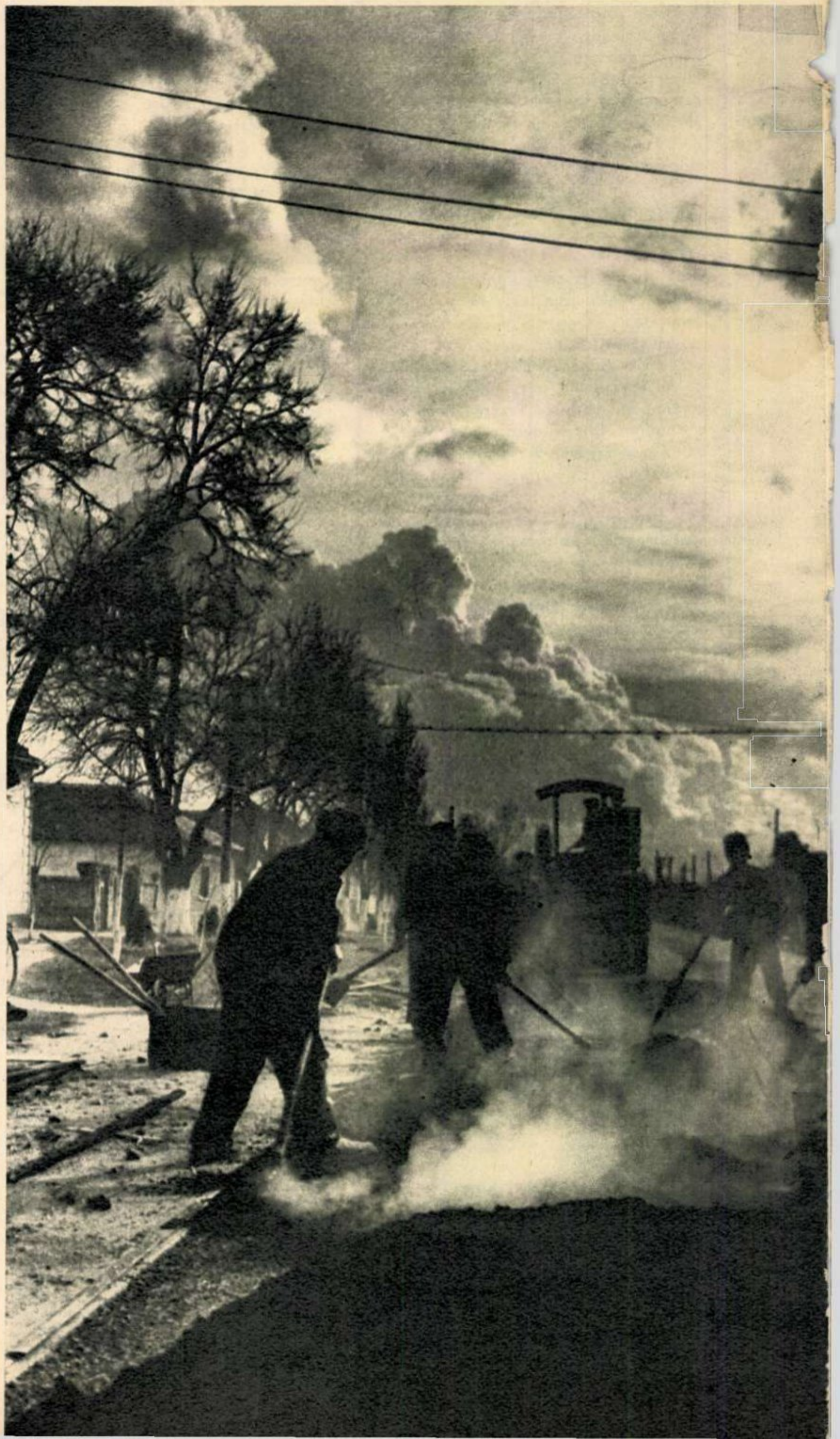

rezolvată şi cu un număr mai redus de oameni, prin folosirea mai intensivă a mecanizării, la culturile de grădină, unde fiecare hectar cere circa 25 braţe de muncă, problema rămîne greu de rezolvat.

Tovarăşul Vasile Buibaş, preşedintele C.A.P., vede viitorul agriculturii din comună ca dificil şi face haz de necaz, spunînd, despre şoseaua asfaltată şi cursele frecvente ale autobuzelor, care-i fură gospodarii ducîndu-i la Timişoara, că «mai bine n-ar fi şi nu s-ar povesti».

Soluţia adoptată, atît la Giroc cît şi în celelalte comune şi sate ale centurii timişorene, a fost şi este folosirea unor angajaţi sezonieri veniti din alte regiuni — în special cele de munte — ale ţării (Maramureş, Arad, Sălaj).

Tovarăşul Pop Coriolan, preşedinte al Consiliului popular al municipiului Timişoara, deci conducător de for care are în grijă destinele comunelor suburbane, dar şi pe cele ale urbei însăşi, acceptă că rezolvarea de mai sus este exterioară şi în condiţii nu tocmai avantajoase, însă adaugă nişte explicaţii evident pertinente.

Procesul orientării sătenilor din centură spre industrie nu numai că este obiectiv şi trebuie ţinut seama de el ca atare, fiindcă se impune singur, dar dacă îl privim şi dincolo de interesele actuale şi limitate ale agriculturii suburbane, atunci îl vom descoperi ca fiind şi de-a dreptul folositor. Şi iată de ce:

În oraş există o permanentă lipsă de forţe de muncă. Mai ales în construcţii şi mai ales în privinţa muncilor calificate. Deci oraşul, industria, mai cer oameni. Şi tendinţa cererii este spre creştere. Pe de altă parte, din punct de vedere administrativ, adică al celor care răspund de adăpostirea, mîncarea, curăţenia şi chiar disciplina noilor veniţi, a noilor angajaţi, este cu mult mai convenabil să se recruteze oameni dintre cei care au deja o gospodărie, chiar dacă ea este la cîţiva kilometri de oraş.

Bună, rea, soluţia de mai sus a făcut ca la C.A.P. din comunele suburbane planurile să fie în general îndeplinite, ba chiar la unele produse — cereale, lapte, carne de vită şi de pasăre — să fie depăşite. C.A.P.-Giroc — ca să rămînem fideli exemplului nostru — a dat peste angajamentul contractual cu statul 13 vagoane de porumb şi 30 de porci îngrăşaţi, asigurîndu-şi totodată şi baza furajeră pînă la anul.

Durerea mare este alta: potenţialul de productivitate a pămîntului nu este realizat potrivit deplinei sale capacităţi. Rezultatele I.A.S. sînt net superioare.

Tovarăşul Pop Coriolan a făcut o remarcă dureroasă, care merită multă meditaţie, dar şi mai multă acţiune:

— Ce se pierde în agricultură, este ireversibil: timpul.

«PURGATORIUL»

Şi totuşi, dincolo de soluţiile «locale», dincolo de paleative, care-i calea de la rău spre bine?

Pentru că tovarăşul Buibaş, preşedintele C.A.P., are partea dumisale de dreptate: pleacă la oraş oameni care se pricep serios la agricultură şi acolo se angajează ca paznici de noapte sau fac munci necalificate, care nici măcar nu le raportează venituri mai mari.

Pe de altă parte, tovarăşul preşedinte Buibaş socoteşte că trebuie folosite în mai mare măsură formele de cointeresare care s-au dovedit cele mai eficiente, formele datorită cărora s-au mobilizat în cea mai mare măsură cooperatori la lucru.

Cu alte cuvinte, probleme, oameni, frămîntări, păreri, soluţii.

Un răspuns surpriză mi-a fost dat de către tovarăşul Trandafir Cocirlă, secretar cu probleme economice al Comitetului judeţean de partid Timiş. Domnia-sa consideră că problema lipsei forţelor de muncă în agricultură este falsă. E adevărat, dezvoltarea rapidă a industriei a determinat o dezvoltare tot rapidă a oraşelor, care, extinzîndu-se, au început să cuprindă şi fostele lor zone de centură rurală. Timişoara are cooperative agricole de producţie chiar în unele dintre cartierele sale mărginaşe. E adevărat, dezvoltarea industrială a absorbit în mare măsură forţa de muncă rurală, pentru activitatea din agricultură rămînînd oameni mai puţini.

Soluţia cea mare însă constă în mecanizare. Unităţile agricole din centură trebuie să beneficieze de un plus de mecanizare peste media dotării mecanice a C.A.P. din restul judeţului.

Şi, complementar mecanizării, un grad sporit în folosirea de ierbicide.

Vechii producători agricoli nu numai că nu mai produc «de-ale gurii», dar s-au transformat în consumatori, în cumpărători ai roadelor pămîntului. Ar fi bine dacă ar continua să fie producători măcar pentru ei, pentru consumul lor. Lucrează în întreprinderile industriale opt ore, dar în restul

▶

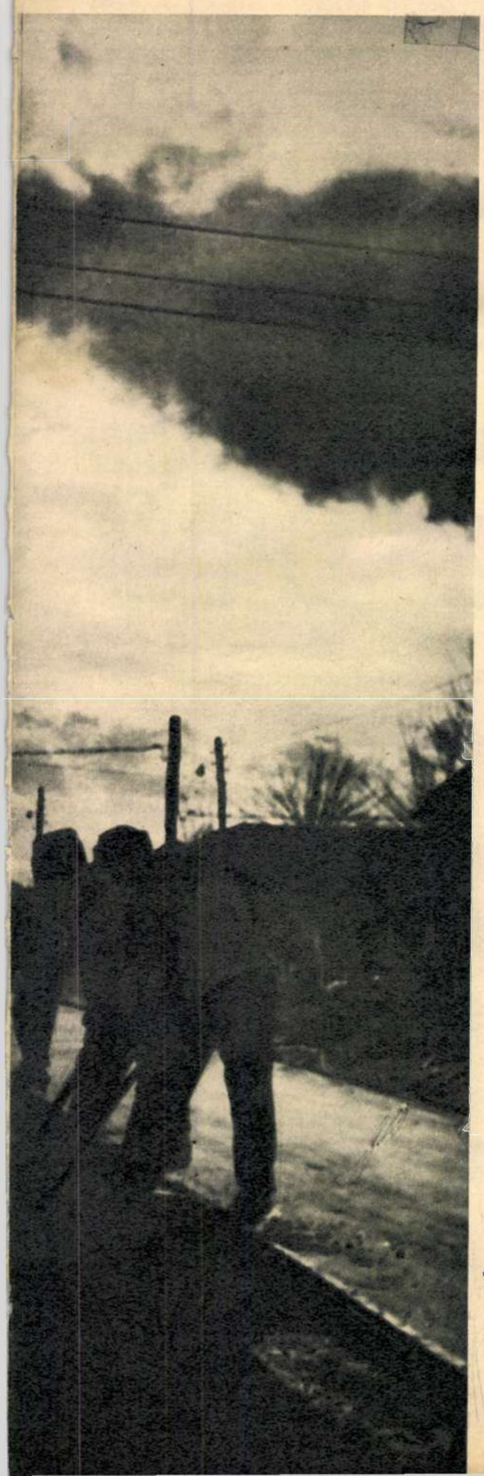

◀ *Şoseaua: o nouă legătură cu oraşul. O punte nu numai a binefacerilor, ci şi a contradicţiilor.*

▲ *Dintre locuitorii centurii, unul din trei lucrează la Timişoara, în industrie. În ciuda dificultăţilor, cei rămaşi în sate nu şi-au pierdut buna dispoziţie. Iată deci o imagine care dovedeşte că, atunci cînd sînt neantagonice, contradicţiile pot fi rezolvate cu fruntea sus, cu zîmbetul pe buze.*

Noua şosea care leagă Girocul de Timişoara oferă şi oraşului o nouă perspectivă: aceea de a transforma un loc de basm, creat de natură pe malul Timişului, într-un fel de Snagov timişorean, cu apă, plajă întinsă şi 400 de hectare de pădure.

zilei, ei şi familiile lor ar putea îngriji de loturile ce le revin, ca membri ai C.A.P.

UN PROVERB UITAT

Am început prin a încerca să stabilesc care-s avantajele satului din vecinătatea oraşelor. Dar invers? Ce foloase trage oraşul de la vecinul lui care se jenează să mai poarte căciulă?

Braţe de muncă, în condiţiile şi cu zarva pe care le-am văzut. Bun!

În ceea ce priveşte Girocul, a ţinut să precizeze tovarăşul secretar Chichere, doar anul acesta a dat 35 de vagoane cu grîu, 24 cu porumb, 23 tone, faţă de 18 planificate, de carne de bovine şi 7 tone, pînă la sfîrşitul anului, de carne de porc. Încă un bun !

Dar iată că nişte discuţii purtate în celălalt colţ al ţării, tocmai la Iaşi, întregesc cu nişte aspecte, din păcate rele, profilul vecinului orăşenilor get-beget.

Tovarăşul Sabin Ionescu, inginer şef adjunct al Fabricii de antibiotice de acolo, mi-a vorbit cu amărăciune despre ceea ce domnia-sa denumea un tribut psihologic pe care îl plătim industrializării. Se referea la mulţi dintre băieţandrii de 16-18 ani, care,păşind de la ţară la oraş, neavînd încă şcoala civică a stagiului militar, «scăpînd» la banul lor şi la independenţă faţă de părinţi, de familie, sînt — în noua lor muncă — departe de orice conştiinţă profesională. Unii se lasă cîştigaţi de o astfel de concepţie: «Eu nu fac o meserie, eu cîştig o pîine!» Aşa se face că există «meşteri» în cinci-şase meserii, dar nestăpîni pe nici una dintre ele. Aşa se face că randamentul muncii lor e scăzut. Aşa se face că munca nu le aduce nici o bucurie. Transferul masiv de cadre foarte tinere din mediul rural dă alte dimensiuni — nedorite — problemei disciplinei industriale.

Despre nuanţe mai grave ale urmărilor saltului spre urban, salt pe care unii îl resimt la nivel de şoc care dezechilibrează, mi-a vorbit şi tovarăşul Valeriu Diaconu, preşedinte al judecătoriei municipiului Iaşi, dar şi deputat municipal din partea locuitorilor comunei Bîrnova.

În principiu, o comună, înţelegînd prin aceasta înainte de orice oamenii ei, ar trebui să cîştige din amplasarea ei lîngă un mare oraş. Omul din centură nu-şi mai găseşte satisfacţii în vechiul său mod de viaţă rural. Calea ferată, şoseaua, telefonul, lumina electrică l-au apropiat de oraş. Dar omul rural devine urban nu numai prin simpla sa aspiraţie, ci şi prin ceea ce dă el societăţii, prin felul în care se comportă el faţă de noile sale pretenţii la un alt mod de viaţă.

La unii, dezvoltarea este echilibrată şi armonioasă. Cu alţii însă se petrece o dramă: alergînd orbeşte după noile aspiraţii, neglijează viaţa colectivului din care încă fac parte, de care încă depind.

La Bîrnova, de pildă, comuna este electrificată în parte, dar ar fi putut fi de mult terminată instalarea reţelei, dacă mulţi dintre locuitorii ei n-ar fi uitat să dea o mînă de ajutor. Apelurile organelor de conducere locală rămîn fără ecou. Or, ridicarea nivelului unei comune nu se poate face numai cu forţe din exterior. Este necesară absolut şi o participare afectivă din partea fiecărui locui-

ÎN ȚARA LUI IANUS

tor la ridicarea locului său de baștină, pînă la nivelul urban.

Și dintre cei care își părăsesc satul, definitiv sau făcînd naveta, unii, dobîndind un venit propriu, uită de obligațiile pe care le au față de familiile lor rămase în sat, față de gospodăriile lor, și cheltuiesc banii cîștigați prin muncă cinstită cumpărîndu-și obiecte de interes strict propriu, mai mult voluptuar decît necesar. fac chefuri, își risipesc munca, banii și viața amăgindu-se că trăiesc «orășenește». Trist este că unii ajung chiar să săvîrșească infracțiuni. Din păcate, găsim cazuri, în rîndurile acestei categorii sociale, de huliganisme, ultraje, vătămări, în general o șarjare disprețuitoare a normelor de conviețuire socială. Este necesară o mai intensă operă de educare civică. Dar nu cînd este prea tîrziu, nu numai prin sancțiuni, ci din timp, preventiv. Primul pas trebuie făcut de către forurile de cultură.

Deci, să avem grijă de cei care au uitat un bătrîn proverb: «Decît coada la oraș, mai bine fruntea în sat!».

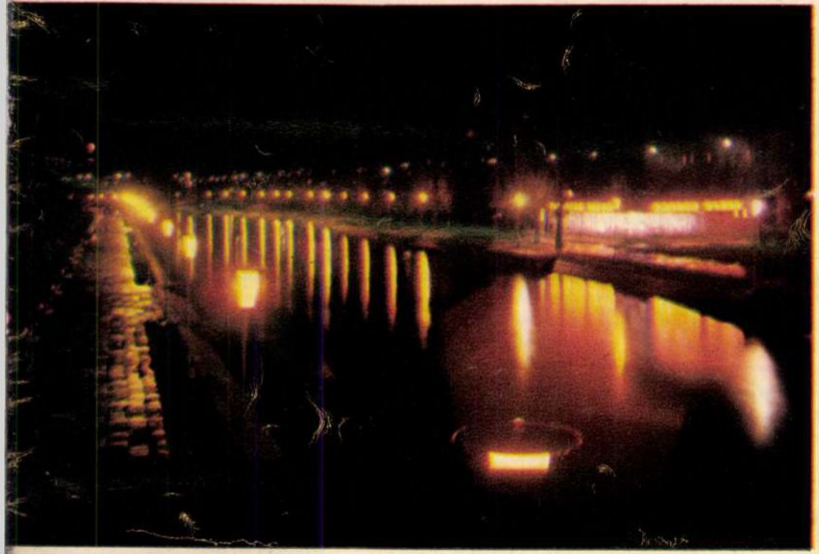

Luminile orașului: frumoase, dar și amăgitoare. Unii nu-și dau seama că orășenii cei mulți duc de fapt o viață așezată, de gospodari domestici.

PRIVIREA ÎNAPOI

Proces social complex, urbanizarea ruralului regrupează oamenii, le schimbă profesiile, mentalitățile, morala, pretențiile culturale, obiceiurile, limba, veșmintele, ritmul de viață, și îmi vine să cred că pînă la urmă le rămîne absolut nemodificat doar numele, cel moștenit de la părinți și cel primit la naștere.

După prognoza demografilor, prin anul 2000 țara noastră va însuma vreo 28 de milioane de locuitori, dintre care, dacă ne luăm după arhitecți, 70 la sută vor trăi în mediul urban, iar dacă ne luăm după economiști, doar 60 la sută. Oricum, față de cei circa 40 la sută care ocupă azi orașele și față de cele 20 de milioane de locuitori ai lui 1969, de-a lungul celor trei decenii care ne mai despart de anul rotund 2000 se vor îngrămădi în orașele românești încă vreo 10 milioane de cetățeni, dintre care parte există și parte sînt programați.

Dar mai aproape decît anul 2000 ne este anul 1970, cu problemele lui imediate. Și una dintre aceste probleme este aceea a locuitorului Țării lui Ianus, locuitorul intermediului urbanizării nervoase. Personaj cu existență obiectiv determinată, ființă contradictorie, om cu evoluție pe cît de explozivă pe atît de dramatică. Frate de-al meu, care repetă, mai viguros și mai dinamic, ce-am făcut eu prin strămoșii mei de-acum o generație.

Îl iubesc și tocmai de aceea — ca să-i asigur renașterea — plec din țara lui fără să privesc înapoi, fără slăbiciuni de Orfeu, merg înainte cu înverșunare, pînă cînd, simțindu-l iar lîngă mine, voi ști că a ieșit definitiv din conul ultimei sale umbre.

Înălțarea unor edificii de interes obștesc și la un nivel care ar satisface și niște ambiții urbane înseamnă o pretenție pur și simplu prea mare pentru bugetul unei comune. Iată de ce perfuzia bănească «de la municipiu» este cu adevărat salutară.

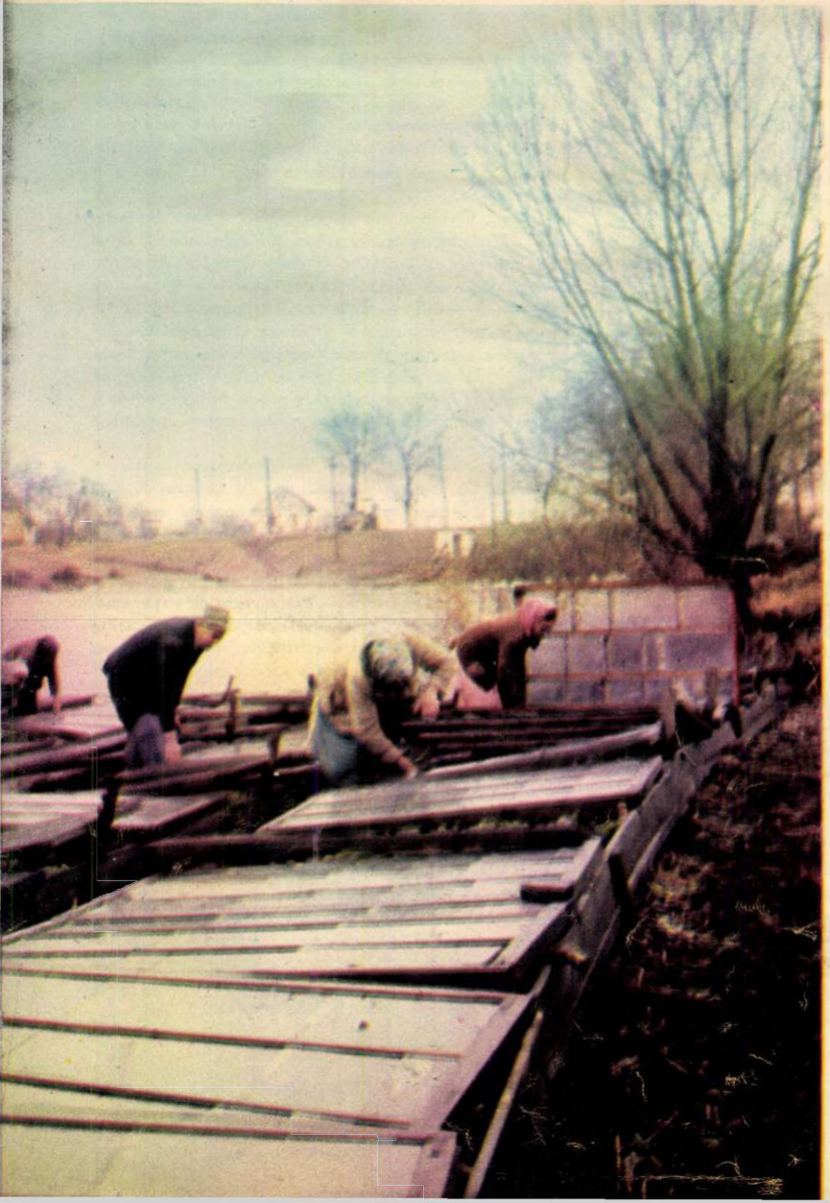

Imaginea agriculturii făcute mai mult de reprezentantele sexului frumos rămase în comune are, fără îndoială, și un cîștig în privința esteticului.

Mecanizarea superioară — iată argumentul care demonstrează hotărîtor că lipsa forțelor de muncă în agricultura periurbană este o pseudoproblemă.

spectacol pe glob

Cunoscutul ansamblu coregrafic Beriozka, condus de artista poporului Nadejda Nadejdina, pregătește un nou spectacol a cărui premieră va avea loc cu prilejul sărbătoririi a 100 ani de la nașterea lui V.I. Lenin. Va fi o adevărată rapsodie coregrafică a dansului popular din Uniunea Sovietică. În fotografie, o scenă de la repetiții.

Una dintre puținele excepții de la valul de spectacole exhibiționiste care au invadat scenele teatrelor muzicale newyorkeze este «Promenada» de Al. Carmines. Dacă aprecierile unor critici, conform cărora Carmines ar fi cel mai mare compozitor american în viață, pot fi considerate exagerate, nimeni nu contestă valoarea Promenadei, o satiră socială plină de sarcasm, bazată pe un umor de bună calitate; toate acestea traduse în cel mai potrivit limbaj muzical.

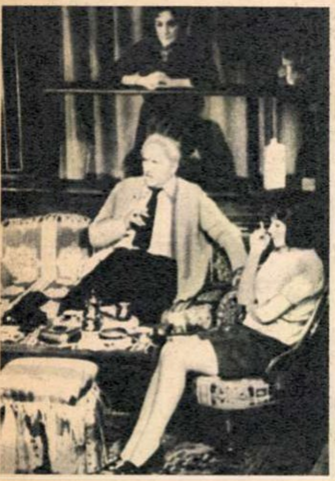

La Studio des Champs-Elysées, Robert Musil revine cu «Vincent și prietena oamenilor de seamă», o piesă ce nu poate fi narată, ci numai jucată bine. Concepută în stil expresionist, piesa are ca temă evaziunea din viața reală și refugierea într-un univers imaginar, imposibil de atins pentru eroii lui Musil.

Printre lucrările originale montate în actuala stagiune budapestană se remarcă piesa lui Thuszo Gabor, «Pînă cînd cineva poate fi înger». O dramă familială în viața unui artist, care nu reușește să sesizeze diferența dintre vis și realitate. Actorii Bulla Elma, Pager Antal și Szegedi Erika sînt protagoniștii acestui spectacol pe scena Teatrului național din Budapesta

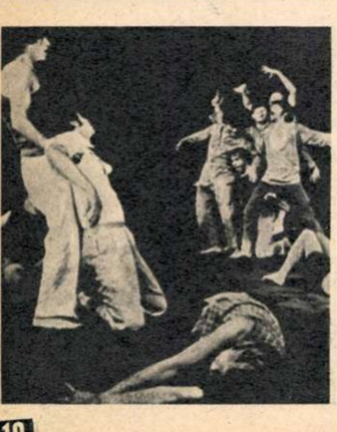

La Bordeaux se desfășoară a cincea ediție a Festivalului de artă Sigma. Vedeta acestei ediții este «The Open Theater» din New York, care va prezenta două spectacole cu «Șarpele» și «Terminal». Considerînd curentul lansat de «Living Theater» depășit, Joe Chaikin și actorii săi de la «Open Theater» își propun ca fiecare spectacol al lor să devină o operă de creație inedită.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

DE GRIJA ALTUIA

Un foarte înțelept proverb — ca toate proverbele de altfel — spune că «prostul moare de grija altuia».

Într-adevăr, există o categorie întreagă de oameni gata să se ocupe de alții, dar niciodată gata să se ocupe, cît de cît, și de ei. Ei sînt oricînd pregătiți să renunțe la a mai face curățenie în casa lor, numai și numai din plăcerea de a șterge praful de pe mobilele altora.

Ei au impresia, adică ce impresia, convingerea, și încă ce convingere, că ei sînt perfecți, că ei au rezolvat totul și deci se pot ocupa în liniște de alții. De morala lor nu se mai ocupă. Au grijă să facă de planton la capătul moralei altora. De sănătatea lor, aflată de fapt pe dric, iarăși nu se mai ocupă. Au grijă ca ceilalți să nu răcească. Munca pe care o au de făcut, munca pentru care sînt evidențiați și retribuiți, de mult nu-i mai interesează. Îi interesează în schimb munca altora. Pe cît de plictisiți, afanisiți și acriți sînt de slujba lor, pe atît de pasionați sînt de slujbele celorlalți. În legătură cu munca altora au chiar și idei, au chiar și pasiune. Ei nu depun pasiune decît în lucrurile care-i privesc pe alții. În specialitatea lor sînt de-o ignoranță totală și apocaliptică. Cînd e vorba însă de alte domenii, mintea le bubuie...

Bineînțeles că, din pricina moralei altora, au chiar și insomnii. Propriile lor potlogării nu le ridică nici o problemă, dorm tun. Dar morala altora îi terorizează pur și simplu. Ce se întîmplă cu X? Ce are de gînd să facă Y? Unde o să ajungă N?

Singura dorință a lui e să nu se ocupe de el însuși. De orice, de oricine, numai de el nu. E-n stare să se acuze și de soarta întregii omeniri, numai el să scape basma curată.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Am primit un lung și interesant studiu cu privire la «schimbarea climei globului terestru» prin «crearea unui curent maritim de înaltă temperatură», semnat de cititorul nostru *N.C. Nuțu* din Deva (după cum s-a văzut și din numerele trecute, mulți dintre cititorii noștri cu spirit inventiv nu se încurcă în probleme banale, cotidiene, de tip: vindecarea durerilor de dinți sau lichidarea cozilor la ceapă, ci abordează direct, cu curaj, marile teme universale). Trebuie să mărturisim că am fost impresionați de seriozitatea documentării și de calitatea științifică a expunerii tov. Nuțu. Din păcate, neavînd suficiente cunoștințe în materie de hidrologie, nu ne putem pronunța cu privire la valoarea propunerilor cititorului din Deva (vom face apel pentru aceasta la consultanți competenți). Ca profani, am fost frapați, printre altele, de proiectul de a se aduce îmbunătățiri radicale Canalului de Suez (în special prin lărgirea sa). Nu vrem să ne îndoim de justețea științifică și tehnică a soluțiilor propuse de tov. Nuțu, dar deocamdată, pe Canalul de Suez, după cum se știe, nu problemele hidrologice sînt la ordinea zilei, și pînă la trecerea tumultuoasă a unui mare curent de apă caldă, pe acolo nu pot trece nici cele cîteva necăjite vase, imobilizate de treizeci de luni. Nu vrem să-l descurajăm pe corespondentul nostru hunedorean și nici pe alții care, ca și dumnealui, visează la crearea paradisurilor terestre (ei constituie, doar, «sarea pămîntului»), dar în zilele noastre marile probleme universale sînt, înainte de toate, probleme politice.

Dacă unii sînt preocupați de viitorul însorit al omenirii, alții meditează la sfîrșitul ei. Cititoarea *Valentina Gorban* din București, care a fost frapată de titlul unui roman apărut mai anul trecut, «Iarna Fimbul», vrea să știe ce este această iarnă și dacă într-adevăr mitologia scandinavă prevedea pieirea zeilor și a omenirii. Povestea sună cam așa: după uciderea de către giganți a lui Balder, zeul bunătății și al luminii, începe amurgul zeilor. Deasupra lumii se întinde marea iarnă Fimbul, cufundînd pe toate și pe toți în beznă, în frig și în spaimă. Munții se prăbușesc, pămîntul se cutremură, soarele fuge urmărit de giganți. În sfîrșit, pe cîmpia de la Vigrid, zeii și vitejii din Walhalla sînt înfrînți într-o ultimă bătălie desperată. Soarele și stelele se prăbușesc, și pămîntul, lovit de Muspelhjem (nebuloasa fierbinte), se sfarmă într-o imensă explozie. Dar mai tîrziu, mult mai tîrziu, din hăuri marea se va întoarce și un nou pămînt va răsări, mai frumos și mai verde ca cel vechi, iar oamenii renăscuți vor trăi o viață fericită sub oblăduirea unui zeu fără nume și fără chip, ascuns pentru vecie tuturor privirilor. După cum se vede, pînă și pe cețoasele țărmuri septentrionale poveștile se termină cu happy-end. Dar spre deosebire de vikingi, ne permitem să ne întrebăm dacă e nevoie *în prealabil* de o explozie termonucleară pentru ca, *după aceea*, oamenii să trăiască fericiți.

Cu cîtva timp în urmă am vorbit despre o sesizare a cititorului *Gh. Împărat* din Brad, care ne semnala, cu date concrete, deficiențe serioase în funcționarea asistenței sanitare pe litoral. Am primit un răspuns de la Direcția sanitară a Consiliului popular județean Constanța, care recunoaște justețea sesizării și a propunerilor făcute de cititorul nostru. Din păcate — deși e vorba de viața oamenilor — nu avem certitudinea că situația va fi radical îndreptată. Se pare că hiba o constituie lipsa din dotarea Salvamarului a șalupelor cu motor, care să asigure transportarea foarte urgentă (singura eficace) a înecaților la punctele de reanimare. Ni se promite că se vor face demersuri... N-am înțeles însă ultima frază din răspunsul Direcției sanitare: «Dacă s-ar putea asigura mijloacele rapide de salvare din mare, precum și un sistem de avertizare care să lege punctele de prim-ajutor cu policlinicile din stațiuni, Direcția sanitară va putea asigura în fiecare stațiune de pe litoral o salvare antișoc, dotată corespunzător și încadrată cu medic anestezist-reanimator». Dar dacă mijloacele din prima parte a frazei ar întîrzia, Direcția sanitară nu va mai pune la dispoziție nici măcar salvarea antișoc și medicul reanimator? De ce? O jumătate de măsură e totuși mai bună (în cazul de față), decît nici o măsură. Să ne ierte cititorii că ne ocupăm acum, în decembrie, de băile de mare. Dar omul gospodar își face iarna car...

FLACĂRA
F
1
Nr. 1 1970

Ce surpriză — mai corect ce surprize — rezervă «FLACĂRA» cititorilor săi
cu prilejul sărbătorilor de iarnă?
Le veți afla la timp, adică la 27 decembrie,
procurîndu-vă, din timp, de la chioșcuri, numărul special al «FLACĂRII».
Deocamdată nu vă putem dezvălui, în legătură cu ediția festivă a «FLACĂRII»,
decît cîteva expeditive date tehnice și de sumar:

- «FLACĂRA» specială are un număr sporit de pagini, din care peste 20 în policromie.
- Sub semnături de prestigiu, veți găsi o diversitate largă de genuri gazetărești însoțite de o ilustrație foto alb-negru și color corespunzătoare, oglindind actualitatea politică, economică, socială, științifică și artistică, internă și de peste hotare, tratată sub cele mai interesante fațete.
- Din numărul special al «FLACĂRII» nu vor lipsi paginile tradiționale care și-au cîștigat de-a lungul anilor simpatia cititorilor: cele mai senzaționale fotografii ale anului, din țară și din străinătate, modă, varietăți, fotocuriozități, jocuri distractive, umor etc.

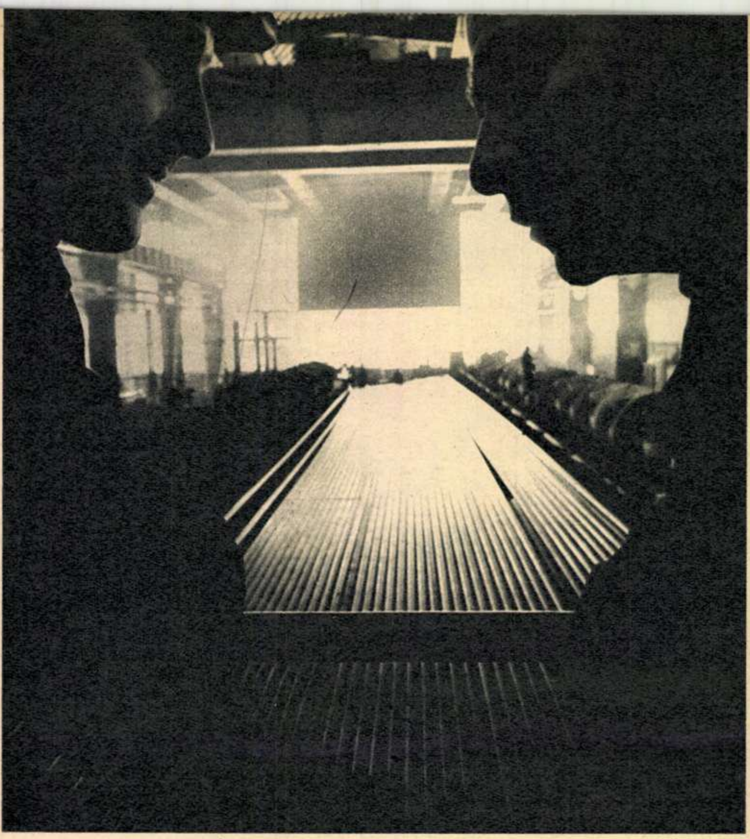

INTELIGENȚA ÎN ACȚIUNE

Depozitele noastre de țevi ne satisfac cerințele actuale. Dar ce vom face în 1975? O singură soluție: edificarea unor noi uzine metalurgice de genul celei din Iași.

Antipledoarie de N. IONESCU

Vrem soluții rentabile?
Atunci să medităm,
să emitem idei,
să le discutăm,
să ne certăm creator.
Să păzim ideile
de mormîntul sertarelor.

Abia acum, în fața colii albe de hîrtie, abia acum, înaintea întîiului cuvînt ce urmează a fi scris, bag de seamă că, de fapt, articolul acesta, într-un fel, a fost început cu mult mai demult, cîndva prin iarnă, în București, mai precis atunci cînd, aflîndu-mă — tot cu o treabă de informare gazetărească, dar complet alta — în cabinetul directorului unui institut de proiectări, am avut — zic eu — șansa să asist, pe neprevăzute, la o ședință de lucru a conducătorilor diferitelor sectoare ale institutului, ședință în care s-a dezbătut problema stabilirii locului din țară unde ar fi cel mai nimerit să se instaleze o nouă uzină proiectată în institutul de care vorbesc.

Ședința n-a durat mult, parcă sub o oră, însă argumentele invocate, pe cît de lapidar pe atît de pasionat, seriozitatea profundă, varietatea și aparenta imposibilitate de conciliere a lor au dat o tensiune creatoare discuției, care pur și simplu m-a captivat.

A fost un schimb de replici în care nu s-a hotărît doar locul hectarelor de pămînt în care se vor implanta temeliile noii uzine, ci s-a hotărît și viitorul economic al unui colț din țară — colț, pînă acum, cotat undeva între «rural» și «suburban» — în sfîrșit, s-a hotărît soarta comunității sociale de acolo.

Frumoasă dezbatere! A fost plăcut să văd cu ochii mei cum se decide un Viitor, nu cu superficialitate, nu la întîmplare, ci cu o reală frămîntare, cu o reală gîndire științifică.

Continuarea articolului de față, a doua lui pagină, se datorește tot unui fapt necăutat de mine. La Iași, după ce am străbătut împreună în lung și în lat uzina metalurgică și după ce mi-a pus la îndemînă toate informațiile pe care le căutam, inginerul Otto Belzo mi-a spus-o direct:

— Dom'le, fă-ne un serviciu! Uite despre ce-i vorba...

UN S.T.E. SPONTAN

În ceea ce privește producția de țevi sudate pentru instalații și o parte din producția de țevi pentru construcții, la nivelul capacităților actuale de producție există, pe plan național, un deficit față de necesitățile pe care le va avea economia națională în 1975.

Pornind de la această cerință viitoare, un grup de ingineri și tehnicieni din Uzina metalurgică din Iași, uzină profilată în principal pe producția de țevi, a întocmit un S.T.E., cu alte cuvinte, în traducere și pentru lumea netehnică, un studiu tehnico-economic care vizează — prin utilizarea mai rațională a utilajelor și suprafețelor existente în prezent, cît și prin extinderea uzinei — preluarea sarcinilor sporite prevăzute pentru următorul plan cincinal (1971-1975) în acest sector de producție. Preluarea urmează să fie făcută într-o asemenea măsură încît, tocmai prin această creștere a producției de țevi la uzina metalurgică ieșeană, să se poată amîna cu cîțiva ani construirea unei noi unități de acest fel. S-ar rezolva astfel problema deficitului de țevi la care — după cum am mai spus — s-ar ajunge dacă ne-am limita doar la exploatarea capacităților de producție de care dispunem azi.

Studiul specialiștilor ieșeni este ispititor chiar de la prima vedere, pentru că — vădit — edificarea unei noi unități implică cheltuirea unor fonduri de investiție mari, cu eficiență economică, cel puțin pentru început, redusă și cu un termen de recuperare de circa 4 ani, dar mai implică și aceleași greutăți de punere în funcțiune pe care le-a cunoscut, în anii 1963-1966, uzina din Iași.

Desigur, și proiectul ieșenilor necesită o investiție, dar care în comparație cu orice altă variantă de realizare a acestei investiții într-o unitate nouă oferă următoarele avantaje expuse aici, se subînțelege, în linii cu totul mari și incomplet, fiind alese doar acelea care pot fi de înțeles și pentru nespecialiști.

În primul rînd, noile utilaje vor putea fi amplasate în spațiile acoperite deja existente, libere sau eliberabile. De exemplu, numai prin reamplasări de utilaje și prin scoaterea în exterior a atelierului mecanic și a depozitelor de produse finite s-ar obține o suprafață disponibilă, în hale, de circa 8 000 mp. Astfel de mutații ar mai determina și aproape o dublare a indicelui actual al producției specifice pe metru pătrat.

În al doilea rînd, cadrele necesare acestei dezvoltări a uzinei pot fi calificate din plin în școala profesională a uzinei, iar cadre cu calificare superioară se găsesc în uzină gata formate și cu o experiență acumulată. Sporul de salariați ar fi cu mult inferior aceluia cerut de o unitate nouă, independentă.

În al treilea rînd, tehnologia de fabricație, fiind similară cu aceea a actualei producții curente, însușirea și îmbunătățirea ei în continuare nu ar ridica nici un fel de probleme. Nu trebuie uitat că tehnologia de fabricare a celor circa 750 de tipodimensiuni de țevi și profiluri pe care le produce uzina a fost, în totalitatea ei, elaborată de actualul corp de specialiști ai uzinei.

În al patrulea rînd, producția anuală de țevi, mărită astfel încît să acopere deficitul posibil de țevi la nivelul anului 1975, s-ar putea atinge în numai 18-24 luni de la darea în funcțiune a noilor capacități, tocmai da-

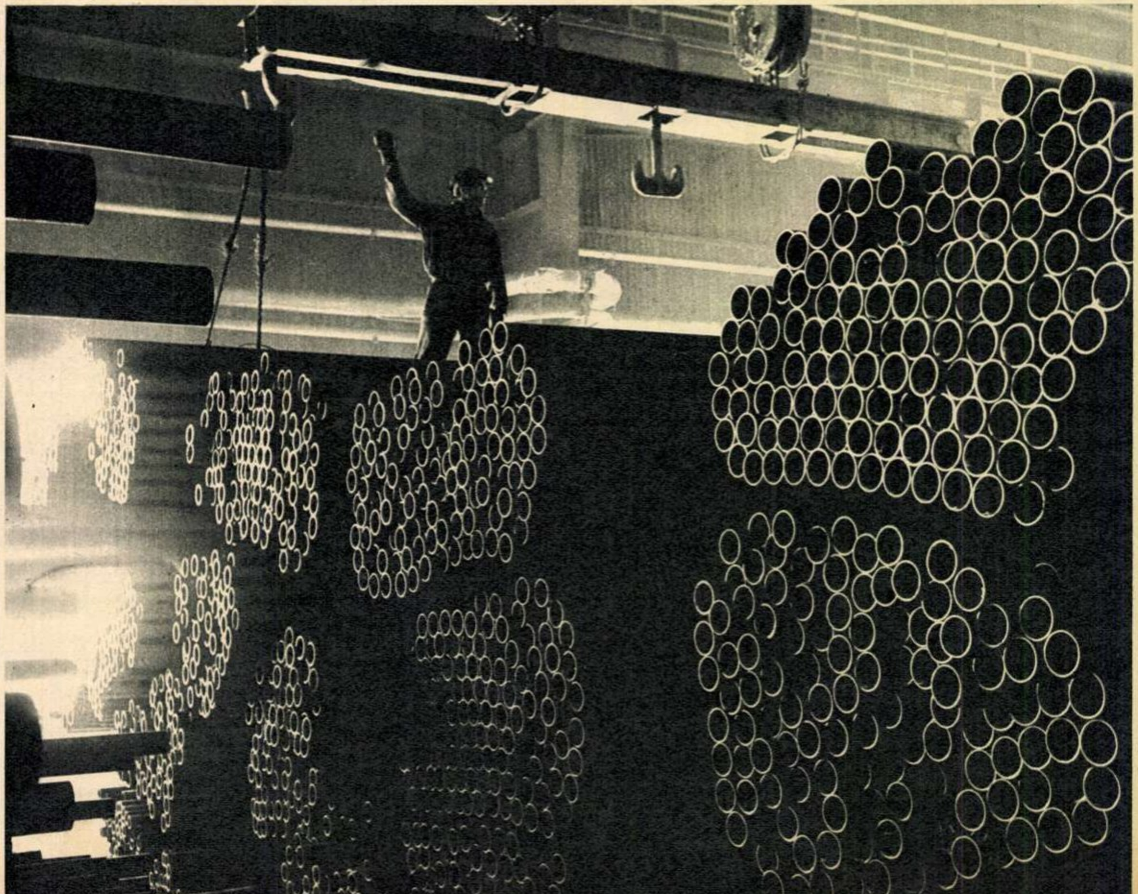

torită experienţei acumulate de cadrele uzinei. Şi tot datorită acestei experienţe atingerea indicatorilor privind încadrarea în normele de consum s-ar putea face chiar de la începutul fabricaţiei.

Desigur, toate acestea ar face ca, prin beneficiile suplimentare ce s-ar obţine, investiţia să poată fi recuperată în răstimpul de doi ani.

În sfîrşit, în al cincilea rînd, doar cu mici dotări suplimentare şi prin încărcarea utilajelor actuale, prin trecerea la trei schimburi de lucru ar putea fi asigurat — în atelierul mecanic existent azi — întreg necesarul de piese de schimb şi scule tehnologice. La fel, actualul laborator poate asigura preluarea tuturor sarcinilor viitoare, mărite, sarcini cerute de îmbunătăţirea tehnologiei şi de cercetarea uzinală.

În esenţă, proiectul acesta, prin concentrarea pe care o asigură producţiei şi prin eficienţa economică sporită a ei, corespunde însăşi actualei gîndiri după care este condusă — la cel mai înalt nivel — dezvoltarea economiei noastre naţionale.

ADEVĂRATA FAŢĂ A UNEI INIŢIATIVE

Şi acum, după această punere în temă, să revenim la doleanţa tovarăşului inginer Belzo. Vorbind, fireşte, şi în numele colegilor dumisale, mi-a cerut să scriu ceva despre studiul pe care l-au făcut, exprimîndu-şi convingerea că astfel i se va acorda o atenţie sporită.

Măgulitoare cerere pentru «firma» presei în general. Am notat aici numai cîteva dintre avantajele studiului, însă cu cea mai mare convingere în întreaga lui argumentare ştiinţifică şi totodată cu cea mai mare încredere că şi fără un astfel de «ajutor» — tocmai datorită seriozităţii cu care a fost întocmit — studiul şi concluziile sale vor fi însuşite de organele îndrituite să hotărască soarta producţiei noastre viitoare de ţevi.

Şi totuşi, ca să spulber aparenţele de pînă acum, rostul principal al articolului de faţă nu-i de a face o pledoarie pentru însuşirea S.T.E.-ului ieşenilor. Pentru că, ceea ce mi s-a părut mie deosebit de interesant, frumos şi semnificativ a fost noua gîndire socială, noua mentalitate care se ascunde în miezul unui fapt care ar putea fi socotit, la prima vedere, doar tehnic, doar economic, în fine, doar faptul profesional al unor specialişti.

Căci, aparent, colectivul ieşean nu a făcut nimic altceva decît aceeaşi muncă de înaltă calificare pe care o făceau şi colegii lor de la institutul de proiectare bucureştean atunci cînd, tot cu o pasiune deosebită, stabileau locul cel mai potrivit pentru instalarea unei noi uzine. O deosebire însă există. O deosebire care nu indică vreo diferenţă între mentalităţile oamenilor din cele două colective, ci doar face posibilă evidenţierea unui mod de gîndire care, avînd aceleaşi cauze, este, fără îndoială, comun, identic.

Ieşenii n-aveau obligaţia profesională de a face studiul amintit. Sau, chiar dacă o aveau, o aveau parţial: să studieze posibilităţile interne — de tot felul — ale întreprinderii lor, pentru îmbunătăţirea rentabilităţii ei generale. Dar de aici şi pînă la a-ţi asuma — e adevărat, prin dezvoltarea actualei capacităţi de producţie, e adevărat, doar pentru un viitor de cîţiva ani — sarcinile de producţie care ar putea fi acoperite prin înfiinţarea unei noi uzine de capacitatea celei din Iaşi, de aici şi pînă la a purta în tine, tu, simplu cetăţean, o grijă care priveşte întreaga naţiune, este totuşi un mare pas.

Sau, mai precis, este un exemplu de gîndire nouă, socialistă.

Un mod de a gîndi pe care, daţi-mi voie să mă îndoiesc că ar fi putut să-l aibă cei cîţiva salariaţi ai «Industriei fierului» — întreprindere privată ieşeană antebelică, dotată cu o «instalaţie cu forţă motrice».

UN PARADOX: CIFRELE AGREABILE

Acum, o ştiu şi liceenii, gîndim alt fel, pentru că trăim alt fel. Noua realitate economică îşi spune cuvîntul.

Nu mi-am pus în cap să redescopăr la Iaşi această teză şi nici s-o ilustrez. Ci, pur şi simplu, dînd, la nişte contemporani de-ai mei, de o dorinţă aparţinînd cu evidenţă unei gîndiri tipic noi, am simţit că naşte în mine, să-i spun aşa, pofta inventarului, a bilanţului.

În general, fugim de cifre, pentru că-s reci, cam monotone şi de aceea plictisitoare. Ei bine, cu toate acestea şi cu toate că am străbătut Iaşul şi-l cunosc mai bine decît pe oricare dintre locurile cu mulţi oameni ale ţării, după întîlnirea cu inginerul Belzo am fost teribil de curios să aflu, cît se poate de precis, ce transformări a trăit oraşul acesta de la război încoace. Ori, dacă vreţi, să aflu de ce a apărut un fel de a vedea lucrurile nou, într-o cetate veche. Aşa se face că am profitat de bunăvoinţa şi solicitudinea tovarăşei Virginia Vornicu, directoare adjunctă a Direcţiei judeţene de statistică-Iaşi.

Dar pentru că orice comparaţie implică doi termeni, am să-mi îngădui să reproduc mai întîi un pasaj din ziarul «Moldova liberă», pasaj care cuprinde o descriere — succintă însă esenţială — a Iaşului, aşa cum arăta la sfîrşitul lunii august 1944, în urma evacuării generale a populaţiei şi a administraţiei, în urma distrugerilor întreprinse organizat de către trupele hitleriste în retragere, în urma operaţiunilor militare.

«Aspectul unui Iaşi acoperit cu fum, dărîmături şi cadavre, al instituţiilor administrative cu pereţii goi, fără arhive, fără nici o urmă care ar fi dat cuiva o idee de continuare a vreunei activităţi. O întreagă populaţie lăsată fără apă, fără lumină, fără pîine, fără medicamente; 50 000 de locuitori ai oraşului şi peste 150 000 de locuitori ai judeţului au fost lipsiţi de întreg aparatul administrativ... Ne-au fost distruse comunicaţiile feroviare, telegrafice, telefonice, poştale. Ne-au fost răpite vehiculele mecanice şi cu tracţiune animală. *Am fost reduşi la puterea de producţie a mîinilor noastre*, şi singurul mijloc de locomoţie ne-au rămas picioarele».

Şi acum, o imagine mai recentă a oraşului, pe care — ca să nu cad în digresiune — am s-o limitez la aspectele ei strict industriale.

Iaşul înseamnă — azi — şi 35 de mari întreprinderi industriale. Întreprinderi care, în 1968, au produs, printre altele, **128 908** tone ţevi de oţel, **77 324** kg de antibiotice, **56 786** tone uleiuri şi grăsimi vegetale, **21 784** mii metri pătraţi de ţesături de bumbac şi **17 568** mii bucăţi tricotaje, tot de bumbac.

Tot potrivit statisticilor din anul trecut, din cei **90 720** de salariaţi ai oraşului, **29 570** lucrează în industrie, **15 975** în construcţii, **6 126** în transporturi şi — în general — numărul muncitorilor este de **61 245**. Au apărut unităţi productive cu specific nou, profesiuni noi, relaţii sociale noi.

Numai între **1960** şi **1966** dinamica producţiei industriale a înregistrat un salt de **344,4%**.

O dezvoltare industrială de-a dreptul vertiginoasă. In aceste condiţii, de ce să nu înţelegem că nucleul metalurgiştilor ieşeni îşi doreşte să sporească, de ce să nu înţelegem că flăcăul pînă mai ieri vecin al oraşului şi-a descoperit vocaţia vieţii tocmai în laminarea fierului?

Vechea cetate moldoveană a fost invadată de o civilizaţie industrială şi de o societate aşijderea. O societate care îşi caută, îşi află, îşi face o mentalitate proprie, o morală proprie, o credinţă proprie.

O INTERCESIUNE SUPERFLUĂ

Tovarăşul Sabin Ionescu, inginerul şef adjunct al Fabricii de antibiotice din Iaşi, mi-a spus nişte istorioare care au avut darul să-mi mai potolească entuziasmul despre gîndirea nouă, meritorie, a cetăţeanului oraşelor devenite industriale. Iată de pildă una:

Bazîndu-se pe o lipsă a specialiştilor în chimie, unii dintre ei nu se omoară de loc cu treaba.

— Dacă mă dau afară de la «Antibiotice», mă duc la «Mase plastice», că acolo, de bucurie că mă au, îmi dau şi-o categorie în plus la salarizare.

Ce-i drept e drept. Au şi ei o «gîndire nouă».

Exemplul de mai sus mi-l umbreşte pe cel de la care am pornit, şi totuşi nu mă poate împiedica să nu cred în oamenii aceia care — folosesc un al treilea exemplu — abia veniţi de la ţară să lucreze pe şantierul recent deschis al aceleiaşi fabrici de antibiotice — e vorba de 15 ani în urmă — n-au ieşit din barăci în prima zi de ploaie pentru că aşa le era obiceiul de pe cînd munceau cîmpul, dar care acum sînt cei mai «vechi» şi cei mai conştiincioşi muncitori ai noii generaţii de producători industriali ai Iaşului.

Mentalitatea indivizilor unei societăţi nu poate fi identică, uneori ideile şi convingerile lor se bat cap în cap. Pînă la urmă, tot binele iese bine şi răul, prost.

Iată de ce mi se pare fără rost să pledez cu vorbe scrise pentru o cauză care va cîştiga singură.

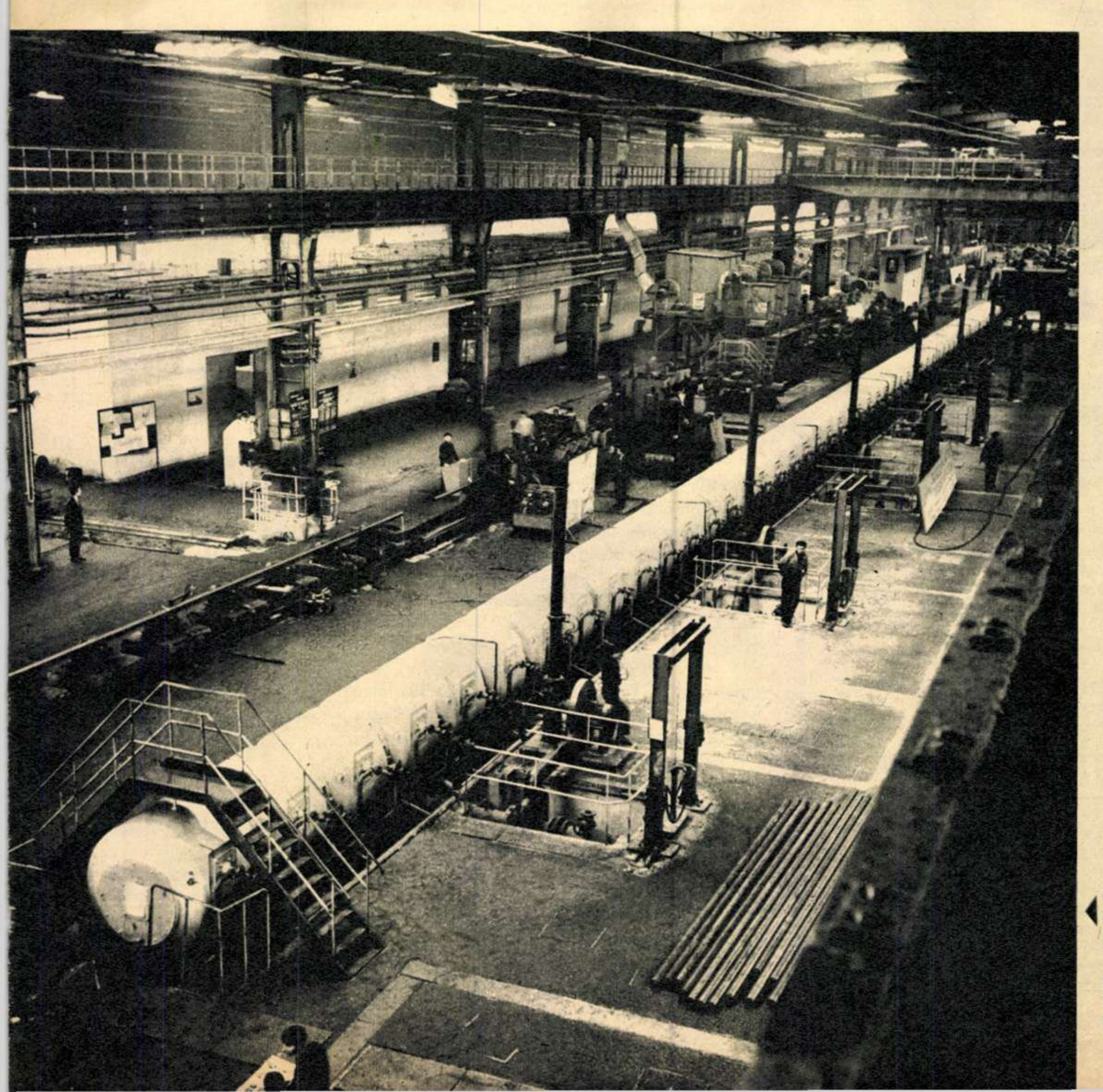

◀ *Dispunem de hale uriaşe.*
Oare spaţiul acesta
n-ar putea fi mai înţelept folosit?
Fără îndoială! Este doar una
dintre convingerile-propuneri
ale unor oameni care gîndesc
potrivit unei mentalităţi 100% socialiste.

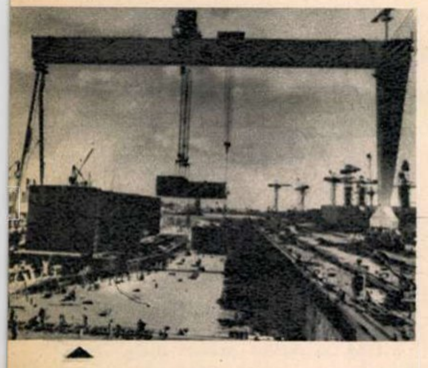

CEA MAI MARE DIN LUME

La uzinele Krupp din Essen, Republica Federală a Germaniei, se construiește cea mai mare macara din lume, pentru portul Belfast din Marea Britanie. Pentru amatorii de cifre, iată principalele: înălțimea — 140 m, lățimea — 70 m, greutatea — 3 000 t.

NU ESTE UN TELESCOP OBIȘNUIT

A fost fabricat de tinerii muncitori de la marea uzină budapestană «Csepel», pentru uzul Centrului de astronomi amatori care funcționează chiar în incinta uzinei.

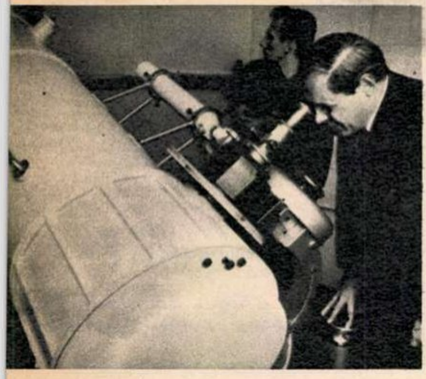

UN MILIARD DE DOLARI GRAMUL

O nouă substanță radioactivă a fost pusă în vînzare de către comisia americană pentru energia atomică. Este «Californium-252», care costă un miliard de dolari gramul! S.U.A. dispun în total de 23 miligrame din acest prețios radioizotop. «Californium-252» poate fi cumpărat în «unități» de a zecea milioana parte dintr-un gram, la prețul de 100 dolari unitatea.

Această capsulă minusculă conține o urmă infimă de Californium-252, un radioizotop produs de om. Oamenii de știință cred că el va putea fi folosit pentru detectarea multor feluri de minereuri.

ALO! ALO! ACI INIMA...

La al 70-lea Congres francez de chirurgie a fost prezentat «telefrecventometrul cardiac». Este un dispozitiv ce poate transmite la distanță, prin legătura sa radio, electrocardiograma unei persoane. Aparatul este format deci dintr-un emițător și un receptor.

Emițătorul, de un volum foarte mic (60×25×55 mm) și cu o greutate foarte redusă (210 g), este menținut pe bolnav printr-o centură formînd antena. Două fire mici leagă aparatul cu doi electrozi de contact aplicați pe torace. Persoana echipată cu emițătorul își poate continua ocupațiile fără nici un inconvenient. Autonomia emițătorului este de 10 ore, iar distanța medie: 200 m în teren descoperit. Telefrecventometrul cardiac este un instrument special, adaptat la medicina muncii și la medicina sportivă.

LIMBAJUL FLORILOR

Florile au un «limbaj» secret pe care nu-l cunosc decît horticultorii. Descifrîndu-l, cercetătorii Secției de floricultură din cadrul Institutului de cercetări pentru legumicultură și floricultură au reușit să înțeleagă nevoile lor intime. Au putut fi astfel aclimatizate florile Anturium, Strelitia, Cala galbenă, Cala roz și Gloriosa, aduse din Olanda, și Icsia, din Franța. Totodată a fost ameliorată petunia în scopul creării de noi soiuri și a fost realizată o mai bună combinație de gazon pentru peluzele din parcuri și grădini.

NUMĂRUL 4

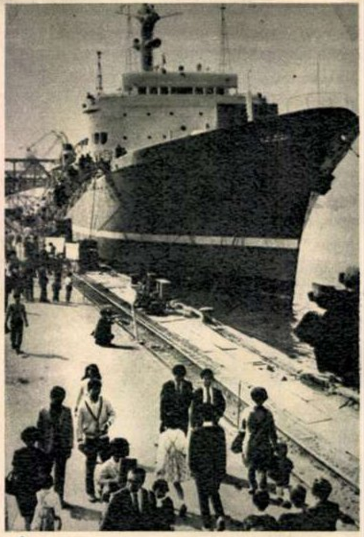

Iată prima navă japoneză cu motor nuclear. Ea se află încă în construcție, dar prima vizită publică pe bordul ei a și avut loc cu prilejul Zilei energiei atomice. Cea dintîi călătorie în larg este prevăzută pentru luna ianuarie 1972. Vasul va fi al patrulea din lume care va utiliza energie de acest tip.

„SUPERVACCIN“ ÎMPOTRIVA TURBĂRII

Vaccinarea împotriva turbării necesită în prezent un procedeu lung și neplăcut, căci sînt necesare 14 sau 21 injecții la intervale regulate. Experiențe recente pe animale de laborator arată că se poate prepara un vaccin care să confere omului o imunitate satisfăcătoare după una pînă la trei injecții. S-ar putea ca efectele secundare ale vaccinului să fie îndepărtate.

BIOGRAFII CONTEMPORANE

PUNTEA

O fi auzit de la careva mai mare, nu știu, dar, întrebat sau nu, Răducanu al meu zicea că viața e «Un om, un sac și o punte care pîrîie».

Stam rezemați de o stivă de saci și priveam șirul continuu, tăcut, care urca și cobora pe puntea îngustă, încovoiat spre pămînt cu cît se ridica soarele mai sus, al hamalilor. Undeva, printre ei, erau și părinții noștri. Veneam în fiecare zi, cînd ei aveau de lucru, cu cîte o farfurie legată într-o basma. Stam în același loc de fiecare dată și așteptam ca puntea să se rupă. Trebuia să se rupă odată și odată, că prea pîrîia, prea se balansa, obligîndu-i pe oamenii cu saci în spate să facă pași de balet. Dar nu s-a rupt. Și noi așteptam. Între chei și vas, o fîșie de apă învolburată, un curent iute. Ne ridicam amîndoi deodată, ne uitam la ea și ne așezam tăcuți la loc. «S-or descurca, dacă se rupe?» Dar nu s-a rupt. Bătrînii, mai mult cădeau lîngă noi decît se așezau. Erau storși, cu ochii în fundul capului, cu palmele înțepenite. Tăceau, străini, indiferenți. Așa treceau minute lungi. Și noi, de fiecare dată, rămîneam speriați, așteptînd ca de undeva, din rămășițele de viață care mai erau în ei, să apară din nou părinții noștri. Și apăreau, spulberînd, cu o privire caldă, cu un zîmbet, la început venit de undeva de departe, apoi de mai aproape, și mai aproape, pînă cînd ajungea să vină de la ei, de la tatăl meu și de la tatăl lui, toată spaima minutelor acelea care nu se mai isprăveau. «Ați venit? Ce face mama?» — erau primele întrebări, după care urma, invariabil: «Cum merge școala?» Repetată zi de zi, șapte ani la rînd, întrebarea ajunsese să ne sune în urechi ca o amenințare, ca un avertisment: «Cum merge școala?» Terminasem șapte clase, ne făcuserăm mari, iar bătrînii noștri deveniseră și mai bătrîni, ieșeau la suprafață din ce în ce mai greu, mai anevoie, din învolburarea în care cădeau la ora amiezii. Simțeam că puntea se va rupe. Și atunci, urcam în fugă dealul Lichiardopol, iar sus, cățărați pe un zid de piatră, priveam printre magazii portul, oamenii, mici, neînsemnați, pierduți sub sacii din spinare.

— Ce este viața, Răducane?

— Un om, un sac și o punte care pîrîie.

Îl priveam și-l ascultam. Vorbea frumos, curgător și îmi plăcea să-l ascult. Avea ochi mari și negri, care se întrebau tot timpul. Uneori se întunecau, se îngustau și priveau undeva, departe, peste Dunăre, oprindu-se în sălciile din Balta Brăilei. Odată, din ei au curs lacrimi. Atunci pumnii lui s-au strîns și, de sus, de pe zidul de piatră, a strigat, vrînd parcă să-l audă toată lumea:

— Nu, nu vreau...

Și l-am înțeles, pentru că atunci și mie îmi venea să strig la fel. Nu, nici unul dintre noi nu voiam să trăim clipele acelea cumplite de la miez de zi. Nu, nu trebuia să mai fie, nu voiam să mai fie «un om, un sac și o punte care pîrîie».

Și au venit nemții. Și într-o zi, pentru unul dintre noi legătura de mîncare a rămas nedesfăcută. Pentru unul dintre părinții noștri puntea se rupsese. Stătea întins pe chei, acoperit cu un sac. Lîngă el, un soldat cu o cască pe cap, cu o zvastică pe mînă și cu un automat la gît.

Și am început să mă duc în port cu două legături cu mîncare. Una era pentru Răducanu. Seara îl așteptam în capul dealului Lichiardopol. Ne luam de gît și coboram pe strada Galați pînă la cîrciuma lui Cireașă. Acolo, «delegatul» împărțea banii. Răducanu își lua partea lui, o dădea soră-sii s-o ducă acasă, și noi coboram din nou spre Dunăre. Priveam vapoarele și tăceam. Atunci, își lua capul în mîini și striga din nou, dureros, revoltat, înspăimîntător:

— Nuuu, nu vreau, nu vreau...

Dar asta pînă într-o seară, cînd a spus: «Gata, ajunge!» Devenise bărbat, iar eu rămăsesem copil. Simțeam că se înstrăinează, că pleacă undeva, departe, că oricît aș fugi nu-l mai pot ajunge.

Și n-am mai mers la Dunăre. Și nu l-am mai auzit strigînd. Din ochi îi dispăruse mirarea. Acum erau reci, întunecați, uneori ascuțiți ca un vîrf de sabie. Avea privirea omului care știa, și ce știa nu erau lucruri prea plăcute.

Așa l-am lăsat cînd am plecat din Brăila. Fiecare trebuia să ne ducem sacul nostru, pe puntea noastră.

Ne-am revăzut după mulți ani. Prin '53. Îmi căzuse în mînă un număr din ziarul «Înainte» din Brăila. Pe prima pagină, numele lui era scris mare. Era fruntașul nituitorilor din oraș și se afla în întrecere cu un alt fruntaș din Galați. Cînd am ajuns la Brăila, era iarnă și un ger sec. Șantierul naval părea pustiu. Lîngă cala vasului la care lucra se afla o forjă, iar lîngă forjă o femeie mărunțică și negricioasă scotea niturile înroșite și le dădea «la mînă». Printr-un hublou s-a strecurat afară un cap înfășurat într-o flanelă de lînă. Mă priveau niște ochi mari, negri, din ce în ce mai mirați. Sirena a sunat pauza de prînz. Lîngă femeie, — cînd o fi apărut?! — un băiat, o mînă de om, cu o legăturică sub braț, își freca nasul înghețat. Simțeam frigul pătrunzîndu-mi pînă la oase. Răducanu a luat legătura cu mîncare și a desfăcut-o cu gesturi grele, obosite. Era amiaza lui. Îmi venea să-l întreb: «Ce e viața, Răducane?» O tuse seacă, urîtă, îl scutura din cînd în cînd. Seara, ne-am urcat amîndoi pe zidul dărăpănat acum, rupt, de pe dealul Lichiardopol.

— Cîți ani are băiatul?

— Opt. Învață bine. Vreau să-l dau la facultate.

— Ai fost la un medic?

— Vor să mă bage într-un sanatoriu. Nu pot încă. E stupid, știu, îmi spun toți, dar vreau să văd vasul ăsta terminat...

Am pornit tăcuți pe strada Galați. Cîrciuma lui Cireașă se transformase în restaurant. Am intrat. Am stat puțin. Era fum, era gălăgie...

— Hai să ne plimbăm. Pînă îți pleacă trenul mai sînt vreo trei ore.

Și am coborît spre Dunăre.

Petru ISPAS

tv

de Felicia **ANTIP**

RISCUL DE A(NU) FI ÎNȚELES

Unii n-au înțeles și le-a plăcut.
Unii au înțeles și nu le-a plăcut.
Unii au înțeles și le-a plăcut.
Unii n-au înțeles și nu le-a plăcut.
Unora le-a convenit să înțeleagă ceea ce nu le convenea.
Unora nu le-a convenit să înțeleagă ceea ce le convenea.

Vorbesc dintr-o recentă și destul de edificatoare experiență personală. Omnivalența televiziunii, împrejurarea că e la îndemîna tuturor și că fiecare spectator poate să înțeleagă sau să nu înțeleagă, după cum îl ajută mintea și-l lasă inima, fiecare cuvînt rostit, îi multiplică infinit sensurile și contrasensurile. De aici pînă la «lumea este reprezentarea mea» și pînă la cel mai nealterat solipsism nu mai e decît cel mult un pas. Nu ne putem permite să-l facem căci ne-am renega. Cale întoarsă deci la bunul nostru simț cel de toate zilele, care ne spune că numai cine nu vrea să înțeleagă (să fie sănătos!) nu înțelege.

Să încercăm a descifra împreună, în cronica de azi, înțelesuri mai greu de sesizat ale unor emisiuni recente. Ce ne spune în subtext «serialul» despre tinerii căsătoriți din Babadag, urmăriți periodic de emisiunea «Bună seara fete, bună seara băieți»? O pereche oarecare, oameni nici urîți, nici frumoși, nici geniali, nici dimpotrivă. Primul episod: expozitiv și deci fără mare importanță. S-au căsătorit, el a plecat la Babadag, ea a rămas la București și așteaptă transferul — un transfer în spiritul legilor țării și al vremurilor — din Capitală în provincie, unde urmează a se constitui cu adevărat și o familie nouă. Al doilea episod — oarecum de trecere — ni-l arată pe «el» la Babadag, într-o locuință nouă, puțin cam prea «complet mobilată» pentru niște începători într-ale menajului. Ea continuă să aștepte la București. Reporterul televiziunii joacă rolul de intermediar într-o discuție despre murături. (Oare imposibilitatea de a colabora la punerea murăturilor să-i necăjească cel mai mult pe doi însurăței care trăiesc la cîteva sute de kilometri depărtare unul de altul? Dar să trecem peste asta.) Și iată și episodul al treilea: apartamentul-vitrină de la Babadag s-a volatilizat. Nu fusese decît praf în ochii noștri, ai telespectatorilor. «Cineva», vreun mai mare al Babadagului, a considerat probabil că așa stă frumos: să mintă o țară întreagă că tînăra pereche selecționată de televiziune ca un fel de mostră ilustrativă trăiește aidoma personajelor din filmele cu «viață poleită». Tare mi-ar mai da de gîndit acest episod dacă m-aș număra printre cei ce se declară satisfăcuți de rezultatele unor controale, nu tocmai inopinate, la Babadag sau în alte locuri cu această mentalitate à la Babadag! Oricum, cei doi au totuși un acoperiș deasupra capului (să fie oare, de data aceasta, chiar casa lor? cînd ești mințit o dată...). Sînt chiar împreună. Ea a venit la Babadag, la soțul ei. Și iat-o pe inginera chimistă făcînd ostentativ maioneză și spălînd ostentativ o rufă într-o chiuvetă, nu în afara orelor de serviciu, ci în locul lor. Căci post nu i s-a dat. N-am citit nicăieri că Babadagul ar fi cerut să fie exceptat de la aplicarea măsurilor de dotare cu specialiști a orașelor din provincie. Va fi avînd poate un excedent de cadre tehnice și nimeni n-a știut-o pînă acum.

Cineva reproșa «serialului» excesul de regie. Are poate dreptate în privința unor detalii. Mie mi se par însă nesemnificative în comparație cu autenticitatea dezvăluirilor de fond pe care le mijlocește. Fanfaronadă, improvizare «de ochii lumii» a unor condiții de trai nereale, atitudine antisocială (termenul «birocratică» ar fi un eufemism) a celor chemați să rezolve problema transferului — și toate acestea într-un caz «la vedere», expus controlului opiniei publice a întregii țări. S-ar putea ca acum, datorită televiziunii, tinerii din Babadag să mai capete ceva din ceea ce li se cuvine. Întrebarea pe care serialul o lasă deschisă este alta: cîte cazuri asemănătoare rămîn necunoscute și nerezolvate? Televiziunea nu poate tutela fiecare familie din țară în parte. Și nu știu de ce, dar parcă nu-mi vine să cred că Babadagul constituie excepția negativă care confirmă cumva regula că, în toate celelalte orașe ale țării, totul este în cea mai perfectă ordine.

literare

de Lucian **RAICU**

CONSTANT TONEGARU:

«STEAUA VENERII»

Constant Tonegaru, născut în 1919 și mort la treizeci și trei de ani, debutase în timpul războiului cu versuri de un tipic, chiar dacă indirect, neconformist, pline de o juvenilă crispare, amare și ironice, înscriindu-se foarte repede pe orbita principală a generației sale. Volumul «Plantații», apărut la Editura Fundației pentru literatură și artă, 1945, fusese bine primit, de unii cu entuziasm, întrucît răspundea unei așteptări, unei atmosfere, și dădea o formulare mai mult decît onorabilă, oricum de o perfectă sinceritate, unor teme care pluteau în aer, plictiselii față de vorbele mari și de exaltarea nefundată. Pe urmele unui Dimitrie Stelaru, însă fără patosul zguduitor al acestuia, Tonegaru exprima o dezabuzare de înțeles, sarcasmul unei întregi generații la o tonalitate mai curînd minoră, adecvată unei sensibilități fragile, prudente. Volumul de astăzi, îngrijit de Barbu Cioculescu, care semnează și o edificatoare «scurtă deschidere asupra vieții și operei lui Constant Tonegaru», cuprinde, în afară de știutele «Plantații», o selecție întocmită pentru tipar de poetul însuși sub titlul «Steaua Venerii», precum și un număr de poezii găsite în manuscris. Totul în măsură a ne cristaliza o imagine potrivită și obiectivă despre adevărata structură a acestui poet, pe care istoria literaturii noastre lirice nu-l poate în nici un fel ignora.

Un titlu suna surprinzător astfel: «Tristețile omului mediocru», și dacă n-ar fi în el o autoironie care, înduioșîndu-ne, să dea asupra lucrurilor o altă lumină, am zice că poetul nu se înșală întru totul. Fiindcă e sigur, tristețile și nostalgiile au un ton adesea minor și nu relevă o mare vocație spirituală, o veritabilă inteligență a suferinței, punîndu-și frecvent în derîdere ticurile de inadaptabil (o rutină ca oricare alta, de ce să nu recunoaștem?) autorul nu vrea să înăbușe ori să devieze în bufonerie o cutremurătoare simțire, cum s-a întîmplat altora și cum am fi superficial tentați să o credem (dintr-un automatism al recepției critice), și, în cazul său, el nu face decît să exprime cu simpatică resemnare o evidență de care e pe de-a-ntregul avertizat. De fapt el se apără de o deriziune care, venind dinafară, ar fi cu mult mai greu de suportat, rămînînd dureros o sensibilitate nu colosală, dar continuă, vibrantă, regim constant al ființei sale sufletești și nervoase, oricînd amenințate cu destrămarea. Iar putința destrămării C. Tonegaru a resimțit-o, cu atîta îndreptățire, ca pericol, de fiecare clipă, pînă la urmă fatal. Pentru amînarea termenului și cu o meticuloasă îngrijorare a țesut această pînză neîntreruptă, cît s-a putut mai deasă, care e poezia sa destinată să-l protejeze, precum un strat izolator, rezistent la solicitările realului.

sport

de Emanuel **VALERIU**

CORTINA

Peste partea întîi a spectacolului săptămînal, Campionatul național de fotbal, a coborît duminică acea cortină care-l împarte în două acte, cu nume de anotimpuri. Sînt, fără îndoială, multe asemănări între lumea scenei și cea a sportului, astfel încît vocabularul comun, adeseori, nu indispune nici una dintre părți, și mai puțin publicul care — de fapt — este de obicei același. Sînt însă și deosebiri atît de flagrante, încît — datorită lor — simțim mai lesne metafora ascunsă în transferul acesta de termeni dintr-un domeniu într-altul. Deocamdată, pentru că ne-am intitulat articolul cortina, să ne ocupăm doar de... cortină. În teatru, dincolo de ea se află culisele, cabinele, trucurile, lumea secretă a scenei, locul unde actorii redevin oameni ca și noi, spațiul în care își iau respirația personajului întruchipat sau îl abandonează, pînă la spectacolul următor. Dincolo de cortină se află lumea intimă, exclusivă și inviolabilă a mediului teatral, laboratorul discret, totdeauna bănuit dar niciodată divulgat. De dincolo de cortină ne sosesc adeseori vești, dar niciodată imagini. Ea este un zid, dacă vreți, între public și spectatori.

În sport, și mai cu seamă în fotbal, lăsarea cortinei este, în general, un act nedorit de public. Spectatorul de fotbal nu vrea să iasă în foaier. El are nevoie de meciuri ca bolnavul de medicamente. Dar pentru că iarna și odihna jucătorilor impun, deopotrivă, separarea sezoanelor cu o cortină de repaus, publicul o acceptă ca pe un fapt fortuit, însă el trece dezinvolt dincolo de catifeaua timpului, de luminile stinse ale rampei sportive, și se întîlnește cu «actorii», conversează cu ei (unii mai și «consumă» alături de preferatul lor), îi obligă să trăiască în public ca într-o încăpere cu pereți de sticlă. (Dacă e bine așa sau nu, iată o întrebare care ar merita să fie pusă cîndva, și o vom face, poate, chiar în coloana noastră tipărită.)

Acum însă, îndată după finalul actului de toamnă, prima tentație este cea a meditațiilor, respirația necesară după efortul de durată al unui sezon agitat, bogat, inedit, pentru că acum avem în față un element ferm, compus din cifre exacte. Dacă ne gîndim puțin mai atent, remarcăm că în antractul acestui an ni se oferă, spre contemplare, două clasamente, eveniment rarisim în fotbalul autohton: cel al turului, în fruntea căruia Rapid s-a menținut, în ciuda corecției de la Bacău, ca pentru a da o satisfacție (palidă) și o speranță (șubredă) bucureștenilor dornici să revadă titlul de campioană a țării revenind în Capitală, și altul fără echivocuri, cel al seriei I a Campionatului mondial, în care România a ocupat primul loc, situație care va duce echipa noastră la finala din Mexic.

Fiecare dintre aceste clasamente înseamnă o lume, o sursă inepuizabilă de comentarii (o mare parte și-a și găsit loc în presa noastră, alta va rămîne în circuitul... oral, ca folclorul poetic). Mi se pare însă interesant de așezat față în față cele două clasamente și de interpretat unul prin intermediul celuilalt.

Calificarea pentru Mexic înseamnă, fără discuție, cel mai pozitiv bilanț al soccerului nostru din ultimii ani (20 sau 30, nu interesează exact cîți), dar dacă din înfrîngerea la limită și onorabilă în fața Ungariei, la Olimpiada din 1952, s-a făcut, la vremea respectivă, un succes, să ni se îngăduie ca acum, cînd fotbaliștii maghiari vor privi din Europa, ca și cei spanioli, portughezi, elvețieni, francezi etc., finala mexicană la care ai noștri vor participa direct , să afirmăm, răspicat, că sîntem în prezența unei performanțe notabile.

Unii remarcă prezența rapidiștilor în vîrful semipiramidei clasamentului (sîntem doar la jumătatea întrecerii!), deși giuleștenii nu dau echipei reprezentative decît doi titulari, gîndindu-se, probabil, la faptul că o politică de succes la club este cea care ocolește interesul naționalei. Dar Dinamo, pepiniera substanțială a lotului, se află în imediata apropiere a liderului. Și-atunci?

Atunci se impune multă circumspecție cînd se pregătesc concluzii în raportul club-națională. De asemenea, se cere ca aprecierea calității unui sport să se facă pe ansamblul manifestărilor sale. S-a remarcat adeseori, și pe bună dreptate, că echipa națională este tînără. Dar oare faptul că selecționerii pot alege jucători tineri nu înseamnă că înseși cluburile i-au promovat pe aceștia și le-au acordat credit? Unde altundeva, în afara propriilor formații, s-ar fi putut face Dumitrache, Dinu, Deleanu, Dembrovschi și ceilalți remarcați?

Și-atunci?

Atunci să recunoaștem că infuzia de tinerețe constituie un fapt real în fotbalul nostru, că asistăm la un schimb de generații firesc, chiar dacă se vor găsi amatori care să citeze cazuri de longevități sportive sau preponderența celor trecuți de 25 de ani, să zicem. În fond, astfel de transformări nu se produc prin răsturnări spectaculoase, ci mai curînd printr-un fenomen de penetrație, evident, mai calm, dar de aceea nu mai puțin remarcabil. Chiar dacă în cele 16 echipe din campionat ar exista o medie necorespunzătoare de vîrstă, realitatea pătrunderii în națională a celor mai tineri dintre ei rămîne faptul cel mai robust, cel mai semnificativ. «Superlativele turului», consemnate de «Informația Bucureștiului», ne-au sugerat o paralelă între cele două cluburi militare: Steaua și A.S.A., și între C.C.A. și Armata-Cîmpulung de pe vremuri. Atunci, formațiile citate la urmă erau în cursă directă pentru locuri fruntașe, reprezentau două focare de valori sportive, în vreme ce în alte orașe, cu tradiții în fotbal, sportul-rege lîncezea. Acum, situația ambelor echipe nu este strălucită, dar Craiova, Aradul, Petroșenii, Piteștiul și chiar Clujul au început să prindă mereu mai multe sclipiri care anunță, poate, o nouă aureolă. Provincia redevine principalul izvor de energii în fotbal. Prin urmare, ne aflăm în prezența unui fenomen de restructurare, tradițional pentru soccerul nostru.

Iată ce credem că se poate vedea în această toamnă, dincolo de cortina aparent coborîtă, între cele două jumătăți ale unui frumos și încă ermetic campionat de fotbal.

scrisori din Europa •III•

Împotriva sensului unic

de Eugen **MANDRIC**

Cîteva pasaje descriptive, din notațiile pe care ți le adresam săptămîna trecută, au avut darul să trezească, stimate prietene, și ecouri bizare din partea unora dintre prietenii și cunoscuții mei. Cîte unii mi-au reproșat că admir prea mult autostrăzile italiene (și, subsidiar, ar fi vrut cîteva amănunte suplimentare despre Eroscenter-ul din Hamburg), Y a declarat că am exagerat în chestia cu televizoarele în satele olandeze, iar amica Z, dimpotrivă, m-a întrebat, cu aerul ei candid, pe care i-l știi și tu de la «Podgoria» (vizavi de «Grădinița»), că ce am eu împotriva societății de consum, că ce, am incompatibilități personale cu automobilul și frigiderul?

Am răspuns și eu, cît m-au ținut răbdările, lui X și Y, că a nega, fie și prin tăcere, nivelul de dezvoltare atins în unele țări capitaliste vădește mai curînd ignoranță decît atitudine critică, iar simpaticei noastre Z i-am povestit, cu lux de amănunte, cum se găsesc la Paris, cîte cinci pe metru pătrat, niște băieți cu plete lungi și inteligență sportivă, prevăzuți cu Porsche-uri și Jaguare și subvenționați de Piața comună ca să plimbe gîștele în minijupă pe Coasta de Azur.

Mai pe scurt, trebuie să-ți mărturisesc că, la nivelul conversației de fiecare zi,curente, găsesc mult mai fundamentate și mai vehemente criticile adresate capitalismului la el acasă. E firesc să fie așa, oamenii știu acolo, dintr-o experiență nu lipsită de momente dramatice, cît pot să cumpere din ce se vede abundent în vitrine, cîte renunțări încap într-un frigider și, mai ales, care este prețul, în valori umane, plătit pentru eficiența tehnicii și economiei uneia sau alteia din țările occidentale.

În criticile acestea (și eu nu vorbesc

Polițiile occidentale s-au echipat și antrenat, de cîțiva ani încoace, cu argumente consistente pentru discuții libere.

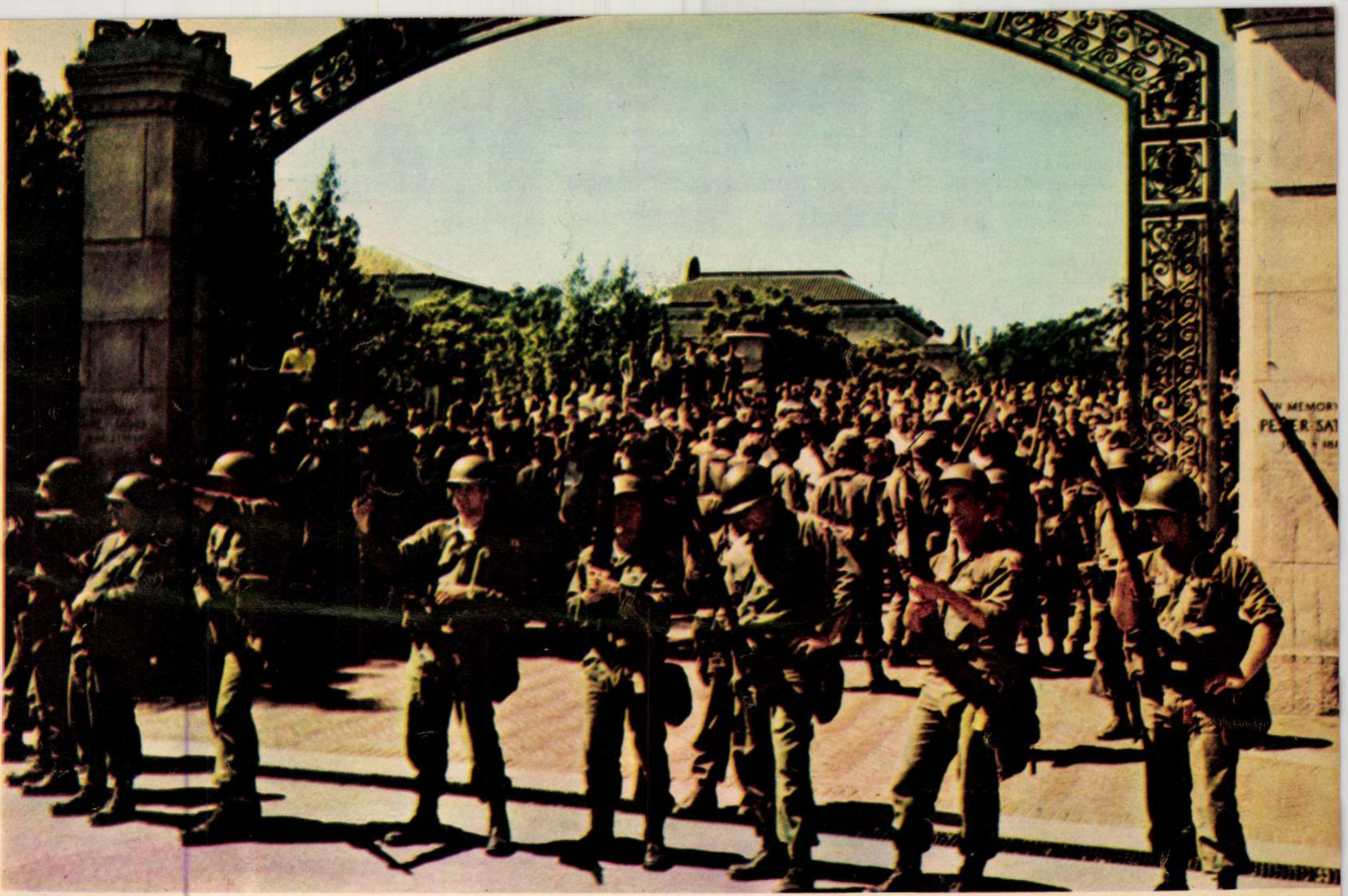

Campus-ul Universității Berkeley, pînă nu demult cea mai cuminte universitate americană, în ziua în care studenții n-au mai respectat sensul unic. În fotografia de sus, parte din trupele federale care au ocupat Universitatea. În fotografia de jos, inamicii.

aici de ideologia partidelor de stînga, marxiste sau nu, nici de analizele contestației unor filozofi de tip Herbert Marcuse), în criticile curente, în contestațiile omului de pe stradă se evidențiază atît păcatele originare ale capitalismului, începînd cu exploatarea și inegalitatea, cît și tarele specifice acestei epoci a capitalismului contemporan.

Să vorbim despre exploatare, mai ales că noi, aici (noi, cei care ne mai amintim), avem în această privință o imagine depășită, care, confruntată cu muncitorul din Germania federală sau cu inginerul francez, veniți în concediu la Mamaia, sau confruntată de turistul român cu peisajul civilizat al străzii occidentale, nu se suprapune aparențelor. Nouă, celor care ne amintim ce însemnau carcerele instalate la Malaxa în 1940, sau bordeiele minerilor din Valea Jiului, sau pelagra de pe moșia nu mai știu cărui Cantacuzino-Pașcanu, «exploatare» ne evocă noțiunea de mizerie în sensul cel mai strict, «patron» ne evocă supraveghetorul și vătaful, plus un domn gras cu guler de lutru și ghete cu scîrț.

Mai evoluat tehnicește și mai abil în manevrarea problemelor sociale încă de acum 25-30 de ani, capitalismul occidental, confruntat cu necesitățile expansiunii industriale în condițiile acestei epoci a automaticii și a circuitelor integrate, a fost silit să recunoască (ceea ce nu înseamnă că acceptă totdeauna) că productivitatea și eficiența economică nu pot fi obținute dacă condițiile de viață ale forței de muncă nu urmează (la distanțe mari, ce-i drept) curba ascendentă a producției materiale.

Patronii n-au devenit mai umani, ci mai realiști. Un muncitor plătit foarte prost prezintă două defecte din punctul lor de vedere: lucrează foarte prost și nu-i un cumpărător. (Ca să nu mai vorbim de faptul că sindicatele și partidele de stînga sînt forțe de care patronul trebuie să țină seama, oricît nu i-ar face plăcere. Valul de greve și conflicte sociale care au bîntuit, în vara și toamna aceasta, Europa Occidentală a demonstrat-o din plin.)

Aș vrea însă să citez, într-o paranteză, următorul exemplu: după cum se știe, Franța a parcurs recent o gravă criză a francului, pentru rezolvarea căreia guvernul d-lui Chaban-Delmas a stabilit un vast program de redresare, caracterizat de cerința austerității financiare și a disciplinei sociale. Cum miliarde de franci se scurgeau ilegal peste hotare, agravînd balanța franceză, în parlament a fost propus (de către un deputat guvernamental, de altminteri) un amendament tinzînd să sancționeze tranzacțiile oneroase pentru interesele naționale, aflate, în acel moment, în joc. Amendamentul a fost respins, pentru că, s-a argumentat, ar fi jenat «libera inițiativă» (a patronilor, bineînțeles).

Dar «libera inițiativă» a salariaților care-și revendică drepturile poate fi deranjată, după cît se vede. Jandarmeria intervenind în întreprinderi intrate în grevă, o singură operațiune impo-

O scenă destul de des repetată pe străzile orașelor italiene.

Probabil că polițistul cu măciucă este, în particular, un bărbat curtenitor și plin de farmec.

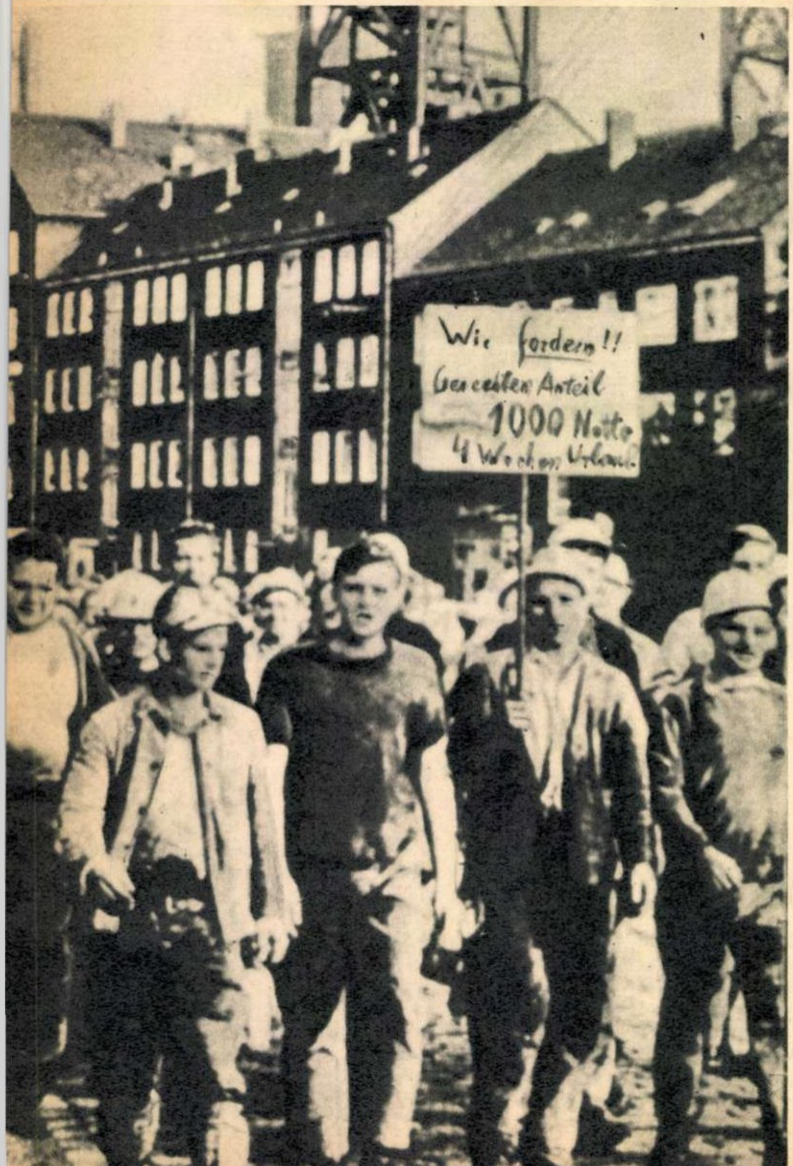

Demonstrație muncitorească în Ruhr împotriva salarizării necorespunzătoare, a insecurității și inegalității.

triva unei demonstrații, care mobilizează, la Paris, 4 000 de jandarmi, 20 de companii G.R.S., 6 500 de polițiști în uniformă și cîteva sute în civil (la 15 noiembrie), iată, reflectată în realități parlamentare și extraparlamentare, adresa celor care trebuie să se conformeze austerității și disciplinei.

N-am vrut, cu acest exemplu, să diferențiez actualul moment francez de tot ceea ce este, de fapt, întregul Occident capitalist. Nu o împrejurare sau alta, dintr-o țară sau alta, sînt de pus în cauză, ci raporturile și structurile caracteristice «societății de consum». La urma urmei, visul acestei societăți, adică visul partizanilor ei, ar fi să nici nu aibă nevoie de polițiști. Un salariat-consumator ar trebui să-și aibă propriul său polițist în propriul său cap, un polițist care, veghind la plata ratelor lunare, ar aminti salariatului că libertatea sa se termină înaintea constatării că sistemul capitalist, structurile și valorile sale, sînt obiectiv și necesar puse în cauză de dezvoltarea forțelor de producție. Astfel «societatea de consum» ar deveni mai puțin *represivă*, rămînînd, în esență, tot atît de *opresivă* cît capitalismul din toate timpurile. Salariatul ar trebui să-și schimbe mentalitatea de salariat într-una de cumpărător. Propriile sale nevoi (în creștere, o dată cu dezvoltarea civilizației materiale) i-ar condiționa supunerea, chiar dacă inegalitatea și insecuritatea rămîn. Democrația, altminteri corectă în numărătoarea voturilor și politicoasă în persoana reprezentanților ei, ar urma să coafeze o viață în sens unic, adică de la producție pînă la consum, într-un raport invers proporțional între eficiență și bucurie.

Cea mai avansată «societate de consum» s-a structurat în Statele Unite. Eficiența dură, eficiența fără morală, sau, mai exact, cu o morală sumară, a construit o lume în care contrastele materiale și intelectuale sînt absolut buimăcitoare. Într-una din țările cel mai perfect organizate pentru muncă, pentru eficiență, violența, adică atacul armat, furtul calificat, violurile, dețin recorduri mondiale; minți strălucite au trimis americani în Lună, dar problemele marilor orașe, cu New York-ul în frunte, sînt tot mai ascuțite, de la gunoaie la droguri, de la rasism la singurătate; universități de o înaltă ținută științifică alături de bigotism, prejudecăți absurde și incultură; chiar fără să cităm aici războiul din Vietnam, hotărît că, astăzi, în lume, nu există nici o țară în care admirabilul să întîlnească atît de consecvent odiosul. Nicăieri nu este mai evidentă decît în Statele Unite criza civilizației capitaliste, tocmai pentru că dintre toate țările capitaliste ele erau, prin bogăția lor, prin nivelul dezvoltării științei și tehnicii lor, cele mai direct desemnate să elibereze omul de servituți și constrîngeri, de opresiune. Gravitatea crizei civilizației americane poate fi măsurată nu numai de amploarea protestelor vii al căror obiect este, dar și de confuziile acestei contestații.

Invidiind America pentru eficacitatea ei neîndoielnică, occidentalii nu pot să nu se întrebe dacă ea reprezintă sau nu modul lor de viață de mîine. Lumea calculatoarelor, a energiei nucleare, a automatizării, a marilor concentrări industriale, a orașelor-gigant trebuie să fie neapărat o lume în care totul este marfă, începînd cu munca și terminînd cu bucuria?

America n-a răspuns încă satisfăcător acestei întrebări, dar unde încep contestațiile, întrebările și reevaluările încep și speranțele.

Europa Occidentală are șansa să întîlnească «societatea de consum» într-o epocă a dezvoltării ei în care conștiința sa socială, cu oricîte diferențe de la o țară la alta, de la o vîrstă la alta, de la o profesiune la alta, este mai matură și mai organizată.

Feroviarii francezi, și anume categoria cea mai bine plătită, personalul rulant, au înscris în fruntea listei lor de revendicări nu mărirea salariilor, ci stabilirea unor orare care să le permită o viață normală de familie. Metalurgiștii italieni, excesiv fixați — după legi vechi de cînd banda rulantă — în specialități înguste, revendică apăsat posibilitatea de a se forma la o mai amplă, interesantă și remuneratoare cultură profesională. În toate țările membre ale Pieței comune, țărănimea revendică programe concrete pentru perspectiva imediată a dispariției cîtorva milioane de gospodării în următorii 10-15 ani. Aproape că nu există universitate occidentală, inclusiv seminariile catolice, în care tineretul studios să nu fie agitat de necesitatea unor reforme moderne și democratice în învățămînt.

Uneori spectaculos, alteori lent, dar cu o consecvență masivă, mișcările sociale sînt însoțite de radicalizarea politică a maselor, de creșterea rîndurilor stîngii și, în primul rînd, a partidelor comuniste.

Pentru că oricîte reușite economice a acumulat, capitalismul n-a reușit să rezolve o problemă veche de cînd lumea și mai acută azi decît oricînd: finalitatea umană a muncii.

Bătălia Angliei

Începînd din 26 august 1940, Londra este atacată noapte de noapte de avioanele naziste.

de Cristian **POPIȘTEANU**

Străbătînd Saint James Park către Buckingham Palace, privirea îți este atrasă de o construcție ciudată din beton armat. Este, după cum mi s-a spus, «Anexa»— o clădire special construită pentru a adăposti cabinetul britanic în timpul războiului, întărită cu un strat gros de șase picioare de beton turnat într-o armătură de oțel. Aici și-a desfășurat Winston Churchill cea mai mare parte a activității sale în toamna anului 1940 și tot aici se afla Sala de război, unde erau luate principalele hotărîri privind organizarea apărării în vederea proiectatei invazii a Leului de mare1). Pornind de la istoria construirii respectivei Anexe am aflat, chiar pe pămînt englezesc, ce a însemnat pentru oamenii acestei țări BĂTĂLIA ANGLIEI2).

Churchill — primul ministru de atunci — vizitează un cartier bombardat din Bristol.

«Nu ne vom pleca
și nu ne vom prăbuși.
Vom merge pînă la capăt.
Vom lupta pe mare
și pe ocean,
vom lupta în aer,
vom lupta pe țărmuri,
vom lupta pe pămînturile țării,
vom lupta pe cîmpii
și pe străzi,
vom lupta pe dealuri,
dar nu vom capitula niciodată».

WINSTON CHURCHILL

ÎNTRE MARINĂ ȘI LUFTWAFFE

În toamna anului 1940 Anglia rămăsese singură față în față cu mașina de război hitleristă. Singură și, într-o mare măsură, nepregătită să o înfrunte. Ani de zile conciliatorismul manifestat de cercurile guvernante britanice frînase mobilizarea corespunzătoare a resurselor naționale. Răsunătoarea demisie a celui mai tînăr și elegant ministru britanic de pe atunci, Anthony Eden, constituia tocmai un răspuns la opacitatea liderilor din clanul Chamberlain, ce se opuneau trecerii la organizarea unei industrii capabile să facă față efortului de război. După cum relatează mareșalul aerului, Hugh Dowding, în anul 1936 oricărei cereri a comandamentului aviației de a se urgenta pregătirile față de un eventual atac i se opuneau hohotele

---

1) *Numele de cod atribuit de naziști planului de invadare a insulelor britanice.*

2) *În bibliografia istoriografică anglo-saxonă consacrată celui de-al doilea război mondial, cota Bătăliei Angliei este extrem de vastă. Numai la biblioteca de la British Museum am numărat 1 056 titluri de lucrări și articole asupra temei. În memoriile lui Winston Churchill ea ocupă, de asemenea, un capitol amplu. În toate datele prezentei evocări m-am adresat acestor memorii, studiului lui Hanson Baldwin «Battles Lost and Won» (Bătălii pierdute,*

Bătălia Angliei

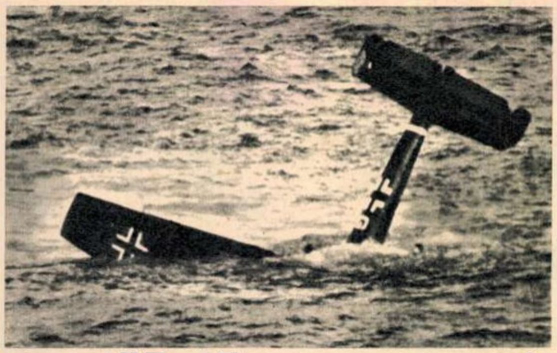

Un avion german de tipul Me 110, doborît de R.A.F. şi prăbuşit în Canalul Mînecii; la dreapta şi la stînga fuzelajului pot fi distinşi pilotul şi mitraliorul, care încearcă să se salveze înotînd.

Aviatorii englezi de pe aparatele de vînătoare se aflau în permanentă stare de alarmă

Metroul londonez servea drept adăpost în timpul bombardamentelor.

de rîs ale celor care practicau politica de tip Műnchen. «Dorinţa mea era de a nu-mi vedea ţara adusă de Germania la rangul de putere de mîna a treia» — nota cu amărăciune Dowding. În septembrie 1938, deci cu numai un an înaintea izbucnirii celui de-al doilea război mondial, aviaţia britanică de luptă dispunea de 406 aparate şi de 160 ca rezervă strategică, în vreme ce producţia de avioane de luptă era de 35 pe lună. Pînă în septembrie 1939, britanicii au ajuns la 1 476 avioane, în vreme ce Luftwaffe-ul dispunea de aproximativ 4 300 de aparate operaţionale.

În planurile de dominaţie mondială ale naziştilor, rivalitatea anglo-germană — generată de profundele contradicţii interimperialiste — constituia de ani de zile unul dintre punctele cele mai acute. «Jocul» oscila între a se căuta să se obţină de la britanici un număr cît mai mare de concesii sau a se trece la o înfruntare directă. Încă în 1938, pe cînd mai era ambasador la Londra, Von Ribbentrop îl avertizase pe Winston Churchill că războiul este inevitabil dacă Marea Britanie nu consimte la concesii esenţiale. Încă mult înainte de sfîrşitul operaţiunilor militare din Franţa, Comandamentul suprem german elaborase, din directiva Führerului, planul Leul de mare: «Întrucît Anglia, — glăsuia această directivă — în ciuda situaţiei ei militare fără speranţă, nu manifestă intenţia de a se preda, am hotărît să pregătesc o operaţie de debarcare împotriva Marii Britanii şi, dacă va fi necesar, să o realizez. Pregătirea întregii operaţii va fi terminată pînă la jumătatea lunii august 1940». Într-adevăr, puţin timp — comentează Hanson Baldwin — pentru a pregăti o invazie asupra unei ţări reputate ca invulnerabile faţă de un atac de pe mare; scurt răgaz — o singură lună — pentru a pregăti cea mai dificilă operaţie cunoscută în vreme de război — o invazie amfibie.

Întrucît însuşi comandamentul marinei germane nutrea îndoieli faţă de posibilitatea realizării directivelor Fűhrerului şi O.K.W.[3]-ului — deşi o uriaşă concentrare de forţe începuse pe toate teritoriile de pe care se putea lansa atacul împotriva Angliei — şi-a oferit serviciile comandamentul aviaţiei, scontînd să-i revină lui gloria distrugerii Marii Britanii. O nouă directivă a Comandamentului suprem german stabilea necesitatea asigurării unei superiorităţi aviatice absolute asupra spaţiului aerian britanic, superioritate care să facă posibilă cît mai curînd invazia. La 31 iulie Hitler declara: «Dacă în răstimpul a 8 zile de război aerian intens «Luftwaffe»-ul nu va fi reuşit să provoace distrugeri considerabile forţelor aeriene, porturilor şi forţelor navale ale inamicului, întreaga operaţiune va trebui amînată pentru luna mai 1941».

Cele trei flote aeriene naziste destinate Bătăliei Angliei proveneau de la bazele din Olanda, Belgia şi nord-estul Franţei (comandate de mareşalul Kesselring), de la cele din vestul Franţei (comandate de mareşalul Sperrle) şi de la bazele din Norvegia (comandate de general-colonelul Strumpff).Totalul puterii de foc era de 3 550 de aparate — în cea mai mare parte avioane de tipul Messerschmit, Heinkel, Dornier şi Junkers-Stukas.

CALMUL BRITANIC SUB PLOAIA DE BOMBE

În acea perioadă Londra număra 7 000 000 de suflete — fiind prin numărul locuitorilor unul din cele mai populate oraşe ale lumii. Cum au trăit, cum au rezistat, cum au muncit aceşti oameni sub ploaia de bombe naziste?

Avînd de suportat noapte de noapte şi zi de zi raidurile ucigaşe — Londra a încasat atunci toate loviturile şi putea încasa încă şi mai multe, spunea un cîntec la modă — londonezii au început să se «acomodeze». Şi încă într-un mod extrem de calm. În vreme ce, cu fiecare zi ce trecea, capitala devenea tot mai mult o îngrămădeală de dărîmături, viaţa părea să nu-şi fi schimbat cîtuşi de puţin cursul. În West-End teatrele îşi ridicau mai departe cortina, familiile aristocratice căutau să nu-şi amîne din pricina bombardamentelor dineurile proiectate, iar milioanele de oameni simpli aproape că nu-şi părăseau casele — cu excepţia acelor mii de eroi care alcătuiau gărzile antiincendii sau de apărare antiaeriană. Cu toate acestea condiţiile erau dramatice. Deşi adăposturile din cărămidă şi beton se înmulţeau — şi au existat chiar cîteva cu o capacitate de 7 000 de persoane — singurele locuri cu adevărat sigure au rămas staţiile metroului. În plus, ameninţării bombelor i s-au adăugat trei grave motive de îngrijorare: pagubele pricinuite canalizărilor, epidemiile şi lipsa de geamuri. Măsurile luate cu promptitudine au făcut însă ca nici unul dintre aceste motive să nu devină un adevărat pericol.

Şi astfel, întreaga populaţie londoneză continua să trăiască, să doarmă şi să-şi rişte viaţa sub ploaia de bombe naziste. Ea trăia în aceleaşi case, în adăposturi de tip Anderson şi Morrisson sau în subteranele metroului, fără însă a dramatiza ceea ce era în realitate o dramă.

Londra — avea să scrie Churchill — semăna atunci cu un uriaş animal preistoric, capabil să suporte fără a se clinti lovituri teribile şi care, mutilat, sîngerînd din mii de răni, continua totuşi să se mişte şi să trăiască. Cele mai impresionante erau cartierele muncitoreşti, în care viaţa căminelor continua să se desfăşoare cu multă forţă sufletească şi ingeniozitate.

În acea epocă orice cetăţean britanic ar fi fost mîndru să fie londonez. Capitala a meritat admiraţia întregii ţări şi toate marile oraşe britanice şi-au încordat la maximum forţele pentru a-şi face datoria — indiferent care ar fi fost — spre a fi la înălţimea sarcinilor. În acele zile mulţi veneau din oraşele Angliei sau din regiunile rurale pentru a petrece una sau două nopţi în oraş şi pentru a fi părtaşi cu londonezii la greutăţile capitalei.

Mai presus de orice însă, londonezii şi întreaga ţară, prin calmul, energia şi abnegaţia lor, au făcut dovada că au înţeles imperativele situaţiei astfel definite: «Trebuie să considerăm săptămîna viitoare sau săptămînile următoare drept o perioadă foarte importantă a istoriei noastre. Această perioadă aminteşte zilele în care Armada spaniolă se apropia de strîmtoarea Mînecii, în timp ce Drake îşi termina partida de popice, sau epoca în care Nelson se interpunea între noi şi marea armată adunată de Napoleon în cantonamentul de la Boulogne. Am citit toate acestea în cărţile de istorie, dar ceea ce se petrece astăzi este de o amploare mult mai mare şi prezintă o mult mai mare importanţă pentru viaţa şi viitorul omenirii şi al civilizaţiei decît evenimentele din timpurile trecute».

ZIUA DECISIVĂ

După treizeci de ani există încă o serie de controverse asupra datei la care a început propriu-zis Bătălia Angliei. Unii istorici o situează încă înaintea directivelor cu privire la operaţiunea «Leul de mare». Alţii — cu cîteva săptămîni mai tîrziu. Bătălia Angliei a cunoscut faze spectaculoase şi faze de uzură; aviaţia hitleristă s-a concentrat rînd pe rînd asupra oraşelor de provincie şi a regiunilor industriale, asupra porturilor şi oricăror concentrări de trupe; ea şi-a adăugat şirului de crime de pînă atunci pe cea din 14 noiembrie 1940, cînd a fost distrus Coventry-ul. Dar toată lumea este de acord că furia bombardierelor cu zvastică s-a abătut în primul rînd asupra Londrei. Şi este cert faptul că perioada cea mai grea pentru capitala britanică a fost între 7 septembrie şi 3 noiembrie 1940. Gőring, cu zelul cu care-şi imita Fűhrerul, decretase raidurile împotriva Angliei «război aerian total», iar cetăţenii britanici s-au putut convinge că aceste cuvinte traduceau de fapt ordinul de a semăna groaza în rîndurile populaţiei civile, cu scopul vădit de a-i frînge capacitatea de rezistenţă. După cum mi-a relatat unul dintre şefii apărării civile de atunci din cartierul de nord al Londrei, în nici o altă perioadă din tot cursul războiului n-a fost supusă unui atît de feroce bombardament o asemenea aglomerare de clădiri, — multe dintre ele ultramoderne pentru acel timp — n-au fost văzute astfel de incendii şi de ruine, atît de multe familii n-au avut de suportat consecinţele unei asemenea încercări şi n-au rezistat unei asemenea acţiuni teroriste, ca între 7 septembrie şi 3 noiembrie. Londra a suportat atunci, noapte de noapte, atacurile a cîte 200 de bombardiere germane, iar uneori a 300, 400 şi chiar 500 bombardiere.

Iar momentul cheie al acestei Bătălii a Angliei[4] — în care cei 1 000 de piloţi ai R.A.F. (dintre care un sfert fuseseră scoşi din luptă încă din iulie-august, fiind înlocuiţi cu efective foarte tinere), deşi handicapaţi în confruntarea cu inamicul de raportul de 1 la 4, au luptat cu o vitejie fără seamăn — a fost ziua de 15 septembrie.

---

bătălii cîştigate) despre marile operaţii ale celui de-al doilea război mondial, precum şi ultimei cărţi dedicate comandantului aviaţiei britanice în 1940, mareşalul aerului Hugh Dowding, intitulată: «Lord Dowding and the Battle of Britain».

3) *Iniţialele de la Oberkommando der Wehrmacht — Comandamentul suprem al armatei germane.*

4) *A cărei ecranizare am avut prilejul s-o văd pe ecran la Cannes, într-o transpunere cinema-*

Descrierea acestei zile, cînd primul ministru s-a aflat la Cartierul general al grupului aviatic nr. 11, însărcinat cu apărarea Londrei, poate oferi o sugestivă imagine a acestei încleştări pe viaţă şi pe moarte care a fost Bătălia Angliei. Iată ce scrie Churchill:

«Priveam marea masă pe care erau întinse hărţile şi în jurul căreia se aflau vreo 20 de tinere şi tineri, special instruiţi, asistaţi de telefoniştii respectivi. În faţa noastră, acoperind un întreg perete, în locul unde ar fi trebuit să se găsească o cortină, se afla o uriaşă tablă neagră împărţită în şase coloane, cu becuri electrice corespunzînd celor şase sectoare de vînătoare, iar fiecare din escadrilele care făceau parte din aceste sectoare ocupa o subdiviziune specială. Tabloul era împărţit de asemenea de linii orizontale. În felul acesta, atunci cînd erau aprinse, becurile ultimului rînd de jos al tabloului indicau escadrilele în stare de «alarmă» şi care trebuiau să-şi ia zborul în răstimp de două minute de la primirea semnalului de alertă, rîndul de deasupra se referea la escadrilele «gata», care dispuneau de un timp de cinci minute, după care urmau escadrilele «disponibile», ce aveau înainte un răgaz de 20 de minute şi, în sfîrşit, cele care decolaseră; rîndul următor indica escadrilele care semnalaseră prezenţa inamicului, rîndul de deasupra — cu becuri roşii — cele care se aflau în acţiune, şi ultimul rînd de sus — escadrilele care reveneau la bază. În partea stîngă a camerei, într-un fel de «lojă de avanscenă», se aflau patru sau cinci ofiţeri însărcinaţi să aprecieze şi să analizeze informaţiile primite de la corpul nostru de observatori, care includea în acea epocă peste 50 de mii de bărbaţi, femei şi tineri. Radarul se afla încă la începuturile sale şi cu ajutorul său ni se semnalau raidurile care se apropiau de coasta noastră, dar aceşti observatori, înarmaţi cu binocluri şi telefoane portabile, reprezentau principala sursă de informaţii privind raidurile deasupra teritoriului nostru. Astfel, în cursul unei acţiuni, ne parveneau mii de mesaje. Numeroşi alţi observatori experimentaţi, care se găseau în mai multe săli situate în alte părţi ale cartierului general subteran, le examinau cu o mare viteză şi transmiteau concluziile din minut în minut direct operatorilor instalaţi în jurul mesei de la parter şi ofiţerului care, din loja de avanscenă înconjurată de geamuri, supraveghea operaţiunile.

În dreapta era o altă lojă de avanscenă, înconjurată de geamuri, în care se găseau ofiţerii armatei terestre, care comunicau rezultatele acţiunilor bateriilor noastre antiaeriene, dintre care două sute erau destinate să sprijine în acea epocă aviaţia de vînătoare. În timpul nopţii era absolut necesar să se oprească tirul acestor baterii, în anumite sectoare în care vînătorii noştri aveau să intre în contact cu inamicul. Eram într-o destul de mare măsură la curent cu liniile generale ale acestui dispozitiv, care îmi fusese explicat cu un an înainte de război de către Dowding, în cursul uneia dintre vizitele făcute la Stanmore. Acest dispozitiv fusese pus la punct şi perfecţionat ca urmare a unei funcţionări neîntrerupte şi toate elementele sale formau acum un tot închegat, constituind un instrument de luptă unic în lume.

Nu ştiu — mi-a spus Park[5] în momentul în care coboram — dacă se va întîmpla ceva astăzi. Pentru moment, este linişte Un sfert de oră mai tîrziu însă, avioanele inamice şi-au făcut apariţia. Un «40 plus» — indica un atac provenind de la bazele germane din sectorul Dieppe. Becurile din rîndurile inferioare ale tabloului de control s-au aprins în momentul în care mai multe escadrile au transmis semnalul că se află în stare de «alarmă», apoi, la intervale scurte, am primit semnale anunţînd «20 plus» şi «40 plus», şi după alte zece minute era evident că urma să se angajeze o bătălie grea. Văzduhul s-a umplut de aparatele celor două părţi.

Semnalele se succedau anunţînd «40 plus», «60 plus» şi chiar, într-un rînd, «80 plus». Pe masa de la parter, sub privirile noastre, se menţiona înaintarea tuturor valurilor de asalt prin deplasarea în fiecare clipă a discurilor de-a lungul diferitelor căi de acces, în timp ce pe tabla neagră din faţa noastră ascensiunea luminilor arăta că escadrilele noastre de vînătoare erau pe cale să decoleze; curînd nu au mai rămas decît patru sau cinci escadrile, care au fost semnalate ca fiind «gata». Aceste lupte, de care depindeau atît de multe lucruri, durau de mai bine de o oră de la prima ciocnire. Inamicul dispunea de efective importante, ceea ce îi permitea să lanseze noi valuri de asalt, şi escadrilele noastre, care decolaseră toate pentru a lua înălţime, erau obligate să-şi refacă plinul de combustibil după 70-80 de minute sau să aterizeze pentru a se reaproviziona cu muniţii după o luptă de cinci minute. Dacă în momentul în care se efectua reaprovizionarea cu combustibil şi muniţii inamicul ar fi fost în stare să aducă escadrile proaspete, încă neatacate, o parte dintre avioanele noastre de vînătoare puteau fi distruse pe sol. Una dintre preocupările noastre esenţiale consta, aşadar, în a angaja escadrilele noastre într-un asemenea mod, încît să nu se afle pe sol, în mod simultan, un număr prea mare de avioane pe cale de a se reaproviziona cu combustibil şi muniţii, în timpul luptelor de zi.

Curînd, becurile roşii au indicat că majoritatea escadrilelor noastre se aflau angajate. De la parter se auzea un zumzet surd, provocat de operatorii care îşi deplasau discurile în lung şi în lat, în funcţie de rapidele fluctuaţii ale situaţiei. Vicemareşalul aerului, Park, dădea directive generale formaţiilor de vînătoare, indicaţii care erau transmise fiecărei staţii de luptă, sub forma unor ordine detailate, de către un ofiţer cu o înfăţişare tinerească, instalat în mijlocul fotoliilor de la balcon, exact alături de mine. Cîţiva ani mai tîrziu i-am aflat numele. Era lordul Willoughby de Borke. (L-am întîlnit ulterior, în 1947, în epoca în care Jockey-Clubul — el se număra printre comisarii clubului — m-a invitat să asist la un derbi. A rămas surprins că mi-am amintit de acea întîmplare.) După primirea ultimelor informaţii apărute pe masa cu hărţi, el transmitea diferitelor escadrile ordinul de a lua înălţime şi de a patrula. În ceea ce-l priveşte pe vicemareşalul aerului, acesta se plimba în spatele lui, urmărind fiecare element al acestei acţiuni, supraveghindu-l pe tînărul său agent executiv şi intervenind doar din cînd în cînd, pentru a da cîte un ordin hotărît, în general pentru a întări un sector ameninţat. Într-un scurt răstimp toate escadrilele noastre se aflau angajate, unele dintre ele întorcîndu-se chiar pentru a-şi reface plinul de combustibil. Rîndul inferior de becuri era complet stins. Nu mai dispuneam de nici o escadrilă de rezervă. În acel moment. Park l-a chemat pe Dowding la Stanmore pentru a-i cere să-i pună la dispoziţie trei escadrile din grupul 12, în cazul în care avea să se producă un nou atac de mare amploare în timp ce escadrilele sale se aprovizionau cu muniţii şi carburanţi. Cererea i-a fost satisfăcută. Aceste escadrile erau deosebit de necesare pentru a apăra Londra şi aerodromurile noastre cu aparate de vînătoare, întrucît grupul 11 se afla la capătul puterilor.

Tînărul ofiţer, pentru care toate operaţiunile ce le executa păreau să fie o chestiune de rutină, continua să dea ordine, conform directivelor generale ale comandantului său de grup, pe un ton monoton, calm şi grav — şi cele trei escadrile de întărire au fost şi ele curînd prinse în angrenajul luptei. Mi-am dat seama de îngrijorarea comandantului, care stătea acum imobil în spatele scaunului subalternului său. Pînă atunci, urmărisem operaţiunile fără a scoate un cuvînt. În momentul acela însă am întrebat: «De ce alte rezerve dispunem?» «Nici una» — mi-a răspuns vicemareşalul aerului, Park. Într-o relatare pe care a făcut-o ulterior asupra acestui eveniment, el a declarat că, la aceste cuvinte, «am căpătat un aer grav». Era şi natural. Cît de mari ar fi fost pentru noi pierderile dacă avioanele noastre, în curs de aprovizionare, ar fi fost surprinse pe sol de noile raiduri de «40 plus» sau «50 plus»! Riscurile erau mari, şansele noastre reduse, miza incalculabilă.

Au trecut alte cinci minute şi majoritatea escadrilelor noastre coborîseră acum pentru a-şi reface plinul de carburanţi. În multe cazuri asemănătoare, resursele noastre nu s-au dovedit suficiente pentru a le asigura o protecţie aeriană. În acel moment s-a constatat că inamicul se reintorcea la baze. Deplasarea discurilor pe masa de la parter a început să arate o mişcare continuă spre est a bombardierelor şi avioanelor de vînătoare germane. Nu s-a mai produs nici un nou atac. Zece minute mai tîrziu, acţiunea luase sfîrşit. Am urcat din nou scările care duceau la suprafaţă şi, aproape simultan, în clipa în care ieşeam s-a dat semnalul ce marca sfîrşitul alarmei».

Pentru toţi istoricii militari ziua de 15 septembrie a constituit din punct de vedere strategic — indiferent de rezultatele concrete ale luptei şi de faptul că apărarea britanică fusese străpunsă atunci aproape în toate sectoarele — o dată crucială în Bătălia Angliei, deşi aceasta avea să se prelungească încă atîtea săptămîni, iar bombardamentele asupra Londrei au continuat ani de zile. Atunci, la 15 septembrie, Gőring preluase personal conducerea războiului aerian total, iar Luftwaffe-ul organizase cea mai puternică concentrare a forţelor sale într-un atac de zi asupra capitalei. Însă atacul fusese respins cu dîrzenie. În acea zi aviaţia nazistă a pierdut 56 de aparate, iar noaptea R.A.F.-ul a efectuat raiduri masive asupra navelor din porturile Anvers şi Boulogne, soldate cu pierderi masive pentru germani. Pentru britanici constituie un motiv deosebit de mîndrie să afirme că această zi hotărîtoare pentru supravieţuirea Angliei a fost — ca şi în cazul Bătăliei de la Waterloo — *o duminică*.

«Vom obţine sau nu victoria aeriană?» — aceasta era întrebarea de care depindea destinul Angliei în toamna anului 1940.

Răspunsul a început să devină limpede atunci cînd, în noaptea de 3 noiembrie 1940, după multe săptămîni de la declanşarea Bătăliei Angliei, la Londra nu au sunat sirenele[6].

EFORTUL UNEI ŢĂRI ÎNTREGI

Pentru a face faţă efortului pe care îl solicita — mai bine-zis îl suprasolicita — Bătălia Angliei, poporul britanic şi-a adunat toate capacităţile nu numai pentru a face faţă celor mai grele încercări, ci şi pentru a înclina balanţa victoriei de partea sa. Este un fapt de eroism popular că muncitorii, specializaţi sau nespecializaţi, bărbaţi şi femei, au rămas la maşinile lor fără a le părăsi chiar şi în timpul bombardamentelor. Ei se considerau în linia întîi şi se situau într-adevăr în linia întîi.

Am străbătut multe cartiere ale Londrei în care nu se mai văd de mult urmele Bătăliei Angliei. Dar muncitorii cu care am stat de vorbă îşi mai amintesc şi azi că în acele luni au dublat şi triplat producţia necesară ducerii războiului. Tot ceea ce ani de zile nu se făcuse pentru apărarea ţării, se realiza acum chiar în momentele apărării propriu-zise.

Dacă uzinele au fost la înălţime, dacă R.A.F.-ul a fost la înălţime — la propriu şi la figurat — nu poate fi însă trecută sub tăcere nici contribuţia oamenilor de ştiinţă. Atunci, în zilele dure ale Bătăliei Angliei, a fost pusă la punct şi experimentată tehnologia radarului inventat de Robert Watson Watt. Cu ajutorul său apărarea britanică a fost în măsură să-şi adjudece superioritatea — deşi în condiţiile cele mai dificile — asupra agresorilor. Se spune chiar că invenţia radarului ar fi fost cea mai grea dintre loviturile primite de omul care în camarila nazistă îşi luase angajamentul că va rade Londra de pe suprafaţa pămîntului — piratul numărul unu al aerului, Herman Gőring.

LEUL DE MARE S-A ÎNECAT

Octombrie 1940 a fost o lună cu o vreme aspră şi neprietenoasă în capitala britanică. Frig, umezeală, ceaţă specifică (acea ceaţă pe care călătorii veniţi în anii din urmă nu o mai întîlnesc, în cea mai mare măsură datorită modificărilor din structura combustibilului folosit în industria londoneză). Neliniştile se adăugau dificultăţilor şi greutăţilor vieţii de fiecare zi, neliniştile sporeau calvarul bombardamentelor. Pentru că, chiar în cercurile cele mai autorizate se considera că «nimeni nu are dreptul să spună că Londra, care a fost desigur neînvinsă, era şi de neînvins». Şi totuşi deprimarea, defetismul, care ar fi fost fatale populaţiei, — care la declanşarea Bătăliei Angliei, în luna august, suferise un adevărat şoc nervos — nu s-au manifestat. Dimpotrivă. S-a făcut totul în acel septembrie şi octombrie pentru a se asigura victoria.

Şi extrem de puţini au fost acei englezi care au ştiut în acel octombrie friguros, ceea ce ştim noi astăzi. Încă la 15 septembrie Fűhrerul înţelesese că «Leul de mare» nu este îndeajuns de pregătit pentru a fi transpus în fapt. Iar dubiile pe care Hitler a început să le manifeste în legătură cu această operaţie s-au concretizat în hotărîrea de a o amîna sine die. Pregătirile de invazie au fost contramandate în mod oficial pentru acel moment şi reportate pentru primăvara viitoare. În iulie 1941 Hitler avea să decidă încă o amînare pentru o viitoare primăvară, în speranţa că la acea dată va fi încheiată campania din Rusia. «Era vorba însă — notează Churchill — de o iluzie zadarnică şi greşită. Rezistenţa armatei sovietice a frînt coloana vertebrală a Wehrmachtului». Amiralul Raeder are cu Hitler, la 13 februarie 1942, o ultimă discuţie în legătură cu Leul de mare. Se hotărăşte renunţarea definitivă la această acţiune.

Dar toate acestea nu se ştiau în septembrie-octombrie 1940, cînd pe străzile Londrei bombele fasciste făceau ravagii...

Atunci cînd, urmărit cu ochi sigur de un navigator britanic — fost ofiţer al R.A.F. — avionul BAC-One Eleven părăseşte culoarul aerian al insulelor şi, traversînd Canalul, se îndreaptă spre continent, nu te poţi opri să nu-ţi întorci gîndurile către ceea ce a însemnat acum aproape trei decenii, pe aceleaşi căi ale văzduhului, Bătălia Angliei. **Bătălia care şi-a înscris un loc de onoare în marea epopee a luptei duse de popoarele coaliţiei antihitleriste. Dar numai atunci cînd forţele aliate şi mai ales armatele sovietice au dat lovituri zdrobitoare fiarei fasciste, locuitorii Londrei şi ai întregii insule britanice au putut răsufla cu adevărat uşuraţi.**

Lordul Hugh Dowding, mareşal al aerului, sosind la premiera mondială a filmului «Bătălia Angliei» ce a avut loc la Londra în septembrie a.c.

---

tografică de o rară veridicitate, bucurîndu-se de concursul lui Laurence Olivier, Christopher Plummer, Michael Caine, Kenneth More, Trevor Howard, Harry Andrew, şi pe care londonezii o onorează în această toamnă cu interminabile cozi.

5) *Vicemareşalul aerului.*

6) *Este drept că ele au continuat ulterior să sune, pentru că, deşi naziştii îşi dispersaseră atacurile, capitala engleză continua să rămînă obiectivul central al «războiului total aerian».*

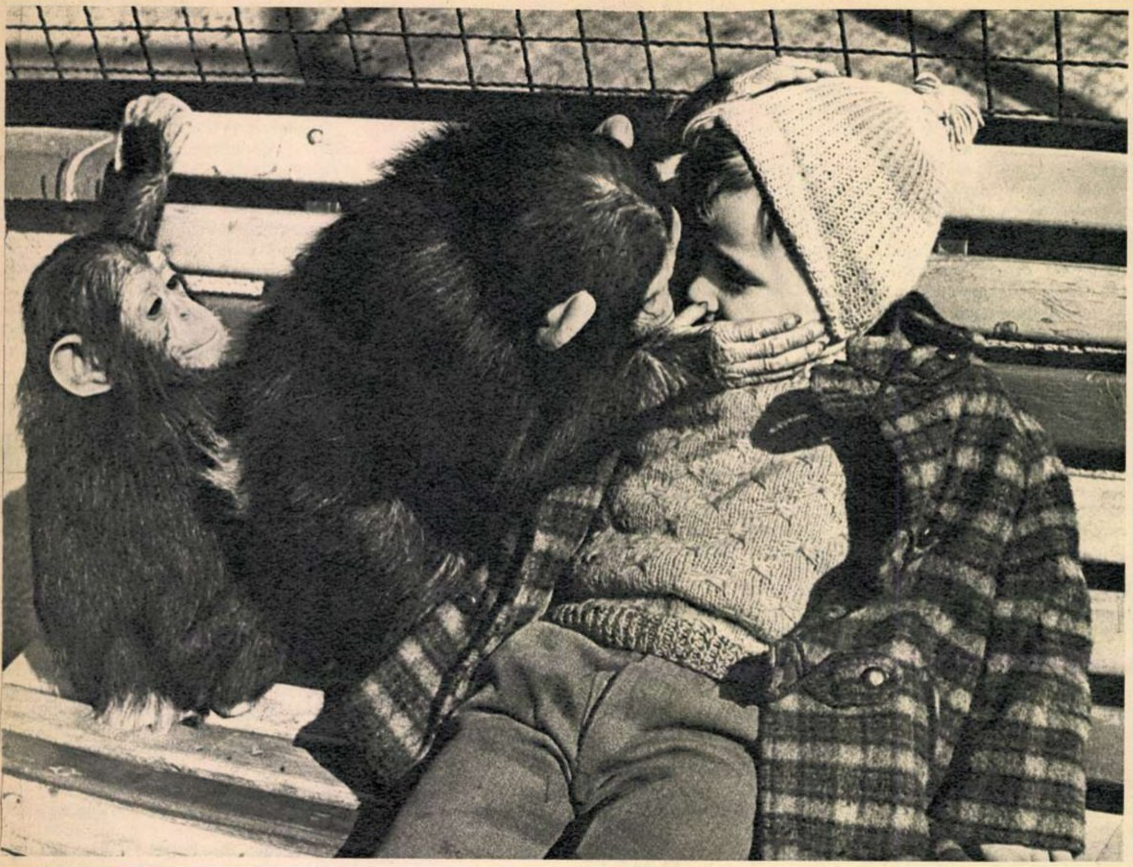

AH, COPIII, AH, CIMPANZEII!

Cimpanzeul femelă Teosh, de la grădina zoologică din Brno, s-a integrat cu totul în viața oamenilor cu care vine în contact. Iat-o, de pildă, ocupîndu-se cu toată gingășia și atenția de Jan, fiul administratorului instituției, în timp ce pe chipul propriei progenituri, micul Komo, se poate ușor citi gelozia.

ȘI DACĂ-I VINE SĂ STRĂNUTE?!

Hermann Walter din Rielasingen, lîngă Konstanz (R.F.G.), este, presupunem, singurul sau, în orice caz, printre puținii cîntăreți din fluier din lume care scot sunetele din instrument nu cu ajutorul gurii, ci al nasului. Cu nara dreaptă el execută la fluier sopran o excelentă muzică distractivă, iar aplauzele publicului se întețesc atunci cînd la sfîrșitul reprezentației artistul își aprinde o țigaretă și cu ea între buze îi mai zice una pe nas. Ne întrebăm însă ce se va întîmpla dacă, în toiul unui andante molto cantabile, virtuosului îi va veni cu strănut?...

punct și de la capăt

- *Doi porumbei, care au fost transportați de la Kiev la Irkutsk, au scăpat din cușcă. După o călătorie de un an și jumătate, s-au întors la porumbarul lor din Kiev. În acest timp porumbeii au parcurs peste 5 000 km.*

- *A fost descoperit hoțul care sustrăgea sistematic mărfuri dintr-un mare magazin din Besançon (Franța). Spre stupoarea generală, s-a constatat că acesta era chiar directorul magazinului.*

- *Hoți necunoscuți au furat de la domiciliul polițistului Armand Robinson din Indianapolis, S.U.A., diverse lucruri și 500 de dolari. Cîinele polițistului nici n-a lătrat măcar. S-a arătat în schimb foarte agresiv, trebuind să fie legat atunci cînd alți polițiști, colegii păgubașului, au venit să ancheteze cazul.*

- *La o licitație care a avut loc la Dinard (Franța) a fost vîndută proteza de lemn care aparținuse unui celebru pirat francez de acum 300 ani. Cumpărătorul, un englez, și-a manifestat dorința de a avea acest trofeu, deoarece un strămoș al său l-a urmărit pe pirat ani de-a rîndul fără să-l prindă. Măcar el să poată avea un picior — fie el și de lemn.*

- *Direcția locală a serviciului de gaze din d'Olwey (Anglia) i-a transmis abonatului ei, poetul William Cowper, un aviz prin care îl roagă să fie acasă la data stabilită pentru revizuirea instalației. Un locatar mucalit a înapoiat avizul cu mențiunea: «Imposibil, am murit acum 169 ani». Ceea ce este perfect adevărat..*

STRĂMOȘUL!

La o expoziție deschisă la Stuttgart a fost prezentată și această piesă de muzeu: unul dintre primele televizoare realizate în anul 1936.

De remarcat dimensiunile modeste ale ecranului, în comparație cu gabaritul restului ansamblului, ale cărui măruntaie au fost lăsate intenționat la vedere, prin îndepărtarea pereților laterali.

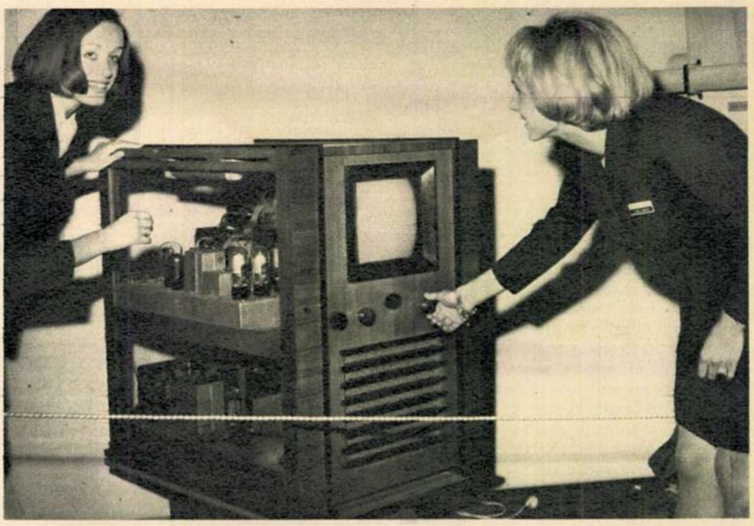

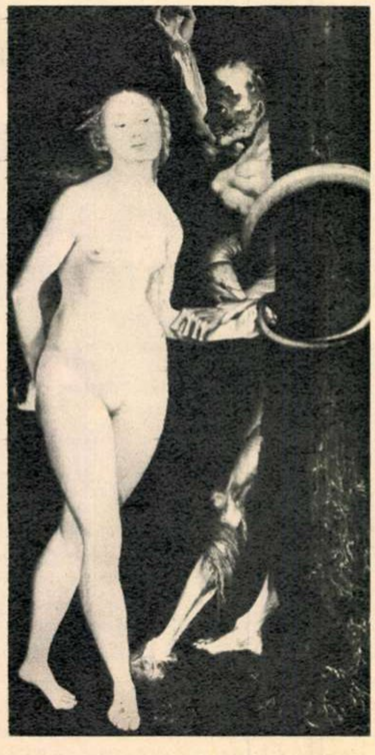

CURATĂ ISPITĂ...

Doamna Rosemary Cattrell, profesoară de arte plastice la Edinburg, dorea să-și cumpere o mașină nouă. În acest scop s-a gîndit să vîndă un tablou pe care îl avea de multă vreme în casă și care îi era tare nesuferit. Pictura, intitulată «Ispita Evei», fusese cîndva evaluată la modesta sumă de 20 de lire. O nouă expertiză, prilejuită de scoaterea tabloului în vînzare, a dezvăluit însă lucruri senzaționale! El este opera maestrului german Hans Baldung, din veacul al XVI-lea, și este evaluat la nici mai mult, nici mai puțin de 100 000 de lire. Asta da ispită!

FILATELIE

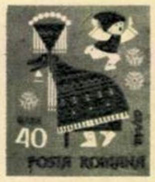

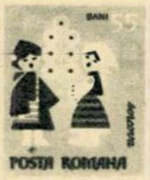

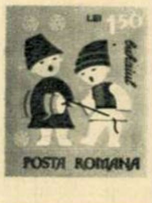

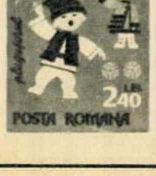

În pregătire la Fabrica de timbre se află o nouă emisiune de mărci poștale. Noua serie, formată din patru valori (40, 55 bani; 1,50 și 2,40 lei), va ilustra cîteva dintre străvechile obiceiuri de Anul nou.

Grafica mărcilor ilustrează grupuri de copii îmbrăcați în frumoase costume populare, care vestesc cu colindele, plugușorul, buhaiul și capra, noul an.

Interesanta emisiune, prima de acest fel în filatelia românească, va fi întregită și de punerea în circulație a două plicuri prima zi a emisiunii, cu o obliterare specială. Ilustrația acestor plicuri reprezintă o sinteză a subiectelor reproduse pe mărci.

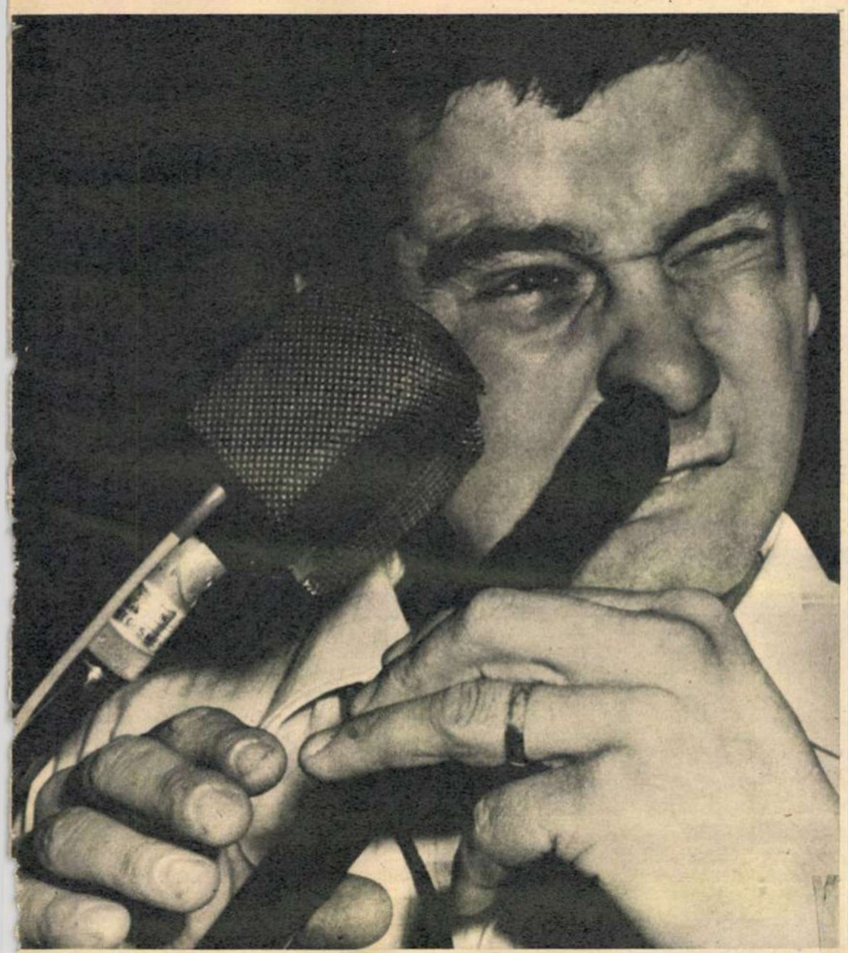

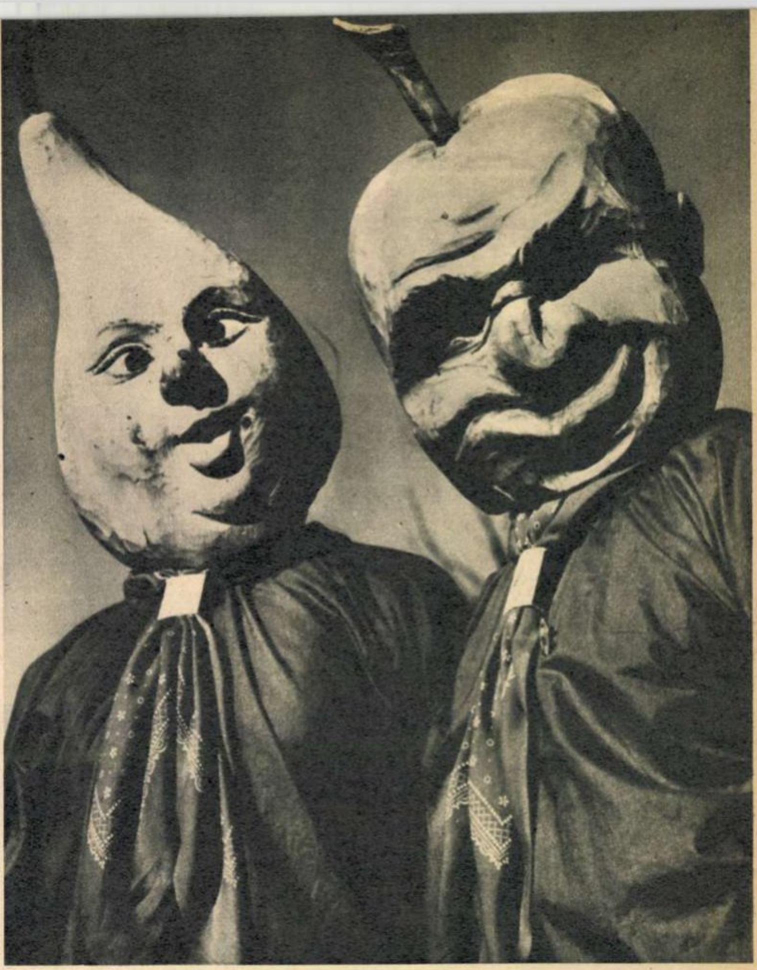

▲ **TUTTI FRUTTI CARNAVAL**

Vor putea oare aceste măști cu inspirație directă din pomicultură să înlocuiască tradiționalele măști ale carnavalului de pe malurile lacului Constanța?

un cadou care oferă certitudine, ceasul CERTINA

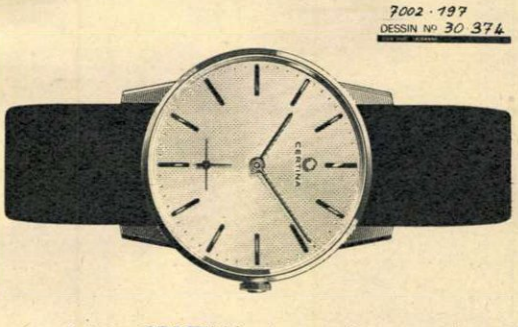
7002 · 197
DESSIN Nº 30 374
CERTINA

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

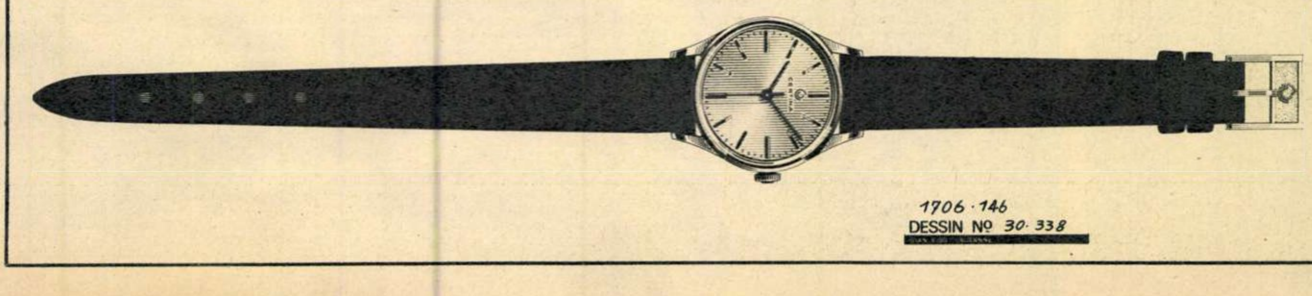
CERTINA
1706 · 146
DESSIN Nº 30 · 338

PUBLICOM

Sîntem în „Luna Cadourilor"!

TRAMVAI MECANIC (23 LEI)
ŞI LIMUZINĂ ELECTRICĂ (75.50 LEI)

●PĂPUŞI DOTATE
NU NUMAI CU PĂR BOGAT,
CI ŞI CU VOCE
ŞI OCHI CARE
SE ÎNCHID ŞI SE DESCHID
(DE LA 57—187 LEI)

●AERONAVĂ COSMICĂ (53,30 LEI)

●SETURI DE ILUMINAT
PENTRU POMUL DE IARNĂ
(DE LA 62,25 PÎNĂ LA 95,50 LEI)

AVION TU-104 DE PASAGERI (58 LEI)

NU-I UITAŢI PE CEI MICI, JUCĂRIILE SÎNT BUCURIA LOR

RECOM

CLÉRAMBARD

Complicatele şi palpitantele aventuri ale contelui scăpătat Hector de Clérambard. aşternute pe hîrtie de condeiul năstruşnic al scriitorului Marcel Aymée. au fost ecranizate de curînd de către regizorul Yves Robert. realizatorul lui «Alexandru cel fericit». În rolurile principale apar doi actori binecunoscuţi publicului nostru: mucalitul Philippe Noiret şi ingenua periculoasă Dany Carrel.

Foto: La Guéville Gaumont International

INTERFLORA

telegrame

1

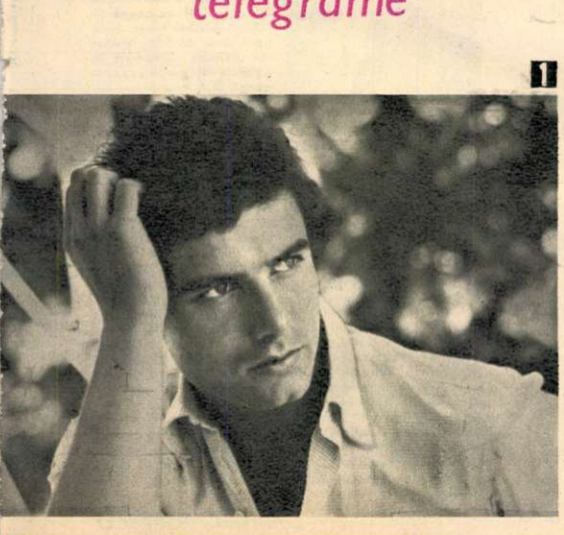

● *Nino Castelnuovo (foto 1) este interpretul comediei «Băieţii tatei», ce reuneşte în distribuţie alte cîteva nume sonore: Enrica Maria Salerno, Maria Grazia Buccella, Don Backy.*

● *Anna Karina (foto 2) şi Jacques Perrin — «iată un cuplu ideal de actori». Aceasta este părerea producătorului Paul Claudon, care i-a ales drept interpreţi principali ai filmului «Alianţa», ce va fi realizat de regizorul Christian de Challonge, după un scenariu de Jean-Claude Carrière.*

● *Jane Birkin (Blow-up) şi Serge Gainsbourg au dobîndit premiul* Triumful cinematografului francez pe 1969 *pentru mult discutatul lor film «Slogan».*

● *Actriţa sovietică Viktoria Fedorova (Doi) face parte din distribuţia ecranizării «Crimă şi pedeapsă». Regizorul Lev Kulidjanov i-a încredinţat rolul Avdotiei, sora lui Raskolnikov.*

● *O puternică senzaţie a stîrnit noul proiect anunţat de Pierre Etaix: acela de a realiza un film fără actori, un fel de reportaj ciné-vérité dar comic, căci Etaix nu se poate lepăda de crezul său de pînă acum. Ceea ce îşi propune cineastul să surprindă pe peliculă pare a fi procesul de transformare a contemporanilor noştri în roboţi ai societăţii.*

● *Regizorul american John Frankenheimer a rămas cu o bună amintire despre actorul Gregory Peck, după ce au realizat împreună «Cel mai periculos om din lume». Ca urmare, cînd a fost vorba de alegerea unui protagonist pentru următorul său film, de curînd intrat în lucru, «Exilatul» (după romanul lui Madison Jones), nu a stat pe gînduri: tot Peck va fi.*

● *Stanley Kramer pregăteşte un film închinat tineretului contemporan. Nici o informaţie în plus pînă acum, iar titlul, foarte eliptic, «R.P.M.», nu ne spune nici el nimic. Să mai aşteptăm.*

2

F *film*

O NECUNOSCUTĂ :

CINEMATOGRAFIA TURCĂ

de Gendan GEMIȘ

Scenă din filmul «Groapa», distins cu premiul I la Festivalul filmului de la Adana.

Nu demult, dl. Turgut Demirag, cunoscut producător de filme din Turcia, preciza că cinematograful turc este tot atît de nou ca și multe alte realități ce formează istoria contemporană a Turciei.

Principalele direcții tematice ale filmului se orientează în prezent, cu predilecție, spre ecranizări ale unor opere literare turcești ori către trecutul istoric, fără a se pierde însă din vedere nici unele aspecte ale vieții de azi.

Creațiile unor regizori ca Metin Erksan, Turgut Demirag, Türker Inanoglu, Lutfi Akad, Safa Onal fac de pe acum parte dintr-o viitoare istorie a cinematografului turc.

Filme ca *«O poveste de la munte»*, *«Răzbunarea giganților»*, *«Sali cel fără de un deget»*, producții ale casei de filme Demirag, *«Groapa»*, în regia apreciatului regizor Metin Erksan, *«Ulița orfanilor»*, a regizorului Cetin Inanc, se bucură de aprecieri atît în țară cît și peste hotare.

«O poveste de la munte» este, dacă vrem s-o numim astfel, ecranizarea idealului lui Atatürk — lichidarea neștiinței de carte în satele Anatoliei.

Filmul *«Groapa»*, distins cu premiul I la Festivalul filmului de la Adana, a prilejuit afirmarea regizorului Metin Erksan. Subiectul, plin de un profund umanism, a stîrnit admirația spectatorilor prin iscusința cu care a creionat chipul unei tinere femei ce-și cucerește cu un greu preț demnitatea. O întîmplare tragică a făcut ca acest rol să fie încredințat unei foarte talentate actrițe tinere, Nil Göncü, al cărei sfîrșit de pe ecran coincide cu dureroasa sa moarte, la puțin timp după terminarea filmărilor.

Un alt aspect al dezvoltării cinematografului turc este participarea regizorilor și producătorilor la realizarea unor coproducții, precum și solicitarea unor artiști ca Sevda Ferdag, Türkan Soray, Cüneyit Arkîn, Fikret Hakan de către case de filme din R.F.G., Anglia, S.U.A.

În prezent, regizorul Metin Erksan a fost solicitat în Suedia pentru a filma *«Viața lui Carol al XII-lea»*, unde a și început turnările. După cîte sîntem informați, stilul de lucru și concepția regizorală ale lui Erksan au cîștigat adeziunea echipei suedeze.

În sfîrșit, nu se poate vorbi de cinematografia turcă fără a aminti numele celui care este considerat adevăratul ei «părinte»: Muhsin Ertugrul. 60 de ani în slujba filmului și teatrului, iată mîndria vieții lui. În prezent, Arhiva națională de filme, în colaborare cu Academia de arte frumoase, organizează «Săptămîna filmului Muhsin Ertugrul», în cadrul căreia se vor prezenta filmele reputatului regizor: «Nastratin Hogea la nuntă», «Sfîrșitul cîmpului», «Un popor se trezește la viață».

---

de la A la Z

ANDRESS *Ursula*. Actriță internațională de film, de origine germană, născută în Elveția, la 19 martie 1937. Remarcată pentru frumusețea ei, este utilizată în scop pur decorativ, mai întîi în Italia, în filmul *Casanova* (1955 — r: Flavio Steno), cu Gabrielle Ferzetti. Urmează o serie de roluri anodine, în producții mediocre, pînă în 1962, cînd are loc veritabilul ei debut artistic, în filmul lui Terence Young, *Doctor No*, după romanul lui Ian Fleming, ca parteneră (dinamică) a superagentului 007 James Bond (alias Sean Connery). Frumusețea ei de Veneră atletică este de-abia acum remarcată de public și cineaști, de producători din lumea întreagă, care o copleșesc cu contracte. Apare mai întîi în S.U.A., în *Four for Texas* (1963 — r: Robert Aldrich), cu Frank Sinatra, Dean Martin și Anita Ekberg; în *She* (Flacăra vieții), după romanul lui Ridder-Haggard (1964 — r: Robert Day); în *Veselie la Acapulco* (1964), cu Elvis Presley; *What's New Pussy Cat?* (1965 — r: Clive Donner), cu Peter O'Toole și P. Sellers; apoi în Franța: *Les Tribulations d'un chinois en Chine* (1965 — r: Philippe de Broca), cu J. Paul Belmondo, și în Italia: *La decima vittima* (1965 — r: Elio Petri), cu Marcello Mastroianni. U.A. este acum un star internațional care figurează pe genericul unor filme costisitoare ca: *Le dolci Signore* (Italia — r: Luigi Zampa); *Casino Royal* (S.U.A. — seria James Bond) sau *Steaua Sudului*, după romanul lui Jules Verne (r: Sidney Hayers), alături de Orson Welles. În ultima vreme se vorbește de o iminentă căsătorie a vedetei cu partenerul ei Jean-Paul Belmondo.

ANDREWS *Julie*. Actriță americană de film, născută în S.U.A., la 1 octombrie 1935. Posedînd neobișnuite calități vocale și dramatice, se afirmă de timpuriu în musical-uri și cucerește Broadway-ul în spectacole ca: *Boy Friend* (1954); *My Fair Lady* (1956), cu Rex Harrison; *Camelot* (1960), cu Richard Burton, și *Mary Poppins* (1963). Debutul în film și-l face în 1964, dar ca dublură vocală a lui Audrey Hepburn, în *My Fair Lady*, în rolul care, de fapt, i se cuvenea pe drept, după triumful înregistrat pe Broadway cu ani în urmă, cînd crease personajul Elizei. În același an apare efectiv pe ecran în *Mary Poppins* și cucerește dintr-o dată mult rîvnitul premiu Oscar pe 1964 pentru interpretare. Definitiv lansată ca star, J.A. apare mai ales în filme muzicale ca: *Sound of Music* (1964 — r: Robert Wise), cu Christopher Plummer, film care a bătut ca record de încasări faimosul *Pe aripile vîntului*; *Millie* (1966 — r: George Roy Hill), *Star* (1967 — r: Robert Wise) și *Darling Lil* (1969 — r: Blake Edwards), cu Rock Hudson. J.A. se dovedește însă și o sensibilă interpretă de dramă în filmele: *Americanisation of Emily* (1964 — r: Arthur Hiller); *Hawaii* (1966 — r: George Roy Hill), cu Max von Sydow, și *Torn Courtain*, cu Paul Newman (1965 — r: Alfred Hitchcock).

ANDREWS *Dana*. Actor american de film, născut la Collins (Mississippi — S.U.A.), la 1 ianuarie 1912. În timpul studiilor universitare la Sam Huston College, D.A. se ocupă de teatru, scriind piese, fiind apoi atras de film. Invitat de Samuel Goldwyn, în 1938, la Hollywood ca scenarist, D.A. este lansat doi ani mai tîrziu ca actor de către William Wyler, care-i dă un rol alături de Gary Cooper în *Texas* (1940). Chipul său de om onest, grav, aproape dur, care ascunde însă un fond generos și o mare sensibilitate, jocul său sobru, măsurat, îl impun ca un remarcabil actor de dramă, de la cea de factură polițistă: *Laura* (1944) sau *Fallen Angel* (1946), ambele de Otto Preminger, la drama socială: *Cei mai buni ani ai vieții noastre* (1946 — r: William Wyler) sau *Swamp Water* (1941 — r: Jean Renoir); de la cea sentimentală: *Daisy Kenyon* (1947 — r: Preminger), la cea de război: *Steaua Nordului* (1943); *Purple Heart* (1944) și *A Walk in the Sun* (1946), toate trei de Lewis Milestone. A fost printre puținii actori sortiți să devină favoriții unor cineaști de prestigiu ca: John Ford (*Drumul tutunului* — 1941), Fritz Lang (*While the City Sleeps* și *Beyond a Reasonable Doubt* — 1956), Elia Kazan (*Boomerang* — 1947), Mark Robson (*My Foolish Heart* — 1949; *Edge of Doom* — 1950; *I Want You* — 1951); Jean Negulescu, W. Dieterle, William Wellman, Mervyn Le Roy ș.a. Dintre ultimele sale filme notăm: *The Loved One* (1966 — r: Tony Richardson), *Afacerea Cobra* (1967 — r: Mario Sequi), cu Anita Ekberg, și *Bătălia din Ardeni* (1966 — r: Ken Annakin), cu Henry Fonda. D.A. este fratele mai mare al actorului Steve Forrest, protagonistul serialului TV *Baronul*. Urmîndu-i exemplul, D.A. a devenit la rîndu-i eroul popular al unui senzațional serial TV: *Bright Promise* (1968-1969).

Constantin POPESCU

UMOR

de V. Crăiță MÎNDRĂ

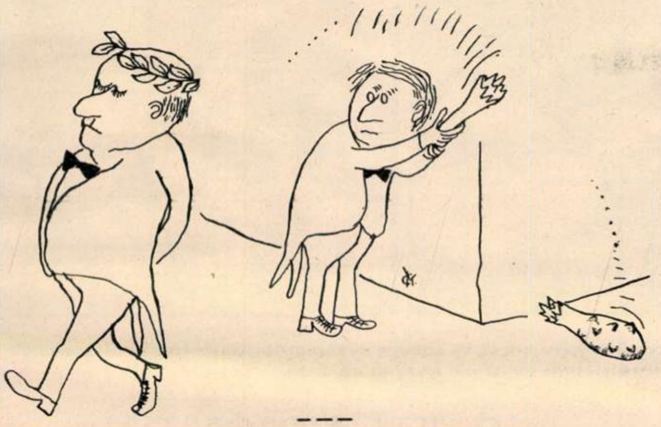

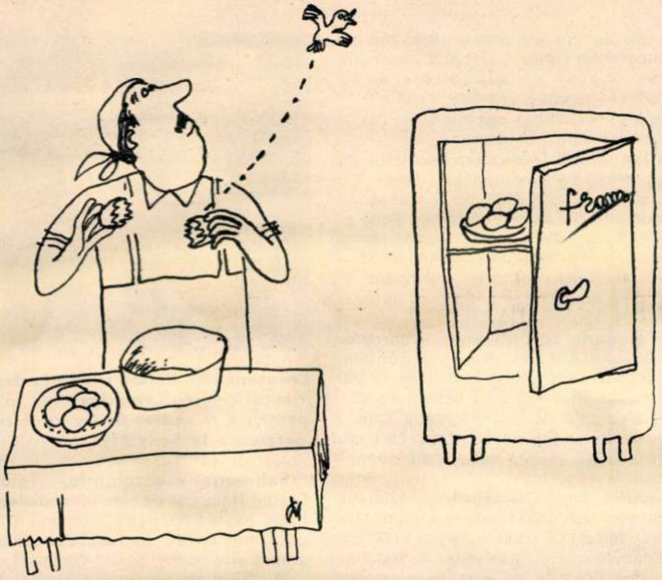

— Aha! Iar s-a defectat frigiderul...

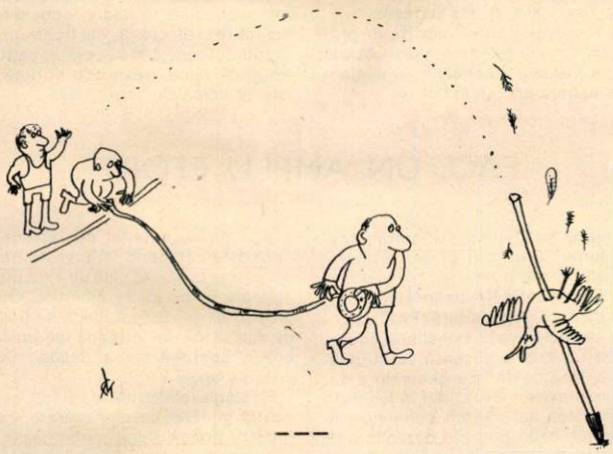

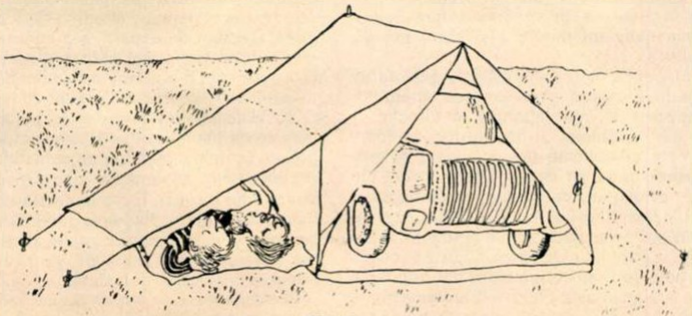

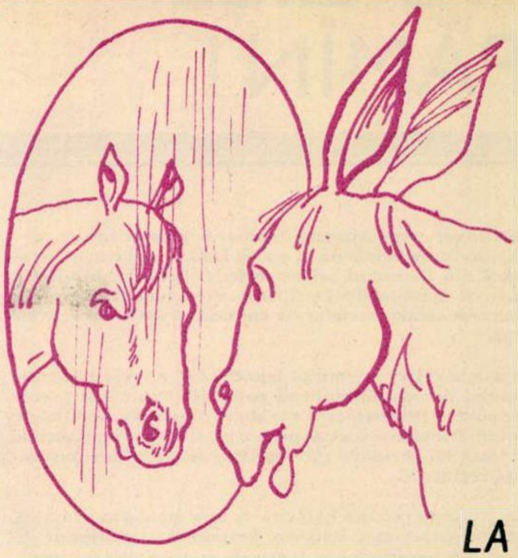

LA OGLINDĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ◢	11	12	13
2								■				
3						■						■
4				■							■	
5		■						■				
6 ◣			■				■		■			
7					■							
8						■						
9		■					■			■		
10	■		■					■				■
11				■					■		■	
12					■							
13						■						

ORIZONTAL: 1) Unul dintre primii noștri poeți, autor al poeziei «Oglinda» — Ras în oglindă! 2) «Cînd privești oglinda mărei/ Vezi în ea/ Țărmuri verzi și cerul sărei./ Nor și stea» — A sclipi ca oglinda. 3) A oferit omului prima oglindă: cristalul apelor — Ape. 4) Autorul poeziei «Joc de oglinzi» — Asediatori ai Siracuzei a căror flotă a incendiat-o Arhimede cu ajutorul oglinzilor. 5) Senin la față! — Mătase foșnitoare — Nașa se oglindește! 6) Reflectorul unu și doi! — Oraș în Italia — Localitate în Virginia. 7) Tînăr văzut în oglindă! — Tremur de stele în tărie și-n oglinda apei. 8) A scris poemul «Din lac culege luna scăpatele oglinzi» — Posedă o oglindă retrovizoare. 9) Cap de vultur! — Semnatarul picturii «Nud la oglindă » — Curte! — Cutie! 10) În goana roibului — Un anonim. 11) Imaginea produsă pe un ecran de oglinda galvanometrului lui Thomson — Capitală europeană oglindită în fiordul cu același nume. 12) Sărutat în fața oglinzii! (reg.) — Plutesc elegante pe luciul oglinzilor mișcătoare. 13) Plantă de decor — Autorul literar al lui Till Buhoglindă.

VERTICAL: 1) Zeița reprezentată cel mai des de pictori în fața oglinzii — «Oglinda lumii» de acum trei decenii. 2) Zeița soarelui în credința șintoistă (Japonia), avînd drept simbol o oglindă metalică — Cap privit în oglindă! 3) Întrebare — Oaspete de seară — Mineral cu fațete naturale numite «oglinzi de alunecare». 4) Te pune la curent — Din inimă! — Armă. 5) Rolă (reg.) — Făuritor de frumuseți în care se oglindește viața — Țintuit la capete! 6) Podoabă utilă pentru gît — Împărat roman care a ridicat zeiței Fortuna un templu al oglinzilor din pietre vulcanice. 7) Strălucesc pe margini! — Metal lucitor care ținea odinioară loc de oglindă — Plin ochi (pl.). 8) A se întrerupe — Luate din timp! — Chef. 9) Îmbiere — Cosmonaut mitologic — Exclamație. 10) Își oglindește strălucirea în toate apele lumii — Aceștia, alt fel spus — Pește! 11) «Florile» care oglindesc bucuria inimii — Cafea dietetică. 12) Lîngă mine — Pădurice la margine de ape — La revedere! 13) Ilare! — Plutit pe oglinda apei — Rîs aplecat peste oglinda lacului!

Sofia BUCURESCU

Cuvinte rare: RAE, UNO, SPOT, RER.

Dezlegarea jocului «UN CAREU BUN», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) EMINESCU — AS. 2) DEVOTAT — APT. 3) UTIL — L — PELE. 4) CARACTER — AA. 5) ALE — REA — RU. 6) TE — NEA — PAZA. 7) I — ROD — VESEL. 8) EB — TERASA — E. 9) APA — ARC — TA. 10) ONU — CURAJOS. 11) SCRIITOR — CA.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

MOSCOVA	**Datorită celor aproximativ 3 miliarde tone de fier pe care le conțin zăcămintele de la est de Baikal, industria metalurgică din Extremul orient sovietic a crescut, în ultimii 10 ani, de aproape două ori, această regiune devenind un important centru metalurgic cu bază proprie de materie primă.**
MADRID	**Expresie a crizei regimului franchist și a creșterii sentimentului de nemulțumire al populației, numărul proceselor politice înregistrează o creștere constantă. În ultimele șase luni Tribunalul special pentru păstrarea ordinii sociale a judecat 567 persoane sub acuzația de «activitate dușmănoasă regimului»**
ROMA	**În legătură cu recenta hotărîre de a se stabili în Franța a cunoscutului cineast Roberto Rossellini, nemulțumit de pasivitatea guvernului în legătură cu criza cinematografului italian, un grup de artiști, scriitori și actori italieni a dat publicității o declarație atrăgînd atenția că hotărîrea lui Rossellini constituie pentru Italia un început periculos de «hemoragie a creierilor» în domeniul culturii.**
BONN	**În ultimii 20 de ani numărul gospodăriilor țărănești din R.F.G. a scăzut cu 56 000 — aproximativ 20% din totalul unităților agricole. Fenomenul, rezultat al procesului de concentrare în agricultură, se manifestă de asemeni cu pregnanță și în alte țări ale Europei Occidentale.**
NEW YORK	**Urmăriți discret, în cadrul unei anchete științifice, peste 10% (27 din 263) din clienții unui mare magazin newyorkez au fost surprinși furînd. «Aceasta nu înseamnă că din 10 americani unul este hoț — a declarat dr. Lloyd B. Ohlin, fost director-asociat al Comisiei anticrimă, profesor de sociologie la Harvard — totuși numărul celor care fură la etalaje este mai mare decît s-ar putea crede».**
BUENOS AIRES	**De la începutul campaniei închinate centenarului nașterii lui V.I. Lenin și pînă la sfîrșitul lunii noiembrie, Partidul Comunist din Argentina a primit 7 500 noi cereri de înscriere.**
STOCKHOLM	**După cum reiese din îndreptarul publicat de Institutul de cercetare a problemelor păcii (SIPRI) din Stockholm, din 1950 și pînă azi au avut loc 33 accidente ale unor avioane și nave purtătoare de încărcătură nucleară.**
BERNA	**Compania Omega, care asigură de 37 de ani aparatura de cronometraj a Jocurilor Olimpice, anunță hotărîrea sa de a nu-și mai oferi produsele Olimpiadei din 1972 de la München. Motivul? «Gradul redus de recunoștință de care au dat dovadă organismele competente».**
LONDRA	**Ca urmare a grevelor din ultimul an, industria britanică a înregistrat o pierdere de 4,7 milioane zile-muncă. «Recordul» a fost depășit numai în 1963, cînd grevele au totalizat 5 milioane zile-muncă.**
PANAMA	**Sub egida guvernelor din Panama și Columbia a fost pus la punct proiectul unui nou canal interoceanic, urmînd să asigure comunicarea dintre Atlantic și Pacific. Lungimea sa — 160 km — este de circa două ori mai mare decît a canalului construit de S.U.A. în anii 1904—1917.**

Mărturiilor care vin să se adauge dezbaterilor cu privire la masacrul de la Song My li se alătură noi și noi imagini de orori.

O LISTĂ A ORORILOR

În 300 de zile ale anului 1969, trupele americane din Vietnamul de sud, împreună cu cele saigoneze și sud-coreene, au înfăptuit 11 masacre similare celui de la Song My — relatează agenția Giai Phong. Iată cîteva dintre acestea:

23 ianuarie-3 februarie. Districtul Ba Lang, provincia Quang Ngai: peste 300 de civili uciși, mai mult de o mie răniți, aproximativ 200 de fete și femei răpite și violate, 1 500-1 800 de case incendiate și distruse. E rezultatul unei misiuni de «curățire» efectuate de trupe americane și sud-coreene, sub comanda unui general american.

23 februarie. La Cam Agea, în apropierea orașului Kontum, provincia Kontum, 350 de persoane civile sînt ucise, 1 200 grav rănite, în urma unei acțiuni combinate, efectuate de trupe terestre americane și de unități aeropurtate, care au deschis focul asupra satului, din elicoptere.

1 martie, satul Dien Binh: aproximativ 400 de civili uciși, 613 răniți,— în majoritate bătrîni, femei și copii — peste 1 000 de case făcute una cu pămîntul. A fost cea de-a 15-a operație de «percheziție», denumită «Dragonul victorios», efectuată de trupe americane și sud-coreene.

10 septembrie, satul Phan Ri, în provincia Ninh Thuan: 200 de pescari au fost uciși, cînd avioane americane au declanșat focul asupra ambarcațiilor lor.

Locotenentul Calley sosind la departamentul pentru investigații al armatei pentru a fi audiat în legătură cu cele petrecute la Song My.

Februarie - octombrie, provincia Quang Nam: 258 de sate incendiate și distruse, peste 1 000 de civili uciși — în cadrul unor misiuni de distrugere efectuate de unități americane și sud-coreene.

Martie-mai: satele Tra Xuyen, Thuan Van, Long Phu (provincia Cam Tho) au fost incendiate în cadrul unor misiuni de «curățire» efectuate de trupe americane și sud-coreene; 300 de copii și bătrîni uciși, tot atîția răniți, peste 200 de fete violate, iată principalele «rezultate».

FAO: UN AMPLU EFORT

În ce etapă se află lupta împotriva foametei în lume? Care sînt șansele soluționării acestei grave probleme în viitorul apropiat? Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), pentru care această luptă constituie însăși rațiunea de a exista, afișează, la sfîrșitul celei de-a 15-a conferințe generale a sa, un optimism extrem de reținut în legătură cu posibilitatea satisfacerii cerințelor de hrană ale țărilor în curs de dezvoltare în viitoarele două decenii. Și aceasta în ciuda faptului că, în ansamblu, lumea produce suficient pentru a-și hrăni toți locuitorii.

Misiunea FAO — în esență, găsirea de soluții eficiente și orientarea energiilor naționale și internaționale în direcția lichidării foametei și malnutriției în lume — este complicată (acest aspect al problemei, deosebit de important, a fost din nou evidențiat) de creșterea demografică explozivă a țărilor lumii a treia, care în 1985 vor avea, dacă ritmul actual se menține, o populație de aproximativ 2,5 miliarde de locuitori, adică jumătate din populația lumii la acea dată. Pentru hrănirea acestei enorme mase de oameni este necesară — Planul indicativ mondial de dezvoltare a agriculturii adoptat de recenta conferință este categoric în această privință — o creștere medie anuală de 4% a producției agricole în perioada amintită. Obiectivul pare greu de realizat, dacă se ține seama de faptul că în întreaga perioadă postbelică sporirea nu a depășit în medie 2,7% pe an.

Strategia elaborată de FAO constituie cadrul general de desfășurare, cu șanse nu îndeajuns de bine conturate, din păcate, a luptei împotriva foametei. Studiul îndelungat și sistematic al agriculturii mondiale, efectuat de experți, s-a concretizat în stabilirea, la sfîrșitul dezbaterilor recentei conferințe, a următoarelor cinci domenii prioritare ale acestei acțiuni de importanță crucială: utilizarea unor soiuri de cereale de înaltă productivitate, umplerea golului proteinic (eliminarea deficitului de proteine din alimentația populației din țările lumii a treia), lupta generală contra risipei alimentare, folosirea intensă a resurselor umane în zonele rurale și obținerea și valorificarea rațională, pe plan național, a rezervelor de valută.

Participanții la conferință au relevat, în același timp, importanța resurselor materiale ale țărilor în curs de dezvoltare și a

CRONICA DE TREI SECUNDE

200...

Din nou îmi permit să comunic cititorilor că această cronică a mai împlinit o sută de însemnări a trei secunde. Sînt azi la a doua sută. La suta de anul trecut am adus un omagiu ziaristului și ziarelor. Anul acesta — ce pot spune? Despre 200, despre această cifră oarecare ca orice cifră, nu s-au scris și nu s-au rostit vorbe fundamentale. «200» nu sună în sufletele oamenilor ca «o sută» sau ca «două mii». Văd un articol care se întreabă: «Omul va trăi 200 de ani»? Autorul o scaldă. Îl aud doar pe Cehov: eroii lui — în «Trei surori», cred — se întrebau cum va arăta viața peste 200 de ani. Acolo, bărbații fermecau femeile în conversații descriind cum peste 200 de ani oamenii vor munci cu plăcere, vor fi demni și fericiți etc., etc. Iar Cehov a murit la 44 de ani.

Nu — 200 nu ne spune mare lucru, și azi n-am chef să farmec femeile în conversații. Dar nici s-o scald.

Să trecem deci la 201...

201

...Dar nici nu mă mai mir. Acel sunet al limbii între dinți — acel «țțț!» stupid, caraghios, demn de o gospodină care vede la «Alimentara» vînzîndu-se elicoptere, acel sunet eu continui să-l emit. De ce-l mai emit — dacă nu mă mai mir?

Citesc, de pildă, că Academia curtoaziei și a binelui public (78, Avenue de Versailles, Paris) o duce greu, cu toate că de 5 ani, de la întemeiere, s-a străduit să apere generozitatea în relațiile umane. Foarte frumos — dar asta n-o împiedică azi să caute bani și fonduri. Președintele, la strîmtoare, s-a hotărît să editeze panouri, placarde, fluturași și un timbru publicitar prin care să mai încaseze un franc, doi și să facă reclamă firmei, ca orice fabrică de magnetofoane sau mașini de cusut. Academia care apără generozitatea caută mai ales un mecena. Nu apare. Nimeni nu aruncă bani să finanțeze generozitatea, curtoazia.

Țțț!

Nu mai mă mir — dar țîții a uimire de cîte ori mi se confirmă ceea ce știam de mult.

Radu COSAȘU

MEMENTO

Prezentat de:
Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUȘATESCU** (disc)
E. **DASCĂLU** (muzică și televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

carte

● După excelenta traducere a «Criticii rațiunii pure» de Immanuel Kant, efectuată în colaborare cu Elena Moisuc, Nicolae Bagdasar e prezent în librării cu cartea **Teoreticieni ai civilizației.** Cititorii vor găsi în paginile acestei cărți o incursiune avizată și profundă în concepțiile asupra istoriei și civilizației ale gînditorilor: Arnold J. Toynbee, Karl Jaspers, N. Berdiaev. Studiile filozofului nostru aduc nu numai o informare corectă, dar și o interpretare științifică a gîndirii celor trei teoreticieni contemporani, atît de viu și de divers comentați (Editura științifică, Colecția Sinteze sociologice).

● **Cascadorii** de Mircea Popa. Cartea aceasta de debut, incluzînd în sumarul ei schițe și nuvele, indică preferințele autorului pentru proza de analiză. Promptitudinea investigației psihologice, un evident simț al observației, expresia directă sînt calități aflate de pe acum în scrisul tînărului prozator și care îi prevestesc un drum ascendent (Editura pentru literatură).

● La Editura politică a apărut cartea **Nimeni nu a rîs de Columb** de Gerhard Prause, prin care autorul ne propune — rînd pe rînd, spiritual și doct — demistificarea unor legende și falsuri ale istoriei. Traducere din limba germană de A. Herescu. Prefață de E. Cimponeriu.

● La Editura pentru literatură universală a apărut romanul **Alexis Zorba** al vigurosului prozator grec Nikos Kazantzakis. Traducere de Marcel Aderca.

● Erskine Caldwell e prezent în librării cu o amplă și reprezentativă culegere din activitatea sa creatoare în domeniul genului scurt, cuprinsă în cartea: **Pămînt american.** Traducerea — păstrînd ritmul și suculența originalului — e semnată de Ioan Comșa. Tot traducătorul semnează și un dens studiu introductiv: Erskine Caldwell, nuvela și viziunea grotescă (Colecția Biblioteca pentru toți).

● Pasionatului arheolog Vasile Canarache i-a apărut, postum, lucrarea **Măști și statuete de tip Tanagra în atelierele de la Callatis** (Mangalia). Multe dintre aceste statuete se găsesc acum în posesia unor colecționari din țară. Studiul e rezultatul unor îndelungate cercetări ale fostului director al Muzeului de arheologie din Constanța, în a cărui editură a și apărut.

cinema

Ilinca Tomoroveanu

● **Războiul domnițelor.** După «Camera albă» și «Subteranul», documentaristul Virgil Calotescu își strămută puterile și ambițiile pe teritoriile vaste ale filmului istoric. Scenariul aparține lui Alecu Ivan Ghilia, iar imaginea este semnată de Costea Ionescu-Tonciu. Interpreți: Ștefan Ciubotărașu, Ilinca Tomoroveanu, Ilarion Ciobanu, Amza Pellea, Ioana Drăgan, Matei Alexandru, Ion Dichiseanu, Alexandru Herescu, Valeriu Arnăutu, Val Săndulescu.

Delphyne Seyrig

● **Sezon mort**, un excelent debut al operatorului sovietic Savva Kuliș, trecut acum în rîndurile regizorilor. Filmul, inspirat din fapte și existențe autentice, se impune printr-o noblețe de fond și de formă pe care genul așa-numit polițist foarte rar știe să și-o asume. În distribuție, doi mari actori: Donátos Banionis (Nimeni nu voia să moară), Rolan Bîkov (Mantaua).

● **Valea păpușilor.** Best-seller-ul Jacquelinei Susann, transpus pe ecran de Mark Robson (Expresul colonelului Van Ryan), a pierdut din virulență, și-a adăugat inutile doze de melodramă, spre dezamăgirea tuturor, a celor care au citit sau au auzit de carte ori care, pur și simplu, iubesc cinematograful. În rolurile principale: Barbara Parkins, Patty Duke, regretata Sharon Tate — victima monstruosului masacru de la Bel Air — Susan Hayword, Paul Burke, Tony Scott, Charles Drake.

● Cineastul italian Nanni Loy a terminat de curînd comedia **Războiul este sufletul războiului**, cu Nino Manfredi ca protagonist.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Vanessa Redgrave** (Blow-up), **Ingrid Bergman, Anthony Perkins, Yves Montand** (Vă place Brahms ?), **Giorgio Albertazzi, Delphyne Seyrig** (Anul trecut la Marienbad), **Peter O'Toole, Richard Burton** (Becket).

plastică

● **Maria Cocea** — sculptură. Deținătoarea premiului de sculptură al expoziției tinerilor artiști ai orașului București (1966), Maria Cocea prezintă publicului în prima sa expoziție personală cinci lucrări în piatră, care atestă o imaginație fecundă și sensibilitate a formelor («Maria de Mangop», «Domniță cu prunc»), dar care relevă și ambiguități formale («Flux», «Maternitate») (Galeriile de artă, bd. Magheru 20).

● **Popa Angela Brădean** — pictură. Peisajele și portretele artistei trădează un anumit grad de incantație în fața naturii, o tensiune intimă de a recepta acest vizibil, care e transpus pe pînză uneori prin tratarea prismatică a formelor și aproape totdeauna subliniat de desen. Cromatica temperată relevă un lirism discret (Galeriile de artă, bd. Magheru 20).

● **Cioabă Petrovici Crișu** — pictură și grafică. Un factor imperceptibil de frînare domină mîna artistului cînd desenează stăvilind dezlănțuirea imaginației. Acționează totuși un spirit de ordine, o plăcere a echilibrului, imprimate și în pictura sa: peisaje botanice, fastuoase, cu desfășurări luxuriante ale florei (Ateneul tineretului, Aleea Alexandru 38).

● După Arp, Giacometti, Etienne Martin, Marele premiu național francez al artelor a fost decernat anul acesta lui Etienne Hajdu (născut la Turda în 1907), sculptor și gravor de renume internațional.

● Dintre toți pictorii, Albrecht Altdorfer (circa 1480—1538) ilustrează poate cel mai deplin spiritul german. Reprezentant ilustru al Școlii dunărene, lui i se va atribui paternitatea primului peisaj autonom, și exegeții secolului nostru, care-i vor descoperi geniul, îl vor număra printre cei mai mari coloriști ai picturii europene. Studiul lui Edgar Papu, de o densitate și analiză remarcabile, după ce stabilește filiații istorice și un tablou caracterologic al Școlii dunărene, face — pornind de la relația dintre natură și stafaj — o amplă și pasionantă incursiune în universul operei acestui mare artist al Renașterii germane (Meridiane).

muzică

● Filarmonica varșoviană, formație de prestigiu mondial, prezintă în zilele de 16 și 17 decembrie la Ateneu, sub conducerea lui **Witold Rowicki**, două concerte în care muzica poloneză e preponderentă. Vom asculta în prima seară: Uvertura de concert din «Bajka» (Povestirea) de A. Moniuszko; Simfonia concertantă de K. Szymanowski — solist, pianistul Tadeusz Zmudzinski; Simfonia a IV-a de P.I. Ceaikovski. În a doua seară: Concertul nr. 6 pentru sextet de coarde de Jean-Philippe Rameau; Simfonia a III-a de Tadeusz Baird; muzică de balet «Petrușka» de Igor Stravinski.

● Concertul săptămînal al Filarmonicii (19-20 decembrie) este închinat muzicii franceze. Dirijorul **Jean Pierre Jaquillat** va fi interpretul unui interesant program din autori romantici și moderni: Uvertura «Carnavalul roman» de Hector Berlioz, «Martiriul Sf. Sebastian» de Claude Debussy și Simfonia a II-a de Henry Dutilleux (Ateneu).

● La pupitrul Orchestrei simfonice a RTV — un dirijor din Elveția romandă: **Pierre Colombo.** Programul său cuprinde două lucrări de mare popularitate: Simfonia nr. 41 «Jupiter» de W.A. Mozart și Poemul simfonic «Ucenicul vrăjitor» de Paul Dukas, precum și două prime audiții: Concert pentru vioară și orchestră de Anatol Vieru, solist **Avy Abramovici,** și «Mama mea, gîsca» de Maurice Ravel (18 decembrie, Studioul de concerte RTV).

● Concert coral de muzică preclasică și contemporană oferit de Corul Filarmonicii sub bagheta maestrului **D.D. Botez** și cu concursul sopranei **Aurelia Diaconu,** al mezzo-sopranei **Evelina Vais,** al basului (recitator) **Nicolae Gafton** și al pianistului **Nicolae Licareț.** Lucrări de: Hassler, Palestrina, Des Prés, Monteverdi, Ruffo, J.S. Bach, Capoianu, Jelescu, Eisikovits, Lungu, Comes, Toduță, Zoltan Aladar (15 decembrie, Ateneu).

● O utilă acțiune de cultură muzicală: Ciclul de concerte-lecții pentru elevii școlilor de cultură generală, organizate de Filarmonica «George Enescu». **Nicolae Neagu** prezintă la 14 decembrie tema «Instrumentele orchestrei simfonice». Exemplificarea acestei lecții de orchestrație revine formației simfonice «Academica» a conservatorului bucureștean, care va interpreta, sub conducerea **prof. Al. Șumski,** «Variațiuni pe o temă de Purcell» de Benjamin Britten.

disc

● Cele trei schițe simfonice ale lui Claude Debussy intitulate **Marea** («Din zori pînă la amiază, pe mare», «Jocul valurilor», «Dialogul mării cu vîntul») aparțin epocii de maturitate a artistului. Niciodată «marinele» n-au avut un... pictor mai însuflețit și cuprins de-o mai tulburătoare emoție. Culorile care cîntă au rămas apanajul exclusiv al compozitorului francez! (ECE-0396-1) ·

● Baletul-feerie «Spărgătorul de nuci», poate cea mai spectaculoasă muzică pentru balet scrisă de P.I. Ceaikovski, poate fi ascultat în întregime la domiciliul dumneavoastră, în interpretarea Orchestrei lui «Bolșoi Teatr» din Moscova, dirijată de Ghenadi Rojdestvenski (Melodia-D-06583-6).

● În interpretarea unei formații de reputație mondială (Cvartetul de suflători Munclinger din Praga), cîteva piese clasice de o mare gingășie: «Andante pentru suflători, K. 616», «Adagio și Allegro în Fa minor, K. 594», «Fantezie și fugă în Fa minor, K. 608» de W.A. Mozart, «Duo în Do major pentru oboi și clarinet», «Duo pentru flaut și vioară» de Carl Philipp Emanuel Bach (Supraphon-SUA-10927).

teatru

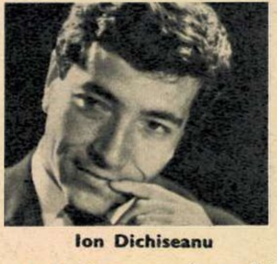

Ion Dichiseanu

● **Othello** — capodopera lui Shakespeare în versiunea scenică a lui Cornel Todea la Teatrul «C.I. Nottara», fără patos excesiv și fals tragism, menținîndu-se în zona «clasică» a formulei de spectacol. Pentru I. Dichiseanu, Othello este unul dintre rolurile care l-au solicitat cel mai intens în munca asupra personajului, cu rezultate uneori certe, deseori îndoielnice. Reprezentația are două Desdemone: Lucia Mureșan (lucidă, sensibilă) și Dora Cherteș (revelatorie în apariția sa bucureșteană, cu simț poetic și temperament), în timp ce I. Siminie și Dorin Varga conturează două bune compoziții. Pe Iago îl interpretează Mircea Anghelescu, cunoscut mai ales din teatrul TV. Neutru, decorul semnat de Doina Levința.

● Același teatru înfățișează **Dialog despre dragoste.** Profesorul Horia Deleanu imaginează un dialog liric în contururile teatrului modern, excelent jucat (la propriu și la figurat) de Anda Caropol, Ioana Manolescu și Al. Repan, în regia lui Ion Olteanu.

● O comedie din secolul XVI — **Acul cumetrei Gurton** de W. Stevenson — a văzut lumina rampei la Teatrul «Ion Vasilescu». Dincolo de valoarea sa documentar-istorică, reprezentația are umor, vervă și o spirituală viziune a epocii (regia: Yanis Veakis; scenografia: Elena Pătrășcanu-Veakis), cu o inspirată muzică (Edmond Deda) și o echipă de actori cu haz: C. Rășchitor, Dominic Stanca, Marius Marinescu, Aurel Tunsoiu, Angela Macri și Telly Barbu.

● A început **Festivalul național de teatru 1969,** manifestare de mare amploare închinată dramaturgiei originale românești. Participă, selecționate în faza finală, teatre din Iași, Bacău, Pitești, Petroșeni, Craiova, Cluj, Piatra Neamț, Sf. Gheorghe, Oradea, Sibiu, Satu Mare, Brașov, Timișoara, Tîrgu Mureș, Baia Mare. Autorii sînt clasici ca: Alecsandri, Caragiale, Hașdeu, Sadoveanu, V.I. Popa; contemporani ca Aurel Baranga, Horia Lovinescu, Paul Everac, Radu Stanca, T. Mazilu, Ecaterina Oproiu, Al. Popescu, D.R. Popescu, Ilie Păunescu, Ion Omescu; tineri debutanți ca Paul Cornel Chitic, I. Naghiu, P. Tömöri. Săptămîna viitoare... premianții!

televiziune

Festivalului național de teatru, micul ecran îi închină aproape zilnic cîte o emisiune. Ni se pare că altceva nu prea este demn de a fi subliniat în mod special. Cîteva obișnuite recomandări:

DUMINICĂ. Animatorii ediției de azi a **Realității ilustrate:** Liviu Ciulei și George Ivașcu. Interesant și sumarul (16.30). ● Faimoasa noastră «Horă staccato» a inspirat pe mulți compozitori și instrumentiști virtuoși, din țară și de peste hotare. Strălucitei piese, inspirată din bucuria exuberantă a jocului popular, îi este dedicată o emisiune preluată și de **Interviziune** (20.00) ● Cea de-a doua parte a filmului «Anna Karenina» (20.30) ● Cliff Richard, titularul emisiunii **Parada vedetelor** (22.50).

LUNI. Cîntă Maria Butaciu, inteligentă interpretă a melosului popular (18.50) ● **Steaua fără nume** — cu surprizele ei, adesea plăcute (21.00).

MARȚI. Gimnastica este un sport telegenic. De la Berlin se transmite un concurs dotat cu Cupa Interviziunii (18.30) ● «Testamentul unui pașă» — un film cu actrița maghiară Klári Tolnay (20.10).

MIERCURI. **Nunta la români** este un ciclu de reportaje muzical-coregrafice al cărui titlu spune totul. Primul episod: «Un flăcău își cîntă dorul» (18.30) ● **Telecinematecă.** Filmul «De partea cealaltă a pădurii», al cărui scenariu este semnat de Vladimir Pozner, poartă un plus de atracție și datorită remarcabilei distribuții: Fredric March, Edmond O'Brien (Will Varner I din «Lunga vară fierbinte») și Betsy Blair (20.15).

JOI. Reținem din programul zilei doar retransmisia concertului simfonic (vezi «Muzica») (19.50).

VINERI. 13.46.10 și 16.20.80 sînt telefoanele la care veți pune întrebări în legătură cu ce se știe pînă acum despre legile eredității, tema emisiunii **Mai aveți o întrebare?** (19.30).

SÎMBĂTĂ. **Alfred Hitchcock** a devenit musafirul nostru obișnuit de sîmbătă. Simpatic musafir! (20.45) ● Poezie, muzică și euritmie într-un spectacol înregistrat, cu titlul inspirat «Viorile toamnei» (21.30).

Maria Butaciu

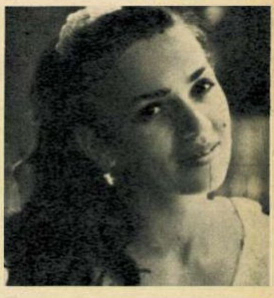

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 50, etapa din 14 decembrie 1969

I.	Bologna-Napoli	x
II.	Brescia-Juventus	x
III.	Fiorentina-Roma	1
IV.	Inter-Bari	1
V.	Lazio-Verona	1
VI.	Palermo-Cagliari	2
VII.	Sampdoria-Lanerossi	x
VIII.	Torino-Milan	x
IX.	Reggiana-Catania	x
X.	Perugia-Modena	1
XI.	Piacenza-Mantova	x
XII.	Reggina-Foggia	1
XIII.	Arezzo-Atalanta	1

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

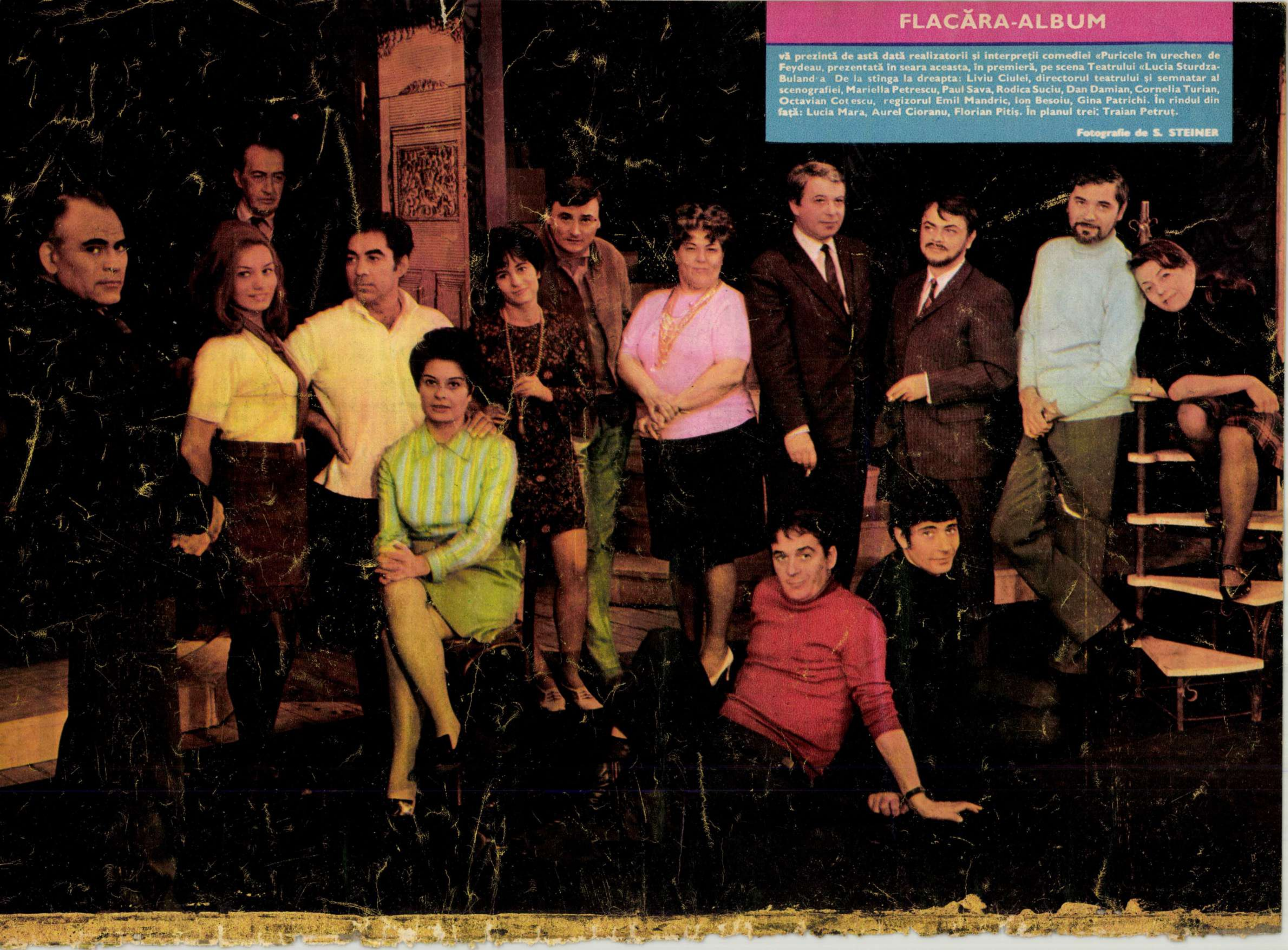

FLACĂRA-ALBUM

vă prezintă de astă dată realizatorii și interpreții comediei «Puricele în ureche» de Feydeau, prezentată în seara aceasta, în premieră, pe scena Teatrului «Lucia Sturdza-Buland a De la stînga la dreapta: Liviu Ciulei, directorul teatrului și semnatar al scenografiei, Mariella Petrescu, Paul Sava, Rodica Suciu, Dan Damian, Cornelia Turian, Octavian Cotescu, regizorul Emil Mandric, Ion Besoiu, Gina Patrichi. În rîndul din față: Lucia Mara, Aurel Cioranu, Florian Pitiș. În planul trei: Traian Petruț.

Fotografie de S. STEINER

52
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 760
20 DECEMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

mari posibilități de reducere a consumurilor specifice

Printre multiplele probleme-cheie dezbătute la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. s-a numărat și cea legată de consumul de metal. În cuvîntarea sa, secretarul general al partidului a arătat cît de importantă este necesitatea reducerii consumurilor specifice de metal, cît și a altor materii prime. În fiecare întreprindere, mare sau mică, există în această direcție mari rezerve insuficient exploatate.

Pentru a ne face o imagine asupra posibilităților existente și a avantajelor ce decurg din reducerea consumurilor specifice, am făcut o scurtă incursiune la una din cele mai mari întreprinderi din țară, uzinele «23 August».

Interlocutorul nostru, inginerul-șef Ioan Răduț, își exprimă satisfacția față de analiza profundă și multilaterală făcută de Plenară asupra mijloacelor și căilor de întărire a eficienței producției. În ceea ce privește reducerea consumurilor specifice, problemă deosebit de importantă și actuală pentru industria noastră, ing. Ioan Răduț arată că la uzinele «23 August» s-au obținut îmbunătățiri substanțiale ale fabricatelor și importante economii de metal, tocmai prin reducerea consumurilor specifice. Astfel, prin reproiectarea antefocarului s-au realizat economii de 5 tone de metal. Iar reproiectarea dispozitivului de sudat pe șantier va aduce uzinei o economie de metal cifrată la aproximativ 3 tone. Dar posibilitățile de reducere a consumului de metal sînt mult mai mari. O recentă analiză a arătat că reproiectarea cuptorului de 800 t (prin amplasarea acestuia pe trei reazime de sprijin, în loc de patru) va reduce greutatea acestei instalații-mamut cu circa 50 tone. Serviciul de proiectări al uzinei are în vedere și alte lucrări care, puse în aplicare încă din primele zile ale anului viitor, vor asigura importante economii de materie primă. Astfel vor suferi operații similare de revizuire a «siluetei» presa cu șase etaje (greutatea sa scăzînd cu 1 000 kg), precum și instalațiile compresoarelor nr. 142 și 150 (economii de circa 3 t la fiecare agregat).

Dar acțiunea de economisire a metalului întreprinsă la uzina bucureșteană, acțiune ce se amplifică zi de zi, nu se limitează doar la studierea și reproiectarea unor utilaje. Pe aceeași linie se preconizează îmbunătățirea radicală a tehnologiei de fabricație, sursă foarte importantă de economisiri de materie primă. Prin trecerea de la forjarea liberă la matrițare (în cazul atacurilor osiilor de locomotivă) se vor obține economii de circa 3 tone metal anual. Iar modificarea grosimii tablei rezervorului locomotivei de 450 CP pentru cale îngustă (de la 5 la 3 milimetri) va asigura economii de 81 tone anual. La motorul de 700 CP se vor obține 720 kg economii de metal prin revizuirea tehnologiei pieselor turnate din fontă, iar la compresoare, economiile pe anul viitor se vor cifra la circa 1 000 t. Prin revizuirea planurilor de croire la motorul de 350 CP a grupului de foraj vor fi recuperate în 1970 circa 26 tone de metal. Fără-ndoială adîncirea analizei căilor ce duc la economisirea de metal va oferi posibilități sporite de recuperare a acestei importante materii prime la uzinele «23 August». Un întreg colectiv este hotărît să realizeze consumuri specifice cît mai reduse, răspunzînd astfel uneia dintre cele mai imperioase cerințe a industriei noastre, a modernizării și ridicării eficienței ei.

H. MIHAI

onorarea contractelor – o obligație

Lucrările recentei Plenare a C.C. al P.C.R. au subliniat faptul că economia noastră națională oferă toate condițiile pentru asigurarea aprovizionării tehnico-materiale necesare desfășurării ritmice a activității economice.

Succesele de seamă cu care cele mai multe întreprinderi din țară încheie anul acesta sînt o mărturie a bunei cooperări dintre diferiții factori de răspundere. Trustul nr. 1 Construcții-București, de exemplu, a încetățenit tradiții bazate pe calitate și promptitudine în relațiile sale contractuale cu întreprinderea de prefabricate «Progresul» sau Întreprinderea de prefabricate din Roman. Aceasta din urmă a confecționat special pentru obiectivul Fieni și I.P.-Buzău circa 2 000 m³ de grinzi și stîlpi, piese care nu se lucrează în serii mari și care sînt neprinse în cataloagele tip. Trustul întîmpină însă greutăți numeroase, deoarece alte întreprinderi și-au făcut un adevărat obicei din nepunctualitate. În contextul succeselor obținute de industria noastră, neaprovizionările ritmice sînt de neacceptat. Anul acesta, cele mai mari întîrzieri în construcții s-au datorat neprimirii la timp a cărămizilor. Cu toate că planul anual a fost aprobat în termenul legal, fabrica de cărămidă «1 Mai»-Bucov — furnizorul principal — a înregistrat rămîneri în urmă la sfîrșitul fiecărui trimestru. La sfîrșitul trimestrului II se totalizase o restanță de 2 711 000 cărămizi, iar la sfîrșitul trimestrului III — 2 858 000. La 30 noiembrie a.c. fabrica amintită însumează o restanță de peste un milion cărămizi.

Întreprinderea de prefabricate-Călărași nu a livrat nici pînă la această dată toate chesoanele contractate pentru șantierele Scăieni și Fieni. În general I.P.-Călărași are un ritm lent de livrare. De asemenea, fermele frigorifice necesare șantierului de antrepozite frigorifice-Ploiești, pe care I.P.-Turda trebuia să le livreze pînă la 30 VII a.c. au fost livrate abia la sfîrșitul lunii noiembrie (deși erau doar 20 de bucăți) și la un nivel calitativ

cînd și cum se încheie contractele ?

În cuvîntarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 10-13 decembrie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat asupra înlăturării unor mentalități greșite ce mai dăinuie la întocmirea contractelor — privite ca instrument economic — asupra raportului dintre elaborarea sarcinii de plan și obligația centralelor și întreprinderilor de a asigura din timp cadrul juridico-economic al raporturilor dintre întreprinderi. Așteptarea pasivă a repartițiilor duce la întîrzieri la încheierea contractelor, la inevitabile deficiențe în aprovizionarea tehnico-materială și, mai pe scurt, la transformarea acestei activități într-o operațiune mai mult sau mai puțin formală. În această ordine de idei am solicitat un interviu tov. Dănilă Sűtő, director comercial al Centralei industriale de mașini agricole.

— *Care este stadiul încheierii contractelor pentru anul 1970?*

— Producția-marfă a anului viitor este contractată în proporție de 85%, iar cea a primului trimestru în proporție de 95%.

— *Cum se explică diferența pentru care nu s-au încheiat contractele? Ce greutăți întîmpinați?*

— Centrala noastră a luat ființă abia în urmă cu o lună și jumătate, iar consiliul de administrație s-a constituit abia la 1 decembrie 1969. Am acordat toată atenția contractării cu prioritate a producției primului trimestru, dar unele repartiții au fost emise abia de curînd de către organul de planificare.

— *Nu vă îngrijorează diferența de producție necontractată pînă în prezent?*

— Nu, deoarece ea este compusă din produse cu repartiții trimestriale (cazane de încălzire centrală, diverse țesături din sîrmă, tablă perforată etc.). De altfel, noi avem un singur beneficiar — agricultura.

— *Cum intenționați să depășiți dificultățile arătate?*

— Aplicăm, deocamdată, vechea metodologie de stabilire a relațiilor economice, metodologie practicată ca direcție generală. Desigur că nu vrem să rezumăm noua organizare la o simplă schimbare a denumirii și mutare a birourilor. Dar, după numai trei săptămîni de la constituirea consiliului de administrație, este prematur să descriem noua metodologie care abia acum se conturează. Este necesar, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, a se promulga cît mai repede o nouă, dar nouă într-adevăr, lege a contractelor.

— *Aprovizionarea tehnico-materială este asigurată?*

— Da, acest lucru a fost posibil, deoarece produsele necontractate încă sînt standardizate.

— *Înțelegem că autonomia întreprinderilor nu s-a putut manifesta prin participarea comitetelor de direcție la întocmirea contractelor...*

— ...Da, însă 90% din produsele centralei noastre sînt dirijate, materia primă de asemeni, deci autonomia unităților ce intră în componența centralei este limitată. Ea se manifestă, și urmează să devină tot mai prezentă, în sensul organizării procesului de producție. Revin la ideea unei noi reglementări a raportului dintre repartiții și obligațiile juridice asumate prin contracte.

— *Vi se pare prematur să faceți o apreciere asupra funcționalității consiliilor de administrație și comitetelor de direcție?*

— De loc. Încă de pe acum pot afirma, cu convingere, că aceste forme de conducere colectivă reprezintă o treaptă superioară în conducerea economiei, schimburile de idei contribuind la adoptarea celor mai bune măsuri.

A. SERGIU

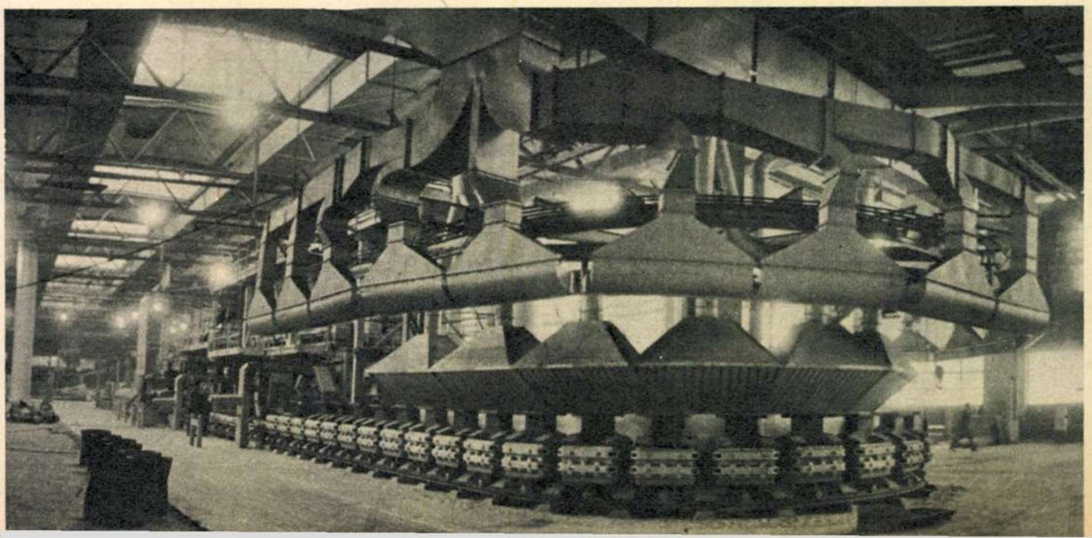

Ceea ce caracterizează dezvoltarea industriei în anul 1970 este atît creșterea cantitativă, cît și schimbările de ordin structural, precum și îmbunătățirea înzestrării tehnice a capacităților existente. În imagine: turnătoria automată de la uzinele «Steagul roșu» din Brașov.

inferior. Aceasta a dus la nemontarea obiectivului în termenul fixat.

Nu s-au primit nici cele 48 de ferme E-24, necesare șantierului Fieni, cu care trebuia să-și onoreze contractul pînă la 31 august 1969 Întreprinderea de prefabricate și elemente de construcții-Brașov. Cele 30 de ferme primite sînt executate necorespunzător; la recomprimarea lor pe șantier au cedat, fapt care obligă refacerea lor.

Trustul de construcții nr. 1 înregistrează numeroase întîrzieri și din cauza unei neconcordanțe dintre proiectanți și constructori. Iată un exemplu: în proiectele aprobate, proiectanții solicită tîmplărie de stejar, dar întreprinderile de profil din Cîmpina, Gura Humorului și altele nu le pot lucra, neavînd lemnul de stejar necesar. La această dată Trustul de construcții ar trebui să aibă contractele privind metalul pentru trimestrul I al anului viitor. Sînt însă materiale care n-au primit nici pînă acum repartiții.

Astfel nu s-a asigurat încă, pînă acum, nici un fel de tablă striată și o parte substanțială din tabla groasă necesară. Repartițiile de profile nu au fost satisfăcute. Trustul se află în situația de a nu primi cele 85 de tone de profile îndoite, necesare Institutului politehnic-București, contractate din luna iulie 1969 și pentru care furnizorul nu dă asigurări nici cel puțin pentru anul 1970.

Din neajunsurile înregistrate, factorii de conducere trebuie să tragă toate concluziile pentru viitor, să ia toate măsurile necesare pentru asigurarea ritmică a aprovizionării tehnico-materiale.

A. PETRE

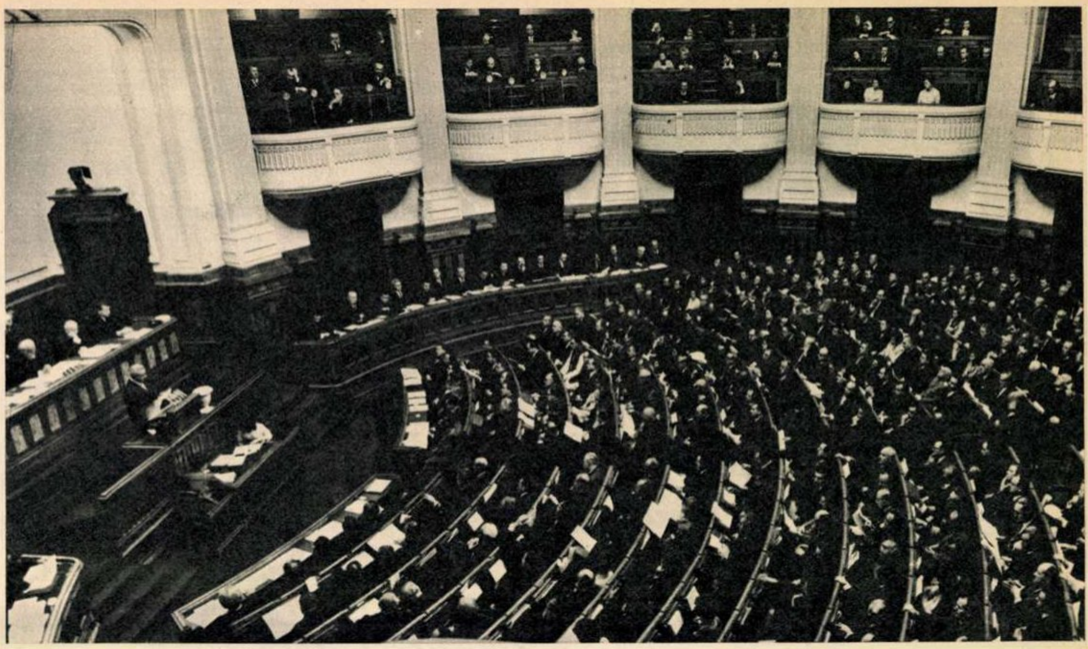

Miercuri dimineața au fost reluate în ședință plenară lucrările celei de-a treia sesiuni a celei de-a șasea legislaturi a Marii Adunări Naționale, după ce comisiile Marii Adunări Naționale au terminat examinarea proiectelor înscrise pe ordinea de zi. Au fost adoptate: Planul de Stat al economiei naționale pe anul 1970 și Bugetul de Stat pe anul 1970.

Întrucît închiderea ediției acestui număr al revistei noastre s-a petrecut în timp ce Marea Adunare Națională își continua lucrările, vom comenta problemele deosebit de importante dezbătute și legile adoptate în numărul următor al «Flacării».

În imagine: Marea Adunare Națională în timpul dezbaterii Proiectului de lege privind organizarea și funcționarea Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România.

telegrame

● Grupul de șantiere I.C.H.-Porțile de Fier a turnat primele cantități de beton la fundația marelui baraj deversor din mijlocul Dunării. Evenimentul a avut loc sîmbătă, 13 decembrie, după-amiază. De acum, constructorii vor depune un efort intens pentru a turna, în continuare, o cantitate de 324 000 mc de betoane hidrotehnice pe osatura a 3 000 tone de armături din oțel.

● În Combinatul textil din Sighișoara s-au modernizat și extins capacitățile de producție conform planului de investiții prevăzut. Ca urmare a definitivării și punerii în funcțiune a unor obiective importante această unitate produce în plus 5,7 milioane mp țesături de bumbac pe an.

● Măsurile întreprinse pentru îmbunătățirea organizării muncii, ca și aplicarea în producție a numeroase inovații, au atras după sine îndeplinirea de către «IPRODCOOP»-Sibiu a planului anual. Edificator este și sporul de 5,4 la sută la productivitatea muncii.

● Și lucrătorii din Industria locală a județului Brașov au raportat îndeplinirea sarcinilor pe acest an. Astfel, planul producției-marfă industrială a fost realizat la data de 8 decembrie, planul de livrări către comerț, la 1o decembrie, planul producției globale industriale — la data de 11 decembrie.

● Munca stăruitoare depusă la I.A.P.L.-«Vulcan» din Capitală a fost încununată de succes. În ziua de 12 decembrie planul anual a fost îndeplinit la toți indicatorii. După calculele estimative, se apreciază că pînă la 1 ianuarie 1970 desfacerile vor fi de 4 milioane lei, ceea ce va reprezenta, de fapt, depășirea prevederilor planului pe anul în curs.

● Hărnicia minerilor de la secția barită din cadrul Exploatării miniere «Leșu Ursului», județul Suceava, și-a spus cuvîntul: la începutul lunii decembrie au fost extrase ultimele tone de minereu din planul pe acest an, ceea ce înseamnă, în continuare, o depășire a sarcinilor de plan cu aproape 10 000 tone barită.

răspunderile cercetării agricole

Acordarea unei certe priorități tehnicii și științei înaintate în vederea obținerii unui ritm excelent de creștere a producției în agricultură este o cerință imperioasă

Pe această temă am avut o convorbire cu tovarășul prof. Nicolae Giosan, președintele Academiei de științe agricole și silvice, care ne-a relatat:

— Necesitatea eficienței muncii științifice decurge din rolul pe care ea și-l manifestă ca principală și nemijlocită forță de producție.

În acest context se înscrie și activitatea Academiei noastre, cadru nou creat pentru optimizarea și intensificarea cercetării științifice agricole, pentru sporirea eficacității sale. În acest for au fost concentrate cadrele cu înaltă competență din învățămîntul superior, din cercetare și producție: oameni de știință care pînă acum lucrau disparat, cercetători științifici care deseori studiau tematici similare, specialiști din unitățile agricole care încercau să substituie lipsa unei verigi reale între cercetare și producție.

— Ce sarcini decurg din lucrările recentei Plenare a C.C. al P.C.R. pentru cercetarea științifică agricolă?

— Începînd cu anul 1970 va trebui să asigurăm întreaga cantitate de sămînță necesară agriculturii la categoriile biologice superioare: baza superelitei, elita și cantități corespunzătoare de sămînță originală. Unitățile proprii ale Academiei vor livra sămînță elită pentru toate plantele de cultură. Se vor asigura noi soiuri de grîu și hibrizi de porumb adaptați condițiilor de cultură intensivă. De asemenea, vom crea și pune la dispoziția unităților de producție material săditor, viticol și pomicol.

Promovăm o nouă orientare în munca cercetătorilor, în sensul desăvîrșirii activității, finalizării fiecărei teme de cercetare. Vom ajunge acolo unde fiecare om de știință, fiecare cercetător, părăsind laboratoarele sau cîmpul de experiență cu concluzii semnificative, se simte dator să dea asistență tehnică competentă aplicării în producție a noului. Vom realiza, începînd din 1970, noi rețete de furaje care să sporească productivitatea animalelor, preparate noi pentru combaterea bolilor și dăunătorilor, vom elabora tehnologii economice pentru toate culturile agricole, vom crea noi seruri și vaccinuri de uz veterinar etc. Nu ne vom opri însă la crearea noului în laboratoare, ci vom asigura acea legătură organică între cercetare și producție fără de care nu se poate vorbi de eficiență. Prin măsuri adecvate vom urmări scurtarea timpului de transpunere în practică a rezultatelor cercetării științifice, limitînd astfel acțiunea prematură a uzurii morale, care duce la irosirea de mijloace materiale și a muncii de creație.

— Vă rog să înfățișați măsurile întreprinse pentru realizarea acestor obiective.

— S-au stabilit principalele domenii de cercetare științifică și programele prioritare în funcție de potențialul și baza materială existente. Pentru cuprinderea mai bună a zonelor pedoclimatice ale țării s-a și trecut la lărgirea rețelei de cercetare și experimentare. Zilele acestea au fost înființate noi unități ca: Stațiunea centrală de cercetări pentru cultura pajiștilor Măgurele - Brașov, Stațiunea experimentală pomicolă—Baia Mare și Stațiunea experimentală agrozootehnică Popăuți-Botoșani. S-au preconizat totodată măsuri care să determine o emulație în rîndul oamenilor de știință pentru stimularea dezbaterilor și promovarea ideilor novatoare, combaterea conservatorismului în știință, afirmarea cadrelor valoroase.

Noile măsuri preconizate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. sînt menite să stimuleze efortul oamenilor muncii din agricultură, al cercetătorilor, să pună mai bine în valoare resursele de care dispunem. Am convingerea că, alături de toți oamenii muncii din țara noastră, oamenii de știință și cercetătorii din Academie vor stărui în eforturile lor pentru creșterea eficienței activității din agricultură, sporirea aportului acestui sector la dezvoltarea bazei materiale a societății noastre socialiste.

Gh. STOICOVICI

În ampla cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 10-13 decembrie 1969 se arată că «pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii se vor repartiza acestui sector în anul viitor peste 11 000 de tractoare, dintre care aproape 6 200 consacrate lucrărilor de legumicultură, pomicultură, viticultură și pe terenurile în pantă». Din familia lor fac parte și tipurile de tractoare din seria 400, prezente la start în curtea uzinei brașovene.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Moda are, cîteodată, și capricii amuzante.

Fotografie de Tony VRYONAKIS

Prezentarea artistică:

V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scinteii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scinteii».

virtuțile micii mecanizări

De la nivelul de sus al halei, privesc întregul ansamblu de agregate, căruia verdele mat îi acordă un fel de distincție odihnitoare. Reactoare, centrifuge, filtre, mașini speciale «rumegă», într-o liniște aproape nefirească, pentru o uzină ca «Getica bucureșteană», procesul de fabricație a rășinilor epoxidice. Acolo, în pîntecele voluminoase și în încrengătura de articulație, prin condensarea fenolului cu acetona, se obține dianul, care dă apoi rășina epoxidică propriuzisă. La rîndul ei, aceasta e obligată să se diversifice în cîteva tipuri, după destinație. Denumirea de lucru sub care circulă e, de fapt, dinox, și inginerul care mă însoțește îmi spune că un kilogram, numai cu un an în urmă, era mult mai costisitor. E drept, atunci producția de rășini era cam de o sută de tone anual. «Getica» poate acoperi de patru ori mai mult solicitarea de rășini și asta numai după opt luni, cînd producția a crescut la 400 tone pe an.

Ce s-a întîmplat de fapt? În urmă cu opt luni nu existau toate instalațiile, amenajarea arăta altcumva, fluxul fabricației n-avea ritmul actual. Uzina — în fată cu cerințele în creștere de rășini — a hotărît atunci să efectueze o serie de lucrări de mică mecanizare, prin care să-și mărească producția. Totul însă trebuia făcut fără investiții costisitoare și fără stagnări de nerecuperat în fabricație. S-a hotărît astfel să se ceară băncii un împrumut de 900 000 lei, sub forma creditului de mică mecanizare. Din el, s-a spus, se va finanța reorganizarea spațiului de lucru, același, se vor executa lucrări prin care să se elimine strangulările, timpii morți. Se va da astfel producției un circuit continuu, în ideea de a mări operativ și economic capacitatea de producție a rășinilor epoxidice.

Și, într-un termen foarte scurt, noua organizare a secției era o realitate. În doar trei luni, parametrii proiectați ai noilor instalații au fost atinși. Întreaga valoare a creditului de mică mecanizare solicitat băncii a fost rambursat din beneficiile obținute peste plan. În opt luni de funcționare s-a realizat suplimentar un volum de producție în valoare de 8,5 milioane lei, iar beneficiile s-au ridicat la 1,8 milioane lei. În opt luni productivitatea muncii a crescut cu 80 la sută față de perioada anterioară. Fiindcă, reorganizată științific, secția produce acum de patru ori mai mult.

L.T.

de 14 ani pe insulă

Este oare vorba — așa cum ar părea din titlu — de vreo poveste asemănătoare cu cea a faimosului Robinson Crusoe, principalul personaj din celebrul roman al lui Daniel de Foe? Nu! Țărmurile insulei la care ne referim nu sînt scăldate nici de valurile vreunuia din oceanele lumii și nici ale uneia din mările îndepărtate, ci doar de apele blînde ale bătrînului nostru Danubiu. Denumirea insulei: Păcuiul lui Soare. Unde se află ea? Între Călărași și Ostrov — acolo unde fluviul desenează o imensă și fermecătoare buclă.

Deși destul de mare — măsoară aproape șase kilometri — insula era foarte puțin cunoscută, fiind indicată doar pe hărțile de navigație. Nimeni sau aproape nimeni nu pătrunsese de sute de ani în desișurile care o acoperă de la un cap la altul. Dintr-o dată însă — în 1956 — Păcuiul lui Soare a intrat în atenția celor care cercetează trecutul țării. O echipă de arheologi condusă de cercetătorul principal Petre Diaconu de la Institutul de arheologie al Academiei a descins pe insulă deschizînd aici în colaborare cu muzeul din Călărași (director, Niță Angelescu) unul din cele mai mari șantiere arheologice ale țării. De atunci au trecut 14 ani în care timp specialiștii au scos la lumină multe și interesante vestigii ale trecutului.

În această insulă, numită încă din vremuri îndepărtate Păcuiul lui Soare, împăratul bizantin Ion Timesches (secolul al X-lea) a construit o cetate puternică, bine fortificată, cu scopul de a apăra dinspre nord granițele imperiului bizantin și de a controla navigația pe Dunăre. Cetatea era înzestrată cu un port bine utilat — cum nu aveau pe vremea aceea alte cetăți — cu debarcader și cheiuri de piatră destinate acostării navelor de război. Tot aici a trăit, din vremuri imemoriale, o populație băștinașă (agricultori și crescători de vite) care, din cauza prea deselor inundații, a fost nevoită, în secolul al XIV-lea, să părăsească definitiv insula.

Ce s-a descoperit aici pînă la sfîrșitul acestui an, adică după paisprezece ani de la «debarcare»? Arheologii Petre Diaconu, Radu Haitel, Dumitru Vîlceanu, Radu Popa, specialistul în istoria artelor Răsvan Teodorescu, cărora în campania de săpături din acest an li s-a alăturat tînărul cercetător Radu Harhoiu, au scos la lumină aproape întregul port, poarta cetății, debarcaderul, turnurile de apărare. S-au descoperit cantități imense de ceramică bizantină și locală, armament din epoca respectivă (ghiulele, săgeți, vîrfuri de lance, sigilii bizantine) cîntare pentru metale prețioase, monede de aur, argint și bronz, precum și numeroase locuințe din secolele X și XI.

Imensul material arheologic adunat pe insulă continuă să fie cercetat, urmînd ca într-un viitor apropiat să vadă lumina tiparului o amplă monografie asupra descoperirilor de pînă acum. Investigațiile la Păcuiul lui Soare vor continua și în anii viitori, atenția arheologilor îndreptîndu-se de data aceasta spre cercetarea albiei Dunării pe întreaga porțiune care înconjură insula, întrucît sînt indicii că pe fundul fluviului se ascund vestigii deosebit de prețioase ale trecutului.

F. URSEANU

Atît a rămas, după un mileniu, dintr-o poartă monumentală a cetății.

începe vacanța!

Astăzi, după ultima oră de curs, începe vacanța de iarnă a elevilor. Timp de trei săptămîni ei vor participa la diferite acțiuni cultural-educative, întreceri sportive devenite tradiționale. Din acest an vor beneficia de vacanță în aceeași perioadă și studenții (21 decembrie-4 ianuarie).

Valorificînd experiența anilor trecuți, în funcție de condițiile proprii fiecărei localități, inspectoratele școlare, consiliile populare, comitetele U.T.C., consiliile asociațiilor studențești și ale organizației pionierilor, conducerile școlilor vor organiza cu precădere acțiuni îndrăgite de elevi și studenți, care exercită o puternică influență educativă asupra lor: întîlniri cu scriitori și actori, vizite la muzee și monumente istorice, concursuri pe diferite teme, excursii și drumeții.

În perioada 27 decembrie-5 ianuarie va avea loc sărbătoarea pomului de iarnă. Cu acest prilej, cei mai buni la învățătură vor primi daruri.

Inspectoratele școlare, cu sprijinul comitetelor de cultură și artă și al Direcției difuzării filmelor, vor organiza pe întreaga perioadă a vacanței «Zilele filmului pentru pionieri și școlari», matinee cinematografice, turnee ale teatrelor de stat cu secții pentru copii.

In a doua parte a vacanței școlare (3-10 ianuarie), cîteva orașe vor găzdui interesante întreceri sportive în cadrul celei de-a II-a ediții a «Festivalului sporturilor de iarnă». La Miercurea Ciuc, 11 echipe reprezentînd 7 județe vor lupta pentru cucerirea trofeului «Crosa de aur». Cei mai buni elevi patinatori se vor întrece la Tușnad în concursul dotat cu cupa «Cutezătorii». Peste 300 de tineri schiori din întreaga țară își vor da întîlnire la Bran, în cadrul întrecerii cupei «Șoimii Bîrsei». La Sinaia vor lua startul în cadrul concursului republican «Săniuța de argint» aproape 200 de elevi. La Timișul de Sus, Bușteni, Lacul Roșu, Vatra Dornei, Tușnad, Păltiniș, Săcel se vor organiza tabere interjudețene pentru practicarea sporturilor de iarnă.

În orașe cluburile dotate cu materiale și echipament sportiv, instrumente muzicale, jocuri distractive vor căuta să asigure petrecerea utilă și plăcută a zilelor de vacanță.

Nu vor lipsi de asemenea acțiunile obișnuite ale vacanței: excursii și drumeții pentru cunoașterea împrejurimilor, a frumuseților patriei, a unor importante obiective economice și culturale din județe.

Acțiunile organizate pentru elevi și studenți în vacanța de iarnă vor constitui pentru ei un prilej de reconfortare fizică și intelectuală în vederea începerii cu forțe sporite a activității în noul an 1970. Tuturor elevilor și studenților le urăm: Vacanță plăcută!

start în festivalul filmului la sate

Luna aceasta a început una din manifestările de mare popularitate intrate în tradiția vieții noastre culturale: Festivalul filmului la sate. El se va desfășura în două etape, pînă la 15 februarie 1970, în circa 5 000 de unități cinematografice rurale — număr care întrece de 10 ori totalul cinematografelor existente în vechea Românie.

Conceput să cuprindă aproape toate satele țării — cele necineficate încă urmînd să fie vizitate în acest interval de autocaravanele cinematografice — festivalul va prilejui vizionarea a 22 filme artistice în premieră. Ele cuprind o selecție din producția românească 1969, incluzînd «Baltagul», «Căldura», «Vîrstele omului», «Războiul domnițelor», și din producția mondială, printre care «Atentatul de la Sarajevo», «Fratii Karamazov», «Galileo Galilei», «Păpuşa», «Corabia nebunilor» etc.

Peste 100 de filme documentare înfăţişînd aspecte actuale din construcţia socialismului, noi obiective economice şi social-culturale, frumuseţi ale patriei vor fi oferite de asemenea în premieră la sate. Printre acestea se numără reuşitele pelicule: «România—orizont '69», «Dialog cu ţara», «Itinerare contemporane», «Lumină pe Lotru», «Păuleşti», «N. Iorga», «Legendele Ceahlăului» etc.

Alte aproape 100 de filme de scurt metraj cu destinaţie specială pentru sate, incluzînd jurnale de actualităţi, filme de ştiinţă popularizată, vor fi completate şi cu filme pe teme agrozootehnice pentru a sprijini astfel învăţămîntul agricol de masă care se desfăşoară concomitent în întreaga ţară.

Pe timpul vacanţei şcolare de iarnă, matinee speciale pentru elevi vor prezenta filme cu caracter cultural, ştiinţific şi educativ.

Deschiderea festivalului va fi marcată, în numeroase localităţi, prin expuneri ale unor intelectuali de vază, din mediul rural, despre însemnătatea acestui eveniment cultural. În cursul festivalului vor fi organizate simpozioane, recenzii şi prezentări de filme, concursuri «Cine ştie, cîştigă» pe teme de cultură cinematografică.

post la ţară

Nu pot glumi niciodată cu lucrurile sfinte, de aceea evit şi de data aceasta tonul ironic. Pentru că în spatele refuzului de a merge la ţară văd refuzul de a servi ţara, de a fi al ei, neputinţa de a trăi marile clipe pe care le traversează poporul acesta. Şi dacă nu-ţi bate inima alt fel în faţa nevoii de a-ţi sluji pămîntul, oamenii din mijlocul cărora ai venit şi care ţi-au udat rădăcinile ca unui smochin roditor, nu ştiu ce rost au mai avut anii de studii, bibliotecile şi diplomele. Şi mă mir cum nu s-a ştiut că nu se află în ţara aceasta, şi nici aiurea, o profesie de bucureştean sau de orăşean în genere, şi că fiind intelectual înseamnă, dincolo de orice, a fi lumină şi călăuză printre cei ce au prins alte vremi, mai vitrege şi mai închise, a fi speranţa de la căpătîiul celui slăbit de suferinţă, ochiul atent care supraveghează flacăra furnalului şi bărbatul plin de demnitate şi de respect din faţa elevilor. Asta înseamnă cred a fi intelectual...

L-am cunoscut pe D.V. — nu-i notez în întregime numele nu fiindcă evit să se compromită, ci fiindcă în spatele lui se ascunde o mentalitate, e drept, nu generală. Îmi mărturisea, făcînd figură de martir, că a urmat Institutul de petrol, gaze şi geologie din pură pasiune. Işi găsise vocaţia. Azi îmi dau seama că era doar goana după un titlu. Cînd n-a promovat anul al patrulea nu a trăit vreo dramă şi nici n-a cerut reexaminare. Se dădea pe vremea aceea cu destulă uşurinţă. Nu avea nici complexe intelectuale: mărturisea că n-a depus eforturi deosebite ca să treacă, pentru că vrea să mai guste barem un an voluptatea de a se scula cînd vrea, de a lipsi, de a nu te întreba nimeni ce vrei; nu mi s-a părut curios. Dacă nici propria-ţi conştiinţă nu te întreabă şi nu te judecă, cuvintele celorlalţi par seci. Şi poate avea dreptate, recunosc că nu pot pătrunde în intimitatea sentimentelor lui. Mămica făcea tot ce se putea ca să aibă copilul ce îmbrăca, statul îi dase bursă, iar în vacanţă, cu ajutorul asociaţiei studenţeşti sau pe cont propriu, mergea la Mamaia sau Predeal. Cînd se plictisea de eleganţă, apela la «blue-jeans» (se zice că sînt cu atît mai valoroşi cu cît sînt mai tociţi, motiv pentru care îi freca cu peria de sîrmă să pară învechiţi în genunchi, să se vadă că a muncit).

Era normal deci — şi D.V. nu înţelege nici azi de ce îl dezaprob — să nu poată suporta praful de la Rovinari, oraşul în care a fost repartizat. Singura cale era demisia. Nu a fost o hotărîre pripită şi nici n-a regretat-o. Un ziar central îşi informa cititorii: angajăm ingineri cu specialitatea... A mers acolo şi a stat zi de zi două săptămîni pînă ce s-a convins că semnatul condicii nu e o glumă.

O lună, două ar mai vrea să muncească şi anul ăsta. Are nevoie de cinci ani vechime în cîmpul muncii şi va căuta un post de inginer-şef.

Să mă ierte, îmi e cunoştinţă veche, dar îi doresc să nu găsească. Altora le doresc să nu aibă nevoie de el.

Dan BALASAN

portrete în negru

I

Omul se apropia vertiginos de treizeci de ani, dar era tînăr, cu obstinaţie tînăr, şi nu pentru că ar fi debordat de vitalitate şi optimism, — nu, departe de el aşa ceva! — ci fiindcă se recomanda de un deceniu drept student... Fără nici o exagerare, trecuse prin vreo trei-patru facultăţi. Se învecinau surprinzător în panoplia-i de aspirant la universalitate agronomia cu fizica, limba engleză şi regia de film. Un spirit veşnic însetat de cunoaştere, se va spune. (Mai ales că «tînărul» obişnuia să amestece, nu fără dexteritate, o seamă de termeni eterogeni, care puteau în anumite momente să impresioneze.) Imaginea se dovedea a fi înşelătoare. La o mai atentă investigaţie ieşeau la iveală o iremediabilă abulie, o incapacitate de concentrare şi o blazare finală ce, avînd în vedere punerea în scenă (tipul juca permanent teatru şi juca, fără-ndoială, cu talent...), puteau fi luate drept resemnare filozofică. Cu anii, silueta-i corpolentă, faţa bărboasă şi pletele lungi şi unsuroase (intuise, din acest punct de vedere, cu mult înainte moda hippy, fiind, fără îndoială, un precursor) deveniseră cu totul familiare generaţiilor de studenţi. Era înregistrat instantaneu şi dispariţia sa ar fi produs contrarietate, aşa cum într-o dimineaţă am constata absenţa statuii lui Mihai Viteazul sau dezertarea pelicanilor din Cişmigiu.

Omul n-ar fi fost decît o apariţie trăsnită, care, la urma urmei, dă un anumit pigment străzii, dacă... Dacă, secret, n-ar fi aspirat să facă prozeliţi.

«Vocaţia? Mda... ea poate să apară, nu-i aşa, mai tîrziu. la exemplul meu. Cîndva mă atrăsese pămîntul, aerul tare, etcetera, etcetera. Mă şi vedeam un al doilea Agricola. După vreo doi ani mi-am dat seama că structura mea intelectuală pretinde altceva. Aşa că am renunţat. Am început să mă preocup de engleză. Revelaţia am avut-o vizionînd «Vikingii». Dar după un an mi-am zis că, la urma urmei, aş fi putut să fac ceva mai mult decît să mă inspir dintr-un film, aş putea, cum se zice, «să trec în spatele camerei de luat vederi. Oricum, vocaţia artistică a izbucnit în mine instantaneu şi m-a robit...» Din colţul său preferat, tînărul, eternul nostru tînăr, perorează. Îi trec pe la masă cohorte de cunoscuţi ori numai siluete familiare. Cîteodată, un băiat ori fată, de-abia intraţi în facultate ori aflaţi în preajma examenului de stat, se opresc mai mult. Tipul exercită o anume fascinaţie. N-a ieşit în viaţa lui din Bucureşti, n-a muncit niciodată, şi totuşi nu moare de foame. Ba, la anumite intervale de timp, dă semne de relativă prosperitate. Unde mai pui că este, nu-i aşa, un intelectual. Viaţă dulce, luminată magnific de idei şi spir(i)t...

Şi, cîteodată, convinge. Îl vedem multiplicat în cîteva exemplare, nu prea multe, e drept, dar suficiente pentru a-i detecta nocivitatea. Hrănit ani de zile din burse generoase, profitînd fără scrupule de înlesnirile de studiu şi dezvoltare spirituală pe care statul nostru le acordă tinerilor, personajul nostru, de fapt un ins cu inimă uscată, decrepită, ne sfidează. Să-l arătăm cu degetul, şi dacă, din fericire, mai licăreşte în el ceva din flacăra adevăratei tinereţi, să căutăm să-l convingem că singura vocaţie adevărată este munca. Să-şi lepede grotesca uniformă şi pălăvrăgeala pretenţioasă. Şi cu entuziasm să pornească la asaltul stelelor. Al celor de pe firmamentul gîndirii, desigur, şi nu al constelaţiilor din trei sau cinci pictate pe anumite etichete...

Mihai HETCO

II

Firav, tremurător, mă atrăgea spre apa adîncă a ochilor lui, în timp ce buzele îi deşirau scurta, dar nefericit de bogata carieră de infractor. Vorbea cu exactitatea şi rutina omului care, la numai 19 ani, se află pentru a treia oară în puşcărie.

Eugen Popescu. Îşi dispreţuieşte tatăl pentru că a părăsit şi trădat totul: soţia, copilul, prietenii, pămîntul pe care s-a născut. Un aventurier! Îşi dispreţuieşte mama pentru modul îndoielnic în care a înţeles să-şi refacă viaţa, lăsîndu-l în grija bunicii, de dragul unei «diferenţe de 10 ani în minus».

I-a plăcut învăţătura, dar n-a urmat decît 8 clase. S-a apucat de o şcoală profesională. Mergea bine dar a intervenit aparenţa unei iubiri cu... pretenţii. I s-a părut că «ea» îl priveşte de sus (poate nici nu-l privea) pentru că nu e «licean» şi s-a hotărît să se răzbune. Nu prin luptă, nu apucînd greutăţile de rever, nu prin perseverenţă, studiu şi cultură, ci în felul lui, necopt, îndrăzneţ dar fără voinţă. A ticluit o adresă falsă, care să ducă la eliminarea fetei din şcoală. Prima condamnare — 6 luni.

A ispăşit pedeapsa şi societatea l-a reprimit cu căldura care îi lipsise în familie. E mîndru încă şi acum de munca pe care o făcea la Fabrica de confecţii şi tricotaje-Bucureşti. Lucra la o maşină modernă, umbla curat, cîstiga bine. Apoi, într-o noapte, a tras o beţie «curajoasă» cu încă doi prieteni, tot atît de necopţi, tot atît de îndrăzneţi, dar fără voinţă. În încheiere s-au hotărît să se plimbe cu un turism găsit în cale. Au forţat portiera, s-au urcat, dar n-au reuşit să-l pornească. Vedeau dublu, triplu, abia se ţineau pe picioare. S-au mulţumit să fure păpuşica agăţată la parbriz. «Jocul» a plăcut şi a început goana după amulete, — «era un fel de întrecere, care ajunge mai repede la o maşină, cine o deschide primul» — tot aşa, de pe o stradă pe alta, de la un loc de parcare la altul, pînă la 3 dimineaţa, cînd i-a prins miliţia. 8 luni.

Atunci a intervenit «profesionismul», «specializarea», argoul. A început să facă mofturi la alegerea muncii, viaţa fără serviciu i-a părut mai dulce, acuză false susceptibilităţi, a aşteptat ca oamenii să-l privească nu cu reproş ci, dacă se poate, cu recunoştinţă. Aşa a început să trăiască din furt. E cercetat şi recunoaşte 17 spargeri de autovehicule.

L-am cunoscut şi am vorbit cu el în cabinetul tovarăşului lt. col. Alexandru Iliescu, de la miliţia Capitalei. Îi priveam trăsăturile firave, crude, îngheţate parcă atunci cînd şi-a curmat brusc copilăria. O adolescenţă împietrită. Parcă maturizarea lui i-ar tot aştepta pe cei care i-au rămas datori în viaţă...

S. A.

ne-a vizitat un mare violonist

În perioada 3-20 decembrie publicul român a avut satisfacţia să-l asculte pe marele violonist sovietic Viktor Tretiakov, care a concertat la Bucureşti, Timişoara şi Cluj.

Viktor Tretiakov s-a născut la Krasnoiarsk, în 1946, într-o familie de muzicieni. La 7 ani a intrat la Şcoala de muzică din Irkutsk, la clasa prof. Gordina. Terminîndu-şi studiile medii în 1959 a intrat la Conservatorul din Moscova la clasa prof. Iankelevici, care a remarcat de la început deosebita înzestrare muzicală şi agerime a elevului său.

În 1963, tînărul violonist şi-a făcut debutul în cîteva din marile oraşe ale Uniunii Sovietice. În 1965, laureat al Concursului unional şi deţinător al Diplomei de gradul I, Viktor Tretiakov se afirmă continuu ca un talentat violonist, făcîndu-şi intrarea şi în pleiada marilor artişti ai Uniunii Sovietice. Cucereşte Premiul I la cel de-al III-lea Concurs internaţional Ceaikovski. Viktor Tretiakov a susţinut turnee cu mult succes în Italia, Portugalia, Austria, Anglia, Finlanda.

Piesele care i-au adus mari succese, «Studiu pentru vioară» de Haciaturian şi «Concertul pentru vioară» de Ceaikovski, au fost interpretate şi la noi în ţară.

Marie-Louise PLEŞOIANU

sala paşilor pierduţi

DIN CASIERIA I.A.P.L. «Arieşul»-Turda n-au fost furaţi *decît* 60 000 de lei. Ziua în amiaza mare. Casiera Margareta Nemeth susţine, deocamdată, că a lipsit doar treizeci de minute, cît timp a băut o cafea prin vecini. La plecare, lăsase uşa de siguranţă a casieriei deschisă, desigur.

MAI GHINIONIST, slavă Domnului, hoţul, sau hoţii, care a pătruns în noaptea de 29-30 noiembrie în Biserica romano-catolică din Haţeg, a găsit cutia milelor goală.

INSPECTORUL Gheorghe Darie a fost delegat de Consiliul popular al sectorului 5 să rezolve priorităţile la depozitul de combustibil nr. 102. Cu alte cuvinte, să asigure deservirea echitabilă, înlesnind persoanelor cu situaţii deosebite să obţină cu prioritate lemne şi cărbuni. Ofiţeri ai secţiei economice a miliţiei l-au surprins în flagrant delict de «rezolvare», respectiv cînd a pretins mită de la E.D., mamă a 4 copii, care îşi aştepta rîndul din luna august.

Sergiu ANDON

recoltă industrială-1969

**Reportaj-anchetă de
Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA**

Am intîlnit mai deunăzi, în trenul de Pitești, un cunoscut — vechi navetist — cu care am schimbat obișnuitele formule de politețe. Dar, probabil, din cauză că nu avea cu sine un roman polițist sau unul suficient de palpitant, cunoscutul meu a depășit limitele întrebărilor de rigoare și s-a interesat care era obiectul drumeției mele, ce anume voi scrie, adică. Nu era nici un secret, așa că i-am spus: reportajul meu se va ocupa de recolta industrială a anului 1969. «Ce subiect arid!» — a exclamat el cu o schimă acrită. Nu l-am contrazis pe moment, dar nici n-am mutat discuția în lumea vedetelor de cinema ca să-i fiu pe plac. Și numai ce-l aud că spune: «Știi, avem și-o fabrică nouă de bere la Pitești. (Rețineți: nu e piteștean!) Și e bună berea asta,dom'le!» Mi-am reprimat cu greu un hohot de rîs: iată, așadar, că berea nu era totuși un subiect arid.

Întîmplarea, aparent anodină, m-a pus în fața unui șir de reflecții: tergalul pentru fuste ori pantaloni, țesătura înflorată din care ne croim draperii, serviciul de pahare din vitrina sufrageriei ori pastrama friptă lîngă o stacană cu tulburel — să fie oare subiecte respinse din conversația cea de toate zilele pe motiv că sînt de strictă specialitate, cu alte cuvinte, nedigerabile? Hotărît, nu. Dimpotrivă. Ei bine, dacă nu, înseamnă că nici un reportaj despre fabricile noi ale anului 1969 — unde se produc aceste bunuri — nu este, în sine, arid. Voluntar-involuntar m-ai convins chiar dumneata,dragă amice, navetist pe cursa Pitești!

O întreprindere industrială, indiferent de profil, îți sugerează ordine, siguranță și calm desăvîrșit, chiar dacă acest calm este, în fond, febril. Aceeași senzație am trăit-o la o fabrică textilă de pe strada Sadului nr. 35, cartierul Ferentari-București. Am transcris adresa completă pentru că nenumărați trecători din cartierul amintit, pe care i-am întrebat unde se află fabrica, au dat din umeri, ușor stînjeniți parcă. Da, mi s-a părut nedrept ca nici măcar «vecinii» să nu știe că la sfîrșitul lunii iunie, anul curent, a început să producă, în Ferentari, o întreprindere unică (deocamdată) în țară la noi — supratitlul fabricii este de textile nețesute. De obicei, cînd vorbim despre baloturi de stofă sau de pînză le asociem, nemijlocit, cu existența războaielor de țesut. Aici nu există nici suveici, nici spate, nici țăcănit specific țesătoriilor. Și totuși de la această adresă provin pledurile moi, călduroase și rafinat colorate. Acestei mărci îi vom datora bucuria unor halate pentru vara viitoare la mare, în desenele cărora trebuie să recunoaștem multă fantezie afectivă. Pariez că n-ați știut unde se face pîsla izolatoare cu care este capitonat automobilul dv., Dacia-1100 sau 1300. Și nici că paltonul pe care abia l-ați inaugurat în această iarnă este atît de călduros grație vatelinei «neclasice» produse în Ferentari. Ar mai fi de amintit și alte produse neașteptate, dar ceea ce constituie veritabilul element surpriză este procesul tehnologic. Firește, nu-l voi descrie în amănunt. Destul numai că, așa după cum am mai spus, la această nouă fabrică țesăturile nu se țes. Din fibrele mărunțite de carde — unicele utilaje oarecum clasice — se alcătuiesc baloturi ca de vată, care trec apoi straturi-straturi printr-o baie de lianți cu rol de consolidare a fibrelor, apoi printr-un sistem de coasere-tricotare. Descripția este evident simplistă, dar dincolo de toate detaliile e pur și simplu admirabil,

Deși procesul de fermentare se săvîrșește în bună rînduială și liniște, ing. Daniel Gologan, șeful secției, «fierbe» mai intens decît berea. Poate fiindcă-i în primul an de meserie? ▸

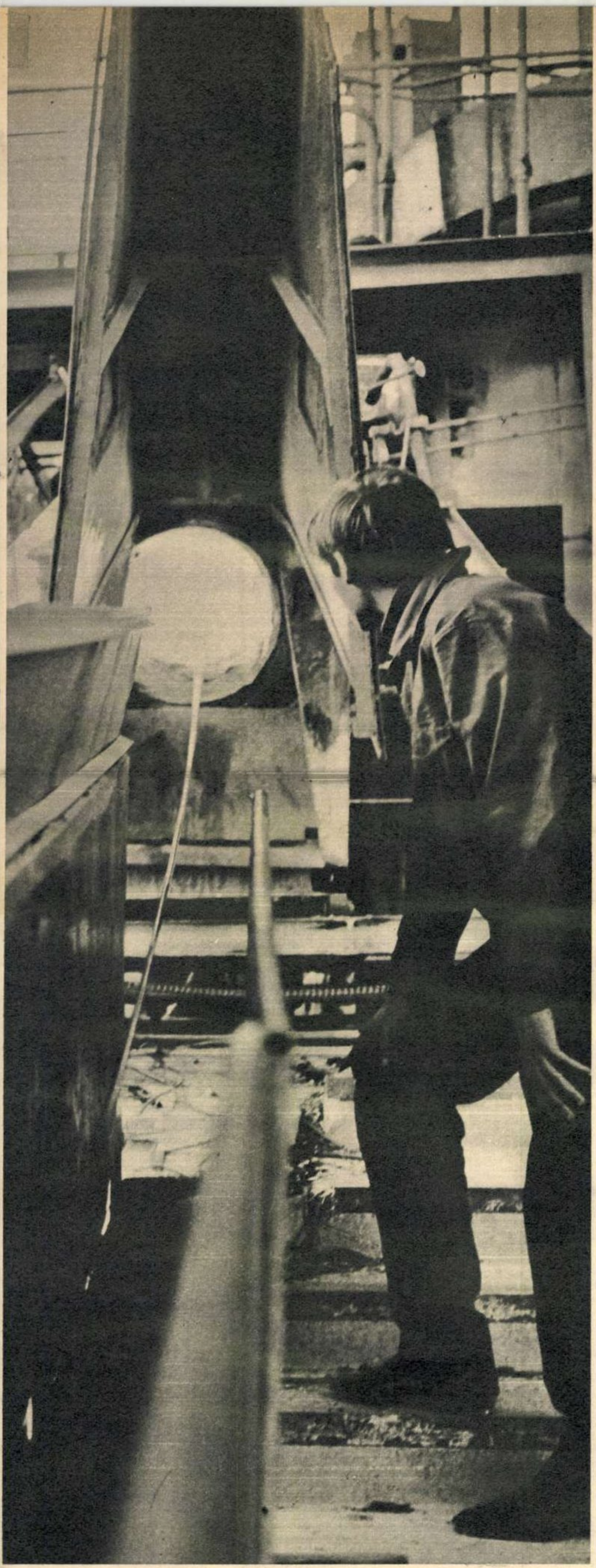

Kilometri de țeavă din sticlă, care se transformă în fragilele fiole pentru industria de medicamente, curg neîntrerupt din foc, suflați lejer de «plămînii» rezistenți ai instalației automate.

ba aș spune chiar miraculos să constați că dintr-o grămadă de scame ți se aștern pînă la capăt, dinainte, fețe de masă elegante, cu un tușeu care mîngîie degetele, și stofe pentru draperii la vederea cărora ai fi pus în încurcătură dacă ți s-ar impune să alegi.

Cineva, suferind de niscai anxietăți, poate găsi în vizitarea acestei fabrici un mijloc de a se echilibra. Și nu doar din cauza jocurilor de culori, ci pentru că secțiile, oamenii de la mașini, toate au aerul că se află la locul lor. Nu-i o simplă impresie subiectivă a reporterului, vă asigur. Am stat de vorbă cu tov. Petre Teleba, directorul fabricii, cu ing. Venera Nicoreanu, șefa serviciului tehnic, cu contabilul șef, cu maiștri. I-am întrebat, le-am cerut situații, mi-am confruntat sentimentele lirice cu «prozaicul» grai al sintezei cifrelor. Și am aflat că, deși întreprinderea este foarte tînără și folosește o tehnologie absolut nouă, nimeni nu se află în încurcătură. Parametrii tehnici și economici, prevăzuți de proiectanți prin grafice ascendente, sînt atinși, ba chiar depășiți, lună de lună. Fabrica din Ferentari, departe de a fi socotită un copilaș care învață cei dintîi pași, a rezolvat printre altele și o mare problemă a sectorului de tricotaje: nici un rest, oricît de mic, nu se mai pierde în «cutia cu vechituri».

*

Inginerul C. Chiriță, directorul tehnic al Combinatului de sticlărie-București, ne primește cu... concesivul: «Mie nu-mi prea plac ziariștii, dar dv., dacă sînteți de la «Flacăra», înseamnă că vă interesați numai de aspecte generale. Revista dv. nu critică, nu-i așa?» Rău ne pare că a trebuit să-l dezamăgim pe tovarășul director; dar dacă pînă acum nu a aflat este timpul și locul să-l informăm că și revista noastră, ca și întreaga presă comunistă din România, laudă ce-i de lăudat și, viceversa. Deci cum nu puteam zice că albul e de culoare neagră ne-am rostit adevăratul interes: «În ce stadiu se află atingerea parametrilor proiectați la fabrica de produse din sticlă din subordinea combinatului industrial citat?» La această indezirabilă întrebare, tovarășul director tehnic ne-a privit ca pe niște suspecți, s-a codit, și pînă la urmă ne-a mărturisit că nu are la îndemînă situația privitoare la parametri, în consecință să ne adresăm inginerului șef al fabricii. Ne-ar plăcea să credem că numai lipsa dispoziției pentru conversația pe tema dată l-a împiedicat pe interlocutorul nostru să ne pună la îndemînă cîteva elemente privind startul și desfășurarea producției în noua unitate economică din Dudești. Pare incredibil ca directorul tehnic al unui combinat industrial să nu aibă în sertar date, să nu le știe, în mare, pe dinafară cînd este vorba despre o fabrică nouă unde însăși conducerea combinatului își are sediul. Să conchidem deci optimist, scuzîndu-l, omenește, pe director: dacă nu-i plac gazetarii, ce să-i faci?!

În biroul inginerului șef Gh. Togan era multă lume, dar dînsul lipsea. A apărut în cele din urmă: agitat, nervos, neliniștit. Nu-s atribute pe care le reproșăm; apariția ing. Togan era tonică. Dar... numai pînă la abordarea subiectului propriu-zis. Cînd am aflat, bunăoară, că o secție, intrată în producție la începutul anului, datorează fabricii de medicamente de vizavi mii de fiole, senzația noastră de optimism a început să scadă...

Trei delegați ai institutului de proiectare ne-au întrerupt conversația recomandîndu-i inginerului șef să trimită un om al fabricii ca să asiste la montajul instalației de răcire. «Fiindcă dacă o să se defecteze nimeni nu va ști să-i dea de rost». Alți cîțiva delegați ai proiectantului aveau un aer cam sceptic vorbind despre sortimentele anului viitor la articole de menaj din sticlă. În fine, parcă toată lumea se înțelesese dinainte să emită pretenții față de inginerul șef care, după ce-și mai potolise enervarea inițială, a izbucnit cu glas de tunete și trăsnete: «N-am cu cine lucra!! Toți cer, dar nu te întreabă cum te descurci!!!» Și așa mai departe. Această dezlănțuire s-ar traduce cam așa: instalațiile de la secția de fiole s-au defectat după pornire și, deci, funcționarea lor, timp de cîteva luni, a decurs mai mult decît șchiopătînd. În al doilea (sau în primul) rînd, la secția mecanică — hotărîtoare pentru modelarea formelor de pahare, căni etc. — se poate conta doar pe aproximativ 30 la sută dintre muncitorii calificați. «Am pornit fabrica, în majoritate, cu absolvenți ai școlilor profesionale. Asta nu e rău, dar puțini știu să țină o pilă în mînă. Avem nevoie de electricieni, frezori, strungari, matrițeri, lăcătuși-mecanici — numeric, dar mai ales calitativ. Am dat anunțuri și la mica publicitate, dar...»

Secțiile fabricii sînt o revelație dacă socotim că mașini automate preiau pasta incandescentă și înlocuiesc puterea plămînilor omenești în suflatul formelor de sticlă. Dar este evident pentru orice vizitator nespecialist că acele mașini nu sînt folosite la randamentul lor integral: dintre cleștișorii metalici care vehiculează fiolele sau sticlele de bere, mulți stau înțepeniți, spre liniștea netulburată a lucrătorilor de supraveghere și întreținere. În schimb, culoarele halelor de fabricație au aspect de artere pentru promenada tinerilor plini de vervă ștrengărească sau de uliță, unde cumetrele stau la bîrfă (vezi liniile de sortare, care ar trebui să fie automate, dar nu sînt încă...) Am reținut o justificare și o afirmație a inginerului șef: 1) «sistemul de transport, în cuptoarele de recoacere la secția de fiole, fiind defectuos au fost necesare modificări — care au imobilizat cantități mari din producție (n.n.); 2) la nici o instalație n-am ținut cont de termenul prescris pentru probele tehnologice, adică l-am scurtat».

Nu considerăm că termenul de «probe tehnologice» este prea complicat pentru un cititor nespecialist. De aceea, credem că oricine cunoaște rostul încercării utilajelor unei fabrici noi. Or, în cazul cînd ignorezi proba lor, în timp util, surprizele neplăcute sînt excluse, în general, numai atunci cînd îți surîde norocul. Această remarcă este valabilă poate nu atît pentru fiole (deși, vai, fiolele nu stau pe roze!) cît pentru niște principii consacrate.

Cît despre absolvenții școlilor profesionale «care nu știu să țină o sculă în mînă» comentariul nostru se va reduce la o relatare succintă, dintr-o altă unitate industrială aparținînd «recoltei»—1969: in-

(Continuare în pag. 22)

Aparențele pledează pentru un decor de întreprindere textilă. Așa este, numai că la noua fabrică din Ferentari țesăturile sînt nețesute. Mașina Malipol din fotografie... croșetează bucle pentru viitorul dv. halat de plajă.

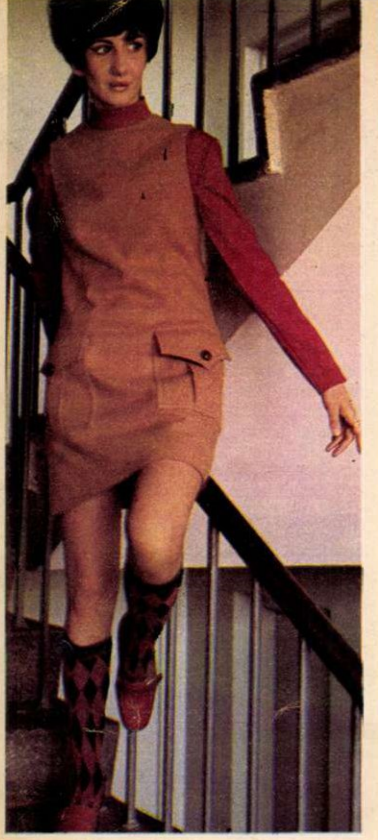

Sarafanul și puloverul cu guler rulat rămîn mai departe îmbrăcămintea cea mai confortabilă din orele zilei.

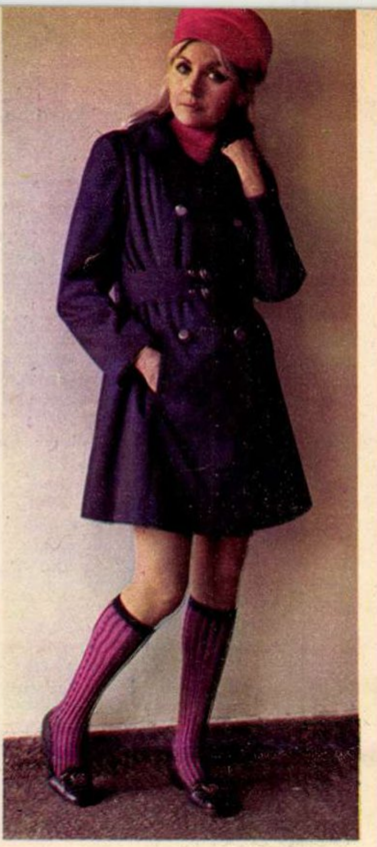

Pardesiul impermeabil — bleumarin, alb, ivoire, cu o linie sport foarte în gustul tinerilor — e o piesă prețioasă în garderoba noastră, mai ales dacă ne gîndim la toamnele lungi și primăverile timpurii din ultimii ani.

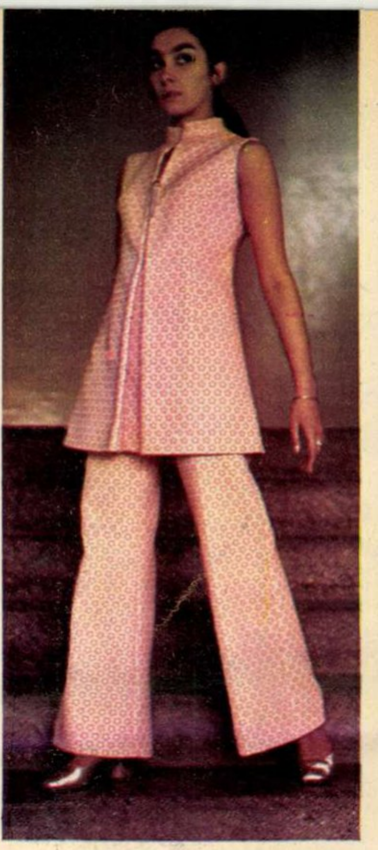

Pantalon dimineața, pantalon pe stradă, pantalon în ocaziile festive. Cum se poate vedea și în acest frumos complet de seară format din tunică și pantalon evazat, confecționate dintr-o mătase broșată.

MODA '70

De ce să fim Toma necredinciosul?

de Sanda FAUR
Fotografii de C. HACA

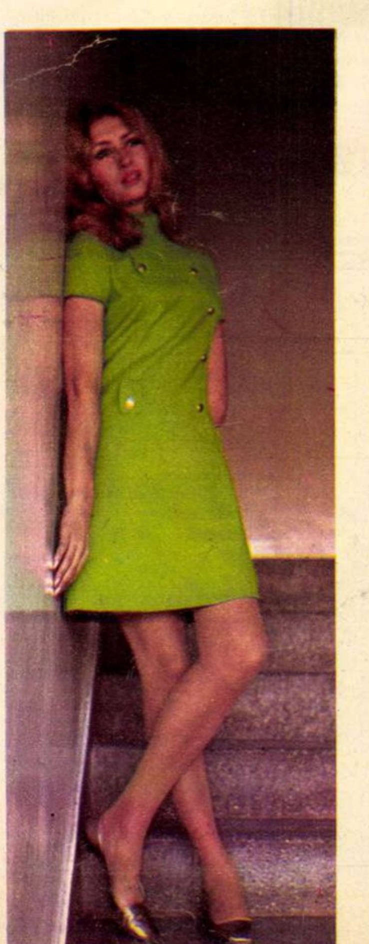

Dar pentru ceasurile de vizită, de spectacol, preferată este totuși rochia viu colorată, cu micile accesorii recomandate de modă (clape, nasturi metalici, buzunare). ▶

Cu riscul de a-mi reproșa, plictisiți, că-mi port condeiul pe poteci bătătorite și că nu vă comunic nici o noutate, diavolul perseverenței mă îndeamnă să reamintesc și aici că în materie de modă lucrurile stăteau la noi, pînă acum foarte puțină vreme (ca să nu spun, sceptic și negativist, că mai stau încă), cam așa: gust aveam, slavă Domnului, consacrat încă de pe vremea cînd Bucureștiul snob se fălea cu eticheta frivolă de «micul Paris»; creatori cu personalitate și idei aveam așijderea și puteți să ne credeți pe cuvînt pe noi, gazetarii, care, uneori favoriți ai zeilor, mai puteam trage cu ochiul — jinduitor! — la colecțiile de unicate ale fabricilor; ce se întîmpla în moda lumii știau de asemeni specialiștii noștri foarte bine, din repetatele, stăruitoarele lor călătorii de documentare prin capitalele Europei; la contractările cu comerțul puteau fi văzute niște lucruri care ar fi trezit apetituri de cochetărie pînă și celor hotărîți, cîndva, la o aspră și «principială» asceză vestimentară. Aveam totul — sau, mă rog, aproape totul — pentru a putea fi îmbrăcați cu o modestă strălucire, gîndeam în noi, profanii, muritori de rînd, cumpărătorii obișnuiți de la tejghea, noi, naivii care credem că tot ce plutește în aer e convertibil în biftec și tot ce se vede la «ocazie» se poate găsi mai tîrziu în rafturi și în propria garderobă. Aveam toate șansele, dar ne lipsea una, singura care ne interesa: aceea de a deschide — simplu, omenește, civilizat — usa unui magazin, de a găsi exact rochia sau sacoul pe care le doream și de a pleca liniștiți acasă, cu fruntea fără riduri și capul fără nervi, numai cu pachețelul sub braț.

Între colecția de lansare a modei și raftul magazinului interveneau, nu știu cum, atîtea blestemate particule de vorbire — «dar», «însă», «poate», «nu se poate», «să vedem», «n-avem», «mai veniți», «nu mai veniți» — atîtea gusturi neevoluate, atîtea promisiuni sforăitoare, atîta balast birocratic, atîtea predici subiective și atîtea greutăți obiective, încît trebuia să ne consolăm cu ideea că sîntem capabili de a face modă la zi, dar că mai trebuie să amînăm nițel ziua aceea. E adevărat că, din cînd în cînd, nu ziua, ci ceasul bun mai bătea pe la ușile magazinelor și, din stendere, își scoteau capul unele confecții arătoase care ne dădeau curaj și încredere în ceasurile următoare. Cu țîrîita mai picurau și acestea deși, cum să vă spun, afirm o banalitate reamintind că confecția bună poate și trebuie să fie de masă, de serie, trebuie să îmbrace, ieftin și modern, întreaga stradă.

Și iată că acum speranțe noi înmuguresc, timid, prin acele cotloane ale inimilor noastre, unde sălășluiește slăbiciunea omenească numită iubire de frumos vestimentar; și stiloul își lipește iar, lîngă peniță, aripioarele încrederii și se pornește iar să anunțe, încrezător, o treabă ce promite în stadiul actual a fi excelentă. Cu atît mai mult cu cît, de astă dată, am constatat atîta bunăvoință și dulce înțelegere între industrie și comerț, vocile lor au sunat într-un asemenea armonios și neașteptat unison, încît ceva mă face să cred că, acum, în sfîrșit, intențiile bune nu vor mai rămîne înșirate doar pe hîrtiile vitezelor planuri înaintate la minister...

Treaba aceasta se numește «Moda '70 pentru tineret» și e de fapt o colecție de modă de peste două sute de modele oferite (nu numai demonstrativ!) comerțului de către creatorii noului Combinat de confecții și tricotaje-«București». Două sute și ceva de modele — de la palton la haina din imitație de piele, de la taiorul cu pantalon la pardesiul impermeabil, costumul de sport sau la rochia de seară — gîndite, elaborate, destinate anume tineretului, atîta vreme vitregit vestimentar de industria și comerțul nostru. De fapt, se petrecuse la noi un lucru paradoxal: în timp ce moda lumii a fost, în ultimii ani, vădit preferențială, adresîndu-se în primul rînd tineretului — cel mai deschis inovațiilor și cutezanțelor vestimentare, fie că acestea mini-malizau fusta, fie că o coborau pînă la gleznă, tineretul fiind și cumpărătorul cel mai activ al confecției ieftine și moderne — la noi tinerilor li se ofereau cam aceleași haine ca ale mamei și tatii, doar puțintel mai scurte și mai colorate. Dorința de originalitate, de veselă extravaganță a tinerilor se izbea de stînca unor concepții vestimentare cuminți, severe, monahale. Confecționerii noștri ar fi putut face — sînt sigură — mult mai mult, chiar și în condițiile date, dacă țesăturile pe care le aveau la dispoziție — structura, contextura, coloritul lor — le-ar fi permis acel nesfîrșit joc al variațiunilor pe temele date de modă (dar nu pot să nu spun că sectorul stofelor rămîne mai departe cel mai palid, mai uniformizant, cel mai neprielnic unei confecții de serie atrăgătoare).

Și iată că acum o colecție întreagă, privind mai toate anotimpurile anului și ceasurile zilei, a pornit să sfarme zăgazurile inerțiilor și prejudecăților și să ofere, în sfîrșit, tinerilor moda la zi. Nu vă grăbiți să vedeți în ea o colecție de șoc, de fierbinte ultimă oră, de îndrăzneli care să taie respirația. Dimpotrivă, virtutea cea mare a colecției mi se pare a fi tocmai caracterul ei rezonabil, practic, realist și, mai ales, cinstit: fiecare model — mi s-a spus — e absolut industrial, fiecare detaliu e realizabil pe bandă, fiecare țesătură există în cantități suficiente, fie că e vorba de acea mult rîvnită, mult cerută, mult așteptată catifea reiată (pentru ținuta tunică-pantalon a fetelor sau costumelor băieților), fie că e vorba de imitația de piele (pentru care combinatul și-a asigurat propriile mijloace de producție). Tot ce a păstrat moda actuală pentru sectorul «prête à porter» — ca linie, detalii, tendințe — se află aici, prelucrat cu moderație și simț al măsurii. Și mai ales cu gust. Nu e prima oară cînd luăm cunoștință de acest gust ales, de un desăvîrșit echilibru, al nucleului de creatori de la Combinatul «București», nu e prima dată cînd realmente îți vine să suferi cînd îl vezi, adesea, risipit steril, în van, consumat inutil, fără ca el să se reflecte îndeajuns în producția de serie. Un soi de prost înțeleasă decență și modestie, de teamă de vedetism, au făcut să se țină în anonimat numele unor creatori efectiv de talie mondială, ale căror colecții au fost întotdeauna înalt prețuite la congresele internaționale de modă. Cine vede, chiar și numai în această colecție pur industrială, mantourile și taioarele concepute de Constantin Dima, rochiile create de Raia Solomonică și Magda Cherciulescu, costumele bărbătești realizate de Dezideriu Schwartz — ca să dăm numai cîteva nume — poate liniștit conchide asupra posibilităților noastre de a fi îmbrăcați cu confecții excelente. Totul rămîne însă mai departe în mîna acelor «dacă», «însă», «poate», «nu se poate»...

Ceva mă face să cred că acești «dacă» de granit încep a fi dinamitați. Colecția de care v-am vorbit a fost prezentată și supusă discuțiilor în repetate ocazii, a fost arătată într-o seară chiar și breslei noastre, la Casa Ziariștilor (ceea ce ni s-a părut a fi un fel de «pe cuvînt de onoare»), a fost sondat gustul tinerilor, a pornit apoi și într-un voiaj prin țară să culeagă și de-acolo păreri. Ni se anunță deschiderea — în București și în alte orașe importante ale țării — a unor magazine destinate cumpărătorilor tineri. Industria, deci, poate. Comerțul, deci, vrea(și se pare că vrea din toată inima și cu tot interesul). De ce să nu privim, încrezători, viitorul care apare la orizont îmbrăcat în haine tinerești, vesele, colorate? De ce să fim Toma necredinciosul?

De cînd dorim să găsim în magazine asemenea haine impermeabile din relon cerat, atît de potrivite ca stil și factură vîrstelor tinere? Promisiunile sînt ferme: în 1970, le vom avea. ▶

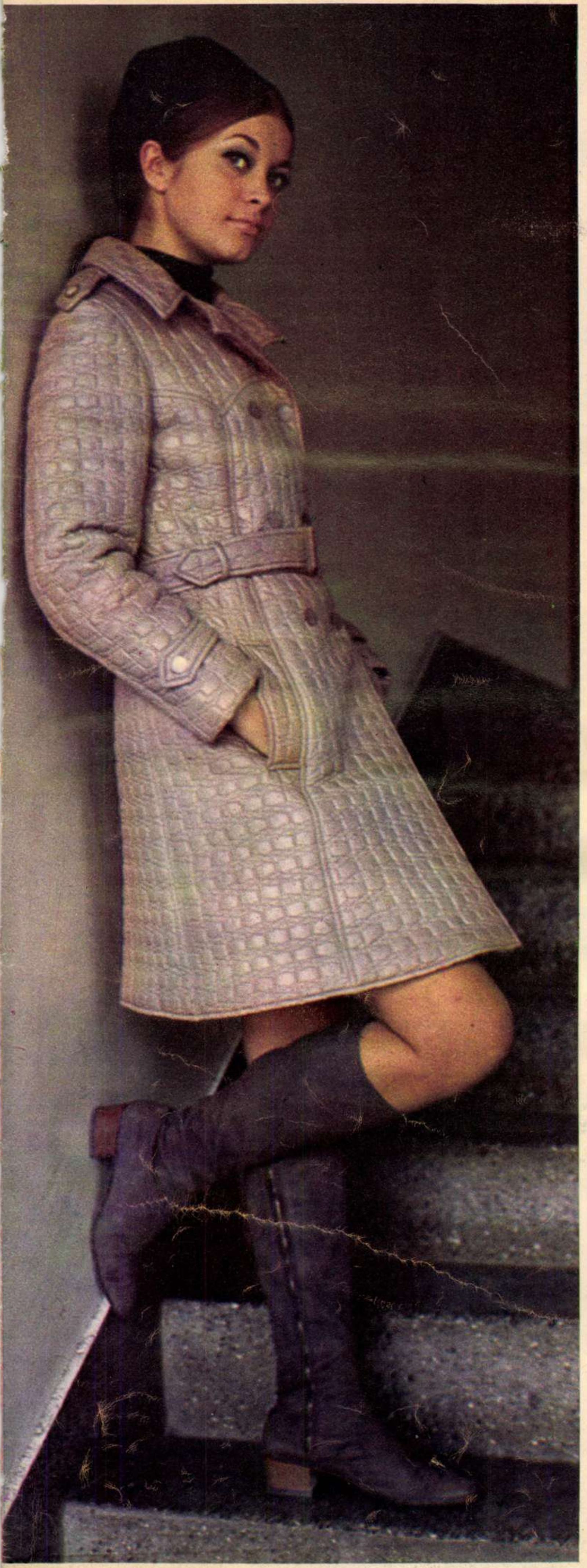

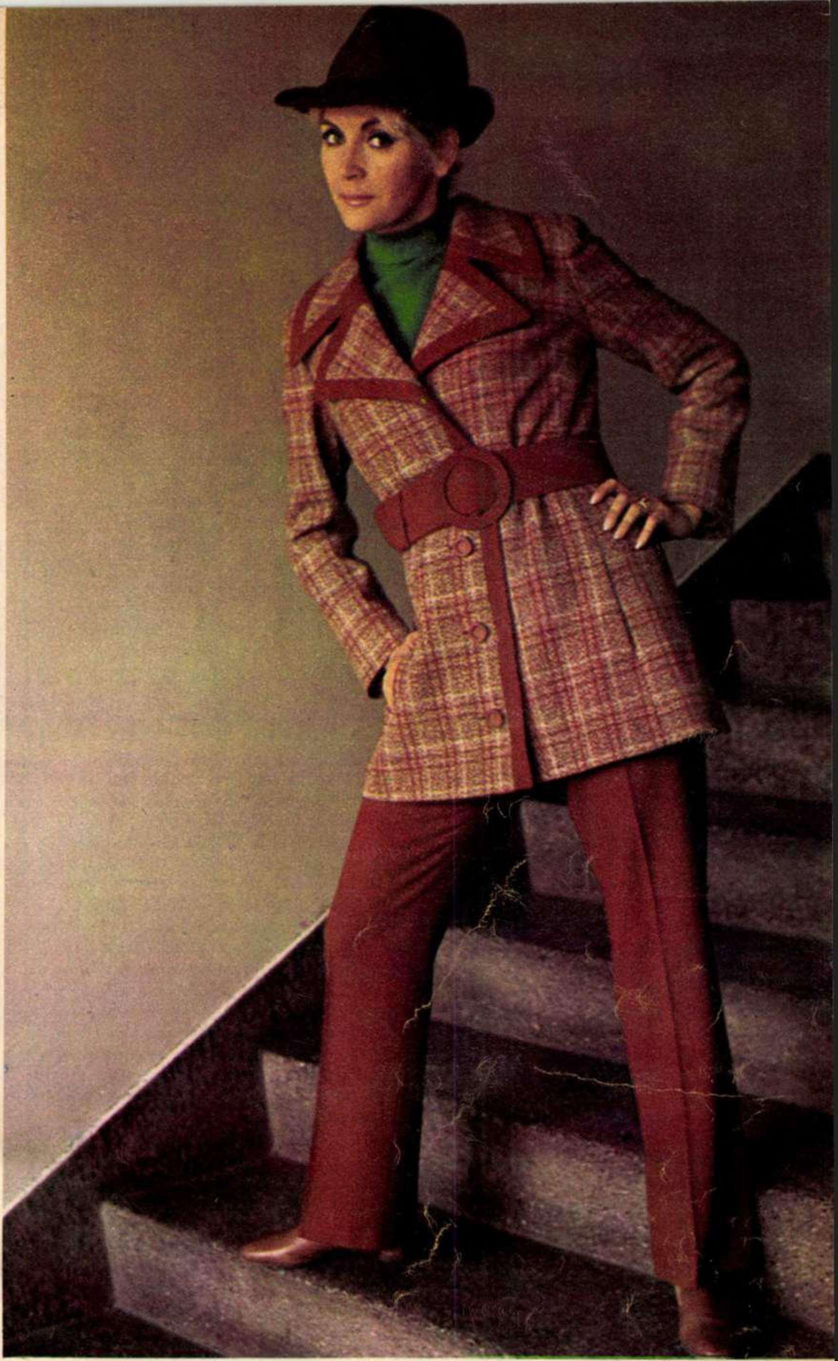

Vremea taiorului cu fustă amurgeşte, trăiască jacheta cu pantalon! ▲

Pielea — sau imitaţia de piele — a fost multă vreme, şi mai continuă să fie, şlagărul modei. Presupun că tinerii noştri aşteaptă nerăbdători hainele de iarnă pe care le vedem în poza de faţă. ▼

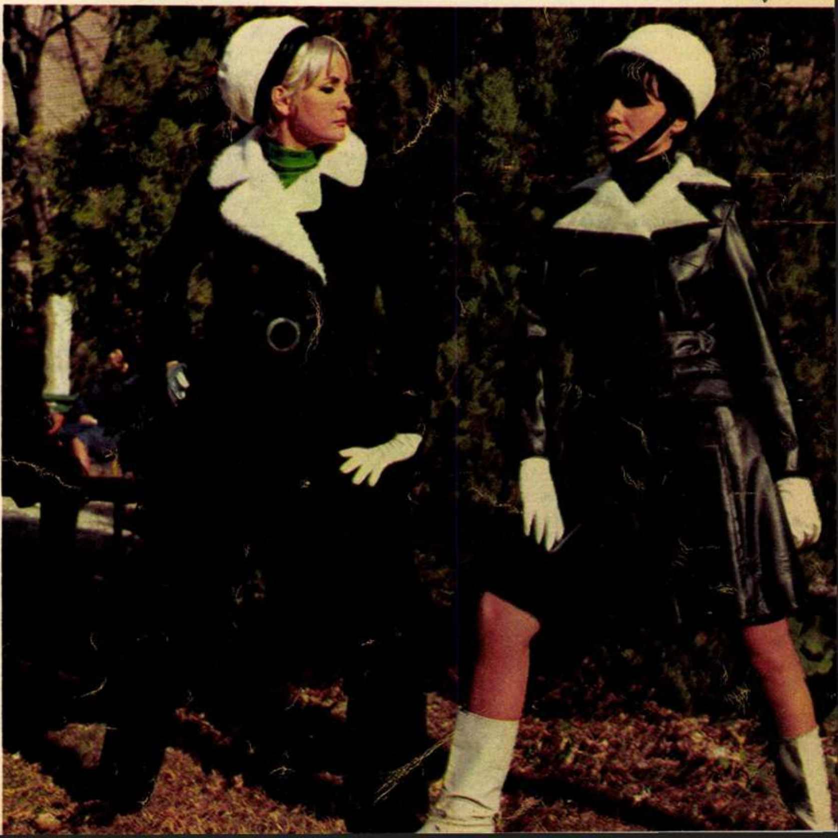

BIOGRAFII CONTEMPORANE

Bătrînu'

Stam amîndoi într-unul din barurile de zi — atît de hulite în ultimul timp și nu știu de ce — și discutam. Sau, mai precis, el vorbea și eu ascultam. Se afla în trecere prin București și i-am solicitat această convorbire pentru rubrica noastră.

Prima dată l-am cunoscut în gară la Petroșeni. Mi-a atras atenția prin curiozitatea vestimentației: haină neagră, cu revere lucioase, peste un maiou, pantaloni de salopetă, bocanci de munte. Pe cap, o pălărie de pai, și în mînă o valiză-burduf din piele, arsă de timp. Era în 1952. Peste doi ani l-am reîntîlnit la Hunedoara, în echipa de fierari-betoniști a maistrului Mihuț. Lucra la furnalul nr. 3. După cîțiva ani l-am regăsit pe șantierul uzinei electrice de la Bicaz, conducînd el, de data aceasta, o echipă de fierari-betoniști. După care, l-am pierdut, nu am mai știut nimic de el pînă acum cîteva săptămîni cînd, aproape, ne-am ciocnit pe bulevardul Bălcescu. Și acum, stăm în fața unei cafele care s-a răcit, a unui pahar de coniac de care am uitat. Mi-a fost jenă să scot carnetul și să notez. Cele ce urmează sînt transcrise din memorie și sper că inginerul Stamate Vasile le va găsi cît mai fidel povestirii sale.

«M-am născut în comuna Flămînzi, cu 38 de ani în urmă. Cît a durat copilăria și la începutul primei tinereți nu mi-am dorit o altă condiție socială decît cea a țăranului, adică nu vroiam să fac altceva decît a făcut tata, să muncesc pămîntul, să am gospodăria mea, nevasta mea, copiii mei. Dar a venit seceta și am luat drumul bejeniei. Și pe mine, ca și pe alți oameni din sat, foamea m-a împins pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Îmi plăcea viața liniștită, așezată, și a trebuit să mă mut cu bocceaua dintr-un loc în altul. Pînă am ajuns la familia Müller, într-o comună de lîngă Sighișoara, a trebuit să pătimesc mult: am călătorit pe tren fără bilet și m-au prins brigăzile «fulger», am fost reținut în niște aresturi preventive prin gări, am mîncat bătaie, am învățat să dau și eu, dar ce-a fost a fost... La Müller, munceam din greu, dar eram tratat cu dreptate. Stam la masă cu el, dormeam în aceeași cameră cu copiii lui, care munceau cot la cot cu mine. La început mi-a fost greu sîmbăta seara, cînd se adunau mai mulți și «făceau muzică». M-am obișnuit însă, iar cu timpul începu chiar să-mi placă. Am stat doi ani acolo și cred că aș mai fi stat, dacă fata gazdei nu se îndrăgostea de mine. Așa că l-am înțeles pe Herr Müller și am plecat la Bumbești-Livezeni. In presa vremii și după aceea s-au scris multe pagini despre eroismul acelor zile, și pe dreptate. Niște barăci prin care sufla vîntul și curgea ploaia, mîncare puțină și proastă, muncă multă... dar cînd ești tînăr, cînd începi să înțelegi că faci ceva important, cari pietrele și cu spinarea, cum am făcut eu, reziști și la păduchi. Cred că tuturor care am lucrat acolo, lungile zile și nopți ne-au lăsat o moștenire de neprețuit: capacitatea de a ne entuziasma, de a ne dărui. Poate că sună a lozincă, dar alte cuvinte nu am să exprim ceea ce simt.

Am plecat de la Bumbești înainte de a se termina șantierul. Am plecat după maistrul Mihuț, detașat la Hunedoara. Îmi promisese să mă învețe o meserie. Cu o seară înainte de a pleca, am rămas în pantalonii de la salopetă și într-un maiou. Erau și printre noi lepădături. Mi-am cumpărat hainele cu care m-ai văzut la Petroșeni. Ca orice țăran, visam și eu o haină neagră. Le-am luat de la haine vechi. Valiza am cumpărat-o pentru că era mare, din piele și avea pe ea o etichetă cu Veneția. De aici mi s-a tras, o vreme, și porecla «venețianul». Băieții nu erau răi dar nu puteau pierde ocazia să mă înțepe: «Și cum îi pe la Veneția? Furnalele ca furnalele, dar fetele?» «Mă, pe unde vine Veneția asta?» Și m-au obligat să colind bibliotecile, să citesc, să văd albume, și într-o seară, în baracă, i-am făcut praf. Adusesem cu mine și cîteva albume și le-am vorbit pînă noaptea tîrziu. De atunci, porecla de «venețianul» mi-au schimbat-o în cea de «studentul». Aproape că nu-mi mai spunea nimeni pe numele de Stamate. Și uite așa, încetul cu încetul, mi-a intrat în cap că trebuie să o fac și pe asta. Cineva a venit într-o zi să recruteze fierari-betoniști, șefi de echipă pentru Bicaz. Bădia Mihuț m-a propus și pe mine. Pe vremea aceea eram încurcat cu o femeie, despre care lumea vorbea că ar fi fost adusă în Hunedoara de la o casă cu felinar roșu din București. Eram aprins tare rău, dar am plecat. Și am suferit ca un cîine. Despre ea nu am mai auzit nimic, dar și astăzi îi port în mine un gînd frumos. La Bicaz ne-am întîlnit cînd de-acum mă rodasem ca șef de echipă. Purtam regulat corespondență cu bădia Mihuț și nu mi-e rușine să spun că bădia îmi ținea adevărate cursuri pentru fierari-betoniști în scrisorile lui. Aveam o baracă în care trăiam toată echipa. Îi citeam scrisorile cu voce tare și împreună «adoptam» la noi soluțiile propuse de el și tot împreună îi descriam situațiile mai complicate, la care îi ceream sfatul. Pînă cînd unul dintre noi s-a lăudat nu știu pe unde, și a venit o anchetă, și era cît pe-aci s-o pățim pentru că «divulgăm străinilor secretele importante ale șantierului». Ne-am cam speriat și puțin a lipsit să-l considerăm pe bădia «străin». Dar toată ancheta, cum a venit, așa a trecut. De ce, nu știu. Și apoi, a urmat un capitol mai puțin vesel. Mai mulți de pe șantier am fost trimiși la București, aranjați, lustruiți, ca să primim decorații. Am fost emoționați, iar după ceremonie am intrat la Athénée să cinstim evenimentul. Era și o ingineră tînără. M-a luat de mînă și mi-a spus să merg cu ea. Am colindat mai multe restaurante, eram amîndoi puțin amețiți, și noaptea tîrziu m-a dus în garsoniera pe care o avea în București. După ce m-am întors la Bicaz, am căutat-o cîteva săptămîni. Mereu lipsea, mereu «abia acum a plecat», pînă cînd am prins-o. Cuvintele ei mi-au sunat multă vreme în urechi ca o jignire. «Studentule, te credeam bărbat! A fost o noapte frumoasă și atît. Mai mult nu se poate. Ne desparte o lume, și lumea asta trece prin biblioteca unei facultăți». Mai tîrziu am înțeles că vorbele ei nu vroiau să jignească. Exprimau o realitate și atît. În timpul acela îmi dădeam maturitatea. S-a oferit să mă ajute la matematică și am refuzat-o. A întins mîna și m-a mîngîiat pe față cu dragoste, cu milă, nu știu. Ca să nu plîng, am lovit-o. Este singurul lucru din biografia mea de care mi-e rușine. Toamna am plecat la Facultatea de construcții din București. Am intrat într-o lume necunoscută, care mi s-a părut la început îngrozitor de superficială. Erau toți niște copii care abia isprăviseră liceul. În mijlocul lor eram ca măgarul între oi. «Studentul» nu îmi mai spunea nimeni. Toți însă, chiar și unii profesori, mă strigau «bătrînu'». Au trecut cinci ani ca un vis. Uneori, din ce în ce mai rar, îmi venea să las totul baltă și să plec, zile și mai ales nopți mă vroiam din nou la Bumbești să car piatră cu spinarea... Era mai ușor. Trebuia însă să învăț. Începusem un lucru și trebuia să-l duc pînă la capăt. Și l-am dus».

Restul vieții lui, în rezumat, se inscrie, o parte, pe coordonatele șantierului de la Argeș, iar o alta pe cele de la Șarul Ursului. In ziua cînd m-am intîlnit cu el avea în buzunar o nouă repartiție pe care scria «Porțile de Fier». Tîmplele au început să-i încărunțească, în colțul ochilor s-au adunat cute, prima dragoste a cunoscut-o la Hunedoara, ultima la Bicaz, după care, «din cînd în cînd, cîte o noapte frumoasă» și atît. Încolo, nimic deosebit.

Petru ISPAS

---

reflector științific

LECȚIE DE FIZICĂ...

...în condiții mai puțin obișnuite: la școala superioară Lac Son din provincia Hoa Binh — R.D. Vietnam.

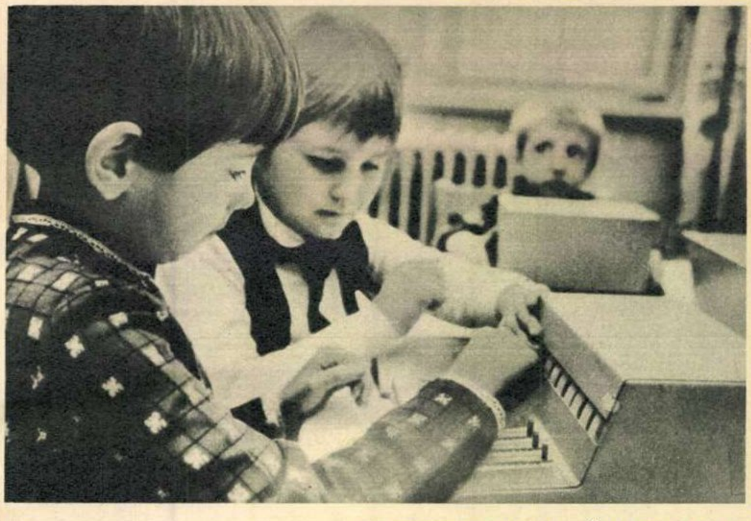

ELECTRONICA... ÎN CLASA I

Studenții de la Institutul pedagogic din Dresda au inventat acest aparat pentru copiii care pășesc pentru prima oară pe porțile școlii și cu ajutorul căruia pot compune cuvinte și litere... fără osteneală.

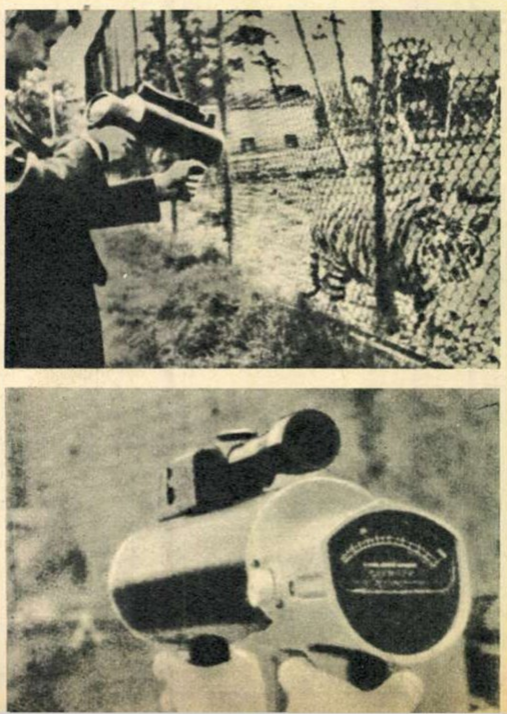

NU VA CURGE SÎNGE

Nu se pune la cale nici un asasinat împotriva bietului tigru fără apărare. Este vorba de o invenție britanică, cu ajutorul căreia se poate stabili doar în două secunde, de la distanță (pînă la 33 m!), temperatura oricărui corp sau obiect. Principiul de funcționare: analizarea undelor infraroșii emise în mod diferențiat de «subiect» în funcție de temperatură.

spectacol pe glob

Parodie, spectacol burlesc și satiră feroce, «La mise en pièces du Cid» de Roger Planchon este prezentată la Théâtre Montparnasse din Paris. Ideea spectacolului — așa cum declară și autorul — este de a investiga efectele actualității asupra oamenilor de teatru, a muncii lor și a felului în care abordează repertoriul clasic. Un spectacol agreabil, cu replici percutante, aluzii și metafore de o simplitate directă.

În regia lui Gunther Rennert și sub bagheta lui Karl Böhm, Opera din München a adus pe scenă o Carmen remarcabilă. Este vorba de Tatiana Troyanos, deținătoarea rolului titular al operei lui Bizet și considerată ca fiind interpreta ideală. De la jocul de scenă, înzestrat cu forță de sugestie și expresivitate plastică, și pînă la atacarea ariilor de bravură, Tatiana Troyanos confirmă părerile cronicarilor celor mai elogioși.

Romanul lui Frederick Rolfe, «Hadrian al VII-lea», scris la începutul acestui secol, a ieșit dintr-un cvasianonimat grație dramatizării lui Peter Luke, foarte bine primită de public la Londra, New York și recent la Hamburg pe scena teatrului «Thalia». Înscriindu-se în contextul frămîntărilor protestatare din sînul bisericii catolice, «Hadrian al VII-lea», în ciuda aplauzelor pe care le culege, e un spectacol ce a stîrnit vii controverse.

Balerina canadiană Donna Day Washington și partenerul ei japonez, Tatsuo Sakai, la ultima repetiție generală a spectacolului cu «Frumoasa și bestia» (după Jean Cocteau), pregătit de Teatrul scoțian de balet.

Parisul este a 16-a escală a «Violonistului pe acoperiș», comedie muzicală semnată de Jery Bock și Joseph Stein. Rolul principal a fost încredințat lui Ivan Rebroff, un artist și cîntăreț german înzestrat, dar care... a trebuit să învețe textul francez în cîteva luni, necunoscînd aproape de loc limba lui Molière.

cronică satirică

de Teodor **MAZILU**

ÎN LOC DE TALENT

Y nu are talent dar nici nu-și face probleme din această pricină. El caută să dea impresia unui om de talent — călăuzindu-se după ideea că «impresia contează». De aceea, el se zbate să mimeze talentul, inspirația, și chiar pasiunea artistică.

Dacă e regizor la teatru Y își manifestă talentul țipînd în loc să dea indicații actorilor; Y găsește că e mult mai comod și mult mai artistic să țipe. Nu știe niciodată ce vrea, și atunci se răzbună pe propria sa ignoranță, urlînd ca din gură de șarpe. Y crede că urlatul e totuna cu autoritatea artistică. Țipă și are impresia că progresează. Țipă și are impresia că face o artă mare. Pentru el nu există texte, ci numai pretexte. Chiar și Shakespeare e un pretext pentru manifestarea personalității. Nu înțelege textul și atunci îl interpretează în mod foarte personal. Din ignoranță i se naște fantezia. Realizează ceva «pe marginea textului», pe lîngă text totdeauna brodează cîte ceva, dar cu esențialul nu se întîlnește niciodată.

Dacă Y e cumva actor întîrzie sistematic și premeditat de la repetiții. I se pare că lipsa de disciplină la care el are dreptul e un omagiu adus marelui său talent. El își pune prea mari speranțe în această amărîtă lipsă de punctualitate. El crede că e suficient să întîrzii la repetiții ca să poți fi un interpret genial al lui Hamlet. E convins că nepolitețea implică automat geniul.

El are toate ticurile unei mari personalități, în afară de personalitate. El crede că personalitatea e totuna cu suma unor tabieturi. De aceea are grijă să-și cîștige prestigiul unui individ straniu și irascibil. A auzit el că și lord Byron era un tip cam sucit, și — deși în adîncuri el e un biet derbedeu rezonabil — caută să imite neliniștea și ciudățenia altora. Dar cînd Y ajunge să facă ceva anume, să scrie, să regizeze sau să interpreteze, se vede de la o poștă că sărmanul n-are nici o taină de ascuns.

După experiența de anul trecut — cînd ansamblul artistic al «Noii scene» din Milano a străbătut întreaga Italie dînd peste 120 de reprezentații, mai ales în localități mici, unde teatrul pătrunde cu greu — Franca Rome și Dario Fo pregătesc un nou turneu italian, cu un repertoriu îmbogățit. În fotografie, una din ultimele repetiții ale actorilor milanezi.

literare

de G. **DIMISIANU**

Virgil DUDA:

CATEDRALA

Romanul **Catedrala** reia și amplifică ceea ce autorul deja enunțase în ciclul narativ **Legendă și mit** din volumul anterior, **Povestiri din provincie** (1967). Biografia aureolată de legendă a inginerului Burghele se dovedește a fi fost acolo numai schițată, o schiță-preambul al cărei rost era să pregătească și să deschidă un drum de acces spre edificiul impunător al romanului. Materia, sporită cantitativ, este dirijată către albia cuprinzătoare a unei povestiri «de formație», cum scriitorul însuși își definește cartea, sugerînd prin faptul că recurge la această noțiune adeziunea implicită la tradiția robustă a realismului obiectiv. Ca romancier, perspectiva adoptată de autor s-ar părea că este, inițial, aceea a naratorului care își domină întru totul materia, edificat din capul locului asupra evenimentelor ce vor urma și asupra comportării eroilor în cadrul acestor evenimente. Sîntem conduși spre această impresie și de faptul că reîntîlnim în carte vechile, dar încă îmbietoarele, ticuri ale povestitorului omniscient. («După un atît de lung ocol să ne întoarcem la prezentul acelei dimineți...» etc.), și ele sună ca o liniștitoare promisiune că vom citi o istorisire ordonată și logică unde totul să ne poată fi explicat, luminat, elucidat cu perfectă competență de romancier. Fermitatea stilului epic, precizia caracterizărilor ne lăsau să sperăm că, o dată cu funcția creatoare, autorul și-a asumat-o și pe aceea de conștiință interpretativă, angajată să îndrume înțelegerea noastră pe cărări prospectate mai dinainte, curățate de lăstărișuri și nevăzute capcane.

Dacă aceasta este poziția de principiu, și ea coincide cu aceea a realismului epic de formulă clasică, vom arăta că atitudinea autorului nu îngheață la punctul de pornire. Repede apar oscilări care vestesc o intenție dizidentă față de realismul suficient sie însuși, indicii de neîncredere în zugrăvirea atotștiutoare a unor realități omenești ce s-ar lăsa investigate pînă în cutele cele mai intime, elucidabile pînă la ultima nuanță. Faptul se observă cel mai bine în poziția autorului față de personajele sale și în primul rînd față de eroul-pivot: Burghele. Pe măsură ce acesta e antrenat într-un sistem mai complicat de relații, pe măsură ce fauna umană a narațiunii se îmbogățește cu noi prezențe, al căror traseu biografic se întretaie cu cel al lui Burghele, impresia noastră inițială că povestitorul ar deține absolut toate elementele cazului începe să slăbească. Autorul însuși pare să-și dea seama că, pe măsură ce trăiește mai bogat, eroul îi scapă, se învăluie în penumbre, și atunci efortul său nu va mai fi să ni-l **explice,** dar **să-l înțeleagă el însuși o dată cu noi.** E o modificare de atitudine care semnalează că fruntariile realismului tradițional au fost traversate spre domeniul unui realism de alt tip, a cărui primă trăsătură este că îl scoate din pasivitate pe cititor și îl angajează în procesul elucidării sensurilor operei.

Catedrala e un roman care conciliază cele două atitudini, de fapt le ilustrează succesiv, pe cea de-a doua, cum spuneam, pe măsură ce experiențele existențiale ale eroului sporesc în intensitate omenească, iar raza manifestării sale dobîndește mereu mai mare extindere. «Biografia» nu e urmărită cronologic, în succesiunea fazelor de împlinire a eroului, ca într-un clasic Bildungs-roman, ci reconstituită din frînturi, din scene dispersate, din reprezentările pe care alții și le fac despre Burghele și care prin ricoșeu furnizează elemente ce concură la profilarea figurii acestuia. Copilăria, școala, institutul, intrarea în marea uzină sînt momente ale vieții lui Burghele reprezentînd tot atîtea etape ale unui proces «formativ».

Ele nu ajung totuși să conducă la o armonizare a personalității eroului, și nici măcar la elucidarea acestui personaj care rămîne pînă la urmă ambiguu. Prozatorul propune soluții multiple, ni-l înfățișează din unghiul de vedere al mai multora, dar nu se fixează, lasă deschise mai multe căi de acces sugerînd astfel valoarea relativă a unei acțiuni de cunoaștere umană.

Orbita pe care evoluează eroul e întretăiată de trasee diverse: personajele ce compun contextul și în relație cu care Burghele se definește măcar parțial. Din prezentarea acestora se închegă un amplu tablou de viață contemporană în al cărui centru iradiant se află uzina-catedrală, tablou expresiv și plin de mișcare, complex, pe deplin edificator asupra resurselor de cuprindere epică ale lui Virgil Duda, un scriitor a cărui vocație de romancier e în afara discuției.

1

PESTE CÎTEVA ZILE, REVELIONUL...

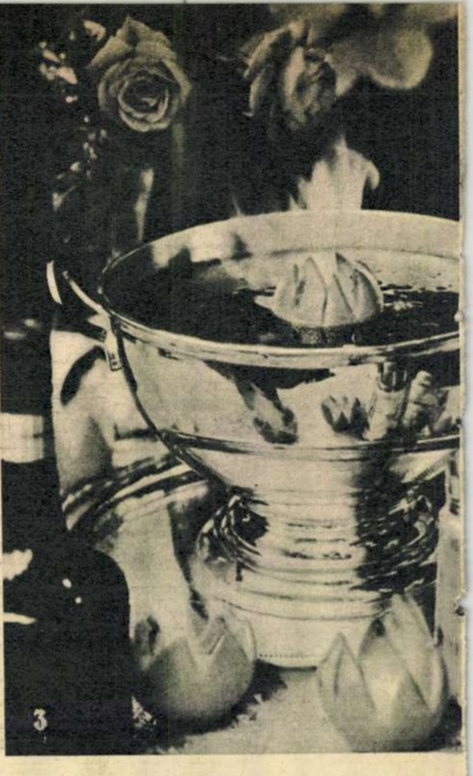

3

2

Începem să numărăm invers, ca la lansările în cosmos, cîte zile, cîte ceasuri, cîte jumătăți de ceasuri ne mai despart de noaptea cea mai lungă a anului, noapte — precum bine se știe — obligatoriu albă, obligatoriu cheflie, obligatoriu veselă, poate pentru că ne-am învățat să ne tot despărțim de trecut rîzînd...

Numărătoarea o fac întîi și întîi stăpînele casei care socotesc, cu febrilitate, cîte sacoșe mai au de cărat, cîte tacîmuri de lustruit, cîte pateuri de copt; numai că grijile au, cîteodată, și partea lor de bucurie, și iată exact momentul în care ne batem capul, ne omorîm cu treaba, ne frîngem picioarele cu alergatul, dar le facem pe toate cu plăcere reală...

Ne batem capul să fim inventive, să aranjăm încăperile și masa alt fel decît anul trecut, să urcăm pe ea alte bunătăți decît cele consumate la revelionul trecut, să descoperim și alte modalități de a ne amuza decît cea de a rămîne, ca hipnotizați, în fața televizorului și a sărmăluțelor. Poate că o idee, două o să mai aflați și în paginile de față; aruncați deci o privire pe fotografiile-sfaturi.

Ne frîngem picioarele alergînd după daruri, pentru că e momentul cînd nici toți mizantropii lumii adunați la un loc nu ar reuși să scadă deverul lunii cadourilor și să stingă flăcăruia de generozitate care se aprinde acum, dintr-o dată, mai în fiecare piept omenesc. Ne place acum să facem daruri, ne place să primim daruri, numai că nu prea știm întotdeauna ce anume dar ar fi mai bine primit, nu reușim adesea să-l găsim prin magazine, nu ne vine ideea de a-l confecționa singure. Poate, cine știe, tot fotografiile de față vă vor sugera și în acest sens vreo idee.

Oricum, grăbiți-vă: mai sînt doar 10, 9, 8, ... 1 zile pînă cînd vom ciocni paharul de la miezul nopții, și ne vom spune «La mulți ani». Grăbiți-vă și prevedeți totul: lumînărelele festive, torturile, globurile colorate, numărul invitaților și chiar și strașnica ciorbă de potroace, binevenită cînd te trezești în zorii unui an nou...

S. DIMA

5

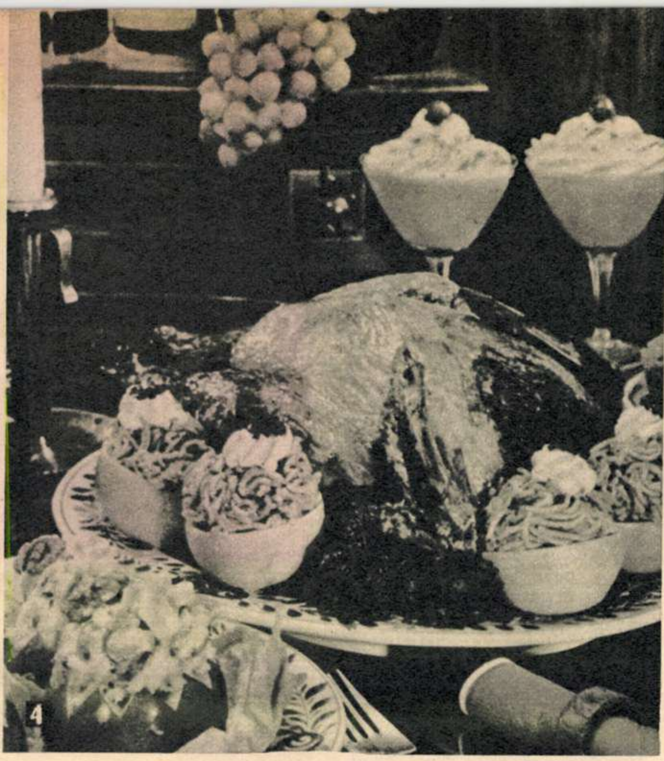

4

1 ...Așadar, prima grijă rămîne cea a darului de Anul nou. Ce părere aveți de aceste două clipsuri care pot fi utilizate la fel de bine ca cercei și ca podoabe de prins în păr?

2 Foarte la modă sînt și aceste șiraguri de lanțuri de forme și dimensiuni diferite, purtate împreună în snop bogat.

3 Cînd vom da, la miezul nopții, foc punciului, flăcările vor dansa mai frumos în jurul unei portocale îmbibate cu rom.

4 Cîteva jumătăți de lămîie (din care se păstrează doar coaja) umplute cu pateu, pastă de pește, brînză etc. vor escorta de minune friptura de pasăre.

5 Lumînările — fixate în mici sfeșnice de diferite dimensiuni — dau întotdeauna mesei un aer sărbătoresc.

6 Pentru cei mici, înghețata — împodobită cu jumătăți de felii de portocală și cu miezuri de nucă — rămîne desertul favorit, chiar și în recile seri ale sărbătorilor de iarnă.

7 Alegeți pe cea care o preferați: magazinele s-au transformat în aceste zile în paradisuri ale celor mici.

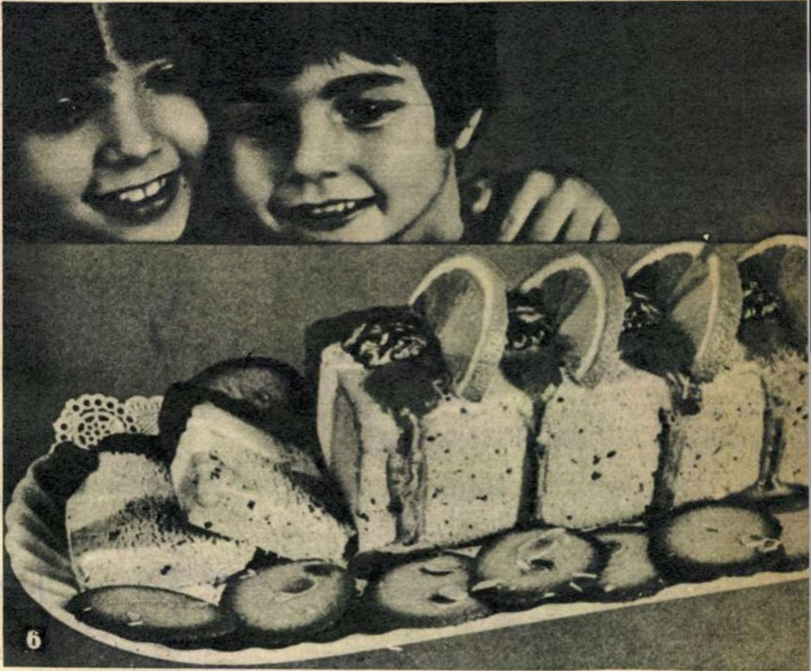

6

7

FESTIVALUL NAȚIONAL DE TEATRU '69

Pentru cine ar fi fost înclinat să creadă în prezicerile sumbre ale celor ce vorbesc de o oboseală a teatrului, pentru cei care lansează semnalele de alarmă ale așa-zisului divorț dintre public și teatru, pentru panicarzi, dezabuzați, dar mai ales pentru mulții, credincioșii iubitori ai artei scenice, Festivalul național de teatru '69 — ce se desfășoară în aceste zile de decembrie — constituie incontestabila afirmare a vigoarei și prospețimii fenomenului teatral românesc. Pregătit laborios și căptușit cu toate emoțiile ce însoțesc marile confruntări artistice, festivalul — desfășurat mai întîi în faze zonale — a răscolit și a pus în stare competitivă aproape 30 din teatrele țării, a adus la rampă circa 70 de spectacole, a trezit setea de afirmare si confirmare a forțelor artistice, urmărind cu toatele — în ultimă instanță — valorificarea dramaturgiei noastre originale. Tot ce înseamnă căutări și invenție artistică, tendințe și modalități interpretative, tot ceea ce ține mereu tînără mișcarea noastră teatrală — servită de diversele ei generații de regizori, actori, scenografi — a fost pus de astă dată în slujba piesei românești, fie ea semnată de Lovinescu sau Baranga, de Everac sau Mirodan, de Teodor Mazilu sau de D.R. Popescu, de Ion Omescu, Alexandru Popescu sau Paul Corneliu Chitic, de Iosif Naghiu sau Tőmőry Peter ș.a. În aceste — încă neîncheiate — 12 zile ale festivalului, sălile bucureștene găzduiesc uneori și cîte 3 spectacole competitive zilnic, spectacole care vorbesc despre setea de adevăr a scrisului teatral românesc, despre dorința de a aduce pe scene frămîntările, neliniștile și împlinirile contemporanilor noștri, de a găsi în istorie rezonanțele unor adevăruri mereu actuale. Recitalurile de poezie, pe care unii actori le-au prezentat în matinee, demonstrează, la rîndul lor, această nevoie a teatrului de fior poetic, întoarcerea sa cu fața spre poezie, posibilitățile pe care versurile lui Eminescu sau Blaga, Arghezi sau Ion Barbu, sau Marin Sorescu le oferă interpretării scenice.

Poate că festivalul s-a resimțit de pe urma absenței — greu de înțeles! — a spectacolelor clasice, cele două reprezentații Alecsandri («Coana Chirița» și «Florin și Florica») fiind desigur cu totul insuficiente pentru a dovedi preocupările de valorificare a dramaturgiei noastre, și nu știu bine dacă acest lucru trebuie reproșat preselecției spectacolelor sau slabei programări repertoriale, în acest sens, din ultimele stagiuni. În orice caz, ceea ce s-a putut vedea în festival, pînă la ora actuală, a demonstrat din nou că zona cea mai puternică a teatrului românesc rămîne cea interpretativă, că avem regizori, actori și scenografi de înaltă, foarte înaltă clasă, că spectacole ca cele realizate de Radu Penciulescu, Horea Popescu, Vlad Mugur, Dinu Cernescu, Ion Cojar, Valeriu Moisescu, Sorana Coroamă, Dan Nasta, de foarte tinerele Nicoleta Toia și Magda Bordeianu, realizează valori ce depășesc stadiul competițiilor naționale și că ne fac să putem sta, cu fruntea sus, lîngă orice altă mare scenă a lumii. Și am putut din nou constata, în cadrul acestui festival, ce forțe actoricești nebănuit de originale, de puternice, de fascinante posedă teatrul nostru, chiar dacă ne mulțumim să-i cităm aici pe Octavian Cotescu — cu virtuosul său recital de satiră maziliană — sau pe acel prea puțin cunoscut trubadur modern din Craiova, Tudor Gheorghe, compozitor și propriu interpret al poemelor și cîntecelor sale «folk».

Să ne oprim aici cu rîndurile noastre, pronosticurile nu-și mai au rostul, juriul — în care au fost cooptați de astă dată și mulți dintre colegii noștri de breaslă cronicărească — se dovedește, desigur, inflexibil și neinfluențabil, și de altfel peste două zile premiile vor fi anunțate și înmînate fericiților cîștigători. Deși, fără îndoială, după acest festival vor fi cu adevărat numai doi mari cîștigători: publicul și scena românească.

Sanda FAUR

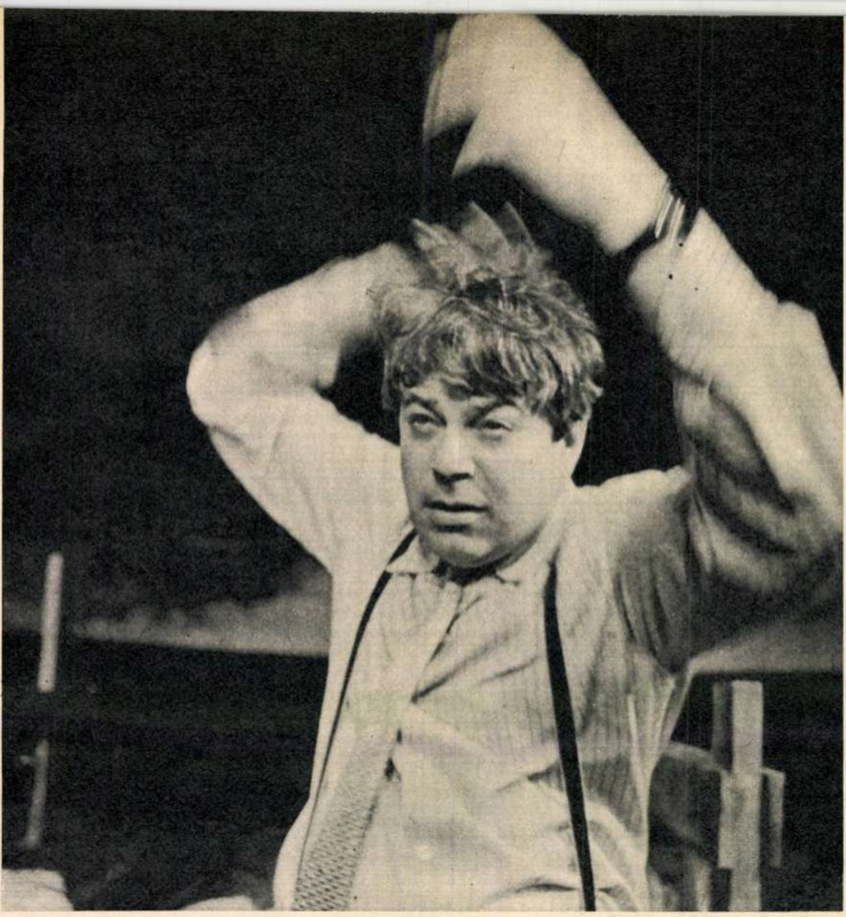

Octavian Cotescu în «Tandrețe și abjecție», moment de înaltă virtuozitate actoricească.

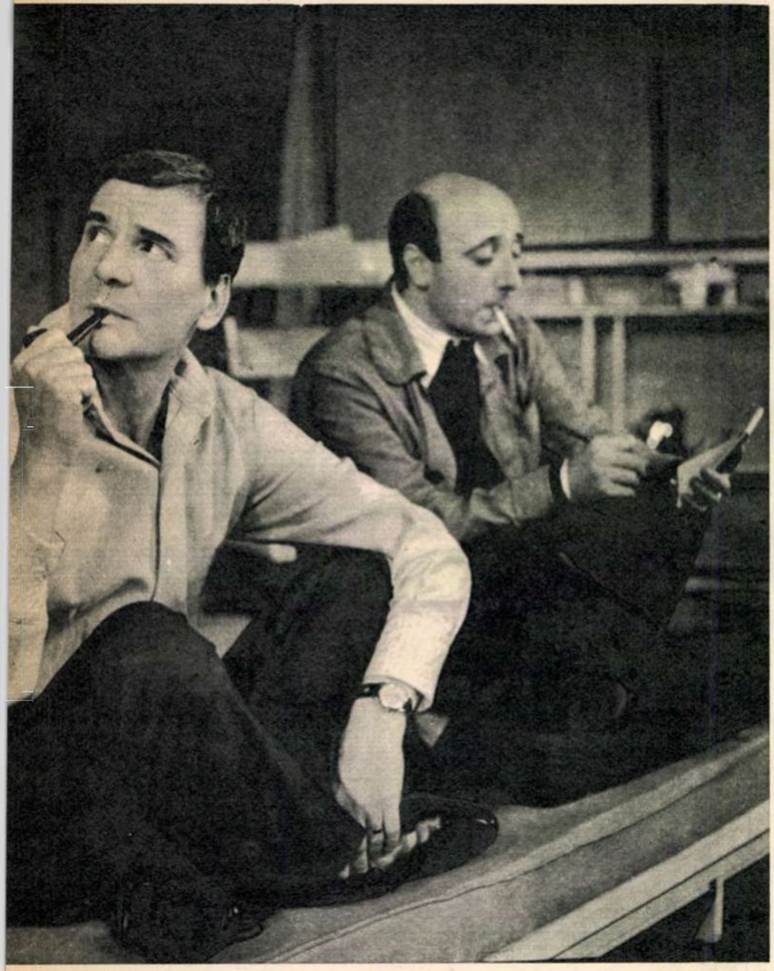

Al. Mirodan servit din nou, în «Transplantarea inimii necunoscute», de arta lui Radu Beligan (căreia i s-a adăugat de astă dată umorul sec al lui Marin Moraru).

Silvia Ghelan în «Visul» lui D.R. Popescu, transpus scenic de Naționalul clujean.

O versiune nouă — cea a teatrului piteștean — a mereu tînărului «Arc de triumf» de Aurel Baranga.

Teatrul maghiar din Sf. Gheorghe a prezentat în festival piesa lui Tömöry Peter, «Moartea iluziilor».

Reţineţi numele acestui trubadur modern din Craiova: Tudor Gheorghe. Veţi mai auzi de el.

Piesa lui Paul Corneliu Chitic, «Cronica personală a lui Laonic», în interpretarea Teatrului Tineretului din Piatra Neamţ.

economice

de Ilie **ZAHARIA**

Rutina

A ieşi din rutină necesită un efort. Te-ai adaptat la un sistem de lucru, îl faci bine şi cu o cheltuială minimă de energie. De ce să-l schimbi? Ai învăţat din şcoală anumite adevăruri care păreau *indiscutabile*. Îmi amintesc de teoria pauperizării absolute a proletariatului, foarte amplu argumentată pînă acum vreo zece ani. Argumentele erau cu atît mai sofisticate, polemica mai acră şi mai înverşunată, cu cît dovada era mai greu de făcut.

Dar realitatea s-a dovedit mai puternică decît o teorie comodă. Cine mai scrie astăzi despre pauperizarea absolută?

Mintea noastră este mobilată cu fel de fel de idei recepţionate necritic, printre care ne mişcăm la fel ca între mobilele casei. Un arhitect decorator te vizitează şi îţi demonstrează că atît spaţiul de mişcare cît şi confortul apartamentului ar creşte dacă ai schimba aranjamentul mobilei şi ai renunţa la o piesă inutilă şi pe deasupra urîtă.

— Locuiesc de douăzeci de ani în acest apartament şi nu m-am gîndit la această posibilitate...

— Ce-ar fi să mai mişcăm puţin şi ideile, să le confruntăm cu viaţa, cu faptele şi să le corectăm (ideile, nu faptele)?

Întreprinderea X produce întrerupătoare. N-ar putea fi perfecţionate?

— «Mai binele este duşmanul binelui». Ce ai cu întrerupătoarele noastre? Nu sînt bune? Aşa se fabrică în toată lumea.

— Tocmai de aceea. Nu le-ai putea fabrica *alt fel* şi *mai bine* decît «în toată lumea»?

Şi întrerupătorul «clasic», care era învîrtit de la stînga la dreapta pentru a aprinde sau stinge lumina, a fost înlocuit cu unul mai simplu, care se manevrează printr-o uşoară apăsare a degetului. Trebuia doar să te gîndeşti şi să experimentezi. Şi, mai ales, trebuia *să vrei* ceva mai bun.

Rutina înseamnă lene *de gîndire*. Poţi fi foarte harnic, foarte muncitor, foarte conştiincios şi să porţi pe frunte semnul de birocrat, de învechit, de rutinier (nu rutinat).

— De ce eşti aşa de aspru cu bietul om? Stă pînă seara tîrziu, vine de multe ori şi duminicile, lucrează cu acurateţe — şi în loc să-l lauzi...

— Îl critic pentru că face lucrări perfecte, dar de care n-are nimeni nevoie, lucrări pe care le execută în virtutea inerţiei, pe baza unei dispoziţii perimate dar neanulate; îl critic tocmai pentru că stă seara tîrziu şi vine duminica la serviciu. Îl critic pentru că nu ridică puţin capul — măcar din cînd în cînd — de la hîrtiile de pe masa lui şi privind pe geam să se întrebe: «Ce rost are munca mea? Cum se angrenează în ansamblul activităţii unităţii în care lucrez? Cum s-ar putea simplifica şi perfecţiona?» Îl critic pentru că nu citeşte, pentru că nu se interesează de ce a apărut nou în domeniul lui.

— Tot de executant te legi şi dumneata...

— Nu, nu. Şi de şefii care au această mentalitate.

Un conducător cu înalte răspunderi — nu-i dau numele să nu creadă că vreau să-l flatez — îi spunea unui colaborator:

— Aproape zilnic vii la mine cu fel de fel de lucrări curente. Vino măcar o dată pe săptămînă cu o idee.

Deştept.

ÎN LOC DE CRONICĂ LA „RĂZBOIUL DOMNIȚELOR“

Mai bine de loc decît mai devreme. Cam așa sună măsura de ultimă oră a Direcției difuzării filmelor care a hotărît să nu mai organizeze vizionări de lucru, în avanpremieră, cu filmele românești. De cînd cu *Baltagul*... Să vină cronicarii și cronicăresele la premiera oficială, să se bucure acolo cu toată lumea. Iată o măsură într-adevăr sănătoasă. N-am avea nimic împotrivă, numai că, după cum se mai știe pe ici, pe colo — și poate că acum o vor afla cît mai mulți cineaști — procesul de lucru al unei reviste ilustrate cu regim de tifdruc (tipar adînc) nu durează de azi pînă mîine, ci de azi pînă peste trei săptămîni. Așadar...

telegrame

- *Cea mai simpatică — după părerea noastră — distincție cinematografică. Ordinul trifoiului cu patru foi. a fost acordată, de către un club al criticilor italieni, actrițelor Paola Pitagora (foto 1). Luiza Rivelli. Nicoletta Machiavelli și Barbara Bouchet.*
- *Un western «à la française» realizează în momentul de față regizorul Pierre Granier Deferre după romanul lui Michel Lambesc. «La horse». Protagonist: Jean Gabin.*
- *Actorii Magda Zawadska și Tadeusz Lomnicki (foto 2 și 3). interpreții principali ai filmului Căpitanul Wolodyjowski, au fost decretați cei mai populari actori polonezi ai anului 1969*
- *Contestare generală este titlul unui film la care lucrează in prezent regizorul Luigi Zampa. avînd ca interpreți pe Nino Manfredi și Vittorio Gassman.*
- *Vom avea prilejul să o reintîlnim pe frumoasa actriță sovietică Alla Larionova («Ordinul Anna») în comedia lui Igor Ilinski și Arkadi Kolțati, O veche cunoștință.*
- *Steve McQueen, în proaspăta sa calitate de producător. a intenționat să realizeze primul film cu Lee Marvin ca protagonist. A renunțat însă. nu din cauza cine știe căror neînțelegeri. ci pur și simplu în urma unei întrebări: «Crezi că te vei înțelege cu partenerele pe care ți le-am ales?» — i s-a adresat McQueen lui Marvin. «Nu» a fost răspunsul acestuia. Scurt și cuprinzător.*

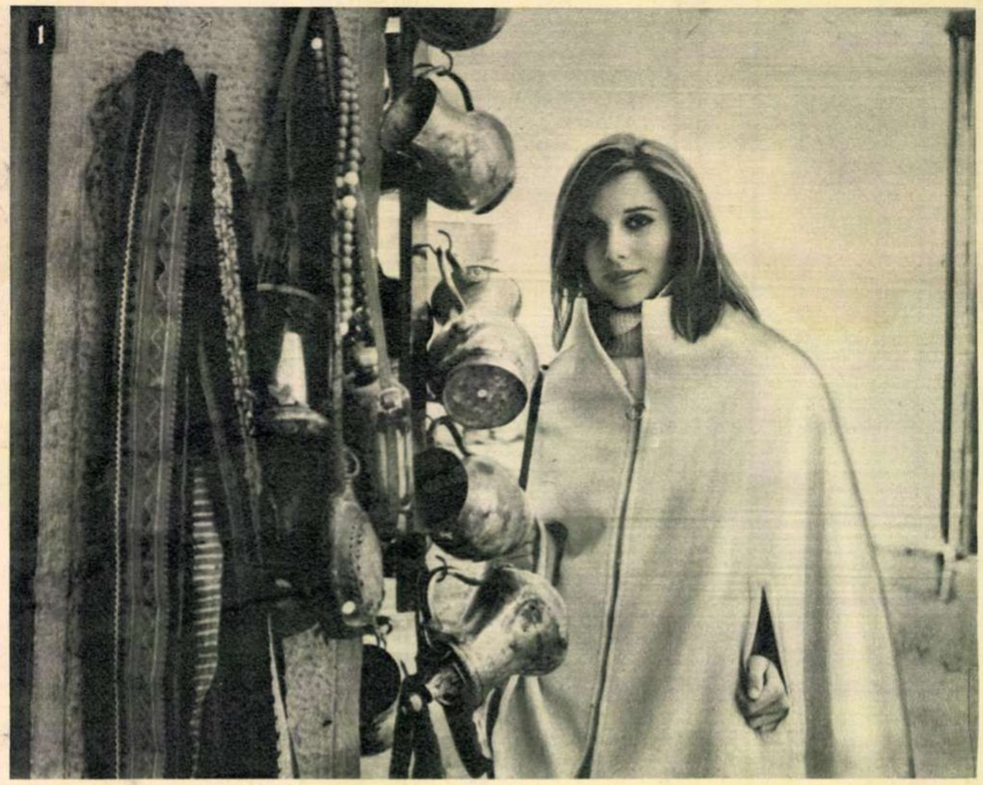

1

2

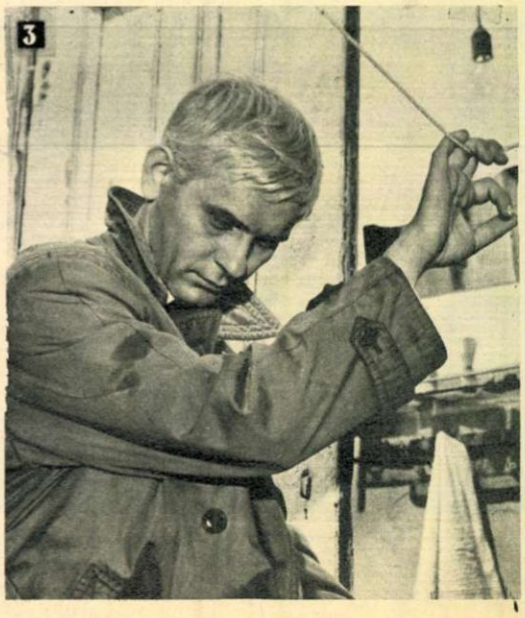

3

FLACĂRA ALBUM

Pe drumul de la carte la ecran best-seller-ul Jacquelinei Susann a pierdut din nuanțe, și-a tocit violența, a cîștigat în blîndețe, ceea ce nu era de loc cazul. De aceea, în locul unei cronici a filmului realizat de Mark Robson, publicăm o declarație a scriitoarei:

«Fără îndoială că se poate spune despre anumite capitole din romanul meu că au caracter sălbatic, că sînt impregnate de violență și cîteodată scandaloase. Dar să știți că universul show-business-ului este unul dintre cele mai crude, o adevărată arenă de luptă. Vedeta este comparabilă cu gladiatorul din antichitate. Știți cîtă suferință și frustrare, ce luptă implacabilă — în care sute de actori care s-au bătut pentru a avea «rolul» au fost învinși pînă la urmă — reprezintă fiecare film, fiecare spectacol de pe Broadway? Să examinăm cazul rarilor privilegiați care reușesc. Nici un premiu Oscar, nici un succes nu este definitiv. Se pune mereu aceeași întrebare: «Ce ați realizat în ultimul timp?» Între doi actori nu pot exista niciodată relații normale căci, pentru a supraviețui, unul trebuie să-l depășească pe celălalt. Și locul de secund este un loc prost în show-business. Cînd un om luptă ca un turbat pentru a deveni președintele unei bănci, o dată ce a reușit este un fapt dobîndit. Cînd o mare vedetă turnează un film mare este și atunci un fapt în mod cert dobîndit, dar numai pentru un film, pentru un sezon. Sînt de ajuns două filme proaste după aceea și... Adio, Charlie! Un nou gladiator intră în arenă. Fiecare nouă lumînare în torta de aniversare a unui star reprezintă un cui în plus în coșciugul său. Căci lumea spectacolului este obsedată de tinerețe. Este o lume în care o dată trecută de 30 de ani, femeia începe să îmbătrînească. Aceasta este lumea cinematografului. Toate aceste lucruri pot părea șocante. În toate cazurile sînt însă autentice».

Jennifer, Anne, Neely. Trei destine marcate crunt de chemările mincinoase ce vin din «Valea păpușilor». Interprete: regretata Sharon Tate, victima masacrului monstruos de la Bel Air, Barbara Parkins și Patty Duke. ▶

Foto 20-th Century Fox

tv

de Felicia ANTIP

Rolul pe care-l jucăm

Ferice de Jean Cocteau! A întruchipat cu mare talent, toată viața, un personaj creat de el însuși. Și-a scris singur rolul și, de aceea, l-a jucat cu plăcere. Ca în filmul «Orfeu» de-a lungul întregii sale existențe... Unii vor fi găsit rolul în care s-a complăcut Cocteau extravagant, neortodox, în afara normelor mai mult sau mai puțin acceptate. Era însă al lui și numai al lui, nu copiat, nu inspirat de o modă și mai ales nu impus de altcineva.

Scriitorul Romulus Vulpescu ne-a spus despre Jean Cocteau lucruri interesante, i-a tradus interviul cu binecunoscuta sa îndemînare, dar ar fi fost poate mai bine — deși talentul său actoricesc este incontestabil — să nu-l și joace pe Cocteau. Cocteau jucat de Cocteau ar fi fost perfect. Cocteau jucat de Cocteau și dublat de Vulpescu a fost prea mult. De ce nu se introduce oare și la Teleenciclopedie titrarea în românește a filmului, așa cum s-a făcut, de pildă, cu prezentarea Galei UNICEF, deși acolo titrarea a fost abuzivă uneori,atunci cînd nu-l mai traducea ci îl înlocuia de-a dreptul pe Peter Ustinov?

Vorbind de rolurile — proprii sau străine nouă — pe care le jucăm, nu pot să nu mă gîndesc la Hitchcock și la rolul stereotip impus de el personajelor feminine. Îmi vei spune, dragă prietene, că la Hitchcock nu argumentul literar ci expresia cinematografică este cea care contează. Ca admirator al lui nu se poate însă să nu fi observat și domnia-ta cum își obligă totdeauna eroina să joace un rol ingrat, cu totul străin firii unei femei obișnuite, și cu ce satisfacție o pedepsește la sfîrșit că s-a integrat în rolul imaginat de el. Hitchcock a făcut școală și în această privință — dovadă subiectele din seria «O oră cu Hitchcock», realizată de discipoli ai lui. Maestrul se mulțumește să ne expună cinic, în prolog și în concluzie, filozofia sa de păpușar care-și manevrează cu geniu marionetele, dar le disprețuiește profund.

A nu te lăsa tras pe sfoară sau pe sfori, a nu juca un rol scris de altul și care nu ți se potrivește, echivalează, se spune, cu a avea personalitate. Uneori ni se pare că avem personalitate numai pentru că nu ne-am întîlnit încă Hitchcock-ul care să se joace cu noi de-a pisica cu șoarecele. La televiziune, puțini sînt cei ce reușesc să ne apară așa cum se văd ei înșiși și așa cum poate chiar sînt atunci cînd nu-i luminează un reflector nemilos și cînd nu-i urmărește ochiul sarcastic al camerei. Mă gîndesc din nou la situația falsă a unora dintre invitații de sîmbătă seara ai emisiunii «Reflector». Televiziunea nu vînează peste săptămînă cazuri ieșite din comun, excepții singulare față de situații generale mulțumitoare. Ea își îndreapta atenția asupra acelor sectoare care produc contrarietăți, neplăceri, unui număr relativ mare de oameni. Cazurile prezentate de ea sînt, de fapt, exemplificări. De aceea și invita, la capătul săptămînii, persoane investite cu răspunderi pe scară națională. La acest punct se petrece însă o dublă și ciudată ieșire din rol. Florin Brătescu își uită, parcă, binecunoscuta și binevenita intransigență. Ai zice că, în spatele lui, stă cineva care-l trage de mînecă și-i aduce mereu aminte «Vorbești cu o persoană foarte importantă, nu contrazice, mulțumește-te cu orice răspuns». Și Florin Brătescu se conformează, se pliază, devine un altul, uită cît de indignat — pe bună dreptate — a fost în cursul săptămînii. Unii dintre interlocutorii săi suferă și ei o prefacere nu mai puțin stranie. Nu mai sînt șefii unor sectoare importante, largi, în care apar fenomene negative meritînd a fi analizate global, ci doar oameni uimiți și indignați că în punctul X sau la unitatea Y s-a săvîrșit o abatere meritînd a fi sancționată.

Să-ți dau, iubite prietene, un singur exemplu. Călătoarea se îndrepta spre Sinaia. Nu cu vreo amărîtă de cursă locală, ci cu faimosul Orient-Expres. Cufundată în gînduri — dar nu despre ele e vorba aici — n-a luat seama, la început, că vagonul e neîncălzit. I-a comunicat însă conductorul că ultimele trei vagoane ale trenului 211 circulă acum, la vreme de iarnă, cu totul și cu totul neîncălzite. În apropiere de Sinaia s-a îndreptat spre ușa vagonului. A încercat s-o deschidă. Era înțepenita. Minutul de staționare a trecut, călătoarea a rămas în tren. S-a dus în alt vagon, a găsit o ușă în stare de funcționare și a coborît la Predeal ca dintr-un pom, nu ca dintr-un tren: după ce că scara vagonului era exagerat de înaltă, acesta nu oprise în dreptul peronului, ci înainte, pe terasament. În seara următoare a văzut la televizor un «Reflector» cu viziuni apocaliptice: trenuri-fantomă, circulînd, ca în vremuri de bejenie, întunecate, înghețate, cu oameni pe scări... Mai văzuse asemenea imagini în jurnale cinematografice și chiar la televiziune. Aștepta, deci, curioasă, răspunsul de sîmbătă seara. Și l-a auzit: fenomene izolate, necaracteristice, vinovații trebuie sancționați. Cum, la gara din Mija sala de așteptare e neîncălzită? Șeful gării din Mija va fi neapărat pedepsit. Dar dacă televiziunea ar fi considerat că problema e doar sala de așteptare de la Mija, l-ar fi invitat pe șeful ierarhic al șefului gării din Mija, nu un ministru adjunct.

Și astfel, particularizînd cu tot dinadinsul, unii dintre invitații de sîmbătă seara vor să ne facă să credem că numai bucătăriile restaurantelor vizitate de «Reflector» sînt murdare. Celelalte... o parte dintre celelalte sînt vizitate, după cîteva săptămîni, de reporterii «Scînteii» și sînt găsite și mai murdare. Ce rol joacă, deci, răspunsurile de sîmbătă seara?

sport

de Emanuel VALERIU

VALOAREA PRINCIPIILOR

«Nu sînt un om de principii», aud adesea rostindu-se în jurul meu de către unul sau altul dintre cunoscuții sau necunoscuții cu care viața mă pune în contact. Și tonul cu care se afirmă această mărturisire este degajat, ușor laudativ, fals modest, vag autocritic și, mai presus de toate nuanțele posibile, declarația se vrea privită cu simpatie. pentru că un om care nu se claustrează în incomodul corset-ermetic al principiilor rămîne deschis tuturor ipotezelor. Este, va să zică, un individ cu care se poate discuta. Orice. Oricum. Oricînd. El nu te va întîmpina cu clișee de gîndire, cu soluții deja fabricate (de alții ori de sine însuși), cu prejudecăți imutabile ci va fi dispus să-ți asculte argumentația, să cîntărească — pe loc — și să găsească soluția. Cea mai bună soluție, bineînțeles. Vizavi de omul fără principii stă, evident, cel care se conduce după judecăți deja exprimate, verificate, după principii, cu alte vorbe. Poziția lui pare, din plecare, dezavantajată, deoarece, pentru el, rezolvările sînt dinainte cunoscute, de cele mai multe ori nici nu-i aparțin, bunăvoința sa de a înțelege o situație va fi îngustată pînă la dispariție, de rigorile principiilor, și, din această cauză, un astfel de om nu poate gusta adeseori surpriza vreunui eveniment care ar cădea dincolo de aria principiilor ce-l animă, ori a celor cunoscute măcar. Asemenea evenimente ar fi, în realitate, inexplicabile deoarece nu s-ar putea încadra în cataloagele severelor principii.

Sportul este, prin excelență, o lume a neprevăzutului, a permanentelor schimbări de situații, a misterelor, cum bine zice, în Almanahul literar, Al. Mirodan, atunci cînd încearcă să explice de ce abordează cronica stadionului și de ce lumea modernă și-a făcut din sport un idol. Prin urmare, o primă concluzie privind raportul sport-principii ne îndreaptă spre ideea că în viața arenelor, susținută de imprevizibil, principiile nu și-ar afla locul. Cu toată simpatia pe care o port «omului fără principii» sînt convins că sportul ar deveni un Turn Babel dacă ar fi populat de astfel de cetățeni. A deveni sclavul unor principii, a nu înregistra schimbările survenite într-o stare de fapte, a ignora însăși modificările unor realități ce păreau veșnice la un moment anume, nu înseamnă că ești — cu adevărat — un om de principii, căci însăși capacitatea de adaptare la una ori alta dintre situațiile născute de viață se cere a fi un principiu de bază. Declarăm — și ținem la această declarație — că în sport cel mai bun cîștigă. Ținem la ea fiindcă sună frumos? Nu numai pentru asta, ci pentru că ni se pare real și moral, pentru că exprimă, de fapt, un principiu fundamental al lumii competiționale. Și totuși... cel mai bun nu cîștigă întotdeauna. Din ce cauză? Mi se pare mai puțin important în cadrul discuției noastre actuale (diverse conjuncturi fericite sau nefericite, traume psihice, erori tactice sau de arbitraj etc.), de aceea mă mărginesc să constat, de comun acord cu dv., că nu totdeauna cel mai bun cîștigă, deși aceasta constituie, fără îndoială, o excepție.

O excepție? Se poate întreba omul de principii. Dimpotrivă! Este o confirmare a altui principiu și anume a aceluia care arată că nici un meci nu se poate considera dinainte cîștigat! Și asta este adevărat, tot așa cum este adevărat (cel puțin în planul ideilor) că orice soldat poartă în raniță bastonul de mareșal (deși istoria nu ne-a prea îmbogățit cu astfel de exemple, dar...). Dar, în definitiv, nu știu de ce se insistă atît de stăruitor în jurul victoriei sportive, cînd — dacă ar fi să apelăm din nou la principii (și încă la unele de cea mai nobilă proveniență, cum sînt cele olimpice), am afla că principalul este participarea la o întrecere și nu rezultatul acesteia. Și totuși, cu cîtă vehemență este vînată victoria, mai ales cea olimpică, de către toți sportivii lumii și cîtă prețuire se acordă clasamentelor (cu predilecție celor neoficiale, care sînt gustate cu o voluptate acordată direct cu clandestinitatea lor vinovată)!

Iată-ne ajunși, fără vrerea noastră, într-o împletitură de principii și... dezmințiri de principii, toate la fel de adevărate ca și propria noastră ființă. În iureșul iscat, căile de ieșire par să se fi închis. De fapt, nici nu mi-am propus să elucidez valoarea principiilor, pentru că o asemenea problemă aparține, mai curînd, științelor (chiar și celor ce par acum foarte exacte) și, în general, vieții de fiecare zi, care ne dă prilejul să asistăm la diverse mutații în lumea principiilor, fără ca mersul vremii să fie oprit. În mintea mea totul a pornit de la finala Campionatului național de șah la care — de data aceasta — au participat, într-adevăr, cei mai valoroși jucători ai țării, absenți la unele din trecutele ediții, din diferite motive, printre care cele mai supărătoare (măcar prin frecvență) erau prezențele la alte turnee externe programate concomitent. Lupta «creierelor sportive» a dezmințit (fie și parțial) principiul: cel mai bun cîștigă, deoarece marele nostru maestru internațional, delicatul și inspiratul Florin Gheorghiu, n-a terminat pe primul loc! Înseamnă totuși asta că Iuliu Szabo sau Victor Ciocîltea, care-și vor disputa, în baraj, titlul de campion al țării, sînt cumva inferiori colegului lor? Nicidecum! Pentru că, în sport, se cere a se ține cont că învinșii de azi pot deveni învingători, mîine! Am exprimat astfel un alt adevăr cu forță de principiu dar fără intenția de a complica lucrurile ci — mai curînd — pentru a arăta că o dispută sportivă se cere apreciată la etalonul său real, raportată doar la împrejurările desfășurării sale din momentul respectiv și nu generalizată și absolutizată.

Concurența principiilor, care ne-a agitat cronica, are farmecele ei, ca și concurența sportivă, de altfel. Ele sînt puse însă de acord, firește, prin intermediul unui alt... principiu (validat și de recenta finală de șah): la startul celei mai importante competiții naționale se impune prezența celor mai buni sportivi ai țării, astfel ca unul dintre ei să confirme, public și în prezența celor mai autorizați adversari, marele principiu potrivit căruia, în sport, cel mai bun cîștigă!

dialog cu cititorii

de H. DONA

«Am urmărit plin de indignare și revoltă tot ce s-a publicat în legătură cu masacrul de la Song My (Vietnamul de Sud), unde au fost uciși în chip barbar sute de femei, bătrîni și copii, ne scrie cititorul **Ion Dragotă** din Ploiești. Criminalii de război care au comandat și înfăptuit acest masacru trebuie condamnați fără cruțare și e bine că o mare parte din opinia publică americană ia poziție contra lor. Dar îmi pun și eu o întrebare. De ce acei care masacrează oameni nevinovați cu mitralierele sînt considerați chiar de către unele oficialități americane drept asasini, iar celor care au ucis de zeci sau de sute de ori mai mulți oameni nevinovați cu ajutorul bombelor sau al napalmului (mă refer la aviatorii bombardierelor americane din Vietnam) nu li se aplică același regim, nu sînt dați în judecată, nu sînt socotiți asasini. Oare crima înfăptuită de la înălțimea de 1 metru e crimă, iar cea înfăptuită de la înălțimea de 1 000 de metri nu e crimă?» Desigur, tovarășe Dragotă, pentru oamenii de omenie și unele, și celelalte sînt crime calificate. E un fapt însă că în general crimele înfăptuite din apropiere, asupra unor ținte vii, identificabile, sînt considerate parcă mai odioase. Poate pentru că, încerca să explice cunoscutul ziarist francez Robert Escarpit de la «Le Monde», în acest din urmă caz, asasinii își privesc în ochi victimele. Oricum ar fi a sosit însă timpul ca și omenirea să-i privească în ochi pe criminali...

Pe o temă oarecum tangentă celei de mai sus, cititoarea **Magdalena Radulian** din Sibiu are și ea o nedumerire. Dumneasa a văzut prin ziare, reviste și la televiziune că mulți dintre tinerii participanți la demonstrațiile împotriva războiului din Vietnam, desfășurate în S.U.A. și în alte țări occidentale, aveau un aspect, să-i zicem, cam insolit: băieți purtînd plete și barbă, fete în mini-mini-jupe. Cum se poate așa ceva? — se întreabă tovarășa Radulian. După părerea noastră, între convingerile politice (lăudabile) și aspectul fizic și vestimentar al tinerilor demonstranți nu există vreo legătură mai serioasă. Ei se îmbracă după cum ați văzut, pentru că sînt tineri și așa e moda pe la ei. Principalul este că sub plete au creier care judecă limpede și sub bluzele hippies o inimă generoasă. Ce folos că locotenentul Calley, cel care a ucis cu mîna lui 109 persoane în masacrul de la Song My, pomenit mai sus, apare în fotografii îmbrăcat impecabil, bine bărbierit, cu părul tuns scurt? Toate aceste «calități» nu-l împiedică să fie o bestie.

Un cititor din Iași, care omite să semneze, ne trimite un articol intitulat «Denicotinizarea» și consacrat, bineînțeles, combaterii fumatului. Interesant articol, deși cam încîlcit scris. Pînă să-l descifrăm, am și fumat două țigări...

O cititoare din București, care semnează **Magdalena Spătaru,** ne critică vehement pentru că în almanahul pe care l-a cumpărat cîteva fotografii color aveau defecte. Regretăm foarte mult acest accident (exemplarul a scăpat controlului de calitate al tipografiei); din fericire, cvasitotalitatea almanahurilor puse în vînzare auocalitate tehnică corespunzătoare. Pusă pe supărare, cititoarea bucureșteană ne ia la rost și pentru alte păcate. Între altele, protestează pentru că la radio nu se transmit melodii interpretate (?!) de Alain Delon. Nu sîntem noi chemați să răspundem în numele Radiodifuziunii, dar un profit tot am tras: pînă acum nu-l știam pe Delon și cîntăreț cerut de public. Acuma știm.

Școlarul **Simion Dumitru** (care mai iscălește și Gigi) din comuna Boldu, jud. Buzău, ne roagă să consacrăm repede nu o copertă, ci două în același număr, echipei dumisale favorite, Rapid. Să așteptăm ocazia nimerită (vreo victorie de răsunet internațional) pentru a îndeplini (jumătate din) dorința tînărului nostru corespondent. Pînă atunci, și ținînd seama că amicul Gigi e elev în clasa a VIII-a și admiterea bate la ușă (vrea să intre, bineînțeles, la liceul din Giulești), îl sfătuim să purceadă de urgență la o reîmprospătare temeinică a cunoștințelor gramaticale. Cînd cineva scrie «a-m și eu o rugăminte», «i-a este următoarea», «ma-ți înțeles» etc. riscă serios să rămînă pe tușa studiilor liceale.

Cititorul **A. Stoenescu** din Galați se arată foarte mulțumit de introducerea rubricii «de la A la Z» și ne trimite o listă de douăzeci de artiști pe care ne roagă să nu-i uităm cumva. Nu-i vom uita, dar prietenul gălățean trebuie să se înarmeze cu răbdare: după socotelile noastre, Alidei Valli sau Annei May Wong nu le va veni rîndul înainte de sfîrșitul anului 1971. Pînă atunci, să ne consolăm cu Brigitte Bardot, Claudia Cardinale și altele mai harnice la catalog.

PRIN MAHALALELE AMERICII LATINE

de Sam **SCHULMAN**, sociolog american

Luminile de neon ale reclamei țipătoare, imaginile policrome ale show-urilor revărsate pe kilometri de peliculă și prospectele turistice care invită la călătorii de vis într-o lume insolită – exotică – prezintă America Latină ca pe un tărîm al fericirii pe pămînt. Binefacerile rînduielilor capitaliste sînt înfățișate ostentativ cu luxul orbitor al barurilor de noapte din Acapulco, cu zgîrie-norii transplantați în metropolele sud-americane, cu plajele aristocratice ale Copacabanei.

Ce se petrece dincolo de decorul mirific? Milioanele de oameni care nu beneficiază nici măcar de condiția de trai elementară, vegetînd într-o stare de abrutizare totală, o știu și o simt din plin. Și dacă uneori suferința lor este mută, viața lor de fiecare zi acuză: o lume nedreaptă, o societate strîmbă.

Mărturia scrisă pe care o prezentăm în aceste pagini aparține unui sociolog nord-american, care nu poate fi bănuit în nici un caz de aversiune pentru capitalism. Sam Schulman **a funcționat mult timp ca profesor la Universitatea Națională din Bogota (Columbia). Timp de aproape un an el a efectuat o introspecție atentă a cartierelor mizere ale orașelor Americii Latine. Constatările și concluziile sale sînt cuprinse în acest document zguduitor, publicat în «New York Times Magazine».**

În Brazilia se numește «favella»; în Argentina — «banda de miseria»; în Peru — «barriada»; în Columbia — «tugurio». Dar oricare le-ar fi denumirea ele reprezintă unul și același lucru: cel mai mizer tip de mahala, cu cocioabe îngrămădite, ca un stup murdar, la marginea principalelor orașe ale Americii Latine.

În ultimele două decenii, săracii satelor au pornit în număr mare spre orașe, și așa suprapopulate. Negăsind condiții mai bune de locuit s-au așezat în împrejurimile acestora, în mahalalele mărginașe. În modernul Caracas sau în Lima cosmopolită, ca și în zeci de alte orașe latino-americane, o privire aruncată spre dealurile înconjurătoare îți oferă imaginea celei mai crunte mizerii. Moartea vine ușor, foametea și suferințele sînt nelipsite, omniprezente.

Tiparele vieții tradiționale nu numai că suferă mari schimbări, dar adesea dispar cu desăvîrșire în aceste mahalale. Trăind aproape ca vitele, locuitorii acestor «tugurios» sînt copleșiți de abrutizare. Educația, viața personală, raporturile sociale, pînă și religia — toate capătă aici o altă înfățișare.

Timp de peste nouă luni am trăit și am studiat într-un astfel de «barrio», într-o cocioabă aflată pe coasta unui deal din Bogota. «Barrio» (cartierul) este situat pe panta unei mici coline la poalele Anzilor, în partea de răsărit a orașului. O cărare lată și murdară, o prelungire a străzii 65 (Calle 65), șerpuieste prin acest «barrio» dîndu-i si numele. Cele aproximativ 250 locuințe adăpostesc 1 200 de oameni.

În întreaga Americă Latină, periferiile orașelor centrale constituie cartierele «tradiționale» rezervate celor săraci. În 1948, o dată cu începerea luptei naționale, declanșată după asasinarea liderului Partidului Liberal, Jorge Eliecer Gaitan, mii de columbieni au venit la Bogota, în căutarea unei vieți mai bune. Dar orașul nu i-a putut absorbi pe toți. Nu existau nici industrie, nici locuri de muncă pentru acești oameni de la țară — analfabeți și fără calificare.

Ei s-au împrăștiat pe dealurile nelocuite și răzlețe în cartierele sărace ale Bogotei, unde și-au construit cocioabe. În partea inferioară a acestui «barrio» proprietarii obișnuiesc să-și lărgească locuința cu cîteva noi camere care dau spre curte — un fel de colibă pe care o închiriază pentru o anumită sumă de bani noilor veniți. Acum patru ani, cîțiva dintre chiriașii din această parte a «barrio»-ului, sătui de a mai plăti chirie, au invadat zonele din vîrful dealului, și astfel a început o nouă fază în procesul de proliferare a mahalalei, proces ce continuă și azi. În prezent, fiecare al zecelea locuitor al acestui oraș, cu o populație de peste 1 700 000 de oameni, trăiește într-un «tugurio». Șapte din zece orașe ale Columbiei sînt sărăcăcioase, dar «tugurio» constituie expresia cea mai jalnică a mizeriei urbane.

Apă nu există în aceste «tugurio». Femeile și copiii o aduc în bidoane vechi de ulei sau untură, dintr-o gură de apă situată la poalele

▲ *Pe fundalul blocurilor moderne, cocioabele din Rio de Janeiro apar şi mai dezolant.*

Întruchiparea mizeriei în cruda şi tragica ei realitate ▶

dealului. Puţine sînt casele care au lumină electrică sau sobe cu gaz; majoritatea locuitorilor fac focul cu lemne,şi pe trei cărămizi mari aşază oalele în care pregătesc bucatele.

Cartierul are vreo 20 de latrine; unele sînt proprietatea cîtorva familii şi uşile lor rămîn încuiate cu lacătul, altele aparţin unui grup. Apa murdară se scurge pe uliţele cartierului, iar copiii se joacă în acest mediu infestat. De aceea nu este de loc surprinzător faptul că maladiile endemice şi epidemiile bîntuie tot timpul. Mulţi copii mor de pojar, diaree, infecţii ale căilor respiratorii sau din cauza proastei alimentaţii.

Se pot vedea în aceste mahalale oi, porci şi vaci — în majoritatea cazurilor crescute pentru a fi vîndute. Măgarul este animalul cel mai preţios; îi ajută pe oameni la îndeletnicirile lor grele şi plictisitoare, la căratul apei, al lemnelor pentru foc etc.

În partea inferioară a «barrio»-ului, spaţiul de locuit este foarte limitat; o familie are de obicei o singură cameră şi încă o mică încăpere. În partea superioară a «barrio»-ului casele sînt mai mari, ele au o cameră sau mai multe de dimensiuni mici. Curţile sînt comune, în ele se strînge gunoiul, se pun rufele la uscat, se închid puii şi porcii, se joacă copiii. Casele au tavanul jos, podeaua de pămînt. O uşă primitivă sau o perdea la intrare «apără» pe locatari de ploaie şi vînt. Ferestrele, de obicei, lipsesc. Într-o astfel de casă întunecoasă oamenii mănîncă, dorm, se îmbracă. Unul sau două paturi înguste — din cele mai ieftine, îndeobşte — sînt aşezate lîngă pereţi. Unul este rezervat adulţilor, care dorm adesea împreună cu copilul cel mai mic; ceilalţi copii sînt îngrămădiţi cu toţii într-un pat. Cei mai «curajoşi» dorm înfăşuraţi în pături, direct pe pămînt. Un cufăr de lemn, în care se află «averea» familiei,este aşezat lîngă pat; deasupra lui se află un lighean cu apă. În mijlocul camerei se află o masă şi un scaun, eventual două. Hainele, în special cele de «duminică», sînt agăţate pe perete, la uşă, deasupra patului sau atîrnă din tavan. Pereţii sînt plini de icoane sau fotografii: mirele şi mireasa, soţul militar, botezul copilului.

Într-o astfel de încăpere pot locui 12 oameni. Nimic nu este secret, fiecare ştie ce face celălalt. Spălatul nu este un obicei îndrăgit, în case neexistînd loc pentru o baie. Oamenii îşi piaptănă părul pentru a-i primi pe vizitatori sau a merge la biserică. Locuinţele au un miros greu şi sînt caracterizate de o dezordine permanentă.

Normele tradiţionale ale vieţii de familie sînt schimbate. Cea mai mare parte a locuitorilor provin dintre ţărani, iar sărăcimea rurală a Columbiei le-a păstrat firea lor. Le place să aibă în jurul casei o mică grădină în care cultivă produse pentru consumul propriu. Sentimentul colectivităţii le lipseşte aproape cu desăvîrşire. Cînd însă autorităţile dinafară caută să-şi exercite controlul în cartier, locuitorii se solidarizează pentru a se apăra.

Violenţa este aici ceva obişnuit. Rareori trece o săptămînă în care să nu fi avut loc vreun scandal. Bărbaţii se distrează jucînd «tejo» (un joc cu pietre) sau bînd bere. Pot în orice clipă să se ia la ceartă şi să înceapă lupta cu pumnii şi cu cuţitele. Rivalitatea dintre femei duce şi ea la lupte cu cuţite. De obicei, bărbaţii îşi pedepsesc soţiile şi copiii, bătîndu-i; cînd mama îşi dojeneşte

PRIN MAHALALELE AMERICII LATINE

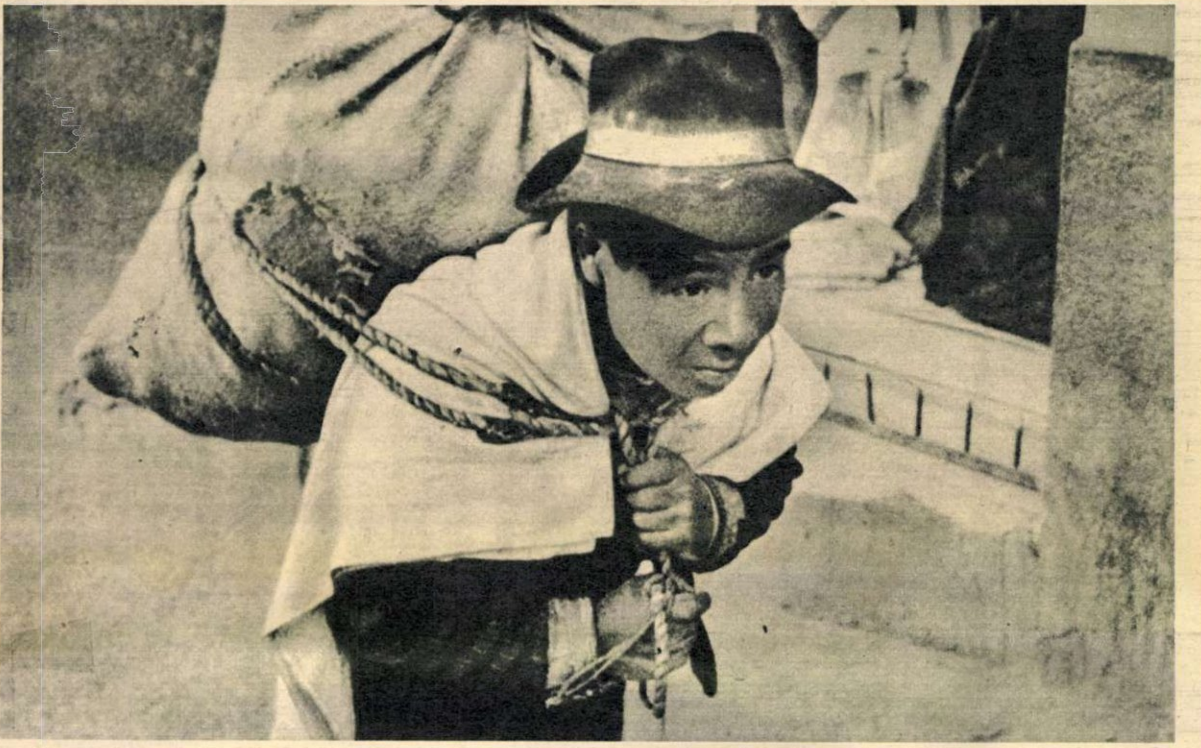

Reprezentanţii tipici ai două lumi: cea din interiorul şi din afara acestor «tugurios», «favellas» etc.

copilul, îl loveşte cu palma sau cu nuiaua. Brutalitatea este un lucru comun, fiind parte integrantă din însăşi viaţa lor.

Lipsa de ocupaţie este un element caracteristic locuitorilor acestor «barrios», deşi necesităţile economice sînt mari. Tinerii încearcă să obţină slujbe, dacă acestea sînt disponibile, iar fetelor le este mai uşor să capete un post ca slujnice; ele cîştigă 3-4 dolari pe lună, li se dă îmbrăcăminte, masă şi casă. Bărbaţii care lucrează, doar atunci cînd găsesc, la grădinărit sau în construcţii, sînt totuşi puţini la număr. Mamele şi copiii pot fi adesea văzuţi cerşind. Nevoia i-a forţat pe bărbaţi să ajungă hoţi. Unele femei au ales calea prostituţiei, iar mulţi tineri au devenit copii ai străzii.

Lipsa de ocupaţie şi structura dezbinată a vieţii familiale merg mînă în mînă. Două treimi din familii nu au tată. Unele nu au nici mamă, nici tată, copiii fiind crescuţi de bunici, mătuşi, naşi sau prieteni. Femeile părăsite, ramase cu copii, sînt fapte obişnuite. Bărbaţii nu se simt cu nimic obligaţi faţă de femeile cu care trăiesc şi rareori ajută la educaţia copiilor... În aceste mahalale căsătoria înseamnă «unirea liberă» — forma acceptată a legăturilor sexuale. Oamenii se consideră căsătoriţi atîta timp cît vor. Există bineînţeles şi cîteva cazuri de perechi căsătorite legal, dar ele constituie excepţii, şi încă rare. Căsătoria lor nu este privită ca ceva «mai bun». În ochii celorlalţi ei sînt consideraţi doar că au avut «mai mult noroc, mai mulţi bani».

Deşi în afara mahalalei o căsătorie legală este alt fel privită, orice bărbat şi femeie care trăiesc împreună sînt consideraţi «căsătoriţi» şi femeii i se spune «senora», nume dat şi unei mame «nemăritate»; ea este o «senora», deşi este singură. Copilul unui cuplu «căsătorit» astfel poartă numele de familie al tatălui; copilul care nu are tată poartă numele mamei. Femeile au foarte mulţi copii, dar majoritatea mor la naştere. Acest fapt însă nu este primit cu prea multă durere. Oamenii suferă, dar cred că «îngerul mititel» (angelito) merge în rai, fericit că-l vede pe Dumnezeu înainte de a fi îndurat greutăţile vieţii. Puţine sînt femeile care să nu aibă unul sau chiar mai mulţi «angelitos».

În casele în care există un bărbat, el întruchipează autoritatea. Interesele sale sînt mai presus de cele ale restului familiei. El mănîncă primul, şi tot ce e mai bun, copiii nu trebuie să-l deranjeze cînd se odihneşte, iar faptul că cheltuieşte bani pentru bere, în timp ce copiii săi cerşesc pentru a avea ce mînca, nu este considerat anormal. Chiar sănătatea celorlalţi este subordonată necesităţilor sale. Copiii bolnavi nu sînt duşi la clinică, pentru că mamele trebuie să-şi petreacă cea mai mare parte a dimineţii pregătind masa pentru soţul care lucrează. Ar însemna să-l supere dacă nu i-ar duce mîncarea la timp la serviciu. Femeile merg mult pe jos sau în autobuze arhipline, cu hrana proaspăt pregătită pentru ca bărbaţii să fie mulţumiţi. În acest timp un copil grav bolnav poate muri din cauza lipsei de îngrijire.

Cînd un bărbat nu lucrează, el îşi petrece timpul cu prietenii, niciodată cu copiii. Unele mame îşi încuie copiii ore întregi în casă, pentru a putea lucra liniştite. Banii cîştigaţi sînt daţi imediat bărbatului. Bărbatul care trăieşte în casa mamei sale, cu soţia şi copilul, se consideră norocos: mama sa are serviciu, iar soţia lucrează cîteva zile pe săptămînă. El nu lucrează şi doar din cînd în cînd îşi caută de lucru. Viaţa de familie în aceste «tugurios» se bazează pe norme primitive şi simple, ceea ce ilustrează atitudinea unor oameni care cunosc numai greutăţile. Duritatea vieţii îi copleşeşte. Femeile îmbătrînesc de timpuriu, iar bărbaţii ajung să se mîndrească cu faptul că sînt brute. «Barrio» îi face pe aceşti oameni urîţi, ca şi el. Familiile sînt o oglindă a acestui mediu social în care trăiesc.

În fiecare an, viaţa din «barrio» apasă tot mai mult asupra locuitorilor. Prea puţini pot pleca, pentru că nu au unde să se ducă. Într-un an, două familii au avut posibilitatea să plece şi să înceapă o nouă viaţă, primind ajutor financiar din partea autorităţilor oraşului. Ambele au refuzat însă, pentru că «barrio» a fost întotdeauna «casa» lor şi doresc ca legăturile să nu fie rupte. Ei se tem de marele oraş, pe care nu îl cunosc şi pe care îl consideră ostil.

«Tugurio» este complet lipsit de viaţă spirituală şi intelectuală, dominat de mizerie constantă şi viaţă pasivă.

Există cîţiva oameni — şi numărul lor creşte — cu spirit pătrunzător, realist, care încearcă să dezrădăcineze aceste grupuri. O serie de şcoli, de universităţi, grupuri religioase, ziare din Bogota şi din alte oraşe au cerut să se ia măsuri pentru lichidarea mizeriei în care trăiesc aceşti oameni, a acestei situaţii ruşinoase pentru prestigiul ţării lor. Dar economia Columbiei este prea slab dezvoltată pentru a sprijini pe deplin «războiul împotriva sărăciei». Lupta împotriva acestor «tugurios» şi a zecilor de cartiere tip «barrio» se desfăşoară încet şi problema este şi devine pe zi ce trece tot mai gravă.

de la a la z

ANGHELESCU MARCEL

Actor român de teatru şi film, născut la Craiova, la 3 noiembrie 1910. În 1933 termină Conservatorul după ce, cu un an înainte, debutase în teatru cu piesa **Heidelbergul de altădată.** Din 1937 devine actor al scenelor bucureştene, unde se afirma ca un remarcabil actor trecînd de la clasici (Schiller) la moderni (Shaw, O' Neill), cu un scurt popas chiar prin operetă (Strauss, Lehar). În 1942 urmează un curs de pregătire pentru film la studiourile Cinecittà din Roma. În acelaşi an debutează pe ecran cu **O noapte furtunoasă** de Caragiale, în adaptarea lui Jean Georgescu. După 1944 devine actor al Naţionalului bucureştean, abordînd marele repertoriu de comedie clasică (Shakespeare, Gogol, Cehov, Caragiale) şi contemporană (Kataev, Sebastian, Mircea Ştefănescu, Baranga). Din 1948 pînă în 1954 e profesor la Institutul de artă teatrală iar din 1949 desfăşoară o vie activitate de actor de cinema, izbutind admirabile compoziţii în filme inegale ca: **Răsună valea** (1949); **O scrisoare pierdută** (1953); **Cu Marincea e ceva** (1954); **Pe răspunderea mea** (1956); **Mica întîmplare** (1957); **Avalanşa, Ciulinii Bărăganului** (1959); **Telegrame, Bădăranii, Băieţii noştri, Darclée** (1960); **Omul de lîngă tine** (1962); **Steaua fără nume** (1966); **Castelanii** (1967); **Corigenţa domnului profesor** (1968). Marcel Anghelescu deţine titlul de artist al poporului.

ANNABELLA.

Actriţă franceză de film (şi teatru), născută Suzanne Charpentier, la Varenne (St. Hilaire—Franţa) la 14 iulie 1909. Debutează la 16 ani în filmul mut **Napoleon** de Abel-Gance (1927), dar afirmarea ei ca vedetă vine deabia în 1931 cînd René Clair îi dă rolul principal în comedia muzicală **Milionul.** Interpretă sensibilă, plină de farmec şi gingăşie, Annabella trece cu uşurinţă de la dramă la comedie pe acelaşi filon sentimental, în filme variate ca: **Razia (1931)** şi **Fiul din America** (1932), ambele de Carmine Gallone, cu Albert Préjean; **Paris-Méditérranée** (1932), regia, Joe May, cu Jean Murat; **Prima dragoste** (1932) şi **Raze de soare** (1933) turnat la Viena, cu Gustav Frŏhlich, filme pline de poezie, semnate de Paul Fejos; **Bătălia** si **Caravana** (ambele cu Charles Boyer — 1934); **Variété** şi **La bandera** (1935), regia, Julien Duvivier, ambele cu Jean Gabin; **Echipajul** (1935 — regia, A. Litvak) cu J.P. Aumont şi Ch. Vanel; **Armele veghează** (1936 — regia, Marcel L'Herbier) cu Victor Francen (Annabella obtine marele premiu de interpretare feminină la Veneţia); **Cetatea tăcerii** (1937), regia, L' Herbier; **Hotel du Nord** (Amanţii — 1938), regia, Marcel Carné. Apare şi în teatru, debutînd în **Cum vă place** de Shakespeare, apoi în piese de Molnár, Coward şi Sartre. Între 1936 şi 1938 turnează în Anglia în filme ca: **Sub roba roşie**, regia, V. Sjöstrom, cu Conrad Veidt; **Dineu la Ritz** şi **Destin**, cu Henry Fonda. În 1938 pleacă la Hollywood unde începe o nouă carieră, americană, marcată de succese ca: **Suez** cu Tyrone Power; **Baroana şi valetul**, cu William Powell; **13, Rue Madeleine**, regia, Henry Hathaway, cu James Cagney. Reîntoarsă în patrie în 1947 Annabella mai apare în trei filme: **Eternel conflit** (1947), **Dernier amour** (1948); **L'homme qui revient de loin** (1950). În 1950 se stabileşte în Spania, unde mai turnează un singur film, **Don Juan**, după care părăseşte definitiv ecranul. A fost căsătorită de două ori, cu actorii Jean Murat şi Tyrone Power.

ANNAKIN KEN.

Regizor britanic de film, născut la Beverley (Yorkshire - Anglia), la 10 august 1914. Lucrează la început în agenţii de publicitate, apoi devine ziarist, scenarist radiofonic şi operator de film. În timpul războiului realizează ca documentarist o serie de scurt metraje (1942—1945), după care devine asistentul regizorului Carol Reed. În 1947 debutează ca cineast independent cu filmul **Holiday camp.** E începutul unei cariere fecunde, nu numai pe plan cantitativ, a unui regizor care are, pare-se, predilecţie pentru toate genurile, pentru filmul în scheciuri: **Quartet** (1948) şi **Trio** (1949), inspirate din nuvelele lui Maugham; pentru cel fantastic: **Miranda** (1948) cu Glynis Johns; pentru drama de război: **Broken Journey** (1948), cu Phyllis Calvert, şi cele cu subiect romantic: **Robin Hood** (1952) şi **Spada şi trandafirul** (1953); pentru comedii: **Trei oameni într-o barcă** (1956) cu Laurence Harvey sau drame de atmosferă exotică: **Hotel Sahara** (1951) cu Peter Ustinov şi **The Planter's wife** (1952) cu Claudette Colbert; pentru filme de aventuri: **Loser takes all** (1956) cu Rossano Brazzi şi **Swiss family Robinson** (1965). În colaborare cu un stat-major de cineaşti, tehnicieni şi vedete realizează costisitorul film **Cea mai lungă zi**, istoria romanţată a debarcării aliate în Normandia (1961) iar după două comedii cu Julie Christie, **Frumoasa englezoaică** şi **Societatea anonimă Crookes**, revine la subiectele de mare desfăşurare cu: **Acei oameni minunaţi în maşinile lor zburătoare** (1965), **Bătălia pentru Ardeni** (1966) cu Henry Fonda; **Duelul lung** (1968) cu Yul Brynner şi **Rally-ul Monte-Carlo** (1969) cu Bourvil şi Susan Hampshire.

Constantin POPESCU

recoltă industrială-1969

În halele de producție ale Fabricii de articole din sticlă-București ai senzația că te afli pe o arteră de promenadă...

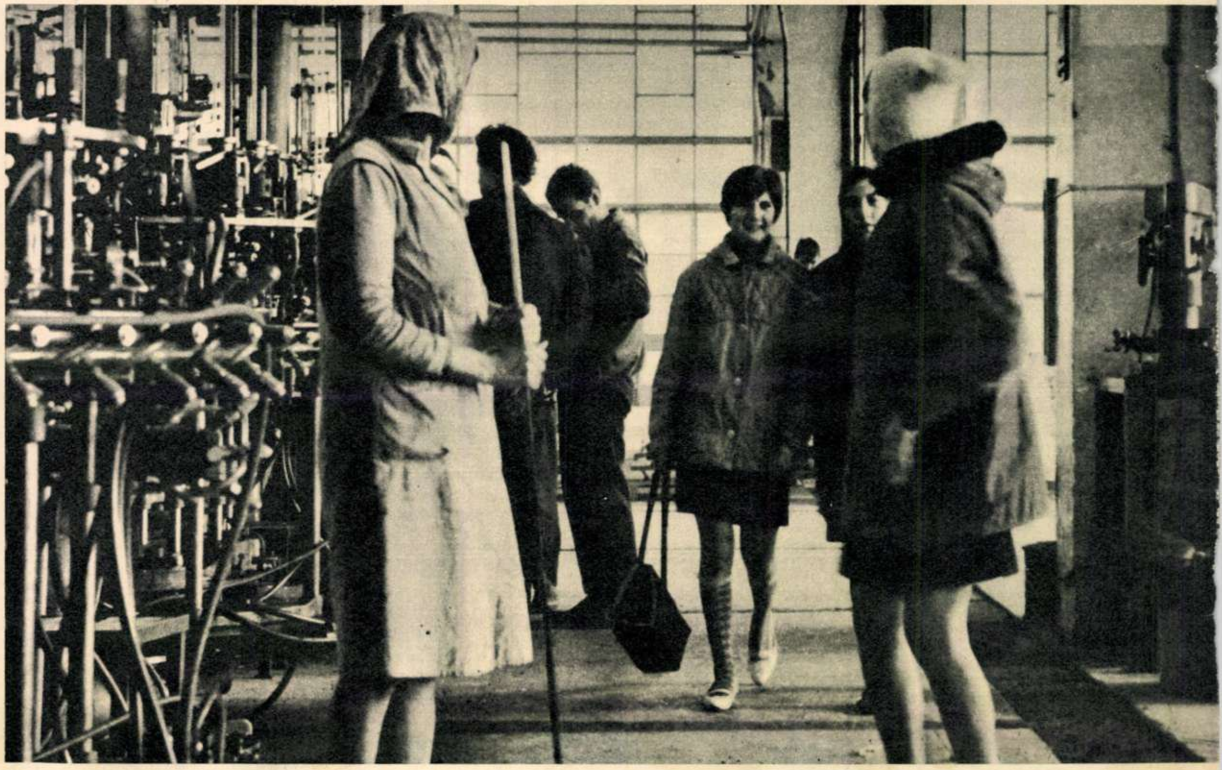

(Urmare din pag. 7)

stalația de dimetil-tereftalat. Nu vă speriați! Pentru un (ne)chimist pronunțarea denumirii de mai sus pare să implice o aplicație deosebită la limbi străine. Cu asemenea dificultăți de pronunție sigur că ești tentat să exclami: «ce arid!» Dar cînd afli că acest dimetil-tereftalat este materia primă pentru producerea tergalului, nu se poate să nu te îmbunezi, ba chiar să ciulești urechile. Noul «brad» din pădurea petrochimiei de lîngă Ploiești și-a declarat maturitatea în 20 februarie 1969, cu 40 de zile înaintea graficelor inițiale. Avansul s-a păstrat statornic și după intrarea în funcțiune a instalației. Dinamica atingerii parametrilor proiectați a sărit ștacheta depășind înălțimea prescrisă. Cum? «Din perioada montajului fiecare viitor șef de secție al beneficiarului a răspuns de instalațiile ce-i reveneau. S-au produs și s-au executat «din mers» modificări constructive la utilajele tehnologice. Și nu numai inginerii au avut astfel de responsabilități. Absolvenții școlilor profesionale (majoritatea meseriașilor instalației) au lucrat cot la cot cu constructorii și montorii. Și-au luat meseria în serios de la început. De fapt, disciplina industrială are tradiție în regiunea Ploieștiului» — ține să remarce, în încheiere, ing. Valentin Ioniță, directorul tehnic al Combinatului petrochimic-Brazi. Instalația care sporește valurile de tergal de pe tejghelele magazinelor va atinge capacitatea proiectată cu un trimestru mai devreme. Ne interesează? Sigur că da. Cum nu rămînem, de asemenea, nepăsători dacă se produc ori nu destule fiole, borcane, pahare sau sticle de bere.

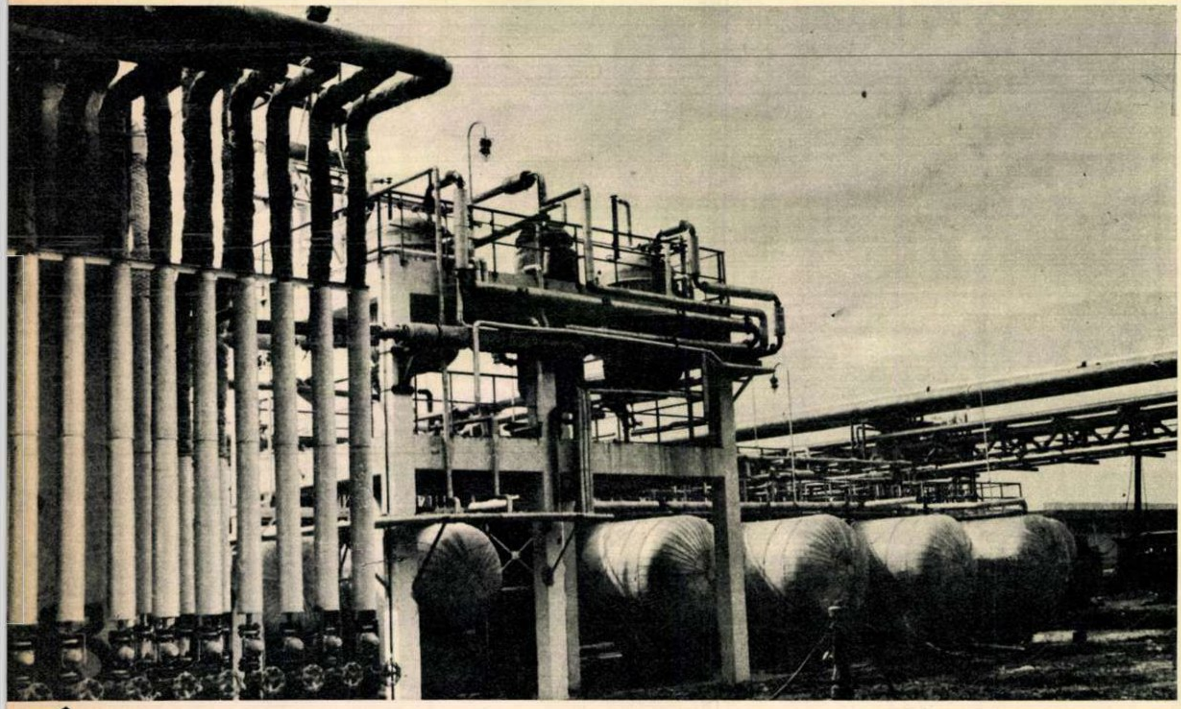

Instalația de dimetil-tereftalat — cel mai tînăr vlăstar din constelația «brazilor» ploieșteni. Să nu vă sperie denumirea: dimetil-tereftalat înseamnă materia primă pentru tergalul cu care ne îmbrăcăm.

«Disciplina industrială are tradiții la Ploiești». Nu contestăm valoarea tradițiilor. Dar oare la București se pot găsi explicații plauzibile pentru jocul de-a v-ați ascunselea în halele fabricii de articole de sticlă? Și de crearea, de cultivarea unei optici de muncitor industrial trebuie să aibă cineva grijă. Cine oare dacă nu conducerea întreprinderii? Zice o vorbă: «Cum îi crești, așa îi ai»...

*

Combinatul industriei alimentare-Pitești are, printre altele, în subordinea sa două fabrici care au intrat în funcțiune anul acesta — fabrica de preparate din carne (la 5 iunie, cu 35 de zile întîrziere) și fabrica de bere (la 15 august, în termen). La începutul lunii decembrie, cînd le-am vizitat noi, oricît de paradoxal pare față de datele mai sus-menționate, numai una dintre ele funcționa propriu-zis.

Noua marcă de bere românească există cu adevărat, produce cu adevărat și mai mult decît atît: băutura cea cu gulere albe în halbă se va produce la Pitești, în 1969, cu un plus de 24 000 hl față de plan, la care se adaugă și o depășire de 722 tone malț. În această fabrică, gîndită și făcută conform pretențiilor superlative ale tehnicii moderne, toate prefacerile orzului pînă la starea lichidă și spumoasă se săvîrșesc parcă, singure. Pe tabloul de comenzi automate nu se trece cu vederea nici o tresărire cît de mică a semnalelor luminoase. Ca și în cazul țesătoriei de nețesute de la Ferentari simți că fiecare om e la locul său în accepția cea mai strictă a cuvîntului.

În schimb, la Fabrica de preparate din carne, de pe aceeași platformă industrială, haosul și-a pus amprenta necruțătoare pe întreaga atmosferă. În hale plutește un abur amestecat cu fum înecăcios, de parcă nu salamurile ar trebui să se afume, ci oamenii. (O fi și acesta un mijloc pentru prelungirea longevității!?) Directorul general al Combinatului industriei alimentare-Pitești, tov. Gh. Burcea, ne-a furnizat cîteva bizarerii care explică, dar nu justifică, aspectul de barbară improvizație al fabricii cu pricina: afumarea la rece nu se poate realiza în turnurile afectate acestui scop fiindcă lucrările nu s-au terminat. Numeroase alte utilaje funcționează prost

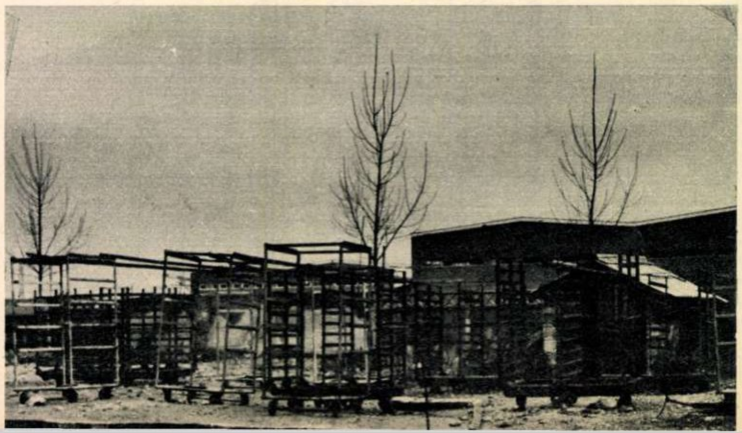

Rastelele pe care s-a zvîntat la vînt pastrama sezonului trecut mai sînt păstrate și acum în curtea fabricii noi de produse din carne-Pitești. Oare vor mai folosi și anul viitor aceste improvizații de pe vremea străbunilor?!

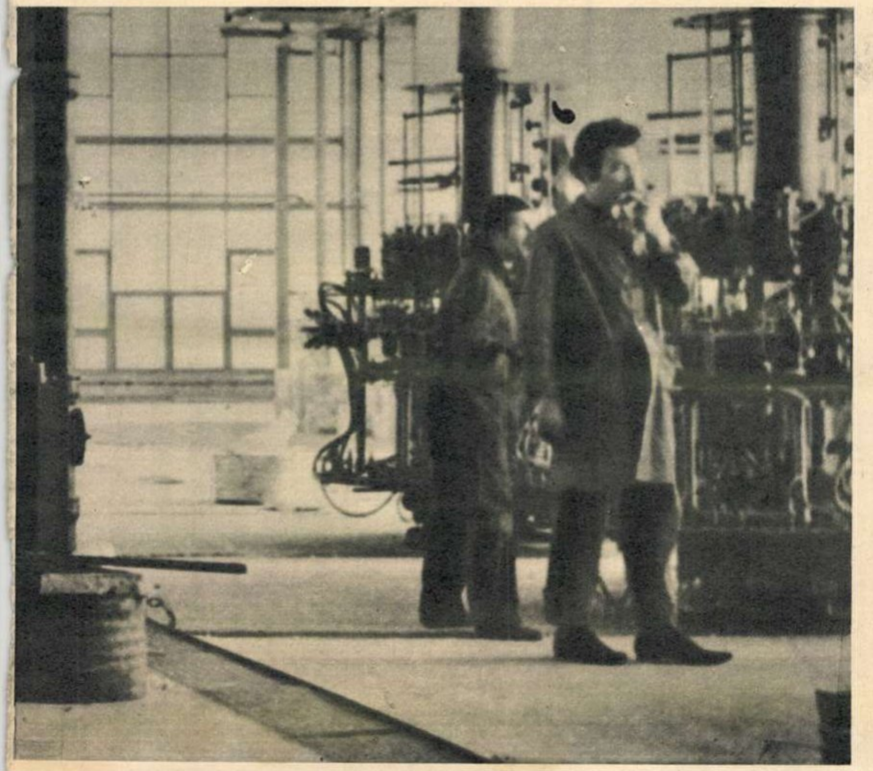

sau de loc pentru bunul (?) motiv că Întreprinderea de montaje pentru instalații de automatizare a abandonat lucrările aici. Fierberii salamurilor și afumării la cald îi urmează afumarea la rece... în atmosfera binecuvîntată a anotimpului friguros. Și greu a fost sezonul de preparare a pastramei de oaie. Cum spațiile de producție nu erau puse la punct, moderna fabrică (în proiecte, deocamdată) a improvizat niște rastele de care a spînzurat pastrama ca s-o usuce vîntul. Aidoma ca-n vremea străbunilor! «Montorii de la IMIA sînt foarte ocupați, explică tov. Gh. Burcea. S-au întins pe mai multe șantiere decît îi țin puterile și-acum nu pridideșc. Au de lucru și la obiectivele industriei ușoare, și la combinatul petrochimic»...

Iarăși o explicație, dar nici pe departe o scuză plauzibilă. Întreprinderea cu pricina era datoare să-și cunoască din vreme puterile și să nu ajungă în situația de meseriaș mincinos. Nu promite cel care știe că nu-și poate onora cuvîntul!

•

De la tribuna Congresului al X-lea al P.C.R., secretarul general al partidului a subliniat că ministerele și centralele industriale au obligația de a sprijini mai eficient întreprinderile pentru realizarea integrală a parametrilor tehnici și economici proiectați. Că de la această sarcină imperioasă își permit să facă încă excepții unele unități se vede și în rîndurile de mai sus.

Respectarea cu rigurozitate a termenelor de execuție, livrarea unor cantități sporite de producție-marfă pentru piața internă și externă, reclamă imperios — așa cum s-a subliniat și la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. — lichidarea grabnică a neajunsurilor care mai dăinuie în modul de pregătire și executare a lucrărilor pe șantiere, de dare în exploatare a noilor obiective. Greșelile, întîrzierile inadmisibile ale unora se repercutează negativ și în mod fatal în activitatea altora. Tocmai de aceea realizarea integrală a programului de investiții rămîne strict condiționată de îndeplinirea exemplară a sarcinilor curente și de perspectivă, de o largă și salutară colaborare între toți factorii responsabili, de instituirea unui riguros sistem de răspunderi între proiectanți, constructori, furnizori de utilaje și beneficiari pe întreg parcursul investiției. Iar criteriul suprem al declarării unei investiții «realizate» este nu ca rezultat dintr-un raport sau altul, ci faptul elementar și controlabil al intrării sau neintrării în producție. În producția fizică, nu în producția teoretică.

În planul de stat toate întreprinderile cu nume și prenume prevăzute să intre în funcțiune anul acesta participă, cu cantități judicios prescrise, la producția globală industrială a României. Deci, nu e de ajuns ca în scripte să figureze ziua, luna și anul «nașterii» cutărei sau cutărei fabrici, dacă practic ea nu trăiește, nu se ridică la vigoarea scontată, nu justifică la timp scopul pentru care, din tezaurul național, s-au cheltuit milioane de lei. Este o chestiune care interesează pe toată lumea. Nu ne este indiferent, bunăoară, cînd, cît și cum se fabrică fiolele în noua fabrică din Dudești, chiar dacă avem o sănătate înfloritoare.

LONGINES

Eleganța
și precizia unui ceas
LONGINES
domină toate schimbările
modei trecătoare

PUBLICOM

UN SINGUR NUME-MULTIPLE

În realizarea sarcinilor trasate de cel de-al X-lea Congres al P.C.R. și de Conferința Națională a P.C.R., in baza unei Hotăriri a Consiliului de Miniștri, a luat ființă la data de 1 octombrie 1969 GRUPUL INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI.

În legătură cu activitatea, profilul și perspectivele de viitor ale acestei mari unități industriale, am solicitat inginerului Aurelian Blaga, directorul general al grupului, unele lămuriri.

— Care este scopul creării acestui grup și profilul lui?

— GRUPUL INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI are ca scop producerea și desfacerea coordonată de lacuri, vopsele, cerneluri poligrafice, detergenți sintetici și auxiliari textili și de pielărie, rășini sintetice, solvenți organici și alte produse chimice, precum și executarea de protecții anticorozive.

— V-am ruga să menționați unitățile care intră în componența noului grup și criteriile de care s-a ținut cont cînd s-a făcut reunirea lor.

— Reunirea uzinelor: **POLICOLOR**-București, **AZUR**-Timișoara, **SINTEZA**-Oradea, a fabricilor: **ANTICOROZIVUL**-București și **SOLVENTUL**-Timișoara, intr-un singur grup, s-a făcut pe criteriul asemănării tehnologice și al cooperării în realizarea anumitor tipuri de produse. S-a înfăptuit astfel centralizarea productiei de lacuri și vopsele și a productiei de solvenți și plastifianți, materii prime de bază pentru industria de lacuri.

— Cum vedeți efectul pe care il va avea noua formulă de organizare asupra procesului producției?

— Aceasta va permite o specializare mai avansată a fabricației, creșterea nivelului tehnic și organizarea pe o treaptă superioară a producției, paralel cu imbunătățirea ritmicității ei. Se vor înregistra progrese și in ce privește ridicarea indicilor calitativi ai produselor, menținîndu-se in permanență la un grad de intrecere cu produse similare de pe piața mondială. Se va putea realiza de asemeni o dezvoltare armonioasă a producției cu intregul profil sortimental ce-l cuprinde GRUPUL INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE, corelată cu aceea a materiilor prime cu pondere insemnată.

— Gama sortimentală realizată de unitățile din componența grupului este destul de bogată — sperăm — încît v-am ruga să numiți cîteva produse mai reprezentative și eventual firmele producătoare.

— În cadrul G.I.L.V.-București se realizează intr-adevăr o gamă sortimentală bogată și variată de produse, din care ne-am permite să menționăm pe cele mai importante. Rășinile poliesterice nesaturate — fabricate de uzina POLICOLOR — le vom găsi prezente atît în procesul prelucrării lacurilor destinate finisării mobilei, la fabricarea nasturilor, prin turnare sau armare cu fibre de sticlă, cît și la fabricarea plăcilor ondulate etc. Nefiind singurul produs reprezentativ vom menționa că tot aici se realizează și grundurile solubile în apă — produse destinate vopsirii, ca prim strat, a autocamioanelor, tractoarelor, autoturismelor Dacia, aparatelor electrocasnice etc. Împreună cu cele citate sînt emailurile cu uscare la cuptor și emailurile de remaniere, destinate de asemeni finisărilor de calitate superioară în sectorul construcțiilor de mașini. Grundurile și emailurile pentru vopsire în cîmp electrostatic a frigiderelor sint alte cîteva produse care au înregistrate pe ele emblema uzinei **POLICOLOR**.

«PERLAN» — nume des rostit de gospodine — reprezintă detergentul (alb și albastru) ideal pentru spălarea diferitelor țesături, realizat de uzina **AZUR** din Timișoara.

În cadrul grupului, uzina **SINTEZA**-Oradea fabrică produse de sinteză organică pentru consumul intern și export. Acidul benzoic sau cel salicilic, benzoatul de sodiu farmaceutic și alimentar sînt cîteva dintre acestea. De asemeni, produsele organo-fosforice folosite ca antidăunători în agricultură sînt obținute tot la SINTEZA.

Industria prelucrării maselor plastice este marele beneficiar al unei game variate de plastifianți ce se realizează la un nivel calitativ ridicat, în cadrul fabricii **SOLVENTUL** din Timișoara.

Nu trebuie uitate chiturile și adezivii de tip Oramin, Epodur, Roxidur și altele ce se realizează la fabrica **ANTICOROZIVUL**-București, utilizate cu succes la lucrările de protecții anticorozive ce se execută pe marile șantiere ale industriei chimice sau alte obiective industriale.

— Ce ne puteți spune în legătură cu calitățile produselor menționate mai sus și avantajele pe care le prezintă?

— Calificativele bune acordate de consumatorii acestor produse își găsesc justificarea in caracteristicile tehnice și avantajele pe care le prezintă in diversele domenii de utilizare. Astfel produsele de vopsire — grundurile solubile în apă, emailurile cu uscare la cuptor, emailurile de remaniere — inlocuiesc produsele importate pină in anul 1968 de Uzina de autocamioane-Brașov și uzina de tractoare situindu-se, din punct de vedere calitativ, la același nivel. O altă categorie de produse — rășinile poliesterice nesaturate — prezintă calități similare cu acelea ale rășinilor poliesterice livrate de firmele străine Vianova, Bayer, Wieldchek. Acestea sint tot mai des solicitate pe piața internă și externă. Dat fiind avantajele pe care le prezintă — rezistență mecanică, rezistență la agenți chimici, posibilități multiple de prelucrare — rășinile poliesterice nesaturate le găsim prezente in toate domeniile de activitate industrială.

Dintre produsele de sinteză organică ne vom opri asupra acidului benzoic superior — utilizat în diferite domenii ale industriei chimice, fiind destinat in același timp exportului, acidul salicilic tehnic de calitate superioară — folosit în industria medicamentelor, detergenții fabricați de uzina AZUR — produse de calitate superioară solicitate in țară și străinătate.

— Competitivitatea lor pe plan mondial, credem, este una din principalele preocupări ale întregului colectiv al grupului. Care sînt aprecierile beneficiarilor străini la adresa acestor produse?

— În cadrul gamei sortimentale fabricate în unitățile grupului, produsele citate mai sus se consideră ca fiind de o importanță deosebită. Unele din ele: detergenții, acidul benzoic, benzoatul de sodiu, acidul salicilic, unele sortimente de lacuri și vopsele (ROMCOLOR și POLILAC) se exportă de mai mulți ani. Altele — rășinile poliesterice, grundurile solubile în apă și emailurile destinate finisării autoturismelor, autocamioanelor și tractoarelor, grundurile și emailurile pentru frigidere cu aplicare în cîmp electrostatic — reprezintă «nou-născuții» celei mai moderne uzine din cadrul grupului — **POLICOLOR-București**.

Pentru ca aceste produse noi, care concură cu succes produsele străine din Vest, destinate aceluiași scop, să fie livrate pe piața externă, s-au întreprins în perioada 1968-1969 o serie de acțiuni comune împreună cu ISCE «CHIMIMPORT» și Ministerul Industriei Chimice, printre care deplasarea și contractarea cu diferite firme, participarea la diferite expoziții și tirguri internaționale.

— Am dori să ne spuneți cîteva cuvinte despre perspectivele de dezvoltare ale acestor unități.

— Planul de perspectivă al GRUPULUI INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCURESTI prevede dezvoltări ale capacităților de producție pentru toate unitățile componente. Dezvoltările ce urmează a se face au drept scop atît creșterea nivelului producției cît și extinderea gamei de sortimente, prin asimilări de noi produse, cerute de ramurile economiei naționale. În acest sens putem afirma că dezvoltarea întrevăzută presupune o corelare strînsă cu toate sectoarele industriale consumatoare de produse ce intră în profilul nostru de fabricație. Cităm, in această ordine de idei, industria constructoare de mașini și a construcțiilor civile, industria ușoară, a mobilei, aparatelor de uz casnic. O pondere destul de apreciabilă o vor avea produsele destinate fondului pieței — detergenți sintetici și produse similare acestora, lacuri și vopsele etc.

Exemplificînd, vom arăta că la două uzine — **POLICOLOR** din București și **AZUR**-Timișoara — vor intra in funcțiune noi capacități de producție pentru vopsele, rășini poliesterice, rășini epoxidice și altele.

De asemeni, este prevăzută dezvoltarea producției de plastifianți și detergenți la uzinele SOLVENTUL și AZUR din Timișoara în anii 1973 și 1975. În anul 1975 la uzina SINTEZA-Oradea se va dezvolta considerabil producția de substanțe organice.

Permanentizînd imbunătățirea parametrilor calitativi ai produselor, asimilarea altora, noi, inlocuirea materiilor prime din import cu materii prime indigene precum și inlocuirea unor produse importate cu altele realizate in țară — iată alte cîteva elemente care, adăugate celor citate mai sus, ne oferă posibilitatea de a afirma că produsele realizate de unitățile din cadrul GRUPULUI INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI posedă multiple garanții pentru ca aprecierile beneficiarilor să indice calificative numai la modul superlativ.

Emil CIULEI

Flacăra-publicitate

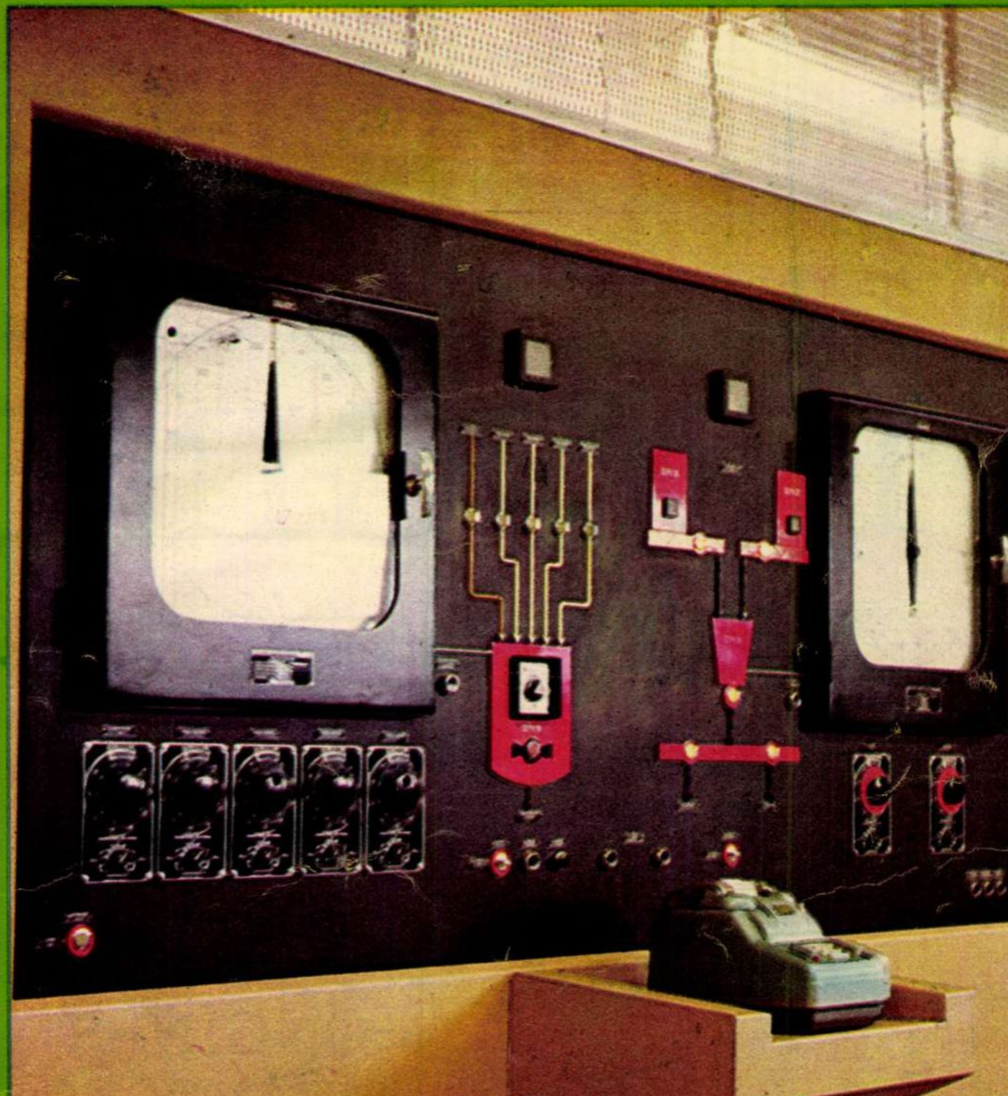

GARANȚII

„AZUR"-Timișoara

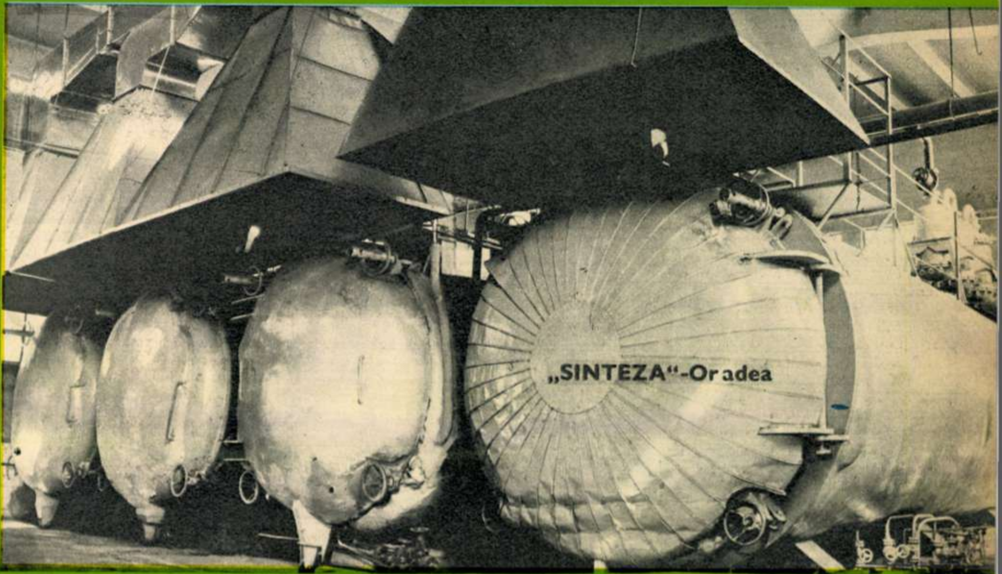
„SINTEZA"-Oradea

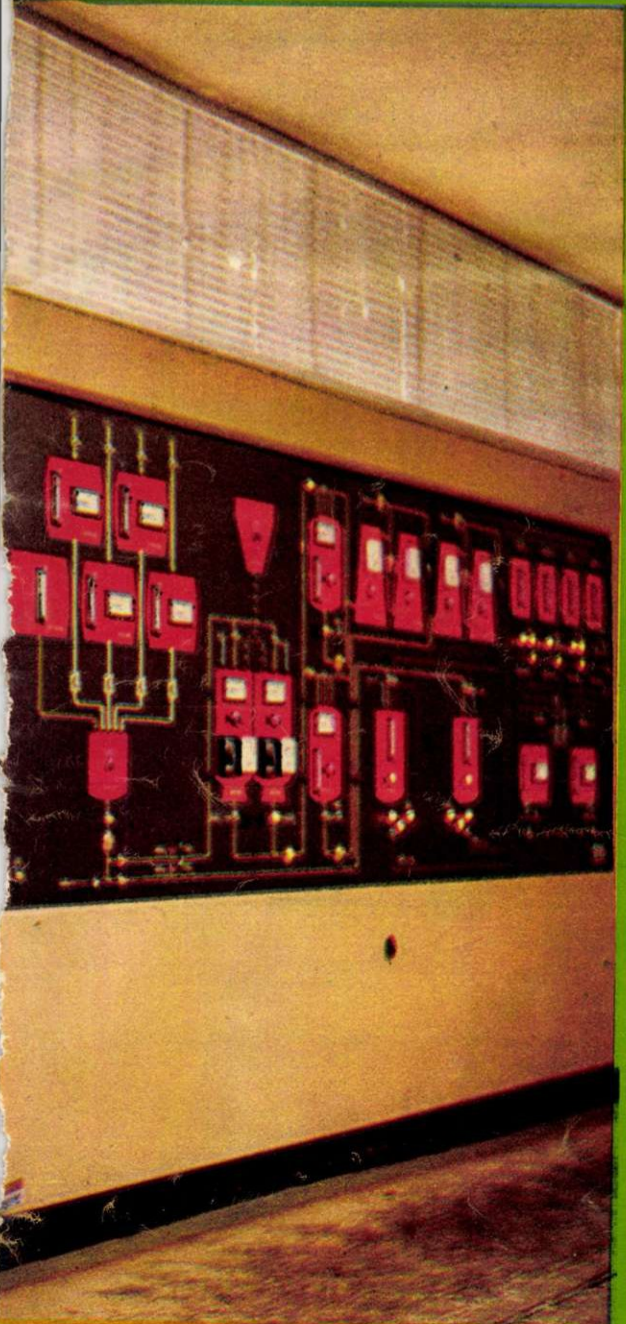

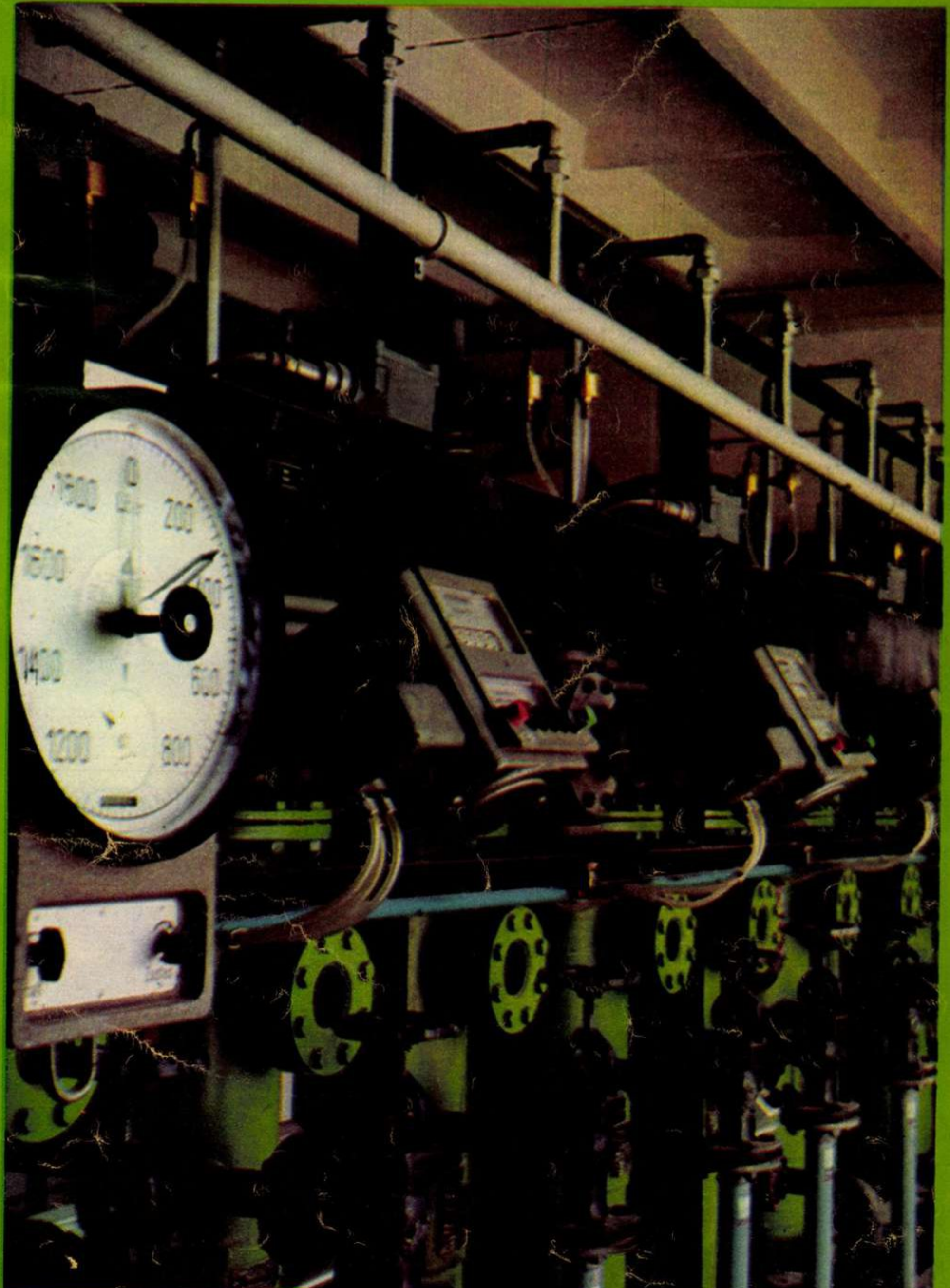

„POLICOLOR"-București

F varietăți

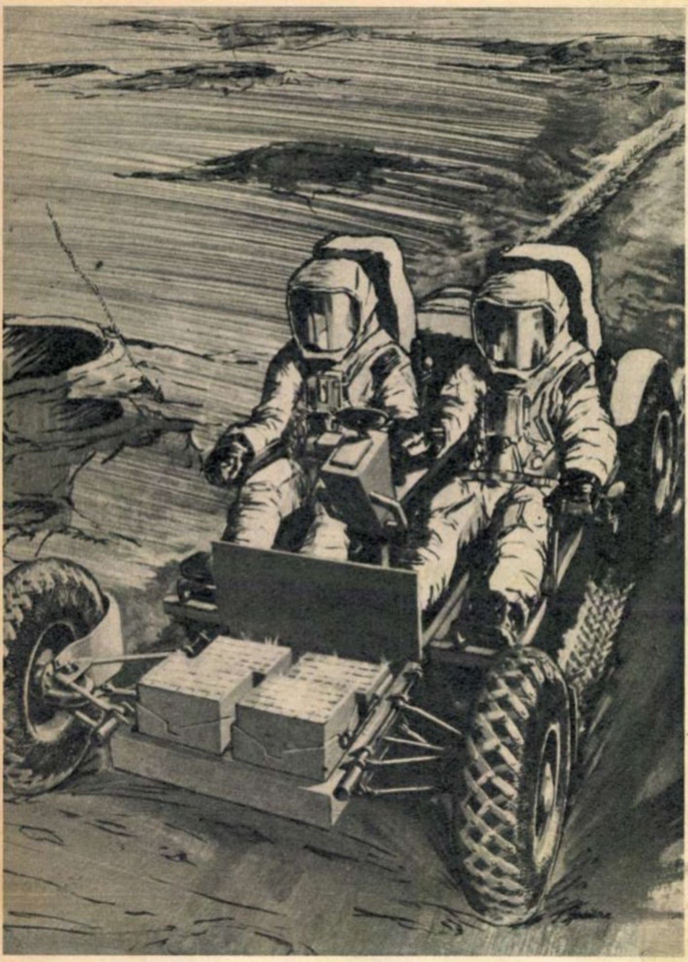

CLAXONATUL PERMIS!

Cu ce mijloace de locomoție ne vom plimba pe Lună? Potrivit proiectului elaborat de «Boeing Company of Seattle» din Washington, vehiculul ideal ar fi LRV-ul (Lunar Rover Vehicle), pe care îl vedeți în poză. Prevăzută cu baterii chimice, mașina este calculată să parcurgă o distanță de 18 mile cu o viteză de 10 mile pe oră. Ea va fi îmbarcată pe modulul lunar în piese detașate și va fi montată la destinație. Înapoi pe Pămînt nu se va mai întoarce. Tipul LRV a fost luat în considerație pentru excursia lunară prevăzută pentru vara anului 1971.

CU TOTUL ȘI CU TOTUL DIN AUR...

Adică nu chiar cu totul și cu totul... Numai structura metalică a aparatului fotografic pe care-l vedeți este din aur fin de 18 carate. El a aparținut cîndva reginei Victoria a Angliei și a fost vîndut către sfîrșitul veacului trecut unui oaspete al casei regale, tot un cap încoronat, al cărui nume încă nu este dezvăluit. Și nici nu va fi, pînă cînd prețiosul obiect — actualmente în posesia casei de antichități și obiecte de artă «Rheims et Laurin» din Paris — nu va fi vîndut la licitație. Se crede că obiectul va fi evaluat la suma de 2 000 de lire sterline.

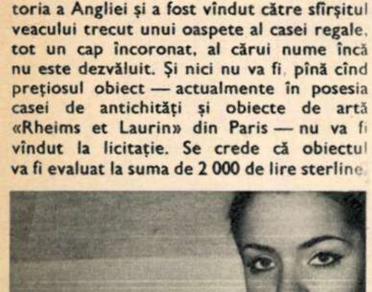

SE ÎNTÎMPLĂ! ▸

«Profitînd» de o zi umedă de toamnă, cu mîzgă așternută din gros pe drumuri, un autoturism din Copenhaga a binevoit să derapeze, să depășească limitele cheiului și să amerizeze în bazinul portuar al orașului. Cum-necum, conducătorul ghinionist (ghinionist și nu prea) a mai avut timp să iasă prin fereastra mașinii și să se refugieze pe acoperișul ei. Acolo, calm, a așteptat ajutoarele, care n-au întîrziat să sosească, salvîndu-i și viața, și mașina, spre satisfacția spectatorilor de pe chei care asistaseră la un «număr» cu totul insolit.

IMPLICIT ▸ ȘI EXPLICIT

Plictisit să tot răspundă la întrebări de felul «cît ai luat pe cutare tablou...», «cît valorează cutare lucrare a ta...» etc., etc. pictorul danez Erling Andersen a luat hotărîrea ca viitoarele lucrări să și le realizeze din colaje de bancnote reale, însumînd pretențiile sale bănești pentru lucrarea respectivă.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

• Un tînăr brazilian analfabet, care ispășea o pedeapsă de trei ani pentru furt, a învățat să scrie și să citească în închisoare. La numai două luni după eliberare a fost însă din nou arestat. De data aceasta pentru fals în acte publice.

• John D. Murphi, dintr-un orășel englez, și-a manifestat public mulțumirea față de hoțul care i-a furat automobilul. «Mă îmbătasem de bucurie că am obținut carnetul de conducere — spune păgubașul — și dacă m-aș fi urcat la volan în starea în care eram, e sigur că permisul mi-ar fi fost luat în aceeași zi. E mai ușor să recuperezi o mașină decît să obții un nou carnet».

• În timpul unei vînători de urși, care a avut loc în statul Massachusetts (S.U.A.), au fost observați cîțiva urși într-o vădită stare de ebrietate. Se crede că animalele mîncaseră mari cantități de mere care au fermentat în stomac și s-au îmbătat. Mă rog, povești vînătorești.

• Într-o serioasă revistă medicală britanică se poate citi următorul anunț: «Căutăm un om de Neandertal care să accepte să joace într-un film documentar serios despre oamenii preistorici. Amatorii vor trimite o fotografie expresivă».

• După ce serviciul meteorologic din Oakwood (S.U.A.) și-a încheiat buletinul cu prognoza «Cer senin, vînt potrivit», s-a pornit o furtună cu ploi torențiale, fulgere și trăsnete. Unul din trăsnete a lovit și clădirea institutului distrugînd o parte din aparate.

• Legile din S.U.A. permit folosirea oricărui cuvînt ca nume propriu; deci, cînd soția i-a născut al cincilea copil, Pat Bownswood l-a botezat FINISH. Dar după un timp a venit pe lume și un al șaselea urmaș. Pe acesta tatăl l-a botezat SUPPLEMENT.

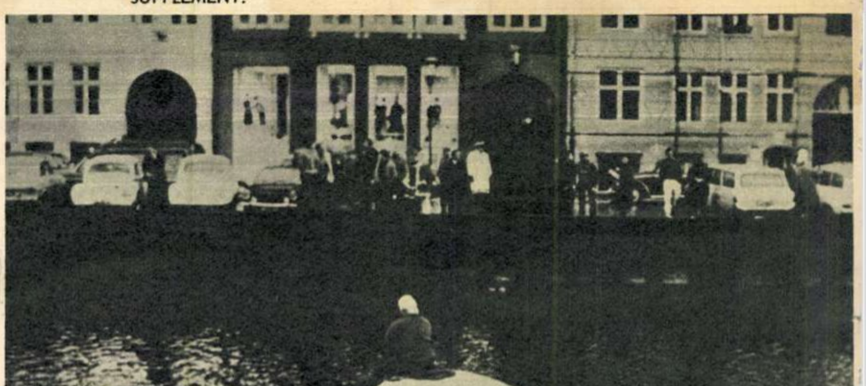

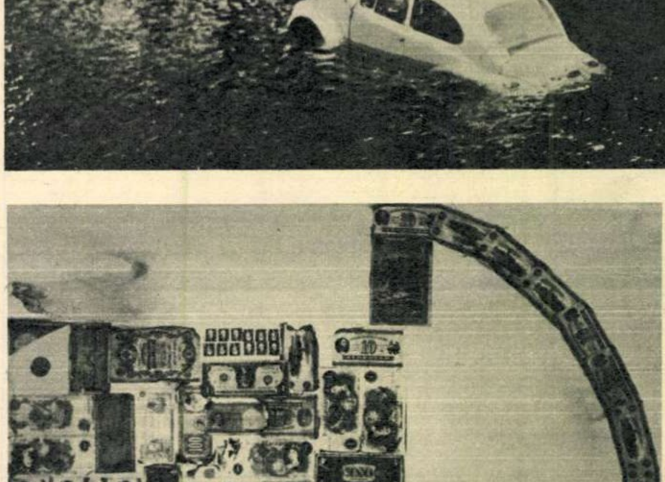

FILATELIA — O OCUPAȚIE INSTRUCTIVĂ ȘI EDUCATIVĂ PENTRU A VĂ ALCĂTUI SAU COMPLETA COLECȚIA DV. DE MĂRCI, VIZITAȚI GHIȘEELE ȘI MAGAZINELE FILATELICE.

Pentru completarea colecțiilor dv. întreprinderea «Filatelia», prin ghișeele și magazinele filatelice, pune la dispoziție ultimele noutăți filatelice din țară și străinătate, precum și emisiuni de mărci mai vechi românești și străine, obliterate și neobliterate. De asemenea, vă puteți procura accesoriile necesare pentru păstrarea unei colecții de mărci: clasoare, albume, pensete, odontometre, poșete filatelice, lupe etc.

Întreprinderea «Filatelia» achiziționează sortimente de mărci românești de: 200 diferite x 100; 300 diferite x 100; 500 diferite x 100; 750 diferite x 100; 1 000 diferite x 100; 1 500 diferite x 100; 2 000 diferite x 100; precum și pachețele izolate de 100 buc., mărci românești, în orice cantitate.

De asemenea, achiziționează colecții și serii de mărci străine, pe baza cataloagelor «Zumstein» și «Yvert» 1970.

Ofertanții se vor adresa întreprinderii «Filatelia» la noua adresă din București, Calea Griviței nr. 64—66, et. II.

POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
APOLLO-12
55
2,40
1,75
40
60

CUNOAȘTEȚI FILATELIE ?

FILATELIA înseamnă colecționarea și studierea mărcilor poștale și a altor piese filatelico-poștale auxiliare, ca de ex.: plicurile prima zi a emisiunii, colițele, ilustratele maxime, întregurile poștale, obliterările speciale, francaturile filatelice, documente de istorie poștală.

CE FOLOASE ADUCE FILATELIA?

FILATELIA, înseamnă în primul rînd utilizarea rațională a timpului liber, dezvoltarea spiritului de observație, stimularea atenției și imaginației, educarea dragostei și stimei față de muncă. În același timp ea diversifică preocupările noastre, ajută la perceperea și înțelegerea frumosului din natură și viață.

CE NE ÎNVAȚĂ FILATELIA?

FILATELIA constituie un mijloc lesnicios și eficient de îmbogățire a noțiunilor de cultură generală, de cunoaștere a vieții, obiceiurilor și culturii popoarelor, de familiarizare cu fauna și flora globului pămîntesc.

FILATELIA aduce un aport prețios în însușirea temeinică a istoriei și geografiei, la îndrăgirea artei și literaturii, la cunoașterea și aprofundarea limbilor străine și a celor mai importante evenimente ale vieții politice, economice, culturale, științifice, sportive.

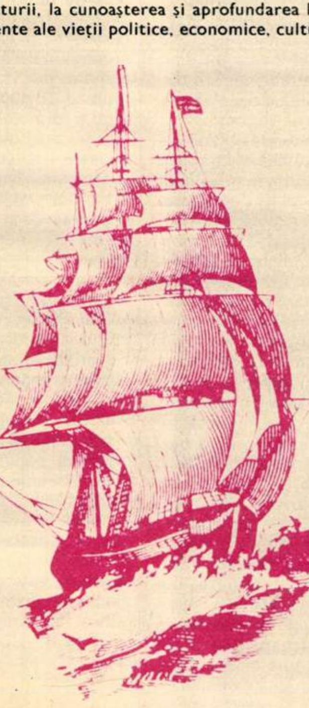

A.B.C.-UL FILATELISTULUI

Pentru practicarea filateliei nu se cere o pregătire specială, îndelungată, nu este nevoie de aparatură costisitoare și complicată, nu este necesar talent sau înclinații artistice deosebite.

Pentru a deveni filatelist este suficient ca în prima etapă să vă însușiți noțiunile elementare de filatelie teoretică și practică, să vă procurați un clasor, o pensetă, o lupă, mărci poștale și alte piese filatelico-poștale pe care doriți să le colecționați. Mai sînt necesare un catalog, un manual de filatelie sau o lucrare de inițiere în filatelie. La aceasta se mai adaugă munca și operațiile de clasare a mărcilor, alcătuirea, aranjarea și sistematizarea colecției după anumite criterii unanim acceptate.

FILATELIA poate fi practicată oricînd și oriunde, iarna sau vara, la munte sau la mare, acasă la masa de lucru sau într-un cerc filatelic.

CUM PUTEȚI DEVENI UN BUN FILATELIST?

Înscriindu-vă de îndată într-un cerc filatelic. În cercurile filatelice se desfășoară o bogată și variată activitate de orientare și îndrumare filatelică, se organizează acțiuni filatelice potrivite vîrstei, preferințelor și pasiunilor.

Înscriindu-vă în aceste cercuri veți dobîndi treptat cunoștințe temeinice de filatelie.

PROCURAREA MĂRCILOR POȘTALE ȘI A CELORLALTE PIESE FILATELICO-POȘTALE AUXILIARE

Puteți procura mărci:

— prin decuparea lor de pe plicurile provenite din corespondența personală, a familiei, prietenilor, cunoscuților etc.

— prin cumpărarea plicurilor filatelice cu premii care se vînd la chioșcuri, oficii poștale, magazine filatelice;

— prin cumpărarea seriilor complete uzate sau neuzate de la magazinele filatelice sau ghișeele P.T.T.R.;

— prin abonarea la mărci poștale românești și din țările socialiste (abonamentele se fac la magazinele filatelice și la oficiile poștale);

— prin schimb filatelic cu:

a. membrii cercurilor filatelice;
b. colegi, prieteni;
c. filateliști din alte orașe ale țării;
d. filateliști din străinătate.

CE COLECȚIONAȚI?

La început puteți să colecționați mărci ștampilate și neștampilate, în serii complete ori serii mici sau chiar valori izolate din România și din diferite țări. Apoi, după un an sau doi, este bine să colecționați în special mărci din România sau dintr-o altă țară ori zonă geografică.

Mărcile dintr-o țară pot fi colecționate începînd cu o anumită perioadă, deoarece alcătuirea colecției complete este deosebit de dificil de realizat.

Mărcile puteți să le clasificați și după teme, subiecte. Alcătuirea unei colecții tematice oferă posibilități multiple pentru desfășurarea unei activități agreabile, instructiv-educative.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

LENINGRAD Modelele matematice de conducere a unor întreprinderi devin una dintre principalele forme ale progresului tehnic în industria leningrădeană. Avantaje? Aplicarea unei asemenea scheme la uzina metalurgică din Ijorsk a permis realizarea unor economii de peste 1 milion ruble.

ROMA 140 000 de muncitori italieni și-au părăsit într-un răstimp de șase luni țara în căutare de lucru. Cifra este semnificativă pentru caracterul masiv al emigrării din regiunile slab dezvoltate economic ale Italiei.

WASHINGTON Colaborarea strînsă cu Pentagonul aduce companiilor industriei militare venituri fabuloase. Una dintre acestea —Lionel Pacific Company, din California — a realizat la un singur contract un cîștig de 1 403%. Cifra a fost publicată într-un raport al Departamentului finanțelor.

CANBERRA Potrivit datelor furnizate de Banca australiană de rezerve, în ultimul an financiar datoriile fermierilor au crescut cu 91%, însumînd 1 972 milioane dolari. Printre cauzele acestei bruște înrăutățiri a situației fermierilor din Australia, economiștii enumeră scăderea prețurilor produselor agricole, concomitent cu creșterea costului acestei producții.

HAVANA Cu cele 15 milioane exemplare de cărți tipărite anul acesta, Cuba se situează pe primul loc în domeniul editorial printre țările Americii Latine. Producția sa editorială — în prezent de 15 ori mai mare decît înainte de revoluție — urmează să crească în 1975 la 50 milioane exemplare cărți.

BONN Senatul Universității «Marburg» din R.F.G. a dat curs cererii de a se crea un institut special pentru cercetări științifice în problemele păcii și războiului. Menirea acestuia — a declarat dr. Czempiel, conducătorul viitorului institut — este de a-și aduce contribuția la promovarea idealurilor păcii și colaborării internaționale.

STOCKHOLM Presa suedeză atrage atenția asupra primejdiei penetrației capitalului străin. Potrivit statisticilor, în Suedia funcționează 420 întreprinderi cu capital străin, în care sînt angajați 62 000 muncitori și funcționari.

LONDRA Raportul serviciilor economice ale Ministerului sănătății al Marii Britanii, intitulat: «Medicamentele anului 1990», mentionează că în viitorii 20 ani vor fi puse în circulație numeroase medicamente ce vor juca un rol important în accelerarea proceselor de asimilare intelectuală, în combaterea oboselii și a frigului.

Atentatele teroriste comise la sediul Băncii agricole din Milano (în fotografie) — soldat cu moartea a 14 persoane — precum și la Monumentul eroului necunoscut din Piazza Venezia din Roma — unde au fost rănite 16 persoane — au stîrnit un val de indignare în întreaga Italie, opinia publică italiană exprimîndu-și prin diferite forme hotărîrea de a apăra ferm libertățile democratice și instituțiile republicane.

LUCRĂRI ROMÂNEȘTI ÎN EDITURILE BRAZILIENE

ION CREANGA
contos populares da Romênia
GERMINAL
REBREANU
A REVOLTA
FULGOR

Trei dintre cele mai importante edituri braziliene au pus în ultimul timp la dispoziția cititorilor din marea țară de pe continentul latino-american două valoroase traduceri din limba română, precum și o lucrare dedicată țării noastre. Este vorba despre romanul «A revolta» (Răscoala) de Liviu Rebreanu, în traducerea lui Nicolae Philipovici, la editura Fulgor Limitada, și despre volumul «Contos populares da Romênia» (Povești populare din România), apărut în editura Germinal într-o versiune portugheză datorată lui Roberto das Neves. Nelson Vainer, acest mare îndrăgostit de România și de literatura sa, semnează volumul «Ferias an Romênia» (Vacanțe în România), tipărit de editura Civilizacao Brasileira din Rio de Janeiro.

Nelson Vainer nu este de altfel la prima sa lucrare despre România. Pînă în prezent a tradus în limba portugheză opere de I.L. Caragiale (1963), de M. Sadoveanu (1966) și o culegere de povestiri intitulată «O caminho do ceu» (Drumul către cer, 1968). Tot el este autorul unor foarte valoroase antologii de nuvele și poezii românești. În volumul recent apărut, «Vacanțe în România» — de fapt o monografie, o prezentare de ansamblu a țării noastre — Nelson Vainer face dovada unor remarcabile calități de reporter, care știe să surprindă cele mai semnificative detalii și trăsături ale locurilor și oamenilor pe care i-a întîlnit.

Despre romanul „«Răscoala», criticul Leoncio Basbaum scrie: «Răscoala»... este de fapt mai mult decît un roman. El redă cu fidelitate una dintre perioadele cele mai agitate din istoria țării, răscoalele țărănești din anul 1907. Literatura română, pînă în prezent puțin cunoscută în Brazilia, se relevă ca una dintre cele mai interesante din Europa“...

Profesorul Roberto das Neves, traducătorul celei de-a treia lucrări la care ne-am referit — impropriu numită «Povestiri populare din România», căci cuprinde, în exclusivitate, poveștile lui Ion Creangă — semnează și o documentată prefață. „Creangă este, fără îndoială, un scriitor realist, al cărui realism surprinde cu atît mai mult cu cît cea mai mare parte a poveștilor sale țin de domeniul basmului — se arată în această prefață. Este suficient să analizăm povestea «Capra cu trei iezi» pentru a demonstra că tehnica și mijloacele sale sînt aceleași cu cele ale realismului clasic al lui La Fontaine... Creangă folosește elementele cele mai realiste și mai complexe, fapt care imprimă povestirii o notă de mare profunzime și un parfum special, care o impregnează cu o esență telurică“.

Nicolae NICOARĂ

ÎN PERSPECTIVA CEASULUI OPRIT

Cine vizitează în aceste zile sediul Pieței comune, la Bruxelles, este izbit de faptul că problemele politicii financiare agrare sînt discutate nu numai de experții sectorului agriculturii, ci în toate departamentele și la toate eșaloanele. Asta pentru că în perioada ce urmează pînă la sfîrșitul anului — și poate încă mult timp după aceea — toate contradicțiile comunitare legate de desăvîrșirea, consolidarea și lărgirea Pieței comune se vor concentra ca într-un focar, printre firele destul de complicate ale acestei probleme. La prima lor reuniune după conferința la nivel înalt de la Haga, cei șase miniștri de externe au stabilit o listă de teme care ar trebui să constituie obiectul soluționării și coordonării între «cei șase» înainte de a aborda negocierile cu Anglia. În fruntea listei se află problemele adaptării regulamentelor financiare agricole, urmate de problemele relațiilor Angliei cu țările Commonwealth-ului, de cele legate de existența comunității cărbunelui și oțelului și comunității pentru energia atomică, de conținutul perioadei de tranziție, adaptările cu caracter instituțional și procedura negocierilor. Corespondentul ziarului «New York Times» este de părere că lista a fost întocmită «rapid și într-o atmosferă de bunăvoință», ceea ce ar fi de «bun augur» pentru restul tratativelor. Dar bineinformatul corespondent al cotidianului francez «Le Monde», Philippe Lemaître, nu este de aceeași părere. El arată că proiectul inițial al inventarului problemelor ce urmează a fi abordate aparține delegației olandeze și a fost pus în circulație cu 24 de ore înaintea reuniunii Consiliului ministerial. «Nimeni nu contestă, scrie Lemaître, că un asemenea exercițiu (ca cel făcut de olandezi — n.n.) nu ar fi necesar. Dar unii, printre care și francezii, consideră că avem de-a face cu probleme mult prea fundamentale pentru a putea recurge la astfel de procedee cum este cel folosit de expeditivul șef al diplomației olandeze». Această remarcă arată că atmosfera nu a fost chiar atît de destinsă, mai ales dacă se adaugă că textul adoptat reprezintă, după cum arăta «Le Monde», doar o formulă de compromis, în legătură cu care s-a precizat în mod expres că lista nu este limitativă, ea putînd fi eventual completată. Nu este de aceea exclus ca însăși lista subiectelor care urmează a fi discutate, ca și alte aspecte de procedură, să mai dea bătaie de cap interlocutorilor înainte de a trece la fondul deosebit de controversat al fiecărei probleme. În convorbirile pe care le-am avut de curînd la sediul Pieței comune, unii experți mi-au precizat că nu este exclus ca în legătură cu prima dintre ele — problema reglementării financiare agrare — nu este exclus să fie necesară oprirea ceasului. Adică, în cazul că nu se va ajunge la un acord pînă la sfîrșitul anului, Piața comună va considera că timpul stă în loc pînă la definitivare, chiar dacă acest lucru va presupune prelungirea negocierilor în primele luni ale anului viitor. De bună seamă aceasta va însemna oprirea calendarului întregii operații și, într-un asemenea caz, este greu de văzut cum se va ajunge la respectarea calendarului în legătură cu primirea Angliei, stabilit în mod tacit — după cum afirmă observatori informați — în culisele conferinței de la Haga.

Nicolae LUPU

COMENTARIU

Raportul domnului Thompson

de Eugen **MANDRIC**

Cu excepţia procesului de adîncire a crizei de conştiinţă pe care o trăieşte America, în evoluţia complexului de probleme legat de războiul din Vietnam au intervenit dezamăgitor de puţine elemente pozitive.

După 10 luni şi 46 de şedinţe conferinţa cvadripartită de la Paris n-a ajuns încă la nici un pas concret pe drumul către pace. În aceleaşi zile în care vizionau programe filmate de-al doilea echipaj debarcat pe Lună, milioane de telespectatori americani au fost martorii, stupefiaţi sau indignaţi, ai declaraţiei făcute de mama unui soldat S.U.A. din compania comandată, la Song My, de locotenentul William Calley: «Am dat armatei un copil şi mi-a fost înapoiat un asasin». După ce a povestit cum a împuşcat o femeie rănită şi cum a condus atacul împotriva satului My Lai (în care recunoaşte a fi văzut, după atac, cadavre de copii şi femei), căpitanul Ernest Medina, din infanteria S.U.A., a dat în judecată săptămînalul «Life» pentru calomnie, pretinzînd o sută de milioane de dolari despăgubiri, ceea ce arată, cel puţin, cît valorează onoarea unui căpitan. Generalul vicepreşedinte Ky ordonă o anchetă în legătură cu masacrele practicate de trupele S.U.A. împotriva populaţiei unui sat sud-vietnamez. Generalul preşedinte Thieu ordonă decomandarea anchetei. Senatul, Camera Reprezentanţilor şi înaltul comandament militar american ordonă o anchetă juridică în legătură cu acuzaţiile de crime de război aduse unor unităţi şi ofiţeri S.U.A. Înaltul comandament sud-vietnamez declară că n-au existat nici un fel de crime, că nişte amărîţi de ţărani lansează cifre exagerate; (sute de morţi civili, în speţă) pentru a obţine despăgubiri. În urma dezvăluirilor unui soldat american, se deschid patru procese şi sînt rostite patru condamnări împotriva componenţilor unei patrule de infanterie S.U.A., vinovaţi de răpirea, violarea şi uciderea premeditată a unei fete vietnameze de 19 ani. În timpul anchetei preliminare, militari sud-vietnamezi găsesc şi ard o parte din probele materiale ale crimei.

N-am citat aici aceste orori pentru a face apel la morală, agresiunea armată nu are morală, ci pentru a vă introduce într-o temă la ordinea zilei pentru strategii S.U.A., civili şi militari: «vietnamizarea» războiului din Vietnam.

Au trecut cîţiva ani lungi şi îmbibaţi de sînge de cînd Statele Unite, cu forţe care au depăşit uneori 500 000 de soldaţi şi ofiţeri, folosind cele mai fantastice descoperiri ale tehnicii şi ştiinţei militare, luptă în Vietnam. Au murit sute de mii de vietnamezi şi zeci de mii de americani, au fost distruse colibe ţărăneşti şi palatele unei civilizaţii milenare, mame vietnameze şi-au văzut băieţii morţi sau schilodiţi, fiicele violate şi ucise, mame americane au trimis în armată copii care s-au întors acasă asasini, pentru ca, în fine, una din marile puteri ale lumii să declare că una din soluţii ar fi vietnamizarea războiului din Vietnam!

Logica acestei soluţii ne reţine atenţia nu numai pentru că suferim, noi şi epoca noastră, pentru toate suferinţele poporului vietnamez, dar şi pentru particularităţile ei.

Ani de zile, Statele Unite au sprijinit, în Vietnamul de Sud, cu imense mijloace de presiune politică şi materială, regimul dictatorial al lui Ngo Dinh Dien. După căderea acestuia, nedescurajaţi de cascada loviturilor de stat, Statele Unite au sprijinit, la Saigon, toate formaţiile guvernamentale iscate din aranjamente care n-aveau decît un singur numitor comun: intenţia de a împiedica poporul Vietnamului de Sud să fie stăpîn la el acasă.

Cînd a devenit evident că structurile putrede ale regimului pe care-l patronau la Saigon riscă să fie măturate de forţele populare, patriotice, Statele Unite au intervenit cu forţa armelor, declarîndu-se chemate în ajutor de guvernul «legal».

Legalitatea aceasta şi-a schimbat şi ea reprezentanţii mai des decît ciorapii, corupţia guvernelor şi oficialităţilor saigoneze a devenit de notorietate mondială, dar din ce în ce mai mulţi americani erau totuşi trimişi să ucidă şi să fie omorîţi în numele «democraţiei şi libertăţii».

Mediocritatea absolută a rezultatelor militare ale intervenţiei n-a putut fi compensată prin proporţiile distrugerilor, iar singurele ei rezultate politice se traduc în termeni penibili, de genul comunicatului comandamentului saigonez care contestă crime de război, recunoscute (dar declarate «cazuri izolate») de preşedintele Statelor Unite.

S-a ajuns într-o fază în care Statele Unite sînt pe punctul să piardă războiul din Vietnam pe teritoriul american. Şi, în această fază, iată soluţia «vietnamizării».

O persoană particulară, dl. Robert Thompson, specialist reputat şi care se bucură de încrederea Casei Albe, a întocmit un pe cît de amplu pe atît de secret raport recomandînd politica de «vietnamizare».

Aşadar, au fost necesari cîţiva ani de război american, pentru ca războiul să devină «vietnamez». Fie şi numai pentru că analizează tehnica intervenţiei în care o mare putere, cum sînt Statele Unite, este «chemată» în ajutor, cu care ocazie instalează o putere care să-i dea certificate de bună purtare, şi încă raportul d-lui Thompson nu va fi uitat aşa usor.

NU SIMPLE CONFLICTE DE MUNCĂ...

Greva celor 147 000 de muncitori americani de la firma «General Electric» reprezintă, prin implicaţiile sale, un eveniment important în evoluţia mişcării greviste din S.U.A. Aceasta se datoreşte, mai ales, faptului că greva constituie primul conflict de muncă major declanşat după apelul adresat sindicatelor de Casa Albă de a sprijini programul guvernamental de combatere a inflaţiei prin limitarea voluntară a cererilor de sporire a salariilor.

Revendicările formulate de grevişti materializează eforturile depuse de sindicate pentru a anihila efectele inflaţiei asupra salariilor prin mijloace contrare celor preconizate de Administraţie. Cererile de restabilire a puterii de cumpărare — redusă prin creşterea inflaţionistă a costului vieţii — şi de includere în noile contracte colective de muncă a unor clauze de sporire a salariilor în raport cu scumpirea vieţii sînt, de asemenea, elementele de bază care vor reveni şi în viitoarele negocieri dintre sindicate şi patronat. În aceste condiţii, greva capătă semnificaţia unui test al direcţiei de evoluţie a mişcării revendicative americane, în condiţiile cînd în următoarele nouă luni trebuie să fie reînnoite o serie de contracte, fapt ce afectează peste cinci milioane de muncitori şi salariaţi din diferite ramuri economice. Observatorii sînt unanimi în a sublinia că, în condiţiile situaţiei economice precare a categoriilor sociale cu venituri mici şi mijlocii — victimele principale ale inflaţiei — aceste negocieri nu se vor desfăşura fără conflicte — lucru demonstrat, de altfel, şi de greva salariaţilor de la «General Electric». Dacă revendicările acestora vor fi satisfăcute se va crea un precedent care nu va putea fi evitat la reînnoirea contractelor din alte ramuri ale economiei.

Un atu puternic al greviştilor îl constituie faptul că, pentru prima dată după cel de-al doilea război mondial, 12 uniuni sindicale acţionează pe o platformă comună, sprijinită de aproape toate organizaţiile sindicale din S.U.A. Sindicatele au ţinut, de data aceasta, seamă de experienţa amară a trecutului, cînd compania «General Electric», bizuindu-se pe forţa sa economică (este a patra firmă ca mărime şi unul din principalii furnizori ai Pentagonului), şi folosindu-se de disensiunile dintre uniunile sindicale, a adoptat faţă de acestea o politică de impunere a condiţiilor sale la reînnoirea contractelor colective de muncă. Rămîne de văzut dacă, în faţa unei iminente intensificări a mişcării greviste, Administraţia se va limita numai la a adresa muncitorilor apeluri de moderaţie.

Paul DIACONU

„CLUBUL NICHELULUI“ SE AGITĂ

La Londra, gentlemeni veritabili, cu umbrelă şi melon, trimişi ai unor întreprinderi industriale de renume, răscolesc tîrgurile de vechituri în căutarea resturilor metalice cu conţinut de nichel, în timp ce la uzinele de motoare Rolls Royce, pentru a se face faţă obligaţiilor de livrare, este folosit şi ultimul gram de nichel de la mecanismele scoase din uz... La bursa din New York, acţiunile «Sherrit Gordon» (a patra producătoare de nichel din lumea capitalistă, circa 3% din comerţul mondial capitalist cu nichel) înregistrează o creştere de şapte ori într-un an, în timp ce la Melbourne agenţii de bursă îşi dispută titlurile unei mine aproape insignifiante încă... Autorităţile americane anunţă restricţii în exportul de nichel, iar la Bruxelles, Comisia economică europeană recomandă guvernelor «celor şase» să blocheze de asemeni exportul de nichel şi de deşeuri conţinînd acest metal şi să instituie un sistem de control unic... În sfîrşit, mai zilele trecute «International Nickel of Canada» (INCO — prima producătoare din lumea capitalistă, cu un procent de 60% în comerţul de nichel pe piaţa capitalistă) anunţa o creştere a preţului nichelului cu 25 centi-S.U.A. la livră (453.5 g), iar compania franceză «Le Nickel» (al doilea producător din lumea capitalistă, cu un procent pe piaţa capitalistă de 13%) majora preţul cu 20%.

Sînt simptome evidente ale unei «febre» pe care o cunoaşte în ultima vreme acest metal rezistent la temperaturi înalte şi la coroziune, folosit la fabricarea a circa 3 000 de produse, de la barele antişoc ale automobilelor şi pînă la «Concorde» sau «Apollo-12», inclusiv materialul de război. Cauza? Unei discrepanţe cronice şi tot mai accentuate în perioada postbelică între ofertă şi cerere (aceasta din urmă cu 8% mai mare) i s-au adăugat în ultimele luni noi factori: o grevă de 128 de zile a 17 200 salariaţi de la minele «INCO» din Sudbury, avînd drept consecinţă o pierdere de producţie de 75 000 tone; o altă grevă — de solidaritate cu cea de la «INCO» — declarată de 3 300 lucrători de la «Falconbridge Nickel Mines of Canada» (a treia producătoare din lumea capitalistă — cu un procent de 9%); incendiul soldat cu distrugerea unei bune părţi a instalaţiilor de producţie din Nouméa (Noua Caledonie) ale concernului aparţinînd grupului Rotschild — «Le Nickel».

Toate acestea s-au repercutat, fireşte, asupra pieţei capitaliste a nichelului. Fiind afectată producţia principalilor furnizori de nichel (constituiţi într-un «club al nichelului»), aceştia nu şi-au mai putut îndeplini obligaţia asumată în urmă cu cîţiva ani — tocmai în scopul unei reglementări a «pieţei» — de a asigura clienţilor tradiţionali anumite cantităţi la aşa-zisul «preţ oficial ferm». Drept care la «piaţa liberă» preţul nichelului a ajuns să crească pînă la de 7 ori faţă de cel «oficial». Dar iată că şi acesta cunoaşte o majorare. «INCO» — care a anunţat-o — o aruncă pe seama greviştilor care au obţinut cîştig de cauză, respectiv încheierea unui nou contract colectiv prevăzînd un spor de salarii de 35%. «Le Nickel» afirmă, la rîndu-i, că s-a văzut obligat să urmeze exemplul dat de «INCO»... Totodată, ca o tendinţă de liniştire a pieţei şi a consumatorilor, se dau asigurări atît de către «INCO» cît şi de «Le Nickel» că se va asigura o sporire simţitoare a producţiei, astfel că pînă în 1973 producţia şi consumul se vor echilibra. Ce efect au avut în rîndul «consumatorilor» astfel de asigurări e greu de precizat în momentul de faţă. Cert e însă un alt lucru. Perspectiva sigură a cîtorva «ani buni» pentru business a determinat chiar pe unii membri ai «clubului nichelului» — ca Sherrit Gordon, de pildă, — să dezerteze din acest organism care-i ţine în chingile preţului «oficial». Fapt care în nici un caz nu poate juca rolul de calmant în accesul de febră de pe piaţa nichelului.

I. CIOARĂ

Hanovra (R.F.G.). Peste 3 000 de studenţi de la Colegiul pedagogic şi de la alte 8 instituţii de învăţămînt superior au ieşit pe străzile oraşului cerînd ca în locul cheltuielilor militare să se aloce mai multe fonduri pentru dezvoltarea învăţămîntului.

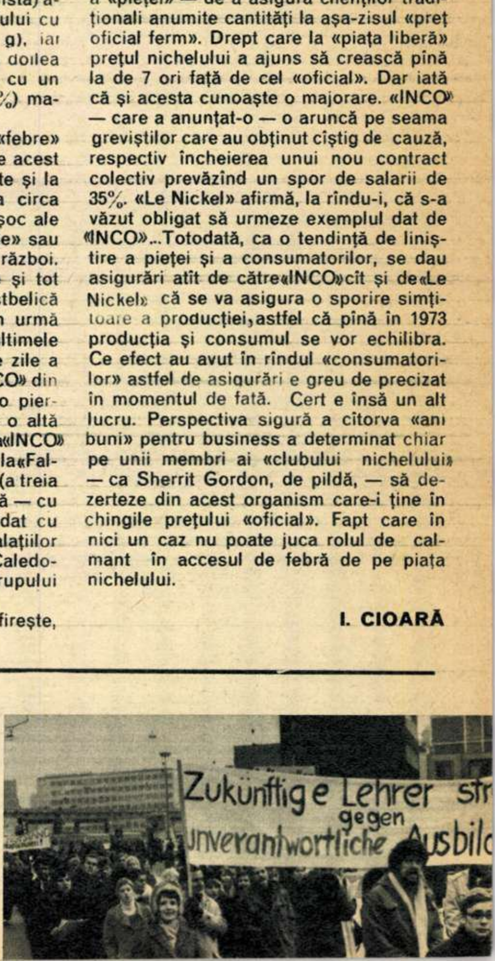

ŞAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ-FOTO

MESSINA—1908

În ultimele patru secole cutremurele de pămînt au făcut 13 000 000 de victime. Cel mai devastator dintre cutremurele cunoscute a fost înregistrat la 28 decembrie 1908, pe insula italiană Sicilia. Şi-au pierdut atunci viaţa — în cele douăzeci şi trei de secunde cît a durat seismul — aproape o sută de mii de persoane. Oraşul Messina, supranumit

Paradisul Mediteranei, a suferit cel mai mult, pierzînd aproape jumătate dintre cei 130 000 de locuitori pe care-i avea. Celelalte 35 000 de victime au fost înregistrate în oraşul Reggio, în Catania şi în alte patruzeci de localităţi. Interesant este că, de sub dărîmăturile de la Messina,au mai putut fi salvate, în următoarele cinci săptămîni, peste o sută de persoane, între care şi o bătrînă de 110 ani, care se hrănise o lună întreagă numai cu cartofii cruzi din beciul unde se refugiase. Astăzi, Messina are 26 000 de locuitori. Oraşul a fost reconstruit în beton armat, după ce, în 1943, în timpul războiului fusese din nou distrus.

Ion MUNTEANU

AUR: PROCESUL DEMITIFICĂRII

În ultimele săptămîni pe piaţa monetară occidentală a fost observat un fenomen care, deşi considerat de natură să demonstreze restabilirea calmului pe această atît de zbuciumată piaţă, preocupă în mod deosebit autorităţile monetare occidentale; este vorba de scăderea cursului aurului pe piaţa liberă la nivelul preţului oficial (35 dolari uncia).

După cum se ştie, anul trecut — cînd criza dolarului atinsese nivelul maxim şi, pentru siguranţă, se prefera aurul dolarilor — autorităţile monetare occidentale acceptau propunerea S.U.A. ca băncile centrale neamericane să nu mai convertească dolarii în aur, iar oficialităţile monetare să nu mai cumpere aur nou extras pentru rezervele lor. Se făcea astfel o separare completă a pieţei oficiale a aurului (în cadrul căreia eventualele tranzacţii cu aur urmau să fie făcute numai de către autorităţile monetare şi numai la preţul oficial) de piaţa liberă (unde aurul fiind comercializat între particulari, la preţul stabilit de jocul cererii şi ofertei, a atins adeseori un preţ mult superior celui oficial).

În ultimele săptămîni însă,preţul aurului a cunoscut o scădere vertiginoasă, apropiindu-se sensibil de cel oficial. Printre factorii care au contribuit la aceasta sînt menţionaţi: 1) devalorizarea francului şi revalorizarea mărcii vest-germane, care au restabilit raporturile reale între puterile de cumpărare ale acestor două principale valute, ceea ce a descurajat speculaţiile, ajutînd la crearea, pentru moment, a unui climat de încredere în valute şi, deci, o lipsă de interes faţă de aur; 2) instituţionalizarea «aurului-hîrtie» (drepturile speciale de tragere la F.M.I.), ceea ce, de fapt, a risipit speranţele privind o eventuală reevaluare a preţului aurului, constituind dimpotrivă un pas pe calea «demonetizării» aurului.

În legătură cu manifestarea acestui fenomen, autorităţile monetare occidentale au adoptat poziţii diferite, încercînd să-şi pună în valoare propriile interese. Astfel, S.U.A. doresc ca fenomenul să-şi continue tendinţele, căutînd ca, în acest mod, să demonstreze că, actualmente, sistemul valutar occidental este bazat, practic, pe dolar şi nu pe aur. Dimpotrivă, vest-europenii — evident, puţin favorabili ideii — interpretează prevederile acordului din martie trecut în sensul că interdicţia cumpărărilor de aur pe piaţa liberă este valabilă numai atît timp cît preţul aurului este mai mare decît cel oficial şi nu şi atunci cînd cele două preţuri coincid. Reuniunea guvernatorilor băncilor centrale de la Basel nu a reuşit să apropie aceste poziţii. În fond, principala problemă care se pune este aceea a durabilităţii acestei perioade de «fugă fată de aur» şi se pune întrebarea dacă nu cumva se va manifesta din nou — aşa cum a relevat alternanţa fenomenului în perioada postbelică — o pregnantă «fugă după aur».

Ilie ŞERBĂNESCU

LAMBARÉNÉ DIN NEW YORK

Jacques Durand-Dassier a susţinut recent la Sorbona o teză de doctorat universitar în psihologie, asupra halucinogenomaniei şi tratamentului ei în Statele Unite, intitulată: «Dezintoxicare şi psihoterapie instituţională: experienţa Daytop (New York)».

Spre deosebire de spitalele obişnuite, care înlocuiesc un drog prin altul, sau de închisoare — care suprimă brutal sursa de halucinaţii — la Daytop nu există nici paznic, nici psihiatru, nici substitut de drog.

Admiterea se face în baza unui triaj sever: o comisie cu experienţă verifică atent cît de întemeiată şi de sinceră e dorinţa solicitantului, supunîndu-l adesea la încercări în timp. O dată primit, «bolnavul» nu mai capătă nici un strop de drog, dar nici vreun medicament de amăgire. În schimb, nu este lăsat nici o clipă singur. În permanenţă, zi şi noapte, pe rînd, cîte unul din membrii comunităţii (sînt vreo 125 cu toţii) stă cu el, îi vorbeşte, îl îmbărbătează, îl ajută să înţeleagă şi să se conformeze regulamentului. De asemenea, fiecare munceşte în cadrul ei. Regulamentul e foarte strict şi nu se admite nici o abatere. Orice încălcare e sancţionată. Poarta comunităţii e deschisă. Oricine poate pleca dacă doreşte. Altfel, disciplina liber consimţită din interior n-ar avea nici rost, nici efect.

Daytop încearcă să reconstituie pentru membrii ei un mediu normal, o viaţă normală, bazată pe muncă, pe consideraţie reciprocă, pe respectul individului fată de colectivitate şi pe grija colectivităţii fată de individ. Adică ceea ce tocmai le lipseşte fiinţelor care ajung sclavele drogului.

Înfiinţată în 1964, comunitatea de la Daytop a funcţionat pînă în octombrie 1968 cu ajutorul subvenţiilor unor filantropi. Dar pentru că în comunitate luaseră treptat naştere şi se afirmaseră idei şi manifestări contra «establishment»-ului, contra societăţii înseşi care a transformat toxicomania într-un flagel social (şi biologic), susţinătorii au ameninţat cu retragerea fondurilor. Directorul comunităţii, şi el un fost drogat, a renunţat la sprijinul condiţionat al filantropilor şi a reuşit să organizeze un fel de autofinanţare. Azi, el este profesor de psihosociologie aplicată la Universitatea Illinois din Chicago.

Citind acestea toate, gîndul ne poartă către spitalul Lambaréné, înfiinţat cîndva de marele savant şi umanist Albert Schweitzer, în junglă, în Gabon: un aşezămînt pentru leproşi, cei mai oropsiţi dintre oropsiţii soartei. A fost o încercare de combatere şi îngrădire a uneia dintre calamităţile naturale cele mai de temut. O tentativă însufleţită de energia şi de prestigiul lui Schweitzer, moartea lui însemnînd şi începutul falimentului ei. Ne întrebăm: ce şanse de supravieţuire, de extindere şi de succes poate avea comunitatea Daytop, această încercare de luptă contra leprei de provenienţă socială care este halucinogenomania?

Gabriela DOLGU

SINUCIDERE ECONOMICĂ

«Nu cred că economia unei ţări care refuză deliberat să califice şi să folosească 80% din populaţia sa aptă de muncă poate fi considerată sănătoasă... În domeniul economic modul nostru de viaţă pare să ducă la sinucidere» — declara, la începutul lunii decembrie, la congresul Partidului progresist, Harry Oppenheimer, «regele diamantului». El exprima astfel preocuparea unor cercuri ale oamenilor de afaceri sud-africani, îngrijoraţi de limitele pe care apartheidul le ridică în calea utilizării forţei de muncă africane şi a dezvoltării unei pieţe interne — ambele indispensabile dezvoltării economiei.

Discuţii contradictorii se poartă în ultima vreme şi în Partidul naţionalist, de guvernămînt, între «verkamptes» (apărătorii menţinerii segregaţiei) şi «verligtes» (aşa-zişii liberali),în jurul calificării forţei de muncă africane şi renunţării la unele bariere în calea utilizării populaţiei de culoare în afara rezervaţiilor. Sub impulsul imperativelor economice, chiar primul ministru, B.J. Vorster, a anunţat că intenţionează să introducă o politică mai flexibilă şi să permită industriaşilor albi să construiască uzine în interiorul bantustanelor, nu numai la periferia lor.

Care este situaţia în prezent? Chiar atunci cînd africanii reuşesc să se angajeze în oraşe, posibilitate limitată prin lege, ei sînt jertfele unei flagrante inegalităţi în retribuire. O singură cifră edificatoare: în 1966 salariul mediu lunar al unui muncitor alb în industria prelucrătoare a fost de 224,8 ranzi, iar acela al unui muncitor de culoare — 47,8 ranzi. În ce priveşte posibilitatea de instruire, situaţia este dezastruoasă. Numai 8% din copiii de culoare au terminat şcoala primară, 19 din 1 000 au absolvit 8 clase şi numai 13 000 oameni din totalul populaţiei de culoare de 11 milioane au absolvit învăţămîntul superior.

Un semnal de alarmă în această privinţă a fost tras recent de departamentul planificării. Într-un studiu despre perspectivele economiei pînă în 1973 se ajunge la concluzia că, în condiţiile existente ale segregaţiei rasiale, Africa de Sud nu va dispune de potenţialul de forţă de muncă necesar atingerii ritmului de 6% al creşterii economice, prevăzut iniţial.

Evoluţia situaţiei în Republica Sud-Africană confirmă încă o dată faptul că dialectica dezvoltării, acumulînd elementele negative ale unui regim antiuman, erodează treptat înseşi bazele existenţei acestuia.

Irina VIANU

CRONICA DE TREI SECUNDE

ÎNGER ŞI DIMON

Un tînăr francez la 20 de ani îşi împuşcă tatăl, trăgînd vreo opt gloanţe în plin. Tatăl era un ticălos, asasinul — altfel băiat cu referinţe excelente — îşi adora mama, permanent chinuită de soţ. Psihiatrii juridici apreciază că «ne aflăm în faţa unui caz aproape caricatural de blocaj psihic la nivelul arhaic, un caz aproape caricatural de complex al lui Oedip». Un ziar se întreabă: complexul lui Oedip apare între vîrstele de trei şi cinci ani — cum a putut complexul să împingă la crimă un tînăr la 20 de ani? Cum-necum, presa titrează că «acest Arnaud e o caricatură de Oedip».

Pe de altă parte, doi oameni muncesc, respiră, lucrează, sar, cad, dorm pe Lună şi — mai ales — cîntă şi glumesc în acel pustiu. Toţi psihologii sînt uimiţi de umorul celor doi cosmonauţi. Nevestele sînt şi ele uimite, una chiar declară că acasă bărbatul ei e cu totul alt fel... Sus pe Lună, Conrad şi Bean strigă: «Iupiii!» şi fredonează marşul celor 7 pitici din Albă-ca-Zăpada: «Hai, ho... hai,ho!» Scriitori serioşi apreciază că avem de-a face cu «o nouă rasă de oameni».

Rasă nouă, nerasă nouă — pulsul le bate la 150 pe minut — cei doi uită peLună un aparat de fotografiat în culori şi cînd vin pe Pămînt se constată că în loc de 40 kile piatră lunară au adus doar 20... În aceeaşi zi, asasinul — Oedip, neoedip — avînd ultimul cuvînt înaintea sentinţei (12 ani temniţă grea) declară cu totul altceva decît în tragedia greacă: «Îmi deplîng gestul şi recunosc că m-am înşelat îngrozitor»...

Prinşi între vis şi caricatură, criminali sau îngeri, facem noi ce facem şi — cu cîte o uitare, cu cîte o eroare, cu cîte un regret sau printr-o simplă bătaie a pulsului — coborîm pe Pămînt, venim acasă, ne aşezăm la masă, la egală distanţă de vis şi caricatură, de Oedip şi Albă-ca-Zăpada.

CIRCUITUL LOBO

Primul circuit e aşa: Lobo păzeşte casa unui poliţist din Indianapolis, pe nume Robinson. Într-o noapte, poliţistul pleacă de acasă. Un hoţ intră în casă tiptil-tiptil, fîş-fîş, ca să nu creeze panică. Lobo nu-l aude. Lobo nu-l simte. Lobo nu-l latră. Lobo nu-l sfîşie — deşi de aia Lobo e Lobo, cîine poliţist la casa unui poliţist. Vin alţi poliţişti, să ancheteze furtul. Lobo sare la ei, gata să-i sfîşie, cu atîta furie că poliţiştii trebuie să aresteze cîinele poliţist. Dar ce a fost în capul lui Lobo nu e nimic faţă de ce a fost în capul hoţului — şi aceasta e a doua întrebare care deschide al doilea circuit.

El a furat 500 dolari. E logic. A şterpelit un revolver. Merge şi asta. A zulit şi o centură cu toc pentru revolver. Perfect. Dar ce i-au trebuit cătuşe — o pereche de cătuşe?

Un hoţ fură cătuşe, un cîine poliţist atacă poliţişti.

Cînd două circuite fac un scurt circuit, ordinatorul e beat. Iar dacă ordinatorul e beat, eu mă duc la culcare, fiindcă nimic nu e mai grav decît ceea ce se petrece în capul meu cînd urmăresc logica hoţilor şi a poliţiştilor, fie ei cîini.

Radu COSAŞU

În Kenya, populaţia a fost recent chemată în faţa urnelor, pentru prima dată după proclamarea independenţei ţării, în 1963.

MEMENTO

Prezentat de:
Traian **STOICA** (carte)
Magda **MIHĂILESCU** (cinema)
Vlad **MUŞATESCU** (disc)
E **DASCĂLU** (muzică şi televiziune)
Cornel **BOZBICI** (plastică)
Alecu **POPOVICI** (teatru)

carte

● Sub egida Institutului de studii istorice şi social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. a apărut la Editura politică volumul **Un veac de frămîntări sociale—1821-1907** de Lucreţiu Pătrăşcanu. Fapt demn de semnalat e că, o dată cu apariţia acestui volum, începe reeditarea operei ştiinţifice şi publicistice a eminentului intelectual, una din cele mai luminoase figuri din istoria politică şi cărturărească a ţării noastre. «Cuvîntul înainte» al cărţii, recent apărute, ne anunţă că în cursul anilor 1970-1971 vor mai apărea: «Sub trei dictaturi», «Problemele de bază ale României», «Curente şi tendinţe în filozofia românească», precum şi două volume care vor reuni prelegeri universitare, interviuri, articole, corespondenţă.

● Tot prin grija Institutului de studii istorice şi social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. conjugată cu aceea a Institutului de filozofie al Academiei a apărut la aceeaşi editură cartea **Filozofia istoriei**, cuprinzînd în sumarul ei douăsprezece studii asupra problemelor teoretice şi metodologice ale istoriei, semnate avizat de istorici, filozofi, sociologi. Coordonatorii volumului: conf. univ. dr. Al. Tănase, dr. Damian Hurezeanu.

● Noi cărţi de poezie intrate în librării: **Nobleţe de stirpe** de Grigore Hagiu, **Apocrife** de Gheorghe Chivu, **Poeme** de Ion Ghimbăşanu.

● Volumul lui Garabet Ibrăileanu: **Scriitori şi curente** a apărut la Editura pentru literatură tradus în limba maghiară. Traducător: Bekesi Agnes.

● Marea liră, nu numai a Americii, dar şi a poeziei universale, care se cheamă Emily Dickinson (1830-1886), îşi transferă intensele ei vibraţii în sonurile limbii noastre prin sîrguinţa poetei Veronica Porumbacu. Apărut în frumoasa şi necesara colecţie «Poesis» a Editurii pentru literatură universală, volumul de **Versuri** de Emily Dickinson, care cuprinde o reprezentativă selecţie din opera poetei, se înscrie ca o valoroasă contribuţie la cunoaşterea unui univers liric de tulburător mesaj. Prefaţa de Dan Grigorescu; postfaţa de Veronica Porumbacu.

● În paginile săptămînalului «România literară» (nr. 49) întîlnim o binevenită «Meditaţie despre Anton Holban» semnată de Petru Popescu. Despre scriitorul decedat la vîrsta de 35 de ani, în anul 1937, autorul ne spune în finalul articolului: «...într-un secol hrănit cu Kafka, Holban, bine tradus în cîteva limbi străine, ar avea şansa să se impună atenţiei prin tot ce are mai uman, mai profund, mai nou, întorcînd ochii cititorilor şi chiar ai specialiştilor de la o Nathalie Sarraute sau de la Alain Robbe-Grillet». Pentru cine cunoaşte fondul modern al literaturii lui Anton Holban, rîndurile citate nu au nimic şocant şi poate că aprecierile conţinute în articolul menţionat vor avea darul să trezească — mai viu şi operativ — interesul editorilor noştri faţă de autorul romanului «O moarte care nu dovedeşte nimic».

cinema

● **Baladă pentru Măriuca.** Baladă pentru eroismul anonim, pentru eroismul fără vîrstă. Autorii (Călin Gruia şi Titel Constantinescu — scenariul, Constantin Neagu şi Titel Constantinescu — regia) au considerat că tonurile cele mai potrivite pentru o astfel de creaţie sînt cele încărcate de simboluri patetic repetate, de incantaţii ce descind din recuzita vechilor tragedii. În rolurile principale: Brînduşa Hudescu, Ion Caramitru, N.N. Matei, Gilda Marinescu, George Zaharia-Perşolea, Sabina Muşatescu.

Sylva Koscina

● **Bătălia pentru Roma.** Seducătoarea şi generoasa temă istorică, transformată într-o amplă construcţie cinematografică de către Robert Siodmak (care, după cum ştiţi, şi-a lucrat filmul în studiourile noastre), nu a fost scutită de blestematele poncife ale genului. Distribuţia cuprinde nume răsunătoare: Orson Welles, Laurence Harvey, Sylva Koscina, Robert Hoffman, Harriet Andersson, Honour Blackman, Michael Dunn, Florin Piersic, Ion Dichiseanu, Emanoil Petruţ, Fory Etterle. Imaginea aparţine reputatului operator Richard Angst.

● **Băieţii în haine de piele.** Peliculă mărunt moralizatoare, cu un vag aer de investigaţie psihologică şi cu o mare actriţă — Rita Tushingham. Autorul ei — Sidney J. Furie (Tinerii). În celelalte roluri: Colin Campbell, Dudley Sutton, Gladys Henson, Avice Landon, Lockwood West.

● Nu pierdeţi aceste filme: **Să trăim pînă luni** (Stanislav Rostoţki), **Tigrul** (Dino Risi), **Sezon mort** (Savva Kuliş).

● Barbra Streisand nu mai vrea să cînte în filme! Orice vedetă de musical care se respectă trebuie să-şi asume curajul de a spune o dată **nu** muzicii. Numai aşa poţi dovedi că eşti într-adevar actriţă adevărată. Drept care, în filmul pe care-l turnează în prezent, **Cucuveaua şi pisica** de Herbert Ross, «Fata nostimă» nu mai scoate nici o notă muzicală.

plastică

● **Gabriela Barcan** — grafică. Materialul pe care artista îşi propune să-şi desfăşoare notaţiile sale grafice — pelicula de film — are virtuţile şi vitregiile ei. Experimentul este interesant. Imaginile atestă un ochi sensibil la frumuseţile intrinsece ale naturii şi inventivitate (Muzeul Zambaccian — sala Studio).

● **Matei Aurelia** — pictură. Universul în care descindem e fără îndoială cel al copilăriei. Imaginea e adecvată acestei feerii în care totul e joc şi culoare, fluiditate şi incantaţie şi ochiul e solicitat să distingă în acest flux cromatic pur şi incandescent conturu rile incerte ale formelor şi ale florei imaginate într-un straniu travesti, care pluteşte liberă şi uneori agitată pe ecranul pînzei. Un temperament vivace de colorist, a cărui evoluţie o aşteptăm cu interes (Ateneul tineretului, Aleea Alexandru 38).

● La Casa scriitorilor o revelaţie a picturii naive româneşti: **Ion Nicodin-Niţă,** pictor ţăran din Munţii Bihorului.

● **Juan Eduardo Cirlot:** «Pictura contemporană». Sinteză a unei lucrări apărute în patru volume, cartea criticului spaniol Cirlot, utilizînd o metodologie comparatistă, e o pertinentă — dar şi personală — interpretare a marii aventuri pe care o trăieşte pictura secolului nostru. Analiza are la bază criteriul istoric, ideologic şi pe cel al tehnicii picturale şi oferă o vastă sursă de informare (Editura Meridiane).

disc

● Cele şase «Motete», trecute în catalogul operelor lui Johann Sebastian Bach la cotele BWV-230, au fost înregistrate şi imprimate la casa de discuri «Supraphon» din Praga, în interpretarea renumitei formaţii corale a Filarmonicii cehe, dirijată de Josef Veselka. La orgă: Petr Sovadina. Faţă de numărul imens de cantate compuse de Bach, pare-se că-n domeniul motetelor genialul cantor a lucrat mai puţin (se cunosc doar opt), ceea ce nu le împiedică să fie considerate drept apogeul a două secole de tradiţie protestantă şi de muzică sacrală (Supraphon-S.U.A.-10821).

● Cele trei cvartete de coarde compuse de Johannes Brahms prin preajma anilor 1873 însumează toate aspectele creaţiei brahmsiene: de la dramatismul sumbru pînă la lirismul exuberant. Interpretarea ce le-o acordă «Cvartetul Janáček» din Brno justifică faima mondială a compozitorului (Supraphon-S.U.A.-10 783/4).

● Orchestra de cameră din Moscova, dirijată de R. Barşai, ne prilejuieşte, într-o impecabilă înregistrare realizată în studiourile casei de discuri sovietice «Melodia», ascultarea a două capodopere mozartiene: «Simfonia 28 în Do major, K. 200» şi «Simfonia 34 în Do major, K. 338» [Melodia-33 D. 023911/12 (a)].

teatru

Gina Patrichi

● **Puricele în ureche** — spumoasă şi îndrăcită comedie din colecţia inepuizabilă a lui Feydeau, a intrat în repertoriul Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra», prilejuind momente de bună dispoziţie datorate în mare măsură şi concepţiei spectacolului, care a întinerit acest vodevil clasic. Emil Mandric a desfăşurat pe scenă o galerie întreagă de tipuri, folosind cele mai variate procedee comice, însăilate într-un ritm fugos, cu vervă neobosită. Distribuţia strălucită îi alătură pe Octavian Cotescu (autor al unui rol dublu compus cu mare fineţe), Gina Patrichi (o creaţie autentică), Lucia Mara, Ion Besoiu, Paul Sava (o savuroasă compoziţie), Dorin Dron, Aurel Cioranu etc. Spiritual, elegant, decorul lui Liviu Ciulei. Un spectacol în care valenţe artistice deosebite sînt închinate unui musafir din păcate încă rar în sălile de teatru: rîsul.

● **Absenţa,** piesă jucată de Teatrul Giuleşti, confirmă talentul de autentic dramaturg al lui Iosif Naghiu. Investigînd zonele psihologice, desfăşurînd un conflict latent în cadrul unei pasionante dezbateri etice, piesa a fost realizată scenic cu strălucire de către Dinu Cernescu, într-un spectacol de alese armonii şi nuanţe. Decorul poetic şi sugestiv invită la un adevărat recital pe Ionescu-Gion, Marga Anghelescu, Atena Demetriad, Cornel Dumitraş şi Ion Vîlcu — o revelaţie.

● **Mazel-tov,** excelent spectacol muzical la Teatrul evreiesc de stat. I. Berg şi N. Bălan au apelat la modalităţi diverse estradistice, folosind mai ales, cu succes, vechile şlagăre ale lui N. Kanner şi Elly Roman de la Baraşeum («Ce faci astă-seară?», «Unde e iluziile mele?», «Şi se duc ca vîntul...»). Muzical şi coregrafic, spectacolul se desfăşoară captivant (regia, Harry Eliad, coregrafia, Sandu Feyer), în decorurile lui Puiu Ganea. Actorii îşi desfăşoară cu aplomb calităţile muzicale; vedeta spectacolului e incontestabil actriţa totală Beatrice Abramovici, într-un ansamblu în care se mai reliefează compoziţiile lui Leonic Waldman, Ruhele Schapira, Manno Rippel, Carol Marcovici, Sedi Glück, Samuel Fischler, Nuşa Grupp-Stoian, excelentă interpretă de cuplete.

muzică

Valentin Gheorghiu

● Ultimul concert al anului la Filarmonică va fi dirijat de **Mircea Cristescu** şi se bucură de concursul fraţilor **Valentin** (pian) şi **Ştefan Gheorghiu** (vioară) şi al violoncelistului **Cătălin Ilea.** Programul cuprinde «Uvertura academică» de Johannes Brahms; Triplu concert pentru vioară, violoncel şi pian de Paul Constantinescu; «Simfonia fantastică» de Hector Berlioz (26-27 decembrie, Ateneu).

● Orchestra simfonică a Radioteleviziunii îşi reia activitatea la 8 ianuarie 1970. Sub bagheta lui **Emanoil Elenescu** vom asculta suita vocal-simfonică «Cinci cîntece din Ardeal» de Dumitru Capoianu; cu cor de femei şi solist vocal **(Cristea Zalu);** Rapsodia pe o temă de Paganini de Serghei Rahmaninov; Simfonia a IV-a de Robert Schumann.

● **Doina Badea,** consecventă interpretă de muzică populară. O vom putea asculta din nou (21 decembrie, Ateneu) ca solistă a concertului folcloric al orchestrei «Barbu Lăutaru», alături de **Maria Lătăreţu, Irina Loghin, Ana Ispas, Benone Sinulescu, N. Trofin, Ştefan Lăzărescu** şi alţii.

televiziune

Masiva mobilizare de forţe din noaptea revelionului televizat fiind previzibilă, ne cam aşteptam noi ca programele săptămînii ce precede evenimentul să fie mai firave. După cît se pare, aşteptările noastre nu au fost numai realizate ci chiar depăşite... Din programul săptămînii, copleşit de reluări şi reprogramări, reţinem totuşi:

DUMINICĂ. Obligat de sezon, sportul s-a retras în săli sau pe patinoare. Aşadar, vom vedea un set de volei (derbi, cum se spune) Steaua-Dinamo (14.30) ● ... şi aspecte de la Turneul internaţional de patinaj artistic de la Moscova (15.00) ● Dacă interpretul se numeşte Alec Guiness şi dacă excelentul comic se înfăţişează nu într-un rol, nici în dublu rol, ci într-o pluralitate de roluri, atunci filmul care se numeşte «Un blazon solicitat» trebuie negreşit văzut (20.00) ● Douăzeci de minute în compania Marinei Voica, a lui Aurelian Andreescu şi a lui Florin Bogardo nu pot fi decît plăcute (21.55) ● ...după cum tot atît de agreabile pot fi alte 15 minute cu Marie Laforêt (23.05).

LUNI. Un reportaj despre Aviasan şi eroii săi (la propriu şi la figurat) va stîrni oricînd interes (19.40) ● Rămînem consecvenţi simpatizanţi ai emisiunii **Între metronom şi cronometru,** în ciuda unor stringente cerinţe de îmbunătăţiri structurale. Temele de azi: 1. Pictura flamandă; 2. Monumente şi locuri istorice din România (20.15) ● **Agenda politică** (22.00).

MARŢI. Un western pe care vi-l recomandăm: «Un dolar găurit» — unul dintre succesele incontestabile ale actorului Giuliano Gemma (20.15).

MIERCURI. Cîteva nume celebre — regizorul André Carné, poetul Jacques Prèvert, actorii Alain Cuny, Arletty, Jules Berry — reuniţi pe genericul unui nu mai puţin celebru film «Trubadurii diavolului» (Les visiteurs du soir) (20.00) ● George Macovescu şi-a asumat rolul de amfitrion al elegantei emisiuni **Salonul literar al televiziunii** (22.25).

JOI. Ne revedem cu «Ciocîrlia» şi cîţiva dintre străluciţii ei interpreţi — Aurelia Fătu, Maria Butaciu, Maria Ciobanu, Ion Cristoreanu, Pop Simion (19.20) ● Împărtăşim părerea exprimată de consora noastră, «Programul radio şi televiziune», potrivit căreia piesa lui Oscar Wilde «Un soţ ideal» constituie premise pentru o agreabilă **Seară de teatru** (20.15) ● Un **Blocnotes muzical** care ne reţine atenţia nu numai pentru că este semnat de George Sbârcea ci şi pentru că în filele sale aflăm numele trompetistului Red Nichols şi al marii interprete Marion Anderson (22.55) ● Ce părere aveţi despre afişul unui simfonic pe care aţi citi: Charles Münch, Ionel Perlea, Zubin Mehta, Jean Martinou, Aaron Copland, Roberto Benzi? Aşa ceva numai micul ecran ne poate oferi (20.10).

VINERI. **Mai aveţi o întrebare?** Fireşte! Ba chiar mai multe, la o temă intitulată «Dialogul om-maşină» (19,30).

SÎMBĂTĂ. Ni se spune că emisiunea intitulată **Tele-cine-recital nr. 1** ne-ar rezerva ceva surprize. Drept care, cu toate rezervele ce ni le impunem în faţa necunoscutului, vi-o recomandăm şi dv. Oricum, sîntem autorizaţi să dezvăluim numele unora dintre interpreţi: Florin Piersic, Florin Bogardo, Ştefan Tapalagă, Leni Dacian, Cristina Hamel, Sergiu Ştefanschi, Justin Grad zis şi Aşchiuţă şi mulţi alţii (21.35).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 51, etapa din 21 decembrie 1969

I.	Bari-Cagliari	2
II.	Bologna-Torino	1
III.	Juventus-Lazio	1
IV.	Lanerossi-Brescia	1
V.	Milan-Fiorentina	X
VI.	Napoli-Inter	X
VII.	Roma-Palermo	1
VIII.	Verona-Sampdoria	1
IX.	Cesena-Catania	X
X.	Como-Reggiana	1
XI.	Livorno-Mantova	X
XII.	Modena-Pisa	X
XIII.	Reggina-Varese	2

NOTĂ: redacţia nu-şi asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PREŢUL REVISTEI: 3 LEI

DĂRUIȚI CELOR DRAGI FRUMUSEȚE!

108

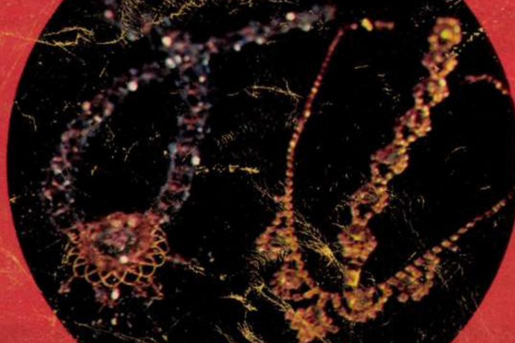

BROȘE
COLIERE
DIADEME
CLIPSURI
CEASURI
BRĂȚĂRI

ÎNTR-O GAMĂ FOARTE VARIATĂ DE MODELE ȘI CULORI, POTRIVIT ULTIMELOR CERINȚE ALE MODEI.

RECOM